3 . 12.

Plautus

HERM.

Mer. Pol.

Beroald.

in Plaut

et Auſ.

.15.

I
00129

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

2– –4

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

A
ALAMANCA.
Tab. Núm.
2-15-7
VNiVERSiDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

nº 129

129

2 – 13 – 3 – 7

~~num. 30. cax. 2. num. 15.~~

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

0012
b18629568 (1)
b18630029 (2)

Plautus cum correctione ⁊
interpretatione Hermolai
Merulae Politiani ⁊
Beroaldi ⁊ cum
multis addi
tionibus.

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

Georgius Merula De uita Comœdiiſq; Plauti ex Auctoribus grauiſſimis.

PLautus linguæ Latinæ pater. Et cuius ſermone ut Var
ro Epii Stolonis ſententia dixit. muſæ locutæ forent ſi
latine loqui uoluiſſent Sarſinas ex Vmbria fuiſſe legi
tur. nam ad natalem terram alludens. ſeruilem iocum
in Muſtelaria aduerſus Simonem. qui umbram uſq; a
domo abeſſe aiebat ſic intulit:
Quid Sarſinatis ecqua eſt. ſi umbram non habes? Floruit in ſcæna
quintodecimo ferme anno poſtquam bellum aduerſus pœnos ſecū
dum ſumptum eſt. Nam ut portius Licinius dixit punico bello ſe
cundo muſa pēnato gradu intulit ſeſe bellicoſam i romuli gentem
ferā quo item tēpore marcus Cato Orator clarus in ciuitate eſt ha
bitus. Et quanquā a pluribus græcis comicis fabulas ſumptas in la
tinum conuerterit. Oratii tamen ſententia. Plautus ad exemplum
Siculi properarē Epicharmi dicitur. Hic ut uarro & plærīq; alii me
moriæ prodiderunt. cum pecunia omni. quam in operis artificum
ſænicorum pepererat. in mercationibus perdita inops romam redi
uiſſet: & ob quærēdum uictum ad circumagendas molas: quæ tru
ſatiles appellātur: operam piſtori locaſſet in piſtrino ſaturionem &
addictum. & tertiam quandam fabulam. cuius nomen non legitur
ſcripſit. mortuus eſt circiter centeſimam & quadrageſimam quin
tam olympiadem: quantum ex uerbis Hieronimi in Euſebii pam
phili chronico colligere poſſumus. iuſſitque Epigramma tale ſuo
ſepulchro incidi: quod an plauti foret dubitaſſet Aulus gelli⁹. niſi
a marco Varrone poſitum eſſet in libro de poetis primo.

poſtq̄ eſt morte captus plautus
Comœdia luget ſcæna eſt deſerta:
Deinde riſus: ludus ioculq; & numeri
In numeri ſimul omnes collachrymarunt:

Plurimæ ſub plauti noīæ comœdiæ apud priſcos ferebantur: qua
rum una & uiginti uarronianæ dictæ ſūt: quas iccirco a cæteris ſe
gregauit. quoniam dubioſæ non erant: ſed conſenſu omnium plau
ti eſſe cenſebātur: quaſdam item alias probauit: adductus ſtilo atq;
facetia ſermonis plauto cōgruentis: eaſq; iam nominibus aliorum
occupatas plauto uindicauit. aliæ dicuntur ambiguæ utrum plau
ti an aliorum fuerint. Illud idem ſubdit Gellius. Marcum Varronē
ſcripſiſſe plautium fuiſſe quempiam poetam comœdiarum: cuius
quoniam fabulæ plauti inſcriptæ forent: acceptas eſſe quaſi plauti
nas. cū eſſent non a plauto plautinæ: ſed a plautio plautianæ aſcri
ptæ autem plauto comœdiæ circiter centum atq; triginta fuerunt.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Sed homo eruditiſſimus Lelius quiq; & uiginti eius ſolas exiſtima uit. nec dubium eſt: quin quædam comœdiæ: quæ ſcriptæ a Plauto non uidentur: & nomini eius adiiciũtur. ueterum poetarum fuerint & ab eo retractatæ: & expolitæ ſint: ac propterea excipiant dictum Plautinũ: ſed de iudicio Varronis: Lelii & Fauorini qui Neruulariam plauti eſſe dixit: & eius qui fretum nomen eſt id comœdiæ plauti putauit plura legũtur in libro qui inſcriptus eſt noctiũ atticarum: Quem uero locum plautus ĩter comicos latinos habeat docet Vulcatius ſe digitus. in pœtica illuſtris: ĩ libro quem ſcripſit de poetis ubi: idem quid deiis ſentiat. qui comœdias fecerunt & quem præſtare ex omnibus

Cæteris putet: Ac deinceps quo quempe in loco & honore ponat uerbis ſuis demonſtrat.

Multos incerto certare hanc rem uidimus
Palmam poetæ Comico cui deferant
Cum me iudice errorem diſſoluam tibi
Contra ut ſi quis ſentiat: nihil ſentiat.
Cecilio palmam ſtatuo de Comico
Plautus ſecundus facile exuperat cæteros
Dein Neuius quis ſeruet: pretio in tertio ẽ
Si quid quarto detur dabitur Licinio
Poſt inſequi Licinium facio Attilium
In ſexto conſequitur hos Terentius
Turpilius ſeptimꝰ: Trabea octauũ optiet
Nono loco eſſe facile facio Luſcium
Decimũ addo antiquitatis cauſa Ennium.

Fabularum nomina.

Amphytrio Cuius principium
In faciem uorſus.
Aſinaria
Hoc agite.
Aulularia.
Senex auarus
Captiui duo
Captus eſt in pugna
Curculio.
Curculio miſſus
Caſina.
Saluere iubeo
Ciſtellaria.
Comprimit adoleſcens.
Epidicus.
Emit fidicinam
Bacchides mutilatæ
Quid ſi hoc potis es
Muſtellaria
Manumiſit emptos
Miles.
Menæchmi
Mercator ſiculus
Mercator.
Miſſus
Pſeudulus
Preſentis numerat
Penulus.
Puer ſeptuennis
Perſa.
Prefecto domino.
Rudens.
Rete piſcator
Stichus.
Senex caſtigat filias
Trinũmus.
Theſaurum abſtruſum.
Truculentus.
Tres unam.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ex multis Plauti Comœdiis amiſſis hæ reperiũtur citatæ a grauiſſimis auctoribus: Mar. Tull. Cicerone Au. Gellio Nonio Marcello Feſto Pompeio & Priſciano.

Cornicularia.

Militaueram: nam in Furtis celebraſcit in armis.

Pulchrum & luculentum hoc nobis hodie euenit prælium.
Latrocinatus annos decem mercedem in Tiberio.

Qui apud regem in latrocinio fuiſtiſtipendium acceptitaſti.
Qui amant ancillam meam fedulium oculitus.

Saturio.

Catulinam carnem æſtitauiſſe.

Aſtrabacum.

Incurioſum locaretur: interebratum quidem perecũdis.

Friolaria.

Superabo omnes argutando præficas:

Is mihi eras bilis aqua intercus tuſſis Febris.
O amice ex multis mihi une cephalio.
Sole quoq; atticidas in hymenæo
Fœlix lectule talibus ſole amoribus

Neruus.

Inſanium ualde uterq; deamat.

Plotium.

Nam coloratam frontem habet per ilis

Polegus.

Vt rem uideo te inuentum auanitudine.

Medicus.

In Conſpicilio aſſeruabam: pallium obſeruabam.

Mœchus.

De hac Au. Gellius libro primo Cap. ſeptimo.

Synephebi

De hac Mar. Tull. Cicero in libro de natura deorum.

Vidularia.

Neutri redibo.
Inopiam luctum mœrorem paupertatem algum famem.

Neſcio quis ſeruus emyrteto proſiluit.

Appoſita eſt Claſindix. Aſt. ego dicam ſigni quid ſit.

Paupera hæc res eſt.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

i N faciem uorſus pro uerſus nã u pro o põit ãtiquorũ eſt ſicuti apud priſcianũ uidiſtis aduortere ꝓ aduertere: Verſus mutatus. Faciẽ.formam: Gereret:adminiſtraret: quia imperator erat thebanorũ. Cum telebois hoſtibus ꝙ in gentes predas ex agro thebano abegerant: & res thebanis repetẽtibus reddere noluerant. Vſurariam.i.ad uſum temporis raptam id enim uſuranũ noſtrum dicitur tantiſper dum utimur res qua utimur tãtiſper dicitur uſuraria.i.ꝑ uſum. Vſuraria nõ propriam ſed quam ad tempus uxorem haberet tãtiſper ſuam dum uteremur. Mercurius filius Iouis qui perſonã ſuſcepit ãphitrionis. Dolis quia iupiter pſonã ſuſcepit amphitryonis & uenerat tanq̃ amphitryo. Mercurius tanq̃ Soſia. Vterq̃.& amphitryo & Soſia. Mirũ ĩmodũ.i. ualde mirifice mirabiliter. Veri nam alii falſi erãt & ſimulati q alterius imaginem ceperant. Hic ex his dolis: Iurgiũ inter iurgium & litem hoc intereſt iurgium inter amicos atq̃ amãtes lis uero inter inimicos diſſenſio ergo dixit iurgium inter amãtes: Tumultus bono ordine uſus eſt primo.n. iurgiũ deinde ſequitur tumultus quaſi timor multus qui fit ex timore multo. Viro ãphitryoni ꝙ credebat uiciatã eẽ uxorẽ. Vxori alcumene ꝙ ĩſimularetur culpæ eius ſe innocẽtẽ credebat. Donec cũ tonitru lapſus de celo iupiter uocẽ edidit qua ſe adlterũ ↄfeſſus ẽ. More captus alterũ ſubiugit argumẽtũ ut copiã ſuã oſtẽdat & profecto in hoc laudãda eſt copia ſcriptoris.nam diuerſis uerbis idem exprimit quod ĩ primo arg.dixerat. Amore captus alcumenæ iupiter hæc oĩa ex pr͛io facile ĩtelligũtur. Cernit certat nã primitiuũ deriuatiui ſignificationẽ habet ſicuti dicimus hẽo domũ & habito domũ:in eadem ſignificatione cerno & certo nam hoc illius frequẽtatiuũ eſt qd̃ fit ꝑ metatheſim hoc eſt trãſformationẽ lr̃e. Subſeruit alii ſubſeruit ut referat ad id ſeruit. Sub habitu.i.ſub ſtatura & forma ſerui. Mercurius fruſtra hẽt pro fruſtrat̃. Aduenientis ꝓ aduenĩetes.Scitis.n.ꝙ noĩa pares habẽtia ĩ noĩatiuo & gẽitiuo ſyllabas ĩ ns & ĩ rs deſinẽtia accuſatiuũ pluralẽ raro in es frequẽter in is mittũt apud idoneos. Ciet mouet. Turbas turbatiões ſicuti apud Terentium docuimus. Raptãt litigant in ius uocant. Inuicem & alcumena & amphitryo alcumenam ꝙ eam adulteram inſimulabat amphitryo ꝙ ſe priori nocte ſecus fuiſſe diceret cum ſe ſciret in portu pernoctaſſe. Pro mechis pro his qui ſe mechos inſimulabãt alii alium. Pro mechis loco mæchorum. Inuicem & alcumena amphitryonem mæchum & amphitryo mæcham dicebat uxorem. Blepharo captus arbiter blepharo dicitur ille qui habet longum ſupercilium. Arbiter qui totius rei poteſtatem habet. Sed ille uter eſſet amphitryo non potuit decernere atq̃ internoſcere. Geminos: herculem & iphiclum herculẽ deo natum iphiclum homine. Enititur parit.

Plauti Comiti clariſſ. Amphitryo.

Argumentum.

N faciem uorſus amphitryonis iupiter.
Dum bellum gereret cum telebois hoſtibus.
i Alcumenam uxorem cœpit uſurariam. — Cepit uſurariã
Mercurius formam ſoſiæ ſerui gerit.
Abſentis:his alcumena decipitur dolis
Poſtquam rediere ueri amphitryo & ſoſia
Vterq̃ deluduntur dolis mirum in modum
Hinc iurgium:tumultus uxori & uiro
Donec cum tonitru uoce miſſa ex æthere
Adulterum ſe iupiter confeſſus eſt.

Argumentum.

More captus alcumenæ iupiter
a Mutauit ſeſe in formam eius coniugis
Pro patria amphitryo dum cernit cũ hoſtibus — Cernit
Habitu mercurius ei ſubſeruit ſoſiæ
Is aduenientis ſeruum & dominum fruſtra habet. — Fruſtra hẽt
Turbas uxori ciet amphitryo:atq̃ inuicem
Raptant pro mœchis:blepharo captus arbiter
Vter ſit non quit amphitryo decernere:
Omnem rem noſcunt:geminos alcumena enititur:

Prologus: Mercurius.

T uos ſicuti etiam in Terētio dixi nō nullæ Comædiæ ſunt quæ cōtinuo poſt argumētum prothaſi u habēt nōnullæ prologum: prologi āt ſunt in quibus nōnulla dicūtur ex cōmodo poetæ preter argumētum ſed prologi comædiarū ſemp maiorem partem cōtinēt argumenti. niſi forte prologus nō ex cōſuetudine comediarū factus ſit ſed aliqua neceſſitate inciderit: quēadmodum apud Terentium nihil qđ ad fabulam pertineat tractaẛ ſicuti & ipe affirmat. nam in ꝓlogis ſcribūdis opam abutitur. Non qui argumētum narret. neceſſitas ergo erat que prologū facere cogebat nō euiuſmodi comico cōueniret. Sed ut maliuolis & emulis ſuis reſpōderet. Hic autem talis qualē decet poetā in quo maior pars cōtinet argumēti. ſed ī principio ambitioſus. nam beniuolos reddere ſtudet & primo reddit a pſona ſua. nam dicit ſe ſtudioſum cōmodorū ſuorum & quēadmodū uoluere ut utilitati ſue ɔſuleret: ita petit ut æquas aures ad audiēdum prebeant: deinde uēit ad id quod uult ut faciat attētos dociles: nā nomē ſuū exprimit qui miſſus ſit & pr̄is a quo miſſus ſit: deinde qua de cauſa miſſus ſit & rē de qua dicturus ē breuiter exponit. Vt uos ſed attēdendus eſt ordo: nā lōgū facit hyperbaton cum. n. incepit alia orōne interpoſita: ſenſus obſcurior eſſe uideretur: quare neceſſe eſt ut ad id qđ primo inceperat iterū redeat: qđ ēt facit. Nā uos quidem p parēteſim legendum eſt. Mercimoniis mercimoniū dicitẛ quicquid cum alio cōtrahiẛ: & a merce mercimoniū dr̄ ſicuti a pr̄e patrimonium a matre mr̄imonium deriuatio ſit. Emūdis uendundiſq;, ecce quomō ſignificat cōtractionem quæ inter duos uel plures ſit. Letus eſt felix. nō ſolum dr̄ qui felicitatem hēt & lætitiā ſed qui fælicitatē & lætitiā aliis preſtat Virg. ſis felix noſtrūq; leues quēcunq; laborem. nō uolebat æneas feli cē eſſe uenerē quæ ſi dea eſt felix eſt. Letū lætitiā nobis afferētem. Res utilitates. Bene expedire fæliciter pficere ut nobis bn̄ ac ꝓſpere ſuccedāt. Peregre lōge a patria. Domi ī patria. Auctare frequētatiuū eſt. i. frequēter augere. Bono atq; amplo nihil ſupfluū eſt. nam poſſet eē bonū & nō magnum poſſet eſſe magnū & nō ppetuum. Incepiſtis in pterite. Inceptabitis in futuro. Afferā apportē. Rem. utilitatem. Hec ut me. quia dixerat id ſibi cōceſſum ac datum ad diis approbat ut poſſit lucra preſtare & lætitiā afferre. Hec approbare taq; multo an̄ didiceritis ꝙ pſim nūtiis & lucro nam Mercurius deus nūciorū dr̄ ut poetæ qui deorum nūcius & īterpres dr̄ ēt negociatiōis deus. Approbare affirmare. Hæc oīa ſupradicta. Perēne ppetuum & cōponiẛ ex per & annis ergo per geminū n nō p m & n ſcribi debet & multi errant. Ita huic facietis. Fabule ſilētium. ita me attēte hāc fabulā agētem audietis: nā qui ſilētium facit narrāti. hic ēt attente audit. Itaq;. & ita. Etiā æqui iuſti æquū eſt ꝙ par inter oēs iuſtū aūt a iure deſcēdit. Nūc cuius iuſſu uenio poſtq; fecit beniuolos: nūc dociles: dociles. n. facimus auditores ſi breuiter cām nr̄am exponemus. ecce quomō cām breuiter exponit. Quid dicturus ſum. Eloquar. loquēdo exponā. Iouis iuſſu uenio eo ordine quo propoſuit ita ēt narrat primo cuius iuſſu uenerit & breuius explicare nō potuit: qđ ꝓmiſerat. Pr̄ nūc q̄obrem miſſus huc ſit narrare īcipit. Oratū ad orandum nūc magnā clementiā parētis oſtēdit: qui qđ imparare poſſit ꝓcibus cōtendere uelit. Pro imperio ꝓ poteſta

T uos in uoſtris uoltis mercemoniis
u Emundis: uendundiſq; me lætum lucris
Afficere atque adiuuare in rebus omnibus
Et ut res: rationeſq; uoſtrum omnium
Bene expedire uultis peregreque & domi
Bono atque amplo auctare perpetuo lucro:
Q uaſque incepiſtis res: quaſq; inceptabitis
Et uti bonis uos: ueſtroſque omnis nunciis
Me afficere uultis: ea afferam: ea ut nunciem.
Q uæ maxime in rem uoſtram cōmunem ſient:
Nam uos quidem iam ſcitis conceſſum & datum
Mihi eſſe ab diis aliis nunciis præſim & lucro.
Hæc ut me uultis approbare adnitier.
Lucrum ut perenne uobis ſemper ſuppetat
Ita huic facietis fabulæ ſilentium.
Itaque æqui & iuſti hic eritis omnes arbitri
Nunc cuius iuſſu uenio: & quamobrem uenerim
Dicam: ſimulque ipſe eloquar nomen meum:
Iouis iuſſu uenio: nomen mercurii eſt mihi
Pater huc me miſit ad uos oratum meus
Tametſi pro imperio uobis quod dictum foret,
Scibat facturos quippe qui intellexerat

te ſua. Scibat proſciebat eſt. n. ſincopa. Quippe bene īquam ſciebat facturos quod imperaſſet. Vereri reuereri īter uereri & metuere hoc intereſt: metuere eſt ſeruorum: uereri eſt filiorum. Veretur patrem filius metuit ſeruus dominum: & utrunq; preſtandum eſt ioui ut uereamur tanq; filii metuamus tanq; ſerui: non dico ioui ſed deo. uerum q̄q; ſciret poſſe imperare: ſcilicet hoc quod ſequitur: uelletis huic fabulæ propitias & placidas aures præbere. Precario precabiliter nō imperioſe. Bonis placidis. Manſuete leuiter. Etenim pro quia. Ille iupiter facete & urbane dixit ille: non uerus. Ille iupiter quem deum hominumq; patrem dicebant eſſe gentiles & ſicuti dixi urbane loquiẛ: ac ſi diceret non uerus ille iuppiter ſed cuius iuſſu uenio huc: nam Iuppiter quē deum hominumq; patrem appellabant gentiles qui ex ſaturno & rhea matre natus erat: quos tn̄ conſtat mortales fuiſſe. nam ſaturnus in italiam uenit: & a Iano ſuſceptus eſt: quem agriculturā docuit & ī honore uiuens: & poſt mortem in deorum numero habitus eſt: quia dii gētilium erant qui aliquam utilitatem hominibus preſtitiſſent: uti ſaturnus agriculturam Neptunus gubernatoriā artem: Mercurius mercatoriam docuit: Mineruа textoriam: Diana uenatoriam: Iuno lanificium inueniſſe perhibentur: ergo quia alii alias utilitates hominibꝰ pſtitiſſent quaſi dii habebāẛ ꝙ auguſtius aliqd homine haberent. Si ſibi prætimet & ideo nos præcibꝰ orat ut uelletis hoc adulterium occultare: ne ſi palam fiat aliquid periculi incurrat. At ꝙ ego quoq; natus ille humāo patre & humana matre: Sed ego quoq; Ioue natus nihilominus a matre mortali natus metuo. Oratum eſſe impersonale eſt. Aduenio pacem quod nos dicimus per prepoſitionem nomini copulatam ſequente uerbo. Antiqui uerſo ordine prepoſitionem detractam nomini iungebant uerbo ita tamē ut eſſet una pars orationis & honeſta faciebat eloquutionem. ut Virg. perlabiẛ undis. Iuſta. rhetoricum eſt omni petitione hoc obſeruare ut poſſit preſtare qui petitur ſcilicet ut ſit poſſibilitas & ſit res iuſta que petitur ut habeat modū petitio ut ſequaẛ remunerō. ergo in hoc loco rem iuſtam & facilem ſe petere dicit. Nam iniuſta ab iniuſtis. ſentētia generalis eſt & huic loco accōmodata. Iniuſta ab iniuſtis nam qui iuſtus eſt: nunquā faciebat. metuebat ne uidelicet cæteri mimi ſpectatores corrūperent ita pacta comædia ſibi pponereẛ iniuſta cōcederet. Illi iniq. ſcilicet īiuſti. Ius ignorāt cum ius ignorēt ſi qđ iuſtum ab ipis peteres minime te audir[illegible]t. Meruimus oſtendit honeſtā eſſe petitionē cū dicat ſe & pr̄em bene de ipis & rep. meruiſſe. Nam quid ego memorem ac ſi diceret cōmemorare uolo quæ uobis beneficia preſtiterimus ego & pater quemadmodum ceteri dii cōmemorāt bona quæ uobis in tragædiis fecerint cōmemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii ut ait Terentius. Quid memorem. i. dicam. Virtutem cuius templum Romæ colebatur. Victoriam hæc dea romæ colebatur. Bellonam matrē martis. Qui benefactis pro quibus & argumentū facie

Vereri uos ſe & metuere: ita ut æquum eſt iouem:
Verum profecto hoc petere me precario
A uobis iuſſit leniter dictis bonis.
Etenim ille cuius huc iuſſu uenio iupiter
Non minus quam uoſtrum qui uis formidat malum
Humana matre natus humano patre:
Mirari non eſt æquum ſibi ſi prætimet.
Atque ego quoque etiam qui iouis ſum filius
Contagione meæ matris metuo malum
Propterea pacem aduenio & pacem ad uos affero:
Iuſtam rem & facilem eſſe oratum a uobis uolo.
Nam iuſte ab iuſtis iuſtus ſum orator datus
Nam iniuſta a iuſtis impetrari non decet.
Iuſta autem ab iniuſtis petere inſipientia eſt:
Q uippe illi iniqui ius ignorant: neque tenent
Nunc iam huc animum ad ea quæ loquar aduortite.
Debetis uelle quæ uelimus. meruimus
Et ego: & pater de uobis & republica.
Nam quid ego memorem: ut alios in tragœdiis
Vidi neptunum: uirtutem: uictoriam:
Martem: bellonam: commemorare quæ bona
Vobis feciſſent: quis benefactis meus pater
Deorum regnator architectus omnibus:
Sed mos nunquam illi fuit patri meo
Vt exprobraret quod bonis faceret boni.
Gratum arbitratur eſſe id a uobis ſibi

Eſſe oratū uolo

Meritoque uobis bona ſe facere quæ facit
Nunc quam rem oratū huc ueni: primū proloquar.
Poſt argumentum huius eloquar tragœdiæ
Q uid contraxiſtis frontem: quia tragœdiā
Dixi futuram hanc: deus ſum: commutauero
Eandem hanc: ſi uoltis: faciam ex tragœdia
Comœdia ut ſit omnibus iſdem uerſibus.
Vtrum ſit an non uoltis: ſed ego ſtultior
Q uaſi neſciam uos uelle qui diuus ſiem.
Teneo quid animi uoſtri ſuper hac re ſiet.
Faciam nt commiſta ſit tragico comœdia.
Nam me perpetuo facere ut ſit comœdia
Reges quo ueniant & dii: non par arbitror.
Q uid igitur: quoniam hic ſeruos quoq; pares faciā
Sit proinde: ut dixi: tragico comœdia.
Nunc hoc me orare a uobis iuſſit iupiter
Vt conquiſitores ſinguli in ſubſella
Eant per totam caueam: ſpectatoribus
Si cui fautores delegatos uiderint.
Vt his in cauea pignus capiantur togæ:
Siue qui ambiſſent palmam hiſtrionibus:
Siue quoiquam artifici: ſeu per ſcriptas litteras:

a minori ad maius: ceteri inquit dii ſi nobis aliquid benefici preſtiterint uti in tragædiis q̄ꝗ̄ id iuſſu patris mei faciunt tamen id nobis exprobrare non dubitant ſi beneficium aliquod in uos contulit nunq̄; id cōmemorare conſueuit: quin etiam aliud merito uobis feciſſe fatetur. Architectus idest princeps translatio ab his qui preſunt ædificiis fabricandis. Gratum arbitratur eſſe id a uobis ſibi eos ita gratos oſtendit eſſe ut beneficia nullo modo ipſis exprobrāda ſiat: ergo hic ſenſus eſt: tantum abeſt: ut beneficia pater meus uobis improperet: ut cum uobis benefacit a uobis ſe ſumeṙ arbitretur beneficiū: nam id gratum nobis eſſe dicimus qđ ab aliis accepimus n̄ quod aliis preſtam⁹ Iuppiter igitur inquit: pater meus ſibi a uobis fieri bn̄ficiū exiſtimat cum ſua beneficia accipiſtis tātum apud uos bn̄ficiorū memoria ualet: Nunc quā rē diuiſio eſt biptita. Quid contraxiſtis frontē itelligimus ſpectatores cū ꝑter ſpē tragædiæ nomen audiuiſſent ueluti ꝑturbatos extitiſſe: & non nihil triſtitiæ uultu ſignificaſſe: cōtraria ſunt porrigere frontem & contrahere frontem nā alterū hilaritatē oſ̄deṙ ſignificat ut Terentius: porrige frontem. alterū triſtitiam ut hoc loco qđ cōtraxiſtis frō tē. i. quid mihi ꝑturbati eſtis ſup hac re. i. de hac re ut Virg. multa ſuper priamo rogitās. (Fautores: delegati) Vt cōmiſta ſit extragico. Comædia. i. faciā ut partē comædiæ & ꝑtem tragædiæ habeat: ēt reddit cām cū tragico comædiam fieri oporteat nō inquit par eſſe arbitror eā comædiam appellari ubi reges & dii introducunṫ aut tragædiam ubi ſerui: Nam tragædia eſt in qua deorum uel regū aut principum facta cōtineṫ ad triſtes exitus. Comædia eſt in qua de humilium & priuatarum pſonarum moribus & uita tractaṫ ad iocundos exitus ergo qa hic introducunṫ reges ut amphitryo dii ut iuppiter & mercurius comædia nō eſt appellanda: rurſus quia ſeruorum ut Soſiæ ancillarum ut bromiæ pſonæ itroducūṫ tragædia nō eſt appellāda: recte ergo ex utroq; uocabulum temꝑauit & tragico cōmædiam nominauit. Reges quo. i. ad quā aduerbium ꝓ nomīe ut genus unde latinum. Seruos quoq; pares faciam. i. quoniā nō ſemp ꝑtes dei ſuſtinebo: ſed plærūq; ſerui ſcilicet Soſiæ. Subſellia ſedes ſunt ut aſconius dicit in oratiōe quā Cicero pro mārcello habuit ſubſellia ſedes ſunt minorum magiſtratuū ut ædilium & tribunorum. Vt ꝯquiſitores ſinguli ut ſingulæ ſedes ſingulos ꝯquiſitores hērent qui per uniuerſum theatrū diligēter inqrerent nun cui fautores aliquos inuenirēt diſptitos ītueaṫ. Solebāt mimi qui uel q̄ſtum ł laudem maiorem appetebant uel gratia uel pecunia uel aliqua largitiōe corruptos ſpectatores in theatro hře ꝗ pactis ludis ſibi magis q̄ cæteris applauderent ad palmā ſibi attribuendā affirmarent: ut cū fama ubiq; eſſet illos ceteros excellere: frequentius ī ludis theatralib⁹ habereṅ & pp ea maiorē ēt queſtū facerent. Caueā theatrū. Cui. ſ. mimo. Fautores epenteſis ē ꝓ fautores. Delegatos diſptitos ꝑ ſedes. Ambiſſet palmā. i. blanditiis circuiſſent. Hiſtrionibus hiſtriones lingua ethruſca ludiones appellanṫ ab hiſtria. Vnde primo deducti fuerūt. Artifici ars ꝓprie dṙ qa ꝑ artus exerceṫ. Vnde artifices dicti ſunt qa ꝑ artus exercitia ſua intra ſe coaptēt: artus ꝓprie ſunt cōiunctiōes mēbrorū. Seu ꝑ ſcriptas lr̄as mimi ſibi palmā ambire poterāt multis modis: nā uel ſpectatores in theatro corruptos hēbant: uel lr̄as mittere q̄bus cū ſpectatoribus agebāt ſe p̄miū aliq̄đ ſoluturos eſſe ſi ſibi applaudere uellent: uel ipſimet homines manibus apphendebāt: ſicuti ēt magiſtratus ābiri ſolebāt: uel ꝑ internunciū id ipm agebāt. Siue adeo ædiles. ædiliū erat ludos edeṙ populo romano ut ludis ꝑactis hiis ꝗ cæteris

Siue qui ipſe ambiſſet ſeu per internuncium
Siue adeo ædiles perfidioſe cui diunt.
Si ſimilem rem ipſe in legem iuſſit eſſe iupiter
Q uaſi magiſtratum ſibi alteriue ambiuerit.
Virtute dixit uos uictores uiuere
Non ambitione. neque perfidia: qui minus
Eadem hiſtrioni ſit lex quæ ſummo uiro:
Virtute ambire oportet non fauitoribus.
Sat habet fautorum ſemper qui recte facit.
In illis fides eſt: quibus eſt ea res in manu.
Hoc quoque etiam mihi in mandatis dedit:
Vt conquiſitores fierent hiſtrionibus:
Q ui ſibi mandaſſent delegati ut plauderent:
Q uiue quo placerent alter feciſſet minus.
Eius ornamenta & corium uti conciderent
Mirari nolim uos quapropter iupiter
Nunc hiſtriones curet: ne miremini.
Ipſe hanc acturus eſt iupiter comœdiam.
Q uid admirati eſtis: quaſi uero nouum
Nunc proferatur iouem facere hiſtrioniam.
Etiam hiſtriones anno cum in proſcenio hic
Iouem inuocarunt: uenit: auxilio is fuit.
Præterea certo prodit in tragœdia.
Hanc fabulam inquam hic iupiter hodie ipſe aget.
Et ego una cum illo. nunc animum aduortite.
Dum huius argumentum eloquar comœdiæ.

pſtitiſſent palmā cōcedeṙ. Adeo certe. Perfidioſe. cōtra iuſtitiā uidelicet ex cupiditate ſua nō ex uirtute eorū ꝗ ludos egiſſent. Diunt: pro dent. Si ſimilē rē Iuppiter inqt uoluit eos ita puniri ꝗ palma ludorum ambirent: ac puniunṫ ii ꝗ magiſtratus ambiunt: nā ſi aliq̄s in petitione alicuius magiſtratus populū uel populi partē corrupiſſet: ut ꝑ eius ſuffragia magiſtratū conſequerenṫ lege ambitus accuſabaṫ: & ita dānabaṫ. Si pro qa ut Virg. tua ſi tibi menala curæ. Similē rē ſcilicet ambire palmā ludorū. In legē contra legem ſcilicet ambitus. Sibi alteriue nā aliq̄s & ſibi & alteri magiſtratū ambire poſſet ambire aūt uulgo dṙ praticare. Innuere nictare īnuere & nictare ita differunt qa nictare oculorū ē īnuere labiorū uel narīū: nutaṙ capitis. Qui min⁹ argumētū a maiori ad minus. Si inqt ſūmi uiri ſcilicet patricii ī petitione magiſtratuum eos ꝑ ambitionē peteṙ prohibenṫ: qđ non hiſtriones palmā ludorū ambire ꝓhiberi debēt. Eadem lex. ſ. ambit⁹ Quæ ſūmo uiro ſcilicet ī petitiōe magiſtratus. Virtute ambire oportet ſententia generalis huic loco accommodata. Sat habet fauitorum: nā ꝗ uirtute melior extiterit ſemꝑ fautores paratos hēt. Hoc quoq; ēt ī mandatis aliud mēbrū petitionis. Mandatū dedit inqt ut conq̄ſitores nō ſolū ſpectatoribus fierent: ſed ipſis ēt hiſtrionibus: nā hiſtriones ꝗ paulo laudis auidioreſ erant nō ſolum ſpectatores: ſed alios etiā mimos corrumpere ſtudebant: ut ipſe cæteris p̄ponerētur. Qui hoc facere uoluiſſet ad alium hiſtriōem proficiſcebatur: & ita cum illo conueniebat: ut ei certā pecuniæ quantitatem ꝓmitteret: ſi ſe dū ludos ageret: ineptū præbuiſſet & oſtendiſſet indoctum: uſq; adeo dum ille ſe uinci pateretur. Qui ue quo placerenṫ: alter feciſſet minus. i. ab alio corruptus ſe ineptum prebuiſſet ut ille alter a quo corruptus eſſet placeret & palmam conſequereṫ. Feciſſet minus ſcilicet q̄ ſcit. ornamenta uidelicet pſonā. Coriū. i. pellem nam coriū ꝓpriū aīaliū eſt: pellis hominū. Mirari nolim uos. Reddit rationem Mercurius in pſona Soſiæ q̄obrem pater ſuus uoluerit diligenter cōquirere neq̄s forte gratia uel p̄cio corruptus aliis palmā dederit ꝗ nō mererenṫ: dicit p̄rem ſuū pſonā amphitryonis geſturū: quia durū uidebaṫ Iouē exercere ludicrā artē: docet non eſſe mirandū his rōnibus. Curet curā habeat. Ipſe acturus ecce ratio cur mirari nolit. Quid admirati eſtis rō quā adducebat ne mirarentur maioris admirationis cā fuit. Hiſtrionicā artē ludicrā hæc hiſtrionica ſubſtātiue poſuit. i. ars ludicra Quaſi nouū an obliti eſtis ī proſcenio Iouē inuocātibus p̄ſentē eſſe. Venit. ſ. ad inuocationē hiſtrionum. Anno illo in ꝓſcenio in ꝑpoſitio minus eſt. Virgilius. te ſiluis tyrhene feras agitare putaſti ꝓ ī ſiluis. Sed in ꝑpoſitio ē minus apud poetas. proſceniū ē locus aū pulpitū. i. aū ſcænā in quo ludicra exercebanṫ: unde ꝓſceniū dṙ a pro: qđ ē aū & ſcena. Virg. Veteres ineunt ꝓſcenia ludi. Præterea ē alia rō cur nulla admiratio eos tenere debeat Ioue hæc curare. Prodit in tragedia: nā ibi de rebus regū ac principū agiṫ & deorū ſimul. Prodit ꝓcedit ī tragedia recitatiōe tragedie. In quā certe his rōnibus. Hic hoc in loco. Et ego ſ. agā ille amphitryonis. ego Soſiæ pſonā geſturus. Hāc fabulā dixit ī diuiſiōe narratōis res duas acturū

primo expoſiturū cām:deiñ argumētū narraturū:quā nūc partē exoluit. Aīaduertite:.i.attēdite diligēter Hic demōſtratiue dixit. Argo pr̄e.i. Alceo filio gorgofori pſei filii. Genologia ita ē:Iuppiter pſeū:pſeꝰ. gorgoforū:gorgophorus alceū:alceus āphitryonē genuit. Ex argo pr̄e.i.alceo filio gorgophori quē genuit perſeus filius Iouis. Electri pro electrionis methaplaſmus eſt.i. trāſfiguratio dictionis metaplaſmo ſignificat trāſfiguro Electrion pater fuit alcumenæ. Argo quia argis regnauit. Qui cum.i.cum quo ablatiuo a quo uel qui ablatiuus antiquus quo nūc utimur quemadmodum expoſuit ſeruius quod quis ſecundum. ſecundam & tertiam declinationem declinabatur quod ad huc in quibuſdam caſibus ſeruant noſtri:antiqui declinabant ques genitiuo querum. Vnde genitiuus & datiuꝰ plurales ſequentes tertie & ſecundæ declinationis ſunt: quis ſecundæ quibꝰ tertiæ. Prefectus prepoſitus quia imparator erat. Is ſulicet amphitryo. Ipſemet ne putetis tantum ex ioue grauidam eſſe. Nā ego. quia de pr̄e meo non eſt admirandū. ſcitis enim amatorē eſſe & ꝗ̄ de earum quæ ſibi ſemel placuerint liberaliſſimꝰ ſolet eſſe amator. Nouiſſe de patre nō dubitatis. nā mores eius iā pridē nouiſtis. Harum rerū amatoriarū. Quātus ꝗ̄ magnꝰ. Quod ſubauditur eius quia ponitur relatiuæ intelligiť antecedens. Cepeit ꝓ īcepit. Clam neſciente clam te eſt.i.neſcit. Vſurā.certe ecce uxorem uſurariam. Eius alcumenæ. Sibi ad uoluptatem ſuam cō preſſu proprie cum uirgine eſt Plautus & hic & inturculēto dixit cū meretrice coitum. Nūc ad amicam decimo die athenas uiſo quā grauidam hic reliqui cōpreſſu meo quid ea agat redeo ad meretriculā grauidam cōpreſſu meo utrinqꝫ grauida quidem eſt ſed non ex ioue tantum. Teneatis intelligatis. Rectius uerius ex uiro iphiclū ex Ioue herculem pariet. Intus domi ſue. Qua cum uolt.i.cum qua uolt,uidelicet domi. Voluptatem ad ſacietatem Siet pro ſit. Se quaſi amphitryo ſiet.ſe in ſimilitudinem amphitryonis cōuertit. Nūc ne & ne uos admiratiōe teneamini quod huc proceſſi rem ſum allaturus ueterem & antiquā ſed nouam ad uos:ideo quia nouo modo acta eſt ideo nouo habitu ꝓceſſi:fabula uetus & antiqua ſed nouo modo quia hic Mercurius introduciť ſupparaſſitaŕ patri quod in fabula nūquā lectum & ideo quia nouo modo profertur ideo nouo habitu ſe ueniſſe dicit. Schema dicitur habitus ἀπὸ τοῦ σχεῖν habere: nam σχέω habeo ſignificat habeo unde ſchema.nam quēadmodum ab hēo habitus: ita ab σχέω ſchema id eſt habitus. Veterē ānis. Antiquū ſeculis quia parū dixiſſe uidebaŕ ueterē:nam res uetus dicitur.c.ānorum:ſed antiqua ducentorum.ueterem nam res quæ ante annos centum facta eſt poteſt appellari uetus: quæ ante ducentos antiqua & proprie magis loquimur. Cum rem ante ducentos annos factam anti

Cōplaceo

Vſurā eius corpis cœpit

Schema. Vetus antiquum.

Hæc urbs eſt thebæ:in illiſce habitat ædibus
Amphitryo natus argus ex argo patre.
Q ui cum alcumena eſt nupta electri filia:
Is nunc amphitryo præfectus eſt legionibus
Nam cum telobois eſt bellum thebano populo:
Is priuſquam hinc abiit ipſemet in exercitum
Grauidam alcumenam uxorem fecit ſuam.
Nam ego uos nouiſſe credo iam ut ſit pater meus:
Q uam liber harum rerum multarum ſiet:
Q uantuſqꝫ amator ſiet quod complacitum eſt ſemel.
Is amare occepit alcumenam clam uiro.
Vſuramque eius corporis cœpit ſibi.
Et grauidam fecit is eam compreſſu ſuo.
Nunc de alcumena.ut rem teneatis rectius
Vtrinque eſt grauida:& ex uiro & ex ſummo ioue:
Et meus pater nunc intus cum illa cubat.
Et hæc ob eam rem nox eſt facta longior.
Dum illa qua cum uult uoluptatem capit:
Sed ita aſſimilauit ſe quaſi amphitryo ſiet.
Nunc ne hunc ornatum uos meum admiremini
Q uod ego huc proceſſi ſic cum ſeruili ſchema.
Veterem atque antiquam rem nouam ad uos proferam.
Propterea ornatus in nouum inceſſi modum.
Nam meus pater intus nunc eſt:eccum:iupiter
In amphitryonis uertit ſeſe imaginem.
Omneſque eum eſſe cenſent ſerui qui uident.
Ita uerſipellem ſe facit quando lubet:
Ego ſerui ſumpſi ſoſiæ mihi imaginem:

quam dicimus ſeculum enim antiqui centum annorum ſpacium eſſe uoluerunt. Eccum.& cum hæc dicerent iuppiter ſe oſtendebat:cum egreſſus eſſet foras inueſtibulo ianuæ ubi fingebātur ædes amphitryonis:& cum hec dixiſſet ſimul ſe recepit. Eccum anteꝗ̄ diceret iuppiter dixit eccum. Serui amphitryonis Verſipelles Nonius marcellus in quolibet ſe uertentes. Hinc ex telebois. Preſeruire.i. poſſe officiū paraſiti preſtare:nam paraſiti ſunt amatorum ſerui. Serui ſoſiæ quia me ubi uiderint credēt me ſoſiam eſſe & non crebro me interrogabunt quis tu es. Verſari domum amphitryonis frequentare. Quiſꝗ̄ familiaris. Conſerui dicuntur qui ſimul ſeruiunt uni domino. Quid cur. Morem gerit:obſequitur animo ſuo. Cubat iacet. Legiones exercitum partē ꝓ toto Pro mæchio adl'tero: nā mæchiꝰ adulter nullā hēcdn̄iā:adulter latinus mœchus grecus ἀπὸ τοῦ μ.i. miſcere:qui cum alia uxore miſcetur:adulter qui ad alteram uadit. Donatus a telobois quorū ciuitatē cœpit. Aſtu clam ꝙ neſcire poſſet. Seruos pro ſeruus. Nunc inter noſſe & quia nō eſſet uobis uoluptas niſi alterū ab altero cognoſceretis ego ſigna dabo ut ueros cognoſcere poſſitis. Pēnulas paruas penas petaſus eſt calceꝰ expeditus quo ꝑcipue utebantur ſerui & nobiliores etiam & proprie cōuenit mercurio. Nā mercurius dicitur uti petaſo ut potē nūcius & interpres deorum talare latine: diciť autē petaſꝰ ἀπὸ τοῦ πέτομαι .i.a uolo uolas in petaſum uſqꝫ ad calceū petaſus regimē eſt capitis pileo ſiū gallero ꝑ ſimile. Petaſonē uero Martialꝰ ꝓ pede porcino cū coxura ſalito accepit. ſed ne mirentur quidā pro petaſum gallerum dixi:orginem dictionis de græcis auctoribus proferemus. Fit itaꝗ̄ petaſus a græco πετάννυμι quod eſt extēdo:cuius ἄνισον eſt petaſa inde petaſus:quod alio nomine ſchiadion dicunt:hoc eſt umbellam. Iuniores quidam ex noſtris græcis imbuti litteris ἀπὸ τοῦ πέτομαι quod eſt uolo naſci hoc nomen rati pro calciamento Mercurii hoc eſt talaribus interpretati ſunt:putauerunt.n.Mercurium qui ſe ſoſiam ſimulat talaria habuiſſe:& id eſſe petaſum. Sed quid Plautus intellexit cum dixit in petaſo pinnulas breuibus aperiemus. Ioui & Mercurio petaſus dabatur:ſed ita inter ſe differebant: ꝙ Ioui ſub petaſo aureus erat Torulus. Mercurius uero uſqꝫ ſub petaſo pinnulas habebat. MERVLA. Pēnulas quibus allatus eſt mercurius:ſed magis pileum ſignificat ut quidam eruditi uolunt. Tunc deinde. Torulus torus dicitur proprie ſolida caro & in pectore eminentior quia pectus ambit. Virg. luxuriatqꝫ toris aīoſum pectus honeſtum:unde diminutiuum torulus ſignificat circulum in ſimilitudinem ſolidæ carnis. Torulus circulus aureus.
Id ſignum circulo aureo ſupra & pennulis cognoſcetur Mercurius:& ſoſia: Nemo familiarium caliga

Q ui cum amphitryone abiit hinc in exercitum.
Vt præſeruire amanti meo poſſem patri.
Atque ne qui eſſem familiares quærerent
Verſari crebro hic quum uiderent me domi.
Nunc quū eſſe crederent ſeruū & conſeruū ſuum
Haud quiſquā quæret qui ſiem:aut quid uenerim:
Pater nunc intus ſuo animo morem gerit.
Cubat complexus:cuius cupiens maxime eſt.
Q uæ illi ad legionem facta ſunt memorat pater
Meus alcumenæ:illa illum cenſet uirum
Suum eſſe quæ cum mœcho eſt.ibi nunc meus pater
Memorat legiones hoſtium ut fugauerit:
Q uo pacto ſit donis donatus plurimis.
Ea dona quæ illic amphitryoni ſunt data
Abſtulimus:facile meus pater quod uult facit.
Nunc hodie amphitryo ueniet huc ab exercitu:
Et ſeruos:cuius ego hanc fero imaginem:
Nunc internoſſe ut uos poſſitis facilius
Ego has habebo uſqꝫ in petaſo pinnulas.
Tum meo patri autem torulus inerit aureus
Sub petaſo:id ſignum amphitryoni non erit
Ea ſigna nemo horum familiarium
Videre poterit:uerum uos uidebitis:
Sed amphitryonis illic eſt ſeruus ſoſia.
A portu illic nunc cum laterna aduenit.

Verſari crebro hic

Suo aīmo morē gerit

Petaſus

Torulus

bimus oculos aliorum:uos tātummō ſpectatores uidebitis. Adeſt & cum hæc diceret uidit uenientem Soſiam cum laterna quia res agitur nocte laterna a lateo quia ibi lux lateat:unde candela. Opere p̄cium quia expellam:& per ſuadebo ne credat ſe ſoſiā eſſe. Ope p̄ciū neceſſarium utile & iocundum ſignificat: liuius facturus ne ope precium ſim.i.utile:ſed hoc loco iocundum.

Vis me eſt audacior homo huius comœdiæ prothaſi.proceſſus & eſt primus actus & prima ſcæna q primus actus continet equomō ſoſia ueniens ab hero ut,hære uiri aductum nūciaret qui debellatis hoſtibus cū iam uictoriam adeptus eēt redibat exceptus ſoſia a mercurio in forma ſoſiæ abigiť ab ædibus: tādem:ſed prima ſcena cōtinet modo ſoſia ueniēs ſibi ipſi metuebat q̄ tempore nocturno miſſus eēt a domio:nā iuuenes incedere ſolebant nocturno tēpore ut graſſarenť qđ ætate noſtra ſit : hic ergo metuebat ne īcideret ī multitudinem iuuenum a qbus male mulctareť: & hæc cum diceret audiebaťa mercurio & aſpectatoribus quos monuerat ſui ɔſilii. Quiſ me ſec ū loquiť &ſua uerba putabat ab aliquo nō percipi & tñ audiebať a mercurio. Audax diciť his qui plus aggrediť q̄ qui audet id q̄ audēdum non eſt confidētior dicitur qui temere aliquid p̄ſumit Vnde ēt Virg. Nā qs te iuuenū cōſidētiſſime nr̄as iuſſit adir̄ domos Qui mores in hoc inqt excuſād? eſſē niſi iuuē

Abigam iam ego illum aduenientem ab ædibus.
A portu illic nunc cum laterna aduenit.
Adeſt:ferit opere precium hic ſpectantibus
Iouem & mercurium facere hiſtrioniam.

Soſia. Mercurius.

So. q Vi me:alter eſt audacior homo:Aut qui confidentior:
Iuuentutis mores qui ſciam:qui hoc noctis ſolus ambulē:
Q uid faciam nunc ſi tres uiri me in carcerem compegerint:
Inde cras e promptuaria cella depromar ad flagrum:
Nec cauſam licet dicere mihi:neque in hero quicq̄ auxilii ſiet:
Nec quicquam ſit quin me omnes eſſe dignum deputent
Ita quaſi incudem me miſerum homines octo ualidi cedant.
Ita peregre ueniens hoſpitio publicitus accipiar
Hæc heri i modeſtia coegit me q hoc noctis a portu īgratis excitauit.
Mon ne idem hoc lucis me mittere potuit:
Opulento homini hæc ſeruitus dura eſt:
Hoc magis miſer eſt diuitis ſeruos
Noctesque dieſque aſſiduo ſatis ſuperque eſt
Q uo facto aut dicto adeſt opus quietus ne ſis.
Ipſe dominus diues operis & laboris expers
Q uodcunque homini accidit libere poſſe retur.

Hoc noctiſ

Dignū deputent

tutis thebanæ mores nouiſſē. Scio.n.iuuētutē tota nocte graſſari:& ſi qs ī eos īciderit male mulctari hoc noctis .i.p noctis.hoc tēpus noctis. Si tres uiri p̄terq̄ qđ periculum īminet a iuuētute īminet ēt a trium uiris qui ſe me nocte incedētem inuenerint ſtatim in carcerē cōiiciēt tres uiri dicebanť qui p̄erant urbi & cuſtodiæ nocturne nequis in iuſſu p urbē incederet. Cōperegerint cōicerēt. Inde ſcilicet ex carcere. Promptuaria interior cella eo qđ inde neceſſaria promerēť ad uictū differt inter promptuariam cellā & cellarium promptuaria cella multorum ānorum cellarium paucorum dierum ē:ergo promptuaria cella īqua ad quotidianum uſum neceſſaria collocantur. Inde depromar ut ad pallum ligatus manibus cedant. Flagrum flagellum nā diminutiuū eſt. Ne cauſam liceat dicere:quia indicta cauſa me uirgis cedi iuberent. Hero quippe qui nondum uenit. Quin quod non. Dignū ſit flagello. Ita & hoc modo. Octo uiri.i. lictores qui apparent triumuiris me pallo alligent:& in me cedendo uires omnes effundunt. Incudem ferrum ubi maleo ferrum fabricant. Peregre & æquum eſt qui peregre uenit ac honorifice accipiatur. Publicitus de publico. Hæc ſcilicet quæ ſupradicta ſunt. Ingratis in uite:quia ſibi parere recuſabam. Idem propter hoc quod me mittit. Hoc lucis per hunc diem proximum. Hæc ſeruitus ſeipm demonſtrat:in qua natus ſum:durum eſt inquit opulento homini ſeruire: Hæc ſeruitus in qua ego & q̄ plures nati ſunt. Dura aſpera. Diuitis ſeruus inquit diuitis hominis non labore uacat. Hoc magis propter hoc: quia eſt diues:eſt ſcilicet ſeruus. Aſſidue declarat ſine intermiſſione nam quare facta neceſſæ eſt ut aliquid faciant uel dicāt q̄ herus īpauerit. Ne ſis nō ſis quietus imo ſemp negotioſus:& eſt hæc ratio nam neſcit qđ ſit opus:& qđ labor:& iō qa ignorat opā & laborē oīa īpat. Equū putat qcqđ iubet. Quid laboris an multū an parū poſſet.ſ.accider̄. Retur faciēdū putat æquū n̄ putabit an æquo an iniuria īpet:ergo qa h̄ aio

ſunt diuites domini in ſeruos. Experunt eueniunt expetere euenire ſignificat. Hoc opus quod euenit ſeruo apud diuitem dominum. Habendum accipiendum ſubſtinendum. Satius ē me queri & non admirar.:quia ego conqueror nam eo,aſperior uidetur ſeruitus quia liber aliquando fuit & ita eſt:nam qui dulcedinem libertatis exptus ſit & aliquādo in ſeruitutē reciderit ſibi durior uidetur. Sine modo ſine fine ſine mēſura. Qui uerna æquum eſt inquit ut ego cōquerar cum hoc faciāt qui nati ſerui ſunt: ſed qui nati ſerui ſunt cōqueruntur quāto magis qui liberi aliquādo fuerūt. Pater ſeruitutis pricipem ſeruitutis appellat. Vernā:uerna ſeruus ſimpliciter appellať ex ancillis ciuiū romanorum uere natus q̄ id tempus anni naturale ſit fæturæ. Verna uerbo appellabať quia eo uerbo natus eſſet quo diis conſecrare ſolet quicqd t̄pre ueris natū eēt : ɔſecrabať diis ex fætura armētorū & gregū bouū & caprarū & cæterorū aīaliū & qcqd natum ex fætura ancillarum qđ natū eſſet uere dicebantur uernæ uerbo eo qđ nati erant eo tempore quo omnia diis conſacrata erāt : q̄tum nata erant & habetur ꝓ maledicto & execrabili : nā quēadmodum fætura imolabať pariter ſerui imolabāť : ſed qa in humana res uiſa eſt ita expiabanť. Abigebanť extra urbem & q̄ſi profani habebanť : deinde piacularibus q buſdā ſacrificiis expiati, reducebanť & quaſi maledicti & execrabiles habebanť. Sum uero. Qui natus uerna q̄ ēt ſi non ſit nat?

Aequum eſſe putat:non reputat laboris quid ſit.
Nec æquum an ne iniquum imperet cogitabit.
Ergo in ſeruitute expetunt multa iniqua
Habendum & ferendum hoc opus eſt cum labore.
Mer. Satius eſt me queri nullo modo ſeruitutē hodie qui fuerim liber
Eā nūc potius pater ſeruitutis hic qui uerna natus eſt queritur.
Sum uero uerna uerbero. So. Numero mihi in mentem fuit
Dis aduenientem gratias pro meritis agere:atque alloqui:
Næ illi edepol ſi merito meo referre ſtudeant gratias.
Aliquem hominem allegent qui mihi aduenienti os occillet probe:
Q uoniam bene quæ in me fecerūt īgrata ea habui:atque irrita.
Facit ille quod uulgo haud ſolent ut quid ſe ſit dignum ſciat.
Q uod nunquam opinatus fui:neque alius quiſquam ciuium
Sibi euenturum id contigit ut ſalui potiremur domi
Victores:uictis hoſtibus legiones reueniunt domum
Duello extincto maximo:atq̄ internectis hoſtibus.

Numero I n mētem fuit

Referr̄ gratias

Occillet os

Potior domi

Duellum

uerna ex ancillis romanorum ciuium uerbo qa execrabilis & maledictus. Sum & ſuā deplorat ſeruitutē q̄ adeo miſerabilis eſt ut his cōparari poſſit qui uernæ uerbo nati ſunt. Et nunc ſed nunc ſe reprehendit cum īgratus diis fuerit qui nullā g̃ram exhibuerit ꝓ uictoria non eſt inquit admirādum ſi pænas & ſupplicium ſūmēt nam quēadmodum oblitus ſum deorum ita par eſt ut mei obliuiſcanť. Nūc in mentem ego inquit de ſeruitute ɔquero cum nullam gratiam diis habueri. Pro meritis pro eo quæ meriti ſunt. Alloqui. appellari benigne precibus Virg. affaťq̄ deos & ſanctum ſidus adorat. Ne illic. & quia ego tantummodo memini miſerari me nec in mētem uenit diis agere g̃ras recte facerent ſi quem mitterēt qui os' infringat. Allegent mittant pro allegabūt lego mitto allego mitto ad alios'. Edepol p ædē pollucis iurantis aduerbium. Occidēt frangant frequētatiuū uerbum non potuit magis proprius uerbū inuenire. Ocare eſt glebas cōminuere uerbum agricolarum quo utuntur agricolæ dicūt enim ocatōnem fieri cum ſatis ſeminibus glebas infringūt quaſi ocecatio quia ſemen ocecať fractis glebis)inde frequētatiuum ocillo. In me erga me. Irrita uana & inanis quaſi nullius pōderis Mercurius hæc omnia audit & ad ſpectatores cōuerſus ait. Facit ille hic inquit ſeipm cognoſcit qđ homines facere non ſolent. Dignus ſit.i. meruerit.

Quod ſoſias proſequitur. Quod.i.uere inq̄ ego habeo in gratis qđ dii fecerunt. Venturum ſcilicet uobis. Opinat? ſum.i.cogitaui. Potiremur potior huius rei & hac re nonius marcellus dicit accuſatiuū pro ablatiuo poſitum hoc loco. Victis debellatis. Extincto confecto conſumpto. Duellum antiqui appellabant id quod bellum dicimus non ut non nulli interpretantur duorum bellum bene appellatur duellum duorum non ut iſti dicunt ſingulare certamen ſed uel duorum populorum principum,uel duorum regum uel quod duobus populis inter ſe diſſidentibus bellum geratur. Internectis uſq̄ ad internectionē: hoſtes ad internectionem occidi dicebantur qui adunum omnes occidebantur ne nuncio quidem cladis ſuperſtite. Qui multa thebano populo a plurali numero tranſit ad ſingularem. Vel qui ſcilicet populus:nam exequenter plerumq̄ intelligitur. Vi.i. uiribus & uirtute militum. Victum bene uictum quia primo uincuntur. Hoſtes deinde expugnātur urbes. Amphitryo qui imperator erat. Auſpicio

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

poteſtate quia nulla ſine auſpiciis poteſtas erat & more romano loquutus eſt. Affecit ſuos ſubreptis bonis hoſtium prædam omnem militi conceſſit. Adorea laude & gloria & glorioſum eſſe putarent eū qui adoris copia abundaret Ador ris genus farris grādioris quo pcipue utebantur in ſacris cum molā facerent mola autem genus pultis erat & hac mola ſpargebātur cultri & frons uictime & a fronte p tergū ad caudā uſq;:inde adorare ab hoc genere farris quo utebantur in ſacris. Nam ut Nonius Marcellus uult ex ſe ſimplex & deriuatiuum non compoſitum ab ad & ero. Rex tebanus quo tempore cum telebois hoſtibus bellū gerat amphitryo Rex qui regum uſurpauerant quo tēpore Hercules aberat. Ductu quia dux imperio:quia imperator. Auſpicio poteſtate qa auſpiciis ꝑerat exercitus. Eam .ſ. antequā uadam uolo prius mecum cogitare. Si dixerim dummodo meditor qđ placeat non magnifaciam an uerum:an falſum dicā. Nā ſi mendax ero non diſcedam a cōſuetudine. Solēs rem ſolitā. Terentius quid tu athenas inſolens.

Fugiebam & propterea nō poſſum ſatis ſcire. Cum pugnabam Maxime. Quo tēpore pugna atrocior erat ego delituerā antequā illi fugerēt ego iam fugeram. Verūtamen ſed cum iam appropinquaret ad ædes uenit ī mentem mandatorum que dederat herus ut narraret uxori ergo ſe dicit prius meditari uelle quomodo mandata referat & hoc loco que alcumenæ narraturus eſt uerbis amphitryōis dicit. Primo. āte omnia. Aduenit ad teloboas. Vbi ſimulatq;. Tetigimus puenimus ad terram. Continuo ſtatim ſine mora. Delegit ſcilicet ex omni exercitu. Primorum pri. i. primarios uiros qui oēm excellerent. Legat quos electos uiros mittit. Sentētiam uidelicet q̄ ſequitur. Si uelint ecce legatio quā lectis uiris demādauit. Se amphitryonē reditură. Rapta & raptores a more romano hoc tractū. ſcitis enī idicēdi belli ɔſuetudinē fuiſſe ut prio res repeterēt q̄s ex agro rapuiſſent & illa armēta & illos q rapuiſſent:deīde mittebanť feriales & ſeptē teſtibus puberibus nō minus narrabāt iniurias & res quas arripuiſſent deinde cū ita narraſſent Iouē īprecabanť cōtra eum populum qui res non reddidiſſet & ſudem ꝑuſtum uel ſanguine cruentum in fines mittebat dicens his populis bellum indico. Vi armis rapta quæ rapta eſſent. Raptores qui rapuiſſent: Abituros diſceſuros. Argiuos qui ab argis originem habuerant uti amphitryo. Dare pro daturum. Sient pro ſint. Animati in animo habeant in animatum eſſe eſt in animo habere. Aliter quā legati petierint.

Igitur poſtquā noluerint reddere. Vi uirtute. Viris militibus. Hæc ſcilicet cum hanc legationem legati narraſſent hoſtibus eo ordine quo iuſſerat amphitryo illi uirtute preſtantes atrox reſponſum reddidere. Hæc ſupra memorata. Iterarūt ſemel iterūq; dixerūt. Ordine quo mandauerat amphitryo. Preſtātes hoc loco laudando teloboos maiorem oſtēdit uirtutē amphitryonis & thebanorū q magnanimos ho

Adorea affecit

Primorum principes
Pax. ociū
Igitur pro deinde

Qui multa thebano populo acerba obiecit funera.
Id ui & uirtute militum uictum atq; expugnatum oppidum eſt.
Imperio atq; auſpicio heri mei amphitryonis maxime.
Præda atq; agro adoreaq; affecit populares ſuos.
Regiq; thebano creonti regnum ſtabiliuit ſuum:
Me a portu præmiſit domum:ut hæc nunciem uxori ſuæ
Vt geſſerit rem publicam ductu:imperio:auſpicio ſuo.
Ea nunc meditabor quo modo illi dicam quum illo aduenero
Si dixero mendacium. ſolens meo more fecero.
Nam quum pugnabant maxime:ego fugiebam maxime.
Verumtamen quaſi ad fuerim ſimulabo atq; audita eloquar.
Sed quo modo & uerbis quibus me deceat fabularier:
Prius ipſe mecum etiam uolo hic meditari ſic hoc proloquar.
Principio ut illo aduenimus ubi primum terram tetigimus:
Continuo amphitryo delegit uiros Primorum principes.
Eos legat telobois:iubet ſententiam ut dicant ſuam.
Si ſine ui & ſine bello uelint rapta & raptores tradere:
Si quæ aſportaſſent redderent:ſe exercitum extemplo domum
Reducturum:abituros agro argiuos pacem atq; ocium
Dare illis:ſin aliter ſient animati:neq; dent quæ petat:
Seſe igitur ſumma ui:armiſq; eorum oppidum expugnaſſe.
Hæc ubi telobois ordine iterarunt quos præfecerat
Amphitryo magnanimi uiri freti uirtute:& uiribus
Superbi nimis ferociter legatos noſtros increpant:
Reſpondent bello ſe & ſuos tutari poſſe:proinde uti

ſtes debellare potuerint. Proinde ergo Virgilius proinde tona eloquio. Propere ſtatim. Hæc ubi ubi legati interfecta pace redire. Cōtra ecōtrario. Pulchris armis ergo ad predam accēdebanť thebani quia ornatos uidebant hoſtes: Preditas ornatas inſignes fulgentibus armis utrinq; hinc ex oppido hinc ex caſtris. Copia ſicuti apđ poetas copiā & ſcriptores legimus copia ſingulari aliarū rerū ſignificat pluraliter aūt exercitum ide abutūť poetæ auctoritate ſua uti hoc loco. Diſptiti ut qſq; in ſuo ordine cōſiſteret decuriones in ſuo cēturiones in ſuo tribuni in ſuo. More noſtro ſecundū diſciplinam militarē. Inſtruūt more ſuo. Deinde cū utriq; īſtructe ɔſtitiſſēt acies: Exeūt extra multitudinē acierū. Cōuenire placeť certū fieri ut h loco uirtus ɔuēit euādro: Dederēt in poteſtatē ſuā. Vtri recte dixit qa de duobus tm̄ populus agebať. Vrbē agros q̄tū ad rē publicā. Aras q̄tū ad diuina. Focos q̄tū ad humana. Diuina humanaq; oīa ſicuti apđ liuiū uidiſtis cum colatinus dederet ī poteſtate priſci tarqni primo dicebat eſtiſ ne uoſ legati miſſi a colatino dediſtis ne uoſmet ipſos utēſilia oīa diuina oīa humanaq; in meā populiq; Romani & hoc modo ſe dedebāt.
Canūt claſſica ſigna belli. Vtriq; ex utroq; ex ercitu. Conſonat terra tātuſ erat claſſicorum ſonus ut terra ēt ſonitum emitteret.
Efferunt tollūt. Suſcipere pro ſuſcipiebat uouebat. Hortari ꝓ hortabať & hiſtoricū ē & quia hæc narratio ꝓprie ad hiſtoriam ptinet ideo uerbis hiſtoricorum uſus ē. Pro ſe poſt adhortatiōem cominus ferro pugnare īcipit. Edit facit gerit facinus egregium edidit. Poteſt uiribus corporis. Polet ingenio. Frangunt tela alii in alios tela cōfringunt. Boat cælum a ſono uerbū græcum quaſi ficticium de imitatiōe ſoni bouis.
Fremitus tantus clamor uirorum ut celum clamor impleret. Spiritu nebula tantus erat inquit erat ſpiritus anelātium uirorum qui fortiter pugnabant ut fumum emitterent quo fumo nebula fieret quæ radios ſolis obſcuraret. Conſtat erigitur conſtare erigere ſignificat. Vi impetu. Deniq; poſtq̄ utrunq; aliquando ferociter pugnatum eſt. Manus exercitus multitudo. Crebre frequenter hoſtes occiduntur. Ingruunt inuadunt Virg. Ingruit æneas italis. Feroces indomitos neq;. n. pedem unq̄ referre uoluerunt niſi coacti. Conuertitur deponens uerbum conuertor me nam noua quadam ratione in paſſiua uoce ſignant actionem & econuerſo Virg. uolucremq; fuga preuertitur ebrū. Loco ubi ab inicio pugnæ poſitus erat.
Statim pſeuerantē prima ꝓducta prima correpta. Cōfeſtim ſine mora. Aīam uitā. Virg. aīaſq; ī uulnere ponunt. Demigrent diſcedāt ex loco. Quiſq; hinc ſumpſiſſe uideť Saluſtius bello catilinario dicit buoerſo uultu & ore in eodem quo poſiti erant loco ſteterant adeo obſtinati pugnauerant. Steterant

Propere de ſuis finibus exercitus abducerent:
Hæc ubi legati pertulere:amhpitryo e caſtris illico
Producit omnem exercitum. contra teloboæ ex oppido
Legiones educunt ſuas nimis pulchris armis præditas.
Poſtquam utrinque exitum eſt maxima copia:
Diſpertiti uiri:diſpertiti ordines:
Nos noſtras more noſtro & modo inſtruximus legiones:item
Hoſtes contra legiones ſuas inſtruunt.
Deinde utrique imperatores in medium exeunt.
Extra turbam ordinum colloquuntur ſimul.
Conuenit uicti utri ſint eo prœlio
Vrbem:agrum:aras:focos:ſeque uti dederent.
Poſtq̄ id actum eſt tubæ utrinque canunt:contra
Conſonat terra:clamorem utrinque efferunt.
Imperator utrinque hinc & illinc ioui
Vota ſuſcipere:hortari exercitum
Pro ſe quiſque id quod quiſque poteſt & ualet
Edit:ferro ferit:tela frangunt:boat
Cœlum fremitu uirum:et ſpiritu atque anhelitu:
Nebula conſtat:cadunt uulneris ui & uirium
Denique ut uolumus noſtra ſuperat manus
Hoſtes crebri cadunt noſtri contra ingruūt. uicimus ui feroces
Sed fugam in ſe tamen nemo conuortitur:
Nec recedit loco quin ſtatim rem gerat.
Animum omittunt priuſq̄ loco demigrent.
Quiſq; ut ſteterat iacet:obtinetque ordinem.

Tubæ utriq; canunt.

Vota ſuſcipit
Poteſt & ualet.

Noſtra ſuperat manus

Obtīet ordinem

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ab inicio. Hoc ubi: ubi uidet adeo obſtinatos pugnare ut quãuis multi occiderẽt nemo cederet uiſum ẽ ut uiribus ↄſilium adderet. Citi ueloces hoc qđ pſeuerãt pugnarẽt loco nõ mouerent a dextera in altera hoſtium. Citi imperatoris dicto ueloces. Inuolãt iſiliũt: irruunt. Fedãt cruẽtãt. Proterũt. Iure nam qa iniuſti erãt ideo iuſte occidunt & trucidant. Nunq̃ eſſe hominũ ſicuti uidiſtis Soſia dicebat quomõ inter thebanos & theleboos pugnatum ſit uictoriam de thelebois amphitryo pepeniſſet. Perpera falſo per uerſe nam recte & pperam cõtraria ſunt ſi nõ pperam ergo recte. Perduelles pgit Soſia, ſicuti ceperat.

Hoc ubi amphitryo herus conſpicatus eſt.
Illico equites iubet dextera inducere.
Equites parent citi: ab dextera maximo
Cum clamore inuolant impetu alacri
Fedant & proterunt hoſtium copias iure iniuſtas
Me. Nunq̃ & iam quicq̃ adhuc uerborum eſt prolocutus perperam:
Nanq; ego fui illic ĩ re præſenti: & meus quum pugnatũ eſt pater
So. Perduelles penetrant ſe in fugam: ibi noſtris animus additus eſt.
Vortentibus telobois telis complebantur corpora.
Ipſuſq; amphitryo regem pterelam ſua obtruncauit manu.
Hæc illic eſt pugnata pugna uſq; a mane ad ueſperum.
Hoc adeo hoc cõmemini magis quia illo die impranſus fui.
Sed prœlium id tandem diremit nox interuentu ſuo.
Poſtridie in caſtra ex urbe ad nos ueniunt flentes principes
Velatis manibus orant ignoſcamus peccatum ſuum.
Deduntq; ſe diuina humanaq; omnia urbem & liberos
In ditionem atq; in arbitratum cuncti thebano populo.
Poſt ob uirtutem hero amphitryoni patera donata eſt aurea
Qui pterela potare rex ſolitus eſt: hæc ſic dicam heræ.
Nunc pergam heri imperium exequi: & me domum capeſſere:
Me. Atat illic illuc iturus eſt: ibo ego illi obuiam.

In re pſenti

Perduelles penetrãt ſp

Maxime ubi equites ad dexteram impetum fecere: Perduelles dicebant antiqtus quos nũc hoſtes dicimus ſicuti apđ Ciceronem libro de officiis uidimuſ perduelles appellatos quos pegrinos dicit. Penetrãt ↄripiũt plautus & intorculẽto quo hõ ſe penetrauit. Animus additus tũc ubi ſemel ĩ fugã uerſi. Verterũt diuerterẽt ecce ꝙ dixi ꝙ nouã quãdã rõnem hẽt ut ĩ actiua uoce ſignificat paſſionẽ & e cõtra tale illud eurgili hos illi ꝙ nec bene uertat mittimus hedos. Cõplent uulnerabãtur ubiq; oẽs. Ipſus ꝓ ipſe antiqua declinatio ipſus.n.a: ipſum unde genus neutrũ ipſum nã deberet facere ipſud ſed neutrum ipſus ipſa ipſũ. Regẽ obtrũcat opimis potitus eſt ſpoliis nã opima ſpolia appellantur que dux duci detrahit ſicuti apud liuium didiciſtis tres.n. fuerunt in urbe romana qui pepererunt Romulus occiſo cecinenſium rege. Aulus Cornelius Coſſius larte tolumnio & marcellus occiſo duce gallorum. Ibi apud teloboos. Hec adeo & iuſtam inquit habeo reminiſcendi cauſam nam omnes adeo ea pugna occupati fuerunt ut prandium nõ ſumpſerint & ideo quia ieiunus fui memoria illius pugnæ animum inſedit. Diremit diuiſit. Virg. dirimit plaga ſolis iniqui. Interuentu ſua interuentione interueniendo nocte. Vrbe teleboorum. Poſtridie poſtero die & fallũtur nõnulli qui credunt compoſitum a poſt & tres dies nam a poſtero & die componitur. Vellatis manibus ire ſolebant qui pacem peterent & pacem darent ſic.n. uellatis manibus incedere Solebant quando petebant & dabãt pacem nam ideo uelatis manbus ut rem diuinã faceret ſignificarent & ſedem eius indextris eſſe. Virg. hanc conſuetudinem tetigit ne tempne ꝙ ultro. Preferimus manibus uitas ac uerba precantũ. Velatis quia pacem petebant & ſe in fidẽ amphitryonis & thebanorum dedere uolebant dicto proprie iuſta dominatio & eſt ſermo latinus & a græco deducitur ΗΔΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ iuſtitia unde dictio iuſta dominatio. Virg. Qui mare qui terras omni dictiõe teneret. Arbitratu poteſtate hic arbitratus: us ui. Poſt ſcilicet deductionem. Ob propter. Virtute qa rẽ fortiter geſſerat.

Macrobius. Mos. Velatis manibus Ignoſcamus peccatum in dictionem & arbitratũ Pherecides Iouem Alchmenæ Charcheſiũ dediſſe aureũ dicit: qđ poculum procerũ & circa mediam partẽ cõpreſſum anſatũ mediocriter anſis a ſũmo ad imũ ptingẽtibus Plautus inſuetũ nomẽ reliqt: & paterã dicit quæ patẽs & plana. Qui pro quia qui caſus eſt ablatiui generis maſculini. ſc. & neutri. Hæc ſic quemadmodum premeditatus fuerat ita ſe narraturum cõfirmat. Pergam in ſtabo. Exequi complere ut nuncius ueniam ad alcumenam heram. Capeſcere cum deſiderio me domum recipere. At illum mercurius ubi uidet hũc parare ſe ut ad ædes ueniat & fores pulſet ne Ioui impedimẽto ſit illum ab ædibus abigere nititur mercurius ergo loquitur. Illic pro ille. Obuiam ut reſiſtã quominus ædibus apropinquat. Accedere appropinquare.

to ſit illum ab ædibus abigere nitit̃ Mercurius ergo loquit̃. Illic ꝓ ille. Obuiã ut reſiſtã quominus ædibus appropinquet. Accedere appropinquare. Certũ deliberatũ. Quãdo qa imaginem eius aſſumpſi deliberaui ludificare. Etenim uiſta ingt ratio cur uelim illũ illudere: nã qa eius formã ſumpſi debeo & mores eius hr̃e ſed conſueuit callidus: aſtutus ẽt malitioſus eſſe & ꝓpterea talis debeo eſſe in eũ qualis eſſe ſolet in alios. Formã faciẽ. Statũ ſtaturã. Facta & mores ut ſimilis ſim non ſolũ in forma ſed moribus & uita. Callidũ uerbis. Aſtutũ factis ita diſtinguit̃. Telo fraude ſua qa utit̃ ĩ aliũ malicia quod telũ ipſius eſt & cũ hæc diceret ꝓſpiciẽs cælũ ꝓſpiciebat ſoſia admirabũdus cũ nox tam lõga eſſet nã geminata erat. Illud quod uideo illũ facere. Obſeruabo callide aduertã Virg. Quos durus arator obſeruat ni do iplumes. Si qcq̃ qđ nã eſt hoc qđ hæc nox tã longa ẽ ꝓfecto deus noctis ebrius ẽ & ideo uino ſonoq; ſepultus ut obliuiſcat̃ diei ſi quid aliud eſt qđ credã hoc certe ſcio deum noctis ebrietate nimia ſõno occupatũ ut obliuiſcatur diei. Nocturnum deũ noctis. Nã neq; qua rõne ductus credat deũ ſõno ebrietate nimia correptum: nã neq; urſa maior neq; minor declinãt ĩ polum arcticũ polũ. i. ĩ ſeptẽtrionale: nã ſtelle q̃ faciũt plauſtrũ cũ dies aduẽtar cepit declinãt ĩ arcticũ polũ. i. ĩ ſeptẽtrionale. Nõ mouẽtur: ſed in quo loco ſemel ꝓſtitit in eodem ꝑſeuerat. Iugulæ aſtrũ

Neq; ego hunc hominem hodie ad ædis has ſinã unq̃ accedere.
Quando imago eſt huius in me certum eſt hominem eludere.
Et eninuero quoniam formam cœpi huius in me & ſtatum:
Decet & facta moreſque huius habere me ſimiles item.
Itaque me malum eſſe oportet callidum aſtutum admodum:
Atque hunc telo ſuo ſibi malicia ſua a foribus pellere.
Sed quid illuc eſt? cælum aſpectat: obſeruabo quam rem agat.
So Certe edepol ſcio: ſi quicquam ẽ aliud quod credã aut certo ſciã
Credo ego hac noctu nocturnum obdormiuiſſe ebrium.
Nam neque ſe ſeptentriones quoquam in celo commouent.
Neque ſe luna quoquam mutat atque uti exorta eſt ſemel
Nec iugulæ: nec ueſperugo: neque uergiliæ occidunt.
Iſta ſtatim ſtant ſigna: neque nox quoquam concedit diei.
Me. Perge nox ut occœpiſti: gere patri morem meo.
Optume optumo optumam opam das: datam pulcre locas.
So. Neque ego hac nocte longiorem me uidiſſe cenſeo:
Niſi item unam uerberatus quam pependi perpetem.
Eam quoque edepol etiam multo hæc uincit longitudine.
Credo edepol equidem dormire ſolem atque appotum probe.
Mira ſunt niſi inuitauit ſeſe in cœna pluſculum.
Me. Ain uero uerbero: deos eſſe tui ſimilis putas?
Ego pol te iſtis tuis pro dictis & malefactis furcifer
Accipiam: modo ſis ueni huc: inuenies infortunium.

Forma ſtatus

Iugneulæ: ſperugo Vergiliæ

Operam locas

Perpetem Apporũ ꝓbie

ꝙ appellat̃ orion & ideo orionis ſtellæ appellantur quaſi iuglandes. i. Iouis glandes nam iuglandes antiqui appellabant maiores nuces quaſi iouis glandes & ideo quia ſtellæ quæ orionis aſtrum conficiunt maiores ſunt ppea iuglãdes appellant̃ & ab occaſu ſtellarũ orionis diei aductus dephẽdit̃. Veſpugo ſtella ẽ q̃ ĩ pricipio noctis appet & ẽ ueneris aſtrũ ꝙ ſicuti ĩ pricipio noctis ĩ occidẽte appet ita ĩ pricipio diei mo oriẽte. Vergiliæ ſt̃ ãt ſtelle q̃ ĩdicãt nauigatoĩs tp̃s græco noĩe pliades ἀπὸ τοῦ πλεῖν ruſtici eas noĩant lachioza. Statim inſtãter perſeuerãter. Iſta ſcilicet ſigna orionis & heſpi & uirgiliarũ. Cedit & nullũ locum dicit dat is pge mercurius q ſciebat cãm lõgioris noctis probat noctem ut patri ſuo obſequat̃ & in ram gerat. Perge nox tã & ſi iſte ſoſia maſtigia & uerbero ĩcrepet pr̃i ioui. Locas apud bene meritum iouem qui de cũctis bene meret̃ ille pulchre & honeſte opam locat q opam bene merẽtibus dat. Neq; ego ſoſia proſequit̃ uerba quia non audiebat mercurium neq; uidebat. Perpetẽ iugẽ & cõtinuam. Niſi & ea nox uiſa diuturna nam tota nocte uerberibus ceſus dũ penderẽ neq; unq; tranſire uidebat̃. Pendi ſuſpenſus ſum. Verberatus dum uerberarer. Eam quoq; quãuis inquit ea longa uiſa eſt tamẽ hæc quoq; uidet̃ uincere illam. Dormire ſolẽ nõ ſatis eſt qđ ebrium appellauerit niſi ſolẽ eũdem ebriũ dicat. Appotũ ꝓ appotatum. i. optime bibiſſe. Mira ſcilicet hæc q̃ dico. Inuitauit repleuit ĩuitare replere Nonius marcellus ait Plautus in amphitryone ĩuitauit ſeſe in cæna pluſculũ. Inuitauit pluſculum quã cõſueuit & crapula onoratus dormire cogitur nec diei reminiſcatur & mercurius q audiebat hũc licenter inſultare diis minat̃ ei. Ain uero uerbero ita ne loqueris. Verbero dignus uerberibus uerbero latine dicit̃ quod greci μάστιξ μάστιγος flagellum & maſtigia flagello dignus. Similes ſibi ut & ipſi ĩebriare conſuerint ſicuti tu.

Furcifer furca dignus qui ferebat furcam. Nam mos erat ãtiquorum ut ſiqd cõmiſiſſent delicti Serui furcam humeris geſtarẽt & ꝑ totum circũ portare cogerent̃ ſicuti apud Titũliuiũ didiciſtis. Vbi nõ audit ſoſias mercurius. Scortatores adoleſcentes q ſcorta magno ꝓcio cõducitis & ut ſatis faciatis libidini neſtræ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

plus facere minimi ꝙ poteſtis hæc nox opportuna eſt nolite inquit hanc noctẽ ꝓterire. Scorta meretrices
dicunť nā ſcortū meretrix dr̃ qa antiqui ſcorta dicebāt quas nunc pelliculas appellant uulgo el ſcorzo hic
dictæ meretrices q̄ uiris ſicuti pelliculæ ſubiiciunť:nā antiqui iacebant ſcorteis & dormiebāt ſicuti nūc ſtra
tis & quẽadmodū pelliculæ ſubiciunt ita meretrices uiris & aſſimilitudine pellicularū q̄ ſcortea appellant.
Initi:qa nox uideť breuior inituť ſupra uires ſuas. Hæc nox ſi cognoſceretis huius noctis occaſionẽ
q̄ longior eſt non opus eſſet ut niteremini ſupra uires uṙas nā multū tp̄is heberetis. Male magno precio.

So. Vbi ſunt iſti ſcortatores qui ſoliti initi cubant:
Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto conducto male.
Me. Meus pater nunc pro huius uerbis recte & ſapienter facit
Qui complexus cū alcumena cubat amans animo obſequens.
So. Ibo ut herus quod imperauit alcumenæ nunciem
Sed qs hic ẽ homo quẽ ante ædis uideo hoc noctis:nō placet
Me. Nullus eſt hoc meticuloſus æque. So. quem in mentem uenit:
Illic homo hoc denuo uolt pallium dexteræ.
Me. Timet homo:deludam ego illum. So. proh dentes pruriunt
Certe aduenientem hic me hoſpitio pugnæ accepturus eſt.
Credo miſericors eſt nunc propterea quod me meus herus
Fecit ut uigilarem. hic pugnis faciet hodie ut dormiam
Oppido interii. obſecro hercle quantus & quam ualidus eſt.
Me. Clare uorſum fabulabor:hic auſcultet quæ loquar:
Igitur magis modum maiorem in ſeſe concipiet metum.
Agite pugni iam diu eſt quod uentri uictum non datis.
Iam pridem uidetur factum heri quod homines quatuor
In ſoporem collocaſtis nudos. So. formido male
Ne ego hic nomen meum cõmutem:& quintus fiam ẽ ſoſia.
Quattuor uiros ſopori ſe dediſſe hic autumat.
Metuo ne numerū augeā illū. Me. hem nunc iam ergo ſic uolo

Pro uerbis hui⁹ ſm
uerba huius. Ibo ut
herus ſoſia loquebať
ſecū nec a bullo audiri
ſe putabat a Mercurio
tm̄ audiebať qui ſe pa
rabat ut ei obui⁹ fieret
ſed tūc mlto magis ſo
ſia ītẽdeť iter ad ædes
amphitryōis ut heræ
alcumenæ aduẽtū uiri
nūciaret ad quā ab he
ro mādata erant ergo
ita loquiť. Sed quis
hic ẽ:& cū hæc diceret
ꝓpior iam factus erat
ædibus & ꝓſpiciẽs ne
ſcio cui⁹ hoīs imaginẽ
uidit quaſi admiratus.
Nō placet ac ſi iam ſu
ſpectā hr̃et herā ꝙ añ
ædes ei⁹ heri uideanť
hoīes. Nullus ẽ & ex
his uerbis ſoſiæ inde ti
midū deꝑhẽdit. Nul
lus æque meticuloſus
ſi nullus eſt æque ergo
oīs minus ut intelligas
ꝑ contrariū accipiendū
ꝙ dicit ſi null⁹ ẽ æque
ergo qlibet ẽ minus ſi
nemo æqualis ẽ ergo
omnis inferior. Nullus æque. i. quilibet eſt minus timid⁹ hoc meticuloſus metus metulus meticuloſus
Quem in mentem uenit. qs eſt homo ille q uenit ī mẽtẽ ſicuti ſupius uidiſtis dixerat qd ſi nūc obuius
fiat q os occillet ꝓbe. Quẽ uenit ī mẽtẽ uidelicet qa parat⁹ ut me pugnis accipiat & ẽ ātiptoſis qua frequẽ
ter utunť comici quẽ pro q. Vir. ut urbẽ quā ſtatuo uṙa ẽ. i. urbs uel ſm grecos loquut⁹ ẽ græci. n. relatiuū
cū añcedẽte ī caſu ꝯcordāt & qd græco more loquunť comici patet:ſed placet ut antiptoſis ſit qua utunť la
tini. Quẽ uenit q me tractabit quẽadmodū dixi. Volt palliū uideo qd q̄rat uult palliū ꝑmiū dextræ
qa me pulſabit & ſpoliabit. Deniq; poſtq̄ pulſauerit rurſus & ueſtibus ſpoliabit dextræ quaſi ꝑmium de
xtræ. Timet Mercurius uidet Soſia magno timore ꝑcuſſum. Pruriūt dẽtes qa iā tāto metu ꝑcuſſus erat
ut horror oībus dentibus orireť q pruriginẽ hẽt q prurigine laborat ſcalpit & fricat ideo ita dentes fricant
īter ſe ſicuti prurigine laborarẽt. Credo miſericors ẽ:locať tñ etſi iocus nō ualde placeat. Credo qa ſcit
iā pridẽ me uigilaſſe uult facere ut dormiā nā cū me pugnis ꝓbe pulſauerit faciet ut. Miſeret miſericordia
moueť oppido ſenſit appropiquare mercuriū & q̄to ꝓprior fiebat tāto terribilior. Oppido ualde hīc di
ctū quia cū ruſtici ex agro ad urbẽ uenirẽt ſiqs eos īterrogaſſent qualis ī agris fætura eẽt ſi bona erat reſpō
debāt ul' oppido. i. bōa & tāta q̄ta oppido ſufficiat & hīc ꝯſuetudo inoleuit ut oppido ualde ſignificat nā
cū audirẽt oppido ītelligebāt ualde & ita p ꝯſuetudinẽ ītelligere cæperūt ualde inde poſtea ſimpliciter acce
ptū ẽ. Quāt⁹ ꝓceritate corporis metuit talẽ ſibi fingit. Clara uorſū fabulabor uolo inq̄t clara uoce uti
ut omnia intelligat quæ loquar & quanto magis clara uoce dicam tanto magis metuat. Hic aſcultet
inter auſcultare & audire hoc intereſt omnes ad quos peruenerit uox audiunt ſed non omnes ad quos per
uenerit uox auſcultant: quia auſcultare audire & audiendo intelligere ſignant non potuit expreſſius
hanc differentiam cicero declarare nam qui ex alieno iecore plus ſapiunt audiendi magis q̄ auſcultandi
quaſi auſpicib⁹ loq̄bať q cū exta īſpicerẽt & ex iecore ul' ex pallido ul' rubeo intelligebāt bonū ne eẽt omẽ.
Nā ſi pallidū ſignabat mortem īpatoris ſi rubeū ītelligebāt rem ꝓſpe geſturū. Igiť poſtea. Maiorẽ ī
modū magis ualde. In ſeſe ī ſe ipm̄. Agite & ſicuti ꝯſtituerat ita facit. Vẽtri uictū qd nihil comediſtis
ideo fameſcitis op⁹ eſt ut famẽ ueſtrā expleatis ẽt ſi heri tres īterfeciſtis q uideť multū tp̄is īterceſſiſſe. Iā
pridem multū inq̄t tẽporis ītercessum eſt. In ſoporẽ ita eos ꝑcuſſiſtis ut ī ſoporẽ uerteretis. Nomẽ cõmutẽ

nominor ſoſia uereor ne de ſoſia q̄ntus fiā quaſi dicat ſi me uiderit ex ſoſia q̄ntus ero. Quintus ubi nomi
nor ſoſias q̄ntus noīari incipiā. Autumat uxorẽ dicit grauidā autumat. Numerū ut ex quattuor q̄nq;
efficiamur. Si colo. ſ. rapiā q̄nq; diu qd faciā ſi collo deꝑhẽdā. Accingiť parat & me collo rape tẽptat.
Expedit expeditū ſe facit. Non foret non erit ſi collo ipm̄ ꝑcepero q̄cunq; obuius fuerit. Quis homo
ſ. eſt quā rapiet non me uidiſſet fortaſſe. Quis hō Mercurius ꝓſeq̄ť. Edat cõmedat. Apagete īteriectio
expaueſcentis græcū eſt απαγω απαγειο diſcedo is inde απαγε αωαγετω & ideo ꝑ īteriectiōe expa
ueſcentis accipiť qa cū
diſcedere uolumus ali
quẽ ita dicere ſolemus
& ꝑcipue brutis aīali
bus. Nō placet. ſ. cõ
medeť qa dixerat edat
pugnos. Hoc noctis
ꝑ hāc noctẽ. Proīde
ergo. Exuriẽtibus fa
meſcẽtibus. Mali pra
ui ſicuti bonum ꝓ ma
gno. Pōderat librat.
Tractim diutie & lō
go tractu ſine intermiſ
ſione. ſeruaueris. pro
ſeruabis me. Manus
aperta manu clauſa tu
ictū uehemẽtiorẽ dabis
adeo ut quẽ pugnis ꝑ
cuſſeris opus ſit ut dor
miat. Maledixit con
ſueuit. Ferire malam
ꝑcutere maxillā. Ne
q̄ter ꝑperā ꝑuerſe male
dixit manus iā conſue
uit apta ferire cū ictum
uehementiorẽ inferat
clauſa. Illū qa ſi colli
geris mutabis ei faciẽ.
Alia forma oportet:
ut formā mutet. Illic
hō ꝓ uerbis hui⁹ hoīs
ſi me pugno ꝑcuſſerit
uertet figurā ut uultū
nouū fingat. Interpol
lare ſignificat ītermitte
re īterponere & formā

So. Cingitur:certe expedit ſe. Me. non feret quin uapulet
So. Quis homo. Mer. quiſquis homo huc uenerit pugnos edæt.
So. Apage. non placet me hoc noctis eſſe. cœnaui modo:
Proin tu iſtam cœnam largire ſi ſapis eſurientibus.
Me. Haud malum huic eſt pōdus pugno. So. perii:pugnos pōderat
Me: Quod ſi ego illum tracti tangā ut dormiat. So. ſeruaueris
Nam continuas has tris noctes peruigilaui. Me. peſſumū eſt
Facinus:nequiter ferire malam male diſcit manus.
Alia forma eſſe oportet quem tu pugno legeris.
So: Illic homo me interpolabit:meumq; os finget denuo.
Me. Exoſſatum eſſe oportet:quem probe percuſſeris.
So. Mirum ne hic me quaſi murænam exoſſare cogitat.
Vltro iſtic. qui exoſſat homines:perii ſi me aſpexerit.
Me. Olet homo quidem malo ſuo. So. hei nunq̄ obolui.
Me. Atq; haud longe abeſſe oportet. So. uerum longe hic abſuit.
Me. Illic homo ſuperſtitioſus eſt. geſtiunt pugni mihi.
So. Si in me exerciturus quæſo in parietem ut primum domes.
Me. Vox mihi ad aures aduolauit. So. næ ego humo infelix fui
Qui non alas interuelli:uolucrem uocem geſtito.
Me. Illic homo a me ſibi malam rem arceſſit iumento ſuo.
So. Non equidẽ ullum habeo iumentū. Me. onerandus ẽ pugnis ꝓbe
So. Laſſus ſum hercle:e naui ut uectus huc ſum etiā nunc nauſeo.
Vix incedo inanis:ne ire poſſe cum onere exiſtimes
Me. Certe enim hic neſcio quis loquitur. So. ſaluus ſum non me uidet
Neſcio quem loqui autumat:mihi certo nomen ſoſia eſt

Tractim
Os finget
Exoſſatū
Olet malo ſuo
Alas interuelli
Ne ꝓ nedū

euerteť ſicuti hoc loco Finget effigiẽ cõponet formabit. Denuo ab ītegro. Exoſſatū neceſſe ẽ ut exoſſe
tur ut oſſibus cõfractis cõficiať. Vt murenā ſunt q dicant murenā piſcẽ plenū oſſibus & ſpinis quo q ueſci
uolucrint oſſa tundẽdo cõfringūt deinde ea flant & ex cauda exprimāt cū oīa oſſa cõfregerint & īcipiunt a
capite & manū uſq; ad caudā ducūt ita ut oīa exprimāt oſſa. Aſpexerit uiderit nūdū credebat ſe a Mercu
rio uiſum. Malo cū ſuo malo. Abolui. ſ. añ. Haud longe quaſi non uidiſſet:qa odor hoīs uenit ad na
res. Verū certe. Longe hīc ſi nō longe abſum affui:ac ſi diceret utinā abeſſem:ſicuti añā. Supſticioſus
timidus:nā ſupſticioſus dr̃ ille q timet deū ubi timẽdus nō ẽ:q̄admodū hi q dicunt in ſacro loco non ſpuẽ
dū:ergo ſupſticioſus appellať q ẽt nō timenda timet. Geſtiūt geſtu gaudiū oſtẽdunt ex cupiditate pulſan
di. In parietem ſi tu domueris fortaſſe ita nō poterūt male tractare: quẽadmodū minaris. Ne certe. In
teruelli intertraxi. Penā. ſ. alarū. Volucrẽ uolantẽ nā nō uolaſſet ad aures iſtius. Accerſit uacat ame.
Iumẽto exprimit id qd uulgo dici ſolẽt ti e una beſtia cõ el to cauallo:nā iumentū dr̃ onerarius equus uel
mulus cæteri⁹ alio uocabulo appellať id qd hoīes onera ferẽdo. Sibi ut ſibi malā rẽ ueniat. Lapſus quo
mō uis me onerare qa ſum adeo defatigatus ut uix pedibus ſtare poſſim adhuc enī uomitū ſentio ex naui
ut uix īcedere poſſim uacuus. Vacuus inanis & exoneratus argumẽtū a minori ad maius ſi uacuus uix ī
cedo q̄uo. oneratus. Nauſeo uomitū nauis ſentio:nā nauſeare ꝓprie ẽ ad uomitū ꝑp nauẽ ꝓuocari:& qui
nō aſſueti ſunt nauigādo facile ꝑturbanť ad uomitū. Vnde ẽt ſentina nauis dr̃ q̄ ẽt odorẽ fœtidiſſimū redit
ut poſſit ad uomitū ꝓuocare. Vñ nauſeo. Vix īcedo ſi forte notaſtis q diu diu nauigarūt cū primo ī terra
labāt ut uix pedibus ſtať poſſint. Virg. hoc tetigit. primaq; labāt ueſtigia terra. i. q primo egreſſi ſunt e na
ui. Saluus ſum nō uidet ꝑgit ſoſia & Mercurius loq īter ſe ut nec ſeſe ſoſia audiri crederet & itidẽ mercuri⁹
ſe audiri uolebat & audiebať q̄dẽ qd nūc:nā cū dixiſſet. i. ꝑgo ille r̄nderat me ſerua deinde Mercurius dixit

neſcio quẽ loq audire rñdet ergo cũ mercurius dixiſſet neſcio qs loqᷓ ex hoc facile cõprendo nũdũ me uidiſ ſe. Neſcio quẽ uere inqꝫ nõ me uidet. Autumat dicit ita dicebat neſcio qs loqᷓ ſed mihi nomẽ ẽ ſoſia nã ſi me uidiſſet dixiſſet ſoſia loqᷓ. Edere & quaſi erectis auribus ſtabat cũ hæc diceret. Metuo ne uice uo cis metuo iqt ne ut aures uerberaᷓ a uoce ſicuti ipẽ dicit ita ego pugnis uapulẽ. Vice uocis & quẽadmodũ uox uerberat aures ſuas ita me pulſet uerberibus. Hũc aures ſuas. Vice uiciſſitudine. Optime eccũ qua ſi nũc denuqꝫ uiderit. Eccũ iã nũc uideo. Incedat dabiᷓ facultas ulciſcẽdi. Torpeo ubi iã plane uiſum eẽ

Me. Hinc enim mihi dextera uox auris ut uidetur uerberat.
So. Metuo uocis ne uice hodie hic uapulem:quæ hunc uerberat.
Me. Optume eccum incedit ad me. So. timeo:totus torpeo.
Non edepol nunc ubi terrarum ſim ſcio ubi roget
Seque miſer me cõmouere poſſum præ formidine
Illic enim mandata heri perierunt una & ſoſia.
Verum certo eſt confidenter hominem contra colloqui
Igitur qui poſſim uideri huic fortis a me ut abſtineat manum?
Me. Q uo ambulas tu qui uulcanum in cornu concluſum geris?
So. Q uid id exquiris tu qui pugnis exoſſas homines.
Me. Seruus ne an liber. So. utcunqꝫ animo collibitum eſt meo.
Me. Ain uero? So. aio enimuero. Me. uerbero. So. mentiris nunc.
Me. At iam faciam ut uerum diſcas dicere. So. quid eo opus eſt?
Me. Poſſum ſcire quo profectus:cuius ſis. aut quid ueneris?
So. Huc eo:heri ſum ſeruus:nunquid nunc es certior?
Me. Ego tibi iſtam hodie ſceleſtã cõprimã linguã. So. haud potes.
Bene pudiceqꝫ aſſeruatur. Me. pergin argutarier?
Q uid apud haſce ædis negotii eſt tibi. So. immo quid tibi eſt?
Me. Rex creo uigiles nocturnus ſingulos ſemper locat.
So. Bene facit quia nos eramus peregre tutatus eſt domum.
At nunc abi:ſane adueniſſe familiares dicito:
Me. Seſcio quantum familiaris ſis:niſi actutum hinc abis.
Familiaris accipiere efaxo haud familiariter.
So. Hic ĩquã habito ego:atqꝫ hoꝝ ſeruus ſum:Me. at ſin quõ?
Faciam ego hodie te ſuperbum niſi hinc abis. So. quonã mõ?
Me Auferere:non abibis:ſi ego fuſtem ſumpſero.
So. Q uin me eſſe huius familiæ familiarem prædico.

cognoſco. Torpeo lã gueo uti corpa langor Terrarũ locorũ gẽtiũ terrarũ ornatus cã po nunᷓ. Vbi ſiem ac ſi diceret tãto tremore ꝑ cuſſus ſum ut oblitus ſim loci meiqꝫ. Roget ꝓ rogabit. Me cõmo uere uix inqt pedibus & manibus moueo ut neqꝫ pes: neqꝫ man⁹ of ficiũ ſuũ pſtare poſſit. Illic heri hoc iqt me tu oblitus ſum & man datorũ heri & mei ipſi us ſed tñ iqt nolo oſtẽ deᷓ me territũ ſed auda cẽ ſi quõ auerteᷓ poſſũ ne ĩ me manũ ĩferat:igi tur poſt hæc huic q tã tope minaᷓ. Abſtine at manum ne mihi ma nũ ĩferat & cũ hæc di ceret Soſia iã appropĩ quabat Mercurius igiᷓ ꝓpius fact⁹ alloquiᷓ. Quo ãbulas legẽdũ uoce ſupba & uoce mi nãtis. Vulcanũ ignẽ deũ ꝓ elemento poſuit uti cererem ꝓ frumẽto bacchũ ꝓ uino poneᷓ ſolemus. Cornu later na cornea. Tu q pu gnis nũc iam oñdeᷓ ici pit ſe eum audiuiſſe. Quid id exqris ac ſi diceret qd hoc ad te ꝑ tinet. Qui pugnis ex oſſas ſicuti tu gloriaris

Vice uocis.

Vulcanum in cornu

Exoſſas pu gnis.

Aio enimu ero.

Cõprimũ .

Accipiere haud fami liariter

Superbus

Vt cunque animo collibitum ſiue ſeruus ſiue liber eſſe uolo in poteſtate mea eſt. Verbero dignus uerberibus. Mentiris me nunc uerberonem quia non uerberor. At ego tu dicis me mentiri at ego faciam ut uerũ dicam. Verũ nõ mendacem q te uerberonẽ appellẽ qa te uerberib⁹ onerabo & ita ĩtelliges uerũ eẽ Quid eo ẽ opus ut adiſcã nõ curo hoc adiſceᷓ. Eo ea re. Sciᷓ ex te q̃ ĩterrogo. Cuius.ſ. fu⁹ qd pp qd ueneris. Huc eo heri nõ rñdet ad id qd ueneris. Certior quã antea eras. Cõprimã refrenabo Virg. & ꝑ meᷓ & laſſas ſciᷓ daᷓ iuſſus habenas. Haud potes refrenaᷓ qa ſine opa tua bñ pudiceqꝫ ſuaᷓ ſua ſpõte:nec offõ tuo ĩdiget. Argumẽtari fallaciis ꝓloq cũ fallaces ꝓloquunᷓ argumẽtarier ꝓloquax obloqui. Per gin pſeueras. Ec qd negociũ reſpicit ad illud qd uenerit. Haſce ædes hic & hec & hoc ĩ qbus caſibus de ſinit.ſ. accipit hãc adiectionẽ. Imo qd tibi:tu exqris ex me ſed potius ex te inqro. Creon creon creontis ntũs græcus. Singulos uigiles q diligẽter cuſtodiãt urbẽ. Eramus pegre rei publice cã aberamus. Dici to diſcede ad creontẽ regẽ & dicito ueniſſe familiares amphitryonis ut domus nihil cuſtodib⁹ ĩdigeat. Ne ſcio q̃ fcã nõ ĩtelligo qd tibi cũ hac familia actutũ feſtim Virg. cũ cætera reddet actutũ pius æneas. Acci pere tu q dicis te familiarẽ tractaberis hoſpicio nõ ualde familiari. Accipe ſuſcipiens. Hinc his ædibus Horũ duorũ huius familiæ. Si quõ.ſ. ſi res ſe hẽat ſupbũ morti dedã nonius marcellus dicit ſupbũ uete res mortuũ dixerũt nec rõnẽ addidit ſed quẽadmodũ mihi uiᷓ hec cã ẽ uel qd fereᷓ ſublimes ul' qd rogo ſubli mi ponebanᷓ & q ſublimes ponunᷓ ſupbi dicunᷓ. Supbũ ut ſublimis efferaᷓ uel rogo uel feretro. Quo niã.ſ. facies ſupbus dᷓ mortuus. Auferere quẽadmodũ dñi auferunᷓ humeris ſuorũ. Fuſtẽ.i. ſtipitẽ ita

te tractabo ut neceſſe ſit te auferi qñ pedibus abire nõ poteris. Quin ĩſup ſi nõ ſatis ẽ dixiſſe ſemel. Vide ſis ꝓuide ſi uis uerbũ comicũ. Sicuti ſodes ꝓ ſi audes. Quam mox ualde ſtatĩ ſine mora. Tun ꝓ tu ne Poſtulas regris & uis. Aduenietẽ pegre qa pegrinatiõe reddeo. Ita.ſ. ẽ ergo ſi dom⁹ tua ẽ. Præfect⁹ ꝑpoſit⁹. Qui cũ:cũ quo. Prognatũ porro natũ. Næ certe. Tuo:cũ tuo. Cõpoſitis fictis. Columẽ ſuſtẽtaculũ qa ẽt ſi audacia pdita eſſet ĩ te ĩueniri poſſet. Sutis cõpoſitis nã cõſuere cõponere. Vñ ſubtelle fraudes:nã q cõſtruit dolos ſuit fallacias & cõponit imo tu dicis ueniſſe cõſutis dolis. Cõſutis tunicis: qa

Me. Vide ſis:quam mox uapulare uis:niſi actutum hinc abis.
So. Tum domo prohibere peregre me aduenientem poſtulas?
Me. Hæccine tua domus eſt. So. ita inquam.
Me. Q uis herus eſt igitur tibi?
So. Amphitryo qui nunc præfectus eſt thebanis legionibus:
Q uicũ nupta ẽ alcumena. Me. quid ais? quod nomen tibi eſt?
So. Soſiam uocant thebani dauo prognatum patre.
Me. Ne tu iſtic hodie malo tuo compoſitis mendaciis
Aduenisti audaciæ columen conſutis dolis.
So. Immo equidem tunicis conſutis huc aduenio non dolis.
Me. At mentiris etiam. certo pedibus non tunicis uenis.
So. Ita profecto. Me. nunc profecto uapula ob mendacium.
So. Non edepol uolo profecto. Me. at pol profecto ingratis.
Hoc quidem profecto certum eſt:non eſt arbitrarium.
So. Tuam fidem obſecro. Me. tun te audes ſoſiam eſſe dicere.
Q ui ego ſum. So. perii. Me. parũ ẽt pre ut futurũ ẽ prædicas
Q uoius nunc es? So. tuus nam pugnis uſufeciſti tuum.
Proh fidi thebani ciues. Me. etiam clamas carnifex.
Eloquere:quid ueniſti? So. ut eſſet quem tu pugnis cæderes.
Me. Q uoius es.? So. amphitryonis ĩquã ſoſia: Me. ergo iſtoc magis
Q uia uaniloquus uapulabis. ego ſum non tu ſoſia.
So. Ita dii faciant ut tu potius ſis:atque ego te ut uerberem.
Me. Etiã mutis? So. iã tacebo. Me. qs tibi herus ẽ. So. quẽ tu uoles
Me. Q uid igitur? qui nunc uocare. So. nemo niſi quem iuſſeris.
Me. Amphitryonis te eſſe aiebas ſoſiam: So. peccaueram
Nam amphitryonis ſocium næ me eſſe uolui dicere
Me. Sciebam equidem nullum eſſe nobis niſi me ſeruum ſoſiam.
Fugit te ratio. So. utinam iſtuc pugni feciſſent tui.
Me. Ego ſum ſoſia ille quem tu dudum eſſe aiebas mihi.
So. Obſecro ut per pacem liceat te alloqui ut ne uapulem.
Me. Immo induciæ parump fiant ſi quid uis loqui.
So. Non loquar niſi pace facta quando pugnis plus uales?
Me. Dicito ſi quid uis:non nocebo. So. tuæ fidei credo. Me. meæ
So. Q uid ſi falles? Me. tũ mercurius ſoſiæ iratus ſiet.

nõ cõſuunᷓ doli. Et mentuis ẽt ego te falſũ & mẽdacẽ cõprobo qa nõ ueſtimẽtis ſed pedi bus uẽiſti. Nũc uapu la ſi nihil aliud peccaſ ſes hoc ſatis fuit φ mẽ dax es. Non uolo.ſ. uapularẽ igratis inuite uerberaberis. Hoc uerberes an nõ. Arbi tratum ĩ arbitrio tuo. Tuã fidẽ & cum hæc diceret hoc nõ eſt arbi trar.ũ pugno ꝑcuſſit il le cep magna uoce cla maᷓ. Qui ego ſũ: ego ſũ:& tu audes dicere te Soſiã pati nõ poſſũ ut tã audax ſis. Perii qa iam ſenſerat uerbera. Preut reſpectu ei⁹ qd ẽ futurũ. Cui⁹ nũc qñ ãñ diceᷓ uoluiſti. Nũc poſtqꝫ te pulſaui. Vſu ĩ poſſione res nña dᷓ uſũ cũ fruct⁹ capimus poſſionẽ quã ꝓpriã te nem⁹ ac poſſidem⁹ uſu quia uti potes arbitrio tuo. Proh ille iterauit pugnos & iſte icip cla mare carnifex dign⁹ q carnificinã exerceas ce deres uerberes iſtos pp hãc cãm qa te mẽdacẽ uideo. Ita dii ſoſia ĩ mediis uerberib⁹ iocaᷓ Ita ut ego ſũ tu & tu ſis ego. Mutis murmu ras ad id qd dixerat at qꝫ ego te uerberẽ: nã il le murmurabat qd faci unt muti dicebat uoce ſũmiſſa nã nõ audebat dicere qd Mercurio di ſpliceret. Obſecro ut ꝑ pacẽ iã ꝓpe modũ ꝑ ſuaſerat ipm nõ eſſe ſo ſiã qñqdẽ ipſe Mercuri us ſoſiã ſe diceret ergo

Cõſutis do lis.

Arbitrariũ certum

Vſu feciſti tuum

Per pacem liceat te al loqui

ſoſie quia uerentur dicere contra uoluntatem Mercurii & adduci non poterat quin ſit ſoſia alloquitur Mer curium. Per pacem bona pace. Imo induciæ pacem petis non pacem do. Quando pugnis:quando pu gnis me ſuperas. Quid uis ſcilicet dicere. Tue fidei credo:credere debeo:quid ſcilicet erit. Falles: dece peris Mercurius uidelicet ego. Tum:pro tunc ſi feſellero. Aduortite:aduertite nunquid dicturus ſum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Denuo deintegro. Pacem .ſ.tecū. Veræ dico ēt ſi nec pacem nec ſedus feciſſem qm̄ uera dico. Vt ut utcūq; nam ut geminata ſignificat utcūq; ſicuti ubi ubi ubicūq;. Non reticebo qn me ſoſiam amphitryonis eſſe dicā. Nō facturus es nō obtinebis hoc. Alienabis alienū feceris. Nobis familiæ noſtræ. Hic a thebis. Querat quaſi ad tertiam pſonā loqť. Quā mihi ac ſi diceret tu me inſanū ducis imo tu non ſanus es qd quaſi in idignationē ꝓrūpit. Malū iteriectio indignātis. Malū ꝙ loco mali accipiendum ut hic neget ſeruū eſſe qui ego ſum nocte aduerbium nocte nam multa ſunt aduerbia q̄ ſi accepint caſum inoīpiunt eſſe nō aut ſpōte tua uigilo quaſi dicat nō ſōnio ſed uigilo. Cōtudit pulſauit. nā ꝑ quia. Dolet mihi conſtructio antiqua. Iubeo itroire ſcilicet domū hæri āphitryonis. Cur me quaſi nō ſimile qm̄ me ego cognoſco expugnauim⁹ ſcilicet eas. Vi p uim expugnauit oppidum. Legiōes qa ipſas ſubegim⁹ uiribus noſtris. Mirū admiratus ꝙ hæc oīa diceret q̄ geſta erāt. Autumare dicere. Hic ſoſia qd ais qn̄ qdem tu te ſoſiā dicis uelī reſpōdeas & mihi dicas qd ſit dono datū amphitryoni. Patera credis me neſcir. q qua In ciſtula quaſi neſciam. Obſignata ſigillata & occluſa. A ciſtula ciſtella diminutiuū ciſtula. Quid eſt ſignū illud quā formā hēt. Quid igitur me captas captare uis quādo gnar⁹ ſum. Cum quadrigis ſol oriens ſigillū itelligim⁹ ſolē cū quadrigis orientē ſolē ad ortū deſcendentem cū quadrigis .i. curru quattuor iugis equorū iuncto. Aliud nomē qn̄ hic ſoſia ē neceſſe ē ut aliud nomen iueniā mihi. Hæc oīa q̄ oīa ꝓbe tenes. Solus declarat met. Tabnaculo tentorio heri mei. Scies quēadmodū te facis. Erat tabnaculo cadus maius uas inde ex uaſe maiori. Hirneam cātarū hirnea inde diminutiuum hirnella uas quo utebāť i ſacris. Ingreſſ⁹ iā cepit iā diceř id qđ feci. Id.ſ.poculum. Eduxi exhauſi. Meri puri: unde merū dicitur ſuaue uinum quia purum. Vt natum ex matre ex uua & uite quia nihil aqua per mixtum erat. Mirum ꝙ dicit. Niſi. niſi delituit in illo poculo quod bibi. Factum quid ñ ſe feciſſe dicit. Quid

So. Animum aduorte. nunc licet mihi libere quiduis loqui.
Amphitryonis ego ſum ſeruus ſoſia. Me. etiam denuo?
So. Pacem feci fœdus feci: uera dico. Me. uapula.
So. Vt libet quid tibi libet fac: quoniam pugnis plus uales.
Verum utut es facturus hoc qdē hercle haud reticebo tamen:
Me. Tu me uiuo hodie nunq̄ facies: quin ſim ſoſia.
So. Certe edepol tu me alienabis nunq̄: quin noſter ſiem
Nec nobis præter me alius qſquam eſt ſeruus ſoſia.
Q ui cum amphitryone hinc una ieram in exercitum.
Me. Hic homo ſanus nō eſt. So. quod mihi prædicas uitium id tibi ē.
Q uid malum? non ſum ego ſeruus amphitryonis ſoſia?
Nonne hac noctu noſtra nauis ex portu perſico
Venit quæ me aduexit? nōne me huc herus miſit meus?
Nonne ego nūc ſto āte ædes noſtras? nō mihi eſt laterna ī manu
Non loquor? nō uigilo? nōne hic homo me pugnis cōtudit:
Fecit hercle: nam etiam miſero nunc malæ dolent.
Q uid igitur ego dubito? aut cur nō introeo ī noſtrā domum?
Me. Q ui domū nr̄am? So. ita enimuero. Me. quæcunq; dixiſti mō
Omnia ementitus: equidem ſoſia amphitryonis ſum:
Nam noctu hac ſoluta eſt nauis noſtra e portu perſico
Et ubi pterela rex regnauit oppidum expugnauimus.
Et legiones teloboarum ui pugnando cœpimus:
Et ipſus amphitryo obtrūcauit regē pterelam in prælio
So. Egomet mihi non credo quum illæc illū autumare audio.
Hic quidem certe quæ illic ſunt res geſtæ memorat memoriter
Sed quid ais? quid amphitryoni a telobois datum eſt?
Me. Pterela rex qui potitare ſolitus eſt patera aurea
So. Elocutus eſt. ubi patera nunc eſt. Me. in ciſtula
Amphitryonis obſignata ſigno eſt. So. ſigni dic quid eſt?
Me. Cum quadrigis ſol exoriens. quid me captas carnufex?
So. Argumentis me uincit: aliud nomen quærendum eſt mihi.
Neſcio unde hæc hic ſpectauit: iam ego hunc decipiam probe
Nam quod egomet ſolus feci: nec quiſq̄ alius affuit
In tabernaculo: id quidem hodie nunq̄ poterit dicere
Si tu ſoſia es: legiones quum pugnabant maxime:
Q uid in tabernaculo feciſti? uictus ſum ſi dixeris.
Me. Cadus erat uini: inde impleui hirneam. So. ingreſſus iam.
Eam ego ut matre fuerat natum uini eduxi meri.
So. Mira ſunt niſi latuit intus illic in illac hirnea.

Pax fœdus

Memorat memoriter

Quid me captas.

Sol exoriēſ cū q̄drigis

Hirnea.

Eduxi uini meri

ſi egomet ſum cur ñ negare debeo. Per Iouē: nunc incipit iure iurando affirmare quando aliter perſuadere non poteſt. Iniurato ſine iure iurando. Iurato coniurato. Quid igitur quando quidem non uis eſſe ſoſia. Interrogo quis ſim: ut me ipſum cognoſcam ignobilis innotus ægerie lucis ignobilis euum duceret.

Certe: ſecum loquitur. Contemplo: antiqui contemplo & contempla in eadem ſignificatione Virg. contemplator item cum ſicuti bello as & bellor aris. Cum contemplo: cum uideo iſtum & diligenter contemplor. Nimis: ualde. Itidem: ſimiliter. Surra: calciamentum. Veſtitum: indumentum. Atqui.ſ. hēo ipſum ueſtitum. Surra proprie dicitur pars poſterior cruris pulpa & accipitur pro uniuerſo crure. Statura: qa ē proceritate corporis qua ego ſum. Statura ꝓceritas corpis. Torſus: torſus us ui: ut Viſus us ui: & idem ē qđ tōſura. Naſus: ita declinatur naſa æ & hoc naſū ſi nares barba eo modo ueſtit gēas quo mea. Malæ maxille. Eodē: eiuſdē qualitatis. Cicatricoſum itidē ut ego ꝙ uerberib⁹ cæſus fuerat frequēter i. cicatricibus plenum. Nihil ē ſimile hoc ſi mili⁹ nulla ſimilitudo iueniri pōt maior hac. Tñ ꝗuis uideať ſoſia qa ego ſum noui & qd opus ē ut credā. Cogito: demēs. Sapio: nō ſum inſanus. Sentio ſniam firmā hēo ñ uanā. Obtēpo: parco. Pultabo: ꝓ pulſabo attice loqť ponūt .n.t. ꝓ .ſ. ut talata ꝓ talaſa nā atticos nōnullis in rebus imitanť comici. Quadrigas ſi iqt aſcēderes currū iouis quo nullus eſt uelocior mō poteris fugeř iſortuniū. Licet: licitū ē. Noſtrā .ſ. alcumenā. Tu ſiqd: đ tua hæra diſpone qd uelis đ me nolim ptātem hēas. Lumbifragiū: more ſuo uocabula fingit lūbifragiū fractionē lūborū. Auferes: hoc morbo iplicit⁹ abibis. Abeo poti⁹: ſoſia tādē coactus a Mercurio diſcedeř tū qa ualidiorē ſcm̄ uidebat tū ēt qđ pplexus aīo erat ut ſe ſoſiā nō eſſe putaret ſtatuit ergo diſcedere & abiens ſecū loqť. Ab eo dii: deīde ꝑ exclamationē ī hæc uerba ꝓrūpit. Vbi perii ut me amiſerim. Immutat⁹ ſim ut ali⁹ ſim quā eē ꝯſueuerī. Illic ī portu. Oblit⁹ ut me ī portu reliquerī uł illic ad ædes āphitryonis hic q mihi obuiā fact⁹ ē. Poſſidet obtinet. Que nā fortaſſe aliā imaginē hūi ātea: ſed quā nunc hēo hic poſſidet. Id mortuo utinā inqt cū mortu⁹ ero aliqs formā accipiet mortui quā hic uiuētis accepit nā cū mortu⁹ fuero null⁹ erit q meā formā accipe uelit ut ego uiu⁹ fiā ille mortu⁹. Quid ille faciat ut iqt me nā dñs ignoret ſicuti iſte qđ ſi ignorauerit fu⁹ eē deſinā. Ille magn⁹ iuppiter nā ēphaſim facit ut alexāder ille magnus. Raſo capite qui liberi facti erant raſo capite ibant hac ratione quod ſignificarent tempeſtatem ſeruitutis euaſiſſe ſicuti liberati periculi naute & in templo libertine deæ accipiebant. Caluus unū ſequiť ex reliquo nā caluus naturalis eſt ſed caluus etiam uideť qui raſo capite eſt & abiens hæc dicebat ſed mercurius relictus ſolus ſecū loqť dicit ꝙ pri officiū ſuū pſtiterit uti uolebat & par uidebať.

Me. Factum illud ut ego illic uinci hirneam ebiberim meri
Q uid nunc? uincon argumentis te non eſſe ſoſiam?
So. Tu negas me eſſe. Me. quid ego ni negem qui egomet ſiem?
So. Per iouem iuro me eſſe: neque me falſum dicere.
Me. At ego per mercurium iuro tibi iouem non credere:
Nam iniuriato ſcio plus crederet mihi: quam iurato tibi.
So. Q uis ego ſum: ſaltem? ſi non ſum ſoſia te interrogo.
Me. Vbi ego ſoſia nolim eſſe: tu eſto ſane ſoſia.
Nunc quando ego ſum uapulabis: ni hinc abis ignobilis:
So: Certe edepol quum illum contemplo & formā cognoſco meā.
Q uēadmodum ego ſæpe in ſpeculū inſpexi nimis ſimilis ē mei.
Itidem habet petaſum. ac ueſtitum: tam conſimile eſt atq; ego:
Surra: pes: ſtatura: tonſus: oculi: naſa: uel labra
Malæ: mentum: barba: colum: totus: quid uerbis opuſt?
Si tergum cicatricoſum: nihil hoc ſimile eſt ſimilius.
Sed quum cogito equidem certo idem ſum qui ſemper fui.
Noui herum: noui ædis noſtras: ſane ſapio & ſentio.
Non ego illi obtempero quod loquitur. pultabo foris.
Me. Q uo agis te? So. domū. Me. quadrigas ſi nunc inſcendas iouis
Atq; hinc fugias: ita uix poteris effugere infortunium.
So. Nonne heræ meæ nunciare quod herus meus iuſſit licet?
Me. Tuæ ſi quid uis nunciare: hanc noſtram adire non ſinam.
Nam ſi me irritaſſis: hodie lumbifragium hinc auferes.
So. Abeo potius: di immortales obſecro ueſtram fidem
Vbi ego perii? ubi immutatus ſum? ubi ego formam perdidi?
An egomet me illic reliqui: ſi forte oblitus fui?
Nā hic qdē oēm imaginē meam: quæ ante hac fuerat poſſidet.
Viuo fit quod nunquam quiſquam mortuo faciet mihi.
Ibo ad portum: atque hæc ut ſunt facta hero dicam meo.
Niſi etiam is quoque me ignorabit: quod ille faciat iupiter
Vt ego hodie raſo capite caluus capiam pilleum.

Cōtemplo

Sapio. Sentiu.

Lumbifragium.

Raſo capite caluus capiam pilleū Mos.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

b Ene cõmode ꝓſpe fœliciter. Proceſſit euenit. Hoc opis ꝓ hoc opus. Ammoui remoui. Moleſtiã hũc ſeruũ q maxime moleſtus fuiſſet prĩ meo. Tuto ſine ulla ĩterpellatione & hoc qd̃ ſeqˀ plus iocũditatis hẽt nã ea opiniõe diſcedi ut credat a ſoſia exactũ hoc idẽ amphitryoni narrabit. Narrabit .ſ. hero. Seruũ .ſ. ſe ipm. Adeo certe. Mẽtiri quõ enĩ fieri põt ut ipſe a ſeipſo pulſus ſit. Credet exiſtimabit qd̃ uerba dederit. Cõplebo implebo. Ambo dualis græcus τω αμφω nã dualis græcus apud græcos duas uoces in duabus uocibus quattuor explet caſus ſic ẽt duo: ſi duo pterea tales idea tuliſſet terrã uiros τω δυο τοιν.

Errore nã errabunt & ignorabũt quis ego ſim & ille ſoſia. Adeo uſq; hiſtriologia. Donec dũ antiquam priſtinã: nã quãobrẽ opus cõcordia. Nam inter ſe magnopere diſſident. Actutum cõfeſtim. Nã uer inq; ĩ piſtrinã ↄcordiã rediget qa paulo poſt magnopere diſſentiẽt. Cõciet cõmouebit turbas turbationes. Inſimulabit accuſabit accuſat par parẽ inſimulat ĩferior ĩferiorẽ ſed tñ auctoritas cõfundit ut hoc loco. Probri adulterii: nã ꝓbrũ adolteriũ. Flagitiõe hoc ẽ repĥenſione dignũ. Cõferret trãſferret cũ me ad ſtudia lr̃arũ cõtuliſſem. Trãqllitatẽ inqetẽ & ĩ pacem. Illa alcumena. Dudũ nũdũ. In ꝓlogo adduc hoc. Hodie ꝑtinet ad argumẽtũ qd̃ nunc loqˀ. Geminos duos nihil ſupfluũ qd̃ dixit gemĩos duos. nã duos numerum ſignificãt geminos eodẽ ꝑtu natos alter Iphicles q primo ſeminatˀ ẽ a pr̃e. Seminatˀ cõceptus. Septio mẽſe ex quo diſceſſit amhpitryo ſeptimus mẽſis agebatur. Alter hercules a ioue fatˀ. Maiori uidelicet q poſt ſeptimũ mẽſem naſceˀ. Maior iupiter maior enĩ eſt iuppiter ãphitryone. Iã hoc poſtq; ita declaraui intelligetis nũc ſpectatores gdicã quaſi innuit ſpectatoribus. Sed & ſi forte ſcire uultis quare eodẽ naſceñ q; diuerſis tempibus ↄcepti pr̃ ideo uoluit ne tãtũ doli patereˀ. Curauit curã hẽat. Labore. dolorˀ unũ ſeqˀ ex reliquo. Erũnas duas duorũ filiorũ dolorẽ. Abſoluat pficiat: Ne ſuſpicio qa ſi unũ añ pareret poſt aliquot mẽſes alterũ ſuſpicio adulterii fieret manifeſta. Clãdeſtina occulta a clã & ſtãdo ille dr̃ clãdeſtinˀ q clã ſtat hoc ẽ abſcõditˀ ẽ. Vnq; dixi celetur q̃q; rẽ oẽm cognoſcet ſed ita ut ãphitryo ueniã det ita enĩ pr̃ meˀ uult. Reſciſſe ꝓ ſciſſe qa re addi ex ſupfluo: Quid igiˀ. ſi ſciret nã naſcereˀ & eã putabit meretricẽ nõ. n. pr̃ meˀ uult ut clpa attribuatˀ hoibˀ. Probro ducet hõeſta locutõ duco rẽ ꝓbro tibi. i. exiſtio hãc rẽ uicio. ꝓbro uitupo. Non par ñ uidaˀ ĩqt equũ ut deˀ faciat clpã ĩcideˀ ĩ hoĩem. Delictũ pcm̃. Expeterˀ ĩcideˀ & eueñ mortales hoĩes hec cũ dicet

Bene ꝓſpe

Redigere ĩ cõcordiam

Inſimulare probri

Geminos duos

Mercurius.

b Ene proſpereq; hoc hodie operis proceſſit mihi.
Amoui a foribus maximam moleſtiam:
Patri ut liceret tuto illam amplexarier.
Nam ille illuc ad herum quum amphitryonem aduenerit.
Narrabit ſeruum hinc ſeſe a foribus ſoſiam
Amouiſſe ille adeo illum mentiri ſibi
Credet. neque credet huc profectum ut iuſſerat:
Erroris ambo ego illos & dementiæ
Complebo: atque omnem amphitryonis familiam
Adeouſque ſacietatem dum capiet pater
Illius quam amat. igitur demum omnes ſciant
Q uæ facta: denique alcumenam iupiter
Rediget antiquam in concordiam coniugis.
Nam amphitryo actutum uxori turbas conciet:
Atque inſimulabit eam probri: tum meus pater
Iam ſeditionem illi in tranquillum conferet.
Nunc de alcumena dudum quod diximus.
Hodie illa pariet filios geminos duos.
Alter decumo poſt menſe naſcetur puer
Q uam ſeminatus. alter menſe ſeptimo.
Eorum amphitryonis alter eſt: alter iouis.
Verum minori puero: maior eſt pater.
Minor maior: iam ne hoc ſcitis quid ſciet:
Sed alcumenæ huius honoris gratia:
Pater curauit uno ut fœtu fieret.
Vno ut labore abſoluat ærumnas duas.
Et ne in ſuſpicione ponatur ſtupri.
Et clandeſtina ut celetur ſuſpicio:
Q uanquam (ut iamdudum dixi) reſciſcet tamen
Amphitryo rem omnem. quid igitur: nemo id probro
Profecto ducet alcumenæ. nam deum
Non par uidetur facere delictum ſuum.
Suamq; ut culpam expetere immortalem ut ſinat

crepuerũt fores: nam iuppiter iam uoluptatẽ cæperat ſicuti uoluerat & egrediebaˀ hac excuſatiõe ut rediret ad exercitũ. Nam cum imparator abeſt periculum iminet. Ne quid turbæ fieret: ergo cum audiuiſſet crepitũ foriũ ait ecce. Subditicius ficticius ſubditiciæ clades falſæ & fictæ ſubditicius & adulterinus q pro alio ſubduciˀ: Vt ſi ꝓprius filius ſurripeˀ & alter ſubiicereˀ ſub diuicius ficticius qui ſe amphitryonẽ finxit & oſtẽdit q̃ nam ſit inter ipm & amphitryonem differentia.

Ora innem comprimam: crepuit foris
Amphitryo ſubditicius cum exit foras
Cum alcumena uxore uſuraria.

Iupiter: Alcumena. Mercurius.

Iu. b Ene uale alcumena: cura rẽ cõmunem q; facis
At quin pge quæſo: menſes iã tibi eſſe actos uides
Mihi neceſſe eſt ire hinc: uerum quod erit natum tollito.
Al. Q uid iſtuc eſt mi uir negocii quod tu tam ſubito domo
Abeas: Iu. edepol haud quod tui me neque domi diſtedeat
Sed ubi ſumus imperator non adeſt ad exercitum
Citius quod non facto eſt uſus ſit q̃ quod facto eſt opus.
Me. Nimis hic ſcitus eſt ſicophanta qui quidem ſit meus pater:
Obſeruatote q̃ blande mulieri palpabitur.
Al. E caſtor te experior quanti facias uxorem tuam
Iu. Satin habes ſi fœminarum nulla eſt quam æque diligam:
Me. Edepol ni illa furtiuis rebus te ſciat operam dare.
Ego faxin te amphitryonem eſſe malis quam iouem.
Al. Experiri iſtuc mauellem me: quã mihi memorarier
Prius abis quam lectus ubi cubuiſti concaluit locus:
Heri ueniſti media nocte: nunc abis hoccine placet:
Me. Accedam. atque hanc appellabo: & ſupparaſitabor patri

b Ene uale alcumena. In hac ſcena ↄtineˀ quõ iuppiter ĩ forma amphitryonis ab alcumena diſcedit hac occaſione: ut diceret non poſſe eſſe diutius ſecum neq;. n. uideri uellet uxorem añ poſuiſſe reip. periculũ. n. eẽt ne aliquid tumultˀ orireˀ. ergo uult æquo aĩo pati diſceſſum ſuũ alcumena: tamẽ grauiter patiˀ & dicit. Vale iã abituri uerbo utiˀ nã hẽt recedẽtis ſignũ. Virg. æternũq; uale ẽ. Cura rem cõmunem familiarem rem guberna. Atq; pge dixi cura. Atq; perge p ſeuera ut cæpiſti ſcilicet curare. Exactos expletos Virg. exactis grauidæ cum meſibus errãt. Tẽpus ſcilicet pariendi. Ire hinc domo abire. Tolito educato enutrito. Iuuenalis; tollere pulchrum cogitat hr̃dem cantutus turture magno. Quid alcumena tota in te perturbata & uix lachrimas continet. Edepol alcumena nolim ægre feras ſi domo diſcedam non enim facio ſi quod tui tedium ceperit ſed ut reipublice curam agatur quæ mihi demandata eſt. Valde auget hoc loco ſed citius ſit quod non uſus. Citius potius. Facto pro facere opus eſt conſulto Saluſtius plurimum uſus in ea ſignificatione. Nimis ſcitus conuerſus ad ſpectatores inquit o ſpectatores quam magnus adulator eſt pater meus aduertite diligẽter quibus blãdiciis utaˀ ad alcumenam ut eam decipiat & ei perſuadeat ab eo uehementer amari. Scitus doctus & pitus cauillator o quãta cauillatione utitur. Obſeruate callide aduertite. Palpo palpari conſuetudine adulari ſignificat tranſlatio ſumpta de geſtu adulãtis nam qui adulari uoluerit ſolet manu permulcere. E caſtor ad illud reſpondet quod dixerat non q; me tui. E coſtor iuſiurandum mulierum ſicuti edelpol erat iuſiurandum uirorum ita ecaſtor mulierum ſunt enim iuſiurãda quibus utuntur uiri & quibus mulieres. Facies exiſtimes. Statin hẽs nonne ſufficit tibi hoc crederet inquit illa niſi ſciret te conſuetum adulteriis & ego ſum qui probare poſſum te male eẽ amphitryonem quem iouem. Furtis furtiuis hoc eſt adulteriis furtum pro adulterio ponitur apd̃ poetas. Et ego quomodo facit mercurius ut iuppiter potius eſſe amphitryo facit hac ratione nam argumẽto eſſe poteſt q; pater ſuus malit eſſe amphitryonem q; iouem. Nam & ipſe iuppiter natus eſt adulterio ſi alcumenam reſpiciat mercurium: mercurius argumẽto erit. Sed quia ſcire poteſt eſſe adulterium & adulteriis debitũ ideo non putat. nam quemadmodum adulterio cæteras cognouiſti ita & hanc ergo adulterio ceteras cognouiſti ita & hanc ergo adulterio attribuendum non amori. Ego faxim quia cum me aſpiciet credet te male eſſe amphitrionem quam iouem ad tempus. Prius hinc tota nocte ſecum dormiuerat & nocte geminata & tamen dicit prius abire q; lectus cõcaluerit. Lectus genitiui caſus hic lectus us ui declinatur Priſcianus multa nomina ponit que erant quãtæ declinationis que nunc ſunt ſecũdæ nũc uix exorta lucce appellabo blande alloquar. Subſeruiã ſubminiſtrabo nam paraſiti dicuntur ſerui & miniſtri maiorum uirorum. Supparaſſitabor qa miniſter amoris erat & bñ dixit ſupparaſitabor. i. miſer ero amoris. Nũq; edepol

Subditiciˀ

Cura rẽ cõmunem

Menſes actos eſſe.

Diſtedeat

Adẽ ad exercitum.

Lectus tus

Supparaſitabor.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Efflictim. ualde quia uehemẽter amat & ideo nimio amore affligiť. Carnifex nõ grata ẽ. hæc ſuppara ſitatio ergo grauiter rep̄hendit tu credis nũc uerba dare. Quid tua curatio. Quid curas infinitiuus uerbi accipiť ꝑ re uerbi & res uerbi ꝑ infinitiuo Valerius Quintus maximus cuius nõ dimicaŕ uiceŕ fuit .i. cuius nõ data fuit uictoria de fabio loq̄baŕ de quo Virg. unus q nobis cũctando reſtituit rem. Mutito quia intelligimus cũ ita grauiter increpareť. murmuraſſe. Scipio baculũ & ſceptrũ. unde ſcipio prius appellatus hoc noĩe dŕ p̄rem ſuum ꝑpter ſenectutẽ duxiſſe ẽt qa p̄rem cæcum ducebat ideo appellatus eſt ſcipio p̄ris .i. bacul⁹ & exinde oẽs q ex ea familia nati ſũt ſcipiones appellati & ĩtelligimus ſubſtuliſſe ſcipionem ut pulſaret. Expetit euenit. Nequiter male & ĩfæliciter. Verum ꝙ dicis mea uxor rep̄hẽderat ſicuti uidiſtis iuppiter ſoſiam ꝙ auſus eẽt amori ſuo interferere & eũ diſcedere iuſſerat. mercuri⁹ uero ſecum dixerat pene ſibi male euẽiſſe primã paraſitationem. Nunc iupiter igiť ad alcumenã loquiť. Verum ꝙ tu ſed ut ad te loquar mea uxor. Id ꝑ id. Clanculum reddit rõnem cur non hẽat ira ſcẽdi cauſam clãculum diminutiuum a clã. Abii diſceſſi. Legione partẽ ꝑ toto uidelicet legio ꝑ toto exercitu. Surripui latẽter arripui. Opam hanc ad delectationẽ tuam. Oĩa quæ ad rẽ geſtã ptinẽt. Facit ne uidear tibi falſus ꝙ dixi p̄r meus magn⁹ adulator. Palpo nomẽ a prima pſona formatũ ut a bibo is bibo bibonis a uerbero as uerbero is ita palpo palponis a palpo as & quẽadmodũ palpari ꝑ ɔſuetudine adulari ita palpo is dŕ adulator. Percutit uerbis ſuauibus uſq̃ ad cor penetrat. Nũc ꝑſequiť deinde iuppiter. Nũc poſtq̃ tibi opam dedit. Redeundũ ad exercitum. Dicant ſi ſenſerint p̄uertiſſe anĩ poſuiſſe p̄uertere anĩponere. Lacrimantem hæc ubi dixit & iam diſceſſura erat alcumena lacrimas effudit. Cõcinas facis. Ex abitu diſceſſu tuo lacrimare cogis. Tace o alcumena. Ne corrũpe ſcilicet flẽdo. Id actutum. id quod actutum appellas diu eſt. Diu longinquum. Lubens lubenter nolim exiſtimes hoc me libenter facere. Sentio poſſum hoc tibi credere quia eadem nocte qua uenisti eadẽ abis. Sentio quaſi conqueraŕ non ita eſſe. Cur me tenes. uerba Iouis qui diſcedere neſciebat detentus ſuauibus uerbis. Tempus eſt. iam luceſcere incipit. Nunc ſcilicet in receſſu meo & bone donandi tẽpus ſeruant ut quo in tempore potiſſimum dolebat alcumena pateram ſibi recõciliationis gratia dono daret. Data apud theloboas. Potitare frequenter potare conſueuit. Facis ut alias res ſoles ubi uidet pateram illam iam placari incipit. Ecaſtor iurantis aduerbium pertinẽs ad mulieres. Condignum tale uidelicet qualis qui donum dedit uidelicet munus donante imo ſic capit uerba eius & corrigit imo dignum donum eius qui accipit uidelicet alcumenæ potius conuenit tibi q̃ amphitryoni. Pergin autem tu pergis adhuc ĩterloqui uis. Nonne. nõne habeo in poteſtate ut te perdã & ſimiliter hæc dicens pulſare uolebat.
Cauſa mea ẽt ſi dat cãm pulſandi noli tamẽ iraſci cauſa mea. Amabo adulãtis aduerbiũ. Faciam ut uis ac ſi diceret ſtabat ſnĩa punire niſi tu eſſes. Ex amore ad ſpectatores cõuẽtus. Admodum q̃q̃ ualde

Efflictim
Quid tibi hanc curatio eſt

Sic efflictim amare proinde ut hic te efflictim deperit:

Iu. Carnifex non ego te noui: abin e conſpectu meo.
Quid tibi hanc curatio eſt rem uerbero: aut mutito
Quoi ego iam hoc ſcipione: Al. ah noli. Iu. mutito modo.

Me. Nequiter pene expediuit prima paraſitatio.

Iu. Verum quod tu dicis mea uxor non te mihi iraſci decet:
Clanculum abii a legione operam hanc ſurripui tibi.
Ex me primo prima ſcires rem ut geſſiſſem publicam.
Ea tibi omnia enarraui: niſi te amarem plurimum
Non facerem. Me. facit ne ut dixi: timidã palpo percutit.

Præuertiſ ſe uxorem præ rep.

Iu. Nunc ne legio perſentiſcat clam illuc redeundũ eſt mihi:
Ne me uxorem præuertiſſe dicam præ republica:

Ne corrũpe oculos

Al. Lacrimantem ex abitu concinnas tu tuã uxorem: Iu. tace:
Ne corrũpe oculos redibo actutum. Al. id actutum diu eſt.

Iu. Nõ ego te hic lubẽs relĩquo neq̃ abeo abs te. Al. ſentio:
Nã qua nocte ad me ueniſti eadem abis. Iu. cur me tenes:
Tempus exire ex urbe: priuſquam luceſcat uolo.
Nunc tibi hanc pateram. quæ dono mihi illic ob uirtutem dateſt
Pterela rex qui potitauit: quem ego mea occidi manu.
Alcumena tibi condono. Al. facis ut alias res ſoles.

Condignũ

Ecaſtor condignum donũ qualis eſt qui donum dedit.

Me. Immo ſic condignum donũ qualeſt quoi dono datum eſt.

Admodũ q̃ ſæuus

Iu. Pergin autem nonne ego poſſum furcifer te perdere:

Al. Noli amabo amphitryo iraſci ſoſiæ cauſa mea.

Iu. Faciam ita ut uis. Me. ex amore hic admodũ quã ſæuus eſt:

ut cũ uolo hoc ſcilicet. Cũ q̃uis. Eamus alloqť ad Iouẽ in pſonã amphitryonis luceſcit luceſceŕ ĩcipit. Eſt. n. incohactiuũ. Abi præ ſoſia loqtur ſecũdum matheſim & hic & ĩferius ibo & mercurius ſubſeqr qa mercuriũ conſtat planetã uelociſſimũ. Vñ fingiť nũcius & ĩterp̄s deorum ẽt facit p̄cedere mercurium ut ſubſequať iuppiter. nam ita ĩ ordine ſtãt iuppiter mercurius ſol uenus mars & luna. Licet fiat cõfirmãtis eſt eſto bono aĩo & expectato iã hic adero. Bonũ animũ & qa cõgeminauerat noctem ipe nũc alloquiť his uerbis. Cedes locũ des. Cãdida ſerena. Proxima ſequẽte q̃tũ nocti addidero tantũ diei detrahã. Eque diſpar nã quemadmodũ nox longior fuit tanto dies breuior & ita diſpar erit & dies & nox. Mercuriũ ſubſequar ecce q̄d dixi loqtur ſecũdũ matheſim. Ge i tu in hac ſcena cõtinetur altercatio inter ſoſiã & ãphitryonẽ orta ꝙ ſoſiã ſe ipm & domi eẽ affirmabat & apd̄ herũ ꝙ qa fieri non poterat amphitryo ſe derideri putabat & nunc nimis rep̄hendebat & arguebat ꝙ diceret ſui ipſius oblitũ eſſe uel ebriũ eẽ uel ſono dep̄hẽſũ ꝙ eaq̃ in ſonis uidiſſet ea uera cõfirmaret & cum ſoſias diceret certe ſoſiam & domi eſſe & ſe ipſum apud herum quaſi iratus here p̄cede ſceleſtiſſime ſceleſte ſupra omnes. Nam quamobrẽ dixi alias ꝙ iſta ɔpoſitio nam ſemp eſt p̄poſitiue ordinis p̄ter q̃ ſi iungať cũ datiuo cũ nã ſemp debet poſt poni ut q nam ꝙ ſi preponať iſterologia ẽ .i. ſermo p̄poſterus ut nã quãobrem .i. ob quam nam rem arbitraris me ſceleſtiſſimũ qa rogas q̃obrẽ arbitror. Nec eſt nec fuit nec futurum eſt oĩa tpra cõcludit ẽt p̄ſens & p̄teritum & futurũ. Eſt nunc. Fuit ãna. Futurum poſt. Rem tu facis ecce q̄d conſequaris quia mihi credere nõ uis facis ut ſerui nunq̃ fidem apud te habeãt & ideo nihil audeant diceŕ quia ꝙ dixerint falſum exiſtimes. Quid eſt quia affirmat ideo indignať abſcidam. Tibi precidã tuus ĩ poteſtate tua ſum. Proinde ergo. Vt ſiet pro ſit. Quocunq̃ quomodocũq̃ tibi commodum uideať ẽt ſime p̄deŕ uolueris. Tñ etiam ſime p̄ẽditurus eſt. Detereŕ remouere. Sceleſtiſſime impudens. oĩum tu dicis te domi eſſe & hic quomodo fieri põt. Hic apud me. Malũ quãto magis affirmat tanto magis ĩdignať. At ego tu dicis q̄d dii tibi dabũt malũ. In manu ĩ poteſtate tua qa tuus ſum. Tun ꝑ tu ne & ẽ apoſtrophe. Verbero digne uerberib⁹. Audes. ſ. hoc affirmare q̄d neq̃ ẽ neq̃ fuit neq̃ futurũ eſt. Iuppiter te perdat indignatione concitatus in exclamationem prorumpit. Perdat deſtruat. Ex tua re ꝙ ad tuam rem pertinet in tuis rebus quibus ego ſeruiui quid mali feci ut malum meruerim ac ſi diceret nunq̃ res tuas neglig̃ẽter adminiſtraui atq̃ curaui. Improbe proterue & inique. Rogas ſcilicet quid ex re mea pro meritus nunquid tibi parum. Videť ꝙ male feceris cũ herũ hedificaueris. Dicas male re uera laudoſi

Iu. Nunquid uis: Al. ut quum abſim me ames: me tuam te abſente
Tamen. Me. eamus amphitryo: luceſcit hoc iam.

Luceſcit h̃ iam.

Iu. Abi præ ſoſia. iã ego ſequar: nunqd uis: Al. etiã ut actutũ aduẽias.

Prius tua opinione

Iu. Licet. prius tua opinione hic adero: bonum animum habe.
Nunc te nox quæ manſiſti mitto: ut cedas diei.
Vt mortalibus illuceſcas luce clara & candida.
Atq̃ quanto nox fuiſti longior hac proxima
Tanto breuior: dies ut fiat: faciam ut æque diſpar
Et dies & nox accedat: ibo & mercurium ſubſequar.

Amphitryo Soſia.

Am. Ge i tu ſecundus ſequor So. non ſed ſubſequar te

Am. Sceleſtiſſimum te arbitror. So. nam quamobrem:

Nã q̃obrẽ Eccere

Am. Quia id quod neque eſt neq̃ fuit: neq̃ futurum eſt.
Mihi prædicas. No. eccere: iam tu autem
Facis ut tuis nulla apud te ſit fides.

Am. Quid eſt: quo modo: iam quidem hercle ego tibi iſtam
Sceleſtam ſcelus linguam abſcindam. So. tuus ſum.
Proinde ut cõmodum ſiet lubet quicq̃ facias
Tamen quin loquar hæc uti facta ſunt hic
Nunq̃ ullo modo me potes deterrere

Am. Sceleſtiſſime audes mihi predicare id
Domi te eſſe nunc qui hic ades. So. uera dico:

Am. Malum quod tibi dii dabunt: atq̃ ego hodie dabo.

So. Iſtuc tibi ſt in manu: nam tuus ſum.

Ludificarí

Am. Tum me uerbero audes herum ludificarier:
Tum id dicere audes quod nemo unq̃ homo ante hac
Vidit: nec poteſt fieri tempore uno
Homo idem duobus locis ut ſimul ſit.

Mali ꝑmeritus

So. Profecto ut loquor res ita eſt. Am. iupiter te perdat.

So. Quid mali ſum here tua ex re promeritus:

Am. Rogas ne improbe etiam qui ludificas me:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

tu,mihi male dixeris ſi falſa ſunt dicta ſed qa uera dico ꝑperã facis. Haud mẽtior. nõ falſa dico. Homo hic ebrius eſt cõuerſus ad alios q circũſteterãt. Opta q̃ facta tu optas ut ſis ebrius. & factum eſt Iſtuc ſcilicet uini quo inſanus debaccharis. Eqdem affirmãtis eſt. Quid hoc ſit hoĩs ad alium loquit̃ ꝑ quis hõ hic ſit. Decies ſcilicet dixi ut nũdũ intelligitis ruſus dico ꝙ hic ſum & domi ĩtellextin. Plane diſerte clare ille diſerte loquitur qui clare & apte omnia dicit. Vah apagete & græce loquutus eſt nam multis ĩ locis uerba græca ponũt & dimidium uerſum & nõ admirãdum eſt ſi aliqua uerba ponũt cũ integros uerſus ponãt. Peſtis te tenet uideo te malo ſpiritu ꝑturbatũ quia peſtẽ furiam appellãt poetæ qa peſtes furias appellant ſ. alecto theſiphonem & megerã. Sanꝰ ſum nõ inſanio furia ꝑcitus recte nihil detrimenti habeo. At ego tute ſaluũ dicis & ualere aſt ego te faciã infirmũ & ĩbecillẽ quia adeo cedã ut parũ abſit quĩ moriaris. Si redeo domũ ſi dii dederint ut ſaluus domũ redeã ego te ita mulctabo ut hoc dicer̃ nõ poſſis. Delirãtibꝰ ĩſanientibꝰ delirare ſeu delerar̃ hãc ꝯpoſitionẽ hẽt ex qua ſiml̃ ſignificatio ĩtelligit̃: lera ẽ foſſa recta q̃ cõtra agros ducit̃ ad tutandos agros ĩquam oẽs terre uligo deſcendit. Nam cũ arare ſolẽt foſſam ex trãſuerſo ducũt & lera appellat̃ & quia recta cõtra agrum facta eſt ꝓpterea delirare ſiue delerar̃ q nõ unq̃ e remãet & ſcribit̃ ꝑ dipthongũ q̃ aliquãdo in l mutat̃ ut quæro ſcribit̃ ꝑ dipthongum & in cõpoſitione uertit̃ in i ut inqro ita delirare & delerare antiquitus nã antiq ut ſcriptum erat relinqbant ſignificat a recto diſcedere ergo delirãtibus ꝑ uerſis & a recto cedentibus. Vltro inſup. Nam que fieri bene inq̃ uenis deriſum dñum. Fieri non põt ĩpoſſibile eſt.

Fando dũ fat̃ interloquẽdũ Virg. fando aliqd ſi forte tuas ꝑuenit ad aures. Profers ꝓnucias. Quouis ꝓ cuius. Expectat eueniat ut ſupius. Miſerrima non põt inqt ſeruus eſſe miſerior q̃ cum uera dicit & tñ ui uincit̃ a dño ſic cũ te me ui uincere uideo ego me miſeru duco miſerrima ualde miſera. Id ꝙ ipſe dicit.

Vi ꝑ uim uincit̃ ab hero quia cum uera dico. ui tñ herus uult falſum eſſe, ſicuti nũc eſt ego uera dico & tñ falſum dicer̃ cõuincis. Intro iraſcẽtis & abhominãtis cũ quo loquit̃. Mecũ argu. uelim mecũ argumẽtis diſputes ſi me uincer̃ poteris cedã ſtultitiæ ſi te uicero qd meritus eris. Vt hic ſis & domi, tu ꝓponis mihi hãc q̃ſtionem ego ſum diſputemus utrũ hanc q̃ſtionem argumẽtis firmare poſſis. Licet licitũ eſt. Inqua certe. Mihi dicẽti hic & illic. Ordine his rationibus fecit ut crederẽ illum ſoſiã eſſe nam rem omnẽ ordine narrauit nihil ꝑtermiſit hæc non ſolũ quæ geſta erãt inter hoſtes ſed ab ipo ſoſia ordine ꝑ ordinẽ. Diſertauit diſputauit diſerendo expoſuit. Dum ſedemus. i. qñ eramus. Tũ una forma præterq̃ ꝙ oĩa ipſe expoſuit & añ oculos euoluit ẽt formã ſimul abſtulit cũ noĩe qa ipe uidet̃ ſoſias & eſt. Lac lactis proprie loquutus eſt nam cũ dicimus rem ſilem alicui ſignificamus rẽ cum re ſimilitudinem hr̃e cũ dicimꝰ hominem

So. Merito maledicas mihi ſi ita id factum eſt.
Verꝫ haud mẽtior: reſq̃ uti facta dico: Am. homo hic ebriꝯ ẽ ut opinor
So. Vtinam ita eſſem. Am. optas quæ facta. So. egone:
Am. Tu iſtic ubi bibiſti: So. nuſq̃ eqdem bibi. Am. qd hoc ſit hominis:
So. Equidem decies dixi domi ego ſum inq̃ ecqd audis: & apud te
Adſum ſoſia idem: ſatin hoc plane: ſatin diſerte here nunc
Videor tibi locutus eſſe. Am. uah apage te a me: So. quid eſt
Negotii: Am. peſtis te tenet. So. nam quid iſtuc
Dicis? equidem ualeo & ſaluus ſum recte amphitryo.
Am. At ego te faciam hodie proinde ac meritus es
Vt minus ualeas & miſer ſis: ſaluus domum ſi rediero: iam
Sequere ſic herum qui ludificas dictis delirantibus
Q ui quoniam herus quod imperauit neglexiſti perſequi.
Nunc uenis etiam ultro irriſum dominum: quæ neque fieri
Poſſunt: neque fando unq̃ accepit quiſq̃ profers carnifex
Q uoius ego hodie in tergo faxo iſta expetant mendacia.
So. Amphitryo miſerrima iſtæc miſeria eſt ſeruo bono.
Apud herum qui uerba loquitur: ſi id ui uerum uincitur.
Am. Q uo id malum pacto potes: nam mecum argumentis puta
Fieri. nunc ut tu hic ſis & domi: id dici uolo.
Sum profecto & hic & illic: hoc cuiuis mirari licet.
Neque tibi iſtuc mirum magis uidetur q̃ mihi.
Am. Q uo modo: So. nihilo inquam mirum magis tibi iſtuc q̃ mihi
Neque ita me dii ament credebam primo mihimet ſoſiæ.
Donec ſoſia ille egomet fecit ſibi uti crederem
Ordine omne ut quicquam actum eſt dum apud hoſtes ſedimus
Ediſſertauit: tum formam una abſtulit cum nomine
Neque lac lacti magis eſt ſimile: quam ille ego ſimilis eſt mei.
Nam ut dudum ante lucem a portu me præmiſiſti domum.

Dicta delirantia

Vẽis irriſũ domnum

Ediſſertauit

ſimilem hoĩs ſignificamus mores ſimiles ẽt ſi nã diuerſa ſint & qa de ſimilitudĩe rei agebat̃ iõ dicit lac ſimile lactis. Stabat nũc incipit narrare quõ obuiam ei factus ſit ſoſiæ & id erat ꝙ audire uolebat amphitryo & iõ interrũpit orationẽ ſuam. Illo adhuc uerba ſoſie quæ uſq̃ ad illum locum. Deſcendebãt ego &c.

Prius ſtabat qñ me ꝑmiſiſti ego iam eram domi. Quas nugas cum ita incepiſſet narrare ꝑnimia cupiditate iterrumpit eũ Sic ſum ut uides ac ſi diceret nõ poſſum aliter dicere q̃ uti geſtum eſt. Mala uenefica nã malum ueneficũ ueteres dixerũt. Nam ſum. ob. nã ĩueni qui me pugnis acriter obtũderet. Obtuſus pulſatus. Ego met. hæc uerba erãt quæ etiam humanum ingeniũ adbilẽ ĩcitaſſent ſoſia quẽ hic & domi eſſe dicis. Mihi quidem paucis & breuibus loquutꝰ & ſniam expoſuit. Te uno regitur ex natura quantitatis exceſſus. Poſtq̃ natus nedum habeam nunc. At. ſ. ego tibi dico & affirmo ꝙ cũ domum ueneris faciã ut aliũ offẽdas ꝑter me uis aliud. Offendas ĩuenias. Itidẽ ſimiliter uerbis ut ego explicẽ. Geminus factus ꝑgeminatus mira eſt quaſi ꝓpe modũ ꝑſuaſus uerũ eẽ qd dixerat. Mira ꝑ mõſtris & horrẽdis antiqtus acci piebãt ut hoc loco ſed uidiſti qñ te ab opinione deterere nõ poſſum qn in ꝑpoſito ꝑ iſtas ĩtroire in ædes nedũ uiderĩ quẽadmodum ab initio dixi. Contudit pulſauit nun an reſpõde adhoc. Obdormiuiſti fortaſſe ſõnum alicubi te occupauit. Nuſq̃ gẽtium. gẽtiũ locorũ terrarũ ornatus cã ponunt̃. Iſtũ ſcilicet quẽ dicis te ipm nõ. Soleo ego o here nolim me interroges non ſtatim nouiſti ingeniũ meũq nõ ſoleã dormir̃ ſed uigilar̃. Sõniculoſe negligẽter q ſõniculoſi ſunt. Vigilia & ille uigilabat cũ me uigilantẽ pugnis pulſauit. Quis hõ ĩterrogo te

Blatis blato. tis. & blatero blateris utrũq̃. n. apud comicos ĩuenit̃. i. cõfingo & ut ab alatur ouiũ deriuationẽ hr̃e uerũ noſces tu me falſum dicis & inaniter loq. ſ. uidebis exq̃ſito opus ẽ uolo uidere hoc mẽdaciũ q̃ ipaui & patera erat quã dar̃ uolebat alcumene ſed Iuppiter iã dederat ꝯperat manifeſta ſint nõ bibi & ſi bibi uinum non oblitus ſum infecta tu dicis q̃ facta non ſunt & quia facta dicis profecto dabis penas.

Atin parua: actus inquo cõtinet̃ ꝑturbatio ingens ĩter amphitryonẽ & alcumenã orſa cũ ægre ferret ſ amphitryo ꝙ nõ cupide accipet̃ ab uxore ſua ſicuti fieri ſolet cũ peregre uiri redeunt domũ alcumena uero ſe ludificari putabat qppe q̃ crædebat paulo añ ſuſcepiſſe cũ bẽiuolẽtia & caritate ſicuti æquũ ẽ

Am. Q uid igitur? So. prius multo ante ædis ſtabã q̃ illo adueneram
Am. Q uas malum nugas? ſatin tu ſanus es. So. ſic ſum ut ut uides.
Am. Huic homini neſcio quid eſt mali mala obiectum manu
Poſtquã a me abiit. So. fateor. nã ſũ obtuſus pugnis peſſume.
Am. Q uis te uerberauit? So. egomet memet: qui nunc ſum domi.
Am. Caue quicquam niſi quod rogabo te mihi reſponderis.
Omnium primum iſte qui ſit iſte ſoſia hoc dici uolo.
So. Tuus eſt ſeruus. Am. mihi quidẽ uno te plus etiã ẽ quam uolo.
Neque poſtquam ſum natus habui niſi te ſeruum ſoſiam.
So. At ego nunc amphitryo dico ſoſiam ſeruum tuum.
Præter me alterum inquã aduenien s faciam ut offendas domi.
Dabo prognatum patre eodem quo ego ſum forma: ætate itẽ
Q ua ego ſũ: qd opus eſt uerbis? geminus ſoſia hic factus eſt tibi.
Am. Nimia memoras mira: ſed uidiſtim uxorem meam?
So. Q uin ĩtroire in ædis nũquã licitũ ẽ. Am. quis te prohibuit?
So. Soſia ille: qua iãdudũ dico is qui me contudit.
Am. Q uid iſtic ſoſia eſt? So. ego inquam quotiens dicendũ eſt?
Am. Sed quid ais? num obdormiuiſti dudũ nuſquã gentium ſoſia?
Ibi forte iſtum ſi uidiſſes quendam in ſomnis ſoſiam.
So. Non ſoleo ego ſomniculoſe heri imperia perſequi.
Vigilans uidi uigilans nunc uideo: uigilans fabulabar
Vigilãtem ille me iamdudum uigilans pugnis cõtudit.
Am. Q uis hõ? So. ſoſia ĩquã ego ille. quæſo nõ ne intelligis?
Am. Q ui malũ ĩtelligere quiſquã potis ẽ ita nugas blactis?
So. Verum actutũ noſces inquã illũ noſces: ſeruũ ſoſiam.
Am. Sequere hac igitur me: nã mihi iſtuc primũ exq̃ſito ẽ opus.
Sed uide ex naui efferantur quæ iam imperaui omnia.
So. Et memor ſum & diligens ut quæ imperes cõpareant.
Non ego cum uino ſimitu ebibi imperium tuum.
Vtinam di faxint: infecta dicta recte ueniant tua.

Alcumena. Amphitryo. Soſia.

Am. ſ Atin parua res eſt uoluptatum in uita
Atque in ætate agunda

Sõniculoſe

Nugas blactis

Exq̃ſito eſt opus

Simitu

& ita eũ affirmat priori nocte ſecũ fuiſſe ille aũt negaret eo uſq; ꝓceſſit altercatio ut de diuortio cogitaret alcumena poſt diſceſſum Iouis loqͭ ipſa ſecũ quæ uirũ ſuũ putabat & dicit hoc in hoĩum uita eſſe cõparatũ ut plus mœroris ſit ꝗ uoluptatis & ſiqua uoluptas acciderit conuerti ſoleat in merorem: Id adeo euenire ipſa confirmat quæ experta fuerit: nam uoluptatem quidem cœpit in aduentu uiri: ſed maiorem mœrorem in eius diſceſſu. Agunda ꝓ agenda: nã antiqui eiuſmodi participia ſiue gerũdia: ut agundi faciundi ꝓferebãt ſed in tertia declinatione neq; .n. poſſumus dicere audiundi ĩueniũdi. Præ ꝗ ꝙ .i. reſpectu eius ꝙ moleſtũ eſt ſiquis inqt uoluptates cum moleſtia copa ret multo minores iue nit uoluptates hac lo quutione etiam ſuperi us uſus eſt. Comparatum: cõſtitutum ita te compares non perpeti meretricum contumelias. Aetate uita. Quĩ certe. Quid aliquid. Ipſa de me ipſa ĩquit de me ædictura facio. De me ſcio: de me ita conicio. Poteſtates uidendi: dum potui ui dere uirum meum repẽ te nocte nundum finita. Sola deſtituta ne minẽ hic habere. Aegri: ægritudinis ſicuti æqui pro æquitatis & ſeruantiſſimus æq hoc ægrum ægri quia om nis aĩ affectus ſiue meſtus ſiue lætus ægritudo appellatus. Perduelles dicebant apud antiquos qui nũc hoſtes appellantur. Cõpos potitus. Solacio ad ſolacium ſolacior cõſolatio & ſolamen idem ſignificãt & ſemper de mærore dicitur: nam ĩ mœrore affertur conſolatio. Abſit æquo aĩ mo feram ab eẽ uirũ.

Præ ꝗ qđ

Voluptati meror

Præ q̃ quod moleſtum eſt: ita quoiq; comperatum eſt in ætate hominum.
Ita dis placitum uoluptati ut mœror comes cõſequatur:
Quin incõmodi plus maliq; illico adſit: boni ſi obtigit quid
Nam ego id nunc expior domo: atq; ipſa de me ſcio. cui uoluptas
Parumper dataſt: dum uiri mei mihi poteſtas uidendi fuit
Noctem unam modo: atq; is repente abiit a me hinc ante lucem.
Sola hic mihi nũc uideor: qa ille hĩc abeſt quẽ ego amo preter oẽs

Beat

Plꝰ ægri ex abitu uiri: q̃ ex aduẽtu uoluptatis cœpi. ſed hoc me beat
Saltẽ ꝙ perduelles uicit: & domũ laudis cõpos reuenit. i ſolatio ẽ.
Abſit: dum modo laude parta domũ recipiat ſe: ferã: & ꝑferã uſq;.
Abitum eius animo forti atque obſirmato: id modo ſi mercedis
Datur mihi ut meus uictor uir belli redeat: ſatis

Animo forti atque obfirmato

Mihi eſſe ducam. uirtus præmium eſt optimum
Virtus omnibus rebus anteit profecto
Libertas: ſalus: uita: res: parentes: patria: & prognati
Tutantur: ſeruantur. uirtus omnia in ſeſe habet.
Omnia ad ſunt bona quem peneſt uirtus.
Am. Edepol me uxori exoptatum credo aduenturum domum
Quæ me amat: quam contra amo: præſerti re geſta bene
Victis hoſtibus: quos nemo poſſe ſuperari ratus eſt
Eos auſpicio meo: atque ductu primo cœtu uicimus.

Prio cœtu uicimus

Certe enim me illi expectatum: optatum uenturum ſcio.
So. Qui me non expectatum reræ amicæ uenturm meæ.
Al. Meus uir hic qdẽ ẽ. Am. ſeqre hac tu me. Al. nã qd ille reuortitur:

Porta adquiſita feram perſeueranter feram ad finem uſq; ſemper. Forti: ob firmato ꝑſeuerati & obnixo. Satis mihi uirtus: & hoc loco non ab re plautus hæc uerba ponit uxoris: ut oñdat qualis dẽat eſſe uxor pudica laudis uiri cupidiſſima atq; ſtudioſiſſima ſit. Id mercedis: ea merces hoſtium: nam rem homine poſuit. Virtus: notanda ſunt hæc omnia quæ ſequuntur: nam generalis ſentẽtia eſt & huic loco accõmodata. Omnibus rebus: & anteit omnes res dici poteſt libertas ut qui uirtute hoſtes ſuperauere ſalus uita tũ propulſatis hoſtibus uiuunt & hoc intereſt inter ſalutem & uitam: nam ſalus non modo uitæ ſed reꝝ omnium uita eſt uiuere tantũmodo: ergo quẽ poſt ſpecialitatem generalitatem poſuit. nam ſalus uitam & res oẽs cõtinet: nam ſaluũ dicimus & uita & oĩbus fortunis. Virtus oĩa: & breuiter cõplectar. Ad ſunt illi: hic ſecũ alcumena loquebaꝛ nec procul uir ſuus aberat amphitryo qui cupide ueniebat ut uxorem uideret cum crederet ei expectatum uenire. Me exoptatum: non dubito quin uxore me inueniente exceptura ſit. Qua contra: uiciſſim illa me amat: & ego illam uiciſſim. Bene fœliciter. Nemo ratus quod omnes difficilem eſſe putabant. Cœtu: congreſſu nam componitur a cum & itus: unde ſcribitur pro eo diphtongum a coeundo: unde non ſolum multitudinem congregatam: ſed congreſſionem ſignificat: ut duo inter ſe concurrunt. Optato: pro optate. Quid non: Rere: iocatur cum hero quia dicit nõ dubito quin amica mea expectatum uenire amice. Quid me rere. i. credis tute putas te expectatum uenire uxori nonne putas qđ amica mea me expectatum accipiet. Meus hic uir: alcumnena proſpiciens uidit amphitryonẽ preter ſpem uenire admirata eſt ergo. Nam quid ille reuortitur: quid nam quæ cauſa ꝙ reuertitur. Dudũ aliquando de multo tempore preterito aliquando de breui tempore dicitur. Sciens: ſponte ſcit ſe a me amari & quan

uis ſciat tamen uult tentare ſi eum amẽ. Si: certe. Virg. tua ſi tibi menala curæ. Abitum abiiſſe. i. qa abiit non deſideret abiiſſe: ſed eum qui abiit. Ecaſtor utcunq; ſit ille redit me libente. Haud me inuita. i. libenti & ualde læta liptotes quia minus dicit & plus ſignificãt. Amphitryo redire iam appropinquabãt & ſoſia uidit alcumenam ante ædes conſiſtere ꝑgnanti aluo tumentẽ & ideo alloqͥ herum ſuũ. Qua grã: qua de cauſa admiraꝛ qa domi nemo inqt eſt qui nos in prandio ſuſcepturus eſt. Iſtuc quod nemo nobis aduenientibus prandium daturus. Quid adhuc non intelligit. Saturam: quia tumeſcebat aluus. Grauidam. nunc tandẽ intellexit. Quã ab eo. i. anteꝗ̃ abeo. i. Nam ꝗ ita poniꝛ ut aliquando intelligatur ante aliquãdo poſt ut ſi dicam fac uenias ꝗ legã lectiões. i. añ uenisti ꝗ legi lectiones. i. poſt ꝗ hoc etiã apđ Titum liuium notare potuiſtis. Hei perii miſer: hæc ubi intellexit dolet fortunã ſuã. Quod tibi cur ſe miſerum dicis. Ad aquã intelligo foꝛ ut labore aſſumar dum aquã traho quã heræ miniſtrẽ & ancillis in partu ſuo Rationem ex hac rõne ꝙ eã grauidã dicis qa nunc dicimus agiꝛ mẽſis omnes ãtiqui & phiſici dicunt partum decimi menſis participẽ ut hoc loco appet. Virg. idem dicit. Matri lõga decem tulerint faſtidia mẽſes ſed tñ poſt nouẽ menſes nos parere dicimus: ſed ſiquis diligenter cõſideret tꝑs partꝰ concepti uſq; ad tẽpus quo paritur a muliere

Qui dudum properare ſeſe aiebat: an ille me tentat ſciens:
Atque id ſi uult experiri ſuum abitum ut deſiderem.
E caſtor me haud inuita ſe domum recepit ſuam.
So. Amphitryo redire ad nauem melius eſt nos. Am. qua gratia:
So. Quia domi daturus nemo eſt prandium aduenientibus.
Am. Qui tibi nunc iſtuc ĩ mentẽ uenit: So. quia enim ſero aduenimꝰ
Am. Qui: So. quia alcumenam ante ædis ſtare ſaturam intelligo.
Am. Grauidam ego illam hic reliq quam habeo. So. hei perii miſer.
Am. Quid tibi eſt: So. ad aquam prebendam adueni domum:
Decumo poſt menſe ut rationem te dictare intelligo.

Vt rõnem te dictare ĩtelligo

Am. Bono animo es. So. ſcin quã bono aĩo ſim: ſi ſitulã iam cœpero

Situla

Nunquã edepol tu mihi diuino quicquã creduis poſt hũc diẽ

Occepſo.

Ni ego illi puteo ſi occepſo animã omnem intertraxero.

Animã puteo intertraxero

Am. Sequere hac me modo. aliũ ego iſti rei alligabo: ne time.
Al. Magis nunc meum officiũ facere: ſi huic eã aduerſum arbitror.
Am. Amphitryo uxorem ſalutat lætus ſperatam ſuam:
Quam omnium thebis uir unam eſſe optimam diiudicat
Quamque adeo ciues thebani uero rumificant probam.

Rumificãt

Valuiſtin uſq;: expectatus aduenio: So. haud uidi magis
Expectatum: eum ſalutat haud quiſquam q̃ canem.
Am. Et quum te grauidã: & quũ te pulchre plenã aſpicio gaudeo.
Al. Obſecro ecaſtor quid tu me deridiculi gratia

decima luna. Nunꝗ̃ paritur puer quin ante decima luna fuerit. Es: pro ſis imperatiui modi. Sin quam: bono non opus eſt ut me bono animo eſſe dicas oportebit miniſtrare: ut ſi ceperim aquam trahere nõ prius deſiſtam ꝗ nihil aquæ reliquero. Sinꝗ̃: ſum nihil te iubente. Situla uas aquarium & matella. Creduis procredis creduo creduis. Diuino: uerum dicẽti: nam diuinare uerum dicere. Vnde dii & uates diuinaꝛ dicuntur. i. uera dicere diuino etiam ſi uera dixero nolim credas. Animam aquam aqua ẽ anima putei Nonius marcellus notandum aquam ẽt aĩam dici & hoc exemplo probat. Animam: aquam quæ ſpiritus eſt putei. Sequere hac: recta uia noli eſſe ſollicitus de hoc labore. Alligabo: ꝑficiam ex ad & ligo aſtringo uel alego: ſed allego as mitto hanc rem qa legare mittere ſignificat. Magis meum: iam appropinquabant ad alcumenam: ergo ſoſia dicit hoc ſui officium foꝛ ſi prior ipẽ alcumenam appello & herum uenientem nũciaret. Aduerſum: iam obuiam here & cum diceret id ẽt fecit: nam ad heram peruenit amphitryo cũ ad eã perueniſſet ita loquitur amphitryo de ſe loquitur quaſi de tertia perſona. Speratam: hoc ſermone uoluit oſtendere uim magnam amoris quo afficiebatur quia uirgo poſt petitionem ſperata dicitur deinde cum ꝓmiſſa fuerit pacta & ſponſa ergo cum dicit ſperatam uult oſtendere ꝙ tanto amore cõplectatur quãto complexus eſt cum eam uxorem peti iuſſit ſperatam tam amatam ꝗ cum ſperaretur ab ea. Omniũ thebis mulierum: quæ thebis ſunt. Adeo ualde certe. Rumificant: honeſte dictum rumore ferunt. i. fama dicũt fama per uniuerſam urbem thebanam ſparſa. Valuiſti uſq;: illa admirata ſtupeſcebat quid nã ſibi uellet quaſi quæ antea Virum ſuſcepiſſet & admiratus ꝙ ita attonita ſtaret. Vſq; ex quo diſceſſi illa nihil reſpondebat. Expectatum ſtudebat ſicuti uidiſtis amphitryo illicere uerbum aliquod ſuaue aut iucũdum ex uxore alcumena: illa uero quaſi attonita ſtabat & ſe derideri credebat dixerat autem Valuiſtĩ uſq; caruiſſe. Expectatum ironice loquitur rogat: iſte uir bonus an expectatus ueniat & hæc ſecum dicebat ſoſia. Et cum te grauidam: ac ſi ſe diceret nihil eſt quod uerecundia detinearis ꝙ grauida ſis quia placet. Obſecro cum admiratione quadam. Quid cur. Appellas: blande alloqueris. Perinde. ideſt ita quaſi ſicuti.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Didici conſueui. Haud: recte ſi didiciſti uera dicere ſed non recte facis qa ꝙ ante didiceras nunc uideris dedidiciſſe. Dediſcit: ſcire deſinit. Periclitari: experiri periclitande uires ingenii mei.i.experiende reuortimini credebat enim eos reuerti. Anauſpicium: more Romano qui niſi auſpiciis recte captis non poterant ad exercitum accedere. Auſpicium: non recte captū. Tēpeſtas: quæ nauigare nō ſinit. Quā dudū: hoc excipit āphitryo ac ſi diceret ualde: nā decē mēſes trāſierūt. Pridē: modo paulo añ. Quid iſtuc: qūo hæc inquit iter ſe cōueniūt ut aliqd factū ſit dudū & paulo añ. Potis eſt: ꝓ pōt nā apotis & ſum cōponiẽ poſſum apotio & ē pōt. Quid credis: qd credis ut tuos merores īmutenẽ ut quēadmodū me deludis: ita te deludā nō ſū eius moris & conſuetudinis. Mō paulo añ. Hæc qdē: ad ſoſiā cōuertitur. Delira: alera delerare qſi a recto diſcedere deliramenta ſatuitates. Sonū nā ſi obdormiuerit iā obliuiſceẽ ſōnū & icipiet reſipiſcere. Fabulor: loquor græce μυθέυοαι. Lucē diē. Iſtum ſoſiā. Nuſq̄ factū: q̄ uideẽ potueris. Quid ſi e portu: o here qd diceres ſi nos nauis detuliſſet e portu dormientes ita ut uidere potuiſſet. Huc domū: Aſſetaris quaſi uelis affirmare q̄ dicit ut uidere nos potuerit. Nō tu ſcis bacche: ac ſi diceret melius ē aſſentari ꝙ cōtra dicere & nihil ꝑficere. Si uelis: ꝙ ſi īſane uis cōtradicere ex inſana inſaniorem facis. Aduorſarier contra dicere aduerſari. Bacche bacchanti: inſane ī ſaniēti tranſlatio ſumpta amenadib⁹: nā menades ſacerdotes bacchi tempore quo ſacra bacchi celebrabantur ī furorem & īſaniam cōuertabātur & ſe inuicē tyrſis feriebant īde tractum bacchari fureẽ & baccha īſana. Feriet ſæpius: te feriente ſæpius te feriet.i.te contradicente ſæpius contradicet tibi: nam cui contradicimus ferimus eum. Si obſequeris inſanientem uis uincere noli contradicere ſed dictis obſequere: & ita uinces eum. Irritabis crabrones: nihilo plus perficies ꝙ hoc. Nunc tibi aut: dic mihi an ita loqueris ꝙ ſuperba es an ꝙ ex ſana ſtulta facta es: an ex ſtulticia: an ex ſuperbia facis ꝙ ita loqueris inſolenter. Quid iſtuc mi uir: alcumena uidet indignabundum uirum & ideo ait. Percunctarier: inquirere paragoge eſt quotiens ſillaba additur in fine: ſed percunctari ſermo anautis tractus ē q fluminis altitudinē cuncto tēptāt cunctus cūcti ptica qua nautæ maris altitudinē inqrūt īde deriuaẽ hoc uerbū pcunctor ris: idē eſt qd ingro. Quia: cur dico aut īterrogo qa añ qdē ſolebas benigne ſalutaẽ atq; appellaẽ: ſicuti pudiciciæ uxores facere ſolent nūc uideo obhoc more alienā factā. Eo more: ꝓ eius moris.i.cōſuetudinis quā adhuc retinebas & antiptoſis ē offendi domi inueni

Sic ſalutas: atque appellas quaſi dudum non uideris?
Quaſi qui nunc primū recipias te domū huc ex hoſtibus?
Atque me nunc proinde appellas: quaſi multopoſt uideris.
Am. Immo equidem te niſi nunc hodie nuſq̄ uidi gentium.
Al. Cur negas? Am. qa uera didici dicere. Al. haud æquū facit:
Qui quod didicit id dediſcit: an periclitamini
Quid animi habeam? ſed quid huc reuortimini tam cito?
An te auſpicium cōmoratum eſt? an tempeſtas continet.
Qui non abiſti ad legiones ita ut dudum dixeras?
Am. Dudū? q̄dudū iſtuc factū ē? Al. tētas: iā dudū: pridē: modo:
Am. Qui iſtuc potis ē fieri quæſo: ut dicis iam dudum modo?
Al. Quid enim cenſes te ut deludam contra luſorē meum.
Qui nunc primum te aduenisſe dicas: mō qui hinc abieris?
Am. Hæc quidē deliramenta loquitur: pauliſper mane.
Dum edormiſcat unum ſomnum. quæ ne uigilans ſomniat.
Al. Equidē ecaſtor uigilo: & uigilans id quod factum ē fabulor.
Nam dudum ante lucē & iſtuc & te uidi. Am. quo in loco?
Al. Hic ī ædibus ubi tu habitas. Am. nūq̄ factū eſt. So. nō taces?
Quid ſi e portu nauis huc nos dormentis detulit?
Am. Etiam tu quoq; aſſentaris huic? So. quid uis fieri?
Non tu ſcis bacchæ bacchanti ſi uelis aduerſarier
Ex inſana inſaniorem facies: feriet ſæpius.
Si obſequaris una reſoluas plaga. Am. at pol qn certa res
Hanc eſt obiurgare: quæ me hodie aduenientem domum
Noluerit ſalutare. So. irritabis crabrones. Am. tace.
Alcumena unū rogare te uolo. Al. qd uis rogare roga.
Am. Nunc tibi aut ſtulticia acceſſit: aut ſuperat ſuperbia?
Al. Qui iſtuc iu mente eſt tibi mi uir percontarier?
Am. Quia ſalutare uenientem me ſolebas ante hac.
Appellare itidem: ut pudice ſuos uiros quæ ſunt ſolent
Eo more expertem te factam adueniens offendi domi

Salutas appellas

Periclitari.

Dudū. Pridē. Modo

Edormiſcat unum.

Adiurgare Irritabiſ crabones

Saluto Appello

in domo. Vſq;: ſemp. Manū ꝑhendi: dexteram. Dextræ: adiunxi. Tituli: ita declinabant antiqui ſero fers tetuli. Te quoq;: nedum uirū meū. Quid igiẽ: hæc uerba accepit cum admiratione. Quid eſt: ſi non grauidam eſt puero. Tu ſoſia. Hic: uir meus. Omem: id qd tibi ī mentē uenit qa dicis me grauidā inſania qa ominaris.i.omē facis me ꝑgnantē eſſe inſania omne hoc feciſti quaſi paritura ſim filium inſanū. Eninuero oportet malum. Vide qūo iocatur qa dixerat malū habebis. Malum.i. pomū qa non ſolū malum: ſed ēt pomū ſignificat. Dari ꝑgnanti: ſi quo dolore affecta fuerit. Ve miſero mihi: in dolorē magnū īciderit qd neque at ad ueritatē redigere uxorē. Attrabili: dicit id qd dicere ſolem⁹ ꝑfecto hæc malēcōia laborat. Nulla.n. res ē que magis ſtultos faciet hoīes melēcōia græce. idē qd atra bilis latine nā όμελᾶς τοῦ μελονος niger ſignificat χολη cholera. Vbi primū iniquo loco eraẽ īpliciſcier īplicari ex īplico impliciſcor ſicuti ex pāgo paciſcor ſolēt n. uerba deriuari a uerbis hoc mō. Sana & ſalua: me īſanā. Igiẽ: ſi tu es ſana. Quieui: dormiui. Perpetem: uniuerſam. Hūc: ī domum. Vti: poſtq̄ ex quo diſceſſi cū exercitu ad theleboas hoſtes nūq̄ diſceſſi. Imo me cū tu dicis: cænauiſſe ī portu & dormiuiſſe: imo mecū cenaſti & cubuiſti: Quid ideſt tu dicis te cenauiſſe ī portu: īcipit iā magno doloẽ affici qa ꝑuerbiis alcumenæ ītelligit uirū aliquē cū ea cubuiſſe primulo dimiūtiuū.i. uerbi primū cepat diluceẽ diluculo diluculū pria pacis diei cū appareẽ īcepit amora. Sōniū: idqd dixiſti ñ ē factū ſed ſōniū. Sed mulier nam poſtq̄ ſōniaſti & ex ſōno excitata es debebas ſacrificiū facere ꝑdigiali Ioui quē liui⁹ ſm īſtitutū numæ elicīū appellat cui cū ſacrificia homīes facerēt de animis eorum prodigia illiciebat quē prodigialem appellat hoc loco. Expecta excitata ſōno. Prodigialem: qui ꝑeſt prodigiis illiciendis. Mala ſalſa: ſacrificando quia molā ſalſam dicit q̄ exorno ſale & frumento fiebat qua mola & cultri aſpgebanẽ & uictimæ. Tuo: tui ſoſia. Tua iſtec refert: hera mea nihil eſt ꝙ iraſci debeas nā qcqd dixi ꝓdeſt. Tua refert: ad utilitatē tuā ptinet. Iterū: an pulchra res uẽ ꝙ hic iam ſecūdo male dicit: nec caſtigas eū. Malo: pœna qa nō punis. Quis igiẽ: iā īcipit argumentis uti quis igiẽ narrauit ſomniaui ne ego hæc: qppe ſcio. Vt expugnauiſſes: an alius dicere potuit ea q̄ ego ex te audiui: ſe ex pugnauiſſe magnum oppidū: occidiſſe Regē pterelam. Ego ne: quid dixi non dixi. Tute: pro tu ipſe

Al. Ecaſtor equidem te certo heri aduenientem ilico
Et ſalutaui & ualuiſſes ne uſq; exqueſiui ſimul
Mi uir: & manum prehendi: & oſculum tetuli tibi.
So. Tun heri hunc ſalutauiſti? Al. & te quoq; etiam ſoſia.
So. Amphitryo ſperaui ego iſtam tibi parituram filium.
Verum non eſt puero grauida. Am. quid igitur. So. inſania
Al. Equidem ſana ſum: & deos quæſo ut ſalua pariam filium
Verum tu magnum malum habebis: ſi hic ſuum officium facit
Ob iſtuc omen ominator capies quod te condecet.
So. Eninuero prægnanti oportet malum dari:
Vt quod obrodat ſit animo ſi male eſſe occeperit.
Am. Tu me heri hic uidiſti? Al. ego inquam ſi uis decies dicere
Am. In ſōnis fortaſſe: Al. īmo uigilās uigilātē. Am. ue miſero mihi.
So. Quid tibi eſt? Am. delirat uxor. So. atra bili percita eſt.
Nulla res tam delirantis homines concinnat cito:
Am. Vbi primum tibi ſenſiſti mulier impliciſcier?
Al. Equidem ecaſtor ſana & ſalua ſum. Am. cur igitur prædicas
Te heri me uidiſſe: qui hac noctu ī portum aduecti ſumus?
Ibi cœnaui: atque ibi quieui in naui noctem perpetem.
Neque meum pedem huc intuli etiam in ædis: ut cum exercitu
Hinc profectus ſum ad teloboas hoſtis: eoſque ut uicimus.
Al. Immo mecum cœnauiſti: & mecum cubuiſti. Am. quid id eſt?
Al. Vera dico. Am. non de hac quidem hercle re. de aliis neſcio.
Al. Primulo diluculo abiſti ad legiones. Am. quo modo?
So. Recte dicit ut cōmeminit: ſomnium narrat tibi.
Sed mulier poſtq̄ experrecta es prodigiali Ioui
Aut mola ſalſa hodie: aut thure comprecatam oportuit.
Al. Ve capiti tuo. So. tua iſtuc refert ſi curaueris.
Al. Iterum iam hic in me inclementer dicit atque id ſine malo.
Am. Tace tu: tu dic: ego ne abs te abii hinc hodie cū diluculo?
Al. Quis igitur niſi uos narrauit mihi illic ut fuerit prœlium?
Am. An etiā id tu ſcis? Al. quippe qui ex te audiui: ut urbē maximā
Expugnauiſſes: regemq; pterelam tu te occideris.

Impliciſcier
Hac noctu
Perpetē noctem

Primulo diluculo
Prodigialis iuppiter
Cōprecatā oportuit

Quis igitur niſi uos

ſyllabica adiectio. Iſtic:ī hoc loco p̄ñte ſoſia. Audiſtin:ꝑ audiuiſti ne. Mirū q̄n aduorſus te dicat:mirū ē ſi nō dicat cōtra te q̄dē dicis nō ē admirādū ſi nō audiet cōtra te. Huc ī frōte ne iſta exiſtimet te aſſentari magis ꝙ̄ uera dicerẽ. Autumat:dicit nō tu quoqꝫ.ſ.iſanis ſicuti & uxor. Qui ipſius eq̄dē q ipſe ego.
Quin cur o mulier. Plurimū:credo iō q̄a uideo uobis aſſentari ꝑpea egomet mihi magis credo:nam q̄a aſſentamini alter alteri iō magis mihi credo. Enī uero.i.certe. Obſecro:oro. Illic: apud theleboos. Ita aīat⁹ fur.ſ.me donaturū. Aīat⁹ fui:ī aīo habui ut clarē & dicebat eā paterā q̄ dono data erat a Ioue. Sū meo aīo ſtatui. Demiror:dubito o ſoſia ne me decepis:nūc icipio ītelligerẽ:tu dicis non uidiſſe eā: ſed ꝑfecto loquut⁹ es & oīa dixiſti: & iā icipit uenirẽ ī ſuſpicionē. Cōueniſtic&ꝑpterea ſimulas ꝙ ad eā igredi nequeris. Neqꝫ edepol:herẽ mi uide q̄d dicas tecū uidelicet nūc
Quid hoc ſit hoīs:q̄ fæmina ſit hæc hic & hoc homo q̄a ē gnr̃is cōis poſſum⁹ dicerẽ q̄d hec hoīs ꝑ qui hic homo & q̄d hoc hoīs ꝑ ꝭ q̄ hæc femīa. Vin ꝑferi pateram: nunq̄d uis expiri an uera dico
Proferi nolo:nam credeẽ nō poterat hāc ꝑpaterā hr̃e Alcumenam Theſſala uocat ancillā noīe theſſalā. Foras: q̄a ītus erat. Foras:q̄a ſignāt ad locū foris ī loco ſum foris & uado foras. Miror & cū hæc diceret alcumenā tā cōfiſſam cœpit magnope admirari & ſeorſū uocatẽ ſoſia credis ut hēat illā paterā. Obſignata: ſigillata. Saluū ſiſignū īſpexit ſignū nō tactū. Queſo:ita loquebātẽ dū theſala ꝑferret paterā quā repoſuerat alcumēa ꝑcerita larua ti & ꝑceriti dicunẽ uel cereris ira & laruarū in cōuerſiōe uexati ſicuti nymphatic⁹ nympharū ira ꝑturbatus unde nymphaticos hoīes dicim⁹ laruæ terribiles formæ q̄ noctu uagantẽ.
Circūferri luſtrari purgari Virg. idem ter ſocios pura circum tulit unda circum rogum miſcent ibant & omnes qui aderant aqua aſpergebant. Facto:pro facere. Laruarum plena:laruata eſt laruæ terribiles formæ quæ nocte uagantur & ſiquis eis forte obuius factus fuerit ſolet nimio terrore affici adeo ut inſanus efficiatur & cum hæc diceret ecce Theſſala egrediebatur manu ꝑferens pateram. En uicam:arguam. Summe Iuppiter:amphitryo magna admiratione tenetur ubi uidet pateram perſtigiatrix eſt & ita pateræ geminatæ ſunt. Nam perſtigiatrices autem perſtrigiatores dicunẽ q miranda faciunt hoībus uideri q̄ non ſunt a ꝑſtringendis.i. ob

Am. Egone iſtuc dixi? Al. tu te iſtic etiam adſtante hoc ſoſia.
Am. Audiſtin tu me narrare hoc hodie? So. ubi ego audiuerim?
Am. Hanc roga. So. me quidem præſente nūq̄ factū ē quo ſciam.
Al. Mirum quin te aduerſus dicat. Am. ſoſia age me huc aſpice.
So. Specto. Am. uera uolo loqui. te nolo aſſentari mihi.
Audiſtin tu hodie me illi dicere ea quæ illa autumat?
So. Quæſo edepol. num tu quoqꝫ ēt inſanis quū id me interrogas?
Qui ipſus equidem nunc primum iſtanc tecum cōſpicio ſimul
Am. Quin nunc mulier audin illum? Al. eo fit quia mihi
Plurimum credo & ſcio iſta & facta proinde ut proloquor.
Am. Tun me heri aduenisse dicis? Al. tun te abiſſe hodie hinc negas?
Am. Ego eninuero: & me aduenire nunc primū aio ad te domum.
Al. Obſecro etiam ne hoc negabis: te auream pateram mihi
Dediſſe dono hodie qua te illic donatum eſſe dixeras?
Am. Neque edepol dedi: neque dixi: uerū ita animatus fui:
Itaque nunc ſum ut ea te patera donem: ſed quis iſtuc tibi
Dixit? Al. ego equidem ex te audiui: & ex tua accepi manu
Pateram. Am. mane mane obſecro te. nimis demiror ſoſia
Qui illæc illic me donatū eſſe aurea patera ſciat.
Niſi tu dudum hanc conueniſti: & narrauiſti hæc omnia
So. Neque edepol ego dixi: neque iſtā uidi niſi tecū ſimul.
Am. Quid hoc ſit hominis. Al. uin ꝑferri paterā? Am. ꝑferri uolo.
Al. Fiat. tu theſſala intus pateram proferto foras:
Qua hodie meus uir donauit me. Am. ſecede huc tu ſoſia
Enimuero illud præter alia mira miror maxime
Si hæc habet paterā illā. So. an etiā credis id quā i hac ciſtellula
Tuo ſigno obſignata ferunt? Am. ſaluū ſignū eſt. So. inſpice.
Am. Recte ita eſt ut obſignaui. So. quæſo quin tu iſtanc iubes
Mos. Pro cerita circūferri? Am. edepol qui ſfacto eſt opus?
Nam hæc quidē edepol laruarū plena ſunt. q̄d uerbis opus eſt?
Hem tibi paterā eccam. Al. crede mihi, age aſpice huc ſis nun iā
Tu qui quæ facta inficiare: quem ego iam hic conuincā palam.
Eſt ne hæc patera qua donatus illic? Am. ſumme iupiter.

Aſpicio
Specto

Ita aīatus fui

Quid hoc ſit hominis

Por cerita circūferri

tenebrandis oculis hoc græci θαυματα ποιουσ dicunt.i. preſtrigiatores θαυμαζω admiror Το θαυμα miraculum ποιεω facio. Obſignata recte ſed ita uidetur quia preſtrigiatrix eſt ea etiā uideri uobis facit quæ non ſunt. Solue api bene geſta quia nemo aperuit & ſequitur ut tu pepereris alium amphitryonem quia alius amphitryo eſt & ego alium ꝑperim ſoſiam quem inueni domi. Certum deliberatum eſt Virg. Certa mori ſuſpicio in me cautus eſt nolet.n. hanc ſuſpitionem in eum conferri. Conſera transferas. & ita intelligimus amphitryonem inſpexiſſe & uidiſſe ſignum inlæſum. Delirantis ſtultos. Dictis uerbis.
Opus eſt. exquiſito neceſſe eſt exq̄rere. Vnde tu habueris. Iuppiter intelligimus amphitryonē aperuiſſe & nihil uidiſſe ergo cum nihil uideret in hanc exclamationem ꝑrūpit.
Actū cruciatu factū eſt ſceleſte cū maxima tua pena & incipit iam uenire in ſuſpitionē fuiſſe ſoſiā qui acceperit & deinde ſigillauit.
Appet paret. Qui me uidelicet tu & ſoſia
Captas derides credit ſoſiā ſe deludi ab hero & here tu uenisti clam a naui & hāc pateram dediſti & nunc me deri des neqꝫ.n. credere pōt ut iraſcatur cum uxore
Tute nam cum nemo habet ſigillum niſi tu ſcis me non potuiſſe facere & nunc uis me cū hæra deridere. Clam occulte. Precurriſti. anteqꝫ ego uenirem.
Obſignaſti ſigillaſti. clanculum occulte me neſciente. Hei mihi. amphitryo audiēs hec uerba moleſte fert.
Tu adiuuas tu uis do ſequi uoluntati & dicis ꝙ uenerim ſicuti iſta dicit. Tu quoqꝫ non ſatis eſt ꝙ inſana ſit niſi tu iſaniorem reddis & ſoſia tacet quia metuebat qui in eum irrueret & pulſaret. An cōfirmas ne. Lauiſti quia cōſuetudo erat apd̄ āntiquos ut anq̄ diſcumberēt lauarent ſe & ſemp parata balnea erāt qb⁹ igreſſi ſe lauabāt. Lauiſti ita ēt faciebāt apd̄ āntiquos lauo laui lauiſti. Accubuiſti ſcilicet mēſe. Euge gaudētis aduerbium.
Interpella impedi: Dormitarẽ īter domitarẽ & dormire multū ītereſt dormitarẽ nō frequentatiū a dormio ſed dormitarẽ eſt ſōno affici nō ſōno capi nō frequēter dormire ſed dormire ē penit⁹ capi nā cū aliqs ſōno afficiẽ & ubi dormire cepit ul' capite nutat uel ēt ſæpi⁹ excitat⁹ is dr̃ dormitarẽ id q̄d uulgo dr̃ ꝑiſarẽ. Hīc a cœna. Cubatū:ad cūbādū. Cubiculo:ī camera īcōclaui. Quid iā:cū ita loq̄ris amabo blādiētis aduerbiū ac ſi diceret dulcis mi ui uir appella blāde alloq̄re uitiū adulterū obſecro ecaſtor q̄a ꝙ uidet uirū ñ ioco ſed ſrio dicerẽ ecaſtor ꝑ caſtorē; Obſecro oro te. Falſo noīe q̄a tu tibi uirū aliū q̄ſiuiſti ne me apella.ſ. uirū tuū herẽ

Quid ego uideo? hæc eſt ea profecto patera: perii ſoſia.
So. Aut pol hæc præſtigiatrix mulier multo maxima eſt.
Aut paterā hic ineſſe oportet. Am. agedō eā ſolue ciſtulā.
So. Quid ego iſtā exoluam? obſignata eſt recte: res geſta eſt bene.
Tu peperiſti amphitryonē: ego aliū peperi ſoſiam.
Nunc ſi paterā patera peperit: omnes congeminauimus.
Am. Certum eſt aperire: atque inſpicere. So. uide ſis ſigni quid ſiet
Ne poſterius in me culpā transferas. Am. aperi modo.
Nam hæc quidem nos delirantes facere dictis poſtulat.
Al. Vnde hæc igitur eſt niſi abs te quæ mihi dono data eſt?
Am. Opus mihi eſt iſtuc exquiſito. So. iupiter proh inpiter
Am. Quid tibi eſt? So. hic patera nulla i ciſtula eſt. Am. q̄d ego audio?
So. Id quod uerum eſt. Am. actum cruciatu iam niſi apparet tuo.
Al. Hæc quidē apparet. Am. quis igitur tibi dedit? Al. q me rogat.
So. Me captas quia tute ab naui clanculum huc alia uia
Præcucurriſti: atqꝫ hinc pateram tute exemiſti: atqꝫ eā
Huic dediſti: poſthac rurſum obſignaſti clanculum.
Am. Hei mihi iam tu quoqꝫ huius adiuuas inſaniam.
Ain heri nos uenisse huc? Al. aio adueniēſqꝫ illico.
Me ſalutauiſti: & ego te. & oſculum tetuli tibi
Am. Iam illud non placet principium de oſculo: pergam exequi:
Al. Lauiſti. Am. q̄d poſtq̄ laui? Al. accubuiſti. So. euge optime
Nunc exquire. Am. ne interpella. perge porro dicere.
Al. Cœna appoſita ē: cœnauiſti mecum: ego accubui ſimul.
Am. In eodē lecto? Al. in eodem. So. ei non placet cōuiuium.
Am. Sine modo argumenta dicat: quid poſtq̄ cœnauimus:
Al. Te dormitare aiebas: menſa ablata ē: cubitum hinc abimus.
Am. Vbi tu cubuiſti? Al. in eodem lecto tecum una in cubiculo
Am. Perdidiſti. So. q̄d tibi ē? Am. hæc me mō ad mortem dedit.
Al. Quid iā amabo: Am. ne me appella. So. q̄d tibi ē? Am. ꝑii miſer.
Quia pudicitiæ huius uicium me hic abſente ē additum
Al. Obſecro ecaſtor cur iſtuc mi uir ex te audio:
Am. Vir ego tuus ſim: ne me apella falſo nomine.

Multo maxima
Soluo
Oēs congeminauim⁹.

Opus ē mihi exq̄ſito.

Teruli
Perge porro dicere

Mēſa ablata.

Vicīū additū pudicitie

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ſoſia non pōt obliuiſci ingenia ſua qui iocet̃ in re ſua ſeria quia dixerat ne me falſo nomine appella ſeq̃bat̃ iſta cõcluſio ut ſi uir falſo noĩe appellaret̃ fæmina eẽt. Hæret ꝙ meus uir non ſis. Edictas manifeſtas frequẽter dicis. Deliq peccaui. Quid illac cõuerſus ad ſoſiam. Nr̃o generi non decet græca cõſtructio Το πρεπει Τουτω hoc huic decet, ſed ita reſoluitur nõ decens eſt nr̃o generi .i. noſtræ familiæ & græca eſt conſtructio nõ antiqua. Decet decens eſt. Captas capiendo hoc eſt decipiẽdo accuſas nõ potes q̃a etiam ſi tẽptas decipiẽdo accuſare nunq̃ obtinebis. Propemodum ualde. Teſtis ſi iſta mihi crederet nõ uult. Aſſentiãt aſſentio is & aſſentior ris. Fũgatur tuum munus ãti qui conſtruebãt potior fungor utor cum genitiuo accuſatiuo & ablatiuo fungor hac re hanc rem huius rei. Illo de quo paulo añ dixi.

Miri minus mirũ q̃d eſt de illo ſoſia ſed magis mirũ de illo amphitryone. Alterum ſecudum fruſtat̃ decipit.

Per ſupremi regis rugnũ cũ uideret alcumenã pſiſtere in incepto amphitryonem ut diceret ſe non prius ueniſſe domũ & ob eã rẽ atrocem ĩduceret ſuſpitionẽ ipam cum altero uiro concubuiſſe coacta iur̃iurando affirmat̃ ſe cũ nullo habuiſſe rem niſi cum amphitryone per ſupmi regis regum. Hypallage eſt .i. p regẽ ſupremi regni matrem familias .i. iunonem quia p̃ eſſe dicitur matronis ut Virg. cui iñcta iugalia curæ. eſt autem ↄpoſitum ex recto & obliquo ſed familias eſt caſus genitiui & ẽ figuratio declinatõnis græce nam quemadmodũ dicũt Η μιασ ΤΗσ μιασ ita hæc familia huius familias: & terra terras inuenitur. Vereri & reuereri metueris timoris eſt. Par æquum.

Quo me impulis. nã fortaſſe dexeram dextræ cõiunxit. Iſtec quæ dicis. Ne q̃cq̃ fruſta quia parum ꝓdeſt uera dicere. Audacter cõfidenter ita exponit Nonius marcellus. Proterue ſupbe nam ſupbia ei qui defendit dignitatem ſuam habenda ꝓ uirtute eſt. Dicit̃ in uerbis & nõ in re & interea hoc agit Plaut⁹ ut oſtendat q̃bus ꝓmoribus p̃dita uxor eſſe debeat quæ uiro cõiuncta fuerit ſub perſona alcumenæ. Duco exiſtimo. Eam uidelicet pecunias pudicitia hæc pulchrior dos eſt q̃ pecunia inter pudicitiam & pudorem hoc intereſt pudicitia eſt ipſa uirtus pudor̃ res quæ ex uirtute proficitur nam mulier quia pudicitiam ſeruat ideo pudorẽ habet. Sedatum quietum & moderatum cupidinem amorem in uirum & non eam libidinem quæ ſupra modum eſſe conſueuit. Metum metuere deos quia & ipſi qui recte deum non nouerant metuebant deos.

Cognatũ ꝓ cognatorũ ſincopa qua raro utimur in iis q̃ neutrũ gen⁹ hẽat. Ne certe. Munifica liberalis Bonis ĩ bõa. Probis fidelib⁹ ſuis. Ne certe laudat hoc ꝓpoſitũ alcumenæ ꝓfecto ẽ examinatæ & ad regulã optĩa uxor. Examuſim examinate nã amuſis ẽ regula ſiue coagm̃tũ regula ẽ qua ĩprobãdis archi

So. Hæret hæc res: ſi quidem hæc iam mulier facta ẽ ex uiro.
Al. Quid ego feci? q̃ iſtæc propter dicta dicantur mihi?
Am. Tu te edictas facta tua: ex me quæris quid deliqueris.
Al. Quid ego tibi deliqui? ſi eui nupta ſum tecum fui?
Am. Tu ne mecum fueris: quid illac impudente audacius?
Saltem tute ſi pudoris egeas ſumas mutuum.
Al. Iſtuc facinus ꝙ tu inſimulas noſtro generi non decet
Tu ſi me impudicitiæ captas non potes capere
Am. Proh di immortalis cognoſcin tu me ſoſia ſaltem?
So. Propemodũ. Am. cœnaui nego heri ĩ naui ĩ portu pſico?
So. Mihi quoq; adſunt teſtes: qui illud q̃d ego dicã aſſentiãt.
Neſcio quid iſtuc negocii dicam niſi quiſpiam eſt
Amphitryo alius: qui forte te hic abſente tamen
Tuam rẽ curet: teq; abſente hic munus fungatur tuum.
Nanq; de illo ſubditiuo ſoſia mirum nimis eſt:
Certe de hoc amphitryone iam alterum mirum eſt magis.
Neſcio quis præſtigiator hanc fruſtratur mulierem
Al. Per ſupremi regis regnum iuro: & matrem familias
Iunonem: quam me uereri & metuere eſt par maxime:
Vt mihi extra unum te mortalis nemo corpus corpore
Contigit: quo me ĩpudicam faceret. Am. uera iſtæc uelim
Al. Vera dico: ſed nequicq̃: quoniam nõ uis credere.
Am. Mulier es: audacter iuras. Al. quæ non deliquit decet
Audacem eſſe: confidenter pro ſe & proterue loqui.
Am. Satis audacter. Al. ut pudicam decet. Am. ĩ uerbis ꝓbas
Al. Nõ ego illam mihi dotem duco eſſe: quæ dos dicitur.
Sed pudicitiam. & pudorem: & ſedatum cupidinem.
Deum metũ: parentũ amorẽ: & cognatũ concordiam.
Tibi morigera: atque ut munifica ſim bonis: ꝓſim probis.
So. Ne iſta edepol ſi hæc uera loquitur examuſſim eſt optima.

Edictas
Decet nr̃o generi
Captare
Matrem familias
Cõfidenter
Proterue
Morigera
Examuſim

tecticis opibus fabri rubricãt ligna coagmẽtum ſub eodem nomĩe cõtinet̃ & eſt leuamen ſiue regula lignea ſiue ferrea lamina qua fabri utũtur ad coagmẽtanda ſaxa uel lapides incidẽdos. Delinit⁹ animo alienat⁹.

Me neſciã me nõ cognoſcam uſu nam hic mos eſſe ĩcipit ut hominẽ ſe pdant nam ſe ẽt pdidiſſe putabat. Vſu ergo cõſuetudine quadã q̃ cepit ut hoĩem ſe pdant ita dicit reſpiciens ad ſe ipũm. Perduis pro pdas mulier non aduertit ad uerba ſoſiæ ſed ꝙ mordet eum. in eo pſiſtit mulier quaſi minaretur nolin exiſtimes hanc rem me tã facile p̃teriturũ certum eſt ingrere. Edopol cũ ecaſtor ꝓprie mulierũ ſit dixit edepol q̃a irata mulier utitur iur̃iurãdo uiri. Quid æq cui⁹ pænæ & ſupplicii te obnoxiam credis.

Cãm dicis rationem affers. Mulctẽ priuẽ.

Matrimonio .i. diuortium faciam ſicuti dicimus mulctatus ẽ popul⁹ agro hoc eſt dimin⁹.

Deliqui peccaui & nõ ſeruaui matrimonium conuenit placet Virg. Cõuenit euãdro iuſtos diſcedere ad urbem.

Duo hos captiuos ĩtellige quos ſecũ duxerat ab hoſte. Nunc eq̃dem p̃ter nos nemo ſoſia herum alloquit̃ hei a nos ſum⁹ niſi duo dic mihi eſt ne alter ſoſia intus. Serio ſtudioſe ſine riſu ſerio ĩterp̃trat̃ quaſi ſeorſũ a riſu

Abi q̃a credebat de ludi cum indignatione intelligimus dixiſſe abi abeo uidebat enim iratam herã metuebat ne iuberet ut alius ſeruus crederet. Facim⁹ hoc q̃d me accuſet. Qui q̃õ colibitũ ſiet. Placuerit. inſimulare falſo accuſare.

Go ille ãphitryo e alius actus hui⁹ comædiæ ĩ quo continet̃ q̃õ iuppiter ĩ forma amphitrionis redit ad alcumenã quã a uiro cõuiciis oneratã eſſe ſciebat ſed prı⁹ ſpectatores admonet ſe iouem eẽ & ſubdictiuũ ãphitryonẽ iõ aũt ſe ueniſſe dicit ut alcumenã uiro ↄciliet utquæ paulo añ dicta erãt ĩter amphitryonẽ & alcumenã ipi ludi & ioci gr̃a dixiſſe ↄfirmet deinde rurſus ſeq̃t̃ altercatio ĩter ãphitryonẽ & alcumenã cũ illa iouẽ quaſi ãphitryonẽ a ſe repudiaret q cã tam neq̃t̃ accuſauerat cũ illa illũ ſuſcipere nollet ille uero nõ ſuo ſed ioci cauſa dixiſſe affirmaret ſed primo iuppiter admonet ſpectatores ſe ueniſſe ad alcumenã cõciliet uiro. Idem mercuri⁹ ex ↄſequẽti ſignat̃ ſe iouẽ. nã ſi mercuri⁹ ſeruus ſeius ẽ ↄſequẽt̃ iuppiter ẽ. Supioris cœnaculo ſupiori pte ſcenæ. Fio ſicuti mercuri⁹ fit ſoſia. Nũc aũt uado ad alcumenã q̃d ubi facer̃ in aĩum uenit ↄtinuo ex ioue ãphitryo efficior. Huc ĩ eo loco ad quẽ. nũc uado. uidelicet ad alcumenam. Nunc honoris ſed non ueni ſub forma iouis ſicuti ſum ut me cognoſceritis poſtq̃ mutatus ſum: hæc autem ideo feci ut intelligatis hanc comædiam qualis ſit honoris id honoris p̄ſto ut oſtendam imperfectam. Inſontem innocentem. Probri adulterii probum dicitur uicium q cõtra modeſtiam pudicitiam. Mea culpa mihi attribuendum culpæ & crimini contraxerim confecerim perpetrauerim. Expetat eueniat & incidat ut innocens alcumena eius criminis ꝙ ego cõmiſi occepi ab initio incepi. Fru

Am. Delinitus ſum profecto ita: ut me qui ſim neſciam.
So. Amphitryo es profecto: caueſis ne tu te uſu pduis.
Ita nunc homines ĩmutãtur: poſtq̃ peregre aduenimus.
Am. Mulier iſtam rem inquiſitam certum eſt nõ amittere.
Al. Edepol me libente facies. Am. quid ais? reſponde mihi.
Quid ſi adduco tuũ cognatum huc a naui naucraten:
Qui mecum una uectus eſt una naui: atq; is ſi denegat
Facta quæ tu facta dicis quid tibi æquum eſt fieri:
Nunquid cãm dicis quin te hoc mulctem matrimonio.
Al. Si deliqui nulla cauſa eſt. Am: conuenit: tu ſoſia
Duc hos ĩtro. ego huc ab naui mecum abducã naucraten
So. Nunc quidem præter nos nemo eſt: dic uerum ſerio.
Ecquis alius ſoſia intuſt: qui mei ſimilis ſiet?
Al. Abin hinc a me dignus domĩo ſeruus? So. abeo ſi iubes.
Al. Nimis ecaſtor facinus mirum eſt qui illi collibitum ſiet.
Meo uiro ſic me inſimulare falſum facinus tã malum.
Quicq̃d id ẽ: iã ex naucrate cognato id cognoſcã meo.

Iupiter.

Go ſum ille amphitryo cuius eſt ſeruus ſoſia
e Idem mercurius qui ſit quãdo comoduſt.
In ſuperiore qui habito cœnaculo.
Qui interdum fio iupiter quando iubet.
Nunc autem quo extemplo aduentum apporto illico
Amphitryo fio: & ueſtitum ĩmuto meum.
Nunc huc honoris ueſtri uenio gratia
Ne hanc incohatam tranſigã comædiam.
Simul alcumenæ quamuir inſontem probri
Amphitryo accuſat ueni ut auxilium feram.
Nam mea ſit culpa: quod egomet contraxerim
Si id alcumenæ innocenti expetat.

Me libente
Mulctẽ matrimonio
Inſimulare falſum
Superi⁹ cœ
Inſons probri

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ſtrationē deceptionē quia decipiam eos & nõ intelliget quis ego ſum. Poſtea igitur unum eſt ſupfluum poſtea. In tempore.i.opportune ſcilicet tempore partus.

Tare nequeo ſicuti faciunt hi qui moleſtia aliqua uehementiori afficiunt ſtare non pñt probri ſtupri s adulterii quia probrũ. Viciũ contra modeſtiam & pudiciciam & ideo quia non declarauerat quo genere probri ſubiũxit recte ſtupri. Facta ſcilicet illum dormiuiſſe mecum in ꝑfecta ut cum alio uiro cõcubuerim. Suſq; deq;.i.pro nihilo plus minꝰ ue pro arbitrio ſuo putat inquit inquã ꝑtem uoluerit me habituram eẽ: ſed ego accipiam ĩ partem quã accipe debeo ꝙ exiſtimem iniuriam & eſt de græco ſumptum illi.n. dicũt καὶκατω ſurſũ & deorſũ. Perpatiar ualde patiar. Probrii uituperii. Quoniam illum deſeram de duobus alterum deligat uł iuret falſa eẽ que dixit uł ego deſeram eum ne ille ſit uir meꝰ neq; ego uxor ſua. Protulit nũciauit expectant eueniant. Maledicta ſicuti ille innocens paſſus eſt uxoris maledicta ita ego innocens eiuſdem patiar maledicta quãq; dem me accipere nolet niſi dem fidem ñ credere. Factum id amphitryoni offuit quẽadmodum id quod ego feci inſonti nocuit amphitryoni quia uxor eius Venientem domũ repudiauit itaq; in alcumenam dixit amphitryo mihi nocitura ſunt. inſonti quia nũc ab ea nõ recipiar. inſonti iõ quia amphitryo non iuppiter alcumenam probri ac ſtupri inſimulauerat

Negocium ĩſonti exibuit qa alcumena diu cum amphitryõe uiro ſuo cõtẽdit eum nocte proxima concubuiſſe: cum tamẽ id falſum eẽt & iõ inſonti dixit amphitryoni. Nunc inſonti mihi qa alcumena exiſtimat me eam probri ĩſimulaſſe cum is fuit amphitryo & iõ maledicta ãphitryonis in me expectẽt qa nũc ab amata nõ recipiar niſi priꝰ recõciliata ſit. Et eccũ & cũ hæc diceret & iã appropĩquaret alcumena uidẽs eũ credebat.n.amphitryonẽ eẽ ait eccũ & cũ hæc diceret auertebat ſe abeo. Oſa ꝓ odi locutio ãtiqua.

Eia gaudentis eſt & iuppiter ſtudet reuocarẽ in grãm ꝙ ẽt nũc facit. Verecũda audax cõfidẽs nã uerecũdã audacẽ & ꝯfidẽtẽ Nonius marcellꝰ expõit ſed uĩ ſatis abſonũ a ꝓprietate uocabuli ſed ñ poſſumꝰ a tãti uiri auctoritate diſcederẽ. Nã cũ diceret ſimł demulcebat illa reiecit a ſe. Sapias. ſis ſapiẽs. Et ꝑdices non

Frustratio nẽ iniciam

Probrum Stuprũ. Dedecus

Argutã ſtupri.

Suſq; deq; eẽ habiturã

Negocium exhibuit

Abſtineas manum

Nunc amphitryonem memet ut occepi ſemel:
Eſſe aſſimulabo: atq; in horum familiam
Fruſtrationem hodie iniciam maximam.
Poſt igitur demum faciam res ſiat palam.
Atq; alcumenæ in tempore auxilium feram.
Faciamq; ut uno fœtu & quod grauida eſt uiro:
Et me quod grauidaſt pariat ſine doloribus.
Mercurium iuſſi me continuo conſequi
Si quid uellem imperare: nunc banc alloquar.

Alcumena. Iupiter.

Al. Vrare nequeo i ædibus ita me probri:
d Stupri: dedecoris: a uiro argutam meo.
Eã quæ ſunt facta infecta re acclamitat
Quæ neq; ſunt facta: neq; ego in me admiſi arguit
Atque id me ſuſq; deq; eſſe habituram putat.
Ne edepol faciam: neque me perpetiar probri
Falſo inſimulatam: quin ego illum aut deſeram:
Aut ſatiſfaciat mihi: atq; adiuret inſuper
Nolle eſſe dicta quæ in me inſontem protulit.
Iu. Faciundum eſt mihi illud fieri qđ illæc poſtulat:
Si me illam amantem ad ſeſe ſtudeam recipere:
Quãdo ego qđ feci factũ id ãphitryoni obfuit:
Atq; ille dudum meus amor negocium
Inſonti exhibuit. nun autem inſonti mihi
Illius ira in hanc & maledicta expetent.
Al. Et eccum uideo qui me miſeram arguit.
Stupri: dedecoris. Iu. te uolo uxor colloqui.
Quo te auertiſti? Al. ita ingenium mecum eſt
Inimicos oſa ſum ſemper obtuerier.
Iu. Eia autem inimicos. Al. ſic eſt. uera prædico.
Niſi etiam hoc falſo dici inſimulaturus es.
Iu. Nimis uerecũda es: Al. potin eſt ut abſtieas manũ?
Nam certo ſi ſis ſanus: aut ſapias ſatis.
Quam tu impudicam eſſe arbitrere & prædices

ſolum putas ſed dicas. Iõco ꝑ iocum. Serio ꝑ ſeria.i.nec falſo nec uere. Confatu.i.colloquio. Tibi habeas ſermonẽ ſcilicet cum ea. Si dixi incipit nũc purgare eſt autem ſtatus uenialis qui deprecatio uocatᷣ nam & feciſſe & cõſultu feciſſe confitetur ſed nõ ideo ut putaret impudicam. Nihilo magis eſt nihil eſt ꝙ iraſcaris & redit modũ. Id ꝓpter id. Purgarẽ excuſarem. Nuſq;.nec ubi. Egrius moleſtius. Cur ſi tam moleſte fers ꝙ iratum dixeris me impudicã & alium uirũ concubuiſſe mecũ. Ego expediam reſpõdebo. Periclitatꝰ animũ tuum uolui exquirere q̃ patiẽter & æquo animo ferres ſi qs te impudicã appellaret

Quo pacto ĩduceres quomõ ĩduceres aĩum id ſiqs te impudicã appellaret. Quin nõ eſt opus ut utaris hac purgatõe adducito naucratẽ uolo ſcire uerum & hoc fieri ſolet & ſolent mulieres infeſtiores fieri quãtomagis rogauerĩs. Dudum mł̃to añ

Teſtẽ ut teſtificetᷣ ea quæ dicis. Serio preuortier pro conuertere non debes id qđ ioco dictum eſt cõuertere ĩ rem ſeriã. Equũ par iuſtum. Serio in rem ſeriam. Illđ ſcio ioco dictum an ſerio non curo ſed hoc confirmo ꝙ animi dolorẽ accepim

Per dexteram tangebat dexteram ipſius iuite. Tũ oro obſecro ꝙ magis eſt q̃ orare.

Ego iſthec uirtus inquit mea fecit ut hæc uerba falſa eſſent nam niſi uirtꝰ mea fuiſſet ut conſtanter reſpõderem fortaſſe in propoſito ꝑſtitiſſes. Irrita nõ rata ſicuti ratum firmum ita irritum non firmum.

Nũc: qm̃ ut qñ quidẽ non fateris adulteram uolo ꝓuidere ne poſt hac me impudicam appelles. nã non ſatis eſt me non eſſe impudicã niſi me impudicam nõ appelles. Valeas tibi habeas uerba diuortii lex ſexta digeſtorũ dicit ualeas tibi habeas hæc uerba in diuortio & renũciatõne comprobatur res tuas habeas tu tibi res tuas agito.

Iubes. nam cum hæc diceret egrediebatur.

Sana es quia uidet ñ iocari ſed ſtudioſe dicere. Pudicitiam comitem ſola pudicitia comitata. Iuſiurãdum arbitratu tuo Iurabo ſicuti uoles. Tu te ſũme: iuppiter quaſi ipſe ãphitryo eſſet orabat ſe ipm ut ãphitryoni iratꝰ eſſet. Ah ꝓpitiꝰ potiꝰ poſtq̃ iure iurãdo affirmauit ꝓpemodũ cõciliauit ha noli orare ut iuppiter iratus ſiet. Fore.ſ.ꝯciliatũ ãphitryoni capiũt uoluptates dic q̄ eueniũ ſolẽt iter uxorẽ & uirũ ut oñdat bñ feciſſe ꝙ placata ſit miſias ex ĩſortunio

Stultior ſtultiſſimo

Periclitatus ſum.

Præuortier Dolet cordi meo.

Tibi hẽs res tuas

Capiunt uoluptates & miſerias

Cum fatus ſermonem nec ioco nec ſerio
Tibi habeas niſi ſi ſis ſtultior ſtultiſſimo.
Iu. Si dixi nihilo magis es: neque eſſe arbitror.
Et id huc reuorti: ut me purgarem tibi
Nam nunq̃ quicquã meo animo fugit ægrius
Quam poſtq̃ audiui te eſſe iratam mihi.
Al. Cur dixiſti inquies iup. ego expediam tibi.
Non edepol quo te eſſe impudicam crederem.
Verum periclitatus ſum animum tuum.
Quid faceres: & quo pacto id ferre indueeres
Et quidem ioco illa dixeram dudum tibi
Ridiculi cauſa. uel hunc rogato ſoſiam.
Al. Quin huc adducis meum cognatũ naucratem?
Teſtem quem dudum te adducturum dixeras
Te huc non ueniſſe. Iu. ſi quid dictũ eſt per iocum
Non æquum eſt id te ſerio præuortier.
Al. Ego illud ſcio quam doluerit cordi meo.
Iu. Per dexteram tuam te alcumena oro obſecro
Da mihi hanc ueniam: ignoſce: irata ne ſies.
Al. Ego iſtæc feci uerba uirtute irrita.
Nunc quando factis me impudicis abſtines
Ab impudicis dictis auorti uolo?
Valeas: tibi habeas res tuas: reddas meas.
Iuben mihi ire comites. Iu. ſanan es? Al. ſi non iubes
Ibo egomet. comitem mihi pudicitiã duxero.
Iu. Mane: arbitratu tuo iuſiurandum dabo
Me meam pudicã eſſe uxorem arbitrarier.
Id ego ſi fallo tum te ſũme iupiter
Quæſo amphitryoni ut ſemper iratus ſies
Al. Ah propicius ſit potius. Iu. confido fore.
Nam iuſiurandum uerum te aduorſum dedi.
Iam nunc irata non es. Al. nõ ſum. Iu. bene facis:
Nam in hominum ætate multa eueniũt huiuſmodi.
Capiunt uoluptates capiunt rurſum miſerias:
Iræ interueniunt: redeunt rurſum in gratiam.
Verum iræ ſi quæ forte eueniunt huiuſmodi:

aliquo interueniūt intercedūt bis tāto amici Teren. amantiū iræ amoris reintegratio eſt id ꝙ paucis uerbis dixit Terentius. Primum hoc primū erat atq; precipuū ut caueres ſed hoc ſecūdum ut qui ydem falſo dixiſſe affirmas nūc hiſdem dictis me pudicā eſſe cōfirmes. Si iiſdem quēadmodum me impudicā dixiſti ita me impudicā neges. Iube uero uaſa. Nūc alcumena ꝙ inſtat iubet ut ſacrificia parent. Pura loca purificata. Apd̄ iuxta. Incolumis ſaluus. Curabo dabo opam. Euocate ad alios ſeruos loquit̄. Is adeo ſecū loquit̄ bleſaronem noīa de qualitate pſonarū ficta ſunt apud græcos ɴ. βλεφαγιs ſignificat pilos palpebrarum.

Reuentum in gratiā

Oportuit cauiſſe

Collo obſtricto

Imperiū exequar

Volupe eſt mihi de ſeruorū officiō

Vultum e uultu comparet

Habui expurgatōnē

Inter eos rurſum ſi reuentum in gratiam eſt
Bis tanto amici ſunt inter ſe quā prius.
Al. Primum cauiſſe oportuit ne diceres.
Verum eadem ſi eiſdem purgas mihi patiunda ſunt.
Iu. Iube uero uaſa pura adornari mihi
Vt quæ apud legionem uota uoui ſi domum
Rediſſem ſaluus ea ego exoluam omnia.
Al. Ego iſtuc curabo. Iu. euocate huc ſoſiam
Gubernatorem qui in mea naui fuit
Blepharonem arceſſat: qui nobiſcum prandeat.
Is adeo impranſus ludificabitur.
Q uū ego āphitryonem collo hic obſtricto trahā.
Al. Mirum quid ſolus ſecum ſecreto ille agat
Atq; aperiuntur ædes: exit ſoſia.

Soſia. Iupiter. Alcumena.

So. a Mphitryo adſum: ſi quid opus eſt impa: impium exequar.
Iu. Optume aduenis. So. iam pax ē inter uos duos
Nam quia uos trāquillos uideo: gaudeo: & uolupe eſt mihi.
Atq; ita ſeruum par uidetur frugi ſeſe inſtituere.
Proinde heri ut ſint ipſe item ſit uultum e uultu comparet
Triſtis ſit. heri ſi triſtes: hylarus ſit ſi gaudeant.
Sed age reſponde: iam uos rediſtis in concordiam?
Iu. Derides qui ſcis hæc iamdudum me dixiſſe per iocum.
So. An id ioco dixiſti: equidem ſerio ac uero ratus
Iu. Habui expurgationem. facta pax eſt. So. optume eſt.
Iu. Ego rem diuinam intus faciam: uota quæ ſunt. So. cenſeo.
Iu. Tu gubernatorem a naui huc euoca uerbis meis
Blepharonem ut re diuina facta mecum prandeat.
So. Iam hic ero quū illic cenſebis eſſe me. Iu. actutū huc redi.
Al. Nun quid uis? quin abeam iam itro: ut aparetur quibus opuſt
Iu. I ſane: & quantum potes fac parata ſint omnia.
Al. Q uin uenis quādo uis intro: faxo haud quicq̄ ſit moræ
Iu. Recte loquere. & proinde diligentem ut uxorem decet.
Iam hi ambo & ſeruus & hera fruſtra ſunt duo.
Q ui me amphitryonem rentur eſſe: errant probe.
Nunc tu diuine huc fac adſis ſoſia.

Collo obſtricto .i. inuito nam quæ in collo obſtricto tenemus inuitū tenemꝰ ideo obſtricto collo aliquē phibere ſignificat iuitū hæc loqbat̄ ſecū & ad ſpectatores & cū hæc dicet̄ alcumena ſecum loquens. Atque apiuntur ædes & cum hæc diceret mirū ſenſit apiri ædes & ſoſia egrediebatur quem euocari iuſſerat ſed non erat uerus ſoſia. Iam pax cū ueniſſet ad amphitryonem ut mitteret̄ ad arceſſendum. Blapharonem ubi uidit Ioue & Alcumenam inter ſe cōciliari admiratus.

Mphitryo adſū a nā euocarunt nōnulli ut adte ueniré opportune in tempe inter uos o Alcumena o iuppiter. Volupe. uoluptati ita exponit Nonius marcellus.

Atq; ita nec facio perperā gaudere qa uideo uos in gratiam rediſſe Frugi bonū decet ſeruū & uultū ſuū uultui dñorum accōmodet.

Proīde ſimil'r. Vti ſicuti. Vultū uultui. ſi uultū dñi uiderit triſtē triſtis & ipe ſit. Eq dē ego eqdē. Habui. expurgatōnem o ſoſia recte facis quia gaudes habui enim expurgatōnem ipſe expurgauit ſe mihi. Rem diuinā .i. ſacrificabo nam rem diuinam facere .i. ſacrificare. Virgilius cum faciam uitula pro frugibus ipſe uenito .i. ſacrificabo. Cēſeo probo

Hic ego ero Quam ſe prontum dicit ſeruū ut exequat̄ mādata heri. Hic ad te. Iam hi ambo hæc cū diceret relictus ſolus ita loqt̄ āphitryo poſſumꝰ ītelligere ad ſpectatores. Ambo ſcilicet ſuus & hera. Fruſtata ſunt ꝓ fruſtati ſunt. Probe ualde. Diuina ſoſia o ſoſia nō uere ſed q deꝰ es qui ɔuertis in hominem quādo uis. Audis que dico quia dii oīa

ſcint. Abigas expellas. Comētus pro cōmonitus Nonius marcellꝰ exponit locū. Morigero obſequor Adeo certe. Proīde. tanq; ſicuti. Me uelle etiam ſi nō dixerim nam omnia noſti quæ animus meꝰ uelit mihi ipemet iuppiter ioui ſacrificabit.

Aucratem. In hac ſcena continet̄ qūo mercurius poſtq; pſenſiſſet patris uoluntatē ut qui deus eſſet n abſens abſentem intelligeret ſe parabat ut pr̄is exequeret̄ imperium & magna cum celeritate quacūq; ibat omnes uiam aperire qd̄ nō minus ſibi cedendum eſſet q; ſeruis ꝙ in cōmediis introducūt poæte.

Audis quæ dico tametſi præſens non ades
Fac amphitryonem aduenientem ab ædibus
Vt abigas quouis pacto: fac cōmentus ſies.
Volo diludi illum: dū cum hac uſuraria
Vxore nunc mihi morigero. hæc curata ſient
Fac ſis proinde adeo ut uelle me intelligis.
Atq; ut miniſtres mihi. cum mihi ſacrificem.

Mercurius.

Oncedite: atq; abſcedite: omnes de uia decedite
c Mec quiſq̄ tā audax fuat homo qui obuiā obſiſtat mihi
Nā mihi quidem hercle qui minus liceat deo minitarier.
Populo ut decedat mihi: q̄ ſeruulo in comœdiis?
Ille nauem ſaluam nunciat: aut irati aduentum ſenis.
Ego ſum iouis dicto audiens: eius iuſſu nunc huc me affero.
Q uāobrē mihi magis par eſt de uia decedere & concedere.
Pater uocat me: eum ſequor: eius dicto imperio ſum audiens
Vt filium bonum patri eſſe oportet: itidem ego ſum patri
Amanti ſupparaſitabor: hortor: aſto: admoneo: gaudeo:
Siquid patri polupeſt: uoluptas ea mihi multo maxumaſt
Amat: ſapit: recte facit animo quando obſequitur ſuo
Q uod omnes homines facere oportet: dum id modo fiat bono.
Nunc amphitryonem uult deludi meus pater faxo probe
Iam hic deludetur ſpectatores uobis ſpectantibus.
Capiam coronam mihi in caput: aſſimulabo me eſſe ebrium.
Atq; illuc ſurſum aſcendero: inde optume ciſpellam uirum:
De ſupero quum huc acceſſerit: faciā ut ſit madidus ſobrius.
Deinde ille actutum ſufferet ſuus ſeruus pœnas ſoſia.

ut apud Terentium uidetur. Cōcedite locū date curenti. Abſcedite abite procul ame.

Diſcedite in diuerſas ptes abite. Seruolo ꝓ ſeruo nam introducitur ſeruus currens & iubere ut populus ꝓpanti cedat. Ille nauē & pſertim cum uiliora facit miniſteria q; ego nā ideo accelerat ut nūtiet ul' nauem ueniſſe ſaluā uel ſenē incolumē ego nō ita ſed ut patri ioui ſupparaſitē ideo accelerat .i. ſub miniſtrē & uoluntatē ſuā exequar

Ego ſed ego nō nuntio uel nauem ueniſſe icolumē ul' ſenē peregre rediiſſe. Audiens dicto obediens impio iouis audiētem eſſe dicto nihil aliud eſt q; obedire hōeſta locutio uſitata tā apud hiſtoricos q; apud poetas. Quāobrem qa deus ſum & optimi iouis nūtius. Par equū mihi currenti.

Pater iuppiter nam ſicuti dixi intelligebat mercurius abſens q̄ uolebat nam deus erat.

Vt filium quaſi inqt bonum filium pr̄ oportet eſſe talis ego illi obediens. Supparaſitor ſuminiſtro & ſupparaſitari eſt eorum q amātibus officium ſuum & opam preſtāt qa paraſiti dicunt̄ adoleſcentum miniſter. nam paraſitorū oīs intentio eſt ut placeant heris ſuis cuius ſui muneris hoc unum cōſeq ſtudent ut laute epulent̄ Vnde dicunt̄ ἀπο του παρα & σιτον quaſi iuxta cibū quia ꝓ labore ſuo hoc unum & ſingulare p̄miū poſcūt. Hortor ſcilicet alios. Adſto ut morē gerā. Volupe. uoluptatis. Amat Alcumena. Sapit ſappiens eſt. Quādo ſiqdem ɔiunctio. Quod ſcilicet obſequi uoluntati ſuæ. Bono honeſto olim homines ſibi morē gerant honeſte hoc omnes facere oportet. Bono honeſte qa bonū & honeſtū inuicē ſibi cedūt. Nobis ſperātibus in cōſpectu uro probe optime. Capiam coronam aduertite diligēter ſpectatores nam hoc uobis uoluptati erit & oſtendit quomodo deludere inſtituerit. Capiam coronā ſumptum de mor̄ antiquorum. Nam i ſaturnalibus .i. Saturni feſtibus coronam capiebāt ſerui & eo die liberi erant nec eo die dñis parere cogebant̄ impabant ipi dñis dicit ergo. Capiam coronam ſicuti ſerui faciūt ut liberi eē uelint. Surſum in ſuperiori parte ædium. Ciſpellam ab ædibus noſtris. De ſupo de loco ſuperiori.

Vt ſit madidus ſobrius tam&ſi ſobrius ſit faciam eum eſſe ebrium. Nam quemadmodum ſicū ſobrium dicimus ita madidum ebrium etiam apud Terētium inuenimus ſiccum pro ſobrio ſiccum & frugi hominem eſſe credebam ille reſpondit nunc ſcito prodigum & madidum. Inferret patietur quia credit eum feciſſe quod ego fecero amphitryo putabit factum eſſe a uero ſoſia & ideo pœnas dabit nihil ad me attinet dum

Vſuraria uxor

Suppar aſitabor

Capiāmihi coronam i caput

Sufferet penas

modo morigerus ſim patri. Studio uoluntati. Decet decens eſt. Sed eccum & cum hæc diceret iā aderat amphitryo quia portu redibat & naucratem non inuenerat quin etiam tota urbe quæſiuerat. Auſcultando ad auſcultādum & diligēter aduertēdum Auſcultare & audire magnam habent intereſſe differentiam: & plane ex uno Ciceronis exemplo in libro de natura deorum. nam qui inquit alieno iecore plus ſapiūt ꝙ̄ ſuo audiēdi magis ꝙ̄ auſcultandi ſunt audirē debemus ſed non ītelligere. Ibo intro & qm̄ dei ornatum habebat cum loquebatur ad ſpectatores dicit ſe īgreſſurum domū ut accipiat habitum ſoſiæ.

Opam darē auſcultādo

Eum feciſſe ille hodie arguet quæ ego fecero hic. quid mea:
Meo me æquū eſt morigeꝶ patri eius ſtudio ſeruire addecet.
Sed eccum amphitryonem aduenit iam ille hic deludetur ꝓbe.
Si quidem uos uultis auſcultando operam dare:
Ibo intro: ornatum capiam qui potius decet.
Deinde ſurſum aſcendam in tectū: ut illum hinc prohibeam:

Amphitryo.

n Aucratē quē conuenire uolui in naui non erat.
Neq; domi: neq; in urbe inuenio quēq̄ q illū uiderit.
Nā omnis plateas preptaui: gymnaſia: myropolia.
Apud emporium: atq; in macello: in paleſtra: atque in foro:
In medicinis: in tonſtrinis: apud omnis ædis ſacras:
Sum defeſſus quæritando: nuſq̄ inuenio naucratē.
Nunc domum ibo atque ex uxore hanc rem pergā exquirere
Q uis fuerit quem ꝓpter corpus ſuū ſtupri cōpleuerit.
Nam me quā illam quæſtionem īquiſitā hodie amittere
Mortuū ſatius eſt: ſed ædis occluſerūt: euge pariter hoc fit
Atq; ut alia facta ſunt: feriam foris: aperite hoc
Heus equis hic eſt: ecquis hoc aperit hoſtium:

Mercurius. Amphitryo.

Me. Vis ad fores: Am. ego ſū. Me. qd ego ſū: Am. ita loquo
Me. q Tibi iupiter diq; oēs irati certo ſunt: qui ſic frāgas fores.
Am. Q uo modo: Me. eo mō ut ꝓfecto uiuas ætatem miſer
Am. Soſia. Me. ita ſum ſoſia niſi me eſſe oblitum exiſtimas:
Q uid nunc uis: Am. ſceleſte at etiā quid uelim id tu me rogas.

Perreptaui emporum Medicina. Macellum.

Cōpleuerit ſtupri Queſtio inquiſita Pariter atq; ut alia

n Aucratem in hac ſcena continētur ea quæ mercuriū ſe facturū ꝓmiſerat: ut amphitryonē deluderet & cum appropiquaret ad ædes ille abigat & repellat. amphitryo magna ira pcitus ꝙ uideret a ſeruo ita deludi hanc indignationē nullo pacto ferre poterat & primo introducitur amphitryo. Naucratem hac figura antiptoſis ſæpiſſime utitur ut iam uidiſtis & uideris: Naucratem ꝓ naucrates. Perretaui pſcrutat⁹ ſum. Plateas neſcit ipē Plautus omnes regiōes ciuitatis & omnia loca ubi homines & ciues frequētare conſueuerunt: Gymnaſia ubi adoleſcētes ſe exercere ſolent & alii ingenio & alii corpore contendūt nam Gymnaſia dicuntur ubi non ſolū corpore ſed & ingenio exercētur ut ubi ſtudia litterarum frequētanē. Miropolia aromataria ubi unguenta uēdūtur nā Το μυρον unguētum πωλεω uēdo emporium loc⁹ ubi uēduntur unguēta. Emporium ubi frequētant mercatores ubi uēdunt merces εμπορεω uendo contraho Macellum locus in urbe Roma ubi uendebantur pulmentaria non ſolum carnes ſed cibus oīs delicatior pter panem nam ut ait Varro de doctrina linguæ latinæ ideo appellatum eſt macellum ꝙ ille ædes fuere cuiuſdam macelli ciuis Romani qui uoluit libertatem uſurpare qui ſupplicio affectus eſt & ædes eius ſolo ad equate ſunt ubi conſtitutum eſt in opprobrium eius ut pulmentaria uenderenē. Paleſtra nunc plane dicit ubi exercentur adoleſcētes corpore & paleſtra dicitur locus ubi luctanē απο του παλειν a luctando & non ſolum dicitur locus ipē cōtinens ꝓ contento. In foro ubi tractanē cauſe. Medicinis apothecis medicorum. Tonſtrinis apothecis tonſorū. Omnes ædes in eccleſiis ut more noſtro loquamur. Queritādo frequētatiuo uſus eſt uerbo. Pergam. pſeuerabo certum eſt diligenter ingrere quē propter. i. ꝓpter quem hiſterologia & mutat acentum nam omnes prepoſitiones in finæ accuunē ſed poſt poſitæ ubi ſyllaba acuta erat in fine incipit eſſe in penultimis ut te ꝓpter eundem. Queſtionem inquiſitionem a querendo Inquiſitam nō quiſitā ut diligenter exquiram qd nam hoc ſit ut affirmet me priori nocte ſecū cōcubuiſſe & cum hæc diceret uidit firmiter clauſas eſſe ianuas. Hoc profecto adulter ē domi cum alcumena & ideo occluſerunt. Seriam pulſabo & acceſſit ad ædes & ꝙ̄ta ui potuit pulſauit & pulſans loquebaē uoce clara Hoc ſcilicet hoſtium qcunq; adeſtis.

Vis ad fores uideris ergo uehementer pulſaſſe adeo ut cōuenienter reſponſum mercurii fiat a ſupiori q parte. Quis ad fores ſuperbe legendum eſt & concitate. Quomodo hoc modo loqueris amphitryo credit ſe nōdum cognitū. Viuas ætate miſer. i. diu uiuat miſ. Soſia adhuc amphitryo credit ſe nundū cognitū. Ita ſum credis me oblitū eē ita ſū. Sceleſte amphitryo nūc incipit ītelligerē ſe qdem

Me. Ita rogo: pene effregiſti fatue foribus cardines.
An foris cenſebas nobis publicitus præberier.
Q uid me aſpectas ſtolide: qd nunc uis tibi: aut quis tu es hō:
Am. Verbero etiā ẏs ego ſim me rogitas: ulmoꝶ acheruns:
Q uem pol ego hodie ob iſtæc dicta faciam feruentē flagris.
Me. Prodigū te fuiſſe oportet olim ī adoleſcentia. Am. q dū:
Me. Q uia ſenecta ætate a me mēdicas malum.
Am. Cum cruciatu tuo iſtæc hodie uerna uerba funditas
Me. Sacrufico ego tibi. Am. q: Me. quia eni te macto.
Infortunio. Am. At ego certe cruce & cruciatu mactabo.
Exi foras maſtigia
Tun me! mactes carnifex niſi formam dii hodie meā perdiunt.
Faxo ut bubulis couis onuſtus ſis ſaturni hoſtia.
Larua umbratilis me minis tentas: ni hic fugias.
Am. Si denuo pultaueris ſi iam minuſculo digito fores increpuerint.
Me. Hac tegula tuum diminuā caput: ut cū dentibus linguā expuas.
Am: Tun furcifer meis me procul prohibes edibus.
Me. Tū meas pultare fores: am. haſce illico toto demoliar cardine.
Me. Pergin: am. pergo. me. accipe. am. hem ſceleſte in hæc
Si te hodie apprehēdero ad id te redigā miſeriaꝶ: ut ſēp ſis miſer
Me. Bachanal te exeruiſſe opportuit ſenex. am. quidam:
Me. Q ūo tu me tuum ſeruum cenſes. am. quid cenſeo:
Me. Malum tibi: nā mihi herum preter amphytrionem noui neminē
Am. Nun formam perdidi: quum me minus norit ſoſia.
Scrutabor: eho dic mihi quid uideor nū ſatis amphitrio:
Me. Amphytrio ſanus ne es nō ne tibi predictum ſenex:
Bachus bacchanal excrauiſti: cum qui ſis alium roges.
Abſcede moneo moleſtus ne ſies: dum amphytrio
Cum uxore modo ex hoſtibus aduentens uoluptatem capit
Am. Q ua uxore: me. alcmena. am. quis illic homo.
Me. Q uotiens dictum uis: amphytrio herus meus: moleſtus ne ſies.
Am. Q ui cum cubat: me. uide ne infortuniū quæras q me ludifices.
Am. Dic quæſo mi ſoſia. me. blandiris cū alcmena. a. ī eodem cubiculo
Me. Immo ut arbitror corpore corpus incubat. am. ue miſero mihi
Me. Lucrum eſt quod miſerie deputat: nam uxorem uſurariam.
Peride eſt præberier: ac ſi agrū ſterilem bene fodiendum loces.
Am. Soſia. me. Q uid ſoſia: am. non me noſti uerbero.
Me. Noui te hominem moleſtum: quiue emas litigium:
Am. Adhuc amplius non ego herus ſum tuus amphytrio.
Me. Tu bacchus es. haud amphytrio: quotiens tibi dictum: nū denuo
Amphvtrio intus uno cubiculo uno complexu alcumenam tenet
Si pergas huc eum ſiſtam: neq; ſine tuo magno malo
Am. Cupio accerſi ut ueniat pro benefactis hodie dii faciant

cognoſci ſed tamen derideri. Etiam cū iam cognoſcere poſſis. Ita rogo: ſiquid tu uelis. Fatue: tu mihi ſtult? uideris quia adeo pulſaſti ut confregeris cardines neſcis remiſſius pulſarē. Publicitus: de publico ut populus faciet cardies foribus. Quid me aſpectas: ſuſpiciebat eum ille dicit quid me ſuſpicis. Verbero digne. Verberibus: tu me rogas qd uelim. Acheruns fluuius inferni & pars ꝓ toto accipitur. Vlmorū qa ulmeis uirgis terga ſeruorum cedi ſolebāt iō appellat ſeruum acherontem ulmorum. i. pniciem. Feruentem celebrem plenum fragris Feruere: plenum eſſe feruet opus. Prodigū ille profecto inops eſt qui īdiget malo. Prodigum: te tua bonam in adoleſcētia conſumpſiſſe. Dum: dum ſenex ad hanc inopiam redactus es ut malo indigeas. Verna uerbo qui uerna uerbo natus eēt habebatur pro maledicto & execrabili. Cui tractu: ſupplicio Sacriſico: uidetur ambiguum & non intelligi: ſed declarat. Macto: malo afficio.

Publicitus

Vlmorum acheruns

Patriam:edes:uxorem:familiam cum forma unã perduam
Me. Accerſam equidem ſed de foribus interea uidebis
Credo iamq; uolabat ſacrificia ad epulum id conducier.
Si moleſtus fueris euades nunq̄ qui te ſacrificem.

Amphytrio Bleſaro:ſoſia:

Ii ueſtram fidem:quæ pitomperie noſtram agunt familiã:
d Q uæ mira uideo poſtq̄ aduenio peregre.
Num uerum quod olim auditum fabularier.
Mutatos atticos in arcadia homines.& ſeuas beluas
Manſiſſe:neq; unq̄ denuo parentibus cognitos.
Bl. Q uid illud ſoſia magna ſunt quæ mira predicas.
Ain tu alium reperiiſſe domi conſimilem ſoſiam.
So. Ain ais immo & ego ſoſiam & amphytrionem amphytro.
Puto peperimus:forte tu alium bleſaronem paries:odii faciant.
Vt conciſus pugnis & illiſis dentibus id impranſus creduas.
Nam ille ego alter ſoſia qui illic ſum me malis mulctauit modis.
Bl. Mira profecto ſed gradus grandire eo condecet:ut uideo
Expectat amphytrio:& uacuus mihi uenter crepitat
Am. Ecquid aliena fabulor:in noſtro olim thebano genere
Pluſq̄ mira memorant martigena ille aggreſſus beluam
Magnus europe exquiſitor anguineus repente hoſtis perit.
Et illac pugnata pugna fratrem fraudabat haſta & galea.
Et noſtre auctorem gentis cum pulcra ueneris filia
Repſiſſe anguem tellus uidit epyrothica.
Sic de ſummo ſummus iuppiter ſtatuit ſic factum habet
Homines martis optimis pro claris factis duris anguntur malis.
So. Bleſaro:Bl.Q uid eſt.So.neſcio quid mali ſuſpicor.
Bl. Q uid.So.uide ſis:herus ut ſalutator ob peſultas fores graditur
Bl. Nihil mea & famem ſpectat ob ambulare:dum ob ambulabat.
So. Curioſe quidem fores noſtras clauſit ne preuorteretur foris.
Bal. Obgannis.So.nec gannio nec latro ſi me audias.
Obſerues:neſcio quid ſercum ſolus:puto rationes colligit
Q uid dicat:de loco,excipiamus:ne propera.
Am. Vt metuo ne uictis hoſtibus dii partam expugnent gloriam.
Totam miris modis noſtram uideo turbatam familiam.
Vxor ſtupro uitio dedecore me plena enecat.
Sed de patera mirum ſignum tamen erat deſignatum probe
Q uis &.n.pugnas pugnatas & pterulam
Noſtris expugnatum occiſum fortiter manibus.
At at noui iam id ſoſiæ factum opera.
Q ui me hodie quoq; præſentem auſit indigne præuortier.
So. De me loquitur & quæ minus uelim
Q uæſo ne congrediamur:priuſq̄ ſtomachum detexerit.

Bl. Conſiſtam:Am.ſi illum datur hodie maſtigiam apprehendere
Oſtendam quid ſit herũ fallere:minis & dolis inceſſere
So. Audin tu illum:Bl.audio.ſo.illac machina
Meas onerat ſcapulas:ſed eum compellemus.
Sic inde quod uulgo dici ſolet.
Bl. Q uid dicturus:neſcio quid tibi faciendũ ariolor
So: Vetus eſt adagiũ:fames & mora bilem in naſum conciunt:
Bl. Verũ:ideo hominem cõpellabo:amphytrio.
Am. Bleſaronem audio mirũ quid ad me ueniat
Oportune tamen ſe offert:ut facta uxoris cõuincam turpia
Q uid huc me bleſaro.Bl.oblitus tã cito
Q ui diluculo miſiſti ſoſiã ut hodie tecũ conuenirem
Am. Nuſq̄ id factũ gentiũ ſed illic ſceleſtus ubi Bl.quis.am.ſoſia
Bl. Eccũ illũ:am.ubi.Bl.ante oculos nũ uides:am.uix præ ira uideo
Adeo me iſtic hodie delyrum fecit:nun te ſacrificem
Nũq̄ euades:ſine bleſaro:Bl.auſculta præcor.
Am. Die auſculto:tu uapula:qua de re non facis in tempore
Bl. Non ocyus quaſi dedaleis me tuliſſem remigiis
Abſtine queſo nõ potuimus noſtros grãdius grãdire gradus.
Am. Siue gradatorius ſiue teſtudineus fuerit.certũ eſt mihi.
Hunc ſceleſtum perdere en tectũ en tegulas
En obductas fores en ludificatum herum.
En uerborũ ſcelus.Bl.quid mali fecit am.Rogas
Ex illo tecto excluſum foribus me deturbauit edibus.
So. Ego ne.am.negas ſceleſte.ſo.nego en teſtis ampliter.
Q uocũ uenio miſſus ſedulo ut ad te uocatum ducerem
Am. Q uis te miſit furtifer:So.qui me rogat:Am.quoq̄ gentiũ:
So. Dudum iã pridẽ mõ ubi cũ uxore doris rediſti ignotã.
Bachus te irritaſit.So.nec baccũ ſalutaui:nec cerorem:
Tu purgan iuſſeras uaſa diuinã rem ut faceres
Et hunc me accerſitũ miſſeras ut tecũ prãdeat.
Am. Bleſaro diſperſam ſi aut intus fui:aut ſi hunc miſerã
Dic ubi me liquiſti.So.domi cũ alcumena coniuge a te abiens
Portum uerſus uolito hunc tuis uerbis uoco
Venimus nec te niſi nunc uideo poſtea.Am.ſceleſtũ caput
Cum uxore hac nũq̄ abis qn uapules.Bl.
Mitte hunc modo mea gratia & me audias.
Am. En mitto quid uis loquere.Ble.iſtic dudum maxima
Memorauit mira forte præſtigiator aut ueneficus.
Hanc excantat familiam inquire aliũde uide quid ſiet.
Nec ante excrutiatũ hunc miſerũ facias q̄ rem intelligas.
Am. Recte mones eamus te aduerſum uxori ẽt aduocatũ uolo.

Iuppiter.Soſia.Bleſaro.Amphytrio.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Viſ tã uaſto ipſe tu has fores toto cõuulſit cardine
q Q uis ante edes tantas tamdiu turbas concitat
Q uemſi cõperio telebois ſacrificabo manibus.
Nihil eſt ut dici ſolet quod hodie bene ſuccedat mihi
Deſenu blepharonem & ſoſiam:ut cognatum naucratem
Conuenirem:hunc non repperi & illos perdidi.
Sed eos uideo ibo aduerſus ut ſiquid habene
Blepharo illic qui ex edibus eſt herus hic uero ueneficus.
Bl. Proh iuppiter quid ego uideo hic non eſt ſed ille amphytrio.
Iſtic ſi fuat illũ ſane non eſſe opportuit niſi ſit geminus.
Iu. Eccum eũ blepharone ſoſiã:cõpellabo hos pruis
Soſia tandem ad nos eſurio.So.dixim tibi hunc ueneficum?
Here tu eſuris ego ſator pugnis ad te uolito
Am. Pergin maſtigia:So.abi ad acherontem uenefice
Men ueneficũ:uapula:Iu.quæ hoſpes intemperiæ
Am. Vt tu meũ uerteres.Am.tuũ?Iu.meũ.Am.mentiris
Iu. Soſia i intro dũ hunc ſacrifico:fac paretur prandium:
So. Ibo amphytrionem arbitror ita comiter amphytrio
Accipiet:ut me ego ille alter ſoſia ſoſiam:
Dum iſti certant in popinam diuertendũ eſt mihi
Lances detergam oẽs:omneſq; tegulas auriã:
Iu. Tun me mentiri ais?Am.mentiris inquã meæ corruptor falſis.
Iu. Ob iſtuc indignum dictũ te abſtricto collo hac diripiam
Am. Ve miſero mihi.Iu.antea id præcauiſſe opportuit.
Am. Blepharo ſuppetias mihi:Bl.conſimiles ſunt adeo
Vt utri adſim neſciam:rixam tamen ut poſſum dirimã.
Amphytrio noli amphytrionem duello perdere
Linque collũ precor:Iu. hũc amphytrionem dictas.
Bl. Q uid ni unus olim nunc uero partus eſt geminus.
Dum tu uis eſſe alter forma quoq; eſſe non deſinit
Interea queſo collũ linq;.iu.linquo:ſed dic mihi
Videtur ne tibi iſtic amphytrio:bl.uterq; quidem
Am. Proh ſumme iuppiter ubi hodie mihi forma adimis.
Pergo querere:tun amphytrio?iu.tũ negas.am.pernego
Q uando thebis preter me nemo eſt amphytrio.
Iu. Immo preter me nemo:atq; blepharo iudex ſies.
Faciam id ſi queo ſignis palam:reſpondet tu pruis
Am. Lubens.bl.antequã cũ taphiis pugna ſit innita.
Q uid mandaſti:Am.parata naui clauo hereres ſedulo
Iu. Si noſtri fugã facerent illuc me tuto reciperem
Am. Item aliud me:ut nummatum ſeruaretur marſupiũ
Bl. Q uæ peraniæ:bl.taceſis meum eſt querere
Ble. Sciſti numerum.iu.talenta quadrinta attica.
Hic examiſſim rẽ enarrat & tu:quod philippei. Am.duo milia
Oboli uero bis totidem:Bl.uterq; rem tenet probe.

Iu. Intus in crumena alterum clauſum eſſe opportuit
Attende ſis hac dextra(ut noſti)regem mactaui pterela.
Spolia ademi & pateram qua ille potare ſolitus eſt
In ciſtella pertuli:& dono uxori meæ dedi.
Am. Q uicum hodie domi laui ſacrificaui & cubui
Hei mihi quid audio uix apprime ſum uigilans
Q uippe dormio uigilans ſomnio & ſanus intereo
Ego ille idem ſum amphytrio geraphonis nepos.
Thebanorum imperator & creontis inimicus
Teleborum perduellis:qui
Vi uici & ſumma regem uirtute bellica
Illi iſti pretuli caphalum magni acionis filium:
Iu. Ego latrones hoſtes uirtute & bello contadi:
Electionides perdiderat noſtræ germanus coniugis
Acaiam etholiam phocida aoniam.per freta
Ioniam egeum & creticum uagans uertebat pyratica
Am: Dii immortales iam mihi non credo:ita hic omnia.
Q uæ facta ſunt examuſſim loquitur:bl.uide.
Vnũ ſupeſt id ſi fuat ãphytriões ſito te gemini Iu.qđ dicas noui
Ex illoc uulnere quod mihi nupegit pterela.
Bl. Hoc equidem.Am.appoſite uiden en aſpice
Iu. En aſpice.Bl.aſpiciam.
Bl. Supreme iuppiter:quid intueor utriq; minuſculo
Dextro:eodem in loco:ſigno eodem apparet probe
Vt primum tonuit cicatrix rufula ſub lurida
Iacent rationes ſilet iudicium:quid dicam neſcio.

Bleſaro. Amphytrio. Iuppiter.

Ble. Os inter uos partite:ego abeo:mihi negocium eſt.
u Neq; ego unq̃ uſq̃ tanta mira me uidiſſe cenſeo.
Am. Blepharo q̃ſo ut aduocat⁹ mihi adſis.ne ue abeas.Ble.uale
Q uid opuſt me aduocato:quin utri ſim aduocatus neſcio.
Iu. Intro ego hinc eo:alcumena parturit.Am.perii miſer.
Q uid ago?quem aduocati iam atq; amici deſerunt?
Nunq̃ edepol me inultus iſtic ludificauit:quiſquis eſt.
Nam iam ad regem recta me ducam:reſq; ut facta eſt eloquar
Ego pol illum ulciſcar hodie theſſalum ueneficum:
Q ui peruorſe perturbauit familiæ mentem meæ:
Sed ubi illeſt?intro edepol abiit credo ad uxorem meam
Q ui me thebis alter uiuit miſerior?quidnam agam?
Q uem omnes mortales ignorant & ludificant ut lubet:
Certuſt introrumpam in ædibus:ubi quéque hominẽ aſpexero:

Vos inter uos partite

Os inter uos.ble u ſaro qui uenerat comes ãphitryoni.ubi uidit plenam cõfuſione familiã miſſionẽ accipit: nolo ampli⁹ uobiſcum eẽ nã bleſaro uenerat accitus ut cum eo prãderet. Mira miracula mira ꝑ mõſtris & miraculis. Bleſaro & cũ diceret reuocabat eũ. Vtri ſim aduocatus.ignoro clientẽ cum hæc diceret iuppiter ſe oñdit & cũ ſe oñdiſſet ĩgreſſurus erat domum ad alcumenã. Partu iam tẽpus aderat perii & ita ãphitryo ſe ſolũ uidet deſtitutũ atq; cõqueritur. Quid.ſ.ego faciam nũq; edepol uiderat & ipſe ãphitryonẽ ſciebat ſe amphitryonẽ & credebat p̃ſtigiatorem q uxorẽ fruſtaret. Iſte.ſ.ueneficos q formã meã ſumpſit. Recta.ſ.uia. Regẽ creontẽ theſſalum ꝑ excellentiã nam theſſalides mulieres p̃cipue ueneficæ ſunt ſicuti apđ Lucanũ habet qđ ſextus pompeius rogat a theſſala quadã ut aduentũ p̃dicet belli ciuilis theſalũ ergo ꝑ excellẽtiã q'illi ueneſica frequẽtare ꝯſueuerit. Thebis ĩ urbe thebarũ ager debeã. Ignorãt ñ cognoſcũt irrũpam ui ĩgrediar q̃ta indignatione ꝑcitus.

Ducam me ad regem Theſſalum ueneficum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Pes atq; opes hoc ultimo actu continet Quomõ iuppiter ab alcumena parturiente ĩuocatus cum in genti tonitru uenit adeo ut pterrefacti omnes familiares caderent & ipe amphitryo qui domum ingressurus erat in ipo limine portæ cecidit deinde omnes tandẽ in se rediere bromia ancilla oĩa uti gesta erant exposuit iuppiter apparuit se ꝯfessus adulterũ & declarauit quõ ex gemellis alter amphitryonis alter ipius eẽt & ita in cõcordiã rediere amphitryo & alcmena. In hac prima scena continetur quõ bromia ancilla Vbi uis tãdem resipiscere dicit se adhuc terrore plenã quæ paulo añ pierat & cũ hæc diceret Vidit senem iacẽtem erat aũt amphitryo qui domũ ingressurus erat ut qcũ q; ei obuius ei fact⁹ eẽt occideret. Dapes cib⁹ ipe p trãslationem loqtur nec uigor corporis est ĩ me. Opes ãt auxilia pſidia adminicula aĩ. sed dapes ad uires corporis refert. Opes ad adminicula animi: spes & confidentia.

Dapes corpis sãguis & qui p uenas manat hæc oĩa dicit ĩ se perisse ut nec corpore nec uiꝰ animo habeat. Confidẽtia iam declarat animi nam ĩ opib⁹ animi continet. Iam mihi. mihi igt uidet cælum in terrã & terra in mar corruere. Iã ut opprimar ut me cõfundat & penit⁹ obruant. Seq ali⁹ aliũ opprimar a celo terra mariq; cedenti.

Me miserã.s. dico ita usq; adeo. Tãta mira tanta miracula & cum hec diceret pene elapsa sedebat. Animo meo male ẽ sensib⁹ meis obicit ĩbecillitas aquam qua spargã uultũ meũ sicuti fieri solet. Corrupta qa dissolutis mẽbris pene collapsa sedebat in terrã audit⁹. s.

Nec audio nec oculis qa nec aures nec oculi satis suum officium faciũt.

Opprimor
Enecor.

Aquam suelim.

Parturit
Cultor celi

Sciscam.

Nostrũ qs
q; sensim⁹.

Siue ancillã: siue seruum. siue uxorem: siue adulterum:
Seu patrem: siue auum uidebo: obtruncabo in ædibus.
Neque me iupiter: neque di omnes id prohibebunt. si uolunt.
Quin sic faciam ut cõstitui: pergam in ædibus. nunc iam.

Bromia ancilla. Amphitrio.

Pes atque opes uitæ meæ iacent sepultæ in pectore
S Neque ullast confidentia iã in corde qn amiserim:
Ita mihi uidentur omnia: mare: terra: cælũ cõsequi
Iam, ut opprimar: ut enecer: me miseram. quid agam nescio.
Ita tanta mira in ædibus sunt facta: ue miseræ mihi
Animo malest: aquam uelim: corrupta sum: atq; assumpta sum.
Caput dolet: neque audio: nec oculis prospicio satis
Nec me miserior fœmina est: neq; ulla uideatur magis
Ita heræ meæ hodie contigit: nam ubi parturit: deos sibi inuocat:
Strepitus: crepitus: sonit⁹: tõitrus: ut subito: ut ppe: ut ualide tõuit
Vbi quisque institerat concidit crepitu. ibi nescio quis maxima
Voce exclamat alcumena adest auxilium: ne time:
Et tibi: & tuis propicius cæli cultor aduenit.
Exurgite inquit qui terrore meo occidistis præ metu.
Vt iacui exurgo: ardere censui ædis: ita tum fulgebant.
Ibi me inclamat alcumena: iam ea res me horrore afficit.
Herilis præuertit metus: accurro ut sciscam quid uelit.
Atque illam geminos filios pueros peperisse conspicor.
Neque nostrum quisq̃ sensimus quum peperit:
Neque præuidimus: sed hoc quid? quis hic est senex.
Qui ante ædis nostras sic iacet? nũnam hunc percussit iupiter
Credo edepol: nam proh iupiter sepultus est quasi sit mortuus.
Ibo & cognoscam quisquis est amphitryo hic quidem

Est neq; uideat quia sum & uideor misa. Sic contigit hæc oĩa q̃ me miseram faciunt. Precurrit. parere cepit. Strepitus uidebat strepitus pedũ ingredientium cubiculum. Crepitus armorũ. Sonitus: uidebat collisio alicui⁹ rei. Tonitrus celi. Vt subito. q; subito Virgilius ut uidi ut peri ut me malus ab stulit error in eadẽ significatiõe positum est. Crepitu pro strepitu. Vbi scilicet in quo loco steterat quia moueri nõ poterant. Tuis oibus familiaribus. Cultor habitor colere habitare Virg. ille colit terram. Vt iacui quemadmodum iacui scilicet terra & circũspicio ardere omia oĩa fulgebant ut incendio correpta uiderentur. Ibi tunc. Inclamat deinde. alcumena clamare cæpit metu horrere. Ea res q; uideor ardere ædes. Herilis preuortit ex altera parte herilis met⁹ anteuortit me ut metum heræ meæ meo ante ponerem quia metuebam ne cum in partu esset aliquid mali accidisset quisquam & de fæminino genere dictum ut notastis apud Terentium. Sentimus quia cum pe perit omnes conciderant & cum hæc diceret Vidit iacẽtem senem erat autem amphitryo & primo dubitat qs sit deide cognouit senẽ eẽ deinde amphitryonẽ. Hũc sicuti nõ. Sepult⁹ sinespulsu. inde sepultos mortuos dicim⁹. Amphitryo hic & ita cũ superuenisset cõspicata cognouit ãphitryonẽ & magna uoce clamare

Exurgite conuersus ad omnes qui strauerant se.

cæpit. Perii quasi ex pgefactus. Interii timore quodam Cedo manum & ita intelligimus dedisse. Ita me increpuit crepitu suo terrefecit. Nec secus est non aliter me habeo quã si ab inferis tandem emersissem.

Eadem nos nolim existimet te solum territum esse quia omnes familiares tui territi sunt. Mira miracula. Vt animus abest adhuc cum in memoriam redeo tãtum terrorem uix possum substinere. Abest pp metum. Expedi declara. Hæc solam sarcam gestat uult ostẽdere alios familiares qui intus essent nõ esse ueros & ad illud respicit quia credẽbat prestigiatorem quẽdam qui perturbaret familiam oẽm. Sarcã gestat. i. iduta carneo corpore Sarx caro humana. Nec sola nam alii sũt quædam umbre q̃ similitudinem accipiũt

Vno sani quia non ĩtellexisti sicuti ego.

Fædis turpib⁹ factis

At ego heræ uide qd dicas probabo alter eẽ quã tu dicis & faciã psiteri nõ fædis factis sed pudicitia pditã. Omnium primũ uerba bromiæ ancillæ narrantis quõ res gesta fuerit in ædibus. Vt cum alcumena dolores ptus haberet & deos inuocauit statim subsequutus tonitrus quo pterrefacti oẽs & qsi semianimes cecidere. Solet scilicet exoriri. Vxor scilicet tua. Parturire partũ. eniti. Dolores recto ordine procedat primo enĩ partus ĩcipit deide. dolores sequit. Puerpere pueros pariẽti & ẽ unum de his quæ nõ recipiũt masculinũ genus licet p anologiã dici ñ possit: sed tñ pprie nr̃a phibet nisi figurate dicat. Vter⁹ mlieris puerperus. Puris locis.

Capite opto sicuti faceres solẽt hi q rẽ diuinã faciũt nam iõ capite opto ne siqs sacrificãti superuenisset ĩterrũperet sacrificiũ. Virg. purpureo uelat caput adopt⁹ amictu. Ne qua iter sãctos ignes ĩ honor deorũ. hostilis facies occurrat atq; oĩa tbet. Puris locis mãib⁹ de mor

Increpo
Formido terror

Signa. Argumenta.

Manib⁹ puris

Dum hæc agũt ĩterea
Gemẽs. Plorans.

Suppetiæ

Amphitryo. Am. perii. Bro. surge. Am. iterii. Bro. cedo manũ.
Am. Quis me tenet? Bro. tua bromia ancilla.
Am. Totus timeo: ita me increpuit iupiter:
Nec secus est q̃ si ab acheronte ueniam: sed quid tu foras:
Egressa es? Bro. eadem nos formido timidas terrore ĩpulit.
In ædibus tu ubi habitas nimia mira uidi: ue mihi
Amphitryo ita mihi animus etiã nũc abest. Am. agedũ expedi.
Scin me tuũ esse herũ ãphitryonẽ. Bro. scio. Am. uide etiã nũc.
Bro. Scio. Am. hæc sola sarcã gestat mea familiarium.
Bro. Immo omnes sani sunt pfecto. Am. at me uxor insanum facit
Suis fedis factis. Bro. at ego faciam tu idẽ ut aliter prædices
Amphitryo piam & pudicam esse tuam uxorẽ ut scias
De ea re signa atq; argumenta paucis uerbis eloquar.
Omnium primum alcumena geminos peperit filios
Am. Ain tu gemios? Bro. gemios. Am. di me seruãt. Bro. sine me dicer
Vt scias tibi tuæq; uxori deos esse omnis propicios:
Am. Loquere. Bro. postq̃ parturire hodie uxor occepit tua.
Vbi utero exorti dolores ut solent puerperæ
Inuocat deos immortales: ut sibi auxilium ferant.
Mos. Manibus puris: capite operto. ibi continuo contonat
Sonitu maximo. ædes primo ruere rebamur tuas.
Aedes totæ consulgebant tuæ quasi essent aureæ:
Am. Quæso obsoluito hinc me extemplo quando satis deluseris.
Quid sit deinde? Bro. dum hæc aguntur interea uxorem tuam
Neq; gementem: neq; plorantem nostrum quisq̃ audiuimus:
Ita profecto sine dolore peperit. Am. iam istuc gaudeo
Vtut erga me merita ẽ. Bro. mitte istæc: atq; hæc q̃ dicam accipe.
Postq̃ pepit pueros: lauere iussit nos: ut hos accedim⁹ occepim⁹.
Sed puer ille quem ego laui ut magnus est & multum ualet.
Neq; eum quisq̃ colligare quiuit in cunabulis
Am. Nimia mira memoras: si istæc uera sunt diuinitus
Non metuo: quin meæ uxori latæ suppetiæ sient:
Bro. Magis iam faxo mira dices. postq̃ i cunas conditus est:

sacrificantũ. Cõtonat scilicet iuppiter. Ibi tũc. Cõtinuo statim. Primo nõ pperam. Aedes ruere tonitrũ missum. Cõfulgebãt uidebat aurũ fulgorẽ emittere. Deluseris qa hæc dicis mirãda & minime credẽda. Queso. s. te o bromia. Obsoluito libera ab hac oratõe. Luseris ludificata fueris: Deide. postq; oĩa hæc euenerũt. Quisq; nr̃m rursum de fæminino gñe. Audiuimus ꝯceptio psonarũ. Istuc pp istud mun⁹. Vt ut. utcũq; ẽt funale merita sit & respicit ad suspitionem. Vt ut dictio geminata sicuti ubi ubi ubicũq; quot quot quotcũq;. Mitte isthec ac si diceret pua hæc qdẽ sũt p̃ iis q̃ dictura sũ. Accipe audi sicuti da. i. dic Virg. q sit datitire nob. Laui sicuti fieri solet. Magn⁹ significat se lauasse herculẽ. Colligari fasc̃ iuoluer sicuti fieri solet. Nimia nimiũ mirãda. Diuinit⁹ adeo sicuti celit⁹ a celo si hæc q̃ tu dicis uera ũt ñ dubito auxilia mihi data eẽ adeo. Suppetias submistratiões. i. auxilia nã ille q suppetit. i. submini

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ſtrat ſiñ dubio auxiliãtur. Magis hoc magnũ uideť ſed hoc maius uidebiť. Conditus compoſitus. Deuolant deorſum uolant. Angues criſtati iubas habebant.i.criſtas. Inpluuium ꝙ ſolent aperte relinquere in ſummis ædibus per quod lux redditur. Solario.i. ſuperiori parti ædium. Impluuium dicitur quia per eum locum uentis flantibus pluuia nõ nunquã inſundiť. Tollũt erigũt ad terrorẽ oium.

Deuolant angues iubati deorſum in impluuium duo
Maximi: continuo extollunt ambo capita. Am. hei mihi.
Bro. Ne paue: ſed angues oculis omnis circunuiſere
Poſtq̃ pueros conſpicati. pergunt ad cunas citi.
Ego cunas receſſum rurſum uorſum trahere & ducere
Metuens pueris mihi formidans: tantoq; angues acrius
Preſequi: poſtq̃ conſpexit angues ille alter puer:
Alterum alter apprehendit eos manu perniciter:
Citus e cunis exilit: facit recta in anguis impetum.
Am. Mira memoras: nimis formidoloſum prædicas facinus.
Nam mihi horror membra miſero ꝑcipit dictis tuis.
Q uid fit deinde porro loq̃re. Bro. puer ambos anguis enecat.
Dum hæc aguntur: uoce clara exclamat uxorem tuam.
Am. Q uis homo? Bro. ſũmus impator diuũ atq; hominũ iupiter.
Is ſe dixit, cum alcumena clam conſuetum cubilibus:
Eumq; filium ſuum eſſe qui illos angues uicerit.
Alterq; eſſe tuũ dixit puerum. Am. pol me haud pœnitet
Scilicet boni dimidium mihi diuidere cum ioue.
Mos. Abi domum: iube uaſa pura actutum adornari mihi:
Vt iouis ſupremi multis hoſtiis pacem expetam.
Ego tireſiam coniectorem aduocabo & conſulam.
Q uid faciundum cenſeat: ſimul hanc rem ut facta ẽ eloquar.
Sed quid hoc? q̃ ualide tonuit: di obſecro ueſtram fidem.

Iupiter.

Ono animo es. adſum auxilio ãphitryo tibi & tuis
b Nihil eſt quod timeas: hariolos: haruſpices
Mite omnis: quæ futura & quæ facta ſunt eloquar.
Multo adeo melius q̃ illi: quum ſum iupiter
Primum omnium alcumenæ uſuram corporis
Cœpi: ex concubitu grauidam feci filio
Tu grauidam ita feciſti: quum in exercitum
Profectus: uno partu duos peperit ſimul:
Eorum alter noſtro qui eſt ſuſceptus ſemine:
Suis factis te immortali afficiet gloria.
Tu cum alcumena uxore antiqnam in gratiam
Redi: haud promeruit quãobrem uicio uorteres:
Mea ui ſubacta eſt facere: ego in cœlum migro.

Amphitryo.

Aciã ita ut iubes: & te oro ꝓmiſſa ut ſerues tua
f Ibo ad uxorem intro: miſſum facio tireſiam ſenẽ.
Nunc ſpectatores iouis ſũmi cã clare plaudite.

Plauti poetæ clariſſ. Aſinaria.

Hei mihi hæc timuit ne angues illi nocerent filiis. Circũuiſere circũuoluebat. Oẽs qui aderant. Circũuiſere circũ ſpectabãt terribilibus oculis. Citi ueloces. Receſſum. Surſum uorſum ſequebantur nũc huc nũc illuc & ſicuti ſequebãť ego trahebã. Receſſum ſeparatũ locũ receſſus ſeparatus loc⁹ & diuiſus uorſum hæc ꝓpoſitio ↄtra naturã ſuã ſiue ĩ ſimplicitate ſiue ĩ ↄpoſitione ſemp in cõpotiõe poſt poniť aſtrorũ leuorſũ pari rõne nõ in ſimplicitate: non ĩuentes apd idoneos uerſus Romã uerſus neapolim ſed romã uerſus. Surſum uorſum qũo uult exprimeť cunas nũc huc nũc illuc traxiſſe: Rurſuſ uorſum ſicuti uulgo dicim⁹ da recano una altra uolta doue la lauua mena ĩ prima. Tãto q̃to celeri⁹ huc & illuc cunas trahebã. Ille alter quẽ dixi paulo añ & magnũ & fortẽ.

Perniciť: ueIociter ꝑnix Velox ꝑnicib⁹ alis

Nimis formidoloſũ. nimis terribile ꝙ mihi terrori eſt. Ambo angues ꝓ ãbos ãgues ganoĩa tertiæ decliatiõis paris ſyllaba. mittunt actũm pluralẽ & gtũm in is & in es ſed raro.

Quis hõ añ quã expleret oratõem auidus audiẽdi interrũpit orõnẽ anteq̃; diceret iuppiter. Cõſuetũ: hře ſolitũ. Pœnitet: parũ uř Virgi. nec te pœniteat calamo triuiſſe labellũ

Actutum: cõſeſtim: Adornari: parari: Hoſtiis: uictimis expetã ĩ petrẽ. Thireſiã & bñ tireſiã thebanũ fuiſſe pr̃em mantonis q̃ poſtea ædificauit mãtuã.

Receſſũ uorſum

Metuẽs formidans

Formidoloſum facinuſ

Dimidium diuidere

Supprem⁹ iuppiter

Tireſia coniector

Vſurã corporis cœpi

Afficiet te ĩmortali gloria

Vicio uorteres

Oc agite: in ordine fabula plauti quæ appellatur aſinaria: & unde hoc nomen acceperit ipſe in prohemio ipſius declarat: nam de græco nomine poeta ſumpſit deinde ad argumentum tranſit & quod raro inuenitur in eiuſmodi fabulis ſeparauit prologum ab argumẽto: Nam quaſi quandam prefacionem facit cur aſinaria appellata ſit. Hoc agite: Recitator calliopius ſiue alius hæc uerba proloquitur ad ſpectatores qui in teatro conſederãt. Quidem: certe. Spectatores: o romani quirites. Hoc quod inſtat uidelicet fabula. Si uoltis: ſi uobis libet. Vertat bene: ꝓſpere eueniat. Gregi: noli ĩtelligere aſinorũ: nã multi falluntur: ſed græci mimorum: nam mimi erant qui fabulã acturi erãt. Dominis ædilibus locatoribus: nam ædiles erãt qui locabãt fabulas & ludos populo edebant. Cõductorib⁹: hiſtrionib⁹ mimis. Auritum populum: & ideo credũt nõnulli gregem aſinorum intelligere ꝙ dixerit multitudinem auritam quaſi quæ longas aures habeat: ſed auritum populum ĩtelligere debemus homines ſenſum audiendi habẽtes: nam auritus nõ ſolum dicitur longas aures habens uti apud Virgilium auritumq; ſequi leporem ſed qui audiẽdi ſenſum habet Horati⁹ doctus & auritas fidelibus canoris duceř quercus. Preco erat q magna uoce citabat populum quotiẽs neceſſe erat ut conueniret ad magiſtratus citandos uel leges ferendas uel ludos edendos Age: duc. Nũc reſide: cũ paruiſſet & magna uoce attentos feciſſet ait. Gratis: ſcilicet laboraueris ut laboris tui premiũ accipias. Reſide: ſedeas. Nunc: poſtq̃; uos preco fecit attentos. Voluerim: dum uos attentos iuſſi. Vt: ſcilicet uolui. Breui: nam paucis uerbis tranſigetur. Onagros: oros græce latine ſignificat aſinum οργοσ ager: nam in ros græca deſinentia cum ad latinam mutantur declinationem ros in er mittunt ut alexandros alexander ονοργοσ onager & ſignificat aſinum agreſtem. Macrus poeta ille. Barbare: incompoſite & inornate. Vult: ſcilicet plautus pulchra & honeſta locutio. Per uos: ꝙ huius rei facultatem faciatis. Idem: qui eſt in græca: Lepos: dicitur urbanitas in ſermone ſicuti facetiæ in oratione: nam lepos ſermonis dicitur facetiæ orationis: nam us lepus diciť cum unum uerbum exponitur ĩ quo uis quædam urbanitatis inſita eſt. Ridicula: riſu digna. Item: ſimiliter. Mars: ad bellicoſum alloquitur populum & ideo precatur ut mars eis adſit.

Prologus.

Oc agite ſultis ſpectatores nunc iam
h Q uæ quidem mihi atq; uobis res uortat bene.
Gregiq; huic: & dominis atq; conductoribus
Ecce iã nunc tu preco omnem auritum populum
Age. nunc reſide: caue modo ne graxis
Nunc quid proceſſerim huc: & quid mihi uoluerim
Dicam: ut ſciretis nomen huius fabulæ.
Nam quod ad argumentum attinet: ſane breueſt.
Nunc quod me dixi uelle uobis dicere
Dicam: huic nomen græce onagroſt fabulæ.
Demophilus ſcripſit: marcus uortit barbare.
Aſinariam uolt eſſe ſi per uos licet.
Idem lepos: luduſq; in hac comœdia:
Ridicula res eſt: date benigne operam mihi.
Vt uos item alias: pariter nunc mars adiuuet.

Argumentum.

Manti argento filio auxiliarier
a Sub imperio uiuens uolt ſenex uxorio
Itaq; ob aſinos relatũ precium ſaureæ
Numerari iuſſit ſeruo leonidæ:
Ad amicam id fertur: cedit noctem filius.
Riuinus amens ob raptam mulierem
Is rem omnem uxori per paraſitum nunciat.
Accurrit uxor: ac uirum eius triſte agit:

Libanus ſeruus. Demenetus ſenex.

a Rgento: cum argento. Sub imperio uiuens: eo ꝙ magna docte uxorem acceperat ideo uxor imperium habebat in uirum: unde poeta uiros admonere uidetur caueant ne uxores dotatas duxerint ſi ſue libertatis eſſe uelint. Relatum ab aſianis ſauree: quia uxor aſinos uendiderat mercatori hic precium rettulit quod ſoluere debebat quod ſauree reddendum erat qui habeant miniſterium omnium rerum. Leonide: qui ſe ſauream ſimulauit. Filius: ſcilicet argiripus. Riuinus: nam riuini ſiue riuales dicũtur qui ad eundem riuum accedunt. Cedit noctem: concedit noctem. Raptam: quia ipſe iam paratã pecuniam habebat. Accurrit; ad meretricem. Agit: abigit.

Hco agite

Auritus

Onager

Demophilum

Date opam

Sub impio uxorio

Triſte agit.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Icuti tuum ius unicũ gnatum:introducit libanus q̃rens ex demeneto ut ſibi uera reſpondeat:ad ea ſ q̃ interrogabit id aũt ut faciat coniurat ꝑ ſalutẽ unici gnati:& ꝑ longã uxoris uitã:quã ſibi inuiſam ſciebat & littera ẽ ꝑ eclipſim facta deeſt.n.uerbũ & hoc dicit adiuro te ut uerũ dicas ſicuti tuũ ius & adiuro te ꝑ illã quã tu metuis q̃uo adiuro uidelicet ut illa tibi ſuperſtes ſiet. Vnicus quem unicum habebat. Superſſe ꝙ te mõ ſuꝑ uiuat. Soſpitem incolumẽ. Superſtitem:ille ſupſtes dr̃ q poſt mortẽ alicuius uiuit:filius dicit ſupſtes patris q poſt mortem pr̃is uiuit. Quam metuis:ꝙ ſi uxor dederat dotẽ locupletem metuens cogebat ſeruire uxori. Aetate diu Nonius Marcellus & hoc utitur exemplo ac ſi diceret ꝑ ætatis tẽpus nã uoluerunt ætatem centum annorum ſpacium eẽ ueluti ſeculum. Oppetas:ore petas. Peſtem.i. mortẽ magna ꝑfecto adiuratio eſt & hoc idem confirmat. Non audeam ſ.facere. Proĩde. ego quia facer̃ non poſſum

Li. Icut tuum uis unicum gnatum tuæ
ſ Supereſſe uitæ:ſoſpitem & ſuperſtitem:
Ita te obteſtor per ſenectutem tuam
Perque illam quam tu metuis uxorem tuam:
Si quid me erga hodie falſum dixeris:
Vt tibi ſuperſtes uxor ætatem ſiet:
Atq; illa uiua:uiuus ut peſtem oppetas.
De. Per deum fidium quæris:iurato mihi
Video neceſſe eſſe æloqui quicquid roges:
Ita me obſtinate aggreſſus:ut non audeam
Profecto percunctanti quin promam omnia:
Proinde actutum iſtuc quid eſt:qnod ſcire expetis
Eloquere:ut ipſe ſcibo te faciam ut ſcias.
Li. Dic obſecro hercle ſerio quod te rogem.
Caue mihi mendacii quicq̃.De.quin tu ergo rogas?
Li. Num me illuc ducis ubi lapis lapidem terit?
De. Q uid iſtuc eſt?aut ubi iſtuc eſt terrarum loci?
Li. Vbi flent nequam homines:qui polentã pinſitant
Apud fuſtidinas ferri crepidinas inſulas.
Vbi uiuos homines mortui incurſant boues.
De. Modo pol percepi libane quid iſtuc ſit loci.
Vbi fit polenta te fortaſſe dicere:Li.ah.
Neq; hercle:ego iſtuc dico:nec dictum uolo.

Soſpes ſuꝑſtes
Peſtem oppetas

Obſtinate aggreſſus.

Fuſtidinæ: crepidinæ.

Perdium fidium: per iouis filium ſicuti medius fidius ita me fidius Iouis adiuuet nã dius idem ꝙ Διὸσ ὀζευσ τοῦ Διοσ idest iuppiter iouis ita declinat̃ græce:nã ita heteroclitum eſt apud græcos ſicuti apud latinos & o uertitur in u o μενελεωσ nos menelaus ſicuti Διοσ dius fidius ꝑ filius nam d & l ſibi inuicem cedũt ut ſela ꝑ ſeda ſic in græcis dictionibus fieri ſolet ipſi dicũt μελετάω nos meditor meditaris. Dium fidium.ſ.mercurium. Obſtinate ꝑtinaciter. Aggreſſus cum hac adiuratione tua. Promam:manifeſtem. Actutum:cõfeſtim Virg.actutum pater æneas mox integer æui aſcanius. Te faciam ut ſcias.i.tu ſæpe utitur hac antiptoſi plautus. Scibo:futurum antiquum ita enim mittebant quartæ declinatõnis futurum audio experibor quicq;.ſ.dicas. Quin cur nõ

Ergo:quando tantoper̃ cupis ſcire. Illuc ducis ubi:ducis me ad piſtrinum fortaſſe metuebat: nam demenetus uocauerat eum & dixerat ueni mecum & uolebat aperire uolũtatem ſuam ꝙ cupiebat ſurripere pecuniam quam filius ſuppeditare poſſet meretrici & qa ducebat ſeorſum ideo dubitabat quid quæ ita ab aliis ſeorſum duceret. Ducis:ut operam dem ſicuti apud Terentium uidiſtis dominus minitatur ſeruo miniſterium ego te in piſtrinum daue dedã hoc.n.ſupplicii ſolebant dare ſerui cum aliquid cõtra eos deliquiſſent ubi non intelligit. Iſtuc loci:ꝑ iſte locus. Polentã:qa cũ ſerui fatigati erant uertẽdo piſtrinũ : nã utebãt ſeruis pro iumẽtis eis eo labore confectis polenta ſibi appoſita erat. Neq; hoĩes:ſerui qui ſunt hoc labore conſumpti dabant pœnas hoc modo qa pollentã tm̃ cõmedebãt. Apud fuſtidinas ferri crepidinas: aliud genus ſupplicii:nã ſeruos ſolebant trudere in lapidicinã in loca ubi ĩcidebant lapides. Fuſtidinas:uide qd nomen ĩpoſuit ex ꝓprietate rei ubi exercent̃ ſerui fuſte niſi ſtrenue foderent lapides & opã darent ſicuti iuſſum erat ut uel octo uel decem lapides foderent aderat dominus qui pulſaret:ergo a fuſte deſcendit. Ferri crepidinas:nam cum fodiunt maleis ferreis lapides crepant idem reſonant crepare.n.reſonare & ideo dicit ferri crepidinas.i.loca ubi relegantur ſerui tanq; in inſulis ubi relegantur exules & malefici: relegãtur in ĩſulis:ita in lapidicinam relegabantur ſerui ubi exercerentur fuſte niſi operam edidiſſent quã eis domini impoſuiſſent. Vbi uiuos mortui incurſant boues.i.ubi flagella inuadunt ſeruos erant mortui boues flagella ex bubulis facta. Viuos homines:ſeruos. Incurſant:ĩuadũt. Vbi:uidelicet in piſtrino. Neq; iſtuc dico:quia tametſi dixit per iocum tamẽ dicit ſe uoluiſſe dicere quaſi dicat execrabile ac deteſtabile. Dictũ

uolo:ſcio non diceres:neq; enim:qcq; cõmitti. Neq; uolo dictum:etiam ſi dixiſſem. Deſpuas: ſicuti facere ſolemus cum abhominamus uerbũ aliqd̃ ſolemus expuere. Agemos gerat̃ :qa intelligimus expuiſſe.

Etiam amplius:Radicitus ex corde nolim ex ore euenias & emittas.Nam hoc intereſt inter ſpuere excreare.Spuere eſt ſũmis labiis:excreare eſt exponitis & interioribus faucibus emittere. Nam quouſq;: iſterologia eſt.i.quo nam uſq; & intelligimus excreaſſe. Sis:pro ſiquis. Metu:pro metus ablatiuus ꝑ genitiuo poſitus. Redde operã:tandẽ ad id ueniunt qd̃ demenetus cupiebat ĩponere ſeruo & dicit nõ reſpondeo ad ea quæ interrogaſti: quia non intelligo.Nam ſi ĩtellexiſſem tibi reſpondiſſem: nunc uelim ut mutuam des operam.

Teq; obſecro hercle ut quæ locutus deſpuas.
De. Fiat geratur mos tibi.Li.age age uſq; excrea.
De. Etiam ne.Li.age quæſo hercle uſq; ex penitis faucibus
Etiam amplius.De.nam quouſq; Li. uſq; ad mortem uolo.
De. Caue ſis malam rẽ.Li.uxoris dico non tuam.
De. Dono te ob iſtuc dictum.ut expers ſis metu
Li. Di tibi dent quæcunq; optes De.redde operam mihi
Cur hoc ego ex te quæram?aut cur miniter tibi?
Q uid iſtuc eſt.:aut ubi iſtuc ſit nequeo noſcere
Vbi flent neq̃ homines:qui polentã pinſitant
Propterea quod me neſcientem feceris
Aut cur poſtremo filio succẽſeam
Patres ut faciunt cæteri.Li.quid iſtuc noui eſt?
De. Equidem ſcio iam filius quod amet meus
Iſtanc meretricem e proximo philenium:
Eſtne hoc ut dico libane?Li.rectam inſtas uiam
Ea res eſt:ſed eum morbus inuaſit grauis.
De. Q uid morbi eſt?Li.quia non ſuppetunt dictis data
De. Tunc es adiutor nunc amanti filio?
Li. Sum uero:& alter noſter eſt leonida.
De. Bene hercle facitis:& a me initis gratiam:
Verum meam uxorem libane neſcis qualis ſiet?
Li. Tu primus ſentis:nos tamen prænoſcimus
De. Fateor eam eſſe importunam atq; incõmodam:
Li. Poſterius iſtuc dicis:q̃ credo tibi.
De. Omnes parentes libane liberis ſuis
Q ui mihi auſcultabunt facient obſequelam
Q uippe qui mage amico utantur gnato & beneuolo.
Atque ego me id facere ſtudeo:uolo amari a meis.
Volo mei patris me ſimilem:qui cauſa mea
Nauclerio ipſe ornatu per fallaciam
Q uam amabam abduxit ab leone mulierem.
Neque puduit eum id ætatis ſycophantias.

Mutuam:ſicuti reſpõdidi ad ea quæ interrogaſti ut potui. Quid eſt:hæc omnia per parenteſim legenda ſunt. Me neſcientem feciſti i.uoluiſti dicer̃. Filio amanti. Iraſcar:ſuccẽſeam. Quid iſtuc noui:timuit quia dixerat cur miniter tibi nã dubitabat ne cauſã amoris filii pr̃ ei ueller aſcribere. Ex proximo:q̃ hic ẽ nõ ꝓcul a nobis. Eſt hoc.ſ.ꝙ amat eã Recta iſtas uia:recta uia ĩcedis:& eſt quottidian⁹ ſermo ſicuti dicere ſolem⁹ cũ affirmam⁹ uerũ eẽ qd̃ dr̃: Etiam ne: ꝑterq; quod amat: Morbo grauiore affi cit̃:& nõ ĩtelligit eũ qa morbo amoris ĩplicitũ dicebat. Dictis data facit agnominationem quã uulgo dr̃ el beſchizo: nam dixerat ſe pecuniam meretrici daturum & non dedit. Dict⁹:nam id qd̃ dixit efficere nõ potuit. Suppetunt:ſũminiſtrant. Adiutor: ut pecuniã aliquo mõ pares. Initis :ĩuenitis. Meã uxorẽ:ꝑ mea uxor:ecce antiptoſis. Prenoſcimus iam diu ẽ ex quo eã cognouimus. Poſteri⁹:minus:ita exponit Noni⁹.M. qa dixerat fateor ĩcõmodã: hoc mlto minus eſt: nã eius ingeniũ noui:ut ĩtelligã:priuſq; ĩportunã pluſq; ĩcõmodã. Omnes parentes:multis iocis ultro citroq; collatis ĩter demenetũ herũ & ſeruũ:nũc tandẽ ad id ueniũt:ut oñdat aĩ ſui ſniam: ꝙ uidelicet amãti filio ſuccurrere uelit:ut pecuniã hẽat quã amicæ ſuppeditar̃ poſſit:& ſuã dicit opinionẽ cæteris añponẽdã:ut parẽtes filios ſibi obſequẽtes hr̃e poſſint:q ipſi⁹ quoq; eius morẽ gerãt:id aũt exẽplũ cape ex pr̃e ſuo quẽ ſibi mitẽ & placidũ ex ptus ẽ: Faciãt obſequellã.i.morẽ gerãt:obſequant̃. Auſcultabũt:attẽdẽt:differt ĩter audir̃ & auſcultar̃:qa plærũq; audimus & aduertimus:ſed auſcultãt q diligẽter attẽdunt. Gnato ne admiremini:qa dixit nũc dicat gnato.ſic.n.ĩ iur̃ ciuili cõtinet̃:ut q filiũ unũ hũerit filios ſuſcepiſſe dicat̃. Id ut gnato meo morẽ gerã:ut ipm bẽiuolũ mihi reddã: Nauclerii:græce ναυκληροσ latie nauis gubernatorẽ ſignificat:

Deſpuas q̃ locus
Excreas
Penitis faucibus

Red do operam

Polẽtã pinſitant

Scio quod amet
Inſta ſ rectã uiam

Poſteri⁹ dicis q̃ credo tibi
Obſequela

nã νονσ naue͂ κληρο̃σ ſorte dat⁹ dr̃ dñs nauis:q ſortitus ẽ naue͂. Id ætatis:cũ iã ſenior eſſet. Sicophã tias:caullationes:nã ſycophãta idẽ ẽ apud græcos ꝙ latine calũniator:ſed rõ cur dict⁹ ẽ:Sycophãta apud græcos dr̃ fuiſſe:qd̃ apud Plutarchũ legit̃:cuius ſniæ ẽt eſt ſeſtus Pompeius:Cũ lygurgus ciuitatis legẽ ipo neret illã quoq; addidit:ut ſiqs dephẽderet̃ q ficus ex ciuitate educeret:pœna capitis pẽderet: q ergo accuſa bãt eiuſmodi crimẽ eo ꝙ ob puã cãm uidebant̃ ſuppliciũ pſeq extremũ ſycophantæ appellabant̃ q ficuũ ĩ dices.i.ficus ĩdicio:& ĩmo ꝑ ignominioſo cõuitio habitũ qa ꝑ re minima ſuppliciũ pſequeret̃ extremũ:ſed quẽadmodũ ſycophã tia apud latinos ſigni ficat calũnia & falſa ac cuſatio:ita apd̃ græcoſ συκοφαντίασ. Syco phãtias:caulatiores q bus caulatõnibus deci piebat lenonẽ. Eme ret: qa me ſuis bñficiis deuinxit. Mores p̃ris ſimiles p̃ri meo. Ar gyriphus:ut & q̃ ad or thographiã ptinent di camus. ἀργυροσ argẽ tũ & ſcribit̃ ꝑ υ qd̃ y la tĩe dr̃ & ſcribit̃ ꝑ gemi nũ p:nã ἵπποσ equus ſignificat quaſi argente us equus: nã hæc noĩa græca ſũt:nã demophi lus ſcripſit. Id: ad id.

Perſeq mo res patris

Struere:& beneficiis me emere gnatum ſuum ſibi.
Eos me decretuſt perſequi mores patris
Nam me hodie orauit argirippus filius
Vt ſibi amanti facerem argenti copiam:
Et id ego percupio obſequi gnato meo.
Volo amori obſecutum illius.uolo amet me patrem
Q uanq̃ illum mater arcte contenteque habet.
Patres ut conſueuerunt:ego mitto omnia hæc:
Præſertim quom is me dignum quoi crederet
Habuit:me habere.honorem eius ingenio decet.
Q uum me adiit (ut pudentem gnatũ æquũ eſt) patrem.
Cupio eſſe amicæ quod det argentum ſuæ.
Li. Demiror quid ſit:& quo euadat ſum in metu.
De. Equidem iam ſcio filius quod amet meus.
Li. Cupis id quod cupere te nequicq̃ intellego.
Dotalem ſeruũ ſauream uxor tua
Adduxit:cui plus in manu eſt quam tibi:
De. Argentum accepi dote:imperium uendidi.
Nunc uerba in pauca conferam quid te uelim:
Viginti iam uſuſt filio argenti minis:
Face id ut paratum iam ſit:Li.unde gentiũ
De. Me defraudato.Li.maximas nugas agis.
Nudo detrahere ueſtimenta me iubes.
Defrudem te ego:agesis tu ſine pennis uola.
Te ne ego defrudem:quoi ipſi nihil eſt in manu
Niſi quid tu porro uxorem defraudaueris:
De. Q ua me:qua uxorem qua tu ſeruom ſauream
Potes circunducere:aufer:promitto tibi
Non offuturum ſi id hodie effeceris.
Li. Iubeas una opera me piſcari in aere
Venari autem retiaculo in medio mari.
De. Tibi optionem ſumito leonida
Fabricare quiduis:quid uis comminiſcere.

Dotalis ſau rea

Conferã in ca uerba

defraudato

Amori uacat:nam q nõ ĩtelligũt cõſuetudi nes antiquorũ credunt emẽdar̃ & magis corrũ pũt: & Nonius marcel lus notat hunc locũ:& d cit illius ꝑ illi gtm̃ ꝑ dtõ poſitũ: habeat tra ctet. Arcte:anguſte: tenuiter. Cõtẽpte:cõ tẽptus ꝑprie dr̃ cui par ua res habũdc ẽ ac ſi di ceret cõtinẽter & parce Patres ut cõſueuerũt: nã mr̃ ẽ aſpa filio: ac ſi diceret ego ero mr̃ qñ qdẽ mr̃ ẽ ſibi genitor. Oĩa hæc:qbus uti ſo lent parentes in filios. Decet:qñ cõfidit: de beo eius fidẽ non irritã facer̃. Ingẽio:liberali ĩ patrẽ. Vt pudentẽ: ſtulti parẽtes qui ĩ filio laudãt qd̃ magnopere ꝓhẽdẽdũ ẽ. Demiror ſecũ loquit̃. Euadat: exeat oro ſua. Eqdẽ iã ſcio filius:uidebat nihil rñder̃:ergo ita alloquit̃ eũ:qd qd̃ dubites qĩ uelit occultare nõ opus eſt ut de eius amore celes:iã ſcio. Cupis:poſtq̃ uidet eũ ſcire rñdet. Id uidelicet facer̃ copiã argẽti filio. Ne gcq̃:neq; n.ẽ uñ facere poſſis oĩa.n.poſſidet uxor. Dotalẽ ſeruũ:ꝓbat. Dotalẽ:q noĩe dotis ſibi datus ẽ. Nunc uerba ĩ pauca cõferre:paucis abſoluã. Velim.ſ.facere. Vſus:opus: Virg.nũc uiribus uſus.i.opus. Face ꝑ fac:ſm analogiã more maiorũ. Vñ gẽtiũ.ſ.uis ut parẽ loci locorũ gẽtiũ ornatus eã ponunt̃. Defrau dato defrudare fruges minuere:ille prĩo dr̃ defrudare ſuũ geniũ q frugẽ ſibi neceſſariam aufert:ſed hoc loco fraudare ꝑ fraude auferre. Nugæ:prime ianitates dicunt̃. In manu:ĩ poteſtate. Qua: rõne. Circũdu ce.i.fraude ac ĩſidiis circũueni qa circũuenire ẽ dolo aggredi. Vna opa me piſcari ĩ aere: ita inqt iuber̃ poſ ſes:ut piſces ĩ aere piſcarer & ĩ mari feras uenari:nã ſicut ĩ aere piſces nõ ſunt:ita nec in mari feræ. Venari agitare feras. Tibi optionẽ ſumito leonida.ſ.tu tibi ſatis nõ es accipito collegã leonidã & de magiſtratib⁹

rõnis ſũptũ apud quos optiones dicebant̃ collegæ:nã ſi mos erat cũ creãdi eẽnt tribuni.pleb.ab initio duo uel tres creabant̃:deĩde illi tres uſq; ad denariũ numerũ collegas ſubſtituebãt & dicebant̃ optiones qa crea bãt quos collegas uolebãt: Vñ optare eligere:Cicero in epl̃is:qui ſi unus & oĩbus optãdus eſſet quẽ tecũ cõ ferre poſſemus nõ hẽremus. Cõminiſcere: cõfingere:nouũ rumorẽ ſpargere. & fabulã cõfingere: Metuã mihi:ille metuit ſibi malũ:uſitata cõſtructio. Te:ne dũ alios. Archibulũ ορχίβουλοσ.i.principẽ cõſi lii iterpetrat̃. In foro:ubi officinã hẽbat. Si qd opus fuerit:ſi qd uoles. Meminero.ſ.te in foro futurũ.

perficito argentum hodie ut habeat filius:
Amicæ quod det.Li.quid ais tu demenete:
Q uid ſi forte in inſidias deuenero:
Tun redimes me ſi me hoſtes interceperint:
De. Redimã.Li.tum tu igitur aliud cura quid lubet.
Eo ego ad forum niſi quid uis.De.fiet.ne ambula
Atq; audi etiam.Li.ecce.De.ſi quid te uolã ubi eris:
Li. Vbicunq; libitũ erit animo meo:profecto nemo eſt
Q uem iam dehinc metuam mihi.
Ne quid nocere poſſit:quum tua oratione
Omnem animum oſtendiſti tuum
Q uin te quoq; ipſum faciam haud magni:ſi hoc patro
Pergam quo occepi.atq; ibi conſilia exordiar
Audin tu:apud archibulum ego ero argentarium.
De. Nempe i foro:Li.ibi ſi quid opus fuerit.De.meminero:
Non eſſe ſeruus peior hoc quiſq̃ poteſt.
Nec magis uerſutus:nec quo abcaueas ægrius
Eidem homini ſi quid recte curatum uelis
Mandes:moriri ſeſe miſere mauolet
Q uam non perfectum reddat:quod promiſerit:
Nam ego illud argentum tam paratum filio:
Scio eſſe quam me hunc ſcipionem contui.
Li. Sed quid ego ceſſo ire ad forum:quo inceperam:
Atque ibi manebo apud argentarium.

Argirippus. Adoleſcens:

Iccine hoc fit foras ædibus me eiici:
h Promerenti optume.hoccine precii redditur:
Bene merenti mala es:male merenti bona es.
At malo cum tuo.nam iam ex hoc loco
Ibo ego ad tres uiros:ueſtraq; ibi nomina
Faxo erunt capitis:te perdam ego & filiam
Perlecebræ:pernicies:aduleſcentum exitium:
Nam mare haud eſt mare:uos mare accerrimum.
Nam in mari repperi:hic elaui bonis.
Ingrata:atq; irrita eſſe omnia intellego

Verſutus: nõ ad ma liciã callidus ſed recte peritus. Quo a quo. Aegrius difficilius: nam ægre difficulter ſi gnificat. Moriri: pro mori:antiqtus declina bat̃ morior moriris & morior moreris: ſicuti potior potiris & poti or poteris. Scipione: ſceptrũ:uirga: uñ fami lia Scipionũ appellata ẽ:nã q eo noĩe appella tus ẽ patrẽ cæcum ꝑ ur bẽ ducebat:& qa patrẽ ducebat:cõſuetudo cæ pit ſenſim inoleſcer̃: ut dicebat̃ p̃ris baculus: ſicuti.n.baculo iter cæ ci:ita p̃ri filius iter rege bat:& uno appellatus ſcipio p̃ris: ĩde cõſuetu do ioleuit ut Scipiões ex ea familia appellarẽ tur oẽs: Scipione autẽ utebantur ſenatores. Quid ceſſo: cũ reliqſ ſet herum & uideret ne ſcio qd cogitar̃ retarda uerat :ſe igit̃ repẽhẽdit. Iccine. In hoc a h ctu ↄtinet̃ qũo Argyrippus fo ras excluſus ab amica ægre ferebat:& de lena conquerebat̃ magis q̃ de amica:quippe q ſcie bat ſe ab ea amari mu tuo:lena uero ut auariſ ſimũ genus earũ nõ ꝙ eũ diligeret:ſed ꝙ pecu niã deſideraret eum ad huc benigne ſuſcepat: poſt uero argẽtũ nõ de dit:cæteris poſt poner̃ cœpit: In priã igit̃ ſcæ na ipſius adoleſcẽtis cõ q̃ſtio cõtinet̃: nã loqt̃ ſolus argyrippus cũ le na & cũ contra eũ clau ſæ eſſent hos q̃ſtus ne qcq̃ fundebat. Sicci ne: Cũ ĩdignatiõe legẽdũ ẽ & nõ ẽ ĩterrogãtis. Eiici ex forbus:quando dicit ĩdigne hẽo r a nobis:ad lenã oẽm ſuũ ſermonẽ cõuertit. Bñ merẽti mala: Anthiteton uerbis & ſenſu. Malo: ſupplicio. Tres uiros: triũ uiros. Capitis delata capitis.i.accuſata capitis crimĩe. Perlecebræ:q̃ illecebris & dolis nos decipitis ꝑ Pernicies piculũ ita Nonius.M.exponit. Vos mare:nã ſicuti mare ferũt oĩa ſorbere ita & uos. Celaui ꝑ celatus.i.priuatus ſum bonis:ſenſus ẽ ĩ mari repperi aliqd boni hic uero bonis oĩb⁹ priuat⁹ ſum. Irrita

Patro Conſilia exordiar

Moriri

Scipio Contui

Promerẽti optume

Nomĩa ca pitis Pernicies exitium Elaui bõis

que non placent. Ingrata pro quibus gratiam nullam habeas. Poſthac: deĩde. Eodẽ: uidelicet ad pau pertatẽ. Que ſis: qa te oblectas priſtinæ ↄditionis ĩmemor & qa diues es: & opulẽta: tibi ipſi nimiũ places. Sis: opa mea Fueris anq̃ filiã amarẽ. Adii: ꝓpoſitõ: q̃ addi ſolet noĩ p appoſitõnẽ plærũq; addiť uerbo p cõpoſitionẽ: & ẽ ſpecioſa locutio. Sordido duro & aſpero. In panis inopia: ſordido inqt ueſcebaris pane & eo qdẽ admodũ parce: nã ipſius qdẽ opa copia ſuperat. Mãſuem ſic Nonius Marcellus & feſtus Pompeius declinatũ fuiſſe dicunt: hic & manſues & huius mãſuetis. Nam iſti: tibi dico o lena. Iſti: filiæ tuæ.

Q uæ dedi: & quod benefici: at poſthac tibi
Male quod potero facere faciam: meritoq; id faciã tuo
Ego pol te redigã eodẽ unde orta es ad egeſtatis terminos:
Ego edepol te faciã: ut quæ ſis nũc: & quæ fueris ſcias:
Q uæ priuſq̃ iſtã adii. atq; amãs ego aium meũ iſti dedi
Sordido uitam oblectabas pane: in pannis inopia
Atq; ea ſi erant magnas habebas omnibus dis gratias.
Eadẽ nunc quũ eſt melius: me cuius opera ẽ ignoras mala.
Reddam ego te ex fera fame manſuem: me ſpecta mõ.
Nã iſti quid ſucenſeam ipſi nihil eſt: nihil quicq̃ meret
Tuo facit iuſſu: tuo ĩperio paret: mater tu: eadẽ hera es.
Te ego ulciſcar: te ego ut digna es perdã: atq; ut de me meres.
At ſceleſta uiden ut ne id quidem me dignum eſſe exiſtimat.
Q uem adeat: quẽ colloquatur: cuique irato ſupplicet.
Atque eccam illecebra exiit tandẽ. opinor hic ante hoſtium
Meo modo loquar quæ uolam: quoniã itus nõ licitum eſt mihi.

Lena clereta. Argirippus adoleſcens.

Num quodq; iſtoꝝ uerbũ nũmis philippeis aureis
u Non poteſt auferre hinc a me ſi quis emptor uenerit.
Nec recte: quæ tu ĩ nos dicis auꝝ atq; argentum merũſt
Fixus hic apud nos eſt animus tuus clauo cupidinis.
Remigio. ueloque quãtum poteris feſtina & fuge.
Q uam magis te in altum capeſſis: tam æſtus te ĩ portũ refert
Ar. Ego pol iſtum portitorem priuabo portorio
Ego te dehinc ut merita es de me & mea re tractare exequar.
Q uom tu me ut meritus ſum non tractas. quæ eiicis domo:
Le. Magis iſtuc pereipimus lingua dici: quam factis fore.
Ar. Solus ſolitudine ego te atque ab egeſtate abſtuli
Solus ſi ductem: referre gratiam nunquam potes.
Le. Solus ductato: ſi ſemper ſolus quæ poſcã dabis.
Semper tibi promiſſum habeto hac lege dum ſuperes datis.
Ar. Q ui modus dãdi? nam nunquã tu quidẽ expleri potes:

Nil pro non. Quicq̃ mali. Heræ: qa neceſſe ẽ tibi tanq̃ heræ ſeruiat quaſi ſerua. Meres de me: qa mihi maleſeceris hæc cum diceret illa ſe intra ædes clauſã tenebat. Quẽ colloquatur: nota conſtructionem. Illecebra: que blãdis uerbis allicit adoleſcẽtes. Modo more.

Nũ quoq; iſtorum. In hac ſcena continet al tercatio inter Argyrippum & lenam: Nam lena dicit & probare contẽdit nihil eſſe ꝙ ea cõqueratur. qm ſuũ officium facit. Nam lenarũ proprium eſt nec amare quemq̃: nec ĩtromittere niſi a quo ꝑtiũ ſperauerit: & q plus dederit cæteris ante ponere Ille ſua beneficia cõmemorat: & improperat quaſi ingratæ & beneficiorum ĩmemori: Primo igitur lena que omnia uerba eius percepe rat: loquitur ad eum. Philippeis: ſicuti a duce ducatum dicim⁹. ita a philippo philippeũ dixerunt Plutarchus ĩ uita Alexandri meminit huius numiſmatis genus: dicit. n. phialã plenam philippeorum aureorum Alexandrũ dono Electrioni dediſſe. Eſt aurum: qa quotienſcunq; uerbum ponitur inter duo ſubſtãtiua diuerſorum numerorũ cui uis reddere potes. Merum: ſic ponitur hoc loco & apud Terentium ſine miſtione alius æris. Fixus hic: reddit rationem: nam hæc uerba oſtendunt animum tuum fixum hic. Clauo ſagitta: ſed dixit clauo ut oſtenderet eum magis magiſq; deuinctum. Aeſtus: & utitur bona tranſlatione: nam æſtum maris comparat amori: & quemadmodum fugiẽtes æſtus plærũq; referre ſolet: ita dicit tam & ſi ab amica diſcederet fore ut æſtus amoris eum referet. Remigio: uelo uentis & remis: hoc utere q̃ta celeritate potes. Fuge nauiga: nam fuga pro nauigatione ponitur. Aeſtus: permanſit in eadem tranſlatiõe: quia dixit remoueo.

Portorio: inter portum: portitorem & portorium hoc intereſt: Nam portus dicitur locus concluſus quo merces portantur & inde exportantur: Portitor eſt qui præeſt portui: Portorium merces quæ portitori datur. Exequar inſtabo. Lingua: uerba quidem paruifacimus dum uerba res nulla ſequatur. Fore futurũ

Superes: ſi alios in muneribus dandis ſuperabis. Modus finis. Eius moris ductando: ſicuti amando ſi

Redigã te eodẽ unde orta es
Impannis
Philippei nũmi
Clauus cupidinis
Remigio.
Veloq;
Portitor.
Portorium

Modo quidem accepiſti haud multo poſt aliq̃d qđ poſcas: paras
Le. Q uid modiſt: ductando amando nunq̃ ne expleri potes?
Modo remiſiſti: continuo iam ut remittã ad te rogas.
Ar. Dedi equidem quod mecum egiſti. Le. & tibi ego miſi mulierẽ.
Par pari datum hoſtimentũſt opera pro pecunia.
Ar. Male agis mecum. Le. quid me accuſas ſi facio officiũ meum?
Nã neq; uſquã fictũ: nec pictũ: neq; ſcriptũ ĩ poematis
Vbi lena bene agat: cũ quiq̃ amãte quæ frugi eſſe uolt.
Ar. Mihi quidẽ te parcere equomſt tandẽ: ut tibi durẽ diu:
Le. Non tu ſcis quæ amanti parcet: eadem ſibi parcet parum.
Q uaſi piſcis itidẽ eſt amator lenæ: nequã eſt niſi recẽs.
Is habet ſucum: is ſuauitatem: eũ quouiſpacto cõdias.
Vel patinarium: uel aſſum: uerſes quo pacto lubet.
Is dare uolt: is ſe aliquid poſci: nã ubi de pleno promitur
Neque ille ſcit qd det: quid dãni faciat: illi rei ſtudet.
Volt placere ſeſe amicæ: uolt mihi: uolt pediſſequæ.
Volt famulis: uolt etiã ancillis: & quoq; catulo meo.
Subblanditur nouos amator: ſe ut quũ uideat gaudeat.
Vera dico: ad ſuũ queq; hoiem q̃ſtũ eẽ equomſt callidũ.
Ar. Perdidici iſtæc eſſe uera dãno cũ magno meo.
Le. Si ecaſtor nũc habeas quod des: alia uerba perhibeas.
Nũc quia nihil habes maledictis tu eã ductare poſtulas.
Ar. Nõ meũ ẽ. Le. nec meũ qdem edepol ad te ut mittã gratis
Verũ ætatis atq; honoris gratia hoc fiet tui.
Q uia nobis lucro fuiſti potius q̃ decori tibi.
Si mihi dantur duo talenta argenti numerata in manũ:
Hanc tibi noctem honoris cauſa gratis dono dabo.
Ar. Q uid ſi nõ ẽ? Le. tibi nõ eẽ credã illa? alio ibit tamen.
Ar. Vbi illæc quæ dedi ante? Le. abuſa. nã ſi ea durarent mihi
Mulier mitteretur ad te: nũquã quicquã poſcerem.
Diem: aquam: ſolem: lunã: noctẽ: hæc argẽto non emo:
Cætera quæ uolumus uti græca mercamur fide.
Q uum a piſtore panẽ petimus: uinũ ex œnopolio:

Iiam ſaciari non potes. ita nec ego accipiendo. Modo paulo ante. Continuo ſtatim. Egiſti quod mihi tecum conuenit. Hoſtimentum: æquamentum: unde hoſtire æquare ſignificat: ab hoſtibus ꝙ æqua parte pugnant: q̃tum dedi tm̃ reddi. Opera amica. Agis mecũ: non bene habes. Quid me ſit ita ꝙ male ago tecum. Poematibus: ita notat Priſcianus de accuſatiuo plurali fieri nt̃m ſingularẽ apud latinos & grecis dictionibus ο ποίηματα ποίηματα: & ex nt̃o ſingulari & acc̃o pli efficit nomĩatiuus fœminini generis hæc poemata huic poematæ. Frugi utilitati. Parcere ſeruare. Nequa diciť q ne tanti qdem eſt: q̃ quod minime habetur & huic loco maxĩe conuenit. Condias cõdeř poſſis: Patinariũ eliſſum. Aſſum toſtum. Verſes uerſař potes. Promat eximat. Pleno loculo. Studet dat opã ut ꝓdigalis ſit. Pedis equa a pedib⁹ ſequẽdis qa pedibus ſequiť herã. Perdidici ualde didici. Si caſtor hẽas qđ des quaſi dicat ueniã do ꝙ qa pecuniã nõ hẽs ĩmo ĩ hæc uerba ꝓrũpis. Prohibeas procul hẽas. i. nihil ãplius dixeris. Ductare tibi uẽdicař. Nõ ẽ mecũ: ac ſi diceret ñ habeo & ſi hẽrẽ nõ darẽ. Caſtor qñ hoc aduerbio utiť mulier ſemper irata ẽ. Gratis dono declarat qđ dixerat gratis ſicuti ẽt ſupi⁹. Aetatis: qa tu prior es qui hanc amare cœpiſti. Honoris: ut tibi honorẽ hẽam. Lucro fuiſti. i. ſtuduiſti poti⁹ lucro noſtro q̃ dignitati tuæ. Lucro: ad lucrũ Si dederis: nõ ſi ꝓmiſeris. Dono dabo: q̃uis dixerit ſi dederis duo talẽta: ac ſi diceret paruũ ẽ ꝑciũ: potes exiſtimare dono dari ſi ꝑ tã exigua pecunia tibi mitteť. Alio ad aliũ Abuſa notãdũ ẽ ſicuti Priſcianus cõmemorat apud ãtiquos multa uerba erãt cõia: quæ apud nos deponẽtia cepunt: ſicuti apud comicos antiqores ĩueniť ſicuti hoc loco abuſa cõe fecit & abuti ꝓ male uti. Diẽ aquã: hec. n. oĩa deus fecit oĩb⁹ cõmunia eẽ. Quæ Nonius Mar. notat hũc locũ & dicit acc̃m ꝓ ablto poſitũ q̃ ꝓ qbus. Græca fide: pecunia fallacib⁹. Græcis romæ nõ crediť. Græca fide. i. ꝑcio in manibus tradito. Tullius ꝓ flacco. Hoc dico inqt de toto genere græcorum: tribuo illis litteras: do multarum artium diſciplinam: non ad imo ſermonem leporem: ĩgeniorum & acumen dicendi copiam: deniq; etiam ſi qua ſibi alia aſſumunt non repugno: teſtimoniorum religionem: & fidem nunq̃ iſta natio coluit: totiuſq; huiuſce rei: quæ ſit uis quæ auctoritas quod pondus ignorãt uerum nõ de ſanctiſſimis uiris: qui plurimi apud illos fuere: ſed de uulgo imperito loquimur. Piſtor a pin

Hoſtimẽtũ
Poematis.
Fictũ Pictũ Scriptum.
Quaſi piſciſ eſt amator.
Qual amator
Patinariũ uel aſſum.
De pleno promitur.
Quid dãni faciat.
Honoriſcã
Græca fideſ
Cenopoliũ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ſando. Enopolio:nam uinum uendendo inde compoſitio ſit inapolium oi græce latine oe:ergo enapoliū latine. Eadem diſciplina:quemadmodum nec piſtores:nec caupones nobis mercedem non dant ſine pecunia:ita nec nos noſtram:nam ab his exemplum capimus. Occulatæ oculos habēt. Coactio dicitur quē ita uulgo appellamus quē emendis uendendiſq; mercibus tarde uenit ad iuſti precii finem: a cunctando duci uidetur: Vnde antiqui etiam per u litteram ſcribebant:tales meretrix dicit ſibi inutiles eſſe. Benigne benignis uerbis. Aedes ipſi quō parietes. Vnum ſingulare. Illam.ſ.filiam. Vſq; ſemper. Quaſi columbæ pulli:qa ita paſcuntur ut os ori imponāt. Studio meo: de mea uolūtate: noſtræ oms pēdebant uoluntates: Prius: ꝙ mihi placere intelligeretis. Concinauit pparauit. Neceſſe facere ſumptum:ſicuti anceſps ſumptum facit grani:ita ceteri neceſſe ē ut matre ſua nō nihil ſumpti faciant lucrum. Letus illex: ab olliciendo loco retis ē. Vinulla blanda: eſt diminutiuū quod blandientibus accomodaẗ. Papilla ſuma pars mamæ quam ore pueri lactantes ſugūt. Abre ſine utilitate:eum ab infinitiuo regiẗ uidelicet ſumere. Suauium: inter oſculum & ſuauiū hoc itereſt:oſculum religionis eſt: Suauium uoluptatis. Annum melius ꝙ anno. Tun ꝓ tune: & quotiens utimur hoc modo dicētis non ita interrogantis ē ꝙ cogitātis quid reſpōdere debeat. Vale diſcede: Scito nullam rē tibi nobiſcum eſſe: Illa ſicuti callidæ faciūt lenæ quo magis accēdat eſchinū ſimulabat paruiſaceř: & uix expectare poterat ꝙ diceret ꝙ uellet. Reliquū reſtat Quod propter quod Habeo uigiti minas. Vti ut. Interea dū hic uoluiẗ anus. Quin inſuper. Qui caſtra: poteſt eſſe ypallage in uerbis & i ſenſu. Syngrapham:ſyngrapha ē ſcriptura que iter duos uel plures cōuenit:qua duo uel plures inter ſe conueniunt: & dicitur ꝙ propria manu eorū qui cōuenirent ſcripta ſit:& dicitur απο του συν ꝙ eſt ſimul καί γραφω ꝙ eſt ſcribo ꝙ ſimul ſcriptum ſit a pluribus. Afferas.ſ.argentum. Niſi per

Oculræ ma nus.

Blande. Benedice Arridebāt ædes.

De ſtudio ſtudia erāt

Queſtus leoni⁹ aucupii ſimilim⁹

ſyngraphā

Si æs habent:dant mercē:eadē nos diſciplina utimur.
Semp oculatæ noſtræ ſunt manus:credūt quod uident.
Vetus eſt:nihili coactio ē:ſcis cuius? nō dico amplius. Ar aliā nūc
Mihi orationem deſpoliato prædicas.
Longe aliam inquā præbes nūc atq; olim quom dabā.
Aliā atq; olī quom illiciebas me ad te blāde ac benedice
Tū mihi ædes quoq; arridebāt:quom ad te ueniebā tuæ.
Me unice unū ex oibus te atq; illam amare aiebas mihi.
Vbi quid dederam quaſi columbæ pulli in ore ambæ meo
Vſq; eratis. meo de ſtudio ſtudia erant uoſtra omnia
Vſq; adhærebatis:quod ego iuſſerā. quod uolueram
Faciebatis:quod nolebam ac uetueram de induſtria
Fugiebatis:neq; conari id facere audebatis prius.
Nunc neq; quid uelim:neq; nolim facitis magni peſſime
Le. Non tu ſcis hic noſter quæſtus aucupii ſimillimus eſt?
Anceps quando concinnauit aream:effundit cibum.
Aues aſſueſcunt:neceſſe ē facere ſūptū q quærit lucrum.
Sæpe edunt:ſemel ſi ſunt captæ rem ſoluunt aucupi.
Itidem hic apud nos:ædis nobis area eſt:auceps ſum ego
Eſca eſt meretrix. lectus illex eſt:amatores aues.
Bene ſalutando conſueſcunt:compellando blanditer.
Oſculando oratione uinula uenuſtula
Si papillam pertractabit:haud eſt ab re aucupis
Suauium ſi ſumpſit:ſumere eum licet ſine retibus.
Hæccine te eſſe oblitum in ludo qui fuiſti tam diu?
Ar. Tua iſta culpa ē q diſcipulū ſemidoctū abs te ſemoues
Le. Remeato audacter mercedem ſi eris nactus:nunc abi.
Ar. Mane:mane:audi:dic qd me æquū cēſes ꝓ illa tibi dare
Annū hūc ne cū quiq̄ alio ſit:Le. tu ne? uiginti minas:
Atque ea lege ſi alius ad me prius attulerit. tu uale.
Ar. At ego eſt ēt priuſq̄ abis qd uolo loq. Le. dic quod lubet.
Ar. Non omnino iam perii:eſt reliquū quo pereā magis.
Habeo unde iſtuc tibi qd poſcis dem:ſed in leges meas
Dabo ut ſcire poſſis ꝑpetuū annū hūc mihi uti ſeruiat.
Nec quenq̄ iterea aliū admittat prorſuſq̄ me ad ſe uirum.
Le. Quin ſi tu uoles domi ſerui qui ſūt caſtrabo uiros
Poſtremo ut uoles nos eſſe ſyngrapham facito afferas:
Vt uoles. ut tibi lubebit nobis legem imponito.

do illum: Alterutrum neceſſe eſt:ut uel ego peream uel argentum quod periit. Opibus auxiliis. Copia facultate. Dignos:a quibus petam. Indignos:a quibus non petam. Dignos:uidelicet equales meos. Indignos inferiores. Certum deliberatum.

h Ercle uero:cum in foro ueniſſet:& ſecum cogitare quo pacto pecuniam herili filio ſuppeditaret: qd ab hero conceſſum erat:in hæc uerba prorumpit:& quia quaſi in foro ocioſus manebat quaſi ſe ipſum reꝑhendit. Vel ualde. Expergiſcier excitari:& hic incipit alius actus:in quo continetur quo modo ſerui duo ipſi inter ſe per fallaciam quā inuenerant a ſaurea ſeruo heræ ſuæ pecuniā arripuerat: quam mercator pro aſinis ſoluendis attulerat. Cōperando inueniēdo. Iā diu factu.i. iam diu ē. Igitur ea de cauſa ſicuti etiam ergo. Virgilius: Illi⁹ ergo uenim⁹ i.cauſa huius rei. Socordia animi. Segnities corporis. Verſutum callidum. Herū adoleſcentem. Seruē comparando hoc argēto. Faxis pro facias. Interuortant ītercipiant. Celotem nauem Nam celox nauigium eſt breue: ſic a celeritate dictum ſicut in captiuis legitur: uidi hunc ī celoce captiuum. Me conferam:ac ſi diceret ī quem portum deueniā unde poſſim hāc pecuniam arripere. Impetritum cōfirmatum obduratum: ꝙuis alii antiquam declinationem eſſe uelint ab impetro. In auguratum augurio cōfirmatum: in enī auget hoc loco. Titus liuius īauguratas ædeſ i. ualde auguratas. Cōſuadēt.i. ualde ſuadēt. Tondit roſtro. Temerarium.i. non temere.i. ſine cauſa. Sunt uirgæ : quia tundebat ulmum : ulmeis autem uirgis cedi ſolebāt ſerui imo ait uirgas quātū & hoc pſpicit auſpicio ſibi paratas eē. Certe herecle unū uacat. In mūdo:locutio ꝯſueta apud plautum in mundo eſſe ideſt paratum eſſe. Atrienſi atrium erat locus in ædibus:unde coquina erat:unde a fumo quia niger erat quaſi atrū appellabatur:ibi etiam ſolebant ſeruare pecuniam:& ex ſeruis diligentiorem aliquem preficere:quem atriēſem appellarunt ab atrio: Virgilius huiuſmodi ſeruum intellexit:armigerante fuit fiduſq; ad limina cuſtos Obſcenauit:ſecum malum omen attulit.

Modo tecum una argentum afferto:facile patiar cætera
Ar. Portitorum ſimillimæ ſunt ianuæ lenoniæ
Si affers tū patent:ſi nō eſt quod des:ædes non patent:
Interii ſi non inuenio ego illas uiginti minas.
Et profecto. niſi illud perdo argentum:pereūdū eſt mihi.
Nunc pergā ad forum:atq; experiar opibus oī copia.
Supplicabo exobſecrabo:ut quenque amicum uidero.
Dignos idignos adire:atque experire certum eſt mihi.
Nam ſi mutuas non potero certum eſt ſumam fœnore.

Libanus.

Ercle uero libane non te melius expergiſcier
Atque argento comparando fingere non fallaciam?
Iandiu factū ē quom diſceſti ab hero:atq; abiſti ad forū
Igitur inueniūdo argento ut fingeres fallaciam.
Ibi tu ad hoc diei tempus dormitaſti in ocio.
Qui tu ſocordiā omnē abs te reice:& ſegniciem amoue.
Atque ad ingenium uetus uerſutū te recipis tuum.
Serua herum:caue tu idem faxis:alii quod ſerui ſolent.
Qui ad heri fraudationem callidū ingenium gerunt.
Vnde ſumam? quē iteruortam? quo hāc celocem cōferā?
Impetritum inauguratū ſt quouis admittunt aues
Picus & cornix eſt ab leua:coruos porro ab dextera.
Conſuadēt. certum hercle ſt ueſtrā conſequi ſententiam.
Sed quid hoc quod picus ulmum tundit? nō temerariū ſt
Certe hercle ego quantum ex augurio auſpicii intellego
Aut mihi in mundo ſunt uirgæ:aut atrienſi ſaureæ.
Sed quid illuc ꝙ exanimatus currit huc leonida?
Metuo ꝙ illuc obſcænauit meæ falſæ fallaciæ.

Leonida. Libanus. Seruus.

Bi ego nunc libanū requirā:aut familiarē filium
Vt ego illos lubētiores faciā quam lubentia ſt?

u Bi ego nunc. In hac ſcena continetur quomodo leonidas poſtquā in tonſtrina audiuit ex mercatore ꝙ ipm argentū attulerat Saureæ:in ſpē magnā deductus eſt:pecuniā aliqua fraude a ſaurea arripet quā herilli filio ſuppeditaret:ꝙta ergo celeritate poterat leonidā ꝗrebat & cū diu ꝗſiſſet occurrit alter alteri:& iter ſe cōmunicato ꝯſilio ceperūt id ageř:ut hāc pecuniā a ſuo arripet qd etiā fecerunt. Familiaris

Recipis te ad igenium uetus.

Celox. Impetritū. Picus& cornix a leua.

Lubētiores ꝙ lubentia

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

dicif q familiæ ſpes eſt:ſicuti hic quē unicū pr̄ hēbat. Lubētiā iucūditas atq; leticia. Cōpilauit ꝑ expilauit. prepoſitio ꝑ ꝑpoſitiōe trāſlatio ſumpta ab his q auferūt penas auibus. More ɔſuetudine. Indiligēter negligēter. Væ illi nā ubi negligētia fuerit. Hic nō dormire ſolet. Aetate diu. Pregnātes īflatas: nā plagis tumeſcere ſolet corp⁹. Largif cū dicit daturū plagas. Peculiū omne nihil .n. hēt ꝑter plagas quas tergo ferre poſſit. Subduxerit ſubterfugerit. Indipiſcet petet:uſurpet: Quadrigas & ſi uteris quadrigil ſolis q̄ dicunf ab albis iuncte:& ceteris q uelociores dicunf:ſiqs inqt aſcenderit nō poterit ꝑditum tempus reparare. Inimicum. ꝑ inimicorū. Opprimere occupare. ꝑripe. Euenit oblata ē. Optima ab optimo facit ſubſtantiuū: hæc optima ae. Effertiſſimas. .i. bonas: farcio: farxis: unde farctus. Deuinctus hoc ſolum uerbū accepit. Vinctos ligatos. Cōmune quæ. Nō placet ut me ſibi ſociū. Tremit timet a ꝑcedente qd̄ ſequitur. Pro mōſtro loco mōſtri habēdum. Cōceſſo .i. tardo. Largior liberior ſum līgua: pedibus tardior. Lacerat: uerberat. Diem aerē. Peierat. falſe iurat. Patronā. q̄ ei⁹ patrocinium ſuſcepit. Tēpus. occaſionem: cum huius adipiſcendæ prędæ abierit poteſtas eā parare uelī. Electabo .i. ex ore eliciā: frequentatiuum ab elicio elicis electum: unde electio. Iubeo nolo. Quo ad uires ualēt q̄ſta maxima uoce poſſum: & ita ītelligimus dixiſſe: quia lōgior erat & īter ſe ſalutatione mōtana utuntur. Gymnaſiū. exercitium flagelli ī cuius tergo flagella exerceri ſolēt: quia gymnaſium dicitur locus ubi exercentur adoleſcētes inde gymnaſia dicunf loca ubi ſtudioſi līarū habitare conſueuerunt nam γυμνος dicitur nudos: eo ꝙ dicebanf loca ubi ludo paleſtræ nudi ſe exercere ſolent: Cuſtos carceris. qui adeo ī carcere detineri ſoles ut te uere cuſtodem carceris appellare poſſim. Colonæ catenarū in quo cathenæ inhabitare ſolent: nā colere īhabitare ſignificat: unde coloni inhabitatores dicūtur. Cathenarū colone uidelicet q ſepe cathenis deuinci cōſueuiſti. Virgarū laſciuia ī cuius tergo uirgæ laſciuire ſolēt. Pōdo libris: Ex uarone de lingua latina facile ꝑcipi poteſt qd ſit pōdo Sextertiū: dupondium & ſemis cōtinet dupōdum: exdico expōdo cōponif: pōdo aūt ſignificat librā ergo ex duab⁹ libris ex dimidia conſtat. Expēdidi pōderaui: Cicero ad herēniū. Quod argētario dederis expēſum iā id a ſocio eius repetere poſſis. Per pedes. uidelicet cū terrā nō attigis. Quo argumēto argumētato: affirmato ita eē. Aequū iuſtū. Manicæ

Maximā prædā & triūphum eis ad fero aduentu meo:
Quando mecum pariter potant: pariter ſcortari ſolent.
Hāc quidem quā nactus prædā: pariter cū illis partiam.
Li. Illic homo ædis compilauit more ſi fecit ſuo.
Væ illi qui tā indiligenter obſeruauit ianuam.
Le. Aetatē uelim ſeruire libanū ut conueniam modo.
Li. Mea quidem hercle opera liber nūquam fies ocius.
Le. Etiam de tergo ducētas plagas prægnatis dabo.
Li. Largitur peculium omne: in tergo theſaurum gerit.
Le. Nā ſi huic occaſioni tempus ſeſe ſubterduxerit.
Nunq̄ edepol quadrigis albis indipiſcet poſtea.
Herum in obſidione linquet: inimicum animos auxerit.
Sed ſi mecū occaſionem opprimere hāc: q̄ obuenit ſtudet
Maximas optimitates & gaudio effertiſſimas
Suis heris ille una mecum pariet gnatoq; & patri.
Adeo ut ætatem ambo ambobus nobis ſint obnoxii
Noſtro deuincti beneficio. Li. uinctos neſcio quos ait.
Non placet: metuo ī cōmune ne quā fraudem frauſus ſiet.
Le. Perii ego oppido niſi libanum īuenio iā ubi ubi eſt gentium.
Li. Illic homo ſocium ad malā rem quærit. quē adiungat ſibi.
Non placet: pro monſtra extēplo eſt quando qui ſudat tremit.
Le. Sed quid ego hic properans cōceſſo pedibus lingua largior?
Quin ego hanc iubeo tacere quæ loquens lacerat diem?
Li. Edepol hominem infelicem qui patronam comprimat.
Nam ſi quid ſceleſte fecit lingua pro illo peierat.
Le. Approberabo: ne poſt tempus predæ præſidium parem.
Li. Quæ illec præda eſt? ibo aduorſum. atq; electabo quicquid eſt:
Iubeo te ſaluere uoce ſūma quoad uires ualent:
Le. Gymnaſium flagri: ſalueto. Li. quid ais cuſtos carceris?
Le. O catenarum colone. Li. o uirgarum laſciuia.
Le. Quot pondo te eſſe cenſes nudū? Li. non edepol ſcio.
Le. Scibam ego te neſcire: at pol ego qui te expendi ſcio.
Nudus uinctus centum pondo es: quando pendes per pedes.
Li. Quo argumento iſtuc? Le. ego dicā quo argumēto & quo mō.

Partiam.

Plagas pregnatis.

Optimitates.

Sudat. Tremit.

Lacerat diē

Gymnaſiū flagri

Catenarū colonæ:

Virgarū laſciuia.

uincula. Virgilius. Manicas atq; arcta leuari. Vincla iubet Priamus. Propēdis deſup⁹. Depēdis .ſ. ad terrā. Ve tibi uidet ſe ludificatū. Hoc .ſ. uc. Velitatio eſt breuis narratio dicta a ɔgregatiōe uelitū qa uelites ſiue rorarii erāt leuis armature milites q primo pugnā īcipiebāt: & ferentarii ēt dicebanf ꝙ miſſilia tella ferrent. Velites dicunf a πορον βαλεῖν ꝙ eſt iacio a iacēdo dicti. Rorarii ꝙ tella prīo meūte pugna ī roris modū iaciebāt: ergo uelitatio dr̄ breuis narratio: ſicuti & illa leuis pugna. Velitatio dicif lenis cōtentio ex cōgreſſione uelitū. Velare aliquādo ueſtire ſignificat. unde milites uelati uocitati ſunt q inermes ideſt ueſtiti exercitū ſeq̄bantur: & indemortuorum locū ſubſtituebanf hi poſtea mutatis līis appellati ſunt. Cōpēdio ꝑꝑ cōpendiū .i. breuitatē cā breuitatis. nā cōpendiū dr̄ breuis & utile. Certū eſt delibera ſti ne. Sis ꝑ ſi uis. Oēs de nobis carnificū celebrabunf dies .i. carnifices ſolēne agent de nobis .i. ī memoriā nr̄am: ac ſi diceret carnificum principes dicemur ꝙ oēs dolo ac fraude uicerimus. Geſtibat geſtire ē geſtu corporis: læticiā oſtēdere: Virgilius. Et ſtudio in caſſum uideas geſtir̄ lauandi. Geſtibant q̄ſi nunc ludus paratus eēt Ariolari diuitiare ab aris inſpiciendis. Magna ꝑda. primo propo dulce deinde ſubiungit amarum: neq;. n. uult eum eſſe ſecurum & iō neglıgētiorem. Familiare propriū: foris aliūde. Obdurabo affirmabo. Periurabo antiquitus nos dicimus peierabo & deierabo. Ediſere elloquere: ac ſi diceret quid me tādiu retines in ſpe. Cupio ac ſi diceret tantū abeſt ut malū timeam ut cū ultro cupiam. Aquieſcam. uidelicet reſipiſcā Curſura curſu. Tū igif quādo quod ſatis eſt: diues eſt. Nam ei q ſatis habet nihil deeſt. Cui nihil deeſt diues ē Beas quia taces nam antea interrūperat orationem ſuam. Arcadicos ꝙ in arcadia maiores naſcuntur aſini. Findor ut arcadiæ pecuaria rudere dicas. Iuuenalis. Sed culpa doctoris ſcilicet arguitur ꝙ leua ī parte mamille: Hil ſalit arcadico iuueni. Ergo pro poſtea. Vbi cum magna cupiditate. Inepte qui dicis tantum ꝑdæ ɔſequuturū: & ſcio nō multi ꝑcii fuiſſe. Subtritas, i. qui nihil ungularū hēt. nā cū iumētū. Fragilles

Ad pedes quādo aligatus es æquum centum pondium.
Vbi manus manicæ cōplexæ ſunt: atq; aducte ad trabem
Nec dependis nec propendis: quin malus nequaq̄ ſis.
Li. Væ tibi. Le. hoc teſtamento ſeruitus legat tibie
Li. Verbis uelitationem fieri compendio uolo
Quid iſtuc negocii eſt? Le. certū ē credere. Li. audacter licet ſis.
Amanti ſubuenire familiari filio
Tantum adeſt boni de improuiſo: uerum cōmixtum malo.
Omnes de nobis carnificum concelebrabuntur dies
Le. Libane nunc audacia uſus eſt nobis inuenta & dolis.
Tantum facinus modo inuenio ego: ut nos dicamur duo
Omnium digniſſimi eſſe: quo cruciatus confluant.
Li. Ergo mirabar ꝙ dudum ſcapulæ geſtibant mihi
Ariolariq; occeperunt ſibi eſſe in mundo malum.
Quicquid eſt eloquere. Le. magna eſt præda cū magno malo.
Li. Siquidem omnes coniurati cruciamenta conferant.
Habeo opinor familiare tergum ne quæram foris.
Le. Si iſtam firmitudo animi obtines ſalui ſumus
Li. Quin ſi tergo reſoluenda eſt rapere cupio publicum.
Pernegabo: atq; obdurabo: periurabo denique.
Le. Hem iſta uirtus eſt: quādo uſus eſt qui malū fert fortiter.
Fortiter malum qui patitur: idem poſt patitur bonum.
Li. Quin rem actutum ediſſeris: cupio malum nanciſcier.
Le. Placide ergo unum quodq; derogita: ut acqeſcā. non uides
Me ex curſura anhelitū etiā ducere? Li. age age māſero
Tuo arbitratu: uel adeouſq; dū peris. Le. ubinā eſt herus?
Li. Maior apud forum eſt: minor hic eſt intus. Le. iā ſatis eſt mihi
Li. Tum igitur tu diues es factus. Le. mitte ridicularia.
Li. Mitto: iſtuc quod affers aures expectant meæ
Le. Animū aduerte: ut æq̄ mecū hæc ſcias. Li. taceo. Le. beas
Meminiſtin aſinos arcadicos mercatori pelleo
Noſtrum uendere atrienſem. Li. memini. qd tum poſtea?
Le. Hem ergo is argentum huc remiſit qd̄ daretur ſaureæ
Pro aſinis: adoleſcens uenit modo qui argentum attulit.
Li. Vbi is homo eſt? Le. iam deuorandū cenſes ſi cōſpexeris:
Li. Ita enim uero: ſed tamen tu nempe eos aſinos prædicas

Dependis. Propendis.

Verbis uelitatio.

Cruciat⁹ cōfluant

Scapulæ geſtibant.

Anhelitū ducere. Curſura.

Ridicularia

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

hēt ungulas nullius utilitatis ē. Virgas qb⁹ cedaris. Inſio dico. Vt ſicuti. Quā uacat ſicut ī plurib⁹ locis apd Virg. petit antea ſiquē iactatū uēto uideat phrygiaſq; biremes. Cū uoluit dicere ut ille interru pit orōnē ſuam. Facetū diſertū: qa facetus eſt q utit̄ urbanitate loquēdi. Sic in hūc modū. Morabor retardabor. Erras accipias. Balneas hæc balnea. ae. & hoc balneū nei. Hem nūc primo adinones.

Vetulos. claudos: qbus ſubtritæ ad fœmina iam erant ungulæ
Le. Ipſos: qui tibi ſubuectabant rure huc uirgas ulmeas.
Li. Teneo: atq; idem te hic uexerūt uictū rus. Le. memor es probe.
Verum in tonſtrina ut ſedebam me me inſio pcontaris:
Ecquem filium ſtratonis nouerim demenetum:
Dico me nouiſſe extemplo: & me eius ſeruom prædico
Eſſe de ædis demonſtraui noſtras. Li. quid tum poſtea:
Le. Ait ſe ob aſinos ferre precum atrienſi ſaureæ
Viginti minas: ſed eū ſeſe non nouiſſe hominem qui ſiet
Q uū ille elocutus hæc ſit. Li. quid tū:. Le. auſculta: ergo ſcies
Ipſum uero nouiſſe callide demenetum
Extemplo facio facetum me: atq; magnif cum uirum
Dico me eſſe atrienſem. ſic hoc reſpondit mihi.
Ego pol ſauream non noui: neq; qua facie ſit ſcio.
Te non æquū eſt ſuccenſere: ſi herum uis demenetum
Q uē ego noui adduce: argentum non morabor: quin feras.
Ego me dixeram adducturum: & me domi præſto fore.
Ille in balneas iturus eſt: inde huc ueniet poſtea.
Q uid nunc conſilii captādum cenſes: dic. Li. hem iſtuc ago
Q uo mō argentum interuortā: & aduētorē: & ſauream.
Iam hoc opus eſt exaſceatum. nam ſi ille argentum prius
Hoſpes huc affert: continuo nos ambo excluſi ſumus
Nam me hodie ſenes ſe duxit ſolum ſeorſum ab ædibus:
Mihi tibiq; iterminatus eſt nos futuros ulmeos:
Ni hodie argirippo eſſent uiginti argenti minæ
Iuſſit uel nos atrienſem uel nos uxorem ſuam
Defraudare: dixit ſeſe operam promiſſam dare.
Nunc tu abi ad forum: ad herū: & narra hæc: ut acturi ſumus.
Te ex leonida futurum eſſe atrienſem ſauream.
Dum argentum afferat mercator pro aſinis. Le. faciam ut iube
Li. Ego illum interea hic oblectabo prius ſi forte aduenerit.
Le. Q uid ais: Li. quid uis: Le. pugno malā ſi tibi percuſſero
Mox quum ſauream imitabor caueto ne ſuccenſeas
Li. Hercle uero tu cauebis: ne me attingas: ſi me ſapis
Ne hodie malo cū auſpicio nomen cōmutaueris.
Le. Q uæſo æquo aio patitor. Li. patitor tu itē cū ego te referiam
Le. Dico ut uſus fieri. Li. dico hercle ego quoq; ut facturus ſum.
Le. Ne nega. Li. quin promitto inquā hoſtire cōtra ut merueris.
Le. Ego abeo. tu iam ſcio patiere: ſed quis hic eſt: is eſt.
Ille eſt ipſus: iā ego recurro huc: tu hunc interea hic tene
Volo ſeni narrare. Li. quin tuum officiū facis. ergo hac fugis.

Agito cogito. Virgilius: Id qdem ago & tacitus mecū ipe uoluto.
Subtritæ ad fœmina ungulæ
Interuortā itercipiā. Aductori adoleſcēti qbus aduexit argentū.
Exaſceatum: i diſpoſitionē: Aſcea ē inſtrumētum fabrile quo utūtur fabri ad dedolādas .i. expoliēdas tabulas: & tabula dr̄ in diſpoſitione ut faciat aliquod op⁹ cum eſt expolita.
Precum ob aſinos
Prius āteq; domum ueniamus' & ita argentum efferat Sauream.
Seduxit: ſeorſum a pedibus. Interminatus ualde minat⁹. Vlmeos. i. ulmeis. i. uirgis ulmeis caeſos. Operā uidelicet ut nobis inter ceptis adiumento eſſet: nūc reſpondet ad id qd dixerat exaſceatum eſt
Futurum ſimulaturū
Oblectabo blandis uerbis ipſum morabor
Prius anteq; ueneris.
Exaſceatū
Quid ais: cogitauit ſecū ſi me ſaurā ſimulabo neceſſe eſt hunc qſi ſeruum reprehendā nō ſolum iniuria. ſed etiā contumelia. Mox de īde. Patitor impatiuī modi futuri temporis.
Vlmeos nos futuros
Referiam ſi me feries te quoq; feriam. Inq; certe. Hoſtire parpari referre. Recurro magnam celeritatem oſtē dit anteq; ueniſſet dicit ſe recurrer̄. Tene ecce q; dicit oblectabo. Fugis curris.
Hoſtire.

T demōſtratæ ſunt. In hac ſcena ɔtinet̄ quō mercator & liban⁹ īter ſe colloqbant̄ adoleſcentes: mercator q pecuniā attulerat: qrebat Saureā: Libanus dicebat illū fuiſſe ad tonſtrinā & admirabat̄ cur tā tope morarer̄: ſed tn̄ eū paulo poſt uenturū ɔfirmabat ita īter ſe colloqbant̄ ſed primo introducitur mercator. Puer fuus: Pulta atticū eſt. nam attici p. T. S. ponere ɔſueuerūt quos antiq in hoc imitabant̄ Cōfringit ita pulſat ut frāgat. Eho uocantis eſt. Si audis nā obaudire uideris. Cōſeruas q̄ ſeruiunt hero: ſicuti nos & his uerbis ſtudet eum remorari. Exēplo modo quēadmodum nunc. Vocat nos. ne p mittam⁹ eas cōfrigi.

Mercator. Libanus.

T demonſtratæ ſunt mihi haſce ædis eſſe oportet
u Demenetus ubi dicitur habitare. i. puere pulta
Atq; atrienſem ſauream ſi eſt intus: euocato huc
Li. Q uis noſtras ſic frangit fores. ohe inq̄ ſi quid audis:
Me. Nemo etiam tetigit. ſanus ne es: Li. at cenſebam attigiſſe
Propterea qa huc hēbas iter. nolo ego fores cōſeruas meas
A te uerberarier. ſane ego ſum amicus noſtris ædibus.
Me. Pol haud periclum eſt cardines ne foribus effringantur
Si iſtoc exemplo omnibus qui quærunt reſpondebis
Li. Ita hæc morata eſt ianua extemplo ianitorem
Clamat: procul ſi quem uidet ire ad ſe calcitronem
Sed quid uenis: qd quæritas: Me demenetum uolebam
Li. Si ſit domi dicam tibi. Me. quid: eius atrienſis:
Li. Nihilo magis intus ē. Me. ubi eſt: Li. ad tōſorē ire dixit
Me. Q uū ueniſſet. poſt nō rediit. Li. nō edepol: qd uolebas:
Me. Argenti uiginti minas ſi adeſſet accepiſſet.
Li. Q ui pro iſtuc: Me aſinos uendidit pælleo mercatori.
Mercatu. Li. ſcio tu id nunc refers iam hic credo ad futurum.
Me. Q ua facie uoſter ſaurea eſt: ſi is eſt iam ſcire potero.
Li. Macilentis malis: rufulus: aliquantum uentrioſus:
Truculentis oculis: cōmoda ſtatura: triſti fronte.
Me. Non potuit pictor rectius deſcribere eius formam
Li. Atq; hercle ipſum adeo cōtuor: quaſſanti capite incedit
Q uiſq; obuiā huic occeſſerit irato uapulabit.
Me. Siquidem hercle eacidinis minis. animiſq; expletus incedit.
Si me iratus tetigerit. iratus uapulabit.

Leonida. Mercator libanus

Le. q Vid hoc ſit negocii. neminē meū dictū magnū facere:
Libanum i tronſtrinā ut iuſſerā uenire: is nullus uenit

Calcitrones qui calcibus iſeſtat eā. Demeneta p demenetū: & declinat̄ ſicut elephās tis & elephātus ti. Quid. ſ. ē domi: nā ex his tertiæ declinatiōis noīb⁹: a gr̄o ſingl̄i ſit nr̄s: ut ο δελφὶν δελφῖνοσ ſit delphin⁹ ο ελεφὰσ ελεφάυθοσ hic elephāt⁹ ti ſic ο δεμένεθοσ demenetus ſit. Vbi ē ſciebat: ſed uidere nolebat: an ille eēt quē in tonſtrina uiderat.
Puere
Quid ē domi. Magis q; demenet⁹. Veniſſet i ſignificatiōe ſua loqt̄: qa tūc erat tōſtrina cū uenit libanus.
Calcitro
Iſtuc. ſ. accepiſſet.
Mercato mercationē
Si is eſt quē uidi i tōſtrina & ſecū loquitur.
Scire ex liniamentis uultus & oris. Rufulus ſubrubeus. Vētricoſus craſſo uētre. Truculentus toruus. Cōmoda medriocri. Triſti ſeuera: ad id qd dixit truculentis oculis.
Qui pro
Nō potuit ſecū loqt̄.
Quaſſāti capite hoc iō facit ut cū ipm oſtendat iracūdiore ingenio hic min⁹ ɔdicer̄ audeat
Eacidinis achilleis: qb⁹ achilles eaci nepoſ uti ɔſueuerat qa legim⁹ achillē iracūdū fuiſſe: q nec uerbū qdē unū pati poterat: uti ait homer⁹
Eacidinæ minæ.
nec ab ipō qdem agamēnone rege grecorū q ei mortē minatus ē: ut oñderet auctor iracūdiam ei⁹: Palladē deam iter ipm & agamēnonē iterpoſitam fuiſſe dicit. Nā auſus eſt mortē agamēnoni minitari: & niſi eum Pallas flauis capillis cæpiſſet: cepat iam ſtringere gladium quo pectus agamēnonis tranſfigeret. Eacidis a patronymico eacides fecit eacidis. Ais iris: & indignatione.

q Vid hoc ſit negocii. In hac ſcena itroducunt̄ leonidas & libanus cū mercatore ſermonē hn̄tes: Leonida q ſeruū ſaureā eſſe ſimulabat grauiter rephēdit libanū. q; ad eū nō uenerit i tonſtrinā ſicuti iuſſerat: libanus dicit ſe detentū fuiſſe a mercatore q pecuniā attulerat: Mercator ne iraſci uelit libano leonidas quē ſaureā eſſe credebat ſupplicat: recuſat tn̄ ei dare pecuniā quā p aſinis attulerat q; dicat eū ſe nō nouiſſe: ſed ſi ad demenetū ſe duxerit nō morari qn pecuniā cōtinuo nō accipiat: Primo ergo itroducit̄ leonidas ut q ſe ſaureā eſſe ſimularet q; libanus ad tonſtrinā nō uenerit: nec ædes purgauerit: nec araneas deiecerit: nec alia exequutus fuerit qui ſibi mandauerat: dicit ergo. Quid hoc ſit negocii: uerbum tacet quod ſit ad oſtendendum animi effectum: ſiue iram: uel animi aliquam aliam paſſionem exprimere uoluerimus: ut hic quid hoc ſit negocii. ſ. neſcio uel ignoro. Necnon: p nemo ne. Meū dictū magis facer̄. ſ. curat uel uult. Is: liban⁹.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

Nullus pro nõ. Ne certe. Saluerẽ iuſſi libanum libertũ cũ itaquadam & ĩdignatione loqtur Leonidas dicens: iam liber eſſe cepiſti nõ ſeruus qa i tõſtrinã uenire nõ uoluiſti ſicuti iuſſerã: ſimulabat ſe fuiſſe cũ trĩ falſum eẽt: neq; n. iuſſerat: hoc aũt fecit ut modum captaret obiurgãdi ipm. Iam manu miſſus obſecro te .i. liber ne factus es. hoc ergo uult dicerẽ leonidas iam libertus eſſe cepiſti q ad ea q̃ iubeo parere nõ uis. Ne certe. Mea cã meo amore. Sit pro eſſet: & ſimulabat ſe nõ ĩtelligere nec attẽdere ad uerba mercatoris.

Qui ꝑ quo ſtimulo: q uerbis ĩquit nihil ꝓficit: & uerba mea nihil pẽdet: imo ſtimulum hr̃e uellem ut fo derẽ latera eius. Stimulus ĩſtrumẽtũ ligneũ aculeo ĩ ſumitate minutũ quo agunẽ iumẽta: & iõ ſe ſtimulum hr̃e deſiderat: quia uerberibꝰ nihil ꝓficit: ꝓpterea ꝙ caſtos fecit & nihil ſentit ut latera eiꝰ foderet: ꝙ. ſ. latera. Occalucre callum fecerunt.

Abſcede hac. mercator ſe ĩterpoſuerat leonidæ ne libanũ uerberaret: & imo leonidas eum abſcedere iuſſerat

Occaluere plagis

Cui furi. quoi ſeruo hoc noĩe uocabãt dñi irati ſuos uidelicet fures: ut ẽt apd̃ Virgiliũ. quid dñi facient audẽt cum talia fures. Qui ꝑ ꝙ nõ. Atq; ogganiã neceſſe: ut tanquã belua obganiam & gãnire ꝓpriũ ẽ uulp. ñ: ide obgãnire obſtrepere.

Ogganiam

Clamore ac ſtomacho qa ſtomachꝰ iam recuſat ferre clamorem ita fatigatus eſt elaborẽ quẽ ſuſcipit huc ſæpiꝰ obſtrepẽdo & clamando. Iuſſin ĩ ſplẽdorẽ bullas. bullæ dicuntur argẽteæ uel aureæ: aut ẽt aliæ metalli rotũditates ĩflatæ. ſicut capita clauorũ de qbꝰ nũc ĩtelligit: huiuſmodi bullis aureis uel argenteis ſolent defingi clamideſ ꝑtioſæ: tãq; claudꝰ ſim cũ fuſte ambulandũ: ẽ mihi quẽadmodũ claudi fuſte ambulãt: his. n. eorũ ueſtigia fuãt: ita & mihi fuſte ambulãdum eſt. ideſt oportet me fuſtẽ in uos eicere ſi uos mihi obtẽpare noluero. Dũ repiam. i. q argentũ a uobis fœnore ſumat: hic. n. q̃ſtus apd̃ antiquos cõis erat oĩbus: ut apud romanos legimꝰ. & ſupra de Argyrippo uidimus: certũ eſt fœnore ſumam.

Bullas in ſplẽdorem dari

Annopoſt

Atq; herus in hara. i. ouili porcorũ: qa ædes heri nr̃i uidẽẽ eẽ a des porcorũ: ut nõ hoĩes ſed potiꝰ porci habitare uideanẽ. Hem ergo hoc tibi. uidelicet ſit: & ĩtelligimꝰ eũ intuliſſe pugnũ. Ergo qm̃ mihi parerẽ noluiſti. Pro uectura oliui. i. olei qd̃ ad nos ꝓductum fuit. Reſoluit. ſ. illi q cõduxerat oleũ. Cui datũ . ſ. oleũ. Scito ꝓpriũ nomẽ. Vicario tuo q uices tuas gerit: qm̃ tot rebus impeditꝰ es ut oĩbus intereſſe ñ poſſis. Vicarius dr̃ qui uices gerit alterius. Vah delinire paras iraſcentis eſt. Delinire paras. i. paras me tuis uerbis blãdis mitiorẽ reddere: qa ille dixerat uicario tuo nõ. ſ. ſufficerat dixiſſe ſcito: & imo rephẽdit eũ leonidas q̃ſi id ex ſupfluo addiderit. ſ. uicario tuo ut ſe mitiorẽ redderet. Vinario exerãbo ita appellatur uinari nomẽ. Vinario. i. cauponi. Feciſſe ſatis. i. ſatiſfeciſſe. Adducere & rape. ſ. ſtichũ exarãbũ ut ſibi ſatiſfaceret. Sic hoc modo. Dedero ꝓdederim. i. tales uelim hr̃e debitores qualis hic ẽ. Vix ſatim. Virgilius: Vix eſt aſpectu ſiculæ telluris ĩ altum. Priuſq̃. tã & ſi ãnus non trãſierit: tamẽ pecuniam exegi non expectat inqt ut ãnus trãſeat: ſed ipe nũmos ſcribit & debitorem ſe facit. Satagit ſolicitat. Adducit ſtichũ domũ. Ei iam ultro ſcribit nũmos. ſ. ſticho & quaſi ſtichũ rephendit qa ille dixerat uidi hũc ipm adducere rape: qui nõ ipe pecuniam petierit: ſed quaſi de induſtria cũ coegerit ad ſoluẽdum. Dimidio minus opinor. i. medietatem tãtũmodo retulit. i. deficiẽte media pte nũmorũ. Quid. i. cur nõ retulit. Redditũ eẽ ab eo cũ primum rediſſet. Reddere redditurũ eẽ. Retineri dicebat ſe. Locatũ impoſitũ: locare mercedẽ dare: ſicut cõducere mercedem ſucipe. Vtendo ut uteretur. Scyphos genus poculi argentei uel aurei. Etiã adhuc. Perii ſi debet hãc ſuam orõnẽ diu ꝓducere. Iam hic me abegerit ſuo oſio: qa & iã diſceſſurus ſim Abigerit ꝑ abiget. Tinnire eſt uerbum ſictitiũ de noĩe: uel uoce rei quã ꝑcutimus: nam cũ ꝑcuſſum fuerit es: ſolet ſonitum reddere ad hanc ſimilitudinẽ: Vñ tinitus ſonus ipe dicitẽ ut Oui. metha. reſonãt tinnitibus æra uñ tinire ẽ ꝑ trãſlationẽ dixit qa cũ clamaſſet iterum clamare incipiebat. Das dare uis oculis ne te uideam. Repromittam fidem dabo. Noĩe cã Cicero ꝙ ꝙ me noĩe negligẽtiæ. i. cã. Succẽſeat pro re. Exibebo affirmabo. Adeſt ac ſi diceret: fortaſſe plus manebit ꝙ uolet. Eũ eẽ oportet ſi eſt: oportet eũ eſſe ne ꝙ. n. ꝓpterea minꝰ erit ꝙ credere nolui. Eũ eẽ ut eſt: ac ſi diceret & ſi nõ credã eſt tñ ſaurea Incerto incognito añ ꝙ certũ ſit hũc eẽ ſauream. Caue ſupplicaſſis qa ꝑcãtis ſuſcepat officium imo minitatur ei: Perdiunt ꝑdant. Caue tu o libane. Supplicaſſis. i. ſi ſupplicaueris ſupplicaſſi. ſis. ſit. ſicut auſim. ſis. ſit. Verbo ne uerbũ qdẽ unũ ꝑcatorũ dederis. Aufer cõuerſus ad mercatorẽ Ne pro non. Nõ recte dicis. i. male dicis. Malo pœna. Impurẽ pro impure: ne o homo impure. Ne. i. an. Billi. i. nigra colera. i. melinconia: nam billis eſt colera nigra que facile acuit iram de qua Theocritus in bucoliciſcum de pane loqueretur. κάι οί αεί δριμεία χολά ποτί ρινί κάθηται & enim ſemper attrabilis in nare ſedet. Perge. ſ. ſupplicare. Flagitũ hoĩs: flagicioſe hõ

Ne ille edepol tergo & cruribus cõſuluit haud decore
Me. Nimis imperioſus eſt. Li. ue mihi hodie. Le. ſaluere iuſſi
Libanum libertum. iam manu emiſſus. obſecro te?
Næ tu hercle cum magno malo mihi obuiam occeſſiſti.
Cur non ueniſti ut iuſſerã i tõſtrinã? Li. hic me moratus eſt.
Le. Siqdem hercle nunc ſummũ iouem te dicas detinuiſſe.
Atq; is precator adſiet malam rem effugies nunquam
Tu uerbero imperium meum cõtẽpſiſti? Li. perii hoſpes
Me. Quæſo hercle noli ſaurea mea cauſa hunc uerberare:
Le. Vtinam nunc ſtimulus i manu mihi ſit. Me. qeſce quæſo.
Le. Qui latere cõteram tua: quæ occaluere plagis.
Abſcede hac ſine me hunc ꝑdere: q ſemp me ira incendit
Cui unq̃ unam rẽ me licet ſemel præcipere furi
Quin cẽties eãdem impem: atq; oggãniã itaq; iã hercle
Clamore: ac ſtomacho: non queo labori ſuppeditare
Iuſſin ſceleſte ab ianua hoc ſtercus hinc auferri?
Iuſſin columnis deici operas aranearum?
Iuſſin in ſplendorẽ dari bullas has foribus noſtris?
Nihil ẽ tãquam ſi claudus ſim cum fuſtiſt ambulãdum
Quadriduũ hoc unum mõ foro opam aſſiduã dedi:
Dum reperiam q quæritet argentum in fœnus. hic uos
Dormitis iterea domi. atq; herus i hara haud ædibus habitat.
Hem ergo hoc tibi. Li. hoſpes te obſecro defende. Me. ſaurea oro
Mea cauſa ut mittas: Le. eho: ecquis pro uectura oliui
Reſoluit? Li. reſoluit. Le. cui datum ſt. Li. ſticho uicario ipſi
Tuo. Le. uah delenire: apparas. mihi ſcio uicarium eſſe:
Neque eſſe ſeruum i ædibus heri qui ſit pluris q̃ ille ſit.
Sed uina quæ heri uẽdidi uinario exærambo
Iam pro iis ſatiſfecit ſtico. Li. feciſſe ſatis opinor
Nam uidi huc ipſum adducere & rapere ita exærambũ.

Le. Sic dedero prius q̃ credidi. uix annopoſt exegi
Nunc ſatagit: adducit domũ etiã ultro & ſcribit numos.
Dromo mercedem rettulit? Li. dimidio minus opinor.
Le. Quid? reliquom? Li. aiebat reddere q̃ extẽplo redditũ eſſet.
Nã retineri ut quod ſit ſibi operis locatum efficeret
Le. Scyphos quos utẽdos dedi philodamo retulit ne?
Li. Non etiã. Le. hem nũc ſi uelis accõmoda homini amico
Me. Perii hercle. iã hic me abegerit ſuo odio. Li. heus iã ſatis tu.
Audin quæ loquitur? Le. audio & quieſco. Me. tandem opinor.
Conticuit. nunc adeam optimum eſt: priuſq̃ incipit tinnire
Quã mox mihi opam das? Le. ehem optũe: q̃dudũ tu adueniſti
Non hercle te prouideram: quæſo ne uitio uortas.
Ita iracundia obſtitit oculis. Me. non mirum factum ẽſt.
Sed ſi domi eſt demenetum uolebam. Le. negat eſſe intus.
Verum iſtuc argentum tamen mihi ſi uis denumerare
Repromittam iſtoc nomine ſolutam rem futuram.
Me. Sic potius ut demeneto tibi hero præſente reddam.
Li. Herus iſtunc nouit: atq; herꝫ hic. Me. hero huic præſente reddã.
Li. Da modo meo periclo: rem ſaluam ego exhibebo.
Nam ſi ſciat noſter ſenex fidem non eſſe huic habitam
Succenſeat: qui omnium ſummã reꝝ ipſius ſemper credidit.
Le. Non magnipendo ne duit: ſi non uult: ſic ſine aſtet.
Li. Da inquam: uah formido miſer ne hic me tibi arbitretur,
Suaſiſſe ſibi ne crederes: da quæſo: ac ne formida.
Saluũ hercle erit. Me. credã fore dũ quidẽ ipſe i manu habeo.
Peregrinus ego ſum: ſauream non noui: Li. at noſce ſane.
Me. Sit non ſit non edepol ſcio: ſi is eſt: eum eſſe oportet.
Ego certe me incerto ſcio hoc datuꝝ nemini homini.
Le. Hercle iſtum di omnes perdiunt: uerbo caue ſupplicaſſis.
Ferox eſt uiginti minas meas tractare ſeſe:
Nemo accepit: aufer te domum: abſcede hinc moleſtus ne ſis:
Me. Nimis iracunde. non decet ſuperbũ eſſe hominem ſeruum.
Li. Malo hercle iam magno tuo nunc iſtuc recte dicis.
Impure bili non uides iraſci? Le. perge porro.
Li. Flagitium hominis da obſecro argentum huic ne male loquatur.
Me. Malũ hercle uobis q̃ritis: Le. crura hercle diffrigẽẽ: age ĩpudice

Annopoſt
Satagie
Dimidio minus
Tinnire
Iracũdia obſtitit oculis
repromittã
Habitam fidem.
Duit
Aufer te domum.

Niſi ac ſi diceret te pcutiā. Subuenire mihi. ſ. dādo pecuniam hāc. Sceleſto quem pro ſceleſto puniet. Tun pro tu ne. Seruos pro ſeruus. Vapula uerbereus. Simulatæ poſtq̄. Inuis ad demenetum. Nō eo non ibo. Dabitur ſupplicium detergo .i. flagris puniri iubebo. Te tibi iſterologia eſt pro tibi ti .i. tibi ipſi. Nolebas ire. Tamē & ſi audes, uenire in conſpectu nec timeas. Facias pro feceris: cum uis ut rem patiamur: tu uerba pati non uis. Ergo quādo me hominem confirmas ſicuti tu. Proficiſcin pro proficiſci ne proficiſco proficiſcis apud antiquos inuenitur. Merito culpa. Athenis. nam res fingit athenis: geſta fabula primo acta eſt Romæ athenis nunc agitur romæ & ita ut athenis agi ſimularetur. Fortaſſe. .ſ. uerum eſt: ſed nō credo. Eque mihi pluſq̄ mihi. Recte ut non decipiatur. Tū ut cū q̄ ſis etiam ſi talis ſis qualē te facis. Lup⁹: ac ſi diceret ſimul ac aliqui negocium fuerit cū ignoto non tractatur: eum tanquā homo ſed tanquā lupus: ac ſi diceret ignoti male habentur. Feram facis feris conumeras. Capitulo ac ſi diceret non dubitabam iam inde ab initio quin caput hoc tuum tam & ſi breue ſit ſufficeret ad iniuriā dicendam ſiue inueniēdā. Sordidatus ſordida ueſte idutus rhodo ab inſula rhodo & ciuitas & inſula ita appellatur. Solus ſine teſtib⁹ q̄d fers uidelicet argumētū. Negaſim negaueri. Nequeon ego te. In hac ſcena cōtinetur quomodo excluſo a lena argyrippo: philenium puella graui dolore afficiebatur: q̄ diuulſa eſſet ab amante ſuo: & lena indignabatur q̄ amantem magnificaret a quo nullam pecuniam acciperet: nam eos amādos dicebat qui utiles ſibi eſſent: illa in propoſito perſiſtebat: & ita exorta eſt altercatio īter matrem & filiam & tamen ilia ſe moderate gerit ſut cum matrem alloq̄ē. Interdictis prohibitionibus nam interdicere prohibere ſignificat: eam autem ab argyrippo prohibebat. Vbi pietatem ſi uis ut credulitatem adiſcam quomodo potero pietatem tueri. Piare colere: cuſtodire: Quo pacto quia uis me crudelem eſſe. Decorum decens. Hoc minuere imperium matris. Que recte faciunt. uidelicet quæ amantes amarunt itidem ut ego. Non culpo ergo ego recte facio quoq̄ recte facio. Que delinquunt uidelicet que animum habent ab amante aduerſum. Diacula diminutiuum a dicace

Poene pēdētur

Lupus eſt homo hoī

Secunda facere.

Piare pietatem.

Ni iſtum impudicum percuties. Li. perii hercle.
Sceleſte non audes mihi ſceleſte ſubuenire?
Le. Pergin precari peſſimo? Me. quæ res? tun libero homini
Male ſeruos loquere? Le. uapula. Me. id qdem tibi hercle fiet.
Vt uapules: demenetum ſimulac cōſpexero hodie
In ius uoco te. Le. non eo. Me. non is? memento. Le. memini:
Me. Dabitur pol ſupplicium mihi de tergo ueſtro. Le. ue te.
Tibi quidem ſupplicium carnufex de nobis detur. Me. atq̄ etiam.
Pro dictis ueſtris male dictis pœne pendentur mihi hodie.
Le. Quid uerbero ain tu furcifer? herū noſmet fugitare cenſes?
I nunc iam ad herum: quo uocas? iādudum quo uolebas
Me. Nunc demū tamen nunquā hinc feres argēti nummū: niſi me
Dare iuſſerit demenetus. Le. ita facito. age ambula ergo.
Tu cōtumeliā alteri facias: tibi non dicatur?
Tā ego hō ſum q̄ tu. Me. ſcilicet ita res ē. Le. ſequere hac ergo.
Proficiſci hoc dixerimus: nemo etiam me accuſauit
Merito meo: neq̄ me athenis alter eſt hodie quiſq̄
Cui credi recte æque putēt. Me. fortaſſis. ſed tamē me
Nūquā hodie induces ut tibi credā hoc argētum ignoto.
Lupus eſt homo homini: nō homo: quom qualis ſit nō nouit:
Le. Iam nūc ſecūda mihi facis: ſcibā hoc te capitulo hodie
Facturū ſatis pro iniuria: quanq̄ ego ſum ſordidatus:
Frugi tamen ſū: nec poteſt peculiū enumerari:
Me. Fortaſſe: Le. etiā nunc dico periphanes rhodo mercator diues
Abſcente hero ſolus mihi talētum argenti ſoli
Adnumerauit: & mihi credidit: neque deceptus in eo:
Me. Fortaſſe. Le. atque etiā tu quoq̄ ipſe ſi eſſes pcunctatus
Me ex aliis ſcio pol crederes nūc q̄d fers. Ne. haud negaſſim.
Clareta Lena. Phylenium Meretrix.
Ele. Equeon ego te interdictis facere manſuetam meis?
An ita tu es animata: ut qui matris expers imperii ſies
Phy. Vbi piem pietatem ſi iſto more morata tibi
Poſtulem placere? mater mihi quo pacto præcipis?
Ele. An decorum eſt aduerſari meis te præceptis? quid eſt?

Mater es ex una parte non nego quin mater ſis & omnia impate poſſis ſed ex alia parte. Queſtus ligua q̄. Corpus nōne hæc omnia te matrem uīcere poſſunt. Queſtus quia mihi queſtui fuit ſæpe. Lingua. quia ſuppliciter petit. Corpus. ſ. meum quod optat adoleſcens. Animus meus. ſ. qui applicatus eſt ei. Res ipſa uoluptas quia placuit antea admonetur quid futurum ſit. Orationis loquēdi facultas. Meā partem ut mea pars mea ſit. Tuam ut tua ſit tua. Portiſculum portiſculus hortator remigum qui quādam perticā habet: quam portiſculum appellat: qua excurſus & moderamenta moderant: cum uolunt ut remiges accelerent ui brant eam ad ſimilitudinē flagelli & ſonitū dant: tunc intelligunt propandum eſſe. Et loquitur per trāſlationē quēadmodum naucleri⁹ portiſculum habet quō īpellit remiges ad nauigandum uel ꝯque ſceř facit: ita tu poteſta tem habēs tacēdi & loquendi. Portiſculum arbitrium ſicuti nauclerı⁹ quo nauigare & gerere remiges facit. Caſteria adhuc per trāſlationem loquitur: nam caſteria dicitur loc⁹ ubi cum nauigatio cōquieſcit: & gubernacula & remi reponuntur: ergo hoc dicit ubi ergo tacere cepi omīs familia ad te rīpicit ſi loquor ego aduertunt. Contueri .i. tueri. Prodatis lo co datorum. Vltro aliæ uolūt precibus peti: tu uero ultro petis: que ſæpius alios petere q̄ ab illis expeteref. Expetis cum deſyderio petis. Dederis. ſ. te mater cuiuſpiam amatoris. Ne certe. Largus plenus. Adeo certe. Hic dies qa in hoc tempore inops ſum. Cibo ac ſi diceret ita poſſum carere argyrippo uti cibo. Grā cauſa. Hic argyrippo. Caput cui⁹ tempora canis plena ſunt: nam tu quoq̄ ſenex efficieris & imo nūc opus eſt ut conſulas tibi. Opilio paſtor ouiū. Peculiarem caram quaſi ī qua totius peculii ſūmā po ſuerit: animī uoluītatis meæ. Produxiſti educaſti.

Portiſculū.

Caſteria.

Contui.

Expeteſſis.

Opilio

Audiens dicto.

Hoccine eſt pietatem colere: matris imperium minuere?
Phy. Neque quæ recte faciunt culpo: neque quæ delinquunt amo:
Ele. Satis diacula es amatrix: Phy. mater es: queſtus mihi eſt:
Lingua poſcit: corpus quærit animus orat: res monet:
Ele. Ego te uolui caſtigare. tu mihi accuſatrix ades.
Phy. Neq̄ edepol te accuſo: neque id me facere fas exiſtimo.
Verum ego meas queror fortunas: quū illo quem amo prohibeor.
Ele. Ergo una pars orationis de die dabitur mihi.
Phy. Et meam partem loquendi: & tuam trado tibi
Ad loquendum: atq̄ ad tacendum tu te habeas portiſculum.
Quin pol ſi repoſui remum ſola ego in caſteria
Vbi quieſco omnis familiæ cauſa conſiſtit tibi.
Ele. Quid ais tu: quam unam uidi mulierem audaciſſimam?
Quotiens te uetui: argyrippum filium demeneti
Compellare: aut contrectare: conloqui ue: aut contui?
Quid dedit? quid deportari iuſſit ad nos? an tu tibi
Verba blanda eſſe aurum rere? dicta docta pro datis?
Vltro amas: ultro expeteſſis: ultro ad te accerſi iubes.
Illos qui dant: eos derides: qui deludunt dederis.
An te id expectare oportet: ſi quis promittat tibi:
Te facturum diuité: ſi moritur mater tua?
E caſtor nobis periclum magnum & familiæ portenditur
Demeneti: ſi expetamus mortem: ne nos moriamur fame.
Nunc adeo niſi mihi huc argēti affert uiginti minas.
Næ ille ecaſtor hinc trudetur largus lachrymarum foras.
Hic dies ſummæ eſt apud me inopiæ excuſatio.
Phy. Patiar ſi cibo carere me iubeas mater mea.
Ele. Non ueto te amare qui dant: qua amentur gratia.
Phy. Quid ſi hic animus occupatus eſt mr̄? qd faciā mone. Ele. hem
Meum caput cōtemples. ſiquidē ex re conſultas tua.
Phy. Etiam opilio qui paſcit mater alienas ouis:
Aliquam habet peculiarem: qui ſpem ſoletur ſuam.
Sine me amare unū argyrippū animi cauſa quē uolo.
Ele. Intro abi. nam te quidem edepol nihil eſt impudentius.
Phy. Audientem dicto mater produxiſti filiam.
Leonida. Serui duo. Libanus.

Hermolaus. Pedagogia īgenuorum: qd ſi legeretur īgenuorum. eſt. n. προαγωγη & προαγειν apud græcos: quod apud nos productio & producere. Plautus audientem inquit dicto mater produxiſti filiam hoc eſt proſtituiſti.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

P Erfidię laudes. In hoc actu cõtinetur leonidas & libanus pecuniis ĩterceptis a mercatore quas iuſſu demeneti heri ſenioris acceperant: cum alter eorũ ſe ſauream ſimularet & cum ſauream eſſe demenetus affirmaret: ipſi inter ſe gloriant̃ & pro his pecuniis gr̃as habẽdas dicũt: ſcapulis ac laterib⁹ ſuis quorum fortitudinem freti oĩa uincula & cathenas cõtempſerunt: deinde hãc pecuniam argyrippo differũt: quã ei numerarunt: cum in eo eſſet ut miſſionem acciperet ab amica q̃ eum inuicta relinquebat: ſed tamẽ iuſſu parẽtis prohibeatur. In primo igitur continetur quomodo ſerui duo ipſi inter ſe gloriant̃ ꝙ fortitudo ſcapularum & tergi ſui tãta fuerit ꝙ oĩa ſupplicia cõtempſerint: ſed attendendus ẽ ordo q nõ nihil ur̃ confuſior ſicuti uerba ſũt uel nimia læticia aut triſtes: aut irati ꝑturbate loquũtur: ergo hic pre nimia lætitia oр̃onem confuſiorẽ faciũt ordo aũt ẽ. Freti confidẽtia ſcapularũ & uirtute ulnarum hẽmus laudes merito magnas ꝑfidiæ cũ nr̃is ſycophãtiis dolis aſtutiiſq;: nos dico qui potiti pugnando legiones.

Hæ. ſ. ſcapulæ & ulnæ q̃bus cõtra oĩa ſupplicia magna oĩa audẽte facere. Perfidiæ cũ nr̃is ſycophãtiis. i. ꝑfidiæ & ſycophantiis ut ſi dicã gr̃am hẽo ꝑtori cũ uniuerſa familia. i. gr̃am hẽo ꝑtori & uniuerſæ familiæ. Dolis cũ q̃bus hãc pecuniam ĩtercepimus: & ĩtelligim⁹. n. ueniſſe ad demenetũ & dixiſſet quo pacto res geſta eſſet ꝙ uidelicet noluiſſet argentum ei credere: & demenetũ iracũdũ ĩcrepaſſe mercatorem ꝙ nõ ei fidem dediſſet: Vlnarũ q̃a ſciebat terga fortitudine ſua oĩa ſupplicia ꝑpeſſura. Aduorſum laminas cõtra laminas

Sycophantię

Fidẽtẽ fraudaueris.

Manifeſto uerberatus Admoliri manus.

Erfidię laudes: gratiaſq; habemus merito magnas

P Q uum noſtris ſycophantiis: dolis: aſtutiiſque

Scapularum confidentia: uirtute ulmoꝝ freti

Q ui aduorſum ſtimulos: laminas: cruceſq;: cõpedeſq;

Neruos: catenas: carceris: numellas: pedicas: boias.

Tortoreſq; acerrimos: gnaroſq; noſtri tergi.

Q ui ſæpe ante ĩ noſtras ſcapulas cicatrices ĩdiderunt.

Eæ nunc legiones: copiæ: exercituſq; furum

Vi pugnando periuriis noſtris euge potiti.

Id uirtute huius collegæ: meaque comitate

Factumſt. qui me uir fortior eſt ad ſufferendas plagas

Le. Edepol uirtutes qui tuas nunc poſſit conlaudare

Sicut ego poſſim quæ domi: duælli quæ male feciſti?

Næ illa edepol pro merito nunc tuo memorari multa poſſunt.

Vbi fidentem fraudaueris: ubi hero infidelis fueris.

Vbi uerbis conceptis ſciens libenter periuraris

Vbi parietes perfoderis: in furto ubi ſis prehenſus.

Vbi ſæpe cauſam dixeris pendens aduerſus octo

Aſtutos: audacis uiros ualentis iurgatores:

Li. Fateor profecto ut prædicas leonida eſſe uera

Verum edepol ni etiam tua quoque malefacta iterari multa

Et uero poſſunt ubi ſciens fideli infidus fueris.

Vbi prehenſus in furto ſies: & manifeſto uerberatus.

Vbi periuraris. ubi ſacro manus ſis admolitus.

Vbi heris damno: moleſtiæ: & dedecori ſæpe fueris.

Vbi creditum quod ſit: tibi datum eſſe pernegaris.

Vbi amicæ: quam amico tuo fueris magis fidelis.

laminæ cãdenteſ igne ſunt: & nocẽtes eas calcare cogunt̃ pedibus. Cruces q̃a eas geſtare ſolent: & ſub cruce cedi. Cõpedes pedũ uincula. Neruos uincula ex neruo ꝯfecta. Numellas cathenas: numellæ dicũt̃ cathenæ ex numeralibus hamis cõtextæ & a numero hamorũ appellatæ: ſũt q dicãt a paſcuis deriuari: & uoluerũt eẽ uincula q̃bus paſtores iumẽta uincire ſolẽt. Boias noxiorũ torq̃s iugũ bouis uincula ſũt colli a bobus dicta. In cõtra auſi ſum⁹. Acerrimos aſperrimos. Cognitores q ſepæ antea exꝑti erãt q̃ꝯta flagella tergo nr̃o pati poſſemus ut ĩmo magis uerbera metuere debuerim⁹. Cicatrices hoc loco ꝓ uulneribus accipe: nam cicatrix ꝓprie eſt uulnus obductũ. Furũ fures nullas alias legiones hñt q̃bus cõfidant niſi ſcapulas & ꝑ trãſlationem loq̃t̃: nam quẽadmodũ duces multitudine militũ freti magna oĩa ꝑicula ſuſcipiãt: ita ſui fortitudine ulnarũ freti nõ dubitãt ſe oĩbus ſubiicere ꝑiculis. Comitate. i. comitatu. Virt⁹. ſ. eorũ facinorũ. Quæ utimur. Intus trãſlatione utit̃ bonorũ ciuiũ q bello & in pace fortiſſimi fuere. Domi uidelicet pace & priuatim. Ne ꝓ certe. Illa. ſ. q̃ feciſti. Fidentẽ q ꝯfidebat. Infidẽs ꝑfidus. Periurabis ꝓ peierabis. Cõceptis excogitatis: nã ꝑiuriũ eo deteſtabili⁹ eſt quo excogitatius conceptis uerbis iurare ſignificat excogitato ꝑiurio nec ſolum ꝑiurio ſed uerbis ꝑiurii peierare: Virgili⁹: Cõceptumq; excute fædus. Sciẽs nõ ĩſciens te falſo iurare. Iurgatores. lictores. Aſtutos q flagellãdi ꝑitiſſimi ſunt. Dicis cãm purgas te: nã dicer̃ cãm nihil aliud ẽ q̃ ſe purgare. Audẽtes q audebãt ſuũ offĩm facer̃. Valẽtes uirib⁹ ꝑpotẽtes. Ni ꝓ certe. Admolit⁹. i. admot⁹. i. appropiquat⁹. Sacro rei ſacræ. i. ubi ſacrile

giũ cõmiſſeris. Dãno ad dãnum. Amicæ. ſ. meretrici. Duriciæ patiẽtiæ. Ad lãgorẽ ad laſſitudinẽ uſq;. Lentis flexibilibus. Nr̃o ĩgenio ꝯſtructio antiqua: & utraq; nũc uſus eſt: & antiqua & nr̃a ſic greci dicũt. Rogita q̃d uis: neſciebat liban⁹ utrũ accepiſſet ꝙ domi remãſerat: & liban⁹ cum mercatore iuerat ad forũ ad demenetũ: ſed tñ cũ uideret ita exultare credebat id q̃d erat. Ariolare pro ariolaris. Lepidum urbanũ: facetũ. Vt ꝓ qualiter. Egre difficiliter. Virgili⁹. Atq; ægre terrã raſtris rimant̃. Inclamat pro ĩclamauit ꝯtra mercatorem. Memoriter lingua nõ deſerabat. Mane uolebat. n. ire ad argyrippũ. Int⁹ ponit̃ de loco: ille egreditur ĩtus. i. de loco ĩteriori egreditur foras.

Phileniũ hæc noĩa phileniũ philortium diminutiua ſunt & blandiẽdi gr̃a eiuſmodi. n. utunt̃ comici & h̃ noĩa ĩponũt: ut glyceriũ grece latie ſignificat dulcicula: phileniũ quoq; diminutiuũ amabilis.

Subauſcultem⁹. q̃uo ſe geſſerit nunq̃d excluſus ſit. Laciniam per laciniã: & eſt extrema pars ueſtimenti uulgo lagaia dr̃. Aſinos q̃a pretiũ aſinorum erat in crumena.

Vt me retẽtas.

Argyrippus acc cepta repulſa a lena diſcedere cogitur: ſed phileniũ retinebat eũ. Ampli⁹ q̃ ſi diſcederes. Vale ſupmum uale q dicit̃ ſolet mortuis. Acerbũ ant̃ tp̃s: Abſtulit atra dies & funere merſit acerbo. Funus dr̃ acerbũ ei⁹ q ĩ prematura ætate moritur. Larg⁹ liberalis. Interdiu tp̃e diurno q̃a dr̃ mox. Solon lator fuit legũ atheniẽſiũ. Gerre nugæ & ieptiæ Noni⁹. M. quodã loco dicit dictas ab iis q naxum ĩſulã ueneri ſacratam hitant: ſed alio loco dicit gerras appellatas crãtes uimineas quibus quodam tp̃re athenienſes cum obſiderent ſyracuſanos utebãtur ad ſcandenda moenia: & quotiens moenia oppugnare uolebant milites clamabãt gerre gerre: ut pontes ſtruerent quibus moenia aſcenderent: & ſyracuſani ludificantes ſucclamabant dicentes gerre. unde tracta conſuetudo ut nugas ſignificant.

Vbi ſæpe ad languorem tua duritia dederis octo:

Validos lictoris ulmeis ad fectos lentis uirgis:

Nũmale relata eſt gratia? collegam collaudaui?

Le. Vt meq; teque maxime atque ingenio noſtro decuit.

Li. Iam omitte iſta: atq; hoc quod rogo reſpõde. Le. rogita ꝙ uis:

Li. Argenti uiginti minas habeſne? Le. ariolare:

Edepol ſenem demenetum lepidũ fuiſſe nobis.

Vt ad ſimulabat ſauream me eſſe: quã facete:

Nimis ægre riſum continui ubi hoſpitem inclamauit

Q uam ſe abſente mihi fidem habere noluiſſet:

Vt memoriter me ſauream uocabat atrienſem.

Li. Manedũ. Le. quid ẽ? Li. philenium eſt ne hæc quæ intus exit?

Atq; argirippus una. Le. opprime os. is eſt ſubauſcultemus.

Lachrymãtem lacinia tenet lachrymãs: quid nam eſſe dicam?

Tacite auſcultemus. Li. atat modo hercle in mentem uenit.

Nimis uellem habere perticã. Le. quoi rei: Li. q uerberarem

Aſinos ſi forte occeperint clamare hinc ex crumina.

Argirippus. philenium. Libanus. Leonida.

Ar. C Vr me retantas? Ph. quia tui amans abeuntis egeo.

Ar. Vale. Ph. aliq̃to amplius ualerem: ſi hic maneres.

Ar. Salue. Ph. ſaluere me iubes: quoi tu abies offers morbũ

Ar. Mater ſupremũ mihi tua dixit: domũ ire iuſſit.

Ph. Acerbũ funus filiæ facit ſi te carẽdum eſt.

Li. Homo hercle hic excluſus ẽ foras: Le. ita res ẽ. Ar. mitte quæſo:

Ph. Q uo nunc abis? Q uin tu hic manes. Ar. mox ſi uoles manebo:

Li. Audin hũc opera ut largus eſt nocturna? nũc enim eſt.

Negocioſus interdius. uidelicet ſolon eſt

Leges ut conſcribat: q̃bus ſe populus teneat. gerræ.

Q ui ſeſe parere apparẽt huius legibus ꝑfecto.

Nũq̃ bone frugi ſient: dies nocteſq; potent.

Le. Ne iſte hercle ab iſta non pedẽ diſcedat: ſi liceſſit:

Q ui nũc feſtinat: atq; ab hac minatur ſeſe abire.

Li. Sermoni iam finẽ face tuo: huius ſermonẽ accipiam.

Ar. Vale. Ph. quo properas? Ar. bene uale apud horcũ te uidebo.

Nam equidem me iã quantũ poteſt a uita abiudicabo.

Ph. Cur tu obſecro immerito meo me morti dedere optas?

Dare ad lãgorem

Decuit.

Nimis ægre

Atrienſis

Crumina

Affers morbum.

Supremum dixit.

Gerre.

Liceſſit

Potent potabunt: Apparent inſtituant. Ne pro certe. Non diſcedat ex hoc inquit cognoſcer̃ poſſumus excluſum. Liceret. ſ. manere. Adiudicabo amouebo. Morti dedis quaſi diceret ſi te interemeris

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

me quoq; ſimul interimes. Ego te.ſ.dedã morti. Quã.ſ.te. Efferamur ad ſepulchrũ.i .una moriamur uno eodemq; funere:& rogo ſepeliamur. Qui pendet dum ceditur. Periculum expertus ſum. Amplexare pro amplexaris. Fumum nam fumus ſolet exprimere lacrimas. Qui.uidelicet ego. Perdidiſti. nam me mortuum uidebis. Tum quãdo optaſti mihi. Verberare.ſ.lubet. Credat:cõmittat. Cinede cinedi dicuntur pueri meritorii. Pantomimi: quod omnia imitantur dictij: nam παν omne ſignificat & χιλιοῦμαι imitari appellat ergo mollem & effeminatum qui muliebria patiebatur. Calamiſtratas dicit qui calamiſtro criſpos reddit crines: nam calamiſtrum eſt acus lõga: & obrotũda quã calefactã iſerũt capillis & ita criſpos reddunt: & qui erant eiuſmodi generis hominum: imo ſe ornabant ſicuti mulieres.

Vt noſtræ fortunæ quaſi dicat uos iocamini & ego pereo. Meis qui nã duas pſonas habet pnomen unam: extrinſecus ĩ uoce ĩtrinſecus in ſignificatõne: extrinſecus tertiam perſonam: ut hic liber ẽ me᷒ hẽt: extrinſec᷒ nã liber meus eſt tertiæ pſonæ intrinſecus primam uł ſecũdam ut hic liber ẽ meus q ſtudeo.i.mei q ſtudeo & iſte liber ẽ tuus q ſtudes.i. tui q ſtudes. Diabolus ĩterpretaẽ græce calũniator: & diabol᷒ uocat demõ quaſi calũniator aĩarũ

Ille diabolus. Perdit donãdo meretrici.

Non perdo qa nõ habeo nemo.n.pdit qđ ñ hẽt. Seccede ſimulant cõloqui uelle de argẽto

Suauius complexos dicit ut blandiaẽ eis ſe pmittere ut complectãtur hanc philenium.

Iſtac opera ĩ iſta opa quã mihi daturi eſtis.

Huius.ſ.philenii.

Meũ.ſ.cõplexũ. Dignũ res digna. Et qđ p

Ar. Ego te? quam ſi intelligã deficere uita: iam ipſe
Vitam meam tibi largiar: & de mea ad tuam addam
Li. Cur ergo minitaris tibi te uitam eſſe amiſſurum?
Nam quid me facturam putas: ſi iſtuc quod dicis faxis
Mihi certum eſt efficere ĩ me omnia eadem quæ tu ĩ te faxis.
Ar. O melle dulci dulcior mihi tu es. Ph. certe.n.tu uita es mihi.
Complectere. Ar. facio lubens. Ph. utinã ſic efferamur.
Le. O libane ut miſer eſt homo qui amat. Li. imo hercle uero.
Qui pendet multo eſt miſerior. Le. ſcio: qui periclum feci.
Circunſiſtamus alter hinc: hinc alter: appellemus:
Li. Here ſalue. Le. ſed num fumus ẽ hæc mulier quam amplexare?
Ar. Quidum? Li. quia oculi ſunt tibi lachrymãtes ego rogaui.
Ar. Patronus qui uobis fuit futurus perdidiſtis.
Li. Equidem hercle nullum perdidi ideo qa nunq̃ ullum habui.
Le. Philenium ſalue. Ph. dabunt di quæ uelitis uobis.
Li. Noctem tuã & uini cadum uelim ſi optata fiant.
Ar. Verbum caue faxis uerbero. Li. tibi equidem: non mihi opto.
Ar. Tum tu igitur loquere quod lubet. Li. hunc hercle uerberare.
Le. Quiſnam iſtuc tibi adcredat cinede calamiſtrate?
Tum uerberes qui pro cibo habeas te uerberari?
Ar. Vt ueſtræ fortunæ meis præcedunt libane longe.
Qui hodie nũq̃ ad ueſperũ uiuam. Li. quapropter quæſo?
Ar. Quia ego hãc amo: & hæc me amat: huic quod dẽ nuſq̃ qcq̃ ẽ
Hinc me clamantem ex ædibus delegit huius mater.
Argenti uiginti minæ me ad mortem appulerunt.
Quas hodie adoleſcens diabolus ipſe daturus dixit.
Vt hanc ne quoq̃ mitteret niſi ad ſe hunc annum totum.
Videt in uiginti minæ quid pollent: quidue poſſunt?
Ille qui illas perdit ſaluus eſt. ego qui non perdo pereo.
Li. Iam dedit argentũ? Ar. nõ dedit. Li. bono animo es: ne formida.
Le. Secede huc libane: te uolo. Li. ſi quid uis. Ar. obſecro uos
Eadem iſtac opera ſuauius eſt complexos fabulari.
Li. Non eadem omnia atq; omnibus here ſuauia eſſe ſcito:
Vobis eſt ſuaue amantibus complexos fabulari.
Ego complexum huius nihil moror. meum autẽ hæc aſpnaẽ.
Proinde iſtud facias ipſe quod faciamus nobis ſuades
Ar. Ego uero & qdem edepol lubens. interea ſi uidetur
Concedite iſtuc. Le. uin herũ deludi? Li. dignum eſt ſane
Le. Vin faciam ut me philenium præſente hoc amplexetur?

Efferri

Calamiſtratus cined᷒.

Pollẽt poſſuntq;.

en quid. Denotatum cum auiditate acceptum: nã denotare non ſolum de cibo dicitur. Proferentur exhibebuntur. Libertos liberti dicuntur ex ſeruis liberi facti. Herilis herimei. Decus ornamentum. Interior corporis.i.animæ.i.corporis mei. Imperator amoris: quia imperare potes amori. Collo.ſ. meo.

Baiullabo feram: unde baiulli dicuntur qui onera tranſportant de loco ad locum. Preſſatum oneratũ: Virgilius. Preſſæ portum tetigere carinæ. Hanc philenium. Non procliue facile: ſed uolo uiderẽ quibus precibus utimini ut eas mereamini. Collocare.ſ.in collo tuo. Ocellus diminutiuum ab oculo. Vitellũ i.dimiduum animæ & cordis: nam uitellus dicitur diminutiuum oui ad ſimilitudinẽ cordis.

Genua confricentur: apud antiquos ſupplices ſolebant genibus p uolui: nam genua miſericordiæ cõſecrata ſũt. Virgili᷒ genua amplectens genibuſq; uolutans. Quid uis: ad philenium conuertitur

Frices & ſita intelligimus fricarẽ cœpiſſe. Redime.ſ.te ab hero quia hoc beneficio poteſt te liberum facere. Eme.ſ.fac obligatum. Bella elegans. Illum libanum. Belle.ſ. oras.

Pape cum hæc diceret dedit ei. Fricares: pro fricaſſes. Facerẽ: ut te deluderem. Optimum uirum: ĩcipit nũc captare beniuolentiã.

Supplicatum: impenſonale ẽ & alloquitur leonidam. Inambulãdum.ſ.ad argyrippum uiciſſim ſicuti tibi. Sis p ſi uis. Soſpitarẽ ſoſpitem facere. Mergere pro nã adorare quaſi capite mergerentur ĩ terram. Cõticinio cõticinium proprie dicitẽ primum noctis temp᷒: quia eo temporẽ animalia omnia qeſcendi grã cõticeſcũt. Factũ uolo: ut detur. Tãtiſper dum tẽp᷒ illud aderit.

Li. Cupio hercle. Le. ſequere hac: Ar. ecquid ſalutis locuti?
Le. Auſcultate: atq; operam date: & mea dicta deuorate:
Primum omnium ſeruos tuos nos eſſe non negamus.
Sed ſi tibi uiginti minæ argenti proferentur
Quo nos uocabis nomine? Ar. libertos. Le. non patronos?
Ar. Id potius. Le. uiginti minæ hic inſunt in crumina.
Has ego ſi uis tibi dabo. Ar. di te ſeruaſſint ſemper.
Cuſtos herilis: decus popli. theſaurus copiarum.
Salus interioris corporis: amoriſque imperator
Hic pone: hic iſtam colloca cruminam in collo plane.
Le. Nolo ego te qui herus ſis mihi onus iſtuc ſuſtinere
Ar. Quin tu labore liberas te atq; iſtam imponis in me:
Le. Ego baiulabo: tu ut decet domimum ante me ito inanis.
Ar. Quid nunc? quid eſt? quin tradis huc cruminã preſſatũ herũ.
Le. Hanc quoi daturus hanc iube petere atq; orare mecum.
Nam iſtuc procliue eſt quod iubes me plane conlocare:
Ph. Da meus ocellus: mea roſa: mi anime: mea uoluptas
Leonida argentum mihi: ne nos deiunge amantis.
Le. Dic igitur me tuum paſſerculum: gallinam coturnicem:
Agnellum: hædillum me tuum dic eſſe uel uitellum.
Prehende auriculas: compara labella cum labellis.
Ar. Ten oſculetur uerbero? Le. q̃ uero indignum uiſum eſt?
Atqui pol hodie non feres ni genua confricantur.
Ar. Quiduis? egeſtas imperat: fricentur: da nunc quod oro.
Ph. Age mi leonida obſecro fer amanti hæro ſalutem.
Redime iſtoc beneficio te ab hoc & tibi eme hunc iſto argento:
Le. Nimis bella es atque amabilis: & ſi hoc eſſet meum hodie.
Nunq̃ remorarem quin darem: illum te orare meliuſt
Illic hanc mihi ſeruandam dedit: & ſane bella belle.
Cape hoc ſis libane. Ar. furcifer & iam me deluſiſti?
Le. Nunq̃ hercle facerem: genua ni tam nequiter fricares:
Age ſis tu in partem nunc iam hũc delude: atq; amplexare hãc:
Li. Taceas: me ſpectes. Ar. quin adhuc philenium adgredimur
Virum quidem pol optimum: & non ſimilem furis huius.
Li. Inambulandum eſt. nunc mihi uiciſſim ſupplicabunt.
Ar. Quæſo hercle libane ſis herum tuis factis ſoſpitari
Da mihi iſtas uiginti minas. uides meam ante mergere.
Li. Videbitur: factum uolo. redito huc. conticinio
Nunc iſtanc tantiſper iubes petere atque orare mecum?

Cuſtos herilis. Decus populi. Salus interioris amoris

Cõpara labella cũ labellis. Confricari genua.

Nequiteẽ

Conticinio

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Magis potius: unum uacat. Liberti: quia q̄uis libertus libere ſit tamen ſeruit hero. Decus amoris: qa amorem noſtrum retinere potes. Anaticula diminutiuum: nam anas: auis quam uulgo ita appellant. Monedulam auis quam uulgo aculam appellant: & imo ita appellant ꝙ monetam & aurum edat & abſcondat & auferat quaſi monetam auream edens. Putillum putus: purus dicitur: unde dicuntur pueri quaſi puri. Indignus quem oſculetur. Aliter ꝙ ſi duxeris. Verum credebam te ioco dixiſſe & ita intelligimus ſe quadrupedem feciſſe: & ſeruū tergo inſcendiſſe. Vt quemadmodum. Abi non ſine cauſa poeta īducit argyrippum adoleſcentem obſequi ſeruo tam īdigne: ut oſtē dat ſtulticiam & īſaniam amatorum qui nō dubitant indigna omnia pati ut libidinē ſuā expleāt: & ita adoleſcētes admonet ut cautiores ſint. Fecero: uidelicet inſcendam. Vt ꝑ ſicuti. Tolutim: tolutim uadis ħ ſermo græcus eſt omnino in latinum conuerſus: ipſi dicebāt nos loco β ponimus b. Tolutim uolubiliter: equ⁹ dicitur tolutim ire: qui facile in quācunq; uolucris flectitur habenis. Hermolaus. Demam hercule iam de ordeo collutim ī badizas. uarro ut equus inquit qui ad uehēdum eſt natus tm̄ tradit̄ magiſtro ut equſo doceat tollutim ad eqtatō hæc ἀδροπου a Iulio polluce dicitur quia carpat ī curſu terram: & collat uolubiliter ac modice ueſtigia. Tollutim quaſi uoluti interpretatur: hos gradarios uocamus q molli gradu & ſine ſuccuſſatura geſtāt. Tollutares equos Seneca in epiſtolis appellat. Exorabis impetrabis. Quadrupedis: quib⁹ quadrupedes ſtimulantur. Cliuum arduum locum: nam cliuus eſt arduus locus moliter editus. Ibi ad piſtores. Aſta tandem miſeratus eſt. Procliui facilt. Quid nunc. ſcilicet facitis. Salus quemadmodū ſalus adoratur: nā omnia prodiis habuere romani: ſalutem: concordiam: quid concordiam īmo febrem? Illam ſtatuam & aram. Obſequellam ab obſequēdo: uidelicet q̄ obſequeret̄ hoib⁹. Iſtoc qa te obſequellā feciſti. Licet licitū ē. Nec ſe dicet excepta elige. Quid. ſ. erit. Eueniet qđ optaueris. Huic philenio. Certe. ſ. optaſti. Ampl⁹ magis. Comodas

Ph. Amando ne exorarier uis te: an oſculando?
Li. Immo uero utrūq;. Ph. ego obſecro & tu utrūque noſtrū ſerua
Ar. O libane mihi patrone mihi trade iſtuc Li. magis decorunſt.
Libertum potius q̄ patronū onus in uia portare.
Ph. O libane occellus aureus: donū decuſque amoris.
Amabo faciam quod uoles. da iſtuc argentum nobis.
Li. Dic igitur me anaticulam: columbam. uel catellum
Hirundinem. monedulam. putillum paſſerculum.
Fac ꝑſerpentem beſtiā duplicem ut habeam linguam.
Circundatorque me brāchiis. meum collum circumplecte.
Ar. Ten cōplectatur carnifex? Li. quā uero īdignus uideor.
Ne iſtuc nequicquam dixeris tam indignum dictum in me.
Vehes pol hodie me ſiquidem hoc argentum ferre ſperes
Ar. Ten ego ueham? Li. tun hoc feras argentum aliter a me.
Ar. Peri hercle. ſi ueꝝ quidē eſt decorum herum uehere ſeruom
Inſcēde. Li. ſic iſtuc ſolent ſuperbi ſubdomari.
Aſta igitur ut conſuetus es puer olim. ſcin ut dicam?
Hem ſic. abi. laudo. nec te equo magis eſt equus ullus ſapiens.
Ar. Inſcēde actutum. Li. ego fecero: hem qd iſtuc eſt? ut tu incedis
Demam hercle iam de ordeo tollutim ni badizas.
Ar. Amabo libane iam ſat eſt. Li. nunquam hercle hodie exorabis
Nam iam calcari quadrupedo agitabo aduorſum cliuom.
Poſtea ad piſtores dabo ut ibi cruciere currens
Aſta ut deſcendam nunc iam in procliui quanquam neq̄ es.
Ph. Quid nunc quoniam ambo ut ē libitum nos deluſiſtis.
Datis ne argentum? Li. ſi quidem mihi ſtatuā & aram ſtatuis:
Atq; ut deo mihi hic immolas bouem: nam ego tibi ſalus ſum.
Le. Etiam tu here iſtunc amoues abs te: atque ipſe me aggredere:
Atq; illa ſibi quæ hic iuſſerat mihi ſtatuis ſupplicaſq;
Ar. Quem te autem deum nominē. Le. fortunam atq; obſequellam
Ar. Iam iſtoc es melior. Li. an quid eſt olim homini ſalute melius?
Ar. Licet laudem fortunam tamen ut ne ſalutem culpem.
Ph. Ecaſtor ambæ ſunt bonæ. Ar. ſciam ubi boni quid dederint.
Le. Opta id quod ut contingat tibi uis. Ar. qd ſi optaro? Le. eueniet

Tollutim badizas

Calcari quadrupedo.

integras. Caput principium. Pes ſicuti tu principium: ita ego finis. Quin certe. Quin qd non īſup & certe ſignificat. Opportune anteq̄ alius adoleſcēs daret. Opa arte. Legibus cōditiōibus. Merutiſſimo ſubſtātiuū ē hoc merutiſſimū. mi. nec mirū apud liuiū ē: peſſimū ꝑ peſſimitate: atq; id peſſimo publico: ita merutiſſimo. i. magno cuius merito merutiſſimitate ſi dici poſſet. Cōpulit cōiunxit hoc ꝙ hāc pecuniam labore ſuſtuli. Hoc quē herus optinet qđ uult. Hac recta uia: Angi portus dicitur uia anguſta ꝑ uicos ſibi cōtigua quaſi anguſtus portus. Angiportū anguſtū limitem. Circuit flexu & ambitu quodā uenit. Reſiſcat: re uacat hoc loco. Vt qualiter. Benedic: ac ſi diceret noli amiari quæ nolum⁹. Benedicitate græci dicunt: & ita diceṝ ſolemus quando aliquid dicitur qđ omem malū faciat audienti. Benedic: bonum omen fac. Intro ī domū. Amare amori operam dare. Ge dum. Nunc īcipit ultim⁹ act⁹ in quo cōtinetur quomodo diabolus alter adoleſcēs riualis argyrippi: Vigīti minas ſicuti conuenerat inter ipſum & lenam deferre parabat: ſed certis qb⁹dam legibus ut ſibi tātum operam dare & cū ſcriptis legibus ac conditionibus ad amicam ueniſſet: īuenit iam preuen ſſe argyrippum cū patre ſuo q occupauerat uiginti minas dare meretrici: quod cum uidiſſet magno dolore ꝑcitus ad uxorem accurrere inſtituit et omnia narrare: ipſum patrem una cū filio meretriciis rebus operam dare: ſed miſſit ſeruum paraſitū qui oīa apiret: Illa ubi audiuit magna celeritate accurrit: & patrem cū filio repperit q iam cōuiuia parauerant: & uirū multis uerberib⁹ multactū abire coegit: Ita ſolus argyripp⁹ potitur amica & huc finē habuit ſcēa: ſed primo introducitur adoleſcēs cū paraſito loq. Perlege: diligenter lege. Poeta auctor: ποιητης. i. factor auctor dici pōt. Prorſus: ualde. Horeſcit timeſcet. Tranſlege: tranſcurre. Quicq; cū quoq;. Probe optie. Predicet

Ar. Opto annum hunc perpetuū mihi huius operas. Le. ipetraſti.
Ar. A in uero? Le. certe iquam. Li. ad me adi uiciſſim atq; experire.
Exopta id quod uis maxime tibi euenire fiet.
Ar. Quid ego aliud exoptem amplius niſi illud cuius inopiaſt
Viginti argenti cōmodas minas huius quaſdem matri?
Li. Dabuntur: animo ſis bono. facile exoptata obtigent.
Ar. Vt conſuere homines ſalus fruſtratur & fortuna.
Le. Ego caput huic argento fui hodie reperiundo.
Li. Ego pes fui. Ar. quin nec caput: nec pes ſermonis apparet.
Nec quid dicatis: nec me cur ludatis ſcire poſſum.
Li. Satis iam deluſum cenſeo: nunc rem ut eſt eloquamur:
Animum argyrippe aduortesis: pater nos ferre hoc iuſſit
Argentum ad te. Ar. ut tempore: opportuneque attuliſtis:
Li. Hic inernnt uiginti minæ bonæ mala opera partæ.
Has tibi nos pactis legibus dare iuſſit. Ar. quid id ē quæſo?
Li. Noctē huius & cœnā ſibi ut dares. Ar. iube aduenire quæſo.
Meritiſſimo eius quæ uolet faciemus: qui hoſce amores
Noſtros diſpulſos compulit le. hæc faciet facile ut patiar:
Ar. Leonida curre obſecro: patrem huc orato ut ueniat.
Li. Iādudū eſt intus hac quidem non uenit angiporto.
Illac per ortum circuit clam ne quis ſe uiderit
Huc ire familiarium ne uxor reſciſcat metuit
De argento ſi mater tua ſciat ut ſit factum. Ar. heia.
Benedicite. ite intro cito ualete. Le. & uos amate.

Diabolus. Adoleſcens. Paraſitus

Ge dum iſtū oſtēde quē cōſcripſiſti ſyngraphū
a Inter me & amicam & lenam: leges perlege
Nam tu poeta es prorſus ad eam rem unicus.
Par. Horreſcet faxo lena leges quum audiet.
Dia. Age quæſo mi hercle tranſlege. Pa. audin? Di. audio.
Pa. Diabolus niclauci filius claretæ
Lenæ dedit dono argenti uiginti minas.
Philenium ut ſecum eſſet noctes & dies
Hunc annum totum. Di. neq; cum quiq̄ alio quidem.
Pa. Addone? Di. adde ut ſcribas uide. plane: & probe.
Pa. Alienum hominem intromittat neminem.
Quod illa aut amicum: aut patronum neminem.
Aut quod illa amica amatorem prædicet.
Fores occluſæ omnibus ſint niſi tibi

Cōmodæ minæ.

Nec pes ſermōis appeṝ

Meritiſſimo eius

Singraphū

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

laudet. Syngrapham: ſyngrapham facito in qua hæc uerba contineantur. Tabula cerata: ac ſi diceret: nec in domibus ſit papirus uel carta: nam antiqui in cereatis tabulis ſcribebant: unde littera a lituris dicta ē nam ſcribebant in cera ſtillo: deinde uſus non erat eius ſcripturæ eodem ſtillo delebant: ergo a delendo & a lituris deriuatur: quia deleo deliui delitum: unde littura & littera dicta eſt. Inutilis pictura: ſicut palladis dianæ aut eiuſmodi dearum quæ perpetuam uirginitatem ſeruarunt. Alienarit: uel donando: uel uendē do. Arbitratū: in tuo arbitrio. Cera: non modo cerata tabula. Oculis miſerabilis amatoris zelotopia.

Sit cæca: tu ei cōprimas oculos: ne unq̄ aliquē reſpiciat. Accipiat a te. Propinare ꝓprie ē uinum ſiue poculum ꝑparare απρο: ante & πινω bibo ide ꝓpinare. Segreget oēs ſuſpiciones .i. nihil oīo faciat: unde ſuſpicionē capere poſſis. Surgit e lecto ubi accumbunt tribꝰ ſtratis thoris: nā triclinium dicitur tribꝰ nam τρεῖσ tres & κλίνη lectus: unum erat ī quo dñs: alterū in quo matrona: Tertiū ī quo familiares accūbebant. Ne malū det alicui q eam ſuſtēteret diſcendentē. Roget ab alio anulū. Admoueat appropinquet. Talos q ī iacēdo noīabant amatores. Nomē nominet. .ſ. dicat o diabole. Deum ne eiꝰ amore capiatur. Religioſa ut non ſatis ſit deas uocař niſi ēt deos īuocet. Dicat quē uelis implorare.

Nutet capite: nam nictet oculorū eſt ānuere uel īnuere eſt nariū uel labrorū. Vetitā ꝓhibitā religione uł īterdictā. Captiones nec te captet in aliquo. Perplexatū miſticū figuratū qđ aliud dicat aliud ſentiat: tūc ꝑplexatum dř: cū aliqđ uerbū pronunciař ut aliud dicař aliud ītelligař. Forte .ſ. ſcribo hoc. Occeſſit īcepit. Proferat apiat & promittat. Exertꝰ nudatus: Virgiliꝰ: exertæ cingula mamæ grauedo chatarrus & humor pfluēs ꝙ caput aggrauet: ſic intelligimus.

Occupatū:

In foribus ſcribat occupatum eſſe ſe.
Patrē hāc amplexari tuū. Di. hic faciet facile ut patiar.
Pa. Aut quod illa dicat peregre allatam epiſtolam
Ne epiſtola quidem ulla ſit in ædibus.
Ne cerata adeo tabula: & ſi qua inutilis
Pictura ſit: eam uendat: ni quadriduo
Abalienarit: quod ex te argentum acceperit
Tuus arbitratus ſit: comburas ſi uelis.
Ne ulla ſit cera ubi facere poſſit litteras.
Vocet cōuiuam neminem: illam tu uoces
Ad forum: ne quem oculos adiiciat ſuos.
Si quem alium aſpexit: cæca cōtinuo ſiet:
Tecum una poſtea æque poculo potitet

Propinet

Adſtet: accipiat: tibi propinet: tu bibas.
Næ illa minus: aut plus: q̄ tu ſapiat. Di. ſatis placet.
Pa. Suſpiciones omnes ab ſe ſegreget

Pedē pede premat

Neque illæc ulli pede pedem homini premat.
Conſurgat: neq; in lectum inſcendat proximum:
Neq; quum deſcendat inde det cuiq̄ manum
Spectandum ne cui anulum det: neq; roget.
Talos ne cuiq̄ homini admoueat niſi tibi.
Quum iaciat te ne dicat nomen nominet.
Deam ſibi inuocet quam libebit propiciam.
Deum nullum: ſi magis religioſa fuerit:
Tibi dicat. tu pro illa ores ut ſit propicius.
Neq; illa ulli homini nutet: nictet: annuat:
Poſt id ſi lucerna extincta ſit: ne quid ſui
Membri cōmoueat quicq̄ in tenebris. Di. optimunſt.
Ita ſcilicet facturam. uerum in cubiculo

Votita

Deme iſtuc: equidem illam moueri geſtio
Nolo habere illam cauſam: & uotitam dicere.
Pa. Scio captiones metuis. Di. uerum. Pa. ergo ut iubes
Tollam. Di. quid ni? Pa. audi reliqua. Di. loquere audio.

Perplexibile uerbum.

Pa. Neq; ullum uerbum faciat perplexibile:
Neq; ulla lingua ſciat loqui niſi attica.
Forte ſi tuſſire occepſit. nec ſic tuſſiat
Vt cuiq̄ linguam in tuſſiendo proferat.

Grauedo ꝓfluat

Quod illa autem ſimulet quaſi grauedo profluat:
Hoc ne ſic faciat: tu labellum abſtergeas

demonſtraſſe. Vicerim: dū nos cōuiuio opam damus. Eſto ſit. Multa poena. Scriptis alii uolunt ut ſit frequētatiuū a ſcribo: ſed magis faceres ſcripto as: ſi ītelligere potes. Scriptis .i. rebus ſcriptis. Serta hec munera alus amoris cōueniūt. Seruet calide aduertat. Pure caſte. Spurcas inceſtas. Mortualia: feſta mortuorū ī quibus feriæ mortuorum celebrabantur. Nuge: non uane ſunt īmo proſunt nobis quia non mortualia ſunt in quibus mulieres caſtæ eſſe ſolent.

Equere hac: In hac ſcena cōtineť qūo adoleſcēs diabolus cū ꝑuentū eſſet ad meretricē īuenit eā argyrippo & patri ſuo occupatam eſſe & eis operam dare: ubi autem uidit ſe eſſe deluſum: & occupaſſe adoleſcētem uiginti minas dare meretrici: auxilio pris q & ipe ad meretricē aderat ita iracūdia accēſus eſt ut ipſe ad uxorē demeneti curreř uoluerit: ſed a ſeruo monitꝰ ut ſe potiꝰ mitteret ne ſi diabolus ipſe iret ſuſpectꝰ foret: paraſitū ſeruū ſuū ad Archemonā demeneti uxorē miſit q hæc nūciaret. Primo ergo ītroduciť diabolus adoleſcēs: q ut ītelligere debemus ubi ad meretricis ædes ꝑuēit & uidit philenū amicā huic argyrippū & pr̄em eiꝰ demenetū accubare: magno dolore accenſus ī hoc uerba ꝓrūpit dicēs

Sequere hac: ego ne patiar: ꝙ hi me deceperint. Emori ualde mori: & nō ſine cā e adiecit ꝙ uehementer faceret. Ain ꝓ ais ne tu .ſ. demenete pfide ſenex: & ad demenetū alloqť. Quā fungař ꝓ fungaris. Et dicas ſenē .ſ. te & iō nō poſſe ueneréis rebus cū ipſa te exerceř. Scortum meretricē. Amāti mihi. Suppilles .i. clam ſurripias: clā extorqueas: ſub ſe per ſignificat aliqđ occultū ſicut ſubrideo clā rideo. Suppiles .i. clā

Potius: q̄ cuiq̄ ſaluium faciat palam.
Nec mater lena ad uinum accedat interim.
Nec ulli uerbo male dicat: ſi dixerit
Hæc mulcta ei eſto uino uinginti dies
Vt careat. Di. pulchre ſcriptis ſcitum ſyngraphum.

Coronæ. Serta. Vnguenta

Pa. Tum ſi coronas: ſerta unguenta iuſſerit
Ancillam ferre ueneri aut cupidini
Tuus ſeruus ſeruet ueneri na eas det an uiro

Pur̄ & ſpurcæ noctes. Mortualia

Si forte pure uelle habere dixerit
Tot noctes reddat ſpurcas quot puras habuerit.
Hæc ſunt non nugæ. non enim mortualia.
Di. Placent profecto leges. ſequere itro: Pa. ſequor.

Diabolus. paraſitus.

Di. Eqre hac: ego ne hæc patiar? aut taceā? emori
Me malim: q̄ hec non eius uxori indicem
Ain tu apud amicam? munus adoleſcentuli
Fungare: uxori excuſes te & dicas ſenem.

Suppillo

Præripias ſcortum amanti? atq; argentū obicias
Lenæ? ſuppilles clam domi uxorem tuam?
Suppendas potius me: q̄ tacita tu hæc auferas.
Iam quidem hercle ad illam hinc ibo q̄ tu ꝑpediem.
Niſi quidem illa ante occupaſſit. te effliges ſcio
Luxuriæ ſumptus ſuppeditare ut poſſies.
Pa. Ego ſic faciundum cenſeo. me honeſtius eſt.
Quam te palam hanc rem facere: ne illa exiſtimet
Amoris cauſa percitum id feciſſe te:
Magis quā ſua cā. Di. at pol quin dixiſti rectius.
Tu ergo fac ut illi turbas. lites concias.

Emone. Expilare

Cum ſuo ſibi gnato una ad amicam de die
Potitare: illam expilare iam emone.
Pa. Eſto. iſtuc curabo. Di. at ego te operiar domi.

Suſpendas potius me: ac ſi diceret potius paterer ut me ſuſpenderes. Tacite occul
uxorem tuam ſpolies. Suſpendas potius me: ac ſi diceret potius paterer ut me ſuſpenderes. Tacite occul
te: ignore: nemine ſciente: & pſertim uxore. Ad illam .ſ. uxorē tuā. Effliges afficies .ſ. cruciatibus. In illa
te occupaſſet: ꝓ occupauerit .ſ. affligere te: ꝙ tu illā affligas. Luxuriæ ut tu ſūptus ſuppeditare poſſis: pro
poſſis: ut bona eius oīa ſit ī poteſtate tua: & ea poſſis meretrici cōferre: & cū hec dixiſſet diabolus ꝙ maxīa
celeritate poterat ad demeneti uxorē ſe dare uolebat: ſed paraſitus ſeruus ſuus eū detinuit dicēs: equs eſſe ſe
ipm hæc demeneti uxori nunciare ꝙ diabolus: ne illum uxor ſuſpectum habeat. Sic faciendum quemad
modum dicam. Palam facere .i. manifeſtare. Hanc rem: uidelicet cum meretrice accubare uirum ſuū una
cum filio. Percitum incitatum. Cauſa amoris: & non ſua cauſa. Turbas turbationes. Contras cōmo
ueas. Sibi ad danum & dedecus: imo contra uoluntatem eius. Vna ſimul. Ad amicam: apud amicam
De die: luce patenti quod magis exoſum eſſe debet & uituperabile. Illam uxorem. Expillare ſpoliare
.ſ. bonis ſuis. Iſtud curabo .ſ. indicare uxori ſuæ. At ego te operiar domi: te expectabo domi noſtræ ut
mihi renuncies quomodo res geſta ſit.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ge dum cubamus ſis pater. In hac ſcena cōtinet̃ q̃uo argiryppus & demenetus pater uenerãt ad phi a lenium: & ibi ſicuti iſtituerãt cenã parauerãt: quã ſimul cum nocte fili⁹ patri quoq; pēdere argirypp⁹ ꝓmiſerat ſicut ſupra uidim⁹: Argiryppus igit̃ parata cena: patrē iuitare cæpit ut diſcūbere uellet: & ita pr̃ obſequens ad diſcūbēdum ſe poſuit: ſed cum filium ſuum uideret triſtem eſſe: eo ꝙ amicã ſuam pater petierat: iterrogauit pater ex eo cur ita triſtis eſſet adoleſcẽs reſpondit ſe triſtem nõ eſſe: & quod ꝓmiſerat libenter exoluere: dixit ẽt ſe cũ quacũq; alia potius paſſurũ eſſe prem ꝙ̃ cum amica ſua pr̃ oino eam ſe nocte illam poſſidere uelle retulit: & ita ſibi argyrip p⁹ obſecũdauit:

Argir. Adoleſcens. Senex. Demenetus.

Ar. Ge dum cubamus ſis pater. **Se.** ut iuſſeris:
a Mignate: ita fiet. **Ar.** pueri menſam apponite.
Se. Nũqdnã tibi moleſtũ ẽ mi gnate ſi hæc nũc mecũ accubat
Ar. Pietas pater oculis dolorem prohibet. quãq̃ ego iſtanc amo
Poſſum equidẽ inducere animũ ne ægre patiar: quia tecũ accubat
Se. Decet uerecundũ eſſe adoleſcẽtẽ argyrippe. **Ar.** edepol pater
Merito tuo facere poſſum. **Se.** age ergo hoc agitemus conuiuium.
Vino ut ſermone ſuaui: nolo ego metui: amari mauolo
Mi gnate mi abs te. **Ar.** pol ego utrũq; facio: ut æquũ eſt filium.
Se. Credã iſtuc ſi eſſe te hillarẽ uidero. **Ar.** an tu eſſe me triſtẽ putas?
Se. Putẽ ego? quem uideam æque eſſe mœſtũ ut quaſi dies ſi dicta ſit.
Ar. Ne dixeris iſtuc. **Se.** ne ſic fueris illico ego non dixero.
Ar. Hem aſpecta. rideo. **Se.** utinã male qui mihi uolunt ſic rideant.
Ar. Scio equidem quãobrẽ me pater triſtẽ credas nunc tibi:
Quia iſtæc ẽ tecũ atq; ego qdem hercle ut uerũ tibi dicam pater.
Ea res me male habet: ac non eo quin tibi non cupiã quæ uelis
Verum iſtã amo: aliam tecum eſſe equidem facile poſſum perpeti.
Se. At ego hãc uolo. **Ar.** ergo ſũt que exoptas. mihi q̃ ego exoptẽ uolo
Se. Vnum hunc diem perpetere. quoniã tibi poteſtatem dedi.
Cum hac annũ ut eſſes atque amanti argenti feci copiam.
Ar. Hem iſtoc me facto tibi deuixiſti. **Se.** quin te ergo hilarẽ das mihi?

Induceř animum
Agitemns cõuiuium.
Dies dicta
Male me habet.

Age dum. age modo. Sis ꝓ ſi uis. Accubam⁹: cũ meretrice iquit amica ſedeam⁹: quia iã parata eſt cena. Apponite apparare menſã: hoc eſt mẽſæ neceſſaria ſupiponite. uidelicet qbus opus ẽ. Si hec. ſ. amica tua. Accubat mecũ diſcũbat apd me. Pietas pater oculis dolorem prohibet ea inquit pietate ſum erga te quã filius eſſe debet in patrẽ: & ideo hac pietate ductus: poſſum hæc ſine moleſtia perpeti ꝙ hec tecũ accubet. Poſſum iducere animum. i. poſſum hoc mihi pſuadeř. Qui pro ut. Docet uerecundum eſſe adoleſcẽtem argyrippum. i. docet adoleſcentem uenerari patrem & nõ ſolum patrem: ſed maiores ſuos. Edepol pater merito tuo facere poſſum. ſ. ut te uenerer qa tu de me bene meritus es: ut ꝓpterea hoc tibi preſtare debeam. Igitur qñ quidem merito meo mihi te obſequi nõ piget. Agitemus. i. habeamus hoc conuiuiũ uino. Vt ꝓ ſicuti. Sermone ſuaui: ſicuti iter nos ſuaui ſermone utamur uolo ita & uino dulci. Manolo magis uolo. Amari. ſ. a te filio meo ꝙ̃ metui. Vtrũq; facio. ſ. & amo te & metuo. Vt æquũ eſt filiũ. ſ. facere. i. amare & timere prẽm: In huiuſmodi comœdiis ẽt continet̃ nõ nulla q̃ ad moralitatẽ ptinẽt: qa dicit filios debere prẽm amare & ſimul uenerari: ſimul ẽt timere ne eos ad iram ꝓuocent. Credã iſtuc. ſ. ita eſſe ut dicis uidelicet ꝙ tu me ames & metuas. Si te eſſe hilarẽ uideor: ſi tu mihi faciẽ lætã oſtẽderis. Putẽ ego: iterrogas me ſi putẽ. Quẽ uideã eſſe mœſtũ ut quaſi ſi dies dicta ſit: nõ dubito inqt te triſtẽ eẽ iõ ſcio: nã cũ multũ tuũ pſpicio facile hoc dignoſcere poſſum non. n. alio uultu es: ꝙ̃ eſſe ſolet cui dies dicta ẽ ad populũ: dies dicebat̃ illi q accuſabat̃ ad pplm: & cui cã dicenda erat ad pplm: & dicebat̃ dies dici. i. dies certus ſtatutus: quo cãm diceř deberet: q ad pplm fuiſſet accuſatus: ueniebat igit̃ ille ꝓlixa barba mœſto uultu ac longioribus capillis ad ppli p̃ſentiã ut cãm ſuã diceret. Vt qua ſi dies dicta ſit: ac ſi ad pplm uocatus eſſes ut cãm tuã diceres. Iſtuc ꝓ iſta. ſ. mœſto me uultu eẽ: & nõ alio uultu ꝙ̃ ſi mihi dies dicta eẽt. Nec ſi fuero: ẽt tu das opam ut alacrẽ uultũ oñdas. Video ñ ne uides me rideř: & ita ĩtelligim⁹ eũ ridere cœpiſſe ut pr̃i morẽ gereret. Vtinã male q mihi nolũt ſic rideãt: utinã iqt inimici mei oẽs ita ſe ridẽdo hẽant qualẽ te hẽs: uidelicet ut uultu rideãt corde aũt plorẽt & lacrimeñt ſicut tu facis. Sic rideãt: uidelicet uultu qdẽ rideãt foris: corde aũt & ĩtus plorẽt. Eqdẽ ego qdẽ: ſic exponit ſerui⁹ ĩ Virgiliũ Iſtec uidelicet amica tua quã amo. Ea res me male hẽt. i. dolet mihi: & notãdus hic ſermo: qa antiq dicebãt doleo tibi: nos aũt doleo te. Eo hoc ẽ iõ hẽt me male iſta res. Verũ iſtã amo aliã tecũ: hic oñdit placeř ſibi q̃ pr̃ optet: ex altera pte oñdit diſplicere ſibi q̃ pr̃ cupiat. Verũ iſtã amo: nõ poſſum qñ iſtã amem At ego hãc: tu dicis te facile pati poſſe aliã mecũ eẽ: ſed ego hãc uolo. Ergo qñ qdem hẽre uis q̃ cupis. Sũt. ſ. tibi. Que optas: uidelicet amicã meã. Vnũ hũc diẽ ppetẽ: tu iqt igratus mihi es fili: miſſi tibi pecuniæ copiã: feci ꝙ amicæ dares: ut totũ hũc ãnũ tecũ eẽt: an nõ potes pati eã p diẽ mecũ eẽ: ac ſi diceret pati debes ſi uis patri gratus eſſe. Hẽ iſtoc me pacto tibi deuinxiſti: non poſſum hoc quod uis tibi recuſare: qa me tibi maximo & immortali beneficio deuinxiſti. Hoc facto: ꝙ mihi hanc pecuniam ſubminiſtraſti.

Ergo: quandoquidem ita eſt ut dicis. Quin. i. cur non das. Hillarem alacrem.

In tu meum uirum. In hac ſcena cõtinetur: quomodo paraſitus indicauit arthemonæ uxori demene a ti quomõ maritus ſuus apud amicam illi ſe in cõuiuio miſcuiſſet: & rebus meretriciis operam dare: qd cum illa audiuiſſet magna animi indignatiõe pcita ſe cõtinere nõ potuit: quin cõtinuo accurreret & uirũ cum meretrice dep̃henſum inde abſtraheret: ueniens igit̃ rem oẽm ſicuti ille narrauerat ita eũ iuenit uirum ſuũ una cum filio apud meretricem eẽ: qd cum cõpiſſet multum oneratum cõuitiis uirũ domum inde diſcedere cõpulit. Primo igit̃ ſola paraſitũ q ſibi hæc nũciauerat ibi p̃ſentẽ alloquit̃ dicens. Ain ꝓ ais ne: eſt ne ita inquit ut dicis meum uirũ potare una cũ filio. Obſecro ain. ꝓ ais ne: ac ſi diceret ſerio an ioco ne dicis. Neq; filio ſciente. i. ĩ cõſpectu mei & filii. Creduas ꝓ credas. Sceleſta pdita. Frugi frugalem cõtinẽtem & utilem. Sicũ ſobriũ ſicut madidũ ebrium ſignificat ita ſiccũ ↄtinẽtẽ Cõtinẽtem abſtinentem ab ĩhoneſtis rebus Amantẽ uxoris ſuæ q p̃ceteris uxorem ſuã amaret. At nũc dehĩc ſcito illũ hæc nũc oĩa q̃ uxor dixerat: in ↄtrarium uertit paraſit⁹ & ſingula ſingulis reddit Añ oẽs minimi mortalẽ p̃cii ad id referẽ qd illa dixerat uirum frugi ratã ſe eẽ. Madidum ebrium: qa illa dixerat ſiccum. Nihili qa bis illa dixerat frugi. Nihili. ſ. p̃cii. Incõtinentem qa illa ↄtinẽtem dixerat. Atq; oſſorem Vxoris ſuæ ad id referẽ ꝙ illa dixerat amãtem uxoris ſuæ. Oſſorem ab odi odiſti: deriuatũ ẽ a uerbo defectiuo nõ. n. odio odis dicimus ſed tãtũmodo odi odiſti odit. Pol ni uera iſtec eſſent. uere inq; eſt queãdmodum illũ eſſe dicis: nam niſi ita eſſet. Pol p polucẽ. Nũq; faceret ea quæ nunc facit. ut ad amicam una cũ filio ire. Ego quoq; hercle: ego quoq; tecum inqt paraſitus deceptus ſum. Vna potet ſimul potet. Vnã nam ſi unã hẽret ĩpe alteram filius tolerabili⁹ eẽt.

Arthemone mulier. Paraſitus. Demenetus. Argyrippus
Philenium meretrix.

Ar. a In tu meum uirum hic potare obſecro cũ filio?
Et ad amicam detuliſſe argenti uiginti minas?
Meoq; filio ſciente id facere flagitium patrem?
Par. Neq; diuini: neq; mihi humani poſthac quicq̃ accreduas,
Artemona: ſi huius me rei eſſe mendacem inueneris.
Art. At ſceleſta ego præter alios meum uirum frugi rata
Siccum: frugi: continentem: amantem uxoris maxume.
Pa. At nunc dehinc ſcito illum ante omnes minimi mortales precii
Madidum: nihili: incontinentem: atq; oſorem uxoris ſuæ.
Pol ni uera iſta eſſent nunq̃ faceret ea quæ nunc facit.
Ego quoq; hercle illum ante hac hominẽ ſemp ſum frugi ratus
Verum hoc facto ſeſe oſtendit: qui quidem cum filio
Potet una: atque una amicam ductet decrepitus ſenex
Art. Hoc ecaſtor eſt quod ille it ad cœnam quotidie
Ait ſeſe ire ad archidemum. cheream: chereſtratum.
Cliniam: cremem: cratinum: climiam: demoſthenem.
Is apud ſcortum corruptelæ: & liberis luſtris ſtudet.
Pa. Quin tu illum iubes ancillas rapere ſublimem domum?
Art. Tace modo: næ illũ ecaſtor miſerũ habebo. **Par.** ego iſtuc ſcio
Ita fore illi: dum quidem cum illo nupta eris. **Ar.** ego cenſeo
Eum etiam hominem in ſenatu dare operã aut clientibus.
Ibi labore delaſſatum noctem totam ſtertere.
Ille opere foris faciendo laſſus noctu aduenit.
Fundum alienum arat. incultum familiarem deſerit:
Is etiam corruptus porro ſuumq; corrumpit filium.
Pa. Seqre hac me mõ: iã faxo ipſum hoiem mãifeſto opprias
Ar. Nihil ecaſtor eſt quod facere mauelim. **Pa.** mane dũ. **Ar.** qd eſt?
Pa. Poſſis ſi forte accubantẽ tuum uirum conſpexeris:
Cum corona amplexum amicam: ſi uideas cognoſcere?
Ar. Poſſum ecaſtor. **Pa.** hẽ tibi hoiem. **Ar.** perii. **Pa.** pauliſp mane.
Aucupemus ex inſidiis clanculum quam rem gerant.
Ar. Quid modi pater ãplexandi facies. **De.** fateor gnate mi.
Ar. Quid fatere. **De.** me ex amore huius corruptum oppido:
Pa. Audin qd ait? **Ar.** audio. **De.** egon ut nõ domo uxori meæ

Faceř flagitium diuinus.
Humanus accreduas
Siccum frugi contines
Madid⁹ nihili incõtinens.
Decrepitus ſenex
Luſtris
Daꝛ operã
Delaſſatus
Fũdum familiarem
Manifeſto opprimas
Aucupem⁹

Decrepitus decrepitus dr̃ q ad extremũ ſenectutis puenit: nã creperus. ra. rum. dubiũ ſignificat. Vñ decrepit⁹ de cui⁹ uita dubitat̃: uñ ẽt crepuſculũ qd dubiũ eſt iter diẽ & noctẽ: Corruptele corruptiõi. Liberis parẽtib⁹ & ĩmo flagitioſius ꝙ̃ ſi ĩ abdito loco. Ita ſecum loqt̃. Ne certe: Habebo tractato: exercitũ libere hẽbat: In ſenatu dicẽdo cãm uel ſñiam. In foro cliẽtum defendẽdo ĩ foro. Delaſſatũ feſſum.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Mane ītelligim⁹.n.iuiſſe. Corōa ſertis. Hem primā īdicat. Aucupem⁹ uideam⁹ latēter. Modū finē Ego ne.ſ.faciā. Pallam ueſtem. Cōducere eſt uſum alicui⁹ rei p̄mio emere. Vita ānua ſenſus ē:ſi qs mihi ꝑmittat celerē mortē uxoris ut poſt ānum ſit moritura ego tamē non īduci poſſem qui hāc ueſtē darē. Cōduci pſuaderi. Suppillabat latēter expillabat. Quod.ſ.facere. Diu factū multū tp̄is abiit. Cū primo ex quo. Interibi.mox:ſtatī:alii īteribi legūt. Perii ītelligim⁹.n.uirū oſculatū meretricem. Scapuli ſcapulū dr̄ qcqd aliquā rē capit:īde ſcapulū dr̄ ſarcophagum qui σαρξ caro φαγω edo: Sarcophagum ergo q carnē comedit. Aiam ſpiritū. Nauſeā nauſea ſētina nauis & dr̄ a nauſeando qa ꝓuocat uomitum. Quid ais.ita ne uitupas mr̄em. Si ne expectabo dū ueneris. Vitiū pro cōuitiū auferefis. Dotatā q̄ magnā dotē dederit:in quo ꝑ trāſitū oſtendit uxorē dotatā ſemꝑ ſuꝑbam & arrogātem eē. Ecquid ꝑ enquid. Quia nō adeſt tūc.n. eam amo cum abeſt. Amator ironice. Funditat dicit. Fenerato ad ſen⁹ cū ſenorē. Oſculādo.ſ. pugnis. Porro deīde cum tu ieceris. Te deſidero & intelligim⁹ ieciſſe optimū pūctum. Mulſum genus potionis ex melle & lacte confectū.ſed hoc loco accipit ꝑ dulci uino. Cantharus uas anſatū. Fulonica eſt ars fulonis:nam ars fulonica magni laboris ē: inde q hāc artē exercent pati dicet̄ diſcere. Dicis nō queo durar̄. Iſtec uerba uidelicet te philenium & uxoris mortē. Pollinctor dr̄ qui cadauera curtat. Gliſcit gliſco has ſignificatiōes hēt:cōgelaſco:creſco:igneſco:ſicuti hoc loco. Gliſcit creſcit. Tu o philenium. Quid.i.cur. Receptio res uerbi cū infinito ſibi iuicē cedūt: nā īfinitus ſignificat rem uerbi & res uerbi ſignificat infinitum uti hoc loco. Receptio pro recipe. Cuculus eſt auis que

Palla
Vita ānua.
Ganeum
Suppillo
Anīa fetet
Neceſſum
Cuculus

Surripiam in deliciis pallam quam habet:atque ad te deferam?
Non edepol conduci poſſum uita uxoris annua.
Pa. Cenſen tu illum hodie primum ire adſuetum in ganeum?
Art. Ille ecaſtor ſuppillabat me:quod ancillas meas
Suſpicabar:atque inſontis miſeras cruciabam.Ar.pater
Iube dare uinum.iādudum factum eſt quum primum bibi.
De.Da puere ab ſummo.Ar.age tu iteribi ab infimo da ſuauium.
Art.Perii miſera:ut oſculatur carnufex:capuli decus
De.Edepol animam ſuauiorem aliquanto q̄ uxoris meæ.
Ph.Dic amabo.an fetet anima uxoris tuæ?De.Nauteam
Bibere malim ſi neceſſum eſt:quam illam oſcularier.
Art.Ain tandem edepol?ne tu iſtuc cum malo magno tuo
Dixiſti in me.ſine uenias modo domui faxo ut ſciar
Q uid pericli ſit dotatæ uxori conuicium dicere
Arg.Ec q̄d matrē amas?Sen.ego næ illā nunc amo quia non adeſt.
Arg.Q uid cū adeſt.Sen.piiſſe cupio.Par.amat hō hic te ut prædicat.
Art.Ne ille æcaſtor fænerato fundicat nam ſi domum
Redierit hodie oſculando ego ulciſcar potiſſimum
Arg.Tace pater talos:ut porro nos iaceamus.Sen.maxime.
Te philenium mihi atq̄ uxoris mortem:hoc uenerium eſt
Pueri plaudite & mihi ob iactum cantharo mulſum date.
Art.Non queo durare.Pa.ſi non didiciſti fulonicam
Non mirandum eſt:in oculos inuadi optimum eſt.
Ar. Ego pol uiuam:& tu his hæc hodie cum tuo magno malo
Inuocaſti.Pa.ecquis currit pollinctorem accerſere?
Arg.Mater ſalue.Ar.ſic ſalutas?Pa.mortuus eſt demenetus:
Tempus ſubducere hinc me pulcre:hoc gliſcit prælium.
Ibo ad diabolum.mandata dicam facta ut uoluerit.
Atq̄ interea ut decumbamus ſuadebo:hi dum litigant.
Poſt demum huc cras adducam ad lenam:ut uiginti minas.
Ei det.in parte hac amanti.ut liceat ei potirier.
Argyrippus exorari ſpero poterit:ut ſinat.
Seſe alternas cum illo noctes hanc frui:nam ni impetro
Regem perdidi:ex amore tantum eſt homini incendium.
Art.Q uid tibi huc receptio ad te eſt meum uirum?Ph. pol me quidē
Miſeram hodie enecabit.Art.ſurge amator:i domum.
De.Nullus ſum.Art.imo es:ne nega:omnium pol nequiſſimus.
At etiam cubat cuculus.ſurge amator:i domum.
De.Ve mihi.Art.uera ariolare:ſurge amator:i domum.

que ſicuti papias dicit ſua obliuiſcitur oua:& aliena īcubat & cōcaleſcit & bene huic cōuenit. Iſtuc.ſ.ad me & intelligimus corripuiſſe. Odium pro odio habeas. Olet redolet. Palla ueſtis talaris.uſq̄ ad talos ꝑtingēs:Statius.Si docet aurata ueſtigia uerter̄ palla Nō taces qnaſi dicat tu me quoq̄ accuſas.

De. Abſcede ergo paululū iſtuc.Art.ſurge amator:i domū.
De. Iam obſecro uxor.Art.nūc uxoré me eē meminiſti tuā?
Modo quum dicta ī me ingerebas:odium nō uxor eram.
De. Totus perii.Art.quid tādē?anima fetet ne uxoris tuæ?
Le. Mirrhā olet.Ar.iā ſubripuiſti pallā:quā ſcorto dares?
Arg. Ecaſtor qui ſubrepturum pallam promiſit tibi?
Art. Non taces?Arg.ego diſſuadebā mater.Art.bellum filium
Iſtoſcine patrem æquum mores eſt liberis largirier?
Nihil ne te pudet?De.pol ſi aliud niſi ſit:tui me uxor pudet.
Art. Cano capite te çuculum uxor ex luſtris rapit.
De. Non licet manere:cœna coquitur:dum cœnē modo?
Art. Ecaſtor cœnabis:hodie ut dignum eſt magnum malum.
De. Male cubandum eſt:indicatū me uxor adducit domum:
Arg. Dicebam pater tibi ne matri conſuleres male.
Phy. De palla memento amabo.De.iubē hāc hinc abſcedere?
Art. Immo itus potius:ſequere me hac mi anime.Sen.ego uero ſequor.
Arg. I domum.Ph.da ſauium etiam prius q̄ abis.De.i in crucem.
Grex hic ſenex ſi quid clā uxorē ſuo aīo fecit uolup
Neq̄ nouū:neq̄ mirum fecit:nec ſecus q̄ alii ſolent:
Nec quiſquam eſt tā ingenio duro:nec tā firmo pectore.
Q uin ubi quicquam occaſionis ſit.ſibi faciat bene.
Nunc ſi uoltis deprecari huic ſeni ne uapulet
Remur impetrari poſſe.ſi plauſum ſic clarum datis:

Plauti Aulularia.

Pudet aliqd ꝯſtructō antiqua. Accubādū. diſcūbendū menſæ. Male ꝯſuleres matri. .i.malū cōſiliū ſtrueres ꝯtra matrē. Iube indignabatur q̄ reuocaret. Intus de loco iterioti. Aīe mi.ſ.philenīū. h Ic ſenex.Poeta qa uidebat hāc fabulā finiſſe cōtra ꝯſuetudinē & ꝓprietatem comædiarū: qa ꝓprie cōmædiarū ē iucundos exitus hr̄e:ſed qa ī fine ꝯtinebat altercatio uxoris in uirum:& q̄d deterius erat multis uerberibus cedēdas: primo excuſat demenetum dicens ſi ſenex & grex minorum.i.multitudo minorū loquitur. Volup pro uoluptatis apocope qua raro utuntur noſtri:greci uero frequēter. Duro cōtinenti & aſpero. Firmo forti. Faciet bn̄.i. ſibi obſequatur. Sic plauſura intelligimus: oſtendiſſe plauſum manuum.

Ingero dcā
Cano cap
Luſtrum.
Cuculus.
Volup
Ingeniū durum.
Pect⁹ firmū

Argumentum.

Enex auarus uix ſibi credens euclio:
f Domi ſuæ defoſſam multis cum opibus
Aulam inuenit:rurſumq̄ penitus cōditam
Exanguis.amens.ſeruat:eius filiam
Liconides uitiarat.interea ſenex
Megadorus a ſorore ſuaſus ducere
Vxorem auari gnatam depoſcit ſibi.
Durus ſenex uix promittit:atq̄ aulæ timens
Domo ſublatam uariis abſtrudit locis.
Inſidias ſeruos facit huius liconidis
Q ui uirginem uitiarat:atque obſecrat
Auunculum megadorum ſibimet cedere
Vxori amanti:per dolum mox euclio
Q uum perdidiſſet aulam inſperato inuenit.
Lætuſque natam collocat liconidi.

Exanguis.
Amens
Aula.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Argumentum.

a Vlam repertam auri plenam euclio
Vi ſumma ſeruat miſeris adfectus modis.
Liconides iſtius uitiat filiam.
Volt hanc megadorus indotatam ducere:
Lubenſque ut faciat:dat coquos cum obſonio
Cōpreſſor.
Auro formidat euclio:abſtrudit foris.
Re omni inſpecta compreſſoris ſeruulus
Id ſūripit:illic euclioni rem refert.
Lar familiaris.
Ab eo donatur auro uxore & filio.

Lar Familiaris. Prologus.

Miror ꝑ neſcio ue teres ponebāt: nam admiratio ab ignorātia deſcēdit. Donatus miror unde ſit.
E quis miretur qui ſim paucis eloquar:
n Ego lar ſum familiaris:ex hac familia
Vnde exeuntē me aſpexiſtis:hāc domum
Iam multos annos, quam poſſideo:& colo.
Patri:auoque iam huius qui nunc hic habet.
Sed mihi auus huius obſecrans concredidit
Cōcredidit
Theſaurum auri clam omnis in medio foco
Defodit uenerans me:ut id ſeruarem ſibi.
Q uoniā is moritur ita auido ingenio fuit.
Quoniam Auidum ingenium
Nunquam indicare id filio uoluit ſuo.
Inopemq; optauit potius eum relinquere.
Q uam eum theſaurum commoſtraret filio.
Nō magnū modum
Agri reliquit ei non magnum modum.
Q uo cum labore magno:& miſere uiueret.
Vbi is obiit mortem:qui mihi id aurum credidit:
Credere Obſeruare
Cœpi obſeruare ecquid maiorem filius
Mihi honōrem haberet q̄ eius habuiſſet pater.
Honor Impendio
Atq; ille uero minus minuſque impendio
Curare.minuſq; me impartire honoribus
Item a me contra factum eſt.nam item obiit diem
Is ex ſe hunc reliquit qui hic nunc habitat filium
Pariter
Pariter moratum:ut pater auuſq; huius fuit.
Huic filia una eſt.ea mihi cotidie
Thure & uino laribus ſupplicat.
Aut thure:aut uino aut aliqui ſemper ſupplicat:
Dat mihi coronas:eius honoris gratia
Feci theſaurum ut hic reperiret euclio.
Q uo eam facilius nuptum ſi uellet daret:
De ſummo loco
Nam compreſſit eam de ſummo adoleſcens loco.
Is ſcit adoleſcens quæ ſit:quam compreſſerit.
Illa illum neſcit:neque compreſſam autem pater;
Eam ego hodie faciam:ut hic ſenex de proximo
De ꝓximo
Sibi uxorem poſcat:id ea faciam gratia,
Q uo ille eam facilius ducat qui compreſſerat.
Et hic qui poſcet eam ſibi uxorem ſenex.

Is adoleſcentis illius eſt auunculus.
Q ui illam ſtuprauit noctu cereris uigiliis.
Cereris uigilus.
Sed hic ſenex iam clamat intus ut ſolet.
Anum foras extrudit ne ſit conſcia.
Credo aurum inſpicere uolt:ne ſurreptum ſiet.

Senex Euclio. Staphila anus.

Eu. Xi inquam:age exi:exeūdū hercle tibi hinc eſt foras.
e Circunſpectatrix cum oculis emiſſiciis.
Sta. Nā cur me miſeram uerberas? Eu. ut miſera ſis
Circūſpectatrix oculi emiſſicii.
Atq; ut te dignam mala malam ætatem exigas.
Verberas a uerbis
Sta. Nam qua me nunc cauſa extruſiſti ex ædibus?
Eu. Tibi ego rationem reddam ſtimulorum ſeges?
Stimulorū ſeges.
Illuc regredere ab hoſtio:illuc ſis uide
Vt incedit:at ſcin quo modo tibi res ſe habet?
Si hodie hercle fuſtē cepero aut ſtimulum in manum
Teſtudineum iſtum tibi ego grandibo gradum.
Sta. Vtinam me diui adaſſint ad ſuſpendium
Teſtudine⁹ gradus. Grandibo gradū adaſſint
Potius quidem:q̄ hoc pacto apud te ſeruiam:
Eu. Vt ſceleſta ſola ſecum murmurat
Oculos hercle ego iſtos improba effodiam tibi
Ne me obſeruare poſſis:quid rerum geram.
Obſeruare.
Abſcede etiam nunc:etiam nunc:etiam hoc:
Iſtic adeſto:ſi hercle tu ex iſtoc loco
Digitum tranſuerſum:aut unguem latū exceſſeris:
Aut ſi reſpexeris donicum ego te iuſſero
Continuo hercle ego te dedam diſcipulam cruci.
Digit⁹ trāſuerſus. Vnguis latus. Dedā diſcipulā cruci
Sceleſtiorem me hac anu certe ſcio
Vidiſſe nunquam:nimiſq; ego hanc metuo male.
Ne mihi ex inſidiis uerba imprudenti duit.
Neu præſentiſcat aurum ubi eſt abſconditum.
Q uæ in occipitio quoq; habet oculos peſſima.
Perſētiſcat. Occipitiū.
Nunc ibo ut uiſam:eſt ne ita aurum ut condidi?
Q uod me ſollicitat plurimis miſerum modis?
Sta. Nec nunc mecaſtor quid hero ego dicam meo
Male rei eueniſſe:quanue inſaniam
Q uæo cōminiſci:ita me miſeram,ad hunc modum
Decies die uno ſæpe extrudit ædibus.
Neſcio pol quæ illunc hominem intēperiæ tenent?
Intēperiæ.
Peruigilat noctes totas:tum autem interdius
Q uaſi claudus ſutor domi ſedet totos dies.
Neque iam quo pacto celem herilis filiæ
Probrum:propinqua partitudo cui appetit
Q ueo cōminiſci:neque quicquam melius eſt mihi
partitudo. Faciā ex me unā litterā longam.
Vt opinor:quam ex me ut unam faciam litteram
Longam laqueo collum quando obſtrinxero.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Euclio ſenex. Staphila anus.

Deſecato animo

Eu: Vnc defecato demũ aio egredior domo.
n Poſtquam perſpexi ſalua eſſe intus omnia.
Redi nunc iã itro:atq̃ ĩtus ſerua. Sta. q̃ppe nil
Ego intus ſeruem:an ne quis ædes auferat?
Nam hic apud nos nihil eſt aliud quæſti furibus.

Inanis

Ita inanis ſunt:oppletæ:atque araneis.
Eu. Mirum quin tua nunc me cauſa faciat iupiter

Triueneſi ca

Philippum regem:aut dareum triuenefica.
Araneas mi mihi ego illas ſeruari uolo.
Pauper ſum fateor:patior:quod di dant fero.
Abi intro:occlude ianuam:iam ego hic ero
Caue quenq̃ alienum in ædis intromiſeris:
Sta. Q uid ſi quiſpiã ignem quærit? Eu. extingui uolo.
Ne cauſe quid ſit quod te quiſpiam quæritet.

Viuet gnis

Nam ſi ignis uiuet:tu extinguere extemplo.
Tum aquam aufugiſſe dicito ſi quis petet.
Sta. Cultrum:ſecurim:piſtillum:mortarium

Vtẽda ua ſa

Q uæ utenda uaſa ſemper uicini rogant
Eu. Furis ueniſſe atq̃ abſtuliſſe dicito.
Profecto in ædibus meis me abſente neminem
Volo intromitti:atq̃ etiam hoc prædico tibi.

Bona for tuna.

Si bona fortuna ueniat ne intromiſeris.
Sta. Pol ea ipſa credo ne intromittatur cauet
Nam ad ædis noſtras nuſq̃ adiit quãquã prope

Hermolaus. Diribitorum a diribendo hoc ẽ diſtribuẽdo dicebatur quia locus eſſet: in quo recenſerentur exercitus & ſtipendia militiæ numerarentur: ut diribere ſit: quod græce διανεμειν χρηματα id autem munus procuratores Cæſaris obibant. Strabo in relatione ſyriæ. Militare logiſterion lorum uocari tradit nõ diſſimilem fortaſſe ab eo ꝙ nos Diribitorium Cicero de reditu ſuo ad ſenatum quãdo ſquit ulla dignitate tot rogatores diribitores cuſtodeſq̃ uidiſtis. i. diuiſores diſtributoreſq̃: qui inter tribus uiritim pecuniam diuiderent: quos Plautus curiarũ magiſtros appellauit: qui diſtribuerent argenti minas i uiros.

Eu. Tace atq̃ abi intro: Sta. taceo atq̃ abeo. Eu. occludeſis.
Fores ambobus peſſulis. iam ego hic ero.

Diſcrucior animi

Diſcrucior animi. quia ab domo abeũdũ eſt mihi.
Nimis hercle inuitus abeo:ſed quid agam ſcio.

Magiſter curiæ

Nam noſter noſtræ qui eſt magiſter curiæ.
Diuidere argenti dixit nummos in uiros:
Id ſi relinquo:ac non peto: omnes illico
Me ſuſpicentur credo habere aurum domi
Nam non eſt uerisſimile hominem pauperem

Pauxillum

Pauxillum parui facere quin nũmum petat.
Nam nũc quum cælo ſedulo omnes ne ſciant
Omnes uidentur ſcire & me benignius
Omnes ſalutant:quam ſalutabant prius:

Copulant dexteras

Adeunt:conſiſtunt:copulãtur dexteras.
Rogitant me ut ualeam. qd agam. qd rerũ gerã.
Nunc quo profectus ſum ibo. poſt idem domum
Me rurſum quãtum potero tantum recipiam.

Eumonia. Megadorus ſenex:

Eu. u Elim te arbitrari me hæc uerba frater
Meæ fidei tuæq̃ rei hoc uel hoc

Cauſa facere ut æquum eſt germanam ſororem:
Q uanq̃ haud falſa ſum nos odioſus haberi. ats odiosos
Nam multum loquaces merito omnes habemur.
Nec mutam profecto repertam ullam eſſe
Hodie dicunt mulierem ullo in ſæculo.
Verum hoc frater unum tamen cogitato.

Mulier nulla muta.

Tibi proximam me mihiq̃ item eſſe te
Vt æquum eſt quod in rem eſſe utrique arbitremur:
Et mihi te:& tibi me conſulere & monere.

Ocultũ hr̃i Muſſari per metum Participem

Neq̃ occultum id haberi:neq̃ per metum muſſari:
Q uin participem pariter ego te:& tu me ut facias.
Eo nunc ego ſecreto te huc foras ſeduxi.
Vt tuam rem ego tecum hic loquerer familiariter.
Me. Da mihi optuma fœmia manum. Eu. ubi ea eſt?
Q uis ea eſt nam optuma. Me. tu. Eu. tu ne ais? Me. ſi negas nego

Quis ea eſt Opera.

Eu. Decet te equidem uera proloqui:nam optuma nulla poteſt eligi.
Alia alia peior frater eſt. Me. idem ego arbitror:nec tibi
Aduerſari certum eſt de iſtac re nunq̃ ſoror. quid uis.
Eu. Da mihi operam amabo. Me. tuaſt utere:atq̃ impera:ſi quid uis.
Eu. Id quod in rem tuã optumũ eſſe arbitror te id admonitũ aduẽto.

Facta uolo

Me. Soror more tuo facis. Eu. facta uolo. Me. quid eſt id ſoror?
Eu. Q d tibi ſempiternũ ſalutare ſit liberis ꝓcreandis. Me. ita di faxint
Eu. Volo te uxorem domum ducere. Me. hei occidi. Eu. quid ita?

Lapides loqueris.

Me. Q uia miſero cerebrũ excutiunt tua dicta ſoror:lapides loqueris.
Eu. Eia hoc face quod te iubet ſoror. Me. ſi iubeat faciam
Eu. In rem hoc tuam eſt. Me. ut quidem:emoriar prius q̃ ducam.
Q uæ cras ueniat perendie foras feratur ſoror
His legibus quam dare uis cedo nuptias adorna.

Cras Perendie. Nuptias adorna.

Eu. Q uam maximam poſſum tibi dare frater dotem.
Sed eſt grandior natu:media eſt mulieris ætas.
Eam ſi iubes frater tibi me poſcere poſcam.
Me. Num non uis me interrogare te. Eu. imo ſi quid uis roga.
Me. Poſt mediam ætatem qui inedia ducit uxorem domum.
Si eam ſenex anum prægnantem fecerit fortuito
Q uid dubitas quin ſit paratum his pueris nomen poſthumus?

Poſthum⁹. Demo. Minuo. Magnæ factiones. Dotes dapſiles Eburata. uehicula.

Nunc ego iſtum ſoror laborem demam:& minuam tibi.
Ego uirtute deum & maiorum noſtrorum diues ſunt ſatis:
Iſtas magnas factiones, animos dotes dapſiles:
Clamores:imperia:eburata:uehicula:pallas:purpuram.
Nihil moror:quæ in ſeruitutem redigunt uiros.
Dic mihi quæſo quis ea eſt quam uis ducere uxorem? Eu. eloquar:
Nouiſtin hunc ſenem euclionem ex proximo pauperculum?

Paupercul⁹

Me. Noui hominem haud malum me caſtor:eius cupio filiam.
Virginem mihi deſponderi. uerba ne facias ſoror.
Scio quid dictura es hanc eſſe pauperem:hæc pauper placet.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Eu. Di bene uertãt.Me.idem ego ſpero.Eu.q̄d me nũc uis?Me.uale
Eu. Et tu frater:Me.ego conueniam euclionem ſi domi eſt.
Sed eccum neſcio unde ſeſe homo recipit domum.

Euclio.Mug.ſenex.

P Ræſagibat mihi aimus fruſtra me ire quũ exibã domo
Itaq; abibam inuitus:nam neq; quiſq̃ curialium
Venit:neque magiſter:quem diuidere argentum oportuit.
Nũc domũ properare propero:nã egomet ſũ hic:aius domi eſt.
Me. Saluus atq; fortunatus euclio ſemper ſies.
Eu. Di te ament megadore.Me.quid tu?recten atq; ut uis uales?
Eu. Non temerarium eſt ubi diues blande appellat pauperem.
Iam illic homo aurum me ſcit habere:eo me ſalutat blandius:
Me. Ain tu te ualere.Eu.pol ego haud a pecunia perbene.
Me. Pol ſi eſt animus æquus tibi ſatis habes qui bene uitã colas.
Eu. Anus hercle huic indicium fecit de auro perſpicue.palam eſt
Cui ego iam linguam præcidam atq; oculos effodiam domi.
Me. Quid tu ſolus tecum loquere?Eu.meam pauperiem conqueror.
Virginem habeo grandem.dote caſſam atque inlocabilem.
Neque eam queo locare cuiq̃.Me.tace bonum habe aium euclio.
Dabitur adiuuabere a me:dic ſi quid opus eſt impera.
Eu. Nunc petit quum pollicetur inhiat aurum ut deuoret.
Altera manu fert lapidem:panem oſtentat altera.
Nemini credo.qui large blandus eſt diues pauperi.
Vbi manũ inicit:benigne ibi onerat aliquam zamiã.
Ego iſtos noui polypos qui ubi quicq̃d tetigerũt tenent.
Me. Da mihi operam parũper:paucis euclio ẽ quod te uolo.
De cõmuni re appellare mea & tua.Eu.hei miſero mihi.
Aurũ mihi intus arpagatum eſt:nunc hic eam rem uolt ſcio
Mecum adire ad pactionem:uerũ interuiſam domi.
Me. Quo abis?Eu.iã ad te reuortar.nã eſt quod uiſam domum.
Me. Credo edepol ubi mẽtionem ego fecero de filia
Mihi ut deſpondeat ſeſe a me derideri rebitur.
Neq; illo quiſq̃ eſt alter hodie ex paupertate parcior.
Eu. Di me ſeruant ſalua res ẽ:ſaluum ẽ ſi quid non perit.
Nimis male timui:prius q̃ intro redii exanimatus fui.
Redeo ad te megadore ſi quid me uis.Me.habeo gratiam.
Quæſo quod te percõtabor:ne id te pigeat proloqui.
Eu. Dum q̄dem nequid pconteris q̄d mihi non libeat proloqui.
Me. Dic mihi quali me arbitrare genere prognatũ.Eu.bono.
Me. Quid fide?Eu.bona.Me.q̄d factis:Eu.neq; malis:neq; ĩprobis.
Me. Aetatẽ mea m ſcis Eu.ſcio eſſe grandem itidem ut pecuniam
Me. Certe edepol equidem te ciuem ſine omni mala etiã malitia
Semper ſum ratus & nunc arbitror.Eu.aurũ huic olet.
Quid nunc me uis?Me.quoniam tu me:& ego te qualis ſis ſcio.
Quæ res recte uortat:mihiq; tibiq;:tuæq; filiæ.

Preſagibat animus.
Curiales
Diuider argentum.
Anim⁹ domi eſt.
Blande appellat.
Valere a pecunia
Dote caſſa.
Inlocabilis
Lapidẽ altera manu.
Panem altera oſtentat
Zamia
arpagatũ ẽ
Ex paupertate parcior.
Malus.Improbus.
Mala malitia
Aurũ huic olet.
Recte uortat.

Filiam tuã mihi uxorẽ poſco:ꝓmitte hoc fore.
Me. Hei megadore haud decorũ facinus tuis factis facis
Vt inopem atq; innoxiũ abs te:atq; abs tuis me irrideas?
Nam te neq; re:neq; uerbis merui uti faceres quod facis.
Me. Neq; edepol ego te deriſum uenio:neq; derideo.
Neq; dignum arbitror.Eu.cur igitur poſcis meã gnatã tibi?
Me. Vt propter me tibi ſit melius:mihiq; propter te & tuos.
Eu. Venit hoc mihi in mẽtem megadore te eſſe hominẽ diuitem:
Factioſum:me itẽ eẽ hominẽ pauperum pauperrimum.
Nunc ſi filiam locaſſim meã tibi:in mentem uenit.
Te bouẽ eſſe:& me eſſe aſellum:ubi tecum cõiunctus ſiem.
Vbi onus nequeam portare pariter iaceam ego aſinus ĩ luto.
Tu me hos haud magis reſpicias:gnatus quaſi nunq̃ ſiem.
Et te utar iniquiore:& meus me ordo irrideat.
Neutrobi habeam ſtabile ſtabulum:ſi quid deuortii fuat.
Aſini me mordicus ſcindant:boues incurſitent cornibus
Hoc magnum eſt periculum me ab aſinis ad boues tranſcẽdere.
Me. Quam ad probos ꝓpinquitate proxime te adiunxeris.
Tam optimum eſt:tu conditionem hanc accipe auſculta mihi.
Atq; eam deſponde mihi.Eu.at nihil eſt dotis quod dem.
Me. Ne duas:dũ modo morata recte ueniat:dotata eſt ſatis.
Eu: Eo dico ne me theſaurũ reperiſſe cenſeas.
Me. Noui:ne doceas:deſponde:Eu.fiat:ſed proh iupiter.
Nõ ego diſperii?Me.q̄d tibi ẽ?Eu.q̄d crepuit q̃ſi ferrũ modo?
Me. Hic apud me hortũ cõfodere iuſſi:ſed ubi hic eſt homo?
Abiit:neq; me certiorem fecit:faſtidit mei:
Quia uidet me ſuam amicitiam uelle:more hominum facit:
Nam ſi opulentus it petitum pauperioris gratiam
Pauper metuit congredi:p metum male rem gerit
Idem quando illæc occaſio perit:poſt ſero cupit.
Eu. Si hercle ego te nõ elinguandam dedero:uſq; ab radicibus ĩ
Impero:auctorq; ſum.ut me cuiuis caſtrandũ loces.
Me: uideo hercle ego te me arbitrari euclio hominem idoneum:
Quem ſenecta ætate ludos facias haud merito meo.
Eu. Neq; edepol megadore facio:neq; ſi cupiã copia eſt.
Me. Quid?nunc etiam mihi deſpondes filiam?Eu.illis legibus.
Cum illa dote quam tibi dixi.Me.ſpondem ergo?Eu.ſpondeo.
Iſtuc di bene uortãt.Me.ita di faxit.Eu.illud facio ut memineris
Conueniſſe:ut ne quid dotis mea ad te afferat filia
Me. Memini.Eu.at ſcio quo uos pacto ſoleatis perplexarier:
Pactum non pactum eſt:non pactũ pactum eſt ꝙ uobis lubet.
Me. Nulla controuerſia mihi tecum erit:ſed nuptias
Hodie quin faciamus nũ quæ cauſa ẽ?Eu.imo edepol optuma.
Me. Ibo igitur parabo:nunq̄d me uis?Eu.iſtuc fiet uale.
Me. Heus ſtrobile ſequere propere me ad macellum ſtrenue:

Inops . Innoxius
Diues.
Factioſus.
Locaſſim
Mordicus.
Cõditionẽ accipe.
Morata..
faſtidit me
Elinguãdã
Auctor ſũ
Caſtrandũ loces.
Idoneũ quẽ ludos faciaſ ſenecta etaſ
pplexarier.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Eu. Illic hinc abiit.di ĩmortales obſecro aurũ quid ualet?
Credo ego iam illum inaudiiſſe mihi eſſe theſaurum domum.
Id inhiat:ea affinitatem hãc obſtinauit gratia.

Inaudiiſſe.

Euclio ſenex.Staphila anus.

Deblateraſti.

Eu. Bi tu es quæ deblateraſti iam uicinis omnibus
u Me meæ filiæ daturũ dotem?heus ſtaphila te uoco:
Ecquid audis?uaſcula ĩtus pure:propera atq; elue.
Filiam deſpondi ego hodie.huic nuptum megadoro dabo
St. Di bene uortant.uerum ecaſtor non poteſt:ſubitum eſt nimis:
Eu. Tace atq; abi:curata fac ſint quum a foro redeam domum.
Atq; occlude ædes.iã ego hic ero.St.quid ego nũc agam?
Nunc nobis prope adeſt exitiũ mihi atq; herili filiæ.
Nã probrum atq; partitudo prope adeſt ut fiat palam.
Q uod celatũ eſt:atq; oculatum uſq; adhuc:nũc non poteſt.
Ibo intro ut hæc quæ impauit facta cum ueniat ſient.
Nam ecaſtor malũ mœrorem metuo ne miſtum bibam.

Partitudo.
Celatum.
Occultatũ.

Strobilus ſeruus.Anthrax.Congrio coqui:

Obſonauit

Stro. p Oſtq̃ obſonauit herus:& conduxit coquos
Tibicinaſq; haſce apud forum edixit mihi
Vt diſpartirem obſonium hic bifariam.
Con.Me quidem hercle dicam palam non diuides.
Si quo tu totum me ire uis operam dabo.
Ant.Bellum & pudicum uero proſtibulum populi.
Poſt ſi quis uellet te aut non uelles diuidi
Con.Atque ego iſtuc anthrax aliouorſum dixeram
Nõ iſtuc quod tu iſimulas.St.ſed herus nuptias meus hodie faciet
Con.Cuius ducit filiam?St.uicni huius euclionis e proximo.
Ei adeo obſonii hinc dimidium iuſſit dari.
Coquum alterum:itidemque alteram tibicinam.
Nempe huic dimidium dicis:dimidium domi?
St.Nempe ſicut dicis.Ant.quid hic non poterat de ſuo
Senex obſonari filiæ in nuptiis?St.uah.
An.Q uid negocii eſt?St.quid negocii ſit rogas?
Pumex non æque aridus:atque hic eſt ſenex:
An.Ain tandem ita eſſe ut dicis?St.tute exiſtima
Suam rem periiſſe:ſeque e radicarier.
Q uin diuum atque hominum clamat continuo fidem
De ſuo tigillo fumus ſi qua exit foras
Q uin quum it dormitum follem obſtrinxit ob gulam
An. Cur?Str.ne quid animæ forte amittat dormiens.
An. Etiãne obturat inferiorem gutturem
Ne quid animæ forte amittat dormiens?
Str. Hæc mihi te ut tibi me æquum eſt credere credo.
An. Immo equidem credo.Str.at ſcin etiam quo modo?
Aquam hercle plorat quum lauat profundere.

Diſpartirẽ.
proſtibulũ
Diuidi
Aliouorſũ.
Obſonii dimidium.
Obſonari de ſuo.
Pumex aridus
Follem obſtrinxit.
Guttur inferori.

Beroaldus. Hæc uerba diuidere diuiſio diuiſor non ſolũ criminoſa ſunt:ſed & obſcena: ut diuiſores pedicones ſignificẽt: & diuidere pedicare: tãq; in obſceno coitu prepoſteraq; libidine nates diuidãt.ſed congrio ĩtelligi ſimpliciter uolẽs ꝙ nollet diſpertiri:inquit.Me eqdẽ hercle dicam palam nõ diuides.Anthrax uero id uerbum diuides accepit tanq; in obſcena ſignificatione diceret:unde ſubiũgit bellũ & pudicum proſtibulũ populi poſt ſi quis uellet haud nollet diuidi.ubi ĩ duabus dictiõibus poſt & diuidi occulta obſcenitas ſubeſt.

An. Cenſen talentum magnum exorari poteſſe
Ab iſtoc ſene ut det:qui fiamus liberi?
Str. Famem hercle utendam ſi roges nunq̃ dabit
Q uin ipſi pridem tonſor ungues deſecat
Collegit:omnia abſtulit præſegmina
An. Edepol mortalem parce parcum prædicas?
Str. Cenſen uero adeo eſſe parcum & miſere uiuere?
Pulmentum pridem ei eripuit miluus:
Homo ad prætorem deplorabundus uenit
Infit ibi poſtulare plorans eiulans
Vt ſibi liceret miluum uadarier.
Sexcenta ſunt quæ memorem ſi ſit ocium.
Sed uter ueſtrorum eſt celerior memora mihi.
Con. Ego ut multo melior.St.coquum ego:nõ furem rogo
An. Coquũ ego dico.St.quid tu ais?Con.ſic ſum:ut uides
Str. Coquus ille nundinalis eſt:in nonum diem
Solet ire coctum.Con.tu trium litterarum homo
Vituperas me.Str.etiam fur trifurcifer.

Famẽ utendam
Colligere
Præſegmina
Pulmẽtum
Deplorabũdus
Plorãs eiulans
Miluũ uadarier
Nũdinalis coquus
Ire coctum
Trium litterarũ homo
Fur trifurcifer.

Strobilus.Antrax.Congrio:

t Ace nũc iam tu atq; agnũ horũ uter e pinguior
An. Licet.Str.tu cõgrio eũ ſũme atq; abi itro illuc & uos eũ ſegmin
Vos cæteri illuc ad nos.Con.hercle iniuria
Diſpertiuiſti.pinguiorem agnum iſti habent.
Str. At nunc tibi dabitur pinguior tibicina.
I ſane cum illo phrygia:tu autem eleuſium
Huc intro abi ad nos.Con.o ſtrobile ſubdole
Huccine detruſiſti me ad ſenem parciſſimum?
Vbi ſiquid poſcamus ad rauim poſcam prius
Q uam quicq̃ detur:Str.ſtultus & ſine gratia es
Tibi recte facere quando quid facias perit?
Con: Q ui uero?Str.rogitas?iam principio in ædibus
Turba iſtuc nulla tibi erit:ſiquid uti uoles.
Domo abs te affertone operam perdas poſcere:
Hic apud nos magna turba ac familia eſt.
Suppellex:aurũ ueſtes.uaſa argentea.ibi ſi periit quippiam
Q uod te ſcio facile abſtinere poſſe:ſi nihil obuiam eſt
Dicant coqui abſtulerunt comprehendite.
Vincite.uerberate.in puteum cõdite.
Horum tibi iſtic nihil eueniet quippe qui
Vbi quid ſurripiat nihil eſt.ſequere hac me.Con.ſequor.

Diſpertiuiſti
Ad rauim
Operam perdas poſcer

Strobilus:Euclio.Staphyla

Str. h Eus ſtaphyla ꝓdi atq; hoſtiũ aperi.Sta.qui uocat?
Str. Strobilus.Sta.qd uis?Str.hos ut accipias coquos
Tibicinamque:& obſonium in nuptias.
Megadorus iuſſit euclioni hæc mittere.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Cereris nu ptiæ
Temeti ni hil allatū.

Sta. Cererin ſtrobile has facturi nuptias?
Str. Q ui? Sta. quia temeti nihil allatum itelligo.
Ita magnam habet uiam diſciplina uerecundiæ:
Carent temeto omnes mulieres.
Str. At iam afferetur ſi a foro ipſus redierit.

Aſſeres

Sta. Ligna hic apud nos nulla ſunt. Str. ſunt aſſeres?
Sta. Sunt pol. Str. ſunt igitur ligna ne quæras foris:

Impuratus

Sta. Q uid impurate quanq̄ uulcano ſtudes
Cœnæue cauſa aut tuæ mercedis gratia
Nos noſtras ædis poſtulas comburere?
Str. Haud poſtulo duc iſtos intro. Sta. ſequimini.

Pythodicus Seruus.

Interuiſam

Vrate: ego interuiſam quid faciant coqui
c Q uos pol ut ego hodie ſeruem cura maxima eſt:
Niſi unum hoc faciam: ut in puteo cœnam coquant
Inde coctam ſurſum ſubducemus corbulis:

ſubducem⁹ corbulis.
Incænati
Rapacida rum tantū.

Si autem deorſum comedent: ſi quid coxerint
Superi incœnati ſunt: & cœnati inferi
Sic uerba hic facio. quaſi negocii nihil ſiet.
Rapacidarum ubi tantum ſiet in ædibus.

Euclio. Congrio.

Olui animum tandem conſolare meum
u Vt bene haberem filiæ nuptiis.

Macellum.
Indico.
Bubula.
Vitulina

Venio ad macellum: rogito piſces: indicant
Caros: agninam caram: caram bubulam:
Vitulinam: cetum: porcinam: cara omnia:
Atq; eo fuerunt cariora æs non erat.

Adii manū
Inter uias
Prodegeris

Abeo iratus illinc: quoniam nihil eſt qui emam.
Ita illis impuris omnibus adii manum.
Deinde ego met mecum cogitare inter uias
Occepi. feſto die ſi quid prodegeris

Rōnē edidi
Acceſſit ani m⁹ ad meā ſnīam dare nuptū
Tuſculum.
Corone flo reæ

Profeſto egere liceat: niſi peperceris
Poſtq̄ hanc rationem cordi uentriq; edidi.
Acceſſit animus ad meam ſententiam:
Q uam minimo ſumptu filiam ut nuptum darem:
Nunc tuſculum emi: & haſce coronas floreas.
Hæc imponentur in foco noſtro lari
Vt fortunatas faciat gnatæ nuptias:
Sed quid ego apertas ædes noſtras conſpicor?

Compilor.

Et ſtrepitus eſt intus. num nam compilor miſer ego
Con. Aulam maiorem ſi potes uicinia
Pete: hæc parua eſt capere non quit. Eu. hei mihi
Perii hercle: aurum rapitur aula quæritur.
Nimirum occidor: niſi ego intro huc propero currere.
Apollo quæſo ſubueni mihi: atque adiuua.

Fures theſa urarios.

Confige ſagittis fures theſaurarios:
Cui in re tali ſubueniſti antehac.
Sed ceſſo prius q̄ prorſus perii currere.

Anthrax. Euclio.

Deſquama
exdorſua
Conger
Artopta
Gallus gla brior
Volſus ly dius

Romo deſquama piſcis: tu macherio
d Congrum murænam exdorſua quantum potes:
Ego hinc artoptam ex proximo utendam peto
A congrione. tu iſtum gallum ſi ſapis
Glabriorem reddes mihi: q̄ uolſus lydius eſt.
Eu. Sed quid hoc clamoris oritur hinc ex proximo?
Coqui hercle credo faciunt officium ſuum.
Redeo intro: nequid turbæ hic itidem fiat.

Hermola⁹. Dubitat Plini⁹ an ſit Plauti iſte uerſus ubi inqt Artoptam: Plautus appellat ī fabula quā aulularīā inſcripſit: magna ob id cōcertatione eruditorū an uerſus poetæ ſit illius. Certūq; ſit Attei capitonis ſnīa. Iuue. quoq; in qnta ſatyra. ſalua ſit artoptæ reuerentia. Eſt autem artopta uas in quo coquitur panis ul' potius ut idem Plinius inqt nomē mulieris quæ panem coquebat. libro. xyiii. c. xi. artopteſiam hēnt pliniani codices. ſed idem Hermola⁹ artoprā emēdauit.

Turba

Congrio.

Incolæ Ac colæ Adue næ
Plateæ pa teant
Cognatū.
Habuit me gymnaſiū.

o Ptati ciues populares: incolæ. accolæ. aduenæ omnes
Date uiam qua fugere liceat: facitæ totæ plateæ pateāt.
Neq; ego unq̄ niſi hodie ad bacchas ueni ī bacchanal cognatum?
Ita me miſerum & meos diſcipulos fuſtibus male contuderunt
Totus doleo. atq; oppido perii: ita me iſte habuit ſenex gymnaſiū:
Atat perii hercle ego miſer: aperit bacchanal adeſt
Sequitur. ſcio quam rem geram. hæc ipuſus magiſter me docuit.
Neq; ligna ego uſq̄ gentium præberi uidi pulchrius.

exigo foraſ

Itaq; omnis exegit foras: me: atq; hos honuſtos fuſtibus.

Euclio ſenex. Congrio

Ad tres ui ros deferā nomen

Eu. r Edi: quo fugis nunc? tene tene. Con. quid ſtolide clamas?
Eu. Q uia ad triſuiros iam ego deferā tuū nomē. Cō. quāobrē?
Eu. Q uia cultrum habes. Con. cocum decet. Eu. quid cōminatus
Mihi. Con. iſtuc malefactum arbitror: quia non latus fodi.
Eu. Homo nullus eſt te ſceleſtior qui uiuat hodie.
Neq; cui ego de induſtria amplius male plus lubens faxim

Merulla. In libro de doctorū īdagine ſic legimus: q̄ ludis præſuris pueri eēnt glabri ac debiles ꝑpter ætatem: quos ātiqui ludios appellabāt: ut ē in primo Varronis de uita patrum ideo Plautus Tu iſtum gallum ſi ſapis glabriorem reddes: q̄ uolſus ludius: hīc ſatis noſcitur legendum eſſe glabriorem nō glabrionē: cuius an hic uerſus foret priſci grammatici concertarunt.

Cinædus.
Quid tibi nos tactio.

Con. Pol & ſi taceas: palam id quidem eſt: res ipſa teſtis eſt.
Ita fuſtibus ſubmollior magis miſer q̄ ullus cinædus:
Sed quid tibi nos mendice homo tactio eſt? quæ res?
Eu. Etiam rogitas? an quia minus q̄ æqoum erat feci?
Con. Sine: hercle cum malo magno tuo ſi hoc caput ſentiet.
Eu. Sed in ædibus quid tibi meis nam erat negocii
Me abſente: niſi ego iuſſeram uolo ſcire. Con. tace ergo:
Q uia uenimus coctum ad nuptias. Eu. quid tu malum curas
Vtrum crudum an coctum edam niſi tu mihi es tutor?

Niſi tu mi hi es tutor
Auferam.
Pœnitet

Con. Volo ſcire ſinas: an non ſinas nos coquere hic cœnam
Eu. Volo ſcire item ego meæ domi mea ſalua futura.
Con. Vtinam mea mihi modo auferam quæ attuli ſalua.
Eu. Me haud pœnitet: tua ne expetam? Con. ſcio. ne doce. noui
Q uid eſt qua prohibeas nunc gratia nos coquere hic cœnam.

Secus quā.

Q uid fecimus? quid diximus tibi ſecus quam uelles?
Eu. Etiam rogitas ſceleſte homo qui angulos omnis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Conclauiũ peruium fa citis
Fiſſile ca put

Mearum ædium: & conclauium mihi peruium facitis?
Id ubi tibi erat negocium ad focum ſi adeſſes
Non fiſſile haberes caput: merito id tibi factum eſt
Adeo ut tu meam ſententiam iam noſcere poſſis.
Si ad ianuam huc acceſſeris: niſi iuſſero propius

Te faciam uti ſis
Lauerna
Pipulum

Ego te faciam miſerrimus mortalis uti ſis.
Scis iam meam ſententiam? quo abis? redi rurſum.
Con. Ita me bene amet lauerna te iam niſi reddi
Mihi uaſa iubes pipulo hic differam ante ædis.

Nũmo con ductus

Q uid ego nunc agam? næ ego edepol ueni huc auſpicio malo.
Nummo ſum conductus plus iam medico mercede opus eſt.

Euclio Congrio.

Eu. Oc quidem hercle quoquo ibo mecum erit mecũ feram
h Neq; iſtuc in tantis periculis nunq̃ cõmittam ut ſiet.
Ite ſane nunc iam intro omnes & coqui & tibicinæ.
Etiam introduce ſi uis uel gregem uenalium
Coquite: facite: feſtinate: nunc iam quantum lubet.

Opera con ducta non oratio
Pro uapulã do
Lege agito
Abi in ma lum crucia tum
Res negõ cium

Con. Hem perii. Eu. abi. opera huc conducta eſt ueſtra non oratio.
Con. Heu ſenex pro uapulando hercle ergo abs te mercedem petam
Coctum ego: non uapulatum dudum conductus ſum.
Eu. Lege agito mecum moleſtus ne ſis: & cœnam quoque.
Aut abi in malum cruciatum ab ædibus. Con. abi tu modo.

Euclio.

Eu. Lle hinc abiit: di immortales facinus audax incipit:
i Q ui cum opulẽto paup hoie cœpit rẽ hr̃e: aut negociũ
Velut megadorus tentat me omnibus miſerum modis:
Q ui ſimulauit mei honoris mittere huc cauſa coquos.
Is ea cauſa miſit hoc qui ſurriperent miſero mihi.

Gallus gal linacius
Peniſſime
Peculiaris
Scalpurio
Fur maniſe ſtarius

Condigne etiam meus me intus gallus gallinacius.
Q ui erat anui peculiaris perdidit peniſſume.
Vbi erat hæc defoſſa occepit ibi ſcalpurire ungulis
Circuncirca. quid opus eſt uerbis? ita mihi pectus peracuit
Capio fuſtem: obtrunco gallum furem manufeſtarium:
Credo ego edepol illi mercedem gallo pollicitos coquos

Manubr

Si id palam feciſſet: exemi ex manu manubrium.
Q uid opus eſt uerbis? facta eſt pugna in gallo gallinatio.
Sed megadorus meus affinis: eccum incedit a foro.
Iam hunc non auſim præterire: quin conſiſtam & colloquar.

Megadorus. Euclio.

Me. Arraui amicis meis conſilium meum
'n De conditione hac: euclionis filiam laudant:
Sapienter factum & conſilio bono
Nam meo quidem animo ſi idem faciant cæteri.
Opulentiores pauperiorum filias
Vt indotatas ducant uxores domum.

Cõcordior
Vtamur in uidia

Et multo fiat ciuitas concordior.
Et inuidia minore nos utamur: quam utimur.
Et illæ malam rem metuant quam metuunt magis.
Et nos minore ſumptu ſimus: quam ſumus
In maxima illec populi parte eſt optuma
In pauciore auidis altercatio eſt.
Q uorum animis auidis: atque inſatietatibus
Neque lex: neque tutor capere eſt qui poſſit modum.
Neque hoc qui dicat quo illæ nubent diuites.
Dotata es: iſtud ius pauperibus ponitur
Q uo iubeant nubant: dum dos ne fiat comes.
Hoc ſi ita fiat mores meliores ſibi
Parent pro dote quos ferant: quam nunc ferunt.
Ego faxim muli precio qui ſuperant equos
Sient uilliores gallicis canteriis.

Gallici can terii
Verba ad parſimoniã

Eu. Ita me di amabunt ut ego hunc auſculto lubẽs.
Nimis lepide fecit uerba ad parſimoniam.
Me. Nulla ergo dicat equidem dotem ad te attuli.
Maiorem multo q̃ tibi erat pecunia
Enim uero mihi quidem æquum eſt

Pediſſequæ
ſalutigeruli

Purpuram atque aurum dari
Ancillas: mulos: muliones: pediſſequas:
Salutigerulos pueros: uehicula qui uehat.
Eu. Vt matronarum hic facta pernouit probe:
Moribus præfectũ mulierum hũc factum uelim.
Me. Nunc quoq; inuenias plus plauſtro℞ in ædibus
Videasq̃ ruri quando ad uillam ueneris:
Sed hoc etiam pulchrum eſt.
Præ quam ubi ſumptus petunt

Flãmearii.
Violarii.
Myrobreca rii.
Propolæ Li teones
Sutates
Semiſõarii

Stat fullo: phrygio. aurifex: lanarius:
Caupones: patagiarii: intuſiarii: flamearii: uiolarii: carrari.
Aut manulearii. aut mirobrecarii.
Propolæ lintheones calceolarii.
Sedentarii Sutates diabathrarii
Solearii adſtant. adſtant molochinarii
Petunt fullones: ſarcinatores petũt.
Strophiarii adſtant: adſtant ſemiſonarii.
Iam hoſce abſolutos cenſeas: cedunt: petunt:

Phylaciſte.
Limborarii

Terceni quum ſtant phylaciſtæ in atriis
Textores: limboiarii: arcularii ducuntur: datur
Aes: iam hoſce abſolutos cenſeas
Q uum incedunt infectores crocotarii
Aut aliqua mala crux ſemper eſt quæ petat:
Eu. Compellarem ego illum ni metuã: ne deſinat
Memorare mores mulierum: nunc ſic ſinam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nugigerulı
Cedit mileſ
aes petit
Putaſ ratıo
Diſputata
ratıo.

Me. Vbi nugigerulis res ſoluta eſt omnibus
Ibi ad poſtremum cedit miles: aes petit.
Itur: putatur ratio cum argentario:
Miles impranſus adſtat: æs cenſet dari.
Vbi diſputata eſt ratio cum argentario
Etiam plus ipſus ultro debet argentario.
Spes prorogatur militi in alium diem.

Incõmodı
tates
In ptãte eſt
Mactãt ma
lo & dãnn.

Hæc ſunt atq; aliæ multæ in magnis dotibus
Incommoditates ſumptuſq; intolerabiles
Nam quæ indotata eſt: ea eſt in poteſtate uiri.
Dotatæ mactant & malo & damno uiros:
Sed eccum affinem ante ædes: quid agitur euclio?

Euclio. Megadorus.

Eu. Imium lubenter audiui ſermonem tuum:
Me. n An audiuiſti? Eu. uſq; a principio omnia.
Me. Tamen e meo quidem animo

Pro re pro
copia.

Aliquanto facias rectius.
Si nitidior ſis nuptiis filiæ.

Opinione
melius res
ſtructa do
mı.
Plus pluſq;
ſoſpitent

Eu. Pro re nitorem & gloriam pro copia.
Q ui habent meminerint ſeſe unde oriundi ſient.
Neque pol megadore mihi: neq; cuiq̃ pauperi
Opinione melius res ſtructa eſt domi.
Me. Immo eſt: & dii faciant ut ſiet
Plus pluſq; ſoſpitent quod nunc habes

Fecit palã.
Solius te e
ſenatu ſeuo
cas.

Eu. Illud mihi uerbum non placet quod nunc habes..
Tam hic ſcit me habere q̃ egomet: anus fecit palam
Me. Q uid tute ſolus e ſenatu ſeuocas?
Eu. Pol ego te ut accuſem merito meditabar. Me. quid eſt?

Gener gery
onaceo.
Argus ocu
leus.
Ionı cuſto
dẽ addidit
Interbibere

Eu. Q uid ſit me rogas? qui mihi omnis angulos
Furum impleuiſti in ædibus miſero mihi
Q ui mihi intromiſiſti in ædibus quingentos coquos
Cum ſenis manibus genere geryonaceo.
Q uos ſi argus ſeruet: qui oculeus totus fuit.
Q uem quondam ioni iuno cuſtodem addidit.
Is nunq̃ ſeruet: præterea tibicinam
Q uæ mihi interbibere ſola ſi uino ſcateat

Corinthien
ſis & pyre
neus fontes

Corinthienſem fontem & pyreneum poteſt:
Tum obſonium autem. Me. pol uel leoni ſat eſt
Etiam agnum miſi. Eu. quo quidem agno ſat ſcio
Magis curioſam nuſq̃ ullam eſſe belluam

Bellua
Curio agn⁹
Macet.
Laterna pu
nica.
Cedere con
ducere

Eu. Volo ex te ego ſcire qui ſit agnus curio
Me. Q ui oſſa atque pellis totus eſt: ita cura macet.
Q uin exta inſpicere in ſole etiam uiuo licet.
Ita is pellucet quaſi laterna punica.
Me. Cedundum illum ego conduxi. Eu. tum tu idem optumus eſt

Loces eſſe
rendum.

Loces efferendum: nam iam credo mortuus eſt.
Me. Potare ego tecum hodie euclio uolo.
Eu. Non potem ego quidem hercle. Me. At ego iuſſero
Cadum unum uini ueteris a me afferier.
Eu. Nolo hercle: nam mihi bibere decretum aquam eſt.
Me. Ego te hodie reddam madidum ſi uiuo probe
Tibi an decretum eſt bibere aquã? Eu. ſcio quã rem agat

Deponat.
affectat uiã
Commutet
coloniam
Abſtrudã
foris.
Operã & ui
nũ pdiderit
Lauatum

Vt me deponat: uino eam affectat uiam
Poſt hoc quod habeo ut cõmutet coloniam.
Ego id cauebo: nam alicubi abſtrudam foris.
Ego faxo & operam & uinum perdiderit ſimul.
Me. Ego niſi quid me uis eo lauatum ut ſacruficem.
Eu. Edepol næ tu aula multos inimicos habes.
Atque iſtuc aurum quod tibi concreditum eſt.
Nunc hoc mihi factum eſt optumum: ut te auferam
Aula in fidei phanum: ibi abſtrudam probe:
Fides nouiſti me: & ego te: caue ſis tibi

fidei phanũ

Ne tu in me mutaſſis nomen: ſi hoc concreduo.
Ibo ad te fretus tua fides fiducia.

Mutaſſis
Cõcreduo.
fides, fiducia

Strobilus.

Str. Oc eſt ſerui facinus frugi facere qđ ego perſequor
h Ne moræ moleſtiæq; imperium herile hẽat ſibi.
Nam q hero ex ſentẽtia ſeruire ſeruus poſtulat.

Capeſſere.
Seruitutem
ſeruit
Retinere ad
ſalutem
Scirpea ra
tis.

In herum matura in ſe ſera cõdecet capeſſere.
Sin dormitet ita dormitet ſeruũ ſeſe ut cogitet:
Nam qui amanti hero ſeruitutẽ ſeruit: quaſi ego ſeruio
Si herũ uidet ſuperare amorẽ hoc ſerui eſſe officiũ reor:
Retinere ad ſalutem non eum quo incũbat eo ĩpellere.
Q uaſi pueri qui nare diſcũt ſcirpo induitur ratis
Q ui laborent minus. facilius ut nent: & moueãt manus.
Eodẽ modo ſeruũ ratem eſſe amãti hero æquũ cenſeo.

Peſſum eat
Ediſcat.

Vt tolleret ne peſſum eat tanquam
Imperium herile ediſcat: ut quod nõ os uelit oculi ſciant.
Q uod iubeat citis quadrigis citius ꝓperet perſequi.

Abſtinebit
bubula
Redderẽ in
ſplendorẽ.
Compedes

Q ui ea curabit: abſtinebit cenſeo ne bubula.
Nec ſua opera reddet unq̃ in ſplendorem compedes.
Nũc herus meus amat filiam huius euclionis pauperis:
Eam hero nũc renũciatum eſt nuptũ huic megadoro dari
Is ſpeculatum huc miſit me: ut q̃ fierent: fieret particeps:
Nunc ſine omni ſuſpitione in ara hic aſſidam ſacra.
Hinc ego huc & illuc potero quid agant arbitrarier:

Euclio ſenex. Strophilus ſeruus.

Indicaſſis

V, mõ caue qcq̃ idicaſſis aurum meũ eẽ iſtic fides
t Nõ metuo ne qſq̃ inueniat ita ꝓbe ĩ latebris ſitũ eſt.
Edepol ne illic pulchram prædã agat ſiqs illam inuenerit

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Aulam onuſtam auri:uerũ id te quæſo ut prohibeſſis fides.
Nunc lauabo:ut rem diuinã faciam ne affinem morer.
Q uin ubi acceſat me:meam extemplo filiam ducat domum.
Lucus.Phanum.
Vide fides etiam atq; etiam nunc ſaluam ut aulam abs te auferam
Tuæ fidei concredidi aurũ:in tuo luco & fano modo eſt ſitum.
Str. Di imortales quod ego hunc hominem facinus audio loqui.
Se aulam onuſtam auri abſtruſiſſe hic intus in fano fidei.
Caue tu illi fidelis:quæſo potius fueris q̃ mihi.
Atq; hic pater eſt ut ego opinor huius herus quã amat.
Ibo hinc intro:perſcrutabor fanum ſi inueniam uſpiam:
Fidelia congialis
Facere
Aurũ dum hic eſt occupatus.ſed ſi repperero o fides
Mulſi congialem plenã faciam tibi fideliam.
Id adeo tibi faciam:uerum ego mihi bibam ubi id fecero.
Coruu' a leua
Crocitabat
Euclio.
n On temere eſt q; coruos cãtat mihi nunc ab leua manu
Semel radebat pedibus terrã:& uoce crocitabat ſua
Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram
Atq; in pectus emicare:ſed ego ceſſo currere
Euclio.Strophylus
Lumbrice.
p̃ſtigiator.
Eu. Oras lumbrice qui ſub terra erepſiſti modo
f Q ui mõ nuſq̃ comparebas:nũc quũ cõpares peris.
Ego edepol te præſtigiator miſeris iã accipiã modis
Str. Q uæ te mala crux agitat?qd tibi mecũ eſt cõmertii ſenex?
Q uid me afflictas?qd me rapras?qua me cauſa uerberas?
Verberaliſſime.
Eu. Verberabiliſſime etiam rogitas non fur ſed trifur?
Str. Q uid tibi ſubripui?Eu.r̃dde huc ſis.Str.q̃d uis reddã?Eu.rogitas
Str. Nihil equidem tibi abſtuli.Eu.at illud quod tibi abſtuleras cedo.
Nugas ago
Aufer cauillam.
Str. Ecquid ais?Eu.qd agam?auferre nõ potes.Str.q̃d uis tibi?
Eu. Pone hoc ſis aufer cauillam:non ego nunc nugas ago.
Str. Q uid ego ponam quin tu eloquere q̃cquid eſt ſuo nomine?
Non hercle eq̃dem q̃cq̃ ſumpſi nec tetigi.Eu.oſtende huc manus:
Str. Hem tibi oſtendi:eccas.Eu.uideo.age oſtende etiam tertiam
Laruæ
Intẽperiæ.
Str. Laruæ hunc atq; intẽperiæ:inſaniæq; agitant ſenem
Facis ne iniuriam mihi an nõ?Eu.fateor quia no pendes maximam
Atq; id quoq; iam fiet niſi fatere.Str.quid fatear tibi?
Eu. Q uid abſtuliſti hinc?Str.di me perdãt ſi ego tui qdq̃ abſtuli.
Ni ue adeo abſtuliſſe uellem. Eu.agedũ excute dũ pallium
Str. Tuo arbitratu.Eu.ne inter tunicas habeas.Str.tẽta qua lubet.
Eu. Vah ſceleſtus q̃ benigne ut ne abſtuliſſe intellegam.
Noui ſicophancias.age rurſum oſtende huc
Dextrã.Str.hem.Eu.nũc leuã oſtẽde.Str.qn eq̃dẽ ãbas p̃fero
Mitto.
Eu. Iã ſcrutari mitto redde huc.Str.qd reddã?Eu.ah nugas agis.
Certe hẽs.Str.habeo ego.qd hẽo?Eu.nõ dico audire expetis.
Id meum quicquid habes redde.Str.inſanis.perſcrutatus es
Tuo arbitratu:neq; tui me quicq̃ inueniſti penes

Eu. Mane:mane:quis illic ẽ?qs hic intus alter erat tecũ ſimul?
Perii hercle:ille nunc intus turbat:hunc ſi amitto:hic abierit
Poſtremo iam hunc perſcrutaui.hic nihil habet:abi quo lubet.
Iupiter te diq; perdant.Str.haud male agit gratias.
Perſcrutau
Habet.
Sociẽnus
Interſtrigo
Eu. Ibo hinc intro:atque illi ſociẽno tuo iam interſtringã gulam.
Fugin hic ab oculis?abin hic an nõ?Str.abeo.Eu.caue ſi te uideã
Strophilus.
Ortuum ego me mauelim leto malo
m Q uã non ego illi dem hodie inſidias ſeni
Dẽ iſidias.
Nam hic iã non audebit aurum abſtrudere.
Credo referet iam ſecum:& mutabit locum
Atat foris crepuit:ſenex eccum aurũ effert foras
Tantiſper hic ego ad ianuam conceſſero.
Euclio. Strophilus.
Idei cenſebam maximã multo fidem
f Eſſe:ea ſubleuit os mihi penuſſume.
Subleuit os
Penuſſume
Ni ſubueniſſet coruus periſſem miſer.
Nimis hercle ego illum coruũ ad me ueniat uelim
Q ui indicium fecit:ut ego illi aliquid boni
Dicam.nam quo dedit tandiu:quã perduim:
Nunc hoc ubi abſtrudam:cogito ſolum locum:
Perduim.
Siluani lucus extra ſumere eſt aulus
Crebro ſalicto oppletus:ibi ſumam locum
Aul' ſilnã lucus.
Sumere.
Certumſt ſyluano potius credam q̃ fidei: :
Fuge:fuge:dii me ſaluom & ſeruatum uolunt.
Str. Iam ego illuc p̃curram:atq; iſcẽdã aliq̃ in arborẽ:
Indeq; obſeruabo aurum ubi abſtrudat ſenex.
Q uãquã hic manere me herus ſeſe iuſſerat
Certum eſt malam rem potius quæram cũ lucro.
Liconides adoleſcens.Eunomia:Ph.
Li. Ixi tibi mater:iuxta rem mecum tenes
Iuxta.
d Super euclionis filiam nunc te obſecro
Fac mentionem cũ auonculo mater mea.
Reſecroq; mater quod dudum obſecraueram.
Eu. Scis tute facta uelle me que tu uelis
Reſecro.
Obſecro.
Et iſtuc confido fratre me impetraſſere
Et cauſa iuſta eſt ſiquidem ita eſt ut prædicas:
Te eam compreſſiſſe uinulentum uirginem.
Li. Ego ne ut te aduorſum mentiar mater mea?
Vinulẽtus
P. Perii mea nutrix:obſecro te uterus dolet.
Iuno lucina tuam fidem.Li.hem mater mea:
Tibi rem potiorem uideo:clamat:parturit.
Eu. I hac intro mecum gnate mi ad fratrem meum
Iuno lucina
Parturit
Vt iſtuc quod me oras efficiã tibi ĩpetratũ ab eo auferam.
Li. Iam ſequor te mater:ſed ſeruum meum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Strobilum miror ubi ſit:quem ego me iuſſeram
Illic opperiri.num ego mecum cogito:
Sed mihi dat operam:me illi iraſci iniurium eſt:
Ibo intro:ubi de capite meo ſunt comitia. Strophulys.

comitia ſũt de cap.meo
Pici.
Mẽdicabl'a

Icis diuitiis qui aureos montis colunt
P Ego ſolus ſupero.nam iſtos reges cæteros
Memorare nolo hominum mendicábula
Ego ſum ille rex philippus o lepidum diem.
Nam ut dudum hinc abii:multo illuc adueni prior
Multoq; prius me collocaui in arborem.
Indeq; expectabam aurom ubi abſtrudebat ſenex
Vbi ille abiit.ego me deorſum duco de arbore.

Duco.

Exfodio aulã auri plenam inde ex eo loco
Video recipere ſe ſenem:ille me non uidet
Nam ego modo declinaui paulum me extra uiam
Atat eccum ipſum:ibo ut hoc condam domum.

Perii.īterii.
Occidi.

Euclio ſenex.Liconides adoleſcens.

Erii:interii:occidi:quo curram?quo nunc curram?
P Tene tene quem?quis?neſcio nihil uideo:cæcus eo.atq;
Equidem quo eam:aut ubi ſim:aut qui ſim
Nequeo cũ animo certũ inueſtigare.obſecro uos ego mihi auxilio
Oro obteſtor ſitis:& hominem demonſtretis qui eam abſtulerit:
Q ui ueſtitu & creta ocultant ſeſe:atq; ſedent quaſi ſint frugi.
Q uid ais tu?tibi credere certũ eſt:nã eſſe bonũ & uoltu cognoſco
Q uid eſt?quid ridetis?noui omnes:ſcio fures eſſe hic complures.
Hem nemo habet hoꝝ:occidiſti.dic igitur quis habet.neſcis
Heu me miſerũ miſeꝝ:perii male perditus:peſſime ornatus eo
Tantum gemiti & mali moleſtiæ hic dies mihi obtulit famẽ & pau
Perditiſſimus ego ſum omnium in terra: periem
Nam quid mihi opus eſt uita.qui tantum auri
Perdidi quod cuſtodiui ſedulo egomet me defraudaui.
Animumq; meum:geniumq; meum:nunc eo alii lætificantur
Meo malo & damno.pati nequeo.

Obſecro.
Oro.Obteſtor.
Veſtitu & creta occultant ſe.
Peſſime ornatus eo.
Gemiti.
Fraudaui animum & genium.
Malũ dãnũ
Eiulãs mœrens.

Li. Q uinam homo hic ante ædis noſtras eiulans:cõqueritur mœrens?
Atq; hic quidẽ euclio eſt:ut opinor.oppido ego interii.palamſt
Scit peperiſſe iam ut ego opinor filiã ſuã.nunc mihi incertum eſt
Q uid agã?abeã an maneã?an adeã:an fugiã:qd agã edepol neſcio

Euclio ſenex.Liconides adoleſcens.

Mœſtitudo

q Vis hic loquitur?Li.ego ſum.Eu.imo ego ſum miſer
Et miſere perditus:cui tãta mala mœſtitudoque obtigit
Li. Aio bono es.Eu.quo obſecro pacto eẽ poſſũ.Li.qa iſtuc facin' ꝙ
Sollicitat animũ id ego feci & fateor.Eu.qd ego ex te audio? tuũ
Li. Id quod ueꝝ ẽ.Eu.quid ego emerui aduleſcens mali?
Q uãobrẽ ita ut faceres meq; meoſq; perditũ ires liberos.
Li. Deus mihi ipulſor fuit.is me ad illam illexit.Eu.quo mõ?

Sollicitat animum.
Illexit.

Li. Fateor peccauiſſe:& me culpã cõmeritum ſcio.
Id adeo te oratum aduenio:ut aio æquo ignoſcas mihi.
Eu. Cur id auſus facere:ut id quod nõ tuũ eſſet tãgeres.
Li. Q uid uis fieri?factum illud fieri infectũ non poteſt.
Deos credo uoluiſſe:nã ni uellent non fieret ſcio.
Eu. At ego deos credo uoluiſſe ut apud te me in neruo enecẽ
Li. Ne iſtuc dixis.Eu.q̃d tibi ergo meã me inuito tactio eſt?
Li. Q uia uini uitio atq; amoris feci.Eu.hõ audaciſſime.
Cum iſtac in te oratione huc ad me adire auſin ĩpudens?
Nam ſi iſtuc ius eſt ut tu iſtuc excuſare poſſies
Luce clara deripiamus aurũ matronis palam:
Poſt id ſi prẽſi ſimus excuſemus ebrios
Nos feciſſe amoris cauſa:nimis uileſt uinũ atq; amor.
Si ebrio atq; amanti impune facere quod lubeat licet.
Li. Q uin tibi ultro ſupplicatum aduenio ob ſtulticiã meã.
Eu. Nõ mihi homines placẽt:q quãdo malefecerunt purgãt
Tu illam ſcibas non tuã eſſe:non attactã oportuit.
Li. Ergo quia ſum tangere auſus haud cauſificor quin eam
Ego habeam potiſſimũ.Eu.tun habeas me inuito meam?
Li. Haud te inuito poſtulo:ſed meã eẽ oportere arbitror.
Q uin tu eã inuenies inq̃ meã illam eſſe oportet euclio.
Eu. Niſi refers.Li.qd tibi ergo referã?Eu.ꝙ ſubripuiſti meũ
Iam q̃dẽ ad prætorẽ hercle te rapiã.& tibi ſcribã dicã.
Li. Subripui ego tuũ:unde?aut qd eſt.Eu.ita te amabit iupiter.
Vt tu neſcis.Li.niſi quidẽ tu mihi quid quæras dixeris.
Eu. Aulam auri in quã te repoſco q̃ tu confeſſus mihi.
Te abſtuliſſe:Li.neq; edepol dixi neq; feci.Eu.negas.
Li. Pernego.imo neque ego aurum:neq; iſtæc aula q̃ ſiet
Scio.nec noui.Eu.illã ex ſyluani luco q̃ abſtuleras ecdo:
I refer dimidiam tecũ potius partem diuidã.
Tametſi fur mihi es:moleſtus non ero furi:refer.
Li. Sanus tu non es:qui furem me uoces.ego te euclio
De alia re reſciuiſſe cenſui:quod ad me attinet.
Magna eſt res quã ego tecum ocioſe ſi ocium ẽ cupio loqui.
Eu. Dic bona fide tu id aurũ non ſubripuiſti?Li.bona non.
Eu. Iſtuc quoq; bona?atq; id ſcies quod abſtulerit.
Neq; ſcis q abſtulerit mihi idicabis.Li.faciã.Eu.neq; partem?
Tibi adeo cui eſt indipiſces:neque furem excipies.
Li. Ita.Eu.id fallis.Li.tum me faciat quot uolt magnus iupiter.
Eu. Sat habeo:age nunc loquere qd uis.Li.ſi me nouiſti minus
Genere quo ſim gnatus.hic mihi ẽ megadorus auonculus
Meus fuit pater antimachus.ego uocor lyconides.
Mater eſt eunomia.Eu.noui genus.nunc qd uis?Li.id uolo
Noſcere.filiam ex te tu habes.Eu.immo ec illam domi.
Li. Iam tu deſpondiſti opinor meo auũculo.Eu.omnem rem tenes.

Cõmeritũ culpam.
Factum.Infectum.
In neruo enecem
Quid tibi tacto ẽ meã
Amnuitio.
Nõ attactã oportuit.
Cauſificor.
Scribã dicã
Bona fide.
Indipiſces.
Excipio.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Renũciare repudium. Exornatus

Li. Iſ me nunc renunciare repudium iuſſit tibi.
Eu. Repudium rebus paratis:atq; exornatis nuptiis?
Vt illum di imortales omnes:quãtum eſt perduint
Q uem propter hodie auri tantum perdidi infelix miſer.

Li. Bono aio es:& bene dice:nũc q̃ res tibi & gnatæ tuæ
Bene feliciterq; uortat:ita faxint.inquito.

Inquito.

Eu. Ita di faciant.Li.& mihi ita di faciant.audi nunc iam.
Q ui homo culpã admiſit in ſe:nullus ẽ tã parui precii
Q uin pudeat:qn purget ſeſe nunc te obteſtor euclio.
Vt quod ego erga te ĩprudens peccaui aut gnatam tuam
Vt mihi ignoſcas:eãq; uxorẽ mihi des ut leges iubeãt.
Ego me iniuriam filiæ feciſſe fateor tuæ
Cereris uigiliis per uinum atq; ĩpulſum adoleſcentiæ.

Cereris uigilie. Impulſu adoleſcẽtiæ

Eu. Hei mihi quod facinus ex te ego audio.Li.curro in uias
Q uem ego auom feci iam ut eſſes filiæ nuptiis.
Nã tua gnata peperit decumo menſe poſt.numerum cape.
Ea re repudium remiſit auonculus cauſa mea.
Intro equaere ſit ne ita ut ego prædico.Eu.perii oppido
Ita mihi ad malum malæ res plurimæ ſe adglutinant.
Ibo intro ut quid huius ueri ſit ſciam.Li.iam te ſequor.
Hæc propemodum iam eẽ ĩ uado ſalutis res uidetur.
Nunc ſeruũ eſſe ubi dicã meum ſtrobilum:non reperio
Niſi etiã hic opperiar tamen pauliſper:poſtea intro hũc ſubſequar
Nunc interim ſpacium ei dabo exquirendi.
Meum factum ex gnatæ pediſſequa nutrice an uera nouit.

decumo mẽſe poſt. Capere. Repudium remiſit. Exquaere. adglutinãt

In uado ſalutis.

Strophilus.Liconides.

Str. Iii imortales quibus & quantis me donatis gaudiis.
d Q uadrilibrẽ aulam auro onuſtã habeo?qs me ẽ diuitior?
Q uis me athẽis nũc magis qſq̃ ẽ homo cui dii ſint ꝓpitii?
Certo enim ego uocem hic loquentis modo me audire uiſus ſum
Her; ne ego aſpicio meum?Li.uideo ego nũc ſtrobilũ ſeruũ meũ?

quadrilibrẽ aulam.

Str. Ipſus eſt.Li.haud aliud eſt.Str.cõgrediar.Li.cõtollã gradum
Credo ego illi me ut iuſſi eampſe anũ adiſſe huius nutricẽ uirginis

Cõtollam gradum.

Str. Q uin ego illum inueniſſe dico hanc prædam atq; eloquar.
Igitur orabo ut manu me mittat:ibo atq; eloquar.
Reperi.Li.quid reperiſti?Str.non quod pueri clamitant
In faba ſe reperiſſe.Li.iamne autem ut ſoles deluſis?

In faba ſe reperiſſe

Hermola⁹. Ips non ſerpens ſed uermiculus eſt:qui cornua uiteſq; prerodit: ut Cis frumẽta.trips ligna:ſis ueſtes Is intra.Midas fabam. Vnde Plautinũ illud. Repperi inqt nõ quod in faba reperiſſe pueri clamitãt: de hoc Mida Theophraſtus.

Str.Here mane:eloquar:iam auſculta:
Li. Age ergo loquere:Str.repperi hodie here diuitias nimias.
Li. Vbi nam?Str.quadrilibrẽ inquã aulã auri plenã
Li. Q uod ego facinus audio ex te:Str.euclioni huic ſeni ſubripui.
Li. Vbi id aurum?Str.ĩ arca apud me:nunc uolo me emitti manu.
Li. Ego ne te emittam manu ſcelerum cumulatiſſime?
Str.Abi here:ſcio quam rem geras:
Lepide hercle animum tuũ tẽtaui:iam ut eriperes apparabas.

Scelerũ cumulatiſime

Lepide animũ tẽtaui.

Q uid faceres ſi reperiſſem?Li.non potes probaſſe nugas.
I redde aurũ.Str.reddã ego aurum.Li.redde inquam.
Vt huic reddatur.Str.ah unde?
Li. Q đ mõ faſſus es eẽ ĩ arca.Str.ſoleo hercle ego garrirẽ nugas
Ita loquor.Li.at ſcin quomodo?Str.uel hercle eneca:
Nũquam hinc feres a me   Imperfecta fabula.

Garrire nugas

Captiui duo.   Comœdia quarta.

Aptus eſt in pugna egionis filius.
Alium quadrimum fugiens ſeruus uendidit
c Pater captiuos cõmercatur alios.
Tantum ſtudens ut natum recuperet:
Et inibi emit olim amiſſum filium.
Is ſuo cum domino ueſte uerſa ac nomine
Vt amittatur fecit:ipſus plectitur:
Et is reduxit captum & fugitiuum ſimul
Indicio cuius alium agnoſcit filium.

Quadrim⁹

Prologus.

Os quos uidetis ſtare hic captiuos duos.
h Illi qui ſtant:hi ſtant ambo:non ſedent.
Vos:uos mihi teſtes me uerum loqui:
Senex qui hic habitat egio eſt huius pater
Sed is quo pacto ſeruiat ſuo ſibi patri:
Id ego id apud uos proloquar ſi operam datis
Seni huic fuerunt filii nati duo:
Alterum quadrimũ puerũ ſeruus ſubrupuit:
Eumq; hinc profugiens uendidit in aulide
Patri huiuſce:iam hoc tenetis? optumum eſt
Negat hercle ille ultimus accedito.
Si non ubi ſedeas locus ẽ:eſt ubi ambules.
Q uando hiſtrionem cogis mendicarier
Ego me tua cauſa ne erres non rupturus ſum
Vos qui poteſtis ope ueſtra cenſerier
Accipite reliquom:alieno uti nihil moror.
Fugitiuus ille ut dixeram ante huius patri
Domo quẽ ꝓfugiens dominum abſtulerat uendidit.
Hic poſtquã hunc emit dedit eum huic gnato ſuo
Peculiarem:quia quaſi una ætas erat.
Hic nunc domi ſeruit ſuo patri:nec ſcit pater
Eſt uero dinos:quaſi pilas homines habens:
Rationem habetis quo modo unum amiſerit.
Poſtquam belligerant ætoli cum aulidis
Vt fit in bello capitur alter filius.
Medicus menarcus emit ibidem in aulide
Cœpit captiuos commercari hic alios.
Si quem reperire poſſet cum quo mutet ſuum.

Sto. ſedeo.

Suo ſibi pri. Opã datis.

Mẽdicarier.

Ope ueſtra cenſerier.

Dinos.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL ES

Illum captiuom hunc ſuum eſſe neſcit qui domiſt.
Et quoniam heri inde audiuit de ſummo loco.
Summoque genere captum equitem alium.
Nihil pcio parſit
Recōciliar domum.
Emit de q̄ ſtoribus.
Nihil precio parſit filio dum parceret.
Reconciliare ut facilius poſſet domum.
Emit hoſce de præda: ambos de quæſtoribus
Hiſce autem inter ſeſe confinxerunt dolum
Q uo pacto hic ſeruus ſuū herum hic amittat domū:
Atque inter ſe commutant ueſtem & nomina:
Illic uocatur philocrates: hic tyndarus
Huius illic. hic illius: hodie fert imaginem.
Expediet docte falla ciam.
Compotē libertatis
Et hic hodie expediet hanc docte fallaciam.
Et ſuum herum faciet libertatis compotem.
Eodemque pacto fratrem ſeruabit ſuum.
Reducemque faciet liberum in patriam ad patrem.
Imprudens. itidem & ſæpe iam in multis locis
Plus inſciens quid fecit: quam prudens boni.
Sed inſcientes ſua ſibi fallacia
Ita compararunt & confinxerunt dolum.
Itaque hi commenti de ſua ſententia.
Vt in ſeruitute hic ad ſuum maneat patrem.
Ita nunc ignorans ſuo ſibi ſeruit patri
Homunculi quanti ſunt quum recogito?
Hæc res agetur nobis. uobis fabula
Sed etiam eſt paucis uos quod monitos uoluerí.
Profecto expediet fabulæ huic operam dare
Spurcidici uerſus.
Non pertractate facta eſt: neq; item ut cæteræ:
Neque ſpurcidici inſunt uerſus immemorabiles.
Hic neque periurus leno eſt: nec meretrix mala:
Neque miles glorioſus: eſſe ne uereamini
Q uia bellum ætolis dixi cum aulidis.
Choragiū. comicum
De ſubiton tos.
Lites cōtra hat
Foris illic extra ſcenam fient prœlia
Nam hoc pene iniquomſt comico choragio
Conari de ſubitontos agere tragœdiam.
Proin ſiquis pugnam expetat lites contrahat
Valentiorem nactus aduerſarium.
Si erit ego faciam ut pugnam inſpectet non bonam:
Adeo ut ſpectare poſtea omnis oderit.
Abeo. ualete iudices iuſtiſſimi
Duellato res.
Domi bellique duellatores optimi.

Paraſitus.

Scortum. Inuocatus
Vuentus nomen indidit ſcorto mihi:
i Eo quia inuocatus ſoleo eſſe in conuiuio.
Scio abſurde dictum hoc deriſores dicere.
At ego dico recte: nam ſcortum in conuiuio

Taloru̅ ia ctus.
Sibi amator talos quum iacit ſcorum inuocat.
Eſt ne inuocatum an non? planiſſume:
Verum hercle uerum nos paraſiti planius
Vocat. In uocat.
Q uos nūquā quiſquā neque uocat: neq; iuocat
Q uaſi mures ſemper edimus alienum cibum.
Vbi res prolatæ ſunt quum rus homines eunt
Simul prolatæ res ſunt noſtris dentibus.
Caletur.
Q uaſi quum caletur coclea in occulto latent.
Suo ſibi ſuco uiuont ros ſi non cadit.
ſuo ſuco ui uūt codeæ
Item paraſiti rebus prolatis latent.
In oculto miſeri uictitant ſuco ſuo:
Rurant
Liguriant.
Venatici.
Moloſſici.
Canes.
Incomode ſtici.
Aulas ī ca put frangi.
Porta trige mina
Dum ruri rurant homines: quos liguriant.
Prolatis rebus paraſiti uenatici canes
Sumus. quando rure redierunt moloſſici.
Odioſicique: & multum incomodeſtici
Et hic quidem hercle niſi qui colaphos perpeti
Poteſt paraſitus: frangi que aulas in caput.
Vel ire extra portā trigeminam ad ſacculū licet:
Q uod mihi ne eueniat nōnullum periculum eſt.
Nam poſtquam meus rex eſt potitus hoſtium.
Potitus ho ſtium.
Ita nunc belligerant ætoli cum aulidis.
Nam ætolia hæc eſt. illic eſt captus in aulide.
Philopolemus huius egionis filius:
Senis qui hic habitat: quæ ædes lamentariæ
Aedes lamē tariæ.
Mihi ſunt: quas quotienſcunque conſpicio: fleo:
Nunc hic occepit quæſtum hunc filii gratia.
Queſtus in honeſtus
Inhoneſtum: & maxime alienum ingenio ſuo.
Homines captiuos commercatur: ſi queat
Aliquem inuenire ſuum quicum mutet filium?
Nunc ad eum pergam: ſed aperitur hoſtium
Vnde ſaturitate ſæpe ego exii ebrius
Saturitas.
Egio ſenex. Ergaſilus paraſitus. Lorarius
Duorte animū ſcis tu iſtos captiuos duos
a Heri quos emi de præda de quæſtoribus:
His indito cathenas ſingularias
Indito ſin gularitas.
Iſtas maiores quibus ſunt uincti demito
Sinito ambulare ſi foris ſi intus uolent.
Sed uti adſeruentur magna diligentia.
Liber captiuus auis fere conſimilis eſt.
Semel fugiendi ſi data eſt occaſio.
Satis eſt nunquam poſt illam poſſis prendere:
Omnes profecto liberi libentius
Dēi pedes.
Sumus: quam ſeruimus. Lo. nō uidere ita tu q̄dē
Si non eſt quod dem: mene uis dem ipſe impedes?
Se. Si dederis: erit extemplo mihi quod dem tibi.

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA

Lo. Auis me fere conſimilem faciam ut prædixiſti.
Se. Ita ut dicis: nam ſi faxis te in caueam dabo.
Sed ſatis uerborum eſt. cura quæ iuſſi: atque abi.

Debo in caueam.
Quid nimis quā.

Pa. Q uod quidē ego nimis quam cupio ut imperet.
Nam ni illum recipiat: nihil eſt quo me recipiam
Nulla eſt ſpes iuuentutis: ſeſe omnis amant:
Ille demum antiquis eſt adoleſcens moribus
Cuius nunquam uoltum tranquillauit gratus

Trāqllauit

Condigne pater eſt eius moratus moribus
Se: Ego ibo ad fratrem: ad alios captiuos meos.
Viſam ne nocte hac quippiam turbauerint.
Inde me continuo recipiam rurſum domum.
Pa. Aegre eſt mihi hunc facere quæſtum carcerarium

Aegre eſt mihi.
Quæſt? carcerarius

Propter ſui gnati miſeriam miſerum ſenem.
Sed ſi ullo pacto ille huc conciliari poteſt
Vel carnificinam hunc facere poſſum perpeti.
Se. Q uis hic loquitur? P. egoq tuo mœrore maceror

Maceror.
Maceſco.
Macritudo

Maceſco. conſeneſco: & tabeſco miſer.
Oſſa: atque pellis ut miſer macritudine.
Neque unquam quicq̄ me iuuat: quod edo domi
Foris aliquantulum etiam quod guſto id beat.
Se. Ergaſile ſalue. Er. di te bene ament egio

Fleo. defleo

Ne fle. Se. ego ne illum ne fleam? ego ne non defleam
Talem adoleſcentem? ſemper: ſenſi filio
Meo te eſſe amicum: & illum intellexi tibi.
Tum denique omnes noſtra intelligimus bona
Q uum quæ in poteſtate habuimus: ea amiſimus.
Er. Ego poſtquam gnatus tuus potitus eſt hoſtium

Potitus eſt hoſtium.

Ex pertus quanti fuerit nunc deſidero.
Se. Alienus quum eius incōmodum tam egre feras
Q uid me patrem par facereſt cui ille eſt unicus.
Alienus ego alienus ille? Er. ah egio
Nunquam iſtuc dixis: neque animum induxis tuū:

Induxis.
Vnico magis unicus.

Tibi ille unicus ē: mihi etiam unico magis unicus.
Se. Laudo malum quum amici tuum ducis malum.
Nunc habe bonum animū. Pa. heu. Se. huic illud dolet
Q uia nunc remiſſus eſt edendi exercitus:

Edēdi exercitus

P. Nullumne interea nactus qui poſſet tibi
Remiſſum quem dixti imperare exercitum.
S. Q uid credis? fugitant omnes hanc prouinciam.
P. Q uod obtigerat. poſtq̄ captus philopolemus tuus.
S. Non pol mirandum eſt fugitare hanc prouinciam.
P. Multis & multigeneribus opuſt tibi

Multigeneribus
Milites paraſiti.

Militibus: primo dum opus ē piſtorenſibus
Eorum ſunt aliquot genera piſtorenſium.

Opus paniceis: eſt opus placentinis quoque
Opus turdetanis: opuſt ficedulenſibus.
Iam maritumi omnes milites opus ſunt tibi.

Panicei Placentini.
Tudertani.
Ficedulēſes
Op? ſūt oēſ maritimi

S: Vt ſæpe ſumma ingenia in oculto latent.
Hic qualis imperator nunc priuatus eſt:
Habe modo bonum animum: nam illum cōfido domū
In his diebus me reconciliaſſere.
Nam eccum hic captiuum adoleſcentem alium

Reconciliaſſere.

Prognatum genere ſummo & ſummis diuitiis
Hoc illum me mutare confido fore.
P. Ita di deæque faxint. S. ſed num quo foras
Vocatus ad cœnam? nuſquam quod ſciam.
Sed quid tu id quæris? quia mihi ē natalis dies
Propterea te uocari ad cœnam uolo.
P. Facete dictum. S. ſed ſi pauxillum potes

Pauxillum

Contentus eſſe. P. næ per pauxillum modo
Nam iſtoc me aſſiduo uictu delecto domi:
S. Ageſis roga. emptum niſi quis meliorem adfert
Q ue mihi: atq; amicis placeat conditio magis
Q uaſi fundum uendam: meis me addicā legibus

Meis me addicā legib?

P. Proh fūdum uendis. S. tu quidem haud fundum mihi
Sed ſi uenturus: tempori. P. æmulis iam ocium eſt
S. I modo: uenare leporem: nunc itym tenes.
P. Non meus ſcrupoſam uictus cōmeat uiam:

Itym tenes
Scrupoſa uia
Calceati dētes.

Nunquam iſtoc uinces me egio: ne poſtules
Cum calceatis dentibus ueniam tamen
S. Aſper meus uictus ſane eſt: ſentis ne? hæſitas
Terreſtris cœna eſt. P. ſus terreſtris beſtia eſt.
S. Multis oleribus. P. curato ægrotos domi.
Nū quid uis? S. uenias tempori. P. memorē mones
S. Ibo intro: atq; intus ſubducam ratiunculam.

Subducam ratiunculā.

Q uantulum argenti mihi apud trapezitam ſiet
Ad fratrem quo ire dixeram: mox iero.

Lorarius. Philocrates. Tindarus. Captiui:

I immortales id uoluerūt uos hāc ærumnā exeq
d Decet id pati animo æquo: ſi id facietis leuior labos erit.
Domi fuiſtis credo liberi.
Nunc ſeruitus ſi euenit: ei uos morigerari mos bonuſt.
Eamq; & herili imperio ingeniis uoſtris leuem reddere.

Morigerari

Indigna digna habenda ſunt hærus quæ facit. Ca. ohohoh
L. Eiulatione haud opus eſt multa oculis multa miſera editis
In re mala animo ſi bono utare adiuuat.
Ca. At nos pudet quia cum cathenis ſumus. L. at pigeat poſtea

Multa miſera editis.
Pudet piget

Noſtrum herum: ſi uos eximat uinculis:
Aut ſolutos ſinatq;: quos argento emerit:

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Metuit a nō bis.

Ca. Q uid a nobis metuit? ſcimus nos.
Noſtrum officium quod eſt ſi ſolutos ſinat
L. At fugam fingitis: ſentio quam rem agitis.
Ca. Nos fugiamus? quo fugiamus? L. in patriam. Ca. apage
Haud nos deceat fugitiuos imitari. L. immo edepol.
Si erit occaſio haud dehortor.
Ca. Vnũ exorare uos ſinite nos. L. qdnã id ē? Ca. ut ſine hiſce
Arbitris atque uobis nobis detis locum loquendi.

Obnoxii

L. Fiat. abſcedite hic: nos cõcedamus huc: ſed breuē orationē īcipeſſe
P. Hem iſtuc certum erat. concede huc. Lo. abite abiſtis.
Obnoxii ambo uobis ſumus ꝓpter hanc rē quũ quæ uolumus nos
Copia eſt ea facitis nos compotes:
Secede huc nunc iam ſi uidetur procul.

Ne arbitri arbitrari queant. Permanet palam Aſtu colas

Ne arbitri dicta noſtra arbitrari queant
Neue permanet palam hæc noſtra falacia:
Nam doli non doli ſunt ni aſtu colas.
Sed malum maximum ſi id palam prouenit.
Nam ſi herus mihi es tu. atq; ego me tuum eſſe ſeruum aſſimulo.

Viſo: capto eſt opus. Accurate. Docte. Diligenter. Sõniculoſe Vilitati

Tamē uiſo opuſt: cauto ē opus: ut hoc ſobrie ſineq; arbitris
Accurate hoc agatur: docte & diligenter.
Tanta incepta res ē: haud ſomniculoſe hoc
Agendum eſt. T. ero ut me uoles eſſe. P. ſpero.
Nam tu nunc uides pro tuo caro capite
Carum offerre meum caput uilitati.
T. Scio. P. at ſcire memento quãdo id q; uoles habebis.
Nã fere maxima pars morē hũc homies habēt: q; ſibi uolunt
Dũ id impetrant boni ſunt: ſed id ubi iã penes ſeſe habent
Ex bonis peſſimi & fraudolentiſſimi
Sunt. nunc ut mihi te uolo eſſe autumo.

Secundum

Q uod tibi ſuadeam meo patri.
Pol ego ſi te audeam meum patrem nominem:
Nã ſecundum patrem tu es pater proximus.
T. Audio. P. & propterea ſæpius te ut memineris moneo:
Nõ ego herus tibi ſed ſeruus ſũ: nũc obſecro te hoc unum
Q uoniam nobis di immortales animũ oſtēderũt ſuũ:

Per precem

Vt qui her; me tibi fuiſſe atq; eſſe nũc cõſeruũ uelint:
Q uod ãtehac ꝓ iure īperitabã meo: nũc te oro ꝑ precē:
Per fortunã incertam: & ꝑ mei te erga bonitatem patris:

Cõſeruitiũ. Hoſticamanus

Perq; cõſeruitiũ cõmune: quod hoſtica euenit manu
Ne me ſecus honore honeſtes: q̃ ego te quũ ſeruiebas mihi:
Atq; qui fueris: & q nunc ſis meminiſſe ut memineris.
T. Scio qdē me te eſſe nũc: & te eſſe me. P. hem iſtuc ſi potes
Memoriter meminiſſe ineſt ſpes nobis in hac aſtutia.
Egio ſenex. philocrates. Tindarus.

Eg: Am ego reuertar itro ſi ex his quæ uolo exquiſiuero
i Vbi ſunt iſti quos ante ædis iuſſi huc produci
Foras? P. edepol tibi ne queſtioni eſſemus cautũ intelligo:

Produci. Queſtiõi eē

Ita uinclis: cuſtodiiſq; circũmuniti ſumus.
Eg. Q ui cauet ne decipiatur: uix cauet quũ etiam cauet:
Etiam quũ cauiſſe ratus eſt: ſæpe his cautor captus ē.
An uero non iuſta cauſa ē: ut uos ſeruē ſædulo.
Q uos tã grandi ſim mercatus præſenti pecunia?

Cautor captus eſt. Præſenti pecunia Stultitiæ uert ere ſuat occaſio

Ph. Neq; pol tibi nos quia nos ſeruas æquum ſtultitiæ uertere
Neq; te nobis ſi abeamus hinc: ſi ſuat occaſio.
Eg. Vt uos hic: itidem illic apud uos meus ſeruatur filius.
Ph. Captus eſt? Eg. ita. Ph. nõ igitur nos ſoli ignaui ſumus:
Eg. Secede huc: nam ſunt quæ ex te ſolo ſcitari uolo
Q uarum rerũ te falſiloquum mihi eſſe nolo. Ph. non ero
Q uod ſciam. ſi quod neſciui id neſcium tradam tibi.

Falſiloquũ

Eg. Nunc ſenex eſt in tonſtrina: nũc iam cultros attinet.

Tonſtrina. Inuolucre. Strictī: an ꝑ pectinem Admutilabit.

Ne id quidem inuolucre iniicere uoluit ueſtem ut ne inquinet.
Sed utrum ſtrictim ne adtonſurũ dicã eſſe: an per pectinem.
Ph. Neſcio: uerũ ſi frugi eſt uſque admutilabit probe.
Eg. Q uid tu ſeru᷒ ne eē an liber mauelis? memora mihi
Ph. Proximũ quod ſit bonũ: quodque a male lõgiſſime:
Id uolo quãq̃ non multum fuit moleſta ſeruitus.
Nec mihi ſecus erat: q̃ ſi eſſem familiaris filius.

Thales mileſius Ad ſapientiã huius. Nimis nugator. Polypluſio

Eg. Euge pol thalem talento non emam mileſium.
Nam ad ſapientiam huius nimius nugator fuit
Vt facete orationem ad ſeruitutem contulit:
Q uo de genere natuſt illic philocrates? Ph. polypuſio.
Q uod genus illic ē unum pollens atq; honoratuſſumum.
Eg. Q uid ipſus hic quo honore ē illic. Ph. ſũmo atq; ab ſũmis uiris.

Excoquat ſæuũ. Orcus Theſaurus chryſonic᷒

Eg. Tum igitur ei quum in aliis tanta gratia eſt ut prædicas
Q uid diuitiæ? ſunt ne optume? Ph. unde excoquat ſeuũ ſenex.
Eg. Q uid pater uiuit ne? Ph. uiuum quum īde abiimus liquimus
Nunc uiuat nec ne id orcũ ſcire oportet ſcilicet.
Eg. Salua res eſt: philoſophatur quoque iam nõ mendax modo eſt.
Q uod erat ei nomen? Ph. theſauro chryſonico cryſides.
Eg. Videlicet propter diuitias inditũ id nomen quaſi eſt.
Ph. Immo edepol propter auaritiam ipſius atque audaciam
Nam illi qdem theodoromedes fuit germano nomine.

Tenax pertinax.

Eg. Q uid tu ais? tenax ne pater ē eius? Ph. immo ē edepol pertinax.
Q uin etiam ut magis noſcas genio ſuo ubi q̃do ſacrufieat.

Samiis uaſ Centus

Ad rem diuinam quibus eſt opus ſamiis uaſis utitur.
Ne ipſe genius ſurripiat: proinde aliis ut credat uide
Eg. Sequere hac me igitur: eadem ego ex hoc quæ uolo exquiſiuero.
Philocrates hic fecit hominem frugi ut facere oportuit.
Nam ego ex hoc quo genere natus ſcio ſis: hic faſſus eſt mihi.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Hæc tu eadem ſi confiteri uis tua re feceris
Q uæ tamen ſcito ſcire me ex hoc. T. fecit officium hic ſuum:
Q uum eſt tibi confeſſus quem uolui ſædulo
Meam nobilitatem occultare & genus & diuitias meas.
Egio nunc quando patriam & libertatem perdidi:
Opes:æq̄bi les
Non ego iſtuc me potius quam te metuere æquum cenſeo.
Vis hoſtilis cum iſtoc fecit meas opes æquabiles.
Fortūa. Fingit & artat.
Memini quum dicto haud audebat facto nūc lædat licet.
Sed uiden. fortuna humana fingit artatq; ut lubet.
Me qui liber fueram ſeruom fecit: e ſummo infimum.
Inſueram.
Q ui imperare inſueram: nunc alterius imperio obſequor:
Equidem ſi proinde ut ipſe fui impator familiæ.
Habeā dominum non uerear: ne iniuſte aut grauiter mihi impet:
Egio hoc te monitum niſi forte ipſe non uis uolueram:
Eg. Loquere audacter. T. tam ego fui ante liber q̄ gnatus tuus.
Tam mihi q̄ illi libertatem hoſtilis eripuit manus.
Tam ille apud nos ſeruit: quam ego nūc hic apud te ſeruio.
Habere. Curare Bene. Male merenti.
Eſt profecto deus: qui quæ nos gerimus auditq; & uidet.
Is uti tu me hic habueris: ꝓinde illum illic curauerit.
Bene merenti bene profuerit: male merenti par erit.
Q uam tu filium tuum: tam pater me meus deſiderat.
Eg. Memini ego iſtoc: ſed faterim eadem que hic faſus eſt mihi:
T. Ego patri meo eſſe fateor ſummas diuitias domi.
Meq; ſummo genere gnatum: ſed te obteſtor egio.
Ne tuum animum auariorem faxint diuitiæ meæ.
Ne patri tametſi unicus ſum decere uideatur magis.
Me ſaturū ſeruire apud te ſumptu & ueſtitu tuo.
Potius q̄ illic ubi minime honeſtuſt mendicantem uiuere.
Ego uirtute deum & maiorum noſtrum diues ſum ſatis.
Eg. Nō ego omnino lucrum omne eſſe utile homini exiſtimo.
Luculenti. Dānum. Lucrum. Perperam.
Scio ego multos iam lucrū luculētos homines reddidit.
Eſt etiam ubi profecto damnum præſtet facere quā lucrum:
Odi ego aurū: multa multis ſæpe ſuaſit perperam.
Nunc hoc animum aduortite: ut ea q̄ ſentio pariter ſciatis:
Filius meus illic apud uos ſeruit captus aulide.
Eum ſi reddis mihi præterea unum nūmum ne duis.
Et te & hūc amittam hinc: alio pacto abire non potes.
T. Optimum: atq; æquiſſimū oras: optumuſq; hoium es homo
Priuatā ſeruitutē fuit
Sed his priuatam ſeruitutem ſeruit illic: an publicam:
Eg. Priuatam medici menarchi. T. pol hic qdem huius e cliēs:
Tam hoc quidem tibi in procliui. quam imber ē quando pluit.
Ab re.
Eg. Fac is homo ut redimatur. T. faciā: ſed te id oro egio.
Eu. Q uid uis dum ab re ne qd ores faciā. T. auſculta. tū ſcies.
Dom. incu
Ego me amitti donicum ille huc redierit non poſtulo.
Verū te qſo ut æſtimatum hunc mihi des quē mittā ad patrem.

Vt is homo redimatur illic. Eg. imo alium potius miſerō
Hinc ubi erunt induciæ: illuc tuum q conueniat patrem:
Q ui tua quæ tu iuſſeris mādata ita ut uelis perferat:
T. At nihil eſt ignotum ad illum mittere: operā luſeris
Opā luſeris
Hunc mitte. hic omne tranſactū reddet ſi illuc uenerit:
Nec queq̄ fideliorem: neq; cui plus credat potes
Mittere ad eum: nec q magis ſit ſeruus ex ſententia
Ex ſentētia
Neque adeo quoi ſuum concredat filium hodie audacius
Ne uereare meo periclo. huius ego experiar fidem.
Fretus ingenio eius: q̄ me eſſe ſcit erga ſeſe beniuolum.
Eg. Mittam equidē iſtū æſtimatū tua fide ſi uis. T. uolo.
Q uam citiſſime poteſt tam hoc cedere ad factum uolo:
Quā citiſſi me pōt: tā hoc cedere ad factū uolo
Eg. Num quæ cā eſt. qn ſi ille huc nō redeat uiginti minas
Mihi des ꝓ illo: T. optume imo. Eg. ſoluite iſtum nūc iam
Atq; utrūq;. T. di tibi omnis omnia optata ferant.
Q uū me tāto honore honeſtas: quūq; ex uiclis eximis:
Hoc qdem haud moleſtunſt iam quod collus collaria caret
Coll⁹ collaria caret.
Q uod bonis benefit beneficium grā ea grauida ē bonis:
Dice
Eg. Nunc tu illū ſi illo es miſſurus dice. demonſtra: præcipe.
Q ue ad prēm uis nūciari: uin' uocē huc ad te. T. uoca.

Egio. Philocrates. Tindarus.

Eg. Væ res bene uortat mihi meoq; filio:
q Vobis quæ uolt te nouus herus operam dare
Tuo ueteri domino: quod is uelit fideliter.
Nam ego te æſtumatum huic dedi uiginti minis
Hic autem te ait mittere hinc uelle ad patrem
Meum ut illic redimat filium: mutatio
Inter me atq; illum ut noſtris fiat filiis
Ph. Vtroq; uorſum rectunſt ingenium meum
Vtroq; uorſum rectū ē
Ad te atq; ad illum prorota me uti licet:
Prorata me uti licet:
Vel ego huc uel illuc uortar. quo imperabitis.
Eg. Tute tibi ea tuopte ingenio prodis plurimum
Q uum ſeruitutem ita fers ut ferri decet.
Sequere. en tibi hominem. T. gratiam habeo tibi.
Q uum copiam iſtam mihi & poteſtatem facis
Vt ego ad parentes hunc remittam nuncium.
Copia. Poteſtas.
Q ui me quid rerum hic agitem: & quid fieri uelim
Patri meo ordine omnem rem illuc perferat.
Nunc ita conuenit inter me atq; hunc tindare
Vt te æſtimatum in aulidem mittam ad patrem.
Si non reditas huc ut uiginti minas
Reditas
Dem pro te. Ph. recte conueniſſe ſentio.
Nam pater expectat aut me aut aliquem nūcium
Q ui hinc ad ſe ueniat. T. ergo animum aduortas uolo
Q uæ nunciare hinc te uolo in patriam ad patrem.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Philocrates. Ph. ut adhuc locorum feci faciam ſædulo:
Vt potiſſimũ quod in rem recte conducat tuam.
Cordeːaĩo & uiribus.
Id petam id pſequarq; corde & animo: atq; uiribus.
T. Facis ita ut te facere oportet: nũc aĩum aduortas uolo.
Omnium primum ſalutem dicito matri & patri.
beneuolẽtẽ
Et cognatis: & ſi quem alium bene uolentem uideris.
Me hic ualere & ſeruitutem ſeruire huic homini optumo.
Q ui me honeſtiorem honore ſemper fecit & facit.
Memini memoria
Ph. Iſtuc ne præcipias: facile memoria memini. T. tamen.
Nã qdem niſi quod cuſtodem habeo liberũ me eſſe arbitror:
Mora mera
Dicit o patri quo pacto mihi cum hoc conuenerit
De huius filio. Ph. quæ memini mora mera eſt monerier
Vt eum redimat: & remittat huc noſtrum amboꝝ uicem.
Meminero. Eg. at q̃ primũ poteris: iſtuc in rẽ utriqueſt maxime:
Ph. Non tuũ tu magis uidere: q̃ ille ſum gnatum cupit.
Eg. Meus mihi ſuus cuiq; ẽ carus. Ph. nũ qd aliud uis prĩ hũciari?
Diſcordabilis. Cõmeruiſſe culpam.
T. Me hic ualere: & tu te audacter dicito tindare inter nos fuiſſe
Ingenio haud diſcordabili. neque te cõmeruiſſe culpam:
Neque me aduorſatũ tibi beneque hero geſſiſſe morem:
In tantis ærumnis tamen neque me unquam deſeruiſſe te
Fueris aĩat?
Neq; factis: neq; fide: rebus in dubiis egenis: hoc prĩ quãdo ſciet
Tindare ut fueris aĩatus erga ſuum gnatum: atq; ſe:
Nunq̃ erit tam auarus quin te gratus emittat manu.
Et mea opera ſi hinc redibo faciam ut faciat facilius.
Nam tua opera & comitate & uirtute & ſapientia
Feciſti ut redire liceat ad parentis denuo:
Q uũ apud hunc confeſſus es & genus & diuitias meas.
Q uo pacto emiſiſti e uinculis tuum heꝝ tua ſapientia.
Ph. Feci ego iſta ut cõmemoras & te meminiſſe id gratum eſt mihi:
Merito tibi ea euenerunt a me: nam nunc philocrates
Si ego item memorẽ quæ me erga multa feciſti bene
Mox diem adimat. Obſeqoñs Lachrymaſ excutiũt. Videas corde amare
Nox diem adimat. nã ſi ſeruus meus eſſes nihilo ſecius
Mihi obſequioſus ſemp fuiſti. Eg. di ueſtrã fidem hominũ ingeniũ
Liberale: ut lachrymas excutiunt mihi: uideas corde
Amare iter ſe quantis laudibus ſuũ herum ſeruus
Collaudauit. Ph. pol iſtic me haud centeſimã partem
Laudat: quam ipſe meritus eſt ut laudetur laudibus
Occaſio benefacta cumulare.
Eg. Ergo quum optume feciſti: nunc adeſt occaſio:
Benefacta cumulare: ut erga hunc rem geras fideliter.
Ph. Magis non factum poſſum uelle: quã opera experiar perſequi
Laudo. Infidelis.
Id ut ſcias iouem ſupremum teſtem lando egio
Me infidelem non futuꝝ philocrati. Eg. ꝓbus es homo.
Ph. Nec me ſecus unq̃ ei factuꝝ quicq̃ q̃ memet mihi.
T. Iſtæc dicta te experiri & opera & factis uolo
Et quo minus dixi q̃ uolui de te animum aduortas uolo.

Atq; horum uerborum cauſa caueto mihi iratus fuas.
Sed te quæſo cogitato: hinc te mea fide mitti domom
Vita poſita pignori
Te æſtimatũ: & meã eẽ uitam hic ꝓ te poſitam pignori.
Ne tu me ignores. quũ extemplo meo e conſpectu abſceſſeris:
Q uum me ſeruom in ſeruitute ꝓ te hic reliqueris.
Tuque te pro libero eſſe pignus deſideras.
Atq; des operã pro me: ut huius reducem facias filium:
Scito te minis uiginti æſtumatũ mittier
Fac fidele: caue fidem fluxam geras:
Nam pater ſcio faciet quæ illũ facere oportet omnia
Fidele. Fides fluxa
Serua tibi ĩperpetuũ amicũ me: atq; hũc ĩuentũ ĩueni
Hæc per dexteram tuã te dextera retinens manu
Obſecrã infidelior mihi ne fuas q̃ ego ſum tibi.
Tu hoc age mihi herus nunc es: tu patronus: tu pater.
Tibi cõmendo ſpes opeſq; meas. Ph. mãdauiſti ſatis.
Satin habes mandata quæ ſunt facta ſi refero? T. ſatis.
Reueniam.
Ph. Et tua huc ornatus reueniam ex ſententia?
Nũq d aliud? T. ut q̃ primũ poſſis redeas. Ph. res monet
Viaticum a trapezita
Eg. Sequere me uiaticum ut dem a trepezita tibi.
Eadẽ opa a prætore ſumas ſyngraphũ. T. quẽ ſingraphum?
Eg. Q uem hic ferat ſecum ad legionẽ hinc ire huic ut liceat domũ
ſyngraphũ
Tu ĩtro abi. T. bene ambulato. Ph. bene uale. Eg. edepol rẽ meam
Conſtabiliui quum illos emi de præda a quæſtoribus:
Cõſtabiliui
Expediui ex ſeruitute filium ſi dis placet.
Ac etiam dubitaui hos hoĩes emerem an nõ emerem diu.
Seruate iſtum ſultis intus ſerui: ne quoquam pedem
Efferat ſine cuſtode: ego apparebo domi.
Sultis.
Ad fratrem modo captiuos alios inuiſo meos
Eadem percontabor ecqs adoleſcentem nouerit?
Sequere te ut amittam ei rei primũ præuorti uolo.

Paraſitus.

Iſer homo ẽ q ipſe ſibi quod edit quærit: & id ægre ĩuenit
m Sed ille eſt miſerior: qui & ægre quærit: & nihil inuenit.
Ille miſerrimus ẽ qui quũ eſſe cupit: quod edat: nõ habet:
Nam hercle huic diei ſi liceat oculos effodiam libens:
Oculos effodere diei.
Ita malignitate onerauit omnes mortales mihi.
Neque ieiunioſiorem: neque magis effractum fame
Vidi: nec cui minus ꝓcedat quicquid facere occeperit.
Ieiunoſior. Effractũ fame. Eſuriales feriæ. Paraſitica ars. Lacones: Plagipatide Penu.
Itaq; uenter gutturque reſident: eſuriales ferias
Licet paraſiticæ arti maximam malam crucem.
Ita iuuentus iam ridiculos inopeſq; ab ſeſe ſegregat.
Nihil morantur iam lacones imi ſubſellii uiros
Plagipatidas: quibus ſunt uerba ſine penu & pecunia.
Eos requirunt qui libenter quũ ederint reddãt domi:
Ipſi obſonant quæ paraſitorum ante erat prouincia.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

In tribu op
to capite.
Sontes con
dēnāt reos.
Terrunci.

Ipſi de foro tam operto capite ad lenones eunt.
Q uam in tribu operto capite ſontes cōdēnant reos.
Neq; ridiculos tā terrunci faciunt. ſeſe omnes amant:
Nam ut dudum hinc abii acceſſi ad adoleſcentes in foro.
Saluete inq̄. quo imus una inq̄ ad prādiū atq; illi tacent.
Q uis ait hoc? aut qs ꝓfitetur inquā? quaſi muti ſilent
Neq; me rident. ubi cœnamus inquā? atq; illi abnuūt
Dico unum ridiculum dictum de dictis melioribus
Q uibus ſolebam meſtruales epulas ante adipiſcier.
Nemo ridet: ſciui extemplo rem de cōpacto geri.
Ne canem quidem irritatā uoluit quiſq̄ imitarier:
Saltem ſi non arriderent dentes ut reſtringerent.
Abeo ab illis: poſtquā uideo me ſic ludificarier.
Pergo ad alios: uenio ad alios: deinde ad alios: una res
Omnes compacto rem agunt: quaſi in uelabro olearii
Nunc redeo inde quū me ibi uideo ludificarier.
Item alii paraſiti fruſtra obābulabant in foro.
Nunc barbarica lege certūſt ius meum omne pſequi
Q ui conciliū iniere quo nos uictu & uita prohibeant.
His diem dicam. irrogabo mulctā ut mihi cœnas decē
Meo arbitratu dent: quū cara ānona ſit: ſic egero:
Nunc ibo ad portū hinc: eſt illic mihi una ſpes cœnatica.
Si ea decollabit. redibo huc ad ſenem ad cœnā aſperā.

Dictum.
De dictis
melioribus
Meſtruales
epulæ.
De ꝯpacto
Canē irritā
imitari
Reſtrīgere
dentes.

quaſi ī uela
bro olearii.
De ꝯpacto.
Barbarica
lex.
Diē dicam.
Irrogabo
multam.

Spes cœna
tica.
Decollo.

Egio.

Vid ē ſuaui⁹ q̄ bñ rē gerer̄ bono publico ſicut ego feci heri
q Q uum emi hoſce homines? ubi quiſq̄ uidēt eunt obuiam.
Gratulanturq; eam rem: ita me miſerum reſtitādo.
Retinendoq; laſſum reddiderunt.
Vix ex gratulando miſer iam eminebam.
Tandem abii ad prætorem: ibi uix requieui:
Rogo ſyngraphū. dat̄ mihi illico de tyndaro: ille abiit domū.
Inde illico præuortor domū poſtq̄ id actum eſt.
Eo protinus ad fratrem inde abii: mei ubi ſunt alii captiui
Rogo: philocratem ex aulide ecquis omnium
Nouerit: hic exclamat eum ſibi eſſe ſodalem.
Dico eum eſſe apud me: hic extemplo orat: obſecratque
Eum ſibi ut liceat uider̄: iuſſi illico hūc exolui. nūc tu ſeq̄re me:
Vt quod me orauiſti impetres. eum hominē ut cōuenias.

Reſtitādo.

Ex gratulā
do.

Tindarus

Vnc illud eſt quum me fuiſſe q̄ eſſe nemo mauelim.
n Nunc ſpes: opes: auxiliaq; a me ſegregant: ſpernuntq; me.
Hic ille eſt dies: quū nulla uitæ meæ ſalus ſpabilis ē mecū:
Neq; exilium exitio eſt: neq; adeo ſpes quæ mihi hunc aſpellat.
Nec mendaciis ſubdolis mihi uſq̄ mantellum eſt meis.
Nec ſycophantiis: nec fucis ullum mantellum obuiam eſt.

Hermola⁹. Māteles aut manteli penulæ genus appellāt a Plauto quā græci μανδύαν uocāt: quo ſe ut lorica muniūt ob id & ſuidas ait μανδύασ εἶδοσ ἱματίου ὅπερ καλεῖται λωρίκιον. etiam ſi mātelia pro mappis quaſi a manibus tergēdis ſumūtur. Nam balteum ſcim⁹ omnes baltelia qui ſciat non comperi.

Sperabilis
ſalus.
Aſpello.
Mēdaciū.
Mantellum
Sycophan
tiæ. Fucis.

Neq; precatio perfidiis meis: nec malefactis fuga eſt.
Nec confidentiæ uſq̄ hoſpitium eſt: nec diuerticulum dolis.
Operta quæ fuere aperta ſunt: patent præſtigiæ.
Omnis res palam eſt: neq; de hac re negocium eſt
Q uin male occidam: oppetāq; peſtē: heri uicē meāq;
Perdiditq; me ariſtophontes hic q uenit modo intro.
Is me nouit: is ſodalis philocrati & cognatus eſt
Neq; iam ſalus ſeruare ſi uolt me pōt: nec copia eſt.
Niſi ſi aliquam corde machinor aſtutiam.
Q uam malum? qd machiner? qd cōminiſcar maximas
Nugas: ineptias incepiſſe hæreo.

Cōſidētiæ
hoſpitium
diuerticulū
dolis.
Præſtigiæ
patent.
Oppetam
peſtem.

Egio. Tindarus. Ariſtophontes: Colaphus.

Eg. Vo illum nūc hominē ꝓripuiſſe foras ſe dicam ex ædibus?
T. q Nunc enimuero occidi: eunt ad te hoſtes tyndare.
Q uid loq̄r? qd fabulabor? qd negabo aut qd fatebor? mihi
Res omnis in incerto ſita eſt: qd rebus confidam meis?
Vtinam te di prius perderent q̄ periſti e patria tua
Ariſtophontes: qui ex parata re iparatā rem oēm facis:
Occiſa eſt hæc res. niſi repio atrocē mihi aliquam aſtutiā.
Eg. Sequere hem tibi hominem: adi atq; adloquere
T. Q uis eſt homo me hominum miſerior?
Ari. Q uid iſtuc ē qd meos te dicā fugitare oculos tindare?
Proq; ignoto me aſpernari. quaſi me nunq̄ noueris?
Equidem tam ſum ſeruus q̄ tu: & ſi ego domi liber fui
Tu uſq; a puero ſeruitutem ſeruiuiſti in aulide.
Eg. Edepol minime miror is ſi te fugitat: aut oculos tuos.
Aut ſi te odit qui iſtum appelles tindarum ꝓ philocrate.
T. Egio hic homo rabioſus habitus eſt in aulide.
Ne tu quod iſtic fabuletur auris imittas tuas.
Nam iſtic haſtis inſectatus eſt domi matrem & patrem:
Et illic iſti qui ſputatur morbus interdum uenit.
Proin tu ab iſtoc ꝓcul recedas. Eg. ultro iſtū a me. A. ain uerbero
Me rabioſum atq; inſectatū eſſe haſtis meum memoras patrem?
Et eum morbum mihi eſſe ut qui me opus ſit inſputarier.
Eg. Ne uerere multos iſtæc morbus homines macerat:
Q uibus inſputari ſaluti fuit: atq; iis ꝓfuit:
A. Q uid tu aūt ēt huic credis? E. qd ego credā huic? A. iſanū eē me.
T. Viden tu hunc q̄ inimico uoltu intuer̄? cōcedi optumūſt.
Egio ſic quod tibi ego dixi. gliſcit rabies: caue tibi.
Eg. Credidi eſſe inſanum extemplo ubi te appellauit tindarꝰ
T. Q uia ſuū ipſe interdum ignorat nomen: neq; ſcit qui ſiet.
Eg. At etiam te ſuū ſodalem eſſe aiebat. T. audiui. di magni
Et quidem alcinous: atque oreſtes & licurgus poſtea
Vna opera mihi ſunt ſodales qua iſte. A. at etiam furcifer
Male loq̄ mihi audes? non ego te noui? Eg. pol phanō id q̄dem eſt

Ex parata
re ī paratā.
atrox aſtu
tia.

Rabioſus.
Auris imit
tas.

Qui ſputa
tur morbus

Inſputari
ſaluti fuit.

Gliſcit

Sodalis
Alcinous.
Horeſtes.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

Non nouiſſe qui iſtũ appellas tindarꝫ philocrate.
Q uẽ uides eũ ignoras: illũ nominas quẽ non uides:
A. Immo iſte eum ſeſe ait q nõ eſt eſſe:& qui uero eſt negat.

Veriuerbiũ Vanitudo uera.

T. Tu enim reptus philocratem q ſuperes ueriuerbio.
A. Pol ego ut rem uideo tu inuentus uera uanitudine
Q ui conuincas.ſed quæſo hercle agedũ aſpice ad me.
T. Hem.A.dic modo.te negas tyndarꝫ eſſe:
T. Nego inquam.A.tu te philocratem eſſe ais
T. Ego inquam.A.tu ne huic credis:
Eg. Tibi plus quidem q̃ aut mihi.
Nam ille qdẽ quem tu memoras eſſe:hodie hinc abiit aulidem
Ad patrem huius.A.quem patrẽ q ſeruus eſt.T.& tu quidem
Seruus & liber fuiſti & ego me confido fore

recõciliaſſo

Si huius huc reconciliaſſo in libertatem filium
A. Q uid ais furcifer: tun te gnatum memoras liberum:

Ludos facit

T. Non equidem me liberũ.ſed philocratem eſſe aio.A.qd eſt
Vt ſceleſtus egio nunc iſte ludos facit.
Nã is eſt ſeruus ipſe neq̧ præter eum qſq̃ ei ſeruus fuit.
T. Q uia tute ipſe eges in patria:nec tibi q uiuas domiſt.
Omnis inuenire ſimiles tibi uis:non mirum facis.
Eſt miſeroꝝ ut male uolentes ſint:atq̧ inuideant bonis.

Inſiſtas cre dere.

A. Videſis egio:ne quid tu huic temere inſiſtas credere.
Atq̧ ut perſpicio profecto iam aliquid pugnæ edidit.
Filium tuũ quod redimere ſe ait:id ne inquam mihi placet.
T. Scio te id nolle fieri:efficiam tamen ego id ſi dii adiuuant:
Illum reſtituam huic:hic autem in aulidem me meo patri
Propterea ad patrem hinc amiſi tindarꝝ.A.qn tute is es:
Neq̧ præter te in aulide ullus ſeruus iſtoc nomineſt.
T. Pergin ſeruom me exprobare eſſe id qđ ui hoſtili obtigit
A. Enimuero iã nequeo cõtineri.T.heus tu quid agis: quin fugis:

Inſectabit.

Iam illic hic nos inſectabit lapidibus:niſi illum iubes
Cõpræhendi.A.crucior.T.ardent oculi:fune opus egio:

Luridæ ma culæ. Atra bilis agitat ho minem. Deliramẽta. Maſtigiæ. Cõcinnat i ſanum.

Viden tu illi maculari corpus totum maculis luridis:
Atra bilis agitat hominem.A.at pol te ſi hic ſapiat ſenex
Atra pix agitet apud carnificem:tuoq̧ capiti inluceat.
T. Iam deliramenta loquitur:laruæ ſtimulant uirum.
Eg. Hercle qd ſi hunc cõprehendi iuſſerim:T.ſapias magis:
A. Crucior lapidem non hr̃e me nt illi maſtigiæ
Cerebrum excutiam.qui me inſanũ uerbis cõcinnat ſuis.
T. Audin lapidem quæritare:A.ſolus te ſolum uolo
Egio.Eg.iſtinc loquere ſiqd uis:ꝓcul tamen audiam.

Os denaſa bit. Mordicus.

T. Nanq̧ edepol ſi addites propius:os denaſabit tibi
Mordicus.A.neq̧ pol me inſanum egio eſſe creduis.
Neq̧ fuiſſe unq̃:neq̧ eſſe morbum quem iſtic autumat.
Verum ſi quid metuis a me:iube me uinciri uolo:

Dum iſtic itidem uinciatur.T.imo enimuero egio:
Iſtic qui uolt uinciat.A.tace modo ego philocrates
Falſe faciam ut uerus hodie reperiare tindarus:lõgius
Q uid mihi abnutas: T.tibi ego abnuto: quid agat ſi abſis:

Abnutas

Eg. Q uid ais: quid ſi adeam hunc inſanum: T.nugas ludificabit:
Garriet:quod neq̧ pes unq̃ neq̧ caput compareat.
Armenta abſunt:aiacem hũc quum uides ipſum uides.
Eg. Nihil facio:tamen adibo.T.nunc ego omnino occidi.
Nunc ergo inter ſacrum ſaxumq̧ ſto:nec qd faciã ſcio

Inter ſacrũ ſaxũq̧ ſto. Audibis

Eg. Do tibi operam ariſtophontes:ſi quid eſt quod me uelis:
A. Ex me audibis uera:quæ nunc falſa opinare egio.
Sed hoc primũ expurgare tibi uolo:me inſaniam
Neq̧ tenere:neq̧ mi eſſe ullum morbũ:niſi quod ſeruio
At ita me rex deoꝝ atq̧ hominum faxit patriæ cõpotẽ
Vt iſtic philocrates nõ magis eſt q̃ aut ego aut tu.Eg.eho dic mihi
Q uis illic igitur eſt: A.quem dudum dixi a principio tibi
Hoc ſi ſecus reperies:nullam cauſam dico quin mihi
Et parentum & libertatis apud te deliquio ſiet. Deliquio.
Eg. Q uid tu ais: T.me tuũ eſſe ſeruũ:& te meum herꝫ.
Eg. Haud iſtuc rogo:fuiſtin liber: T.fui.A.eni uero ñ fuit nugas agit.
T. Q ui tu ſis: an fortaſſe fuiſti meæ matri obſtetrix: qui id tã
Audacter dicere audes: A.puerum te uidi puer.
T. At ego te uideo maior maiorem.hem rurſum tibi meam rem
Non cures ſi recte facias.num ego curo tua: Eg.fuit ne huic
Pater theſauro chryſonicochryſides: A.non fuit.
Neq̧ ego iſtuc nomen unq̃ audiui ante hunc diem.
Philocrati theodoromedes fuit pater.T.pereo ꝓbe.

Dierectũ. cor meum. Suſſultas.

Q uin quieſcis dierectum cor meum:ac ſuſpende te.
Tu ſuſſultas:ego miſer uix aſto præ formidine.
Eg. Satin iſtuc mihi exquiſitum eſt fuiſſe hunc ſeruum in aulide.
Neq̧ eſſe hunc philocratẽ: A.tã ſatis q̃ nũquã hoc iuenies ſecus.
Sed ubi is nũc eſt: Eg.ubi ego minime atq̧ ipſus ſe uolt maxime:
Tum igitur ego deunciatus deartuatus ſum miſer.

Deartuat? Technis.

Huius ſceleſti technis:qui me ut lubitum ẽ ductauit dolis
Sed uideſis.A.quin exploratum dico & ꝓuiſum hoc tibi.
Eg. Certon: A.qn nihil unq̃ iuenies magis hoc certo certius.
Philocrates iam inde uſque amicus fuit mihi a puero puer.
Eg. Sed qua facie ẽ tuus ſodalis philocrates: A.dicam tibi.
Macilẽto ore:naſo acuto:corpore albo & oculis nigris.

Criſpus.Ci cinnatus.

Subrufus aliquãtum:criſpus cicinatus.Eg.cõuenit.
T. Vt quidem hercle i medium ego hodie peſſume ꝓceſſeri.
Ve illis uirgis miſeris quæ hodie in tergo moriẽtur meo.

uerba data

Eg. Verba mihi data eſſe uideo.T.quid ceſſatis compedes
Currere ad me:meaque amplecti crura:ut uos cuſtodiam:
Eg. Satin me illi hodie ſceleſti capti ceperunt dolo:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

putamina.
Os ſubliue
re offuciis.
Lignatum
mittimur.

Illic ſeruum ſe aſſimulabat:hic ſeſe autem liberum.
Nucleum amiſi:reliquit pignori putamina.
Ita mihi ſtolido ſurſum uerſus os ſubliuere offuciis.
Hic quidem me nunquã irridebit.colaphe:cordalio. corax
Ite iſtinc:atque efferta lora.Co.nũ lignatum mittimur?

Egio.Lorarius.Tindarus.Ariſt.

Eg. i Niicite huic manicas maſtigiæ.
T. Q uid hoc eſt negocii?quid ego deliq.Eg.rogas?
Sartor:ſartorque ſcelerũ.& meſſor maxume?

Occator.
Sarrire

T. Occatorem dicere audebas.
Nam ſemper occant prius.q̃ ſarriũt ruſtici.

Innocens.
Innoxium

Eg. At ut confidenter mihi contra aſtitit.
T. Decet inocentem ſeruom:atque inoxium:
Confidentem eſſe ſuum apud herum potiſſimum.
Eg. Aſtringite iſti ſultis uehementer manus.
T. Tuus ſum:tu has quidem uel præcidi iube.
Sed quid negotii quamobrem ſuccenſes mihi?

Deartuaſti

Eg. Q uia me meamq; rem quod in te uno fuit
Tuis ſceleſtis falſidicis fallaciis
Delacerauiſti deartuaſtiq; opes:
Confeciſti omnes res:atque rationes meas
Ita mihi emiſiſti philocratem fallaciis
Illum eſſe ſeruom credidi te liberum.
Ita uoſmet aiebatis itaque nomina
Inter uos permutaſtis.T.fateor omnia

Falſidicæ
fallaciæ.

Facta eſſe ita ut dicis & fallaciis
Abiſſe eum abs te mea opera atq; aſtutia
An obſecro hercle te id nunc ſuccenſes mihi?
Eg. At cum cruciatu maximo id factunſt tuo.
T. Dum ne ob malefacta pereã parui æſtumo.
Si ego hic peribo:aſt ille ut dixit non redibit
At erit mihi hoc factum mortuo memorabile:

Prõptauiſſe
Peritat.
Interit.
Sutelæ

Meum herum captum ex ſeruitute atq; hoſtibus
Reducem feciſſe liberum in patriam ad patrem.
Meumq; potius me caput periclo ꝓmptauiſſe q̃ is piret ponere
Eg. Facito ergo ut acherunti ducas gloriã.T.q p uirtutẽ pitat nõ iterit
Eg. Q uando ego te exemplis peſſimis excruciauero atq; ob ſutellas
Tuas te morti miſero uel te interiiſſe:uel periiſſe prædicent.
Dum pereas nihil interdico:dicant uiuere.T.pol ſi iſtuc faxis
Haud ſine pœna feceris:ſi ille huc redibit:& ſicut cõfido affore.
A. Proh di ĩmortales:nunc ego teneo:nũc ſcio quod ſcit hoc negotii
Meus ſodalis philocrates in libertate eſt ad patrem in patria:
Bene eſt:nec quiſq̃ eſt mihi æque melius cui uelim.
Sed hoc mihi ægre eſt me huic dediſſe operam malam
Q ui nunc propter me meaq; uerba uinctus eſt:Eg.uetuin te q̃cq̃:

Dedi opã
malã.

Mihi hodie falſum ꝓloq?T.uetuiſti.Eg.cur es auſus mẽtiri mihi
T. Q uia uera obeſſent illi cui operã dabã:nunc falſa proſunt.
Eg. At tibi oberunt.T.optumũſt at herum ſeruaui:quem ſeruatum
Gaudeo cui me cuſtodem addiderat herus maior meus.
Sed male ne id factum arbitrare?Eg.peſſume.T.at ego aio recte:
Q ui abs te ſeorſum ſentio:nam cogitato ſi qs hoc gnato tuo

Seorſũ abs
te ſentio.

Tuus ſeruus faxit qualem haberes gratiam:emitteres ne?
Necne eũ ſeruũ manu eſſet ne apd te is ſeru' acceptiſſim' reſpõde
Eg. Opinor.T.cur ergo irat' mihi es?E.quia illi fuiſti q̃ mihi fidelior
T. Q uid tu una nocte poſtulauiſti & die recẽs captũ hoĩem & nuperum
Et nouiciun te perdocere ut melius cõſuleret tibi q̃ illi.
Q uicum una puero ætatem exegeram?Eg.ergo ab eo petito
Iſtã gratiam:ducite ubi põderoſas craſſas capiat cõpedes.
Inde ibis porro in latomias lapidarias.ibi quũ alii
Octonos lapides effodiunt.niſi quottidianos ſeſquiopus ɔfeceris
Sexcẽtoplago nomen indetur tibi

Recens cap
tum.
Nuperum.
Nouicius.
Põderoſſe.
Craſſe com
pedes.
Latomiæ
Lapidariæ

A. Per deos atq; homines te ego obteſtor egio
Ne tu iſtũc hominem perduis.Eg.curabitur.
Nã noctu neruo uict' cuſtodibit.Interdiu ſb terra lapides eximet
Diu hunc ego cruciabo:nõ uno abſoluã die.A.certũ ne ẽ tibi iſtuc

Sexcento
plagus.

Eg. Nõ moriri certius:abducite iſtũ actutũ ad hippolytũ fabrũ.
Iubete huic craſſas cõpedes ĩpingier.inde extra portã ad meũ
Libertum cordalũ in lapicidinas facite diductus ſiet.
Atq; hunc ita me uelle dicite curarier:ne quid deterius huic ſit
Q uam cui peſſime eſt.T.cur ego te inuito me eſſe ſaluũ poſtulẽs
Periculum uitæ meæ tuo ſtat periculo poſt mortẽ:ĩ morte
Nihil ẽ q̃ metuã mali:& ſi peruiuo uſq; ad ſũmã ætatem:tamen
Breue ſpacium eſt perferundi quæ minitas mihi.
Vale atque ſalue:& ſi aliter ut dicam meres.
Tu ariſtophontes de me ut meruiſti:ita uale:
Nam mihi propter te hoc obtigit.Eg.abducite:

Moriri

Peruiuo.
Minitas.

T. At unũ hoc te quæſo ſi huc rebitet philocrates
Vt mihi eius facias cõueniũdi copiam.
Eg. Periſtis:niſi huc iam e cõſpectu abducitis.
T. Vis hæc quidem hercle eſt & trahi & trudi ſimul.
Eg. Illic eſt abductus recta in phylacam ut dignus eſt.
Ego illis captiuis aliis documentum dabo:
Ne tale quiſquam facinus incipere audeat
Q uod abſq; hoc eſſet:qui mihi hoc fecit palam:
Vſq; offerre natum ſuis me ductarent dolis.
Nunc certum eſt nulli poſt hæc quicq̃ credere:
Satis ſum ſemel deceptus.ſperaui miſer
Ex ſeruitute me exemiſſe filium
Ea ſpes elapſa eſt perdidi unum filium
Puerum quadrimum quem mihi ſeruus ſurripuit.

Rebitet.
trahi & tru
di ſimul.
Ductarent
dolis.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Neq; eum ſeruũ unquam repperi: nec filium.
Maior potitus hoſtium eſt: quod hoc eſt ſcelus.
Q uaſi in orbitatem liberos perduxerim.
Sequere hac reducã te ubi fuiſti: neminis miſereri certum eſt
Q uia mei miſeret nemo: exauſpicaui ex uinculis.
Nũc intellego redauſpicandum eſſe in catenas denuo.

Ergaſilus Paraſitus.

Er. Vpiter ſupreme ſeruas me. meaſq; auges opes
i Maximas optumitas opiparaſq; offers mihi.
Laudem lucrum. ludũ: iocũ: feſtiuitatem. ferias:
Pompam: penum: potationes: ſaturitatẽ: gaudium.
Nec cuiq̄ homini ſupplicare nunc certum eſt mihi
Nam uel prodeſſe amico poſſum: uel inimicum perdere.
Ita hic me dies amœnitate amœnus onerauit me
Sine ſacris hereditatem ſum adeptus effertiſſimam
Nunc ad ſenem curſum capeſſam hunc egionẽ cui boni
Tantum offero: quantum ipſe a dis optat: atq; etiam amplius
Nunc certa res eſt eodem pacto: ut comici ſerui ſolent.
Coniiciã in collũ pallium primo ex me hãc rem ut audiat.
Speroq; me ob hunc nuncium æternum adeptuꝝ cibum.

Egio. Ergaſilus.

Eg. q Vanto in pectore hanc rem meo magis uoluto.
Tanto mihi ægritudo auctior eſt in animo
Ad illũ modũ ſublitũ os eſſe hodie mihi: neq; id pſpicere quiui
Q uod quum ſcibitur: per urbem irridebor.
Q uum extemplo ad forum aduenero omnes loquentur.
Hic ille eſt ſenex ductus quoi uerba data ſunt.
Sed ergaſilus eſt ne hic procul quem uideo?
Collecto quidem eſt pallio. quidnam acturuſt?
Er. Moue abs te moram: atq; ergaſile age hanc rem
Eminor: interminorq; ne quis mihi obſtiterit obuiam
Niſi quis ſatis diu uixiſſe ſeſe homo arbitrabitur
Nam qui obſtiterint: ore ſiſtet. Eg. hic homo pugillatũ incipit.
Er. Facere certum eſt proinde ut omnes itinera inſiſtant ſua.
Ne quis in hac platea negocii conferat quicq̄ ſui:
Nam meus eſt baliſta pugnus: cubitus catapultaſt
Humerus aries: tum genu ad quenq; iecero ad terram dabo:
Dentilegos omnes mortales faciam: quenque offendero.
Eg: Q uæ illæc eminatio eſt? nam nequeo mirari ſatis
Er. Faciam nt huius diei lociq; meiq; ſemper meminerit:
Q ui mihi in curſu obſtiterit. faxo uitæ is extẽplo obſtiterit ſuæ.
Eg. Q uid hic homo tantũ incipiſſit facere cum tantis minis?
Er. Prius edico ne quis propter culpam capiatur ſuam.
C ontinete uos domi: prohibete a uobis uim meam.
Eg. Mira edepol ſunt ni hic i nentrem ſumpſit confidentiam.

Maior potitus hoſtiũ orbitas.

Neminis exauſpicaui redauſpicãdum.

optumitas Laus. lucrũ ludus.

Amœna amœnitas effertiſſimã Curſum capeſſam. Pallium in collũ conii ciam.

Sublitũ os

interminor

ore ſiſtet. pugillatũ

Itinera inſiſtant.

baliſta. catapulta. Aries. Dentilegi.

Incipiſſit

Ve miſero illi cuius cibo iſte factuſt impenſior.
Er. Tum piſtores. ſcrophipaſci: qui alunt furfure ſues
Q uarũ odore præterire nemo piſtrinum poteſt.
Eorum ſi quoiuſq̄ ſcropham in publico conſpexero:
Ex ipſis dominis meis pugnis exculcabo furfures.
Eg. Baſilicas edictiones atq; imperſioſas habet.
Satur homoſt: habet profecto in uentre confidentiam:
Er. Tum piſcatores qui præbent populo piſces fetidos.
Q ui aduehuntur quadrupedãti: crucianti cantherio.
Q uorũ odos ſub baſilica nos omnes abegit in forũ:
Eis ego ora uerberabo ſurpiculis piſcariis.
Vt ſciant alieno naſo quam exhibeant moleſtiam.
Tum lanii autem qui cõcinant liberis orbas oues.
Q ui locãt cædundos agnos & duplam agninã danũt.
Q ui petroni nomen indunt uerueci ſectario.
Eum ego ſi in uia petronem publica conſpexero.
Et petronem & dominũ reddam mortales miſerrimos.
Eg. æuge edictiones ædilitias hic quidem habet.
Miꝝq; adeoſt. niſi hũc fecerunt ſibi ætholi agoranomũ
Er. Non ego nunc paraſitus ſum: ſed regum rex regalior.
Tantus uentri cõmeatus meo adeſt in portu cibus.
Sed ego ceſſo hunc egionem onerare lætitia ſenem?
Q ui homine adæque nemo uiuit fortunatior.
Eg. Q uæ illec ẽ lætitia quam illic lætus largitur mihi.
Er. Heus ubi eſtis? ecquis hoc aperit hoſtium?
Eg. Hic homo ad cœnam recipit ſe ad me. Er. apite haſce ãbas fores
Priuſq̄ pultando aſſulatim foribus exitium adfero.
Eg. Perlubet hũc hominem colloq; ergaſile. Er. ergaſilum qui uocat?
Eg. Reſpice. Er. fortuna quod tibi ne faciet hoc me iubes:
Sed quid eſt? Eg. reſpice ad me egio ſum. Er. o mihi q̄tum eſt:
Hominum optumorũ optume in tempore aduenis.
Eg. Neſcio quem ad portum nactus es ubi cœnes eo faſtidis?
Er. Cedo manũ. Eg. manũ. Er. manũ inquã cedo tuã actutum.
Eg. Tene. Er. gaude. Eg. qd ego gaudeã. Er. qa ego ipo: age gaude mõ
Eg. Pol mœrores mihi anteuortũt gaudiis. Er. noli iraſcier.
Iam ego ex corpore exigam omnis maculas mœrorũ tibi.
Gaude audacter. Eg. gaudeo & ſi nihil ſciam q; gaudeam.
Er. Bene facis: iube: Eg. quid iubeam? Er. ignem ingẽtem fieri.
Eg. Ignẽ ingentem? Er. ita dico magnus ut ſit. Eg. qd uolt uri.
Tuan cauſa me ædis incẽſurũ cenſes? Er. noli iraſcier.
Iubẽ an non iubes aſtitui aulas? patinas elui.
Laridum. atque epulas foueri foculis feruentibus?
Alium piſces præſtinatum abire? Eg. hic uigilans ſomniat.
Er. Alium porcinam: atq; agninam & pullos gallinaceos:
Eg. Scis bene eſſe ſi ſit unde. Er. pernam atq; ophthalmiam

Hermolaus. Eſt enĩ Aſſula id quod græce σκινδαλμος uocat a diaſcoride in deſcriptione calami unde aſſulatim idẽ fere quod minutatim.

Hermolaus. ωτία. Item ωτάριά hoc genus oſtrei Atheneus ούσ αφροδίτησ Eoles aurem ueneris. Ariſtoteles marinam aurẽ quidã αγρίαν λεπάδοσ hoc eſt patellam feram: occulata uero is uidetur eſſe piſcis quẽ Plautus ophtalmiam hoream: ſcombrum & trigonũ & cetum theodorus melamirũ in Ariſtotele conuertit occulatam.

Cibo fact' impenſior. Scrophipaſci.

Exculcabo furfures baſilicæ edictiones.

Quadrupedanti. Cantheri'. Baſilica. forum. Surpiculis piſcariis Exhibeant moleſtiam. Lanii cõcinnãt liberis. Orbas oues Petronus. Veruex ſectarius. Edictiones ædilitiæ agoranom' Regum rex regalior Cõmeatus. Cibus. Adæque.

Recipit ſe ad cœnam. Aſſulatim.

exigã maculas.

Aſtitui aulas. Foculis feruẽtib' foueri.

Præſtinatũ piſces. Perna.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Horeum.
Scombrū.
Nominādi
iſtorum

Horeum:ſcombrum:& trigonū:& cetum:& mollē caſeum.
Eg. Nominandi iſtorum tibi erit magis q̄ edundi copia.
Hic apud me ergaſile. Er. mea me cauſa hoc cenſes dicere?
Victi.
Eg. Nec nihil hodie nec multo plus tu hic edes:ne fruſtra ſis.
Proin tu tui quottidiani uicti uentrem ad me afferas.
Er. Quin ita faciam ut recupias facere ſumptum & ſi ego uetem
Eg. Ego ne? Er. tu ne? Eg. tū tu mi igitur herus es. Er. imo bene uolēs
Vin te faciam fortunatum? Eg. malim q̄ miſerū quidem:
Senticetū.
Er. Cedo manum. Eg. hem manum. Er. di te omnes adiuuant:
Eg. Nihil ſentio. Er. non enim es in ſenticeto eo non ſentis. ſed iube
Vaſa tibi pura apparari ad rem diuinam cito
Atq; agnū afferri ꝓprium pinguem. Eg. cur? Er. ut ſacrufices:
Salus. Fortuna. lux. Lætitia. Gaudium. Saturitate factis tranquillum.
Eg. Cui deorū? Er. mihi hercle:nam ego nūc tibi ſum ſūmus iupiter.
Idem ego ſum ſalus. fortuna. lux. læticia gaudium.
Proin tu deum hunc ſaturitate facias tranquillum tibi.
Eg. Eſurire mihi uidere. Er. mihi equidem eſurio: non tibi:
Tuo arbitratu facile patior. Eg. credo conſuetus puer:
Iupiter te diq; perdant. Er. te hercle:mihi æquum eſt gratias.
Agere ob nuntium:tantum ego nunc porto a portu tibi boni.
Nunc tu mihi places. Eg: abi ſtultus:ſero poſt tempus uenis.
Er. Igitur olim ſi aduenissem:magis tu tum iſtuc diceres.
Viuus. Saluus. ſoſpes Celox
Nunc hanc lætitiam accipe a me quam fero:nam filium
Tuum modo in portu philopolemū uiuū:ſaluum:& ſoſpitem
Vidi in publica celoce. ibidemque illum adoleſcentulum.
Alium una & tuum ſtalaginum ſeruum qui aufugit domo.
Qui tibi ſubripuit quadrimum puerum filiolum tuum.
Sancta ſaturitas. Cōdecoret
Eg. Abi in malam rem. ludis me. Er. ita me amabit ſancta ſaturitas.
Egio:itaq; ſuo me ſemper cōdecoret cognomine:
Vt ego uidi. Eg. meum gnatum? Er. tuum gnatū & geniū meum
Et captiuum illū aulidenſem: Eg. maton apollo? Er. ut ſeruolū.
Præneſte. Signia. Fruſino. Aleterna. Boi? boiā terit
Eg. Meum ſtalaginū? meū qui gnatū ſubripuit? Er. næ tan corā?
Eg. Iamdiu. Er. næ tan præneſtem? Eg. uenit. Er. ne tan ſigniam?
Eg. Certon? Er. næ tā fruſinonem? Eg. uideſis. Er. næ tā aleternam?
Eg. Quid tu barbaricas urbes iuras? Er. quia enim itē aſperæ
Sunt:ut tuum uictum autumabas eſſe uæ ætati tuæ.
Quippe quando mihi nihil credis. quod ego dico ſædulo.
Sed ſtalaginus quoius erat tunc nationis quum hinc abiit?
Eg. Cuius & nunc. Er. ſi cuius nunc eſt:boius boiam terit.
Liberorū quærundorū cauſa ei credo uxor data eſt:
Eg. Dic bonan fide tu mihi iſtæc uerba dixiſti? Er. bona.
Eg. Di imortales iterū gnatus uideor:ſi uera autumas.
Er. An tu dubium habebis etiam:ſancte quum ego iurē tibi?
Poſtremo egio ſi parua iuriiurandoſt fides:
Viſe ad portum. Eg. facere certumſt:tu intus cura ꝙ opus eſt.
Cellarius.
Sume:poſce:ꝓme:quiduis:te facio cellarium:

Nam hercle niſi manticinatus probe hæro fuiſti petito.
Aeternum tibi dapinabo uictum:ſi uera autumas.
Er. Vnde id? Eg. a me:meoq; gnato. Er. ſpōde tu iſtud. Eg. ſpondeo
Er. At ego tuum tibi aduenisse filium reſpondeo.
Eg. Cura q̄ optume potes. Er. bene ambula & redambula:

Ergaſilus.

Llic hinc abit:mihi rem ſummam credidit cibariam:
i Di imortales ut ego collos detrūcabo tergoribus.
Quanta pernis peſtis ueniet:quāta labes larido:
Quanta ſumini abſumedo:quāta callo calamitas.
Quanta laniis laſſitudo:quanta porcinariis:
Nam ſi alia memorem quæ ad uentris uictum conducunt:moraſt:
Nunc ibo:ut præfecturam & ius dicam larido.
Et quæ pendent indemnatæ pernis auxilium ut feram.

Egionis puer.

Ieſpiter te dique ergaſile perdant:& uentrem tuum.
d Paraſitoſque omnis:& qui poſthac cœnam paraſitis dabit.
Cladis calamitas quæ itēpies modo i noſtrā aduēit domū.
Quaſi lupus eſuriens metui ne in me faceret impetum.
Nimiſq; hercle ego illū male formidabam ita frēdebat dentibus:
Adueniens deturbauit totum cum carne carnarium.
Arripuit gladium:prætrūcauit tribus tergoribus glandia.
Aulas:caliceſq; omnis cōfregit:niſi quæ modiales erant.
Coquum percontabatur:poſſent ne ſeri referueſcere.
Cellas refregit omnis intus:recluſitq; armarium.
Adſeruate iſtuc ſultis ſerui. ego ibo ut cōueniam ſenem:
Dicam Seni curet ſibi penus:ſiquidem ſeſe uti uolet.
Nam hic quidem ut adornat:aut iam nihil ē aut iam nihil erit:

Egio. Philocrates. Philopolemus.

Eg. Oui diiſq; ago gratias merito magnas:
i Quum te reducem tuo patri reddiderunt.
Quumq; & miſeriis plurimis me exemerunt:
Quæ adhuc te carens (dum hic fui) ſuſtentabam.
Quumque hunc cōſpicio in poteſtata noſtra.
Quumq; hæc reperta eſt fides firma nobis.
Ph. Satis iā dolui ex aio & cura:me ſatis & lachrymis maceraui hic
Satis iam audiui tuas ærumnas ad portū:mihi q̄s memorauiſti.
Hoc agamus:qd nunc? quoniam tecum ſeruaui fidem:
Tibiq; hunc reducem in libertatem feci? Eg. feciſti ut tibi
Philocrates nunq̄ referre gratiam poſſim ſatis
Proinde ut tu promeritus de me & filio. Ph. immo potes.
Pater & poteris & ego potero:& di eam poteſtatem dabunt:
Vt beneficium benemerenti noſtro merito muneres
Sicut tu huic potes pater mi facere merito maxime
Eg. Quid opus uerbis? lingua nulla ē qua negem qdquid roges.

Māticinat⁹ Dapinabo Spondeo Reſpōdeo. Ambula. Redābula.

Res cibaria Collos detruncabo.

Callus

præfectura Ius. Indēnatæ.

Dieſpiter.

Intēperies.

Frendebat. Carnariū.

Glandia.

Modial⁹ aula.

Sultis.

Penus.

Hermola⁹. Coronarium gen⁹ eſt oleris qd cunq; foliaceum Atheneo. legit & carnariū apud Plautū: Macellū fere ſignificat Varro tabernam carnariam appellat: alii penū ſalitæ carnis. hoſtiola olitoria. theophraſtus thyridia nominat: Varro īquit iones macellotas appellāt forum quoq; olitorium: macellū romæ diu nominatū idē uarro. Lacedemonii uero loca ī quibus copia olerū eſt:etiam nūc macellum uocant.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Phil. Poſtulo abs te:ut mihi illum reddas ſeruom quem hic reliqueram
Pignus pro me:qui mihi melior q̄ ſibi ſemper fuit.
Pro benefactis eius uti precium poſſim reddere.
Eg. Quod beneficiſti refertur gratia:id quod poſtulas:
Et id & aliud quod me orabis impetrabis atq̨ te
Nolim ſuccenſere:quod ego iratus ei feci male.
In lapidicīnas ɔpeditū
Phi. Quid feciſti? Eg. in lapidicinas compeditum condidi:
Vbi reſciui mihi data eſſe uerba. Phi. uæ miſero mihi
Propter meū caput labores homini eueniſſe optumo.
Libellā ne duis.
Eg. At ob eam rem mihi libellam ꝓ eo argenti ne duis.
Gratis a me ut ſit liber abducito. Ph. edepol egio
Facis benigne:ſed quæſo hominem ut iubeas arceſſi. Eg. licet.
Interibi. Statua uer uecea
Vbi eſtis uos? ite actutum tyndarū huc arceſſite
Vos ite intro:interibi ego ex hac ſtatua ueruecea uolo
Erogitare meo minore quod ſit factum filio:
Vos lauate interibi. Ph. ſeq̄re hac philocrates me itro. Ph. ſequor.

Senex egio. Stalaginus fugitiuus.

Eg. Ge tu illuc ꝓcede bone uir lepidum mācipium meum
bonæ frugi
St. a Quid me oportet facere? ubi tu talis uir falſum autumas?
Fui ego bellus:Lepidus:bonus uir:nūq̄ neq̨ frugi bonæ
Neq̨ ero unq̄ neq̨ ſpero ponas me bonæ frugi fore.
Meliuſcula
Eg. Propemodum ubi loci fortunæ tuæ ſint facile intellegis.
Si eris uerax tua ex re' facies:ex mala meliuſculam
Recte & uera loquere:ſed neq̨ uere neq̨ recte adhuc
Feciſti unq̄. St. qd ego fatear? credin pudeat quum autumes?
Eg. At ego faciam ut pudeat:nam in ruborem te totum dabo.
St. Eia credo ego imperito plagas minitaris mihi:
Cōpēdium fieri dictis.
Tandem iſta aufer:dic qd fers:ut feras hinc quod petis
Eg. Satis facundus:ſed iam fieri dictis cōpedium uolo.
St. Vt uis fiat. Eg. bene morigerus fuit puer:nunc non decet.
Hoc agamus iam animū aduorte:hæc mihi quæ dicā ediſſere.
Si eris uerax rebus tuis feceris meliuſculas.
St. Nugæ iſtæc:non me cenſes ſcire qui dignus ſiem
Eg. At ea potis es ſubterfugere pauca ſi non omnia.
Theodoruſ medicus. Poliplusio.
St. Quis & fugi & tibi ſurripui filium & eum uendidi
Eg. Cui homini. St. Theodoro medico in aulide poliplusio
Pauca efficiam ſcio:nam multa euenient & uerito meo
Sex nimis. Eg. proh di imortales is quidem huius eſt pater
Philocratis. St. quē melius noui q̄ te & uidi ſæpius.
Eg. Serua iupiter ſupreme & me meum gnatum mihi:
Philocrates per tuū geniū obſecro exi:te uolo.

Philocrates:Fgio:Stalaginus.

Ph. Gio adſum:ſi qd me uis impera. Eg. hic gnatū meum
e Tuo patri ait ſe uendidiſſe ſex minis in aulide:
Ph. Quādiu id factū ē. St. hic annus īcipit uigeſimus

Quadrimulus.
Ph. Falſa memorat. St. aut ego aut tu:nam tibi quadrimulum
Tuus pater peculiarem paruulum puero dedit
Ph. Quod erat ei nomen:ſi uera dicis memoradum mihi:
St. Pegmiū uocitatus eſt:poſt uos indidiſtis tindaro:
Ph. Cur ego te non noui? St. quia mos eſt obliuiſcier hominibus.
Facūda gr̄a
Neq̨ nouiſſe cuius nihil ſit faciunda gratia
Ph. Dic mihi is ne iſtic fuit quem uendidiſti meo patri
Qui mihi peculiaris datus eſt huius filius:
Eg. Viuit ne is homo. St. argentum accepi nihil curaui cæterum.
Eg. Quid tu ais. Ph. Quin iſtic tindarus eſt tuus filius.
Vt quidem hic argumenta loquitur nā is mecum a puero puer
Bene pudiceq̨ eſt educatus hucuſq̨ ad adoleſcentiam
Eg. Et miſer ſum & fortunatus ſi uera dictitatis
Signatus
Eo miſer ſum quia male illi feci ſignatus meus eſt?
Heu cum ego plus minuſq̨ feci qui æquum fuit.
Quod male feci crucior modo:ſi infectum fieri poſſiet
Sed eccum incedit huc ornatus audax ſuis uiribus.

Tindarus:Egio:Philocrates.

Acheruns. Adæque. Cruciamēta Quibus ex corpore exigarur laſſitudo. Patricii pueri. Anates. Cothurnices.
Tin. Idi multa ego ſæpe picta quæ acherunti fierent
u Cruciamenta:uer̨.n.uero nulla adæq̨ eſt acheruus
Atq̨ ubi ego fui in lapidicinis illic ibi demū eſt locus
Vbi labore laſſitudo eſt omnis exigunda ex corpore
Nam ubi illo adueni quaſi patriciis pueris aut monedulæ
Aut anates aut cothurnices dantur quis cum luſitent
Itidem mihi huc aduenienti upupa quæ me delectet data eſt
Sed herus eccum ante hoſtium & herus alter eccum ex aulide
Redit. Eg. ſalue exoptate gnate mi. T. hem quid gnate mi?
Atat ſcio cur te patrem adſimules eſſe:& me filium:
Copiā lucis tuendæ. Exigo.
Qui mihi item ut parentes lucis das tuendæ copiam:
Ph. Salue tyndare. T. & tu quoius cauſa hanc erumnam exigo.
P. At nunc liber in diuitias faxo uenies:nam tibi
Pater hic eſt:hic ſeruus qui te huic binc quadrimū ſurripuit
Vendidit patri meo te ſex minis:is te mihi
Paruulum peculiarem paruulo puero dedit.
Indicium fecit.
Illic indicium fecit. nam hunc ex aulide huc reducimus
T. Quid huius filium? P. intus eccum fratrem germaum tuum.
T. Quid tu ais? adduxtin illum huius filium cahtiuum.
P. Quin inquam intus hic eſt. T. feciſti edepol & recte & bene
P. Nunc tibi pater hic:eſt:hic fur ē tuus:q paruū hinc te abſtulit.
T. At ego nunc grandis grandē natu ob furtū ad carnificem dabo.
P. Meritus eſt. T. ergo edepol meritam mercedem dabo:
Sed dic oro pater meus tu ne es? Eg. ego ſum gnate mi.
In mēoriā regredior
T. Nunc demū in memoriam redeo quum mecum cogito:
Nunc edepol demum in memoriam regredior audiſſe me.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Quaſi ꝑ ne bulam.

Quaſi per nebulam egionem meum patrem uocarier.
Eg. Ego ſum. T. compedibus quæſo ut tibi ſit leuior filius:
Atq; hic grauior ſeruus. Eg. certum ē ꝑcipiū id præuortier:
Eamus intro: ut arceſſatur faber ut iſtas compedes
Tibi adimam: huic dem. T. cui peculii nihil eſt: recte feceris.

Caterua.

Amatio. Argenti cir cunductio.

Pectatores ad pudicos mores facta hæc fabula eſt.
ſ Neq; ī hac ſubitæ cogitationes ſunt: neq; ulla amatio.
Nec pueri ſuppoſitio: neq; argēti circunductio:
Neq; ubi amans adoleſcēs ſcortum liberet clā ſuum patrem.
Huiuſmodi paucas poetæ reperiunt comœdias.
Vbi boni meliores fiant. nunc uos ſi uobis placet.
Et ſi placuimus: neq; odio fuimus ſignum hoc mittite.
Qui pudicitiæ eſſe præmium uoltis plauſum date.

Plauti Poetæ Clariſſimi Curgulio.

Scribit & ob ſignat.

Vrgulio miſſus phedromi it cariam
c Vt petat argentum: ibi eludit ānulo
Riualem: ſcribit atq; obſignat litteras
Cognoſcit ſignum lyco ubi uidit militis
Vt amicam mittat precium lenoni dedit.

Locat nup tum.

Lyconem miles ac lenonem in ius rapit.
Ipſus ſororem quæ peribat repperit:
Oratu cuius phedromo nuptum locat.

Palinurus ſeruus. Phædromus adoleſcens.

Ornatus. Pompa. Venus. Cu pido. amor

Pa. Vo te hoc noctis dicam proficiſci foras.
q Cū iſtoc ornatu cūq; hac pompa phædrome?
Quo uenus cupido imperat: ſuadetq; amor

Stati dies: qui iudicii cauſa cū peregrino con ſtituūtur: ut hoc loco. Heſtem uero more ue teri ſignificat ꝑegrinū Macrobius.

Si media nox eſt: ſiue eſt prima ueſpera:
Si ſtatus condictus cum hoſte intercedit dies.
Tamen eſt eundum quo imperat ingratus
At tandē tandem. Pa. tandē es odioſus mihi.
Iſtuc quidem nec bellum eſt: nec memorabile.
Tute tibi puer es lautus: luces cereum:

Apiculæ

Ph. Egon apicularum opera cōgeſtum non feram?
Ex dulci oriundū melliculo dulci meo?
Pa. Nam quo te dicam ego ire? Ph. ſi tu me roges
Dicam ut ſcias. Pa. ſi rogitē quid reſpondeas?

occuliſſimū

Ph. Hoc eſculapii fanum ē. Pa. plus iam anno ſcio.
Ph. Huic proximū illud hoſtium occuliſſimum
Salue ualuiſtin oſtium occuliſſimum
Pa. Caruit ne febris te heri uel nudiuſtertius?
Et heri cœnauiſti ne? Ph. derides ne me?
Pa. Quid tu ergo inſane rogitas ualeat ne oſtium?

Belliſſimū. Taciturniſ ſimum.

Ph. Belliſſimum hercle uidi: & taciturniſſimum.
Nunquam ullum uerbum mittit: quū aperitur tacet.

Quum illa noctu clanculum ad me exit tacet.
Pa. Nūquid tu quod te aut genere indignum ſit tuo
Facis: aut inceptas facinus facere phedrome.

Inſidias lo cas.

Nū tu pudicæ cuipiam inſidias locas:
Aut quam pudicam eſſe oportet. Ph. nemini
Nec me illi ſinit iupiter. Pa. ego item nolo
Ita tuum conferto amorem ſemper: ſi ſapis
Ne id quod ames populus ſi ſciat tibi ſit probro:

Inteſtabilis

Semper curato ne ſis inteſtabilis.
Quod amas ama teſtibus præſentibus.
Ph. Quid iſtuc eſt? Pa. Caute ut incedas uia.

Prohibet uetat.

Ph. Quin leno hic hitat. Pa. nemo hic ꝓhibet nec uetat
Quin quod palam eſt uenale ſi argentum eſt emas:
Nemo ire quēquam prohibet publica uia.
Dum ne per fundum ſeptum facias ſemitam:
Dum te abſtineas nupta: uidua: uirgine:
Iuuentute. & pueris liberis: ama quod lubet.
Ph. Lenonis hæ ſunt ædes. Pa. male iſtis eueniat.
Ph. Qui? Pa. quia ſceleſtam ſeruitutem ſeruiunt.
Ph. Obloquere. Pa. fiat maxime. Ph. etiam taces?
Pa. Nempe obloqui me iuſſeras. Ph. at nunc ueto.
Pa. Inducias occepi dicere. Ph. ei ancilla eſt.
Pa. Nempe huic lenoni q hic habitat? Ph. recte tenes:

Obloqui

Pa. Nimis formido ne exedat. Ph. odioſus es.
Eam uolt meretricem facere ea me deperit
Ego autem cum illa facere nolo mutuum.
Pa. Quid ita? Ph. qa ꝓpriū facio. amo pariter ſimul.

Facere mu tuum. Clādeſtin? A me pudi ca.

Malus clandeſtinus eſt amor damnūſt merum.
Pa. Eſt hercle ut dicis ita: iam ne ea fert iugum?
Ph. Tam a me pudica eſt quaſi ſoror mea ſit: niſi
Si eſt oſculando quiſpiam impudicicior.
Pa. Semper tu ſcito: flamma fumo eſt proxima.
Fumo comburi nihil poteſt: flamma poteſt.
Qui e nuce nucleum eſſe uolt: frangit nucem.
Qui uolt cubare: pangit ſaltem ſuauium.

pangit ſua uium.

Ph. At illa eſt pudica: neq; dum cubitat cum uiris?
Pa. Credam pudor ſi cuipiam lenoni ſiet.
Ph. Immo ut illam cenſes: ut quæq; illi occaſio eſt
Subripere ſe ad me ubi ſauium oppegit: fugit
Id eo ſit qnia hic leno ægrotus incubat

Suauiū op pegit.

In æſculapi phano: is me excruciat. P. quid eſt?
Ph. Alias me poſcit pro illa triginta minas
Alias talentum magnum: neq; quicq̄ queo
Aequi boniq; ab eo impetrare. Pa. iniurium eſt
Quid? quod lenoni nulliſt id ab eo petas.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ph. Nunc hinc paraſitum in cariam miſi meum.
Petitum argentum a meo ſodali mutuum.
Quod ſi non affert:quo me uortam neſcio.
Mos in ſalutãdo deos. Dextrouorſum.
Pa. Si deo ſalutas dextrouorſum cenſeo.
Ph. Nunc ara ueneris hæc eſt ante horum fores
Me inferre ueneri uoui iam ientaculum.
Ientaculũ
Pa. Quid ante pones ueneri a ientaculum.
Ph. Me:te atq; hoſce oẽs. Pa. quid facturus? Ph. iam ſcies.
Ph. Cedo puere ſinum. Pa. quid facturus? Ph. iam ſcies.
Anus hic recubare ſolet cuſtos ianitrix
Multibiba. Merobiba. Vinoſiſſia.
Nomen eſt lenæ multibiba:atq; merobiba.
Pa. Quaſi tu lagenam dicas ubi uinum chium ſolet'eſſe
Ph. Quid opus eſt uerbis? uinoſiſſima eſt ea quæ extẽplo ubi uino
Has cõſperſi fores de odore adeſſe me ſcit. aperit illico.
P. Ei ne hic cum uino ſinus fertur? Ph. niſi ne uis. P. nolo hercle:
Nã iſtuc qui fert afflictum uelim:ego nobis afferri cenſui.
Ph. Quin tu taces? ſiquid ſuper illi fuerit:id nobis ſat eſt
P. Quiſnã hic fluuius eſt:quem nõ recipiat mare?
Ph. Sequere hac palinure me ad fores:ſi mihi obſequeris.
P. Ita faciam. Ph. agite bibite feſtiuæ fores.
Potate:ſite mihi uolentes:propiciæ
Pulpamẽtũ Caparis.
P. Voltis ne oliuas:aut pulpamentum:aut caparim?
Ph. Exuſcitate uoſtram huc cuſtodem mihi.
Mutit.
P. Profundis uinum:quæ te res agitant? Ph. ſine
Viden ut aperiuntur ædes feſtiuiſſimæ?
Non mutit cardo? eſt lepidus.. P. quin das ſauium?
Ph. Tace:occultemus lumẽ & uocem. P. licet.

Lena Anus. Phedromus. Palinurus.

Flos uini Prolicit.
A. f Los ueteris uini meis naribus obiectus eſt.
Eius amos cupidam me huc ꝓlicit ꝑ tenebras.
Vbi ubi ẽ? ꝓpe me eſt. euax habeo. ſalue aĩe mi liberi lepoſ
Ve ueteris uetuſti cupida ſum:nam omniũ unguentum
Nautea eſt Petalium
Odor præ tuo nautea eſt:tu mihi ſtacte:tu cinamomũ:
Tu roſa. tu crochũ:& caſia:es tu petalium
Nam ubi tu profuſus:ibi ego me peruelim ſepultam:
Sed quũ adhuc naſo odos obſecutus eſt meo.
Da uiciſſim meo gutturi gaudium:nihil ago tecum.
Inuergere. Ductim.
Vbi ẽ ipſus? ipſũ expeto tãgere:iuergere ĩ me liquores tuos.
Sino ductim:ſe hac abiit:hac perſequar.
Ph. Sitit hæc anus. P. quãtulũ ſitit. Ph. modica eſt. capit quadrantal.
ſagax naſũ Semiſomna
P. Pol ut prædicas uindemia hæc huic anui non ſatis eſt ſoli.
Canẽ eſſe hanc qdem magis par fuit. ſagax naſum habet.
A. Amabo cuia uox ſonat procul? Ph. cenſeo hanc appellandã anũ.
Adibo:rẽdi & rẽſpice ad me huc lena. A. ĩpator qs es? Ph. uini pollẽs
Lepidus liber tibi qui ſcreanti ſiccæ ſemiſomnæ

Adfert potionẽ:& te ſedatum it.
A. Quam a louge a me abeſt? Ph.. lumen hoc uide.
Grandiorẽ gradum ergo fac ad me obſecro
Salue. A. Egon ſalua ſim quæ ſiti ſicca ſũ? Ph. at iam bibes.
A. Diu fit: Ph. hem tibi anus lepida. A. ſalue oculiſſime homo.
P. Age effunde hoc cito in baratrum propere.
Prolue cloacam. Ph. tace nolo huic maledici
Cloaca.
P. Faciam igitur male potius.
A. Venus de paulo:paululum hoc tibi dabo haud lubenter.
Nam tibi amantes propinantes uinũ potantes dant
Mihi haud ſæpe eueniunt tales hæreditates.
Propinãtes
P. Hoc uide ut ingurgitat ĩpura in ſe merũ auariter faucibus plenis
Auariter.
Ph. Perii hercle. huic qd primũ dicã neſcio. P. hem iſtuc qd mihi dixti.
Ph. Quid id ẽ. P. periiſſe ut te dicas. Ph. male tibi di faciant. P. dic iſti
A. Ah. P. qd ẽ? ecqd lubet? A. lubet. P. ẽt mihi quoq; ſtiulo foderẽ lubet
Ph. Tace:noli. P. taceo. ecce aũt bibit arcꝰ pluet credo hercle hodie te
Bibit arcus
Ph. Iã ne ego huic dico? P. qd dices? Ph. me piiſſe. P. age dice. Ph. ãus au
Hoc uolo ſcire te ꝑditus ſũ miſer. A. at pol ego oppido ſeruata di
Sed quid eſt quod lubet. perditum dicere
Te eſſe? Ph. quia id quod amo careo.
A. Phedrome mi ne plora amabo.
Tu me curato ne ſitiam. ego tibi quod amas iam huc adducam
Ph. Tibi næ ergo ſi fidem ſeruas mecum uineam pro aurea ſtatua
Statuã quæ tuo gutturi ſit monumentum.
Bitet.
Qui me in terra æque fortunatus erit:ſi illa ad me bitet.
Palinure? p. edepol q amat ſi eget:miſera adficitur ærumna
Ph. Non ita res eſt. nam confido paraſitum hodie aduenturum
Cum argẽto ad me. P. magnũ ĩceptas ſi id expectas ꝗ nuſqſt.
Occento
Ph. Quid ſi adeã fores:atq; occẽtẽ. P. ſi lubet neq; ueto:neq; iubeo
Qando ego te uideo imutatis moribus eſſe here atq; ingenio:
Ph. Peſſuli heus peſſuli uos ſaluto lubens:
Vos amo:uos uolo:uos peto:atq; obſecro.
Gerite amanti mihi morem amœniſſimi
Scite cauſa mea lydi barbari.
Suſſilite
Suſſilite obſecro:& mittite iſtanc foras:
Ebibit ſanguinem.
Quæ mihi miſero amanti ebibit ſanguinem
Hoc uide ut dormiunt peſſuli peſſumi:
Nec mea gratia cõmouent ſe ocius:
Nihil facerẽ gratiam.
Reſpicio nihil meam uos gratiam facere.
Sed tace tace. P. taceo hercle:quid eſt? Ph. ſentio ſonitum.
Tandem edepol mihi morigeri peſſuli fiunt.

Anus. Planeſium uirgo. phedromus. Palinurus.

Sonitꝰ crepitus.
A. p Lacide egrederẽ & ſonitũ ꝓhibe forum:& crepitũ cardinũ
Ne quod hic agimus:herus ꝑcipiat fieri mea planeſium.
Aquula.
Mane ſuffundã aquulã. P. uidẽ ut anus tremula medicinã facit? I iii

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Eapſe. Côuadatuſ ueneriis uadimoniis li bello ueneno citaſti ſiſto me tibi.

Eapſe me& quum didicit bibere.foribus dat aquã quã bibant.
Pla. Vbi tu es qui me côuadatus ueneriis uadimoniis?
Vbi tu es qui me libello uenerio citaſti? ecce me ſiſto ades contra
Siſto ego tibi me:& mihi contra itidem ut ſiſtas ſuadeo:
Ph. Adſum:nã ſi abſim aut recuſem:qn mihi male ſit mel meum.
Pl. Anime mi ꝑcul amantem abeſſe haud cõſentaneum eſt.
Ph. Palinure palinure.P.eloquere.qd ẽ ꝙ palinurum uoces?
Pa. Eſt lepida?P.nimis lepida.Ph.ſum deus.P.imo aliud.
Pa. Q uid uidiſti?aut quid uidebis magis diis equiperabile?
P. Male ualere te:ꝙ mihi ægre eſt.Ph.male mihi morigerus.tace.
P. Ipſus ſe excruciat ꝗ homo ꝙ amat uidet:nec potitur dũ licet.
Ph. Recte obiurgat.ſane haud quicqſt magis quod cupiã tãdiu.
Pl. Tene me amplectere ergo.Ph.hoc etiã eſt ꝗobrẽ cupiã uiuere.
Q nia te ꝓhibet herus:clã hero potior.Pl.ꝓhibet:nec ꝓhibere qt
Nec prohibebit niſi mors meũ animũ abſte abalienauerit.
P. Enimuero nequeo durare qn ego herum accuſem meum
Nam bonum eſt pauxillum amare ſane:iſane nõ bonum eſt.
Verum totũ inſanũ amare hoc eſt quod meus herus facit.
Pl. Sibi ſua habeãt regna reges:ſibi diuitias diuites.
Sibi honores:ſibi uirtutes:ſibi pugnas:ſibi prœlia.

Dum mihi abſtineãt i uidere.

Dum mihi abſtineãt inuidere:ſibi qſquã habeãt ꝙ ſuum eſt.
P. Q uid tu ueneri puigilare te uouiſti phedrome?
Nã hoc qdẽ edepol haud multopoſt luce lucebit.Ph.tace:
P. Q uid taceam?qn tu is dormitũ?Ph.dormio:ne occlamites.
P. Tu qdẽ uigilas.Ph.at meo more dormio:hic ſomnus eſt mihi.
P. Heus tu mulier male mereri de imerẽte inſcitia eſt.
Pl. Iraſce ſi te edentẽ hic a cibo abigat.P.ilicet
Pariter hos perire amando uideo:uterq; inſaniunt:
Viden ut miſere moliuntur:neque queũt cõplecti ſatis.
Etiam diſpertimini.Pl.nulli eſt homini ꝑpetuũ bonum.

Propudiũ.

Iam huic uoluptati hoc adinuẽtum eſt odiũ.P.qd ais ꝓpudiũ?
Tun etiã cũ nocturnis oculis odium me uocas?

Ebriola. Perſolæ nugæ.

Ebriola perſolæ nugæ.Ph.tun meã uenerẽ uituperas?
Q uod qdem mihi pollutus uirgis ſeruus ſermonem ſerat.
At ne tũ hercle cũ cruciatu magno dixiſti id tuo.
Hem tibi maledictis ꝓ iſtis dictis moderari ut queas.
P. Tuã fidẽ uenus:noctu uigila.Ph.pgin etiã uerbero?
Pl. Noli amabo uerberare lapidẽ:ne perdas manũ.

expgefacio

P. Magnũ flagicium:ꝓbrũq; phedrome expergefacis:
Bene mõſtrantem pugnis cædis:hanc amas nugas meras.
Hoccine fieri ut in modeſtis hic te moderere moribus.
Ph. Auro contra cedo modeſtum amatorẽ:a me aurũ accipe
P. Cedo mihi cõtra oricalco cui ego ſane ſeruiam.
Pl. Bene uale ocule mi.nã ſonitũ & crepitũ clauſtrorum audio

Edituum.

Edituũ aperire fanũ quouſque quæſo ad hunc modũ

Amor ſur repticius.

Inter nos amore utimur ſemper ſurreptitio?
Ph. Minime:nam paraſitum miſi nudiuſquartus cariam
Petere argentum:is hodie hic aderit.Pl.nimium conſultas diu
Ph. Ita me uenus amet:ut ego te hoc triduum nunꝗ ſinam.
In domo eſſe iſtac:qn ego te liberalem liberem.

Liberalem liberem.

Pl. Facito ut memineris:tene etiam priuſꝗ hinc abeo ſauium:
Ph. Si quidem hercle mihi regnũ detur:nunꝗ id potius perſequꝫ
Q uãdo ego te uidebo.?Pl.hem iſtoc uerbo uindictam para
Si amas eme:ne rogites:facito ut precio peruincas tuo.
Bene uale.Ph.iam ne ego relinquor pulchre?palinure occidi:

Vindictã para. Precio puĩ cas tuo.

P. Ego quidẽ qui & uapulãdo & ſomno pereo.Ph.ſequere me.

Capadox leno.& palinurus ſeruus.

Ca. Igrare certũſt iam nunc e fano foras.
m Q uando æſculapi ita ſentio ſententiam
Vt qui me nihili faciat nec ſaluon uelit.
Valetudo decreſcit:adcreſcit labor.
Nam iam quaſi zona liene cinctus ambulo.
Geminos in uentre habere uideor filios.
Nihil metuo niſi ne medius diſrumpar miſer:

Zona liene cinctus.

Pa. Si recte facias phedrome auſcultes mihi.
Atq; iſtam exturbes ex animo ægritudinem
Paues paraſitus quia non redit caria
Adferre argentum credo:nam ſi non ferat:
Tormento non retiueri potuit ferreo
Q uin reciperet ſe huc eſum ad præſepe ſuum.

Recipere ſe eſum.

Ca. Q uis hic eſt ꝗ loquitur?Pa.quoiam uocẽ audio.
Ca. Eſt hic ne palinurus phedromi?Pa.ꝗ hic eſt homo?
Cum collatiuo uentre:atq; oculis herbeis?
De forma noui:de colore non queo
Nouiſſe:iamiam noui leno eſt capadox:
Cõgrediar.Ca.ſalue palinure.P.o ſcele& caput.
Salueto.qd agis?Ca.uiuo.P.nempe ut dignus eſt
Sed quid tibi eſt.Ca.lien necat.renes dolent:
Pulmones diſtrahuntur:cruciatur iecur.
Radices cordis pereunt ciræ omnes dolent.

Collatiuo uẽtre.i.magno & turgido ut ſeſt? inquit quia in eum omnia edulia cõ geruntur.

Collatiuo uentre. Ocliherbei

Lien necat. renes dolẽt Pulmones diſtrahunt

Pa. Tum te igitur morbus agitat epatarius.
Ca. Facileſt miſerum irridere.Pa.qn tu aliquot dies
Perdura:dum inteſtina exputreſcunt tibi.
Nunc dum ſaltura ſat bonaſt.ſi id feceris.
Venire poteris inteſtinis uilius

Morb⁹ epatarius.

Exputrẽſcũt Saltura.

Ca. Lien dirruptus.Pa.ambula id lieni optumunſt.
Ca. Aufer iſtec quæſo:atq; hoc reſponde quod rogo
Potin coniecturam facere:ſi narrem tibi.
Hac nocte quod ego ſomniaui dormiens?

Cõiecturã facere.

Pa. Dah ſolus hic homoſt qui ſciat diuinitus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Cõiectores Ea omnes ſtãt ſẽtẽtia

Q uin coniectores a me conſilium petiuit.
Q uod eis reſpondi:ea omnes ſtant ſententia.

Coquus. Capadox. Palinurus. Phedromus.

Co. Alinure quid ſtas quin depromũtur mihi:
Q uæ opus ſunt paraſito:ut ſit paratum prandium

Coniicio ſomnium.

Q uom ueniat Pa. maneſis dũ huic coniicio ſomnium:
Tute ipſe ſiquid ſomniaſti ad me refers.
Ca. Fateor. Co. abi deprome. P. age tu ĩterea huic ſomnium

Opã ut det

Narra:meliorem quã ego ſum ſuppone tibi.
Nã qđ ſcio omne ex hoc ſcio. Ca. operã ut det Pa. dabit.
Ca. Facit hic quod pauci ut ſit magiſtro obſequensr
Da mihi igitur operam. Co. tãetſi non noui dabo
Ca. Hac nocte in ſomnis uiſus ſum uederier.
Procul ſedere longe a me æſculapium.
Neq; eum ad me adire:neq; magnipendere.

Cõgruũt cõcorditer.

Pa. Vſuſt. Co. item alios deos facturos ſcilicet.
Sane illi inter ſe congruunt concorditer.

ĩcubar̃ ioui

Nihil eſt mirandũ melius ſi nihil ſit tibi.
Nãque incubare te ſatius fuerat ioui:

Incubare in capitolio.

Q ui tibi auxilio in iureiurando fuit:
Ca. Siquidem incubare uelint qui piurauerunt:
Locus non præberi potis ẽ in capitolio.
Co. Hoc animũaduorte pacem ab æſculapio
Petas:ne forte tibi eueniat magnum malum.
Q uod inquiete tibi portẽtũſt. Ca. benefacis.
Ibo atq; orabo. Co. quæ res male uortat tibi:
Pro di ĩmortales quem conſpicio? qui illic eſt?
Eſt ne hic paraſitus qui miſſus eſt in cariam?
Heus phædrome exi exi inquam ocius.

Ellum. auſcultem? quid agat.

Ph. Q ui iſtic clamorem tollis? Co. paraſitum tuum
Vide occurrẽtem:ellum uſque in platea ultima.
Hic auſcultemus quid agat. Ph. ſane cenſeo.

Curgulio. Phædromus. palinurus ſeruus:

Cur: Ate uiam mihi noti atque ignoti:dũ ego hic officiũ meum:
Facio:fugite omnes:abite:& de uia ſecedite
Ne quẽ ĩ curſu capite:aut cubito:aut pector̃ offẽdã:aut gẽu

Subito. ꝓpere. celare.

Ita nũc ſubito ꝓpere & celere obiectunſt mihi negotium.
Nec quiſq̃ eſt tam opulentus q mihi obſiſtat in uia:
Nec ſtrategus. nec tyrãnus quiſq̃:nec agoranomus
Nec demarchus:nec comarchus:nec cum tanta gloria

De græcis.

Q uin cadat:quin capite ſiſtat in uiam de ſemita.
Tum iſti græci palliati capite operto qui ambulant:
Q ui incedunt ſuffarcinati cum libris:cum ſportulis
Conſtant:conferũt ſermones inter ſe drapetæ.
Obſtant:obſiſtunt:incedunt cum ſuis ſententiis

Q uos ſemper uideas bibentes eſſe in hermopolio:

Hermopoleum. Capitulũ.

Vbi quid ſubripuere operto capitulo calidum bibũt:
Triſtes atq; ebrioli incedunt eos ego ſi offendero:
Ex uno quoq; eoꝝ eiiciam crepitum polentarium.

Crepitus polẽtarius. Datatim.

Tum iſti qui ludunt datatim ſerui ſcurraꝝ in uia.
Et datores & fartores omnis ſubdam ſub ſolium.
Proinde domi contineant:uitent infortunia.
Ph: Recte hic monſtrat ſi imperare poſſit:nã ita nunc mos uiget
Ita nunc ſeruitiunſt ꝓfecto modus haberi non poteſt
Cur. Ecquis eſt qui mihi cõmoſtret phedromum genium meum?

Opus ẽ homie cõuẽto

Ita res ſubita ẽ celeriter:mihi hoc homie cõuento eſt opus.
Pa. Te ille querit: Ph. qd ſi adeamus? heus curgulio te uolo.
Cur. Q uis uocat:qs nominat me? Ph. q te cõuentum cupit

Conuẽtum cupit

Cur. Haud magis cupis q̃ ego te cupio. Ph. o mea opportunitas.
Curgulio exoptate ſalue. Cur. ſalue. Ph. ſaluum gaudeo
Te aduenire. cedo tuam mihi dextram:ubi ſunt ſpes meæ?
Eloquere obſecro hercle. Cur. eloquere te obſecro: ubi ſũt meæ?
Ph. Q uid tibi eſt? Cur. tenebre oboriunť:genua media ſuccidunt.

Tenebræ obrnunť.

Ph. Laſſitudine hercle credo. Cur. retine retine me obſecro.
Ph. Aiden ut expillauit? datin iſti ſellam:ubi aſſidat cito.
Et aqualẽ cum aqua? properatin ocius? Cur. animo male eſt.

Aqualis Aqua fruſtulenta. Ventum ut gaudeam

Ph. Vin aquã? Cur. ſi fruſtulenta ẽ da obſecro:hercle obſorbeam.
Ph. Ve capiti tuo. Cur. obſecro hercle facite uentum ut gaudeam.
Ph. Maxime. Cur. quid facitis quæſo? Pa. uẽtum. Cur. nolo eqdẽ mihi
Fieri uentulum. Ph. qd igiť uis? Cur. eſſe ut nẽtum gaudeam:
Ph. Iupiter te:diq; perdant. Cur. perii: ꝓſpicio parum.

Lippiũt fauces. Vacuitas. Laſſi lactes

Os amaꝝ habeo:dẽtes plẽos:lippiunt fauces fame. ita cibi
Vacuitate uenio laſſis lactibus. Ph. iam edes aliquid.
Cur. Nolo hercle aliquid:certum q̃ aliquid mauolo.
Ph. Immo ſi ſcias reliquiæ quæ ſint. Cur. ſcire nimis lubet

Cõuentis illis opus eſt

Vbi ſient:nam illis cõuentis ſane opus eſt meis dentibus.
Ph. Pernam:abdomẽ:ſuis glandium. Cur. ait tu omnia hæc?
In carnario fortaſſe dicis. Ph. ĩmo in lãcibus quæ tibi ſunt

Camarium

Parata poſtq̃ ſcimus uentuꝝ. Cur. uide ne me ludas
Ph. Ita me amabit quam ego amo ut haud mentior.
Sed quo te mihi nihilo ſum certior. Cur. nihil attuli
Ph. Perdidiſti me. Cur. inuenire poſſim ſi mihi opam datis:
Poſtq̃ tuo iuſſu profectus ſum perueni in cariam.
Video tuũ ſodalem. argenti rogo uti copiam faciat.

fruſtari gratiam. Opitulaner

Scire uelles gratiam tuã noluit fruſtrarier.
Vt decet uelle hominẽ amicum amico atq; opitularier.
Reſpondit mihi paucis uerbis. atque adeo fideliter.
Q uod tibi eſt:item ſibi eſſe magnam argenti inopiam.
Ph. Perdis me tuis dictis: Cu. imo ſeruo & ſeruatum uolo.
Poſtq̃ mihi reſponſum eſt:abeo ab illo mœſtus ad forum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Me illo fruſtra aduenïſſe:forte aſpicio militem.
Aggredior hominē ſaluto adueniens.ſalue inquit mihi:

Aggredior hominem.

Prehendit dextram:ſeducit:rogat qd ueniam cariam:
Dico me illo aduenïſſe animi cauſa:ibi me interrogat.
Ecquē in epidauro lyconem trapezitam nouerim
Dico me nouiſſe quid lenonē cappadocem annuo
Viſitaſſe.ſed quid eum uis?quia de illo emi uirginem.

De illo emi

Triginta minis:ueſtē:aurum & ꝓ his decē coaccedunt minæ
Dediſti tu argentum inquā?imo apud trapezitā ſitum eſt
Illum quem dixi lyconem:atqꝫ ei mandaui q anulo meo
Tabellas obſignatas obtuliſſet ut daret operam
Vt mulierem a lenone cū auro:& ueſte abduceret.
Poſtq̄ hoc mihi narrauit abeo ab illo.reuocat me ilico.
Vocat me ad cœnam:religio fuit:denegare nolui.

religio fuſe fuit.

Q uid ſi adeamus:ac decūbamus īquit:cōſilium placet.
Neqꝫ diem decet me memorari:neqꝫ nocti nocerier.
Omnis res paratāſt.& nos quibus paratum eſt aſſumus.
Poſtquam cœnati:atqꝫ appoti:talos poſcit ſibi in manum.
Prouocat me in aleā:ut ego ludam:pono pallium.
Ille ſuū anulum oppoſuit:inuocat planeſium
Ph. Meos ne amores?Cur.tace parūp:iacit uoltorios q̄ttuor
Talos arripio:inuoco almam meam nutricem herculem.
Iacto baſilicum propino magnum poculum ille ebibit.
Caput deponit:quū dormiſcit:ego ei ſubduco anulum.
Deduco pedes de lecto clam ne miles ſentiat
Rogant me ſerui quo eam:me dico ire quo ſaturi ſolent.
Oſtium ubi conſpexi:exinde me illico ꝓtinam dedi.
Ph. Laudo.Cur.laudato quando id quod cupis effecero.
Eamus nunc intro ut tabellas cōſignemus.Ph. non moror
Cur. Atqꝫ aliqd prius obtrudamus pernam:ſumen:glandium:
Hæc ſunt uentri ſtabilimenta:pānē & aſſa bubula.
Poculum grāde:aula magna:ut ſatis conſilia ſuppetāt.
Tu tabulas cōſignato:hic miniſtrabit.ego edam.
Dicam queādmodū cōſcribas:ſeqre me hac intro.Ph.ſequor.

Cœnati Appoti. Oppoſuit. Voltorios.

Iacto baſilicum.

Caput deponit.
Ire quo ſaturi ſolent.
ꝓtinā dedi

Per egregiam quādam tranſlationem Plaut⁹ uulturios uocat talos Nam ſicut uultures carniuori ſunt & rapto uiuentes:ita & tali ī ludo talario uoratores ſunt atqꝫ rapaces : cū deſpoliēt aleatorem . Vulturios ergo quattuor . i. talos qui erāt numero quattuor in ludo talario:cum teſſeræ forent tātum tres: Vulturii āt nō ab effigie uulturum quod nuſq̄ ſcriptū eſt dr̄:ſed feſtiuiſſime per ſimilitudinē qa uulturum naturam rapaciſſimam imitantur:qui triduo ante aut biduo uolari dicuntur:ubi cadauera futura ſunt . hinc ait Hieronymus uultures transmaria cadauera ſentiunt . & Plautos in truculento . Iam q̄ſi uulturii triduo pri⁹ prædiuinant : quo die eſuri ſīt. Beroaldus.

Lyco.Gurgulio.Leno

L. Eatus uideor ſubduxi ratiunculam.
b Q uantum æris mihi ſit.quātunqꝫ alieni ſiet.
Diues ſum:ſi non reddo eis quibus debeo.
Si reddo illis quibus debeo plus alieni eſt.
Verum hercle uero conuellere cogito.
Si magis me inſtabunt ad prætorem ſufferam
Habent hunc morem plæriqꝫ argentarii.
Vt alius alium poſcant:reddant nemini.
Pngnis rem ſoluant ſiquis poſcat durius.
Q ui homo mature quæſiuit pecuniam:

Sbduxi ar tiunculam.

Cōuellere.

Argētariorum mos.

Snmen eſt mulieris mamma Lucilio ut inquit Marcellus a ſuggēdo dictum Hermo.

Niſi eam mature parſit: mature eſurit
Cupio aliquem emere puerum qui uſurarius
Nunc mihi quæratur:uſus eſt etiam pecunia

Parſit Vſurarius.

Cur. Nil tu me ſaturum monueris:memini:& ſcio
Ego hoc effectum lepide tibi tradam:tace.
Edepol ne ego hic me intus expleui probe
Et equidem reliqui in uentre cellæ uni locum.
Vbi reliquiarum:reliquias reconderem.
Q uis hic eſt qui operto capite æſculapium ſalutat?
Atat quem quærebā ſequere me ſimulabo quaſi non nouerim
Heus tu te uolo.L.une ocule ſalue:Cur.q̄ſo derides ne me
L. De coclitum ꝓſapia te eſſe arbitror.nam hi ſunt unoculi
Cur. Catapulta hoc ictum eſt mihi apud ſityonem.L.nam quid
Id refert mea?an aula quaſſa cum cinere effoſſus ſiet?
Cur. Superſtitioſus hic quidem ē:uera prædicat:nā illæc catapultæ
Ad me crebro cōmeant:a doleſcens ob rempublicam
Hoc intus mihi quod inſigne habeo quæſo ne me incomities.
L. Licet ne inforare ſi incomitiare nō licet?Cur.non inforabis.
Me quidem non mihi placet tuū ꝓfecto nec forū:nec comitium
Sed hunc quem quæro cōmoſtrare ſi potes:inibis a me ſolidam
Et grandē gratiā:lyconē quæro trapezitā.Ly.dic mihi
L. Q uid eum nūc q̄ris:aut cuiatis?Cur.eloquar ab thera
Pōtigono platagidoro milite.L.noui edepol nomen:
Nā mihi iſtoc nomīe dū ſcribo expleui totas ceras q̄tuor
Sed quid lyconem quæris.Cur.mandatuſt mihi
Vt has tabellas ad eum feram.L.quis tu homo es?
Cur. Libertus illius:quem omnis ſūmanū uocant.
L. Sūmane ſalue.qui ſūmanus fac ſciam.
Cur. Q uia ueſtimenta ubi obdormiui ebrius.
Sūmano ob eam rem me omnes ſūmanū uocant
L. Alibi te meliuſt quærere uel hoſpitium tibi.
Apud me ꝓfecto nihil eſt ſuumano loci.
Sed iſtū quem quæris ego ſum.Cur.quæſo tu ne is es?
Lyco trapezita.Ly.ego ſum.Cur.multā me tibi
Salutem iuſſit therapōtigonus dicere.
Et has tabellas dare me iuſſit:Ly.mihin?Cur.ita.
Cape:ſignum noſce:noſtin?Ly.quid ni nouerim?
Clipeatus elephantum ubi.machera diligit
Cur. Q uod iſtic ſcriptū eſt id te orare iuſſerat
Profecto ut faceres ſuam ſi uelles gratiam.
Ly. Concede:inſpiciam quid ſit ſcriptum:Cur.maxine.
Tuo arbitratu dum auferam abs te id quod peto.
Miles lyconi in epidauro hoſpiti
Suo therapontigonus platagidorus plurimam
Salutem dicit.meus hic eſt:hamum uorat.

Coclitu. proſapia. Catapulta.

Supſtitioſ⁹

Incomities Inforare.

Solida & grādis grā

Expleui totas ceras

Sūmanus,

Clipeatus, Diligere

Hamū uorar.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Te cum̄ oro:& queſo qui has tabellas adferet
Tibi ut ei detur quam iſtic emi uirginem.
Q uod te præſente iſtic egi:teq; interprete.
Et aurum & ueſtem:iam ſcis ut cōueneris.
Argentum des lenoni:huic des uirginem.

Nudi⁹ q̄rt⁹.

Ly. Vbi ipſus?cur nō ueit?Cur.ego dicā tibi q̄a nudiuſq̄rt⁹
Venimus in cariā ex idia:ibi nūc ſtatuā uolt dare aureā
Solidam faciūdam ex auro philippeo quæ fiet.

Septēpedal⁹

Septempedalis factis monumentum ſuis
Ly. Q uamobrē iſtuc?Cur.dicā.q̄a eni perſas:paphlagōas
Synopas:arabes:caras:cretonas:ſyros:rhodiā:atq; lyciā
Perhediam:& perheleſiam:contauromachiā:& claſſiā.
Onomaminiam:lybiamq; orā omnē conterebrominiā.
Dimidiam partē nationum uſque omnium ſubegit ſolus

In cauea cō cluſi.

Intra uiginti dies.Ly.uah.Cur.quid mirare?

Circūirier.

Ly. Q uia enim in cauea ſi forent concluſi itidem ut pulli
Gallinacei ita non potuere uno anno circumirier

Nugas blatis.

Credo hercle te eſſe ab illo:nam ita nugas blatis:
Cur. Immo etiam porro ſi uis dicam.Ly.nihil moror

Redabſol uo.

Sequere hac redabſoluam qua adueniſti gratia.
Atq; eccum uideo.leno ſalue.Le.di te ament.
Ly. Q uid hoc quod ad te uenio?Le.dicas quid uelis.
Lv. Argētum accipias cum illo mittas uirginem.
Ly. Q uid quod iraſus ſum?Ly.quid id refert tua?

Caue ite ſit morari mi hi.

Dum argentum accipias.Le.qui monet quaſi adiuuat.
Sequimini.Cur.leno caue in te ſit morari mihi.

Cappadox leno.

Calophāta

Depol nugatorē lepidū:lepide hūc nactus ē phedromus
e Halophantā an ſycophantā hunc magis eſſe dicam neſcio
Ornamenta quæ locaui:metuo haud poſſim recipere.
Q uā q̄ cum iſtoc mihi negotii nihil ē:ipſi phedromo
Credidi:tamē aſſeruabo:ſed hic dum egreditur foras.
Cōmoſtrabo qui in quenq; hominem inueniatis loco:
Ne nimio opere ſumat operam:ſiquem cōuentum uelit:
Vel uitioſum:uel ſine uitio:uel probum:uel improbum

Comitium Cluacinæ ſacrum

Q ui periurum cōuenire uult hominem:mitto in comitiū
Q ui mendacem &glorioſum:apud cluacinæ ſacrum.
Dictis damnoſos maritos ſub baſilica quærito.

ſymbolorū collatores.

Ibidem erunt ſcorta exoleta quiq; ſtipulari ſolent.
Symbollorꝝ collatores apud forum piſcarium.
In foro infimo boni homines:atq; dites ambulant.
In medio propter canalem ibi oſtentatores meri
Confidētes garruliq; & maleuoli ſupra lacum.
Q ui alteri de nihilo audacter dicunt contumeliam.
Et qui ipſi ſat habent:quod ipſis poſſit uere dicier.

Sb̄ ueterib⁹

Sub ueteribus ibi ſunt qui dant.quiq; accipiunt fœnore:

Suetonius. In Augusto.Biſariam inq̄t laudatus eſt pro æde diui Iulii a Tiberio:& pro ſtris ſub ueterib⁹ a druſo:eſt autē loci nomen legitur non ſub ueteribus ſed ueteribus dūtaxat:Plautus ſub ueteribus ibi ſunt q dant quiq; accipiunt fœnore:& pars in foro ſub nouis appellabatur. Marcus Varro ſub nouis inq̄t dicta pars in foro ædificiorum quod uocabulum per uetuſtum ē: ut noua uia. Hermola⁹

Pone ædem caſtoris:ibi ſunt ſubito quibus credas male.
In tuſco uico ibi ſunt homines:qui ipſi ſeſe uenditant.
In uelabro:uel piſtorem:uel lanium:uel haruſpicem.
Vel qui ipſi uortant:uel qui alii ſubuerſentur præbeant.

Leucadia Oppia.

Ditis damnoſos maritos apud leucadiam oppiam
Sed interim fores crepuere:linguæ moderandū eſt mihi.

Curgulio.Lyco.Capadox.

Cur. Tu præ uirgo:non queo quod pone me eſt ſeruare:
i Et aurum:& ueſtem:oēm ſuam aiebat.q̄cq̄d hæc hēret

It inficias.

Ly. Nemo it ificias.Cur.attamen meliuſculum eſt monere.
Memento promiſiſſe te:ſi quiſq̄ hanc liberali

liberali manu cām aſſerere.

Cauſam manu adſereret:mihi omne argentum redditū iri
Minas triginta.Ca.meminero:de iſtoc quietus eſto:

De iſtoc q̄etus eſto.

Et nunc idē dico.Ly.& cōmeminiſſe ego hæc uolā te.
Ca. Memini & mancipio tibi dabo.Cur.egon ab lenōe quicq̄

Mācipio dabo.

Mancipio occipiam.quibus ſui nihil eſt niſi una lingua

Abiurant. Mācipatus

Q ui abiurant ſi quid creditum eſt:alienos mancupatis.
Alienos manumititis:alieniſq; imperatis.
Nec uobis auctor ulluſt:nec uoſmet eſtis ulli.
Item genus eſt lenonū inter homines meo quidem animo:

Pedes pulices.

Nuſcæ:culices:pedeſq;:puliceſq;.
Odio & malo & moleſtiæ:bono uſui eſtis nulli
Nec uobiſcum quiſq̄ in foro frugi conſiſtere audet.
Q ui conſtitit culpatur:eum:cōſpuitur:uituperatur
Eum rem fidemq; perdere:tāetſi nihil fecit aiunt.
Ly. Edepol lenones meo animo nouiſti luſce lepipe:

Pariſſimi hibus.

Ca. Eodem hercle uos pono:& paro.pariſſimi eſtis hibus
Hi ſaltē in occultis locis ꝓſtant:uos in foro ipſo.
Vos fœnore:hi male ſuadendo:& luſtris lacerāt homines

Rogitationes ſciuit.

Rogitationis plurimas ꝓpter uos populus ſciuit.
Q uas uos rogatas rumpitis:aliquā reperitis rimam.
Q uaſi aquā feruentem frigidā eſſe:ita uos putatis leges.
Ly. Tacuiſſe mallē.Cur.aut male meditantē.male dicax eſ.
Ly. Indignis ſi male dicit:maledictum id eſſe dico.
Verū ſi dignis dicitur benedictūſt meo quidem animo

Te mācipē nihil moror

Cur. Ego mancipem te nihil moror:nec lenonem aliū queq̄
Lyco:nūq̄d uis?L.bene uale.Cur.uale.Ca.heus tu tibi ego dico.
Cur. Eloquere quid uis.Ca.quæſo ut hanc cures bene ſit iſti.
Bene ego iſtā eduxi meæ domi & pudice.Cur.ſi huius miſeret.
Ecq̄d das q̄ bene ſit?Ca.malū.Cu.tibi opus ē hoc quo te ꝓcures
Ca. Q uid ſtulta ploras?ne time:bene hercle uendidi ego te

bonæ frugi

Far ſis bonæ frugi ſies:ſequere iſtū bella belle.
Ly. Sumane nunquid nunc iā me uis?Cur.uale.
Nam & operam & pecuniam benigne præbuiſti.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ly. Salutem multam dicito patrono. Cur. nūciabo.
Nū quid uis leno? Ca. iſtas minas decem q me ꝓcurem
Dū melius ſit mihi des. Cur. dabūtur cras peti iubeto.
Ca. Q uando bene geſſi rem uolo hic ĩ fano ſupplicare.
Nam illam minis olim decē puellam paruolam emi.
Sed eum qui mihi uēdidit illam nūquā poſt illa uidi.
Periiſſe credo. qd id mea refert? ego argentum habeo.
Q uoi homini dei ſunt ꝓpitii: lucrū ei ꝓfecto obiiciūt
Nūc rei diuinæ operā dabo certū ſit bene me curare.

Miles. Terapontigonus. Lyco trapezita.

Mi. On ego nūc mediocri ĩcedo iratus iracūdia.
Eapſe. Excidionē facere
n Sed eapſe illa q̄ excidionē facere ↄdidici oppidis
Nūc niſi tu mihi ꝓpere ꝓpas daī iā trigita mías
Q uas ego apud te depoſui: uitam propera ponere.
Macto ĩfortunio
Lu. Non edepol nūc ego te mediocri macto infortunio.
Sed eapſe illa qua mactare ſoleo: quoi nihil debeo:
M. Ne te mihi facias ferocem haud ſupplicare cenſeas.
L. Nec tu me quidem unq̄ ſubiges redditum ut reddā tibi
Nec daturus ſū. M. idē ego illuc quom credebā credidi
Te nihil eſſe redditurꝝ. Tra. quur nūc a me igitur petis?
M. Scire uolo quoi reddidiſti. T. luſco liberto tuo
Is ſummanum ſe uocari dixit: ei reddidi.
Q ui has tabellas obſignatas attulit. M. quas tu mihi tabellas
Q uos tu mihi luſcos libertos. quos ſummanos ſomnias?
Nec mihi qdem libertus eſt ullus. T. facis ſapientius:
Q uam pars lenonū libertos qui habent: & eos deſerunt
Stultior ſtulto.
Mi. Q uid feciſti? Ly. quod mandaſti feci tui honoris gratia.
Tuum q ſignum ad me attuliſſet nuntiū ne ſpernerem
Mi. Stultior ſtulto fuiſti qui iis tabellis crederes?
T. Q uis reſpublica & priuata geritur: nōne iis crederem?
Ego habeo tibi res ſolutas recte bellator uale.
Mi. Q uid ualeam? Tr. at tu ægrota ſi uiues ꝑ me q̄dem ætatem.
Vmbratic⁹
M. Q uid ego nunc faciam? qd refert me feciſſe regibus
Vt mihi obedirent: ſi hic me hodie umbraticus deriſerit?

Capadox leno. Miles.

Ca. Q uoi homini dii ſunt ꝓpitii. ei non eſſe iratos puto:
Poſtq̄ rem diuinam feci: uenit in mentem mihi.
Ne trapezita exulatū abierit argentum ut petat
Vt ego potius comedā: q̄ ille: iuſſeram ſaluere te
Therapontigone ſalue: ſaluus quom aduenis
Deliges ſalem.
In epidaurꝝ? hic hodie apud me nunq̄ delinges ſalem.
M. Bene uocas: uerꝝ uocata res eſt: ut male ſit tibi.
Mercimōiū Facio teſtis
Sed qd agit meū mercimoniū apud te? C. nihil apud me qdem
Ne facias teſtis: neq; eq̄dē debeo qcq̄. M. quid eſt.
C. Q uod fui iuratus feci. M. reddin an non uirginem?

Prius q̄ te huic meæ macheræ obitio maſtigia?
Maſtigia.
C. Vapulare ego te uehementer iubebo: ne me territes.
Illa abducta eſt tu auferere hinc a me ſi perges mihi
Male eloqui profecto: cui ego niſi malum nihil debeo
M. Mihin malū minitare? C. atq; edepol nō minitabor: ſed dabo mihi
Si perges moleſtus eſſe. M. leno minatur mihi.
Pugnæ ꝑliares.
Meæq; pugnæ prœliares plurimæ obtritæ iacent.
At ita me machera: & clipeus bene iuuent pugnātem
Fruſtillatī differre.
In acie: niſi mihi uirgo redditur
Iam ego te faciā ut hic formicæ fruſtillatim differant:
Volſellæ. Calamiſtrū
C. At ita me uolſellæ pecten: ſpeculū: calamiſtrū meum:
Bene me amiſſint: meaq; axitia liteūque exterſum.
Vt ego tua magnifica uerba: neq; iſtas tuas magnas minas
Latrina.
Nō pluris facio q̄ ancillam meā: quæ latrinā lauat.
Ego illam reddidi qui argētum a te attulit. M. q̄s is eſt homo?
C. Tuſt libertum eſſe aiebat ſeſe ſūmanum: M. meum?
Atat curgulio hercle uerba mihi dedit quū cogito:
Is mihi ānulū ſubripuit. C. perdidiſtin tu anulū?
Centuria⁹ Expuncto ĩ manipulo Curculio
Miles pulcre centuriatus eſt expuncto in manipulo.
M. Vbi nunc curculionem pro uno ſaxo reperias.
Vel quingentos curculiones pro uno ſaxo reperias.
Ego abeo: uale: atq; ſalue. M. male uale. male ſit tibi.
Os ſublitū
Q uid ego faciā? maneā. an abeā? ſiccine mihi eē os oblitum?
Cupio dare mercedem q illunc ubi ſit cōmoſtret mihi.

Paraſitus.

Ntiquom poetā audiui ſcripſiſſe ĩ tragœdia.
a Mulieres duas peiores eſſe: quā una: res ita eſt.
Verꝝ mulierem peiorē: q̄ hæc amica eſt phedromi
Nō uidi. neque audiui: neque pol dici nec fingi poteſt
Peior q̄ hæc ē: quæ ubi me hūc habere cōſpicata eſt anulū:
Rogat unde habeā: qd id tu quæris: qa mihi quæſitoſt opus
Nego me dicere: ut eū eriperet: manū arripuit mordicus.
a pacgeiſtā caniculam.
Vix foras me arripui: atq; effugi apage iſtāc caniculam.

Planuſiū uirgo. Phædromus adoleſcēs. Curgulio. Mi.

Pl. Hedrome ꝓpera. Ph. qd ꝓperē? Pl. paraſitū ne amiſeris.
p Magna res ē. Ph. nulla ē mihi: nā quā hūi abſūpſi celeriter
Pl. Teneo. Ph. qd negotii? Pl. rogita iſtuc unde habeat anulū
Cur. Pater iſtum meus geſtauit. Pl. at mea matertera
Mater ei utēdum dederat. Cur. pater tuus rurſum tibi:
Pl. Nugas garris Cur. ſoleo. nam ꝓpter eas uiuo facilius
Abſtruſos. ſub gēmā.
Q uid nūc? Pl. obſecro parenteſne meos mihi ꝓhibeas?
Cur. Q uid ego? ſub gemmam abſtruſos habeo tuā matrem & patrem?
Pl. Libera ego ſum nata. Cur. & alii multi qui nunc ſeruiunt.
Pl. Eniuero iraſcor. Cur. dixi equidem tibi unde ad me hic ꝓueniret.
Q uotiēs dicēdum eſt? eluſi militem inquam in alea:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Bolſ.

Mi. Saluos ſum:eccō quærebam qd agis bone uir?Ph.audio.
Si uis tribus bolis uelin clamydem.M.qn tu is ī malam crucem
Cū bolis:cum bullis:redde etiā argētum aut uirginem.

Trichias narras.

Ph.Q uod argētum:quas tu mihi trichas narras?quā tu uirginem
Me repoſcis?M.quam ab lenone abduxiſti hodie ſcelus uiri.

Tirchae fūt ipedimēta & iplicatiōes: & ide ītrichare ipedirī & morari dicte quaſi τρίχες quod pullos gallinaceos īuoluant & impediant capilli pedibus implicati. No.

Eccistam

Ph.Nullam abduxi.M.certe eccistā uideo.Ph.uirgo hæc libera ē
M.Mean ancilla libera ut ſit:q̄ ego nunq̄ emiſi manu.

Dedit mancipio.

Ph.Q uis tibi hanc dedit mancipio?aut unde emiſiſti?fac ſciam.
M. Ego quidem pro iſtac rem ſolui ab trapezita meo.
Q uam ego pecuniam quadruplicē abs te & lenone auferam.
Ph. Q ui ſcies mercari furtiuas atq; ingenuas uirgines
Ambula in ius.M.nō ego.Ph.licet anteſtari?M.non licet.
Ph. Iupiter te male perdat:inteſtatus uiuito.

Inteſtatus.

M. At ego quē licet te accede huc.Cur.ſeruū anteſtari?M. non licet.
Cur. Hem ut ſcias me liberum eſſe.M.ergo ambula ī ius hem tibi

Quid iſtū tibi tactio ē

Cur. O ciues ciues.M.qd clamas?Ph.qd iſtum tibi tactio eſt?
Q uia mihi libitum ē.Ph.accede huc tu:ego illū tibi dedā. tace.
t. Phædrome obſecro ſerua me.Ph.tanq̄ me genium
Miles quæſo ut mihi dicas unde illum habeas anulum.

Hūc uñ ad me puenerit

Q uē paraſitus hic te eluſit.Pl.per tua genua te obſecro.
Vt nos facias certiores.M.qd iſtuc ad uos attinet?
Q uæratis chlamydē & macherā hanc unde ad me puenerit?
Cur. Vt faſtidit glorioſus.M.mitte iſtū:ego dicam omnia
Cur. Nihil eſt quod ille dicit.Ph.fac me certiorem obſecro

Hanc rem agite

M. Ego dicā:ſurge:hanc rē agite:atq; animū aduortite.
Pater meus habuit periplanes planeſium:
Is prius q̄ moritur mihi dedit tanq̄ ſuo.
Vt æquum fuerat filio.Pl.proh iupiter:
M. Et iſte me hæredē fecit.Pl.pietas mea ſerua me quādo ego te
Seruaui ſedulo.frater mi ſalue.M.q credā ego iſtuc cedo
Si uera memoras:quæ fuit mater tua?Pl.cleobula

Dionyſia. Spectacula ruūt. Timida pauida.

M. Nutrix quæ fuit.Pl.archeſtrata:ea me ſpectatū tulerat.
Per dionyſia poſtq̄ illo uentum eſt iā ut me collocauerat
Exoritur uētus:turbo:ſpectatula ibi ruunt:ego ptimeſco.
Tum ibi me neſcio quis arripit timidā atq; pauidam:
Nec uiuā:nec mortuā:nec quo me pacto abſtulerit poſſum dicere
M. Meminiſti.n.hāc turbā fieri?ſed tu dic mihi ubi is eſt homo
Q ui te ſubripuit?Pl.neſcio:uer; hūc ſeruaui ſemp mecū una
Anulum.cum hoc olim perii.M.cedo ut inſpiciam.

Deos uolo bene uortere. Cœna ſororia.

Ph. Sanan es quæ iſti cōmittas?Pl.ſine modo.M.proh iupiter.
Hic eſt quē ego tibi miſi natali die:tam facile noui:q̄ me.
Salue mea ſoror.Pl.frater mi ſalue.
Deos uolo bene uortere iſtam rem nobis.
Cur. Et ego nobis omnibus tu ut hodie aduenien
Cœnam des ſororiā.hic nuptialē cras dabit.Ph.pmittimus

M. Tace tu.Cur.nō taceo quādo res uortit bene tu iſtāc deſpōde huic
Miles:ego dotē dabo.Ph.quid dotis?Cur.egone?ut ſemper
Dum uiuat me alat.M.uer; hercle dico me iubēte feceris
Et leno hic debet nobis triginta minas.Ph.quāobrem iſtuc?

repromiſit.

M. Q uia ille repromiſit mihi ſi quiſquā hāc liberali aſſeruiſſet manu
Sine cōtrouerſia omne argētū redderet.Ph.nūc eamus ad lenonē
M. Laudo.Ph.hic prius uolo meam rem agere.M.qd id eſt.

Deſpōdeas

Ph. Vt mihi hāc deſpōdeas.Cur.qd ceſſas miles hāc huic uxorē dare?
M. Si hæc uolt.Pl.mi frater cupio.M.fiat.Cur.bene facis.
Ph. Spondes ne miles mihi hanc uxorem?M.ſpondeo.
Cur. Et ego hoc idem unum ſpondeo.M.lepide facis.
Sed eccum lenonem incedit theſaurum meum.

Theſaurū meum.

Leno Capadox.Miles.Phædromus.Palinuſium:

C. Rgentariis male credi qui aiunt nugas prædicant.
a Nā & bene:& male credi dico.id adeo hodie ego exptus ſum
Nā male credit qui nūquam reddunt:ſed prorſus perit.
Velut decē minas dū ſoluit omnis menſis tranſiit.
Poſtq̄ nihil fit clamore hominē poſco:ille in ius me uocat
Peſſume metui:ne minis hodie apud prætorem ſolueret.
Ver; amici cōpulerunt.reddit argentum domo.
Nūc domum pperare certunſt.M.heus tu leno te uolo.
Ph. Et ego te uolo.C.at ego uos uolo ambos.M.ſtaſis ilico.

Argentū pperere:ppera uomere. Pilum catapultarium. Catellus ferreus.

Atq; argentum ppere ppera uomere.C.quid mecū eſt tibi?
Aut tecū?aut?M.quia ego ex te hodie faciā pilū catapultariū.
Atq; ita te neruo torquebo itidē ut catapultæ ſolent.
Delicatū te hodie faciam cum catello ut accubes
Ferreo:ego dico.Ca.ego uos ambo in robuſto carcere
Vt pereatis.M.collū obſtringe abduce iſtū in malā crucem.
Ph. Q uicquid ē ipſe ibit potius.C.proh deū atq; hominū fidem:

Indēnatū.

Hoccine pacto indēnatum atq; inteſtatū me arripi?
Obſecro planeſium & te phædrome auxilium ut feras.
Pl. Frater obſecro te noli hunc cōdēnatum perdere.

Habuit.

Bene & pudice me domi habuit.M.haud uolūtate id ſua.
Aeſculapio huic habeto quod pudica es gratiā.nā ſi ualuiſſet
Iā pridē quoquo poſſet mittere.Ph.animūaduorte ſi poſſum hoc
Inter uos ſnia cōponere:mitte iſtūc:accede huc dicā meā ſniam
Si qdem uultis quod decrero facere.Ca.tibi permittimus.
Dū qdem hercle ita iudices ne quiſq̄ a me argentum auferat:
M. Q uid ne promiſiſti?Ca.qui promiſi:lingua eadē nunc nego
Dicēdi:non rem perdēdi hæc gratia nota ē mihi.M.nihil agit
Collum obſtringe homini.Pl.iamiam faciam ut iuſſeris.
M. Q uādo uir bonus es reſpōde quod rogo.Ca.roga quod lubet
M. Promiſiſtin ſi liberali quiſq̄ hanc aſſereret manu.
Te omne argentum redditurū?Ca.nō cōmemini dicere.
M. Q uid?negas?Ca.nego hercle uero.quo præſente?quo in loco?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

M. Meipſo præſente:& lycone trapezita. Ca. non taces?
M. Nõ taceo. Ca. nõ ego te floccifacio:ne me territes. M. meipſo pñte
Et lycone factum eſt. Ph. ſatis credo tibi. nũc adeo ut tu
In nerno
Scire poſſis leno meam ſententiam:libera hæc eſt.
Hic huius frater eſt:hæc autem illius ſoror:hæc mihi nubet.
Tu huic argentum redde. hoc iudicium meum eſt.
Ad ptorẽ.
M. Tu autem in neruo iam iacebis:niſi mihi argentum redditur.
Ca. Hercle iſtã rem iudicaſti perfidioſe phædrome:& tibi oberit.
Et te miles di deæq̧ perdiũt:tu me ſequere. M. quo ſequar te?
Ca. Ad trapezitã meũ:ad pretorẽ nã ĩde rẽ rſoluo oĩbus qbus debeo.
M. Ego te ĩ neruo haud ad prætorẽ hinc rapiam ni argentũ refers.
Ca. Ego te uehementer perire cupio ne tu me neſcias.
Quæ res bñ uortat.
M. Itane uero? Ca. ita hercle uero. M. noui ego hos pugnos meos
Ca. Quid tu? M. quid tu rogitas? hiſce ego ſi tu me irritaueris
Placidum te hodie reddam. Ca. age ergo recipe actutum. Pl. licet:
Aequi.
Tu miles apud me cœnabis. hodie fiẽt nuptiæ. M. quæ res bene
Vortat mihi & uobis ſpectatores plaudite

Plauti Poetæ Clariſſimi. Caſſina

Pro ãtiquaris.
Aluere iubeo ſpectatores optũos fidẽq facitis maxumi
Et uos fides ſi uerum dixi ſignũ clarum date mihi
Vt uos mihi æquos iam inde a principio ſciam
Qui utuntur uino uetere ſapientis puto.
Neqores q̃ nũmi noui
Et qui libenter ueteres ſpectant fabulas
Antiqua opera & uerba quum uobis placent
ĩ ſeniorib⁹.
Aequum eſt placere ante ueteres fabulas.
Nam nunc nouæ quæ prodeunt comœdiæ
Multo ſunt nequiores q̃ nummi noui.
Nos poſtq̃ populi rumorem intelleximus.
Cõis locus
Studioſe expetere uos plautinas fabulas.
Antiquã eius edimus comœdiã q̃ uos ꝓbaſtis q̃ eſtis ĩ ſenioribus.
Nam iuniorũ q ſunt nõ norũt ſcio. uerum ut cognoſcant
Dabimus operam ſedulo. hæc quũ prima tũ acta eſt uicit omnis
Fabulas:ea tempeſtate flos poetarum fuit.
Qui nunc abierunt hinc in cõmunem locum
Sed tamen abſentes proſunt præſentibus.
Ludi ſunt. lud⁹ dat⁹ ẽ Alcedonia circa forũ. Rõne utũt
Vos omnes opere magno oratos eſſe uolo.
Benigne ut operam detis ad noſtrum gregem.
Ducite ex animo curam atq̧ alienum æs.
Ne quis formidet flagitatorem ſuum:
Ludi ſunt:ludus datus eſt argentariis.
Tranquillum eſt:alcedonia ſunt circa foꝝ.
Votiuæ aures.
Ratione utuntur. ludis neminem poſcunt.
Secundum ludos reddunt autem nemini.
Aures uotiuæ ſi ſunt animum aduortite.
Comœdiæ nomen dare uobis uolo.

κληρούμενοι uocatur hæc comœdia græce:
Sortientes
Latine ſortientes. diphilus hanc græce
Scripſit:poſt id rurſum denuo
Latine plautus cum latranti nomine:
Senex hic maritus habitat. ei eſt filius?
Is una cum patre in illiſce habitat ædibus
Eſt ei quidam ſeruus qui in morbo cubat.
Immo hercle uero in lecto ne q̃d mentiar
Is ſeruus:ſed ab hic ãnos factũ eſt ſexdecim
Ab hic annos. xvi. Crepuſculũ
Quum conſpicatus eſt primo crepuſculo
Puellam exponi:adit extemplo ad mulierem:
Quæ illam exponebat:orat ut eam det ſibi
Exorat:aufert:detulit recta domum.
Dat heræ ſuæ:orat ut eam curet:educet:
Hera facit:educauit magna induſtria.
Induſtria.
Quam ſi eſſet ex ſe nata:non multo ſecus.
Poſtq̃ adoleuit ad eam ætatem ut uiris
Placere poſſet:at eam puellam hic ſenex
Amat efflictim:& item contra filius.
Efflictim
Nunc ſibi uterq̧ contra legiones parat.
Pater filiuſq̧ clam alter alterũq̧
Pater allegauit uillicum qui poſceret:
Allegauit.
Sibi iſtam uxorem:is ſperat ſi ei ſit data
Sibi fore paratas clam uxore excubias foris
Filius autem armigerum allegauit ſuum
Qui ſibi eã uxorem poſcat:ſcit ſi id impetret
Futurum quod amat intra præſepis ſuas.
Præſepis
Senis uxor ſenſit uirũ amori operam dare.
amori operam dare.
Propterea una conſentit cum filio.
Ille autem poſtq̃ ſenſit filium ſuum
Eãdem illam amare:& eſſe impedimento ſibi.
Hinc adoleſcẽtẽ pegre ablegauit pater negotii cauſa
Peregre ablegauit.
Sciẽs eius mater ei dat operam abſenti tamẽ:
Isne expectetis hodie in hac comœdia
In urbem non rediuit:plautus noluit
Pontem interrupit:qui erat in itinere.
Sunt hic quos credo nunc inter ſe dicere.
Hercle quid iſtuc eſt? ſeruiles nuptiæ?
Serum uxorem ducent? aut poſcent ſibi?
Nouum attulerũt quod fit nuſquam gentium
At ego aio hoc fieri in græcia & carthagini.
Et hic in noſtra terra in apulia
Maioreq̧ opa ibi ſeruiles nũptiæ q̃ liberalis etiam curari ſolent.
Liberales nuptiæ.
Id ni fit mecum pugnos ſiquis uolt dato in urnã mulſi.
Penus dum iudex ſiet græcus adeo uel mea cauſa apulus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Expoſiticia

Q ui nunc nihil agitis ſentio nemo ſitit:
Reuortar ad illam puellam expoſiticiam.

Puelle cu? modi i ſcẽa

Q uam ſerui ſumma ui ſibi uxorem expetunt.
Ea inuenietur & pudica & libera ingenua athenienſis:
Neqꝫ quiq̃ ſtupri faciet ꝓfecto i hac quidem comœdia.

Vltro ibit nuptum. Non manebit auſpices

Mox hercle uero poſt tranſacta fabula argentum ſi quis
Dederit ut ego ſuſpicor ultro ibit nuptum
Non manebit auſpices.
Tantum eſt. ualete. bene rem gerite. & uincite
Virtute uera quod feciſtis antehac:

Argumentum in Caſſina.

Onſeruam uxorem duo conſerui expetunt.
c Alium ſenex allegat: alium filius.
Sors ſenem adiuuat: uerum decipitur dolis:
Ita ei ſubiicitur pro puella: ſeruulus
Nequam: qui dominum mulgat atqꝫ uillicum
Adoleſcens ducit ciuem caſſinam cognitam

Chalinus. Olympio.

Cha. On mihi licere meã rẽ me ſolũ ut uolo loq̃ atqꝫ cogitare
n Sine te arbitro? quid tu malum me ſequere?

Sutelæ.

Oly. Decretum eſt mihi quaſi umbra quoquo ibis tute ꝑſequi.
Q uin edepol etiam ſi in crucẽ uis pergere ſequi decretum eſt:
Dehinc coniicito cæterũ poſſis ne nec ne: clã me ſutelis tuis
Præripere caſſinam uxorem proinde ut poſtulas.

Præfectura

Cha. Q uid tibi negocii mecum eſt? Ol. quid ais impudens?
Cha. Q ui in urbe reſtas uillice hic non magni precii? Ol. libet.
Cha. Q uin ruri es i præfectura tua? qn potius quod legatũ eſt tibi
Negocium id curas: atqꝫ urbanis rebus te abſtines?
Huc ueniſti ſponſam præreptum meam. abi rus. abi

Dierectus.

Dierectus tuam in prouinciam. Ol. chaline non ſum
Oblitus officium meum: præfeci ruri recte q curet. tamen

Deperis. Incubabo.

Ego huc quo ueni in urbem impetrauero: uxorem ut iſtanc
Ducã: quam tu deperis bellam: & tenellã caſinam: conſeruã tuam:
Q uando ego eam mecum rus uxorem abduxero rure incubabo.

Dnas.

Vſqꝫ in præfectura mea. Cha. tu illam ducas? hercle me
Suſpẽdio quam tu eius potior fias ſatius eſt mortuum.

Ex ſterquilinio effoſſe. Lucebis facem. Mos i nuptiis.

Ol. Mea præda eſt illa: ꝓin tute in laqueũ ne duas.
Cha. Ex ſterquilinio effoſſe tua illec præda eſt?
Ol. Scies hoc ita eſſe. Cha. uæ tibi. O. quot te modis ſi uino
Habebo in nuptiis miſerũ meis? Ch. quid tu mihi facies?
O. Ego ne qd faciã tibi? primũ omniũ huic lucebis noue nuptæ facẽ
Poſt illa ut ſemper improbus nihilqꝫ ſis: poſt id locorum
Q uãdo ad uillã ueneris dabitur tibi amphora una: & una ſemita.
Fons unus: unũ ænũ: & octo dolia: quæ niſi erũt ſemꝑ plena

Aggerũda aqua.

Ego te implebo flagris. ita te aggerũda curuũ aqua faciam.

Poſtilena.

Probe ut poſtilena poſſit ex te fieri: poſt autem niſi ruri tu
Eruũ ederis: aut quaſi lumbricus terrã: ꝗ te poſtules
Guſtare quicq nunq̃ edepol: ieiunum eſt
Acqꝫ atqꝫ ego te ruri reddibo: poſt id quũ laſſus fueris
Et famelicus noctu ut condigne recubes curabitur.

Feneſtra.

Cha. Q uid facies? Ol. concludere in feneſtra firmiter.
Vnde auſcultarẽ poſſis quũ ego illã oſculer: quũ mihi illa dicet

Delitioſa uerba.

Mi animule: mi olympio mea uita: mea mellilla mea feſtiuitas.
Sine tuos ocellos deoſculer uoluptas mea. ſine amabo te amari
Meus feſtus dies: meus pullus paſſer: mea colũba: mi lepus.
Q uũ mihi hæc dicẽtur: tum tu furcifer quaſi mus in medio
Pariete uerſabere. Cha. nunc ne tu me tibi reſpõdere poſtules?
Abeo intro: tedet ſermonis tui. O. te ſequor hic quidem pol:
Certo nihil ages ſine me arbitro.

Cleoſtrata. Pardaliſca Ancilla.

Obſignate

Cl. Bſignate cellas: referte anulum ad me.
o Ego huc tranſeo in proximum
Ad meã uicinã. uir ſiqd uolet me facite hinc me accerſatis
Pa. Prandium iuſſerat ſenex ſibi parari. Cl. ſta: tace. atqꝫ abi.
Neqꝫ paro: neqꝫ hodie quoquetᷣ quãdo is mihi & filio aduorſatᷣ ſuo

animi amoriqꝫ cauſa.

Animi: amoriſqꝫ cauſa ſui flagitium illud hominis: ego illum fame
Ego illum ſiti: maledictis: malefactis: amatorem ulciſcar:
Ego illum probe incõmodis dictis angã: faciã uti ꝓinde ẽ dignus.
Vitã colatacheruntis pabulũ: flagitii ꝑſequentẽ: ſtabulũ nequitiæ

Foris cõcrepuit.

Nunc hinc meas fortunas eo queſtũ ad uicinas: ſed foris cõcrepuit
Atqꝫ eia ipſa eccã egreditᷣ foras: nõ pol huc ꝑ tẽpus iter incœpi.

Cleoſtrata. Coninnx. Mirena

Cl. Equimini comites in proximum me huc?
Heus uos: ecquis hæc quæ loquar audit?
Ego hic ero: uir: ſi aut quiſpiã quæret: nã ubi domi ſola ſum

Caluitur

Soror manus caluitur: iuſſin colũ ferri mihi. mirina ſalue.
Mi. Salue me caſtor. ſed quid tu es triſtis amabo?
Cl. Ita ſolẽt oẽs q̃ ſũt male nuptæ: domi & foris ægrẽ qd ſit ſatis ſempẽ
Nam ego ibam ad te. Mi. edepol. ego iſtuc ad te: ſed qd eſt qd tuo

Diuiduæ.

Nunc animo ægre eſt? nã quod tibi eſt ægre idẽ mihi eſt diuidue.
Cl. Credo ecaſtor: nã uicinã neminem amo merito magis quam te.
Mi. Nec quãplura ſunt mihi quæ ego uelim. Mi. amo te: atqꝫ

Deſpicatã me hẽt Optio.

Iſtuc expeto ſcire qd eſt. Cl. uir me habet peſſimis deſpicatã modis
Mi. Nec mihi ius meũ obtinendi optio ẽ. hoc qd eſt? dic idem hoc:
Obſecro: nam pol haud ſatis meo corde accepi querellas tuas
Cl. Vir me habet peſſumis deſpicatam modis
Mi. Mira ſũt uera ſi prædicas. nã uiri ius ſuũ ad mulieres obtiere haud

Ingratis.

Cl. Q uin mihi ancillulã ĩgratis poſtulat q̃ mea eſt quæ meo. queũt
Educata ſumptu ſiet uillico ſuo ſe dare: ſed ipſus eam amat.
Obſecro tace: nã nũc hic licet dicere nos ſumus. Cl. ita eſt.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

De proba muliere.

Mi. Vnde ea tibi eſt? nam peculi ꝓbam nihil habere addecet
Clam uiro:& quæ habet partũ ei haud cõmodi eſt
Q uin uero aut ſubtrahat:aut ſtupro inuenerit:
Hoc uiri cenſeo eſſe omne quicquid tuum eſt

Deliquium

Cl. Tu quidem aduerſum tuam amicam omnia loqueris.
Mi. Tace ſis ſtulta:& mihi auſculta:noli ſis tu illi aduorſari.
Sine amet:ſine q̃d libet:id faciat:q̄do tibi nil domi deliquiũ
Cl. Satin ſana es? nã tu q̃dẽ aduorſus tuã iſtã rẽ loq̃re? Mi. iſipiens
Semper tu huic uerbo uitato ab tuo uiro. Cl. cui uerbo?
Mi. I foras. Cl. mulier es. tace. Mi. quidẽ? hem quis eſt quẽ uides?
Cl. Vir eccum it. Mil. intro:abi. adpropa age. Cl. amabo ĩpetras:abeo
Mi. Mox magis quũ ociũ mihi & tibi erit:igitur tecũ loquar
Nunc uale. Cl. Valeas.

De amore. Plus ſalis. plus leporiſ

Senex:Stalino:Cleoſtrata mulier.

Sen. o Mnibꝰ rebꝰ ego amorẽ credo & nitoribꝰ nitidis anteuẽire
Nec potis q̃cq̃ ꝯmemorari ꝙ plꝰ ſalis pluſq; leporis hodie
Habeat:coquos eq̃dẽ nimis demiror:q utunt̃ cõdimentis
Eos eo condimento uno nõ utier:omnibus quod præſtat:
Nam ubi amor cõdimentum inerit cuiuis placiturum credo.
Neq; ſalſum neq; ſuaue eſſe põt quicq̃. ubi amor non admiſcet̃

Cõiecturã domi facio Mundiciæ. Myropolæ

Fel quod amarũ eſt:id mel faciet hominem ex triſti lepidũ & lenẽ
Hanc ego de me cõiecturam domi facio:magis q̃ ex auditis.
Q ui poſtq̃ amo caſinã magis initio mundiciis mundicianti deo.
Myropolas omnes ſolicito ubicũq; eſt lepidum unguentũ ungor
Vt illi placeã. & placeo (ut uideor) ſed uxor me excruciat q̃a uiuit
Triſtem aſtare aſpicio blande hæc mihi mala res appellanda eſt.
Vxor mea meaq; amenitas q̃d tu agis? Cl. abi:atq; abſtine manum

Deamo.

Sta. Eia mea iuno non decet te eſſe tam triſtem tuo ioui.
Q uo nunc abis? Cl. mitte me. Se. mane. Cl. nõ maneo. Se. at pol
Ego te ſequar. Cl. obſecro ſanns es? Se. ſanus q̃ te deamo. Cl. nolo
Ames. Se. non põt impetrare. Cl. enecas. Se. uera dicas uelim.

Mãifeſto te neor.

Cl. Credo ego iſtuc tibi. Se. reſpice o mi lepos. Cl. nẽpe ita ut tu mihi es
Vnde hic amabo unguenta olent? Se. o perii
Manifeſto miſer teneor. ceſſo caput pallio detergeret̃
Vt te bonus mercurius ꝑdat myropola quia hæc mihi dediſti.

Senecta ætate.

Cl. Eho o tu nihil cana culex uix teneor q̃n quæ decẽt te dicam.
Senecta ætate unguentis perlitus ignaue incedis.
Se. Pol amico dedi cuidam operam dum emit
Vnguenta. Cl. ut cito cõmẽtatus eſt.
Ecq̃d te pudet? Se. oĩa quæ tu uis. Cl. ubi in luſtra iacuiſti?
Se. Ego ne in luſtra. Cl. ſcio pluſq̃ tu me arbitrare. Se. quid id eſt?

Luſtratus. Vnde is. Rugat pallium.

Q uod tu ſcis? Cl. te ſene omniũ ſenẽ neminẽ eẽ ignauiorem
Vnde is nihili? ubi fuiſti? ubi luſtratus? ubi bibiſti?
Adeſt mecaſtor uide palliolum ut rugat. Se. dem me & te infelicẽ
Si ego in os meum uini guttam indidi. Cl. imo age ut libet.

Bibe aes:diſperde rẽ. Se. ohe iã ſatis uxor ẽ cõprime te nimiũ tinnis
Relinq; aliquantum orationis cras ꝙ mecum litiges:
Sed quid ais? iã domuiſti aĩum potius:ut quid uir uelit
Fieri id facias potius q̃ aduerſere cõtra? Cl. qua de re?
Se. Rogas? ſup ancilla caſſina:ut det̃ nuptum noſtro uillico
Seruo frugi:atq; ubi illi bene ſit:ligno:aqua calida:cibo.
Veſtimentis:ubiq; educet pueros quos pariat
Potius q̃ illi ſeruo neq̃ des armigero nihili atq; improbo?
Cui homini hodie peculi nummus non eſt plũbeus.

Peculium.

Cl. Mirum ecaſtor te ſenecta ætate officium tuum
Non meminiſſe. Se. quid iã? Cl. q̃a ſi facias recte & cõmode
Curare me ſinas ãcillas quæ mea eſt curatio. Se. q malũ homini

Quæ mea eſt curatio.

Scutigerulo dare iubet? Cl. quia enim filio nos oportet
Opitulari unico? Se. at q̃q̃ unicus eſt nihilo magis

Opitulari

Vnicus eſt ille mihi filius:q̃ ego illi pater:illum mihi æquius ẽ
Q uam me illi quæ uolo concedere. Cl. tu ecaſtor tibi homo

Frigittis.

Malã rẽ q̃ris:ſubolet ſentio. Se. egon? Cl. tu nã q̃d friguttis?
Q uid iſtuc tam cupide cupis? Se. ut enim frugi ſeruo detur
Potius q̃ ſeruo improbo. Cl. quid ſi ego impetro:atq; exoro:
A uillico cauſa mea ut eam illi ꝑmittat? Se. quid ſi ego autem

ĩpetraſſere. Tuis euocẽ uerbis foras

Ab armigero ĩpetro eã illi ꝑmittat:atq; hoc credo ĩpetraſſere.
Conuenit:uis tuis chalinum huc euocẽ uerbis foras?
Tu eum orato:ego autẽ orabo uillicũ. Se. ſane uolo. Cl. iã hic
Erit:nunc experiemur noſtrum uter ſit blandior.
Se. Hercules:diq; iſtam perdant:quod nunc liceat dicere:
Ego diſcrucior miſer amore:illa autẽ quaſi ob induſtriam
Mihi aduorſatur. ſubolet hoc iã uxori:quod ego machinor:

Dat opam

Propter eam rẽ magis armigero dat operam de induſtria:

Stalino Sen. Chalinus Seruus.

Se. Vt illum dii omnes ꝑdãt deæq;: Cha. te uxor aiebat tua
q Me uocare. St. ego. n. uocari iuſſi te. Ch. eloq̃re q̃d uelis

Porrectiore fronte

Se. Primum ego te porrectiore fronte uolo mecũ loqui.
Stultitia eſt ei te eſſe triſtem cuius poteſtas plus poteſt.
Pro bonæ frugi hominem iã pridem eſſe arbitror. Ch. intelligo?
Q uin ſi ita arbitrare emittis me manu. Se. quin id uolo

Nihil ẽ cupere me ſciri

Sed nihil eſt cupere me factum:niſi tu factis adiuuas.
Cha. Q uod uelis modo:id uelĩ me ſcire. Se. auſculta:ego loquar.
Caſſinã ego uxorem ꝓmiſi uillico noſtro dare. Cha. at tua uxor
Filiuſq; ꝓmiſerunt mihi. Se. ſcio:ſed utrũ nũc tu celibẽ te eſſe
Mauis liberũ:an maritũ ſeruũ ætatẽ degere:& gnatos tuos.
Optio hæc tua eſt. utrũ harum uis conditionem accipe.
Cha. Liber ſi ſim:meo periclo uiuam. nunc uiuo tuo.

nemini hoĩ

De caſſina certum eſt concedere homini nato nemini.
Se. Intro abi:atq; actutum uxorem huc euoca ante ædis cito:
Et ſitulã huc tecum efferto cũ aqua:& ſortis. Cha. ſa. is placet.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Se. Ego pol iſtam iam aliquorſum tragulam decidero.
Nam ſi ſic nihil impetrare potero ſaltem ſortiar.
Ibi ego te & ſuffragatores tuos ulciſcar. Ch. attamen
Mihi obtinget ſors. St. ut quidem pol paras cruciatu malo.
Ch. Mihi illa nubet: machinare quod lubet quouis modo.
Se. Abin hinc ab oculis? Cha. inuitus me uiues: uiuam tamen.
Se. Sum ne ego miſer homo? ſatin omnes res ſunt aduorſæ mihi?
Iam metuo ne olympionem mea uxor exorauerit:
Spicula in ſortita. Ne caſſinam ducat: ſi id factum eſt ecce me nullum ſenem:
Sors decolaſſit. Si non impetrauerit etiam ſpicula inſortita ſunt mihi.
Eũ incũbã. Si ſors autem decolaſſit gladium faciam culcitram
Eũque incũbam. ſed progreditur optume: eccum olympio.

Olimpio uilicus. Senex Stalino.

Ol. u Na edepol opera in furnum calidum condito:
Panis rubidus. Atq; tibi torreto me ꝓ pāe rubido hera q̄ iſtā opā a me
Impetres ꝙ poſtulas. Se. ſaluus ſũ: ſalua ſpes ē: ut uerba audio
Libella. Ol. Q uid tu me hera libertate territas? qd ſi tu nolis? filiuſq; etiã tuuſ
Vobis iuitis: atq; amboꝝ ĩ gratiis una libella liber poſſum fieri?
Se. Q uid iſtuc ē? qui cum litigas olympio? Ol. cum eadem qua tu
Semper: Se. cum uxore mea? Ol. quam tu mihi uxorem? quaſi
Venator tu quidē es. dies atq; noctes cum cane ætatem exigis:
Se. Q uid ait? quid loquitur tecum? Ol. orat: obſecrat ne caſſinam
Vxorem ducam. Se. quid tu poſtea? Ol. negaui enim ipſe me
In fermēto totaſt. Conceſſurum ioui ſi is mecum oraret. Se. di te ſeruaſſint mihi
Nunc in fermento totaſt. ita turget mihi: edepol eſſe ſiquidem tu
Mediam dirumptam uelim. Ol. credo edepol eſſe ſiquidem tu
Frugi bone es: uerum edepol tua mihi odioſa eſt amatio.
Flocciſeceris. Inimica eſt uxor tua: mihi tuus inimicus filius
Inimici familiares. Se. quid id tua: unus tibi hic dum
Humani ioues. Propitius ſit iupiter. tu iſtos minutos deos flocciſeceris:
Sitella. Ol. Nugæ ſunt iſtæ magnæ. quaſi tu neſcias repente ut emoriantur
Rem natam. Humani ioues. ſed tandem ſi tu iupiter ſis emortuus:
Q uum ad deos minores redierit regnum tuum.
Q uis mihi ſubueniet tergo: aut capiti: aut cruribus?
Se. Opinione melius res tibi habeat tua: ſi hoc impetramus ut
Ego cum caſſina cubem. Ol. non hercle opinor poſſe: ita
Vxor acriter tua inſtat ne mihi detur. Se. ego ſic agam
Coniiciam ſortis in ſitellam: & ſortiar tibi & chalino. ita rem
Natam intelligo: neceſſum eſt uorſis gladiis depugnarier.
Ol. Q uid ſi ſors aliter euenerit quam uoles?
Titiuilicium nullus ſignificatõnis eſt ut apđ græcos. Plautus Non ego iſtud uerbũ dēpſi cum Titiuilicio.
Se. Benedice dis: ſum fretus: deos ſperauimus:
Ol. Non ego iſtud uerbum dempſi cum titiuilicio
Nam omnes mortales deis ſunt freti: ſed tamen
Vidi ego dis fretos ſæpe multos decipi. Se. ſed tace parũ.
Collatis ſignis. Ol. Q uid uis? Se. eccũ exit foras chalinus ĩtus cũ ſitella & ſortibus.

Nunc nos collatis ſignis depugnabimus. Collatis ſignis.

Cleoſtrata coniunx: Chalinus. Senex. Olympio

Cl. f Ace chaline me certiorem quid meus uir me uelit.
Ch. Ille edepol ardentem te uidere extra portam metiam Extra portam metiã.
Credo ecaſtor uellet. Cl. at pol ego haud credo: ſed certo ſcio.
Se. Plus artificum eſt mi q̄ rebar ariolum hunc habeo domi. Ariolus.
Q uid ſi propius attollamus ſigna: ſiamuſq; obuiam? Attolam⁹ ſigna.
Sequere quid uos agitis? Ch. adſunt quæ imperauiſtis omnia Te uno pl⁹ adeſt.
Vxor: ſortes. ſitula atq; egomet. Se. te uno adeſt pluſq̄ ego uolo
Ch. Tibi quidem edepol ita uidetur. ſtimulus ego nunc ſum tibi
Eo dico corculum adſudaſſis iam ex metu maſtigia.
Cl. Tace chaline: comprime iſtunc. Chal. immo iſtunc qui dicit clare:
Se. Depone hic ſitellam: ſortis cedo mihi: animum aduortite.
Atque ego cenſui abs te poſſe hoc me tum impetrare uxor mea:
Vt uxor caſſina mihi daretur. & nunc etiam cenſeo.
Cl. Tibi daretur illa? Se. mihi enim ah non id uolui dicere:
Dum mihi uolui huic dixi: atque adeo dum mihi cupio. ꝑperã Perperam.
Iamdudum hercle fabulor. Cl. pol tu quidem atque etiam facis
Se. Huic immo hercle mihi: uah tandem redii: uix eram in uia.
Cl. Per pol ſæpe peccas: ita fit ubi quid tantopere expetas.
Se. Sed te terque tuo pro iure: atque ego & hic oramus. Cl. quid eſt
Se. Dicam enim mea mulſa: de iſtac caſſina huic noſtro uillico Mea mulſa
Gratiam facias. Cl. at pol ego neq; facio: neq; cenſeo. Gratiam facias.
Se. Tum igitur ego ſortis utrinq;. Cl. iam quis uetat?
Se. Optimum atq; æquiſſimum iſtud eſſe iure iudico.
Sin ſecus: patiemur animis æquis. Cha. tene
Sortem tibi: uide quod ſcriptum
Vnde unicus eſt: quia iſti priuſq̄ mihi es: accipe hanc ſis.
Se. Cedo. Ch. mãe: unũ uenit ĩ mētē modo. uide ne qua illic ſit
Alia ſortis ſub aqua. Se. uerbero mente cenſes eſſe? nulla
Eſt habe quietum animum. modo quid bonũ atque fortunatum Sors.
Tuum ſit mihi magnum malum.
Ch. Tibi quidem edepol credo eueniet. pietatem tuam noui.
Sed manedum: num iſta aut populna ſors: aut abiegna eſt tua?
Mi. Q uid tu id curas? Cha. quia enim metuo ne ĩ aqua ſumma natet Populna.
Se. Age. caue. coniicite ſortis nunc iam amabo huc. ecce re. Abiegna. Sors.
Vxor æqua. Ol. nolim uxori credere. St. habe animum bonum
Ol. Credo hercle hodie deuorabit ſortis ſi attigerit. Cha. tace.
Ol. Taceo. deos quæſo ut quidem hodie canem & furcã feras:
Cha. Mihi ut ſortitio eueniat: ut quidem hercle pedibus pendeas. Canem & furcã feras.
Ol. At tu ut oculos emungare ex capite per naſum tuos. Emungare
Q uid times? paratum oportet eſſe iam laqueum tibi.
Se. Periiſti: animum aduortite amabo: taceo. nunc tu
Cleoſtrata ne aſime memores malitioſe de hac re factum: aut

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Suſpicere tibi pmitto tute ſorti.Cha.pdis me.Ol.lucrum facit.
Cl. Benefacis.Cha.deos quæſo ut tua ſors ex ſitella effugerit.
Ol. Ain tu?quia tute es fugitiuos omnes te imitari cupis.
Sortẽ deliquiſſe. Prognatis herculeis
Cha. Vtinam tua quidem ſicut herculeis prædicant
Q uondam prognatis iſta in ſortiendo ſors delicuerit.
Se. Tu ut liqueſcas ipſe actutum uirgis calefacto aere.
Hoc ageſis olympio.Ol.ſi hic litteratus me ſinat.
Q đ bonũ atq; fortũatũ mihi ẽ.C.ita uero & mihi.Ol.ũ imo hercle
Præcide os
Ch. Immo mihi hercle.Cle.hic uicunt.tu uiues miſer.Se.præcide os
Tu illi hodie age ecquid ſit ne obleſis manum.
Quid tibi iſtuc tactiõe
Ol. Cõpreſſam palma an porrecta ferio?Se.age ut uis.Ol.hem tibi.
Cle. Q uid tibi iſtunc tactio ẽ?Ol.quia iuppiter iuſſit meus.
Cle. Feri malam ut ille rurſus.Ol.pũ pugnis cædor iupiter.
Se. Q uid tibi tactio hunc fuit?Ch.quia iuſſit hæc iuno mea.
Se. Patiundum eſt:ſi quidem me uiuo mea uxor imperium exhibet.
Cl. Tam huic loqui licere oportet q̃ iſti?cur omnem mihi
Vituperat malo?Se.Chaline tibi cauendum cenſeo
Cor lienoſũ
Ch. Tẽpori poſtq̃ oppugnatum eſt os.Se.age uxor mea iam nunc
Sorti:uos aduortite aĩum præbe tu.Ol.ubi ſim neſcio.
Perii:cor lienoſum opinor habeo.iamiãdudum ſalit.
De labore pectus tũdit.Se.teneo ſortem effer foras.
Iãne mortuus?Ol.oſtende:mea eſt mala:crucias quid eſt?
Se. Victus es chaline.tum nos diu uiuere olympio gaudeo.
Pietate factum eſt mea:atq; maiorum meorum.
Intro abi uxor:atque adorna nuptias.Cl.faciam ut iubes:
Se. Scin tu ruri eſſe uillã longe quo ducat?Cl.ſcio.Se.intro abi.
Et q̃q̃ hoc tibi ægre eſt:tamen fac accures:Cl.licet.
Se. Eamus nos quoque intro:hortemur ut ꝑperẽt:nũquid moror?
Nam præſente hoc plura uerba non deſidero.

Chalinus.Seruus.

Luſeri opã Reſtim ſupti fecerim
Ch. I nunc me ſuſpendam meam operam luſerim:
Et præter operam reſtim ſumpti fecerim:& meis inimicis
Voluptatẽ creauerim.quid opus eſt?qui ſic mortuus eqdẽ
Tamen ſorti ſum uictus:Caſſina nubet uillico.
Atq; id non tam ægreſt iam uiciſſe uilli cũ:q̃ id experiuiſſe
Opere tam magno ſenem ne ea mihi dareť:atque ut illi nuberet:
Suſultabat
Vt ille trepidabat:ut feſtinabat miſer:ut ſuſultabat
Poſtq̃ uicit uillicus:atat concedam huc:audio aperiri fores.
Mihi bũuolẽti:atq̃ ad me ꝓdeũt hic ex iſidiis:hic ego iſidias dabo

Ol. Villicus:St.Senex.Chalinus.

Carbõari?
Vi. Inemodo rus eueniat:remittam ad te uirum cũ furca.
In urbem tãquam carbonarium.St.ita fieri oportet.
Obſonatũ
Vi. Factum & curatũ dabo.Se.uolui chalinum ſi domi eẽt mittere
Tecum obſonatum:ut etiam in mœrore inſuper inimico noſtro
Miſeriam hanc adiungerem.Ch.retro uerſũ:cedam ad parietem.

Imitabor nepam:captandus eſt horũ clanculum ſermo mihi
Nam illorum me alter crucitat:alter macerat.
Imitabor nepam. Captãdus ſermo
At candidatus cedit hic maſtigia ſtimulorum loculi.
Protollo mortem mihi certum eſt hunc acheruntem
Præmittã prius. Vi.ut tibi ego inuentus ſum obſequens.
Q uod maxime cupiebas:eius copiam feci tibi:erit hodie tecum
Q uod amas clam uxore.Se.tace:ita me di bene ament.
Vt ego uix reprimo labra ob iſtanc rem quin te deoſculer
Voluptas mea.Ch.qd deoſculer?quæ res?quæ uoluptas tua?
Effodere hercle hic uolt credo ueſicam uillico.Vi.ecquis?
Amas nunc me?Se.immo edepol me quã te minus:licet ne
Effodere
Amplecti te:Ch.qd amplecti?Vi.licet.Se.ut quia te
Tango:mel mihi uideor lingere.Ol.ultra te amator apage te
A dorſo meo.Cl.illuc ẽ illuc quod hic fecit hũc uilicũ:& idem me
Pridẽ quũ ei aduorſum uenerã facere atriẽſem noluerat ſub ianua
Vi. Vt tibi morigerus hodie:ut uoluptati fui.
Atrienſis ſub ianua.
Se. Vt tibi dũ uiuam bene uelim pluſq̃ mihi.Ch.hodie hercle
Opinor is cõturbabit pedes ſolet hic barbatos ſane ſectari uiros
Se. Vt ego hodie caſſinam deoſculabor:ut mihi bona multa
Faciam contra meã uxorem aſtute.Ch.nũc pol ego demum
Conturbabit pedes.
In rectã redii ſemitã:hic ipſus caſſinã deperit.Se.abeo.
Viros iam hercle amplexari:iam oſculari geſtio.Vi.ſine prius
Deduci:quid malum operas?Se.amo.Vi.at non opinor fieri:
Hoc poſſe hodie:Se.poteſt:ſiquidẽ cras cenſes te poſſe
Mitti manu.Ch.enimuero huc aures magis ſunt
Adhibẽdæ mihi.iam ego uno i ſaltu apros capiam duos.
Se. Apud hunc ſodalem meũ atq; uicinũ mihi locus eſt paratus:
Si ego omnem amorem meũ cõcredui is mihi ſe locum
Cõcredui.
Dixit dare.Vi.quid eius uxor?ubi erit?Se.lepide reperi
Mea uxor uocabit huc eam ad ſe in nuptias:ut hic ſit ſecum.
Se adiutet:ſecum cubet:ego iuſſi & dixit ſe facturã uxor mea.
Illa huc cubabit:ſi uir abierit faxo tu rus uxorem duces.
Idi us domus hæc erit tãtiſper dũ ego cũ caſſina faciã nuptias.
Hĩc tu ante lucem rus:cras duces poſtea.ſatin aſtute?
Ch. Age modo fabricamini malo hercle noſtro tã uorſuti uiuitis.
Se. Sin quid nunc facias?Vi.loquere.Se.tene marſupium.
Abi atq; obſona:ꝓpera:ſed lepide uolo molliculas eſcas ut ipſa
Mollicula ẽ.Vi.licet.Se.emito ſepiolas lepidas lolligiunclas
Molliculæ eſcæ.
Ordeas.Ch.imo triticeias ſi ſapis ſoleas.qui quæſo potius
Q uã ſulponeas qbus batuatur tibi os ſenex nequiſſime?
Vi. Vin lingulacas?Se.quid opus eſt quãdo uxor domi eſt?
Ea lingulaca ẽ nobis:nã nũquã tacet.Vi.in re præſenti
Batuať os Lingulaca In re pſẽti.
Ex copia piſcaria cõſulere qd emã.Se.æquũ oras.abis?
Argẽto parci nolo obſonato ampliter:nã mihi uicino hoc etiã
Cõuẽto ẽ opus:ut q; mandaui curet.Vi.iã ne abeo?

Lingulaca aut ſolea eſt:aut ei nõ abſimilis græci fere ſemp pſittã cum mentione bugloſſi iungunt:ad oceanum germanicũ & belgicũ non aliter uocari ſoleã piſcem aĩaduerti q̃ ſignificante linguam:id eſt Tongẽ Ariſtoteles glottida.Rumbum romam dicunt quẽ græci pſitam ſiue pſettam.
Hermolaus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Se. Malo. Ch. tribus non cõduci poſſũ libertatibus quin ego illis
Hodie comparẽ magnũ malum: quique hãc oẽm rem
Meæ heræ iã faciã palã maniſeſto teneo inoxa inimicos meos.
Sed ſi nunc facere uolt hera officiũ ſuũ noſtra omnis lis eſt.
Pulchra re præuortar uiros noſtro omie: it dies: iã uicti uicimus
Ibo intro: ut id quod alius condiuit cocus. ego nunc uiciſſim
Vt alio pacto condiam qcquid prandii eſt ut paratũ ne ſiet
Sietque ei paratũ quod paratũ non erat.

Stalino. Alceſſimus: Senes. duo.

St. n Vnc amici anne inimici ſis imago alceſſime mihi ſciã
Nunc ſpecimen ſpecitur: nunc certamen cernitur:
Al. Curã erue: curã exime: caſtiga te: id ponito ad cõpẽdium.
Cano capite: ætate aliena: eo addito ad compendium.
Cui ſit uxor: id quoq illuc ponito ad compendium
Miſeriorem ego ex amore quã te uidi neminem.
St. Fac uacent ædes. Al. qui edepol ſeruos: ancillas domo certũ eſt.
Omnis mittere ad te. St. eho nimiũ ſcite ſcitus es: ſed facito
Dum merui aper uorſus quos cãtat colax cũ cibo.
Tum quoque facito ut ueniant quaſi eant ſutrium.
Al. Meminero hẽ nunc eni tu demum nullo ſcito ſcitus es.
St. Cura: ego ad forũ mõ ibo: iam hic ero. Al. bene ambula.
Se. Fac hẽant linguã tuæ ædes. Al. quid ita? St. quũ ueniã inuocent.
Al. Aetate cedũdus tu homo es: nimias delicias facis. St. qd me amare
Refert niſi ſũ doct⁹? dicas un⁹: ſed tu caue iqſitõnẽ mihi ſis Al. uſq
adero domi.

Cleoſtrata. Alceſſimus.

Cle. u T properarẽ arceſſere hanc ad me uicinã meaw hoc erat.
Ecaſtor id quod me uir tanto ope orabat me⁹ liberæ ædes
Vt ſibi eẽnt: caſſinã q deducerent: nũc adeo nequaquã
Arceſſã ignauiſſumis liberi loci poteſtas ne ſit uetulis ueruecib⁹?
Sed eccũ egreditur ſenati columen: præſidium populi.
Meus uicinns meo uiro qui liberũ præbet locum.
Non ecaſtor uilis emptus ẽ modius q uenit ſalis.
Al. Miror huc iam nõ arceſſi i proximũ uxorẽ meam
Q uæ iam ſi arceſſatur dudũ ornata expectat domi.
Sed eccam opinor arceſſit. ſalue cloſtrata:
Cl. Et tu alceſſime ubi tua uxor? Al. intus illa te ſi ſe arceſſas
Manet nam tuus uir me orauit ut eã iſtuc ad te adiutũ mitterẽ
Vin uocem. Cl. ſine nolo ſi occupata eſt. Al. otium eſt.
Cl. Nihil moror. moleſta ei eſſe nolo. poſt conuenero.
Al. Non ornatis iſtic apud nos nuptias? Cl. orno & paro:
Al. Non ergo opus eſt adiutrice? Cl. ſatis domi eſt ubi nuptiæ
Fuerint: tũ iſtam conuenibo: nunc uale atq iſtam iube.
Al. Q uid ego nunc faciã flagitium maximũ feci miſer:
Propter operam illius hirqui improbi edentuli
Q ui hoc mihi contraxit: operã uxoris polliceor foras

Tribus non conduci Triplex eſt libertas & libertinorum ſtatus tripartitus eſt. Nam qui manumittebantur modo maiorem & iuſtam libertatem conſequebãtur & fiebant ciues romani: modo minorem & fiebãt latini ex lege iu lianorbona: modo i feriorem & fiebãt ex lege helia ſentia i numero deditiorum ob hãc triplicem libertati sformulam ſcienter inqnit Plautus tribus libertatibus Boetius quoq faciendi liberti & datæ libertatis tres ſpecies eẽ refert. Cẽſum uindictã Teſtamẽtũ Beroald⁹.

Cõdnci tribus libertatibus.

Nr̃o omĩe it dies Iam uicti uicimus.

Specimen ſpecitur. Certamen cernitur. Ponito ad compẽdiũ

Nimiũ ſcite ſcitus es. Colax Quaſi ſutrium eant.

Aetate delicias facis. Inquiſitiõe mihi ſis.

Verueces. Senati columen

Hirquus edentulus.

Q uaſi catillatũ: flagitiũ hominis qui dixit mihi
Suã uxorem hanc arceſſiturã eſſe ea ſe eã negat morarier:
Atq edepol mirũ: ni ſubolet: iã hoc huic uicinæ meæ.
Verum autem altrouerſum meã mecum rationem puto.
Sed quid eius eſſet mecum poſtulatio?
Cl. Ibo intro: ut ſubducam nauim rurſum in poluinarium.
Iam hic eſt lepide ludificatus: miſeri ut feſtinant ſenes.
Nunc ego illũ nihili decrepitũ meum uirũ ueniat uelim:
Vt eum ludificẽ uiciſſim: poſtquam hũc deluſi alterum.
Nam ego aliquid cõtrahere cupio litigii inter eos duos.
Sed eccum incedit. at quũ aſpicias triſtem: frugi cenſeas.

Stalino Senex. Cleoſtrata.

ſ T ulticia magna eſt mea. q ſinam homine amatorem
Vllũ ad forũ pcedere in eũ diẽ: cui q amet imũdũ ſiet.
Sic ego feci ſtultus: cõtriui diẽ dũ aſto aduocatus cuidã
Cognato meo quem hercle ego litẽ adeo perdidiſſe gaudeo
Ne me nequicq ſibi hodie aduocauerit: rogitare oportet.
Prius & contarier adſit ne ei animus: necne adſit: quẽ aduocet.
Si neget adeſſe examinatum amittat domum. ſed uxorẽ ante
Aedis eccã ei miſero mihi metuo: ne nõ ſit ſurda: atq hec audiuerit
Cl. Audiui ecaſtor cũ malo magno tuo. St. accedam proprius
Q uid ages mea feſtiuitas? Cl. te ecaſtor præſtolabar
Se. Ianne ornata res eſt? iãne hãc traduſti huc ad nos uicinã tuam.
Q uæ te adiutaret? Cl. acerſiui ut iuſſeras: uerum hic ſodalis
T uus amicus optimus neſcio quid ſe ſufflauit uxori ſuæ
Negauit poſſe quando arceſſo mittere. St. uitium tibi iſtuc
Maximum eſt: blanda es parum. Cl. non matronarum eſt
Officium: ſed meretricum uiris alienis mi uir ſubblandirier.
I tu atq arceſſe illam ego intus quod facto eſt opus
Volo accurarẽ mi uir. Se. ppa ergo. Cl. licet. iã pol ego huic aliquẽ
In pectus iniiciam metũ: miſerrimũ hodie hũc ego habeo amaſiũ.

Alceſſimus. Senex Stalino.

Al. u Olo huc amator ſi a foro rediit domũ q me atq uxorem
Ludificat⁹ ẽ larua. ſed eccũ ãte ædis. ad te hercle ibã cõmo
St. Atq ego hercle ad te. quid ais uir minimi precii? dũ
Q uid tibi mandaui? quid tecũ oraui? Al. quid ẽ?
St. Vt bene uacuas ædis feciſti mihi: ut traduxiſti huc ad nos
Vxorem tuã ſatin propter te pereo ego: atq occaſo?
Al. Q uin tu ſuſpendis te nẽpe tute dixeras tuam arceſſituram
Eſſe uxorem meam. St. ergo accerſiuiſſe ait ſeſe: & dixiſſe te
Eam non miſſurum. Al. quin ea ipſa ultro mihi
Negauit eius operam ſe morarier. St. quin ea ipſa
Me adlegauit q iſtam accerſerem? Al. qui nihil facio.
St. Q uin me perdis. Al. quin bene eſt.
Q uin etiam diu morabor: quin cupio tibi: qn aliquid ægre

Catillatũ

Altrouerſũ

Subducam nauim rurſum ĩpoluinarium.

Metuo ne ñ

Sufflauit uxori

Amaſius

Larua.

Negauit ei⁹ operam ſe morarier. Adlegauit Quin.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Facere:q̄n faciam libens:nunquam tibi hodie quin erit
Plus quam mihi.quin hercle dei te ꝑdant poſtremo q̄dem.
St. Q uid nunc:miſſurus ne es ad me uxorem tuam?
Al. Ducas:eaſq; in maximam malam crucem
Cum hac:cum iſtac:cunque amica etiam tua
Abi & aliud cura.ego iam ꝑ ortum iuſſero
Meā iſtuc tranſire uxorem ad uxorem tuam
St. Nunc tu mihi amicus es in germanum modum.
Q ua ego hunc amorem mihi eſſe aut dicam datū?
Aut quod ego unq̄ erga uenerem iniq̄ fecerim.

Obuiā eueniat.

Cui ſic tot amanti mihi obuiam eueniant moræ?
Atat quid illud clamoris obſecro in noſtra domo eſt?

Stalino Senex.Pardaliſca.Ancilla.

Par. Vlla nulla ſum tota tota occidi:cor metu mortuū eſt
n Mēbra miſere tremūt:neſcio unde auxilii:præſidii
Perfugii mihi:aut opū copiā cōparē aut expetam.

Auxilium.
Præſidum.
Opū copia

Tanta factis mō mira ueris modis intus uidi:nouam
Atq; integrā audaciam:caue tibi cleoſtrata abſcede
Ab iſta obſecro:ne quid in te mali faxit ira percita.

Inoos aī.

Eripite iſti gladium quæ ſui eſt ipos animi.
St. Nā q̄d ē quod hæc huc timida atq; exanimata exiluit
Pardaliſca.Par.perii unde meæ uſurpant aures ſonitū?

Vſurpare ſonitum.

St. Reſpice mō ad me.Par.here mi.St.quid tibi eſt?
Q uid timida es?Par.perii.St.quid periſti?
Pa. Perii & tu periſti.St.aperi quid tibi?Par.ue tibi.
St. Immo iſtuc tibi ſit.Pa.necat:amabo tene me.
Se. Q uicquid eſt eloquere mihi cito.Par.contine pectus
Face uentulum amabo pallio.St.timeo hoc negocium q̄dem
Niſi hæc imeragloſæ uſpiam ꝑcuſſit flore libyco

Flor̄ libyco

Pa. Obtine auris amabo:St.in malam crucem pectus:
Auris:caput:teq; di perdiunt:nam niſi ex te ſcio.
Q uicq̄d hoc ſcito:iam tibi iſtuc cerebrū diſpiā execrata
Ludibrio peſſuma adhuc quæ me habuiſti.

Execrata

Pa. Here mi.St.quid uis mea ancilla.Pa.nimiū ſæuis
St. Num hero dicis.ſed hoc q̄cq̄d eſt loquere in pauca refer.
Q uid intus tumulti fuit?Par.ſcibis audi.

Tumulti.

Malum peſſumūq; hic modo intus apud nos.
Tua ancilla hoc pacto exordiri cœpit:q̄ haud atthicā
Addecet diſciplinam.St.q̄d eſt id.Pa.timor
Præpedit dicta linguæ.St.q̄d eſt?poſſum ſcire ego iſtuc
Ex te quid negocii eſt?Par.dicam tua ancilla:quā tuo
Villico uis dare uxorē ea intus?St.q̄d intus?quid eſt?

Atticha diſciplina.
Præpedit

Pa. Imitatur malarū malū diſciplinā uiro ſuo quæ interminatur
Vitam.St.quid ergo?Par.ah.St.quid?
Pa. Interimere ait uelle uitam gladio.St.hem.Pa.gladium.

Interminat̄ uitam.

St. Q uid eum gladium?Pa.habet.St.hei miſero mihi cur eum habet
Pa. Inſectatur omnis domi ꝑ ædis:nec quēq̄ ꝓpe ad ſe ſinit adire:
Ita omnis ſub arcis:ſub lectis latētes metu muſſitant
St. Occidi:atq; interii.q̄d illi obiectum ē malitiæ repente?

Metu muſſitant.
Malitia

Pa. Inſanit.St.ſceleſtiſſimum me eſſe credo.Pa.imo ſi ſcias
Dicta quæ dixit hodie.St.iſtuc expeto ſcire:q̄d dixit?
Pa. Audi.per omnis deos & deas deiurauit occiſurum eū hac
Nocte quicū cubaret.St.me occidet.Pa.an quippiam
Ad te attinet?St.uah.Par.q̄d cum ea negocii tibi eſt?

Deiurauit.

St. Peccaui:illunc dicere uillicū uolebam.Pa.ſciens de uia
In ſemitam regredere.St.nūquid mihi minatur?
Pa. Tibi infeſta ſoli eſt pluſq̄ cuiq̄:St.quāobrem?
Q uia ſi des uxorē olympioni neq; ſe tuā:nec ſe ſuam:neq; uiri
Vitā ſinet in craſtinū ꝓtolli:id huc miſſa ſum tibi ut dicerem
Ab ea ut caueas tibi.St.perii hercle ego miſer.

uitā ꝓtolli

Neq; eſt:neq; fuit me ſenex quiſq̄ amator
Adæq; miſer.Pa.ludo ego hunc facete.
Nam quæ facta dixi:oīa huic falſa dixi here atq; hæc dolum
Ex proximo hunc ꝓtulerunt.Ego huc miſſa ſum ludere.

Adæq;.

Se. Heus pardaliſca.Pa.quid eſt?St.eſt.
Q uod uolo exquirere a te.Pa.morā offers mihi.St.at tu
Mihi offers mœrorē.ſed etiam ne habet.& nūc caſſina gladiū?
Pa. Habet:ſed duos.St.quid duos.Pa.altero te occiſurum
Ait:altero uillicum hodie.St.occiſiſſimus ſum omniū q̄ uiuunt.
Loricā induam mihi:optumum eſſe opinor:quid uxor

Occiſurum de fœmina
Occiſiſſim?

Mea?non adiit atq; ademit?Par.nemo audet prope accedere.
St. Exoret.Pa.orat negat ponere alio mō ullo profecto:
Ni ſe ſciat uillico non datū iri.St.atq; ingratis quæ nō uult
Nubet hodie:nam cur nō ego id ꝑpetrem quod cœpi.
Vt nubat mihi?illud quidem uolebā:non.ſed noſtro uillico.

Ingratis.
Perpetro

Pa. Sæpicule peccas.St.timor præpedit uerba:uerum obſecro.
Dic me uxorem orare:ut exoret illam gladium ut ponat:&
Redire me intro ut liceat.Pa.nunciabo.St.& tu orato.

Sæpicule.

Pa. Et ego orabo.St.at blande orato ut ſoles.ſed audin?
Si effexis hoc ſoleas tibi dabo & anulū i digito aureū & bōa pluria
Pa. Operā dabo.St.face ut impetres.Pa.ſed nunc iam
Niſi quippiā remorare me.St.abi:& cura.

Effexis.

Pa. Redit eccū tādē obſonatu eius adiutor pompā ducit.

Seruus & Senex.

u Ide fur ut ſentis ſub ſignū ducas:qui uero ſunt ſentes?
Q uia q̄d tetigere illico rapiunt:ſi eas ereptū illico ſcidūt
Ita quoquo adueniunt ubi ubi ſunt duplici dāno multāt.

Obſonatu.

Se. Eia.Ser.atat ceſſo magnifice patriceq; amiceq; ita hero meo ire
Aduorſum.Se.bōe uir ſalue.Ser.fateor.Se.quid fit?Ser.tu amas
Ego eſurio:& ſitio:Se.lepide excurratus inceſiſti.Ser.ah hodie.

Patrice.
Excurratus

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Pragmata.

Se. Mane uero quāꝗ faſtidis. Ser. hei hei fetet tuus mihi ſermo.
Se. Q ue res? Ser. hæc res. Se. etiam ne aſtas: enimuero pragmata.
ποὶ ωαρἔχεισ Ser. dabo ποῖ κακου ut ego opinor niſi reſiſtis οζῖν
Ser. Potī a me abeas: niſi me uis uomere hodie
Se. Mane. Ser. quid ē? quis hic homo ē?
Se. Herus ſum. Ser. q herus? Se. cuius tu ſeruus es?
Ser. Seruus ego? Se. atq; meus. Ser. non ſum ego liber:
Memēto: memēto. Se. mane. atq; aſta. Ser. omitte:
Seruus ſum tuus? Se. optime ē. obſecro
Olympice mi: mi pater: mi patrone. Ser. hem ſapis ſane
Tuus ſum equidē. Se. qd mihi ſeruo opus eſt tā nequā?

Quā mox.

Ser. Q uid nūc? Se. quā mox recreas me. Ser. cœnā mō ſi ſit cocta.
Se. Ergo abeant ꝑpere: cito introite: & cito deproperate:
Iam intus ero: facite cœnam mihi ut ebria ſit.

Barbarico ritu

Lepide: nitideq; uolo nihil moror barbarico ritu.
Ne ēt is. is. Ser. ego hic hīto. Se. nūqd ē ceteꝝ quod moræ ſit:
Ser. Caſſina intus habere ait q me atq; te inuitat
Se. Scio. ſic ſine habere: nugas agūt noui ego illas malas merces:

nugas agūt

Ser. Q uin tu i modo mecū domū. Se. at pol malum metuo
I tu mō pſpicito prius quid intus agatur. Ser. tā mihi mea
Vita q̄ tua tibi cara ē. Se. ueꝝ modo. Ser. ſi tu iubes inibitur tecū.

Inibitur.

Ancilla.

An. Ec pol ego nemeæ credo: neq; ego olympiæ: neq; uſq̄ ludoſ
n Tam feſtiuos fieri quā hic intus fiūt ludi ludificabiles
Seni nr̄o: & nr̄o olympioni uillico: oēs feſtināt intus totis
Aedibus: ſenex in culina clamat: hortatur cocos quin agitis.
Hodie qn datis: ſiqd datis ꝑperare cœnā iā eē coctam opto.

Corona. Cādide ue ſtitus.

Villicus hic aūt cum corona candide ueſtitus laute: exornatuſq;
Ambulat: illæ autem in cubiculo armigerum ornant.
Q uē dent ꝑ caſſina nuptū noſtra: ſed nimiū lepide diſſimulāt
Fore huius quod futurum ē. digne autem coqui
Nimis lepide ei rei dant operam ne cœnet ſenex: aulas puortunt.

Aulas pre uortunt.

Ignē reſtringūt aqua illaꝝ oratu faciūt: illæ autem ſenem
Cupiunt extrudere incœnem ex ædibus: ut ipſæ ſolæ uentres
Diſtentant ſuos: noui ego illas ambas eſtrices.
Corbitant: ubi comeſſe poſſunt: ſed aperitur oſtium

Incœnis Ventres di ſtentant Corbitant.

Senex. Ancilla.

Se. I ſap itis uxor: uos tamē cœnabitis: cœna ubi erit cocta
ſ Ego ruri cœnauero: nā nouū maritū: & nouā nuptā uolo
Rus proſeq (noui hominū mores maleficos) ne qs eam arripiat
Facite noſtro animo uolupe: ſed properate iſtum: atq; iſtam
Actutū emittere tandē ut ueniamus luci: ego cras hic ero
Cras habuero uxor ego tamen conuiuium

Luci.

An. Fit quod futurū dixi: icœnatū ſenē foras extrudūt mulieres.

Incœnatus ſenex.

Se. Q uid tu hic agis? An. ego eo quo me ipſa miſit

Vero. ſerio Cunctas.

Se. Vero n? An. ſerio. Se. quid ſpeculare?
An. Nihil eqdē ſpeculor. Se. abi tu hinc cūctas? alii feſtinant.
An. Eo. Se. abi hinc ſis ergo peſſumarū peſſuma: iam ne abiit illæc
Dicere quid uis licet: q amat tantū hercle ſi eſurit: nullū eſurit
Mos. Sed eccum progreditur cum corona & lampade meus
Socerus compar commaritus uillicus.

Cōmaritus

Seruus. Senex.

Ser. Ge tibicen dum illā educunt huc nouā nuptā foras
Suaui cantu concelebra omnē hāc plateam hymenæo
Io hymen hymeneæ o hymen. Se. qd agis mea ſalus?
Ser. Eſurio hercle: atq; adeo haud ſitio. Se. at ego amo.
Ser. At ego hercle: nihil facio: tibi amor pericli: mihi inanitate.
Iamdudum inteſtina murmurant.

Inanitas.

Se. Nam quid illæc nunc tam diu intus remoratur?
Q uaſi ob induſtriā quanto ego plus propero: tanto minus
Ser. Q uid ſi etiam offendam hymenæum.
Se. Cenſeo. & ego te adiutabo in nuptiis cōmunibus.

Adiutabo.

Ser. Hymen hymenæ o hymen. Se. perii hercle ego miſer.
Dirumpi cantando hymeneū: licet illo morbo quo dirumpi
Cupio: non eſt copia. Ser. edepol næ tu ſi eſſes equus: eſſes
Indomabilis. Se. quo argumēto? Ser. nimis tenax es.

Nimis te nax es.

Se. Nummen expertus uſpiam? Ser. di melius faciant.
Sed crepuit oſtium: exitur foras. Se. di hercle me
Cupiunt ſeruatum: iam oboluit caſſina procul

Ancillæ Duæ. Villicus Olympio. Senex.

An. Enſim ſuper attolle limen pedes noua nupta:
ſ Soſpes iter incipe hoc ut uiro tuo ſemꝑ ſis ſupſtes.
Atq; ut potior pollētia: ut uincaſq; uirum: uictrixq; ſies.
Superetq; tuum imperiū: uir te ueſtiat: tu uirum deſpolies.
Et diu ut uiro ſubdola ſies obſecro memento.

Senſim ſup attole lim. Pollentia potior.

Vi. Maximo ſuo hercle illico: ubi tantulum peccaſſit malo
Non taceo. Se. quæ res? Vi. mala malæ male monſtrar.
Hanc rem mihi exparata imparatam
Id quærunt uolunt hæc ut infecta faciant:

Exparata rē iparatā.

An. Age olympio quando uis uxorem accipere hanc a nobis?
Se. Date ergo: daturæ unquā ſi eſtis hodie uxorem. Vi. abite intro.
An. Amabo integre atq; imperitæ huic impera atq;.
Se. Futurum eſt. ualete: ite iam ualete: iam ne abſceſſit uxor?
Vi. Domi eſt: ne time: Se. euax nunc pol demū ego ſum liber.
Meū corculum: melliculū: felculum: Vi. heus tu malo ſi ſapis
Cauebis. mea eſt hæc. Se. ſcio. ſed meus fructus eſt prior.

Corculum. Melliculū. Felculum

Vi. Tene hanc lāpadem. Se. imo ego iam tenebo.
Venus multipotēs bonā uitā mihi dediſti. huius quū copiā mihi
Dediſti. corpuſculum melliculum. Vi. mea uxorcula.
Se. Q uid eſt. Vi. inſtitit plantam. Se. quaſi iocabor.

Inſtitit plā tam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nebula haud eſt mollis atq; huius eſt.
Bellula papilla
Vi. Edepol papillã bellulam: hei miſero mihi.
Se. Q uid eſt? Vi. pectus mihi agit nunc cubito
Se. Q uid tu ergo hanc quæſo tractas tam?
At mihi qui belle hanc tracto non. Vi. uaha.
Valẽtula.
Se. Q uid negocii eſt? Vi. obſecro ut ualentula ẽ.
Pene expoſuit cubito. Se. cubitum ergo ire uult.
Bella bellatura
Vi. Q uin imus ergo. Se. bella bellatura.

Ancillæ Mulier. Seruus. Chalinus.

Ludi nuptiales.
An. I Ccepte bene & cõmode eximus intus.
a Ludos uiſere huc in uia nuptialis.
Mu. Nunquã ecaſtor ullo die riſi adæque
Neq; hoc quod reliquũ eſt plus riſuram opinor.
Nouũ nuptum.
Lubet chalinũ qd agat ſcire nouũ nuptũ cum nouo marito
Atq; ut
Nec fallaciam aſtutiorẽ ullus fecit poeta: atq; ut hæc ẽ.
Fabrefacta a nobis progrediri obtuſo ore
Fabrefacta a nobis obtunſo ore nunc peruelim ꝓgrediri
Senem: quo ſenex nequior nullus uiuit: ne ullum quidem
Nequiorem arbitror eẽ qui locũ præbet illi nũc præſidẽ.
Hic pardaliſca eſſet qui hinc exeat. eum ut
Ludibrio habeas. Par. libens fecero & ſolens.
ectato hinc omnia intus. quid intus agant
Pone me amabo: & ibi audacius licet.
Q uæ uis libere proloqui: tace uoſtra foris crepuit.

Olympius. Mulier.

Pudeo.
Ol. n Eque quo fugiã: neq; ubi lateã: neq; hoc dedecus qũo celẽ:
Puditum
Scio: tãto fraus: atq; ego flagitio ſupauimus nuptiis noſtris
Ita nũc pudeo: atq; ita nũc paueo: atq; ita ĩ ridiculo ſum⁹ ambo
Iteratu.
Sed ego inſipiẽs noua nũc facio. pudet qđ prius nõ puditũ unq̃ ẽ
Operam date. dum mea facta itero: ẽ ope auribus accipere.
Ita ridicula auditu: iteratu ea ſunt: quæ ego intus tuli.
Vbi intro hanc nouam nuptam deduxi uia recta clauem
Abduxi: ſed tamen tenebræ ibi erant: tanq̃ nox abs te decumbem:
Colloco: fulcio: molio. ut prior qua ſenex nuper.
Tardus eſſe illico cœpi: quoniam reſpecto idẽtidem ne ſenex.
Inlecebrã.
Inlecebram ſtupri. principio eam ſauium poſco
Repulit mihi manum: neq; enim dare ſibi ſauium me ſinit.
Surripere. operã ſeni.
Enim iã magis: iã adpropero magis: iã libet in caſſinã irruere.
Cupio illã operã ſeni ſurripeſ: forẽ obdo: ne ſenex me opprimeret
Mu. Agedum tu: adi hunc obſecro: ubi tua noua nupta eſt.
Ol. Perii hercle ego: manifeſta res eſt: omnem in ordine rem
Fateri: ergo actum eſt: Mu. quid intus agitur? quid agit
Caſſina? ſatin morigera eſt. Ser. pudet dicere me.
Mu. Emora ordine ut occepas. Vi. pudet hercle. M. age auda
m Q uam debuiſti: ide uolo memorare qd eſt factum cter
Flagitium eſt: cauebunt qui audierint cum faciant:

Hoc magnuſt. perdis: quin tu ꝓgis ubi ubi ſumptus port
Mu. Q uid? Vi. ubi habet. M. quid? Vi. pape.
Al. eſt: Vi. oh: M. erat. Vi. maximum
Haberet (metui) id quærere occepi
Capulum.
Dum gladium quæro ne habeat: arripio capulum
Sed quũ cogito: nõ habuit gladiũ: nã eſſet frigidus. M. eloquere.
Vi. At pudet. M. nũ radix fuit? Vi. nõ fuit. Al. nũ cucumis?
Vi. Profecto hercle non fuit quicq̃ olerum.
Niſi quicq̃d erat: calamitas profecto attigerat nunquam
Ita quicquid erat grande erat.
Ediſerta.
M. Q uid fit deniq; ediſerta. Vi. ubi appello caſſinam inquit
Axorcula.
Amabo mea uxorcula: cur uirum tuũ ſic me ſpernis?
Immerito n eo.
Nimis tu quidem hercle nunc erit ĩmerito
Meo mihi hoc facis quia mihi te expetiui.
Illa haud uerbum facit: & ſæpit ueſte: idq; eſtis.
Vbi illũ ſaltũ uideo obſeptũ rogo ut alterũ ſinat adire
Nolo ut obuertam cubiti ſim: ullum mittite.
Surgo ut meam atq; illam in
Perlepide narrat ſauium
Labra compungit.
Ita quaſi ſetis labra mihi compungit barba.
Cõtinuo ĩ genua aſtanti pectus mihi pedibus ꝑcutit.
Decido de lecto præceps: ſubſilit: obtundit os mihi.
Inde foras tacitus exeo cum ornatu quo uides
Vt ſenex hoc eodẽ poculo quo ego bibi bibere. Al. optume eſt.
M. Sed ubi eſt palliolum tuum? Vi. hic intus reliqui.
Q uid nunc? ſatin lepide addita uobis manus merito?
Sed concrepuerunt fores. num illam ſenem ſequitur?

Senex. Mulier. Serui.

Se. Aximo ergo ardeo flagitio: nec qd agã meis rebus ſcio
m Nec meam ut uxorẽ aſpiciam cõtra oculis ita diſperii
Q uia palã ſunt probra: omnibus modis occidi miſer
Manifeſto faucibus teneor.
Ita manifeſto faucibus teneor.
Neq; quibus modis purgem ſcio me meæ uxori: q expoliatus
Sum miſer: clandeſtinæ nuptiæ cenſeo. mihi optumum eſt.
ea dux uxorem meam riam.
Sed ecqs ẽ qui homo munus uelit fungier pro me?
Q uid nũc agã? neſcio: niſi ut ĩprobos famulos imiter: ac domo
Fugiam: nã ſalus nulla ẽ ſcapulis ſi domũ redeo.
Protinam hac dabo.
Nugas iſtuc dicere licet uapulo hercle ego inuitus tamen
Et ſi malũ merui: hac dabo protinã: & fugiã. M. heus ſtalino
Amator. Se. occidi. reuocor: quaſi non audiamus abibo.

Mulier Cleoſtrata. Senex. Villicus.

Mores maſilienſes.
Cle. Bi tu es: qui colere mores maſilienſes poſtulas?
Subicitare.
u Nunc tu ſi uenis ſubicitare me: proba ẽ occaſio.
Periſti hercle: age accede huc.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Se. Adibo:caninam ſcæuam ſpero meliorē fore.
M. Q uid agis tu marite mi uir:unde ornatu hoc
Aduenis:quid feciſti:ſcipionem:aut quod habuiſti pallium:
In adulterio:dum mœchus ſat caſſinā credo perdidit
Occidit:etiā ne imus cubitū:caſſina ſum.Se.in malā crucē.
M. Non amas me:quin reſponde tuo quid factum ē pallio
Se. Bacche ergo:hercle uxor.bacche bacche.hercle uxor.
M. Nugatur ſciens:nam ecaſtor.nūc bacchæ nullæ ludunt.
Se. Oblitus fui.ſed tātū bacche.M.quid bacche:id fieri non pōt.
Times ecaſtor.Se.ego ne.haud mētire hercle nampa
Se. Nō taces.Vi.non hercle uero taceo:nā tu maxime
Me obſecrauiſti caſſinā ut poſcerē uxorem mihi.
Tui amoris cauſa.ego iſtuc feci.Se.īmo hercle illius.
Te quidē oppreſſiſſet.feci ego iſta hæc dicta quæ uos dicitis.
M. Rogitas.Se.& ſi quidē hercle feci:feci nequiter:
M. Redi modo huc intro.monebo ſi quidā meminiſti minus.
Se. Hercle opinor potius uobis credam quod uos dicitis.
Sed uxor da uiro hanc ueniam:myryna ora cleoſtratam.

Occepſo.
Amaſſo.

Si unq̄ poſt hac aut amaſſo caſſinā aut occeſſo modo.
Ne autē eam amāſſo::ſi ego unq̄ adeo poſthac tale admiſero:
Nulla cauſa ē quin pendentē me uxor uirgis uerberes.
M. Cenſeo ecaſtor ueniam hanc dandā:faciam ut iubes

Grauate.

Propter eam rē hāc tibi nūc rē ueniam minus grauate proſpo
Hanc ex longa longiorē ni faciamus fabulam.
Se. Non irata es.M.non ſum irata.Se.tuæ fidei credo.M.meæ.
Se. Lepidiorē uxorem nemo quiſq̄ q̄ ego habeo hanc habet
M. Age tū redde huic ſcipionē & palliū.Vi.tene. libet.

Inſignite

Mihi quidē edepol inſignite facta eſt magna iniuria
Duobus nupſi:neuter fecit:quod nouæ nuptæ ſolet.
Pectatores quod futurū ē intus id memorabimus.
ſ Hæc caſſina huius reperietur filia eē ex proximo.
Eaq; nubet theuturnico noſtro herili filio.

Manibus. meritā mercedē dare

Nunc nos æquum eſt manibus meritā mercedem dare.
Q ui faxit clam uxorem ducat ſemp ſcortū quod uolet.
Verū qui nō manibus clare quātū poterit plauſerit
Ei pro ſcorto ſupponetur hircus unctus nautea.

Hircus unctꝰ nautea.

Plauti Poetæ Ciſtellaria.

Argumentum.

Omprimit adoleſcēs lemnius ſityoniā
Is redit in patriā:& gnatā generat nuptiis
Sityoni atq; pariter puellā.hāc ſeruolus
Tollit:atq; exponit:& ex inſidiis aucupat.

Aucupat.

Eam ſublatam meretrix alii detulit.
Lemno poſt rediens ducit qui eam compreſſerat
Lemniq; natam deſpondit adoleſcentulo

Amore capto illius proiecticiæ

ꝓiecticiæ.

Requirens ſeruos reperit quam proiecerat.
Itaq; lege & rite ciuem cognitam
Alceſimarchus ut erat nactus poſſidet:

Meretrices Duæ.Gymnaſium.Sileniū.Lena.

Si. Vm ego te amaui mea antiphila & mihi amicā eē creui
t Mea gymnaſium:& matrē tuā:tū id mihi hodie
Aperuiſtis:tu atq; hæc ſoror ſi mea eſſes

Amaui & mihi amicā eſſe creui

Q ui magis potueritis mihi honore ire habitū.
Neſcio ut meus eſt animus fieri non poſſe arbitror
Ita oibus relictis rebus mihi frequētem operam dediſtis.
Et ego uos amo:& eo a me magnā in iſtis gratiam:

Ire habitū. honorē mihi. Frequētem operā dediſtis. A me magnā in iſtis gratiam.

Gy. Pol iſtoc quidē nos precio facile eſt frequētare.
Tibi ut illis quæ habere
Ita in prandio nos lepide:ac nitide.
Accepiſti apud te ut ſemper meminerim.

Accipere

Si. Lubentiq; edepol animo factum:& fiet a me.
Q uæ uos arbitror uelle ea ut expetes.
Le. Q uod ille dixit:q ſecūdo uēto uectus eſt trāquillo mari
Ventum gaudeo ecaſtor ad te:ita hodie hic acceptæ ſumus ſua uibus modis
Hæc niſi diſciplina apud te fuit quiq̄ ibi:quin mihi placeret.
Si. Q uid ita amabo:Gy.raro uinū dabat qd biberē id meꝝ īfuſcabat:

Scdo uēto Ventū gaudeo. Suauibus modis. Infuſcabat merum.

Si. Amabo hiccine iſtud decet:Gy.iuſq; faſq; eſt.
Le. Nemo alienus hic ē.Si.merito ueſtro amo uos.
Q uia me colitis & magnifacitis.Le.decet pol mea ſilenium
Hunc eē ordinē beneuolētis inter ſe beneq; amicitia utier.
Vbi iſtas uideas ſūmo genere natas ſūmatis matronas.
Vt amicitiā colunt:atq; ut eā uinctam bene habent inter ſe.

Colitis. Magnifacitis. Bene amicitia utier. Summatis matronas.

Si idē iſtud nos faciamus:ſi idem imitamur:ita tamē uix uiuimus:
Cū īuidia ſūma ſuarū opum nos uolunt eē indigētes.
Noſtra copia nihilo uolunt nos poteſſe.

Poteſſe

Suiq; oium rerū nos indigere:ut ſibi ſimus ſupplices.
Eas ſi adeas abitū q̄ aditum malis:ita noſtro ordini

Abitum q̄ aditū malis

Palam blandiuntur clam ſi occaſio uſquā eſt
Aquam frigidam ſubdole ſuffundunt.

Aquā frigidā ſuffūdūt

Viris cum ſuis prædicant nos ſolere:
Suas pellices eſſe aiunt:eunt depreſſum:
Q uia nos libertinæ ſumus:& ego:& tua mater:ambæ
Meretrices fuimus:illa te:ego hanc educaui.
Ex patribus contiguis:ego neq; hanc ſuperbiæ
Cauſa repuli ad meretricium quæſtū:niſi ut ne eſurirem

Ex patribꝰ contiguis. Dat nuptū

Si. At ſatius fuerat eam uiro dare nuptum potius.Le.eia.
Hæc quidē ecaſtor quottidie uiro nubit nupſitq; hodie
Nubet mox noctu:nunq̄ ego hanc uiduam cubare ſiui:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Nam ſi hæc non nubat lugubre fame familia pereat.
Gy. Neceſſe ẽ quo tu me modo uoles eſſe ita eſſe mater:
Le. Ecaſtor haud me pœnitet ſi ut dicis ita futura es.
Nam ſi quidem ita eris ut uolo nunq̃ hecale fies.
Sempq; iſtã: quam nunc habes ætatulã obtinebis
Multiſq; damno: & mihi lucro ſine meo ſæpe eris ſumptu.
Gy. Di faxint. Le. ſine opera tua nihil di horum facere poſſunt
Gy. Equidẽ hercle addam operã ſedulo: ſed tu inter hæc uerba
Meus oculus mea ſilenium nunquã ego te triſtiorẽ
Vidi eſſe: quid cedo: te obſecro tam abhorret hilaritudo
Neq; munda adæque es ut ſoles hoc ſis uide ut petiuit.
Suſpiriũ alte: & pallida es eloquere nobis utrunq;.
Et quid tibi eſt. & quid uelis noſtrã operã ut uos ſciamus.
Noli obſecro lachrymis tuis mihi excruciatum imperare.
Si. Mea excrucior gymnaſium mea: male mihi eſt. male maceror
Doleo ab aĩo: doleo ab oculis: doleo ab ægritudine.
Quid dicã? niſi ſtulticia mea me in mœrorem rapit.
Gy. Indidẽ unde oritur facito ut facias ſtulticiam ſepelibilem
Si. Quid faciam? Gy. in latebras abſcondas pectore penitiſſimo
Tuam ſtulticiam ſola facito ut ſcias ſine aliis arbitris.
Si. At mihi cordolium eſt. Gy. quid id? unde eſt tibi cordolium?
Commemora obſecro: qđ neque ego habeo: neq̃ quiſq̃ alia mulier.
Vt perhibent uiri. Si. ſi quid eſt quod doleat dolet: ſi autem nõ ẽ
Tamen hoc hic dolet. Gy. amat hæc mulier. Si. eho
An amare occipere amarum eſt obſecro? Gy. nanq; ecaſtor
Amor & melle & felle eſt fœcundiſſimus: guſtu dat dulce
Amarum ad facietatem uſq; aggerit. Si. ad iſtam faciem eſt
Morbus qui mea gymnaſium macerat. Gy. perfidioſus
Eſt amor: Si. ergo in me peculatum facit? Gy. bono animo es.
Erit iſti morbo melius. Si. confidam fore ſi medicus ueniat.
Qui huic morbo facere medicinam poteſt. Gy. ueniet.
Si. Spiſſum iſtud amanti eſt uerbum ueniet. niſi uenit:
Sed ego mea culpa & ſtulticia peius miſera maceror:
Quia ego illum unum mihi exoptaui qui cum ætate degerẽ:
Gy. Matronæ magis conducibile eſt iſtuc mea ſilenium
Vnum amare: & cum eo ætatem exigere: cui nupta eſt ſemel
Verum enim meretrix fortunati eſt oppidi ſimillima.
Non poteſt ſuam rem optinere ſola ſine multis uiris.
Si. Hoc uolo agatis: qua accerſitæ cauſa ad me eſtis eloquar.
Nam mea mater quia ego nolo me meretricem dicier
Obſecuta eſt: de ea re geſſit morẽ morigeræ mihi
Vt me quem ego amarem grauiter ſineret cum eo uiuere.
Le. Stulte ecaſtor fecit. ſed tu en unquam cum quiq̃ uiro
Conſueuiſti? Si. niſi quidem cum alceſimarcho nemine.
Neque pudicitiam meam mihi alius quiſquam imminuit.

Hecale.
Actatula.
Hilaritudo
Suſpirium petiuit alte
Excrucior.
Maceror
Doleo ab animo
Indidem
Stulticia ſe pelibilis.
Pectore pe nitiſſimo.
Cordoliũ.
De amore.
Perfidioſus amor.
Peculatum facit
Spiſſum.
De meretri ce pulchra

Le. Obſecro quo is homo inſinuauit pacto ſe ad te?
Si. Per dionyſia mater pompam me ſpecitatũ duxit: dũ redeo domũ:
Conſpicillo conſecutus eſt clanculum me uſque ad fores
Inde in amiciciam iſinuauit cum matre & mecum ſimul
Blãdiciis: muneribus: donis. Gy. mihi iſtum hominem uellem dari
Vt ego illum uorſarem. Si. qđ opus eſt uerbis? conſuetudine.
Cœpi amare ɔtra ego illum. & ille me. Le. o mea ſilenium: quid ẽ ?
Aſſimulare amare oportet: nam ſi ames extemplo
Melius illi multo quẽ ames conſulas: q̃ rei tuæ:
Si. At ille conceptis iurauit uerbis apud matrẽ meam me uxorem
Ducturum eſſe ei nunc alia ducẽda eſt domũ ſuã cognata leniẽſis
Quæ habitat hic in proximo. nã eũ pater ei⁹ ſubegit nũc mea mẽ
Irata eſt mihi quia nõ redierim domũ ad ſe poſtq̃ eã rẽ reſciuerim
Eum uxorẽ ducturũ eſſe aliam. Le. nihil amare iniuriũ eſt.
Si. Nunc te amabo ut hanc triduum hoc ſolum ſinas
Eſſe: & hic ſeruare apud me: nam ad matrem accerſita ſum
Le. Quãq̃ mihi iſtud erit moleſtum triduum: & damnum dabis
Faciam. S. facis benigne & amice: ſed tu gymnaſium mea
Si me abſente alceſimarchus ueniet nolito acriter
Eum inclamare: & ut erga me eſt meritus icordies tamen
Sed amabo tranquille. ne quid quod illi doleat dixeris:
Accipias clauis. ſi quid tibi opus erit promptu promito.
Ego uolo ire. Gy. ut mihi exciuiſti lachrymas.
Si. Gymnaſium mea bene uale. Gy. cura te amabo: ſiccine
Immunda obſecro ibis? Si. imundas fortunas æquum eſt
Squallorem ſequi. Gy. amiculum hoc ſuſtolle ſaltem.
Si. Sine trahi quum egomet trahor. Gy. quãdo ita tibi iuuat.
Vale atque ſalue. Si. ſi poſſum uelim
Gy. Nunquid me uis mater itro quin eã? ecaſtor mihi uiſa amare
Le. Iſtoc ergo auris grauiter obtundo tuas: ne quem ames
Gy. Nunquid me uis? Le. ut ualeas. Gy. uale.

Lena.

Dem mihi magnæ qđ parti eſt uitium mulieꝝ qnæ nunc
Quæſtũ facim⁹: quæ ubi ſuburratæ ſum⁹ largiloq; extẽplo
Sumus. plus loquimur q̃ ſat eſt. nã illã ego olim quæ hinc
Flens abiit paruolã puellã proiectam ex angiportu ſuſtuli.
Adulescens quidã hinc adprime nobilis: quin ego nunc
Quaſi ſum honeſta mea ex ſentẽtia. quia quæ adeo me compleui
Flore liberi magis libera uti lingua cõlibitum eſt mihi.
Tacere nequeo miſera qđ tacito uſus eſt ſityone ſũmo genere ei
Viuit pater: is amore miſere hanc deperit mulierculam
Quæ hic modo flens abiit: cõtra amorem eũ hæc ꝑdite perditaſt.
Eam meæ ego amicæ dono huic meretrici dedi qđ ſæpe mecum
Mentionem fecerit puerum aut puellam alicunde ut reperirẽ ſibi.
Recẽs natũ eapſe ꝗ ſibi ſupponeret: ubi mihi poteſtas primũ euẽit

Specitatũ.
Cõſpicillo
Vorſare.
Cõſuetudi ne cœpi. amare.
Dãnũ dabis
Benigne & amice.
Incordies.
Mlierũ cõe uitiũ loqua citas.
Suburratæ
Largilo.
Florẽ liberi
Vlus ẽ ta cito.
Muliercula
Recẽs natũ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Illico feci eius ei:quod me orauit copiã.poſtq̃ eam puellam a me
Accepit.ilico eãdẽ puellã pepit:quã a me accepat ſine obſtetricis
Suppoſitio
Opera:& ſine doloribus itẽ ut aliæ pariũt quæ malũ querũt ſibi.
Nam amatorẽ aiebat eſſe peregrinũ ſibi:ſuppoſitionem eius rei
Facere gratia:id duæ nos ſolæ ſcim⁹.ego quæ illi dedi:& illa quæ
A me accepit:præter uos qdẽ hæc ſit res geſta ẽ.ſi qd uſus uenerit
Mltiloqua Multibiba
Meminiſſe ego hanc rem uos uolo.ego abeo domum.

Prologus.Auxilium.

Trũq; hæc & multiloqua & multibiba ẽ an⁹:ſatie uix reliqt
u Deo q; loqueret̃ loci:ita pperauit de puellæ ploq ſuppõne
Q uod ſi tacuiſſet tamẽ ego erã dictur⁹ de⁹ q poterã plani⁹
auxiliũ de⁹ Opam dař
Nam mihi auxilio ẽ nomẽ:nũc operã date:ut ego argumẽtum
Hoc uobis plane perputem.fuere ſityoni iamdiu dionyſia:
Mlta nocte Pedibus pfugiu pepit.
Mercator uenit huc ad ludos lemnius:iſq; hic compreſſit
Virginẽ adoleſcentulus uinulentus multa nocte in uia
Is ubi malã rẽ ſcit ſe meruiſſe ilico pedibus perfugium peperit.
Is lemniũ aufugit:ubi habitabat:tũ illa quam cõpreſſerat
Decumo poſt menſe exacto hic peperit filiã:quoniã reũ eius facti
Participo ſilii.
Neſcit qui ſciet:paternũ ſeruũ ſui participat conſilii:
Dat eã puellam ei ſeruo exponendam ad necem:
Is eã proiecit:hæc puellam ſuſtulit:ille clam obſeruauit ſeruus
Q uo aut quas in ædis hæc puellam deferat:ut eãpſe uos audiſtis.
Confiterier:dat eam puellã meretrici melenidi: eaque
Educauit eam ſibi pro filia bene:ac pudice:tũ illic autem
Iuſta fecit.
Lemnius propinquam uxorem duxit cognatam ſuam.
Ea diẽ ſuũ obiit:facta morigera ẽ uiro poſtq̃ ille uxori
Iuſta fecit:ilico huc commigrauit:duxit uxorem huc ſibi
Eandem:quam olim uirginem hic compreſſerat:& eã
Cognoſcit eſſe quam compreſſerat:illa illi dicit
Eius ſe ex iniuria peperiſſe gnatã:atq; eã ſe ſeruo ilico
Dediſſe exponendam.ille extemplo ſeruolũ iubet illũ
Eundem proſequi ſi qua queat reperire quæ ſuſtulerit.
Ei rei nunc ſuam operam uſq; ſeruus dat ſi poſſiet
Meretricem illã iuenire:quam olim tollere:quũ ipſe
Expũgi nomen.
Exponebat ex inſidiis uiderat:nunc quod reliquum
Reſtat uolo perſoluere:ut expugnatur nomẽ:ne quid
Debeam adoleſcens hic eſt ſityoni:ei uiuit pater.
Is amore proiecticiam illam deperit.
Amor ſuauiſſimus.
Q uæ dudum flens hinc abiit ad matrem ſuam:& illa
Hunc contra:qui ẽ amor ſuauiſſimus:ut ſunt humana
Nihil eſt perpetuum datum:pater adoleſcenti
Dare uult uxorem.hoc ubi
Mater reſciuit:iuſſit accerſi ad eam domum.
Hæc res geſta ſic eſt:bene ualete & uincite
Virtute uera:quod feciſtis antihac.

Seruate uoſtros ſocios:ueteres & nouos.
Augete auxilia ueſtris uictis legionibus:pdite pduelles.
Parite laudem & lauream:& uobis uicti peni pœnas ſufferant
Augete auxilia. Parite laudem. Pẽi pœnas ſufferant

Alceſimarchus Adol.Melenis Lena.

De amore Domi
AL. c Redo ego amorem primũ apud hoies carnificinã cõmentum
Hãc ego de me coniecturam domi facio:ni foras quæram:
Q ui omnes homines ſupo:atq; ãtideo cruciabilitatib⁹ animi
Cruciabilitates animi Iactor Crucior.agitor ſtimulor.
Iactor:crucior:agitor:ſtimulor:uerſor in amoris rota miſer
Exanimor Feror. Differor.
Exanimor:feror:differor:diſtrahor:deripior: ita nullam mentem
Nullã mtẽ animi hẽo.
Animi habeo:ubi ſum:ibi nõ ſum:ubi non ſum:ibi eſt animus.
Ita mihi omnia igenia ſunt:qđ lubet:nõ lubet iam id cõtinuo.
Lapſum aĩ ludificat.
Ita me amor lapſum animi ludificat:fugat:agit:appetit.
Raptat:retinet:iactat:largitur:quod dat nõ dat:deludit.
Modo quod ſuaſit diſſuaſit:quod diſſuaſit:id oſtentat:
Maritumis moribus mecũ expetit̃:ita meum frangit amantem
Peſſum eo.
Animum:neq; niſi quia miſer ne eo peſſum.mihi ulla abeſt
Perdito pernicies:ita pater apud uillã detinuit me hos dies ſex
Ruri cõtinuos:neq; licitum interea ẽ meam amicam uiſere.
Eſt ne hoc miſerum memoratu?Me.eo facetus:quia tibi
Factio.
Alia ẽ ſponſa locuples lẽnia:habeas:neque nos factione tanta
Opes ualidæ.
Q uanta tu ſumus neq; opes noſtræ tam ſunt ualidæ q̃ tuæ.
Verũtamen haud metuo ne iuſiurandum noſtrum quiſquam
Culpitet.
Culpitet:tum iam ſi quid tibi dolebit:ſcies qua doleat gratia
Al. Di me perdant.Me.quodcunq; optes tibi uelim cõtingere:
Al. Si illam uxorem duxero mihi unq̃ quã deſpondit pater.
Me. Et me ſi unq̃ tibi uxorem filiam dedero meam
Al. Periurare me patiere?Me.atque aliquanto facilius:
Q uam me meãque rem perire:& ludificare filiam.
Abi quærere ubi tuo iurando ſatis ſit ſubſidii.hic apud nos iam
Cõfregiſti teſſeram. Face ſemel. teſſaram.
Alcheſimarche confregiſti teſſeram.Al.face ſemel periculum
M. Sæpe feci.quod factum queror.Al.redde mihi illã.Me.iter nouã
Rem uerbũ uſurpabo uetus:quod dedi datũ non uellẽ qđ reliquũ
Eſt nõ dabo.Al.nõ remiſſura es mihi illã?Me.pro me reſponſa
Tibi.Al.non remittes?Me.ſcis iamdudũ omnẽ meã ſententiã
Al. Satin iſtuc tibi in corde certum ẽ?Me.quin ego cõmentor quidẽ
Non edepol iſtæc tua dicta nunc in auris recipio.
Al. Non?hem qd agis?Me.igitur animũ aduortite:iã ut qđ agas ſcias
At ita me di deæque ſuperi:atque inferi:& medioxumi:itaq; me
Medioxumi di
Iuno regina:& iouis ſupremi filia:itaq; me ſaturnus
Eius ecaſtor pater:itaq; ops opulenta illius auia.
Ops opulẽta.
Al. Immo mater qdẽ:M.iuno filia:& ſaturnus patru⁹ ẽ ſũmus iupiter
Al. Tu melenis propter te hæc pecco.Me.perge dicere.
Al. An ne ut etiam quid conſultura ſis ſciam?M.pge eloq:nõ remittã:
Definitum eſt. Al.enimuero ita me iupiter:itaque me iuno:&
Saturnus ita:quid dicam neſcio:iã ſcio.imo mulier audi:meam

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA

Di minuti & patellarii

Vt ſcias ſententiam.di me omnes magni:minutiq;& patellearii
Faxint ne ego uiuus dem ſauium ſilenio:niſi ego te
Tuamque filiam:meque hodie obtruncauero.poſtea autem

Primo luci.

Cum primo luci cras niſi ambo occidero:& equidem hercle niſi
Perdam te tertio:omnis efflixero:niſi tu illam remittis ad me

Efflixero

Dixi quæ uolui:uale.Me.abiit intro iratus:quid ego nunc agam?
Si redierit illa ad hunc:ibidem loci res erit:ubi odium occeperit:
Illam extrudet quum hanc uxorem lemniam ducet domum.

Perdã opã.

Sed tamen ibo & perſequar amans ne quid faciat cauto opus eſt.
Poſtremo quando æqua lege pauperi cum diuite non licet perdã

Paueo.For mido.

Operam potius:q̃ carebo filia:ſed quis hic eſt qui recta platea
Curſum hic contendit ſuum:& illud paueo:& hoc formido
Ita tota ſum miſera in metu

Lampadiſcus.

u Num ſectatus ſum clamore per uias miſerrimam habui
Vt illæc hodie quot modis moderatrix fuit?

Immemorabilis. Exclupſi ut diceret. Modiolum uini.

Atque ĩmemorabilis?quot illi blandicias?qd illi ꝓmiſi boni?quot
Admoui fabricas?quot fallacias in quæſtione uix exculpſi ut
Diceret:quia ei promiſi modiolum uini dare.

Phanoſtrata.Melenis.Lampadiſcus.

Ph. a Vdire uocẽ uiſa ſum ante ædis modo mei lampadiſci ſerui
La. Non ſurda es hera recte audiuiſti.Ph.quid agis hic?La.qd
Gaudeas.Ph.qd id ẽ?La.hic ex hiſce ædibꝰ paulo priꝰ uidi execũtẽ
Mulierem.Ph.illam quæ meam gnatam ſuſtulerat?La.rem tenes.
Ph. Q uid poſtea?La.dico ei quo pacto eã ab hippodromo uiderim,
Herilem filiam noſtrã ſuſtollere.Ph.extimuit tũ illa?M.iã horret

Horret corpꝰ.cor ſalit

Corpus:cor ſalit:nã mihi ab hippodromo memini adferri paruulã
Puellam:eamq; me mihi ſupponere.Ph.age perge quæſo : animus
Audire expetit ut res geſta ſit.La.ut audire non queas
Pergo illa dictis illæc te anus
fortu ſeras uocat.

Locere ĩ luculẽtã familiam: Modꝰ tuſcꝰ Dotem corpore q̃ras.

Nã illæc tibi nutrix ẽ.me matrem cẽſeas.ego et reduco:& uoco
Ad diuitias ubi tu locere in luculentam familiam:unde tibi talenta
Magna uiginti pater det dotis:non enim hic ubi ex tuſco modo
Tute tibi indigne dotem quæras corpore.
Ph. An amabo meretrix illa eſt quæ illã ſuſtulit?
La. Immo meretrix fuit.ſed ut ſit de ea re eloquar:iam

Suadela. Amplexa eſt genua

Perducebam illam ad me ſuadela mea:anus ei amplexa eſt genua
Plorans.obſecrans non deſerat ſe:eam ſuam eſſe filiam:ſeque eam
Peperiſſe ſancte adiurabat mihi:iſtanc quam quæris inquit.
Ego amice meæ dedi:quæ educaret eam pro filiola ſua.
Et uiuit inquit.ubi ea eſt inquam extemplo.
Seruate di me obſecro.Me.at me perditis
Ph. Q uo illam dediſſet exquiſiſſe oportuit.La.quæſiui:& dixit
Meretrici melenidi.Me.meum elocutum ẽ nomen:interii.

La. Vbi elocuta ẽ ego continuo anum interrogo ubi habitat inquam
Duc:ac demonſtra mihi.auecta eſt inqt peregre hinc habitatum.
Me. Obſtipat aquulam.La.quo auecta eſt eo ſequemur.

Obſtipat aquulam

Siccine agis nugas:periſti ne hercle hoc longe dediſti iſtare uſque
Adeo donec ſe adiurat anus iam mihi monſtrare.
Ph. Ah non miſſam oportuit.La.ſeruatur.ſed illæc ſe quandam
Aiebat mulierem ſuã bene uolentẽ conuenire etiam prius cõmune
Q ua cum id eſſet ſibi negotium:& ſcio uenturam.M.me ĩdicauit
Et ſuas ad meas miſerias alias faciam conſciam:Ph.quid nunc
Vis facere me?La.intro abi.atq; animo bono es uir tuus ſi ueniet
Iube domi opperirier:ne in quæſtionẽ mihi ſit:ſi quid eum

In q̃onem mihi ſit

Ego ad anum recurro rurſum.Ph.lampadio obſecro
Cura.La.perfectum ego hoc dabo negocium.Ph.deos teq;
Spero:La.eoſdem ego uti abeas domum.Me:adoleſcens
Aſta atq; audi.La.men mulier uocas.Me.te.
La. Q uid negotii eſt?nam occupatus ſum ampliter
Me. Q uis iſtic habitat.La.dephino dominus meus

Ampliter occppatus.

Me. Nempe iſtic eſt.q alceſimarcho filiam ſuam deſpondit
In diuitias maximas.La.is ipſus eſt.Me.eo tu quam uos
Igitur filiam nunc quæritatis alteram?La.ego dicam tibi
Non ex uxore gnatam:uxoris filiam.Me.quid iſtuc eſt uerbi?
La. Ex priore muliere nata inq̃ meo hero eſt filia.Me.certo modo
Huius quæ locuta eſt quærere aiebas filiã.La.huius ego quæro.
Me. Q uo modo igiť obſecro hæc eſt prior q̃ nupta nũc ẽ.La.cõteris
Tu tua me oratione mulier quiſquis es

Mulier quiſquis es.

Medioxuma quam duxit uxorem ex ea
Nata eſt hæc uirgo alceſimarcho q̃ datur:ea uxor diem obiit:ſcis?
Me: Teneo iſtuc ſatis:ſed ego illud quæro cõfragoſum quo modo

Confragroſum illud

Prior poſterior ſit:poſterior ſit prior.La.prius hanc cõpreſſit:
Q uam uxorẽ duxit domũ prius grauida facta ẽ:prius q̃ pepit filia
Eã poſtq̃ peperit iuſſit paruam proiici:ego eam ꝓieci:alia mulier
Suſtulit:ego inſpectaui:herus hãc duxit poſt:ibi eã nunc puellam
Filiã eius q̃rimus:qd nũc ſupia ſurſũ iã cælũ ɔſpicis.Me.hei nec iã
Iſtuc qd ꝓpabas nihil moror.nũc itellexi.La.dis hercle hẽo gratiã

Nihil moror.

Nã ni itellexiſſes:nũq̃ credo amitteres.M.nũc mihi bõæ neceſſuſt
Eſſe ĩgratiſ q̃q̃ eẽ nolo rẽ palã eẽ itelligo:nũc egomet potiꝰ hãc iibo
Gr̃am ab illis q̃ illæc me ĩdicet:ibo domũ:atq; ad ꝑentes reducam

Ingratis. Inibo grã.

Melenis.Alceſimarchus.Silenium. ſileniũ
Me. Em elocuta ſum tibi omnẽ.ſequere me mea ſilenium
r Vt eorũ cuiam eẽ oportet te ſis potius q̃ mea.
Q uanq̃ in uita te carebo:animum ego indicã tamen
Vt illud:Q uod tuã in rem bene cõducat conſulam.

Tuã in rem bene ɔducat Crepundia ſunt.

Nam hic crepundia inſunt quibus cũ te illa olim ad me detulit
Q uæ mihi dedit:parentes te ut cognoſcant facilius.
Accipe hanc ciſtellam haliſca:agedũ pulta illas fores.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Dic me orare ut aliquis intus prodeat.propera ocius.

Amicus.beniuolus.

Al. Recipe me ad te mors amicum & beneuolum.Si.mater meá

Ableua latus feriam.

Perimus miſeræ.Al.utrum hac me feriam:an ableua latus.

Me. Quid tibi eſt?ſi alceſimarchum nõ uides ferrum tenentem?

Ecquid agis?ne me morare:lumen lique.Si.amabo accurrite.

Salus; ſalubrior ſalute

Ne ſe iterimat.Al.o ſalute mea ſalus ſalubrior

Tu nunc ſi ego uolo:ſeu nolo:ſola me ut uiuam facis

Me. Haud uoluiſti iſtuc ſæuerum facere.Al.nihil mecũ tibi:

Adglutinãdum.

Mortuus tibi ſum:hanc ut habeo certum eſt non amittere.

Nam hercle iam ad me adglutinandũ totam decretum ẽ dare.

Peſſulis. Repagulis

Vbi eſtis ſerui?occludite ædis peſſulis repagulis.

Tetulero.

Ibo:hanc ego tetulero intra lumen.Me.abiit abſtulit.

Tranquillũ Iratum.

Mulierem ibo perſequar:iam illum intro ut hæc ex me ſciat

Eadem ſic poſſum tranquillum facere ex irato mihi.

Seruus Lampadiſcus.Phanoſtrata Mulier.

anus excruciabilis.

La. Vllam ego me uidiſſe credo magis anum excruciabilẽ

n Quam illæc eſt quæ dudũ faſſa eſt mihi:quæ ue iſicias eat

Ciſtellacũ crepundiis.

Sed eccam herã uideo ſed quid hoc ẽ ꝗ ciſtella hic iacet.

Cum crepundiis?nec quẽquam conſpicor alium in uia.

Conquiniſcã

Faciundum eſt puerile officium:cõquiniſcam ad ciſtellam

Ph. Quid agis lampadio?La.hæc ciſtella nũmã hinc ab nobis domo ẽ

Inficiare.

Nam hinc ab hoſtio iacentem ſuſtuli.Ph.quid nuncias?

Super anu?La.ſceleſtiorem in terrã nullam eſſe alteram.

Omnia inficiare ea quæ dudum confeſſa eſt mihi.

Nam hercle ego illam anum irridere me ut ſinam ſatius ẽ mihi

Quouis exitio introire.Ph.di obſecro uoſtram fidem.

La. Quid deos obſecras?Ph.ſeruate nos.La.qd ẽ?Ph.crepũdia

Hæc ſunt:quibuſcum tu extuliſti noſtram filiolam ad necem.

La. Sana ne es?Ph.hæc ſunt profecto perge hinc.La:hæc ſunt ſi mihi

Alia mulier iſtoc pacto dicat dicam eſſe ebriam

Caſſa memoro

Ph. Nõ ecaſtor caſſa memoro:nam obſecro unde hæc gentium:

Aut quis deus obiecit hanc ante hoſtium noſtrum?quaſi

dedita opa

Dedita opera in tempore ipſo ſpes mihi ſancta ſubuenit.

Haliſca Ancilla Lampadiſcus.Phanoſtrata.

Ha. Iſi qd,mihi opes di dant diſperii.neq̧ uñ auxiliũ expetã hẽo

Ai miſerã.

n Itaq̧ petulantia mea me animi miſerã hẽt:quæ i tergũ meũ

Ne ueniat male formido:ſi hera mea tã ſocordem eſſe q̃ ſum

Quã ne i mãib⁹ tẽuit atq̧ accepit hic aĩ ædis ciſtella:ubi ea ſit:ne

Mi hoĩes facite indiciũ

Niſi ut opinor loca hæc circiter excidit mihi ſcio

Mi homines:mi ſpectatores facite indicium ſi quis uidit

Si qs eam abſtulerit:quiſue ſuſtulerit:& utrum hac.

Iter iſtiterit

An illac iter inſtiterit.

inſcitior quæ hos rogem aut quæ fatigem.

Noſcitabo

Qui ſẽp malo muliebri ſũt lubẽtes:nũc ueſtigia ſi q̃ ſũt noſcitabo

Nã ſi nemo hac præteriit;poſtq̃ itro abii.ciſtella hic iaceret:qd hic

Periit opinor:actum eſt:illicet me infelicem & ſceleſtam.

Nulla eſt:atq̧ neq̧ ego ſum uſq̃:perdita perdidit me.

Sed pergam ut cœpi tamen quæritabo.

Nã & itus paueo:& foris formido:ita nũc utrobiq̧ met⁹ me agitat

Int⁹ paueo foris formido. Vtrobique met⁹ agitat

Illos hominis miſere miſereri:ille nũc lætus qſquis eſt illã q habet

Quæ neq̧ illa illi qcq̃ uſuiſt mihi eẽ põt ſed memet moror quõ hoc

Haliſca hoc age:ad terrã aſpice:& dſpice oculis inueſtiges aſtute

La. Hera.Ph.hem.La.tibi.Ph.quid eſt?La.hæc ẽ.Ph.quis? augura

Augura.

La. Quoi excidit ciſtella:certe eccũ loc⁹ ſignat ubi ea excidit apparet

Hal. Sed his hac ut hac:ſocci uideo ueſtigium in puluere:pſequar hac

In hoc iã loco cũ altero cõſiſtit:hic meis turba hic oculis mõ ſe ob

Neq̧ prorſum iniit hac:hic ſtetit:hinc illuc exiit iecit:

Singulũ ueſtigium.

Hic conciliũ fuit ad nos attinet ſi quis:at at ſingulũ uideo ueſtigiũ

Sed is hac abit:contemplabor:hinc huc iit:hic nuſq̃ abiit:

Actã rem ago. Periit meũ coriũ.

Actam rẽ ago:quod periit:periit meũ corium:ciſtella:redeo itro

Ph. Sunt qui uolunt te conuentam.Ha.quis me reuocat?

Sunt q uolũt te cõuẽtã

Ph. Bona fœmina:& malus maſculus uolũt te.Ha. poſtremo ille

Plus qui uocat ſcit quod uelit:q̃ ego quæ uocor reuertor.

Ecquem uidiſti quærere hic amabo in hac regione

Ciſtellam cum crepundiis:quam ego hic amiſi miſera.

Nam dudum ut accurrimus ad alceſimarchum:ne ſe uita

Interimeret tum more excidiſſe

Ciſtellam e mulier amuſera parumper

Diſperii miſera.quid ego heræ meæ dicam:quæ me opere tanto

Seruare iuſſit quis uos ſilenium parentes

Facilius poſſet noſcere:quæ heræ meæ ſuppoſita eſt parua

Quam quædam meretrix ei dedit.La.noſtram hæc rem fabulatur

Hanc ſcire oportet filia tua ubi ſit:ſigna ut dicit.

Nunc eam uolt ſuæ matri & patri quibus nata ẽ reddere ultro.

Ph. Mi homo obſecro alias res geris:ego tibi res meas mando.

Alias res geris. Iſtuc ago.

La. Iſtuc ago.atque iſtic mihi cibus eſt quod fabulare

Sed inter rem agendam iſtam heræ huic reſpondi quod rogabat

Nunc ad te redeo.ſi quid eſt opus dic impera.& tu

Quid quæritabas.Hal.mi homo.& mea mulier uos ſaluto

Ph. Et nos te.ſed quid quæritas?Ha.ueſtigium hic requiro

Qua aufugit quædam:neſcio quid id quidnam eſt.

Ph. Alienum & memorem familiarem.

La. Mala mens hera hæc & callida eſt.Ph.ecaſtor ita uidetur.

Nequam Damnifica

Imitatur nequam beſtiam & dãnificã.La.quidnã amabo

Inuoluolus

Ph. Inuoluolum quæ i pampini folio intorta implicat ſe

ĩtorta orõ

Itidẽ hæc exorditur ſibi intortã orationẽ:

euolauit.

Quid quæritas?Ha.ciſtellam hic mihi adoleſcens euolauit.

La. In caueã latã oportuit.Ha.non edepol præda magna

Grex uenalium.

La. Mirum quin grex uenalium in ciſtella infuerit una.

Ph. Sine dicat.La.ſi dicat quidẽ:Ph.age loquere tu qd ibi infuerit

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ha: Crepundia una. La. eſt quidã homo qui illã ait ſe ſcire ubi ſit
Ha. At pol ille ad quandã mulierẽ ſi eã mõſtret grãm ineat
La. At ſibi ille qdã uolt dari mercedẽ. Ha. at pol illa q̃dam
Q uæ illã ciſtellã perdidit quoi dat negat eſſe quod det.
La. At enim ille quidam argentnm expetit.
Ha. At pol illa quædã mulier in nulla opera gratuita eſt.

Opera gra tuita.
Loquella

La. Cõmẽdo loquellã tuã tibi nunc prodens cõſitemur
Ciſtellam habere. Ha. at uos ſalus ſeruaſſit: ubi ea nunc eſt?
Ph. Saluã eccam: ſed ego rẽ meam magnã confabulari
Tecum uolo: ſociam te mihi adopto ad meam ſalutem.

adopto ad meã ſalutẽ.

Ha. Q uid iſtuc negocii ẽ? aut qs es? Ph. ego ſũ illius mater.
Q uæ hæc geſtitauit. Ha. hic intus ergo habitas. Ph. ariolare.

Ariolare

Sed quæſo ambages mulier mitte atq; hoc age.
Eloquere unde hæc ſunt tibi cito crepundia.

Geſtitauit.

La. Mea hæc herilis geſtitauit nõ tua. Ph. ne obloquere. La. taceo.
Ph. Mulier ꝑge dicere ubi ea ẽ quæ geſtitauit. Ha. hic in ꝓximo.
Ph. Iſtic qdã edepol mei uiri habitat gener. La. ne obloquere rurſus
Perge porro dicere quot annos nata dicitur. Ha. ſeptem decẽ.

Septẽ decẽ

Ph. Mea eſt. eas tu us annorum attulit
Q uid qua iam quæro meam
At po ſunt quæro tertiam
Ph. Q uod quæritabã: filiã iueni meã. Ha. æquũ ẽ ꝑfidẽ qd creditũ ẽ
Ne bũ merẽti ſit malo benignitas noſtra: hæc alũna ẽ tua ꝓfecto
Filiã & redditura ẽ tibi tuã: & ea grã domo ꝓfecta ẽ cæterũ ex ipſa
Obſecro exquiritote: ego ſerua ſum. Ph. æquũ poſtulas.
Illius ego iſtam inceſſo male grãm. Ha. ſed iſtanc
Ciſtellam te obſecro ut reddas mihi.

Inceſſo male grãm.

Ph. Q uid fit lampadio. La. quod tuum eſt. teneas tuum:
Ph. At me huius miſeret. La. ſic faciundũ cenſeo.
Ph. Da ciſtellam. La. tu intro abi cum iſtac ſimul:
Ph. Tibi auſcultabo: tene tu ciſtellam tibi.
Abeamus intro. ſed quod nomen tuæ dominæ: Ha. melenis.
Ph. I præ: iam ego te ſequar.

I præ:

Delmipho Senex. Lampadio Seruus.

De. q Vid hoc negocii eſt quod omnes homies fabulãtur ꝑ uiam
Mihi eſſe filiã inuentã: & lampadionẽ me in foro
Q ueſiuiſſe aiũt. La. herẽ unde is? De. ex ſenatu. La. gaudeo

Vnde is.

Tibi mea opa liberorũ ee amplius. De. & enĩ nõ placet:
Nihil moror aliena mihi opera fieri pluris liberos.
Sed quid iſtuc eſt? La. propera ire intro ad affinem tuũ
Filiã tuam iam cognoſces: intus ibidẽ uxor tua eſt.
De. Abi cito. præuorti hoc certunſt rebus aliis omnibus.

Præuorti. rebus aliis omnibus

Caterua.

n E expectetis ſpectatores: dũ illi huc ad uos exeãt
Nemo exibit: oẽs intus conficient negocium.

Vbi id erit factum ornamẽta ponẽt poſt id ea loci
Q ui deliquit uapulabit: qui non deliquit bibet.

Poſt id ea loci.

Nunc quod ad uos ſpectatores reliquũ reliquitur:
More maiorum date plauſum poſtrema in comœdia.

Poſtrema ĩ comœdia.

Plauti Poetæ clariſſ. Epidicus.

Argumentum.

Mit fidicinam filiam credens ſenex
Perſuaſu ſerui: atq; conductam

Credens ſenex.

e Iterum pro amica ei ſubiecit filii
Dat herili argentum: eo ſororem deſtinat
Imprudens iuuenis compreſſæ ac militis
Dognoſcit opera ſibi ſenex os ſublitum

Os ſublitũ

Vt ille amicã: hic querebat filiam.
Sed inuenta gnata ſeruolũ emittit manu.

Epidicus. Teſprio. Serui duo.

Ep. h Eus adoleſcens. T. qs ꝓperantẽ me prehendit pallio?
Ep. Familiaris. Te. fateor. nã odio es. nimiũ familiariter
Ep. Reſpice uero Teſprio. Te. epidicũ ne ego conſpicor?
Ep. Certe oculis uteris. Te. ſalue. Ep. dii dent quæ uelis.
Venire ſaluom gaudeo. Te. qd cæterũ? Ep. eſſe quod aſſolet.

ocul' uteris

Cœna tibi dabiẽ. Te. ſpõdeo. Ep. qd? Te. me acceptuꝝ ſi dabis.
Ep. Q uid tu agis ut uelis? Te. exẽplũ adeſſe intelligo. Ep. euge
Corpulẽtior uidere atq; habitior. Te. hac gratia
Ep. Q uã qdem te iamdiu perdidiſſe oportuit.

Corpulentior. hĩtior

Te. Min' iã furtificus ſũ q̃ antehac. Ep. qd ita? T. qd ita: rapio ꝓpalã
Ep. Dii ĩmortales infœlicent: ut tu is gradibus grãdibus

Infælicitẽr Gradibus grandibus

Nã ut apud portũ te conſpexi curriculo occepi ſequi:
Vix adipiſcendi poteſtas modo fuit. Te. ſcurra es. Ep. ſcio.
Te eſſe qdẽ hominẽ militarẽ. Te. audacter quid uis dicito

Vix adipiſcendi poteſtas fuit.

Ep. Q uid agis? perpetuon ualuiſti? Te. uarie. Ep. qui uarie ualent.
Caprigenũ hominum nõ placet mihi neq; pãtherinum genus.

uarie ualẽt Caprigenũ genus.

Te. Q uid tibi uis dicã: niſi quod eſt? Ep. ut illa reſpondeas ꝓbe.
Q uid herilis noſter filius ualet? Te. pugilice atq; athletice.
Ep. Voluptabilẽ mihi nunciũ tuo aduẽtu attuliſti.

Pugilice. Athletice. Nũtius uoluptabilis. Vidulum. Mellina.

Sed ubi ẽ is? Te. adueni ſimul. Ep. ubi is ergoſt. niſi ſi in uidulo:
Aut ſi in mellina attuliſti. Te. dii te perdant. Ep. te uolo
Percõtari: opam da: opa reddiẽ tibi. Te. ius dicis. Ep. me decet
Te. Iam tu autem nobis præturã geris? Ep. quem
Dices digniorẽ eſſe hominẽ hodie athenis alterum?

Prætura

Te. At unũ a prætura tua epidice abeſt. Ep. qdnã? Te. ſcies.
Lictores duo: duo uiminei faſces uirgarum. Ep. uæ tibi.
Sed quid ais? Te. quid rogas? Ep. ubi arma ſunt ſtratiphocli?

Lictores. uiminei. Faſces.

Te. Pol illa ad hoſtes trãſfugerũt. Ep. armane? Te. atq; qdẽ cito
Ep. Serione dicis tu? Te. ſerio inquam hoſtes habent.
Ep. Aedepol facinus improbũ. Te. at iam ante alii fecerunt idem.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Erit illi illa res honori. Ep. qui? Te. quia antea aliis fuit:
Mulciber credo arma fecit quæ habuit ſtratiphocles.
Tranſuolauerunt ad hoſtes. Ep. tum ille prognatus tethi.
Sine ꝑdat: alia apportabũt nerei filiæ.
Id modo uidendũ ẽ ut materies ſuppetat ſcutariis:
Si in ſingulis ſtipendiis is ad hoſtis exuuias dabit.
Te. Supſede iſtis rebus iam. Ep. tu ipſe ubi lubet ſine face.
Te. Deſiſte ꝑcunctarier. Ep. loquere ubi ipſe ẽ ſtratiphocles.
Eſt cã qua cã ſimul mecũ ire ueritu'ſt. Ep. qdnã id eſt?
Te. Patrẽ uidere ſenem nõ uolt ẽt nunc. Ep. q̄ꝓpter? Te. tu ſcies
Q uia forma lepida & liberali captiuam adoleſcẽtulam
De præda mercatu'ſt. Ep. qd ego ex te audio? Te. hoc qd fabulor
Ep. Cur eam emit? Te. animi cauſa. Ep. quot illic homo
Animos habet? nam certo priuſq̄ hinc ad legionẽ abiit domo.
Ipſe mãdauit mihi ad lenonẽ ut fidicina quã amabat
Eemeretur ſibi. id ei impetratum reddidi. Te. ut cunq;
In alto uẽtus ẽ epidice ex imo uelũ uortit. Ep. ue miſero mihi.
Male ꝑdidit me: Te. quid iſtuc? quidnã ẽ? Ep. quid iſtanc
Q uam emit: quãti eam emit? Te. uili. Ep. haud
Iſtuc te rogo. Te. quid igitur? Ep. quot minis?
Te. Tot Ep. quot. Te. xl. minis. Ep. id adeo argẽtũ. Te. ab daniſta
Apud thebas. Ep. ſumpſiſti fœnore. Te. indies minaſq; argenti
Singulas nummis. Ep. papæ. Te. & is daniſta aduenit
Vna cum eo qui argentum petit. Ep. dii imortalis ut ego
Interii baſilice. Te. quid iam aut quid eſt
Epidice. Ep. ꝑdidit me. Te. qs? Ep. ille qui ꝑdidit arma:
Te. Nã qd ita? Ep. qa quottidie ipſe ad me ab legione epiſtolas
Mittebat: ſed taceam optumũ ẽ. plus ſcire ſatius ẽ quã loqui
Seruum hominẽ ea ſapientia eſt. Te. neſcio edepol quid tu
Trepidas epidice: ita uoltũ tuum uidere uideor cõmeruiſſe
Hic me abſente in te aliquid mali. Ep. potin ut moleſtus ne ſis?
Te. Abeo. Ep. aſta abire nũc non ſinam. Te. quid nũc me retines?
Ep. Amat ne iſtã: quã emit de præda. T. rogas? deperit
Ep. Degit coriũ de tergo meo. Te. plus te amat: q̄ te unq̄ amauit:
Ep. Iupiter te ꝑduit. Te. mitte nũc iam: nã ille me uetuit domũ
Venire ad cheribolũ iuſſit huc in ꝓximum: ibi manere iuſſit
Eo uenturus eſt ipſe. Ep. quid ita? Te. dicã quia patrem
Prius ſe cõuenire nõ uolt: neq; cõſpicari q̄ id argentum
Q uod debet ꝑ illa dinumerauerit. Ep. tu edepol re es turbulẽt⁹
Te. Mitte me ut eã nũc iam. Ep. hæccine ubi ſcibit ſenex puppis
Pereũda eſt ꝓbe. Te. qd iſtuc ad me attinet quo tu itereas modo?
Ep. Q uia ꝑire ſol⁹ nolo: te cupio perire mecũ beneuolẽs cũ bñuolẽte
Te. Abi in malã rem maximã a me cũ iſtac conditione.
Ep. I ſane ſi qd feſtinas magis. Te. nũq̄ hominẽ queq̄ cõueni unde
Abierim lubẽtius. Ep. illic hic abiit: ſolus es: nũc qũo me expeditũ

Tranſuolauerunt ad hoſtes. Prognatus Tethi Nerei filiæ. Materies ſuppetat ſcutariis.
Animi cã.
Impetratũ reddidi. Velum eximo uortit.
Alii.
Daniſta.
Baſilice.
cõmeruiſſe Potin ut ne ſis.
Degitur corium.
Expeditũ ex ipedito.

Ex impedito faciam? cõſiliũ placet ego miſer ꝑpuli meis dolis
Senẽ: ut cenſeret ſuam ſeſe emere filiam: is ſuo filio fidicinam
Emit: quã ipſe amat: quã abiens mandauit mihi.
Sibi nũc alteram ab legione adduxit animi cauſa: coriũ ꝑdidi.
Nã ubi ſenex ſenſerit ſibi data eẽ uerba uirgis dorſũ deſpoliet meũ
At. n. nũc præcaue: nihil eſt iſtuc plane hoc corruptũ'ſt caput:
Neq̄ homo es epidice qui libido'ſt male loqui
Q uia tute deſeris: qd faciam? men tu rogas?
Tu quidem antehac aliis ſolebas dare conſilia mutua.
Q uid? aliqua reperiundum eſt: ſed ego ceſſo ire obuiam
Adoleſcenti. ut quid negocii ſit ſciam? atq; ipſe illic eſt: triſtis ẽ.
Cum chæribolo incedit æquali ſuo: huc concedam:
Orationem unde horum placide ꝑſequar

Stratiphocles. Chæribolus adoleſcens. Epidicus.

St. r Em tibi ſũ elocutus oẽm chæribole atq; admodũ meorum
Mœrorũ: atq; amorum: ſũmam edictaui tibi.
Eh. Præter ætatẽ & uirtutẽ ſtult⁹ es ſtratiphocles. id ne pudet te?
Q uia captiuã genere ꝓgnatã bono i preda es mercat⁹? qs erit
Vitio qui id nõ uortat tibi. St. qui iuident oẽs inimicos mihi
Iſtoc facto reperi: ac pudiciciæ nunq̄ nec uim uec uitium attuli.
Ch. Iam iſtoc ꝓbior es modo quidem animo cum in amore temperes.
St. Nihil agit q diffidentem uerbis cõſolat ſuis: is eſt amicus q in re
Dubia te iuuat: ubi re eſt opus. Ch. qd tibi me uis facere?
St. Argenti dare quadraginta minas: quod daniſtæ dat: unde ego
Illud ſumpſi fœnore. Ch. ſi hercle haberem
St. Nam quid te igitur retulit te beneficũ eſſe oratione: ſi ad rem
Auxilium emortuum ẽ? Ch. quin edepol egomet amore
Differor: defatigor. St. malim iſtiuſmodi mihi amicos
Furno merſos: q̄ foro ſed opã epidici nec me emer precio Precioſo
Q uẽ qdẽ ego hominẽ irrigatũ plagis piſtori dabo niſi hodie ueli
Prius comparaſſit mihi quadraginta minas q̄ argenti fuero
Elocutus ei poſtremã ſyllabam. Ep. ſalua res eſt bene promitte:
Spero ſeruabit id ſine meo ſũptu: patæ iã ſunt ſcapulis ſymbolæ.
Aggrediar hominem aduenientẽ ꝑegre: herum ſuum ſtratiphoclẽ
Salua impartit ſalutem ſeruus epidicus. St. ubi is eſt? Ep. adeſt.
Saluum te gaudeo huc aduenìſſe. St. tam tibi iſtuc credo q̄ mihi
Ep. Bene ne uſq; ualuiſti? St. a morbo ualui: ab animo æger fui.
Ep. Q uod ad me attinuit: ego curaui: quod mãdaſti mihi ipetratũ eſt
Empta'ſt ancilla: quod tu te ad me lr̃as miſſiculabas.
St. Perdidiſti omnem opam. Ep. nam qui ꝑdidi? St. quia meo neq;
Cara eſt cordi neq; placet. Ep. qd retulit mihi tãtopere te mãdare
Et mittere ad me epiſtolas? St. illã amabã olim: nũc iam alia cura
Impẽdet pectori. Ep. hercle miſerum eſt ingratũ eſſe hominem
Id qd facias bene: ego qd bñ feci malefeci: quia amor mutauit locũ
St. Deſipiebã mẽtis quũ illa ſcripta mitterẽ ſic mille annorũ uiui. Ep.
men piacularem:

Corium ꝑdidi. Dorſum deſpoliet.
Summam edictaui.
Vortat uitio. Vim & uitium attuli.
retulit bñficiũ orõne Auxilium emortuum Differor.
Irrigatum plagis.
Symbole.
Impartit ſalutem.
A morbo ualui. Miſſiculabas.
Deſipiebã mentis. Picularis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Oportet fieri ob ſtulticiã tuã ut meum tergũ ſtulticiæ tuæ
ſuccidaneũ
Subdas ſuccidaneũ:Ch.quid iſtic uerba facimus huic homini?
Opus ẽ quadraginta minis celeriter calidis daniſtæ quas reſoluas
Et cito.Ep.dic modo unde aufferre me uis.a quo trapezita peto?
Meã domũ imbitas.
St. Vnde libet.nam ni ante ſolis occaſum ἔλϖ
Meam domum ne imbitas:tu te in priſtinum
Ep. Facile tu iſtuc ſine periculo & cura corde libero fabulare ioui.
Tergo nr̃o:ſed mihi dolet quũ ego uapulo.St.qd tu nũc? patieri
Vt ego me interimam.Ep.ne feceris:ego iſtuc accedam.
Periculum potius atq; audaciam.St.nunc places:nunc
Repenbit. extricabor
Ego te laudo.Ep.patiar ego iſtuc quod lubet.
St. Q uid de illa fiet fidicina igitur.Ep.aliqua reperibitur
Aliqua ope exiliam:extricabor aliqua uide.St.plenus cõſilii es.
Noui ego te.Ep.euboicus miles locuples multo auro potens.
Q ui tibi emptã eſſe ſcibit:atq; hãc adductã alteram.
Continuo te orabit ultro ut illã tranſmittas ſibi.ſed ubi illa eſt
Q uam tu adduxiſti tecum?St.iã faxo hic erit.Ch.qd hic nunc
Agimus?St.eamus intro ad te ut hunc hodie diem
Luculente hẽamus. hunc diẽ. Cõſiliarius ſenatus.
Luculente habeamus.Ep.ite intro.ego de re argentaria
Iam ſenatum cõuocabo in corde cõſiliarium:cui potiſſimum
Indicatur bellum unde argentum auferam:epidice uide
Q uid agas:ita res ſubito hæc obiectaſt tibi nõ enim nũc tibi
Dormitandũ.neq; cũctandi copia eſt tibi adeundũ eſt ſenem
Oppugnare certum eſt conſilium abi intro atq; adoleſcenti
Dic iã nr̃o herili filio ne hic foras ãbulet:neue u ſq̃ ſeni obuiã uẽiat

Apocides.Periphanes.Senes duo.

Pudẽdũ eſt
Ap. P Leriq; homines:quũ nihil refert:pudet:ubi pudẽdum eſt
Ibi eos deſerit pudor quũ uſus ẽ ut pudeat:is adeo tu es q̃
Des quod pudẽdũ ſiet:genere natã bono:pauperẽ domũ
Ducere uxorẽ:præſertim eã qua ex tibi cõmemores
Hanc quæ domi eſt familiam prognatã.Per.reuereor filium.
Sexta ærũna acerbior
Ap. At pol ego te credidi uxorem quã tu extuliſti pudore exequi.
Cuius:quotiens ſepulchrum uides ſacrificas ilico hor co hoſtias
Neq; adeo miura:quia licitũ eſt eã tibi uiuendo uincere
Per. O hercules ego fui:dũ illa mecum fuit:neq; ſexta ærumna
Acerbior herculi:q̃ illa mihi obiectaſt.Ap.pulchra
Edepol dos pecuniaſt.Per.quæ quidem pol nõ maritataſt.

Epidicus Seruus.Apocides.Periphanes.

Quæ qdẽ
Epi. a T at tacete hẽte aium bonũ liq̃do exeo:foras auſpicio aui ſiniſt ra
Exenterem
Acutũ cultrũ habeo:ſenis q exẽterẽ marſupiũ.ſed eccum
Ipſum ante ædis cõſpicor apocide:qualis uolo uetulos duos
Exorbebo. ſanguinem Senati co lnmen.
Iam ego me cõuortã i hirudinẽ.atq; eorꝝ exorbebo ſanguinẽ ſenati
Q ui columen cluent:Ap.continuo ut maritus fiat.Pe.laudo
Cõſiliũ tuũ:nã ego illũ audiui iuniorẽ hærerẽ apd̃ neſcio q̃ fidicinã
Id ego excrucior.Ep.di hercle omnes me adiuuant:augẽt amant.

Ipſi qdem hi mihi dant uiã quo pacto ab ſe argẽtum auferam
Age nũc iã orna te epidice:& palliolũ i collũ oiice atq; adſimulato
Palliolũ in collũ cõiice
Q uaſi p urbẽ totã hoiem q̃ſieris:age ſi qd agis:di imortales utinã:
Cõueniã domi periphanẽ:p oẽm urbẽ quẽ ſum defeſſus quærere.
Defeſſus q̃rere.
p medicias:tõſtrias:i gymnaſio.atq; i foro.p myropolia: & laniẽas
Myropolia Laniena
Circũq; argẽtarias:rogitãdo ſũ raucus factus:pene in curſu cõcidi
Rogitãdo rauc⁹ fact⁹
Ap. Epidice:Ep.epidicũ qs eſt q reuocat.Pe.ego ſum periphanes.
Ap. Et ego apocides ſũ.Ep.& ego qdẽ ſũ epidicus:ſed here optũa
Vos uideo amabo aduenire opportunitate.Pe.quid reiſt?
Opportuni tas.
Ep. Mane:ſine reſpirẽ quæſo.Pe.imo acquieſce.Ep.animo maleſt
Sũi reſpirẽ
Recipiã anhelitũ.Ap.clemẽter requieſce.Ep.animũ aduortite.
Recipiam anhelitum
A legione omnes remiſſi ſunt domũ thebis.Ap.ſic factum
Ep. Ego ita factũ eſſe dico.Per.ſcin tu iſtuc?Ep.ſcio.
Per. Q ui tu ſcis?Ep.qa ego ire uidi milites plenis uiis
Arma referunt & iumenta ducunt.Pe.nimis factum bene:
Tũ captiuorũ qd ducunt ſecum.Ep.pueros uirgines:
Binos:ternos:alius q̃ſq; fit concurſus per uias:
Filios ſuos quiſq̃ uiſit.Pe.hercle rem geſtam bene:
Ep. Tũ meretricũ numerus tãtus:quãtus in urbe omni fuit.
Obuiã ornatæ occurrebãt ſuis quæq; amatoribus eos captabãt:id
Captare.
Adeo q maxime animũ aduorterim pleræq; hæ ſub ueſtimẽtis ſecũ
Hẽbãt retia quũ ad portã uẽio.atq; ego illã illi uideo præſtolarier
Præſtoari er illi.
Et cum ea tibicinæ ibãt quattuor.Pe.quicũ epidice?
Ep. Cum illa quam tuus gnatus ãnos multos deamat:deperit
Deamat. depit.
Vbi fideq;:remq;:ſeq; teq; pperat perdere.
Ea præſtolabatur illũ apud portã.Pe.uiden ueneficam?
Preſtolaba tur illum
Ep. Sed ueſtita aurata ornamenta:ut lepide ut concinne:ut noue
Pe. Q uid erat induta:an regillam induculam:an mendiculam.
Regilla. ĩpluuiatus
Ep. Impluuiatam:ut iſtæc facimus ueſtimentis nomina
Vt impluuiũ inducta erat:Per.quid iſtuc mirabileſt?
Impluuiũ.
Q uaſi non fundis exornatæ multæ incendat per uias:
At tributus cũ imperatus eſt:negant pendi poteſſe.
Illis quibus tributus maior penditur pendi poteſt.
Q uid iſtæ quæ ueſti quotannis nomina inueniunt noua
Tunicam rallam:tunicam ſpiſſam:linteolum cæſiceum.
Veſtiũ ge nera.
Intuſiatam:patagiatam:caltulam:aut crocotulam
Supparum:aut ſubminiam:ricam baſilicum:aut exoticum
Tunica.ral le.cæſiceũ. Intuſiata. Supparum Exoticũ. Rica.Baſi lica. Plumatile. Cerinum. Nec ſermo nis fallebat
Cymatile:aut plumatile:cerinum aut gerinũ:gerere maximæ
Cani quoq; etiã ademptũ ſt nomẽ.Ep.q?Per.uocãt laconum
Hæc uocabula auctiones ſubigũt:ut faciant uiri.
Pe. Q uin tu ut occæpiſti loquere.Ep.occepere aliæ mulieres
Duæ poſt me ſic fabulari inter ſeſe:ego abſceſſi ſolens
Paulũ ab illis diſſimulabã me harũ ſermoni operã dare.
Nec ſatis exaudiebã:nec ſermonis ſalebar tamen.
Q uæ loquerentur.Pe.id lubido ẽ ſcire.Ep.ibi illarũ altera

Hermola⁹. Plumati le Plautus interptatur aut clauatũ aut pluma factũ græci polymyta rũ appellãt aliciorum mltiplici uarietate.pul mariu uero & polymy tarii artifices a Hiero nymo dicunt. Pollux quoq; ἀτρωματεῖα ποικίλους fieri ſoli tos demõſtrat: ideſt co torum & animaliũ pic tos & beluatos inſcrip orũ uarietate ſpecta biles.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Dixit illi qui cum ipſa ibat. Per. quid? Ep. tace ergo ut audias.
Poſtq̃ illã ſunt cõſpicatæ: q̃ tuus gnatus deperit: q̃ facile
Et q̃ fortunate euenit: illi obſecro mulieri liberæ.
Q uã uult amator quiſnã is ẽ inqt altera: illi ibi nominat.
Stratiphoclẽ periphanæ filiũ. Per. perii hercle: qd ego ex te audio

Pauxillatĩ

Ep. Hoc quod actũ: egomet poſt ibi illas audiui loqui cœpi rurſum
Vorſum ad illas pauxilatim accedere: quaſi retruderet hominem.
Me uis inuitum. Per. intellego. Ep. ibi illa interrogauit illam
Q ui ſcis? qui id dixi tibi? qn hodie allatæ ſunt tabellæ ad eã
A Stratiphocle eũ argẽtum ſumpſiſſe apud thebas ab daniſta
Fœnore. id paratũ & ſeſe ob eã rem id ferre. Per. ego occidi.

Expeteſſo. Callidum. Cõducibile conſilium.

Ep. Hæc aiebat ſic audiuiſſe ſe abs ſe. atq; epiſtola Per. qd ego faciã nũc
Cõſilium a te expeteſſo apocides reperiamus aliqd callidi
Cõducibilis cõſilii nã ille qd aut iam hic aderit credo hercle.
Aut iam adeſt. Ep. ſi æquũ ſiet me plus ſapere q̃ uos dederim
Vobis cõſilium catum quod laudetis: ut ego opinor uterq;

Catum. Vtitor cõſilium. Mihi nec ſeritũ nec me titur.

Pe. Ergo ubi id eſt epidice? Ep. atq; ad eam rem cõducibile.
Ap. Q uid iſtuc dubitas dicerẽ? Ep. uos priores eẽ oportet & nos poſte
Q ᵭ plus ſapitis. Ap. eia uero age dic. Ep. at deridebitis. riᵒ dicerẽ
Ap. Nõ edepol faciemus. Ep. imo: ſi placebit utitor cõſilium
Si nõ placebit reperito te rectius. mihi iſtic nec ſeritur.
Nec metitũ niſi ea quæ tu uis uolo. Per. grãm hẽo fac pticipes nos:
Ep. Nunc occaſioſt faciũdi priuſq̃ in urbẽ aduenit.
Sicut cras hic aderit. hodie nõ uenerit. Per. q ſcis? Ep. ſcio.
Ep. Q uia mihi alius dixit q illinc uenit. mane hic hunc adfore

Animi grã.

Pe. Q uin tu eloquere qd faciemus. Ep. ſic faciundũ cenſeo.
Q uaſi tu cupias liberare fidicinã animi gratia:
Q uaſi quæ ames ueheméter tu illã. Per. quã ad rẽ iſtuc refert?

Præſtines.

Ep. Vt enim præſtines argento priuſq̃ ueniat filius: atq; ut eã te in
Libertatẽ dicas emere. Per. intelligo. Ep. ubi erit empta
Vt aliquo ex urbe amoueas: niſi quid tua ſecus ſentẽtia eſt.
Pe. Immo docte. Ep. quid tu autem apœcides? Ap. quid ego
Iam niſi te cõmentũ nimis aſtute intelligo. Ep. iam igitur
Amota ei erit omnis cõſultatio nuptiarũ: ne grauerẽ qd uelis.

Sapit pleno pectore

Ap. Vt ſapis. & placet. tũ tu igitur callidẽ quicquid acturus age.
Pe. Rem hercle loquere. Ep. & repperi hæc te q abſcedat ſuſpicio
Pe. Sine ſcire. Ep. ſcibis. Audi. Ap. ſapit hic pleno pectore.
Ep. Opus eſt homine qui illo argentum deferat p fidicina.
Nã tælo nõ æque opus factoſt. Per. qd iam. Ep. ne te cenſeat
Filii cauſa facere. Per. docte. Ep. quo illũ ab illa phibeas.
Ne qua ob eam ſuſpitionẽ difficultas eueniat.

Iura & leges

Pe. Q uẽ hominẽ inueniemus ad eam rẽ utilẽ? Ap. hic erit optimus
Hic poterit cauere recte iura qui & leges tenet.
Pe. Epidice habeas grãm. Ep. ſed ego iſtuc faciam ſedulo.
Ego illũ cõueniam. atq; adducã huc ad te quoiaſt fidicina

Ap. Illan? Ep. atq; argentũ ego cũ hoc feram. Per. quãti emi põt.
Maxie. Ep. ad quadragita fortaſſe eã poſſe emi minimo minas
Verũ ſi plus dederis referam: nihil in ea re captioſt.
Atq; id nõ decere: occupatũ tibi erit argentũ dies. Per. quidũ?

Mĩ mo emi ad. xl. mĩas Captioſt. Occupatũ. argentum.

Ep. Q uia. n. mulierẽ illã alius adoleſcens deperit auro opulẽtus.
Magnus miles rhodius. raptor hoſtiũ glorioſus. hic emet illã de te
Et dabit aurum: iubeas tace mõ. eſt lucrum hic tibi amplum
Pe. Deos quidẽ oro. Ep. impetra. Ap. quin tu is intro: atq; huc
Argentum pmis? ego uiſam ad forum: epidice eo ueni.
Ep. Ne abeas prius q̃ ego ad te uenero. Ap. uſq; opperiar.
Pe. Sequere tu intro. Ep. inumera: nihil ego te remoror.

Epidicus.

Vllum eſſe opinor agrum in agro atthico æq; færacem
n Q uã hic ẽ noſter piphanes: qn ex occluſo: atq; obſignato:
Atq; armario decutio argenti tantũ: quantum mihi lubet:
Q uod pol ego metuo ſi ſenex reſciuerit ne ulmos paraſitos
Faciat atq; uſque attondeat. ſed me una turbat res: ratioq;
Apœcidi quam oſtendam fidicinam aliquam conducticiam
Atq; id quoque habeo. mane me iuſſit ſenex conducere aliquam
Fidicinam ſibi huc domum. dũ rem diuinam faceret. cantaret ſibi
Ea conducetur: atque ei præmõſtrabitur quo pacto fiat ſubdola
Aduerſus ſenem. ibo intro. argentum accipiam ab dãnoſo ſene.

Ex occluſo. obſignate ulmes paraſitos. Me una turbat res conductitia.

Damnoſus ſenex.

Stratophocles. Cheribolus

St. X pectando exedor miſer. atque exẽteror quo modo mihi
Epidici blanda dicta eueniãt nimis diu maceror.
Sit ne quid: nec ne ſit ſcire cupio. Ch. per illã tibi copiam
Copiam parare aliam licet: ſciui equidem in principio ilico
Nullam tibi eſſe in illo copiam. St. interii hercle ego.

Exedor exẽtere.

Ch. Abſurde facis. qui angas te animi. St. ſi hercle ego illum ſemel
Prehendero: nunq̃ irridere nos illũ inultum ſinam ſeruũ hominẽ.
Ch. Q uid illum ferre uis: qui tibi: quoi ſi diuitiæ domi maximæ ſunt
Nũmum his nullum habes. nec ſodali tuo in te copiaſt.

Abſurde facis qui angaſte animi. Murcide blatis.

St. Si hercle habeã pollicear lubens: uerũ aliquid aliqua aliquo modo
Alicunde ab aliquibus aliqua tibi ſpes ẽ fore mecum fortunam.
Vetibi murcide homo. Ch. qui tibi lubet mihi male loqui.
St. Q uippe tu mihi aliquid aliquo modo: alicũde ab aliquibus blatis
Q uod nuſquãſt: neque ego id immitto in aures meas.
Nec mihi plus adiumenta des: q̃ ille qui nunq̃ etiam natuſt.

Epidicus. Stratiphocles. Cheribolus. Adoleſcens.

Eciſti officium iam tuum: me meum nũc facere oportet
f Per hanc curam quieto tibi licet eſſe: hoc quidẽ iam perit.
Niſi quid tibi huic in ſpem referas oppido hoc politum eſt
Crede modo mihi ſic ego ago: ſic egere noſtri proh di immortales
Mihi hunc diem dediſtis luculentũ: ut facilem: atq; ĩpetrabilem.
Sed ego hinc migrare ceſſo: ut importem in coloniam hunc

Hermolaꝰ. Amianus quoſdã ſolitos ĩ Italia uitãdæ gratia militiæ pollicẽ precidere. Murcos inqt uernacula uocẽ noiatos Plautꝰ Murcide inqt p inerti et languido. Murcide qdem in Plauto q̃nq; legitur quaſi ſignificationẽ habeat qualẽ græcis Τοῖχωρύχοσ ut ſũt qui parietes furandi grã pfodiũt. Cæterũ Murci de hõ nõ murcida ĩ eo legeẽ oportet eaq; uox ignauũ ſtultũq; ut ait Feſtus ſignificat.

Luculentũ diem impetrabilis.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Hunc auſpicio cõmeatum mihi? ceſſo quum ſto. ſed quid hoc?
Ante ædis duos ſodales herũ:& cheribolũ cõſpicor: qd hic agitis?
Accipe hoc ſis. St. quantum hic ineſt? Ep. quantum ſat eſt.
Et plus ſatis ſupſit. decem minis plus attulit: q̃ tu daniſtæ debes.
Dum tibi ego placeam: atq; obſequar meũ tergum flocciſacio.

Parẽticida.

St. Nam quid ita? Ep. qa ego tuum patrem faciam parẽticidam.
St. Q uid iſtuc ẽ uerbi? Ep. nihil moror uetera & uulgata uerba

Follitũ duc titabo.

Paratum ductare: at ego follitum ductitabo: nam leno omne
Argentum abſtulit pro fidicina ego reſolui manibus his
Dinumeraui: pater ſuam natam quã eſſe credidit.
Nunc iterum ut fallatur pater: tibiq; auxiliũ apparetur inueniã
Ita ſuaſi ſẽi: atq; hãc hũi orõnẽ: ut quũ reddiſſes ne tibi eius copia
Eſſet. St. euge eia iã domiſt puella: teneo. Ep. nunc actorẽ
Dedi mihi ad hanc rẽ apœcidem. is apud forũ manet me

cautor capt⁹ Crumina

Q uaſi quæ amaret caueat. haud male. iã ipſe cautor captus eſt
Ipſe in meo collo tuus pater cruminã collocauit: is adornat ueniẽs
Domi extẽplo ut maritus fias. St. uno ꝑſuadebit modo ſi illam

Ademptit horcus.

Q uæ adducta eſt mecũ mihi adẽpſit horcus. Ep. nunc ego hanc
Aſtutiã iſtitui. deuẽiã ad lenonẽ domũ egomet ſol⁹ cũ ego docebo
Si qdem ad eũ ueniã ut ſibi eſſe datũ argẽtũ dicat ꝓ fidicia argẽti
Minas ſe habere quinquagita. qppe ego qui nudiuſtertius
Meis mãibus dinumeraui ꝓ illa tua amica: q̃ pater ſuã filiã cẽ retur
Ibi leno caput ſuũ ſceleratũ ĩprudens alligauit: quaſi pro illa

Verſutior q̃ rota figu laris.

Argẽtum accepit. quæ tecum nũc eſt adducta. Ch. uorſutior
Es quã rota figularis. Ep. ego parabo aliquã doloſam fidicinam
Nũmo cõducta quæ ſit: quæ ſe emptã ſimulet. quæ ſenes duos
Docta ludificetur. eã ducet ſimul apœcides ad tuũ patrẽ ut parate

Omiſtam aſtutiis.

Eam ꝑmeditatã meis dolis. aſtutiiſq; onuſtã mittã. ſed nimis
Lõgũ loquor: diu me eſtis d̃morati. hæc ſcitis iã ut futura ſint. abeo
St. Bene ambulabo. Ch. nimis doctus ille ad maleſaciendum.
St. Me qdẽ certo ſeruauit cõſiliis ſuis. Ch. abeamus itro hic ad me.
St. Atq; aliquãto lubentius q̃ abs te ſum egreſſus intus
Virtute: atq; auſpicio epidici cũ præda in caſtra redeo.

Periphanes. Apocides Senes duo.

De ſpeculo Cõtẽplent.

Per. h Onoris cã modo hoies æquũ fuit ſibi hẽre ſpeculũ. ubi os
Contẽplarent ſuũ. ſi id q ꝑſpicere poſſent cor ſapientiæ.
Igitur perſpicere ut poſſint cordis copiã: ubi id ĩſpexiſſent
Cogitarent poſtea uitam ut uixiſſent olim in adoleſcentia.

Excrucio aĩ

Vel quaſi egomet: qui dũ filii cauſa cœperam
Ego me excruciare animi quaſi qd filius

Mederga

Meus deliquiſſet mederga: aut quaſi non plurimum
Malefacta mea eſſent ſolida in adoleſcentia
Profecto deliramus iterdũ ſenes: fuit ꝯducibile hoc qdẽ mea ſnĩa
Sed meus ſodalis it cũ præda apœcides: uenire ſaluũ mercatorem
Gaudeo: qd fit? Ap. di deæque te adiuuãt. res ꝓſperæ: omẽ place.

Q uom omini oẽs ſuppetũt res ꝓſpæ. ſed tu hãc iubes ĩtro abduci
Pe. Heus foras exite huc aliqs duce iſtam ĩtro mulierẽ cõcludi uolo:

Aedicula. Diuortunt mores.

Atque audin? Ap. qd uis? Pe. caueſis cum filia mea.
Copulari hãc: neq; cõſpicere: iam tenes in ædiculam iſtæc ſeorſum
Diuortunt mores uirgini longe ac lupe. Ap. docte & ſapienter
Dicis non nimis poteſt pudiciciam qſquam ſuæ ſeruare filiæ.
Edepol ne iſtam gnato tuo ſumus præmercati.
Pe. Q uid iã? Ap. quia dixit mihi iãdudum ſe alius tuũ uidiſſe hic filiũ
Pe. Nanc edepol rem apparabat. Ap. plane hercle hoc quidem eſt.

Seruus graphicus. Redibũda. Hilara.

Næ tu hẽs ſeruõ graphicũ & q̃ti uis precii. Per. ñ caruſt auro ꝯtra
Ap. Vt ille fidicinam fecit neſcire eſſe emptam tibi illam redibundam
Atq; hilaram huc adduxit ſimul. Pe. mirum hoc qdem potuit fieri.

Bardus.

Ap. Te pro filio facturum dixit rem eſſe diuinã domi. ego illic
Me aũt ſic adſimulabam quaſi ſtolidum cũ bardum me faciebam.
Pe. Immo ſta. decet. Ap. res magna amici apud forũ agitur: ei uolo
Ire aduocatus. Pe. atq; ubi erit ocium reuertere
Ad me extemplo. Ap. cõtinuo hic ero. Pe. nihil homini

Amicius.

Amicoſt opportũo amicius. ſine tuo labore qđ uelis actunſt: tamẽ

Adlegare.

Ego ſi adlegaſſem aliquem ad hoc negocium minus hominem
Q uã doctũ minuſq; ad hanc rem callidum. os ſublitũ eſſet: itaq;

Aleatis dẽtis.

Me aleatis dentibus derideret filius merituſſumo.
Atque hæc ſtultitiaſt: me illi uitio uortere: egomet qđ factitaui
Q uũ militabã pugnis mẽorãdis meis eradicabã hoium adoleſcẽtiã
Aureis quãdo occeperã: ſed qs hic ẽ quẽ huc aduenĩẽtem cõſpicor

Vndantẽ clamidem. facit.

Suã qui undantem clamidem quaſſando facit.

Miles. Senes. Periphanes. Fidicina.

ꝑteribitas

Mi. c Aue præterbitas ullas ædis quin roges ſenex hic ubi habitat
Periphanes platenius. Pe. icert⁹ ſũ caue ad me retulit pedẽ

Cõmoſtraſſo. Inibo grã.

Adoleſcẽs ſi iſtũc hoiem quẽ tu qritas tibi cõmoſtraſſo ecq̃
Abs te inibo gratiã? Mi. uirtute belli armat⁹ promerui ut mihi
Omnes mortalis deceat agere gratias. Pe. non reppeiſti

Tuas uirtutes explices Strenuior.

Adoleſcens tranquillũ locũ ubi tuas uirtutes explices ut poſtulas.
Nã ſtrenuiori deterior ſi prædicat ſuas pugnas de illi⁹ ore fiũt ſor
Sed iſtũ quẽ quæris periphane plateniũ ego ſũ ſi qd uis. didæ

Iſtũ quẽ q̃ris ego ſum duellica. Manib⁹ demiſſis.

Mi. Nẽpe quẽ in adoleſcẽtia memorãt apud reges armis arte duellica
Diuitias magnas adeptũ? Pe. imo ſi audias meas pugnas.
Fugias manibus demiſſis domũ. Mi. pol ego magis unũ quæro
Meas cui predicẽ q̃ illũ q memoret ſuas mihi. Pe. hic nõ ẽ loc⁹. qn

Centones. fartias.

Tu aliũ quæras cui cẽtones fartias. Mi. animũaduorte ut qđ ego
Ad te uenio itelligas: meã amicã audiui te eẽ mercatũ. Pe. atat nũc
Demũ ſcio ego hũc q ſit quẽ dudũ epidicus mihi prædicauit militẽ

uolo te uerbis paucolũ

Adoleſcẽs itaſt ut dicis emi. Mi. uolo te uerbis pauculũ ſi tibi mo
Nõſt. Pe. nõ edepol ſcio moleſtũ nõ eſt niſi dicis qd uelis. leſtũ

Tramittas

Mi. Mihi illam ut tramittas argentum accipias. habeas.
Nam quid ego apud te parem proloqu? ego illam hodie uolo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Facere libertam meã: mihi cõcubina quæ ſit. Pe. te abſoluam:
Breui argenti quinquaginta mihi illa empta eſt minis.
Sexagita mihi denumerãt minæ: tuas poſſidebit mulier faxo feriaſ
Atq; ita profecto ut eã ex hoc exoneres agro. Mi. ẽ ne empta mihi
Conciliaui ſti pulchre.
Hæc. Pe. iſtis legibus: habeaſ licet. Mi. cõciliauiſti pulchre. Pe. he'
Foras educite quã introduxiſtis fidicinam. atque etiam fides
Eique acceſſere tibi addã dono gratias. age accipe hanc ſis
Tenebras cudere. Cropoliſtiſ
Mi. Q uæ itemperiæ tenẽt? quas tu mihi tenebras cudis? quin tu
Fidicinã produci intus iubes? hæc ergo ẽ fidicia. Pe. hic alia nullaſt
Mi. Nõ mihi nugari potes. quin tu hic producis fidicinã cropoliſtidẽ
Pe. Hæc iquã ẽ. Mi. nõ hæc iquã ẽ. nõ nouiſſe me eã recte amicã poſſe
Pe. Hanc iquã filius meus deperibat fidicinã. Mi. hæc non eſt ea
Pe. Q uid nõ eſt. Mi. non eſt. Per. unde hæc igitur gentium eſt?
Peccatũ largiter.
Eqdẽ hercle argẽtũ ꝓ hac ddi. Mi. ſtulte datũ reor: & peccatũ largiẽ
Pe. Immo hæc eaſt. nam ſeruũ miſi ſectari ſolet.
Meum gnatũ ipſe hanc fidicinam
Articulatim concidit.
Mi. Hem iſtic homo te articulatim concidit ſenex tuus ſeruus.
Os ſublitũ plane ꝓbe
Pe. Q uid cõcidit Mi. ſic ſuſpicioſt. nã ꝓ fidicina hæc ſuppoſita ẽ tibi
Senex tibi os ẽ ſublitũ plãe & ꝓbe. pe. ego illã requirã iã ubi ubi ẽ:
Bellator uale: euge fruge epidice frugi es pugnaſti: homo es:
Emunxiſti mucidum
Q ui me emũxiſti mucidũ minimi precii mercatus te hodie eſt
De lenone apœcides? Ei. eundẽ ego iſtunc hominẽ unq̃ audiui
Ante hũc diẽ: neq; me quidem emere quiſq̃ ulla pecunia potuit.
Plus iã ſum libera qnquẽniũ. pe. qd tibi negotii eſt meæ domi igiẽ?
Fi. Audies: cõducta ueni: ut fidibus cãtarẽ ſeni dũ rem diuinã faceret
athenæ atticæ.
Pe. Fateor me omniũ hominũ eſſe athenis atticis minimi precii: ſed tu
Nouiſtin fidicinam cropoliſtidem. Fi. tam facile: q̃ me.
Pe. Vbi habitat? Fi. poſtq̃ libertaſt ubi habitat
Dũ incerto ſcio. per. eo an aliquis eam liberauerit
Volo ſcire ſi ſcis. Fi. id qđ audiui audies: ſtratiphoclem periphani
Exenterauit meũ marſupium.
Filium abſentẽ curauiſſe ut fieret libera. pe. perii hercle
Si iſtæc uera ſunt planiſſime meũ exenterauit epidicus marſupiũ
Fi. Hæc ſic audiui. nunquid me uis cæterũ? pe. malo cruciatu
Vt pereas. atq; obeas cito. Fi. fides nõ reddis. pe. neq; fides: neque
Tibias propera igitur fugere hinc ſi te di amant. Fi. abiero:
Flagitio cũ maiore poſt reddes tamen. per. qd nunc q in tantis
Alterũ tãtũ.
Poſitus ſum ſententiis? eã ne ego ſinam ipune? imo & ſi alteꝝ tãtũ
depeculatũ
Perdundunſt pdam potius q̃ ſinã me ipune irriſum eſſe habitum.
Depeculatũ eis ſic data eſſe uerba præſenti palam: atq; memineris.
Iurum & legum fictor Codictor Cluet. Maleũ. Manubrium.
Facio præ illo qui omniũ legũ atque iurum fictor cõdictor: cluet.
Is etiam ſeſe ſapere memorat malleum
Sapientior eſt manubrio mulier

Mulier Periphanes

Miſereſcat.
Mu. ſ I quid ẽ homini miſeriarum quod miſereſcat ex animoſt.
Id ego experior quoi multa i unum locũ cõfluũt quæ meum

Exercitam habet.
Pectus pulſant ſimul: multiplex erũnam exercitã hẽt pauptas.
Mente ani mi territat.
Pauor territat mentem animi: neq; ubi meas collocem ſpes.
Hoſtiũ potita.
Habeo uſq̃ munitum locum: ita gnata mea hoſtiũſt potita
Neq; ea nunc ubi ſit neſcio. Pe. quis illæc eſt mulier timido
Miſeratur ipſa ſe.
Pectore peregre aduenicus. quæ ipſa ſe miſeratur?
Mu. In his dictus & locis habitare mihi periphanes.
Per. Me nominat hæc. credo ego illi hoſpitio uſus inuenit
Mu. Perueli mercedẽ dare q mõſtret eũ mihi hominẽ aut ubi habitet.
Per. Noſcito ego hãc? nã uideor neſcio ubi me uidiſſe pri' ẽ ne ea an nũ
Antidhac
Q uam animus retur meus? di boni uiſitaui antidhac.
Cõprimo. Pudiciciam pepulit.
Certe eaſt: quam in epidauro pauperculam memini comprimere.
Mu. Plane hiccine ẽ q mihi in epidauro primus pudiciciam pepulit.
Compreſſu
Per. Q uæ meo cõpreſſu pepit filiã quã domi nũc hẽo. Mu. qd ſi adeã
Per. Haud ſcio an ↄgrediar ſi hæc ea ẽ. Mu. ſin ẽ is homo ſicut ãni multi
Incertat.
Dubiã dant. Per. longa dies meũ icertat animũ ſin eaſt q̃ icerto aio
Hanc cõgrediar aſtu. Mu. muliebris adhibẽda mihi malicia nũc ẽ
orõnis aciẽ ↄtra ↄferã.
Per. Cõpellabo. Mu. orationis aciem cõtra conferam. Per. ſalua ſis.
Mu. Salutem accipio mihi & meis. Per. quid cæterum? Mu. ſaluus ſis.
Q uod credidiſti reddo: Per. haud accuſo fidem: nouin ego te?
Mu. Si ego te noui animũ inducã uti noueris. Per. ubi te uiſitaui?
Iniq; iiuri'
Mu. Iniq; iniurius. Per. quid iam? Mu. quia tuæ memoriæ iterpretari
Me æquũ cenſes. Per. cõmode fabulata es. Mu. mira memoras.
Per. Hẽ iſtuc rectius meminiſtin? Mu. memini id. Per. in epidauro
Gutula.
Mu. An gutula pectus ardens mihi aſperſiſti. Pe. uirgini pauperculæ:
Euæq; matri me leuare pauptatem: Mu. tun is es qui ꝑ uoluptatem
Obſeuiſti grauiter
Tuam in mea ærumna obſeuiſti grauiter. Per. ego ſum ſalue.
Salua ſum: quia te eſſe ſaluum ſentio. Per. cedo manum.
Compotẽ.
Mu. Accipe ærumnarum & miſeriarum compotem mulierem retines
Per. Q uid qđ digitus te turbat tuus? Mu. filiam quam ex te ſuſcepi.
Hoſtiũ potita.
Per. Q uid eam? Mu. eductam perdidi: hoſtium eſt potitã:
Habe animũ lenẽ & tranquillũ.
Per. Habe animũ lenẽ: & tranquillũ face. domi meæ eccã ſaluã & ſanã.
Nã poſtq̃ audiui illico ex meo ſeruo illã eẽ captã cõtiuo argẽtũ de
Sobrie & frugaliter.
Vt emeretur: ille eã rẽ adeo ſobriæ & frugaliter accurauit di
Eſt impẽſe improbus.
Vt alias res eſt impenſe improbus. Mu. fac uideam ſi me
Remigrat animus.
Per. Eo cantara ſtatim iube cropoliſtidẽ prodire filiam ante ædis meã.
Vt ſuam uideat matrẽ. Mu. remigrat animus nunc demũ mihi.

Fidicina. Periphanes Senex: Mulier

Fi. Q uid ẽ pr̃ qđ me exciuiſti ãte ædis? Pe. ut matrẽ tuã uideas
Adeas: uenienti des ſalutẽ atq; oſculũ. Fi. quã meã matrem
Per. Q uæ exanimata exequiẽ aſpectũ tuũ. Mu. qs iſtæc eſt q̃ tu
Quis iſtæc
Oſculum mihi ferre iubes? Pe. tua filia. Mu. heccine? Per. hæc
Mu. Ego ne oſculũ hic dẽ? Per. cur. nõ quæ ex te nataſt?
Tu homo iſanis. Per. ego ne? M. tu. Pe. cur? M. qa ego hãc quæ
Siet neq; ſcio: neq; noui: neq; ego hãc oculis uidi ante hũc diem
Immutabil'
Per. Scio qd erres: quia ueſtimentũ atque ornatũ imutabilẽ habet hæc

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Mu. Aliter catuli longe olent:aliter ſues:nego eam nouiſſe.
Per. Proh deũ atq; hominũ fidẽ:qd ego lenociniũ facio.ꝗ hẽam aliẽos
Atq; argentũ egurgitẽ domo ꝓrſum:qd tũ quẽ patrẽ tuũ domi
Vocas me:atq; oſculare?quid ſtas ſtupida?quid taces?
Fi. Q uid loquar uis?Per.hæc negat ſe tuã eſſe matrẽ.Fi.ne fuat.
Si non uolt:equidem hãc in uita tamẽ ero matris filia .nõ me iſtãc
Cogere æquũ eſt meã eſſe matrẽ ſi non uult.Pe.cur me igiẽ pſem
Vocabas.Fi.tua iſtæc culpa nõ mea:non patrem ego nominem
Vbi tu tuã me appellas filiã?hãc quoq; etiã ſi me appellet filiã
Matrẽ uocẽ negat hæc filiã me ſuã eſſe.nõ ergo hæc mater mea ẽ.
Poſtremo hæc mea culpa nõ ẽ quæ didici dixi oĩa:epidicus mihi:
Magiſter fuit.Per.perii:auſtrum perculi.Fi.nunqd ego ibi?
Per. Si hercle te unꝗ me patrem uocare uitã tuã ego interimam.
Fi. Non uoco:ubi uoles pater eſſe ibi eſto:ubi noles ne fueris pater.
Mu. Q uid?ob eã rem hanc emiſti:quia tuã gnatã ratus?qbus deſign is
Agnoſcebas?Pe.nullis.Mu.quare filiam credidiſti noſtrã?
Per. Seruus epidicus dixit mihi.Mu.qd ſi ſeruo aliter uiſum eſt:non
Poteras nouiſſe obſecro.Per.qd ego ꝗ illã ut primã qui uidi
Nunquã uidi poſtea.Mu.perii miſera.Pe.ne fles mulier intro
Abi habeto animũ bonũ.ego illã reperiã.Mu.hinc
Athenis ciuis quis eã emit atticus:adoleſcentẽ equidẽ dicebant
Emiſſe.Per.inueniã:tace:abi modo intro:atq; hãc aſſerua
Circem ſolis filiam:ego relictis rebus epidicũ opã quærendo dabo
Si inueniã exitiabilẽ ego illi faciã hũc ut fiat diem.

Stratiphocles adoleſcẽs.Epidicus.Daniſta Virgo.

St. m Ale morigerus mihi ẽ daniſta ꝗ de me argentũ non petit:
Neq; illã adducit quæ ex præda:ſed eccũ incedit epidicus
Q uid illuc eſt qd illi caperat frons ſeueritudine?
Ep. Si undeci deos præter ſe ſecũ adducat iupiter ita non omnes
Ex cruciatu poterunt eximere epidicũ:periphanẽ emere lora uidi
Aderat ibi una apæcides:hinc homines me quæritare credo
Senſerunt:ſciunt ſibi data eſſe uerba.St.qd agis mea cõmoditas?
Ep. Q uod miſer.St.qd ẽ tibi?Ep.quin tu mihi adornas ad fugam
Viaticum:quæritant me:in manibus geſtant copulas ſecũ ſua ui
Priuſꝗ pereo:nam ꝑ urbem duo defloccati ſenes.
St. Habe bonũ animũ.Ep.quippe ego cui libertas in mundo ſitaſt
St. Ego te ſeruabo.Ep.edepol me illi melius:ſi nacti fuant.
Sed quis ẽ hæc muliercula:& ille grauaſtellus qui uenit?
Hic ẽ daniſta.hæc illa ẽ aũt quã emi ex præda.St.hæccineſt?
Hæc eſt eſtne ut dixi tibi?aſpecta.Ep.hæc.St.ↄtempla epidice.
Vſq; ab unguiculo ad capillum ſummum.
Eſt ne conſpice:ſignum pictum pulchre uideris.
Ep. Ex tuis uerbis meum futuꝶ corium pulcrum prædicas
Q uem appelles:atq; zeuſis duo pingent pigmentis ulmeis:
St. Dii imortales ſocio iuſſi adimere pedibus pulmones.

Lenociniũ facio. Argentum egurgitem. Fuat.
Auſtrum perculi.
Circẽ ſolis filiam. Exitiabilẽ diem. Morigerus
Caperare Seueritas.
Adornas fugam.
Defloccati ſenes. Libertas in mũdo ſita
Grauaſtell⁹
Cõtemplo Vnguicul⁹
Appelles Zeuſis. Pigmenta. Ulmea. Adimere pedib⁹ pulmones

Q uod perhibent prius ueniſſet ꝗ tu aduenisti mihi.
Da. Hæc edepol remorata eſt me:St.ſiquidem iſtius gratia.
Id remoratus quod iſta uoluit nimium aduenisti cito
Da. Age age abſolue.atque argentum numera ne comites morer.
St. Pernumeratuſt.Ep.tene cruminã huc inde.Da.ſapienter uenis.
St. Opperire dum effero ad te argentum.Da.matura.Ep.domi eſt.
Statin ego oculis utilitatem obtineo ſincere an parum?
Ephillippa matre natan es thebis epidauri ſatan?
Video ne ego teleſtidem te periphani filiam?
Vi. Q uis tu homo es qui meũ parentũ nomen memoras & meũ?
Ep. Non me nouiſti?Vir.qui quidẽ nunc ueniat in mentem mihi.
Ep. Lunulã atque anellũ aureolum in digito.Vi.memini mi homo.
Ep. Non meminiſti me auream ad te adferre natali die?
Vi. Tu ne is es?Ep.ego ſũ & iſtic frater tu⁹ ẽ alia matre:uno patre
Vi. Q uid pater meus uiuuſt?Ep.animo liqdo & trãquillo es:tace:
Vi. Dii me experdita ſeruatam cupiunt ſi uera autumas.
Ep. Non habeo ullam occaſionem:ut apud te falſa fabuler.
Accipe argentum hoc daniſta.hic ſunt quadraginta minæ.
Siquid erit dubiũ imutabo.Da.benefeciſti:bene uale.
St. Nunc eni tu mea es.Vi.ſoror qdẽ edepol ut tu æque ſcias.
Salue frater.St.ſanan hæc ẽ.Ep.ſana ſi appellat ſuum.
St. Q uid ego modo huic frater factus dũ itro eo atque exeo?
Ep. Q uod boni eſt tacitus taceas tute tecum & gaudeas.
St. Perdidiſti & repperiſti me ſoror.Ep.ſtultus tace.
Tibi quidem quod ames domi præſtoſt fidicina opera mea:
Et ſororem in libertatem idem opera concilio mea.
St. Epidice fateor.Ep.abi intro:ac iube huic aquam calefieri.
Cætera hæc poſterius faxo ſcibis quum erit ocium
St. Sequere hac me ſoror.Ep:ego ad uos theſprionem iuſſero
Huc tranſire.ſed memento ſi quid ſeuiunt ſenes
Suppetias mihi cũ ſorore ferre.St.facile iſtuc erit
Ep. Teſprio exi iſtac per ortum.adfer domũ auxilium mihi:
Magnas res minoris multo facto ꝗ dudum ſenes
Remeabo intro ut accurentur aduenientes hoſpites:
Eadem hæc intus edocebo:quæ ego ſcio ſtratiphoclem.
Non fugio:domi adeſſe certunſt neq; ille haud obiiciet mihi
Pedibus ſeſe prouocatum.abeo intro.nimis longum loquor.

Periphanes.Apecides.Senes duo:Epidicus Mulier

Per. ſ Atine ille homo ludibrio nos uetulos decrepitos duos
Hẽt?Ap.imo edepol tu qdẽ miſerũ me hẽs miſeris modis
Pe. Taceſis modo.ſine me hominẽ aſpici.Ap.dico ego tibi iã ut ſcias
Alium tibi te comitem melius quærere.ita dum te ſequor:
Laſſitudinem inuaſerunt miſerum in genua flegmina
Pe. Q uot illic hodie me exemplis ludificatuſt:atque te?
Vt illic autem exenterauit mihi opes argentarias

Lunula.
Aurea.
Liquidum. Traqnillũ. Autumas.
Si quid erit dubium. Immutabo
Suppetias ferre. Auxilium
Nimis longũ loquor.
Decrepitus
Flegmina. Exenterauit opes.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ap. Apage illũ a me. nam ille qdem uulcani irati eſt filius
Quaqua tãgit: omne amburit: ſi ꝓprius aſtes æſtu calefacit.
Ep. Duodecim deis pluſq̃ placeo: deorum immortalium
Mihi nunc auxilio adiutores ſunt: & mecum militant.
Quicquid ego malefeci auxilia mihi & ſuppetiæ ſunt domi
ἀπολακτίζω inimicos omnis. Pe. ubi illum quæram gentium?
Ap. Dum ſine me quæras mea cauſa: uel medio in mari.
Ep. Quid me quæri? qd laboras? quid hunc ſolicitas? ecce me
Nũ te fugi? num ab domo abſum? nũ oculis cõceſſi tuis?
Nec tibi ſupplico: uincere ius ẽ. oſtendo manus.
Tu habes lora. ego te emere uidi: quid nunc ceſſas? colliga.
Pe. I licet uadimoniũ ultro mihi hic facis. Ap. quid colligas?
Pe. Edepol mancipiũ ſceleſtum. te profecto apœcides:
Nihil moror nihil: de præfacili exoras epidice. Ep. eo qd agis?
Pe. Tuon arbitratu? Ep. meo hercle uerbo atq; haud tuo?
Colligandæ hæc ſunt tibi hodie. Pe. at non lubet: nõ colligo.
At mihi magis lubet ſolutũ te rogitare. Ep. at nihil ſcies.
Ap. Tragulã in te iniicere adornat. neſcio quã fabricam fecit:
Ep. Tibi morã facis: cũ ego ſolutus aſto a lege: inquã colliga.
Pe. At mihi magis lubet ſolutũ te rogitarier. Ep. at nihil ſcies.
Pe. Quid ago? Ap. qd agas? mos gerat. Ep. frugi es tu homo apœci
Pe. Cedo manus igitur. Ep. morant nihil atq; arte colliga.
Pe. Nihil uero obnoxias. Ep. facto opere, arbitra in me.
Bene hoc habet: age nunc iã ex me exquire: rogita quid lubet.
Pe. Qua fiducia auſus primum quæ emptaſt nudiuſtertius.
Filiam meam dicere eſſe? Ep. libuit ea fiducia.
Pe. Ain tu libuit? Ep. aio. Pe. uel ad pignus mea ſit filia
Quã negat nouiſſe mater. Ep. non ergo matris filia eſt.
Pe. In meũ nũmum: in tuũ talentũ pignus daniſtæ captioſt.
Sed quis ea eſt mulier? Ep. tu gnati amica: ut omnẽ ſcias.
Pe. Dedin tibi minas triginta ob filiam? Ep. fateor datas
Et ego argento illam me emiſſe amicam filii fidicinam
Pro tua filia: is te ab ore tetigi triginta minis.
Pe. Quomodo me ludos feciſti de illa cõductitia
Fidicina? Ep. factum hercle uero. & rectum factum iudico
Pe. Quid poſtremo argento factum eſt quod dedi? Ep. dicam tibi
Neq; malo homini neq; benigno tuo dedi ſtratiphocli.
Pe. Cur dare auſus? Ep. quia mihi libitum ẽ. Per. quæ hæc malũ?
Ep. Etiã inclamitor quaſi ſeruus. Pe. tu es liber: gaudeo.
Ep. Merui ut fierem. Pe. tu meruiſti? Ep. uiſe intro. ego faxo ſcies
Hoc ita eſſe: Pe. quid eſt negocii. Ep. iam ipſa res dicet tibi.
Abi; mõ intro. Per. ei nõ illuc temereſt: aduerſa iſtũ apœcides.
Ap. Quid illuc epidice eſt negocii? Ep. maxima hercle iniuria.
Vinctus aſto cuius hæc hodie opera inuenta ſit filia
Ap. Ain tu te illius inueniſſe filiam? Ep. inueni: & domi eſt:

Amburo.
Auxilia. Suppetiæ.
Abſum ab domo.
De pſacili.
Tragulã iniicere fabricam facit
Arbitra.
Quis ea eſt mulier.
Ab ore tetigi.
Me ludos feciſti.
Inclamitor
Vinctus aſto.

Sed ut acerbum eſt ꝓ benefactis cum malis meſſem metas:
Ap. Quam ne hodie ꝑ urbem: uterq; ſumus defeſſi quærere.
Quid iſti oratis opere tanto? meruiſſe intelligo.
Vt liceat merito huius facere. Pe. cedo cui reſoluam manus.
Ep. Ne attingas. Pe. oſtende uero. Ep. nolo: Pe. nõ æquum facis:
Ep. Nunq̃ hercle hodie niſi ſupplicium mihi das. me ſolui ſinam.
Pe. Optimum: atq; æquiſſimũ oras ſocos: tunicam palium
Tibi dabo. Ep. qd deinde porro? Pe. libertatẽ. Ep. at poſtea?
Nouo liberto opus eſt qd pappet. Pe. dabit: præbebo cibum.
Ep. Nunq̃ hercle hodie niſi me oraſſis ſolues. Pe. oro te epidice
Mihi ut ignoſcas ſi quid imprudens culpa peccaui mea.
At ob eam rem liber eſto. Ep. inuitus do hanc ueniam tibi
Niſi neceſſitate cogar: ſolue ſane ſi lubet.

Grex.

Ic is homo eſt qui libertatem malicia inuenit ſua.
h Plaudite. Valete: lumbos exporgite: atq; extollite.

Plauti Comici Clariſſimi.
Bacchides. Dimidiatæ.

Bacchides ſorores. piſtoclerus adoleſcens
Vid ſi hoc potius ẽ ut taceas ego loq̃r? Ba. lepide licet.
Ba. Vbi me effugerit mẽoria ibi tu facito ut ſubuẽias ſoror
Ba. q Pol magis metuo mihi ĩ monẽdo ne defuerit oratio?
Ba. Pol ego quoq; metuo luſciniolæ ne defuerit cantio?
Sequere hac. Pi. qd agũt duæ germanæ meretrices cognõies
Quid ĩ cõcilio conſuluiſtis? Ba. bene pol. Pi. haud meretricũ eſt?
Ba. Miſerius nihil eſt q̃ mulier? Pi. qd eſſe dicis dignius?
Ba. Hæc ita me orat ſibi hominem reperiam.
Iſtoc milite ut ubi emeritum ſibi ſit. ſe ut reuehat domum:
Id amabo te huic caueas? Pi. qd iſti caueam? Ba. ut reuehat domũ.
Vbi ei dederit operas. ne hanc ille habeat ꝓ ancilla ſibi.
Nã ſi hic habeat aurum: quod illi renumeret. faciat luben
Pi. Vbi nũc is hõ ẽ. Ba. iã hic credo aderit. ſed hoc idẽ apd nos recti?
Poteris agere: atq; is dũ ueniat ſedens hic opperibere.
Eadẽ bibes: eadẽ dedero tibi. ubi biberis ſauium
Pi. Viſcus merus ueſtra ẽ blandicia? Ba. qd iam? Pi. qa. n. intelligo.
Duæ unũ expetitis palumbẽ. parua hyrundo alas uerberat
Non ego iſtuc facinus mihi mulier cõducibile eſſe arbitror?
Ba. Qui amabo? Pi. qa bacchis bacchas metuo & bacchanal tuũ.
Ba. Quid eſt q; metuis ne tibi lectus malitiã apud me ſuadeat.
Pi. Magis illectum tuũ q̃ lectũ metuo mala tu es beſtia.
Nam huic ætati non cõducit mulier latebroſus locus.
Egomet apud me quid ſtulte facere cupias prohibeã? Ba. ſed
Ego apud me te eſſe ob eam rem miles cum ueniat uolo.
Quia cũ tu aderis huic mihiq; haud faciet quiſq̃ iniuriam.

Pappet. Oraſſis.
Lumbos exporgite.
Cãtio luſciniolæ. Cognomines.
Emeritum.
Dederit operas renumeret aurum.
Viſcus merus blãdicia
Bacchinal.
Illectum ꝗ lectum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Eadē opera opā dabis.

Tu ꝓhibebis.& eadē opera tuo ſodali operam dabis
Et ille adueniens tuam me eſſe amicam ſuſpicabitur.

Lepida' memoratu.

Q uid amabo obticuiſti.Pi.quia iſtæc lepida ſunt memoratu:
Eadem in uſu atq; ubi periculum facias.aculeata ſunt:

Aculeata'. Fodicata animum. Sauciāt famam.

Animum fodicant.bona diſſimulāt facta.& famā ſauciant.
Apage a me apage:Ba.ah nimiū ferꝰ es.Pi.mihi ſū.Ba.malaciſſādꝰ

Malaciſſandus.

Q uid ab hac metuis:Pi.qd ego metuā rogita:homo adoleſcēs es
Penetrare huiuſmodi in paleſtrā:ubi dānis deſudaſcitur.

Deſudaſcit. Damnum. Dedecus

Vbi pro diſco dānū capiam.pro curſura dedecus:
Ba. Lepide memoras.Pi.ubi ego capiam.pro machera turturem.

Corolla plectilis.

Vbiq; imponant in manu alius mihi pro ceſtu cantharum
Pro galea ſcafium:pro inſigni ſit corolla plectilis.

Malachum pallium.

Pro haſta:talus.pro lorica malachum capiam pallium.
Vbi mihi pro equo lectus detur:ſcortum pro ſcuto accūbet.
Apage a me apage.Ba.ah nimiū ferꝰ es:Pi.mihi ſū:Ba.malaciſſādꝰ

Precioſa operaria.

Equidē tibi dabo hāc operā:Pi.at nimiū precioſa es operaria: es
Ba. Simulato me amare.Pi.uerum ego iocon adſimulē iſtud an ſerio:
Ba. Eia hoc agere meliuſt :miles cum huc adueniat uolo
Me amplexari quidem opus eſt:ut ille te uideat uolo
Scio quod ago:Pi.& pol ego ſcio qd metuo.ſed qd ais:Ba.qd eſt:
Pi. Q uid ſi apud te ueniat deſubito prandium aut potatio.

cōciliabula Adcubiā.

Forte aut cœna ut ſolet in iſtis fieri conciliabulis.
Vbi ego tū adcubiā:Ba.apud me mi anime.ut lepidus cū lepida accumbet.
Locus hic apud nos q̄uis ſubito uenias:ſemper liber eſt.
Vbi tu lepide uoles eſſe tibi mea roſa mihi dicito.
Dato qui bene ſit.ego ubi bene ſit tibi locum lepidum dabo:
Pi. Rapidus fluuius eſt hic.nō hac temere tranſiri poteſt:
Ba. Atq; ecaſtor apud hunc fluuium aliqd perdundum eſt tibi.

Illecebroſiꝰ

Manum da conſequere.Pi.aha minime.Ba.quid ita:
Pi. Q uia iſtoc illecebroſius fieri nihil poteſt.nox.mulier.uinum.
Homini adoleſcentulo.Ba.age igitur equidem
Pol nihil facio niſi cauſa tua:ille quidem hanc abducet
Tu nullus adfueris ſi non lubet:Pi.ſum ne autem nihili

Moderari ingenio. emancupo

Q ui nequeam ingenio moderari meo:Ba.quid ē quod metuas
Pi. Nihil ē nunc ego mulier tibi me emācupo:tuus ſū:tibi dedo opam

Cœna uiatica.

Ba. Lepidꝰ es:nūc ego te facere hoc uolo.ego ſorori meæ cœnā hodie
Dari uolo uiaticā:ego tibi argentū iubeo iā intus efferre foras.

Obſonatū opulentum obſonium.

Tu facito ſit nobis obſonatum opulentum obſonium.
Ego obſonabo.nam id flagitium meum ſit mea te gratia.
Et operam dare mihi.& ad eā operā facere ſumptū de tuo:
Pi. At ego nolo dare te quicq̄ ſine:Ba.ſino quidem ſi lubet
Propera amabo:Pi.prius hic adero q̄ te amare deſinam.
Ba. Bene me accipis aduenientē mea ſoror.Pi.qd ita obſecro:
Q uia piſcatus me quidē animo hic tibi hodie enenii bonus

Meus quidē ille eſt tibi nunc operā dabo:de mneſiloco ſoror:
Vt hinc accipias potius aurum q̄ hinc eas cum milite:
Ba. Cupio.Pi.dabitᷣ opera:aqua calet.eamus hinc itro ut laues.
Nam ut e naui uecta es:credo timida es.Ba.aliquātū ſoror.
Simul hic neſcio quid turbæ eſt:quin hinc decedamus.
Sequere hac igitur me intro in lectum:ut ſedes laſſitudinem:

Lydus Seruus Piſtoclerus adoleſcens.

Sedare laſſitudinem.

Ly. Amdudum piſtochlere tacitus te ſequor.
i Spectans quas tu res hoc ornatu geras:
Nam ita me dii ament ut lycurgus mihi quidem uidetur:
Poſſe hic ad nequitiam adducier.

Lycurgus.

Q uo nunc capeſſis te hinc aduerſa uia:
Cum tāta pompa:Pi.huc.Ly.qd huc.qs iſtic habet:
Pi. Amor.uoluptas.uenus.uenuſtas.gaudiū.iocus ludus ſermo
Suauis ſuauiatio:Ly.qd tibi cōmertii ē cum diis dānoſiſſimis:
Pi. Mali ſunt homines:qui bonis dicūt male:tu dis nec dicis recte

Suauis ſuauitio. Dii dānoſiſſimi.

Non æquū facis.Ly.an deus eſt ullus ſuauis ſuauiatio:
Pi. An nō putaſti eſſe nunq̄ olide es barbarus.quem ego ſapere
Nimio cēſui pluſq̄ thalem:is ſtultior eſt barbaro poticio

Stultior barbaro poticio.

Q ui tātus natu deorū neſcis noīa:Ly.non hic placet mihi ornatꝰ:
Pi. Nemo ergo tibi hoc apparauit mihi paratū eſt.cui placet:
Ly. Etiā me aduerſus exordire argutias:q ſi decem hēas linguas mutū
Eſſe addecet.Pi.nū omnis ætas lyde ludo conuenit
Magis unū in mente eſt mihi nūc ſatis.ut cōmode pro dignitate
Obſonii hæc cōcuret coquus:Ly.iam ꝑdidiſti te atq; me:atq;
Operā meā.qui tibi nequicq̄ ſæpe monſtraui bene:
Pi. Ibidē meā operā perdidi.ubi tu tuā tua diſciplina
Nec mihi prodeſt nec tibi:Ly.o per religatū pectus:

Perreligatū pectus.

Pi. Odioſus mihi es tace.ac ſequere lyde ſis me.Ly.illuc ſis uide:
Non pedagogū iam me ſed lydū uocat:Pi.non par
Videtur:neq; ſit cōſentaneū cū hic intus ſit.& cū amica

Cōſētaneꝰ

Accubet cunq; oſculetᷣ.& cōuiuæ alii accubent:præſentibus illis
Pedagogus una ut ſit:Ly.an hoc ad eas res obſonatū eſt obſecro
Pi. Sperat quidem animus.quo eueniat diis ī manu ē.Ly.tu amicā
Habebis:Pi.cum uidebis tum ſcies.Ly.imo neq; habebis.
Nec ſinā.iturus ſū domū.Pi.omitte lyde ac caue malo.
Ly. Q uid caue malo:Pi.iā exceſſit mihi ætas ex magiſtratu tuo:
Ly. Obaratrum ubi nunc es ut ego te uſurpem lubens

Exceſſit ætas ex magiſtratu. Vſurpē baratrum. Vixiſſe q̄ uiuere.

Video nimio iam multo pluſquam uolueram
Vixiſſe nimio ſatius eſt quam uiuere
Magiſtrum quēque diſcipulū minitarier.
Nihil moror diſcipulos mihi eſſe
Iam plenos ſanguinis.calens afflictat me uacuū uiriū:
Pi. Fiam ego opinor hercules.tu autem linus:

Hercules. Linus

Ly. Pol metuo magis ne phœnix tuis factis fiam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Teque ad patrẽ eſſe mortuũ renunciẽ. Pi. ſatis hiſtoriarum eſt

Vereri pdi dit ↄpendiũ

Ly: Hic uereri perdidit cõpendiũ. edepol haud ætati optabile feciſti
Cũ iſtãc nactus es ĩpudẽtiã. occiſus hic homo ẽ ecqd ĩ mẽte ẽ tibi.
Patrem tibi eſſe. Pi. tibi ego: an tu mihi ſeruus es?

Nimio diſcipulus docilior. Iſthactenꝰ.

Ly. Peior magiſter te iſtæc docuit non ego: nimio es tu ad iſtas res
Diſcipulus docilior: q̃ ad illa quæ te docui: ubi operã perdidi
Pi. Iſthactenus tibi lyde libertas data eſt oratõis: ſatis eſt ſequere
Me: ac tace. Ly. edepol feciſti furtum ætati malum
Q uum iſtæc flagitia me celauiſti & patrem.

Chryſalus Seruus.

Erilis patria ſalue. quam ego biennio
h Poſtq̃ hinc in epheſum abii: conſpicio lubens.

Venero

Saluto te uicine apollo q ædibus ꝓpinquus nr̃is accolis
Venero quæ te ne nicobolum me ſinas noſtrum ſenem

Sup amica

Prius conuenire q̃ ſodalem uiderim
Mneſilochi piſtochlerũ quẽ ad epiſtolã mneſilocꝰ miſit ſup aĩca bac(chide

Piſtoclerus adoleſcens. Charinus Seruꝰ. Chryſalus.

Irum eſt ut redeam te ope tanto querere.

Vadatum. Vinctum.

m Q ui abire hinc nullo pacto poſſim ſi uelim.
Ita me uadatum amore uinctũq; attines?
Chr. Proh dii imortales piſtoclerum conſpicor. o piſtoclere ſalue

Compẽdio Cœna pollicere.

Pi. Salue chryſale. Chr. cõpendio uerba multa iã faciam tibi.
Venire tu me gaudes. ego credo tibi hoſpitiũ & cœnã pollicere
Vt conuenit

Salutẽ ſolidam.

Peregre aduenięti: ego aũt uenturũ adnuo ſalutẽ tibi ad ſodali
Solidã nuncio. rogabis me ubi ſit. uiuit. Pi. nẽpe recte ualet.
Ch. Iſtuc uolebam ego ex te percõtarier? Pi. qui ſcire poſſum?
Ch. Nullus plus? Pi. quẽadmodũ? Ch. quia ſi illa
Inuenta ẽ: quã ille amat uiuit. & recte ualet. ſi non inuenta eſt
Minus ualet: moribunduſque eſt: anima eſt amica amanti

Mãdatis ſr

Si abeſt nullus eſt: ſi adeſt res: nullus eſt. ipſus ẽ neq̃ & miſer.
Sed tu qd factitaſti mandatis ſup? Pi. egon ut quid ab illo
Attigiſſet nuncius nõ impetratum id aduenienti redderem.
Regiones colere mauellem acherunticas? Ch. eo an

Vas ſamiũ

Inueniſti bacchidem? Pi. ſamiam quidem. Ch. uide
Q uæſo ne qs tractet illã indiligens ſcis tu ut cõfringi uas cito
Samium ſolet. Pi. iam ne ut ſoles? Ch. dic ubi ea nunc eſt
Obſecro? Pi. hic exeuntem me unde aſpexiſti modo.

Vnice nnũ plurimi. pendit. Tantillum intermittit tempus.

Ch. Vt iſtuc ẽ lepidũ ꝓxime uicine hitat. & qdnã memĩt mneſilochi?
Pi. Rogas imo unice unũ plurimi pendit. Ch. papæ?
Pi. Immo ut eũ credis: miſera amans deſiderat. Ch. dictum iſtuc?
Pi. Immo chryſale hem non tantillum unq̃ intermittit tempus.
Q uin eum nominet? Ch. tanto hercle melior bacchis?
Pi. Immo. Ch. imo hercle abiero potius? Pi. nũ inuitus.
Rem bene geſtam audis heri? Ch. non herus ſed actor mihi

Epidicus fabula. Pellio.

Cor odio ſauciat: etiã epidicũ quã ego fabulã æque ac me ipſum
Amo. nulla æque inuitus ſpecto: ſi agit pelio. ſed bacchis etiam
Fortis tibi uiſa eſt? Pi. rogas. ni nactus uenerẽ eſſe: hanc
Iunonẽ dicerẽ. Ch. edepol mneſiloche ut hãc rẽ natã eſſe ĩtelligo
Q uod ames paratũ eſt quod des inuento ẽ opus.
Nam iſtic fortaſſe auro & opus. Pi. philippeo quidem.
Ch. Atq; eo fortaſſe iam opus eſt? Pi. imo etiam prius.
Nã iam huc aduenient miles quidem. qui de admittenda
Bacchide aurum hic exigit. Ch. ueniat quãdo uult
Atq; ita ne ſibi ſit moræ domi ẽ non metuo nec cuiq̃ ſupplico.
Dum quidẽ hoc ualebit pectus perfidia meum. abi intro
Ego hic curabo. tu intus dicito nũc mneſilocum adeſſe bacchidi

Negotium aurarium.

Pi. Faciam ut iubes? Ch. negocium hoc ad me attinet aurarium
Mille & ducentos philippos attulimus aureos epheſo quos hoſpes
Debuit noſtro ſeni. inde ego hodie aliquã machinabor machinam
Vnde aurum efficiam amanti herili filio.

Foris nr̃a.

Sed foris cõcrepuit noſtra. qui nam exit foras.

Nichobolus Senex. Chryſalus Seruus.

In pireũ.

i Boi pireeũ. uiſam ecquæ aduenerit ĩ portũ ex epheſo nauis
Mercatoria. nã meus formidat animus nr̃m tã diu ibi d̃ſidere
Neq; redire filiũ. Ch. Exteram ego illũ pulchre: iam

Extexam. Opus eſt chryſo chryſale. Aries phryxi. Tõdebo uſq; ad uiuã cutem.

Si dii uolunt. haud dormitandũ eſt. opus eſt chryſo chryſale.
Adibo hũc quẽ quidem ego hodie faciã hic arietem phryxi: itaq;
Tõdebo auro uſq; ad uiuã cutẽ: ſeruꝰ ſalutat nichobolũ chryſalus
Ni. Proh di imortales chryſale ubi mihi ẽ filius. Ch. quin tu
Primũ ſalutem reddis quã dedi. Ni. ſalue ſed ubi nam eſt
Mneſilocus. Ch. uiuit ualet? Ni. uenit ne? Ch. uenit.
Ni. Euax aſperxiſti aquam: bene ne uſq̃ ualuit?

Pancratice. Athletice.

Ch. Pancratice atq; athletice. Ni. quid hoc qua cauſa eum
In epheſum miſeram. accepit me aurꝝ ab hoſpite archidemide?
Ch. Heu cor meum & cerebrũ nichobole findit iſtius hominis.
Vbi ſit quãq; mentio. tu hoſpitẽ illum nominas: hoſtẽ tuum. Ni.
Q uid ita hercle obſecro? Ch. quia edepol certe ſcio?

Dies deus. Illuxere alterum. Primũ dũ.

Vulcanus: ſol: luna: dies: dei q̃ttuor ſceleſtiorẽ nullũ illuxere alterꝝ
Ni. Q uẽ ne archidemidem? Ch. quẽ inq̃ me archidemidem
Q uid fecit? Ch. quid non fecit. quin tu id me rogas
Primũ dũ inficias ire cœpit filio. negare ſe debere tibi obolum
Cõtinuo antiquũ hoſpitẽ nr̃m ſibi mneſilocuſ aduocauit pelagonẽ
Senem eo præſente homini extẽplo oſtẽdit ſymbolum quem tute.
Dederas ad eũ ut ferret filio. Ni. quid ubi ei oſtendit

Symbolũ. Infit dicere Adulterare Recuperatores.

Symbolũ? Ch. infit dicere adulterinũ. & nõ eum eſſe ſymbolũ
Q uotq; inocẽti eiꝰ dixit cõtumelias. adulterarẽ eũ agebat rebꝰ cæte(ris
Habet in aurũ. id mihi dici uolo? Ch. poſtq̃ quidẽ prætor
Recupreatores dedit dãnatus demum ui coactus reddidit
Ducentos & mille philippum? Ni. tantum debuit?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ch. Porro & auſculta pugnam quam uoluit dare? Ni.
Etiam ne eſt qd porro? Ch. hem accipe trina hæc nunc erit?

Autolicus hoſpes.

Ni. Deceptus ſum autolico hoſpiti aurum credidi. Ch. quin tu
Audi? Ni. imo ingenium auidi haud pernoram hoſpitis.
Ch. Poſtq̃ aurũ abſtulimus in nauem cõſcẽdimus: domũ

Stega. circũſpecto Conſpicor.

Cupientes: forte ut adſedi in ſtega: dũ circũſpecto. atq̃
Ego lembũ cõſpicor. longũ eſt rigorẽ maleficũ exornarier?
Ni. Perii hercle lembus ille mihi ledit latus? Ch. is erat.
Cõmunis cũ hoſpite & prædonibus? Ni. adeon me fuiſſe

Fungus Nomen ar chimenidis

Fungũ ut qui illi crederẽ cũ mihi ipſũ nomẽ eius archidemidis
Clamare: adẽpturũ eſſe ſi quod crederẽ? Ch. is lembus noſtre naui
Inſidias dabat occepi ego obſeruare eos: quã rẽ gerant.
Interea e portu noſtra nauis ſoluitur. ubi portu eximus. homines

Remulco. Statuer na uem.

Remulco ſequi: neq̃ aues neq̃ uenti citius. quoniam ſentio
Q uæ res gereretur. nauem extẽplo ſtatuimus. quom uident
Nos ſtare. occeperunt ratem turbare in portu.
Ni. Edepol mortalis malos. qd deniq̃ agitis? Ch. rurſũ ĩ portũ recipſ
Ni. Sapiẽter factũ a nobis. quid illi poſtea? Ch. reuerſionem ad terrã
Faciunt ueſperi
Ni. Aurũ hercle auferre uoluere: ei rei operã dabãt. Ch. nõ me feſellit
Senſi e o exanimatus fui cum uidimus auro inſidias fieri
Capimus conſiliũ ɔtinuo poſtridie auferimus aurũ oẽ illis pñtibus

Palã apte.

Palã atq̃ apte. ut illi id factũ ſciſcerẽt. Ni. ſcite hercle cedo qd illi?
Ch. Triſtes illico cũ extẽplo a portu ire nos cũ auro uident

Dianæ epheſiæ.

Subducunt lembũ capitibus quaſſantibus. nos apud theotimũ
Omne aurum depoſuimus. qui illic ſacerdos eſt dianæ epheſiæ.
Ni. Q ui iſtic theotimus eſt. Ch. megaloboli filius q nũc in epheſo eſt

Multo tãto Circũduxe rit auro.

Epheſſis cariſſimus? Ni. ne ille hercle mihi ſit multo tanto carior.
Si me illo auro tãto circũduxerit? Ch. quin in ipſa æde dianæ
Conditũ eſt ibidẽ publicitus ſeruãt. Ni. occidiſtis me. nimio
Hic priuati ſeruaret rectius. ſed nihil nã attuliſtis ide auri domũ?
Ch. Immo etiã uerũ quãtum attulerit neſcio. Ni. qd neſcis
Ch. Q uia mneſiloc⁹ noctu clãculũ deuẽit ad theotimũ. nec mihi crederẽ
Nec cuiq̃ in naui uoluit. eo ego neſcio q̃tulũ attulerit uerũ haud
Permultũ attulit? Ni. etiã dimidium cẽſes? Ch. non edepol ſcio
Verũ haud opinor. Ni. fert ne ptẽ tertiã. Ch. non hercle opinor

Nihil ſcio. niſi ſcio.

Verũ neſcio: profecto de auro nihil ſcio niſi neſcio.
Næ tibimet illuc naui capiũdum eſt iter: ut illud reportes aurum
Ab theotimo domũ. atq̃ heus tu. Ni. qd uis? Ch. anulum gnati tui
Facito ut memineris ferre? Ni. qd opus eſt anulo? Ch. quia id

Soccis ſub pactũ ſolũ.

Signum eſt cũ theotimo: qui eũ illi affert: ei aurũ ut reddat?
Ni. Meminero: & recte mones. ſed diues ne ẽ iſtic theotimus
Ch. Etiam rogas qui auro habeat ſoccis ſubpactum ſolum?
Ni. Cur ita faſtidit? Ch. tantas diuitias habet: neſcit qd faciat auro
Ni. Mihi dederit uelim: ſed q̃ præſente id aurum theotimo datũ eſt?

Populo pre ſente.

Ch. Populo præſente: nullus eſt epheſi qn ſciat. Ni. iſtuc ſapienter
Saltem fecit filius: cũ diuiti homini id aurum ſeruandum dedit:
Ab eo licebit quãuis ſubito ſumere?
Ch. Immo hem tantiſper nũquã temorabitur
Q uin habes illud quo die illuc ueneris.
Ni. Cenſebam me effugiſſe a uita maritima:
Ne nauigarem tandem hoc ætatis ſenex.
Id mihi haud utrum uelim licere intelligo:
Ita bellus hoſpes fecit archidemides:
Vbi nũc eſt ergo meus mneſilocus filius
Ch. Deos atq̃ amicos iit ſalutatum ad forum
Ni. At ego hinc ad illũ ut conueniã quãtum poteſt.
Ch. Ille eſt oneratus recte: & plus iuſto ſecum uehit.

Exorſa tela Copẽ facer filium.

Exorſa hæc tæla non male ẽ omnino mihi
Vt amantem herilem copem facerẽ filium
Ita feci ut aurum quãtum uellet ſumeret.
Q uãtum autem lubeat reddere: ut reddat patri.
Senex in epheſum ibi aurum accerſere

In malahcũ modum. Turbas da bo.

Hic noſtra agetur ætas in malachum modum
Si quidẽ hic relinquet: nec ſecum abducet ſenex
Me & mneſilochum: quas ego hic turbas dabo.
Sed quid futurum eſt: cum hoc ſenex reſciuerit:
Q uom ſe excucurriſſe illuc fruſtra ſciuerit:

Abuſos au r. m.

Noſq̃ aurum abuſos. quid mihi fiet poſtea.
Credo hercle aduenienſ nomen mutabit mihi.

Crucisalns

Facietq̃ extemplo cruciſalum me ex chryſalo.
Aufugero hercle: ſi magis uſus uenerit.

Macto illũ infortunio. Tergum do mi eſt.

Si ero reprenſus macto ego illum infortunio
Si illi ſunt uirgæ ruri: at mihi tergum domi eſt:
Nunc ibo herili filio hanc fabricam dabo
Super auro amicaq̃ eius inuenta bacchide?

Lydus Seruus.

Pandite. Aperite.

Andite atq̃ aperite ꝓpere ianuam hanc horci obſecro
Nã eq̃dẽ haud aliter eẽ duco quippe cui nemo aduenit
Niſi quem ſpes reliquere omnes: ex ſe ut frugi poſſiet.
Bacchides non bacchides: ſed bacchæ ſunt acerrimæ.
Apage iſtas a me ſorores: quæ hominum ſorbent ſanguinem

Ois ad pn cĩẽ iſtructa domus. Protinã in pedes. diſpoliabu la. Affectas. Probrũ. dã nũ. flagitiũ Puditũ eſt.

Omnis ad perniciẽ inſtructa domus optime atq̃ opipare.
Q uæ ut aſpexi me continuo contuli protinam in pedes.
Ego ne ut cluſa geſtẽ clanculũ. ut celem patrem
Piſtoclere tua flagitia. aut dãna. aut diſpoliabula
Q uibus patrẽ & me: teq̃ amicoſq̃ omnes affectas tuos
Ad ꝓbrum. dãnum: flagitium appellere una & perdere.
Neq̃ mei neq̃ te tui intus puditũ ẽ factis quæ facis
Q uibus tuum patrem meque una amicos affines tuos

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Tua infamia feciſti geruli figulos flagitii:
Nūc priuſq̄ malū iſtoc adis certū eſt iam dicam patri
De me culpā hanc demo.ibo iam & ſeni faciam palam
Vt eū ex lutulento cœno propere hinc eiiciat foras.

Mneſilochus adoleſcens.

(De amico.) M Vltis modis meditatus egomet mecū ſū.& ita eſſe arbitror
Homini amico qui eſt amicus:ita uti nomen poſſidet:
Niſi deos:ei nihil præſtare.id opera expertus ſum eſſe ita.
Nam ut i epheſum hinc abii hoc factum ē ferme.abhinc biénium:
Ex epheſo huc ad piſtoclerum ſodalem meum litteras
(Techna.) Miſi.amicam ut mihi inueniret bacchidem:illum intelligo
Inueniſſe.ut ſeruus meus mihi nunciauit chryſalus.
Condigne is quam technā de auro aduerſum meū facit patrem
Vt mihi amanti copia eſſet.ſed eccum uideo incedere.
(Impendioſū) Nam pol quidē meo animo ingrato homine nihil impenſius eſt
Malefactorem amitti ſatius:q̄ relinqui beneficium
Nimio præſtat impendioſum te q̄ ingratum dicier.
(Specimen ſpecitur.) Illum laudabunt boni.hoc etiam ipſi culpabunt mali.
Qua me cauſa magis eum curam eſſe ea cū obiurgato eſt opus:
Nunc mneſiloche ſpecimen ſpecitur:nunc certamen cernitur:
Scis ne nec ne:ut eſſe oportet malus bonuſq̄ cuiuſmodi
Iuſtus.iniuſtus:malignus.largus:cōmodus:incōmodus.
Caue ſis te ſuperare.ſeruum ſinas faciundo bene:
Vt eris moneo.haud celabas:ſed eccos uideo incedere
Patrem ſodalis & magiſtrum.hinc auſcultabo quā rem agāt.

Lydus Seruus.Philoxenes.Mneſilochus adoleſcēs.

Ly. N Vnc experiar ſit ne acetum tibi cor acre in pectore
Sequere.Ph.quo ſequar.quo ducis nūc me:Ly.ad illā
(Perdidit. Peſſūdedit.) Quæ tuum perdidit peſſundedit tibi filium unicum:
Ph. Eia lyde leniter qui ſeuiunt ſapiunt magis
Minus mirādum eſt illæc ætas ſi quid illorum facit.
Quā ſi non facit.feci ego iſtæc itidem in adoleſcentia
Ly. Hei mihi hei mihi iſtæc illum perdidit aſſentatio
(Abſq̄ te eſſet.) Nam abſque te eſſet:ego illum haberē rectū ad ingeniū bonū
Nunc propter te tuamq̄ prauus factus eſt fiduciam
Piſtoclerus.Mn.dii imortales meum ſodalem
Hic nominat quid hoc negocii eſt piſtoclerum lydus quod
Herum tam ciet.Ph.pauliſper lyde eſt libido
Homini ſuo animo obſequi iam aderit tempus cum ſeſe etiam
Ipſe oderit.morem geras dum caueatur præter æquum
Ne quid delinquat ſine:Ly.non ſino.neq̄ equidem illum
Me uiuo corrumpi ſinā:ſed tu q tā ꝑ corrupto dicis cām filio
(De diſcipli antiqua.) Eadem ne erat hæc diſciplina:quom tu adoleſcens eras.
Nego tibi hoc annis uiginti fuiſſe primis copiæ
Digitum longe a pedagogo pedem ut efferes ex edibus

Ante ſolem exorientem niſi in paleſtram ueneras
Gymnaſii præfecto haud mediocris pœnas penderes.
Idque obtigerat hoc etiam ad malum arceſebatur malum
Et diſcipulus & magiſter perhibebātur improbi.
Ibi curſu luctando.haſta.diſco.pugillatu:pila.ſaliendo ſeſe
Exercebant magis q̄ ſcorto:aut ſauiis.ibi ſuam ætatē extendebant (Pugillatus.)
Non in latebroſis locis.inde hippodromo & paleſtra.ubi
Reueniſſes domū cicticulo præcict᷒ i ſella apd magiſtrū aſſideres (Cinticulo præcinctus)
Tū libꝝ legeres ſi unā peccauiſſes ſyllabā fieret coriū tā maculoſū
Quam eſt nutricis palliū:Mn.ꝓpter me hæc nunc meo ſodali
Dici diſcrucior miſer:inocens ſuſpicionē hāc ſuſtinet cauſa mea:
Ph. Alii lyde nunc ſunt mores.Ly.id equidem ego certe ſcio
Nam olim populi prius honorem capiebat ſuffragio:q̄ magiſtro
Deſinebat eſſe dicto obediens.at nunc priuſq̄ ſeptuennis eſt (Septuennis)
Si attingas eū manu extēplo puer pēdagogo tabula dirūpit caput
Cū patrem adeas poſtulatū:puero ſic dicit pater:noſter eſto dū te
Poteris defenſare.iniuria ꝓuocatur pedagogus:eho ſenex
Minimi precii ne attigas puerum:iſta cauſa quādo fecit ſtrenue. (Attigas.)
It magiſter quaſi lucerna uncto expletus linteo.itur illinc
Iure dicto hoccine hic pacto poteſt inhibere imperium magiſter:
Si ipſus primus uapulet:Mn.acris poſtulatio hæc eſt. (Poſtulatio)
Cū hui⁹ dicta itelligo mira ſūt ni piſtocler⁹ lydū pugnis ɔtuderit.
Ph. Sed quis hic eſt quem aſtantem uideo ante hoſtium:
Ly. O philoxene:Mn.deos propitios me uidere q̄ illū mauellē mihi:
Ph. Quis illic ē:Ly.mneſilochus gnati tui ſodalis piſtocleri
Haud conſimili ingenio:atq̄ ille ē:q in lupanari accubat
Fortunatum nicobolum.qui illum produxit ſibi: (Produxit)
Ph. Saluus ſis mneſiloche.ſaluum te aduenire gaudeo:
Mn. Dii te donēt philoxene:Ly.hic enim rite ꝓductus eſt patri.
In mare it:rem familiarem curat:cuſtodit domum.
Obſequens obedienſq̄ eſt:moræ:atq̄ imperiis patris. (Obſequēs. obediens)
Hic ſodalis piſtoclero iam puer puero fuit.
Triduum non intereſt ætatis uter maior ſiet.
Verum ingeniū plus triginta annis maius eſt q̄ alteri.
Pi. Caue malum.& compeſce in illum dicere iniuſte.
Ly. Tace ſtultus es qui illi male ægre patere dici qui facit
Nam illum meum malum promptare malim q̄ peculiū:
Pi. Qui dū.Ly.quia malū ſi promptet in dies faciat minus. (Prōptare.)
Mn. Quid ſodalē meum caſtigas lyde diſcipulū tuum:
Ly. Periit tibi ſodalis:Mn.ne dixeris.Ly.ſic eſt ut loquor.
Quin ego cum peribat uidi.non ex audito arguo:
Mn. Quid factum eſt.Ly.meretricē indigne deperit:Mn.nō tu taces
Ly. Atq̄ acerrime uiros ea abſorbet:ubi quemq̄ attigit.
Mn. Vbi ea mulier habitat.Ly.hic:Mn.unde eam eſſe aiunt:
Ly. Ex ſamo.Mn.quæ uocatur:Ly.bacchis:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Mn. Erras lyde:ego omnem rem ſcio quemadmodum eſt
Tu piſtoclerum falſo atque inſontem arguis:
Nam ille amico & beniuolenti ſuo ſodali ſedulo
Creditas. Rem mãdatam exequit̃.ipſus nec amat.nec tu creditas?
Ly. Ita ne oportet rem mãdatam gerere amici ſedulo:
Vt ipſius in gremio oſculãtem mulierem teneat ſedens.
Identidem. Nullo pacto res mãdata poteſt agi:niſi identidem
Manus ferat ad papillas.labra a labris nuſq̃ auferat:
Diſpudet. Nam alia memorare:quæ illum facere,uidi, diſpudet
Cũ manum ſub ueſtimenta ad corpus detulit bacchidi
Me præſente:neq; pudere quicq̃.quid uerbis opus eſt:
Mihi diſcipulus tibi ſodalis periit huic filius:
Nam ego illum periſſe duco:cui quidem periit pudor
Quid opus ẽ uerbis?ſi opperiri uel lẽ pauliſper modo
Vt opinor illius inſpectandi mihi eſſet maior copia:
Plus uidiſſem q̃ deceret:q̃ me atq; illo æquum foret?
pdã capitis Mn. Perdidiſti me ſodalis:ego ne illam mulierem
Capitis non perdam perire me malis malim modis.
Satin ut quẽ tu hẽas fidelẽ tibi:aut cui credas neſcias
Ly. Viden ut ægre patitur gnatum eſſe corruptum tuum.
Suum ſodalem:ut ipſus ſeſe cruciatur ægritudine?
Ph. Mneſiloche hoc tecũ oro ut illiꝰ animũ atq; igẽiũ regas
Serua tibi ſodalem:& mihi filiũ.Mn.factum uolo.
Ph. In te ergo hoc onus omne impono lyde ſeqre hac me?Ly. ſequor
Melius eſſet me quoq; una ſi cum illo relinqueres.
Adſatim Ph. Adſatim eſt mneſiloche.cura & caſtiga hominem probe.
Qui dedecorat te:me:amicos atq; alios flagitiis ſuis

Mneſilochus.Adoleſcens.

a Miciorem nũc utrũ credã magis ſodalẽ ne eẽ:an bacchidẽ:
Incertũ eſt admodũ:illum exoptauit potius habeat optũẽ
Ne illa illud hercle cum malo fecit ſummo meo:
Nam mihi diuini nunquam quiſquam creduat:
Ni ego illam exemplis plurimis planeq; amo.
Ego faxo haud dicet nactam:quem derideat.
Nam iam domum ibo:atq; aliquid ſubripiam patri.
Id iſti dabo ego iſtanc multis ulciſcar modis.
Adeo ego illam cogam:uſque ut mendicet meus pater:
Sed ſatin ego animum mente ſincera gero.
Qui ad hunc modum hæc hic quæ futura fabulor
Amo hercle opinor:ut pote quod pro certo ſciam
Verum quam illa unquam de mea pecunia
Ramenta pulmea. Ramenta fiat plumea propenſior
Mendicum malim mendicando uincere:
Nunquam edepol uiua me irridebit:nam mihi
renumerar̃ Decretum eſt renumerare iam omne aurum patri:

Igitur mihi inani atque inopi ſubblandibitur:
Tũ eũ mihi nihilo pluris r̃feret:q̃ ſi ad ſepulcrũ mortuo dicat iocũ Ad ſepulchrũ mortuo iocũ dicere.
Sed anteq̃ illa unq̃ meis opulentiis ramenta fiat grauior:
Aut propenſior:mori me malim excruciatum inopia.
Profecto ſtabile eſt me patri aurum reddere:eadem exorabo
Chryſalo mea cauſa pater ne noceat:neu quid ei ſubcenſeat Stabile eſt.
Mea cauſa de auro quod eum ludificatus eſt:nam illi æquum eſt
Me conſulere qui cauſa mea mendacium dixit uos me ſequimini.

Piſtoclerus.

Ebus aliis anteuortã bacchis quæ mandas mihi mneſilochi Anteuortã
Vt requiram:atq; ut eum mecum ad te sdducam ſimul.
Nam illud animus meus miratur ſi a me tetigit nuncius.
Quid remoratur.ibo & uiſam huc ad eum ſi forte eſt domi

Mneſilochus.Piſtoclerus.

Mn. Eddidi patri,omne aurũ.nunc ego illam me uelim cõuenire
Poſtq̃ inanis ſum:cõtemptricem meam:ſed cõueniam mihi
Quã grauate pr̃ dedit de chryſalo.uerũ poſtremo ĩpetraui
Vt ne quid ei ſubcenſeat?Pi.eſt ne hic meus ſodalis? Grauate.
Mn. Eſt ne hic hoſtis quem aſpicio meus?Pi.certe is eſt.
Mn. Is eſt adibo cõtra:& tollam gradum?Pi.ſaluus ſis mneſiloche?
Mn: Salue?Pi.ſaluus cum peregre aduenis.cœna detur
Mn. Non placet mihi cœna quæ bilem mouet.Pi.nũ quæ
Aduenienti ægritudo.obiecta eſt?Mn.atque acerrime?
Pi. Vnde?Mn.ab homine quem mihi amicum eſſe
Arbitratus ſum antidhac?Pi.multi more iſto atque exemplo
Viuunt quos cum cenſeas tibi amicos:reperiunt̃ falſis teſtimoniis
Lingua factioſi:inertes opera:ſubleſta fide:nullus eſt q nõ ĩuideat
Rem ſecundã obtingere ſibi ne inuideatur:ipſi ignaui recte cauẽt ſbleſta ſide
Mn. Edepol ne tu illorũ mores p quã meditate tenes.ſed etiã unum hoc Per quã meditate.
Ex ingenio malo malum inueniunt ſuo.
Nulli amici ſunt:inimicos ipſi in ſe omnis habent
Atq; ii ſe cum fruſtantur:fruſtrari alios ſtolidi
Exiſtimant:ſicut eſt hic:quem eſſe amicum ratus ſum
Atq; ipſus ſum mihi ipſe quod in ſe fuit accuratum habuit:
Quod poſſet mali facere in me inconciliare
Copias omnis meas?Pi.improbum iſtũ eſſe oportet hominem. Incõciliare
Mn. Ego ita eſſe arbitror?Pi.obſequere hercle loquere quis is eſt?
Mn. Bene ualens uiuit tibi:nam ni ita eẽt tecum orarẽ:ut ei quod poſſes
Male facere faceres.Pi.dic modo hominem qui ſit:ſi non fecero:
Ei male aliquo pacto me eſſe dicito ignauiſſimum
Mn. Nequam homo ẽ.uerum hercle amicus eſt tibi?Pi.tanto magis
Dic quis eſt:neq̃ hominis ego paruipendo gratiam:
Mn. Video non poſſe:quin tibi;eius nomen eloquar piſtoclere pdidiſti
Me ſodalem funditus?Pi.quid iſtuc eſt?Mn.quid eſt
Miſi ne ego ad te ex epheſo epiſtolam ſup amica:ut mihi inuenires

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Pi. Fateor factum & repperi? Mn. qui tibi nõ erat meretricum aliarum
Athenis copia. qbus cũ haberes rẽ niſi cũ illa quã ego mãdaſſẽ tibi
Occiperes tu te amare: & me ires ꝯſultum male? Pi. ſanum es?
Mn: Rem repperi omnem ex tuo magiſtro ne nega: perdidiſti me?
Pi. Etiam ne ultro tuis me proiectas ꝓbris quid clamas?
Tollam in collum.
Mn. Bacchidem? Pi. duas ergo hic itus eccas bacchides. Mn. qd duæ?
Pi. Atq; ãbas ſorores? Mn. loq̃ris nũc nugas ſciẽs? Pi. poſtrẽo ſi ſpgis.
Parum mihi fidem arbitrarier tollam ego te in collum
Atq; intro hinc auferã. Mn. imo ibo i mane.
Pi. Nõ maneo: neq; tu me habebis falſo ſuſpectum Mn. ſequor

Paraſitus. puer.

Pa. P Araſitus ego ſum hominis neq̃ atq; iprobi militis:
Q ui amicam ſecum auexit ex ſamo.
Nunc me ire iuſſit ad eam: & percontarier
Vtrum ne aurum reddat an ne eat ſecum ſimul
Pulta. Dierecte.
Pu. Tu dudum puer cum illa uſq; iſti ſimul
Q uæ hæ ſunt ædes pulta. adi actutum ad fores?
Pa. Recede hinc dierecte? Pu. ut pulſat propudium.
Comeſſe panem tris pedes latũ potes: fores pultare neſcis:
Pa. Ecquis his in ædibus eſt: heus ecquis hic eſt.
Ecquis hoc aperit hoſtium ecquis exit.

Piſtoclerus. Paraſitus.

q Vid iſtuc: quæ iſtæc ẽ pulſatio: quæ te mala crux agitat.
Q ui ad iſtũc modũ alieno uiris tuas extẽtes hoſtie. fores
Pene effregiſti. qd nũc uis tibi. Pa. adoleſcẽs ſalue? Pi. ſalue
Sed quem quæritas? Pa. bacchidẽ?
Pi. Vtram ergo? Pa. nihil ſcio niſi bacchidem
Paucis me miſit miles ad eam cleomachus.
Elatia.
Vel ut ducentos philipos reddat aureos.
Vel ut hinc inelatiam hodie eat ſecum ſimul:
Pi. Non it negato eſſe ituram: abi & renuntia
Alium illa amat: nõ illum duc te ab ædibus?
Pa. Nimis iracunde. Pi. at ſin q̃ iracundus ſiem.
Dentifrãgibula.
Ne tibi hercle haud longe eſt os ab infortunio:
Ita dentifrangibula hæc meis manibus geſtiunt?
Nucifrangibula.
Pa. Cum ego huius uerba interpretor mihi cautio eſt:
Ne nunc frangibula excuſſit malis meis.
Tuo ego iſtæc igitur dicam illi periculo?
Integumẽtũ
Pi. Q uid ais tu? Pa. ego iſtuc illi dicã. Pi. dic mihi quis tu es?
Pa. Illius ſum integumentum corporis? Pi. nequam
Sufflatus.
Eſſe oportet: cui tu integumentum improbus es?
Pa. Sufflatus ille huc ueniet? Pi. diruptum uelim?
Pa. Nunquid uis? iP. abeas celeriter: facto eſt opus?
Pa. Vale dentifrangibule. Pi. & tu itegumentũ uale.
Reuenit.
In eum nunc hæc reuenit res locum ut quid cõſilii

Dem ſodali ſuper amica neſciam.
Q ui iratus renumerauit omne aurum patri.
Neq; nummus ullus qui reddatur militi.
Sed huc concedam: nam crepuerunt fores
Mneſilocus eccum mœſtus progreditur foras:

Mneſilocus. Piſtoclerus.

Etulans. ꝓteruo iracundo animo indomito icogitato.
P Sine modo & modeſtia ſum ſine bono iure. atq; honore. Petulans. Proteruus.
Incredibilis impoſq; animi: inamabilis. inlepidus. uiuo
Male uolente ingenio natus? poſtremo id mihi ẽ quod uolo Incredibilis Male uolente ingenio natus.
Ego aliis incredibile hoc nequior nemo eſt. neque indignior
Q uoi dii benefaciãt: neq; quẽ qſq̃ homo: aut amet: aut adeat
Inimicos quam amicos æquũ eſt me habere maloſq̃ bonos.
Par magis me iuuare: oib⁹ ꝓbis q̃ iprobis uiris digna eſt dignior
Nullus eſt homo: qui patri reddidi omne aurum amans
Q uod fuit præ manibus: ſum ne ego homo miſer?
Perdidi me: atq; operã chryſali. Pi. cõſolãdus hic mihi ẽ: ibo ad eũ Præ mãib⁹
Mneſiloche quid fit? Mn. perii: Pi. dii melius faciant?
Mn. Perii. Pi. nõ taces inſipiẽs? Mn. taceam? Pi. ſanus ſatis non es?
Mn. Perii multa mala mihi in pectore nunc acria atq; acerba eueniunt. Acria. Acerba.
Crimini me habuiſſe fidem imerito tibi iratus fui?
Pi. Eia bonum habe animũ: Mn. unde habeam: mortuus
Pluris preciiſt q̃ ego ſum? Pi. militis paraſitus modo uenerat
Aurum petere: hinc eum ego me his dictis malis:
Hic foribus atq; repuli. reieci hominem? Mn. quid mihi id ꝓdeſt. Repuli. Reieci.
Q uid faciam nihil habeo miſer: ille quidem hanc abducet ſcio?
Pi. Si mihi nõ eſt nõ polliceor: Mn. ſcio dares: noui: ſed niſi ames
Non habeam tibi fidem tantã nunc agitas ſat tute Agitas ſat tute tuarũ rerum.
Tuaꝝ rerum ego ne opem mihi ferre putẽ poſſe inopem te?
Pi. Tace modo deus ſecundus reſpiciet nos aliquis: Mn. nugæ
Pi. Mane? Mn. quid ẽ? Pi. tuam copiam eccã: chryſalum uideo.

Chryſalus Seruus. Mneſilocus Piſtoclerus adoleſcens.

n Vnc hominẽ decet auro expẽdi: huc d̃cet ſtatuã ſtatui ex auro
Nã duplex hodie facinus feci: duplicibus ſpoliis ſum affectus
Herum maiorem meum: ut ego hodie luſi lepide: ut ludificatus eſt
Calidum ſenẽ callidis dolis: cõpuli: & pepuli mihi oĩa ut crederet.
Nunc amãti hero filio ſenis: q cum ego bibo: qui cum edo: & amo: Compuli Pepuli.
Regias copias aureaſq; attulit: ut domo ſumeret. neu foris q̃reret
Non mihi placent iſti parmenones ſyri: qui duas aut tres minas
Auferunt heris: nequius nihil eſt q̃ egens conſilii ſeruus. Parmenones ſyri. Egẽs ꝯſilii. Multipotẽs
Niſi habet pectus multipotens ubicũq; uſus ſiet pectore expromat
Nullus frugi eſſe poteſt homo niſi qui & bene: & malefacere tenet.
Improbis cum iprobus ſit: harpaget: furibus furetur. qd̃ queat
Verſipellem: frugi conuenit eſſe hominem pectus cui ſapit.
Bonus ſit bonis. malus ſit malis: ut cũque res ſit: ita animũ habeat. Verſipellis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Decumæ herculi.
Sed lubet ſcire quãtũ au⁊ her⁹ ſibi dẽpſit:& qd ſuo reddidit patri.
Si frugi eſt herculem fecit ex patre decumam partem ei dedit.
Sibi nouem abſtulit.ſed quẽ quæro optime ecce obuiam mihi eſt
Num qui nũmi exciderunt here tibi:ꝙ ſic terram obtuere.
Q uid uos mœſtos:tã triſteſq; eẽ cõſpicor:nõ placet nec temere ẽ
Etiam quin mihi reſpondetis quia malũ parum.Mn.imo uero
Digitulis primorib⁹.
Nimio minus multo parum chryſale occidi.Ch.fortaſſis tu auri
Dempſiſti parum:quid igitur ſtulte quoniã occaſio ad eã rem fuit.
Parũ imerſiſti ampliter
Mea uirtute parta ut quãtũ uelles tantũ ſumeres.ſic hoc digitulis
Duobus ſumebas prioribus.an neſciebas ꝗ eiuſmodi
Homini raro tempus ſe daret.Mn.erras?Ch.at quidem tute
Erraſti cum parum immerſiſti ampliter.Mn.pol tu
Q uam nunc me accuſes magis:ſi magis rem noueris?
Præſagiẽ.
Ch. Occidi:iam animus iſtoc dicto plus præſagitur mali?
Mn. Perii.Ch.quid ita?Mn.quia patri omne cum ramento reddidi?
Ch. Reddidiſti?Mn.reddidi.Ch.omne ne.Mn.omne oppido?
Ch. Occiſi ſumus:qui ĩ mẽtem uenit tibi iſtuc facinus facere tã malum
Mn. Bacchidem atque hunc ſuſpicabar ꝓpter crimen chryſale me male
Conſuluiſſe ob eam rem omne aurum iratus reddidi meo patri
Dare ſincru ciatum.
Ch. Q uid ubi reddebas aurum dixiſti pr̃i.Mn.me id aurum accepiſſe
Extemplo ab hoſpite archimenide.Ch.hem iſtoc dicto dediſti
Hodie incruciatum chryſalum:nam ubi me aſpiciet ad carnificem
Rapiet continuo ſenex?Mn.ego patrem exoraui.
Ch. Nempe ergo hoc ut faceret:quod loquor:Mn.imo tibi ne noceat
Neu quid ob eam rem ſuccenſeat atque ægre impetraui.
Nunc hoc tibi curandum eſt chryſale?Ch.quid uis curem
Cõglutina
Mn. Vt ad ſenem etiam alterã facias.uiam compara.fabricare finge
Q uod lubet ɔglutina ut ſenem hodie doctum docte fallas aurũq;
Prehendit mendacii
Auferas.Ch.uix uidetur fieri poſſe:Mn.perge hac facile hæc
Feceris?Ch.qua malum facile quem mendacii prehẽdit manifeſto
Modo quem ſi orem ut mihi nihil credat:id non auſit credere?
Mn. Immo ſi audias quæ dicta dixit me aduerſum tibi.
Emungam
Ch. Q uid dixit?Mn.ſi tu illum ſolẽ:ſibi ſolẽ eſſe dixeris:ſe illum lunã
Credere eſſe.& noctem qui nunc ẽ dies.Ch.emungam
Hercle hominem probe hodie:ne id nequicꝗ dixerit.
Chryſali nomen.
Mn. Nunc quid nos uis facere.Ch.enim nihil eſt niſi ut ametis impero
Cæterum quanlibet me poſcitote aurum:ego dabo:quid mihi
Refert chryſalo eſſe nomen niſi factis probo:ſed nunc quantulũ
Vſus eſt auri tibi mneſiloche dic mihi.Mn.militi nummis
Ducentis iam uſus eſt pro bacchide?Ch.ego dabo
Tum nobis opus eſt ſumptu.Ch.ah.placide uolo unũ qđ agamus
Intendere baliſtam
Hoc ubi egero:tum iſtuc agã:de ducentis nummis:primũ intendã
Baliſtam in ſenem:& baliſta ſi peruortam turrim & propugnacula
Recta porta inuadam extemplo in oppidum antiquũ & uetus.
Capſo
Si id capſo:geritote amicis nr̃is au⁊ Cor ſperat plus ſi cui animus

Pi. Apud te eſt animus noſter chryſale?Ch.nunc tu abi intro
Piſtoclere ad bacchidem:atq; effer cito:Pi.quid?
Ch. Stilum ceras & tabellas & linum?Pi.iam faxo hic erunt?
Mn. Q uid nunc es facturus.id mihi dice?Ch. coctum prandium
Vos duo eritis.atq; amica tua erit tecũ tertia?Mn.ſicut dicis?
Ch. Piſtoclero nulla amica eſt?Mn.imo eſt alteram ille amat
Sororem.ego alterã.ambas bacchides?Ch.quid tu loqueris?
Biclinium ſtratum.
Mn. Hoc ut futuri ſumus?Ch.ubi ẽ biclinium uobis ſtratum?
Exquæro.
Mn. Cur id exquæris?Ch.res ſi ita eſt dici uolo.neſcis quid ego
Acturus ſim.neq; facinus quãtum exordiar:Mn.cedo
Manum ac ſubſequere proprius me ad fores:intro inſpice?
Ch. Euax nimis bellus:atq; ut eſſe maxime optabam locus?
Pi. Q uæ imperauiſti imperatum bene bonis factum illico eſt?
Ch. Q uid paraſti?Pi.quæ parare tu iuſſiſti omnia?
Ch. Cape ſtilum propere:& tabellas tu has tibi:Mn.quid poſtea
Ch. Q uod iubeo:ſcribito iſtic:nam propterea uolo ſcribere.
Vt pater cognoſcat litteras.quando legat:ſcribe?
Mn. Q uid ſcribam.Ch.ſalutem tuo patri uerbis tuis?
Pi. Q uid ſi potius morbum mortem ſcribat:id erit rectius?
Interturba.
Mn. Ne interturba:iam imperatum in cera eſt?
Adſcribe
Ch. Dic quemadmodum?Mn.mneſilochus ſalutem dicit
Suo patri.Ch.adſcribe hoc cito.chryſalus mihi uſq; quaq; loquiẽ
Nec recte pater:quia tibi aurũ reddidi:& quia nõ te fraudauerim?
Pi. Mane dum ſcribit?Ch.celerem oportet amatoris manum?
Pi. Atq; idem hercle ẽ perdũdum:magis ꝗ adſcribendum citus?
Mn. Loquere hoc ſcriptum ẽ?Ch.nunc pater mi proin tu abeo
ſycophãtie
Vt caueas tibi ſycophantias componit:aurum ut abs te auferat
Et ꝓfecto ſe ablatu⁊ dixit plane adſcribito?Mn.dic modo?
Ch. Atq; id polliceẽ ſe datu⁊ aurũ mihi:quod dem ſcortis.
Q uodq; in luſtris comedim: & congreget pater.
Comedim.
Sed pater ne tibi hodie uerba det queſo caue.Mn. loquere porro:
Ch. Adſcribe dum?Mn.etiã loquere dũ id ſcribam modo?
Ch. Sed pater quod ꝓmiſiſti mihi id quæſo ut memineris:
Ne illũ uerberes.uerũ apud te uinctum aſſeruato domi.
Cera. linũ. Obliga. Obſigna.
Cedo tu ceram ac linum actutũ:age obliga:obſigna cito.
Mn. Obſecro quid iſtis ad iſtuc uſus es conſcriptus modum.
Vt tibi ne quid credat:atq; ut uinctum te adſeruet domi.
Ch. Q uia mihi ita lubet.potin ut cures te:atq; ne parcas mihi.
mea fiducia op⁹ ɔduxi.
Mea fiducia opus cõduxi:& meo periculo rem gero.
Mn. Aequũ dicis.Ch.cedo tabellas.Mn.accipe.
Ch. Animaduortite:mneſiloche:& tu piſtoclere iam facite.
Biclinium.
In biclinio cũ amica ſua uterq; accubitũ eatis:ita negocium eſt.
Atq; ibidem ibi ſunt lecti ſtrati:potetis cito?
Pi. Nunquid aliud?Ch.hoc atq; etiã ubi erit accubitum ſemel
Ne quoꝗ exurgatis:donec a me erit ſignum datum?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Pi. O imperatorem:probum iam bis bibiſſe oportuit?
M. Fugiamus.Ch.uos ueſtrũ curate officium:ego efficiã meum

Chyſalus.

Nſanum magnum molior negocium
i Metuoq́ ut hodie poſſim emolirier
Truculent⁹ Sæuus.
Sed nunc truculento mihi atq́ ſæuo uſus ſene eſt?
Nã non ↄducit huic ſycophantiæ ſenem tranquillũ eſſe
Cicer frictũ adãbulabo
Vbi me aſpexerit:uerſabo ego illum hodie:ſi uiuo ꝓbe.
Tam frictum ego illum reddam q̃ frictum eſt cicer.
Adambulabo ad hoſtium:ut quando exeat
Diuidiæ
Extemplo aduenienti tabellas dem in manu?

Nicobolus.Chryſalus.

Ni. n Imio illæc res eſt mane diuidiæ mihi
Subterfugiſſe ſic mihi hodie chryſalum?
Ch. Saluus ſum iratus eſt ſenex:nunc eſt mihi
Adeundi ad hominem tẽpus.Ni.quis loquitur prope
Atq́ hic quidem opinor chryſalus.Ch.acceſſero?
Ni. Bone ſerue ſalue:quid fit:q̃ mox nauigo in epheſum:
Vt aurum repetam ab theotimo domũ:taceſ?
Per omnes deos adiuro:ut ni meum gnatũ tam amem
Ferratus.
Atq́ ei facta cupiam:quæ is uelit:ut tua iã uirgis latera
Lacerentnr probe:ferratuſq́ in priſtino ætatẽ cõteras.
Omnia reſciui ſcelera ex mneſilocho tua?
Sacer.
Ch. Men criminatus eſt:optime eſt:ego ſum malus.
Ego ſum ſacer:ſceleſtus ſpectare mõ ego uerbũ faciã?
Ni. Et iam carnifex minitare.Ch.noſces tu illum actutum
Q ualis ſit nunc haſce tabellas ferre me iuſſit tibi.
Orabat quod iſtic eſt ſcriptũ fieret.Ni.cedo
Ch. Noſce ſignum:Ni.noui.ubi ipſe eſt?Ch.neſcio:
Trãſenna. Turdus lũbricũ petit. Ten⁹ itẽdi Verba dat
Nihil iam me oportet ſcire:oblitus ſum omnia
Scio me eſſe ſeruũ:neſcio etiam id quod ſcio:
Nunc ab traſenna hic turdus lumbricũ petit.
Pendebit hodie.pulchre ita intendi tenus
Manedum parumper:iam ad te exeo chryſale.
Ch. Vt uerba mihi dat:ut neſcio quã rem gerat.
Seruos arceſſit intus qui me uinciant.
Bene nauis agitatur pulchre hæc confertur ratis.
Sed conticiſcam.nam audio aperiri fores.

Nicobolus.Chryſalus.

Impinge pugnum Mutire.
Ni. c Onſtringe tu illi arthamo actutum manus?
Ch. Q uid feci?Ni.impinge pugnũ ſi mutiuerit
Q uid hæ loquũtur litteræ?Ch.quid me rogas?
Loquitatur
Vt ab illo accepi.ad te obſignatas adtuli?Ni.eo tu
Loquitatus ne es gnato meo male per ſermonem
Q uia mihi id aurum reddidit:& te dixiſti id aurum

Ablaturum tamen p ſycophantiã?Ch.ego ne iſtuc dixi?
Ni. Ita.Ch.quis homo eſt qui dicat me dixiſſe iſtuc
Ni. Tace:nullus homo dicit:hæ tabellæ te arguunt.
Q uas tu attuliſti hæ te uinciri iubent.Ch.aha
bel'orophõtem fecit.
Bellorophontem iam tuus me fecit filius
Egomet tabellas detuli ut uincirer ſine
Pergræceẽ
Ni. Propterea hoc facio:ut ſuadeas gnato meo:ut pergræceẽ tecum
Ter uenefice.Ch.o ſtulte ſtulte neſcis nunc uendi te.
ter uenefice Adſtas in lapide ubi p̃co p̃dicat
Atq́ in eo ipſo adſtas lapide ubi preco prædicat?
Ni. Reſponde quis me uendit.Ch.quem diligunt di.
Adoleſcens moritur dum ualet.ſentit.ſapit.
Hunc ſi ullus deus amaret plus annis decem
Plus iam uiginti mortuum eſſe oportuit.
Terræ odiũ
Terræ odium ambulat:iam nihil ſapit.
Nec ſentit.tanti eſt:quanti eſt fungus putidus?
Fungus putidus.
Ni. Tun terræ me odium eſſe autumas?
Abducite hunc intro:atq́ aſtringite ad columnam fortiter
Nunq̃ auferes hinc aurum.Ch.atqui iam dabis
Ni. Dabo.Ch.atq́ orabis me quidem ultro ut auferam
Cum illum reſciſſes criminatorem meum:
Q uanto in periculo:& quanta in pernicie ſiet.
Tum libertatem chryſalo largibere:ego adeo nunq̃ accipiam?
Ni. Dic ſcelerũ caput:dic quo in periculo eſt meus mneſilocus filius
Ch. Sequere hac me.Ni.quo gentium?Ch.tre unos paſſus
Pauxillũ.
Ni. Vel decem.Ch.agedũ tu arthamo forem hanc pauxillum
Aperi placide:ne crepet:faxo.iam ſcies:ſat eſt.
Accede huc tu uiden cõuiuium.Ni.uideo.
Ex aduorſum piſtoclerum & bacchidem.Ch.qui ſunt
In lecto illo altero.Ni.interii miſer.Ch.nouiſti ne hominem?
Ni. Noui.Ch.dic ſodes mihi bellan uidetur ſpecie mulier?
Ni. Admodũ.Ch.quid illam meretricem neſſe cenſes?
Ni. Q uippe.Ch.fruſta.Ni.quis igitur obſecro eſt?
Ch. Inueneris:ex me quidem hodie nunq̃ fies certior.

Cleomachus.Nicobolus.Chryſalus

Eã ne hic mneſilocus nicoboli filius p uim ut retineat
m Mulierẽ quæ hæc factio eſt.Ni.qs ille eſt?Ch.p tempus
Hic uenit miles.Cle.non me arbitrař militẽ:ſed mulierem
Q ui me meoſq́ nõ queam defendere:nã neq́ bellona mihi unquã
Exanimalẽ faxo. Exheredẽ fecero.
Neq́ mars creduat:ni illũ exanimalem faxo:ſi conuenero.
Ni ue exhæredem fecero uitæ ſuæ.Ni.chryſale quis ille eſt
Q ui minatur filio?Ch.uir hic eſt illius mulieris q̃ cum accubat?
Ni. Q uid uir?Ch.uir inquã.Ni.nupta eſt illa obſecro?
Ch. Scies haud multo poſt.Ni.oppido interii miſer?Ch.qd nunc
Sceleſtus tibi uideř chryſalus: age nunc:uincito me:auſcultato
Filio:dixin tibi illũ inuenturum te qualis ſiet.Ni.quid nunc

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ego faciam.Ch.iube ſis me exolui cito:nam ni ego exoluor
Opprimere
Iam manifeſto hominem opprimet.Ch.nihil eſt lucri quod
Me hodie facere mauelim.q̃ illum cubantẽ cum illa opprimere.
Corpus publicat.
Ambo ut necem.Ch.audin quæ loquitur:qn tu me exolui iubes?
Ni. Exoluite iſtum:perii:pertimui miſer.Cl.tum illã quæ corpus
Publicat uulgo ſuũ faxo.ſe haud dicat nactã quem derideat?
Ch. Paciſci cum illo paula pecunia potes.Ni.paciſcere ergo
Exorabo animam.
Obſecro quid tibi lubet dum ne manifeſto hominem opprimat
Ne ue eniceat.Cl.nunc niſi ducenti philippi redduntur mihi.
Iam illorum ego animam amborum exorbabo oppido
Ni. Hem illoc paciſcere ſi potes:perge obſecro.paciſcere q̄duis.
Ch. Ibo & faciam ſedulo:quid clamas?Cl.ubi herus tuus eſt?
Ch. Nuſq̃ neſcio:uis tibi ducentos nũmos iam promittier
Vt ne clamorem hic facias:nec conuitiũ.Cl.nihil ẽ quod malim
Ch. Atq; ut tibi mala multa ingeram.Cl.tuo arbitratu?
Ni. Vt ſublanditur carnifex.Ch.pater hic mneſilochi eſt ſequere
Is promittet tibi?tu aurum rogato cæterum uerbum ſat eſt.
Ni. Q uid fit?Ch.ducentis philippis rem pepigi.N .uah ſalus
Mea ſeruaſti me quã mox dico dabo.Ch.roga hunc tu:tu
Promitte huic.Ni.promitto roga?Cl.ducentos nũmos
Aureos philippos probos dabin.Ch.dabunt inquã reſponde?
Ni. Dabo.Ch.quid nunc impure:nũquid debetur tibi?
Vrbina. Cõfeſſiorẽ. Soricinia nenia.
Q uid illi moleſtus:quia illũ morte territas.& ego te & ille
Mactamus infortunio:ſi tibi eſt machera:& nobis urbina eſt domi
Q ua q̄dẽ te faciã.ſi tu me irritaueris cõfeſſiorẽ ſoricina nenia
Iam dudũ hercle equidẽ ſentio.ſuſpicio quæ te ſolicitet:eum
Eſſe cum illa muliere.Cl.imo eſt quoq;?Ch.ita me iupiter
Iuno.ceres.minerua.latona.ſpes:ops.uirtus.
Pollucees Sumanus.
Venus caſtor polluces:mars.mercurius.hercules
Sumanus.ſol.ſaturnus.diique omnes ament.ut ille cum
Illa neq; cubat neq; ãbulat.neq; oſculatur neq; illud q̄d dici ſolet
Ni. Vt iurat ſeruat me ille ſuis periuriis?Cl.ubi nũc mneſiloch⁹ ergo
Ch. Rus miſit pater.illa autem in arcem abiit ædem uiſere
Mineruæ:nũc aperta ẽ inuiſe:ẽ ne ibi?Cl.abeo ad forum igitur?
Vel hercle in malam crucem?Cle.hodie exigam aurum hoc
Ch. Exige ac ſuſpende te.ne ſupplicare cenſeas nihili homo
Ch. Ille ẽ amotus:ſine me p̄ te here obſecro deos imortalis:ire huc
Intro ad filium.Ni.quid eo introibis?Ch.ut eũ dictis plurimis
Caſtigem:cũ hæc facta ſic ad hunc faciat modũ.Ni.imo oro
Parſis. Clinia ex demetrio
Vt facias chryſale.& te obſecro:caue parſis in eum dicere.
Ch. Etiam ne mones?ſatin eſt:ſi plura ex me audiet hodie mala.
Q uã audiuit unquã clinia ex demetrio.Ni.lippi illi oculi.
Seruus ẽ ſimillimus.ſi non eſt:nolis eſſe.neq; deſideres.
Si eſt abſtinere:quin attingas nõ queas:nã ni illic hodie
Forte fortunia
I orte fortũa hic foret.miles mneſilochũ cũ uxore opprimeret ſua

Atq; obtruncaret mœchũ mãifeſtariũ nũc quaſi ducẽtis philippis
mœchũ manufeſtariũ.
Emi filiũ.quos dare promiſi militi:quos uõ dabo temere:& iam
Priuſq̃ filiũ cõuenero:nunq̃ edepol quicq̃ temere credã chryſalo.
Verum libet & mihi hac perlegere denuo:æquũ ẽ tabellis cõſignatis credere:

Chryſalus.Nicobolus.

a Trides duo fratres dicuntur feciſſe facinus maximum
Atridæ. Priami patria pgamũ Exercitu: eximiis bellatoribus
Cũ priami patriã pgamũ diuina mœnitũ manu.armis:eq̄s
Exercitu:atq; eximiis bellatorib⁹ mille cũ nũero nauiũ decumo
Anno ſubegerũt:nõ pelides tormento fuit:prout ego herũ
Expugnabo meũ ſine claſſe:ſineque exercitu.& tãto nũero militũ
Cœpi expugnaui amanti herili filio aurũ ab ſuo patre:
Nunc priuſq̃ huc ſenex uenit:libet lamentari dum exeat.
O troia.o patria o pergamum.o priame periſti ſenex:
Multabere
Q ui miſere male mulctabere quadrigentis philippis aureis.
Nam ego has tabellas obſignatas conſignatas:quas fero.
obſignatæ cõſignatæ. Epeus equ⁹ ſinon.
Non ſunt tabellæ:ſed equus quẽ miſere achiui ligneum
Epeus ẽ piſtoclerus ab eo hæc ſũpta:mneſilochus Sinon eſt
Relictus:ille non in buſto achilli ſed lecto accubat:bachidem
Habet ſecum:ille olim habuit ignem qui ſignum daret:hũc ipſum
Exurit ego ſum ulyſſes cuius conſilio hæc gerũtur:tum q̃ hic ſunt.
Scriptæ litteræ:hoc in equo inſunt milites armati atq; animati.
Probe ita res ſucceſſit meliuſq;:adhuc atq; hic equus non in
Excidium. Exitium. Latebra.
Arcem uerũ in arcã faciet impetũ:excidiũ:exitiũ.ex latebra fiet
Hic equus hodie auro ſenis:nr̃o ſeni huic ſtollido ei pfecto nomẽ
Facio ego ilio:miles menelaus ẽ.ego agamẽnon idem ulyſſes
Laertius:mneſilochus ẽ alexander qui erit exitium rei patriæ ſuæ.
Is helenam abduxit:cuius cauſa nunc facio obſideri ilion
Nã illic eidẽ audiui ulyſſem:ut ego ſum fuiſſe:& audacẽ.& malum
Vlyſſes mẽdicas iuẽt⁹.
Dolis ego deprenſus ſum ille mẽdicans pene inuẽtus interiit.
Dum ibi exquirit fata illorum:adſimiliter mihi hodie obtigit.
Vinctus ſum:ſed dolis exemi:item ſe ille ſeruauit dolis
Troiæ tria fata. Signum ex arce. Troili morte. Portæ ſcææ lumẽ ſciſſũ
Ilio tria fuiſſe audiui fata quæ ilii forent exitio
Signũ ex arce ſi periſſet:alterum etiã eſt troili mors
Tertium cum portæ ſcææ limen ſuperum ſcinderet
Paria item tria eis tribus ſunt fata noſtra huic ilio.
Nã dudum primo ut dixeram noſtro ſeni mendacium:
Et de hoſpite & de auro.& de lẽbo.ibi ſignũ ex arce iã abſtuli.
Iam duo reſtabant fata.tũ nec magis id cœperam oppidum
Poſt ubi tabellas ad ſenem detuli:ibi occidi troilum.
Cum cenſuit mneſilochum cum uxore eſſe dudum militis
Vlyſſes cognitus ab Helena.
Ibi me iniunxit ſolui:atq; id p̄iculũ adſimilo ulyſſem ut prædicant
Cognitum ab helena eẽ pditum hecubæ:ſed ut olim ille ſe
Blandiciis exemit:& perſuaſit ſe ut amitteret:
Item ego dolis me illo expuli periculo:& decepi ſenem.

q iiii

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Poſthæc cũ magnifico milite urbes uerbis q inermis capit
Conflixi atq; hominem repuli:dein pugnã conſerui ſeni.
Cum ego adeo:uno mendacio deuici uno ictu extemplo
Cœpi ſpolia:is nunc ducentos nũmos philippos militi
Vt ſit mulſum q triũphẽt milit.
Q uos dare ſe promiſit dabit:nũc alteris etiam ducentis uſus eſt
Q ui diſpenſet ilio capto ut ſit mulſũ:qui triumphent milites
Sed priamus hic multo illi præſtat non quinquaginta modo
Q uadrigẽtos filios habet:atq; equidem oĩs lectos ſine ꝓbro
Comicialis ſenex.
Eos ego hodie omnes cõtruncabo duobus ſolis ictibus.
Nunc priamo noſtro:ſi eſt quis emptor:comicialem ſenem
Vendã ego uenalẽ quẽ hẽo extemplo ubi oppidum expugnauero
Sed priamum aſtantẽ:eccũ ante portã uideo.adibo atq; alloquar?
Ni. Cuia nã uox ꝓpe me ſonat.Ch.o nicobole.Ni.quid fit
Q uid qđ te miſi:ecqd cogiſtin?Ch.rogas cõgrederẽ.Ni.gradior.
Ad lachrymas coegi. Cõminiſci.
Ch. Optimus ſum orator:ad lachrymas coegi hominem caſtigando.
Maleq; dictis quæ quidem quiui cõminiſci?Ni.quid ait
Ch. Verbũ nullũ fecit:lachrymãs tacitus auſcultabat:q̃ ego loquebar
Canto.
Tacitus cõſcripſit tabellas obſignatas mihi has dedit:
Tibi me iuſſit dare:ſed metuo ne idem cantent quod priores:
Noſce ſignum eſtne eius?Ni.noui libet perlegere has?
Ch. Perlege nunc ſuperum limen ſcinditur.nunc adeſt exitium ilio
Turbat equ⁹ lapides ligneus?Ni.chriſale ades dũ ego has pellego
Nihil moror.
Ch. Q uid me tibi adeſſe op⁹ ẽ.Ni.uolo ut quod iubeo facias:ut ſcias
Q uæ hic ſcripta ſiẽt?Ch.nihil moror:neq; ſcire uolo.
Ni. Tamen ades?Ch.quid opus eſt?Ni.taceas:quod iubeo:id facias.
Ch. Adero?Ni.heu lr̃as minutas?Ch.qui quidem uideat parum
Verũ qui ſatis uideat grãdes ſatis ſunt?N .animũ aduorte igitur
Auriũ opa dare.
Ch. Nolo inq̃.Ni.at uolo inq̃?Ch.qd opus ẽ?Ni.at enim id quod
Iubeo facias?Ch.iuſtũ eſt tuus tibi ſeruus:tuo arbitratu ſeruiat
Ni. Hoc age ſis iã nunc?Ch.ubi lubet recita.auriũ operam tibi dabo
Saluus. Vitalis.
Ni. Cæræ quidẽ haud parſit neq; ſtilo.ſed quicqd ẽ:perlegere certũ ẽ
O pater ducẽtos philippos quæſo chryſalo da:ſi eſſe ſaluũ uis me
Aut uitalem tibi?Ch.malũ quidem hercle magnum tibi dico?
Gerulus.
Ni. Q uideſt?Ch.non prius ſalutem ſcripſit?Ni.nuſq̃ ſentio.
Ch. Non dabis ſi ſapies.uerum ſi das maxume ne ille alium gerulum
Q uærat ſi ſapiet ſibi:nã ego non laturus ſum:ſi iubeas maxume.
Impudens. epiſtola.
Sat ſic ſuſpectus ſum:cum careo noxia?Ni.auſculta porro dum
Hoc ꝙ ſcriptum ẽ plego?Ch.inde a pricipio iã ĩpudens epiſtola ẽ
Ni. Pudet prodire me ad te in cõſpectum pater.tantum flagitium
Te ſcire audiui meum:quod cum peregrini cubui uxore militis
Pol haud derides:nam ducentis aureis philippis redemi uitã ex flagitio tuam.
Ch. Nihil ẽ illoꝝ qn ego illi dixeri.Ni.ſtulte feciſſe fateor.ſed queſo pr̃
Oculis ĩdomitis.
Ne me in ſtulticia ſi deliqui deſeras.ego animo cupido:atq; oculis
indomitis fui.

Perſuaſũ ẽ facere.cui⁹ nũc me facti pudet prius te cauiſſe ergo : q̃
Pudere æquũ fuit?Ch.eadẽ iſtæc uerba dudũ illi dixi omnia.
Ni. Q uæſo ut ſat habeas:id pater quod chryſalus me obiurgauit
Plurimis uerbis malis:& me meliorẽ fecit præceptis ſuis:
Vt te ei habere gratiã æquũ ſit bonã?Ch.eſt ne iſtuc iſtic ſcriptũ?
Ni. Hem ſpecta tũ ſcies.Ch.ut q deliquit ſupplex eſt ultro omnibus
Ni. Nunc ſi me fas ẽ obſecrare abſte pater da mihi ducentos nũmos
Philippos te obſecro?Ch.ne unum quidẽ hercle ſi ſapis?Ni. ſine perlegam.
Ego iuſiurandũ uerbis cõceptis dedi daturũ id me hodie mulieri. Verbis conceptis.
Ante ueſperũ priuſq̃ a me abire:nũc pr̃ ne piurẽ cura atq; abduc
Me hinc ab hac q̃tũ potes:quapropter tantũ dãni feci & flagitii Dãni feci
Caue tibi ducenti nũmi diuitiæ fuant ſexcenta tantum reddam
Si uiuo tibi.uale atq; hæc cura:quid nũc cenſes chryſale? Fuãt ſexcẽta tanta.
Ch. Nihil ego tibi conſilii hodie quicq̃ dabo:neq; ego haud cõmittam
Vt ſi qd peccatũ fiet:feciſſe dicas de mea ſententia Neq; haud
Veꝝ ut ego opinor:ſi ego in iſtoc ſum loco dem potius aurũ
Q uã illũ corrũpi ſinã:duæ cõditiones ſunt:utrã tu accipias uide
Vel ut aurũ perdas:uel ut amator periuret:ego neq; te iubeo: Iubeo
Neq; ueto neq; ſuadeo.Ni.miſeret me illius?Ch.tuus eſt Veto. Suadeo
Nõ mirũ facis:ſi plus perdundũ ſit periſſe ſuauius eſt
Q uã illud flagitium uolgo diſpaleſcere?Ni.ne ille edepol Diſpaleſcer
Epheſi multo mauellem foret dum ſaluus eẽt : q̃ reueniſſet domũ Reueniſſe. domum.
Q uid ego iſtic quod perdundum eſt properẽ perdere:binos ducẽtos philippos
Iã intus efferã:& militi quos dudũ ꝓmiſi miſer:& iſtos mane iſtic Fit uaſta troia.
Iam exeo ad te chryſale?Ch.fit uaſta troia.ſcindunt proceres
Pergamum:ſciui ego iamdudum fore me exitium pergamo
Edepol q me eſſe dicat cruciatu malo dignum:ne ego cum illo
Pignus haud auſim dare.tãtas turbellas facio.ſed crepuit foris Turbella
Efferẽ præda ex troia.taceã nunc iã?Ni.cape hoc tibi aurum
Chryſale i fer filio:ego ad forum autẽ hinc ibo:ut ſoluã militem
Ch. Nõ eqdẽ accipiã:proin tu quæras q ferat:nolo ego mihi credi
Ni. Cape uero odioſe facis.Ch.nõ eqdẽ capiã?Ni.at quæſo
Ch. Dico ut res ſe habet?Ni.morare.Ch.nolo inquã aurum
Concredi mihi.Ni.ohe odioſe facis?Ch.cedo ſi neceſſe eſt Concredo.
Cura hoc: iam ego huc reuenero.Ch.curatum eſt eſſe te ſenem
Miſerrimum hoc eſt ĩcepta efficere pulchre ueluti mihi euenit
Vt ouans præda onuſtus incederẽ ſalute noſtra:atq; urbe capta
Per dolum domum reduco ĩtegꝝ omnẽ exercitum.
Sed ſpectatores uos nũc ne miremini.qđ nõ triũpho:ꝑuulgatũ ẽ
Nihil moror uerumtamen accipientur mulſo milites. Accipiẽtur mulſo milites.
Nunc hanc prædam omnem ad quæſtorem deferam? Præda ad queſtorem.

Hicobolus:

q Vã magis ĩ pectore meo foueo:q̃s me⁹ filius turbas turbet

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Plaꝗtant

Quã ſe ad uitã:& quos ad amores præcipitẽ iſcitus capeſſat
Magis curæ ẽ.magiſq; adformido.ne is pereat:neu corrũpat
Scio ego fui illa ætate:& feci illa omnia:ſed more modeſto
Neq; placitant mores:quibus uideo uolgo gnatis eſſe parentes
Duxi.habui ſcortum.potaui.dedi.donaui.& enim id raro
Ego darẽ me ludũ meo nato iſtitui.ut aio obſequũ dãdo ſumerẽ poſſit
Aequũ eẽ puto:ſed nimis nolo dſidiæ ei dare ludũ:nũc mneſilocũ
Quod mãdaui uiſo:ecqd cũ ad uirtutẽ.aut ad frugẽ opera ſua
Cõpulerit:ſic ad eum cõuenit:ſcio feciſſe:eo ẽ ingenio natus.

Fungi.
Bardi.
Buccones.
Eradicatus

Nicobolus.Philoxenes.

Ni. Vicũq; ubi ſunt.q fuere:quiq; futuri ſunt poſthac
q Stulti.ſtolidi.fatui.fũgi.bardi.blẽni.buccones:ſolꝰ ego oẽs
Longe ante eo ſtulticia & moribus indoctis.perii:pudet
Hoccine ætatis ludum his factum eſſe idigne q̃ magis id repeto
Tam magis uror:quem meus filius turbauit.perditus ſum
Atq; etiam eradicatus ſum:oĩbus exemplis crucior.oĩa me mala
Cõſectanẽ:oĩbus exitiis interii:chryſalus me hodie laccrauit:
Chryſalus me miſerũ ſpoliauit.is me ſcelus auro uſq; adtondit
Dolis doctis indoctũ ut libitũ ẽ.ita miles memorat meretricẽ eſſe

Peraceſcit.

Quã ille uxorẽ eſſe aiebat:omniaq; ut quodq; actum ẽ:memorauit
Eam ſibi hunc annũ ↄductã:reliquũ id auri factum:
Quod ego ei ſtultiſſimus homo permiſiſſem:hochoc ẽ paceſcit.
Hoc ẽ demũ ꝙ percrucior:me hoc ætatis ludificari:imo ædepol
Sic ludos factum cano capite:atq; alba barba:miſerũ me auro

Emunctũ
auro
Naucifacio

Eſſe emũctum:perii hoc ſeruũ meũ nõ nauci facere eſſe auſum.
Atq; ego ſi alibi plus pdiderĩ:minus ægre habeã:minuſq; id mihi
Dãno ducam? Ph.certo hic prope me mihi neſcio quis
Loqui uiſus ẽ ſed quem uideo:hic qdem pater mneſilochi eſt?
Ni. Euge ſocium ærumnæ:& mei mali uideo.philoxene ſalue?
Ph. Et tu:unde agis? Ni.unde homo miſer atq; infortunatus
Ph. At pol ego ubi ſum eſſe ibi miſerũ hoĩem decet atq; infortunatum
Ni. Igitur pari fortuna ætate ut ſumus:utimur:Ph.ſic ẽ ſed tu
Quid tibi eſt? Ni.pol mihi par idem eſt quod tibi?
Ph. Nũquid nã ad filiũ hæc egritudo attinet.Ni.admodũ
Ph. Idem mihi morbus in pectore ẽ.Ni.at mihi chryſalus optimus
Homo perdidit filiũ me atq; rẽ omnẽ meã.Ph.quid tibi ex filio
Nam obſecro ægre eſt.Ni.ſcies is periit cum tuo atq; ambo
Aeque amicas habent.Ph.qui ſcis? Ni.uidi.Ph.hei mihi
Diſperii.Ni.quid dubitamus pultare atq; huc euocare
Ambas foras.Ph.haud moror.Ni.heus bachis:iube ſis

Fores. Poſtes ↄminui

Actutum aperi:niſi mauelis fores & poſtes cõminui ſecuribus

Bachis.Nicobolus.Bachis Philoxenes.

Vis ſonitu tumultuanti noĩe noĩat me:atq; pultat
q Aedes.Ni.ego atq; hic.Ba.quid hoc eſt negocii:
Nã amabo qs has huc ouis adegit.Ni.ouis nos uocant

Peſſume.Ba.paſtor harũ dormit:cũ hæ eũ ſic a pecu balitãtes

Pecu.
Balitantes.

Ba. Et pol nitent:haud ſordidæ uidentur ambæ:
Ba. Attõſæ hæ qdẽ ambæ uſq; ſũt? Ni.ut uidentẽ deridere nos.
Ph. Sine ſuo uſq; arbitratu.Ba.rerin ter in anno tu has tonſitari.

Rerin tonſitari.
Thimianæ
Limulis.

Ba. Pol hodie altera iam bis detonſa certo ẽ.Ba.uetulæ ſũt thimianæ
Et bonas fuiſſe credo uiden limulis obſecro ut intuentur?
Ba. Ecaſtor ſine omni arbitror malitia eſſe.Ph.merito hoc nobis fit
Qui quidem huc uenerimus:Ba.cogantur quidem intro

Lactem.
Exoluere quãti fuere

Ba. Haud ſcio quid eo opus ſit quæ nec lactem:nec lanã ullã habent
Sic ſines aſſent:exoluere quanti fuere:omnis fructus iam illis
Decidit:non uides ut balantes ſolæ libere craſſentur:quin ætate
Credo eſſe mutas.ne balãt quidem cum a pecu cætero abſunt:

Pecu.

Ph. Stultæ atque malæ uidentur.Ba.reuertamur intro ſoror
Ba. Ambæ.Ni.manete hæ oues uolunt uos.Ba.prodigiũ hoc quidẽ eſt
Humana nos uoce appellant oues.Ph.hæ oues:uobis malam
Rem:magnã cum dent dabũt.Ba.ſi quã debes:te ↄdono tibi habe
Nunquam abs te petam:ſed qd eſt.quapropter nobis uos malum
minitamini?
Ph. Quia noſtros agnos ↄcluſus iſtic eẽ aiunt duos.Ni.& præter eos
Agnos meus eſt iſtic clam mordax canis:q niſi nobis producuntur
Iamque emittãtur foras arietes truces nos erimus iam in uos
Incurſabimus.Ba.ſoror eſt quod te uolo ſecreto.Ba.eho
Amabo.Ni.quo illæ abeunt.Ba.ſenem illum tibi dedo
Veteriorem.lepide ut lenitum reddas.ego ad hũc iratum

Veterior
Meũ penſũ accurabo

Adgrediar.Ph.poſſumus nos hos intro illicere huc.Ni.meum
Penſum ego lepide accurabo q̃ odioſum eſt mortem amplexari?
Ba. Facito ut facias.Ph.taceas tu tuum facito ego quod dixi
Haud mutabo.Ni.quid illæc illic in ↄſilio duæ ſecreto cõſultant?
Ph. Quid ais tu homo? Ni.quid me uis? Ph.pudet me dicere quiddã
Ni. Quid ẽ quod pudeat.Ph.ſed amico homini tibi quo uolo credere
Certũ eſt:nihiliſum.Ni.iſtuc iampridem ſcio:ſed qd nihiliſis
Memora.Ph.tactus ſum uehementer uiſco:cor ſtimulo foditur

Coxendix.

Ni. Pol tibi multo æquius eſt coxendicem:ſed qd iſtuc ẽ:& ſi iam
Ego ipſe qd ſit ꝓpe ſcire puto me:uerũ audire etiã ex te ſtudeo?
Ph. Viden hanc.Ni.uideo.Ph.haud mala eſt mulier
Ni. Pol uero iſta mala:& tu nihili.Ph.quid multa:ego amo.
Ni. An amas? Ph.necas.Ni.tu homo putidus amator iſtac fieri ætate
Audes.Ph.qui non.Ni.quia flagitiũ eſt.Ph.qd opus uerbis eſt
Meo filio nõ ſum iratus:neq; te tuo eſt æquũ eſſe iratum
Si amant ſapienter faciũt:ſequere hac:eunt

plecebræ.
pſuaſtrices.

Ni. Eccas tandem ꝓbri perlecbræ.& pſuaſtrices:qd nunc etiam
Redditis nobis filios & ſeruũ an ego experior tecum ui maiore
Ph. Abin hinc:nõ homo tu quidẽ es:q iſtoc pacto tã lepidã illepide
Appelles.Ba.ſenex optime quantũ eſt ĩ terra:ſine hoc exorare
Abs te:ut iſtuc delictum deſiſtas tantopere ire oppugnatum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ni. Niſi abeas.quãq̃ tu bella es malũ tibi magnũ daboiam
Ba. Patiar nõ metuo.ne qd mihi doleat:qd̃ ferias.Ni.ut blãdiloqua eſt
Hei mihi metuo.Ba.hic magis trãquillũ eſt:i hac mecum
Intro atq; abi.ſi quid uis filiũ cõcaſtigato.Ni.abin a me ſcelus
Ba. Sine mea pietas te exorẽ.Ni.exores tu me?Ba.ego quidem
Ab hoc certe exorabo.Ph.imo ego te oro.ut me intro abducas
Ba. Lepidũ te.Ph.at ſcin quo pacto me ad te intro abducas
Ba. Mecum ut ſis?Ph.omnia quæ cupio cõmemoras.Ni.uidi ego neq̃ hominem.
Verum te neminem deteriorem Phi.ita ſum.Ba.i hac
Mecum intro ubi ſit tibi lepide uictibus uino atq; unguentis.
Satis iam ſatis uos triſtes. Ph. conuiuii me nihil pœnitet ut ſum acceptus.
Ni. Q uadringentis philippis filius me & chryſalus circũduxerunt.
Q uẽ qdem ego:ut non excruciem:alterũ tantũ auri non mercã.
Ba. Q uid tandem ſi dimidium auri redditur:i mecum intro
Atq; ut eis delicta ignoſcas.Ph.faciet.Ni.etiam tu homo
Nihili.Ph.quid dii dant boni caue culpa tua amiſſis:
Dimidium auri datur accipias.poteſq; & ſcortum accumbas.
Ni. Egon ubi filius corrũpatur meus ibi potem.Ba.potandum eſt
Ni. Age iam id:ut ut ẽ & ſi eſt dedecorũ patiar facere:inducã animum
Ego cum hæc cum illo accubet inſpectem.Ba.immo equidẽ pol
Tecum accubam.te amabo.& te amplexabor.Ni.caput prurit
Perii:uix negito:Ph.non tibi uenit in mẽtem amabo ſi dum uiuas
Tibi bene facias:iam pol id quidem eſſe haud perlõginquum
Neq; ſi hoc hodie amiſeris.poſt in morte id euẽturum eſſe unq̃.
Ni. Q uid ago.Ph.quid agas:rogitas etiam.Ni.libet & metuo
Ba. Q uid metuis:Ni.ne obnoxius filio ſim & ſeruo.Ba.mel
Meum amabo:iſtæc fiunt tuus ẽ.unde illum cenſes ſumere
Niſi quod tu te illi dederis:hanc ueniam illis ſine te exorem.
Ba. Lepidum te.Ph.at ſin quo pacto me intro abducas.
Ni. Vt terebrat ſatin offirmatum quod mihi erat.id me exorat.
Tua ſum opera.& propter te improbior.Ba.nuſq̃ me auelles.
Satin ego iſtuc habeo obfirmatum.Ni.quod ſemel
Dixi haud mutabo:Ba.ite intro accubitum it dies filii uos
Expectant intus.Ni.q̃ quidem actutum emorimur.
Ba. Veſper hic eſt.ſequimini.Ph.ducite nos quo lubet:tãquam quidem addictos
Ba: Lepide ipſi hic ſunt capti ſuis q̃ filiis facere inſidias.
Hi ſenes niſi fuiſſent nihili iam inde ab adoleſcentia:non hodie
Hic tantum flagitium facerent canis capitibus:neq; adeo
Hæc faceremus ni antehac uidiſſemus fieri.
Vt apud lenones riuales filiis fierent patres.
Spectatores uos ualere uolumus:& clare adplaudere.

Finis.

cõcaſtigato
Circũduxerunt.
Alterũ tãtũ
Amiſſis.
Caput prurit.
Negito.
Obnoxius
Mel meum
Terebrat.
Offirmatũ
Accubitu it dies.
Addicti

Plauti Muſtelaria.

Argentum.

Anumiſit emptos ſuos amores philolaches
Omnemque abſente rẽ ſuo abſumit patre
m Senem:ut reuenit ludificatur tranio
Terrifica monſtra dicit ſentiri in ædibus.
Et inde primum emigratum:interuenit
Lucripeta fœnus fœnerator poſtulans.
Loduſque rurſum fit ſenex:nam mutuum
Acceptum ſuum dicit pignus emptis ædibus
Requirit quæ ſunt.ait uicini proxumi.
Inſpectat illas:poſt ſe deriſum dolet.
Ab ſui ſodale gnati exoratur tamen?

Tranio.Grumio.Serui duo.

Tr. Xi e culinaiſis foras maſtigia.q mihi iter patinas exhibes argutias
e Egredere herilis pnicies ex ædib⁹:ego pol te ruri cẽſes eẽ
Vlciſcar probe:exi inquã nidore cupinã.quid lates?ſequitur
Q uid tibi malum hic ante ædis clamas io ſi.an ruri cenſes te
Eſſe:abſcede ab ædibus abi rus.abi directa.abſcede ab ianua
En hoccine uolebas.Gr.perii cur me uerberas?
Tr. Q uia uiuis patiar.Gr.ſine modo adueniat ſenex
Sine modo uenire ſaluum quem abſentem comes.
Tr. Nec uteriſimile loquere.nec uerum frutex
Comeſſe quenquam ut quiſquã abſentem poſſit.
Tu urbanus uero ſcurra delitiæ populi
Rus mihi tuo obiectas?ſane credo tranio
Q uod te in priſtinum ſcis actutum tradier.
Cis hercle paucas tempeſtates tranio
Augebis ruri numerum genus ferratile.
Dum tibi lubet:licetq; pota:perde rem:
Corrumpe herilem adoleſcentem optimũ
Dies noctesque bibite:pergræcamini.
Amicas emite:liberate:paſcite:paraſitos obſonate pollucibiliter.
Hæc ne mandauit tibi cum peregre hinc iit ſenex?
Hoccine modo hic rem curatam offendet ſuam?
Hoccine boni eſſe officium ſerui exiſtimas?
Vt heri ſui corumpat:& ſemet filium?
Nam ego illum corruptum duco cum his factis ſtudet.
Q uo nemo adæque iuuentute ex omni athica
Ante hac eſt habitus parcus:nec magis continens.
Is nunc in aliam partem palmam poſſidet.
Virtute id factum tua & magiſterio tuo:
Tr. Q uid tibi malum:mea ut quod ego agã curatio ẽ an ruri quæſo
Non ſunt quos cures bouis.lubet potare.amare.ſcorta ducere.
Mei tergiſacio hoc:non tui fiducia.Gr.q̃ cõfidenter loquitur fur.

Lucripeta.
Maſtigia
Exhibere argutias.
Directe
Comes.
Frutex.
Vrbanus.
ſcurra.
Cis paucas tẽpeſtates.
Feratile.
pgrecamini
Obſonate.
pollucibilr
Virtute.
Magiſterio
Curatio.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Obolniſti.
allium.
Germana il
luuies.
Vnguenta
exotica ole
re.
Facetis uic
tibus.
Fũgi fortu
nas.
Bubulcitarĩ
Forabunt.
Patibulatũ
Compendi
face orõnis
operam.
Eruum.
pgrecamini
Paraĩ piſca
tum mihi.
Flocci exi
ſtumat.
Argumẽta
Simulacr
Vera uincã
Homo edi
bus ſimilis
Gnauiri.
Parate. Ex
poliate. fac
te examuſſi

Tr. At te iupiter di que omnes pdant.oboluiſti alliũ germana illuuies
Ruſticus:hircus:hara moſtelaria:capra cõmiſta
Gr. Q uid uis fieri.non omnes poſſunt olere unguenta exotica
Sicut tu oles:neque ſupior adcumbere.neque tã facetis q̃ tu uiuis
Victib⁹ tu tibi iſtos tu habeas turtures:piſces:auis.ſine me aliatũ
Fungi fortunas meas tu fortunatus.ego miſer. Tra.patiunda eſt:
Meum bonum me:te tuum maneat malũ:quaſi inuidere
Mihi hoc uidere grumio:quia mihi bene eſt.& tibi male eſt
Digniſſimũ eſt decet me amare & te balbucitare
Me uictitare pulchre:te miſeris modis? Gr.o carnificum cribrum
Q uod credo fore:ita te forabũt patibulatum per uias ſtimulis
Si huc reueniat ſenex? Tra.qui ſcis an tibi iſtuc eueiat priuſq̃ mihi
Gr. Q uia nũq̃ merui:tu meruiſti.& nũc me res? Tra.orationis operã
Compendi face:niſi te mala re magna mactari cupis?
Gr. Eruum daturi eſtis bobus quod feram? dato æs in honeſtis. agite
Porro pergite.quõ occepiſtis.bibite.pergræcamini.eſte ac ſerite.
Vos ſaginam cedite. Tra.tace atq; abi tu rus:ego ire in pyreũ
Volo:in ueſperũ parare piſcatum mihi:eruum tibi aliquis
Cras faxo ad uillã afferat.quid ẽ:quid tu me nũc obtuere furcifer
Gr: Pol tibi iſtuc credo nomen actutũ fore dũ intereas
Tr. Sic ſit iſtuc actutũ ſ.no? Gr.ita eſt ſed unum hoc ſcito
Nimio celerius uenire quod moleſte q̃ illud quod cupide petas.
Tr. Moleſtus ne ſis.nunc iam in rus te admoue. Gr.ne tu erres.
Hercle præter hãc mihi non facies morã. Tr.ſatin abiit neq; quod
Dixi flocci exiſtumat. Gr.proh di imortales obſecro ueſtrã fidem
Facite huc ut redeat noſter q̃ primũ ſenex:trieniũ qui iã
Hinc abeſt priuſq̃ oĩa perierint:& ædis & ager:qui niſi huc redit
Paucorum menſium ſunt relictæ reliquiæ:nunc rus abibo:
Nam eccum herilẽ filiũ uideo corruptũ ex adoleſcente optumo

Philolaches adoleſcens

r Ecordatus multũ & diu cogitaui argumẽtaq; in pectus
multa inſtitui.
Ego atq; in meo corde:ſi ẽ qđ mihi cor:eam rẽ uolutaui
Et diu diſputaui hominẽ cuius rei quando natus eſt.
Similem eſſe arbitrarer.ſimulachrumq; habere:id repperi iam.
Exemplum nouarũ ædiũ eſſe arbitror:ſimilẽ ego hominem
Q uando hic natus eſt ei rei argumenta dicam.atq; hoc
Haud uidetur ueriſimile uobis at ego id faciam eẽ.ita ut credatis
Profecto ita eſſe ut prædico uera uincam:atque hoc uos metipſi
Scio perinde uti nunc ego eſſe autumo.quando dicta audietis mea
Haud aliter id dicetis.auſcultate argumenta dum dico
Ad hanc rem.ſimul gnauiri ſuo uelocem hanc rem mecum.
Aedes cũ extẽplo ſunt paratæ.expolitæ.factæ:probæ:examuſſim
Laudant fabrum.atque ædes probant ſibi quiſque inde exemplum
Sibi quiſq; ſimile ſuis ſumptu ſuo operam paſcunt ſuam.

Atque ubi illo ĩmigrat nequã homo ĩdiligẽſq; cum pĩgra familia
Immundus inſtrenuus.hic iam ædibus uitiũ additur: bonæ
Cum curantur male atq; illud ſæpe fit:tempeſtas uenit
Cõfringit tegulas:ĩbriceſq;:ibi dñs ĩdiligẽs reddere alias ne uolt
Venit iber:lauat parietes.perpluunt tigna:putrefacitq; operã
Fabri:nequior iam factus ẽ uſus ædium atq; haud
Fabri culpa:ſed magna pars moram hanc induxerunt.
Si quod nũmo ſarciri poteſt uſq; dum maneant:neq; id faciunt
Donicum parietes ruunt.ædificantur ædes totæ denuo
Hæc argumento ego ædificiis dixi:nunc etiam uolo
Dicere ut homines ædium eſſe ſimiles arbitramini.
Primum dum parentes fabri liberum ſunt:& fundamentum
Subſtruunt liberorum:extollunt.parant:ſedulo infirmitatem
Et ut in uſum boni:& in ſpeciem populo ſint:ſibiq; & materiẽ
Reparant:nec ſumptus ibi ſumptui eſſe ducunt.
Expoliunt docent litteras:iura:leges ſumptu ſuo:& labore
Nituntur.ut alii ſibi eſſe illorum ſimiles expetant.
Ad legionem cum itum adminiculum eis clamant
Tum iam aliquẽ cognatũ ſuũ eatenus abeunt
A fabris unum ubi emeritũ eſt ſtipendũ.
Igitur tum ſpecimen cernitur:quo eueniat ædificatio?
Nã ego ad illud frugi uſq; & probus fui:ĩ fabrorũ poteſtate dũ fui
Poſteaq̃ immigraui in ĩgenium meũ:perdidi operã fabrorũ.
Illico oppido uenit ignauia;ea mihi tempeſtas fuit
Mihi aduentu ſuo grandinem.imbremque attulit.
Hæc uerecundiam mihi & uirtutis modũ deturbauit.texit.
Detexitq; a me illico poſt illã:obtexere eam:negligens fui
Continuo pro imbre amor aduenit:nunc ſimul res fides
Permanauit.permadefecit cor meũ:nunc ſimul res fides
Fama uirtus decuſq; deſeruerunt:ego ſum in uſu factus
Nimio nequior:atq; ædepol:ita hæc tigna humi deputant.
Non uideo mihi ſarcire poſſe ædes meas:quin totæ ppetuæ ruant
Q uin cum fundamento perierint:nec quiſq̃ eſſe auxilio queat.
Cor dolet:cũ ſcio ut nunc ſum atq; ut fui.quo neque induſtrior
De iuuentute erat arte gymnaſtica.diſco.haſtis:pila.
Curſu:armis.equo uictitabã.uolupe parſimonia:& duricia.
Diſciplinæ aliis eram.optimi quiq; expetebant eam
Doctrinam ſibi:nunc poſtq̃ nihili ſum id uero meopte ĩgenio repi:

Philocomaſiũ Mulier. Scapha Ancilla. Philolaches adoleſcẽs

Ph. i Am pridem mecaſtor frigida non laui magis lubenter.
Nec cũ me meli⁹ mea ſcapha reres ædificatã Sca.euẽt⁹ reb⁹
Omnibus uelut horno meſſis magna fuit. Ph.qđ ea meſſis.
Attinet ad meam lauationem. Sca.nihilo pluſq̃ lauatio tua
Ad meſſim? Ph.o uenus uenuſta,hæc illa ẽ tempeſtas mea.
Mihi quæ modeſtiã omnẽ detexit tectus qua fui quam mihi amor

Neq; indili
gens.
Inſtrenuus
Tegulæ.
Imbrices
reddere.
Perpluunt
tigna.
Nũmo ſar
ciri.
Donicum.
Primũ dũ.
Adminicu
lum.
Specimen.
cernitur.
Ad illud
Immigraui
In ĩgenium
meum.
pmanauit.
Nimio ne
quior.
Diſcus. ha
ſta.pila.
Volupe.
Homo.
Lauatio.
Amor.
Cupido.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Et cupido in pectus perpluit meum:neq̧ iam unq̄ obtigere poſſū
Madent iam in corde parietes.periere hæ oppido ædes.
Cōtempla.
Ph. Cōtempla amabo mea ſcapha ſatin hæc me ueſtis deceat.
Volo meo placere philolacheti meo ocello:meo patrono:
Sca. Quin tu te exornas moribus lepidis:cum lepida tu te es.
Fartū ueſtiſ
Non ueſtem amatores amant mulieris:ſed ueſtis fartū.
Ph. Ita me dii ament lepida ſcapha ſapit ſceleſta multum.
Vt lepide oēs res tenet:ſnīaſq̧ amātium:Ph.qd nunc?
Aſpice.
Sca. Quid ē?Ph.quin me aſpice & ɔtemplā ut hoc me decet.
Contēpla.
Sca. Virtute formæ id euenit.te ut deceat:quicquid habeas.
Ph. Ergo ob hoc uerbum te ſcapha donabo ego hodie aliqui.
Neq̧ patiar te hanc gratis laudaſſe:quæ placet mihi.
Ph. Nolo ego te aſſentari mihi nimis qdem tu ſtulta es mulier
Sca. Eo mauis uituperari falſo:q̄ uero extolli:
Ph. Equidem pol uel falſo.tamen laudari multo malo q̄ uero
Culpari.ain meam ſpeciem alios inridere ego uerum amo
Verum uolo dici mihi.mendacem odi.Sca.ita tu me ames
Ita philolaches tuus te amet.ut uenuſta es?Ph. quid ait
Sceleſta quomodo adiuraſti:ita ego iſtam amarem?
Quid ita bæc me?id cur non additū eſt iſecta dona facio:
Cata.
Periit quod promiſeram tibi.dona perdidiſti.
Sca. Equidem pol miror tam catam:tā doctā te & bene doctam
Non ſcire te ſtulte facere.Ph.quin mone quæſo ſi quid erro
Sca. Tu ecaſtor erras:quæ qdem illū expectes uñū atq̧ illi morem
Vnum iſer
uire.
Præcipue ſic geras:atq̧ alios aſperneris:matronæ nō meretriciū ē
Vnum inſeruire amantem?Ph.Pro iupiter:nā quid malum
Verſatur meæ domi dii deæque omnes me peſſimis exemplis
Interficiant.niſi ego illam anū interfecero ſiti.famæ:atq̧ gelu.
Ph. Nolo ego mihi male te ſcapha præcipere.Sca.ſtulta es plane
Quæ illū tibi æternū putas fore amicū:& beniuolentem
Spero
Moneo ego te:te ille deſeret:ætate & ſatietate.Ph.non ſpero
Sca. Inſperata accidunt magis ſæpe:q̄ quæ ſperes
Poſtremo ſi dictis nequis perduci:ut uera hæc credas
Reliqui
Mea dicta ex factis noſce rē:uides quæ ſim & quæ fui āte
Deſerui.
Nihilo ego q̄ nūc tu amata ſum:atq̧ uni modo geſſi morē.
Inuolem in
oculos
ſtimulatrix
Qui pol me ubi ætate hoc caput colorē cōmutauit reliqt.
Deſeruitque me.tibi idem futurum credo.Ph.uix comprimor
Quin inuolē illi in oculos ſtimulatrici.Ph.ſolam illi meo
Soli cenſeo eſſe oportere obſequentem:ſolam ille ſoli
Sibi ſuo liberauit.Ph.proh dii immortales mulierem lepidā
Et pudico ingenio bene hercle factum & gaudeo mihi
Nihili eſſe huius cauſa.Sca.inſcita ecaſtor tu quidem es.
Ph. Quapropter.Sca.quæ iſtuc ut te ille amet:Ph. cur obſecro
Non curem.Sca.libera es iam tu iā quod quærebas habes.
Ille te niſi amabit ultro:id ꝑ capite tuo quod dedit ꝑdiderit.

Tantum argenti.Ph.perii hercle ni ego illam peſſumis
Exemplis enicaſſo:illa hāc corrumpit mulierem male ſuada
Enicaſſo
male ſuada
Lena.Ph.nunq̄ ego illi poſſum gratiā referre ut meritus eſt
De me:ſcapha id tu mihi ne ſuadeas ut illum minoris pendā.
Sca. Et hoc unum facito,cogites ſi illum inſeruibus ſolum.
Dum tibi nunc hæc ætatula eſt:in ſenecta male quærere.
Aetatula
Angina
Ph. In anginam ego nunc me uelim uerti:ut ueneficæ illi
Fauces prendam atq̧ enecem ſceleſtam ſtimulatricem.
Sca. Eundem animum oportet nunc mihi eſſe gratum:ut impetraui
Atq̧ olim priuſq̄ id extudi:cum illi ſubblandiebar.
Extudi.
Liberaſſo.
Ph. Dii me faciāt quod uolunt:ni ob iſtā orationē te liberaſſo denuo
Et ni ſcapham enicaſſo?Sca.ſi tibi acceptum eſt fore tibi unicum
Sempiternum:atq̧ illum amatorem tibi proprium futurum ī uita
Soli gerendum cenſeo morem:& capiendos crines ut fama eſt
Capiendi
crines.
Homini:exin ſole pecuniām inuenire.Ph.ego ſi bonam
Famā mihi ſeruaſſo:ſat ero diues.Ph.ſi quidem hercle
Vendūdum ſit pater uenibit multo potius:q̄ te me uiuo unquā
Sinā egere aut mendicare?Sca.quid illis futuꝝ eſt cæteris
Qui te amant.Ph.magis amabunt cum uidebunt gratiam
Referentem.Ph.utinā nunc meus mortuus pater ad me
Nunciet:ut ego exheredē meis me bonis faciam atq̧ hæc ſit heres
Iā iſta quidem abſumpta res erit dies noctesq̧ eſtur bibitur
Neq̧ quiſq̄ parſimoniā adhibet ſagina plane eſt
Eſtur.
Sagina.
In te hercle certum eſt principium ut ſim parcus experiri
Nam neq̧ edes quicq̄:neq̧ bibes apud me iiſdem diebus
Ph. Si quid tu in illum bene uoles loqui id loqui licebit
Nec recte ſi illi dixeris:iam ecaſtor uapulabis:
Ph. Edepol ſi ſummo ioui uiuo argento ſacruficaſſem
Pro illius capite quid dedi:nunq̄ eque id bene collocaſſem
medulitus.
Vt uideas eam medulitus me amare oh probus homo ſum
Qui pro me cauſam diceret patronum liberaui.Sca.uideo te
Præ
Nihilipendere præ philolache omnes homines:nunc ne eius cauſą
Vapulem tibi potius aſſentabor.is acceptus.ſat habes tibi fore
Illum amicum ſempiternū.Ph.cedo mihi ſpeculū:& cū ornamētiſ
Arcula
Arculam actutum ſcapha.ornata ut ſim cum huc ueniat
Philolaches uoluptas mea?Sca.mulier quæ ſe ſuamque ætatem
Spernit:ſpeculo eluſa ē?quid opus ſpeculo tibi:quæ tute
Speculo ſpeculum es maximum?Ph.ob iſtuc uerbū nequicq̄
Scapha tam lepide dixeris:dabo aliquid hodie.Sca.pertuli
Tibi philocomaſſium mea.Phi.ſuo quiq̧ loco uiden capillꝰ ſatis
Cōpoſitꝰ ē ɔmode.Sca.ubi tu comedas capillū ɔmodū eē credito
Ph. Vah quid illa poteſt peiꝰ quicq̄ muliere morar ier?nūc aſſentatrix
Sceleſta ē:dudum aduerſatrix erat:Phi.cedo ceruſam.Sca.quid
Ceruſa opus ē?Ph.nam qui malis oblinam?Ph.una opera
Ceruſa ma
las oblinā
Ebur atramento candefacere poſtules.Philo.lepide dictum

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

Atramēto. Purpuriſſũ. Interpolare Melinũ. Offuciam.

Dt atramēto atq; ebore. euge plaudo ſcaphe. Philo: tũ tu igiẽ cedo
durpuriſſũ. Sca. nõ do ſcita es tu qdẽ noua pictura iterpollarĩ uis
Opus lepidiſſimũ: nõ iſtã ætatem oportet pigmẽtũ illud attingere
Neque ceruſam neq; melinum neque aliam ullam offuciam

Immĩnuã caput.

Cape igiẽ ſpeculum. Ph. ei mihi miſero ſauiũ ſpeculo dedit
Nimis uelim lapidem qui ego illi ſpeculo imminuam caput
Sca. Linteũ cape. tuq; exterge tibi manus. Ph. quid ita obſecro

Oleãt argẽ tum manus

Sca. Vt ſpeculum tenuiſti: metuo ne oleant argentum manus.
Ne uſq̃ argentum te accepiſſe ſuſpicetur philolaches?
Ph. Non uideor uidiſſe lenam callidiorem ullam alteram.
Vt lepide atque aſtute in mentẽ uenit de ſpeculo. Phi. mane
Etiam ne unguentis unguendã cenſes. Sca. minime feceris

Interpolles

Ph. Q ua ꝓpter. Sca. qa ecaſtor mulier recte olet ubi nihil olet
Nam iſtæ ueteres quæ ſe unguentis unctitant: interpolles

Edentula.

Vetulæ: edentulæ. quæ uitia corporis fuco ocultant
Vbi ſeſe ſudor cum nnguentis conſociauit: illico

Iura cõfun dat coquus

Itidem olent: quaſi cum una multa iura confundit cocus.
Q uid oleas neſcias: niſi id unum nil male olere intelligas.
Ph. Vt perdocte cuncta callet: nihil hac docta doctius:

Mæreo.

Verum illud ẽ maximũ: adeo pars noſtrorum intelligit
Q uibus anus domi ſunt uxores. quæ nos dote meruerunt.
Ph: Agedũ contẽpla aurum & pallã: ſatin hæc decent ſcapha?
Sca. Non me curare iſtuc oportet. Ph. quẽ obſecro igiẽ. Sca. eloquar.
Philolaches nequid emat: niſi quod tibi placere cenſeat.
Nam amator meretricis mores ſibi emit: auro & purpura
Q uid opus eſt: quod ſuum eſſe nolit: te ultro oſtentarier
Pnrpura ætate occultanda eſt: aurum turpi mulieri.
Pulchra mulier nuda erit q̃ purpurata pulchrior.
Poſtea nequicq̃ exornata ẽ bene ſi morata eſt male
Pulchrum ornatũ turpes mores peius cœno concinnũt:
Nam ne ſi pulchra eſt nimis ornata eſt? Ph. nimis diu
Abſtineo manum. quid hic uos diu agitis. Ph. tibi
Me exorno ut placeam. Ph. ornata es ſatis.
Abi tu intro: atq; ornamenta hæc aufer. ſed uoluptas mea
Mea philocomaſiũ potare tecũ collibitũ ẽ mihi. Ph. libet & edepol
Mihi tecum: nam quod tibi libet idem mihi libet

Puta rõnẽ. Exprobro. opꝓbarier Locare argentum.

Mea uoluptas? Ph. iam iſtuc uerbnm uile eſt uiginti minis.
Cedo amabo: decumbe emptum tibi dare hoc uerbum uolo.
Etiam nunc decem minæ apud te ſunt: uel rationem puta
Triginta minas pro capite tuo dedi. Ph. cur exprobras
Ph. Ego ne id exprobrem: qui mihimet cupio id opprobarier
Nec quicquã argenti locaui tam diu uſquã æque bene

Ratio accepti & expẽſi inter nos conuenit

Mu. Certe ego quod te amo operã nuſquã melius potui ponere.
Ph. Bene igitur ratio accepti atq; expenſi inter nos conuenit.
Tu me amas: ego te amo: merito id fieri uterq; exiſtimat:

Hæc qui gaudent: gaudeant perpetuo ſuo ſemp bono.
Ph. Age accũbe igitur? cedo aquã manibus puer appone hic menſam
Q ui inuidẽt ne unquã eoꝝ quiſq̃ inuideat prorſus cõmodi.
Sca. Vide tu an ibi ſint unguẽta? Ph. qd opus ẽ cum iſtac accubo
Sed eſt ne hic meus ſodalis: qui huc incedit cum amica ſua
Is eſt callidamates: cũ amica eccum incedit. euge oculus meus
Cõueniunt manipulares: eccos prædã participes petunt? Mãipulares

Callidamates. Scapha. Delphiũ. Philolaches. Philocomaſiũ

a Duerſum uenire mihi ad philolachem
Volo tempori. Sca. audien tibi impetratum eſt
Nam illi ubi ſunt: inde effugi foras
Ita me ibi male conuiuii ſermoniſq; celunt

Sermonis celunt. Comeſſatũ Hilaris lepidus.

Ca. Nunc comeſſatum ibo ad philolachetem.
Vbi nos hilari ingenio & lepido accipiet.
Ecquid tibi uideor mammam adire.
Semper iſtoc modo moratis uitæ debebas
Vis ne ego te: ac tu me ãplectere. Del. ſi tibi ẽ cordi facere licet
Ca. Lepida es duce me amabo. De. caue ne cadas: aſta
Ca. Ohoh ocellus es meus: tuus ſum alumnus: mel meum. Caue ne
De. Caue modo ne prius in uia accumbas: q̃ illic ubi lectus eſt
Stratus comus: Cal. ſine ſine cadere me ſine & hoc
Q uod mihi in manu eſt. Del. ſi cades nõ cades qn cadã tecũ.
Iacentis tollet poſtea nos ambos aliquis.
Mãdet humo. Cal. tum mea uis mammam adire
Del. Cedo manum nolo equidẽ te affligi. Cal. en tene age ſimul
Q uo ego eam an ſcis? Del. ſcio i mentẽ uenit? Cal. mõ nempe
Domũ eo comeſſatũ. Cal. imo iſtuc quidẽ iam memini
Ph. Nũc nõ uis me obuiam hiſce ire anime mi? Ph. illico
Ex oĩbus optĩe uolo. Ph. iã reuertar. Philoc. diu ẽ iam id mihi.
Cal. Equis hic ẽ? Phil. is eſt? Ca. en philolaches ſalue
Amiciſſime mihi omniũ hominum. Philol. dii te ament
Accuba callidamates unde agis te? Cal. unde homo ebrius
Mu. Probe. qn amabo accũbas delphium mea. Cal. da illi qd bibat
Dormiã ego iam? Del. num mirũ: aut nouum quippiam facit
Ph. Q uid ego hoc faciã poſtea mea. Philoc. ſic ſine eum bleſpſe. Blepſe. Cantharus
Age interim da delphio cito cantharum circum

Tranio. Philolaches. Callidamantes. Delphiũ. Philocomaſiũ

Tr. Vpiter ſupremus ſũmis opibus atq; induſtriis
i Me periſſe & philolachetem cupit herilem filium.
Occidit ſpes noſtra nuſq̃ ſtabulũ eſt confidentiæ
Nec ſalus nobis ſaluti iam eſſe: ſi cupiat: poteſt: Stabulum cõfidentiæ.
Ita alium erroris montẽ maxumũ ad portum modo
Conſpicatus ſum. herus aduenit perægre periit tranio Erroris mõtem.
Ecquis homo ẽ? qui facere argenti cupiat aliquãtum lucri.
Q ui hodie ſeſe excruciari me animo poſſit pati.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Plagipati ferrei.

Vbi ſunt iſti plagipati ferrei.tribraces uiri
Vel iſti qui haſtis trium nũmorum cã ſubeunt ſub haſta
Vbi aliqui:quique denis haſtis corpus tranſfigi ſolent

In cruce oſfig.

Ego dabo ei talentum:primus qui in crucem excurrerit:
Sed ea lege ut offigantur.bis pedes:bis brachia.

Præſẽtariũ argentum. Curro curriculo.

Vbi id erit factũ:a me argentũ petito præſentarium.
Sed ego ſum ne ille infœlix:qui nõ curro curriculo domum.
Ph. Adeſt obſoniũ:eccum tranio a portu adit. Tra.philolaches
Ph. Q uid ẽ? Tra.ego & tu.Ph.quid. Tra.& ego & tu pimus
Ph: Q uid ita? Tra.pr̃ adeſt.Ph.qd ego ex te audio? Tra.abſũpti ſum⁹
Pater inq̃ tuus uenit.Ph.ubi eſt is obſecro. Tra.adeſt
Ph. Q uis id ait:quis uidit? Tr.egomet inquã uidi.Ph.uæ mihi
Q uid ego agã? Tr.nũqd tu malũ me rogitas qd agas accũbas
Ph. Vidiſti. Tra.egomet inq̃.Philo.certe inq̃ occidi
Si tu uera memoras? Tra.quid mihi ſit boni ſi mentirer.
Ph. Q uid ego nunc faciam? Tra.iube hæc hinc oĩa amolirier
Q uis iſtic dormit? Ph.callidamantes. Tra.ſuſcita iſtũ delphium
Del. Callidamantes callidamantes uigila.Cal.uigilo.cedo ut bibã.
Del. Vigila pater aduenit peregre philolachis.Cal.ualeat pater
Ph. Valet ille quidem atq; diſperii.Cal.diſperiſti? qui poteſt.

Quid illi reditio.

Ph. Q uæſo edepol exurge:pater aduenit.Cal.tuus uenit pater
Iube abire rurſum.quid illi reditio etiam huc fuit?
Ph. Q uid ego agã.pater iã hic me offendet:miſerꝝ aduenies ebriũ
Aedis plenas cõuiuarum:& mulierum:miſerum eſt opus
Sicut ego aduentu patris:nunc quæro quid faciam miſer

Depoſuit caput.

Tr. Ecce autem hic depoſuit caput & dormit ſuſcita
Ph. Etiã uigila pater inq̃ aderit iam hic meus? Cal.aĩn tu pater
Cedo ſoleas mihi ut arma capiã iã pol ego occidam patrem.

Abripite inter manus. Pro matula habebo. Medicabo.

Ph. Perdis rẽ tace amabo:abripite hũc intro actutũ iter manus.
Cal. Iam hercle ego uos pro matula habebo:niſi matulam datis.
Ph. Perii? Tra.habe bonũ animũ ego iſtũ lepide medicabo metũ.
Ph. Nullus ſum. Tra.taceas ergo qn iſtæc ſedens medicabo tibi.
Satin habes:ſi ego aduenientẽ ita patrem faciã tuum:

amolimini

Non modo ne introeat:uerũ etiam ut fugiat longe ab ædibus.
Vos modo hinc abite intro:atq; hæc hinc ꝓpere amolimini?
Ph. Vbi ego ero? Tra.ubi maxime eſſe uis:cũ hac cum iſtac eris.
Del. Q uid eſt igitur abeamus hinc nos.Cal.nõ hoc lõge delphium
Nam metuis potare haud tantillo hac quidem cauſa minus

Madeo metu.

Ph. Hei mihi cõmiſta hæc blanda dicta.quo eueniãt madeo metu
Tr. Potin animo ut ſis quieto:& faciat quod iubeo.Philo.poteſt.
Tr. Omniũ primum philochomaſium intro abi:& tu delphium
Ph. Morigeræ tibi erimus ambæ. Tra.ita ille faxit iupiter
Animũaduorte:nunc tu iam quæ uolo adcurarier

Dum.

Omnium primum dum ædes iam fac occluſæ fient.
Tr: Intus caue mutire quenq̃ ſiueris. Ph.curabitur

Tanq̃ ſi intus natus nemo ĩ ædibus habitet.Philo.licet
Tr. Neu qſq̃ reſpõſet quãdo haſce ædis pultabit ſenex
Ph. Nũquid aliud. Tra.clauim mihi harũſce ædiũ nunc iã
Iam iube efferri ĩtus haſce ego ædis occludã hinc foris
Ph. In tuam cuſtodiam meq;:& meas ſpes:trado tranio

Plũa haud intereſt.

Tr. Pluma haud intereſt patronus:an cliens propior fiet
Homini cui nulla eſt in pectore audacia.
Nam cui uis homini.uel optumo uel peſſumo
Q uãuis de ſubito facile eſt facere nequiter.
Clauẽ cedo atq; abi intro:atq; occlude hoſtium:
Ph. Verum id uidendũ eſt id uiri docti eſt opus
Q uæ deſignata ſint.& facta nequitia

Deſignata & facta nequitia.

Nequid ponatur:quãobrem pigeat uiuere
Tr. Tranquille cuncta & ut proueniant ſine modo.
Sicut ego efficiam:quæ facta hic turbabimus

Liqueãt & trãqlla ſint

Profecto ut liqueant omnia & tranquilla ſint.
Neq; quicq̃ nobis pariant ex eo incõmodi.
Sed quid tu egrederis? ſpero iam iam optume
Præceptis paruiſti? Philoco.iuſſit maxumo ope orare ut patrem

Abſterreres

Aliquo ut abſterreres modo ne introiret. Tr.adeſt
Q ui etiã hoc illi dicito facturum ut ne etiam
Aſpicere ædis audeat:capite obuoluto ut fugiat
Summo cũ metu.clauim cedo atq; abi hinc intro atq;
Occlude hoſtium.& ego hinc occludam.iube uenire nunc iam
Ludos ego hodie uiuo præſenti hic ſene faciam.
Q uod credo mortuo nunquã fore
Concedam a foribus huc:hinc ſpeculabor ꝓcul
Vnde aduenienti ſarcinam imponam ſeni.

Teuropides ſenex. Tranio ſeruus.

Abeo neptune gratiam magnam tibi

Amiſiſti. Pedẽ latũ.

Cum me amiſiſti a te uix uiuom modo.
Verum ſi poſthac me pedem latum modo
Scies impoſiſſe in undam haud cauſa illico eſt
Q uod nunc uoluiſti facere quin facias mihi
Apage apage me nunc iam poſt hunc diem
Q uod crediturus tibi fui:omne credidi

Peccauiſti largiter.

Tr. Aedepol neptune peccauiſti largiter
Q ui occaſionem hanc amiſiſti tam bonam
Teu. Triẽnio poſt ægypto aduenio domum.

Expectat⁹ familiarib⁹ expectatõr

Credo expectatus ueniam familiaribus
Tr. Nimio pol ille potuit expectatior
Venire:qui te nunciaret mortuum.
Teu. Sed quid hoc occluſa ianua eſt interdius
Pultabo:heus ecquis iſtas aperit fores?
Tra. Q uis homo eſt.qui noſtras ædis acceſſit prope

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Perſalue.
Inualuiſti.

Teu. Meus ſeruos hic qdem ē tranio? Tra. o teuropides
Perſalue: ſaluum te aduenisſe gaudeo
Vſq; inualuiſti? Teu. uſq; ut uides. Tra. factū optime.
Teu. Quid uos inſanin eſtis? Tra. quidum. Teu. ſic quia
Foris ambulatis: natus nemo in ædibus

Fuat.

Fuat. neq; qui recludat: neq; qui reſpondeat
Pultando pedibus pene confregi haſce ambas.
Tra. Eo an tu tetigiſti has ædes. Teu. cur nō tangerē?
Quin pultando inquam pene confregi fores.
Tr. Tetigiſtin? Teu. tetigi inquā & pultaui. Tr. uah. Teu. quid ē?
Tra. Male hercle factum. Teu. quid eſt negocii? Tra. non poteſt
Dici q̄ indignum facinus feciſti: & malum.
Teu. Quid iam? Tra. fuge obſecro atq; abſcede ab ædibus
Fuge huc. fuge ad me propius. tetigiſtin fores?
Teu. Quomodo pultare potui. ſi non tangerem?
Tra. Occidiſti hercle. Teu. quē mortalē. Tra. oēs tuos

pduaxint.
Metuo ut

Teu. Dii te deæq; omnis perduaxint cum iſtoc omine
Tra. Metuo te atq; iſtos expiare ut poſſies.
Teu. Quāobrem ut q̄ ſubito rem mihi adportas nouam
Tra. Et heus iube illos illinc: amabo abſcede.

Attigo.

Teu. Abſcedite. Tra. ædes ne attigite. tangite

Tetulit.

Vos quoq; terram. Teu. obſecro hercle qn eloquere.
Tra. Quia ſeptē menſes ſunt cum in haſce ædes pedem
Nemo intro tetulit: ſemel ut emigrauimus.

Aucupet ſermonem.

Teu. Eloquere quid ita. Tra. circūſpice dū nunquis eſt?
Sermonē noſtrum qui aucupet. Teu. tutum probe.

Capitalis edes facta.

Tra. Circūſpice etiam. Teu. nemo ē: loquere nunc iam
Tra. Capitalis ædis facta eſt. Teu. quid ē: non intelligo.
Tra. Scelus inquā factum eſt iam diu antiquū & uetus:
Antiquū id adeo: nos nunc factum inuenimus.
Teu. Quid iſtic eſt ſceleſte aut quis id fecit: cedo
Tra. Hoſpes necauit hoſpitem captum manu.
Iſte ut ego opinor: qui has tibi ædes uendidit.
Teu. Necauit? Tra. aurūq; ademit hoſpiti:
Eūque hic defodit hoſpitem ibidem in ædibus:
Teu. Quapropter id uos factum ſuſpicamini.
Tra. Ego dicam auſculta: ut foris cœnauerat

Condormiuimus.

Tuus gnatus poſtq̄ redit a cœna domum
Abimus omnes cubitum condormiuimus
Lucernam forte oblitus fueram extinguere
Atque ille exclamat de repente maxumum?
Teu. Quis homo an gnatus meus? Tra. ſic tace auſculta modo

Inſomnis

Ait ueniſſe illum inſomnis ad ſeſe mortuum
Teu. Nempe ego inſomnis. Tra. ita ſed auſculta modo
Ait illum hoc pacto ſibi dixiſſe mortuum.

Teu. Inſomnis. Tra. mirum qui uigilanti diceret

Ab hic. lx. annis.

Qui ab hinc ſexaginta annis occiſus foret
Interdum inepte ſtultus es. Teu. taceo. Tra. ſed ecce quæ illi ait

Tranſmarinus hoſpes

Ego tranſmarinus hoſpes ſum diapontius
Hic habito. hæc mihi dedita eſt habitatio

Recipere horc⁹ noliſt
Præmature uita careo.

Nam me in acherontem recipere horcus noluit:
Quia præmature uita careo. per fidem
Deceptus ſum. hoſpes hic me necauit. iſque me
Defodit in ſepulchrum clam ibidem in hiſce ædibus
Sceleſtus auri cauſa. nunc tu hinc emigra

Simpla habitatio.

Sceleſtæ ſunt ædes: ſimpla eſt habitatio.
Quæ hic monſtra fiunt anno uix poſſum eloqui
Secede. Teu. quid obſecro hercle factum ē. Tra. cōcrepuit foris
Hic me pcuſſit. Teu. guttā haud habeo ſanguinis
Viuum me adcerſunt ad acheruntem mortui.
Perii hiſce hodie hanc contra dabunt fabulam
Nimiſq; formido ne manifeſto hic me opprimāt
Tr. Quid tute tecum loquere. abſcede ab ianua
Fuge obſecro hercle. Teu. quo fugiā? etiam tu fuges?

Pax cū mortuis.

Tr. Nihil ego formido pax mihi eſt cum mortuis.
Te. Heus tranio. Tra. non me appellabis ſi ſapis
Nihil ego cōmerui: neq; iſtas percuſſi fores.
Te. Quæſo. Tra. quid e grege es. Te. qui te agitat tranio?
Qui cum iſtæc loquere. Tr. an quæſo tu appellaueras
Ita me dii amabunt mortuum illum credidi

Expoſtulare

Expoſtulare: quia percuſſiſſes fores: ſed tu etiam ne aſtas
Nec quod dico obtemperas? Te. quid faciam. Tr. caue reſpexis

Opi caput.

Fuge atq; opi caput. Te. cur. nō fugis tu? Tr. pax mihi ē cū mortuis
Te. Scio quid modo igitur cur tantopere extimueras?
Tr. Nihil me curaſſis inq̄? ego mihi prouidero
Tu ut occipiſti tantum quātum quis fuge.

Hercules te inuoco.

Atq; herculem inuocabis. Te. hercules te inuoco:
Tr. Et ego tibi hodie ut det ſenex magnum malum
Proh dii imortales: obſecro ueſtram fidem.
Quid ego hodie negocii confeci malum.

Hermola⁹. Simplū uas paruum nō diſſimile cyatho: unde mulieres diuinis reb⁹ deditę ſimpulatrices uocātur Apulei⁹. ſed & ſimplū M. Varro appellat minutatim fundens uas: ī cuius locum ſucceſſerit epichyſis. Plautus Minutas res & nulli⁹ pcii ſimplarias antiqui uocauerunt q̄q̄: a ſimplo quoq; quod ad duplionem refertur ſimplariæ actiones dicuntur: qa in ſimplum dentur ut duplariæ in duplum: Quadruplariæ in quadruplū: Vnde quadruplatores proprie dicuntur: qui eo ſe queſtu tolerabāt: ut ea perſequerentur: quorum ut ait Feſtus Quadrupli erat actio quo nomine quadruplatores fœneratores ut Teſtis eſt. M. Cato ueniebant.

Daniſta. Tranio. Teuropides Senex.

Sceleſtior annus.

Celeſtiorem ego annum locando argento fœnori
s Nunquā ullum uidi quā hic mihi ānus obtigit.
A mane ad noctem uſq; in foro ego diem

Locare.

Locare argenti nemini nummum queo.
Nunc pol ego perii plane imperpetuum modum:
Tr. Daniſta adeſt qui dedit qui amica eſt empta
Manifeſta res eſt: niſi quo occurro prius
Ne hoc ſenex reſciſcat: ibo huic obuiam
Sed quid nam hic ſeſe tam cito recipit domum?

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Inaudiuerit
Metuo ne de hac re quippiam inaudiuerit
Accedam atque appellabo:ut q̃ timeo miſer
Nihil miſerius q̃ aius conſcius
Nihil eſt miſerius:q̃ animus hominis conſcius
Sicut me habet.uerum utut res hæc ſeſe habet
Pergam turbare porro.ita hæc res poſtulat
Vnde his.Te.conueni illum unde haſce ædes emeram.
Tr. Num quid dixiſti de illo quod dixi tibi?
Te. Dixi hercle uero omnia.Tra.hei miſero mihi!
Etiam fatetur de hoſpite.Teu.immo pernegat.
Tr. Cape hercle obſecro cum ea una iudicem:
Quã pirum uolpes comeſt.
Sed eum uideto ut capias:qui credat mihi:
Tam facile uinces:q̃ pirum uolpes comeſt.
Technæ
Metuo ne technæ meæ perpetuo perierint
Te. Q uid tu te tecum.Tra.nihil enim ſed dic mihi
Dixtin quæſo.Teu.dixi inquam ordine omnia.
Tr. Etiam fatetur de hoſpite.Te.imo pernegat
Negat quando cogitas?Te.dicam ſi confeſſus ſit
Q uid nunc faciũdũ cenſes.Tra.egon qd cenſeam?
Cape obſecro hercle cum eo una iudicem
Sed eum uideto ut capias qui credat mihi
Tam facile uinces q̃ pirum uulpes comeſt.
Fœnus ſors Danunt.
Da. Sed philolachetis ſeruom eccum tranium:
Q ui mihi neq; fœnus neq; ſortem argenti danunt
Q uo te agis?Tr.nequoq̃ abeo næ ego ſum miſer
Sceleſtus natus eſt de his inimicis omnibus
Exhibent negocium.
Iam illo præſente adibit næ ego ſum miſer
Ita & hinc & illinc mihi exhibent negocium
Sed occupabo adire.Da.hic ad me it ſaluus ſum
Spes eſt de argento hilarus eſt?Tra.fruſtra eſt homo
Saluere iubeo te mi ſaturites bene.
Pilũ iieciſti
Da. Salue & tu:qd de argento.Tr.abiſis belua
Continuo adueniens pilum inieciſti mihi.
Mutiſcis trichas.
Da. Hic homo inanis ẽ?Tra.hic hõ eſt certe ariolus.
Da. Q uid tu iſtas mutiſcis trichas?quin quiduis cedo.
Da. Vbi philolaches eſt.Tra.nunq̃ potuiſti mihi
Magis opportunus aduenire q̃ nunc aduenis.
Da. Q uid eſt?T.cõcede huc.Da.quin mihi argentum redditur.
Tr. Scio te bona eſſe uoce:ne clama.Da.ego hercle uero clamabo.
Tr. Ahah morem mihi gere.Da.quid tibi morem ego uis geram.
Tr. Abi quæſo hinc domũ:Da.abeã.Tra.redito huc circiter meridiẽ
Recurſo.
Da. Reddet ne igitur fœnus.Tr.reddetur:nũc abi.Da.quid ego huc
Recurſam aut operam ſũmam:aut conteram
Q uid ſi hic manebo potius ad meridiem.
Tr. Immo abi domum uerum hercle dico:abi modo.
Nugamini.
Da. Q uin uos mihi fœnus date.quid hic nugamini:

Tr. Tu hercle:ne tu abi modo?auſculta mihi.
Da. Iam hercle ego illum nominabo:Te.euge ſtrenue
Beatus uero es nunc quum clamas me ut puto
Da. Multos me hoc pacto iam dies fruſtramini.
Moleſtus ſi ſum.reddite argentum abiero.
Tr. Reſponſiones omnes hoc uerbo eripit.
Sortem accipe.Da.imo fœnus id primum uolo
Sors. Fœnus.
Tr. Q uid tu hominum omnium deterrime
Extentatũ.
Veniſti huc extentatum agas quod in manu eſt
Non dat non debet?Da.non debet.Tra.nec erit quidem
Ferre hoc poteſ,an quod abeat foras.
Vrbem exul hic cauſa tui qui ſortem potius dare licebit.
Pa. Q uin non peto?Tr.fuge:optume eccum ædiũ dominus foras
Senatus cõſilii.
Simo progreditur ipſus huc conceſſero.dum mi ſenatum
In cor conuoco.
Cõſilii in cor conuoco.tũ accedã huc quãdo qd agam inuenero.

Simo ſenex.Tranio ſeruus.

Si. Elius anno hoc mihi non fuit domi.
m Nequid eſca una meruerit magis.
Prandium uxor mihi perbonum dedit.
Nunc dormitum iubet me ire minime.
Nam mihi forte uiſum illico fuit
Melius quam prandium quod ſolum dedit.
Voluit in cubiculum abducere:eamus
Somnus de prãdio non bonus.
Non bonus ſomnus eſt de prandio.apage
Edidi.
Clanculum ex ædibus me edidi foras
Tota turget mihi uxor:ſcio nunc domi:
Tr. Res parata eſt.mala in ueſperum huic ſeni
Nam & cœnandum.& cubãdum:ſi intrabit:male.
Si. Q uod magis cogito cum meo animo:
Si quis dotatam uxorem habet:male
Neminem ſollicitat ſopor ire dormitum
Odio es tu:exequi certa res eſt:ut abeam
Potius hinc ad forum.quam domi cubem.
Atq; pol neſcio.ut moribus ſcient
Veſtræ hæ.ſat ſcio quam me habeat male
Peius poſt hac fore quam fuit mihi?
Abitus.
Tr. Abitus tuus tibi ſenex fecerit male
Accuſites.
Nil erit:quod deorum nullum accuſites
Incuſes.
Te ipſe iure optimo merito incuſes.licet
Tempus nunc eſt ſenem hunc alloqui me
Hoc hẽt.
Hoc habet:repperi qui ſenem ducerem
Q uo dolo a me dolorem procul pellerem
Accedam:di te ament plurimum ſimo?
Si. Saluos ſis tranio?Tra.ut uales.Si.non male
Q uid agis?Tra.hominem optimũ teneo?Si.amice facis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Cum me laudas? Tra.decet certe.Si.hercle te ego

Maſtigia.

Haud bonum teneo ſeruum.eia maſtigia
A meridie amiſti cero quid nunc mox.
Tr. Quid eſt? Si.q͞d ſolet fieri hic.Tra.q͞d id eſt? Si.loquar
Si decet morem geras:uita q̄ ſit breuis ſimul cogita quidem?

Muſice æta tem agitis. Piſcatu electili. Vitā colere

Tr. Hem uix tandem percepti ſuper his rebus noſtris te loqui.
Si. Muſice hercle agitis ætatem ita ut uos decet
Vino & uictu:piſcatu probo electili
Vitam colitis.Tra.immo uita ante hac erat
Nunc nobis cōmunia hæc exciderunt.
Si. Quidum.Tra.ita oppido occidimus omnes ſimo.
Si. Non taces ꝓſpere uobis cuncta uſq; adhuc proceſſerunt.
Tr. Ita ut dicis facta haud nego.nos profecto probe

Vēt⁹ nauē deſeruit. Subducta.

Vt uoluimus.uiximus:ſed ſimo ita nnnc uentus nauē deſeruit.
Si. Quid ē quomodo peſſumo:q̄ nec ſubducta erat tuto ī terra.
Tr. Hei.Si.quid eſt? Tra.me miſerū occidi.Si.qui.Tr.quia
Venit nauis noſtræ naui quæ frangat ratem.
Si. Velim ut tu uelles trāio.ſed quid eſt negocii? Tr.eloquar
Herus peregre uenit:Si.tuus ne.Tr.cor tenditur
Inde ferit iterum:poſtea hem obſecro:ne indicium
Hero facias meo.Si.e me ne quid metuas:nihil ſciet.

nihil moror

Tr. Patrone ſalue.Si.nihil moror mihi iſtiuſmodi clientis.
Tr. Nunc hoc quod ad te noſter me miſit ſenex.
Si. Hoc mihi reſponde primum:quod ego te rogo
Iam de iſtis rebus noſter quid ſenſit ſenex.

Liquidum.

Tr. Nihil quicq̄.Si.nunquid increpitauit filium?
Tr. Tam liquidum eſt q̄ liquida eſſe tempeſtas ſolet.
Nunc te orare iuſſit opere maxumo:
Vt ſibi liceret inſpicere haſce ædis tuas

Gynecæū. ambulacrū. ꝯſomniauit

Si. Non ſunt uenales.Tr.ſcio equidem iſtuc:ſed ſenex
Gyneceum ædificare uolt hic in ſuis:& balneas
Et ambulacrum:& porticum.Si.quid conſomniauit?

Architecto rem.

Tr. Ego dicam tibi.dare uolt uxorem filio quantum poteſt
Ad eam rem facere uolt nouum gyneceum.
Nam ſibi laudaſſe ait architectorem
Neſcio quem.ædificatas has ſane bene
Nunc hinc exemplum capere uolt.niſi tu ne uis:
Si. Nam ille malo quidem ab opere exemplum petit
Quia hic eſſe æſtatem ꝑ bonam ſubdiu ſol perpetum diem.
Immo edepol uero cum uſquequaque umbra eſt

Flagitator.

Tamen ſol ſemper hic eſt.uſque a mane ad ueſperum
Quaſi flagitator adſtat uſque ad hoſtium:
Nec mihi umbra uſquam eſt:niſi in puteo quæpiam eſt

Sarſinatis. umbra.

Tr. Quid ſarſinatis ecqua eſt? ſi umbram non habes?
Se. Moleſtus ne ſis:hæc ſunt ſicut prædico.

At tamen inſpicere uolt:inſpiciat ſi lubet
Si quid erit quod illi placeat:de exemplo meo
Ipſe ædificato? Tra.eon uoco huc hominem? Si.uoca
Alexandrum magnum atq; agathoclem aiunt maxumas
Duo res geſſiſſe.q͞d mihi fiet tertio q ſolus facio faciora īmortalia

Duc. Clitella.

Vehit clitellas:uehit hic autem alter ſenex.
Nouum mihi queſtum inſtitui:non malum
Nam muliones mulos clitellarios habent.
Ego habeo homines clitellarios:magni

Muli clitel larii.

Sunt oneris:quicquid imponas uehunt.

Tranio ſeruus Teuropides.Simo.ſenes duo.

Tr. Vnc haud ſcio.an colloquar:congrediar
Heus teuropides.Te.hem quis me nominat.
Tr. Hero ſeru⁹ multū ſuo:quo me miſeras:affero:oē īpetratum

Affero īpe tratum. Opperitus.

Te. Quid illic obſecro tam diu deſtitiſti?
Tr. Seni non ocium erat:id ſum opperitus.
Tr. Antiquum obtines hoc tuum:tardus ut ſis
Tr. Heus tu ſi uoles uerbum hoc cogitare:
Simul flare ſorbereq;:haud factu facile eſt.

Simul flare & ſorbere

Ego hic eſſe:illic ſimul & haud potui.
Te. Quid nunc? Tr.uiſe ſpecta tuo arbitratu.
Te. Age.duc me:non moror:ſubſequor te.
Tr. Senex ipſe ante hoſtium eccum opperitur.
Sed mœſtus eſt:ſe haſce uendidiſſe? Te.quid tandem.
Tr. Orat ut ſuadeam philolacheti.ut iſtas remittat ſibi.
Te. Haud opinor:ſibi quiſq̄ iure metuit
Si male emptæ forent:nobis iſtas redhibere haud placeret.

Redhibere

Lucri quicquid eſt:id domum trahere oportet.
Tr. Latius demum eſt operepretium iuiſſe
Recte edepol mōes.Si.eho.iſtū puer cirūduce haſce ædis:& ꝯclauia

Conclauia. Ductare.

Nam egomet ductarem:niſi mihi eſſet ad forum negocium
Te. Apage iſtum a me nihil moror ductarier quicquid eſt.
Si. Perductet quiſpiam ædes dico? Te.ergo intro eo igitur
Sine perductore.Si.ilicet? Te.ibo intro igitur.
Tr. Mane ſis uideā ne canis? Te.age dum uide eſt? Si.abi.Te.canis ē

Productor dicet. Directa

Abi directa? Tr.eſt.Si.abi hinc in malam crucem:at etiam reſtas
Te. Eſt.Si.abi hinc:nihil pericli eſt.age tam placida eſt
Quam fœta:qua uiſere intro audacter licet.
Ego eo hinc ad forum? Tr.fecisti commode bene ambula.
Te. Tranio age canem iſtam a foribus abducat face
Et ſi non metuenda eſt.Tr.quin tu iſtā aſpice.ut placide accubat
Niſi moleſtum inuideri te:atque ignauum iam ut lubet.
Te. Sequere hac me igit? Tr.eqdē haud uſq; ab ædibus abſcedā tuis.

Daniſta.Tranio.Teuropides.Simo.

Da. Erui qui cū culpa carent:tum malum metuunt

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Vtibiles
Hi ſolent eſſe heris utibiles:nam qui nihil metuunt
Poſtq̄ ſunt malum meriti:ſtulta ſibi expetunt conſilia
Exercent ſeſe ad curſuram:fugiunt:ſed hi ſi reprenſi ſunt
Faciunt a malo peculio:quod nequeunt augent ex pauſil
Mihi in pectore conſilii mala rem prius
Q uam ut meum.
Vt adhuc mihi fuit corium:eſſe oportet
Sincerum:atque ut uetem uerberare.
Impluit.
Si huic impetabo.prope tectum habebo malū.
Cum impluit cæteros ue impluat mihi.
Nam ut ſerui uolunt eſſe herum:ita ſolet
Plagigeruli
Boni improbi ſunt.malus fuit.nam nunc domi
Noſtræ tot peſſimi uiuont peculii ſui prodigi
Plagigeruli:ubi aduerſum:ut eant uocantur
Hero:non eo:moleſtus neſcis:ſcio quo ꝓperas.geſtis
Aliquo iam hercle ire uis mula foras paſtum.
Dicraſtini.
Bubulis exuuiis.
Bene merens hoc precium.unde auſcultaui foras:
Solus nunc eo aduerſum hero ex plurimis ſeruis.
Hoc di craſtini cum herus reſciuerit mane
Caſtigabit eos bubulis exuuiis
Poſtremo minori ſpero tergum illorum q̄ meum.
Miſericordias tandem habere hominem oportet
Morare hercle facis.ſubſequere fiat
Do tibi ego operam ſenex illic ē.Tr.hē tibi adduxi hominem.
Si. Saluom te aduenîſſe peregre gaudeo teuropides.
Flocciaxis
Te. Di ament.Si.inſpicere ædis te has uelle aiebat mihi:
Te. Niſi tibi incōmodū ē.Si.imo ē cōmodū i intro.atq; inſpice
Tr. At enim mulieres:Si.caue tu ullam flocciſaxis mulierum
Q ua libet perambula ædes oppido tanq̄ tuas
Te. Tanq̄.Tr.ha caue ne illi obiectes nunc in ægritudine
Te has emiſſe:non tu uides hunc uultu ut triſti ē ſenex:
Te. Video.Tr:ergo irridere ne uideare:& geſtire admodum
Noli facere mentionem te emiſſe.Te.intelligo
Et bene monitum duco:ac eſſe exiſtimo humani ingenii.
Factū uolo
Perductor.
Q uid nūc.Si.quin tu is itro:atq; ocioſe pſpecta ut lubet.
Te. Bene boniq; arbitror te facere.factum edepol uolo:
Perductet.
Vestibulū.
ambulacrū
Luculentū.
Si. Vin q pducitet:Te.apage iſtum pductorem non placet.
Si. Q uid ē.Te.errabo potius q̄ perductet quiſpiam.
Tr. Vide ueſtibulum ante ædis hoc.& ambulacrum cuiuſmodi.
Te. Luculentum edepol.Tr.age ſpecta poſtes cuiuſmodi.
Q uāta firmitate facti:& quanta craſſitudine.
Te: Non uideor uidiſſe poſtis pulchriores.Si.pol mihi
Eo precio empti fuerant olim:Tr.audin fuerant dicere
Vix uidetur continere lachrymas.Te.quanti hoſce emeras:
Si. Tris minas pro iſtis duobus præter uecturam dedi.

A primo
Ab intimo
Tr. Hercle qui multo improbiores ſunt:quā a primo credidi.
Te. Q ua propter:Tr.quia edepol ambo ab infimo terram ſecant.
Si. Intempeſtiuos exciſos credo:id eis uitium nocet.
iducti pice
Pultifagus
Coagmēta
Atq; etiam nunc ſatis boni ſunt.ſi ſunt induti pice.
Nō enim hec pultifagus opifex opera fecit barbarus.
Tr. Viden coagmēta i forib⁹.Te.uideo.Tr.ſpecta quā arcte dormiūt.
Cōniuent
Te. Dormiunt:Tr.illud quidem ut cōniuent uolui dicere
Satin habes:Te.ut qcquid magis ꝯtemplor:tāto magis placet.
Duo uulturios.
Vellitat.
Intuor.
Obtuor.
Tr. Viden pictum ubi ludificatur cornix una uulturios duo.
Cornix aſtat.ea uulturios duo uiciſſim uellitat.
Q uæſo huc ad me ſpecta.cornicem ut conſpicere poſſis
Iam uides:Te.profecto nullam equidem illic cornicē intuor:
Conſpicor.
Contuor
Tr. At tu iſtac ad uos obtuere.quoniam cornicem nequis
Conſpicari:ſi uulturios forte duos poſſis contui.
Te. Omnino ut te abſoluam:nullam pictam conſpicio hic auem
Tr. Age iam mitto:ignoſco ætati non quis obtuerier.
Te. Nec quæ poſſum:ea mihi profecto cuncta uehementer placent.
Bucedæ.
Reſtio.
Da. Illi erunt bucedæ multo potius.q̄ ego ſim reſtio.
Mane tu atq; aſſiſte illico:Tr.moleſtus ne ſis:nemo dat.
Datas
Age quid lubet:tu ſolus credo fœnore argentum datas.
Da. Cedo fœnus.redde fœnus:fœn⁹ reddite daturin eſtis:fœn⁹ actutū
mihi:date mihi fœn⁹.Tr.fœn⁹.illic fœn⁹.hic neſcit qdē niſi fœnus
Fabularier ueto te neq; ego tetriorem bellum
Vidiſſe me unquā queq̄ te cenſeo
Da. Non edepol nunc me iſtis tu uerbis territas.
Callidum hoc eſt.& ſi procul abeſt urita male
Te. Q uid illud eſt fœnus:Da.& ſortē dabit pater:cū adueniet pegre
Tr. Iam multo prius is tibi.& fœnus & ſortem dabit.
Incōciliate.
Ne inconciliate:quid nos porro poſtules.
Vide num moratur:Da.quin feram ſi quid datur.
Te. Q uid ais tu:Tr.quid uis:Te.quis illic ē:quid illic petit
Q uid philolachetem gnatum compellat:ſic & præſenti
Tibi facit cōuicium:quid illi debetur:Tr:obſecro hercle iube
Obiici argētum ob os impurum beluæ.Te.Iubeam:
Iube in hominem argenteos uerberarier.
Da. Perfacile ego ictus perpetior argenteos.
Te: Q uod illud argētum eſt:Tr.huic debet philolaches
Paulum.Te.quantulū.Tr.quaſi quadraginta minas.
Ne ſane id multum cenſeas.Te.paulū id quidem eſt
Tr. Audin uidetur obſecro hercle idoneus
Daniſta:qui ſit genus quod improbiſſimum eſt.
Te. Nō ego iſtuc curo:q ſit:unde ſit:id uolo mihi dici.id me ſcire expe
Ab eo etiam argenti fœnus creditū audio: (cto
Tr. Q uattuor quadraginta illi debentur minæ
Dic te daturum ut abeat.Te.egon dicā dare.Tr.dic.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Te. Ego ne? Tr. tu ipſus dic: modo auſculta mihi
Promitte age inquam: ego iubeo. Te. reſponde mihi
Quid eo eſt argento factum? Tr. ſaluũ eſt. Te. ſoluite
Voſmet igitur ſi ſaluũ eſt. Tr. ædes filius tuus emit.
Patrizat.
Te. Aedis. Tr. ædis. Te. euge philolaches patrizat. iã hõ
In mercatũ auortitur: ain tu ædis. Tr. inquã
Te. Sed cuiuſmodi. Tr. q ſcire poſſum? Te. uah. Tr. qd eſt?
Claras cã norẽ merũ.
Te. Ne me roga. Tr. quid ita ſpeculo claras canorẽ merum
Te. Bene hercle factum: qd eas quãti deſtinat dãiſta etiã reſpis.
Da. Mihi moleſtus ne ſis. Tr. uide ut faſtit ſimia.
Da. Mihi ſum libet eſſe quid hic curas: manes ne illico.
Aeratus amat.
Tr. Impure paraſite: qui paraſitus ſum. Da. ego enim dicam
Cibo perduci potes quo uis? Tr. ferocẽ facis: quia te æratus amat.
Da. Nun oculi dolent? Tr. cur? Da. quia fumus moleſtus.
Plumbei nummi.
Tr. Tace ſis faber qui cudere ſoles plumbeos nummos.
Da. Non potes tu cogere me ut tibi maledicam.
Culcitulã
Tr. Noui te. rus me ſuam quidem pol culcitrulam optat.
Da. Si ſobrius ſis male non dicas: tibi obtempem: cũ tu mihi nequeas.
Tr. At tu mecum peſſume aduerſus quæſo hercle abſtinet
Iam ſermonem de iſtis rebus. Da. faciam & pultabo fores.
Tr. Heus ecquis hic eſt. maximam qui is iniuriam
Foribus defendat. Da. ecquis ecquis huc exit: atq aperit.
Cauto op⁹
Nemo hinc quidem foras exit. ut eſſe addecet neq̃ hoies: ita ſunt.
Mercimõiũ
Sed eo magis cauto ẽ opus: ne huc exeat q male me mulctet.

Tranio ſeruus. Teuropides ſenex.

Ablectę ædes.
Tr. Vid tibi uiſum eſt mercimonii? Te. totus gaudeo.
Tr. q Nũ nimio ẽptæ tibi uidenť: Te. nunq̃ edepol ego me ſcito
Vidiſſe unq̃ ablectas ædes niſi mõ haſce: Tr. ecqd placẽt.
Te. Ecquid placent me rogas? immo hercle uero perplacent.
Tr. Cuiuſmodi gynæcium: quod porticũ. Te. inſanum bonam:
Non equidem ullã in publico eſſe maiorem hac exiſtimo.
Tr. Quin ego ipſe: & philolaches in publico omnis porticus
Sumus cõmẽſi. Te. quid igitur. Tr. longe omnium longiſſima eſt:
Talẽta præſentaria.
Te. Dii imortales mercimonii lepidi hercle nunc ferat
Sex talenta magna argenti pro iſtis præſentaria
Nunq̃ accipiet? Tr. ſi recte accipere cupies ego nunq̃ ſinã.
Te. Bene res noſtra collocata eſt iſtoc mercimonio.
Suaſor. Impulſor.
Tr. Me ſuaſore atq impulſore id factum audacter dicito.
Cui ſubegit fœnore argentum ab daniſta ut ſumeret
Seruauiſti omnẽ ratẽ. Arraboni.
Quod iſti dedimus araboni. Te. ſeruauiſti omnem ratem.
Tr. Nempe octogita debenť huic minæ? Te. at immo amplius
Hodie accipiat. Tr. itam enim uero ne qua cauſa ſubſiet
Captiõi ſit. Loculo.
Vel mihi denumerato: ego illi porro denumerauero
Te. At enim nequid captõni mihi ſit ſi dederim tibi?
Tr. Ego ne te loculo modo auſim dicto aut facto fallere?

Te. Egon abs te auſim: nõ caue: ne quidem mittã tibi.
Tr. Quia tibi unq̃ quicq̃ poſtq̃ tuus ſum uerborum dedi.
Te. Ego eni caui recte? Tr. eãdẽ inis gratiã. Te. atq aio meo
Sat ſapio ſi abs te modo uno caueo. Tr. tecũ ſentio.
Te. Nunc abi rus dic me aduenisse filio. Tr. faciam ut uoles.
Te. Curriculo ubi iube in urbem ueniat iam ſimul tecũ licet.
Tr. Nunc ego me illa per poſticum ad congerrones conferã: cõgerrones
Dicã ut hic res ſunt quietæ: atq ut hunc hinc amouerim.

Aduerſitor. Daniſcus. Teuropides ſenex.

h Ic qdem neq cõuiuarũ ſonitus itidẽ ut ante hac fuit
Neq tibicinã cantantem: neq aliũ queq̃ audio.
Te. Quæ illec res ẽ: qd illic homines quærunt apud ædis meas.
Quid uolunt: qui intro ſpectant? Da. pergam pultari hoſtiũ Pultari
Heus reclude: heus tranio & iam aperis? Te. quæ hæc eſt fabula:
Da. Etiam ne aperis? callidamanti noſtro aduorſum uenimus.
Te. Heus uos pueri. quid iſtic agitis? quid iſtas ædis frangitis.
Da. Herus hic noſter potat. Te. herus hic ueſter potat? Da. ita loquor
Te. Puer nimium delicatus. Da. ei aduerſum uenimus.
Te. Cui homini. Da. noſtro. quæſo quotiens dicẽdum eſt tibi.
Te. Puer hic nemo habitat: nã te eſſe arbitror puerum ꝓbum.
Da. Non hic philolaches adoleſcens habitat hiſcæ ædibus?
Ad. Senex hic cerebroſus ẽ certe? Da. erras peruerſe pater. Cerebroſus
Nam niſi hic hodie emigrauit aut heri: certo ſcio hic habitare
Te. Quin ſex menſes iam hic nemo habitat. Da. ſomnias. Te. ego ne?
Tu tu. Te. ne moleſtus: ſine me cũ puero loqui nemo habitat.
Habitat ꝓfecto: nam heri & nudius tercius: quartus: quintus. Nudius qr tus: quitus
Sextus. uſq poſtq̃ hinc peregre eius pater abiit.
Nunq̃ hic triduũ unum defitũ eſſe: & bibi.
Te. Quid agis? Da. triduũ unum eſt haud intermiſſum hic eẽ & bibi Defitũ eſſe & bibi.
Scorta duci: pergræcari: fidicinas tibicinas ducere.
Quis iſtæc faciebat? Da. philolaches. Te. quid philolaches? ꝑgræcari.
Da. Cui patrem teuropidem eſſe opinor. Te. hei occidi
Si hæc hic uera memorat: pergam porro percontarier.
Ain tu iſtic potare ſolitũ philolachem iſtũ qſquis ẽ cũ hero ueſtro
Da. Hic inquam. Te. puere præter ſpeciem ſtultus es uide ſis ne forte
Ad merendam quopiam diuorteris. atq ibi melius q̃ ſatis fuerit Merenda
Biberis. Da. qd ẽ? Te. ita dico ad alias ædis perperam ne ueneris.
Da. Scio quo me ire oportet: & quo me ueneri noui loq philolaches hic
Cuius ẽ pater teuropides: q poſtq̃ ad mercatũ abiit (habitat
Hic tibicinã liberauit. Te. philolaches ergo. Da. ita philematiũ qdẽ
Te. Quãti? Da. triginta talentis. Te. μαπον ἄπολλω. Da. ſed minis.
Te. Ain minis triginta amicam deſtinatum philolachem? Da. aio.
Te. Atque eam manu emiſiſſe? Da. aio. Te. & poſtq̃ eius hic pater
Sit profectus peregre. perpotaſſe aſſiduo tuo cũ domino. Da. aio Aio.
Te. Quid ais? ædis hic proxumas. Da. non aio. Te. quadragita & ddit

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Vſque pignori? Da.neq; iſtud aio. Te.ei perdis. Da.imo ſuum
Patrē illic pdit. Te.uera cātas uana uellē: patris amicus uidelicet
Dapſiles ſumptus.
Heu edepol patrem eum miſerum prædico. Da.nihil hoc quidē.
Triginta minæ præter q̄ alios dapſiles ſumptus facit.
Perdidit patrem unus iſtic ſeruos acerrimus tranio.
Herculi cō terere q̄ſtū
Is uel herculi conterere queſtum poteſt. Te.ædepol
Ambure e
Me eius patris miſeret: qui cum iſtæc ſciet facta: ita amburet
corculum.
Miſero ei corculum carbunculus: ſi quidem iſtæc uera ſunt.
Merear.
Da. Q uid merear quāobrem mentiar: heu uos ecquis haſce aperit?
Comeſſatū
Te. Q uid ita pultas ubi nemo intus ē. alio credo comeſſatū
Abiſſe. Da.abeamus nunc iam. Te.puer iā ne abis
Libertas pe nula eſt ter go tuo.
Libertas penula eſt tergo tuo? Da.mihi niſi herum
Vt metuam & curē. nihil ē qui tergum tegā?

Teuropides. Simo ſenes duo.

p Eri hercle. quid opus ē uerbis: ut audio
Non equidem in ægiptum hinc modo uectus
ſolas terras
Fui: ſed etiam in terras ſolas: oraſque ultimas
Sum circumuectus: ita ubi nunc ſim neſcio
Scibo.
Verum iam ſcibo: nā eccum unde ædis filius
Meus emit: quid ais tu. Si.a foro incedo domum
Efferri mor tuum.
Te. Num quid præceſſit ad forum hodie noui?
Si. Etiam. Te.qd tandē. Si.uidi efferri mortuū? Te.hem
Si. Nouū unum uidi efferri mortuū foras
Reqritas.
Modo uixiſſe eum aiebant. Te.ut capiti tuo:
Si. Q uid tu ocioſus res nouas requiritas.
Te. Q uia hodie adueni peregre: promiſi foras:
Voca me
Si. Ad cænā ne me tu euocare cenſeas. Te.haud poſtulo edepol
Verū cras niſi prius uocauerit me apud te cœnauero.
Si. Ne iſtuc quidem edepol poſtulo? Te.niſi quid magis
Es occupatus. operam mihi da maxime: minas triginta
Accepiſti quaſi iā a philolachete. Si.nūq nummum quod ſciam.
Arraboni dedit.
Te. Q uid a tranione ſeruo. Si.multo id minus.
Te. Q uas arraboni tibi dedit. Se.quid ſomnias?
Te. Ego ne. Si.at quidem tu. Te.qui iſtoc te ſperas modo
Poteſſe diſſimulando infectum hoc reddere?
Si. Q uid autem. Te.quod me abſente hic filius
Negocii geſſit. Si.mecum ut ille hic hic geſſerit
Dum tu hic abes negocii: quidnam aut quo die.
Te. Minas tibi octoginta argenti debeo. Si.non mihi quidem hercle.
Ire iſicias
Verum ſi debes cedo? fides ſeruanda ē: ne ire inficias poſtules.
Te. Profecto non negabo debere & dabo: tu caue quadraginta
Accepiſſe hic ne neges? Si.quæſo edepol huc me aſpecta
Et reſponde mihi: te uelle uxorem aiebat tuo nato dare.
Ideo ædificare hoc uellē aiebat in tuis. Te.habeo ſatis
Hic ædificare uolui? Si.ſic dixit mihi. Te.hei mihi diſperii uos o

Turbauit. Exturbauit
Vicini: peri. interi. Si.nunq̄d tranio turbauit? Te.immo
Exturbauit omnia. Si.te ludificatus ē. Te.me hodie idignis modis
deludificat⁹
Si. Q uid tu ais? Te.hæc res ſic eſt ut narro tibi.
In ppetuū modum.
Deludificatus eſt me hodie in perpetuum modum
Nunc te obſecro: ut me bene iuues: operamq; des.
Si. Q uid uis? Te.i mecum obſecro una ſimul.
Si. Fiat. Te.ſeruorumq; operam: & lora mihi cedo.
Se. Sume. Te.eademq; opera hac tibi narrauero.
Q uis me exemplis hodie ludificatus eſt.

Seru⁹ Tranio Teropides. Simo ſenex Lorarii. Daniſta.

Quis exem plis.
Vi homo timidus erit in rebus dubiis is nauci nō erit
Nauci
q Atq; ecquidem quid id eſſe dicam uerbū nauci neſcio
Nam herus me poſtq̄ rus miſit: ut filium ſuū accerſerem
Angiport⁹
Ab illo per angiportum ad ortum noſtrum clanculum
Hoſtium: quod in angiportu eſt orti pateſeci fores.
Eaq; eduxi omnem legionem: & maris: & fœminas.
Poſtq̄ ex obſidione in tutum eduxi maniplares meos:
Capio con ſilium.
Capio conſilium: ut ſenatum congeronum conuocem.
Senatus cō geronum
Q uoniam cum uocaui: atq; illi me e ſenatu ſegregant.
Vbi egomet uideo uerti rem in meo foro: quantum poteſt
Facio idem: quid plurimi. quibus res timida aut turbida eſt
Pergunt turbare: uſque ut quid ſit conquieſcere:
Nam ſcio equidem nullo pacto: iam eſſe poſſe clam ſenē
Sed quid hoc eſt. quod foris concrepuit proxima uicinia
Guſtare ſer monem.
Herus meus hic quidē eſt: guſtare ego eius ſermonem uolo:
Te. Illico contra limen aſtate illic: ut cum extemplo uocem
Continuo exiliatis: manicas celeriter connectite.
Si. Talentis a magnis totidem qu ot ego & tu ſumus
Si arraboni has dedit quadringinta minas.
Hic ſumpſit quaſi dedimus: ſatin intelligis?
Nam poſtq̄ hic ædis uiderat: ut dixi tibi.
Cōtinuo ē alias ædis mercat⁹ ſibi. Te.bene hercle factū
Tr. Heus iam aperit meridie. abſolue huc quæſo uomitum
Ne hic nos enecet: qnattuor q̄draginta illi debēt minæ
Et ſors: & fœnus: tantū eſt. Da.nihilo plus peto:
Vno nūmo plus.
Tr. Velim quidem hercle ut uno nummo plus petas
Da. Adoleſcens mecum rem habet. nempe abs te petit.
Te. Petito cras ab eo? Da.ſat habeo. ſi cras fero.
Tr. Malum quod dii deæq; omnes duint.
Ita mea conſilia peruertit peniſſime
Peniſſime.
Nullum edepol hodie genus eſt hominum tetrius:
Nec minus bono cum iure q̄ daniſticum.
Daniſticū genus.
Te. Q ua in regione iſtas ædis emit filius.
Tr. Ecce autem perii. Te.dicis ne hoc quod te rogo:
Tr. Dicam. ſed nomen domini quæro quod ſiet.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Te. Age cōminiſcere ergo. Tr. quid agam nunc iam?
Niſi in uicinum hunc proximum mendacium
Eas emiſſe ædis huius dicam filium
Calidū mē dacīū optimum.
Callidum hercle audiui eſſe optimum mendacium
Quicquid dei dicunt id decretū ē dicere? Te. qd igitur iā cōmēt?
Tr. Dii iſtū perdiunt: imo iſtunc potius de uicino hoc proximo
Tuus emit ædis filius. Te. bona fide. Tr. ſi quidem es argentum.
Redditurus: tum bona: ſi redditurus non es: non emit bona.
Te. Non ī loco emit ꝑbono. Tr. imo optimo? Te. cupio hercle īſpicēī
Has ædis: pulta dum fores atqꝫ euoca aliquem itus a te tranio.
Tr. Ecce autem iterum nūc quid dicā neſcio. iterū iam ad unū ſaxum
Me fluctus efferūt. qd nūc hercle. qd nūc faciā. ecce māifeſto tēor
Bonū equū
Te. Euoca dum aliquem foras roga circunducat
Tr. Heus tu: at hinc ſunt mulieres uidendum eſt primum.
Vtrum eſſe uelint ne: an nō uelint. Te. bonum æquūqꝫ oras
Percontare & roga: ego hic tātiſper: dum exiſto: operiar foris.
Ludificator
Tr. Dii te deæque omnes funditus perdant ſenex.
Ita mea conſilia undiqꝫ oppugnas mala.
Te: Ego illum ante ædis præſtabo ludificatorem meum.
Cuius ego hic ludificabo corium. ſi uiuo probe.
Docte Aſtute.
Tr. Res palam eſt: nunc te uidere melius eſt quod agas tranio
Docte atqꝫ aſtute mihi captandū ē cū illoc: ubi illuc aduenerit
Mittā lineā
Non ego illi extemplo ita meum oſtendā ſenſum.
Mittam lineam: diſſimulabo me horum quicquam ſcire.
Verba illi.
O mortale malum: alter hoc athenis nemo doctior dici poteſt.
Verba illi non magis hodie quiſq̄ q̄ lapidi pōt.
Aggrediar hoiem appellabo. Te. nūc ego ille huc ueniat uelim.
Tr. Si quidem pol me quæris ad ſum præſens præſenti tibi
Te. Euge tranio quid agitur? Tr. ueniunt ruri ruſtici.
Philolaches iā hic aderit. Te. edepol mihi opportune aduenit
Noſtrū ego hunc uicinum opinor eē hoiem audacem. & malum
(Nā niſi hic hodie emigrauit aut heri certo ſcio hic habitare)
Tr. Qui dum? Te. q negat nouiſſe uos. Tr. negat. Te. nec uos ſibi
Nūmum unquā argēti dediſſe. Tr. abi ludis me: credo haud negat
Te. Immo edepol negat profecto: neqꝫ ſe haſcæ ædis philolachi
Vendidiſſe: Tr. eo negauit ſibi datum argentum obſecro.
Dare ſuos queſtioni
Te. Quin iuſiurandum: pollicitus eſt dare ſe. ſi uellem mihi
Neqꝫ ſe haſce ædis uendidiſſe: neqꝫ ſibi argentū datum eſſe.
Dixi ego iſtuc idē illi. Tr. qd ait. Te. ſeruos pollicitus eſt dare.
Suos mihi omnes quæſtioni: nugas nunq̄ mihi edepol dabit.
Tr. Dat profecto: qn & illum in ius inueniam mane.
Te. Experiar ut opinor: certum eſt mihi: Tr. hominem cedo.
Mancipio poſcere.
Te. Quid ſi igit̄ ego accerſam hoies. Tr. factū eſſe iam oportuit
Vel hominē iube ædis mācipio poſcere. Te. imo primum uolo
Quæſtioni accipere ſeruos. Tr. faciundū edepol cenſeo

Ego interim hāc arā occupabo. Te. quid ita? Tr. nullā rē ſapis
Ne enim illi hic cōfugere poſſint. quæſtioni quos dabit
Hic ego tibi præſidere bone interbitat quæſtio.
Te. Surge. Tr. minime. Te. ne occubaſſis obſecro: armati cur ſiens
Interbitat.
Quia enim id maxime uolo. ut illi iſtoc confugiant ſine
Tanto apud iudicem hunc argenti condēnabo facilius
Tr. Quod agas. quid tu porro uis ſerere negocium
Quod agas id agas. ſerere negotium.
Neſcis q̄ meticuloſa res ſit: ire ad iudicem.
Meticuloſa
Te: Surge dū huc: eſt ɔſulere igitur quiddā quod tecum uolo.
Tr: Si tamen hinc ɔſilium dedero: nimio plus ſapio ſedens.
Tunc ɔſilia firmiora ſunt de diuinis locis.
De.
Te: Surge ne nugare: aſpice dum ɔtra me? Tr. aſpexi. Te. uides.
Tr. Video: huc ſi quis intercedat tertius pereat fame.
Te. Qui dum? Tr. quia nihil quæſti ſit: mali hercle ambo ſumus.
Nihil q̄ſti.
Te. Perii? Tr. quid tibi eſt. Te. dediſti uerba: qui tandem probri
Dediſti uerba.
Me emunxit? Tr. uide ſi ſatin recte nūmi huc fluunt.
Emunxit
Te. Immo etiā cerebrū quoqꝫ omnem e capite emunxi herum
Nam omnia malefacta ueſtra repperi radicitus
Radicitus.
Nō radicitus qdem hercle ueꝝ etiam eradicitus
Eradicitus.
Nūquam edepol hodie inuitus deſtinauit tibi.
Iam iube ignem. & carnem carnifex circūdari.
Tr. Ne faxis. nam elixus eſſe q̄ aſſus ſoleo ſuauior.
Elixus. Aſſus.
Te. Exēpla edepol faciā ego in te. qa placeo exemplum expetis.
Te. Loquere cuiuſmodi reliqui quom hinc abibam filium.
Tr. Cum pedibus manibus: cum digitis: auribus: oculis: labris
Te. Aliud te rogo. Tr. aliud ego nunc tibi reſpondeo.
Sed eccum tui gnati ſodalem uideo huc incedere
Callidamatem: illo præſente mecum agito ſi quid uoles.

Callidamates. Adoleſ. Teuropides. ſen. Tranio. Se.

Somnum ſepeliui. obdormiui crapulam
Cal. Bi ſomnū ſepeliui omnēqꝫ obdormiui crapulam.
u Philolaches ueniſſe mihi ſuum peregre huc patrem
Quoqꝫ modo hominē ad ſeruos ludificatum ſit.
Ait ſe metuere in conſpectu accedere.
Nunc ego de ſodalitate ſolus ſum orator datus.
De ſolidita te.
Qui a patre eius conciliarem pacem: atqꝫ eccum optime.
Pacē a pr̄e cōciliare.
Iubeo te ſaluere: & ſaluos cum aduenis teuropides
Peregre gaudeo: hic apud nos hodie cœnes. Te. ſic tale
Callidamate te dii ament: de cœna facio gratiam.
Cal. Quin uenis. Tr. promitte ego ibo pro te ſi ire non libet
Te. Verbero ēt irrides? Tr. qn me ꝑ te ire ad cœnam autumo.
Verbero Autumo
Te. Non enim ibis: ego ferare faxo ut meruiſti in crucem.
Tr. Age mitte iſta hæc & me ad cœnam dic iturū: qd taces?
Cal. Sed tu iſtic quid confugiſti in aram inſcitiſſimus?
Inſcitiſſim⁹
Tr. Adueniens perterruit me loquere nunc quid fecerim
Nunc utriſqꝫ diſceptator eccum adeſt age diſputa.
diſceptator

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Te: Filiũ corrupiſſe aio te meum:Cal.auſculta modo:
Fateor peccauiſſe:amicam liberaſſe abſentem fœnori
Argentum ſumpſiſſe:id eſſe abſumptum prædico:
Catus.
Nũc qd aliud fecit niſi quod faciunt ſũmis gnati generibus.
Tr. Herile mihi tecum cauendum eſt nimis quis orator catus:
Te. Sine me dum iſtuc iudicare.ſurge ego iſtuc adſedero.
Maxime accipite huc ad te litẽ enim iſtic:captio eſt.
Tr. Fac ego ne metuam.& tu meam timeas uicem
Iam minori ſcio predum.Te.quibus modis
Me ludificatus eſt.Tr.bene hercle factũ.& factum gaudeo
Sapere iſta ætate oportet.quis capite candido.
Te. Q uid ego nunc faciã.ſi amicus dephilo aut philomontes.
Tr. Dicito his quo pacto:tuus te ſeruos ludificauerit
Optimas fruſtrationes dederis in comœdiis.
Cal. Tace parumper ſine me uiciſſim loqui auſculta.Te.licet.
Cal. Omnium primum ſodalem me eſſe ſcis gnato tuo.
Is adiit me.nam illum prodire pudet in conſpectum tuum
Propterea quia fecit.quæ te ſcire ſcit nunc te obſecro
Stultitiæ adoleſcentiæque eius ignoſcas.tuus eſt:
Scis ſolere illac ætate tali ludo ludere.
Q uicqd fecit:una nobiſcum fecit.non delinquimus.
Fœnus.ſortem.ſumptũq omnem.qui amica eſt.omnia
Impetrabil' orator.
Nos dabimus.nos conferemus.noſtro ſũptu.non tuo.
Te. Non potuit uenire orator magis ad me impetrabilis
Q uam tu.neq illi ſum iratus neq quicq̃ ſubcenſeo
Immo me præſente.amato.bibito.facito quod lubet.
Si hoc pudet feciſſe ſumptum:ſuplicii habeo ſatis.
Diſpudet Quid me fiet.
Tr. Diſpudet.iſtam ueniam quid me fiet nunc iam
Te. Verberibus cedere lutum pendens:tam & ſi pudet.
Remitte noxiam.
Interimã hercle:Cal.ego iubeo fac iſtã cunctã gratiã.
Tranioni remitte quæſo hanc noxiam cauſa mea.
Te. Aliud quid uis impetrari a me facilius perferam.
Q uam ut non ego iſtum pro ſuis factis peſſumis
Peſſũ p̃mã. Reſtat
Peſſum premã: Tr.mitte quæſo tu me.Te.uidẽ ut reſtat furcifer.
Cal. Tranio:Te.quin ſapis tu quieſce hanc rem modo petere.
Exoro.
Ego illum uerberibus ut ſit quietus ſubegero.
Tr. Nihil opus profecto.Cal.age iam ſine te exorarier.
Te. Nolo.Cal.quæſo hercle.Te.nolo inquã ores.nequicquam uenis.
Cal. Hanc modo unam noxiam unã quæſo hanc cauſa mea
Grauaris. Cõme eam gratiam.
Q uid grauaris quaſi gratiam non cõmeream.
Si aliam noxiam.ibi utrunq & hoc & illud poteris ulciſci probe
Sine te exorẽ.Te.age:habe:abi impune:hem huic habeto gratiã:
Spectatores fabula hæc eſt acta:uos plauſum date.

Plauti comici feſtiuiſ. Menæchmi.

Argumentum.

m Ercator ſiculus cui erant gemini filii
Ei ſubrupto altero:mors obtigit
Nomen ſubrepti illi inditq domi eſt
Auos paternus.facit menehmum ſoſidem
Et is germanum poſtq̃ adoleuit quæritat
Hic fuerat auitus ille ſubrepticius
Subrepticius
Menæchmum omnes ciuem credunt aduenam:
Eumq appellant.meretrix.uxor.& ſocer:
Hi ſe cognoſcunt fratres poſtremo inuicem.

Prologus.

ſ Alutem primum iam a principio propiciam
Mihi atq uobis ſpectatores nuncio.
Adporto uobis plautum lingua nõ manu
Q uæſo ut benignis accipiatis auribus.
Nunc argumentum accipite:atq animum aduortite
Conferã in uerba paucíſſima.
Q uam potero in uerba conferam pauciſſima.
Atq hoc poetæ faciunt in comœdiis:
Omnis res geſtas eſſe athenis autumãt.
Q uo illuc uobis græcum uideatur magis.
Ergo nuſquam dicam:niſi ubi factum dicitur.
Græciſſat Atticiſſat. ſyciliciſſitat
Atq adeo hoc argumentum græciſſat tamen
Non atticiſſat:uerum ſyciliciſſat
Hermola'. De ciliciſmo Plautus ſepius & Hieronymus ſignificat autẽ peregrinum quaſi cilicem natũ proindeq imperitus atq barbar' unde κιλικιζειν ortũ eſt. Martialis uero monet imperitum ne uelit iurare p Anchialẽ hoc ẽ per numina pegrina quaſi romanus.
Eelogium.
Huic argumento ante elogium hoc fuit
Demẽſum.
Nunc argumentum uobis demenſum dabo
benignitas.
Non modio neq trimodio:uerum ipſo horreo.
Tantum ad narrandum argumentũ adeſt benignitas.
duo gemin'
Mercator quidam fuit ſyracuſis ſenex.
Ei ſunt nati filii duo gemini.
Mater pro nutrice. Mammam dabat.
Ita forma ſimili pueri:ut mater ſua
Non internoſſe poſſet quæ mammam dabat.
Neq adeo mater ipſa.quæ illos pepererat:
Vt quidem ille mihi dixit qui pueros uiderat:
Septuẽnes.
Poſtq̃ iam pueri ſeptuẽnes ſunt:pater
Onerauit nauem magnam multis mercibus:
Imponit geminum alterum in nauem pater.
Tarentum auexit ſecum ad mercatum ſimul.
Illum reliquit alterum apud matrem domi.
Tarenti ludi forte erant:quom illuc uenit:
Mortales multi ut ad ludos conuenerant.
Aberrauit a patre.
Puer inter homines aberrauit a patre.
Epidamnienſis quidam ibi mercator fuit.
Is puerum tollit:auehitq epidamnum.
Pater eius poſtq̃ puerum perdidit:
Animum deſpondit.
Animum deſpondit aquis ægritudine.
Paucis diebus poſt tarenti eſt mortuus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Poſtq̄ ſyracuſas de ea re rediit nuncius
Ad auom puerorum:puerum ſubductum alterum
Patremq; pueri tarenti eſſe mortuum.
Immutat nomen auos huic gemino alteri.
Ita illum dilexit:qui ſubruptus eſt alterum
Illius nomen indit illi qui domi eſt:
Menæchmo idem quod alteri nomen fuit
Et ipſus eodem eſt uocatus nomine.
Propterea illius nomen memini facilius.
Q uia illum clamore uidi flagitarier
Ne mox erretis:iam nunc prædico prius:
Idem eſt ambobus nomen geminis fratribus.
Nunc in epidānum pedibus redeundū eſt mihi.
Vt hanc rem uobis examuſſim diſputem.
Siquis quid ueſtrum epidānum curari ſibi uelit:
Audacter imperato:& dicito.ſed ita
Vt det unde curari id poſſit ſibi.
Nam niſi qui nō argentum dederit:nugas egerit.
Nam niſi qui dederit:magis maiores nugas egerit.
Verū illuc redeo unde abii:atq; uno adſto in loco:
Epidānienſis ille.quem dudum dixeram.
Geminū illum puerum:qui ſubripuit alterum
Ei liberorum:niſi diuitiæ nihil erat.
Adoptat illum puerum ſubrepticium.
Sibi filium:eiq; uxorem dotatam dedit.
Eumq; heredem fecit:q̄ ipſe obiit diem.
Nam rus ut ibat:forte ut multum pluerat.
Ingreſſus fluuium rapidum ab urbe haud longule:
Rapide raptori pueri ſubduxit fides.
Abſtraxitq; hominem in maximam malam crucem.
Illi diuitiæ euenere maxumæ:
Iſtic habitat geminus ſubrupticius
Nunc ille germanus qui ſyracuſis habet
Hodie in epidānum uenit cum ſeruo ſuo
Hunc quæritatum geminum germanum ſuum.
Hæc urbs epidānus eſt:dum hæc agitur fabula:
Q uando alia agetur:aliud fiet oppidum.
Sicut familiæ quoq; ſolent mutari modo.

Peniculus. Paraſitus.

Vuentus nomen fecit peniculo mihi.
i Ideo quia menſam quando edo detergeo:
Homines captiuos qui cathenis uinciunt:
Et qui fugitiuis ſeruis indunt compedes
Nimis ſtulte faciunt mea quidem ſententia.
Nam homini miſero ſi ad malum accedit malum

Examuſſim diſputem
Curari qd
Maiores nugas egerit
Longule
Habet
Peniculus
Detergeo

Beroaldus. Iuuentus n. fecit peniculo. Vult paraſitus rationem reddere nominis ſui: & iō ſæpe peniculum uocitari ait: quia menſam detergere ſolebat: alludens uidelicet ad ſpongiam nomine peniculū quæ tergendis menſis adhiberi ſolebat: ut ergo ſpongia mēſam arget ſordes auferendo: ita ille menſam tergebat cibaria cuncta in uentrem congerendo. Idem paulo infra alludit ad uirile membrū dicens. Quem tu paraſitum queris adoleſcēs meum peniculum:eccū in uidulo ſaluum fero.

Maior libido eſt fugere.& facere nequiter.
Nam ſi ex cathænis eximunt aliquo modo:
Tum compediti ianuam lima præterunt.
Aut lapide excutiunt clauum.nugæ ſunt hæ:
Q uem tu aſſeruare recte ne aufugiat uoles
Eſca atq; potione uinciri debet
Apud menſam plenam homini roſtrum deliges.
Dum tu illi quod edat:& quod potet præbeas.
Suo arbitratu affatim quotidie.
Nunq̄ edepol effugiet tam & ſi capital fecerit
Facile aſſeruabis.dum eo uinclo uincies.
Ita iſtæc nimis lenta uincla ſunt eſcaria.
Q uam magis extendas:tanto aſtringant arctius
Nam ego ad menæchmum hunc eo:cui iam diu
Sum iudicatus:ultro eo ut me uinciat.
Nam illic homo homines non alit.
Verum educat recte:atq; nullus melius
Medicinā facit ita ē adoleſcens ipſius eſcæ maxumæ
Cerealis cœnas dat ita menſam extruit
Tantas ſtruices concinnat patinarias.
Standum eſt in lecto:ſi quid de ſūmo petas.
Sed mihi interuallum iam hos dies multos fuit.
Domi domitus ſum uſq; cum caris meis
Neq; edo neq; emo.niſi quod eſt cariſſimum.
Id quoq; iam cari qui inſtruūtur deſerunt.
Nunc ad eum inuiſo:ſi aperitur hoſtium.
Menæchmum eccum ipſum uideo ꝓgreditur foris.

Menæchmus Adoleſcens. Peniculus Paraſitus.

I mala.ni ſtulta:ni idomita.ipoſq; animi qđ uiro eſſe odio
n Vides tu te tibi odio hēas.preter hac ſimile tale pꝰ hūc diē
Faxis:faxo foris uidua uiſas patrē:nā quotiens ire uolo
Me retines:reuocas:rogitas quo ego eā q̄ rē agā qđ negocii gerā
Q uid detur:quid feram:quid foris egerim.
Potitorē domū duxi:ita omnē mihi rē neceſſe eſt loqui.
Q uicqd egi:atq; ago nimium ego te habui delicatā:nunc adeo
Vt facturus dicā.quando ego tibi ancillas.penū.lanā.aurum.
Veſtem purpuram bene præbeo:nec quicq̄ eges:malo cauebis
Si ſapis:uirū obſeruare deſines atq; adeo me nequicq̄ ſerues:ob eā
Induſtriā hodie ducā ſcortum ad cœnā.atq; aliquo cōducā foras
Pe. Illic homo ſe uxori ſimulat male loqui:loquitur mihi.
Nam ſi foris cœnat:profecto me haud uxorē ulciſcitur.
Me. Euax iurgio hercle tandē uxorem abegi ab ianua.
Vbi ſunt amatores mariti:dona quid ceſſant mihi conferre omnes
Congratulantes:qa pugnaui fortiter:hanc mō uxori intus pallam
Subrupui:ad ſcortū fero:ſi hoc đcet dari.facete uerba cuſtodi cate

Ianuam lima pſerūt
Roſtrum
Capital
Lenta uincla eſcaria
Iudicatus
Alit
Educat
Cerealis cœna
Struices cōcinnat
Standum
Cari
Impos animi
Potitorē duxi
Te habui delicatam
Vt facturꝰ dicam
Obſeruo
Seruo
Euax

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Pulchrũ.
ꝓbũ lepidũ
fabre.
Noſtrum
Auerti pdã
ab hoſtib⁹

Teneo dex
tra genium
meum.
Cõmodita
tis articulos
Luculentũ.
Catamitũ.

Adoneum

Cõburam⁹
diem.
Dimidiat⁹
dies ad
Vmbilicũ.

ab leonino
cauo.
Agitator
probus.
Identidem.
Aio nego.
De odore

olfactare.

Spurcatur.
naſum
Inlutibilis.

Diurna.
ſtella.

Cantharus

Samiæ fo
res.
Occecatas.
corpis can
doribus.

Hoc facinus pulchrũ ẽ.hoc probũ ẽ hoc lepidũ ẽ hoc factũ ẽ fabre
Meo malo a mala ſuſtuli.hoc ad damnum deferetur.
Auerti prædam ab hoſtibus noſtrum ſalute ſocium
Pe. Heus adoleſcens ecqua mihi iſtac pars ineſt
Me. Perii in inſidias deueni.Pen.immo in præſidium ne time.
Me. Quis homo ẽ?Pe.ego ſũ.Me.o mea cõmoditas o mea opportũitas
Salue.Pe.ſalue.Me.quid ais?Pe.teneo dextra genium meum.
Me. Non potuiſti magis per tempus mihi aduenire:q̃ aduenis.
Pe. Ita ego ſoleo:cõmoditatis omnis articulos ſcio.Me. uin tu facinus
Luculentũ iſpicere.Pe.qs id coxit coquus iam ſciã ſiqd titubatũ ẽ.
Vbi rliqas uidero.Me.dic mihi nũqd tu uidiſti tabulã pictã i piete
Vbi aquila catamitũ raperet:aut ubi uenus adoneum?
Pe. Sæpe ſed qd iſtæ picturæ ad me attinẽt.Me.age me aſpice.
Ecqd aſſimulo ſimiliter.Pe.q iſtic ẽ ornatus tuus. Me. dic hoiem
Lepidiſſimũ eẽ me.Pe.ubi eſuri ſum⁹.Me.dic mõ qd ego te iubeo
Pe. Dico homo lepidiſſime.Me.ecqd audes de tuo iſtuc addere
Atq̧ hilariſſime perge.Pe.non pergo hercle niſi ſcio qua gratia
Litigiũ eſt tibi cũ uxore.Me.hoc mihi abs te caueo cautius
Clam uxorẽ ubi ſepulchrũ habeamus atq̧ hũc cõburamus diẽ.
Pe. Age ſane igiť.quando æquũ oras:q̃ mox incendo rogum.
Me. Dies quidem iam ad umbilicũ eſt dimidiatus mortuus.
Remorate mihi.quom obloquere.Pe.oculũ effodito perſolum
Mihi menæhme ſi ullum uerbum faxo:niſi quod iuſſeris
Me. Concede huc a foribus.Pe.fiat.Me.etiã concede huc.Pe.licet.
Me. Etiam nunc concede audacter ab leonino cauo.
Pe. Heu edepol:ne tu:ego opinor eſſes agitator probus.
Me. Quidum.Pe.ne te uxor ſequatur:reſpectas identidem.
Me. Sed qd agis.Pe.ego ne:id enim qd tu uis:id aio atq̧ id nego:
Me. En ecquid tu de odore poſſis:ſiquid forte olfeceris
Facere coniecturã:captũ ſit collegiũ:hanc quã ego habeo
Pallam quid olet:abſtines ſũmum olfactare.
Pe. Agedũ odorare oportet ueſtimentũ muliebre.
Nec ex iſtoc loco ſpurcatur naſum odore inlutibili.
Me. Dii facta igitur hinc penicule lepide:ut faſtidis decet
Quid igiť quod olet reſponde.Pe.furtum:ſcortũ:prandium
Me. Nunc ad amicam defertur hanc meretricem
Erotium:mihi tibi atq̧ illi iubeo iam apparari prandium.
Inde uſq̧ ad diurnam ſtellam craſtinam potabimus.
Pe. Expedi te fabulatus:iam fores ferio.Me.feri.
Vel mane etiam mille paſſum cõmoratus cantharum,
Placide pulta.Pe.credo:ne fores ſamiæ ſient:
Me. Mane mane obſecro hercle ab ſe ecca exit.Pe.o ſolem uides
Statim ut occecatus præ huius corporis cãdoribus.

Erotiũ mulier.Peniculus Paraſitus.Menæchm⁹ adoleſcens

Er. Nĩ me mi menæchme ſalue qd ergo extra numerũ es mihi.
Me. a Idem iſtuc aliis aſcriptiuis ad legionem fieri ſolet.
Ego iſtuc mihi hodie apparari iuſſi apud te prœlium.
Hodie id feci:neq̧ uterq̧ pro illo potabimus.
Vter ibi melior bellator erit inuentus cantharo
Tu es legio.adiudicato cum utro hanc noctem ſies.
Vt ego uxorem:mea uoluptas ubi te aſpicio.odi male.
Er. Interim ne quis quin eius aliquid indutus ſis
Quid hoc eſt induuiæ tuæ:atq̧ uxoris exuuiæ.exoſa
Superas facile:ut ſuperior ſis mihi:q̃ quiſq̧:qui impetrat:
Pe. Meretrix tantiſper blandiť:dum illud quod rapiat:uidet.
Nam ſi amabas:iam oportebat naſum abreptum mordicus.
Me. Suſtine hoc penicule exuuias facere.q̃ ſuauium uolo
Pe. Cedo.Me.ſed obſecro hercle ſalta ſic cum palla poſtea.
Pe. Ego ſaltabo.M.ſanus hercle non es.Pe.ego ne.an tu magis.
Me. Si non ſaltas:exi igitur.nimio ego hanc periculo
Subripui hodie meo qdem animo:ab hippolyta ſubcigulum
Haud hercules æque magno unq̃ abſtulit periculo
Cape tibi hanc:quando una uiuis meis morigera moribus.
Pe. Hoc animo decet animatos eſſe amatores probos:
Qui quidem ad mendicitatem ſe properent detrudere.
Me. Quattuor minis ego emi iſtãc anno uxori meæ.
Pe. Quattuor minæ periere plane:ut ratio redditur.
Me. Scin qd uolo ego te accurare.Ero.ſcio.curabo quæ uoles.
Me. Iube igitur nobis tribus apud te prandium accurarier
Glandionicam ſuillam:laridum pernam itidem
Aut ſinciput.aut polimẽta porcia.aut aliquid ad eum modum
Madida quæ mihi appoſita in menſam miluinã ſuggerãt:
Atq̧ actutũ.Ero.licet ecaſtor.Me.nos prodimus ad forum.
Iam hic nos erimus.dum coquitur:interim potabimus.
Er. Quando uis ueni parata res erit.Me.propera modo,
Sequere.Pe.ego hercle uero te:& ſeruabo:& te ſequar.
Neq̧ hodie ut te perdam:meream deorum diuitias mihi:
Er. Euocate intus cylindrum mihi coquũ actutũ foras

Erotium meretrix.Clindrus coquus.

Er. ſ Portulã cape atq̧ argẽtũ.eccos tris nũmos habes.
Cy. Habeo.Ero.abi atq̧ abſoniũ affer:tribus uide qđ ſit ſatis
Neq̧ deſiat:neque ſuperſit.Cy.cuiuſmodi homines erunt
Ego & menæchmus.& paraſitus eius.Cy.iam iſti ſunt decem
Nam paraſitus octo hominum munus facile fungitur.
Er. Elocuta ſum conuiuas:cæterũ cura tu etiam
Cy. Cocta ſunt:iube ire accubitũ.Er.& redi cito. Cy.iam ego hic ero.

Menæchmus adoleſcens.Meſenio ſeruus.

n Vlla eſt uoluptas nautis meſenio maior
Meo animo q̃ cum ex alto procul

Merula. Sinciput inter edulia annumerať ſine diſcrimie ãterioris aut poſterioris partis: nam fere apud docto. Sinciput ptẽ ſignificat capitiſ porcini dũtaxat cõditam & ad edendũ paratã. Plinius in. viii. naturalis hiſtoriæ. Interdicta quoq̧ cœnis abdomina glandia. Teſticuli:uuluæ: ſincipita uerrina Macrobi⁹ in.iii.ſaturnalium.In cæna ſũma ſinciput aprugnũ pauinã piſciũ.

Merula. Polimenta potius q̃ mẽta legẽdũ eſſe aiebat Galeotus: hac nempe de cauſa q̧ teſticulos porcinos au ctore feſto Polimenta legimus a priſcis appellari. Eſto dicet Galeot⁹ An ſtatim inter pcioſa edulia porcinos teſticulos annum erabimus. Quid ni: quãdo i. viii. naturalis hiſtoriæ de ſue Plinius hæc dicat. Neq̧ alio ex aĩali numeroſior materia ganeæ quinquagita prope ſapores: cũ cæteris ſinguli: hinc cenſoriarum legũ paginæ. Interdcã quoq̧ cœnis abdomĩa glãdia:teſticuli uuluæ ſincipita uerrina. Ex hac Plinii ſnĩa materiã ganeæ præſtitiſſe teſticulos ueritoſq̧ fuiſſe legibus ſumptuariis ſatis conſtat.

Extra nu
merum.
Aſcriptiui.
ad legionẽ

Induuiæ.
Exuuiæ

Mordicus.

Hippolyta
Hercules

Hoc aĩo
animatos

Glãdionica
Suilla.
Polimenta
porcina.
Menſa
miluina.

Obſonium
Deſiat.

Munus fun
gitur.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Taerrm conſpiciunt.Meſ.maior non dicam dolo
Q uam ſi adueniens terrã uideas quæ fuerit tua.

Frater germanus.

Sed quæſo q̃obrem nunc epidannum uenimus.
Iam quaſi mare:omnis circuimus inſulas.
Me. Fratrem quæſitum geminum germanũ meum.
Meſ. Nam quid modi futurum eſt illum quærere
Hic annus ſextus eſt:poſt q̃ rei huic operã damus

Grecia exotica.
Adgredit.

Iſtros:hyſpanos:maſſilienſis illyricos
Mare ſuperum omne:græciamque exoticam
Oraſque italicas omnis:quas adgreditur mare

Appareret

Sumus circunuecti.ſi acum credo quæreres
Acum inueniſſes:ſi appareret:tam diu
Hominem inter uiuos qæritamus mortuum
Nam inueniſſemus:iam diu ſi uiueret.

Opã ſumã.

Me. Ergo iſtuc quæro certum qui faciat mihi.
Q ui ſeſe dicat ſcire eum eſſe mortuum.
Operam præterea nunquã ſumam quærere

In ſcyrpo nodũ q̃ris.

Verum inter uiuos nunq̃ deſiſtam.exequi
Ego illum ſcio:q̃ cordi ſit carus meo.

Faceſſas.

Meſ. In ſcyrpo nodum quæris.quin nos hinc domum
Redimus:niſi ſi hiſtoriam ſcripturi ſumus.
Dictum faceſſas datũ:diſcaueas malo:
Moleſtus ne ſis:non tuo hoc fiet modo.Mene.hem
Illo enim uerbo eſſe me ſeruom ſcio.

Viaticati

Non potuit paucis plura plane proloqui.
Verumtamen nequeo continere quin loquar.
Audin menæchme:qum inſpicio marſupium
Viaticati hercle admodum æſtiue ſumus.

Voluptarii
Potatores.
Palpatores

Ne tu hercle opinor niſi domum reuorteris:
Vbi nihil habebis.geminum dum quæris:gemes
Natio epidannia:nam ita eſt hæc hominum:
Voluptarii atque potatores maxumi.
Tum ſycophantæ & palpatores plurimi.

Epidannũ.

In urbe hac habitant:tum meretrices mulieres
Nuſq̃ præhibentur blandiores gentium
Propterea huic urbi nomen epidanno inditum eſt.
Q uia nemo ferme huc ſine danno diuortitur.
Me. Ego iſtuc cauebo:cedo dum mihi huc marſupium.
Meſ. Q uid eo uis.Me.iã abs te metuo de uerbis tuis.

Aĩ pditi.

Meſ. Q uid metuis.Me.ne mihi dãnũ in epidãno dias.
Tu magnus amator mulierũ es meſſenio.
Ego autem homo iracundus animi perditi
Id utrunq;:argentum quando habeo:cauero.
Ne tu delinquas neue ego iraſcar tibi:
Meſ. Cape atq; ſerua me lubente feceris.

Cylindrus.Menæchmus.Meſſenio.

Ex mea ſententia.
Pranſores.
Obſonatu redeo:

Cy. Ene obſonaui.atq; ex mea ſententia bonum
b Anteponam prandiium pranſoribus:
Sed eccum menæchmum uideon a tergo meo:
Prius iam conuiuæ ambulant ante hoſtium q̃ ego obſonatu redeo
Adibo atq; alloquar Menæchme ſalue:Me.di te amabũt ſcis qs ego
Cy. Nõ hercle uero:ubi ↄuiuæ cæteri.Me.quos tu ↄuiuas q̃ris (ſim
Cy. Paraſitum tuum.Me.meũ paraſitum:certe hic inſanus eſt homo.
Meſ. Dixin tibi eſſe hic ſycophantas plurimos.
Q uẽ tu paraſitum quæris adoleſcens.Cy.meum
Peniculũ.Meſ.eccũ in uidulo ſaluum fero.

Vidulum.
Porci ſacri ſinceri.

Cy. Menechme numero huc aduenis ad prandium.
Me. Nunc ipſo naturæ deo mihi reſponde
Adoleſcens:quibus hic preciis porci ueniunt
Sacri ſinceri:nũmum a me accipe:iube te piari
De mea pecunia.nã eq̃dem inſanũ eſſe te certo ſcio:
Q ui mihi moleſtus homini ignoto:quiſquis es.
Cy Cylindrus ego ſum non noſti nomen meum:

Cylindrus
Coriẽdrus.

Me. Seu tu cylindrus ſeu Coriendrus:perieris
Ego te non noui.neque nouiſſe adeo uolo.
Cy. Eſt tibi menæchmi nomen tantum:quod ſciam:
Me. Pro ſano loqueris.qui me meo appellas nomine.

Pro ſano loqueris.

Sed ubi nouiſti me.Cy.ubi ego te nouerim
Q ui amicam habeas heram meam hanc erotiũ.
Me. Neq; hercle habeo:neq; te:quis homo ſis ſcio.
Cy. Non ſcis quis ego ſim:qui tibi ſæpiſſime
Cyathiſſo apud nos.quãdo potas.Meſ.hei mihi

Cyathiſſo.
Diminuam caput.

Cum nihil eſt:qui illi homini diminuam caput.
Me. Tun cyathiſſare mihi ſoles:qui ante hunc diem
Epidannũ nunquam uidi neque ueni.Cy.negas.
Me. Nego hercle uero.Cy.non tu illiſce ædibus
Habitas.Me.dii illos homines qui illic habitant p̃diunt
Cy. Inſanit hic equidem qui ipſe maledicit ſibi
Audin menæchme:Me.quid uis.Cy.ſi conſulas.
Nũmum illum quem mihi dudum pollicitus dare:
Nam tu quidem hercle certo non ſanus ſatis.
Menæchme qui nunc ipſus maledicas tibi
Iubeas:ſi ſapias.porculum afferri tibi

Porculum,

Meſ. Tu hercle homo es multum odioſus mihi.
Cy. Solet iocari ſæpe mecum illo modo:
Q uãuis ridiculus eſt:ubi uxor non adeſt.
Me. Q uid ais tu.Cy.quiduis inquã:ſatin hoc q̃d uides.
Tribus uobis obſonatus:an obſono amplius.
Tibi & paraſito:& mulieri.Meſ.quas tu mulieres
Q uos tu paraſitos loquere.Cy.quod te urget ſcelus

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Q ui huic ſcis moleſtus. Men. quid tibi mecum eſt rei.
Cy. Ego te non noui. cum hoc quem noui: fabulor:
Me. Non edepol tu homo ſanus es certo ſcio.
Cy. Iam ergo hæc manebunt faxo nihil morab,tur.
Proin tu ne quo abeas longius ab ædibus.
Nunquid uis? Me. ut eas maxumam in malam crucem.
Cy. Ire hercle meliuſt te intro: atq; accumbere.

Aduulcani uiolentiam

Dum ego hæc appono ad uolcani uiolentiam:
Ibo intro: & dicam te hic aſtare erotio.
Vt te hinc abducat: potius q̄ hic adſtes foris
Me. Iam ne abiit: edepol haud mendacia tua uerba.
Meſ. Exterior ſis obſeruato modo nã iſtic meretricem credo
Habitare mulierẽ: ut qdem iſanus ille dixit q hinc abiit mõ
Me. Sed miror qui ille nouerit nomen meum.
Meſ. Minime hercle: mirũ morẽ hunc meretrices habent
Ad portum mittunt ſeruolos: ancillas
Si qua peregrina nauis in portum aduenit

Cuiatis. adglutinãt

Rogitant cuiatis ſit quid ei nomen ſiat
Poſt illæ extemplo ſe applicant: adglutinant
Si pellexerunt: perditum amittunt domum.

Nauis prædatoria.

Me. Sane cenſeo. Meſ. nunc in iſtoc portu ſtat nauis
Prædatoria: abſqua cauendum eſt nobis.
Me. Mones quidem hercle recte. Meſ. tum demum ſciam.
Recte monuiſſe ſi tu recte caueris.
Tacedum parumper: nam concrepuit hoſtium.

nauales pedes.

Videamus qui hinc egreditur: hoc ponam. interim
Abſeruatote hæc ſi uoltis nauales pedes.

Erotiũ. Cylindrus. Menæchmus. Meſſenio.

Er. ſ Ine fores ſic abii. nolo operiri intus para
Cura inde quod opuſt. Cy. fiat:

Mũdicios. Illecebra

Er. Sternite lectos. incẽdite odores: mũdicia illecebra aĩoſt amãtum
Amanti amœnitas malo: ſed nobis lucroſt
Sed ubi eſt ille quem coquus ante ædis ait eſſe: atq; eccũ uideo

Meret.

Q ui mihi eſt uſui: & plurimũ prodeſt: item huic ultro ſit ut meret
Potiſſimus noſtræ domi: ut ſit nunc. eum adibo. alloquar ultro
Animule mi mihi mira uidentur te hic ſtare foris.
Fores cui pateant magis q̄ domus tua. cum hæc tua ſit.
Prandium: ut iuſſiſti: hic curatumſt: ubi lubet ire licet accubitum.
Me. Q ui cũ hæc mulier loquitur. Er. quidem tecũ. Me. qd mecũ tibi:
Fuit unq̄: aut nunc eſt negocii. Er. quia pol te unum ex omnibus
Venus uoluit me magnificare. neq; id haud imerito tuo:
Nam ecaſtor ſolus bene factis tuis me florentem facis:
Me. Certo hæc mulier aut inſana aut ebria eſt meſſenio
Q uæ hominem ignotum compellet me tam familiariter.
Meſ. Dixin ego iſtæc hic ſolere fieri folia nnnc cadunt.

Nunc ſi triduum hoc hic erimus tum arbores in te cadent.

Ellecebræ

Nam ita ſunt hic meretrices omnes illecebræ argentariæ
Sed ſine modo hãc compellare heus mulier tibi dico. Er. qd eſt.
Meſ. Vbi tu hunc hominem nouiſti. Ero. ibidem: ubi hic me: iãdiu
In epidamno qui hic in hanc urbem pedem

Tetulit Delitias facias

Niſi hodie nunq̄ intro tetulit. Er. eia delitias facis
Mi menæchme quin amabo is intro. hic tibi erit rectius.
Me. Hæc quidem edepol recte appellat meo me mulier nomine.

Oboluit marſupiũ

Nimis miror quid hoc ſit negocii. Meſ. oboluit marſupium
Huic iſtuc quod habes? Me. atque edepol tu me monuiſti ꝓbe
Accipe dum iam hoc ſcibo utrũ hæc me mage amet: an marſupiũ
Er. Eamus intro ut prandeamus. Me. bene uocas: tamen gratia eſt.
Er. Cur igitur tibi me iuſſiſti coquere dudum prandium?
Me. Me egone te iuſſi coquere? Ero. certo tibi & paraſito tuo.

Peniculus bexeæ

Me. Cui malo paraſito: certe hæc mulier non ſana eſt ſatis.
Er. Peniculo. Me. quis iſte eſt peniculus: qui extergentur baxeæ.
Er. Scilicet qui dudum tecum uenit: quom pallam mihi
Detuliſti: quam uxori tuæ ſubripuiſſe aiebas.

Cãtharino ritu aſtans ſomniat

Me. Certe hæc muliere cantharino ritu aſtans ſomniat.
Er. Q ui lubet ludibrio habere me: atq; ire inficias mihi:
Facta quæ ſunt. Me. dic quid eſt id quod negem quid fecerim:

Pala

Er. Pallam te hodie mihi dediſſe uxoris. Me. iam nunc nego
Ego quidem neq; unq̄ uxorem habui neque habeo neq; huc unq̄

Penetraui pedem Prandi

Poſtq̄ natus ſum: intra portam penetraui pedem.
Prandi in naui inde huc ſum egreſſus: te cõueni eccere.

Trita: fixa: excuſſa. Suppellex pellionis

Er. Peri miſera quam tu nunc mihi nauem narras. Me. ligneam
Sæpe tritam ſæpe fixam. ſæpe excuſſam malleo.
Q uaſi ſuppellex pellionis palus palo proximus eſt.
Er. Iam amabo deſine ludos facere atq; i hac mecum ſimul.
Me. Nam quem mulier alium hominem non me quæritas:
Er. Non ego te noui menæchmum moſcho prognatum patre.
Q ui ſyracuſis perhibere: natus eſſe in ſicilia.
Vbi rex agathocles regnator fuit: & iterum pythia
Et tertio olympia: qui in morte regnum hieroni tradidit:

Hermolaus. Nõ ego te noui Menechmum moſcho prognatũ patre qui ſyracuſis perhibere natus eſſe in Sicilia ubi rex agathocles regnator fuit & iterum Pinthia tertio lyparo. legẽdum iterũ Pythia tertio olympia ſcilicet uicit. Pentathlon græci noſtri quĩquertionẽ Cæterum plus eſt pancratiaſtes eſſe q̄ pentathlon ſicut utiq; plus ẽ periodo uictorem eſſe q̄ pãcratio. Pẽtathlos eſt qui generibus illis quinq; certat. Pancratiaſtes qui certauit: & uicit: At periodo uictor ut idẽ feſtus qui ſacra græcæ certamina obiuit & uicit. Nemea pythia iſthmia olympia.

Cate

Me. Nunc heroes haud falſo mulier prædicas. Meſ. proh iupiter
Nunc iſtæc mulier illinc uenit: quæ te nouit tã cate
Me. Hercle opinor pernegari nõ poteſt. Meſ. ne feceris.
Periſti: ſi intraſſis intra limen. Me. quin tu tace modo.

Aſſẽtabor

Bene res geritur: aſſentabor quicquid dicet: mulieri.
Si poſſem hoſpitium nanciſci: iamdudum mulier tibi
Non imprudens aduerſabar: hunc metuebam ne meæ
Vxori renunciaret de palla: & de prandio nunc quando uis
Eamus itro. Er. etiã paraſitũ mães. Me. neq; ego illum maneo

Floccifacio

Neq; floccifacio: neq; ſi uenerit: eum uolo intromitti.
Er. Ecaſtor audiui ita fecero: ſed ſci qd te amabo ut facias impero.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Phrygio
Recocinet
Ignorabit

Meſ. Q uid uis modo. Me. pallam illam quam dudum dederam
Ad phrygionem ut deferas: ut reconcinnetur. atque ut opera
Addantur q̄ uolo. Er. hercle qn tu recte dicis. Me. eadē ignorabit
Ne uxor cognoſcat te habere: ſi in uia conſpexerit.
Er. Ergo mox auferto tecum quando abibis. Me. maxume.
Er. Eamus intro. Me. iam ſequar te. hunc uolo etiam colloqui.

Suſciri

Eo meſſenio accede huc. Meſ. quid nogocii eſt ſuſciri
Q uid ergo opuſt. Me. ſcio ut me dicas. tanto nequiorem
Habeo prædam. tantum incepi operis & quantum potes.

Taberna di
uerſoria.

Abduc iſtoc in tabernam actutum diuerſoriam.
Tu facito ante ſolis occaſum ut uenias aduorſum mihi.
Meſ. Non tu iſtas meretrices nouiſti here. Me. tace inquam
Mihi dolebit non tibi: ſi quid ego ſtulte fecero.
Mulier hæc ſtulta: atque inſcita eſt. quantum proſpexi modo
Eſt hic præda nobis. Meſ. pi. Me. iā ne abis. Meſ. peti tibi probe.

Directum
lembū.

Ducit lembum directum nauis prædatoria
Sed ego inſcitus qui hero me poſtulem moderarier.

Dcō audiēs
Veniā ad
uorſum

Dicto me emit audientem: haud imperatorem ſibi.
Sequimini ut quid imperatum eſt: ueniam aduorſum tempori.

Peniculus Paraſitus.

P Lus triginta annis natus ſum: quom interea loci
Nunquam quicq̄ facinus feci peius: neque ſceleſtius
Q uam hodie: quom in cōtionē mediā me imerſi miſer.
Vbi egomet dii menæchmus ſe ſubtraxit mihi.
Atque abiit ad amicam credo. neq; me uoluit ducere.
Q uem illum dii omnes perdiunt: qui primus cōmentus eſt
Contionem habere: qui homines occupatos occupat.
Non ad eam rem ocioſos homines decuit delegi
Q ui niſi adſint: quom citentur: cenſus capiunt illico
Affatim eſt hominum indies: qui ſingulas eſcas edunt

Affatim.

Q uibus negocii nihil eſt: qui eſum neque uocantur neq; uocant:
Eos oportet contioni dare operam: atque comitiis.
Si id ita eſſet: non ego hodie perdidiſſem prandium
Cui tam credo datum noluiſſe: q̄ me uideo uiuere.
Ibo etiamnum relliquiarum ſpes animum obiectat me.
Sed quid ego uideo menæchmum: cum chorona exit foras.
Sublatum eſt conuiuium edepol uenio aduorſum tempori.

Menechmus. Peniculus.

Me. Otin ne ut quieſcas ſi ego tibi hanc hodie probe
Lepideq; concinatam referam tempori.
Non faxo eam eſſe dices: ita ignorabitur.

Phrygio
Palla.
Vino expo
to:

Pe. Pallam ad phrygionem fert confecto prandio
Vinoq; epoto: paraſito excluſo foras
Non hercle is ſum: qui ſum ni hanc iniuriam
Meq; ultus pulcher fuero. obſeruabo quid agat

Hominem poſt adibo: atque alloquar.
Me. Proh dii imortales. cui homini unq̄ uno die
Boni dediſtis plus: qui minus ſperauerit.

Prandi
Scortū ac
cubui

Prandi. potaui. ſcortum accubui abſtuli
Hanc: cuius heres nunquam erit poſt hunc diem.
Pe. Nequeo quæ loquitur exaudire clanculum
Satur nunc loquitur de me. & de parti mea:

De parti
mea

Me. Ait hanc dediſſe me ſibi. atq; eam meæ
Vxori ſubripuiſſe: quoniam ſentio errare
Extemplo: quaſi res cum ea eſſet mihi: cœpi
Aſſentari: mulier quicquid dixerat: idem ego
Dicebā. qd multis uerbis minore nuſq̄ bene fui diſpendio
Adibo ad hominem: nam turbare geſtio

Adibo ad

Q uis hic eſt qui aduerſum fit mihi. Pe. quid ais homo
Leuior q̄ pluma. peſſime & nequiſſime:
Flagitium hominis ſubdole: ac minimi precii:

Quid de te
merui

Q uid de te merui: qua me cauſa perderes
Vt ſubripuiſti te mihi dudum de foro
Feciſti funus meo abſenti prandio cur auſus facere:
Cui ego quæ eras hera. Me. adoleſcēs quæſo quid tibi mecū ē rei
Q ui mihi maledicas ignoto inſciens
An tibi malam rem uis pro maledictis dari
Poſtea: Pen. quid eſt. edepol te dediſſe intelligo.
Me. Reſponde adoleſcens quæſo quid tibi nomen ſit:
Pe. Et iam derides: quaſi nomen non noueris.
Me. Non edepol ego te: quod ſciam. unq̄ ante hunc diem
Vidi: neque noui. uerum hortor quiſquis es
Si æquum facias: mihi odioſus ne ſias.
Pe. Non me nouiſti. Me. non negem ſi nouerim.
Pe. Menæchme uigila. Me. uigilo hercle quidem quod ſciam.

Sinciput

Pe. Tuum paraſitum non nouiſti: Me. non ſanum eſt tibi
Adoleſcens ſinciput intelligo. Pe. reſponde
Subripuiſti nuxori tuæ pallam iſtanc hodie
Atq; dediſti erotio: Me. neq; ego uxorem habeo. neque
Ego erotio dedi. nec talia ſubripui.

Occiſa
Cinedi

Pe. Satin ſanus es. occiſa ſit hæc res. non ego te indutum foras
Exire uidi palla. Me. ue capiti tuo. omnes cinedos cenſes
Q uia tu es tu me indutum pallam prædicas:
Pe. Ego hercle uero. Me. non tu abis quo dignus es
Aut te piari iube homo inſaniſſime.
Pe. Nunq̄ edepol quiſq̄ me exorabit: quin tuæ
Vxori rem omnem iam: ut ſit geſta eloquar
Omnes in te iſtæc recident contumeliæ.
Faxo haud inultum prandium comederis.

Satine

Me. Q uid hoc eſt negotii ſatine ut quenq; conſpicor

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

Ita me ludificant.ſed concrepuit hoſtium.

Ancilla.Menechmus.Adoleſcens

Amare te aicuc

m Enechme amare ait te multum erotium
Vt hoc una opera ad aurificem deferas
Atque nunc ut addas auri pondo unciã

Spinter nouum Reconcinarier

Iubeaſq; ſpinter nouum reconcinarier.
Me. Et iſtud:& aliud ſi quid curari uolet
Me curaturum dicito:quicquid uolet.
An. Scin quod hoc ſit ſpinter.Me.neſcio niſi aureum.
An. Hoc eſt quod olim clanculum ex armario
Te ſubripuiſſe tinniebas uxori tuæ.
Me. Nunq̃ hercle factum.An.non meminiſti obſecro

Armillæ

Redde igitur ſpinter:ſi non meminiſti.Me.mane
Immo equidem memini:nempe hoc eſt:quod illi dedi
Iſtuc:ubi hercle armillæ ſunt:quas una dedi.
An. Nunq̃ dediſti.Me.nam pol una dedi die.An.accurare dicit
Me. Accurabitur:hæc palla:& ſpinter faxo referantur ſimul.

Inauris Spathalia

An. Amabo mi menæchme inauris da mihi
Faciendas pondo duum nummũ:ſpathalia.

Manupretium Da a te

Vt te libenter uideam quom ad nos ueneris.
Me. Fiat cedo aurum:ego manu pretium dabo.
An. Da ſodes a te poſt reddidero tibi.
Me. Immo cedo abs te.An.ego poſt tibi reddam duplex
Me. Non habeo.An.at tu quando habebis:tum dato

Veniant

Datur; dicito.Me.nunqd me uis.An.hæc me cura
Vt quãtum poſſit quanq; liceat ueniant.
Me. Iam ne abiit intro?abiit.operuit fores.
Dii me equidem omnes adiuuant.augent.amant.
Sed quid ego ceſſo:dum datur mihi occaſio.
Tempuſq; abire ab his locis lenoniis.
Propera menæchme:fer pedem:confer gradum.
Demum coronam:atq; abiiciam ad leuam manum.
Vt ſi qui ſequantur:hac me abiiſſe cenſeant.
Ibo & conueniam ſeruom ſi potero meum.
Vt hæc quæ bona dant di mihi:ex me ſciat.

Mulier.Peniculus paraſitus.

Compilet

Go ne hic mẽdiciar ĩ matrimonio:ubi uir cõpilet clanculũ
e Quicquid domi ẽ:atq; ad amicã deferat. Pe. qn tu taces.

Manifeſto opprimes

Mãifeſto faxo iã opprimes:ſeq̃re hmõ.pallã ad phrygionẽ
Cum corona ferebat hodie tibi quam ſubripuit domo.

Perſequi ueſtigiis

Sed eccam coronã quã habuit num mẽtior.Mul.hem hanc habuit
Pe. Si uis perſequi ueſtigiis:atq; edepol eccum optime reuortitur.
Sed pallam non fert?Mu.quid ego nunc cum illoc agam.
Pe. Idem quod ſemp male habeas?Mu.ſic cenſeo.Pe.huc concedamus

Aucupa

Ex inſidiis aucupa

Menæchmus adoleſ.Mulier uxor. Peniculus. Paraſitus.

T hoc utuntur maxime more morum. moleſtoq; multum
a Atq; uti quiq; ſunt optumi maxumi:morem habent hunc.
Cliẽtis ſibi oẽs uolũt eẽ multos:bõi ne an mali ſint: id haud
Quæritant:res magis quæritur q̃ cliẽtum fides cuiuſmodi cluat. Cluat.
Si eſt pauper atq; haud malus neq̃ habetur:ſin diues malus eſt is
Cliens frugi hẽtur qui neq; leges neq; æquum bonum uſq; colunt.
Solicitos patronos habent:datum:denegant:quod datum eſt
Litium pleni:rapaces uiri fraudulenti: qui aut fœnore aut piuriis
Habent rem paratam:mens eſt in querellis: iuris ubi dicitur dies.
Simul patronis dicit:qppe qui p illis loquant quæ malefecerint.
Aut ad populum.aut in iure:aut ad iudicem res eſt:ſicut me hodie Ad populũ in iure.
Nimis ſollicitũ cliẽs qdã habuit:neq; qd uoluit agere q cũ licitũ ẽ
Ita me adtinuit:ita me detinuit apd ædiles:prœliis factis plurumis Adtinuit Detinuit.
peſſumis.
Dixi cauſam conditiones tetuli tortas:confragoſas.aut plus tetuli Cõditiones tortas. Cõfragoſaſ
Aut minus opus q̃ erat multo.dixeram controuerſiam.
Vt ſponſio fieret:quid ille prædam dedit:nec magis
Manifeſtum ego hominem unq̃ ullum teneri uidi:omnibus
Malefactis teſtes tres aderant accerrumi. di illum omnes perdant
Ita mihi hunc hodie corrupit diem:meque adeo qui hodie forum Corrupit diem
Vnquam oculis inſpexi meis diem corrupi optimum.
Iuſſi apparari prandium:amica expectat me:ſcio
Vbi primũ ẽ licitũ illico ppaui abiri d foro:irataſt credo nũc mihi
Placebit palla quam dedi:quam hodie uxori abſtuli.
Atq; huic detuli erotio.Pen.quid ais. Vx.uiro me malo
Male nuptam.Pen.ſatin audis quæ illic loquitur.
Mu. Satis.Me.ſi ſapiam hinc intro abeam ubi mihi bene ſit:
Mu. Mane male erit potius ne illam me caſtor fœnerator abſtuliſti:
Sic datur:clanculum te iſtæc flagitia facere cenſebas poteſſe. poteſſe
Me. Quid illic eſt uxor negocii.Mu.men rogas.Me.uin hunc rogẽ?
Pe. Aufer hinc palpationes.Me.perge tu quid tu mihi
Triſtis es ſcire oportet.Pe.ſcit:ſed diſſimulat malus.
Me. Quid negocii eſt?Vx.pallã.Me.pallã qd.Vx.pallã quid paues
Me. Nihil equidem paueo:niſi unum palla pallorem incutit
P. Aut tu ne etiam mecum eſſes prandium:perge in uirum
Pe. Non taces.Pe.non hercle uero taceo:nutat ne loquar.
Me. Non hercle ego quidem uſquam quicq̃ nuto:neq; nicto tibi. Nuto. nicto.
Vx. Næ ego me caſtor mulier miſera.Me.qui tu miſera es mihi expedi
Pe. Nihil hoc confidentius.qui quod uidet:ea pernegat.
Me. Per iouem deoſq; omnis adiuro uxor:ſatin hoc eſt tibi
Me ſibi non nutaſſe credis.Vx.iam tibi de iſtis illuc redi
Me. Quo ego redeam.Vx.equidẽ a phrygione cenſeo & pallam refer.
Me. Quæ iſtæc palla ẽ.Vx.taceo iam quādo nec rẽ cõmeminit ſuam.
Me. Nũquis ſeruorũ deliquit:num ancillæ:aut ſeruæ tibi?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL ES

Reſponſa aut loquere impune non erit. Vx.nugas agis.
Pe. Triſtis admodũ eſt. Me.nõ mihi iſtuc ſatis placet. Vx.nugas agis.
Me. Cæterum familiarum alicui irata es. Vx.nugas agis.
Me. Num mihi irata es ſaltem. Vx.nunc tu non nugas agis.
Me. Non edepol deliqui quicq̃. Vx.en rurſum nunc nugas agis
Me. Dic mea uxor quid tibi ægre eſt. Pe.bellus blanditur tibi.
Me. Potin ut moleſtus ne ſis? num te appello.
Pe. Aufer manum:ſic dat properato abſente me comeſſe prandium.
Poſt ante ædis cum corona hederæ huc intro tetuliſti pedem
Tetuliſti pedem
Prandi
Me. Neq; edepol ego prandi:neq; hodie huc intro tetuli pedem.
Pe. Tun negas. Me.nego hercle uero. Pe.nihil hoc homine audacius.
Non ego te modo hic ante ædis cum corona florea
Vidi altare cum negabas mihi eſſe ſanum ſinciput
Et negabas me nouiſſe.peregrinum aiebas eſſe te.
Me. Quin ut dudum diuerti abs te redeo nunc demum domum.
Pe. Noui ego te non mihi cenſebas eſſe qui te ulciſcerer.
Omnia hercle uxori dixi. Me.quid dixiſti. Pe.neſcio
Eam ipſus roga. Me.quid hoc eſt uxor:quid nam hic narrauit tibi
Quid id eſt:quid taces:quin dicis quid ſit. Vx.quaſi tu neſcias
Palla eſt mihi domo ſubrepta. Me.palla ſubrepta eſt tibi?
Vx. Me rogas. Me.pol haud rogem te ſi ſciam. Pe.o hominem malum.
Vt diſſimulat:non potes celare:rem noui probe.
Edictaui
Omnia hercle ego edictaui. Me.qd id eſt. Vx.quando nihil pudet
Neq; uis tua uoluntate ipſe profiteri:audi atq; ades
Et quid triſtis.& quid hic mihi dixerit:ſaxo ſcias.
Palla eſt mihi domo ſubrepta. Me.palla ſubrupta eſt tibi?
Pe. Viden ut ſceleſtus capiat:huic ſubrupta eſt non tibi.
Nam profecto tibi ſubrupta ſi eſſet:ſalua non foret.
Me. Nihil mihi tecum eſt.ſed qd tu ais. Vx. palla inquit periit domo.
Me. Quis eam ſubripuit. Vx.pol iſtuc ille ſcit:qui illam abſtulit.
Me. Quis hic hõ eſt. Vx.menæchmus qdã. Me.edepol factum neqter
Quis is menæchmus eſt? Vx.tu iſtic inq̃. Me.ego ne? Vx.tu.
Afferri noctuã:que
Tu tu.
Me. Quis arguit? Vx.egomet? Pe.& ego:atq; huic aĩcæ d̃tuliſti erotio
Me. Egon dedi. Pe.tu iſtic inq̃:uin afferri noctuam.
Quæ tu tu uſq; dicat tibi:nam nos iam nos defeſſi ſumus.
Me. Per iouem deoſq; omnis adiuro uxor:ſatin hoc eſt tibi
Non dediſſe. Pe.immo hercle uero nos non falſum dicere.
Sed ſic utẽdam dedi.
Me. Sed ego illam non condonaui:ſed ſic utendam dedi.
Vx. Equidem ecaſtor tuam nec chlamydem deferas nec pallium
Cuiq̃ utendum:mulierem æquum eſt ueſtimentum muliebre
Dare foras:uirum uirile:quin refers pallam domum.
Ex re tua.
Me. Ego ſaxo referetur. Vx.ex re tua ut opinor feceris
Nam domum nunquam introibis niſi feres pallam ſimul.
Me. Ego domum? Pe.quid mihi futurum eſt:qui tibi hãc operã dedi?
Vx. Opera reddetur:quando quid tibi erit ſubruptum domo.

Pe. Id quidem edepol nunq̃ erit nam nihil eſt:quod perdam domi
Cum uiro cum uxore. Me.dii uos perdant:properabo ad forum
Nam ex hac familia me plane excidiſſe intelligo:
Excidiſſe ex hac familia
Male mihi uxor ſeſe feciſſe cenſet:quom excludit foras.
Quaſi non habeam:quo intromittar alium meliorem locum.
Si tibi diſpliceo patiundum:at placuero huic erotio
Quæ me non excludet a ſe.ſed apud ſe occludet domi.
Nunc ibo orabo ut mihi pallam reddat:quam dudum dedi
Aliam illi redimam meliorem:ecquis hic eſt ianitor.
Aperite:atq; erotium aliquis euocate ante hoſtium.

Erotium. Menæchmus.

Vis hic me quærit ſibi inimicitias magiſq̃ ætati ſuæ
q Menæchme cur ante ædis aſtas: ſequere intro. Me.mane
Scin qd ẽ:q; ego ad te uẽio. Ero.ſcio ut tibi ex me ſit uolu(ptas
Me. Immo edepol pallam illã amabo te:quã tibi dudũ dedi
Mihi eam redde:uxor reſciuit rem omnem:ut factum eſt ordine
Ego tibi redimam bis tanto pluris pallam quam uoles
Ordine
Bis tanto pluris
Er. Tibi dedi equidem illam ad phrygionem ut ferres paulo prius:
Et illud ſpinter ut ad aurificem ferres:ut fieret nouum
Me. Mihi tu dederis pallam & ſpinter:nunq̃ factum reperies.
Nam ego quidem poſtq̃ illam dudum tibi dedi:atq; abii ad forum.
Nunc redeo:nunc te poſt illac uideo. Er.uideo quam rem agis
Quia cõmiſi ut me defrudes:ad eam rem affectas uiam.
Defrudes
Me. Neq; edepol te defrudandi cauſa poſco quin tibi dico
Vxorem reſciuiſſe:nec te ultro oraui ut dares erotium
Er. Tu te ultro ad me detuliſti:dediſti eam dono mihi.
Eandem nunc repoſcis:patiar:tibi habe:aufer:utere.
Vel tu uel tua uxor:uel etiam in oculos compigite.
Compingite ĩ oculos
Tu huc poſt hunc diem pedem intro non feres ne fruſtraſſis.
Quando tu me benemerentem tibi habes deſpicatui
Habes deſpicatui
Niſi feres argentum fruſtra me ductare non potes.
Ductare
Aliam poſthac inuenito:quam habeas fruſtratui.
Habeas fruſtatui
Me. Nimis iracunde hercle:tandem heus tu tibi dico mane
Redi. Er.etiam ne aſtas:etiam audes mea reuorti gratia.
Me. Abiit intro ocius:ita ædis nunc ego ſum excluſiſſimus
Excluſiſſimus
Neq; domi:neq; apud amicam mihi iam quicq̃ creditur.
Ibo:& conſulam hanc rem amicos:quid faciundum cenſeant:

Menæchmus Aduena. Mulier.

Me. Imis ſtulte dudum feci:cũ marſupiũ meſſenioni cũ argẽto
n Concredidi:imerſit aliquo ſeſe credo in ganeum.
Ganeum
Mu. Prouiſam q̃ mox uir meus redeat domum:ſed eccum uideo
Salua ſum pallam refert. Me.demiror ubi nũc ambulet meſſenio.
Mu. Adibo atq; hominem accipiam quibus dictis:hæret.
Non te pudet prodire in conſpectũ meum flagitiũ hoĩs cũ iſtoc
Ornatu. Me.qd eſt? quæ res te agitat mulier. Mu. etiã ne ĩpudẽs

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Mutire unũ uerbũ audes aut mecum loqui?
Me. Q uid tandem admiſi in te ut loqui non audeam?
Admiſi in te
Mu. Rogas me hominis impudentem audaciam. Me. non tu ſcis
Mulier hecubam quapropter canẽ græci eſſe prædicabant.
Mu. Non equidẽ ſcio. Me. quia idẽ faciebat hecuba quod tu nũc facis
Mala ĩgerebat
Omnia mala ingerebat: quẽcq; aſpexerat:
Itaq; adeo iure cœpta appellari canis.
Mu. Non ego iſtæc flagitia poſſum perpeti: nã eam ætatẽ uiduã eſſe
Mauelim: quam iſtæc flagitia tua pati: quæ tu facis.
Me. Q uid id ad me: tu te nuptam poſſis perpeti: an ſis abitura a tuo
Viro an non. ita ẽ: hæc peregrino ut aduenienti narrat fabulas.
Nõ patiar quin
Mu. Q uas fabulas? non inquã patiar præter hac quin uidua
Viuam quam tuos mores perferam. Me. mea quidem hercle cauſa
Vidua uictita: uel uſq; dum regnum obtinet iupiter.
Mu. At mihi negabas dudũ ſubrupuiſſe te nunc eadẽ ante oculos
Attines: nõ te pudet. Me. heu hercle mulier multum
Et audax & mala es: tun tibi hanc ſubreptam dicere audes?
Q uam mihi dedit alia mulier ut concinnandam darem.
Mu. Ne iſtuc me caſtor iam patrem accerſam meum: atq; enarrabo
Tua flagitia. quæ facis hei decio: quære meum patrem: tecũ ſimul
Vt ueniat ad me: ita rẽ eẽ dicito: iam ego apperiã iſtæc tua flagitia
Me. Sanan es: quæ mea flagitia: Mu. pallam atque aurum meum domo
Suppilas Degeris
Suppillas tuæ uxori: & tuæ degeris amicæ ſati hæc recte fabulor
Me. Q uæſo hercle mulier ſi ſcis monſtra quod bibam tuã qui poſſim
Perpeti petulantiam: quem tu hominem arbitrare: Mul. neſcio
Ego te: Me. ſcis me. Mu. non te noui cum perthaones me derides
At pol illum non potes patrem meum huc q aduenit quin reſpicis
Nouiſtin tu illum. Me. noui cum calea ſimul
Eodem die uidi illum: quo te ante hunc diem. Mu. negas
Nouiſſe me? negas patrem meum. Me. idem hercle dicam
Si auum uis adducere? Mu. ecaſtor pariter hoc atq; alias res ſoles

Senex. Mulier. Menæchmus.

Gradum ꝓferam
T ætas mea ẽ: atq; ut hic uſus facto ẽ gradũ ꝓferã: ꝓgredi
a Properabo: ſed id q̃ facile ſit mihi: haud ſum falſus.
Conſitus ſenectute
Nam pernicitas deterit. cõſitus ſum ſenectute: onuſtũ gero
Corpus. uires reliquere: ut ætas mala eſt mors mala eſt ergo
Nam res plurimas peſſumas cũ aduenit affert: quas ſi
Autumem omnis: nimis longus ſermo eſt: ſed eo res mihi
Autumem
In pectore & corde dura eſt: qd nam hoc ſit negocii. quod filia ſic
Repente expetit me: ut ad ſe ſe irem. nec quid id ſit mihi
Certius facit quid uelit: quid me accerſit: uerũ propemodũ iã ſcio
Q uid ſiet rei: credo cum uiro litigium natum eſſe aliquod
Ita iſtæc ſolẽt: q̃ uiros ſubſeruire ſibi poſtulãt: dote fretæ feroces
Et illiquo haud abſtinent ſæpe culpa: uerũ eſt modus tamen.
Q uo id pati uxorem oportet nec pol filia unquã patrẽ accerſit

Ad ſe niſi aliqd cõmiſſi adiurgii ẽ cauſa: ſed qcqd id ẽ. iam ſciam.
Atq; eccam eam: ipſam ante ædis. & eius triſtem uirum uideo.
Id eſt quod ſuſpicabar: appellabo hanc: ibo uorſum.
Mu. Salue multũ mi pater? Se. ſalua ſis ſed cur ab tuo
Seruo accerſi iubes? quid tu es triſtis: qd ille autẽ abs te iratus
Velitati eſtis
Deſtitit? neſcio quid uos uelitati eſtis inter uos duos.
Logi
Loquere uter meruiſtis culpã paucis: non longos logos.
Mu. Nuſq̃ equidem quicq̃ deliqui: hoc primum te abſoluo pater:
Durare hic
Verum uiuere hic nõ poſſum: neq; durare ullo modo: proin tu me
Hinc abducas. Sen. quid iſtuc autem eſt. Mu. ludibrio pater
Habeor. Se. unde. Mu. ab illo cui me mandauiſti meo uiro
Se. Ecce autẽ litigiũ: quotiens tandẽ edixi tibi: ut caueres
Ne uter ad me iretis cũ querimonia. Mu. qui eſto iſtuc mi pater
Cauere poſſum. Se. men interrogas? niſi non uis quotiens
Monſtraui tibi uiro ut morem geras. qd ille faciet ne id obſerues
Q uo eat: quid rerũ gerat? Mu. at enim ille hinc amat meretricem
Ex proximo? Se. ſane ſapit: ob iſtanc induſtriam etiam faxo
Amabit ãplius. Mu. atq; ibi potat. Se. tua qd ille cã potabit minus
Quæ malum impudentia
Siue illic ſiue alibi libebit: quæ hæc (malũ) impudentia eſt?
Vna opa ꝓhibere ad cœnam ne promitat poſtules: neue quenq̃
Accipiat alienum apud te ſeruire tibi poſtulas uiros? dare
Vna opera
Vna opera penſũ poſtules: iter ancillas ſedere iubeas lanã carpere
Mu. Non quidem mihi aduocatũ pater adduxi: ſed uiro.
Hinc ſtas illinc cauſã dicis
Hinc ſtas illinc cãm dicis ſi ille quid deliquerit?
Multo tanto
Se. Multo tanto illum accuſabo q̃ te accuſaui amplius.
Auratam te habet
Q uãdo te auratam & ueſtitã bene habet: ampula ſpem.
Recte perhibent: melius ſanam ẽ mulier mentem ſumere.
Suppilat
Mu. At ille ſupillat mihi aurum: & pallas ex arcis modo
Me deſpoliat: mea ornamenta etiã ad meretrices degerit.
Se. Malefacit ſi iſtuc facit: ſi non facit: tu male facis.
Q uæ inſontem inſimules. Mu. qn etiã nunc habet pallam
Pater & ſpinter. qd ad hãc detulerat: nunc qa reſciui refert.
Se. Iam ego ex hoc ut factũ ẽ ſcibo ad hominẽ atq; eloquar
Dic mihi iſtuc menæchme: quod uos diſſertatis. ut ſciam
Q uid tu triſtis es? quid illã autẽ iratam abs te deſtituis
Me. Q uiſquis es: qcqd tibi nomen eſt ſenex: ſũmum iouem
Deoſq; deteſtor qua de re: aut cuius rei rerum omnium
Me neq; iſti male feciſſe mulieri: quæ me arguit
Subripuiſſe Abſtuliſſe
Hanc domo ab ſe ſubripuiſſe: atq; abſtuliſſe delirat:
Si ego intra ædis huius unq̃ ubi habitat penetraui.
Omniũ hominum exopto ut fiam miſerorum miſerrimus.
Se. Sanun es: qui iſtuc exoptes: aut neges te unquam pedem
In eas ædes intuliſſe ubi habitas inſaniſſime.
Me. Tum ſenex ais habitare me in illiſce ædibus. Se. tu negas?
Me. Nego hercle uero: imo occludere negẽ: niſi qua nocte emigraſti

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Se. Concede hac filia qd tu agis? non hinc emigraſti. Mu. quē in locū aut q̄ ob rem obſecro.
Non edepol ſcio. Mu. profecto ludit te hic non tu te tenes
Vultum furentis
Se. Iam uero menæchme ſatis iocatus: nunc ad rem age redi
Viere
Me. Q uæſo quid mihi tecum eſt: unde aut quis homo tu es?
Tibi aut adeo iſti: quæ mihi moleſta eſt quoquo modo.
Oculi ſcītillant
Mu. Viden tu illi oculos uiere: ut uiridis exoritur color:
Ex temporibus: atq; fronte: ut oculi ſcintillāt uide.
Me. Q uid mihi: melius ē quādo illi me inſanire prædicant
Pādiculās oſcitatur
Ego me adſimulē inſanire: ut illos a me abſterream.
Mu. Vt pandiculās oſcitatur: quid nunc faciam mi pater.
Se. Concede huc mea nata ab iſtoc q̄ potes longiſſime.
Me. Euboe atq; heu bromie quo me inſiluam uenatū uocas.
Audio: ſed non abire poſſum ab his regionibus
Ita illa me ableua rabioſa fœmina obſeruat canis.
Arcus
Poſt autem illi circo ſalus: qui ſæpe ætate in ſua
Perdidit ciuem innocentem falſo teſtimonio.
Se. Ve capiti tuo? Me. ecce apollo mihi ex oraculo imperat
Vt illi oculos exuram lampadibus ardentibus.
Mu. Peri mi pater minatur mihi oculos exurere
Me. Hei mihi inſanire me aiunt ultro cum ipſi inſaniunt.
Se. Filia. Mu. heus qd ē. quid agimus: Se. qd ſi ego huc ſeruos cito
Occupo cōſilium
Ibo abducam qui hūc hinc tollant: & domi deuinciant.
Priuſquā turbarū qd faciat. Me. amplius enim hereo.
Ni occupo aliqd mihi conſilium: hi domū me ad ſe auferent
Pugnis. Mu. notas in huius ore quicquā pater.
Se. Næ iam his oculis abſcedat in malam magnam crucem:
Me. Faciam quod iubes apollo? Se. fuge domum quātū potes
Ne hic te obtundat. Mu. fugio amabo: obſerua iſtūc mi pater:
Ne quo hinc abeat: ſum ne ego mulier miſera: quæ illæc audio
Aut male illū c amo uirum hunc impuriſſimum
Cygno prognatum patre
Barbatū: tremulū titanum ꝓgnatum cygno patre.
Artua
Me. Ita mihi iperas ut ego huius mēbra atq; oſſa atq; artua
Scipio
Cōminuā illo ſcipione: quē ipſe habet. dabit̄ malum.
Se. Me quidē ſi attigeris: aut ſi ꝓpius ad me acceſſeris.
Exoſſem
Me. Faciam quod iubes ſecurim capiā ancipitem: atq; hunc
Aſſulatim
Senem exoſſem: niſi dedolabo aſſulatim uiſcera
Se. Enimuero illud præcauēdū eſt atq; accurandum mihi.
Sane ego illū metuo: ut minatur: neqd male faxit mihi:
Me. Multa mihi imperas apollo: nūc equos uinctos iubes
Capere me indomitos feroces: atq; currum inſcendere
Vt ego hunc proteram leonem gætulū olentem edentius
Iam aſcēdo in currū: iā lora teneo iā ſtimulſt in manuſt
Agite equi: facitote ſonitus ungularum appareant
Curſu celeri: facitote in flexu ſit pedum pernicitas.

Mihin equis iunctis manere: ecce apollo denuo
Me iubes facere impetum in eū qui ſtat atq; occidere.
Sed quis hic eſt: qui me capillo hinc de curru deripit.
Se. Imperiū tuum demutat: atq; edictum apollinis.
Heu hercle morbum acrem & durum: dii uoſtram fidem.
Vel hic qui inſanit: quā ualuit paulo prius.
Derepente.
Ei derepente tantus morbus incidit.
Ibo atq; accerſam medicum iam quātū poteſt.

Menæchmus. Sacerus Seruus.

Me. Am ne iſti abiere quæſo ex conſpectu meo.
i Q ui me ui cogunt: ut ualidus inſaniam.
Q uid ceſſo ire ad nauem: dum ſaluo licet:
Platea
Voſque omnis quæſo ſi ſenex reuenerit
Ne me indicetis qua platea hinc aufugerim.
Recipere ſe
Sa. Lumbi ſedendo: oculi expectando dolent.
Manendo medicum: dum ſe ex opere recipiat.
Odioſus tandem uix ab ægrotis uenit.
Ait ſe obligaſſe crus fractum æſculapio
Apollini autem brachium. nunc cogito
Verum me dicam ducere medicum: an fabrum:
Formicin⁹. gradus
Atq; eccum incedit: moue formicinum gradū.

Senex. Medicus.

Se. Q uid eēt illi morbi dixeras? Me. narra ſenex
Laruatus
Ceritus.
q Num laruatus: aut ceritus fac ſciam.
Veternus.
Aqua intercus.
Num eū ueternus: aut aqua intercus tenet.
Se. Q uin ea cauſa duco te: ut id dicas mihi
Atq; illū ut ſanū facias. Me. perfacile id quidem eſt
Sanum futurum: mea ego id promitto fide.
Se. Magna cum cura ego illum curari uolo.
Me. Q uin ſuſpirabo plus ſexcentum in dies
Ita ego illum cum cura magne curabo tibi.
Se. Atq; eccum ipſum hominē obſeruemus: quā rem gerat.

Menæchmus Adol. Senex. Medicus.

Peruorſus dies.
Me. : Depol ne hic dies puorſus atq; aduorſus mihi obtigit
e Q uæ me clam ratus ſum facere: ea omnia fecit palā
Parasitus qui me cōpleuit flagitii & formidinis.
Meus ulyſſes ſuo qui regi tantū conciuit mali.
Soluā uita
Q uem ego hominē ſiquidem uiuo uita ſoluam ſua
Sed ego ſtultus ſum qui illius eſſe dico: quæ mea ſit.
Priuabo anima.
Meo cibo & ſumptu educatus eſt: anima priuabo uirum.
Condigne autem hæc meretrix fecit: ut mos eſt meretricius
Q uia rogo pallam ut referatur rurſum ad uxorem meam
Mihi ſe ait dediſſe heu ædepol ne ego hō uiuo miſer?
Se. Audin quæ loqt̄. Me. ſe miſerum prædicat. Se. adeas uelim.
Me. Saluus ſis menechme: quæſo cur aptas brachium.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nõ tu ſcis quãtum iſti morbo nunc tu te facias mali.
Mẽ. Q uin te tu ſuſpendis. Me. ecqd ſentis. Mẽ. quidni ſentiam:
Elleborum
Me. Non poteſt hæc res elebori iugere obtinerier
Sed q̃d ais menechme? Mẽ. qd uis? Med. dic mihi hoc q̃d te rogo
Album an atrũ uinũ potas? Men. quin tu is ĩ malã crucem.
Primulum Purpureũ panem
Se. Iam hercle occeptat inſanire primulũ. Mẽ. qn tu me ĩterrogas
Purpureum panem an puniceum ſoleam ego eſſe: an luteum:
Soleam ne eſſe auis ſquamoſas. piſcis pẽnatos: Se. papæ
Audin tu ut deliramenta loquitur: quid ceſſas dare
Potionis aliquid priuſquam percipit inſania.
Med. Mane modo etiam pcuntabor alia. Se. occidis: fac iam.
Med. Dic mihi hoc: ſolent tibi unquam oculi duri fieri
Crepant inteſtina
Mẽ. Q uid tu me locuſtam cenſes eſſe homo ignauiſſime:
Me. Dic mihi en unq̃ inteſtina tibi crepant quod ſentias?
Nulla
Mẽ. Vbi ſatur ue ſum nulla crepitant: quando eſurio tunc increpant
Haud pro inſano reſpondit
Med. Hoc quidem edepol haud pro inſano uerbum reſpondit mihi:
Perdormiſcin
Perdormiſcin uſq ad lucem? Mẽ. facilin tu dormis curans?
Perdormiſco ſi reſolui argentum cui debeo.
Mẽ. Q uin te iupiter diq omnes pcunctator perdiunt
Se. Nunc homo inſanire inceptat. de illis uerbis caue tibi.
Præ ut dudum fuit
Modeſtior nunc quidem eſt de uerbis præ ut dudum fuit.
Nam dudum uxorem ſuam eſſe aiebat rabioſam canem.
Mẽ. Q uid ego dixi. Se. ĩſanis inquã. Mẽ. ego ne. Se. tu iſtic q mihi
Etiam me iũctis quadrigis minitatus proſternere
Egomet ecce uidi facere: egomet ecce arguo.
Mẽ. At ego te ſacram coronam ſurripuiſſe iouis.
Et ob eam rem in carcerem te eſſe cõpactum ſcio.
Et poſtq̃ es emiſſus ceſum uirgis ſub furca ſcio.
Tum patrem occidiſſe: & matrem uendidiſſe etiam ſcio.
Proſano
Satin hæc proſano maledicta maledictis reſpondeo.
Se. Obſecro hercle medice propere quicquid ſcis facturus face
Non uides hominem inſanire. Me. ſcin qd facias optimum
Ad me face ut efferatur. Se. itan cenſes? Me. quidni.
Ibi meo arbitratu potero curare hominem. Se. age ut lubet:
Mẽ. At ego te pendentem fodiam ſtimulis triginta dies:
Me. Eleborum potabis faxo aliquos uiginti dies.
Accerſe homines qui illũ ad me deferant. Se. quot ſunt ſatis?
Mẽ. Proinde ui inſanire uideor. Med. quatuor nihil hominus:
Se. Iam hic erunt adſerua tu iſtuc medice. Me. immo ibo domum
Vt parentur quibus paratis opus eſt: tu ſeruos iube hunc
Ad me ferant? Se. iam ego illic faxo erit? Me. abeo. Se. uale.
Mẽ. Abiit ſocerus: abiit medicus: nunc ſolus ſum: proh iupiter:
Q uid illuc eſt. quod hi homines inſanire prædicant.
Cepio
Neque ego ſanio neque pugnas ue litis cepio
Sanos: ſaluos: alios uideo: noui homines adloquor.

An illi perperam inſanire me uolunt: ipſi inſaniunt?
Q uid ego nunc faciam? domum ire cupio. uxor non ſinit:
Huc autem nemo intromittit: nimis prouentum ẽ nequiter.
Hic ergo uſq ad noctem ſaltem credo intromittat domum

Meſſenio Seruus.

Pectamen bono ſeruo id eſt qui rẽ herilẽ procurat uidetur Spectamẽ
ſ Collocat: cogitatque ut abſente hero rẽ heri diligẽter tuteẽ
Q uam ſi ipſe adſit. aut rectius tergũ q̃ gulã: cruraq̃ uẽtrẽ
Oportet potiora eſſe cui cor modeſte ſitum eſt.
Recordetur id: qui nihili ſunt: quid iis precii detur.
Ab ſuis heris: ignauis: improbis uiris: uerbera: compedes
Molæ magna laſſitudo: fames. frigus durum. Frigus durum
Hæc precia ſunt ignauiæ: id ego male malum metuo
Propterea bonum eſſe certumſt: potiuſq̃ malum.
Nam magis multo patior facilius uerba: uerbera ego odi.
Nimioque edo libentius molitum: quã molitũ perhibeo:
Propterea heri imperium exequor bene & ſedate. Molitum Bene. ſedate.
Seruo id: atque id mihi prodeſt: aliis eſſe ita ut in rem
Eſſe dicunt: ſin ego ero ut me eſſe oportet. mecum id mihi
Adhibeam culpa abſtineam: hero ut omnibus in locis ſim præſto. Vtibiles
Serui qui culpa carent & metuunt ſolent eſſe heris utibiles.
Nam illi qui nihil metuunt: poſtq̃ malum pmeritum eſt: metuunt Ceruſo: p̃ciũ exoluet
Mecum haud multũ prope ẽ: quando ceruſo faciã. preciũ exoluet
Ego exemplo ſeruio. tergi ut in rem eſſe arbitror poſtq̃
In tabernã uaſa & ſeruos collocaui: ut iuſſerat.
Ita uenio aduorſum. nunc fores pultabo: adeſſe ut me ſciat.
Atq meum ex hoc ſaltem damno alium eluo anfora.
Sed metuo ne ſero ueniam depugnato prœlio: Depugnato prœlio

Senex. Menæchmus. Lorarii. Meſſenio. Seruus.

Er ego uobis deos atque homines dico: ut imperiũ meum
P Sapienter habeatis utque imperaui atque impero: facile
Illic homo iam in medicinam ablatus ſublimẽ ſiet. Medicina
Niſi quidem uos ueſtra crura. aut latera nihilipenditis.
Cauete quiſquam quod illic minitetur uoſtrum flocciſecerit.
Q uid ſtatis. qd dubitatis: iam ſublimem raptum oportuit Raptum oportuit
Ego ibo ad medicum: præſto ero illic: ut uenietis. Mẽ. occidi
Q uid hoc eſt negocii: quid illic homines ad me currunt obſecro.
Q uid uoltis uos quid quæritatis: quid me circunſiſtitis.
Q uo rapitis me: quo fertis me: perii. obſecro uoſtram fidem
Epidannienſes ſubuenite ciues quid me mittitis.
Meſ. Proh dii immortales obſecro: quid ego oculis aſpicio meis.
Herum meum indigniſſime neſcio quid ſublimem ferunt. Suppetias ferre
Mẽ. Ecquis ſuppetias mihi audet afferre? Meſ. ego here audaciſſime
O facinus indignum & malum epidãnii ciues. herum Luci
Meũ hic ĩ pacato oppido luci deripier ĩ uia q̃ liber ad uos uenerit

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Inſignite

Pugnoſ ob ſeram

Mittitis? Me.nunc obſecro te quiſquis es:operam mihi ut des.
Neu ſinas in me inſignite fieri tantam iniuriam:
Meſ. Immo & operam dabo.& defendā.& ſubuenibo ſedulo.
Nunq̄ te patiar perire.mederi te cuius.
Eripe oculum iſti ab humero qui tenet here te.obſecro
Hiſce ego iam ſementem in ore faciam.pugnoſq; obſeram.
Maximo hodie malo hercle noſtro iſtunc fertis:mittite.
Meſ. Teneo ego huic oculū.Meſ.face ut oculi locꝰ i capite appareat
Vos ſceleſti:uos rapaces:uos prædones? Lor.perimus
Obſecro hercle? Meſ.mittite ergo.Men.qd me uobis tactioſt
Plecte pugnis.Meſ.agite.abite:fugite hinc in malam crucem.
Hem tibi etiam quia poſtremus cedis hoc præmii feres
Nimis haud bene ora cōmentaui.atq; ex mea ſententia
Edepol here næ tibi ſuppetias tempore adueni modo.
Me. Et tibi di ſemper adoleſcens:quiſquis es:faciant bene
Nam ſi abſq; te eſſet hodie nunq̄ ad ſolem occaſum uiuerem.
Meſ. Ego edepol ſi recte facias here me emittas manu.
Mē Liberem ego te? Meſ.uerum quādo quidem here te ſeruaui.
Mē.Q uid ē adoleſcēs:erras? Meſ.qd erro.Me.per iouē adiuro p̄rem
e herum tuum non eſſe? Meſ.non taces.Me.non mentior.
Ne meus ſeruus unquam tale fecit quale tu mihi.
Meſ. Sic ſine igitur ſi tuum negas me eſſe abire liberum cum uiatico.
Me. Mea quidem hercle cauſa liber eſto:atq; abito quo uoles.
Meſ. Nempe iubes? Me.iubeo hercle.ſi qd imperii eſt in te mihi.
Meſ. Salue mi patrone:Me.cum tu liber es meſſenio gaudeo.
Meſ. Credo hercle uobis:ſed patrone te obſecro ne minus īperes mihi
Q uam cum tuus ſeruus fui apud te:habitabo & quando ibis una
Tecum ibo domum? Me.minime? Meſ.nunc ibo in tabernā:uaſa
Et argentum ibi referā? Me.recte:ē obſignatū in uidulo marſupiū
Id ſi attulerit dicam ut a me abeat liber quo uolet
Cum uiatico.Meſ.id tibi iam nunc afferam.Men.affer ſtrenue.
Meſ. Saluum tibi ita ubi mihi dediſti reddibo.ludificata ero hominem
hic me mane.
Mē. Nimia mira mihi quidem hodie exorta ſunt:mira modis
Alii me negant eſſe qui ſum:atque excludunt foras
Etiam hic ſeruum eſſe ſe meum aiebat:quem ego emiſi manu:
Is ait ſe allaturum cum argento marſupium.
Id ſi attulerit:dicam ut a me abeat liber quo uolet:
Ne dum quando ſanus factus ſit:a me argentum petat.
Socer & medicus me inſanire dicebant.quid ſit
Mira ſunt hæc nihilo mihi eſſe uidentur ſetius q̄ inſomnia.
Nunc ibo intro ad hanc meretricem:q̄q̄ ſuccenſet mihi
Si poſſum exorare ut pallā reddat.quam referam domum.
Menæchmus.Soſides.Meſſenio ſeruus.

Cōmētaui
Suppetias adueni
Abſq; te eſſet
Solē occaſum

Vidulum

Reddibo

Nihilo ſetius

Men. En hodie uſquam conueniſſe audax audes dicere
m Poſtq̄ aduorſum mihi imperaui ut huc uenires
Meſ. Q uin mō eripui homies.qui te ferebāt ſublimē quattuor
Apud haſcæ ædis tu clamabas deum fidem atque hominū omniū.
Q uin ego accurro:teque eripio oppugnando.ingratus
Ob eam rem:quia te ſeruaui me amiſiſti liberum
Q uom argentum dixi me petere & uaſa.
Tu quantum poteſt percurriſti obuiā:ut quæ feciſti inficias eas.
Men. Liberum ego te iuſſi abire? Meſ.certo.Me.cui certiſſimunſt
Me a te potius fieri ſeruum q̄ te unq̄ emittam manu.
Menæchmus.Meſſenio.Soſides Menechmus:
Me. I uoltis per oculos iurare:nihilo hercle ea cauſa magis
ſ Facietis:ut ego hodie aſtulerim pallam.& ſpinter peſſume.
Meſ. Proh dii īmortales qd ego uideo? Mē.qd uides? Me.ſpeculū tuū
Me. Q uid negocii ē.Meſ.tua ē imago tā cōſimilis ē q̄ pōt.
Me. Pol profecto haud diſſimilis:meā formā noſcito
Me. O adoleſcens ſalue qui me ſeruaſti:quiſquis es.
Meſ. Aduleſcens quæſo hercle loquere tuum mihi nomen niſi piget.
Me. Non me edepol ita promeruiſti de me:ut pigeat quæ uelis
Mihi eſt menæchmus nomē.Me.immo edepol mihi.
Me. Siculus ſum ſiracuſanus.Me.ea domus & patria eſt mihi.
Me. Q uid ego ex te audio? Me.hoc quod res eſt.Meſ.noui
Noui equidem hunc herus eſt meus:ego quidem huius ſeruus ſum
Sed me eſſe huius credidi:ego hunc cenſebam eſſe te
Huic etiā exhibui negocium:quæſo ignoſcas:ſiqd ſtulte dixi atq;
Imprudenter tibi.Men.delirare mihi uidere non cōmeminiſti
Simul te hodie mecum exire e naui.Meſ.æquum poſtulas.
Tu herus es.tu ſeruum quære:ſalueto tu:tu uale
Hunc ego eē aio menæchmū.Men.at ego me.Mē.q̄ hæc fabula ē
Tu es menæchmus? Mē.me eſſe dico moſcho prognatū patre.
Mē: Tu nam meo patre es prognatus? Mē.immo quidem aduleſcens
Nec tuum tibi neque occupare neque præripere poſtulo.
Meſ. Dii imortales ſpē inſperatam date mihi quam ſuſpicor:
Nam niſi me animus fallit.hi ſunt gemini germani duo nā & patrē
Et matrem cōmemorant pariter qui fuerunt ſibi:
Sed uocabo herū menæchme.Mē.quid uis? Meſ.nō ambos uolo.
Sed uter ueſtrum eſt aduectus naui mecum.Me.non ego?
Meſ. At ego te uolo igitur huc concede.Me.conceſſi quid eſt.
Meſ. Illic homo aut ſycophanta:aut geminus ē frater tuus:
Nam ego hominem homini ſimiliorem nunq̄ uidi alterum:
Nec aqua aquæ.nec lacte lacti.crede mihi uſq̄ ſimilius:
Q uā hic tui eſt:tuq; huius:poſtea autem eandem patriā ac patrē
Memorat:melius nos adire atq; hunc perconctarier.
Me. Hercle quin tu me admonuiſti recte:& habeo gratiam.
Perge operam dare obſecro hercle:liber eſto ſi inuentus.

Inficias ire.

Speculum.

Noſcito.

p̄meruiſti.

Exhibui negocium.

Occupare.
tuum tibi
Præripere.

Lacte.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nunc fratrem meum eſſe ſpero. Meſ. & ego idem ſpero fore
Quid uis tu: menæchmũ opinor te uocari dixeras. Mē. ita uero
Meſ. Huic item menæchmo nomē ē: i ſicilia te ſyracuſis natũ eē dixiſti.
Hic natus ē ibi: moſcum tibi patrem fuiſſe dixti: huic itidem fuit.
Nũc operā poteſtis ambo mihi dare & uobis ſimul. Mē: ꝓmeruiſti
Vt ne quid ores: quod uelis quin impetres. Meſ. tanq̄ ſi me emeris
Argento liber ſeruibo tibi: ſpes mihi ē uos inuenturos fratres
Germanos duos geminos: una matre natos: & patre uno: uno die:
Mē: Mira memoras utinā efficeř qđ pollicit⁹ poſſis. Meſ. poſſũ ſed nũc
Agite uterq; id qđ rogabo: dicite. Mē. ubi lubet: roga: reſpōdebo.
Nihil reticebo qđ ſciā. Meſ. ē tibi nomen menæchm⁹? Mē. fateor
Meſ. Eſt idē tibi? Mē. eſt. Meſ. patrem fuiſſe moſcũ tibi ais? Mē. ita uero
Quippin Men. Et mihi. Meſ. es ne tu ſyracuſanus? Mē. certo.
Meſ. Quid tu. Mē. quippin. Meſ. optime.
Vſque adhuc cōueniunt ſigna: porro operam date: quid lōgiſſime.
Meminiſti dic mihi in patria tua. Mē. cum patre ut abii tarentum
Ad mercatũ: poſtea iter hoīes me deerrare a patre. atque īde auehi
Septuēnis Me. Iupiter ſupreme ſerua me. Meſ. quid clamas quin taces?
Primulum Quot eras ānos gnatus: cũ & pater a patria auehit. Men. ſeptuēnis
Poſt illa Nam tum dentes cadebāt primulũ: neque patrē unq̄ poſt illa uidi
Meſ. Quid uoſtrũ pr̄i filii quot eratis? Men. & nũc maxīe memini duo
Meſ. Vter eratis tun aut ille maior? Men. æque ambo pares. Meſ. q̄ pōt
Mē. Gemini ābo eramus. Mē. dii me ſeruatũ uolũt. Meſ. ſi interpellas
Ego tacebo. Mē. poti⁹ tacebo. Meſ. dic mihi uno noīe ābo eratis
Mē. Minime nā mihi erat quod nunc eſt menæchmus: illũ tũ uocabant
Soſidem. Mē. ſigna cognoui. cōtineri qn cōplectar nō queo
Mi germane: gemine frater: ſalue ego ſum ſoſides.
Me: Quomodo igitur poſt menæchmo nomen eſt factum tibi
Men. Poſtq̄ ad nos renunciatum eſt te & patrem eſſe mortuum.
Auos noſter mutauit: quod tibi nomen eſt fecit mihi
Mē. Hercle ita factum eſt ut dicis. Meſ. ſed mihi hoc reſpondeto.
Mē. Roga. Meſ. quid erat ueſtræ matri? Men. theuſimarce.
Meſ. Conuenit. Mē. o ſalue inſperate multis anuis poſtq̄ cōſpicor.
So. Frater. & tu quem multis miſeris laboribus
Vſq; adhuc quæſiui: quenq; ego eſſe inuentum gaudeo
Meſ. Hoc erat quod hæc te meretrix huius uocabat nomine.
Hunc cenſebat te eſſe: credo cum uocat te ad prandiũ.
Mē. Nanq; edepol hic mihi hodie iuſſi prandiũ apparādum.
Clam uxorem Clā meam uxorē quia pallam ſubripui dudum domo.
Eam dedi huic. So. hanc dicis frater pallā quā ego hēo.
Mē. Quomodo hec ad te ꝑuenit? So. meretrix huc ad prandium
Me adduxit: me ſibi dediſſe aiebat prandi perbene.
Potaui atq; accubui ſcortũ pallam & aurum hoc.
Mē. Gaudeo edepol ſiquid propter me tibi euenit boni.
Nam illa cum te ad ſe uocabat me eſſe credidit:

Meſ. Nunquid memorare: quin ego liber: ut iuſti eam.
Mē. Optimum atque æquiſſimũ orat frater: fac cauſa mea. Fac cā mea
So: Liber eſto: Men. cum tu es liber gaudeo meſſenio.
So. Sed meliore eſt opus auſpicio ut liber perpetuo ſiet
Quoniam hæc euenerunt frater noſtra ex ſententia nr̄a ex ſnīa
In patriam redeamus ambo. Me. frater faciam ut uoles
Auctionem hic faciam: & uendam quicquid eſt: īterim Auctionē faciam.
Eam⁹ ītro frater. So. fiat. Meſ. ſciti qd ego uos rogo. So. quid?
Meſ. Præconium ut mihi detis. Mē. dabitur ergo nunc iam.
Meſ. Vis conclamari auctionem fore quidem. Men. die ſeptimi Cōclamari die ſeptimi
Auctio fiet. Meſ. menæchme. Men. mane ſane ſeptimi
Venibunt ſerui: ſuppellex: fundi: ædes: omnia uenibunt: quiqui Venibunt.
Licebunt: præſenti pecunia. uenibit uxor quoq; & iam ſi qs ēptor Præſēti pecunia.
Venerit: uix credo tota auctione capiet quinquageſies.
Nunc ſpectatores ualete. & nobis clare applaudite.

Plauti Sarſinatæ. Miles.

Argumentum:

Eretricem athenis epheſum miles auehit:
m Id dum hero amanti ſeruus nunciare uolt
Legato peregre ipſus captus in mari.
Et eidem illi militi dono datus eſt.
Suum arceſſit herum athenis forat.
Geminis communem ſuam parietem in ædibus
Liceret: ut quiret conuenire amantibus.
Obhærentis cuſtos hos uidit de tegulis.
Ridiculus autem quaſi ſit alia deluditur
Itemque impellit militem paleſtrio
Omiſſam faciat concubinam quando cælibi
Senis uicini cupiat uxor nubere.
Vltro habeat: orat: donat multa: ipſe in domo
Senis prehenſus pœnas pro mœcho luit.

Aliud argumentum.

Eretricem ingenuam deperibat mutuo
m Athenienſis iuuenis naupacti domum
Legatus abiit. miles in eandem incidit.
Deportat epheſum: inuitat ſeruos attici.
Vt nunciaret domino facto nauigat:
Capitur: donatur illi captus militi.
Ad herum ut ueniret epheſum ſcribit. aduolat
Adoleſcens: atq; in proxumo reuertitur.
Apud hoſpitem paternum medium parietem
Perfodit ſeruus: commeatus clanculum
Qua foret amantium: geminam fingit mulier
Sororem. ait eſſe mox ei dominus ædium
Suam clientam: ſollicitandum ad militem

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Subornat:capitur ille:ſperat nuptias.
Dimittit concubinam:& mæchus uapulat.

Pyrgopolynices Miles. Artotrogus Paraſitus

Pyr. Vrate ut ſplendor meo ſit clipeo clarior q̃ ſolis radii
Sudum. Preſtrīgere
c Eſſe olim cum ſuduſt ſolent. ut ubi uſus ueniat contra
Conſerta manu preſtringat oculorum acié i acie hoſtibus:
Nam ego hanc machæram mihi conſolari uolo:ne lamentet
Feriata.
Ne ue animum deſpondeat quia ſe iampridem feriatam
Geſtitem:quem miſera geſtitet fratrem facere ex hoſtibus.
Sed ubi artotrogus. Art. hic ē ſtat propter uirum
Fortem atq; fortunatum:& forma regia tum bellator mars
Haud auſit dicere:neq; æquiparare ſuas uirtutes ad tuas.
Pyr. Q uem ne ego ſeruaui in campis curriculis donis ubi
Bembinatidis beluæ inſtar archidis erat imperator
Hermola⁹. Bembina uicus fuit Nemeæ: unde nemeæus leo a poetis bembinites dictus Panyatis δέρμα τε θηρείου βεμβινήταο λέοντος quare cogitent legentes an emendādū ſit Bēbinatidis beluæ inſtar.
Sūmus neptuni nepos. Art. memini:nempe illum
Difflauiſti ſpiritu.
Dicis cū armis aureis. cuius tu legiones difflauiſti ſpiritu.
Peniculum tectorium.
Q uaſi uentus folia aut peniculum tectorium:
Py. Iſtuc quidem edepol nihil eſt. Art. nihil hercle hoc quidem
Præ ut
Præ ut alia dicam tu quæ nunquā feceris:periuriorem
Gloriarū.
Hoc homine ſi quis uiderit:aut gloriarum pleniorem q̃ ill ic eſt
Me ſibi habeto. & ego me mancupio dabo
Epityrum.
Si unum epityrum edam apud illū eſuriens inſane. Pyr. ubi tu es?
Art. Eccum edepol in elephanto in india quo pacto pugno præfigiſti
Brachium. Pyr. quid brachium? Art. illud dicere uolui fœmur.
At diligenter hic eram pol ſi quidem connixus eſſes per corium:
Opere p̄tiū
Per uiſcera:perque os elephante tranſmitteret brachium.
Py. Nolo iſtæc hic nunc. Art. ne hercle. operepretium id eſt:mihi te
Ennarare:tuas q uirtutes ſciā:uēter creat omnis has ærūnas aurib⁹
Peraudienda ſunt:ne dentes dentiāt. & aſſentandū eſt
Dentiant
Q uicquid hic mentibitur. Pyr. qd illuc qd̄ dico. Art. hem ſcio iā
Q uid uis dicere:factum eſt hercle memini fieri. Pyr. qd id eſt?
Art. Q uicquid eſt. Pyr. habes tabellas. Art. uis rogare:habeo & ſtillū.
Vis rogare
Pyr. Facete aduertis tuum animū ad animam meam.
Art. Nouiſſe mores me tuos meditate decet. curāque adhibere
Vt præuolet mihi quo tu uelis. Pyr. ecquid meminiſti?
Art. Memini centum in cilicia:& quinquaginta centum ī ſiclo latrōie
In ſiclo latrociniæ.
Triginta ſardis. ſexaginta macedones ſunt homines:quos
Tu occidiſti uno die. Pyr. quanta iſtæc hominum ſumma eſt.
Art. Septem milia. Pyr. tantum eſſe oportet. recte rationem
Tenes. Art. at nullos habeo ſcriptos. ſic memini tamen
offa emōet
Pyr. Edepol memoriaſt optima. Art. offa emonet.
Cōmunicabo menſa.
Pyr. Dum tale facies:quale adhuc aſſiduo ædis cōmunicabo
Te ſemper menſa mea. Art. quid in capadocia:ubi tu quingentos
Simul ni hebes machera foret:uno ictu occideres
Reliquia
At pedites reliquia erant ſi uiuerent.

Q uid tibi ego dicā:quod omnes mortales ſciūt.
Pyrgo polynicē te unū in terra uiuere
Virtute & forma:& factis inuictis ſummis
Amant te omnes mulieres:neque iniuria
Rep̄hēdere here.
Q ui ſis tam pulcher:uel illæ quæ here pallio
Me reprehendere. Pyr. quid here dixere tibi.
Art. Rogitabant hic ne achilles eſt inquit tibi?
Immo eius frater inquam:innuit illarum altera
Ergo me caſtor pulcher eſt inquit mihi.
Et liberalis uiſus eſt:cæſaries quam decet
Næ illæ ſunt fortunatæ:quæ cum iſto cubant
Que.
Pyr. Ita ne dicūt tādē? Art. quæ me ābæ obſecrauerit
Preterduco
Vt hodie quaſi pompam illac præterducerem.
Pyr. Nimia eſt miſeria:nimis pulchrū eſſe hominem.
Art. Moleſtæ ſunt. orant. ambiunt. obſecrant
Videre. ut liceat ad ſeſe acerſi iubent.
Vt una liceat adire operā negocii.
Pyr. Videtur tempus eſſe:ut eamus ad forū
Vt in tabellis quas conſignaui hic heri
Latrones Seleuc⁹ rex Latrōes cogerē & conſcriberem.
Latronibus denumerem ſtipendiū.
Nam rex ſeleucus me opere orauit maxumo
Vt ſibi latrones cogerem:& conſcriberē
Regi. hunc diem mihi operam decretū eſt dare.
Satellites
Art. Age eamus ergo. Pyr. ſequimini ſatellites.

Paleſtrio ſeruus.

Comitas Bēignitas
Ihi ad enarrādum hoc argumentū ē comitas
m Si ad auſcultandū ueſtra erit benignitas.
Q ui autē auſcultare nollet exurgat foras
Vt ſit ubi ſedeat ille qui auſcultare uolt.
Nunc qua aſſediſtis cauſa in feſtiuo loco
Comœdiæ quam acturi ſumus.
ἀλαζών
Et argumentum & nomen uobis eloquar.
Alzon græce huic nomen comœdiæ.
Id nos latine glorioſum dicimus:hoc oppidum
Epheſum eſt:miles meus herus. qui hinc
Ad forum abiit glorioſus impudens
Stercoreus
Stercoreus plenus periurii atque adulterii
Ait ſeſe ultro omnis mulieres ſectarier.
Is deriſui eſt qua qua incedit omnibus:
Itaq; hic meretricis labiis dum ducant eum
Valgis ſuauiis
Maiorem partem uideas ualgis ſuauiis.
Nam ego iādiu apud huic ſeruitutem ſeruio.
Id uolo uos ſcire quomodo ad hunc deuenerim
In ſeruitutem ab eo cui ſeruiui prius:
Date operam. nam nunc argumentum exordiar.

Erat herus athenis mihi adoleſcens optumus.
Is amabat meretricem matre athenis atticis
Amor cultu optimuſ
Et illa illum contra:qui eſt amor cultu optimus.
Is publice legatus naupactũ fuit magna reip.gr̃a.
Interim iuit hinc miles:forte athenas aduenit:
Inſinuat ſeſe ad illam amicam:heri
Occepit eius matris culpa pariter
Opiparis obſoniis
Vino.ornamentis.opipariſque obſoniis
Itaq; intimum ibi ſe miles apud lenam facit.
Sublinit os
Vbi primũ euenit ſublinit os:illi lenæ m̃ri mulieris.
Q uam herus meus amabat.nam is illius filiam
Compegit in nauem
Compegit in nauem miles clam matre ſua.
Eamq; inuitam huc mulierem in epheſum auehit.
Ego quantũ unus poſſum mihi nauem paro.
Vbi amicam herilem athenis auectam ſcio.
Incedo ut eã rem naupactũ ad herum nunciem
Vbi ſumus prouecti in altum:ſicut uolunt:
Capiunt prædones nauem:illam ubi uectus fui.
Prius perii:q̃ ad herum ueni:quo ire occeperam
Ille me cœpit.dat me huic dono militi.
Hic poſtq̃ in ædis me ad ſe duxit domum:
Video illã amicam herilem athenis quæ fuit.
Vbi contra aſpexit me:oculis mihi ſignum dedit
Appellarẽ
Ne ſe appellarem.dein poſtq̃ occaſio eſt
Conqueritur mecum mulier fortunas ſuas.
Domu.
Ait ſeſe athenas fugere cupere ex hac domu.
Seſe illũ amare meum herum athenis qui fuit.
Peius odiſſe
Neq; peius quẽquã odiſſe:q̃ iſtum militem.
Quoniam
Ego quoniã inſpexi mulieris ſententiam
Cœpi tabellas:conſignaui clanculum.
Dedi mercatori cuidam:qui ad illum deferat
Meum herum:q athenis fuerat:q hanc amauerat
Vt is huc ueniret:is non ſpreuit nuncium
Nam & uenit:& in proxumo hic diuortitur
Apud ſuum paternum hoſpitem lepidũ ſenem.
Itaq; illi amanti ſuo hoſpiti morem gerit.
Noſq; opera conſilioque adhortatur iuuat.
Itaq; ego paraui hic intus magnas machinas.
Conuenientias
Q ui amantes una inter ſe facerent conueniẽtias.
Conclaue
Nam unum conclaue concubinæ quidem dedit
Miles:quo nemo niſi ea inferret pedem.
In eo conclaui ego perfodi parietem.
Cõmeatus
Q ua cõmeatus clam eſſet hic huic mulieri.
Et ſene ſciente hoc feci:is conſilium dedit.
Nã meus conſeruus eſt homo haud magni precii

Q uem concubinæ miles cuſtodem addidit.
Factitiis fabricis
Ei nos factitiis fabricis.& doctis dolis
Glaucoma
Glaucomam ob oculos obiiciemus:eumq; ita
Faciemus:ut quid uiderit:non uiderit.
Et mox ne erretis:hæc duarum hodie uicem.
Et hinc:& illinc mulier feret imaginem:
Atq; eadẽ erit:uerum alia eſſe aſſimulabitur
Sublinitur os
Ita ſublinitur os cuſtodi mulieris.
Sed foris concrepuit hinc a uicino ſenis.
Ipſe exit:hic ille eſt lepidus:quẽ dixi ſenex

Merula. Paulus æginita Glaucoma & Hypochyma ueteres medicos unũ exiſtimaſſe dicit recentiores uero putauerũt Glaucomata eẽ paſſionem humiditatis criſtallinæ ɔmutatæ ĩ glaucum. Hypochamata uero quæ cornelius celſus ſuffuſiões appellat cum humores infuſi inter corneam & criſtallinã tunicã congellantur.

Periplectominus Senex. Paleſtrio ſeruus.

Quemq; Loreare
Per. I hercle defregeritis talos poſthac quẽque in tegulis
n Videritis alieuũ.ego ueſtra faciam latera loreare:
Mihi quidẽ iam arbitri uiſunt meæ quid ſiat domi.
Impluuiũ
Ita per impluuium intro ſpectant.nunc adeo edico omnibus:
Q uẽque a milite huc uideritis hominẽ ĩ noſtris tegulis:
Extra unũ
Extra unum paleſtrionem:hunc deturbatote in uia.
Q uod ille galinam aut columbam ſe ſectari aut ſimiam
Dicat:periſtis ni uſq; ad mortem male mulctatis.
Atq; adeo ut nec legi fraudem faciam talariæ.
Lex talaria
Accuratote:ut ſine aliis domi agitem cõuiuium.
Pal. Neſcio quid malefactũ noſtra huic familia ẽ:quãtum audio:
Ita hic ſenex talos elidi iuſſit conſeruis meis:
Sed me excepit:nihili facio quid illis faciat cæteris.
Aggrediar hominẽ:eſt ne aduorſum:eſt quaſi:
Q uid agis piplectomene? Per.haud multos hoĩes ſi optandũ
Fuerit nunc uidere:& uenire q̃ te mauellem.Pal.quid eſt?
Q uid negocii eſt.Per.res palam eſt.Pa.quæ res palam eſt?
Per. De tegulis mõ neſcio qs ĩſpectauit ueſtrorũ familiarium
Per nr̃um ĩpluuiũ ĩtus apud nos philochomaſium atq; hoſpitẽ
Oſculantis.Pal.quis homo uidit? Pe.tuus conſeruus.
Abripuit ſeſe
Repẽte: ſubito
Pal. Q uis is erit homo? Per.neſcio.ita abripuit repente ſeſe ſubito.
Pal. Suſpicor me periſſe.Per.ubi abiit:cõclamo heus qd agis tu ĩquã?
Ille mihi abiens ita reſpondit.ſe ſectari ſimiam
Nihili beſtia
Pal. Væ mihi miſero cui pereundum eſt ꝓpter nihili beſtiam.
Sed philochomaſiũ hiccine ẽt eſt nunc.Per.cũ exibã:hic erat.
Pal. Si eſt iube tranſire huc quãtũ poſſit:ſe ut uideant domi
Familiaris
Familiares:niſi quidem illa nos uolt:qui ſerui ſumus
Contubernalis crucibus
Propter ſuũ amorem omnis crucibus cõtubernalis dari:
Per. Dixi ego iſtuc niſi quid aliud uis.Pal.uolo hoc dicito.
Parũq; artem.& diſciplinã:obtineat colorẽ:& quẽadmodum
Vt eũ qui hic ſe uidit:utrũ iunctũ iunctam ue eſſe uiderit.
Si quidem centies hic uiſa ſit:tamen inficias eat.
Cõfirmitas
Per. Os habet:linguam.perfidiã:malitiã.atq; audaciam.
Confidentiã.confirmitatẽ:fraudulentiam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Falſificum.
Falſiiurium
Dolenefica
Olitor
Domi hēt.

Q ui arguat ſe:eum contra uincat iureiurando ſuo.
Domi habet animū falſiloquū.falſificum.falſiiurium.
Domi dolos.domi dolenefica.facta domi fallacias.
Nam mulier olitori nūquā ſupplicat.ſi qua eſt mala
Domi habet ortum:& cōdimēta ad oīs molis meliſica.
Ego iſtæc ſi erit:hic nunciabo:ſed quid eſt paleſtrio
Q uod uoluis aſtute tecū in corde?Pal.pauliſper tace:
Dum ego mihi conſilia in animū conuoco.& dū conſulo
Q uid agam:quē dolū doloſo contra conſeruo parem.
Q ui illam hic uidit oſculantē:id uiſum ne uiſum ſit
Q uæro?Per.ego hinc abſceſſero abs te:huc iterim illuc ſis uide:
Q uēadmodum aſtitit ſeuera fronte:curas cogitans
Pectus digitis pultat.cor credo euocaturus foras.
Ecce autē auortit nixus leua:in fœmina habet leuam manum
Dextera digitis rationem computat feriens fœmur
Dexterum:ita uehementer quo facta ægre ſuppetit

Status.

Concrepuit digitis.laborat crebro cōmutat ſtatus.
Ecce autem capite nutat:non placet quod repperit.
Q uicquid eſt incoctū nō exprimit.bene coctum id dabit
Ecce autem ædificat:colūnā mento ſuffulſit ſuo.
Apage non placet profecto mihi illa ædificatio.

Porticus barbara.

Nā hoc colūnatim porticu eſſe inaudiui barbara.
Cui uiui cuſtodes ſemper totis horis occubant:

Comœdice

Euge hucuſq; me hercle aſtitis:& dulce & comœdice
Nunq̄ hodie quieſcet,prius q̄ id quod petit perfecit.
Habet opinor:age ſi quid agis uigila:ne ſomno ſtude
Niſi quidem hic agitari mauis uirgis:uigila:

Heritatus.

Tibi ego dico,an heritatus ne ſis.heus te adloq paleſtrio
Vigila inq̄.expergis inquā lucet:hoc inquā.Pal.audio

obſidiū tuo tergo.
Arripe opē & auxiliū.

Per. Viden hoſtis tibi adeſſe:quære ergo obſidium:conſule.
Arripe opē auxiliūq; ad hācrē ꝓpere:hoc nō placide decet.
Ante mœnia aliqua aliquos ante te circunducere exercitum:
Cor in obſidium perduellis noſtris præſidium para.
Interclude inimicis cōmeatum tibi muni uiam.

Cibatus cō meatus.
Subitaria

Q ua cibatus comeatuſq; ad te:& legiones tuas
Tuto poſſit peruenire:hanc rem age:res ſubitaria eſt
Reperi cōminiſcere.cedo callidum conſilium cito.
Q uæ hic eſt uiſa ut uiſa non ſiet:facta infecta ut ſient.
Magnum illic honorem incipis ſed magna munitis mœnia

Recipere ad te.

Pal. Tu te unus ſi recipere hoc ad te dicis confidentia eſt.
Nos inimicos confligare poſſe.Per.dico & recipio
Ad me.& ego imperatorem dicon id quod petis.

Scias iuxta mecum

Pal. At te iupiter bene amet.Per.at impti me quod cōmētus.Pal.tace
Dum in regionem aſtutiarum mearum te induco:ut ſcias
Iuxta mecum mea conſilia.Per.ſalua ſumes indidem.

Elephanti corio

Pal. Herus meus elephanti corio circuntectus non ſuo:
Neq; habet plus ſapientiæ q̄ lapis.Per.ego iſtuc ſcio:
Pal. Nunc ſi rationem incipio:hanc inſtituam aſtutiam.
Vt philocomaſium huic ſororem geminā germanā alteram
Dicam athenis aduenisse:& cum amatore aliquo ſuo.

Lacte lacti

Tam ſimilem q̄ lacte lacti eſt:apud te eos hic diuortier
Dicam hoſpitio.Per.euge euge lepide laudo cōmentum
Cōtra cōſeruū tuū.Pal.uix illic cū criminatus ſit aduerſū militem
Meus conſeruus eā uidiſſe dic cū alieno oſculari:eā arguam
Vidiſſe apud te cum ſuo amatore amplexantem:atq;
Oſculantem.Per.imo ut optume
Idem ego dicam ſi me exquiret miles.Pal.ſed ſimillimas
Dicito eſſe & philochomaſio:id recipiendum eſt ut ſciat:
Ne titubet:ſi quæret ex ea miles.Per.nimis doctum dolū.

In uno concilio
Cauſe concini

Sed ſi ambas uidere in uno miles concilio uolet.
Q uid agimus?Pal.facile eſt:trecentæ poſſunt cauſæ concini
Non domiſt:abiit ambulatum:dormit:ornatur:lauat.
Prandet.potat.occupataſt opere:non eſt non poteſt.
Q uātum uis prolationum:dūmodo nunc prima uia
Inducamus uera ut eſſe credat:quæ mentibimur
Per. Placet ut dicis.Pal.itro abi ergo.& ſic iſtic ē mulier eā iube
Cito domum tranſire:atq; hoc ei monſtra præcipe.
Vt teneat conſilia noſtra:quēadmodū exorſi ſumus
De gemina ſorore.Per.docte tibi illam perdoctam dabo
Nū qd aliud?Pal.intro ut abeas.Per.abeo equidē igitur.
Pal. Ego ibo domū ad quē hominē iueſtigādo:operā hāc diſſimulādo
Q ui fuerit conſeruus:qui hodie fuerit ſectatus ſimiam.
Nam ille non potuit quin ſermoni ſuo aliquem familiarem

Participar̄

Participauerit de amica:heri qui uidiſſet eam hic in ꝓxumo
Oſculantem cum alieno aduleſcentulo:noui morem ego
Et tacere ſolus ſcio:ſi inuenio qui uidit:ad eum

Vineas pluteoſq; agā

Vineas pluteoſq; agam:res parataſt impugnādoq;
Capere certa res eſt:ſi ita non repperio:ibo odorans quaſi

Perſequi ueſtigiis

Canis uenaticus uſq; donec perſecutus uolpem ero ueſtigiis.
Sed fores concrepuerunt noſtræ.ego uoce moderabo me.
Nā illic eſt philocomaſio cuſtos meus cōſeruus:atq; it foras

Sceledrus.Paleſtrio.Serui duo.

Sce. n Iſi quidē ego hodie ābulaui dormiens in tegulis.certo
Edepol ſcio me uidiſſe:hic ꝓxime uicinæ philocomaſium
Herilem amicam ſibi alium quærere.Pal.hic illam uidit
Oſculantem quātū hunc audiui loquentē.Sce.quis hic eſt?
Pal. Tuus conſeruus:quid agis ſceledre?Sce.te paleſtrio uolupeſt
Cōueniſſe.Pal.qd iā?aut qd negocii fac ſciam.Sce.metuo.
Pal. Q uid metuis?Sce.ne hercle hodie quātū hic familiarum eſt
Maximū in malum cruciatumq; inſiliamus.Pal.tu ſali ſolus

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Inſultura nihil moror Deſultura.

Nam ego iſtam inſulturam:& deſulturam nihil hic moror.
Sce. Neſcis tu fortaſſe apud nos facinus qđ natū eſt nouū.
Pal. Quod id eſt facinus? Sce. impudicū. Pal. tu te ſcis ſoli te tibi.
Mihi ne dixis:ſcire nolo:Sce. non enim faciam quin ſcias.
Simiā hodie ſū ſectatus noſtrā in horum tegulis. Pal. edepol
Sceledre homo ſectatus nihili nequā beſtiam. Sce. di te pdant.
Pal. Te iſtuc æquū quomodo accepiſti eloqui. Sce. forte fortuna
Per impluuium huc deſpexi proximū:atq; ego illic aſpicio

Impluuiū

Oſculantem philocomaſium cū altero neſcio quo aduleſcēte.
Pal. Quod ego ſceledre ſcelus ex te audio? Sce. profecto uidi.
Pal. Tuten? Sce. egomet duobus his oculis meis.
Pal. Abi non uériſimile dicis:neq; uidiſti. Sce. num tibi lippus
Videor. Pal. medicum iſtuc tibi melius percontarier.
Verū enim ſi te di ament:temere hanc dedolas tabulā tuis
Nunc cruribus. capitiq; fraudē capitalē hic creas iā tibi iam

Stultiloqū

Vt pereas:paratū ē dupliciter. niſi ſupprimas tuū ſtultiloquium
Sce. Qui uero dupliciter. Pal. id dicā tibi. primum dum ſi falſum.
Inſimulas philocomaſium hoc perieris:iterq; ſi id uerum eſt

Additus cuſtos

Tu ei cuſtos aditus perieris. Sce. quid ad me? Pal. at neſcio.
Sce. Hæc me uidiſſe ego certo ſcio. Pal. pergin infœlix
Sce. Quid tibi uis dicā:niſi qđ uideri. qn ēt nūc itus hic i pxumu ē
Pal. Eho an non domi eſt. Sce. uiſe. abi intro tute:nam ego mihi
Nihil credi poſtulo. Pal. certum eſt facere. Sce. hic te opperiar.
Eadem inſidias dabo:quā uxor ad ſtabulum iuuenis recipiat
Se pabulo:qđ ego nunc faciam? cuſtodē me illi miles tradidit:
Nunc ſi indiciū facio:interii:ſi taceo:tametſi hoc palam fuerit.

De muliere

Quid peius muliere atq; audacius:dum ergo i tegulis ſum.
Illæc ſumpto hoſpitio edit foras:edepol facinus fecit audax.
Hoccine ſimile ſciat:credo alius tollat edis totas ſi tollat

Muſſitabo.

At quē hic? crucē:hercle qcqđ ē muſſitabo:potius q̄ itereā male

Ipſa ſeſe uēditat.

Non ego poſſum quæ ipſa ſeſe uenditat tutarier
Pal. Sceledre ſceledre. Sce. qs homo itermiat? Pal. ē alter audacior
Qui magis inimicicias q̄ tu adquirat. Sce. quid eſt?
Pal. Iube nunc tibi oculos effodiri:qbus id quod nuſq̄ eſt uides.

Effodiri. Vitioſa nuce.

Sce. Quid nuſq̄? Pal. non ego nunc emam uitam tuā uitioſa nuce
Sce. Quid negocii eſt? Pal. quid negocii ſit rogas? Se. cur nō rogē?

Prætrūcari Linguam largiloquā

Pal. Non ne tibi iſta prætruncari linguam largiloquam iubes?
Sce. Quaobrem iubeā. Pal. philocomaſiū eccam domi:q̄ i pximo
Vidiſſe te aiebas oſculantē:atq; amplectantē cum altero.
Sce. Miruſt lolio uictitare te & tam uili tritico. Pal. quid iam?

Lolium.

Sce. Quia luſcioſus. Pal. uerbero:edepol tu eqdē cæcus nō luſcioſus
Nā illā quidē uidi domi. Sce. quid domi? Pal. domi hercle uero
Sce. Abi ludis me paleſtrio. Pal. tam mihi ſunt manus inquinatæ
Sce. Quid dū? Pal. qa luto eā. Sce. uæ capiti tuo. Pal. iſtuc ſceledre
Promitto fore niſi oculos:orationēq; aliā cōmutas tibi.

Sed fores concrepuerunt noſtræ. Sce. at ego illas obſeruo fores.
Nam nihil eſt:qua hinc huc tranſire ea poſſit:niſi recto hoſtio.
Pal. Qui domi eccā. Sce. neſcio utiq;. Pal. ſceledre ſceledre ſuſcita te.
Sce. Mihi ego uideo:mihi ego ſapio:ego credo plurimum.
Me homo nemo deterreat:quin ea ſit in his ædibus.
Hic obſiſtam:ne impudenti hic ea ſe ſubrepſit mihi.

Pugnacula Stultiuidū

Pal. Meus illic homo eſt:deturbabo iam hic ego illum de pugnaculis.
Vim iam faciam:ut ſtultiuidum fateare. Sce. age face
Pal. Neq; te quicq̄ ſapere corde:neq; oculis uti. Sce. ſcio neq; ſolariū:
Neq; ortum:niſi per impluuium ſcio. Pal. quid nunc ſi ea domi ē.

ſubterduco Cōſiliū eſt

Si facio ut eā hinc exiē uideas domo dignus es uerberibus multis?
Sce. Dignus. Pal. ſerua iſtas fores ne tibi eadē ſubterducat iſtic atq; huc
Tranſeat. Sce. conſiliū eſt ita facere. Pa. pedes ego iam illā huc tibi
Siſtam in uiā. Sce. agedū ergo face uolo ſcire utrū ego id qđ mihi

Rogo utendos foris. Subparaſitatur.

Vidi uiderim:an illic faciat:quod facturū dicit:ut ea ſit domi.
Nam ego quidem meos oculos habeo:nec rogo utendos foris:
Sed hic illi ſubparaſitatur ſemper:hic ei proximus
Primus ad cibum uocatur primo pulmentum datur.
Nam illic noſter eſt fortaſſe circiter triennium.
Neq; cuiq̄ q̄ illi noſtra melius famulo familia.
Sed ego quid ago:at me agere oportet hoc obſeruare hoſtium.

Verba dabunt. Tolle monere.

Hic obſiſtam:hac quidem pol certo uerba mihi nunq̄ dabunt.

Paleſtrio. Philocomaſium. Sceledrus.

Pal. Præcepta facito ut memineris. Phi. tolle monere:mirū eſt
Pal. At metuo ut ſatis ſis ſubdola. Phi. ne doceto:memini

Superſum.

Malas:ut ſint malæ mihi ſola ego ſupſum. Pal. age. nūc iā
Inſiſte in dolos:ego abs te procul recedam:o quid aſtas
Sceledre. Sce. hanc rem gero habeo auris loquere quid uis.

Diſpeſſis manibus Patibulum

Pal. Credo ego iſtoc exēplo tibi eſſe eundū eſſe actutum extra portam
Diſpeſſis manibus patibulum cum habebis. Sce. quā non ob rem.
Pal. Reſpice dum ad leuam:qs illæc eſt mulier. Sce. proh di īmortales
Heri concubina eſt hæc quidem. Pal. mihi quoq; pol ita uidetur
Age nunc iam quādo lubet. Sce. qđ agam? Pal. peri perpropere.
Phi. Vbi iſte bonus ſeruus:qui me maxume innocentem
Falſo inſimulauit. hem tibi. Pal. hic id mi dixit. Phi. tibi
Quē dixiſti tu te me uidiſſe in proxumo hic ſceleſte oſculantem?
Pal. Atq; cum alieno adoleſcentulo dixit. Sce. dixi hercle uero.
Phi. Tun me uidiſti. Sce. atq; his quidem oculis. Phi. carebis credo.
Qui plus uident q̄ quod uident. Sce. nunq̄ hercle deterebor.
Quin uiderim id quod uiderim. Phi. ego ſtulta moror multum
Quæ cum hoc inſano fabulem:quem pol ego capitis perdam.
Sce. Noli minitari:ſcio crucem futuram mihi ſepulchrum:ibi mei
Maiores ſunt ſiti. pater. auus. proauus. abauus.
Non mihi poſſunt minaciis tuis hiſce oculi fodiri.
Sed paucis uerbis te uolo paleſtrio:obſecro unde exit hæc?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Q đ cõmeat⁹ ẽ trãs parietẽ. Sce. he⁹ paleſtrio machæra nihil opus
Pal. Q uid iam: aut quid opuseſt? Sce. domi eccam herilẽ cõcubinam.
Pal. Q uid domi. Sce. in lecto cubat. Pal. edepol ne tũ tibi malam rem
Reperiſti ut prædicas. Sce. qui iam. Pal. quia hanc attingere
Auſus mulierẽ hic ĩ proxumo. Sce. magis hercle metuo. ſed nunq̃
Q uiſq̃ faciet: quin ſoror iſta ſit germana huius.
Pal. Eam pol tu oſculantem hic uideras: & quidem palam eſt
Eam eſſe ut dicis. Sce. quid propius fuit: q̃ ut perirem
Si locutus fuiſſem hero. Pal. ergo ſi ſapis muſſitabis: plus oportet
Quid propius q̃ ut
Scire ſeruum q̃ loqui: ego abeo: ne quid tecum conſilii
Commiſceam atque apud hunc uicinum tuæ mihi turbæ nõ placẽt
Herus ſi ueniet: ſi me quærit hic ero: hic me accerſito.

Sceledrus. Periplectomenus ſenex.

Sce. Atĩ abiit ille: neq; herile negociũ pl⁹ curat: q̃ ſi nõ ſeruitutẽ ſer
Certo qdẽ illa hic nr̃a itus ẽ ĩ ædibus. nã ego excubãtẽ (uiat
Eam domo offendi: certunſt nunc obſeruationi operam dare.
Peri. Nõ hercle hiſce homines: me marem ſed fœminam uicinirenẽ eſſe
Serui militis. ita me ludificant: mea ne hic in uia hoſpita.
Q uæ heri huc athenis cũ hoſpite aduẽit meo tracta & ludificata.
Ingenua & libera. Sce. perii hercle: hic ad me recta abiit uia.
Fuat
Metuo illæc mihi res: ne malo magno fuat. quãtum hunc audiui:
facere uerborum ſenem
Accedam ad hominem. Peri. tun ſceledre huc ſcelerum caput
Meam ludificaſti hoſpitam ante ædis modo.
Auſcultem tibi
Sce. Vicine auſculta quæſo. Per. ego auſcultem tibi.
Sce. Expurgare uolo me. Per. tu ne te expurges mihi
Q ui facinus tantum tanq; indignum feceris?
An quia latrocinari arbitramini: qd uis licere facer̃ uobis uerbero:
Sce. Licet ne? Per. at ita di deæq; me omnes ament. niſi mihi ſuppliciũ
Virgarum de te datur longum diutinumq; a mane ad ueſperum:
Q uod meas confregiſti imbrices & tegulas ibi dum cõdignam te
Sectaris ſimiam: quodq; inde inſpectauiſti meum apud
Me hoſpitem amplexum amicam cum oſculabatur ſuam:
Q uanq; concubinã herilẽ iſimulare auſus es probri pudicã: meq;
Summi flagitii: tum q; tractauiſti hoſpitam ante ædis meas.
Suppliciũ ſtimuleum
Niſi tibi ſupplicium ſtimuleũ dedatur. dedecoris pleniorẽ herum
Faciam tuum: q̃ magno uento plenum undarum mare:
Poſtulare
Sce. Ita ſum coactus periplectomene: ut neſciam utrum ne poſtulare
Prius tecum æquunſt. niſi iſtæc non eſt hæc: neque iſta ſe mihi
Me expurgare. hoc tibi uidetur æquus ſicut etiam nunc: neſcio
Q uid uiderim. itaſt iſta huius ſimilis noſtræ tua: ſi qdẽ nõ eadẽ eſt
Inhibeo
Pe. Viſe ad me intro iam ſcies. Sce. licet ne. Per. neque te inhibeo
Placide noſcita
Perplacide noſcita. Sce. ita facer̃ certũ ẽ. Pe. he⁹ philocomaſiũ cito
Curriculo
Tranſcurre curriculo ad nos. ita negocium eſt. poſt quando
Exierit ſceledrus a nobis. cito trãſcurrito aduerſũ curriculo domũ

Nunc pol ego metuo ne quid infucauerit: ſi hic non uidebit
Mulierem: aperitur dolus. Sce. proh di immortales ſimiliorem
Mulierem magiſque eandem q̃ noſtræ ea eſt non reor
Deos facere poſſe. Pe. quid nunc? Sce. cõmerui malum.
Pe. Q uid igitur ean eſt? Sce. & ſi ea eſt: nõ ea eſt. Per. uidiſtin iſtam?
Sce. Vidi illam hoſpitem complexam atque oſculantem. Per. ea ne eſt
Sce. Neſcio. Per. uin ſcir̃ plane? Sce. cupio. Per. abi ĩtro ad uos domũ.
Continuo uide ſit ne iſta hæc domum uoſtram intus. Sce. licet.
Pulchre admonuiſti ſciam ego ad te exibo foras.
Pe. Nunq̃ edepol hominem quenq̃ ludificarier magis facete
Vidi: & magis miris modis: ſed eccum egreditur.
Sce. Periplectomene te obſecro p deos: atq; homĩes: perq; ſtultitiã meã
Perq; tuam gratiam. Per. quid obſecras? Sce. meæ inſcitiæ meæ &
Stultitiæ ignoſcas: nunc demum ſcio me fuiſſe excordem: cæcum
Excors
Incogitabilem: nam philocomaſiũ eccã intus. Per. qd nũc furcifer
Vidiſti ãbas? Sce. uidi. Per. her; exhibeas uolo. Sce. meruiſſe eqdẽ
Me maximũ fateor malum: & tuæ feciſſe me hoſpitæ aĩo iniuriam
Sed meam eſſe herilem incubinam cenſui: cui me cuſtodem herus
Addidit miles meus. nam e ſummo puteo ſimilior nunq̃ poteſt
Aqua aquæ ſimiliter
Aqua aquæ ſumi: q̃ hæc eſt atq; iſta hoſpita: & me deſpexiſſe
Ad te p impluuium tuum fateor. Per. qd ni fateare: ego q uiderim:
Se. Sed philocomaſium me uidiſſe cẽſui. Per. ratus ne me iſtic hoiem
Eſſe omnium minimi precii: ſi ego me ſciente paterer uicino meo
Inferri apud me ita inſigni te iniuriam. Sce. nunc demũ inſipiẽter
Factum eſſe arbitror cum rem cognoſco at non malitioſe tamen
Feci. Per. imo indigne nam homini ſeruo ſuos domitos habere
Oportet oculos & manus orationẽque. Sce. ego neſi poſt hũc diẽ
Mutiuero: etiã qđ ego me certo ſciam: dato excruciatũ: me egomet
Dedã tibi: nũc ego mihi ignoſcas quæſo. Per. uincã animũ meum
Ne malitioſe factum id eſſe abs te arbitres: ignoſcam tibi iſtuc
Quod ſcies neſciueris
Sce. At dii tibi faciãt bene. Per. næ tu hercle ſi te di amãt liguã cõprimis
Poſthac etiã illud: quod ſcies: neſciueris: ne uideris quod uideris
Sce. Bene me mones: ita facere certum eſt: ſatin ne oratus abiit
Nunqd nunc aliud me uis. Per. ne me noueris. Sce. dedit hic mihi
Verba: qua benigne gratia fecit ne iratus eſſet. ſcio quã rem gerat.
Vt me cum exemplo a foro aduenia domum domi comprendat.
Me habent uenalem
Vna hic & paleſtrio me habent uenalem ſenſi: & iamdudũ ſcio.
Naſſa
Nunq̃ hercle ex iſta naſſa ego hodie eſcam petam: nam iam aliquo
Cõſileſcũt
Aufugiam. & me occultabo aliquot dies: dum hæ conſcileſcunt
Turbæ: atq; iræ leniunt: iam nunc ſatis & plus nimio merui mali.
Verumtamen de me quicquid eſt: ibo hinc domum.
Per. Illic hinc abſceſſit ſat edepol certo ſcio occiſam ſæpe ſapere
Plus multo ſuẽ cum manducatur: ne id quod uidit uiderit.
Nam illius oculi: atq; auris: atque opinio tranſfugere ad nos.
Vſque adhuc actum eſt probe: nimium feſtiua mulier operam

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Præbuit redeo in ſenatum rurſus:iam paleſtrio frequens
Senatus:ſceledrus nunc autem foras:domi apud me
Poterit nunc haberier:ibo intro:ne dũ abſum multifortito ſuam.

Paleſtrio. Pleuſides. Ado. Periple.

Pal. c Oibere itra limen etiam uos parumper pleuſides. ſinite me
Prius perſpectari:ne uſpiam inſidiæ ſint: cõciliũque hẽre
Volumus:nam opus ẽ:nũc tuto loco. unde inimicus neqꝫ noſtris
Spolia capiat cõſiliis:unde inimicus nequis ſpolia capiat auribus.
Nam bene conſultum. inconſultum ſi ſit:inimicis uſu eſſe poteſt.
Q uin ſi inimicis uſu eſt. obſit mihi. nam bene conſultũ ſubripitur
Sæpiſſime:ſi minus cum cura:aut catalogo loquendi lectum eſt
Q uippe ſi reſciuere inimici conſilium tuum:tuopte tibi
Conſilio occludunt linguam. & conſtringunt manus:atqꝫ
Eadem quæ illis uoluiſti facere:faciunt tibi:ſed ſpeculabor
Nequis aut hinc a leua aut dextera noſtro conſilio uenator aſſit.

Auritæ plagæ

Cum auritis plagis ſterilis hinc proſpectus uſqꝫad ultimam
Plateam probe eſt. euocabo. heus periplectomene & pleuſides
Progredimini. Per. ecce nos tibi obediẽtis. Pal. facile ẽ ipiũ in bõis
Sed uolo ſcire eodem ↄſilio:quod intus meditati ſumus

Vtibile

Si gerimus rem. Pe. magis ad rem nõ poteſt eſſe utibile:Pal. imo
Q uid tibi pleuſides. Ple. qd ne uobis placeat. diſpliceat mihi.
Per. Q uis homo ſit magis meus q̃ tu es. Ple. loquere lepide & cõmode
Pal. Pol ita decet hũc facere. Ple. at hoc me facinus miſerũ macerat.
Meumqꝫ cor. corpuſqꝫ cruciat. Per. quid id eſt quod cruciat te?
Ple: Me tibi iſtuc ætatis hoĩ facinora puerilia obiicere:neqꝫ te decora:
Neqꝫ tuis uirtutibꝰ ea te expetere:te ex opibus ſũmis mihi honoris
Gratia mihique amanti ire opitulatum. atque ea te facere facinora
Q uæ iſtæc ætas fugere:facta magis quidem ſectari ſolet.
Eam pudet me tibi in ſenecta obiicere ſollicitudinem. Per. nouo
Modo tu homo amas:ſiquidem te quicq̃:quod faxis pudet
Nihil amas:umbra es amantũ:magis q̃ amator pleuſides.
Ple. Hanccine ætatẽ exercere mei amoris gratia. Per. quid ais tu ita ne

Capulari ſtamine

Tibi uideor oppido acheronticus tam capulari ſtamine. tibi
Diu uideor uita uiuere:nam eqdem haud ſum natus
Annos præter qnquaginta & quattuor:clare oculis uideo
Pernix ſum manibus:ſum pedes mobilis. Pal. ſi albus

Amuſſitata

Capillus hic uidetur:neutiq̃ ibi ingenio ſenex ineſt.
In hoc amuſſitata ſua ſibi ingenua indoles. Ple. pol id quidem
Experior ita eſſe ut prædicas paleſtrio. nam benignitas quidem
Huius oppido adoleſcẽtuli. Per. immo hoſpes magis cũ periculũ
Facies:magis noſces mea comitate merito te amantem.
Ple. Q uid opus nota noſcere. Per. ut apud exemplum experiundi
Habeas:neges foris:nam qui ipſe amauit: ægre amantis igenium
Inſpicit. & ego amoris aliquantulum habeo humoriſqꝫ etiam
In corpore. neque dum exarui ex amoris rebus & uoluptariis.

Cauillato
Oblocuto

Vel cauillator facetus:uel conuiua cõmodus item ero.
Neque ego oblocutor ſum alteri in conuiuio.
Incommoditate abſtinere me apud conuiuas commode
Commemini & meæ orationis iuſtam partem perſequi.
Et meam partem itidem tacere cum aliena eſt oratio

Screator

Minime ſputator ſcreator ſum itidem:minime ſuccidus

Semiſenex

Poſt epheſi ſum natus. non enim in apulis:non ſum in umbria
Pal. O lepidum ſemiſenem:ne ſi quas memorat uirtutes habet
Atque equidem plane eductum in nutricatum uenerio:
Per. Plus dabo q̃ prædicabo ex me uenuſtatis tibi.
Neque ego unquam alienum ſcortum ſubagito in conuiuium.

Pulpamẽtũ.

Neque præripio pulpamentum:neqꝫ per uorto poculum
Neque per uinum unquam ex me;oritur diſcidium in conuiuio
Si quis ibi eſt odioſus:abeo domum:ſermonem ſegrego.
Venerem amorem amœnitatemque accubans exerceo.
Et quidem edepol omnis mores ad uenuſtatem iugiter
Credo tris mihi homines orichalco ita emptos iſtis moribus
Pal. At quidem illuc ætatis qui ſit non inuenies alterum
Lepidiorem ad omnes res. nec qui amicus amico ſit magis.
Per. Tu te me ut fateare faciam:eſſe adoleſcentem moribus.
Ita apud omnis comparebo tibi res benefactis frequens:

Mutũ mare

Opus ne erit tibi aduocato triſti iracundo:ecce me.
Opus næ leni:leniorem dices q̃ mutum eſt mare.
Liquidius cultiuſque ero q̃ uentus eſt fauonius.
Vel hilariſſimum conuiuam me extimandum:exprimam tibi.
Vel primarium paraſitum:atque obſonatorem optumum.
Tum ad ſalutandum non cinedus malachus æqueſt atqꝫ ego
Pal. Q uid ad illas artes optes. ſi optio eueniat tibi.
Per. Huius pro meritis ut referri pariter poſſit gratia
Tibique:quibus nunc eſſet experioſum meæ ſollicitudini
Ple: At tibi tanto ſumptui eſſe mihi moleſtum eſt. Per. mortuus es.
Nam in mala uxore:atque inimico ſiquid ſumat ſumptum eſt.
In bono hoſpite atque amico quæſtus eſt. quod ſumitur.
Et quod in diuinis rebus ſumas ſumptus. ſapienti lucro ẽ
Deum uirtute euntem hoſpitio accipere:apud me eſt comitas.
Es:bibe:animo obſequere mecum:atque honerato hilaritus me
Liberæ ſunt ædis. liber ſum autem ego me uti uolo libere.
Nam mihi deum uirtute dicam:propter diuitias datas

Oblatrix

Licuit uxorem dotatam genere ſummo ducere.
Sed nolo mihi oblatratricem in ædis intromittere.
Ple. Cur non uis. nam procreare liberos lepidus ſonus.

Conſulere alteri.

Per. Hercle uero liberum eſſe:id multo eſt lepidius.
Tu homo & alteri ſapienter potis es conſulere:& tibi
Nam bona uxor:ſi ea deducta eſt uſq̃ gentium
Vbi ea poſſit inueniri:uerum ego ne eam ducam domum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Q uæ mihi nunq̄ hæc dicat eme mi uir lanam unde tibi pallium
Malachum:& callidum:cōficiantur tunicæ q̄ mihi hibernæ bonæ
Ne algeā hac hyeme:hoc hoc nūq̄ uerbum ex uxore audiam
Verum priuſq̄ galli cantent:quæ me ſomno ſuſcitet
Calen. martiæ.
Dicat:da mihi uir calendis mittam cum martiæ ueneriunt
quiquatria
Da qui faciat condiat:da quod dē quinquatribus
Lectrix.
Percantatrici:& lectrici.ariolæ.atq; haruſpicæ.
Flagitium eſt ſi nihil mittetur:quo ſupercilio ſpicit.
Tum patrica clementer non pota eſt:inquit munere.
Iampridem quia nihil abſtulerit:ſuccenſet celaria.
Tum obſtetrix expoſtulauit mecum parum miſſum ſibi.
Q uin nutrici non miſſurus quicq̄ quæ uernas alit.
Hæc atq; huius ſimilia alia damna multa mulierum.
Me uxore prohibenti & quæ huius ſimilis ſermonis erant
Pal. Dii tibi propitii ſunt hercle:nam ſi iſtam ſemel amiſeris
Libertatem:haud facile te in eundem rurſus reſtitues locum.
Ple. At illa laus eſt magno in genere & in diuitiis maxumis.
Liberum hominem educare & generi monimentum & ſibi.
Per. Q uando habeo multos cognatos qd opus ſit mihi liberis?
Laus orbitatis & celibatus.
Nūc bene uiuo:& fortunate:atque ut uolo:atque animo ut lubet:
Mea bona mea morte cognatis dicam:inter eos partiant.
Illi apud me edunt me curant:uiſunt:quid agam:ecquid uelim.
Priuſq̄ lucet.aſſunt:rogitant noctu an ſomnum cœperim.
Eos pro liberis habeo.quin mittunt munera.
Sacrificant.dant inde partem mihi maiorem quam ſibi.
Abducunt extra me ad ſe prandium:ad cœnam uocant.
Ille miſerrimum ſe retur:minimum qui miſit mihi.
Illi inter ſe certant donis:ego mecum muſito.
Inhiāt bōa
Bona mea inhiant:certatim nutricunt & munera.
Pal. Nimis bona ratione nimiumq; aperte tu multa uides:
Et tibi ſunt gemini.& trigemini ſi te bene habes filii.
Per. Pol ſi habuiſſem ſatis cœpiſſem miſeriarum:liberis
Cenſerem memerem cecidiſſet ne ebrius.aut de equo uſpiam
Metuerem.ne ibi defregiſſet crura:aut ceruices ſibi.
Pal. Huic homini dignum eſt diuitias eſſe.diu uitam dare
Q ui ægre ſeruat.& qui bene habet:ſuiſque amicis uolupe
O lepidum caput.ita me dii deæque ament:æquum fuit
Deos parauiſſe uno exemplo:ne omnis uitam uiuerent.
Sicuti merci precium ſtatuit pro uirtute ut ueniat.
Pauperat
Q uæ improba eſt pro mercis uitio dominum precio pauperat
Itidem diuos diſperdiſſe uitam humanam æquum fuit.
Ingenuat?.
Q ui lepide ingenuatus eſſet:uitam longinquam darent.
Q ui improbi & ſceleſti iis adimerent animam cito.
Si hoc parauiſſent:homines eſſent minus multi mali.
Et minus audacter ſceleſta facerent facta:& poſtea

Q ui homines ꝓbi eſſent eſſet his annona uilior
Per. Q uid deorum cōſilia culpes ſtultus inſcituſq; ſic.
Q ui deos uituperes:nunc iam iſtis rebus deſiſti decet:
Nunc uolo obſonare uelut hoſpes:tua te ex uirtute
Meæ domi accipiam benigne lepide:& lepidis uictibus.
Ple. Nihil me pœnitet:iam quanto ſumptu fuerim tibi
Nam hoſpes nullus tā in amici hoſpitium deuorti poteſt.
Q uin ubi triduū continuū fuerit:iam odioſus ſit.
Verum ubi dies decem continuos ite aſtodorum illas
Tametſi dominus non inuitus patit̄.ſerui murmurant
Per. Seruientis ſeruitutem ego mi ſeruos introduxi mihi
Hoſpes.non q mihi imperarent:q̄bus ego eſſem obnoxius:
Si illud ægre ſit uobis.mihi quod uolupe eſt mortē remigiorē gero
Tamen id quod odioſe faciundū.fiat malum atq; ingratis.
Nunc quod occepi obſonatum pergam.Ple.ſi certus tibi
Cōmodum obſona:ne magno ſumptu mihi quod uis ſat eſt
Per. Q uin tu iſtanc orationem hinc ueterem atq; antiquā amoues?
Nam proletario ſermone nunc quidem hoſpes utere. Proletario. ſermone.
Nam hi ſolent:quando adcubuere:ubi cœna appoſita eſt dicere
Q uid opus fuit hoc ſumptu tanto noſtra gratia?
Inſan uiſti hercle:nā idem hominibus ſat erat decem.
Q ui eorum cauſa obſonatum eſt:culpant & comedunt tamen.
Pal. Fit pol illud ad illud exēplum:ut docte & perſpecte ſapit.
Per. Sed idm homines nunq̄ dicunt quanq̄ appoſitum eſt ampliter.
Iube illud demi:tolle hanc patinam:remoue pernā:nihil moror
Aufer illā offam penitam:ꝓbus hic conger frigidus
Remoue:abi aufer neminem eorum hæc aſſeuerare audias.
Sed ꝓcellunt:ſed procūbunt:dimidiatim appetunt.
Pal. Bonus hercle ut malos deſcripſit mores.Per.haud centuſimam
Partem dixi:atq; ocium reſiſtit:poſſum exprimere.
Pal. Igitur id quod agitur hoc primum præuerti decet.
Nunc huc animū aduortite ambo:mihi opus eſt opera tua
Periplectomene:nam ego inueni lepide ſycophantiam.
Q ui admutiletur miles cæſariatus:atque uti Miles cæſariatus.
Huic amanti ad philocomaſium hanc efficiamus copiam.
Vt hic eam abducat abeatq;.Per.dare iſtāc orationē uolo.
Pal. At ego mihi anulum dari iſtūc tuum uolo.Per.quam ad rem uis.
Pal. Q uando habebo igitur rationem mearum fabricarum dabo.
Per. Vtere:accipe:Pal.accipe a me rurſum ratiōem doli:
Q uam inſtitui.Ple.perpurgatis ambo damus tibi operam auribus ꝑpurgatis auribus
Pal. Herus meus ita magnus mœchus mulierum eſt:ut neminem
Fuiſſe atq; neque futurū credo.Ple.credo ego iſtuc idem.
Pal. Itaq; alexandri præſtare prædicat formam ſuam
Itaq; omnis ultro ſectari in epheſo memorat mulieres:
Per. Edepol quidem de iſto multo multa ſcio te non mentirier.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Sed ego ita eſſe ut dicis teneo pulchre:perin paleſtrio

Confer uerba ad compendium

Q uam potes:tamuerba confer maxume ad compendium.
Pal. Ecq̄ tu potes reperire forma lepida mulierem.
Cui fallaciarum corpuſq; ſit plenum & doli:
Per. Ingenuam an ne libertinā.Pal.atq; iſtuc paruifacio dūmodo
Eam des:quæ ſit quæſtuoſa:quæ alat corpus corpore.

Quæſtuoſa
Conſucida

Cuiq; ſapiat pectus.nam cor non poteſt:quod nulla habet.
Per. Lautam uis.an quæ nondum ſit lauta?Pal.ſic cōſuccidam.
Q uam lepidiſſimam potes:quāq; adoleſcentem maxume.
Per. Habeo eccilam meam clientam:meretricem adoleſcentulam.
Sed quid ea uſus eſt?Pal.ut ad te eam iam deducas domum
Itaque eam huc ornatam adducas matronarum modo.
Capite compto:crinis uittaſque habeat:adſimuletque ſe

Quam inſiſtas uiam

Tuam eſſe uxorem ita præcipiēdum ē?Ple.erro:q̄ inſiſtas uiam.
Pal. At ſcietis:ſed ecquæ ancilla eſt illi?Per.eſt primita.
Pal. Ea quoque opus eſt:ita præcipio mulieri:atq; ancillulæ
Vt ſimulet ſe tuam eſſe uxorem:& deperire hūc militem.
Q uaſi hunc anulū fameſcæ ancillæ dederit:eum porro
Militi ut darem:quaſique ego rei ſum interpres.Per.audio.
Pal. Næ me ſurdum uerberat:ut ſi audis:ego recte meis
Dabo:tua mihi uxore dicam delatum:& datum:
Vt ſeſe ad eum cōciliarem:ille eiuſmodi eſt:cupiet miſer.
Q ui niſi adulterio ſtudioſus:rei nulli aliæ eſt improbus:
Per. Non potui reperire ſub ſole quærēs lepidiores duas ad hāc rem:
Q uā ego:habe aīum bonū.Pal.ergo accurras & ꝓperanunc tu
Auſculta mi pleuſides.Ple.tibi ſum obediens hoc facto.
Pal. Miles domū ubi aduenerit memineris ne philocomaſiū noies.

Pax

Ple. Q uā nominē.Pal.dic eam.Ple.nēpe eandē quæ dudum
Conſtituta eſt.Pal.pax:abis.Ple.meminero:ſed qd meminiſſe
Id refert.Pal.ego enim dicam.tū quādo uſus
Poſcet:interea:tace:ut cū etiā hic agit:actutū ꝑtis defendas
Tuas:Ple.ego eo intro igitur.Pal.& præcepta ſobrie ut cures face

Paleſtrio.Lucrio puer.

Vantas res turbo:quātas moueo machinas.
q Eripiam ego hodie concubinam militi.

Centuriati manipulares

Si centuriati bene ſunt manipulares mei.
Sed illum uocabo:heus ſceledre niſi negocium.
Progredere ante ædis:te uocat paleſtrio.
Lu. Nō opera ē ſceledro.Pal.quid iam?Lu.ſorbet dormiens:
Pal. Q uid ſorbet?Lu.illud ſtertit uolui dicere:ſed quia
Conſimile eſt:quod ſtertas quaſi ſorbeas.Pal.eo an dormit
Sceledrus intus.Lu.non naſo qdem.nā eo magnū clamat.
Tetigit calicem:clanculū dimiſit nardini unā amphorā celarius

Nardinum
Supprom'

Pal. Eo tu ſceleſte:qui illi ſuppromus es.Lu.quid uis?
Pal. Q uid libitū eſt illi cōdormiſcere?Lu.oculis opinor.Pal.non te

Iſtuc rogito ſcelus.procede huc:periſti iam niſi uerū ſcio
Prompſiſti tu illi uinū.Lu.non prompſi.Pal.negas.
Lu. Nego hercle uero:nam ille me uetuit dicere.
Neq; equidem fœminas octo exprompſi in urceum:
Neq; ille hic calidum exuunt in prandium.
Pal. Neq; tu bibiſti.Lu.dii me perdant ſi bibere potui.
Pal. Q ui iam.Lu.quia enim obſorbui:nam nimius calor
Cōburebat gutturem:alii ebrii ſunt poſtq̄ potarunt:

Gutturem.

Pal. Bono ſuppromo cella credita.Lu.tu hercle idem faceres:
Si tibi eſſet credita:quoniā emulari nō licet:nunc inuides
Pal. Eo an unq̄ prompſit antehac:reſponde ſcelus
Lu. Atq; ut tu ſcire poſſis dico tibi:ſi falſa dicis excruciabere.
Ita uero ut tu ipſe me dixiſſe dictites:poteſt ſagina
Ego eiciar cellaria:ut tibi prompſeris aliū ſupromū pares
Pal. Non edepol faciam:age:loquere audacter mihi.
Lu. Nunq̄ edepol uidi promere uerum hoc erat.
Mihi imperabat:ego Promebam:poſtea
Hic illi cælebro capite ſiſtebas cadi.
Sed in cella erat paulum nimis loculi lubrici.
Ibi erat bilibris aqualis:hic propter cados
Ea ſæpe decies complebatur die
Eam plenam atq; inanem fieri:plenam a ſummo
Vbi bachabatur auia:quaſſabant cadi
Pal. Abi abi intro iam:uos in cella uinaria

Bacchanal

Bacchanal facitis:iam hercle ego herū adducam foris
Lu. Perii excruciabit me herus.domum ſi uenerit.
Q uom hæc facta ſcibit:quia ſibi non dixerim
Fugiam hercle aliquo.atq; hoc indie extollam malum.
Ne dixeritis obſecro huic uoſtram fidem.
Pal. Q uo tu agis?Lu.miſſus ſum alio iam huc reuenero
Pal. Q uis miſit?Lu.philocomaſiū.Pa.abi actutū redi.
Lu. Q uæſo tamen tu meam partem infortunii:
Si diuidetur me abſente:accipito tamen.
Pal. Modo intellexi quam rem mulier geſſerit.
Q uia ſceledrus dormit:huc ſubcuſtodem ſuum

Subcuſtos.

Foris ablegauit:dum eapſe huc tranſire placet.
Sed periplectomenus quam ei mandaui mulierem
Nimis lepida forma ducit:di hercle hanc rem ut iuuāt
Q uam digne ornata incedit:haud meretricie.
Lepide hoc ſuccedit ſub manes negocium.

Meretricie.
Submanus

Periplectomenus.Milphidippa.Acrotelātiū.Paliſtrio.

Em omnem accedere te ut uelim meā milphidippa:
Domi demonſtraui in ordine hanc fabricam:fallaciaſq;
Minus ſi tenetis:denuo uolo præcipiatis plane
Satis ſi intelligitis.aliud eſt quod:potius fabulemur.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Mil. Stulticia atq; inſipientia non fallacia ſit:
Me ire in opus alienũ:aut tibi meam operã pollicitari.
Opiſicina
Si eam opiſicinam neſciã aut mala eſſe aut fraudulenta.
Per: At melius monerier. Mil. meretricẽ cõmoneri
Q uam ſane magni referat:nihil clam eſt:qn ego fruſtro:
Poſtq̃ adhibere auris meas ad tuam morẽ orationis.
Tibi dixi miles queãdmodum potis eſt ſolus dare
Per. At nemo ſolus ſatis ſapit.nam ego multos ſæpe uidi
Regionem fugere conſilii:priuſq̃ reperta habere.
Immortalis & ſempiterna memoria
Acr. Siquid faciendũ eſt mulieri male atq; malitioſe:
Ea ſibi imortalis memoria eſt meminiſſe & ſempiterna:
Sin bene:aut quid fideliter faciundũ ſit:eadẽ ueniunt
Obliuioſe extemplo ut fiant:meminiſſe nequeũt.
Per. Ergo iſtuc mecum conuenit:nobis faciundum utrunq;.
Nam id ꝓderit mihi malitia male quod facietis ambæ.
Acr. Dum neſcientes quid bonum faciamus:ne formida.
Mala nulla meretrix
Per. Mala nulla meretrix eſt. Ac. ne paue peioribus cõueniunt
Per. ita uos decet cõſequimini. Pal. ceſſo ego illis obuiam ire.
Venire ſaluum gaudeo. lepide hercle ornatus incedit
Per. Bene opportuneq; obuiam is paleſtrio:tibi adſunt
Q uas me iuſſiſti adduceř & quo ornatu. Ac. heus noſter. Pal. eſto
Paleſtrio acrotelantium ſalutat. Acr. quis hic homo eſt
Q ui tã pronota nomiat? Per. hic noſter architectus eſt:
Salue architecte. Pal. ſalua ſis. ſed dic mihi ecqd hic te
Onerauit præceptis? Per. ꝓbe meditatã utranq; duco:
Pal. Audire cupio queãdmodum:ne q̃d peccetis paueo
Per. At tua præcepta de meo nihil his nouum appoſui.
Exlocuta es
Acr. Nẽpe ludificari militẽ tuũ herum uis? Pal. exlocuta es:
Lepide cõmode Sapiẽter facete
Ac. Lepide & ſapienter cõmode & facete res paratæ.
Pal. Atq; huius uxorem te uolo aſſimulari. Acr. fiat.
Pal. Q uaſi militi animum adiceris:ſimulare ſic futurum:
Q uaſi quæ hæc p me interpretem & tuã ancillã cureť
Acr. Bonus uates poteras eſſe:num quæ ſunt futura uides?
Pal. Q uaſi q̃ anulum hunc ãcillula tua abs te detulerit ad me.
Q uem ego militi darem tuis uerbis. Acr. uera dicis.
Architect⁹ Liniatam
Pal. Q uid iſtis nunc memoratis opus ẽ quæ cõmeminere meliuſt
Acr. Nam mi patrone hoc cogitato. ubi ꝓbus eſt architectus
Bene liniatam ſi ſemel carinam cõlocauit.
Facile eẽ nauem facere:ubi fundata coſtitutaſt.
Nũc hic carina ſatis profundata bene & ſtatu ſtat.
Materiari⁹ Indolem ingenii
Pal. At ſunt ebrii architecti:quæ te amant ut imperiti.
Ac. Si non nos materiarius remoratur faber ad opus quidem
Noui indolẽ noſtri ingenii:cito erit parata nauis.
Pal. Nempe tu nouiſti militẽ meum herũ? Acr. rogare. mirus
Populi odium quid ni nouerim:magnum dicunt cincinatum

Mœchum unguentatũ. Pal. num ille etiã nouit? Ac: nunq̃ uidit
Q ui nouerit me:qs ego ſũ? Pal. nimis lepide fabulare.
Eo poterit ueꝝ lepidius pol fieri. Acr. potine ut hoiem
Mihi des quieſcas:cætera ni ludificata lepide
Impingito. iſiſtite hoc negocium.
Per. Culpã oẽm i me ipingito. Pal. age igitur intro abite.
Inſiſtite hoc negocium ſapienter. Acr. alia cura
Age phiplectomene has duc nunc intro:ego ad foꝝ illum
Conueniã:atq; illi hunc ãnulũ dabo:atq; prædicabo
A tua uxore mihi datum. eamq; illum deperire
Hanc ad nos q̃ extemplo a foro ueniemus:mittito.
Q uaſi clanculum admiſſa ſit. Per. faciemus alia cura.
Acciebo
Pal. Vos modo curato:ego illũ ꝓbe iã oneratum huc acciebo
Per. Bene ambula. bene rem gere. at ego hoc efficiam plane.
Vt concubinã militis meus hoſpes habeat hodie.
Dolum dolamus.
Atq; hinc athenas abeat hodie hunc dolum dolamus
Q uid tibi ego mittã muneris. Acr: dat ne alii mulier operam.
Pre. Lepidæ ſunt & comes ſunt. Acr. confido iam futurum
Vbi facta erit cõlatio noſtrarum malitiarum
Haud uereor ne nos ſubdola pfidia peruincamur
Abimus ergo intro:hæc uti meditemur. Per. cogitate,
Ne quid ubi miles uenerit titubeť. Acr. tu morare.
Vt accurate & cõmode hoc quod agendũ eſt ſequamur.

Pyrgopolinices. Paleſtrio

Pyr: Olupelt quod agas:ſi id ꝓcedit lepide ex ſnia.
u Nã ego hodie ad ſeleucũ regẽ miſi paraſitum meũ
Latrones
Vt latrones quos cõduxi:hinc ad ſeleucum duceret
Q ui eius regnum tutarentur:mihi dum fieret ocium:
Pal. Q uin tu tuam rem cura potius quã ſeleuci:quæ tibi
Condicio noua. & luculenta fertur p me interpretem.
Pyr. Immo oĩs res poſteriores pono:atq; operam do tibi.
Loquere:auris meas profecto dedo in dicionẽ tuam.
Pal. Circũſpicito dũ:nequis noſtro hic auceps ſermoni ſit.
Nam hoc negocii clãdeſtino ut agerem:mãdatur mihi.
Arrabo. amoris.
Pyr. Nemo adeſt. Pal. huc arabonẽ amoris primum a me accipe
Py: Q uid hic unde eſt? Pal. a luculenta atq; feſtiua fœmina.
Q uæ te amat:tum quæ expetiſcit pulchram pulchritudinem.
Eius nunc mihi anulum ad te ancilla porro ut ferrem:dedit.
Py. Q uid ea ingenua an feſtuca facta:ſerua an libera eſt?
Ingenua feſtuca facta
Pal. Vah ego ne ut ad te ab libertina eſſe auderem internuncius:
Q ui ingenuis factis reſponſaret:teq; ab ſe cupit uti
Pyr. Nupta iſta an uidua? Pal. & nupta & uidua. Py. quo pacto potis
Vidua & nupta eſſe eadẽ? Pal. quæ adoleſcens nupta ſit cum ſene.
Py. Euge. Pal. lepida & liberali forma eſt. Py. caue mendacium.
Pal. Ad tuã formã illa una digna eſt? Pi. hercle pulchrum prædicas.
Sed quis ea ẽ? Pal. ſenis huius uxor periplectomenis. Pi. ꝓxumo.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Pal. Ea demoritur te:atq; ab illo cœpit abire:odit ſenem.
Nunc te orare atq; obſecrare iuſſit:ut tui copiam ſibi
Poteſtatemq; facies. Py. cupio hercle equidem:ſi illa uult.
Pal. Q uæ cupit. Py. quid illa faciemus concubina quæ domi eſt
Pal. Q uin tu illam iube abs te abire quo lubet:ſicut ſoror
Eius gemina uenit epheſum:& mater:arceſſuntque eam.
Py. Ain tu aduenit epheſum mater eius. Pal. aiunt qui ſciunt.
Py. Hercle occaſionem lepidam ut mulierem excludam foras.
Pal. Immo uin tu lepide facere. Py. loquere & conſilium cedo
Pal. Vin tu illam actutum amouere a te ut abeat per gratiam?
Py. Cupio. Pal. tum te hoc facere oportet:tibi diuitiarum affatim eſt
Iube ſis aurum atq; ornamenta:quæ illi inſtruxiſti mulieri
Dones habere:auferre abs te quod lubeat ſibi.
Py. Placet ut dicis:ſed ne iſtam amittam:& hæc mutet fidem — Mutet fidē.
Vide modo. Pal. uah delicatus:quæ te tanq̄ oculos amet.
Py. Venus me amat? Pal. at tace:aperiuntur fores cōcede huc clãculũ
Hæc celox illius eſt quæ hic egreditur internuncia.
Py. Q uæ hæc celox. Pal. ancillula illius eſt:quæ hic egreditur foras
Q uæ annulum iſtuc attulit:quem tibi dedi. Py. ædepol equidem
Bellula eſt. Pal. phitecrium hæc eſt præ illa & ſpinturnicium. — Phitecrium Spiturnicũ
Viden tu illam oculis mature facere:atq; aucupium auribus.

Milphidippa. Pyrgopolinices. Paleſtrio.

M. Am eſt ante ædis hircus:ubi eſt ludificandus mihi.
1 Diſſimulabo:hos quaſi nõ uideã neq; eſſe hic etiã:dũ ſciam
Pyr. Tace ſubauſcultemus:ecqui de me fiat mentio.
Mil. Num quis nã hinc prope adeſt q rem alienam potius curet q̄ ſuam
Q ui aucupet:quique quidem ueſperi uiuat ſuo.
Eos nunc homines metuo mihi:ne obſint:ne ue obſtent uſpiam
Domo ſi ibit. ac dum huc tranſiuit. atq; huius cupiens corporis ē: — Cupiēs cor poris.
Q uæ amat hunc hominē nimium lepidũ: & nimia pulchritudine.
Militem pyrgopolinycem: Py. ſatin hæc quoq; me deperit.
Meam laudat ſpeciem:ædepol huius ſermones haud cinerē q̄ritãt
Pal. Q uo argumento? Py. quia enim loquitur laute & minime ſordide
Tum autem illa ipſa eſt nimium lepida nimiſq; nitida fœmina.
Hercle uero iam adlubeſcit primulum paleſtrio.
Pal. Prius neq̄ illam oculis tuis. Py. uideo id quod credo tibi:
Tum hæc elocuta. illa aũt abſens abigit me:ut amē. hercle hãc q̄dē
Pal. Nihil tu amaſſis:mihi hæc deſponſataſt. tibi ſi illa hodie nupſerit.
Ego hanc cõtinuo uxorē ducã. Py. qd ergo hãc dubitas colloqui?
Pal. Sequere hac me ergo. Py. pediſequus tibi ſum. Mil. utinã cui⁹ cã — Pediſequus
Foras ſum egreſſa:conueniendi mihi poteſtas eueniat.
Pal. Erit:& tibi exoptatum obtinget:bonum habe animũ: ne formida
Mil. Homo qdã ē? Pal. q ſcit qd quæris ubi ſit. M. quē ego hic audiui?
Pal. Socium tuorũ conſiliorũ. & participem conſiliariũ. Mil. tũ pol ego — Particeps conſiliariũ.
Id q uod cælo haud cælo. Pal. imo etiam ſed non cælas

Mil. Q uo argumẽto? Pal. infido cælas:ego ſum tibi firme fidelis.
Mil. Cedo ſignum ſi hoc uerum eſt. Pa. amat mulier quædam quēdam
Mil. Pol iſtuc quidem multæ. Pal. at nõ multæ de digito donum mittũt
Mil. Enim cognoui nunc:feciſti modo mihi ex procliuo parem
Sed hic nũ qs adeſt? Pal. uel adeſt:uel ñ. Mil. cedo te mihi ſole ſolũ
Pal. Breuin an longinquo ſermõe: M. tribus uerbis. Pal. iã ad te redeo
Pyr. Q uid ego hic aſtabo tãtiſper cũ hac forma:& factis:ſi ſic fruſtror.
Pal. Patere atq; inſta. tibi ego hanc do operam. Py. ꝑperãdo excrucior
Pedetentim:tu hæc ſcies:tractare ſoles haſce huiuſmodi meritis
Pal. Age age ut tibi maxime concinus:nullum eſt hoc ſtolidius ſaxum.
Redeo ad te conſilium quaſi hunc depereant. Mil. teneo iſtuc.
Pal. Conlaudato formam:& faciem:& uirtutes cõmemorato.
Mil. Ad eam rem habeo omnem faciem tibi ut dudum iam demõſtraui
Tu cætera cura & cõtempla:& de meis uenator uerbis. Py. aliquã
Mihi ꝑtem hodie operæ des deniq; iam tãdē ades illico. Pal. aſſum
Impera ſi quid uis. Py. qd illa hæc narrat tibi. Pal. pol ſe lamẽtari
Ait illam miſeram cruciari:& lachrumantem ſe afflictare:quia — Cruciari af flictare.
T is egeat:quia te careat. ob eam rem huc ad te miſſaſt. — Tis.
Py. Iube adire: Pal. at ſcin quid tu facias:facito faſtidii plenum:
Q uaſi non lubeat. me inclamato:quia ſic tam uulgo uulgem. — Vulgo uul gem.
Py. Memini & præceptis parebo. Pal. uoco ergo hanc:quæ te quærit.
Py. Adeat ſi quid uult. Pal. ſi quid uis adi mulier. Mil. pulcher ſalue.
Py. Meum cognomentum cõmemorauit:dii tibi dēt quæcunq; optes.
Mil. Tecum ætatem exigere ut liceat. Py. nimiũ optas. Mil. nõ me dico
Sed herã meã:quæ te demeretur. Py. multæ aliæ idē iſtuc cupiũt
Q uibus copia non eſt. Mil. ecaſtor haud mirum ſi te habes carũ:
Hominem tam pulchrum:& præclara uirtute:& forma factis.
Py. Heus dignior fuit qſq̄ hõ q eſſet. Pal. non hercle humanũ ē credo:
Nam uulturio plus humani credo ē. Py. magnum me faciã nunc. — Vulturius.
Q uoniã illæc me conlaudat. Pal. uiden tu ignauum ut ſeſe iferat
Q uin tu huic reſponde:hæc illa eſt:ab illa quam dudum.
Pyr. Q uæ ab illa:nã ita me occurſant multæ meminiſſe haud poſſum.
Mil. Ab illa quæ digitos deſpoliat ſuos. & tuos digitos decorat.
Nam hunc anulum ab tui cupiente huc detuli huic porro
Pyr. Q uid nunc tibi uis mulier memora. Mil. ut q̄ te cupit:eã ne ſpnas
Q uæ ꝑ tuam nũc uitam uult ſit:nec ne ſit ſpes:in te uno eſt.
Pyr. Q uid nunc uult? Mil. te cõpellare:& cõplecti:& contractare.
Nam niſi tu illi fers ſuppetias iam illa animũ deſpõdebit. — Suppetias. fers
Age mi achilles:fiat quod te oro:ſerua illã pulchram pulchre.
Exprome benignum ex te ingeniũ mi uir cape occiſor regum.
Pyr. Heu hercle odioſas res:quotiens hoc tibi uerbero ego interdixi.
Meam ne ſic uulgo polliciteris operã. Pal. audin tu mulier.
Dixi hoc tibi dudũ:& nunc dico:niſi huic uerri affertur merces.
Non hic ſuo ſeminio quicquam porculæ impartituruſt. — Porcula. Seminio.
Mil. Dabit̃ q̄tũ ipſus precii poſcet. Pa. talẽtũ philippũ:huic op⁹ auri ē

Minus a nemine accipiet. Mil. heu ecaſtor nimis. uile eſt tandem.
Pyr. Non mihi auaritia unq̃ innata eſt: ſatis eſt diuitiarum
Plus mille auri: mille ẽ modioꝝ philippei. Pal. præter theſaurum:
Argẽtí mõ tes & maſſe
Tum argenti montes non maſſas habet: ætna mons nõ æque altus
Mil. Heu ecaſtor hominẽ piurũ? Pal. ut ludo? Mil. qd ego ui ſublectus
Pal. Scite. Mil: ſed amabo mitte me actutũ. Pal. qn tu huic rſpõdes ali
Aut facturꝝ aut nõ facturꝝ. qd illam miſerã animi excrucias? (qd
Q uæ nunq̃ male de te merita eſt: Py. iube eam exire huc ad nos.
Dic me omnia quæ uult facturꝝ. Mil. facis nũc ut facere æquũ
Q uæ te uult eandẽ tu uis. Pal. nõ hic iſulſum habet ingenium.
Mil. Q uũq͵ me oratricẽ nõ ſpreuiſti ut exorarem ex te.
Q uid eſt ut ludo. Pal. nequeo hercle quidẽ riſu meo moderarier.
Ob eam cãm huc abs te auorti. Py. nõ edepol tu ſcis mulier
Q uãtũ ego honorẽ nunc illi habeo. Mil. ſcio: & iſtuc illi dicam.
Pal. Cõtra auro alii hãc uendere potuit operã. Mil. pol iſtuc tibi credo
Pal. Meri bellatores gignunt: quas hic prægnantis fecit.
Et pueri annos octingentos uiuunt. Mil. ue tibi nugator
Py. Q uin mille ãnoꝝ perpetuo uiuunt ab ſæculo ad ſæclum
Pal. Eo minus dixi: ne hæc cenſeret me aduorſum ſe mentiri.
Mil. Perii: quot hic annos uiuet: cuius filii tã diu uiuunt.
Iuppiter ex ope.
Pyr. Poſtriduo natus ſum ego mulier: q̃ iupiter ex ope natus eſt
Pal. Si hic pridie foret q̃ ille eſt: hic haberet regnum in cælo
Mil. Iam iam ſat amabo eſt. ſinite abeam ſi poſſum uiua a uobis.
Pal. Q uin ergo abis quãdo reſponſunſt. Mil. ibo atq͵ illã huc adducã
Q uã ꝓpter opa ẽ mihi. nunqd uis. Py: ne magis ſim pulchre q̃ ſũ
Ita me mea forma habet ſolicitum. Pal. qd hic nũc ſtas: qn abis?
Cordate
Mul. Abeo. Pal. atq͵ adeo audi tu: dicito docte & cordate ut cor ei ſaliat
Philocomaſio dic ſi eſt hic domũ ut tranſeat: hunc hic eſſe.
Snblegerũt
Mil. Hic cũ hera ẽ: clã noſtrũ hũc ſublegerũt ſermonẽ: lepide factum ẽ
Iam ex ſermone hoc gubernabunt doctius porro. Pal. remorare.
Mil. Abeo neq͵ te remoror: neq͵ te tango. neq͵ te taceo.
Pyr. Iube maturare illam exire huc iam iſtic rei præuortemur.

Pyrgopolynices. Paleſtrio.

Pyr. Vid mihi nũc es auctor: ut faciã paleſtrio de cõcubina
q Nã nullo pacto põt priꝰ hæc i ædis recipi quã illã omiſeri.
Q uid me cõſultas: qd agã? Pal. dixi eqdẽ tibi quo id pacto
fieri poſſit clementiſſime
Aurum atq͵ ueſtem omnẽ muliebrem habeat ſibi: quæ illi
Inſtruxiſti: ſumat: habeat: auferat: dicaſq͵ tẽpus maximum eſſe
Vt eat domũ ſororem geminã eſſe & matrem dicito: quibuſcum
Comitata recte deueniat domũ. Py. quid tu ſcis eas adeſſe:
Pal. Q uia oculis meis uidi hic ſororem eẽ eius. Py. cõuenit ne ea?
Pal. Conuenit. Py: ecquid fortis uiſa eſt? Pa. oĩa uis opinare
Py. Vbi matrẽ eſſe aiebat ſoror? Pal. cubare in naui lippam:
Atq͵ oculis turgidis nauclerus dixit: qui illas aduexit mihi.

Py. Is ad quos nauclerus hoſpitio diuortit? Pal. qd is? Py. ecqd fortis
Pal. Abi ſis hic. nam tu quidem æque fuiſti ſcitus emiſſarius.
Q ui conſectare qui mares. quæ fœminæ. Py. hoc age nunc iſtuc. Emiſſarius
Q uod das conſilium mihi? tecum illa uerba facere de iſta re uolo
Nam cũ illa ſane congruit ſermo tibi. Pa. qn potius cum tu te ades
Tuam rem tute agas dicas uxorem tibi neceſſum eſſe ducere
Cognatos perſuadere: amicos cogere. Py. ita ne tu cenſes.
Pal. Q uid ego ni ita cenſeam. Py. ibo igitur intro. tu hic ante ædis
Interim ſpeculare ut ubi illæc prodeat me ꝓuoces. Pal. tu modo
Iſtuc cura: quod agis. Py. curatum id quidem ẽ quin ſi uoluntate
Nolet ui extrudam foris. Pa. iſtuc caue faxis quin potius
Per gratiam bonam abeat abs te: atq͵ illæc quæ dixi dato.
Aurum ornamentaq͵ quæ illi inſtruxiſti ferat. Py. cupio
Pal. Hercle credo te facile impetratum iri: ſed abi intro: noli ſtare
Pyr. Tibi ſum obediens. Pal. nunquid uidetur demutare. aut utiq͵
Dixi eſſe uobis dudũ hunc meũ militẽ: nunc ad me ut ueniat uſuſt
Acrotelotium: ancillula eius: & pleuſides: proh iupiter
Satine ut cõmoditas me uſq͵quaque adiuuat.
Nam quos uidere exoptabã maxime: una exeũtis uideo de ꝓximo.

Acrotelantium. Milphidippa. Pleuſides. Paleſtrio.

Acr. ſ Equimini: ſimul circunſpicite: nequis adſit arbiter
Neminem pol uideo: niſi hunc quẽ uolumus cõuentũ eſſe.
Ergo uoca. M. qd agis noſter architecte? Pa. ego ne architectꝰ uah
Palum ĩ parietem
Mil. Q uid eſt? Pal. q enim nõ ſim dignus præ te: ut figã palũ i parietẽ.
Eia uero nimis facete: nimiſq͵ facunde mala eſt.
Deruncina uit militem
Vt lepide deruncinauit militem. M. at etiam parum.
Bono animo es. negocium omne iam ſuccedit ſub manus:
Vos modo porro ut occepiſtis: date operam amicabilem.
Nam ipſe miles concubinam intro abit oratum ſuam
Ab ſe ut abeat cum ſorore & matre athenas. Ple. probe
Pal. Q uin etiam aurum: atq͵ ornamenta quæ ipſe inſtruxit mulieri
Omnia dat domo: ſe ut abeat. ita ego conſilium ei dedi
Ple. Facile iſtuc quidem eſt: ſi & illa uolt. & ille autem cupit.
Pal. Non tu ſcis cum ex alto puteo ſurſum ad ſũmum deſcenderis.
Maximum periculum inde etiam ab ſũmo: ne rurſum cadas.
Nunc hæc res apud ſũmum puteum geritur: ſi præſenſerit
Miles: nihil hanc ferre potuit. huius nunc q̃ maxime
Opus eſt dolis. Ple. domi etiam ad eam rem uideo ſalis ſatis.
Mulieres tres: quartus tu te es. quintus ego: ſextus ſenex.
Pal. Q uod apud nos fallaciarum: ſextunſt certo ſcio
Oppidum quoduis uidetur poſſe expugnare dolis.
Date mõ operam. Ac. id nos ad te & ſi quid uelles: uenimus.
Pal. Lepide facitis nunc hoc tibi ego impero. Ac. quid uoles.
Pal. Militem lepide & facete laute ludificarier uolo.
Ac. Voluptatem me caſtor mihi imperas. Pal. & ſcim quemadmodũ:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ac. Nempe ut adſimilem me amore iſtis differre athenis
Quaſiq; iſtius cauſa amoris ex hoc matrimonio
Abierim: cupiens iſtius omne ordinis nuptiarum.
Pal. Niſi modo unum hoc: haſce etiam ædis dicas dotalis tuas
Hinc ſenem abs te abiſſe. poſtq̄ feceris diuortium.
Ne ille mox uereatur introire in alienam domum.
Ac. Bene mones. Pal. ſed ubi ille exierit intus: iſtic te procul
Ita uolo adſimulare: præ illius forma quaſi ſpernas tuam:
Quaſiq; eius opulentitatem reuerearis: & ſimul
Formam amœnitatis: illius faciem: pulchritudinem
Conlaudato. ſatin præceptiſt. Ac. teneo. ſatin eſt. ſi tibi
Meum opus ita dabo expolitum: ut improbare non queas.
Ple. Sat habeo: nunc tibi uiciſſim quoq; imperabo. Pal. nunc dicito
Quam extemplo hoc erit factum. Pa. ubi intro hæc abierit
Tu illico facito ut uenias ornatu huc naucleriaco.
Cauſeam habeas ferrugineā. culturam ob oculos laneam
Palliolum habeas ferrugineum nam is colos Thalaſſicus
Idem & cōnexum in humero læuo expapillato brachio
Præcinctus: aliquid aſſimulato quaſi gubernator ſies.
Atq; apud hunc ſenem omnia hæc ſunt. nam is piſcatores habet
Pl. Quid ubi ero exornarus: quin tu dicis: quid facturus ſum.
Pa. Huc uenito & matris uerbis philocomaſium accerſito.
Vt ſi itura eſt athenas: eat tecum ad portum cito.
Atq; adiuuet ferri in nauim: ſi quid in portu uelit.
Niſi eat: & te ſoluturum eſſe nauim: uentum operam dare.
Ple. Satis placet pictura. perge? Pa. illa extēplo nihil iam morabitur.
Vt eat: ut properet. ne ſit matri moræ. Ple. multis modis ſapis.
Pa. Ego illi dicam: ut me adiutorem: qui onus ferā ad portum: roget.
Ille iubebit me ire cum illa ad portum. ego adeo: ut tu ſcias
Prorſum athenas protinus abibo tecum. Ple. atq; ubi illo ueneris.
Triduum ſeruire nunquā te. quin liber ſis: ſinam.
Pa. Abi cito atque orna te. Pl. nunqd aliud. Pa. hæc ut memineris.
Pl. Abeo. Pa. & uos abite intro actutum: nam illum hinc ſat'ſcio
Iam exiturum eſſe intus. Ac. ſceledra apud nos imperium tuū eſt.
Pal. Agite. abſcedite ergo: ecce autem cōmodum aperitur foris.
Hilarus exit: impetrauit: inhiat quod nuſq̄ eſt miſer.

Pyrgopolynices. Paleſtrio.

Py. Vod uolui ut uolo īpetraui ꝑ amiciciā & grām a philocoma(ſio
Pal. q Quid nam tā itus fuiſſe dicā diu. Py. nūq̄ ego quidē
Tam ſenſi amari: q̄ nunc ab illa muliere. Pal. quid iam.
Pyr. Vt multa uerba feci: ut lenta materies fuit: uerum poſtremo
Impetraui ut uolui donaui quæ uoluit: quæ poſtulauit.
Te quoque dono dedi. Pa. etiā me? quomodo ego uiuam ſine te?
Pyr. Age animo bono es: idem ego te liberabo. nam ſi poſſet ullo modo
Impetrari: ne te abduceret operam dedi: uerum oppreſſit.

Opulētitas

Cauſea ferruginea. Palliolum. Color thalaſſicus.

Ventū opā dare.

Foris.

ꝑ amicitiā & gratiam.

Philippus Beroaldus. Cauſea dictio eſt uetuſtiſſima: qua ſignificat̄ tegumētum capitis calori aptum: unde & nomen accepiſſe uidetur. Cauſis. n. græce dicit̄ latine cōbuſtio & cauſon eſtus. Inde & ab Hipocrate & Auicena cauſon febris eſtuans appellatur. hac dictiōe utit̄ Valerius. li. y. ſcribens ī capite de clementia: quēadmodū Antigonus caput Pyrrhi texit cauſea: qua ualatū caput ſuū more Macedonum habebat. Scribit Plutarchus ī Antonio Ptolomeū Antōii & Cleopatræ filium ornatū fuiſſe clamide & cauſea cū diademate: q erat habitus regū Macedonū ab Alexandro Apud Mar. lemma eſt Cauſea. Accipiturq; in hoc eodem ſignificatu quod declarat diſtichō ſubiectū. In Pōpeiano tect⁹ ſpectabo theatro Nā uētus populo uela negar̄ ſolet. Ferrugineā cauſeā optimo epitheto Plaut⁹ appellat: quā intelligi uult ſub nigrā ceruleiq; coloris. hoc n. ſignificare ferrugineum carminibus Virgilianis & grāmaticorū interp̄tationibus manifeſtum eſt. Igitur uolēs Plaut⁹ deſcribere ornatum hoīs naucleri uult ut habeat ꝓ capitis tegumēto cauſeam ferrugineam qui color ē marinis fluctibus ſimilis: unde ab eodem Plauto is color Thelaſſicus dicit̄ hoc eſt trāſmarin⁹. græci. n. θαλάσσαν mare appellant unde Thalaſſicus: hunc colorem Vegetius ſcienter uenetum appellat: eſt autē uenetus cloor ceruleus.

Pal. Deos ſpero teq; poſtremo tametſi iſtud mihi acerbuſt.
Quia hero te carendum ē optimo: ſaltem id uolupe eſt
Cum ex uirtute formæ uenit tibi mea opera ſuꝑ hac uicina
Quam ego nunc concilio tibi. Pyr. quid opus uerbis?
Libertatem tibi ego & diuitias dabo: ſi impetras.
Pal. Reddam īpetratum. Py. at geſtio. Pa. at modico diſce
Moderare animo: ne ſis cupidus: ſed eccam ipſam egreditur foris.

Milphidippa: Acrotelātium. Pirgopolinices. Paleſtrio.

Mil. Era eccū præſto militē. Ac. ubi ē? Mil. ad leuā. Ac. uideo
Mil. h Aſpice limis oculis: ne ille nos ſe uidere ſentiat. Ac. uideo
Mil. Edepol nunc nos tēpus ē: malos peiores fieri. Ac. tuū eſt
Initiū obſecro tu te ipſum cōueniſti. Mil. ne parce uoci: ut audiat.
Cum ipſo pol ſum ſecuta placide ipſa ut libitum eſt mihi.
Ocioſe meo arbitratu ut uolui. Pir. audin quæ loquitur?
Pal. Audio q̄ læta eſt quia te adiit. Mil. o fortunata mulier eſt.
Vt amari uideor dignus eſt. Ac. permirum ecaſtor prædicas:
Te adiſſe atq; exoraſſe ꝑ epiſtolam aut per nuncium: quaſi regem
Adiri eū aiunt. Mil. nam quæ ædepol uix fuit copia adeundi: atq;
Impetrandi. Pal. ut tu inclytus apud mulieres. Py. patiar
Quando ita uenus uult: Ac. ueneri pol habeo gratiam
Tandemq; & oro & quæſo ut eius mihi ſit copia
Quem amo quēque expetiſſo: benignuſq; erga me ut ſiet.
Quod cupiam: ne grauetur. Mil. ſpero ita futuꝶ: q̄q̄ illum
Multæ ſibi expeteſſunt: ille illas ſpernit ſegregat ab ſe omnis:
Extra te unā. Ac. ergo iſtius met⁹ me macerat: qd̄ ille faſtidioſuſt.
Ne oculi eius ſententiam mutent: ubi uiderit me atq; eius
Elegantiam: meam extemplo ſpeciem ſpernat. Mil. non faciet:
Bonum animum habe: Py. ut ipſa ſe cōtennit. Ac. metuo
Ne prædicatio tua nunc meā formam exuperet.
Mil. Iſtuc curaui ut opinione illius pulchrior ſis. Ac. ſi pol me uolet
Ducere uxorem: genua amplectar: atq; obſecrabo aliquo modo.
Si nō q̄bo īpetrare: cōſciſcam lœtū: uiuer̄ ſine illo ſcio me nō poſſe
Py. Prohibendā mortem mulieri uideo mulierem adibon. Pa. minime.
Nam tu te uilem feceris: ſi te ultro largiere: ſine ultro ueniat
Quæritet deſideret: expectet ſi non perdere iſtā gloriā uis
Quam habes caue ſis faxis: nam nulli mortali ſcio
Obtigiſſe hoc niſi duobus: tibi & phaoni leſbio
Tam miniæ te amarent. Ac. eo intro. an tu illunc euocatum
Foras mea milphidippa: Mil. imo opperiamur. dū exeat aliquis
Ac. Durare nequeo. qn etiam intro occluſæ ſunt fores: effringam
Mil. Sana non eſt. ſimulauit inquā. Ac. ſi parem ſapientiā
Hic habet ad formam per amorē. ſi qd fecero clementi animo
Ignoſcet. Pal. ut quæſo amore ꝑdita eſt miſera. Pi. mutuū fit.
Pal. Tace ne audiat: Mil. qd aſtitiſti obſtupida. cur non pultas?
Acr. Quia nō eſt intus quē ego uolo. Pa. q ſcis? Ac. ſcio edepol olfacio

Limis ocul⁹

permirū.

Amo Expetiſſo.

Genua amplectar. Cōſciſcam lœtum.

Phaon leſbius.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Ariolatur.

Nam odorem naſus ſentiet:ſi intus ſiet. Pyr. ariolatur:quia
Me amat propterea uenus fecit eam ut diuinaret. Ac. neſcio
Vbi hic prope adeſt. quẽ expeto uidere:olet ꝓfecto. Py. naſo Pol
Iam hæc quidem plus uidet q̃ oculis. Pal. cæca hercle eſt
Ac. Tene me obſecro. Mil. cur? Ac. ne cadam. Mil. quid ita?
Ac. Quia ſtare nequeo:ita animus per oculos meos defit.
Mil. Militem Pol tu aſpexiſti. Ac. ita. Mil. non uideo ubi eſt.
Ac. Videres pol ſi amares. Mil. non edepol tu illum magis
Amas q̃ egomet:ſi aperte liceat. Pal. omnes profecto mulieres
Te amãt ut quæq; aſpexit. Py. neſcio tu me ex hoc audieris: an nõ

Nepos ſum ueneris.

Nepos ſum ueneris. Ac. mea milphidippa adi obſecro & cõgredeř
Mil. Vt me ueretur. Pal. illa ad nos pergit. Mil. uos uolo. Py. & nos te.
Mil. Vt iuſſiſti:heram meã eduxi foras. Py. uideo. Mil. iube ergo adire:
Py. Induxi animum ne oderim item ut alias quando oraſti:
Mil. Verbum hercle facere non potis:ſi acceſſerit prope ad te.
Dum te obtuetur:linguã oculi præciderunt. Py. leuãdum morbũ
Mulieri uideo. Mil. uidẽ ut tremit atq; extimuit poſtq̃ te aſpexit?
Pyr. Viri quoq; armati idem iſtuc faciunt:iube domum ire.
Mil. Ne tu mirere melius mulierem. Phy. ſed quid uolt me agere?
Mil. Ad ſe ut eas:tecum uiuere uolt:atq; ætatem exigere.
Py. Egon illam adeam:quæ nupta ſit:uirum eius metuere æquum eſt.
Mil. Quin tua cauſa exegit uirum a ſe. Py. qui id facere potuit?
Mil. Quia ædes dotales hui⁹ ſunt. Py. ita ne? Mil. ita Pol dicã domũ ire
Pyr. Ita ego illic ero. Mi. uid ne ſis ĩ expectatiõe:ne illã animi excrucies
Pyr. Nõ ero ꝓfecto. abite. Mi. abim⁹. Py. ſed qd ego uido? Pa. qd uides

Ornatus thalaſſicus

Pyr. Neſcio quis eccum ĩcedit ornatu quidẽ thalaſſico. Pa. is nos uolt.
Eſt ꝓfecto nauclerus:hic qdẽ ẽ uidelicet accerſit:accitã hic credo

Pleuſides. Paleſtrio. Pyrgopolinices.

Lium alio pacto propter amorem neſcium feciſſe multa
a Neqter:uerear magis me amoris cauſa hoc ornatu ĩcedere.
Verum cum multos multa admiſiſſe acceperim inhoneſta
Propter amorem:atq; alienum a bonis mitto iam:ut occidit
Achilles quiuis paſſus eſt:ſed eccum paleſtrionem: ſtat cũ milite.
Orõ illo mihi demutãda ẽ. mea mulier ꝓfecto nataſt ex ipſa mora
Nam quæ uis alia quæ mora eſt:æque mora. minor ea uidetur
Quam quæ ꝓpter mulierẽ ẽ. hoc adeo fieri credo conſuetudine.
Nunc ego hanc accerſam philocomaſium:ſed fores pultabo.
Heus ecquis hic ẽ. Pal. adoleſcens:quid ẽ quis tu es? quid pultas?
Ple. Philocomaſium quærito:a matre illius uenio:ſi itura eſt
Eat omnis moratur:nauim cupimus abſoluere
Py. Iam dudum res parata ẽ:paleſtrio aurum ornamenta ueſtem
Precioſum omne ut ferat:duc adiutores tecum ad nauĩ. qui ferãt
Omnia cõpoſita ſunt:quæ donaui. ut ferat. Pa. eo. Ple. q̃ſo hercle
Propera. Py. nõ morabiť:qd iſtuc quæſo:quod oculo factũ ẽ tuo
Pl. Habeo quidem hercle oculum. Py. ad leuum dico. Ple. eloquar.

Maris cauſa hercle hoc ego oculo utor minime.
Nam ſi abſtinuiſſem a mari tanq̃ hoc uterer.
Sed nimis morantur me diu. Py. eccos exeunt.

Paleſtrio. philocomaſium. pleuſides. Pyrgopolynices.

Pal. Vid modi flendo q̃ſo hodie facies? Phi. Quid ego ne fleã.
q Vbi pulcherrime egi ætatẽ:ĩde abeo. Pal. uidẽ hoĩem tibi.
Qui a mr̃e & ſoroř uenit. Phi. uideo. Py. audiſti paleſtrio
Pa. Quid uis? Py. quin tu iubes efferri omnia. quæ iſti dedi.
Ple. Philocomaſium ſalue. Phi. & tu ſalue: Ple. materq; & ſoror
Tibi ſalutem me iuſſerunt dicere. Phy. ſaluæ ſient.
Ple. Orant te:ut eas. uentus operam dum dat:ut uelum explicent.
Nam matri oculi ſi ualerent mecum ueniſſet ſimul:
Phi. Ibo q̃q̃ inuita facio omnia pietas ſic choibet. Ple. ſapis
Pyr. Si non mecum ætatem egiſſet:hodie ſtulta uiueret
Phi. Iſtuc crucior a uiro me tali abalienarier

Animo erã ferocior

Nam tu q̃uis poteſſis facere ut fluat facetiis.
Et quia tecum eram propterea animo eram ferocior.
Eam nobilitatẽ:uideo omnia. Py. ne fle. Phi. nõ queo cũ te uideo:
Pal. Habe bonum animum:ſcio ego:& quid doleat mihi.
Nam nihil miror ſi libenter philocomaſium hic eras.
Formam huius:mores:uirtutem:animum attinere hic tuum.
Quem ego ſeruus quando aſpicio hunc lacrumum qui adiungiť

Proficiſco

Phi. Obſecro liceat cõplecti prius q̃ proficiſco. Py. licet.
Phi. O mei oculi:o anime mi. Pal. obſecro te mulier
Ne affligatur. Py. qd iſtuc? Pal. poſtq̃ abs te abit:animo malfactũ
Eſt huic repente miſeræ. Pyr. accurrite intro:atq; efferte aquam.
Pal. Nihil aquam moror. Pyr. quor. Pal. malo ne interueneris

Ferrumina uit malum

Quæſo dum reſipiſcit:capta inter ſe nimis:noxam hinc habet
Non placet labra labellis ferruminauit acre malum.
Ple. Tentabam ſpirarent an non auræ. at nos iam oportuit:
Sin magis uis:ambos mittam. Py. nolo retineat. Ple. flet miſera.
Pir. Exite atq; hæc ferte huc intus omnia:quæ iſti dedi.
Pal. Etiam nunc ſaluto te familiaris prius quam eo.
Conſerui conſeruæque omnes bene ualete & uiuite.
Bene quæſo inter uos dicatis:& mi abſenti tamen.
Pi. Age paleſtrio bono animo es. Pal. heu nequeo quin fleam.
Quom abs te abeã. Py. fer æquo aĩo. Pal. ſcio ego qd doleat mihi.
Ple. Sed quid hoc quereris? Pi. quid uideo? lux ſalue
Ple. Iam reſipiſti. Phi. obſecro quem amplexa ſum hominem:
Perii. ſum ne ego apud me. Pyr. ne timeas uoluptas mea
Pal. Quid iſtuc eſt negocii? Py. animus hanc modo hic reliquerat
Pal. Metuoq; & timeo:ne hoc tandem palam fiat nimis.
Py. Quid id eſt? Pal. nos palam ferre nunc per urbem omnia
Ne quis tibi hoc uitio uortat. Py. mea non illorum dedi
Parui ego illos facio:agite:ite cum dis bene uolentibus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Pal. Tua ego hoc cauſa dico. Py. credo. Pal. iã uale. Py. & tu bene uale
Pal. Ite cito: iam ego adſequar uos: cum hero pauca eloquar.
Q uanq̃ alios fidelioris ſemper habuiſti tibi q̃ me: tamen
Tibi habeo magnam gratiam rerum omnium.
Et ſi ita ſententia eſſet: tibi ſeruire mauelim multo
Q uam alii libertus eſſe. Py. habe bonum animum. Pal. ah
Cum uenit in mentem: ut mores mutandi ſient.
Muliebris mores diſcendi obliuiſcendi ſtratiotici
Py. Fac ſis frugis. Pal. iam non poſſum: amiſi omnem libidinem.
Py. I ſequere illos ne morere Pal. bene uale. Py. & tu bene uale.
Q uæſo ut memineris ſi forte liber fieri occeperim.
Mittam nuncium ad te ne me deſeras. Py. non eſt meum.
Indentidẽ. Pal. Cogitato identidem tibi quam fidelis fuerim.
Si id facies: tum demum ſcibis: tibi qui bonus ſit: qui malus
Py. Scio & perſpexi ſæpe ſæpe: uerum cũ ante hac: tũ hodie maxime:
Pal. Scies imo hodie a me uero factum faxo poſt dices magis
Py. Vix reprimor: quin te manere iubeam: Pal. caue iſtuc feceris
Dicent te mendacem: nec uerum eſſe: fide nulla eſſe te.
Dicant ſeruorum præter me eſſe fidelem neminem:
Nam ſi honeſte cenſeam: te facere poſſe ſuadeam.
Verum non poteſt: caue faxis. Py. abi: iam patiar quicquid eſt.
Bene uale igitur. Pa. ire melius ẽ. Py. ſtrenue. Pa. etiam nũc uale.
Py. Ante hoc factum hunc ſum arbitratus ſemper ſeruum peſſimum.
Eum fidelem mihi eſſe inuento cum ego mecum cogito.
Stulte feci: qui hunc amiſi: ibo hinc intro nunc iam.
Ad amores meos quis exit hinc ſonitum fecere fores.

Puer. Pyrgopolinices.

Pu. E me moneatis. memini ego officium meum.
Ego nam conueniam illum: ubi ubi eſt gentium.
Inueſtigabo: operæ non parco meæ
Pyr. Me quærit illic: ibo huic puero obuiam.
Pu. Hem te q̃ro uir lepidiſſime cumulãte cõmoditate præter cæteros
Duo di quem curant. Py. qui duo. Pu. mars & uenus.
Pyr. Facetum puerum. Pu. intro te ut eas obſecrat:
Te uolt: te quærit. teq; expectans petit
Amanti fer opem. quid ſtas? quin intro is? Py. eo.
Pu. Ipſus illic ſe iam impediuit in plagas.
In ſtatu Paratæ inſidiæ ſunt: in ſtatu ſtat ſenex.
Vt adoriatur mœchum. qui forma eſt ferox.
Q ui omnis ſe amare credit: quaſq; aſpexerit
Mulieres: eum odere tam uiri q̃ mulieres.
Nunc in tumultum ibo: intus clamorem audio.

Periplectomenus. Pyrgopo. Cocus Cario Sceledrus.

Per. d Vcite iſtum: ſi nõ ſeqtur: rapite ſublimem foras facite inter
Terrã atq; cælũ ut ſit: diſcidite. Py. obſecro hercle piplectõẽe

Per. Neqcq̃ hercle obſecras: uide ut iſtic tibi ſit actus cario culter ꝓbe
Ca. Q uin iãdudum geſtit mœcho hoc abdomem adimere. ut faciam — Abdomen
Q uaſi puero in collo pendeant crepundia. Py. perii — Crepundia
Car. Haud etiam numero hoc dicis: iam ne in hominem inuoco
Per. Immo etiam prius uerberetur fuſtibus multum quidem:
Cur es auſus ſubagitare alienam uxorem impudens? Py. ita me
Dii amẽt ultro uẽtũ ẽ ad me. Per. mẽtitur. Py. perii mane dũ narro
Per. Q uid ceſſatis? Py. non licet mihi dicere. Per. dic. Py. oratus ſum
Ad te huc uenire. Per. quare auſus? Ly. hem tibi
Hodie ſum ſatis uerberatus. obſecro. Pe. quam mox ergo
Vbi lubet diſpẽnite hominem diuorſum. & diſtendite: Py. obſecro — Diſpennite
Hercle te ut mea uerba audias: prius q̃ ſecat: Per. loquere nõ dum
Donec factum eſt. Py. uiduam eſſe cenſui: itaq; ancilla conciliatrix — Ancilla cõcil atrix
Dicebat mihi. Per. iura te non nociturum eſſe hominem de hac re
Neminẽ: quod tu hodie hic uerberatus: aut q̃d uerberaſ: ſi te ſaluũ
Hinc mittimus uenerium nepotulum. Py. iuro per uenerẽ & martẽ
Me nocituꝝ nemini: quod ego hic hodie uapulo: ſed mihi id æque
factum arbitror.
Et ſi iteſtatus nõ abeo hinc bene agiſ ꝓ noxia. Per. q̃d ſi id nõ faxis — Inteſtatus Pronoxia
Pyr. Vt uiuam ſemꝑ iteſtabilis. Car. uerberetur etiã poſt tibi amittẽdũ — Inteſtabiliſ
Cenſeo. Py. dii tibi bene faciãt ſemper cũ aduocatus mihi bene es. — Saluis teſti bus
Car. Ergo des minam auri nobis. Py. quamobrem? Car. ſaluis teſtibus
Vt te hodie hinc amittamus ueneriũ nepotulum. Per. magis ſapis.
De tunica chlamyde: & mucrõe: qui ſperes. Car. nõ feret uerbero.
Etiam ne animam amittis. Py. mitiſſime equidem fuſtibus obſecro — Mitiſſime
Vos. Pe. ſoluite iſtũ. Py. gratiã hẽo tibi. Pe. ſi poſt hãc prẽdero hic
Arcebo teſtibus. Py. cauſam haud dico. Per. eamus intro cario.
Py. Seruos meos eccos uideo. philocomaſium iam ꝑfecta eſt: dic mihi.
Sce. Iam dudum. Py. hei mihi. Sce. magis dicas ſi ſcias: quid ego ſcio:
Nam ille qui lanam ob oculum habeat nauta non erat. — Lanam ob oculum
Py. Q uis erat igitur? Sce. philocomaſio amator. Py. qui tu ſcis?
Sce. Scio: nam poſtq̃ exierunt porta: nihil ceſſarunt illico oſculari.
Atq; ãplexari inter ſe. Py. uæ miſero mihi uerba mihi data eẽ uideo
Scelus uir paleſtrio: is me hac illexit fraude: iure factum iudico
Si ſic aliis mœchis fiat minus hic mœchorum ſiet — Famus ad me
Magis metuant: minus has res ſtudeant: eamus ad me: plaudite.

Plauti: Sar. Mercator.

Argumentum.

Iſſus mercatum ab ſuo adoleſcens patre.
m Emit: atq; portat ſcita forma mulierem
Requirit quæ ſit: poſtq̃ eam uidit ſenex
Confingit ſeruus emptam matri pediſſequam
Amat ſenex hanc ſe adſimulans uendere
Tradit uicino: cum putat uxor ſibi
Obduxiſſe ſcortum: tum charinum ex fuga

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Rethrait ſodalis:poſtq̄ amicam inuenit.

Argumentum.

m Ercatum a ſe dum filium extrudit pater.
Is peregre militis redimit ancillam hoſpitis
Amore captus:ut uehit:naui exilit.
Pater aduolat:uiſam ancillam deperit.
Cuius ſit percontatur:ſeruus pediſſequam
Ab adoleſcente matri emptam ipſius.
Senex ſibi perſpiciens ut amico ſuo.
Veniret:natum orabat:natus ut ſuo.
Hic filium ſubdiderat uicini pater.
Vicinus præmercatur ancillam ſenex.
Eam domi deprehenſam coniunx illius.
Protelat
Vicini ſcortum inſimulat:protelat uirum.
Mercator expers patria fugere deſtinat.
Prohibetur a ſodale.qui patrem illius
Orat:cum ſuo patre nato ut cederet:
Abſente cum lenone perfido.

Charinus.

d Vas res ſimul nunc agere decretū̄ſt mihi
Et argumentum & meos amores eloquar.
Non ego idem facio:ut alios in comœdiis
Vidi amantis facere.qui aut nocti:aut diei.
Aut ſoli aut lunæ miſerias narrant ſuas:
Q uos pol ego credo humanis querimoniis
Non tanti facere q̄d uelint:aut quid non uelint:
εμπορος
Vobis narrabo potius meas nunc miſerias.
Græce hæc uocatur emporus philemonis
Eadem latine mercator martici
Pater ad mercatum hic meus me miſit rhodū
Biennium iam factum eſt:poſtq̄ abii domo.
Simplicit⁹. Opera ē auribus.
Occepi amare forma eximia mulierem
Sed iam:ut ſimplicitus dicā:opera eſt auribus.
Atq; aduortendum ut animum adeſt benignitas:
Et hoc parum eſſe more maiorum inſtiti.
Amoris uitia.
Per me percontatus ſum:ſumq; iudex illico.
Nam amorem hæc cuncta uitia ſectari ſolent.
Cura:ægritudo.nimiaq; elegantia.
Hoc nō modo illū qui amat:ſed quēq; attigit
Præ ꝙ res patitur.
Magno atq; ſolido mulctat infortunio:
Nec pol profecto quiſq̄ ſine grandi malo
Præ q̄ res patitur ſtudet elegantiæ.
Sed amori accedunt etiam hæc quæ diximus:
Inſomnia:ærumna:error.& terror.& fuga
Ineptia.
Ineptia:ſtultitiaq;:adeo & temeritas.

Incogitantia.excors imodeſtia.
Petulantia.cupiditas & maliuolentia
Inheret etiam auiditas.deſidia:iniuria.
Inopia.contumelia:& diſpendium. Diſpendiū
Multiloquium.pauciloquium.hoc ideo fit: Multiloquium
Q uia q̄ nihil attingunt ad rem:nec ſumptus uidet. Pauciloquium
Tum amator proferri ſæpe aduerſo tempore.
Hoc pauciloquium.rurſum idcirco prædico.
Q uia nullus unq̄ amator adeo callidus
Facunduſq; in rem infit ſuam ut poſſit loqui.
Nunc uos mihi iraſci ob multiloquium non decet
Eodem quo amorem uenus hanc mihi legauit diem.
Illuc reuerti certum.& conata eloquar.
Principio atque animus ephebis ætate exiit
Atque animus ſtudio amotus puerili
Meus eſt.amare ualide cœpi hic
Meretricem:ilico rex exulatum abibat
Leno importunus dominus eius mulieris Mulieris
Vi ſumma quicque poterat rapiebat domum
Obiurgare pater.hæc noctes & dies
Perfidiam:iniuſticiam lenonum expromere.
Lacerari ualide ſuam rem.illius augerier. Negitare
Summo hoc clamore interdum muſſat loqui.
Abnuere:negitare.adeo me natum ſuum
Conclamitare tota urbe:& prædicare
Omnes tenerent:minitanti
Amorem:multos illexit in diſpendium
Intemperantem.non modeſtum iniurium
Trahere:exurire.me quod quirē ad ſe domum
Ratione peſſima:eaq; ipſus optuma
Omneſque mores inueniſſe perſeris.
Mores uidi funditari:ac dedere.
Conuitium tot me annos iam ſi paſceret.
Q uam niſi luderet.ne luberet uiuere:
Seſe extemplo ex ephebis poſtq̄ exceſſerit.
Non ut ego amori:neque deſidiæ in ocio
Operam dediſſe:neq; poteſtatem ſibi
Fuiſſe adeo arte cohibitum eſſe a patre.
Multopere immundo ruſticos exercitum:
Neque niſi quinto anno quoq; poſſe tum uiſere
Vrbem:atque exemplo inde:ut ſpectauiſſet populum
Rus rurſum confeſtim exigi ſolitum a patre.
Ibi multo primum ſe familiarium
Laborauiſſe.cum hæc pater ſibi diceret
Tibi aras:tibi occaſſis:tibi ſeris:tibi eidem metis Occaſſis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Tibi denique:iſte pariet lætitiam habes
Poſtq̄ receſſit uita patrio corpore
Agrum ſe uendidiſſe:atque ea pecunia
Nauim metretas quæ trecentas tolleret
Paraſſe:atque eam ſemper cis uectatam undiq;
Adeo dum quæſtum haberet.peperiſſe bona.
Me idem diceret ſi ut deceret me forem
Ego me ubi inuiſum meo patri eſſe intelligo
Atq; odio eſſe me:quod placeret æquum fuit
Amens amanſq; Amens amanſque:ut animum offirmo meum:
Dico eſſe iturum me mercatum ſi uelit:
Amorem miſſum facere me.dum illi obſequar.
Adlaudat Agit gratias mihi:atq; ingenium adlaudat meum.
Sed mea promiſſa non neglexit perſequi
Nauis geraria Aedificat nauim gerariam:& merces emit.
Parata naui imponit præterea mihi
Talentum argenti:ipſe ſua adnumerat manu.
Seruum una mittit:qui olim a puero paruulo
Mihi pedagogus fuerat:quaſi uti mihi foret
Hiſce Cuſtos.hiſce confeſtim nauim ſoluimus.
Rhodum uenimus.ubi quas merces uexeram
Omnis:ut uolui:uendidi ex ſententia.
Lucrum ingens facto:præterq̄ mihi meus pater
Peculium Dedit æſtimatas merces:ita peculium
Conficio grande:ſed dum in portu ibi ambulo:
Hoſpes me quidam agnouit:ad cœnam uocat.
Venio decumbo:acceptus hilare atq; ampliter:
Diſcubitum noctu ut imus:ecce ad me aduenit
Mulier:qua mulier alia nulla eſt pulchrior.
Ea nocte mecum illa hoſpitis iuſſu fuit
Voſmet uidete:quam mihi ualde placuerit.
Poſtridie hoſpitem adeo oro ut uendat mihi.
Munem. Dico eius pro meritis gratum me & munem fore.
Q uid uerbis opus eſt mihi:atq; aduexi heri
Eam me aduexiſſe nolo reſciſcat pater:
Modo eam reliqui ad portum in naui:& ſeruolum
Sed quid currentem ſeruum a portu conſpicor.
Q uem naui abire uetui:timeo quid ſit.

Acanthio.Charinus.

X ſūmis opibus uiribuſq; uſq; experire:nitere: herus ut mi
e nor opera tua
Seruet̃.agedū acāthio abige abs te laſſitudinem.caue pigricie pre
Simul enicat ſpūs.uix ſuffero.hercle anhelitū ſimul āt. (uerteris
Pleniſſime iis qui aduorſum eunt aſpelito detrude. deturba ī uiā.
Hæc diſciplina hic peſſima eſt currenti properanti haud quiſq̄

Dignū habet decedere:ita tres ſimul res agēdæ ſūt.qūi una occpis
Et currendum:& pugnandum:& ante iurgandum eſt in uia.
Cha. Q uid illud eſt?quod ille tam expedite exquirit curſuram ſibi. Curſura.
Cura eſt negocii quid ſit:aut quid nunciet.Ac.nugas ago.
Q uam reſiſto tam maxime res ī periculo uortitur.Ch.mali neſcio
Q uid nunciat.Ac.genua hūc curſorē deſerunt:perii.ſeditionem
Facit lien.occupat præcordia.perii animam nequeo uertere nimis Lien.
Nihil tibi cenſiē.Cha.at tu ædepol ſume tibi laciniā atq; abſterge Lacinia.
Sudorem tibi.Ac.nunq̄ ædepol oēs balineæ mihi hanc laſſitudinē Balineæ.
Eximēt.domin an foris dicā eē hey charinū.Cha.ego aimi pēdeo
Q uid illud ſit negocii.lubet ſcire me:ex hoc metu ut ſim certus
Ac. At etiā aſſiſto:at etiam ceſſo foribus facere his aſſulas:apite aliqs.
Vbi charinus herus:domi eſt an foris?num quiſq̄ adire ad hoſtium
Dignū arbitrat̃.Cha.ecce me acanthio quem quæris. Ac.nuſq̄ eſt
Diſciplina ignauior.Cha.quæ te male res agitāt.Ac.multæ here te
Atq; me.Cha.qd ē negocii?Ac.pimus.Ch.pricipiū inimicis dato
Ac. At tibi ſortito id obtigit.Cha.loquere id negocii quid eſt.
Ac: Placide uolo adquieſcere.
Tua cauſa rupi ramices acrum dū ſputo ſanguinem. Cha. reſinam Ramices.
Ex melle ægyptiā uorato ſaluū feceris.Ac.at ædepol tu calidā picē Reſina.
Bibito ægritudo abſceſſerit.Cha.hominē iracundiorem q̄ te noui Calida pix
Neminem:Ac.at ego maledicentiorem q̄ te noui neminem.
Ch. Sin ſaluti quod tibi eſſe cenſeo:id cōſuadeo.Ac.apage iſtiuſmodi Apage.
Salutem.cruciatu quæ aduenit.Cha.dic mihi an boni qd uſq̄ eſt:
Q uā qſq̄ uti poſſit ſic malo oi:aut ne laborē capias cū illo ut uioles
A. Neſcio ego iſtæc philoſopari nūq̄ didici:neq; ſcio:ego bonū malū
Q uo accedit mihi dari haud deſidero. Cha. cedo tuā mihi dextrā
Agedum acanthio.Ac.en dabitur tene.Cha.uin tu te mihi obeſſe
Sequētē:an ne uis.Ac.opa licet expiri:q me rupi cā currendo tua.
Vt quæ ſcirem:ſcire actutum tibi liceret.Ch.liberum caput tibi fa
ciam paucos menſis.
Ac. Palpo pcutis.Ch.egon auſim tibi uſq̄ qcq̄ facinus falſum ploqui. Palpum.
Q uin iā priuſq̄ ſum elocutus ſciſſe mētiri uolo.Ac.ah laſſitudinē
Hercle uerba tua mihi addunt:enicas:ſiccine mihi obſequens es.
Cha. Q uid uis faciam.Ac.tū id qđ uolo.Ch.qd ē igit̃ qđ uis. Ac.dicā.
Cha. Dice.Ac.at enim placide uolo.Cha.dormiētis ſpectatores metuis
Ne e ſomno excites.Ac.uæ tibi:tibi equidē a portu adporto hoc
Cha. Q uid fers:dic mihi.Ac.uī metū:cruciatū curā.iurgiū:atq; iopiā
Cha. Peri tu quidē theſaurum hunc apportauiſti mali:nullus ſum
Ac. Immo es.Ch.ſcio iam miſerum dices.Ac.tu dixiſti ego taceo.
Cha. Q uid iſtuc eſt mali.Ac.ne rogites:maximum infortunium eſt
Cha. Obſecro diſſolue iam me:nimis diu animi pendeo.Ac.placide. Aī pendeo
Multa exquirere etiā prius uolo quā uapulem.Cha.hercle uero.
Vapulabis niſi iam loquere:aut hinc abis.Ac.hoc ſis uide.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Palpator

Vt palpator nullus ē:qū occepi blādior:Cha.obſecro hercle oroq;
Vt iſtuc quid ſit:actutum indices.quando quod mihi ſupplicandū
ſeruulo uideo meo.

Armamēta

Ac. Tādē īdign⁹ uideor.Ch.imo dign⁹.Ac.eqdē credidi.Ch.obſecro
Nū nauis perit?Ac.ſalua ē nauis:ne time.Ch.qd alia armamenta?
Ac. Salua & ſana ſūt.Ch.qn tu expedis quid ſiet.qđ me p urbē currens
Q uærebas modo.Ac.tu qdē ex ore orationē mihi eripis.Ch.taceo
Ac. Tace mō ſi boni quid ad te nunciem:inſtes acriter.quin nunc
Cū malū audiūdunſt:flagitas me ut eloquar.Ch.obſecro hercle te
Iſtuc uti tu mihi malū facias palā.Ac.eloquar quādo qdē me oras
Tuus pater.Ch.quid meus pater.Ac.tuam amicam.Ch.qd eam?
Ac. Vidit.Ch.uidit?uæ miſero mihi hoc quod te interrogo reſponde:

Hiantibus oculis Dierectus.

Ac. Q uin tu ſi quid uis roga.Ch.qui potuit uidere?Ac.oculis.
Cha. Q uo pacto?Ac.hiantibus.Ch.hinc directus:nugare in te.
Capitali mea.Ac:qui malū ego nugor:ſi tibi qđ rogas reſpondeo.
Cha. Certen uidit?Ac.tam hercle certe:q̄ ego te ac tu me uides:
Cha. Vbi eam uidit?Ac.intus intra nauim:ut proræ aſtitit.& cum
Ea confabulatus eſt.Ch.perdidiſti me.pater eo tu eo tu
Q uin cauiſti ne ue eam uideret uerbero?qui ſceleſte abſtrudebas.
Ne eā cōſpiceret pater:Ac.quia negocioſi eram⁹ nos nr̄is negociis
Armamentis complicandis:& componendis ſtuduimus:dum hæc

Lembus.

Aguntur:lembo aduehitur tuus pater pauxillulo.
Neq; quiſq̄ hominem conſpicatuſt:donec in naui ſuper
Cha. Nequicq̄ mare ſubterfugi ſæuis tempeſtatibus.
Equidem iam me cenſebam eſſe in terram:atq; in tuto loco:
Verum me uideo ad ſaxa ferri ſæuis fluctibus.
Loquere porro quid ſit actutum.Ac.poſtq̄ aſpexit mulierem.
Rogitare occepit cuius eſſet.Ch.quid reſpondit?Ac.illico
Occurri:atq; interpello matri te ancillam tuæ emiſſe illam.

Subagitarē

Cha. Viſū tibi credere id?Ac.ēt rogas.ſed ſceleſtus ſubagitare occepit

Guttatim

Cha. Illam ne obſecro?Ac.mirum quin me ſubagitaret.Ch.edepol cor
Miſerum meū quidē gutatim cōtabeſcit:quaſi in aquā īdideris ſalē
Perii.Ac.hem iſtuc unū uerbū dixiſti uerıſſimū ſtultitia iſtæc eſt.
Cha. Q uid faciā credo nō credet pater ſi illam matri meæ æmiſſe dicā
Poſt autem mihi ſcelus uidetur me parenti proloqui mendacium
Neq; ille credet:neq; credibile eſt forma eximia mulierem.
Eam me emiſſe ancillam matri.Ac.non taces ſtultiſſime
Credet hercle:nam credebat iam mihi.Cha.metuo miſer
Ne patrem prendat ut ſit geſta res ſuſpicio:hoc quod te rogo
Reſpōde.Ac.quæſo qd rogas?Ch.nū eſſe amicā ſuſpicari uiſus ē
Ac: Non ſed credebat.Cha.uæ miſero nullus ſum:ſed quid ego hic
In lamentando pereo:ad nauim non eo:ſequere.Ac.ſi iſtac ibis
Cōmodum obuiam uenies patri.poſtquam aſpiciet te timidū eſſe
Atq; exanimatum:illico retinebit:rogitabit unde illam emeris.
Q uanti emeris:timidum tentabit te.Ch.ac ibo potius

præcucurri

Iam cēſes patrē abiiſſe a portu.Ac.quin ego hac præcucurri gratia
Ne te opprimeret imprudentem atq; eiectaret.Ch.optume.

Demipho ſenex.

m Iris modis dii ludos faciūt hoībus:miriſq; exēplis ſomnia
Inſomnis donant uelut ego nocte hac quæ præterit ꝓxia

Egi ſatis.

Inſomnis egi ſatis:& fui homo exercitus:mercari mihi ui
ſus ſum formoſam
Capram ei:ne noceret quam domi ante habui capram
Neu diſcordarent ſi ambo in uno eſſent loco.

Poſt haud multo

Poſterius quam mercatus fueram:uiſus ſum in cuſtodiam ſimiæ
Concredere:ea ſimia adeo poſt haud multo ad me uenit.
Male mihi precatur:& facit conuitiū:ait ſeſe illius opera:atq;
Aduentu capræ flagitium & damnum feciſſe haud mediocriter.
Dicit capram quam dederam ſeruandam ſibi:

Ambediſſe

Suæ uxoris dotem ambediſſe:oppido mihi illud
Videri mirum:ut una illæc capra uxoris ſimiæ dotem
Ambederit:inſtare factum ſimia atq; hoc deniq;
Reſpondet:ni properem illam ab ſe abducere ad me domum:
Intro ad uxorem ducturum meam:aſt non habere cui
Cōmendarem capram atq; oppido hercle bene uelle illi uiſus ſum
Q uod agis:quid facerem cura cruciabar miſer.interea ad me
Hædus uiſuſt aggredirier.infit mihi prædicare ſeſe ab ſimia
Capram abduxiſſe.& cœpit irridere me:ego enim lugere.
Atq; illam abductam conqueri:hoc quam ad rem credam
Pertinere ſomnium nequeo inuenire:niſi caprā illā ſuſpicor iā me
Inueniſſe quæ ſit:aut quid uoluerit:ad portum hinc abii mane cū
luce ſemel.
Poſtq̄ hic id quod uolui tranſegi:atq; ego conſpicor nauim
Ex rhodo qua eſt heri aduectus filius conlibitum eſt illud mihi
Neſcio qui uiſere aſcendi in lembum:atq; ad nauim deuehor
Atq; ego illic aſpicio forma eximia mulierem:filius q̄ aduexit meus
Matri ancillam ſuæ quā ego poſtq̄ aſpexi non ita amo:ut ſani ſolēt
Homines.ſed eodē pacto ut īſani ſolēt:amaui hercle eqdē ego olim

Ad hoc exemplum

In adoleſcentia:uerum ad hoc exemplum nunq̄ ut nunc inſanio.
Vnū qdē hercle iā ſcio periiſſe me:uoſmet uidete cæteꝝ quāti ſim
Nunc hoc profecto ſic eſt.hæc illa eſt capra:ſed ſimia illa atq;
Hædus timeo quid uelint.ſed conticeſcam uicinū eccū exit foras:

Demipho.Lyſimachus.Lorarii.

De. p Rofecto ego illunc hircū caſtrari uolo.ruri qui nobis exhi
bet negocium.

Omē auſpicium.

Nec omē illđ mihi nec auſpiciū placet q̄ſi hircū metuo ne uxor me
Caſtret mea:atq; illi⁹ hæc nūc ſimiæ ꝑtis ferat.Ly.i tu hic ad uillā
Atq; iſtos raſtros uillico:piſto ipſi facito coram ut tradas in manū.
Vxori facito ut nūcies.negociū mihi eē:i urbe ne me expectet nā mihi
Tris hodie lites iudicādas dicito:ei & hoc memento dicere.Lo.nū

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

quid amplius.
Ly. Tantũ eſt.De.lyſimache ſalue. Ly.euge demipho ſalue o qd agis:
Quid fit?De.quid miſerrimus.Ly.dii melius faxint.De.di hoc q̃
dem faciant
Ly. Quid eſt?De.dicã.ſi uideã tibi eẽ operam:aut ocium. Ly.quanq̃
Negociũ ẽ:ſiqd uis demipho nõ ſũ occupatus unq̃ amico opã dar.
De. Benignitatẽ tuam mihi experto prædicas:qd tibi ego ætatis uideor
Ly. Acherunticus ſenex:uieticus:decrepitus.De.puorſe uides puer ſũ
Lyſimache ſeptuennis:Ly.ſanum es:qui puerum te eſſe dicis.
De. Vera prædico.Ly.modo hercle in mentem uenit:quid tu diceres.
Senex cum extemplo eſt:iam nec ſentit:nec ſapit.aiunt ſolere eum
Rurſum repueraſcere.De.imo bis tanto ualeo:q̃ ualui prius.
Ly. Bene hercle factũ:& gaudeo.De.imo ſcias oculis quoq; ẽt plus iam
Video:q̃ prius.Ly.bene ẽ.De.malã rẽ dico.Ly.iã iſtuc nõ bonũ ẽ
De. Sed auſim ne ego tibi eloqui qd uelim.Ly.audacter. De. animum
Aduorte.Ly.fiet ſedulo.De.hodie ire in ludum occepi litterarium
Lyſimache ternas ſcio iam.Ly.qd ternas.De.amo. Ly. tun capite
Cano amas ſenex neqſſime.De.ſi canũ ſeu iſtuc rutilũ ſiue atrũſt
Amo.Ly.ludificas nunc tu me hic opinor demipho.
De. Decide collum:ſi falſum ad te loquar:uelut ſcias me amare.
Cape cultrum:ſeca digitum:uel aurem:uel tu naſum:uel labrum
Si mouero me.ſeu ſecari ſenſero lyſimache auctor ſum:ut me
Amãdo enices.Ly.ſi unq̃ uidiſti pictum amatorem: hem illic eſt.
Nam meo quidem animo uetulus decrepitus ſenex tantidem eſt.
Quaſi ſit ſignum pictum in pariete.De.nunc tu me credo
Caſtigare cogitas.Ly.egon te.De.nihil eſt iam:quod tu mihi
Succenſeas:fecere tale ante alii ſpectati uiri.humanum amareſt
Humanum autem ignoſcere ẽ neſcis ne obiurga hoc non uoluntas
Me impulit.Ly.qui non obiurgo.De.at ne deteriorem tamen
Hoc facto ducas.Ly.ego ne te:athenæ deſciuerint.De.uiſæ ſis
Modo etiã.Ly.uiſunſt.De.certẽ.Ly.pdis me.hic homo ex amore
Inſanit:nunquid uis.De.uale.Ly.ad portum propero nã ibi mihi
Negociũ eſt.De.bene ambulato.Ly.bene ualeto.De.bene ſit tibi:
Quin mihi quoq; etiam eſt ad portũ negociũ.nunc adeo ibo illuc
Sed optime gnatum meum uideo:eccum opperiar hominem.
Hoc nunc mihi uiſo eſt opus:huic perſuadere:quomodo potis ſim
Vt illam uendat:ne ue det matri ſuæ:nam ei dono aduexiſſe audiui
Sed præcautoſt opus.ne ad illã me animũ adieciſſe aliqua ſentiat.

Charinus.Demipho.

h Omo me miſerior nullus ẽ æque opinor:neq; aduerſa cui
Plura ſint ſempiterna.ſatin qequid ẽ:quã rẽ agere occepi
Propriũ ne qd mihi eueire q; cupio:ita mihi mala res aliq̃
Obiicitur bonũq; meũ comprimit cõſiliũ.miſer amicã mihi paraui
Animi cã:precio eripui:ratus clam patrem meum poſſe habere.
Is reſciuit:& uidit:& pdit me.neq; is cũ roget qd loquar cogitatũſt

Marginalia: Acherunticus · Decrepitus · Septuennis · Ternas literas · Amator ſenex · Spectati uiri · Præcautoſt opus

Ita animi decem in pectore incerti certant:neq; d corde nunc cõſilii
Capere poſſim ſcio.tãtus cũ cura meus ẽ error animo.dũ mei ſerui
Per placet mihi cõſiliũ dũ rurſũ haud placet:nec pater poti⁹ uidet̃
Induci ut putet matri ancillam emptam eſſe illam.
Nunc ſi dico:ut res eſt:atq; illam mihi me emiſſe indico:
Quemadmodum exiſtimet me:atq; illam abſtrahat.
Trans mare hinc uenum aſportet:ſcio ſæuus q̃ ſit homo: & durus
Igitur hoccine eſt amare:arare mauelim:quam ſic amare:
Iam hinc olim inuitum domo extruſit ab ſe:mercatum iuſſit ire.
Ibi hoc malũ ego inueni:ubi uoluptatẽ ægritudo uincat:quid ibi
Ineſt amœni:nequicq̃ abdidi.abſcondi abſtruſam habebam:
Muſca eſt meus pater.nihil poteſt clam illum haberi nec ſacrum
Nec tã pphanũ qcq̃ ẽ qn ibi illico adſit:nec qui rebus meis cõfidã
Mihi ulla ſpes in corde ẽ.De.qd illuc qd ſolus ſecum fabulet̃ filius
Solicitus mihi neſcio quare uidetur.Ch.atat meus quidẽ hic pr̃ ẽ
Quẽ uideo:ibo alloquar:qd fit pater?De.unde icedis:qd feſtinas
Gnate mi?Ch.recte pater.De.ita uolo:ſed iſtuc quid ẽ tibi:quod
Cõmutatuſt color: nũ qd tibi dolet?Ch.neſcio quid aio meo eſt
Aegre pater:poſtea hac nocte non quieui ſatis ex ſententia.
De. Per mare ut uectus nunc oculi terram mirantur tui.Ch.magis
Opinor.De.id eſt profecto uerũ.actutũ abſceſſerit ergo ædepol.
Si ſapias eas ac decumbas domi.Ch.ocium non ẽ:mandatis rebus
Præuorti uolo.De.cras agito perẽdie agito.Ch. ſæpe ex te audiui
Pater:rei mandatæ omnis ſapientis primum præuorti decet.
De. Age igitur:nolo aduorſari tuam aduorſus ſententiam.Ch.ſaluus
Sum:ſi quidẽ iſti dicto ſolida.& perpetua eſt fides.De.qd illuc ẽ?
Quã ille ſolus ſe in conſiliũ ſe uocat:iã nõ uereor ne illã me amar̃
Hic potuerit reſciſcere:quippe haud etiam
quicquam inepte feci:amantes ut ſolent
Ch. Res adhuc quidem hercle in tutoſt nam hunc neſcire ſat ſcio
De illa amica.quid ſi ſciret:eſſet alia oratio.De.quin ego hunc
Aggredior d illa.Ch.qn ego hic me amolior eo ego:ut quæ mãdat
Amicus amicis tradã.De.imo mane paucula ẽt ſciſcitare prius
Volo.Ch.dic qd uelis De.uſq; ne ualuiſti?Ch.ppetuo rẽcte.dũ qdẽ
Illic fui.ueꝝ i portũ huc ut ſũ aduect⁹:neſcio q aius mihi dolet:
De. Nauſea edepol factũ credo ueꝝ actutũ abſceſſerit ſed quid
Ais?ecquã tu aduexiſti tuæ matri ancillam.e rhodo.Ch.aduexi.
De. Quid ea ut uidetur mulier.Ch.nõ edepol mala.De.ut morata eſt
Ch. Nullã uidi melius mea ſentẽtia.De.mihi qdẽ edepol uiſaſt cum
Illam uidi.Ch.eo an uidiſti pater.De.uidi ueꝝ non ex uſu noſtroſt
Neq; adeo placet.Ch.q uero.De.qa nõ noſtra formã habet dignã
Domo nihil opus nobis ancilla:niſi quæ texat.q̃ molat.lignũ cedat
Pẽſũ faciat.ædis uerrat:uapulet:quæ habeat quottidianũ familiæ
Coctũ cibũ.hoꝝ illa nihilũ quicq̃ facere poterit admodum
Ch. Ea cauſa equidẽ illã emi:dono quã darẽ matri meæ.De.ne des

Marginalia: Venum. · Muſca eſt · Inepti amãtes. · Qual' ãcilla

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Ne ue te auexiſſe dixeris.Ch.dii me adiuuant.De.labefacto
Paulatim:ue℞ quod præterii dicere:neq̃ illa matrem ſatis honeſte
Tuam:ſequi poterit comes.neq̃ ſinam. Ch.qui uero. De.quia illa
Matrem familias — Forma matremfamilias flagitium eſt:ſi ſequatur.quando incedat
Nutent — Per uias.contemplent.conſpiciant.nutent:nictent:ſibilent
Nictent — Vellicẽt:uocent:moleſti ſint.occentent hoſtium:impleantur meæ
Occentent Elegeorum — Fores carbonibus elegiorum:atq̃ ut nunc ſunt maledicentes
Homines uxori meæ mihique obiectẽt lenocinium facere nã quid
Eſt opus.Ch.hercle qui tu recte dicis & tibi aſſentior ſed quid
Virago — Illa nunc fiet?De.recte ego emero matri tuæ ancillam uiraginem
Aliquam non malam:forma mala ut matrem addecet familias.
Aut ſyrã aut ægiptiã:ea molet:conficiet pẽſum pinſet flagro neq̃
Propter eã quicq̃ eueniet noſtris foribus flagitiũ. Ch. quid ſi igiť
Redhibere — Reddať illi unde ẽpta ẽ.De minime gẽtium.Ch.dixit ſe redhibere
Si non placeat.De.nihil iſtoc opuſt litigare nolo ego uos.
Q uã tuã autẽ accuſari fidẽ multo edepol:ſiquid faciundũ ẽ facere
Obprobramentum — Damni mauolo q̃ obprobramentum aut flagitium muliebre.
Efferri domo me tibi illam poſſe opinor luculente uendere.
Ch. Dum quidem hercle ne minoris uendas:q̃ ego emi pater.
De. Tace mõ ſenex ẽ quidã.q illã mãdauit mihi:ut emerẽ ad iſtãc faciẽ
Ch. At mihi quidã adoleſcens pater mandauit ad illã faciẽ ita ut illa ẽ:
Emerem ſibi.De.uiginti minis opinor poſſe me illam uendere.
Ch. At ego:ſi uelim iam dantur ſeptem & uiginti minæ.De.at ego
Accudere — Ch. Q uin ego inq̃.De.at neſcis quid dicturus ſum:tace
Tris minas accudere etiam poſſum:ut trigita ſiẽt.Ch. quo uortiſt
De. Ad illũ qui emit.Ch.ubi nam ẽ is homo gentiũ?De. eccillũ uideo
Iubet quinq̃ me addere etiam nunc minas.Ch.hercle illunc
Dii infœlicitent quiſquis eſt.De.ibidem mihi etiam nunc adnutat
Addam ſex minas.Ch.ſeptem mihi nunq̃ ædepol me uincet
Hodie inueniet hodie cõmodis poſcit pater.De.nequicq̃
Poſcit ego habeo.Ch.at illic pollicituſt prior.De.nihil facio:
Ch. Q uinquaginta poſcit.De.non centum dantur potine
Vt ne letigere aduerſum animi ſententiam maximam hercle
Habebis prædam.ita ille eſt cui emitur ſenex:ſanus non eſt
Efflictim — Ex amoř illius quod poſces feres.Ch.certo ædepol adoleſcẽs ille:
Cui ego emo.efflictim perit eius amoř.De.multo hercle ille magis
Senex ſi tu ſcias.Ch.nunq̃ ædepol fuit neq̃ fiet ille ſenex inſanior
Ex amore.q̃ ille adoleſcens cui ego do hanc operam pater
De. Q uieſce inq̃ iſtanc rem ego recte uidero.Ch.quid agis
Mancupio — De. Q uid eſt.Ch.non ego illam mancupio accepi:ſed ille illã accepit
De. Sine.Ch.non potes tu lege uendere illam.De.ego aliqd uidero
Ch. Poſt autem cõmunis eſt illa mihi cum alio:quid ſcio.quid ſit ei
Animi.uenire ne eam uelit:an non uelit.De.ego ſcio uelle
Ch. At pol ego eſſe credo aliquẽ:qui non uelit.De.quid id mea refert?
Ch. Q uia illi ſuam rem eſſe æquum eſt in manu:De.quid ais?

Ch. Cõmunis mihi illa eſt cũ illo.is nunc hic non adeſt.De.prius
Reſpondes quam rogo.Ch.prius tu emis q̃ uendo pater
Neſcio inq̃ uelit ille illã nec ne abalienarier.De.quid illic quidam
Q ui mandauit:cum ille nolet.nihil agis.nunq̃ ædepol prius
Q uiſquam illã habebit:potius quam ille quem ego uolo
Certũ eſt.Ch.cenſes certum eſſe.De.quin ad nauim iam hinc eo.
Ibi uenibit.Ch.uin me tecum illo ire?Do.nolo.Ch.non places.
De. Meliuſt te quæ ſunt mandatæ res tibi præuortier.Ch.tu ꝓhibes?
De. At tu excuſato te feciſſe ſedulo ad portũ ne bites dico iam tibi
Ch. Auſcultabitur.De.ibo ad portũ.& ne hic reſciſcat cauto opuſt.
Non ipſe emam.ſed lyſimacho amico mandabo.is ſe ad portũ
Dixerat ire dudũ:me moror.cum hic adſto.Ch.nullus ſum occidi

Charinus.Euticus.

Ch. Entheũ diripuiſſe aiũt bacchas.nugas maxias fuiſſe credo
P Præ ut quo pacto ego diuorſ⁹ diſtrahor.cur ego uiuo cur
Non morior.quid mihiſt i uita boni.certũ:ibo ad medicũ
Atq̃ ibi me toxico morti dabo:quãdo id mihi adimitur qua cauſa — Toxico
Vitã cupio uiuere.Eu.mane mane obſecro charine.
Cha. Q ui me reuocat?Eu.eutichus tuus amicus & ſodalis ſimul
Vicinus proximus.Ch.nõ tu ſcis:quãtũ malarũ re℞ ſuſtineam.
Eu. Scio omnia ego iſtæc.auſcultaui ab hoſtio.omnẽ rẽ ſcio.
Ch. Q uid id ẽ qđ ſcis?Eu.tuus pater uult uendere.Ch.omnẽ rẽ tenes
Eu. Tuam amicã.Ch.nimiũ multũ ſcis.Eu.tu is i gratus.Ch.plurimũ
Tu ſcis.ſed qui ſcis eſſe amicam illã meã.Eu.tu te heri ipſus mihi.
Ch. Statim ut oblitus fui tibi me narrauiſſe.Eu.haud mi℞ factũ eſt.
Ch. Te nũc conſulo reſponde quo lœto cenſes me ut pereã potiſſimũ
Eu. Nõ taces caue iſtuc dixeris.Ch.qđ uiſ me igitur dicere.Eu.uim pñ — Sublinire os
Sublinire pulchre os tuo.Ch.ſane uolo.Eu.uis ne eã ad portum
Ch. Q uid potius q̃ uoles.Eu.atq̃ eximiã mulierẽ precio.Ch.q potius
Q uã auro expẽdas.Eu.unde atteritis.Ch.achillẽ orabo aurum
Mihi ut det hector q̃ expẽſus fuit.Eu.ſanun es.Ch.pol ſanus ſi ſim
Non te medicũ mihi expetã.Eu.tãti quãti poſcit:uin tanti illã emi
Ch. Auctarium adiicito uel mille nũmum pluſq̃ poſcet — Auctariũ
Eu. Iam tace:ſed quid ais unde erit argentũ:ꝗ des cũ poſcet pater
Ch. Inuenietur exquiretur aliqd fiet.Eu.enicas iã iſtuc aliquid fiet
Metuo.Ch.qui taces.Eu.muto iperas.Ch.ſatin iſtuc mandatuſt
Eu. potin ut aliud cures?Ch.nõ poteſt.Eu.bene uale.Ch.non edepol
Poſſum prius q̃ tu ad me redieris.Eu.melius ſanus ſis
Ch. Vale.uince & me ſerua:Eu.ego fecero.domi maneto
Me ergo.Ch.actutum face cum prædam recipias.

Lyſimachus.Paſicumpſa

Ly. Mice amico opã dedi uicin⁹ ꝗ rogauit hoc emi mercimõiũ
a Mea es tu.ſequere ſane ne plora:nimis ſtulte facis.oculos.
Corrũpis talis:qui tibi qđẽ qd rideas magis ẽ q̃ ut lamẽtere
Pa. Amabo ecaſtor mi ſenex eloquere.Ly.exquire quid uis:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Pa. Cur emeris me. Ly. te ne ego? ut quod imperetur facias: item
Q uid tu mihi ſi imperes ego faciam. Pa. facere certũ pro copia
Et ſapientia. quæ te uelle arbitrabor. Ly. laborioſe nihil tibi
Baiulare. Pecua. Nutricare.
Q uicq̃ operis imperabo. Pa. non edepol equidem mi ſenex non
Didici baiulare: nec pecua ruri paſcere: nec pueros nutricare.
Ly. Bona ſi eſſe uis bene erit tibi. Pa. tum pol ego perii miſera. Ly. qui?
Pa. Q uia illuc ũde huc aduecta ſum: malis bene ſolitũſt: nec mos
Meuſt: ut prædicẽ quod ego omnis ſcire credã. Ly. oratio edepol
Pluris ẽ hui⁹: q̃ quãti hæc ẽpta ẽ: q̃ſi dicas nullã mulierẽ bonã eſſe
Pa. Haud eq̃dẽ dico. Ly. rogare hoc unũ te uolo. Pa. rogãti reſpõdebo
Ly. Q uid ais tu. q̃d nomen tibi dicã eſſe? Pa. paſicõpſæ: Ly. ex forma
Nomen inditũ eſt. ſed q̃d ais paſicompſa? poſſin tu ſi uſus uenerit
Subtegmen tenue nere? Pa. poſſum. Ly. ſi tenue ſcis: ſcio te
Neminẽ q̃.
Vberius poſſe nere. Pa. de lanificio neminem metuo: una ætate
Q uæ ſit. Ly. bonan hercle te & frugi arbitror natura: iã inde
Aetate cũ ſcis facere officium tuum. Pa. mulier pol docta didici:
Operam accuſari non ſinam meam. Ly. hem iſtæc hercle res eſt
Peculiarem
Q ui tibi ecce illã dabo natã ãnos ſexagita peculiarẽ. Pa. mi ſenex
Tam uetulam. Ly. generi gratiaſt. eã ſi curabis ꝑbona eſt tondetur
Nimiũ ſcite. Pa. honoris cauſa q̃cq̃d eſt. quod dabit̃ gratũ habebo
Ly. Nunc mulier ne tu fruſtraſſis. mea nõ es ne arbitrere. Pa. dic igitur
Redempta
Q uæſo cuia ſum: Ly. tuo hero redẽpta es rurſum: ego te redemi:
Ille me orauit. Pa. animus rediit ſi mecum ſeruatur fides.
Ly: Bono animo es. liberabit ille te homo edepol deperit
Atq̃ hodie primũ uidit. Pa. ecaſtor iam bienniũ eſt
Cum mecũ rẽ cœperit: nunc quando amicũ te ſcio eſſe
Illius indicabo. Ly. q̃d ais tu iam bienniũ eſt cũ tecũ
Rem habet. Pa. certe & inter nos coniurauimus ego
Cum illo: & ille mecum ego cum uiro: & ille cũ muliere
Caput liniaret.
Niſi cum illo: aut ille mecum. neuter ſtupri cauſa caput liniaret.
Ly: Di immortales etiam cum uxore non cubet. Pa. amabo
An maritus eſt? neq̃ eſt neq̃ erit. Ly. nolim quidẽ
Homo hercle periurauit: Pa. nullum adoleſcentẽ plus amo:
Ly: Puer eſt ille quidẽ ſtulta. nam illi quidẽ haud ſane diuſt.
Cum dentes exciderint. Pa. quid dentes? Ly. nihil eſt.
Sequere ſis huc me. diem unum orauit: ut apud me
Perhiberem locum. ideo quia uxor ruri eſt.

Demipho.

t Andem impetraui ut egomet me corrumperem
Empta eſt amica clam uxore & filio. certunſt antiqua
Recolam: ut ſeruibo mihi decurſo i ſpacio: breue quod
Vitæ reliquunſt uoluptat e uino & amore delectauero.
Nam hanc ſe bene habere ætatem nimio eſt æquius.
Adoleſcens cum ſis: tum cum eſt ſanguis integer
Rei tuæ quærendæ conuenit operam dare.

Demum igitur cum ſis ſenex tunc in ocium
Te colloces: dum potes. ſi uales id iam lucroſt:
Q uo minus hoc ut dico factis perſequar.
Interea tamen huc intro ad me inuiſam domum.
Vxor me expectat iam dudum exuriens domi.
Iam iurgio en: cabit ſi intro rediero.
Verum hercle poſtremo ut ut eſt. non ibo tamen.
Sed hunc uicinum prius conueniam: quam domum redeam
Vt mihi ædis aliquas conducat uolo.
Vbi habitet iſtæc mulier: atque eccum it foras.

Lyſimachus. Demipho.

Ly. a Dducã ego illũ iã ad te ſicut uenero. De. me dicit.
Ly. Q uid ais demipho? De. ẽ mulier domi. Ly. quid cenſes?
De. Q uid ſi uiſam? Ly. quid properas? De. quid faciã? Ly. quod
Opus eſt facito: ut cogites. De. quid cogitem equidem.
Hercle opus hoc facto exiſtimo. ut illuc introeam.
Ly. Ita me uero ueruex introeas. De. quid aliud faciam?
Ly. Prius hac auſculta: atque hic ades. prius etiam ẽ quod te facere
Ego æquũ cenſeo. nam nunc ſi illo introires amplecti uoles.
Confabulari atque oſculari. De. tu quidem meum animum
Geſtas: ſcis quod acturus ſim. Ly. peruorſe facies.
De. Q ui ne ames. Ly. tanto minus iam ætatis plenus anima
Anima fœtida Hircoſus ſenex Vomitum excutias
Fœtida: ſenex hircoſus. tu oſculere mulierem: uti ne
Adueniens uomitum excutias mulieri. De. ſcio pol te amare
Q uom iſtæc præmõſtras mi: quod ſi igitur unã factam
Hoc ſi cenſes coquũ aliquẽ arripiamus: prandiũ qui ꝑcoquat
Apud te hic uſque ad ueſperum. Ly. hem iſtuc cenſeo. nunc tu
Sapienter loquere atque amatorie. De. quid ſtamus?
Q uin ergo imus: atque obſonium curemus pulchre ut ſimus.
Ly. Equidem te ſequor: atq̃ hercle inuenies tu locum illi ſi ſapis.
Nullum hercle præter hunc diem: illa apud me erit
Metuo ego uxorem: cras ſi rure redierit.
Ne illã hic offendat. De. res parataſt. ſequere me.

Charinus. Eutichus.

Ch. Vm ne ego homo miſer. qui nuſq̃ bene queo quieſcere.
ſ Si domi ſũ: foris ẽ animus. ſin foris ſũ: animus domi eſt
Ita mihi in pectore atq̃ in corde facit amor incendium.
Ni ex oculis lachrymæ deſcendãt: iã ardeat credo caput.
Spem teneo ſalutem amiſi: redeat an non neſcio.
Si opprimit pater: quod dixit. exulatum abiit ſalus:
Sin ſodalis quod promiſit fecit non abiit ſalus.
Podagroſis pedibus
Sed tandem ſi podagroſis pedibus eſſet eutychus
Iam a portu rediiſſe potuit: id illi uitium maximũſt.
Q uã nimis tardus eſt aduorſum mei animi ſententiam
Sed is ne eſt: quem currentẽ uideo: ipſus eſt: ibo obuiam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Diuom atq; hominũ:quæ ſperatrix atq; hera eadẽ es hominibus
Spem ſperatam cum obtuliſti hunc mihi tibi grates ago.
Nũquid reſtat:& ei diſperii uoltus neuti q̃.huius placet.
Triſtis incedit:pectus ardet heret:quaſſat caput:
Eutyche.Eu.heu charine.Ch.prius q̃ recipias
Anhelitũ uno uerbo eloquere:ubi ego ſum:hiccine an
Apud mortuos:Eu.neq; apud mortuos neque Lic es.
Cha. Saluus ſũ:immortalitas mihi data eſt.hic emit illam.
ĩpetrabilior
Pulchre os ſubleuit patri:impetrabilior qui uiuat
Nullus eſt dico.obſecro ſi neque hic neq; acherunti ſum.
Vbi ſum?Eu.nuſq̃ gentium.Ch.diſperii.illæc
Interemit me modo oratio:odioſa ne oratio eſt cum rem
Ad capita re um
Agas longinquum loqui equidem ad capita rerum pueni.
Eu. Primum perimus.Ch.quin tu illud potius nuntias.
Q uod neſcio.Eu.mulier alienata eſt abs te.Ch.eutyche
Capital. Animum deſponde Addicta.
Capital facis.Eu.qui?Ch.quia æqualem & ſodalem ciuem
Liberum enicas.Eu.ne dixeris.Ch.demiſiſti gladium
In gulam:iam cadã.Eu.quæſo hercle animũ ne deſponde.
Cha. Nullus eſt quem deſpondeam:loquere porro aliam rem.
Mala cui eſt empta.Eu.neſcio iam addicta atque
Abducta erat.cum ad portum uenio.Ch.uæ mihi
Montis tu quidem mali in me ardẽtis iam dudum iacis.
Perge:excrucia carnifex:quãdo quidem occepiſti ſemel
Diuidiæ
Eu. Nec tibi iſtuc magis diuidiæ eſt.q̃ mihi hodie fuit
Cha. Dic mihi quis emit.Eu.neſcio hercle.Ch.hem iſtuc ineſt
Operam dare bonum ſodalem.Eu.quid me facere uis?
Cha. Idem quod me uis:ut pereas.quin percontatus hominis
Q uæ facies foret qui illam emiſſet:eo ſi pacto poſſet
Indagarier mulier.heu me miſerum.Eu.fiere
Cha. Omitte iſtuc quod nunc agis.Eu.quid ego feci?
Ch. Perdidiſti me:& fidem mecum tuam.Eu.di ſciunt culpam
Meam iſtanc non eſſe ullam.Ch.eutyche deos abſentes
Teſtis memoras.qui ego iſtuc credam tibi.Eu.quia
Tibi in manu eſt:quod credas:ego quod dicam:id mihi
Par pari.
Mea in manu eſt.Ch.de iſtac re argutus es:ut par pari
Reſpondeas ad mandata.claudus.cæcus.mutus.mancus.
Debilis ꝓmittebas te os ſublinire meo pr̃i.egomet credidi
Homini docto rem mãdaris lapidi maxio.Eu.qd ego facerem
Proſapia
Ch. Q uid faceres?mẽ rogas.reqreres:rogitares qd eẽt aut ũde
Eſſet.qua proſapia.Ciuis ne eſſet an pegrinus.Lu.ciuẽ eſſe
Aiebant atticũ.Ch.ubi habitaret inuenires ſaltem.ſi nomen
Nequires.Eu.nemo aiebat ſcire.Ch.at ſaltem hominis
Faciem exquireres.Eu.feci.Ch.qua forma eſſe aiebant?
Varus Bucculẽtuſ Breuiculus
Eu. Ego dicam tibi.canũ:uarum.uentrioſum:bucculentum
Breuiculũ ſub nigris oculis oblongis malis pauſum aliquãtulum

Ch. Nõ hominẽ mihi:ſed theſaurũ neſcio quem memoras mali.
Nunqd eſt:quod dicas aliud de illo?Eu.tantũ quod ſciã
Ch. Edepol ne ille oblongis malis mihi dedit magnum malum
Non poſſum durare:certunſt exulatum hinc ire me.
Sed quam capiam ciuitatem recogito potiſſimum
Megara eretriam chorynthum chalcidem cretam cyprum
Sicyonem gnidum iacynthum:leſbiam.boetiam.
Eu. Cur iſtuc ceptas conſilium?Ch.quia eni me afflictat amor.
Eu. Q uid tu ais.qui cum illuc.quo nunc ire paritas ueneris?
Si ibi amare forte occipias:atq; item eius ſit inopia.
Iam inde porro aufugies deinde item illinc ſi item euenerit
Q uis modus tibi exilio tandem eueniet?qui finis fugæ?
Q uæ patria aut domus tibi ſtabilis eſſe poterit?dic mihi
Cedo ſi hac urbe abis amorem te hic relicturum putas?
Si id forte ita ſat animo acceptum eſt certum id ꝓ certo ſi habes
Q uanto te ſatius eſt rus aliquo abire:ibi eſſe:ibi uiuere
Adeo dum illius te cupiditas:atq; amor miſſum facit:
Ch. Iam dixiſti?Eu.dixi.Ch.fruſtra dixti:hoc mihi certiſſimum eſt.
Eo domum patrem atq; matrem ut meos ſalutem:poſtea clã patrẽ
Patria hac effugiam:aut aliquid capiam conſilii.En.ut corripuit
Se repente atq; abiit:heu miſero mihi:ſi ille abierit:mea
Præconiũ iubere Cõquiſito res
Omnes dicẽt eſſe ignauia.certunſt præconiũ iubere iã quantũ eſt
Conducier:qui illam inueſtigent:q inueniant:poſt ad prætorem
Illico orabo:ut cõquiſitores det mihi in uicis omnibus.
Nam mihi nihil relicti quicq̃ aliud iam eſſe intelligo.

Dorippa mulier.Syra anus.

Do. Voniam a uiro ad me rus aduenit nũtius:rus nõ iturum.
Feci ĩgeniũ meum reueni
Feci ego ingeniũ meũ.reueni ut illum pſequar:q me fugit.
Sed anũ nũc uideo cõſequi noſtrã ſyrã:atq; icedit:eccã tãdẽ
Q uin is ocius:Sy.nequeo me caſtor:tantum hoc oneris ẽ:q̃ fero
Do. Q uid oneris?Sy.annos octogita & quatuor:& eodem
Accedit ſeruitus:ſudor:ſitis:ſimul hæc quæ porto deprimunt
Do. Aliquid cedo:qui hanc uicini noſtri aram augeam.Sy.da ſane
Hanc uirgam lauri.Do.abi tu intro.Sy.eo.Do.apollo quæſo te
Vt des pacem ꝓpitius ſal utem & ſanitatem noſtræ familiæ.
Meoq; ut pcas gnato:pce ꝓpiti⁹.Sy.diſpii:pii miſera ue miſeř mihi
Do. Satin ſana es obſecro qd eiulas.Sy.dorippa mea dorippa.Do.qd
Clamas obſecro?Sy.neſcio mulier q̃ ẽ hic itus ĩ ædib⁹?Do.qd mu
Sy. Mulier meretrix.Do uero nſerie?Sy.nimium ſcis ſapere: (lier
Ruri quæ nõ manſeris.q̃ inſipiẽs poterat perſentiſcere
Belliſſimi Alcmena pellex
Illã eſſe amicam tui uiri belliſſimi.Do.credo me caſtor.
Sy. I hac mecum ut uideas ſimul tuam alcmenam pellicẽ iuno mea.
Do. Ecaſtor uero iſtuc eo quantum poteſt:

Lyſimacus.

Arum ne eſt male rei quod amat demipho ni ſumptuoſus
Inſuper etiam ſiet:decem ſi ad cœnam uocaſſet ſūmos uiros
Nimium obſonauit.ſed coquos quaſi in mari ſolet
Hortator remiges hortarier ita hortabatur.egomet
Conduxi coquum:ſed eum demiror nō uenire ut iuſſeram
Sed quid nam hic a nobis exit.aperitur foris.

Dorippa mulier.Lyſimachus uir.

Do: Iſerior mulier me nec fiet:nec fuit.tali uiro quæ nupſerim.
Decē talēta m Heu miſeræ mihi:hē cui te & tu quæ habeas cōmēdes uiro.
Hem qui decē talenta dotis detuli hæc ut uiderē:ut ferrem
Has contumelias.Ly.perii hercle.rure iam rediit mea uxor.
Vidiſſe credo mulierem in ædibus:ſed quæ loquatur exaudire
Hinc nequeo:accedam ꝓpius.Do.uæ miſeræ mihi.Ly.imo mihi
Eo: Diſperii:Ly.equidem hercle oppido perii miſer.ut di te omnes
Demipho perdiunt.Do.Pol hoc eſt ire quod rus meus uir noluit
Pudicicius. Ly. Q uid nunc ego faciam niſi ut adeam:atq; eloquar:iubet ſaluere
Suus uir uxorem ſuam:urbani fiunt ruſtici.Do.pudicicius
Faciunt q̄ illi qui non fiunt ruſtici.Ly.nunqd delinqunt ruſtici?
Do. Ecaſtor minus q̄ urbani:& multo minus malum quærunt ſibi
Ly. Q uid autē urbani deliquerūt dic mihi?Do.quia illa mulier ituſē
Ly. Vidiſti ne eam?Do.uidi.Ly.cuia ea ſit rogitas.
Do. Reſciſcam tamen.cupio hercle ſcire:ſed tu me tentas ſciens.
Ly. Vin dicam cuia eſt illa?illa ædepol uæ mi neſcio quid dicam.
Do. Hæres.Ly.haud uidi magis.Do.quin dicis.Ly.quin ſi
Liceat.Do.dictum oportuit.Ly.non poſſum ita inſtas
Pronoxio. Vrges quaſi pronoxio.Do.ſcio inoxius.Ly.audacter
Q uid uis dicito.Do.dic igitur.Ly.dicam.Do.atqui
Dicundum eſt tamen.Ly.illa ſcin ut etiam uis.nomen dicam
Do. Nihil agis manufeſto teneo.innoxia es.Ly.qua noxia
Iſta quidem illa eſt.Do.quæ illa eſt.Ly.illa.Do.io illa
Ly. Iam ſi nihil uſus eſſet.iam non dicerem.Do.non tu ſcis quæ
Sit illa?Ly.imo etiam ſcio:de iſtac ſum iudex captus.
Sequeſtro. Do. Iudex.iam ſcio nūc tu in conſilium iſtam aduocaſti tibi.
Ly. Immo ſic ſequeſtro mihi data ē.Do.itellego nihil hercle iſtiuſ qcq̄
Numero purgas.Ly.nimium negocii reperi enim hereo

Coquus:Lyſimachus.Dorippa.Syra.

Gite:ite actutum.nam mihi amatori ſeni conquendaſt
a Cœna:atqne cū recogito nobis coquendaſt.non ducti
Sumus:nam qui amat.quod amat ſi habet:id habet
Pro cibo uidere.amplecti.oſculari:alloqui.
Sed nos confido onuſtos redituros domum:
Ite hac:ſed eccum:qui nos conduxit ſenex.
Ly. Ecce autem:perii coquus adeſt.Co.aduenimus.
Ly. Abi.Co.quo abeam?Ly.abi.Co.abeam?
Ly. Abi.Co.non eſtis cœnaturi:Ly.iam ſaturi ſumus:ſed interii.

Do. Q uid ais tu ēt ne hæc illi tibi iuſſerunt ferri.quos iter iudex dat?
Co. Hæccine tua ē amica.q̄ dudū mihi te amare dixiſti cū obſonabas?
Ly. Non taces.Co.ſatis ſcitum filium mulieris:ueꝝ hercle auet. Auet
Ly. Abin directus?Co.haud mala eſt.Ly.at tu malus.Co.ſcitam
Hercle opinor ſatis cōcubinam.Ly.non abis:nō ego ſum.
Q ui te dudum conduxi.Co.Q uid eſt immo hercle tu iſtuc ipſus
Ly: Væ miſero mihi.Co.nempe uxor ruriſt tua:quā dudum dixeras
Te odiſſe æque:atq; anguis.Ly.ego ne iſtuc dixi tibi.Co.mihi qdē
Hercle.Ly.ita me amabit iupiter uxor:ut ego illud nūquam dixi.
Co. Etiam negas.Ly.nō te odiſſe aiebat uxorem ueꝝ ſuam.Do.palam
Iſtæc fiunt te me odiſſe.Ly.quin nego.Co.& uxorem ſuam
Ruri eſſe aiebat.Ly.hæc ea ē:quid mihi moleſtus es?Co.quia
Me non nouiſſe ais:ni metuis tu iſtāc.Ly.ſapio nā mihi unica eſt.
Do. Vin me experiri.Ly.uolo.Co.mercedem dato.Ly.cras petito:
Dabitur nūc abi.Do.heu miſeræ mihi nunc ego uerum De uicino
Illud uerbū eſſe experior uetus aliquid mali eſſe ꝓpter uicinum
Malū.Co.cur hic aſtamus?quin abimus?incōmodi ſiquid
Tibi euenit:id nō eſt culpa mea.Ly.quin me radicas miſerum
Co. Scio iam quid uelis.nēpe me hinc abire uis.Ly.uolo inq̄. Abibitur
Co. Abibitur.dragmā dato.Ly.dabitur.Co.dari ergo ſis iube
Dari poteſt iterea.dū illi ponunt:Ly.quin abis.potine ut moleſt?
Ne ſis.Co.agite apponite obſonium iſtuc ante pedes illi ſeni.
Hæc uaſa aut mox aut cras iubebo abs te peti:ſequimini
Ly. Fortaſſe te illū mirari coquū quod uenit:atque hæc adtulit:
Dicā quid eſt.Do.nō miror:ſi quid damni facis aut flagitii
Nec pol ego patiar ſic me nuptam tā male:meaſque in ædis
Sic ſcorta obductarier:ſyra rogato meū patrem meis uerbis:
Vt ueniat ad me iā ſimul tecum.Sy.eo.Ly.neſcis negotii
Q uid ſit uxor obſecro.cōceptis uerbis iam iuſiurandum dabo
Me nūq̄ quicq̄ cum illa:iam ne abiit ſyra perii hercle.ecce autem
Hæc abit:uæ miſero mihi.at te uicie di deæque pdiūt cū tua amica
Cūque amationibus:ſuſpicione ipleuit me indigniſſime:cōciuit Amationibus
Hoſtis domi.uxor acerruma ē ibo ad foꝝ:atq; hæc demiphōi eloq̄r
Me iſtāc capillo ptracturum eſſe in uiam:niſi
hinc abducit quo uult ex hiſce ædibus.
Vxor heus uxor quāq̄ tu irata es mihi:iubeas ſi ſapias:hæc intro
Auferier:eadē licebit mox cœnare rectius.

Syra ſerua.Eutychus adoleſcens.

Sy. Era quæ me miſit ad patrē:nō eſt domi:rus abiiſſe aiebant.
h Nunc domū renuncio.Eu.defeſſus ſum urbem totam
Peruenarier nihil inueſtigo quicq̄ de illa muliere:ſed mater Peruēarier
Rure rediit:nam uideo ſyram aſtare ante ædis:ſyra
Sy. Q uis eſt qui me nominat?Eu.herus atq; alumn⁹ tu⁹ ſum:Sy.ſalue
Alumne.Eu.iam mater rure rediit.reſponde mihi.Sy.cū quidem
Salute a familia maxima.Eu.quid iſtuc negocii eſt?Sy.tuus pater

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Belliſſimus amicā adduxit itro ī ædis. Eu. quomodo? Sy. aduenies
Mater rure eam offendit domi. Eu. Pol. haud cēſebam iſtarum eē
Operaꝝ patrē etiam nūc mulier intus eſt. Sy. etiā. Eu. ſequere me

Syra.

Caſtor lege dura uiuūt mulieres multoqꝫ iniquiores miſeræ
e Q uā uiri: nā ſi uir ſcortū duxit clā uxorē ſuā: id ſi rſciuit uxor
Impune ē uiro. uxor uiro ſi clā domo egreſſa ē foras. uiro fit
Cauſa. exigitur matrimonio utinam lex eſſet eadē quæ uxori ē uiro
Nā uxor cōtenta eſt q̄ bona eſt uno uiro ꝗ minus uir una uxore
Contentus ſiet? ecaſtor faxim ſi itidem plectantur uiri.
Si quis clā uxorem duxerit ſcortū ſuam: ut illæ exiguntur: quæ ī ſe
Culpam cōmerent. plures ſint uiri uidui quam nunc mulieres.

Vidui uiri

Charinus.

Imē ſupū īferūqꝫ ſalue ſimul āt uale: hunc hodie poſtremum
I Extollo me a domo pria pedē uſ᷒. fruct᷒. uict᷒. cultus iā mihi
Haꝝ ædiū itereptuſt. iterfectuſt. aliēatuſt. occidi. dii penates
Meum parentū. familiæ lar pater. uobis mando meū parentū rem
Bene ut tutemini ego mihi alios deos penatis perſequar: aliū larem
Aliā urbē aliā ciuitatē ab atticis abhorreo. nā ubi mores deteriores
Increbreſcunt in dies: ubiqꝫ amici q̄ īfideles ſient: nequeas pnoſcerē
Vbi quid eripiatur aīo tuo quod placet maxume.
Ibi quidem ſi regnum detur: non eſt cupita ciuitas

Lar

Vrbs. ciuitas

Ab atticis abhorreo

Cupita

Eutycus. Charinus

Iuum atqꝫ hoīnū quæ ſperatrix atqꝫ hera eadē es hominibus
d Spē ſperatā quā obtuliſti hāc mihi grates ago: ecqs nā deuſē
Q ui mea nūc læt᷒ lætitia fiat? domi erat ꝙ q̄ritabā ſex ſodales
Repperi: uitā: amiciciam: ciuitatem: lætitiam: ludum: iocum.
Forum inuenturus ſim: ita peſſimas peſſundedi. iram inimiciciam
Mœrorem lachrymas. exilium. inopiam. ſolitudinem. ſtultitiam:
Exitium. ptinaciā. date di queſo cōueniendi mihi eius celerē copiā
Apparatus ſum. ut uidetis: abiicio ſuperbiam: egomet mihi comes
Calator equus agaſſo. armiger. egomet ſum mihi imperator.
Idem egomet mihi obedio. egomet fero quod uſuſt.
Cupido quantus es nā tu queuis cōfidentem facile tuis factis facis
Eundem ex confidente actutum diffidentem denuo
Cogito quo nā illum currā quæritatum. Ch. certa res eſt
Menſqꝫ quærere illam quoquo hinc abducta eſt gentium:
Neqꝫ mihi ulla obſiſtat amnis: neqꝫ mōs neqꝫ adeo mare
Nec calorem: nec frigus metuo. neqꝫ uentum: neqꝫ grandinem
Imbrem perpetiar. laborem ſufferam: ſolem ſitim
Non concedā: neqꝫ conquieſcam uſq̄ noctu: neqꝫ dius
Prius ꝓfecto q̄ aut amicam: aut mortem inueſtigauero
Eu. Neſcio cuia uox ad aurem mihi aduolauit. Ch. inuoco
Vos diales ut me bene tutetis lares. Eu. iupiter
Eſt ne ille charinus? Ch. ciues bene ualete. Eu. ilico

Speratrix hera

Calator Agaſſo

Dius

Lares diales

Sta charine. Ch. qui me reuocat. Eu. ſpes. ſalus. uictoria.
Ch. Q uid me uoltis? Eu. ire tecum. Ch. alium comitem quærite.
Non admittunt hi me comites: qui tenent. Eu. qui ſunt ei
Ch. Cura miſeria. ægritudo lachrymæ. lamentatio
Eu. Repudia iſtos comites: atqꝫ hoc reſpice. & reuortere.
Ch. Siquidem mecum fabulari uis ſubſequere. Eu. ſta illico:
Ch. Malefacis properantem qui me cōmorare: ſol abit.
Eu. Si huc item properes: ut iſtuc properas: facias rectius.
Nunc ſecundus uentus: nunc eſt: cape modo uerſoriam
Hic ſerenus fauonius eſt: hic auſter imbricus.
Hic facit tranquillitatem. iſte omnis fluctus conciet:
Reſpice ad dextram charine huc nonne ex aduorſo uides?
Nubis atra imberqꝫ inſtat. aſpice nunc ad ſiniſtram: atqꝫ uides
Cælum ut ſplendore eſt plenum. ex aduorſo uides:
Relligionem illi obicit. recipiam me illuc ſapis
O charine contra pariter fer gradum. & confer pedem
Porrige brachium. prende iam tenes. Ch. teneo. Eu. tene
Q uo nūc ibas? Ch. exulatū. Eu. quid tibi facerē uis? Ch. qd miſer ē
Eu. Ne paue: reſtituam iam ego te in gaudium utiqꝫ ut ſis maxime.
Ch. Q uid uis audire: id audis. quod gaudeas. Eu. ſta illico amicus
Aduenio: multum beneuolens tuam amicam. Ch. quid eam
Eu. Vbi ſit ego ſcio. Ch. tun eam: tu ne obſecro. Eu. ſanam & ſaluam
Ch. Vbi eam ſaluam. Eu. ego ſcio. Ch. ego me mauelim.
Eu. Potin ut animo ſis tranquillo. Ch. ꝙ ſi animus fluctuat.
Eu. Ego iſtum in tranſquieto tuto ſiſtam: ne time.
Ch. Obſecro te loquere ubi ſit: ubi eam uideris: quid taces?
Dic enicas me miſerum tua reticentia. Eu. non longe
Hinc abeſt a nobis. Ch. quin ergo cōmonſtras: ſi tu uides.
Eu. Non uideo hercle nunc: ſed uidi mō. Ch. quem ego uideam: facis
Eu. Faciam. Ch. longinquum iſtuc amantiſt. Eu. etiam emutis omnia
Cōmoſtrabo amicior mihi nullus uiuit: atqꝫ is eſt
Q ui illam habet neqꝫ eſt qui magis me uelle melius æquum ſiet.
Ch. Non curam de iſtuc ullam quæro. Eu. de illa ergo ego dico tibi.
Sane hoc non in mentem uenit dudum ut ob
Cha. Dic igitur ubi illa eſt? Eu. in noſtris ædibus. Ch. ædis probas.
Si tu uera dicis: pulchre ædificatas arbitror
Sed quid ego iſtuc credam: uidiſtin? an tu audita nuncias?
Eu. Egomet uidi. Ch. quis eam adduxit uos. Eu. inique rogas?
Cha. Vera dicis. Eu. nihil charine te quidem quicq̄ pudet.
Q uid tua refert: qui cum iſtac uenerit: dum iſtuc ſic
Eſt profecto. Cha. opta ergo ob iſtunc nuncium: quid uis tibi.
Eu. Q uid ſi optabo? Ch. deos orato ut eius faciant copiam
Eu. Derides. Ch. ſeruata res eſt demum: ſi illam uidero: ſed qd ornatū
Hunc reiicio: heus aliquis eſt actutum huc foras
Exite. illinc pallium mihi huc ferte. Eu. hem nūc tu mihi ut places

Vorſoria

Beneuolēs tuam amicitiam.

In traſquieto

Reticentia

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Cha. Optime aduenians puer cape chlamydem:atq; hæc iſtinc ſta illico
Vt ſi hæc non ſint uera inceptum hoc itiner perficere exequar
Itiner
Eu: Non mihi credis.Ch.omnia equidem credo:quæ dicis mihi.
Sed quin introducis me ad eam:ut uideam.Eu.pauliſper mane
Cha. Q uid manebo?Eu.tempus non eſt introeundi.Ch.enicas.
Eu. Non opus eſt inq̄ nunc intro te ire.Ch.reſponde mihi
Q ua cā.Eu.opere non eſt.Ch.cur.Eu.quia non eſt illi cōmodū.
Cha. Ita ne cōmodum illi non eſt quæ me amat:quam ego contra amo.
Omnibus hic ludificatur me dolis:ego ſtultior:quid iſti credam.
Cōmoratur chlamydem ſūmam denuo.Eu.mane parūper atq;
Hoc audi.Ch.cape ſis puer hoc pallium.Eu.mater irata eſt
Patri uehementer:quia ſcortum ſibi ob oculos aduexerit.
In ædis dum ruri ipſa abeſt:ſuſpicatur illam amicam eſſe illi
Sonam ſuſtuli.eam rem nunc exquirit intus.Ch.iam machæraſt
In manu.Eu.nā ſi eo te introducā.Ch.tollo ampulā atq; hinc eo
Eu: Mane mane charine.Ch.erras.me decipere haud potes.
Eu. Neq; uolo ædepol.Ch.qui tu ergo itiner exequi meum me ſinis
Itiner
Eu. Non ſino.Ch.ego me moror.tu puere abi hinc intro ocius.
Iam in currum conſcendi:iam lora in manus cœpi meas
Eu. Sanus non es.Ch.quin pedes uos in curriculum coniicitis
Curriculū
In cyprum recta:quando quidem pater mihi exilium parat
Eu. Stultus es:noli iſtuc quæſo dicere.Ch.certum exequiſt.
Operā ut ſumā ad peruestigandum ubi ſit illæc.Eu.quin domiſt.
Cha. Nam id quod dixit:id mentituſt.Eu.uera dico equidem tibi.
Cha. Iam cyprum ueni.Eu.quin ſequere:ut illam uideas: quā expetis.
Cha. Perconctatus non inueni.Eu.matris iam iram neglego.
Cha. Porro proficiſcor quæſitum nunc perueni calcidem
Video hoſpitem:zacyntho dico quid eo aduenerim.
Cogito quis eam uexerit:quis habeat:ſi ibi inde audiuerit.
Eu. Q uin tu iſtas omitis nugas:ac mecum huc intro ambulas.
Cha. Hoſpes reſpondit zacyntho ficos fieri non malas
Zacynth° ficos fieri n̄ malas
Eu. Nihil mentitus eſt.Ch.ſed de amica ſe in audiſſe autumat
Hic athenis eſſe.Eu.chalcas iſte quidem zacyntuſt
Ch. Nauem conſcendo proficiſcor illico iam ſum domi.iam redi
Exilio:ſalue mihi ſodalis eutyche ut ualuiſti:quid parentes
Metuat mater dati bene uocas:benigne dicis:eras apud te
Non domi ſi decet ſic fieri oportet.Eu.io:quæ inſomnia.
Hic homo non ſanus.Ch.medicari amicus quin properas.
Eu. Sequere ſis.Ch.ſequor.Eu.clementer quæſo calces deteris:
Audin tu.Ch.iam dudum audiui.Eu.pacem componi uolo
Meo patri cum matre.nam nunc eſt irata.Ch.modo
Propter iſtanc modo.Eu.ergo cura.Ch.quin tu
Ergo i modo.Eu.tam ꝓpiciam reddam:q̄ cum ꝓpicia ē iuno ioui.

Demipho.Lyſimachus.

De. q Vaſi tu nunq̄ quicq̄ adſimile huius facti feceris:

Ly. Nam mea uxor propter illam tota in fermento iacet.
In fermēto
Edepol nunquam caui ne quid facerem:uix uiuus ſum miſer.
De. At ego expurgationem habebo:ut ne ſucceſeat.
Sequere me:ſed exeuntem filium uideo meum.

Demipho.Eutychus.Lyſimachus.Charinus.

De. Am credo placet principium:quid agis:quid fit eutyche?
Eu. i Ad patrem ibo ut matris iram ſibi eſſe ſedatam ſciat.
Optima opportunitate ambo autem ueniſtis. Ly.q̄d rei ē?
Eu. Vxor tibi placida & placataſt.cette dextras nunciam.
Cette
Ly. Di mi ſeruant.Eu.tibi amicam nullam eſſe nuncio.
De. Di te perdant:quid negocii eſt nam quæſo iſtuc.Eu.eloquar:
Animum aduortite igitur ambo.Ly.quin tibi ambo operam
Damus.Eu.qui bono ſunt genere nati:ingenio malo
Suapte culpa genere capiunt genus ingenium improbant:
De. Verum hic dicit.Eu.tibi ergo dicit.De.eo illud uerum eſt magis
Eu. Nam te iſtac ætate haud æquum fuerat filio tuo
Adoleſcenti amanti amicam emptam argento eripere ſuo.
De. Q uid tu ais charine amicaſt illa?Eu.ut diſſimulat
Malus.De.ille quidem illam ſeſe ancillam matri emiſſe dixerat.
Eu. Propterea igitur tu mercatus nouus amator uetus puer.
Cha. Optime hercle perge.ego aſſiſtam hinc alternis cæcus.
Q uibus eſt dictis dignus uſq; oneremus ambo.De.nullus ſum
Eu. Filio ſuo qui innocenti fecit tantam iniuriam
Q uem quidem hercle ego in exilium cum iret:reduxi domum
Nam ibat exulatum.De.an abiit.Eu.etiam loquere larua.
Temperare iſtac ætate iſtis decet te artibus.
De. Fateor:deliqui profecto.Eu.etiam loquere larua.
Larua
Itidem ut tempus anni ætatem aliam aliud factum conuenit.
Vacuum eſſe iſtac te ætate his decebat noxiis.
Nam ſi iſtuc iuuiſſet ſenecta ætate ſcortari ſenex
Vbi loci res ſūma noſtra publica.De.hei perii miſer.
Adoleſcentes rei agendæ iſti magis ſolent operam dare
Iam obſecro hercle uobis habere cum porcis cum fiſcina
Cum porcis Cū fiſcina
Eu. Redde filio ſi habeas iam uolt.De.per me ſibi habeat licet
Semper edepol.Eu.quoniam ut aliter facias non eſt copiæ
De. Supplicii ſumat quid uolt ipſe ob hanc iniuriam.
Modo pacem faciatis:oro ut ne mihi iratus
Si hercle ſciuiſſem:ſiue adeo ioculo dixiſſet mihi
Se illam amare.nunquam facerem:ut illam amanti abducerem:
Ly. Eutyche te oro ſodalis eius es:ſerua:& ſubueni
Hunc ſenem para me clientem:memorem dices beneficii.
Eu. Ora ut ignoſcat delictis tuis:atque adoleſcentiæ
Cha. Pergin tu autem.eia ſuperbe inuehere.ſpero ego mihi quoq;
Tempus tale eventurum:ut tibi gratiam referam parem.
De. Miſſas iam ego iſtas artifici.& quidem ego dehinc iam.Ch.nihil

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL ES

Conſuetudine animus rurſus te huc inducet.De.obſecro
Satis iam ut habeatis.quin loris cedite etiam ſi lubet.
Eu. Recte dicis:ſed iſtuc uxor faciet:cum hoc reſciuerit.
De. Nihil opus reſciſcat.Ch.quid iſtic non reſciſcet:ne time
Vtibile.
Eu. Eamus intro non utibileſt hic locus factis tuis
Dum memoramus.arbitri ut ſint:qui prætereant per uias
Cha. Hercle qui tu recte dicis eadem breuior fabula
Erit:eamus.Ly.hic eſt intus filius apud nos tuus
De. Optime eſt illac per hortum nos domum tranſibimus.
Ly. Eutyche hanc uolo prius rem agi:q̄ meum intro refero pedem
Eu. Q uid iſtuc eſt?Ly.ſuam quiſq; homo rem meminit:reſponde.
Mihi certon ſcis:non ſuccenſere mihi tuam matrem.Eu.ſcio.
Ly. Vide.Eu.me uide.Ly.ſatis habeo:id quæſo hercle etiam uide
Eu. Non mihi credis.Ly.imo credo:ſed tamen metuo miſer.
Eu. Eamus intro.Eu.imo dicamus ſenibus leges.Ch.cenſeo
Prius habeamus quas leges teneant:contentiq; ſint.
Eu. Annos natus ſexaginta qui erit:ſi quem ſcibimus ſeu maritum
Seu hercle adeo celibē ſcortarier:cum eo nos hic lege agemus
ꝓdegerit.
Inſcitum arbitrabimur:& per nos quidem hercle egebit
Q ui ſuum prodegerit.neu quiſq̄ poſthac prohibeto adoleſcētem
Filium:quin amet & ſcortum ducat.quod bono fiat modo.
Siquis prohibuerit plus perdet clam ſi prohibuerit palam.
Hæc adeo ut ex hac nocte primum lex teneat ſenes
Bene ualete:atq; adoleſcentes:hæc ſi uobis lex placet:
Ob ſenum hercle induſtriam uos æquum eſt clare plaudere.

Pſeudolus.

Vtedete hodie mihi:bona in ſcenam affero.
ſ Nam bona bonis ferri:reor æquom maxume.
Vt mala malis:qui mali habeant mala.
Q ui boni:bona.bonos q; oderint mali.
Sunt mali:malos q; oderunt boni.
Bonos eſſe:uoſq; id eſtis boni.
Semper odiſtis malos:& lege:& legionibus.
Hos frigitaſtis:q; rite ſucceſſit bonis.
Nunc bonam boni bono operam date gregi.
Q ui bonus eſt:ad bonos hodie affert bona.
Aures:oculi:animus ampliter fient ſaturi.
In ſcenam qui ieiunus uenerit aut ſitiens:
Is riſu & uentre raſo uigilabit ſedulo
Dumq; alii ridebunt:ſaturi mordebunt famelici,
Nunc ſi ſapitis ieiuni abſcedite:atq; diſcedite
Vos ſtate ſaturi:imo ſedete atq; attendite
Non argumentum:neq; huius nomen fabulæ
Nunc proloquar.ſatis id facit Pſeudolus
Satis id dictum puto iam:atq; deputo

Vbi lepos:ioci riſus:uinum:ebrietas dent.
Gratiæ decor:hilaritas:atq; delectatio
Q ui quærit ultra:is malum uidetur quæri
Curas malas abiicite iam at ocioſos hodie
Exporgi lumbos melius:atq; exurgier
Plautina longa.fabula in ſcenam uenit.

Prologus.

Ræſentis numerat quindecim miles minas
Simul conſignat ſymbolum ut phœnicium
P Ei det lenoequi eum cum reliquo afferat
Venientem caculam interuortit ſymbolo
Dicens ſyrum ſe ballionis pſeudolus.
Opemq; herili.ita tulit:nam ſimiæ
Leno mulierem quem is ſuppoſuit:tradidit:
Venit harpax uerus:res palam cognoſcitur:
Senexq; argentum:quod erat pactus reddidit.

Pſeudolus.Callidorus.

Pſe. I ex te tacente fieri poſſem certior here quæ miſeriæ te
ſ Tam miſere macerant:duoꝝ labori ego hominū parſiſſem
Lubens.mei te rogandi & tui reſpondendi mihi.
Nunc quoniam id fieri non poteſt:neceſſitas
Me ſubigit:ut te rogitem:reſponde mihi quid eſt quod tu
Exanimatus iam hos multos dies geſtas tabellas tecum:eas
Lachrymis lauis neq; tui participem conſilii quenquam facis?
Eloquere:ut quod ego neſcio:id tecum ſciam.Cal.miſere
Id te prohibeſſit
Miſer ſum pſeudole.Pſe.id te iupiter prohibeſſit.
Cal. Nihil hoc iouis ad iudicium attinet ſub ueneris regno uapulo:
Non ſub iouis.Pſe.licet me id ſcire quid ſit?nam tu me antidhac
Supremum habuiſti comitem conſiliis tuis.Cal.idē animus nunc
Fac me certum
Eſt.Pſe.fac me certum quid tibi ſit iuuabo.aut re.aut opera.aut
Conſilio bono.Cal.cape has tabellas:tute hinc narrato tibi
Q uæ me miſeria & cura contabefacit.Pſe.mos tibi geretur.
Sed quid hoc quæſo?Cal.quid eſt.Pſe.ut opinor:quærunt
Litteræ hæ ſibi liberos:alia aliam ſcandit.Cal.ludis me ludo tuo
Sibylla
Pſe. Has quidem pol credo niſi ſibylla legerit:interpretari alium
Inclemēter lepidis litteris
Poſſe neminem.Cal.cur inclementer dicis lepidis litteris.
Lepidis tabellis.lepida conſcriptis manu?Pſe.an obſecro hercle
Habentq; gallinæ manus?nam has quidem gallina ſcripſit.
Cal. Odioſus mihi es:lege:uel tabellas redde.Pſe.imo enim
Pellegam:aduortito animum.Cal.non adeſt.Pſe.at tu cita.
Cal. Immo ego tacebo.tu hinc ex cæra cita:nam iſtic meus animus
Nunc eſt:non in pectore.Pſe.tuam amicam uideo calidore.
Cal. Vbi ea ē obſecro?Pſe.eccam in tabellis porrectam:in cæra cubat:
Cal. At te dii deæq; quantus es.Pſe.ſeruaſſint quidem.
Solſticialis herba
Cal. Q uaſi ſolſticialis herba pauliſper frui repente exortus ſum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Repentino occidi. Pſe.tace dum tabellas pellego. Cal.ergo
Quin legis. Pſe.phœnicium calydoro amatori ſuo per
Per ceram & linum
Ceram & linum litteraſq; interpretes ſalutem mittit
Et ſalutem abs te expetit:lachrymans titubanti animo
Corde & pectore. Cal.perii ſalutem nuſquam inuenio
Pſeudole:quam illi remittam. Pſe.quam ſalutem. Cal.argenteam
Pſe. Pro lignea ſalute uis argenteam remittere illi? uideſis
Recita
Quam tu rem geras. Cal.recita modo ex tabellis iam ſaxo ſcies
Quam ſubito argento mihi uſus inuento ſiet. Pſe.leno me
Peregre militi macedonico minis uiginti uendidit
Voluptas mea:& priuſq̃ hinc abit quindecim miles minas
Dederat:nunc unæ quinq; remorantur minæ.
Symbolū
Ea cauſa miles hic reliquit ſymbolum expreſſam in cæra
Ex anulo ſuam imaginem:ut qui huc adferret eius ſimilem
Symbolum cum eo ſimul me mitteret ei rei dies
Præſtituta dies
Hæc præſtituta eſt:proxima dionyſia. Pſe.cras ea quidem
Sunt. Cal.prope adeſt exitum mihi:niſi quid mihi
In te eſt auxilii. Pſe.ſine pellegam. Cal.ſino.nam mihi
Videor quom ea fabularier:lege:dulce amarumque
Vna nunc miſces mihi. Pſe.nunc noſtri amores:mores:
Conſuetudines.iocus.ludus.ſermo.ſuauis ſauiatio.
Morſiunculæ
Compreſſiones arcte amantium comparatæ teneris libellis
Molles morſiunculæ.papillarum horridularum oppreſſiunculæ.
Harum uoluptatum mihi omnium:atq; itidem tibi diſtractio.
Vaſticies
Diſſidium.uaſticies uenit:niſi quæ mihi ineſt aut tibi ē ī me ſalus.
Hæc quæ ego ſciui ut ſcires curaui omnia:nunc ego te experiar
Quid ames:quid ſimules.uale. Cal.eſt miſere ſcriptum pſeudole.
Pumiceos oculos
Pſe. O miſerrime. Cal.quin fles? Pſe.Pumiceos oculos habeo.
Exorare lachrymam
Non queo lachrumam exorare ut expuant unam modo.
Siccoculū
Cal. Quid ita? Pſe.genus noſtrum ſemper ſiccoculum fuit.
Cal. Nihil ne adiuuare me audes? Pſe.quid faciam tibi? Cal.heu
Pſe. Heu:id quidem hercle ne parſis dabo. Cal.miſer ſum:argentum
Nuſq̃ īuenio mutuū pſeudole. Pſe.heu:neq; intus nūmus ullus ē?
Cal. Hau ille abducturus eſt mulierem cras. Pſe.heu. Cal.iſtoccine
Pacto me adiutas. Pſe.do id quod mihi eſt.nam is mihi theſaurus
Iugis in noſtra eſt domo. Cal.actum hodie de me eſt:ſed potes
Nunc mutuam drachmam dare mihi unam:quam cras reddā tibi?
Pſe. Vix hercle opinor eſt:ſi me opponam pignori ſed quid de
Opponam pignori
Drachma facere uis? Cal.reſtim uolo mihi emere. Pſe.quamobrē?
Cal. Qui me faciā penſilē:certū eſt mihi ante tenebras pſeq; tenebras:
Pſe. Quis mihi igitur drachmam reddet:ſi dederim tibi.an tu te ea
Cauſa uis ſciens ſuſpendere:ut me defraudes drachma:ſi
Dederim tibi? Cal.profecto nullo pacto poſſum uiuere
Si illa a me abalienatur atq; adducitur. Pſe.quid fles?
Cucule uiues. Cal.quid ego ni fleam:cui nec paratus

Nummus argenti ſiet.neq; libellæ ſpes ſit uſquam gentium
Pſe. Vt litterarum ego harum ſermonem audio: Libella
Niſi tu illi drachmis fleueris argēteis:quod tu iſtis lachrymis
Te ꝓbare poſtulas:non pluris refert.q̃ ſi imbrem in cribrum geras Imbrem in cribrum
Verū ego te amantem:ne paue:non deſeram:ſpero alicūde hodie
Me bona opera:aut hac mea tibi inuenturū eſſe auxiliū argētariū
Cal. At id futurū unde. Pſe.unde unde dicam:neſcio quia futurum eſt
Ita ſupercilium ſalit. Cal.utinā quæ dicis:dictis facta ſuppetāt. Supercilīū ſalit
Pſe. Scis tu quidē hercle mea ſi cōmoui ſacra quo pacto & quātas Turbellæ
Soleam turbellas dare? Cal.in te nunc ſunt omnis ſpes ætati meæ
Pſe. Satin eſt ſi hanc hodie mulierem efficio tibi tua ut ſit:aut ſi tibi
Do uiginti minas? Cal.ſatin ſi futurū ē? Pſe.roga me uiginti mīas
Vt me effecturū tibi quod promiſi ſcias roga. Cal.obſecro hercle Roga
Pſe. Geſtio ꝓmittere. Cal.dabis ne argenti mihi hodie uiginti minas?
Pſe. Dabo:moleſtus nūc iam ne ſis mihi:atq; ne dictum tibi neges
Dico prius ſi neminem alium potero:tuum tangā patrē. Cal.dii te Tangam patrem
Mihi ſeruent:uerum ſi potes pietatis cā uel etiā matrē quoque
Pſe. De iſtac re in oculum utrū uis conquieſcito. Cal.oculum utrum In oculum utrum uis conquieſcito
An ne in aurem. Pſe.at hoc peruolgatum eſt minus nunc nequis In aurem
Dictum ſibi neget:dico oibus pube præſenti:ī cōtione oī populo Pube præſenti
Omnibus amicis notiſq; edico meis in hunc diē a me ut caueant:
Ne credant mihi. Cal.tace obſecro hercle. Pſe.quid negocii eſt?
Cal. Oſtium lenonis crepuit. Pſe.crura mauellem modo.
Cal. Atq; ipſe egreditur:penitus periurum caput.

Leno. Lorarii.iiii. Pſeudolus Seruus. Calidorus adoleſcens

Le. Xite.agite.ite ignaui.male habiti:& male cōciliati
Quoꝝ nunq̃ quicq̃ cuiq̃ uenit in mentem:ut recte faciant Male conciliati
Quibus niſi ad hoc exēplū expior:nō pōt uſura uſurpari.neq; ego
Homines magis aſinos unq̃ uidi:ita plagis coſtæ callent: Vſura uſurpari
Quos dū ferias:tibi plus noceas.eo enī ingenio hi ſūt flagritribæ
Qui hæc habēt ↄſilia:ubi data occaſio ē:rape clepe tene.harpaga Flagritribæ
Bibe.effuge:hoc ē eoꝝ opus ut mauelis lupos apud ouis linquere Clepe
Quā hos domi cuſtodes:at faciē cū aſpicies eoꝝ haud mali uidenť
Opera fallunt.nūc adeo hāc edictionem niſi animū aduortetis oēs Opa fallūt
Niſi ſomnum ſocordiamq; ex pectore oculiſq; amouetis:
Ita ego ueſtra latera loris faciam ut ualide uaria ſint:
Vt ne periſtromata quidem æque picta ſint campanica:
Neque alexandrina beluata conſuta tapetia. Periſtromata campanica
Atq; heri ante dixeram omnibus dederamq; eas prouincias Tapetia alexādrina
Veꝝ ita uos eſtis perditi:negligentes ingeniu improbo
Officium ueſtrum ut uos malo cogatis commonerier.
Nempe ita animati eſtis:uos uincere hoc duricia tergi atq; me
Hoc uide ſis ut alias res agunt.hoc agite:hoc animum aduortite
Huc adhibete aures:quæ ego loquar.plagigera genera hominū Hoc agite Plagigera
Nunq̃ ædepol ueſtrum durius tergum erit:q̃ terginū hoc meum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Cui nũc dolet:hem:ſic datur.ſi quis herum ſeruus ſpernit.
Adſiſtite omnes contra me:& quæ loquor:aduortite animum.
Tu qui urnam habes:aquã ingere.face plenum ænum ſit cito.
Te cum ſecuri:caudicali præficio prouinciæ.

Caudicalis prouincia

Lo. At hæc retonſa ẽ.Le.ſine ſiet.itidem quoq; uos eſtis plagis omnes
Nũ qui minus ea gratia tamen omnium opera utor.
Tibi hoc præcipio:ut niteant ædes:habes qd facias ꝑpera abi itro
Tu eſto lectiſterniator:tu argentũ eluito:id extruito

Lectiſterniator

Hæc cum ego a foro reuertor:facite ut offendam parata
Verſa ſparſa ſtrata lautaq; coctaq; omnia uti ſient
Nam mihi hodie natalis dies eſt:decet eũ omnes uos concelebrare
Pernã callũ:glandium ſumen facito in aqua iaceant.ſatin audis
Magnifice uolo enim ſummos uiros accipere:ut mihi rẽ eſſe reañt
Intro abite atq; hæc cito celebrate:ne mora quæ ſit cocº cũ ueniat
Mihi.ego eo in macellum ut piſcium quicqd eſt precio præſtinem

Præſtinem precio

I puere præ:nequiſq; pertũdat crumenã cautio eſt:
Vel operire:eſt quod domi dicere pene ſum oblitus.
Auditin:uobis mulieres hanc habeo edictionem.
Vos quæ in mundiciis:molliciis:delitiiſq; ætatulam agitis.

Edictio Aetatula

Viris cũ ſummis inclitæ:amice nunc ego ſcibo atque hodie expiar
Q uæ capiti quæ uẽtri opam det quæq; ſuæ rei.quæ ſõno ſtudeat
Q uam libertã fore mihi credã.& quam uenalẽ hodie experiar.
Facite hodie:ut mihi munera multa huc ab amatoribꝰ coueniãt
Nam niſi penus annuus hodie cõgeraẽ:cras populo proſtituã uos

Penus ãnuus

Natalẽ ſcitis mihi eſſe diẽ hunc:ubi iſti ſunt:quibus uos oculi eſtis
Q uibus uitæ:quibus delitiæ eſtis:quibus ſuauia.mamilla:mellita
Manipulatim mihi munigeruli facite ante ædis iã hic adſint.
Cur ergo ueſtẽ.aurũ atque ea qbus eſt uobis uſui phibeo.qd mihi
Domi niſi malũ ueſtra operã ẽ.hodie iprobe uino mõ cupidæ eſtis
Eo uos ueſtros panticeſque adeo madefacitis cũ ego ſim hic ſiccus

Mãpulatĩ Mũgeruli Vino cupidæ Pautice Siccus

Nũc adeo hoc factũ eſt optimũ:ut nomine quanque appellem ſuo.
Ne dictum eſſe actutum ſibi quæpiam ueſtrarum mihi neget.
Aduortite animũ cunctæ principio hedillum tecum ago
Q uæ amica es frumentariis
Q uibus cunctis montes maximi acerui frumenti ſunt domi.
Fac ſis ſit delatum huc mihi frumentũ:hũc annũ quod ſatis
Mihi etiam familiæ omni ſit meæ:atq; adeo ut frumento affluã
Vt ciuitas nomen mihi cõmutet:meq; ut prædicet.
Lenone ex ballione regem iaſonem.Cal.audin furcifer
Q uæ loquitur:ſatin magnificus tibi uidetur?Pſe.pol iſte

Rex Iaſon

Atq; etiam maleficus:ſed tace atq; hanc rem gere.
Le. Aeſchrodora tu quæ amicos tibi habes lenonũ æmulos
Lanios qui item ut nos iureiurando malo querunt rem.audi
Niſi carnaria tria grandia tergoribus onerata:iuberi hodie
Mihi erunt.cras quaſi dircem olim ut memorant duo

Carnaria Dirce.

Ggnati iouis deuinxere ad taurũ.item hodie ſtringam ad carnariũ
Id tibi profecto taurus fiet.Cal.nimis ſermone huius
Ira incendor.Pſe.hũccine hic hominem pati colere iuuentutẽ
Atticã ubi ſunt:ubi latent:quibus ætas integra eſt q amãt a lenone

Amant a lenone

Q uin cõueniunt:quin una omnes peſte hac populũ hũc liberãt.
Sed nimis ſum ſtultus:nimium fui
Indoctus:ne illi audent id facere quibus ut ſeruiant
Suus amor cogit:ſimul,prohibet faciant.
Aduerſum eos quod uolunt:Cal.uah race.Pſe.quid eſt?
Cal. Malemorigerus male facis mihi:cũ ſermone huic obſonas.
Pſe. Taceo.Cal.at taceas malo multo q̃ tacere te dicas.Le.tu autem
Xiſtilis fac ut animum aduortas.quoius amatores
Oliuinam domi habent maxumam.
Si mihi non iam huc culleus oliui deportatur

Xiſtilis. Oliuina. Culleus.

Te ipſam culleo ego cras faciam ut deportere in pergulam.

Pergula.

Ibi tibi adeo lectus dabitur:ubi tu haud ſomnium capias:
Sed ubi uſque ad langorẽ:tenes quorſum hæc tẽdãt quæ loquor:
En execrato:quæ tibi amicos tot habes tã ꝑbe oleo onuſtos

Execrato

Nunc tua iam eſt hodie & tuoꝝ opera conſeruorum.
Nitidiſſimũ caput:aut num ipſe ego pulmento utor magis
Vnctiuſculo:ſed ſcio tu oleũ haud magnipẽdis: uino te deuincis.

unctiuſculꝰ Vino te deuincis.

Sine modo reprehẽdã ego cuncta hercle una opera niſi
Q uidẽ hodie tu omnia facis ſceleſta:hæc ut loquor.
Tu autem quæ pro capite argentũ mihi iã iamq; ſæpe numeras
Ea paciſci modo ſcis ſed quæ pacta es:non ſcis ſoluere.
Phœnicium tibi hæc ego loquar:delitiæ ſummatum uirum
Niſi hodie mihi exſundis tuorũ amicoꝝ omne huc penus adfertur

Phœniciũ penus.

Cras pœni phœnicio chorio inuiſes pergulam.

Callidorus.Pſeudolus.Ballio Leno.

Cal. P Seudole nõ audis quæ hic loquitur?Pſe.audio here eqdẽ
Atq; animũ aduorto.Cal.qd mihi es auctor huic ut mittã
Ne amicã hic meã ꝓſtituat.Pſe.bene curaſſis.liqdo es aio

Liqdo aio.

Ego pro me & pro te curabo.iamdiu ego huic bene.& hic mihi
Volumus.& amicicia eſt antiqua.mittam hodie huic ſuo die natali
Malam rẽ magnã & maturã.Cal.quid opus ẽ?Pſe.potin aliã rem
Vt cures.Cal.at.Pſe.bat.Cal.crucior.Pſe.cor dura.
Cal. Nõ poſſum.Pſe.fas poſſis.Cal.quonã pacto poſſim uincerẽ animũ
Pſe. In rem quod ſit præuortaris.quã rem aduerſo animo auſcultes
Cal. Nugæ iſta hæc ſunt:non iucundum eſt niſi amans facit
Stulte.Pſe.pergin.Cal.o pſeudole mi ſine ſim nihili
Pſe. Mitte me ſis.Cal.ſino.Pſe.modo ego abeã.Cal.mane mane iam
Vt uoles me eẽ ita ero.Pſe.nũc tũ lapis?Bal.it dieſ ego mihi ceſſo
I præ puere.Cal.heus abiit.quin reuocas?Pſe.qd ꝓperas placide

It dies. Puere.

Cal. At priuſquam abeat:quod hoc malum tam placidus puere hodie
Pſe. Nate heus:hodie nate:tibi ego dico.heus hodie nate:redi:&

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Reſpice ad nos.tam & ſi occupatus:moramur:mane.ſũt conloqui
Q ui uolunt te.Bal.quid hoc eſt.quis ẽ qui moram occupato
Moleſtam obtulit.Pſe.qui tibi ſoſpitalis fuit?Bal.mortuus eſt

Soſpitalis

Q ui fuit:qui eſt uiuus eſt.Pſe.nimis ſuperbe.Bal.nimis moleſtus
Cal. Reprehẽde hominẽ adſequere.Bal.i puere.Pſe.accedamus hac
Obuiam.Bal.iupiter te pdat quiſquis es.Pſe.te uolo
Bal. At uos ego ambos.uorte hac te puere.Pſe.non licet conloqui te?
Bal. At mihi non lubet.Cal.ſin tuã eſt quippiã in rem?
Bal. Licet ne obſecro uiuere an non licet.uah manta.Pſe.omitte

Manta
Inanilogus

Cal. Ballio audi.Bal.ſurdus ſum:profecto inanilogus es.Cal.dedi.
Dum fuit:Bal.non peto quod dediſti?Cal.dabo quando erit.
Bal. Ducito quando habebis.Cal.heu heu quã ego malis pdidi modis
Q uid tibi detuli & quod dedi.Bal.mortua uerba nunc
Facis.ſtultus es.rem actam agis.Pſe.noſce ſaltẽ hunc quis eſt.

Mortua
uerba
Rem actã
agis

Bal. Iamdiu ſcio qui fuit.nunc qui eſtis ipſus ſciat.ambula tu
Pſe. Potin ut ſemel modo ballio hunc cum lucro reſpicias
Bal. Reſpiciam iſtoc precio?nam ſi ſacrificem ſummo ioui
Atque in manibus exta teneam ut porriciam interea loci
Si lucri quid detur:potius rem diuinam deſeram.

Perriciam

Pſe. Non potes pietati obſiſti huic:ut res ſunt cæteræ
Deos quidẽ quod maxume æquum eſt metuere:eos minimi facit
Bal. Compellabo.ſalue multũ ſerue athenis peſſume.Pſe.di te deæque
Ament uel huius arbitratu uel meo:uel ſi dignus alio pacto
Neque ament neque faciant bene:Bal.quid agitur calidore?
Pſe. Amatur atq; egetur acriter:Bal.miſereat ſi familiã alere poſſim
Miſericordia.Pſe.eia ſcimus nos quidem te qualis ſis:ne prædices
Sed ſcin quid nos uolumus:Ba.pol ego prope mõ ut male ſit mihi

Amatur.
egetur

Pſe. Et id & hoc quod te reuocamus:quæſo animũ aduorte?Bal.audio
Atq; in pauca ut occupatus nũc ſum confer qd uelis.

Vt

Pſe. Heu pudet quod tibi promiſit:quanq̃ id promiſit die
Q uia tibi minas uiginti pro amica etiam non dedit.
Bal. Nimio id quod pudet facilius fertur:q̃ illud quod piget
Non dediſſetis uos pudet.me quia non accepi piget.

Pudet.
Piget
Manta

Pſe. At dabit parabit aliquid hos dies:manta modo.
Nam hic id metuit:ne illam uendas ob ſimultatem ſuam.

Simultas
Daniſta

Bal. Fuit occaſio ſi uellet iãpridem argentum ut daret.
Cal. Q uid ſi non habui.Bal.iam habes:inuenires tuum.
Ad daniſtã deuenires adderes fœnuſculũ ſurripuiſſes

Fœnuſculũ

Patri.Pſe.ſurriperet hic patri audaciſſime:non piculum.
Eſt ne quid recte mõſtres?Bal.non lenoniũ eſt?
Cal. Egon patri ſurripere poſſim quicq̃ cauto ſeni
Atq; adeo ſi facere poſſem:pietas prohibet.Bal.audio
Pietatem ergo iſtam amplexator noctu pro phœniceo
Sed cum pietate amori uideo tuo præuortere:omnes tibi
Patres ſunt.nullus eſt tibi quem roges mutuũ argentum

Cal. Q ui nomen quoq; iam interit mutuum.
Bal. Heus tu poſtq̃ hercle iſti a menſa ſurgunt ſaturi poti.
Q ui ſuum repetunt:alienũ reddunt nato memini
Ab alienis cautiores ſunt.nec reddant alteri.
Cal. Nimis miſer ſum nũmum nuſq̃ reperire argenti queo
Ita miſer & amore peo & inopia argentaria.Bal.eme die
Cæca hercle oliuũ.id uendito oculata die.iã hercle uel
Ducentæ fieri poſſunt præſentes minæ.Cal.perii an non tum
Lex me perdit.Bal.Q ui?Cal.Nam.quina uicenaria metuunt cre
dere omnes.

Die ceca
Die ocula
ta
Præſentes
minæ

Bal. Eadem eſt mihi lex metuo credere.Pſe.credere autem
Eho an pœnitet te quando hic fuerit uſui?Bal.non eſt iuſtus
Q uiſq̃ amator:niſi q perpetuat data:detq; uſque quando
Nihil ſit ſimul amare deſinat.Cal.nihil ne temet miſeret?

Perpetuat

Bal. Inanis cedes.dicta nõ ſonãt:atq; ego te uiuũ ſaluumq; uellem:
Pſe. Eo an iam mortuus ẽ.Bal.illico uixit amator:ubi lenoni placet:
Semper tu ad me cũ argentata accedito querimonia.
Nam iſtuc quod nunc clamitare.non eſſe argentum tibi
Apud nouercam querere:Pſe.eho nũq̃ tu huius nupſiſti patri?

Dicta non
ſonant
Vixit
Argentata
que.imõia

Bal. Di melius faciant.Pſe.fac hoc:quod te rogamus ballio
Mea fide ſi iſti formidas credere:ego in hoc triduo
Aut tera aut mari alicunde eluoluam id argentum tibi.
Bal. Tibi ego credam?Pſe.cur non?Bal.quia pol.qua opera credã tibi
Vna opera alligem fugitiuam canem agninis lactibus.

Lactibus
agninis

Cal. Siccine mihi abs te bene merenti male refertur gratia.
Bal. Q uid nunc uis?Cal.ut operiare hos ſex dies ſaltem modo
Ne illam uẽdas neu perdas me hominẽ amantẽ.Bal.bono
Animo es uel ſex opperibor menſes.Cal.euge homo
Lepidiſſime.Bal.imo uin etiam te faciã ex læto lætantẽ magis?
Cal. Q uid iam?Bal.quia enim non uenalem habeo phœnicium.

Ex læto
lætantem
Hoſtiæ
Victimæ

Cal. Non habes.Bal.non hercle uero.Cal.pſeudole accerſi hoſtias
Victimas.lanios ut ego huic ſacruficem ſummo ioui.
Nam hic mihi nunc eſt multo potior iupiter.inquam iupiter
Nolo uictimas.agninis me extis placari uolo.propera
Q uid ſtas accerſe agnos:audin quid ait iupiter?Pſe.iam hic ero
Verum extra portã metiam currenduſt prius.Cal.quid eo?
Pſe. Lanios inde accerſam duos cũ tintinabulis:eadem duo
Greges uirgarum inde ulmearum adegero:ut hodie
Ad litationem huic ſuppetat ſatius ioui in malam crucem.

Tintinabu
la

Cal. Iſtic ibit iupiter lenonius:ex tua re non eſt ut ego emoriar:
Pſe. Q ui dum?Cal.ego dicam tibi quia ædepol dũ ego uiuus uiuam
Nunquã eris frugi bonæ:ex tua re non eſt ut ego emoriar.
Pſe. Q ui dũ?Cal.ſic quia ſi ego emortuus ſim:athenis te ſit
Nemo nequior.Pſe.dic mihi obſecro uerum hercle ſerio hoc
Q uod te rogo eſt non habes uenalem amicã tu meã phœnicium?

Ex tua r
non eſt

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

Bal. Non edepol habeo profecto:nam iampridem uendidi
Cal. Quo modo?Bal.ſine ornamentis cum inteſtinis omnibus
Cal. Meam tu omicã uendidiſti?Bal.ualde uiginti minis
Cal. Viginti minis?Bal.utꝝ uis uel quater quinis minis
Militi macedonico etiam quindecim habeo minas.
Cal. Quid ego ex te audio?Bal.amicã tuã eſſe factã argenteam.
Cal. Cur id auſus facere?Bal.libuit:mea fuit.Cal.eo pſeudole
I gladiũ adfer.Pſe.quid opus gladio.Cal.qui hunc
Occidam atq; me.Pſe.quin tu te occides potius:nã hunc fames
Iam occiderit.Cal.qd ais quãtum terra tegit hominum
Periuriſſime.iuraſtin te illã nulli uenditurum niſi mihi?

Conceptis. Conſutis dolis.

Bal. Fateor.Cal.nempe conceptis uerbis.Bal.etiam conſutis quoque
Cal. Periurauiſti ſceleſte.Bal.at argentum intro cõdidi ego ſceleſtus
Nunc argentum promere poſſum domo.tu qui ſis iſtoc genere
Gnatus nũmũ nõ habes.Cal.pſeudole adſiſte altrinſecus atq;

Altrĩſecus.

Onera hunc maledictis.Pſe.licet nunq̃ ad prætorem atq; curſim
Currã:lite utar manu.Cal.ingere mala multa.Pſe.iam ego
Te differam dictis meis impudice.Bal.ita eſt.Pſe.ſceleſte.

Lite utar manu. differam. buſtirape. Socio fraude. Vetera uaticinamini Legirupa. Babe.

Bal. Dicis uera.Pſe.uerbero.Bal.quippini.Cal.buſtirape.
Bal. Certe.Cal.furcifer.Bal.factũ optume.Cal.ſocio fraude
Bal. Sunt mea hæc iſta.Pſe.parricida.Bal.perge tu.Pſe.ſacrilege
Bal. Fateor.Cal.periure.Bal.uetera uaticinamini.Cal.legirupa
Bal. Valide.Pſe.pernicies adoleſcentum.Bal.acerrime.Cal.fur.
Bal. Babae.Pſe.fugitiue.Bal.bombax.Cal.fraus populi
Bal. Planiſſume.Pſe.fraudulente.Cal.impure leno.Pſe.cenum.

cãtores ꝓbi

Bal. Cantores probos.Cal.uerberauiſti patrem atq; matrem.
Bal. Atq; occidi quoq; potiuſq̃ cibũ perhiberẽ.nũ peccaui qppiam
Pſe. Impertuſum ingerimus dicta dolium.operam ludimus.
Bal. Nunqd aliud etiam uoltis dicere?Cal.ecqui te pudet.

Caſſa nux.

Bal. Te amatorem inuentum eſſe inanẽ quaſi caſſam nucem.
Sed quãq̃ multa mala quæ in me dicta dixiſti mihi
Niſi mihi attulerit miles quinq;:quas debet minas
Sicut hæc eſt præſtituta:ſũme argento dies
Si is non aderit:poſſe opinor facere officium meum:
Cal. Quid id ẽ?Bal.ſi tu argentum attuleris cũ illo perdiderim
Fidem hoc meum eſt officium ego operæ ſi ſit plus
Tecũ loquar:ſed ſi ne argento fruſtra ẽ.ꝙ me tui miſereri poſtulas
Hæc mea eſt ſententia?ut tu hinc porro quid agas conſulas
Cal. Iam ne abis:Bal.negocii ſum plenus.Pſe.paulopoſt magis.
Illic homo meus eſt niſi omnes di me atq; homines deſerunt.

Exoſſabo ut murenã Simulter.

Exoſſabo ego illũ ſimulter itidem ut murenã coquus
Sed nunc callidore operam mihi te uolo dare.Cal.ec
Quid imperas?Pſe.hoc ego oppidum admœnire ut hodie capiat
Volo:ad eam rem uſuſt hominẽ.aſtutũ.doctũ.ſcitũ.& callidum.
Qui imperata hæc facta reddat.non qui uigilans dormiat.

Cal: Cedo mihi quid eſt facturus.Pſe.tempori ego faxo ſcies.
Nolo bis iterare ſat ſic longæ fiunt fabulæ.Cal.optumum:
Atq; æquiſſimum oras.Pſe.propera adi ac hominem cito
Pauci ex multis ſunt amici homini qui certi ſient.
Cal. Ego ſcio iſtuc.Pſe.ergo utrinque tibi nunc delectum para:
Ex multis exquire illis unum:qui certus ſiet.
Cal. Iã hoc faxo aderit.Pſe.potin ut habeas.Cal.tibi morã dictis creas

Pſeudolus.

Oſtq̃ illic hinc abiit.tu aſtas ſolus Pſeududolus:
p Quid nunc acturus:poſtq̃ herili filio largitus dictis
Dapſilis.ubi ſunt ea:cui neq; parata gutta certi conſilii:
Neq; adeo argenti.neque nunc quid faciam ſcio.neq; exordiri
Primum:unde accipias habeas neque ad detexundam tellam
Certos terminos.ſed quaſi poeta:fabulas cum cœpit:ſibi
Quærit quod nuſq̃ eſt gentium reperit tamen:facit illud
Veriſimile quod mendacium eſt:nũc ego poeta fiam.uiginti mine
Quæ nuſq̃ nunc ſunt gentium inueniam tamen.
Atq; ego huic iamipridẽ me datuꝝ dixerã:at uolui iniicere
Tragulã in noſtrũ ſenem:uerũ is neſcio quo pacto præſens it pri⁹ Tragula
Sed cõprimenda eſt mihi uox atq; oratio:heꝝ eccum uideo huc
Simonem una ſimul cum ſuo uicino caliphone incedere.
Ex hoc ſepulchro uetere uiginti minas effodiam ego hodie:
Quas dem herili filio:nũc huc concedam:ut hoꝝ ſermonẽ legam

Simo.Calipho.Senes.ii.Pſeud.ſeruus.

Si. I de damnoſis aut de amatoribus dictator fiat nunc athenis
ſ Atticis nemo antecedat filio credo meo:ita nũc ꝑ urbem
Solus ſermo eſt omnibus:eũ uelle amicã liberare:& q̃rere

De damnoſis dictator Renunciãt Subolet. Heret negocium.

Argentum ad eam rẽ:hoc alii mihi renunciant:atq; id iam
Pridẽ ſenſi & ſubolet mihi.Pſe.occiſa ẽ hec res:heret hoc negociũ
Quin cõmeatũ uolui argentarium ꝓficiſci.ibi nunc oppido
Oppoſita obſtacula:preſenſit nihil ẽ prædæ prædatorib⁹.Cal.ho
Qui geſtant quique auſcultãt crimina ſi meo arbitratu (mines
Liceat omnes pendeant geſtores linguis:auditores auribus

Geſtores linguis

Nam iſta quæ tibi renunciantur filium:te uelle amantem
Argento circunducere forſitan ea tibi dicta ſunt mendacia.

Circũducerẽ

Sed ſi ea uera ſunt:ut nunc eſt maxime:quid mirum fecit.
Quid nouum:adoleſcens homo:ſi amat ſi amicam liberat.
Pſe. Lepidum ſenem.Si.uetus nolo faciat.Cal.at enim ne quicq̃ uis
Vel tu ne faceres tale in adoleſcentia ꝓbum patrem eſſe oportet.
Qui gnatum ſuum eſſe probiorem quam ipſus fuerit poſtulet.
Nam tu quod damni:& quod feciſti flagitii?populo uiritim
Potuit diſpartirier:id ne tu mirari ſi patriſſat filius
ὤζεῦς q̃ pauci eſtis homines commodiorem
Illic eſſe patrem:eſſet ut equior filio.Si.ſi quis hic loquitur
Meus hic eſt quidem ſeruos pſeudoloſus.hic mihi corrũpit filium

Damnum. flagitium. Populo uiritim diſpartirier Patriſſat

&

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Pedagoguſ
Iram i pm
ptu

Scelerū caput hic dux.hic ille ē pedagog⁹.hūc ego cupio excrucia
Cal. Iam iſtæc inſipientia irā in promptu gerere quanto ſatius eſt (ri
Adire blandis uerbis:atque exquirere ſint illa nec ne ſint quæ tibi
Renunciantur?bonus animus in mala
re dimidium eſt mali.Si.tibi auſcultabo
Pſe. Itur ad te pſeudole orationem tibi para aduerſum ſenem
Herum.ſalutato primū.ut equom eſt:poſtea ſi qd ſuperſit uicinos
Impartio.Si.ſalue quid agitur?Pſe.ſtatur hic ad hunc modum

Status ba
ſilicus
Innocens
Innoxius
Per nebulā

Si. Statum uide hominis callipho quaſi baſilicum.Cal.bene
Confidenter quæ te adſtitiſſe intellige.Pſe.decet innocens.
Qui ſit atq; innoxius ſeruū ſuperbum eſſe apud herū potiſſimum
Cal. Sunt quæ te uolumus pcontari quæ quaſi per nebulam
Noſmet ſcimus:atq; audiuimus.Si.cōficiet iam te hic

Socrates

Verbis ut tu cenſeas non pſeudolum:ſed ſocratem tecum loqui
Pſe. Ita eſt:iampridem tu me ſpernis:ſentio.paruam eſſe
Apud te mihi fidem eſſe intelligo
Pſe. Cupis me eſſe neq̄ tamen ero frugi bonæ
Si. Fac ſis uacuas pſeudole ædis:aurium mea ut migrare dicta
Poſſint quo uolo.Pſe.age loquere quid uis tametſi tibi ſuccenſeo
Si. Mihin domino ſeruos tu ſuccenſes.Pſe.iam tibi mirum id uidetur
Si. Hercle qui ut tu prædicas.cauēduſt mihi abs te irato
Atq; alio tu modo me uerberare:atq; ego te ſoleo cogitas.
Pſe. Quid cenſes:Si.edepol merito eſſe iratum arbitror
Cum apud te parum ſtet fides:Pſe.iam ſic ſino
Iratus ſit ego ne quid noceat cauero
Si. Sed qd ais?quid hoc quod te rogo.Pſe.ſi quid uis roga
Quod ſcibo.delphis reſponſum dicito.auorte
Ergo animū.& fac ſis promiſſi memor.Si.quid ais
Ecquam ſcis filium tibicinā meū amare.Pſe:negare meuſt.
Liberare quam uelit ceuton kaitoito negari
Si. Ecquas uiginti minas per ſycophantiam atq; perdoctos dolos

Paritas

Paritas ut a me auferas.Pſe.abs te ego auferam
Si. Ita quas meo gnato des qui amicam liberet fatere
Dycai toina chaytorionai fatetur
Si. Dixin caliphon dudum tibi.Cal.memini.Si.cur hæc
Tu ubi reſciuiſti illico cælata me ſunt cur nō reſciui.Pſe.eloquar:
Quia nolebam te memorem prægigni malum
Herum:ut ſeruos criminaret apud herum.Si.iuberes hunc

Crimino

Præcipitem in piſtrinū trahi.Cal.nūquid peccatū eſt ſimo
Pſe. Immo maxime.Si.deſiſte recte ego meam rem ſapio calipho.
Pſe. Peccata mea ſunt:animum aduorte:nunc iam
Qua propter te expertem amoris nati habuerim.
Piſtri nū ineundum ſcibam:ſi id faxem mihi.
Si. Non a me ſcibas piſtrinum ineūdum tibi
Cum ea muſſitabas.Pſe.ſcibam.Si.cur nō dictum eſt mihi?

Diecula

Pſe. Quia aliud malum aderat:iſtuc aberat longius
Illud erat præſens:huic erat dieculæ.
Si. Quid nunc agetis.nam hic quidem a me non poteſt
Argentum auferri.qui præſertim ſenſerim
Ne quiſq̄ credat nummum iam edicā omnibus
Pſe. Nunq̄ ædepol cuiq̄ ſupplicabo dum quidem
Tu uiues tu mihi hercle argentum dabis:
Abs te equidē ſumā.Si.tu a me ſumes.Pſe.ſtrenue
Si. Excludito mihi hercle oculum ſi dedero.Pſe.ſi dabis
Iam dico ut a me caueas.Cal.certe ædepol ſcio
Si abſtuleris mirum & magnum feceris facinus.
Pſe. Faciam.Si.ſi non abſtuleris uirgis cedito
Pſe. Sed quid ſi abſtulero?Si.do iouem teſtem tibi.
Te ætatem impune habiturum.Pſe.facito ut memineris
Si. Egon ut cauere nequeam cui prædicitur?
Pſe. Prædico ut caueas dico inq̄ ut caueas:caue:hem iſtis

Graphicus
mortalis

Mihi ut hodie manibus argentum dabis.Cal.ædepol
Mortalem graphicum ſi ſeruat fidem.
Pſe. Seruitum tibi me abducito:ni fecero?Si.bene:atque
Amice dices:nam nunc iam meuſt?Pſe.uin etiam
Dicam:quo uos magis miremini?Cal.ſtudeo hercle

Studeo au
dire
Pugnā pu
gnabo.
Cōmemo
rabilis

Audire nam te auſculto libens:Si.agedum nam ſatis
Libenter te auſculto loqui:Pſe.priuſq̄ iſtam pugnam
Pugnabo.ego etiam prius dabo aliam pugnam claram
Et cōmemorabilem.Si.quam pugnā?Pſe.hem ab hoc
Lenone uicino tuo p ſicophātiā:atq; per doctos dolos
Tibicinam illam:tuus quam gnatus deperit
Eam circunducā lepidule nomen.Si.mirum quidem eſt
Pſe. Effectum hoc hodie reddam utrunq; ad ueſperum
Si. Siquidem iſtæc opera ut prædicas perfeceris
Virtute regi agathocli anteceſſeris.ſed ſi non faxis
Nunquid cauſa eſt:illico quin te in piſtrinum condam.
Pſe. Non unū qdē diē modo.uerum hercle in omnis:quantus
Eſt:ſed ſi effecero dabi mihi argentum quod dē lenōi illico
Tua uoluntate?Cal.ius bonū orat pſeudolus dabo iniq;
Si. At enim ſcin quid mihi in mentē uenit?quid ſi iſce

De compa
cto
Cōſutis do
lis
Circunuer
tant

Inter ſe conſenſerunt callipho.aut de compacto faciunt
Conſutis dolis:qui me argento circunuertant:
Pſe. Quis me audacior ſit:ſi iſtuc facinus audeam dicere imo
Sic ſimo ſi ſumus compacti ſiue conſilium unq̄ inimus
De iſtac re:aut ſi de ea re unq̄ inter nos conuenimus.
Quaſi in libro cum ſcribuntur litteræ calamo

Stilis ulme
is

Stilis me totum uſq; ulmeis conſcribito.Si.indice ludos
Nunc iam quando lubet.Pſe.da in hunc diem operam
Callipho quæſo mihi.ne qd te ad aliud occupes negociū?

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Cal. Q uin rus ut irem iam heri conſtitueram?
Pſe. At nūc diſturba quas ſtatuiſti machinas

Diſturba machinas

Cal. Nunc non abire certum eſt iſtac gratia. lubido eſt ludos
Tuos ſpectare pſeudole. & ſi hunc uidebo nō dare argentum tibi:
Q uod dixi: potius q̃ id non fiat ego dabo: non demutabo?
Pſe. Nāque ædepol ſi non dabis: clamore magno: & multū
Flagitabere. agite amouemini hinc uos intro nunc iam
Ac meis uiciſſim date locum fallaciis. Si. fiat: geratur
Mos tibi: ſed te uolo domi uſq; adeſſe. Cal. quin tibi hanc
Operam dico at ego ad forum ibo iam hic adero.
Si. Actutū redi. Pſe. ſuſpicio eſt mihi nūc uos ſuſpicarier.
Me iccirco hæc tanta facinora promittere:
Q uin uos oblectē. hanc fabulā dum tranſigam?
Neq; ſim facturus: quod facturum dixerā. non demutabo.

Demutabo

Atq; ēt certū: qđ ſciā: quo ſim facturus pacto nihil ēt ſcio:
Niſi quia futurū eſt nam qui in ſcenam prouenit
Nouo modo. nouum aliquid inuentum afferre addecet.
Si id facere nequeat. det locum illi qui queat
Concedere aliquātiſper hinc mihi intro libet.

Cōcēturio

Dum concenturio in corde ſycophantias
Tibicen uos interea hic dilectauerit.
Proh iupiter ut mihi quicqd ago lepide omnia proſpereq;
Veniunt. neq; quod dubitem. neq; quod timeam meo ī pectore

Dubito. Timeo

Condictum ē conſiliū: nam ea ſtultitia eſt facinus magnum
Timido cordi credere. nam omnes res perinde ſunt
Vt agas ut eas magnifacias: nam ego in meo pectore prius ita
Paraui copias duplicis triplicis dolos. ꝑfidias. ut ubicūq;

Doli. perfidiæ

Cū hoſtibus congrediar. maloꝝ meoꝝ fretus uirtute
Dicam mei induſtria: & malicia fraudulenti: facile ut uincam
Facile ut ſpoliem meos perduellis meis perfidiis:
Nunc inimicū ego hunc cōmunē meū: atq; noſtrū omnium.
Ballionem exbaliſtabo lepide: date operam modo.

Exbaliſtabo

Hoc ego oppidū admœnire: ut hoc die capiatur uolo.

Admœnirē

Atq; ut hoc meas legiones adducam. ſi hoc expugno
Facilem ego hanc rem meis ciuibus faciam?
Poſt ad oppidū hoc uetus continuo mecū exercitū
Protinus obducā: inde me & ſimul participes omnes
Meos præda onerabo. atq; opplebo metum: & fugam
Perduellibus meis eſſe: me ut ſciant natum.
Q uo ſum genere gnatus. magna me facinora decet efficere:
Q uæ poſteri mihi clara & diu cluant: ſed hunc quē uideo quis?

Cluant.

Q uis hic eſt qui oculis obuiam ignorabilis obiicitur. libet ſcire.

Ignorabilis

Q uid hic uelit: cū machæra & huic quā rē agat: hinc dabo īſidias

Harpax Cacula. Pſeudolus ſeruus.

Har. I loci ſūt atq; hæ regiōes: q̃ mihi ab hero ſūt demōſtratæ:
h Vt ego oculis rōnē capio: q̃ mihi ita dixit herus meꝰ miles

Vt ego oculis ratōnem capio.

Septimas eē ædis a porta. ubi ille habitat leno: cui iuſſit
Symbolum me ferre: & hoc argentum nimis uelim

Symbolū.

Certum qui mihi faciat ballion leno ubi hic habitat.
Pſe. St tace tace meus hic eſt homo ni omnes di atq; homines
Deſerunt nouo conſilio nunc mihi, opus eſt noua res ſubito
Mihi hæc obiecta eſt: hoc præuortar: principio illa oia miſſa
Habeo quæ ante agere occepi: nam pol ego hūc ſtratioticum

Stratioticū

Nunciū aduenientē probe percutiā. Har. hoſtium pultabo
Atq; intus euocabo aliquē foras? Pſe. quiſquis es compendiū
Ego te facere pultandi uolo: nam ego precator: & patronus

Precator. patronus.

Foribus proceſſi foras? Har. tu ne eſto ballio? Pſe. imo uero
Ego eiꝰ ſum ſubballio? Har. qd iſtuc uerbi ē? Pſe. cōdus ꝓmus

Condus. promus.

Sum ꝓcurator peni. Har. quaſi te dicas atrienſem.

Beroaldꝰ. Condus qui recondit in cellā penuariā ipſa penora. Promꝰ uero qui depromit ea quæ uſionis gratia depromēda ſunt ut docet fulgentius placiadis.

Pſe. Immo atrienſi ego īpero. Har. qd tu ſeruus ne es an liber?
Pſe. Nunc qdē etiam ſeruio. Har. ita uidere: & non uidere dignus
Q ui liber ſies. Pſe. nō ſoles reſpicere te: cū dicas iniuſte alteri
Har. Nunc hominē malū eē oportet. Pſe. di me ſeruant: atq; amant
Nā hæc mihi incus eſt. ꝓcudam ego hodie hinc multos dolos
Har. Q uid illic ſecū ſolus loqt? Pſe. qd ais tu adoleſcēs. Har. qd ē?
Pſe. Es ne tu an nō: es ab illo milite macedonico ſeruus eius: qui

Es ab illo.

Hinc a nobis eſt mercatus mulierē? qui argenti hero meo
Lenoni quindecim minas dederit quinq; debet? Har. ſum
Sed ubi tu me nouiſti gentium. aut uidiſti. aut conlocutus?
Nā equidē athenis antidhac nunq̃ adueni neq; te uidi
Ante hunc diē unq̃ oculis meis? Pſe. quia uidere inde eſſe:
Nam olim cū abiit: argento hic dies præſtituta eſt quo
Ad referret nobis: neq; dum retulit? Har. imo adeſt.
Pſe. Tun attuliſti? Har. ego met. Pſe. quid dubitas dare?
Har. Tibi ego dem. Pſe. mihi hercle uero: qui res ratōeſq; heri
Ballionis curo: argentum accepto. expenſo: & cui debet dato?

Acceptoex penſo dato

Har. Siquidem hercle etiā ſupremi ꝓmptas theſauros iouis
Tibi libellam argenti nunq̃ credā: dū tu ſtrenuas.

Strenuas

Pſe. Res erit ſoluta. Har. utinā potius ſic ſeruauero.
Pſe. Væ tibi: tu inuentus uero meā qui forcilles fidem.

Forcilles fidem.

Q uaſi mihi non ſexcenta talenta tanta ſoleant credier
Har. Poteſt ut alii ita arbitrentur: & ego ut ne credam tibi
Pſe. Q uaſi tu dicas me te uelle argento circūducere.

Circūducerē

Har. Immo uero quaſi tu dicas qualiq; ego aūt id ſuſpicer.
Sed quid eſt tibi nomen? Pſe. ſeruus ē huic lenoni ſyrus
Eū eſſe me dicā? ſyrus ſum. Har. ſyrus. Pſe. id eſt nomē mihi
Har. Verba multa facimus: herus ſi domi eſt tuus. quin ꝓuocas.
Vt id agam quo miſſus hic ſum. Pſe. qcqd eſt nomen tibi
Si intus eſſet. euocarem: ueꝝ ſi dare uis mihi magis erit

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Solutum: q̃ ipſi dederis? Har. at enim ſcin quid eſt?
Reddere hoc non perdere: herus miſit nunc certe ſcio:
Hoc febrim tibi eſſe: quia non licet hoc inicere ungulas.
Ego niſi ipſi ballioni nũmum credam nemini.
Pſe. At illic nunc negocioſus eſt res agitur apud iudicem.
Har. Di bene uortant: at ego quãdo eum eſſe cenſebo domi:
Rediero: tu epiſtolam hanc a me accipe: atq; illi dato:
Nam iſtic ſymbolum ẽ inter herum meũ: & tuũ de muliere:
Pſe. Scio equidem: ut qui argentum adferret: atq; expreſſam
Imaginẽ ſuã huc ad nos: quom eo aiebat uelle mitti mulierem.
Nam hic quoq; exemplum reliquit eius. Har. omnẽ rem tenes:
Pſe. Q uid ego ni teneã? Har. dato ergo iſtũ ſymbolũ illi. Pſe. licet
Sed quid eſt tibi nomen? Har. harpax. Pſe. apagete.
Harpax haud places. huc quidẽ hercle haud ibis intro ni qd
Harpax feceris. Har. hoſtis uiuos rapere ſoleo ex acie: hoc
Nomen mihi ẽ. Pſe. pol te multo magis opinor uaſa ænea.
Ex ædibus. Har. nõ ita ẽ. ſed ſcin quid te orem ſyre. Pſe. ſciam ſi
Dixeris. Har. ego deuortor extra portã huc in tabernam tertiã
Apud anum illã doliarem claudam craſſam chryſidem.
Pſe. Q uid uis. Har. inde ut me arceſſas: herus tuus ubi uenerit.
Pſe. Tuo arbitratu maxime? Har. nã ut laſſus ueni de uia
Me uolo curare: Pſe. ſane ſapis. & conſilium placet.
Sed uideſſis ne in quæſtione ſis quando arceſſam te.
Har. Q uin ubi prandero: dabo operã ſomno. Pſe. ſane cenſeo:
Har. Hũc quid uis? Pſe. dormitum ut abeas. Har. abeo.
Pſe. Atq; audin harpage iubeſſis te opiri. beatus eris ſi cõſudaueris.

Pſeudolus ſeruus

d I imortales conſeruauit me illic homo aduentu ſuo:
Suo uiatico reduxit me uſq; ex errore in uiam.
Nam ipſa mihi opportunitas non potuit opportunius
Aduenire: quã hæc allata eſt mihi opportune epiſtola:
Nã hæc illa ea cornu copiæ ẽ: ubi ineſt quicqd uolo.
Hic doli. hic fallaciæ omnes ſunt: hic ſunt ſycophantiæ
Hic argentum: hic amica amanti herili filio.
Atq; ego nunc ut me glorioſum faciã & copi pectore
Q uo mõ quicq; agerem: ut lenoni ſurriperem mulierculam
Iam inſtituta ornata cuncta in ordine habeo: ut uolueram
Certa deformata babebam: ſed profecto hoc ſic erit.
Centum doctũ hominũ conſilia hæc deuincit dea
Fortuna: atq; hoc uerũ eſt ꝑinde: ut quiſq; fortuna utitur
Ita præcellet: atq; exinde ſapere eum omnes dicimus.
Bene ubi qd diſcimus conſiliũ accidiſſe hominem cautum
Eum eſſe declaramus: ſtultum autem illum cui uertit male.
Stulti haud ſcimus: fruſtra ut ſcimus: cum qd cupienter dari
Petimus nobis. quaſi quid in rẽ ſit poſſimus noſcere:

Exemplũ. Symbolũ. — Harpax feceris. — Doliaris anus. — Laſſus de uia. In q̃one ſis — Opportunitas oppor tunius — Cornu copiæ. — copi pectore — Fortuna.

Certa amittimus dum incerta petimus. atq; hoc uenit
In labore atq; in dolore: ut mors obrepat interim.
Sed iam ſatin eſt philoſophatum. nimis diu & longum loquor?
Di imortales orichalco contra non carum fuit
Meum mendacium: hic modo quod ſubito cõmentus fui.
Q uia lenonis me eſſe dixi. nunc ego hac epiſtola
Tres deludam herum: & lenonem: & q hanc mihi dedit epiſtolam.
Euge par pari. aliud autem quod cupiebam contingit.
Venit eccum callidorus. ducit neſcio quem ſecum ſimul.

Callidorus. Charinus adoleſcens. Pſeudolus.

Cal. Vlcia atq; amara apud te ſum elocutus omnia.
d Scis amorem. ſcis laborem: ſcis egeſtatem meam
Ch. Cõmemini omnia dic tu modo me quid uis facere. faciam.
Cal. Cum hæc tibi alia ſum elocutus. ut ſcirem ſi ſcis de ſymbolo.
Ch. Omnia inq̃. tu modo quæ me facere uis fac ut ſciam.
Cal. Pſeudolus ita mihi imperauit ut aliquem hominem ſtrenuum
Beneuolentem adducerem ad ſe. Cha. ſeruas imperium probe.
Nam & amicum & beneuolentem ducis. ſed iſtic pſeudolus
Nouus mihi ẽ. Cal. nimium ẽ mortalis graphicus heuretes mihi eſt
Is mihi hæc eſſe effecturum dixit quæ dixi tibi.
Pſe. Magnifice hominem compellabo. Ca. cuia uox ſonat. Pſe. io.
Io te te tyrãne: te rogo qui imperitas pſeudolo.
Cal. Q uæro quoi ter. Pſe. trina triplicia tribus modis. me tria gaudia
Artibus tribus: ter demeritas. dein lætitias de tribus
Fraude partas per maliciam. & per dolum: & fallaciam
In libello hoc obſignato ad te attuli pauxillulo?
Ch. Illic homo eſt ut paratragœdiat carnufer
Cal. Confer gradum contra at ſaltem brachium
Dic utrum ſpem ne an matrem te reſalutem pſeudole:
Pſe. Imo utrunq;. Ca. utrunq; ſalue: ſed quid actum eſt. Pſe. quid times
Cal. Attuli hunc. Pſe. quid attuliſti? Cal. adduxi uolui dicere
Pſe. Q uid iſtic eſt. Cal. charinus. Pſe. euge. iam charynum uolo
Ch. Q uin tu quicquid opus eſt mihi audacter imperas
Pſe. Bene ſit charine nolo tibi moleſtos eſſe nos?
Ch. Vos moleſtos mihi: moleſtum eſt quidem. Pſe. tum igitur mane:
Ch. Q uid iſtuc eſt? Pſeu. epiſtolam mõ hanc intercepi: & ſymbolum:
Cal. Symbolum? quem ſymbolum. Pſe. qui a milite alienatuſt: modo:
Eius ſeruus qui hunc ferebat cum quinq; argenti minis
Tuam qui amicam hinc accerſebat ei os ſubleui modo.
Cal. Q uo modo. Pſe. horum cauſa hæc agitur ſpectatorum fabula
Hi ſciunt qui hic adfuerunt: uobis poſt narrauero.
Cal. Q uid nunc agimus? Pſe. liberam hodie tuam amicam amplexaber
Cal. Ego ne. Pſe. tu te. ego ipſus inq̃. ſiquidem hoc uiuet caput
Si modo mihi hoiem inuenietis ꝓpere? Cal. qua facie. Pſe. malum
Callidum doctum: qui quando principium prehenderit

Par pari. — Heuretes — Paratragœdiat. — Attuli ad duxi. — Quẽ ſymbolum. — Os ſubleui

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL.ES

Porro ſua uirtute teneat.quid ſe facere oporteat.
Atq; eum qui non hic uſitatus ſæpe ſit.Cha.ſi ſeruos eſt
Vſitatus. Nunquid refert? Pſe.imo multo mauolo q̃ liberum
Cal. Poſſe opinor me dare hominem tibi malum & doctum modo
Q ui a patre aduenit chariſto.nec dum exiit ex ædibus
Q uoquam.neq; athenas aduenit unq̃ ante heſternum diem
Pſe. Bene iubeſſis:ſed quinq; inuentis opus eſt argenti minis
Mutuis quas hodie reddam.nam unam huius mihi debet pater.
Ch. Ego dabo ne quære aliunde.Pſe.o hominem opportunum mihi
Petaſo. Etiam opuſt chlamyde & machæra:& petaſo.Ch.a me poſſũ dar.
Pſe. Di imortales non charinus mihi hic quidem eſt:ſed copia
Sed iſtic ſeruus ex chariſto hic qui aduenit quid ſapit
Manuleata Cal. Vſq; a cunabulis.Pſe.manuleatam tunicam habere hominẽ decet.
Ecquid habet is homo aceti in pectore.Cal.atq; accidiſſimi
Pſe. Q uid ſi opus ſit ut dulce promat indidem ecquid habet.
Ch. Rogas:murinam:paſſum:defrutum:mellinam:mel:quoiuſmodi
Hermopolium. Q uin in corde inſtruere quondam cœpit hermopolium
Pſe. Euge pellepide charine.me meo ludo iam beas.
Sed qui nomen eſſe dicam ego iſti ſeruo? Ch.ſimiæ
Verſari i re aduorſa. Pſe. Scit ne in re aduorſa uerſari.Cha.turbo non æque citus eſt
Pſe. Ecquid argutus eſt.Ch.malorum facinorum ſæpiſſime.
Pſe. Q uid cum manifeſto tenetur.Ch.angulaſt:elabitur:
Plebiſcitũ. Pſe. Ecqd is homo eſt ſcitus.Cal.plebiſcitum non æque ſcitum eſt.
Pſe. Probus homo eſt ut prædicare te audio.Cal.imo ſi ſcias
Vbi te aſpexerit.narrabit ultro quid eſſe uelis:
Sed quid es acturus.Pſe.dicam ubi hominem exornauero
Subditici⁹ Subditicium fieri ego illum militis ſeruum uolo
Symbolum hunc ferat lenoni cum quinq; argenti minis.
Mulierem ab lenone abducat.hem tibi omnem fabulam
Cæterum quo quicq; pacto faciat ipſi dixero?
Cal. Q uid nunc igitur ſtamus? Pſe.hominem cum ornamentis oĩbus
Exornatum adducite ad me:iam ad trapezitam æſchinum
Sed properate.Ch.prius illic erimus q̃ tu.Pſe.abite ergo
Ocius qcquid incerti mihi in animo prius:aut ambiguum fuit:
Liquet. Nunc liquet:nunc defecatum.ſi cor mihi nunc peruiuſt
Defecatum Omnes ordines ſub ſignis ducam legiones meas
Sub ſignis legiones ducam. Aui ſiniſtra auſpicio liquido:atq; ex ſententia
aui ſiniſtra Confidentia eſt inimicos meos me poſſe perdere.
Auſpicio liquido. Nunc ibo ad forum:atq; onerabo meis præceptis ſimiam.
Q uid agat nequid titubet:docte ut hanc ferat fallaciam.
Iam ego hoc ipſum oppidum expugnatum faxo erit lenonium.

Puer.

Vi ſeruitutẽ di danunt lenoniam puero:atq; idem ſi addũt
c Turpitudinẽ?ne illi:quantũ ego nunc corde cõſpicio meo
Danunt. Malam rem magnam multaſq; ærumnas danunt uel ut hæc

Mihi euenit ſeruitus ubi ego omnibus paruis magniſq; miſeriis
Præfulgior:neq; ego amatorem mihi ullum inuenire queo.
Q ui amet me ut cur & tandem nitidiuſcule:nunc huic
Lenoni hodie eſt natalis dies:interminatuſt a minimo ad maximum
Si quis non hodie munus miſiſſet ſibi:eum cras cruciatu
Maximo prœbitere.nunc neſcio hercle rebus quid faciã meis Prœbitere
Neq; ego illud poſſum:quod illi qui poſſunt:ſolent.
Nũc niſi lenoni munus hodie mıſero:cras mihi potandus
Fructus ẽ fullonius.heu q̃ ille hercle ego etiã nũc ſum paruulus Fructus fullonius
Atq; edepol ut nũc male eũ metuo miſer.ſi quiſpiam det
Q ui manus grauior ſiet.q̃q̃ illud aiunt magno gemitu fieri
Cõprimere dentes uideor poſſe aliquo modo.ſed comprimẽda eſt
Mihi uox:atq; oratio.herus eccũ recipit ſe domũ:& ducit coquũ.

Ballio Leno Cocus Puer.

Bal. Orũ coquinum qui uocant.ſtulte uocant Forum coquinum
f Nã non coquinum eſt:uerum furinũ eſt forum?
Nã ſi ego iuratus peiorem hominẽ quærerem
Coquum non potui:q̃ hunc:quem duco:ducere
Multiloquum:glorioſum:inſulſum inutilem.
Q uin ob eam rem horcus recipere hunc ad ſe noluit.
Vt eẽt hic:q mortuis cœnã coquat.nã hic ſolus illis coquere Horcus
Q uod placeat põt.Co.ſi me arbitrabare iſto pacto ut prædicas
Cur conducebas? Bal.inopia.alius non erat
Sed cur ſedebas in foro:ſi eras coquus
Tu ſolus præter alios.Co.ego dico tibi:
Hominũ auaricia ego ſum factus improbior coquus
Non meopte ingenio.Bal.q̃ iſtuc rõe.Co.eloquar
Q uia enim cum extẽplo ueniunt conductum coquũ
Ne illum quærũt qui optimus:& cariſſimuſt.
Illum conducunt potius qui uiliſſimuſt
Hoc ego fui hodie ſolus obſeſſor fori. Obſeſſor fori
Illi drachmis iiſſent miſeri me nemo poteſt Drachma
Minoris quiſq; nũmo ut ſurgam:ſubigere. Nũmus
Non item cœnam condio ut alii coqui
Q ui mihi condita prata in patinis proferunt:
Boues qui conuiuas faciunt.herbaſq; aggerunt.
Eas herbas herbis aliis porro condiunt.
Indunt coriandrum feniculum.allium.atrũ olus
Apponunt rumicem:braſſicam:betam:blitum: Blitum
Eo laſarpicii libram pondo diluunt. Laſarpiciũ
Teritur ſinapis ſcelerata cum illis:qui terunt Sinapis ſcelerata
Priuſq̃ triuerunt oculi ut extillent facit.
Ei homines cœnas ſibi coquunt.cum condiant
Non condimentis condunt.ſed ſtrygibus Strygis
Viuis conuiuis inteſtina quæ exedunt.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Hoc hic quidem homines tam breuem uitam colunt
Cum haſce herbas huiuſmodi in ſuum aluũ congerunt
Formidoloſus dictu non eſu modo:
Quas herbas pecudes non edunt: homines edunt:
Bal. O quid tu diuinis condimentis utere
Qui prorogare uitam poſſis hominibus: qui ea
Culpes condimenta? Co. audacter dicito. nam
Vel ducenos annos poterunt uiuere meas
Qui eſſitabunt eſcas quas condidero:
Nam ego cicilendrum quando in patinas indidi
Aut ſi polindrum. aut mæcidem: aut
Sane ſcandicem. eæ ipſæ ſeſe patinæ
Feruefaciunt illico hæc ad neptuni pecudes
Condimenta ſunt ac atharathrion.
Terreſtres pecudes cecimandro cõdio: aut paropſide
Bal: At te iupiter diiq; omnes perdant cum
Condimentis tuis cunq; tuis omnibus mendaciis.
Co: Sine ſis loqui me. Bal. loquere: atq; in malam crucem
Co. Vbi omnes patinæ feruunt omnis aperio.
Is odos dimiſſis pedibus in cælum uolat.
Eum in odorem cœnat iupiter quottidie
Bal. Odor dimiſſis pedibus. Co. peccaui inſciens
Bal. Quid eſt. Co. quia dimiſſis manibus uolui dicere.
Bal. Si nuſq̃ is coctum quidnam cœnat iupiter?
Ca. It incœnatus cubitum? Bal. i. in malam crucem
Iſtaccine cauſa tibi hodie nũmum dabo
Co. Fateor equidem me eſſe coquum cariſſimum
Verum pro precio facio: ut opera appareat mea
Quo conductus ueni. Bal. ad furandum quidem.
Co. An inuenire poſtulas quenquam coquum.
Niſi miluinis aut aquilinis ungulis.
Bal. An tu coquinatum ire quoquam poſtulas
Quin ibi conſtructis ungulis cœnam coquas
Nunc adeo tu qui meus es a me dico tibi:
Vt noſtra properas amolliri omnia.
Tum ut huius oculos in oculis habeas tuis
Quoquo hic ſpectabit eo tu ſpectato ſimul
Si hic quo gradietur pariter progredimini.
Manum ſi protollet: pariter proferto manum:
Suum ſiquid ſumet id tu ſinito ſumere
Si noſtrum ſumet: tu teneto altrinſecus
Si iſte ibit: ito: ſtabit. aſtato ſimul.
Si conquiniſcet iſtic: conquiniſcito ſimul
Item his diſcipulis prius cuſtodes dabo.
Co. Habe modo animum bonum. Bal. quæſo qui poſſim: doce

Cicilendrũ
Si polidrũ
Mæcis
Capus

Cimiſſis pedibus

It incœnatus cubitũ

Manum ptellet

Conquiniſcito

Priſcianus. Conquiniſcito cõquexi eſt autem cõquiniſco caput inclino. Pomponius i uacca uel in Marſupio ait ſimul intro acceſſi ad patrem prendi manũ in terra ut cubabat nuda ad eum ut cõquexi interim mulieres cõſpiciunt.

Animum habere? qui te ad me adducam domum?
Co. Quia ſorbitione faciam ego te hodie mea
Item ut medea peliam recoxit ſenem
Quem medicamento: & ſuis uenenis dicitur
Feciſſe rurſum ex ſene adoleſcentulum:
Item te ego faciam. Bal. eho an tu etiam ueneficus:
Co. Immo ædepol uero hominum ſeruator magis
Bal. Hem mane quãti iſtuc unum me coquinare pdoces?
Co: Quid? Bal. ut te ſeruem: nequid ſurripias mihi
Co. Si reddis nũmos meos ne metuas quidem
Sed utrum amicis hodie an inimicis tuis
Daturus cœnam. Bal. pol ego amicis: ſcilicet
Quin tu illos inimicos potius q̃ amicos uocas.
Co: Nam ego ita conuiuis cœnam conditam dabo
Hodie atq; ita ſuauiter conditam
Vt quiſque quicque conditum guſtauerit.
Ipſos ſibi faciam ut digitos prærodat ſuos.
Bal. Quæſo hercle priuſq̃ quicq̃ conuiuis dabis.
Guſta tute prius: & diſcipulis dato.
Vt prærodatis ueſtras furtificas manus
Co. Fortaſſe hæc tu nunc mihi non credas quæ loquor
Bal. Moleſtus ne ſis nimium: iam tu nimis non places
Hem illic ego habito intro abi: & cœnam coq;
Propere. Co. quin is accubitum: & conuiuas cedo
Corrumpitur iam cœna. Bal. hem ſubolet ſis uide:
Iam hic quoque ſceleſtus eſt coquus ut coniicio:
Profecto quid nunc primum caueam neſcio.
Ita in ædibus ſunt fures prædo in proximo eſt:
Iam mihi hic uicinus apud forum paulo prius
Pater calidori opere fecit maximo. ut mihi cauerem
A pſeudulo ſeruo ſuo. neu fidem ei haberem. nam cũ
Circuire in hunc diem: ut me ſi poſſet muliere
Interuorteret. eum promiſiſſe firmiter dixit ſibi
Seſe abducturum a me dolis phœnicium.
Nunc ibo intro: atque edicam familiaribus.
Profecto ne quis quicquam credat pſeudulo?

Pſeudolus Simia Sycophanta

Pſe. I unq̃ quenq̃ di immortales uoluere eſſe
ſ auxilio adiutum
Tum me: & calidoꝝ ſeruatũ uolunt eſſe: & lenonẽ extictũ
Cum te adiutorem genuere mihi tam doctum
hominem atque aſtutum
Sed ubi illic eſt. ſum ne ego homo inſipiens qui hæc mecum
Ego met loquar ſolus. dedit uerba mihi hercle: ut opinor:
Malus cum malo ſtulte caui: tum pol ego interii: homo ſi ille

Sorbitio
Medea peliam recoxit

Prærodat digitos

Furtificæ manus

Corrumpitur cœna

Fur prædo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Abiit neque hoc opus quod uoluit:ego hodie efficiam

Verbeream ſtatuam.

Sed eccum uideo uerbeream ſtatuam:ut magnifice infert ſeſe
Hem te hercle ego circunſpectabam nimis metuebam
male ne abiiſſes.
Sy. Fuit meum officium:ut facerem:fateor. Pſe. ubi reſtiteras.
Si. Vbi mihi libitum ē. Pſe. iſtuc ego ſatis ſcio. Si. cur ergo qđ ſcis me

Monendus ne moneat

Rogas? at hoc uolo monere te? Sy. monendus ne me moneat.
Ple. Nimis tandem ego abs te contemnor. Si. quippe ego te ni cōtēnā

Cluear.

Stratioticus homo qui cluear. Pſe. iam
Hoc uolo quod occeptunſt agi. Sy. nunquid
agere aliud me uides
Pſe. Ambula ergo cito. Sy. imo ocioſe uolo? Pſe. hæc ea occaſio eſt
Dum ille dormit:uolo tu prior ut occupes adire.
Q uid ꝓperas. Sy. placide ne time:ita ille faxit iupiter ut
Ille palam ibidem denuntiet quiſqs ille eſt. qui adeſt'a milite

Harpax. Explicatā rem dabo

Nunq̄ ædepol erit ille potior harpax:q̄ ego:habe animū bonū
Pulchre ego hanc explicatam tibi rem dabo ſi ego illum
Dolis atq; mendaciis in timorem dabo militarē aduenam,
Ipſe ſeſe ut neget eum eſſe q ſiet:meque ut eſſe autumet
Q ui ipſus eſt? Pſe. qui poteſt? Sy. occidis me cum iſtuc
Rogitas. Pſe. o hominem lepidum:te quoq; etiam
Dolis atq; etiam mendaciis iupiter te mihi ſeruet. Sy. imo mihi.
Sed uide ornatus hic me ſatis cōdecet? Pſe. optume habet. Si? eſto
Pſe. Tantū tibi boni di imortales diunt quātum tibi optes

Minus nihilo.

Nā ſi exoptem quātum dignus:tantum dent:minus nihilo eſt:
Neq; ego hominē quenq̄ uidi magis malū & maleficum
Sy. Tun id mihi. Pſe. taceo. ſed ego quæ tibi
Dona dabo:& faciā:ſi hanc rem ſobrie accuraſſis?

Memor meminit.

Sy. Potin ut taceas? memorē imemorem facit. qui monet quod
Memor meminit? teneo omnia in pectore condita ſunt:meditati
Sūt doli docte. Pſe. ꝓbus hic ē homo. Sy. neq; hic ē neque ego.
Pſe. At uide ne titubes. Sy. potin ut taceas? Pſe. ita me dii ament

Obtrudere palpum.

Sy. Ita non facient. mera iam mendacia fundis. Pſe. ut ego ob tuam
Simia perfidiam te amo:& metuo. & magnifico
Sy. Ego iſtuc aliis dare cōdidici:mihi obtrudere nō potes palpum.
Pſe. Vt ego te hodie accipiam lepide. ubi effeceris hoc opus.
Sy. Ha ha he. Pſe. lepido uictu uio:unguētis:& iter pocula pulpamen(tis
Ibidē una aderit mulier lepida tibi ſauia ſup ſauia quæ det
Sy. Lepide accipis me. Pſe. imo ſi efficis:tum faxo magis dicas.
Sy. Niſi effecero cruciabiliter carnifex me accipito
Sed propera mihi mōſtrare ubi ſit hoſtium lenonis ædium:
Pſe. Tertium hoc eſt. Sy. tace ædes hiſcunt. Pſe. credo animo maleſt
Aedibus. Sy. quid iam? Pſe. qa ædepol ipſum lenonem euomūt.
Sy. Illiccine eſt. Pſe. illic eſt. Sy. mala mercest. Pſe. illuc ſis uide
Vt tranſuerſum nō prouerſus cedit:quaſi cancer ſolet.

Ballio. Pſeudolus. Sycophanta.

Bal. Inus malū hūc hoiem eſſe opinor: q̄ eſſe cenſebā coquū:
m Nam nihil ēt dum harpagauit præter cyatum:& canthaꝝ.
Pſe. Heus tu nunc occaſio eſt & tempus. Sy. tecum ſentio.

Harpagauit. Occaſio tēpus. Ingredere uiam dolis

Pſe. Ingredere in uiam dolis:& ego hic in inſidiis ero?
Sy. Habui numerum ſedulo hoc eſt ſextum a porta proximum
Angiportum in id angiportum me deuorti iuſſeras.
Q uo tum has ædis dixerit:id ego admodum incerto ſcio:
Bal. Q uis hic homo chlamydatus eſt. aut unde eſt. aut quē quæritat?
Peregrina facies uidetur hominis. atq; gnobilis:

Gnobilis

Sed eccum qui ex incerto faciet mihi quod quæro certius.
Ad me adit recta. unde ego hominem hunc eſſe dicam gentium?
Sy. Heus tu qui cum hirquina ſtas barba:reſponde quod rogo.
Bal. Eo an non prius ſalutas. Sy. nulla eſt mihi ſalus dataria

Salus dataria

Bal. Nam pol hinc tantūdem accipies. Pſe. iam inde a principio ꝓbus
Sy. Ecquem in angiporto hoc hominem tu nouiſti te rogo.
Bal. Ego memet me. Sy. pauci iſtuc faciunt homines? q; tu prædicas.
Nam in foro uix decumus quiſquis eſt. qui ipſus ſeſe nouerit.

Decumus quiſquis Legirupa

Pſe. Saluus ſum. iam philoſophatur. Sy. hominem ego hic quæro
Malum legirupam. impium. periurium. atq; improbum.
Bal. Me quæritat. nam illa ſunt cognamenta. nomen ſi memoret
Modo quid eſt ei homini nomen? Sy. leno ballio
Bal. Sum. ego ipſe ſum adoleſcens quem tu quæritas.
Sv. Tu ne es ballio? Bal. ego enimuero is ſum.
Sy. Vt ueſtitus eſt perfoſſor parietum
Bal. Credo in tenebris:conſpicatus ſi ſis me:abſtineas manum?
Sy. Herus meus. tibi me ſalutē multā uoluit dicere:hāc epiſtulā accipe
A me. hanc me tibi iuſſit dare. Bal. qs is homoſt qui iuſſit?
Pſe. Perii nunc homo in medio luto ē. nomen neſcit hæret hæc res.

In medio luto eſt

Bal. Q uē hanc miſiſſe ad me autumas? Sy. noſce imaginem: tute eius
Nomen memorato mihi ut ſciam ballionem te eſſe ipſum.
Bal. Cedo mihi epiſtulam. Sy. accipe & cognoſce ſignum. Bal. oho,
polymachæro
Purus putus eſt ipſus. noui herus: polymachæroplacides.

Purus put?

Sy. Placides nomen eſt. ſcio iam tibi me recte dediſſe epiſtulam.
Poſtq̄ polymachæroplacidæ elocutus nomen es. Bal. ſed quid
Agit is? Sy. quod hō ædepol fortis: atq; bellator ꝓbus: ſed ꝓpera
Hanc pellegere quæſo epiſtulam. ita negocium eſt:atq; accipe
Argentum actutum mulieremq; mihi emitte:nam neceſſeſt

Mortē exequi

Hodie ſicyoni me eſſe. aut cras mortem exequi:ita herus meus
Eſt imperioſus. Bal. noui:notis prædicas. Sy. propera pellegere
Epiſtulam ergo? Bal. id ago ſi taceas modo. miles lenoni ballioni
Conſcriptam mittit polymachæroplacides imaginem

Inter nos duo

Obſignatam:quæ inter nos duo conuenit olim:Sy. ſymbolum
Eſt in epiſtula. Bal. uideo:& cognoſco ſignum:ſed in epiſtula

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Nullam ſalutem mittere ſcriptam ſolet:Sy.ita militaris
Diſciplina eſt ballio manu ſalutem mittunt beniuolentibus
Eadem malam rem mittunt male uolentibus
Sed ut occepiſti perge operam experier.quid epiſtula
Iſta narret.Bal.auſculta modo.harpax calator
Calator
Meus eſt:ad te qui uenit.tu ne es harpax:
Sy. Ego ſum:atq; ipſe harpax quidem:Bal.qui epiſtulam
Iſtam fert ab eo argentum accipies.
Cum eo ſimul mulierẽ mitti uolo.ſalutẽ ſcriptā dignum eſt dignis
Mittere.te ſi arbitrarem dignum miſiſſem tibi.
Sy. Q uid nunc:Bal.argentum des.abducas mulierem.
Sy. Vter remoratur.Bal.quin ſequere:ego intro:Sy.ſequor.

Pſeudolus.

Verſute malum
P Eiorem ego hominem.magiſq; uerſute malum
Metuo formido
Nunq̄ ædepol quenq̄ uidi quam hic eſt ſimia
Nimiſq; ego illum hominem metuo & formido male
Ne malus item erga me ſit.ut erga illum fuit:ne in re
Secunda nūc mihi obuertat cornua:ſi occaſionem cœperit
Cautio ē q ſit malus:atq; ædepol eqdem nolo.nā illi bene uolo:
Nunc in metu ſum maximo triplici modo:primū omnium
Comparē
Iam hunc comparem metuo meum:ne deſerat me atque
Ad hoſtis tranſeat:metuo autem ne herus redeat etiam
Dū a foro:ne capta præda capti prædones fiant:cū hoc
Metuo:metuo ne illic huc harpax ueniat:priuſq̄ hinc
Hic harpax abierit cū muliere:perii hercle nimium.
Tarde egrediunẗ foras:cor conligatis uaſis exſpectat
Cor cōligatis uaſis
Meū:ſi non educat mulierem ſecum ſimul ut exulatum
Ex pectore fugiat meo:uictor ſum:uici cautos cuſtodes meos

Sycophanta.Pſeudolus.

Sy. N E plora neſcis ut res ſit phœniciū uerū haud multo poſt
faxo ſcibis
Accubans:nō ego te ad illū duco dentatum uirum
Macedonienſem:qui lenonem flentem facit
Cuiam te eſſe uis maxime ad eum duco te
Calidorum haud multo poſt faxo amplexabere.
Cor retunſum
Pſe. Q uid tu intus.quæſo deſediſti.quādiu mihi cor retunſuſt
Oppugnando pectore:Sy.occaſionem reperiſti uerbero
Vbi perconteris me inſidiis hoſtilibus:qn hic metimur gradibus
Gradus militaris — Vegetius. Militari ergo gradu uiginti milia paſſuum horis quinq; dūtaxat æſtiuis conficienda ſunt. Pleno aūt gradu: qui citatior eſt totidem horis. xxiiii. milia peragenda ſunt: qcquid addideris iam curſus eſt. cuius ſpaciū non poteſt diffiniri.
Militariis.Pſe.atq; ædepol quāq̄ nequam homo es recte menes

Ballio.Leno.

B Abæ nūc demū mihi animus in tuto eſt loco poſtq̄ iſte hinc
Abiit atq; abduxit mulierē. mihi libet nūc uenire pſeudolū
Fallaciis cōceptis
Scelerū caput:& abducere a me mulierem fallaciis cōceptis.
Hercle uerbis:ſatis certo ſcio:ego peierare mauellem me milies
Q uam mihi illum uerba pderidiculum dare:nunc deridebo

Hercle hominem:ſi conuenero:uerum in piſtrinum credo ut
Conuenit fore nunc:ego ſimonem mihi obuiam uenire uelim.
Vt mea læticia lætus promiſcua ſiet:

Simo ſenex.Ballio.Leno.

Si. V Iſo quid rerum meus ulyſſes egerit.iam ne habeat
Signum ex arce balliona. Bal. o fortunate cedo fortunatā
Manum ſimo.Si.quid eſt:Bal.iam.Si.quidā:Bal.nihil ē
Q uod metuas.Si quid eſt:uenit ne homo ad te:Bal.non.
Si. Q uid eſt igitur boni:Bal.minæ uiginti ſanæ:ac ſaluæ ſunt tibi
Sane.ſalue
Hodie:quas abs te inde eſt inſtipulatus pſeudolus:Si.uelim
Inſtipulatꝰ Roga.
Q uid eſt hercle.Bal.roga me uiginti minas ſi ille hodie
Illa ſit potitus muliere:ſiue eam tuo gnato hodie:ut promiſit
Geſtio promittere
Dabit:rogato obſecro hercle geſtio promittere omnibus modis
Tibi eſſe rem ut ſaluam ſcias:atq; etiam habeto mulierē dono tibi:
Stipularier ut cōcepiſti uerba
Si. Nullum periculum ē.quod ſciam.ſtipularier ut concepiſti uerba:
Viginti minas dabin.Bal.dabuntur.Si.hoc quidem actunſt
Haud male ſed conueniſti hominem:Bal.imo ambo ſimul.
Ait.narrat dicit
Si. Q uid ait.quid narrat.quæſo quid dicit tibi:Bal.nugas theatri
Verba quæ in comœdiis ſolent lenoni dici:quæ pueri ſciunt:
Malum:& ſceleſtum:& periurum aiebant eſſe me:
Si. Pol haud mentituſt.Bal.ego haud iratus fui nam quanti refert
Ne recte dicere qui nihil faciat:quiq; in ficias non eat
Si. Q uid eſt quid non metuas:ab eo id audire expecto.Bal.quia
Nunq̄ a me abducet mulierem:iam nec poteſt.meminiſtin:
Tibi me dudum dicere eam ueniſſe militi macedonico:
Si. Memini.Bal.hem illius ſeruos huc ad me argentum attulit
Symbolū
Et obſignatum ſymbolum.Si.quid poſtea:Bal.qui inter me
Atq; illum militem conuenerat is ſecum abduxit
Mulierem haud multo prius.Si.bonan fide iſtuc dicis.
Bal. Vnde ea ſit mihi:Si.uide modo ne illic ſit contechnatus qppiam.
Cōtechnatus
Bal. Epiſtula:atq; imago me certum facit.quin illam quidem iam
In ſicyonem ex urbe adduxit modo.Si.bene hercle factum.
Det nomē
Q uid ego ceſſo pſeudolum facere:ut det nomen ad molarum
Coloniam:ſed quis hic homo eſt chlamydatus.Bal.nō edepol ſcio.
Niſi ut obſeruemus quo eat.aut quam rem gerat.

Harpax.Simo.Ballio.

Malus. neq̄.
Ha. M Alus & neq̄ ē homo q nihili imperiū heri ſui ſeruus facit.
Nihili ē aūt ſuū q officiū facere imemor ē.niſi adeo moitꝰ.
Nam qui liberos eſſe ilico ſe arbitrantur.ex cōſpectu heri
Luſtrantur
Si ſui ſe abdiderunt.luxuriantur.luſtrantur.comedunt.
Q uod habent nomen diu.ſeruitutis ferunt.nec boni ingenii
Q uicq̄ in his ineſt.niſi ut improbis ſe artibus teneant.cum
His mihi nec locus.nec ſermo conuenit:is unq̄ nobilis fuit.
Ego ut imperatum eſt.& ſi abeſt hic adeſſe herum arbitror.
Hūc ego illum metuo:cum hic non adeſt.nec cum adſiet.metuam

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ei rei operam dabo.nam in taberna uſque adhuc:ſineret ſyrus:
Cui dedi ſymbolum manſi:ut iuſſerat:leno ubi eſſet domi
Me aiebat arceſſere:uerum ubi is non uenit:nec uocat:
Venio huc ultro:ut ſciam:quid rei ſiet:ne illic homo me ludificet.
Neque quicq̃ eſt melius:q̃ ut hoc pultem:atque aliquem
Euocem hinc intus:leno argentum hoc uolo a me accipiat
Atque emittat mulierem mecum ſimul.Bal.heus tu?Si.quid
Vis.Bal.hic homo meuſt.Si.qdũ.Bal.quia præda hæc mea eſt

Admordere

Scortum quærit habet argentum.tam admordere hunc mihi
Lubet.Si.iam ne illum cõmeſurus es.Bal.dum recens eſt.

Dum recẽs dum datur dum calet Pauperant

Dum datur:dum calet:deuorari decet:nam boni uiri
Me pauperant:improbi alunt:augent rem meam mali.
Populi ſtrenui mihi improbius uiſi ſunt.Si.malum quod
Tibi dabunt ut ſceleſtus.Har.me nunc cõmoror cum has fores.
Non ferio ut ſciam ſit ne ballio domi?Bal.uenus mihi hæc
Bona dat.at cum hos huc adiicit lucrifugas:damni
Cupidos:qui ſe ſuamq; ætatem bene curant:edunt:bibunt:
Scortantur:illi ſunt alio ingenio:atq; tu:qui neque
Tibi bene eſſe patere:& illis quibus eſt inuides?
Ha: Heus ubi eſtis uos?Bal.hic qdem ad me recta habet rectam uiam
Ha. Heus ubi eſtis uos?Bal.heus adoleſcens qd iſtic debetur tibi
Bene ego ab hoc prædatus:ſi bono in bona ſcæna eſt mihi.

Prædiatus

Ha. Ecquis hoc aperit.Bal.heus chlamydate?qd iſtic debetur tibi.
Ha. Aedium dominum:lenonem ballionem quærito.Bal.quiſqs
Es aduleſcens operam fac compendi quærere.Har.quid iam?

Operã fac compendi Curio ifortunio

Si. Q uia te ipſus coram præſens præſentem uides.Har.tun is es
Chlamydate caueſis tibi a curio infortunio:atq; in hunc
Intende digitum hic leno eſt.Bal.at hic eſt uir probus
Sed tu non es uir:flagitare ſæpe in clamore in foro
Cum libello nuſq̃ eſt niſi quod leno hic ſubuenit tibi.
Ha. Q uin tu mecum fabulare.Bal.fabulor quid uis tibi?
Ha. Argentum accipias?Bal.iam ſi dudum des:porrexi manum
Ha. Accipe hic ſunt quinq; argenti lectæ numeratæ minæ.
Hoc tibi herus me iuſſit ferre polymachæroplacides
Q uod deberet atq; ut mecũ mitteres phœniciũ.Bal.herus tuus?
Ha. Ita dico.Bal.miles.Har.ita loquor.Bal.macedonius?
Ha. Admodom inq̃.Bal.te ad me miſit polymachæroplacides?
Ha. Vera memoras:Bal.hoc argẽtum ut mihi dares. Ha.ſi tu qdem es
Leno ballio.Bal.atque ut a me mulierem tu abduceres?Ha.ita.
Bal. Phœnicium eſſe dixit.Ha.recte meminiſti.Bal.mane iam
Redeo ad te.Har.at maturate propera.nam propero.uides
Iam diei multum eſſe.Bal.uideo hunc ad uocare etiam uolo.
Mane modo iſtic.iam reuertar ad te quid nunc fiet ſimo.
Q uid agimus?manifeſto hunc hominem teneo:qui
Argentum attulit.Si.quid iam?Bal.an ne ſcis quæ ſit hæc res.

Iuxta cum ignariſſimis

Si. Iuxta cum ignariſſimis:
Edepol hominem uerberonem pſeudolum:ut docte dolum
Cõmentuſt.tantumdem argenti quantum miles debuit
Dedit huic:atque hominem exornauit:mulierem qui arceſſeret.
Bal. Pſeudolus tuus allegauit hunc:quaſi a macedonio milite eſſet.

Allegauit

Si. Habes ne argentum ab homine.Bal.rogitas quod uides
Si. Heus memento ergo dimidium iſtinc mihi de præda dare
Cõmune iſtuc eſſe oportet.Bal.quid malum id totum tuum eſt.
Q uam mox mihi operam das.Si.tibi do equidem. Bal.quid nunc
Mihi es auctor ſimo.Si.exploratorem hunc faciamus ludo
Suppoſiticium.Bal.adeo donicum ipſus ſeſe ludos fieri ſenſerit.

Suppoſiticium

Bal. Sequere quid ais nempe tu illius ſeruos es?Har.planuſſime.
Bal. Q uanti te emit.Har.ſuarum in pugna uirium uictoria.
Nam ego eram domi imperator ſũmus in patria mea.
Bal. An etiam ille unquam expugnauit carcerem patriam tuam.
Har. Contumeliam ſi dices.audies.Bal.quid tun hodie
Ex ſicyone huc perueneſti?Har.altero ad meridiem.Bal.ſtrenue
Me hercule iſti:q̃uis pernix hic eſt homo ubi ſuram
Aſpicias:ſcias poſſe eum gerere craſſas compedes
Q uid ais tu ne etiam cubitare ſolitus es in cunis puer?

Cubitare i cunis

Ha. Scilicet.Bal.etiam ne facere ſolitus es:ſcin quid loquar?
Ha. Sani ne eſtis?Bal.quid hoc quod te rogo?
Noctu in uigiliam quando ibat miles:tum tu ibas ſimul.

Vigilia

Conueniebat ne in uaginam tuam machæra militis?
Ha. I in malam crucem.Bal.ire licebit tibi tamen hodie tempori.
Ha. Q uin tu mulierem mihi emittis:aut reddis argentum.Bal.mane.
Ha. Q uid maneam?Bal.chlamydem hanc cõmemores
Q uanti conductaſt.Har.quid eſt?Bal.quid meret machæra.
Ha. Heleborum hiſce hominibus opus eſt.Bal.eo.Ha.mitte.
Bal. Q uid mercedis petaſus hodie domio demeret.Ha.qd domio

Petaſus

Q uid ſomniatis:mea equidem hæc habeo omnia
Meo peculio empta nempe quod fœmina ſumma ſuſtinet.
Nunc tibi ſunt.ſenes fricari ſeſe ex antiquo uolunt

Senes fricari ſeſe ex antiquo uolunt

Bal. Reſponde obſecro hercle hoc uero ſerio quod te rogo.
Q uid meres quantulo argenti te conduxit pſeudolus.
Ha. Q ui iſtic pſeudoluſt.Bal.præceptor tuus qui te hanc fallaciam
Docuit:ut fallaciis hinc a me mulierem abduceres.
Ha. Q uem tu pſeudolum quas tu mihi prædicas fallacias
Q uem ego hominem nullius coloris noui.Bal.nõ tu iſtinc abis
Nihil eſt hodie iſtius ſycophantiis quæſtus.proin tu pſeudole
Nuncies adduxiſſe aliam prædam qui occurrit prior
Harpax.Har.is quidem ædepol harpax ego ſum.Bal.immo
Aedepol eſſe uis:purus putus hic ſycophanta eſt.Har.ego tibi

Purus put?

Argentũ dedi:& dudũ adueniens extemplo ſymbolum ſeruo tuo
Heri imagine obſignatam epiſtolam hic ante hoſtium.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Bal. Meo tu epiſtulam dediſti ſeruo:cui ſeruo.Ha.ſyro.
Bal. Non confidit.ſycophanta hic neq̄ eſt.nugis meditatur male
Aedepol hominem uerberonem pſeudolum:ut docte dolum
Cōmentuſt:tantumdem argenti quantum miles debuit
Dedit huic:atque hominem exornauit:mulierem qui abduceret.
Nam illam epiſtulam ipſus uerus harpax huc ad me attulit.
Ha. Harpax ego uocor:ego ſeruus ſum macedonis militis.
Sycophantioſæ maleficæ
Ego nec ſycophantioſe quicq̄ ago:nec malefice.
Neque iſtum pſeudolum mortalis qui ſit:noui neque ſcio.
Si. Tu niſi miruṅſt leno plane perdidiſti mulierem.
Bal. Aedepol næ iſtuc magis magiſq; metuo:cum uerba audio.
Si. Mihi quoq; ædepol iam dudum ille ſyrus cor perfrigefacit
Cor perfrigefacit
Symbolum qui hoc accepit:mira ſunt pſeudolus eſt
Eho tu qua facie fuit dudum:cui dediſti ſymbolum
Ha. Rurſus quidam:uentrioſus:craſſus:ſyrus:ſubniger.
Magno capite.acutis oculis:ore rubicundo:admodum
Magnis pedibus.Si.perdidiſti poſtq̄ dixiſti pedes.
Pſeudolus fuit ipſus:actum eſt.Bal.idem etiam morior ſimo.
Si. Hercle aut te ſinam emoriri:niſi argentum mihi redditur
Emoriri
Viginti minæ.Har.atque etiam mihi aliæ uiginti minæ.
Bal. Auferetur id præmium a me quod promiſi per iocum.
Si. De improbis uiris auferri præmium:& prædam decet.
Bal. Saltem pſeudolum mihi dedas.Si.pſeudolum ego dedam tibi
Q uid deliquit dixin ab eo tibi ut caueres centies:
Bal. Perdidit me.Si.at me uiginti modicis mulctauit minis.
Mulctauit modicis mínis
Bal. Q uid nunc faciam?Har.ſi mihi argētum dederis. te ſuſpendito?
Peregrinos abſoluam: cras agam cum ciuib? Centuriata comitia
Bal. Di te perdant.ſequere ſis me ergo hac ad forum.ut ſoluam.
Ha. Sequor.Bal.qd ego pegrinos abſoluam?cras agam cum ciuibus.
Pſeudolus mihi centuriata habuit capitis comitia:
Q ui illum ad me hodie adlegauit.mulierem qui abduceret.
Sequere tu nunc:expectetis dum hac domum redeam uia
Ita res geſta eſt:angiporto hæc certum eſt conſectarier.
Har. Si graderere q̄tum loquere:iam iſſes ad forum.
Bal. Certuṅſt mihi hunc emortualem facere ex natali die.
Emortualiſ dies Naturalis

Simo ſenex.

Ene ego illum tetigi bene autem ſeruos inimicum ſuū:
b Nunc mihi certum eſt alio pacto pſeudolo inſidias dare.
Q uam in aliis comœdiis fit:ubi cum ſtimulis aut flagris
Inſidiantur:at ego iam inultus promam uiginti minas:
Q uas promiſi ſi effeciſſet:obuiam ei ultro deferam.
Nimis illic mortalis doctus:nimis uerſutus:nimis malus
Superauit dolum troianum atq; uliſſis pſeudolus.
Nunc ibo intro:argentum promam:pſeudolo inſidias dabo.

Pſeudolus ſeruus ebrius.

Vid hoc ſiccie hoc fit:pedes ſtatin an nō.an id uoltis ut me
q Hinc iacentem aliquis tollat.nam hercle ſi cecidero ueſtrū
Erit flagitium:pergitin pergere:ha ſeuiendum mihi
Hodie eſt magnum hoc uitium uino eſt:pedes captat primum
Vinum pedes captat
Luctator doluſt profecto edepol ego nūc probe habeo madulſam.
Madulſam habeo
Ita uictum excurato.ita magnis mundiciis digni ah itaq; in loco
Feſtiuo ſumus feſtiue accepti:quid opus me multas ageř ambages.
Hoc eſt homini quāobrem uitam amet.hic omnes uoluptates.
In hoc omnes uenuſtates ſunt:deis proximum eſſe arbitror.
Nam ubi amans cōplexuſt amantem:ubi ad labra labella adiungit.
Vbi alter alterum bilingui manifeſto interprehendunt
Vbi manu mamilla opprimitur:ac ēt ſi lubet corpora cōduplicant
Manu candida canthaꝝ dulciferū propinare mittiſſimā amiciciam
Neq; ibi eſſe aliū alio odio ibi nec moleſtum:nec ſermonibus morologis uti.
Morologi
Vnguenta:atq; odores lentiſcos. corollas dari dapſiles. non enim parce promi
Corollæ dapſiles
Victu cætero.ne qs me roget.hoc ego modo:atq; herus minor
Hunc diem ſumpſimus pothime
Pothyme
Poſtq̄ opus meum:ut uolui.omne perpetraui.hoſtibus fugatis
Illos accubantis.potantis.amantis.cum ſcortis reliqui:& meū
Scortum ibidem.corde:atq; animo ſuo obſequētes:ſed poſtq̄
Exurrexi:orant me id ut ſaltem adhūc modū intuli.
Illis ſatiſfacere minime ex diſciplina:quiui ego
Q ui lenonem capere didici:ſed palliolatim amictus
Palliolatī
Sic inceſſi ludibundus:plaudunt partim clamitant me ut reuertar
Occepi denuo hoc modo nolui idem.amice dabā me meæ
Vt me amaret.ubi circūuortor cado.id fuit nempe a ludo itaq;
Dum enitor pax iam pene inquinaui pallium. mimiæ tum
Circumuertor
Voluptati ædepol fui ob caſum:datur cantharus bibi.
Cōmuto illico pallium illud poſui inde huc exii crapulam
Dū amouerem nūc ab hero ad heꝝ meū maiorem uenio.
Fœdus cōmemoratū.aperite aperite heu ſimoni me adeſſe quis nunciat.
Herus maior

Simo.Pſeudolus.Bal.Leno.

Si. Ox uiri peſſumi me exciet foras.ſed qd hoc quo modo
u Q uid tu?uideo ego.Pſe. cū corona ebriū pſeudolū tuum
Cū corona
Libere hercle hoc quidē:ſed uide ſtatū:nū mea gřa
Status
Pertimeſcet.Pſe.magis cogito ſeuiter blanditer ne alloquar.
Sed hoc me uetat uim facere:quod fero:ſi q̄ in hoc ſpes ſitaſt
Mihi.Pſe.uir malus uiro optumo obuiam it.
Si. Di te amēt pſeudole:ſed i in malam crucem:
Pſe. Cur ego me afflictor.Si.quid tu malum ergo in os mihi
Inructas
Ebrius inructas?Pſe.molliter ſiſte nūc me caue ne cadam:
Madidus
Non uides me ut madidus adeam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Si: Q uæ iſta hæc audacia:ſi te ſic interdius cum corolla ebrium
Incedere. Pſe. lubet. Si. qd lubet pergin ructare in os mihi.
Pſe. Suauis ructus mihi eſt. ſic ſine mõ. Si. credo eqdẽ poteſſe te
Ructus
Scelus maſſici mõtis uberrumos quattuor fructus ebibere
In hora una. Pſe: hiberna addito. Si. ſed dic tamẽ. Pſe. haud
Male mones. Si. unde onuſtam celocem agere te prædicem.
Hora hyberna
Perpotaui
Pſe. Cum tuo perpotaui modo:ſed ſimo ut probe tactus ballio eſt.
Q uæ tibi dixi effecta reddidi. Si. derides:peſſumus homo eſt
Pſe. Mulier hæc facit:cum tuo filio libera accubat.
Si. Omnia ut quicq̧ egiſti ordine ſcio. Pſe. quid ergo dubitas
Dare mihi argentum? Si. ius petis:fateor tene.
Pſe. At negas daturum eſſe te mihi tamen das:onera hunc
Hominem:atq̧ me conſequere. Si. ac ego iſtum onerem.
Pſe. Onerabis ſcio. Si. quid ego huic homini faciam ſtatim ultro.
Et argentum aufert & me irridet. Bal. uæ uictis.
Væ uictis
Pſe. Vorte ergo humerum hem. Bal. hoc ego nunq̃ ratus ſum
Fore me ut tibi fierem ſupplex. heu heu. Pſe. deſine.
Bal. Doleo. Pſe. ni doleres tu:ego dolerem. Bal. quid hoc auferre
Non pſeudole abs tuo hero. Pſe. lubentiſſimo corde:atq̧ animo.
Facere gratiã argenti
Bal. Non audes quæſo aliquã partem mihi gratiam facere hic argenti.
Pſe. Non me dicis auidũ eẽ hoĩem. Bal. nã hoc nũq̃ eris nũmo diuitior.
Pſe. Neq̧ te mei tergi miſereret ſi hoc non hodie effeciſſem
Bal. Erit ubi te ulciſcar:ſi uiuo. Pſe. quid minitare:habeo
Tergum. Bal. age ſane. Pſe. igitur reddi. Bal. quid reddam?
Pſe. Redi modo:non eris deceptus. Bal. redeo. Pſe. ſimul
Mecum potatum. Bal. ego ne eam? Pſe. fac quod te iubeo
Si is aut dimidiũ:aut plus ẽt faxo hic feres. Bal. eo duc me quo uis.
Pſe. Q uid nũc:nunqd iratus es:aut mihi:aut filio ꝑpter has res ſimo?
Bal. Nihil profecto. Pſe. i hac. Bal. te ſequor:quin uocas
Spectatores ſimul. Pſe. hercle me iſti haud ſolent
Vocare
Vocare neq̧ ergo ego iſtos:uerum ſi uoltis adplaudere
Atq̧ approbare hunc gregem & fabulam:in craſtinum
uos uocabo.

Argumentum in penulum Plauti.

p Ver ſeptuennis ſurripitur carthaginem
Oſſor mulierum emptum adoptat hunc ſenex
Oſor,
Et facit heredem:eius cognatæ duæ
Nutrixq̧ earum raptæ:mercatus lycus
Vexatq̧ amantem:at ille cum auro uillicum
Lenoni obtrudit:ita eum furto alligat:
Venit hanno pænus gnatum hunc fratris repperit.
Suaſq̧ adgnoſcit:quas perdiderat filias.

Prologus.

a Chillem ariſtarchi mihi cõmentari lubet.
Inde mihi principium capiam ex ea tragœdia.

Silete. Tacete.
Hiſtricus
Sileteq̧ & tacete atq̧ animum aduortite.
Audire iubet uos imperator hiſtricus.
Bonoq̧ ut animo ſedeant in ſubſelliis.
Et qui eſurientes:& ſaturi uenerint.
Q ui ediſtis. multo feciſtis ſapientius.
Q ui non ediſtis:ſaturi fite fabulis
Fite.
Nam cui paratum ſi quod edat noſtra gratia:
Nimia eſt ſtultitia ſeſſum impranſum incendere.
Exurge preco:fac populo audientiam
fac audiẽtiã
exerce uocẽ
Iamdudum expecto ſi tuum officium ſcias
Exerce uocem quam per uiuis & colis.
Nam niſi clamabis. ſtatim te obrepet fames
Age nunc reſide duplicem ut mercedem feras
Bonum factum eſſe edicta ut ſeruetis mea
Scortum
exoletum
deſignator
Scortum exoletum nequis in proſcenio
Sedeat ni ue lictor uerbum aut uirgæ muttiant
Neu deſignator præteriens obambulet
Neu ſeſſum ducat. dũ hiſtrio in ſcæna ſiet
Diu qui domi ocioſi dormierunt. decet
Animo æquo nunc ſtent. uel dormire temperent
Serui ne obſideant liberis ut ſit locus.
Vel æs pro capite dent:ſi id facere non queunt.
Domum abeant. uitent ancipiti infortunio
Ne & hic uarientur uirgis & loris domi.
Si minus curaſſint:cum heri ueniant domum.
Nutrices pueros infantis anniculos
Anniculi
Domi ut procurent:neu q̧ ſpectatum afferant
Ne & ipſæ ſitiant & pueri pereant fame
Neue eſurientes hic quaſi hædi obuagiant
Obuagiant
Matronæ tacitæ ſpectent:tacitæ rideant
Canora hic uoce ſua tinnire temperent.
Domum ſermones fabulandi conferant
Ne & hinc uiris ſint & domi moleſtiæ
Q uodque ad ludorum curatores attinet
Curatores.
Ne palma detur cuiquam artifici iniuria:
Neue ambitionis cauſa extrudantur foras
Q uo deteriores anteponantur bonis
Et hoc quoque etiam quod pene oblitus fui
Scriblita dicta ꝙ ad modũ reſtis torqueretˀ in circuitu hoc ſolũ differens a placenta quod ſine melle coqueretˀ & feruentiſſima ede ſolebat dicta eſt autẽ ἀπὸ τοῦ στρέβλω quod ẽ torqueo ac deprauo.
Dum ludi fiunt:in popinam pediſſequi
Popina.
Scriblitæ.
Irruptionem facite:nunc dum occaſio eſt
Nunc dum ſcriblitæ æſtuant occurrite
Hæc quæ imperata ſunt pro imperio hiſtrico
Bonum hercle factum pro ſe quiſq̧ ut meminerit
Vicıſſatim
Ad argumentum nunc uiciſſatim uolo
Remigrare:ut æqui mecum ſitis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Signatores eius.nunc regiones:limites
Finitor
Confinia determinabo ei rei ego ſum factus finitor
Sed niſi moleſtum ſit nomen dare uobis uolo
Comœdiai:ſin odioſi ſit dicam tamen
Siquidem licebit per illos:quibus eſt in manu:
Carchedonius
Carchedonius uocatur hæc comœdia.
Latinæ platus patruus pultiphagonides:
Orationes cæteras accipite
Nomen iam habetis.nunc orationes cæteras
Accipite.nam argumentum hoc hic cenſebitꝰ
Locus argumentoſt ſuum ſibi proſcænium.
Viatores
Vos uiatores eſtis:quæſo operam date
Cartaginenſes fratres patrueles duo
Fuere ſummo genere & ſummis diuitiis
Eorum alter uiuit:alter eſt mortuus.
Propterea apud uos dico confidentius
Quia mihi pollictor dixit qui eum pollinxerat
Pollictor
Pollixerat
Sed illi ſeni cui mortuus eſt filius
Vnicus ab diuitiis
Vnicus qui fuerat ab diuitiis patre puer
Septuēnis ſurripitur carthagine
Sexēnio prius quidem quam moritur pater
Quom iam periiſſe ſibi uidet gnatum unicum
Coniicitur in morbum
Ex ægritudine
Coniicitur ipſe in morbum ex ægritudine
Facit illum heredem:fratrem patruelem ſuum
Ipſe abiit ad acherontem ſine uiatico
Ille qui ſurripuit puerum calydonem auehit:
Vendit eum domino hic diuiti cuidam ſeni
Cupienti liberorum oſori mulierum
Emit hoſpitalem:is filium imprudens ſenex
Puerum illum eūq; adoptat ſibi pro filio
Eumque hæredem fecit.cum ipſe obiit diem:
Is illic adoleſcens habitat in illiſce ædibus
Reuertor rurſus denuo carthaginem
Amandare
Si quid amandare uoltis aut curarier
Argentum niſi qui dederit nugas egerit
Verum qui dederit magis maioris nugas egerit.
Sed illi patruo huius qui uiuit ſenex
Carthaginenſi duæ fuere filiæ:
Quadrimula
Altera quinquēnis:altera quadrimula
Cum nutrice una periere:a megaribus
Anactoriū
Eas qui ſurripuit in anactorium deuehit
Venditq; has omnis & nutricem & uirgines
Præſenti argento homini ſi homo eſt leno:
Quantum hominum terra ſuſtinet.ſacerrumo.
Sacerrumo
Voſmet nunc facite coniecturam cæterum
Quid id ſit hominis cui lyco nomen ſiet,

Is ex anactorio ubi prius habitauerat
Huc cōmigrauit in calydona haud diu
Quæſti
Efflictim
Sui quæſti cauſa is in illis habitat ædibus.
Earum hic aduleſcens alteram efflictim perit
Suam ſibi cognatam imprudens:neq;
Scit quæ ſcit neq; eam unq̄ tetigit
Ita eum leno macerat.neq; quicq̄ cum ea fecit
Etiānum ſtupri neq; duxit unquā neque
Ille uoluit mittere:quia amare cernit
Tāgere hominem
In concubinata.
Tangere hominem uolt leno:illam minorem
In concubinatā ſibi uolt emere miles quidam
Qui illam deperit:ſed pater illarum pœnus
Poſtq̄ eas pdidit mari:terra uſquequaq; q̄ritat
Vbi quanq; in urbē eſt ingreſſus illico
Omnes meretrices:ubi quiſq; habitāt:inuenit
Dat aurum:ducat noctem rogat:poſt ubi
Capta. ſurrupta
Vnde ſit:cuiatis capta ne an ſurrupta ſit
Quo genere gnata:qui parentes fuerint.
Ita docte atq; aſtu filias quærit ſuas
Et is oīs linguas ſcit:ſed diſſimulat ſciens ſe
Pœnus
Scire pœnus plane eſt:quid uerbis opuſt,
Is heri huc in portum naui uenit ueſpere
Pater harum idem huic patruus adoleſcentulo eſt
Iam ne hoc tenetis?ſi tenetis ducite ne dirumpatis
Quæſo ſinite trāſigi:hem pene oblitꝰ ſum reliquū dicere
Ille qui adoptauit hunc pro filio ſibi
Illi pœno huius patruo hoſpes fuit
Is hodie huc ueniet:reperietq; hic filias
Et hunc ſui fratris filium:ut quidem didici
Ego ibi ornabor:uos æquo animo noſcite
Hic qui hodie ueniet reperiet ſuas filias:
Et hunc ſui fratris filium.dehinc cæterum
Valete adeſte:ibo alius nunc fieri uolo
Quod reſtat alii faciant palam
Valete atq; adiuuate ut uos ſeruet ſalus.

Agoraſtocles aduleſcens. Milphio ſeruus

Ag. ſ Aepe ego res multas tibi mādaui milphio:dubias egenas:
Inopioſas
Opiparas
Inopioſas ɔſilii:quas tu ſapienter:docte:& cordate:& cate
Mihi reddidiſti oppiparas opa tua:qbus ꝓ bīi factis fateor
Deberi tibi & libertatem & multas grates gratias. Mi. ſcitunſt per
Tempus hoc iā eſt uerbū:ſi uerbū uetus:nā tuæ blādiciæ mihi ſūt
Gerræ
Liræ
Quod dici ſolet gerræ germanæ ædepol liræ liræ.
Nunc mihi blādidicus es.heri ī tergo meo tris facile corios
Contriuiſti bubulos. Ag. adamans ꝓ amorem ſi quid feci milphio
Ignoſcere id te mihi æquum eſt. Mil. audi tu magis:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Et ego nūcamore pereo:ſine te uerberē itē:ut tu mihi feciſti
Ob nullā noxiā:poſt id loquar tu mihi amanti ignoſcito.
Ag. Si tibi lubido ē aut uoluptati:ſino:ſuſpende:uinci:uerbera.
Auctor ſū ſino. Mil. ſi auctoritatem poſtea defugeris ubi
Diſſolut⁹ tu ſies:ego pēdeā. Ag. ego ne iſtuc auſim facerē præſerti
Quin ſi feriri uideo te extēplo dolet. Mi. mihi qdē hercle. (tibi
Ag. Immo iſtuc mauelim. Mil. ſed qd nūc tibi uis. Ag. cur ego
Apud te mentiar amo īmodeſte. Mil. meæ iſtuc ſcapulæ
Sentiūt. Ag. at ego hāc uicinam dico adelphaſiū meam
Maſcula — Lenonis huius meretricē maſculam. Mil. iam pridē equidem
Differor — Iſtuc ex te audiui. Ag. differor cupidine ejus:ſed lenone iſtoc lyco
Illius domi non lutunſt lutulentius. Mil. uin tu illi neq̄
Dierectus — Dare nūc. Ag. cupio. Mil. en me dato. Ag. abi dierectus
Mil. Dic mihi uero ſerio. uin dare malum illi. Ag. cupio.
Mil. Hem eundē me dato utrūq; faxo habebit:& neq̄:& malum:
Ag. Iocare. Mil. uin tu illā hodie ſine dāno:& diſpēdio tuo
Tuam libertam facere. Ag. cupio milphio. Mil. ego faciā ut
Facias ſūt tibi itus aurei trecēti nūmi philippi. Ag. ſexcēti quoque
Mil. Satis ſunt trecenti. Ag. qd iis facturus. Mil. tace. totum lenonē
Tibi cum tota familia dabo hodie dono. Ag. quid facturus.
Mil. Iam ſcies tuus collubiſcus nunc in urbeſt:uilicus eum hic non
Nouit leno:ſatī itelligis. Ag. intellego hercle:ſed quo euades
Neſcio. Mil. non ſcis. Ag. nō hercle. Mil. at ego iam faxo ſcies
ei dabitur aurum
Vt ad lenonē adferat:dicatque ſe peregrinum eſſe ex alio oppido:
Se amare uelle:atq; obſequi animo ſuo locum ſibi uelle liberum
Præberier:ubi neq faciat clam:ne qs ſit arbiter:leno ad ſe
Accipiet auri cupidus:illico cælabit hoiem & auꝝ. Ag. conſilium
Placet. Mil. rogato ſeruos uenerit ne ad eū tuus. ille me cenſebit
Quæri:cōtinuo tibi negabit:qd tu dubitas? quin extemplo
Duplicet tibi aurum:hominis fur leno ſiet. neq; id unde efficiat
Addicere — Habet:ubi in ius uenerit. addicet prætor familiā totam tibi.
Fouca — Ita decipiemus fouea lenonē lycum. Ag. placet conſilium.
Mil. Immo etiā expoliauero magis:hoc cum demū dices:nunc etiam
Rudeſt. Ag. ego in ædem ueneris eo:niſi quid uis milphio
Aphrodiſia — Aphrodiſia hodie ſunt. Mi. ſcio. Ag. oculos uolo meos delectare
Mundiciis meretriciis. Mi. hoc primū agamus:qđ cōſiliū cœpim⁹
Abeamus itro:ut collibiſcum uillicum hac pdoceamus:ut ferat
Fallaciam. Ag. quanq̄ cupido uerſatur in corde tamen
Tibi auſcultabo. Mi. faciā ut facto gaudeas:ineſt amoris macula
Huic homini in pectore:ſine dāno magno quæ elui neutiq̄ poteſt
Balliſta intenta — Itaq; hic ſceleſtus eſt homo leno lycus:cui iam infortunii intenta
Balliſteſt probe quam ego haud multo poſt mittam e balliſtario.
Sed adelphaſium eccā exit:atq; anteraſtilis:hæc eſt prior q̄ meum
Herum dementem facit:ſed euocabo heus i foras agoraſtocles.

Si uis uidere ludos iucundiſſimos. Ag. qd iſtuc tumultiſt milphio
Mil. Hem amores tuos ſi uis ſpectare. Ag. o multa tibi di dent bona
Cum mihi hoc obtuliſti tam lepidum ſpectaculum

Adelphaſiū. Anteraſtilis meretrices duæ. Milphio ſeruus
Agoraſtocles adoleſcens

Ad. Egocii ſibi q uolet uim cōparare:nauē & mulierem hæc duo
n Cōparato. nā nullæ magis res duæ plus negocii habent — Nauem & mulierem Multū negocii hēre
Forte ſi occœpis exornare neq; unq̄ hæ duæ res ſatis ornāt
Neq; eis ulla ornandi ſatis ſatietas eſt. atq; hæc uti loquor.
Nunc mō docta dico:nā nos uſq; ab aurora ad hoc q; diei eſt
Poſtq̄ aurora illuxit:nūq̄ conceſſauimus ex induſtria ambæ — Cōceſſauimus
Lauari:aut fricari:aut tergeri:aut ornari:poliri:expoliri:pigi:fingi
Et una binæ ſingulis quæ datæ nobis ancillæ:eā nos lauando
Eluendo operā dederāt:ad gerundāq; aquam ſunt uiri duo defeſſi
Apageſis negocii quātū in muliere una eſt. ſi uero duæ:ſat ſcio — Apageſis
Maxumo uni populo:cui lubet pl⁹ ſatis dare potis. ſūt quæ noctes
Dieſq; in omni ætate ſemp ornantur:lauātur:tergētur:poliūtur.
Poſtremo modus muliebris nullus eſt:neq; unq̄ lauando
Et fricādo ſcimus facere nā quæ lauata ē:niſi perculta eſt
Meo quidē animo quaſi inuſta eſt. An. miror eqdē ſoror te iſtæc
Fabulari:quæ tā callida & docta ſis & faceta:nā cum ſedulo
Munditer nos habemus. uix ægreq; amatorculos inuenimus. — Munditer. uix. ægre. Amatorculi
Ad. Ita ē ueꝝ hoc unū tamē cogitato:modus omnibus in rebus ſoror
Optimū ē habitu:nimia omnia nimiū exhibent negocium
Hominibus ex ſe. An. ſoror cogita amabo itē nos perhiberi:
Quaſi ſalſa muriatica eſſe autumantur ſine omni lepore & ſine — Muriatica
Suauitate niſi multa aqua uſq; & diu macerant̄. olent. ſalſa ſunt — Macero
Tāgere ut non uelis. itē nos ſumus eiuſcemodi. mulieres ſunt
Inſulſæ admodū atq; inuenuſtæ:ſine mundicia & ſumptu
Mil. Coqua eſt hæc quidē agoraſtocles:ut ego opinor. ſcit muriatica
Vt maceret. Ag. quid moleſtus. Ad. ſoror parce amabo.
Sat ē iſtuc alios dicere nobis:ne noſmet nr̄a etiā uitia loquamur.
An. Quieſco. Ade. ergo amo te:ſed hoc nūc reſpōde mihi. ſunt hic
Omnia quæ ad deū pacem oportet adeſſe. An. omnia accuraui. — Deum pacē
Ag. Diē pulchrum & celebrem & uenuſtatis plenum
Dignū ueneri pol cui ſunt aphrodiſia hodie.
Mil. Ecqd gratiæ cū huc foras te euocaui iam num me decet donari
Cado uini ueteris:dic dari:nihil reſpondes:huic excidit
Vt ego opinor qd hic malum aſtans obticuiſti. Ag. ſine
Amem:ne obturba tace. Mil. taceo. Ag. ſi tacuiſſes iam iſtuc
Taceo nō natū foret. An. eamus ſoror mea. Adel. oho. amabo
Quid illic nunc pperas? An. rogas:quia herus nos apud ædē
Veneris mandat. Adel. mane at pol mane
Turba ē nunc apud aram:an ibi uis inter iſta uerſarier?
Proſedas piſtorum amicas relliquias alicarias — Proſeda

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Miſeras ſchœno delibutas ſchœnicolas ſordidas
Q uæ tibi oleant ſtabulũ:ſtatũꝙ:ſellam:& ſeſſibulũ meꝝ

Senſſibulũ merum
Scorta diabolaria

Q uas adeo haud quiſq̃ unquã liber tetigit neque duxit
Domum ſeruulorum ſordiduloꝝ ſcorta diobolaria.
Mil. I in malam crucẽ tun audes etiam ſeruos ſpernere.

Propudiũ

Propudiũ quaſi bella ſit:quaſi eam ipſe reges diſcutiant.
En monſtrũ mulieris.tantula tanta uerba funditat
Proh nebulæ cuiꝰ ego cyatho ſeptem noctes non emam.
Ag. Dii imortales omnipotentes qd eſt apud uos pulchrius:

Immortalis.Omnipotens

Q uid habetis:q mage imortales uos credã eſſe q̃ ego ſiem?
Q ui hæc tãta oculis bona cõcipio.nã uenus non eſt uenus:
Hanc eqdẽ uenerẽ uenerabor:ut amet ac poſthac ꝓpitia.
Milphio heus milphio ubi es.Mil.aſſum apud te eccum.
Ag. At ego elixꝰ ſis uolo.Mil.eni here facis delicias.Ag.de te qdem
Hæc didici omnia.Mil.etiam ne ut ames eã quam nũquam
Tetigeris:nihil illic qdẽſt.Ag.deos quoꝙ edepol & amo & metuo
Q uibus ego tamẽ abſtineo manus.Adel.heu ecaſtor cũ ornatum
Aſpicio noſtrum ambaꝝ pœnitet:exornatæ ut ſimꝰ.An.imo uero
Sane cõmode.nã pro noſtro quæſtu ſatis bene ornatæ ſumus

Pœnitet

Non enim poteſt quæſtus iã cõſiſtere ſi eum ſumptus ſupat ſoror
Ad. Eo illud ſatius.ſi ſatis quod ſatis eſt:habitus pluſq̃ ſat eſt.
Ag. Ita me di ament ut illa me amet malim q̃ di milphio
Nam illa mulier lapidem ſilicem ſubigere ut ſe amet.poteſt.
Mil. Pol id quidem haud mentire:nã tu es lapide ſilice ſtultior

Limaui caput

Q ui hãc ames.agat uide ſis cum illa nũq̃ limaui caput.
Mil. Currã igitur aliquo ad piſcinã aut lacum:limũ petam.
Ag. Q uid eo opus ſit.Mil.ego dicam ut tibi & illi limem caput.
Ag. I in malam rẽ.Mil.ibi ſum equidẽ.Ag.ꝑgis.Mi.taceo.Ag.at.
Perpetuo uolo.Mi.enimuero aere meo me laceſſis:ludos &
delicias facis.

Ludos & Delicias facis

An. Satis nunc lepide ornatam credo ſoror te tibi uiderier.
Sed ubi exempla cõferuntur meretricum aliaꝝ:ibi tibi
Erit cordolium ſi quam ornatam melius forte aſpexeris

Cordolium
Malicia mala

Inuidia in me nũq̃ innataſt.neꝙ malicia mala ſoror
Bono ingenio me eſſe ornatã.q̃ auro multo mauolo.
Aurum in fortuna inuenitur:natura ingenium bonum
Bonam ego quam beatam me eſſe nimio dici mauolo
Meretricem pudorem gerere magis decet:qua purpuram
Magis quidem meretricẽ pudorẽ q̃ aurũ gerere condecet
Pulchrum ornatum turpes mores peius cœno collinunt.
Lepidi mores turpẽ ornatum facile factis comprobant.

Facinus lepidum & feſtiuum

Ag. Eho tu uin tu facinus facere lepidum & feſtiuũ?Mil.uolo.
Ag. Potes ne mihi auſcultari?Mil.poſſũ.Ag.abi domũ ac ſuſpende te
Mil. Q uãobrem.Ag.quia nunq̃ audibus uerba tot tam ſuauia.
Q uid tibi opuſt uixiſſe:auſculta mihi modo ac ſuſpende te.

Mil: Siquidem tu es mecum futurus pro uua penſilis.

Pẽſilis uua

Ag. At ego amo hãc.Mil.at ego eſſe & bibere.Adel.eho tu qd agis:
An. Q uid rogas.Adel.uiden tu pleni oculi ſordium q erant iam
Splendent mihi.An.imo etiã in medio oculo paꝝ ſordis eſt.
Ad. Cedo ſis dextram.Ag.ut tu quidẽ huius oculos i lutis manibus
Tractes aut teras.An.nimia nos ſocordia hodie tenuit.

Tracto tero

Ad. Q ua de re obſecro.An.quia iam nõ dudũ ante lucẽ ad ædem
Veneris uenimus:primæ ut inferremus ignẽ in arã.Ad.ah
Non factoſt opus:quæ habent nocturna ora.noctu ſacrificatum
ire occupant.

Nocturna ora
Depropãt

Priuſq̃ expergiſcatur uenus:deproperant ſedulo
Sacrificare:nam uigilante uenere ſi ueniant eæ
Ita ſunt turpes.credo æcaſtor uenerem ipſã e fano fugent.
Ag. Milphio ædepol milphionem miſeꝝ.Mil.quid nunc uis tibi?
Ag. Obſecro hercle ut mulſa loquitur.Mil.nihil niſi laterculos
Seſumam.papaueremꝙ triticum & frictas nuces.

Mulſa loquitur
Laterculi
Seſuma
Papauerẽ

Ag. Ecquid amare uideor.Mil.damnum quod mercurius
Minime amat.Ag.nanꝙ ædepol lucrũ amare nullũ amatorem
Addecet.An.eamus mea germana.Adel.age ſis ut lubet.
Sequere hac.An.ſequor.Ag.eunt hæ quid ſi adeamus.
Mil. Adeas.Ag.primum prima ſalua ſis:& ſecunda tu in ſecundo.
Mil. Salue in precio tertia.An.ſalue extra preciũ.Mil.tum pol ego
Et oleum & operã perdidi.Ag.quo te agis.Ad.ego ne?in ædẽ
Veneris.Ag.qd eo.Adel.ut uenerẽ ꝓpitiẽ.Ag.ehon irata eſt

Oleum & operam ꝑdidi
Sæuiter

Propitia hercle eſt uel ego pro illa ſpondeo.Adel.qd tu ais.
Q uid mihi moleſtus obſecro.Ag.ah tã ſeuiter.Adel.mitte amabo
Ag. Q uid feſtinas turba nunc illi ẽ.Adel.ſcio ſunt illi aliæ q̃s ſpectare
Ego & me ſpectari uolo.Ag.qui lubet ſpectare turpis pulchram
Spectandã dare.Adel.quia apud ædem ueneris hodie eſt mercatꝰ
Meretricius.eo conueniunt mercatores ibi ego me oſtendi uolo.
Ag. Inuendibili merce oportet ultro emptorem adducere.proba merx
Facile emptorẽ repperit:tam & ſi in abſtruſo ſita eſt.

Mercatus meretricius
Merx
Illi

Q uid ais tu quãdo illi apud me mecum caput & corpus copulas?
Ad. Q uo die horcus ab acheronte mortuos amiſerit.Ag.ſũt mihi itus
Neſcio quot nummi aurei lymphatici.

Lymphatici

Mil. Deferto ad me faxo actutũ cõſtiterit lymphaticum.
Bellula hercle.Ag.i directe in maximam malam crucem.
Mil. Q uam magis aſpecto:tã magis ẽ nimbata:& nugæ meræ.
Ad. Segrega ſermonem.tedet.Mil.age ſuſtolle hoc amiculum.

Nimbata
Amiculum

Ad. Pura ſum cõperta.amabo ne attrectare agoraſtocles.
Ag. Q uid agam nunc?Mil.ſi ſapias curã hanc facere cõpendi potes.
Ag. Q uid ego nunc curẽ quid agas milphio.Mil.ecce odiũ meum
Q uid me uis?Ag.cur mihi hæc irata ẽ?Mil.cur hæc tibi irata eſt.
Cur ego id curem.nanꝙ iſtec magis tua eſt curatio.
Ag. Iã hercle tu periſti niſi illam mihi tam trãquillam facis

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Alcedo
Exora. Blādire
Expalpa

Q uam mare eſt olim cum ibi alcedo pullos educit ſuos. Mil. qd
Faciam? Ag. exora. blandire. expalpa. Mil. faciam ſedulo
Sed uideſis ne tu oratorem hunc pugnis plectas poſtea.
Ag. Non faciam. Adel. eamus nūc etiam morare. Ag. male facis.
Ad. Bene promittis multa ex multis: omnia in caſſum cadunt.
Liberare iurauiſti me haud ſemel ſed decies: dū te expecto:
Neq̧ uſquā aliam mihi paraui copiam neq̧ iſtuc uſq̧ apparet
Ita nunc ſeruio nihilominus i ſoror abſcede tu a me: Ag. perii
Eo quid agis milphio: Mil. mea uoluptas: meæ dilitiæ: mea uita.
Mea amœnitas: meus ocellus: meū labellū: mea ſalus meum
Sauiū meum mel. meum cor. mea colluſtra. meus molliculus caſe'

Colluſtra

Ag. Me ne ego illæc patiar preſente dici: diſcrucior miſer niſi ego illū
Iubeo quadrigis curſim ad carnificem rapi. Mil noli amabo
Succēſeī hero meo cā mea. Adel. ego faxo: ſine: Mil. irata es nimiū
Pro te dabit. atq̧ te faciet ut ſis ciuis attica atq̧ libera:
Ad. Q uin abire ſinis. qd uis tibi qui beneuolunt: beneuiſitent.
Mil. Si ante quidem mentitus ſit: nunc iam dehinc erit tibi uerax.
Ad. Abiice te dehinc ſis ſycophanta. Mil. pareo. Ad. at ſcin quomodo:
Mil. Sine te exorem. ſine te prēdam auriculis: ſine dem ſauium
Iam ego hercule faciā plorantem illum: niſi te propiciam facio.
Atq̧ hic me ne uerberet. illud faciet niſi te propicio.
Male formido. noui ego huius mores malos. q̄obrem
Amabo mea uoluptas ſine te exorarier. Ag. non ego homo
Trioboli ſum niſi ego illi maſtigiæ exturbo oculos atq̧ dentes
Hem uoluptatem tibi. hem mel. hē cor. hem labellum. hem
Salutem. hem ſauium. Mil. impie ſiccine oratorem uerberas
Iam iſtoc magis etiam ocellum addas. & labellum & linguam
Eo quid facias malo. Ag. ſiccine ego te orare iuſſi. Mil. quomodo
Ergo orem. Ag. rogas. ſic enim diceres ſceleſte. huius
Voluptas te obſecro. huius mel. huius cor. huius labellū. huius
Lingua. huius ſauiū. huius colloſtra. huius dulciculus caſeus.
Maſtigia. huius cor. huius ſtudiū: huius ſauiū. maſtigia
Omnia illa quæ dicebas tua eſſe ea memorares mea.

Trioboli
Maſtigia
Oratorem uerberas

Mil. Obſecro hercle te uoluptas huius. atq̧ odiū meū. huius amica
Māmeata mea inimica & maleuola. ocule huius lippitudo
Mea: mel huius fel meū. ut tu huic irata ne ſis. aut ſi id fieri non
Poteſt. Ad. capias reſtin ac te ſuſpendas cū hero & ueſtra familia.
Mil. Hem mihi iam uideo propter te uictitandum ſorbilo
Itaq̧ iam quaſi oſtreatū tergum ulceribus geſtito.
Propter amorem ueſtrū. Ade. amabo meni prohibere poſtulas.
Ne te uerberet magiſq̧ mendax me aduorſum ſiet.
An. Aliqd huic reſponde. Mil. amabo cōmode ne incōmodus nobis ſit
Nam detinet nos de noſtro negocio. Ad. uer etiā tibi hāc admittā
Noxiam unā agoraſtocles nō ſum irata. Ag. nō es. Ad. nō ſum.
Ag. Da ergo ut credam ſauiū. Adel. mox dabo cū ab re diuina rediero

Māmeata

Sorbilo
Oſtreatum tergum

Detinet de noſtro negocio

Ag. I ergo ſtrenue. Adel. ſequere me ſoror. Ag. atq̧ audin etiam
Veneri dicito multam meis uerbis ſalutem. Adel. dicam.
Ag. Atq̧ h audi. Ad. qd ē. Ag. paucis uerbis rē diuinā facito. atq̧ audin
Atq̧ reſpice: reſpexit idem pol uenerem credo facturam tibi

Agoraſtocles adoleſcens. Milphio ſeruus

Aga. Q uid nunc mihi es auctor milphio. Mil. ut me uerberes: atq̧
Auctionem facias: nā īpuniſſime tibi qdem hercle uendere
Haſce ædis licet. Ag. quid iam? Mil. maiorē parte minore
Habitas in ea. Ag. ſuperſede iſtis uerbis. Mil. quid nunc uis tibi.
Ag. Trecentos philippeos collabiſco uilico dedi dudum: priuſquam me euocaſti foras:
Nunc obſecro te milphio hanc per dextram: perque hanc ſororem
Leuā perq̧ oculos tuos: perq̧ meos amores: pque adelphaſiū meā
Perque tuam libertatem. Mil. hem nunc obſecras. Ag. mi milphi
Diſce mea cōmoditas mea ſalus fac: quod facturū te eſſe promiſiſti
Mihi ut ego hunc lenonem perdam. Mil. perfacile id quidem eſt
Adduce teſtis tecum: ego intus interim iam & ornamentis meis
Et ſycophantiis tuum exornabo uilicum: propera atq̧ abi.
Ag. Fugio. Mil. meum eſt iſtuc magis officium q̄ tuum:
Ag. Ego ne ſi iſtuc lepide & faxis. Mil. i modo. Ag. ut non
Ego te hodie. Mil. abi modo. Ag. emittam manu. Mil. i modo
Non hercle mæream. Ag. oh. Mil. uah abi modo: Ag. quantum
Acherūteſt mortuorum. Mil. etiam ne abis. Ag. neque quantum ē
Aqua in mari. Mil. abiturus ne es. Ag. neq̧ nubes quantum eſt.
Mil. Pergin pergere. Ago. neq̧ ſtellæ i cælo. Mil. pergin aures tūdere.
Ag. Neq̧ hoc. neq̧ illuc. neq̧ enimuero ſerio neq̧ hercle uero: Mil. qd
Opus eſt uerbis quippini quod uno uerbo dicere hic. qd uis licet.
Ag. Neq̧ hercle uero ſerio ſcin quomodo ita me dii amabunt uin bona
Dicam fide: quod hic inter nos liceat. ita me iupiter ſcin quam
Vide tu: credin: quod ego fabuler. Mil. ſi nequeo facere ut abeas
Ego met abire uolo. nam iſti quidem hercle orationi œdippo
Opus ē coniectore: q ſphyngi interpres fuit. Ago. illic hinc iratus
Abiit. nunc mihi cautio eſt. ne mea culpa meo amori obiexim
Moram. ibo atq̧ arceſſam teſtis: quando amor iubet
Me obedientem eſſe ſeruo liberum.

Auctionē
Leua ſoror
Emitto manu
Oedippo coniectore
Sphyngi iterpres

Lycus leno Antamonedes miles.

Ly. I illum infelicent omnes: q poſt hūc diē leno ullam ueneri
Vnq̄ immolarit hoſtiam. qui ue ullum thuris granum
Sacrificauerit. nam ego hodie infœlix dis meis iratiſſimis
Sex imolaui agnos. nec potui tamen propiciam uenerem
Facere: uti eſſet mihi quoniam litare nequeo. abii illinc illico
Iratus uetui exta proſicarier. neque ea aſpicere uolui quoniam
Non bona haruſpex dixit. deam eſſe indignam credidi.
Eo pacto auaræ ueneri pulcre adii manum: quando id
Q uod ſat erat: ſatis habere noluit. ego paulum feci. ſic ago.

Infelicent
Litare
Proſicarier exta
Adi' manū
Pauſa

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Sic me decet.ego ſaxo poſthac di deæq̧ cæteri contentiores.
Mage erũt:atq̧ auidi minus.cũ ſcibũt ueneri ut adierit leno manũ.
Trioboli Malu.n. dãnum — Condigne haruſpex.non homo trioboli:omnibus in extis aiebat
Portendi mihi malum damnumq̧.& deos eſſe iratos mihi.
Q ui dei:diuini.haud humani.æquum ſi crederet.mina mihi
Argenti dono poſt illa data eſt.ſed quæſo ubi nam illic reſtitit
Miles modo q hanc mihi donauit:quem ego uocaui ad prandium.
Sed eccum incedit antamonides.An.ita ut occepi dicere.
Lenule Euolaticus — Lenule de illac pugna pentethronica:qua ſexaginta hominum
Vno die euolaticorum manibus occidi meis.Ly.euolaticorum
Hominum.An.ita dico quidem.Ly.an obſecro uſquam
Sunt homines uolatici.An.fuere:uerum ego interfeci.
Ly. Q uomodo potuiſti.An.dicam uiſcum legioni dedi
Folia farfari — Fundaſq̧:eos proſternebam ut folia farfari.Ly.cui rei.
An. Ne adfundas uiſcus adhereſceret.Ly.perge optume hercle
Fũditarier — Periuras.qui poſtea.An.in fundas infundebam grandiculos
Globos.ego illos uolantis iuſſi funditarier.quid multa
Verba:quem quem uiſco offenderant:tam crebri ad terram
Decidebant quam pira:ut quiſq̧ ceciderat.eum necabat illico.
Per cerebrũ pinna — Per cerebrum pinna ſua.ſic quaſi turturem.Ly.ſi hercle iſtuc
Vnq̃ factum eſt.tum me iupiter faciat:ut ſemper
Sacrifico liſto — Sacruficem nec unq̃ litem.An.an mihi hæc non credis.
Ly: Credo ut mihi eſt æquum credere.An.age eamus intro:dum
Exta referũtur — Exta referuntur.uolo narrare tibi etiam unam pugnam
Ly. Nihil moror.An.auſculta nam hercle tuũ iam
Elidam caput niſi auſcultas:aut is in malam crucem.
Ly. Malam crucẽ ibo potius.An.certum ne eſt tibi.Ly.certum.
An. Tum tu igitur die bono aphrodiſiis addice tuam mihi
Meretricem minuſculam.ita res diuina mihi fuit res ſerias
Extollo ex hoc die ni alium. — Omnis extollo ex hoc die in alium diẽ.profecto feſtos habeam
Decretum eſt mihi.nũc hinc eamus intro.ſequere hac me
Sequor in hunc diẽ iam tuus ſum mercenarius.

Agoraſtocles adoleſcens. Aduocati.

Ta me di ament tardo amico nihil eſt quicq̃ inæquius
i Præſertim homini amãti q quicquid agit ꝓperat omnia
Sicut ego hos duco aduocatos homines ſpiſſigradiſſimos
Spiſſigradiſſimi Corbite — Tardiores q̃ corbitæ ſunt in tranquillo mari.atque
Equidẽ hercle dedita opera amicos fugitaui ſenes. ſciebam
Aetate tardiores.met ui meo amori moram:ne quicq̃ hos
Loripedes — Procos mihi elegi:loripedis:tardiſſimos:q ſi ituri eſtis hodie.
Ite.aut ite:hinc in malã crucem ſiccine oportet ire amicos
Homini amanti operã datum.nam iſte quidem gradus
Succretus — Succretuſt cribro polinario.niſi eũ pedicis condidiciſtis
Occraſſari gradu.Ad.heus tu:quanq̃ nos uidemur tibi plebei
Et pauperes.ſi nec recte dicis nobis diues de ſummo loco: diuitem

Pœn.

Audacter ſolemus mactare infortunio.nec tibi nos obnoxii
Sumus.iſtuc quid tu ames.aut oderis cum argentum pro capite
Dedimus noſtrum:dedimus non tuum.liberos nos eſſe oportet.
Nos te nihili pendimus.ne tuo nos amori ſeruos tuos eẽ addictos
Cenſeas.liberos homines per urbem modico magis par eſt gradu — Gradus ſeruili.
Ire ſeruili eſſe duco feſtinantem currere.præſertim in re populi.
Placida atq̧ interfectis hoſtibus non decet tumultuari.
Sed ſi ꝓpabas magis:pridie nos te aduocatos huc duxiſſe oportuit
Ne tu opinere:haud quiſq̃ hodie noſtrum curret per uias
Neq̧ nos populus ꝓceritis iſectabit lapidibus.Ag.at ſi ad prandiũ
Me in ædẽ uos dixiſſẽ ducere uinceretis ceruũ curſu uel gralatorẽ — Ceruti. Gralator.
Gradu.nũc uos qa mihi aduocatos dixi & teſtis adduceř podagroſi
Eſtis:ac uiciſtis cocleam tarditudine.Ad.at uero nõ iuſta cauſa eſt: — Tarditudĩe
Q uo curratur celeriter.ubi bibas ædas de alieno quatum uelis.
Vſq̧ adfatim:qđ tu inuitus nunq̃ reddas domino de quo ederis.
Sed tamen quomodocunq̧:quanq̃ ſumus pauperculi.
Eſt domi quod edimus:ne nos tam contemptim conteras. — Cõtẽptim.
Q uicquid eſt pauxillulum illuc noſtrum:id omne intus eſt:
Neq̧ nos quenq̃ flagitamus.neq̧ nos quiſq̃ flagitat.
Tua cauſa nemo noſtruſt ſuos rupturus ramices. — Ramices
Ag: Nimis iracundi eſtis equidem.hæc uobis dixi per iocum.
Ad. Per iocum itidem dictum habeto:quæ nos itidem reſpondimus:
Ag. Obſecro hercle operam celocem hanc mihi:ne corbitam date — Celox.Corbita.
At trepidate ſaltem nam uos adprobare haud poſtulo:
Ad. Siquid tu placide ocioſeq̧ agere uis operam damus. — Placide
Si properas.curſores meliuſt te aduocatos ducere.
Ag. Scitis rem narraui uobis:quod ueſtra opera mihi opus ſiet.
De lenone hoc.qui me amantem ludificatur tam diu.
Ei paratæ ut ſint inſidiæ de auro & de ſeruo meo.
Ad. Omnia iſtæc ſcimus.iam nos ſibi ſpectatores ſciant horum hinc.
Nunc cauſa agitur.hæc ſpectatorum fabula:hoſce ſatius eſt
Docere ut quando agas:quid agant ſciant nos tu ne curaſſis
Scimus rem omnem.quippe omnes ſimul didicimus tecum
Vna ut reſpondere poſſimus tibi.Ag.ita profecto eſt ſed agite.
Igiť ut ſciã uos ſcire rẽ expedite.& mihi q̃ dudũ uobis dixi dicite.
Ad. Ita ne temptas.an ſciamus non meminiſſe noſtra:
Q uomodo trecentos philippeos colabiſco uillico dederis quos
Deferret huc ad lenonem inimicum tuum:iſque ſe ut aſſimularet
Peregrinum eſſe aliunde ex alio oppido ubi is detulerit:
tu eo quæſitum
Seruum aduentes tuum cum pecunia.Ag. meminiſtis memoriter
Seruaſtis me.Ad.ille negabit milphionem quæri cenſebit tuũ.
Adduplicabit omne furtum.leno addicetor tibi:ad eam rem
Nos eſſe teſtis uis tibi.Ag.tenetis rem.Ad.uix quidem hercle — Cito curſi
Ita pauxilla eſt digitulis primoribus.Ag.hoc cito & curſim eſt — Digitulis primorib'

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Agendum:properate iam quantum poteſt.Ad.bene uale igitur
Te aduocatos melius celeris ducere tardi ſumus nos
Ag. Optime itis:peſſume hercle dicitis:quinetiam deciderint uobis
Fœmina in talos uelim.Ad.at ædepol nos tibi in lumbos linguam
Atq; oculos in ſolum.Ag.eia haud uoſtrum eſt iracundos eſſe.
Q uod dixi ioco.Ad:nec tuum quidem eſt amicis per iocum
Iniuſte loqui.Ag.mittite iſtæc.quid uelim uos ſcitis.
Ad. Callemus probe lenonem periurum ut perdas:id ſtudeas.
Ag. Tenetis rem.ecce opportune egrediūtur milphio una & uillicus
Baſilice exornatus incedit:& fabre ad fallaciam.
Milphio ſer.Colabiſc⁹.Villic⁹.Agoraſtocles aduleſcēs.Aduocati.
Am tenes præcepta i cord.Col.pulchre.Mil.uiđ ſis calleas
Col. i Q uid opus ē uerbis.callū aprugnum callere æq; nō ſinā:
Mil. Fac modo ut conducta tibi ſint dicta ad hanc fallaciam
Col.Q uin ædepol indoctior ſum:quam in tragœdia comici.
Mil.Probus homo eſt.Ag.adeam:propius adiunt teſtes.
Tot qdē non potuiſti adducere homines magis ad hāc rē idoneos.
Nam iſtorum nullus nefaſtuſt comitiales ſunt meri
Ibi habitabant.ibi eos conſpicias.q̄ prætorem ſæpius
Hodie doctores non ſunt qui lites creant:q̄ hi ſunt qui
Si nihil eſt litium.lites ferunt.Ad.di te perdant.
Mil.Vos quidem hercle cōmendo quom.qui qui tamen
Et bene & benigne facitis.quom hero amanti operam datis.
Sed iſti iam ſciunt negocii quid ſit.Ago.omnem ordinem
Tum uos animum aduortite igitur.hunc uos lenonem lycum
Nouiſtis.Ad.facile.Col.at ego pol eum quali ſit facie neſcio.
Eum uolo mihi demoſtretis hominem.Ad.nos curabimus
Satis præceptum.Ago.hic trecentos nūmos numeratos habet
Ad.Ergo nos inſpicere oportet iſtuc aurum agoraſtocles
Vt ſciamus q̄d dicamus.mox pro teſtimonio.Ago.agite.inſpicite.
Aurum eſt.Col.profecto ſpectatores comicū.macerato hoc
Pingues fiunt auro in barbaria boues:uerum ad hanc rem
Agundam philippeum eſt.Ad.ita nos aſſimilabimus
Col.Sed ita aſſimulatote quaſi ego ſim peregrinus.
Ad.Scilicet:& quaſi tu nobiſcum quid aduenions hodie
Oraueris.liberum ut cōmoſtraremus tibi locum:&
Voluptarium ubi amans poſſes pergere
Mil.Heu ædepol mortales malos.Ago.ego enim docui.Mil.quis te
Porro.Col.agite intro abite agoraſtocles ne hic uos
Mecum conſpicetur leno:neu fallaciæ præpedimentum
Obiiciatur.Mil.hic homo ſapienter ſapit.Ago.facite quod iubet
Abeamus.ſed uos ſatis dictuſt.Col.abi.Ago.abeo.quæſo dii
Mortales.Col.quin abis.Ago.abeo.Mil.ſapis.
Col. St.tace.Ad.quid eſt:Col.fores hæ fecerint magnum flagicium
Modo.Ad.quid eſt flagitii:Col.crepuerunt clare.Ad.di te

Fœmina in talos.

Baſilice.

Call⁹ aprugnus.

Nefaſtus. Comitialis

Qui qui.

Nūmi numerati.

uoluptariū

p̄pedimētū

Hermola⁹. Callum aprugnū callere æque non ſinā.eſt aūt ſenſus id φ modo ſumē inqt dicit̄ hoc eſt ſuillaſcū lacte ſuo mammas: ueteres ab domē uocabāt ablacte ut opinor iam abd to & fugato:ut pote qui anteq̄ ubera calleſcerēt hoc eſt ſiccato lacte dureſcerent ſuem occidere non ſolerent. De ſumine & uulua Martialis. Apitius uuluam ſterilē cōmendat. Plini⁹ primipare dicūtur autē parētes primipare fœtus uero primigeni. Lucretius coort⁹ & dies mundi primigen⁹. Eiecticiā uero græci εκβολαδοσ καιεκ τρωσιδοσ appellāt porcariam ueiαv Athen⁹ Differt eiectio ab abortu: φ illa grādioris fœtus eſt: abortus quem greci εντρωδιον nomināt intra quadrageſſimum diem ɔtigit. Ab domen ī homine ut ait Celſus ab Iliis ac pube ſurſum uerſus ad p̄cordia pertinet.

Perdiunt.pone nos recede.Col.fiat.Ad.nos priores ibimus.
Col: Faciunt ſcurræ quod conſueuerunt pone ſeſe homines locant
Ad. Illic homo eſt qui egreditur leno.Col.bonus eſt nam ſimilis
Malus eſt:iam nunc ego illi egredienti ſanguinem exſugā procul
Lynus leno Aduocati.Collabiſcus uillicus
Am iſtuc ego reuortar miles conuiuas uolo repperiř nobis
i Cōmodos una ſcient.interibi attulerunt exta:atq; eadem
Mulieres iam abre diuina credo apparebunt domi.ſed q̄d
Huc tantum hominum incedunt.ecquid nam afferunt.
Et ille chlamydatus quiſnam eſt.qui ſequitur procul
Aetolica ueſte.Ad.ſalutamus lyce:quanq̄ hanc ſalutē ferimus
Inuiti tibi:& quanq̄ bene uolumus leuiter lenonibus.
Ly. Fortunati omnes ſitis quod certe ſcio nec fore & fortunam id
Si ſaturam fieri.Ad.iſtic eſt theſaurus ſtultis in lingua ſitus:
Vt quæſtui habeant:male loqui melioribus:uiam qui neſcit qua
Deueniet ad mare:eum oportet amnem quærere comitem ſibi.
Ly. Ego male loquēdi uobis neſciui uiam:nunc uos mihi amnes eſtis.
Vos certum eſt ſequi:ſi bene dicetis uoſtra ripa uos ſequar,
Si maledicitis uoſtro gradiar limite.Ad.malo bene facere tātundē
Eſt periculum:quantum bono malefacere.Ly.qui uero:
Ad. Scies malo ſi quid benefacias id beneficium interit bono ſi quid
Malefacias ætatem expetit.Ly.facete dictum.ſed quid iſtuc ad me
Attinet.Ad.quia nos honoris tui cauſa huc ad te uenimus.
Q uanq̄ bene uolumus leuiter lenonibus.
Ly. Si quid boni apportatis habeo gratiam.Ad.boni de noſtro tibi:
Nec ferim⁹ nec dam⁹ tibi.neq; pollicemur neq; adeo uolum⁹ datū:
Ly. Credo hercle uobis ita ueſtra benignitas.ſed quid nunc uultis
Ad. Hunc chlamydatum quem uides ei mars iratus ē.Ly.capiti ueſtro
Iſtuc quidem.Ad.hunc nunc lyce ad te diripendum adducimus
Cum rheda:hic hodie incedit uenator.domum canes compellunt
In plagas lepide Lycum.Ly.quis hic eſt:Ad.neſcimus nos iſtum
Q uidem q ſiet.niſi dudum a mane ut ad portum proceſſimus atq;
Iſtum e naui exeūtem oneraria uidimus:adiit ad nos extēplo exiēs
Salutat:reſpondemus.Col.mortales malos.ut ingrediūtur docte
In ſycophantiam.Ly.q̄d deinde.Ad.ſermonē nobiſcū ibi copulat
Ait ſe peregrinū eſſe huius ignarū oppidi: locū ſibi uelle liberum
Præberier.ubi neq; faciat.nos homine ad te adduximus
Tu:ſi te di ament:agere tuā rem occaſio ē.Ly.ita ne ille eſt cupiēs
Ad. Aurum habet.Ly.præda hæc mea eſt.Ad.potare amare uolt
Ly. Locum lepidum dabo.Ad.at enim hic clam furtim eſſe uolt
Nequi ſciant:ne ue arbiter ſit.nam hic latro in ſparta fuit.
Vt quidem ipſe nobis dixit apud regem attalum:inde nūc aufugit.
Q uoniam capitur oppidū.Col.nimis lepide de latrone de ſparta
Optume.Ly.di deæq; uobis multa bona dent.cum mihi & bene
Præcipitis:& bonam prædam datis.Ad.imo:ut ipſe nobis dixit.

Clamydatus

Leuiter uolumus bn̄.

Expetit ætatem

Copulat

Neq; faciat

Clam furti

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Præ ſibi.

Q uo accures magis trecẽtos nũmos philippeos portat:præ ſibi.
Ly. Rex ſum ſi ego illũ hodie ad me hominẽ allexero.Ad.quin hic
Q uidẽ tuus ẽ.Ly.obſecro hercle hortamini ut deuortatur
Ad me in hoſpitiũ optumũ.Ad.neq̧ nos hortari neq̧ dehortari
Decet hominẽ peregrinũ.tuã rem tu ages.ſi ſapis.

Palumbem ad aram.

Nos tibi palumbem ad aream uſq̧ adduximus. nũc te illum melius
Capere ſi captum eẽ uis.Ly.iã ne itis.Col.qd quod uobis mãdaui
Hoſpites.Ad.cũ illuc te melius tuam rem adoleſcens loqui
Illic ẽ:ad iſtas res probus quas quæritas.Col. uidere eqdem uos
Vellem cũ huic auꝝ darem.Ad.illinc ꝓcul nos iſtuc iſpectabimus
Col. Bonã dediſtis mihi operam.Ly.it ad me lucꝝ.Col.illud quidẽ
Q uorſum aſinus cædit calcibus.Ly. blãde hominem compellabo
Hoſpes hoſpitẽ ſalutat.ſaluũ te aduenire gaudeo. Col. multa tibi
Di dent bona cũ me ſaluũ eſſe uis.Ly.hoſpitiũ te aiũt quæritare
Col. Q uærito.Ly.ita illi dixerunt qui hinc a me abierunt.
modo te quæritare a muſcis.
Col. Minime gẽtiũ.Ly.qd ita.Col.qa a muſcis ſi mihi hoſpitiũ quærerẽ
Adueniens huc irẽ in carcerẽ recta uia.ego id quæro hoſpitiũ
Vbi ego curer mollius q̃ regi anthiocho curari ſolet:
Ly. Aedepol ne tibi poſſũ illũ feſtiuũ dare.ſiqdem potes eſſe
Pati in lepido loco:i lecto lepide ſtrato.lepidam mulierem
Cõplexũ cõtractare.Col.is leno uiã.Ly.ubi tu

Vino eden tulo. Egeumatis

Leucadio leſbio.thaſſio choo uetuſtate uino edentulo ætatem
Inriges ibi te replebo uſq̧ unguẽtum egeumatis
Q uid multa uerba faciã:ubi tu laueris:ibi ut balneator faciat
Vnguẽtariã.ſed hæc latrocinanť quæ ego dixi omnia

Aurũ pſen tarium.

Col. Q uid ita.Ly.quia auꝝ poſcunt præſentariũ.Col.qn hercle
Accipere tu nõ mauis q̃ ego dare.Ly.qn ſequere me intro
Col. Duc ergo me itro.addictũ tenes.Ad.quid ſi euocemus foras
Huc agoraſtoclem ut ipſe teſtis ſit ſibi.certi ſumus
Heus tu qui furem captas egredere ocius.
Vt tu te inſpectes aurum lenoni dare:

Agoraſtocles aduocati iidem.

Ag. Vidẽ qd uultis teſtes.Adu.ſpecta ad dexterã tuus ſeruus
q Aurum ipſi lenoni dabat.Col.age accipe hoc ſis hic ſunt
Numerati aurei trecenti nũmi:qui uocãtur philippi.

Promus ꝓ digus.

Hinc me ꝓcura.ꝓpera.hoſce abſumi uolo.Ly.ædepol feciſti
Prodigũ promũ tibi age eamus intro.Col.te ſequor
Ly. Age age ambula ibiq̧ reliqua alia fabulabimur.Col.equidem
Narrabo tibi res ſpartiaticas.Ly.qn ſequere me ergo.

Addictum tenes.

Col. Abduc intro.addictum tenes.Ago.quid nunc mihi auctores
Eſtis.Ad.ut frugi ſies.Ago.quid ſi animus eſſe non ſinit:
Ad: Eſto ut ſinit.Ago.uidiſtis leno cum aurũ accepit.Ad.uidimus

Aduerſus ppli leges

Ag. Eum uos eſſe meum ſeruũ ſcitis.Ad.ſcimus.Ago.rem aduerſus
Populi eſſe leges.Ad.ſciuimus.Ago.hem iſteq uolo ergo uos

Cõmeminiſſe omnia mox cum ad prætorem uſus ueniet.
Ad. Meminimus.Ago.quid ſi recentire ædis pultem.cenſeo
Si pultem non recludet.Ad.pedem frangito.Ago.ſi exierit
Leno.cenſetis hoiem iterrogẽ.meus ſeruus ſi ad eũ uenerit.nec ne
Ad. Q uippini.Ago.cũ auri ducentis nũmis philippis.Ad.quippini
Ibi extemplo leno errabit.Ago.qua de re.Aduo.rogas qa centum
Nũmis minus dentur.Ago.bene putaſſis.alium cenſebit
Q uæritari.Ad.ſcilicet extemplo denegabit.
Iuratus quidem homo furti ſe adſtringit.Ago.haud dubium

Quãtũ q̃tũ

Id quidem quantum quantum ad eum erit delatum
Ad. Q uippini.Ago.dieſpiter uos perduit.Ad.te quippini
Ago. Ibo & pultabo ianuam.Ad.ita quippini.Ago.tacendi tempus
Eſt.nam crepuerunt fores.foras egreditur.Ad.uide lenonem

Inlices

Lycum.Ago.adeſte quæſo.Ad.quippini ſi uoles:operire capita
Ne nos leno uiderit:qui illi male rei ante fuimus inlices:

Lycus.Leno.Agoraſtocles.Aduocati.

Ly. Vſpendant oẽs nunc ſe iam haruſpices:qd ego illis poſthac
ſ Q uod loquãtur creduã qui i re diuina dudũ dicebãt mihi
Malum dãnũq̧ maximũ portẽdier.is explicaui meam
Rem poſt illa lucro.Ago.ſalu' ſis leno.Ly.di te amẽt agoraſtocles
Ago. Magis me benigne nunc ſalutas quã antidhac.Ly.tranquillitas
Euenit quaſi naui in mari utcũq̧ eſt uentus: exin uelum uortitur.
Ago. Valeant apud te quos uolo.atq̧ haud te uolo.Ly.ualeant ut

Feſtus. Celebris. Nobilis. Prandidiſti prandium. Frigefactas

Poſtulatum eſt:uerum non tibi mitti a me ſi audies hodie
Adelphaſinm tuam die feſto:celebri nobiliq̧ aphrodiſiis.
Ago. Calidum prandidiſti prandium hodie.dic mihi.Ly.quid iam:
Ago. Q uia hoc nunc frigefactas cum togas.hoc ageſis leno
Seruũ eſſe audiui meum apud te.Ly.apud me:nunquam
Factum reperies.Ago.mentire.nam ad te uenit:aurumq̧ attulit
Ita mihi renunciatum eſt:qbus credo ſatis.Ly.malus es.captatum
Me aduenis cum teſtibus tuoꝝ apud me nemo:nequicq̃ tui.
Ago. Mementote illuc aduocati.Aduo.meminimus
Ly. Ha ha he.iam teneto quid ſit:perſpexit mõ:hi qui illum dudum
Conciliauerunt mihi peregrinum ſpartanũ:id nunc hiſce
Credo auditum me eſſe hos trecentos philippos facturum lucri:
Nunc hunc inimicum quia eſſe ſciuerunt.mihi eum
Adlegauerunt:ſuũ qui ſeruum diceret cum auro
Eſſe apud me:cõpoſita eſt fallacia:ut eo me priuent
Pro. Atq̧ inter ſe diuidant:lupo agnum eripere poſtulant nugas agunt

Auio

Ago. Negas ne apud te eſſe auꝝ:nec ſeruũ meũ.Li.nego & negando
Siquid refert auio.Ad.periſti leno.nã iſte eſt huius uillicus
Q uem tibi nos eſſe ſpartiatẽ diximus.q ad te trecentos philippos
Modo detulit.idq̧ in iſtoc adeo aurum ineſt marſupio.

Marſupiũ.

Ly. Ve uoſtræ ætati.Ad.id quidem nunc eſt tuæ
Ago. Age omitte actutum furcifer marſupium manufeſto

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Certo: Arbitrario.
Conſulto
Obtorto collo.
Ariolus. haruſpex
Spiſſo.
Preſentariū

Fur es:mihi quæſo hercle operā date dū me uideatis ſeruum
Ab hoc abducere. Ly. nūc pol ego perii. certo haud arbitrario
Cōſulto hoc factū eſt mihi:ut inſidiæ fierent:ſed quid ego
Dubito fugere hinc in malā crucē:priuſq̄ obtorto collo
Ad prætorē trahor:heheu q̄ ego habui ariolos haruſpices
Q ui ſi quid boni promittūt pro ſpiſſo euenit
Id quod mali promittunt præſentariū eſt:nunc ibo
Amicos ꝯſulā:quo me mō ſuſpēdere æquū cenſeant potiſſimū.

Agoraſtocles adoleſcens. Collabiſcus. Villicus. Aduocati.

Ago. a Ge tu progredere:ut teſtes uideāt te ire iſtinc foras
Eſt ne hic ſeruus meus. Col. ſū me hercle uero agoraſtocles
Ago. Q uid nūc ſceleſte leno. Ad. qui cū litigas abſceſſit.
Ago. Vtinā hinc abierit malam crucē. Ad. ita nos uelle æquū eſt
Ago. Cras ſuſcribā homini dicam. Col. nunqd abſcedam.
Ago. Sumas ornatū tuū. Col. nō ſum nequicq̄ miles
Factus paululum prædæ intus feci:dum lenonis familia
Dormitat. extis ſum ſatur factus probe abſcedam hinc intro
Ago. Factū a uobis comiter. bonam dediſtis aduocati operā mihi
Cras mane quæſo in comitio eſtote obuiam. tu ſequere me
Intro uos ualete. Ad. & tu uale iniuriam illic inſignite poſtulat
Noſtro ſibi ſeruire nos cēſet cibo. ueꝝ ita ſunt iſti nrī diuites
Siquid bene facias:leuior pluma ē gratia. ſi quid peccatuſt
Plūbeas iras gerunt. domos abeamus noſtras. ſultis nūc iam
Q uando id quod ire operam dedimus impetrauimus.
Vt perderemus corruptorem ciuium

Suſcribam dicam.
Comitium
Plumbeas iras.
Technæ

Milphio ſeruus

e Xpecto quo pacto meæ technæ ꝓceſſuræ ſiēt: ſtudeo hūc
Lenonē perdere: ut meū herū miſerum macerat
Is me autē porro uerberat:incurſat pugnis:calcibus:
Seruire amanti miſeria ē:præſertim qui quod amat
Caret:at at e fano recipere uideo ſe ſynceraſtum
Lenonis ſeruum:quid habeat ſermones auſcultabo.

Synceraſtus. Milphio ſerui. ii.

Syn. ſ Atis ſpectatum ē:deos atq; homines eius negligere gratiā.
Cuiuſmōi herus & cōſimiles:uelut ego hēo nūc huiuſmodi
Neq; periurior neq; peior alter uſq̄ eſt gentiū:
Q uū herus meus ē neq; tam luteus:neq; tam cœno conlitus.
Ita me di ament:uel in latumiis:uel in priſtino mauelim
Agere ætatem præpeditus latera forti ferro.
Q uā apud lenonē hunc ſeruitutē colere. quid illuc ē genus
Q uæ illic hominū corruptellæ fiunt:di uoſtram fidem
Q uod uis genus ibi hominū uideas:quaſi acheruntem ueneris:
Equitem:peditem:libertinū:furem adfugitiuū uelis
Verberatum uinctū:addictū:q habet quod det:ut homo ē.
Omnia genera recipiunt itaq; in totis ædibus

Latumiæ
Præpedit⁹ latera.

Eſtur.
Litteratæ epulæ.
Litteris longis cubitū.
expeculiat⁹
Ignauiorē. facere ignauiam.

Tenebræ:latebræ:bibitur:eſtur:quaſi in popina haud ſecus
Ibi tu uideas litteratas epulas:pice ſignatas nomina inſunt
Cubitū longis litteris. ita uinariorū habemus noſtræ dilectū domi
Mil. Omnia ædepol mira ſunt:ne ſi herus hūc hæredē facit nā id qdem
Illi meditatur. uerba facit emortuo:& adire lubet hominem
Equidem nimis eum auſculto libens. Syn. hæc cum hic uideo
Fieri. crucior preciis emptus maximis apud nos expeculiatos
Seruos fieri ſi uixeris. ſed ad poſtremū nihil apparet:male partum
Male diſperit. Mil. proinde habet orationem quaſi ipſe ſit
Frugi bonæ:qui hercle ipſus ignauiorem potis ē facere ignauiam.
Sy. Nunc domum hæc ab æde ueneris refero uaſa:ubi hoſtius
Herus nequiuit propitiare uenerem ſuo feſto die.
Mil. Lepidam uenerem. Syn. nā meretrices noſtræ primis hoſtiis
Venerem placauere extemplo. Mil. o lepidam uenerem denuo
Sy. Nunc domum ibo. Mil. heus ſynceraſte. Sy. ſynceraſtum qui
Vocat. Mil. tuus amicus. Sy. haud amice facis cui cum
Onere offers moram. Mil. at ob hanc rem tibi reddam
Vbi uoles:ubi iuſſeris. Sy. habe rem pactam:ſi futuꝝ:ſi do tibi
Operam hanc modo. Mil. ut enim ubi mihi uapulandum eſt
Tu corium ſufferas. Sy. apage:neſcio quid uiri ſcis.
Mil. Malus ſum: Sy. tibi ſis. Mil. te uolo. Sy. at onus urget
Mal. At tu appone:& reſpice ad me. Si. fecero:quanq̄ haud otium ē
Mil. Saluos ſis ſynceraſte. Sy. o milphio di omnes deæq; ament
Mil. Q uēnā hominem. Sy. nec te milphio neq; herum meum adeo
Mil. Q uē ament igitur. Sy. aliquem:nam noſtroꝝ nemo dignus eſt
Mil. Lepidum eloquere me decet. Mil. qd agis. Sy. facio quod
Manifeſto hi mœchi haud ferme ſolent. Mil. quid id eſt
Sy. Refero uaſa ſalua. Mil. di te & tuū herum perdiunt
Me non perdant:illum ut perdant facere poſſim ſi uelim.
Sy. Meum herum ut perdant hei mihi metuā milphio. Mil. quid
Id eſt cedo. Sy. malus es. Mil. malus ſum. Sy. male mihi eſt
Memorandum eſſe aliter decet. Mil. qd eſt qđ male ſit:cui id oē ſit
Q uod edis:quod ames affatim. neq; triobolum ullum
amicæ das:& ductas
Gratis. Sy. dieſpiter me ſic amabit. Mil. ut qdē ædepol dignus es
Sy. Vt ego hanc familiā interire cupio. Mil. adde operam ſi cupis.
Sy. Sine pēnis uolare haud facileſt. meæ alæ pēnas non habent:
Mil. Nolito ædepol deueliſſe. iam his duobus menſibus uolucres tibi
Erunt hircinæ. Si. i in malam rem. Mil. i tu atq; herus.
Sy. Verum enim qui homo cum norit:cito homo præuorti poteſt.
Mil. Q uid iam. Si. quaſi tu tacere quicq̄ potis ſis rectius
Mil. Tacitus tibi reſiſtam:q̄ quod dictum eſt male mulieri.
Sy. Animum inducā facile ut tibi iſtuc credam ni te nouerim
Mil. Crede audacter meo periculo. Sy. male credam. & credam tamen.
Mil. Scin tu herum tuū meo hero eſſe inimicum capitalem. Sy. ſcio

Male parta male dilabu

Corīū ſufferas
Apage.
Mœchi
Vaſa ſalua refero.
Triobolū.
Dieſpiter.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Propter amorem.Mil.omnem operã perdis.Si.qd iam.Mi.quia
Doctum doces quid ergo dubitas quin lubenter tuo hero
Meus quid poſſiet facere.faciat male eius merito.tũ autem
Si quid tu adiuuas eo facilius poteris facere.Sy.at ego hoc
Metuo milphio.Mil.quid ẽ quod metuas.Sy.dũ hero inſidias
Parẽ ne a te perdiar ſi herus meus me eẽ loquutũ cuiquã
Exſyncera ſtum.
Mortali ſciat:continuo is me exſyncerastum ſecerit
Beroald⁹. Syncerastũ dicitur omnis medula uarrone teſte antiquo ait igiť ſeruus ad ſuum nomẽ ſyncerastũ alludens ſe futurũ exſyncerastum hoc ẽ ſine ſyncerasto.i. ſine medula & pinguedine propter uerbera.
Mil.Nunq̃ ædepol mortalis quiſq̃ fiet me certior.
Niſi hero meo uni indicaſſo atq; ei quoq; ut nõ enunciet
Id eſſe facinus ex te ortum.Sy.male credã & credã tamen
Sed hoc tu tu tecũ tacitum habeto.Mil.fidei nõ melius crediť
Locus. Occaſio.
Loquere.locus occaſioq; ẽ libere.hic ſoli ſumus.Sy.herus ſi tuus
Faceř frugẽ
Volet facere frugẽ meũ herũ perdet.Mil.quid id poteſt
Sy. Facile.Mil.fac ergo id facile noſcam:ut ille poſſit noſcere.
Deamat.
Sy. Q uia adelphaſiũ q̃ herus deamat tuus:igenua ẽ.Mi.quomõ?
Sy. Eodẽ quo ſoror illius altera anterastilis.Mil.ſed q id credã
Sy. Q uia illas emit in anactorio paruulas.
Mil. Q uãti?Sy.duo de uiginti minis de prædone ſiculo.Mi.quãti
Sy. Duo de uiginti minis.Mil.duas illas.Sy.nutricẽ earũ tertiã
Et ille qui eas uẽdebat dixit ſe furtiuas uẽdere ingenuas carthagie
Aiebat eſſe.Mil.di uoſtrã fidem nimiũ lepidũ memoras facinus
Nã herus meus agoraſtocles ibidẽ gnatuſt:inde ſurruptus fere
Sexẽnis poſt ibi qui eum ſurripuit huc deuexit meoq; hero
In diuitias adoptauit.
Eũ hic uendidit:is in diuitias homo adoptauit hũc:cũ diẽ obiit ſuũ
Liberali cã
Sy. Oia memoras quo id facili⁹ fiat:manu eas aſſerat ſuas popularis
Adincitas.
Liberali tacitus cauſa.Mil.tace modo ꝓfecto adincitas lenonem
Rediget:ſi eas abduxerit.quin prius diſperibit faxo q̃ unam
Calcem ciuerit ita paratum ẽ.Sy.ita di faxint:ne apud lenonem
Hũc ſeruiam.Mil.qui hercle cõlibertus meus faxo eris:ſi di uolẽt
Sy. Ita di faxint.nũc qd aliud memorare milphio.Mil.ualeas beneq;
Vt tibi ſit.Sy.pol iſtuc tibi &tuo hero eſt in manu.uale.& hæc
Cura clanculum ut ſint dicta.Mi.non dictum ẽ.uale.
Sy. At enim nihil ẽ niſi dũ calet.hoc agitur.Mil.lepidus cõmones
Et ita hoc fiet.Sy.proba materieſt:ſi probũ adhibes fabrum.
Mil. Potin ut taceas.Sy. taceo atq; abeo.Mil.mihi cõmoditates creas
Illinc hinc abiit di imortales meũ herum ſeruatũ uolunt
Diſpditum
Et hunc diſperditũ lenonem. tantũ eum inſtat exitii
Satine priuſq̃ unũ ſit iniectũ tælum:tum inſtat alterum
Ibo intro:hæc ut meo hero memorem:nã huc ſi ante ædes ſeuocẽ
Q uæ audiui modo:nunc ſi eadem:hic iterum inſcitiaſt
Hero uni potius intus ero odio:q̃ hic ſim oibus uobis:
Di imortales quanta aduenit calamitas
Hodie ad hunc lenonem.ſed ego nunc cur me morer
Id negocium inſtitutum.ſi non datur ceſſatio:nam & hoc nocte
Conſulendum.quod homo concreditũſt & illud autem

Conſilium uernaculũ.
Inſeruiẽdunſt conſilium uernaculum remorſi ſit
Q ui malam rem mihi det:merito fecerit.
Nunc intro ibo:dũ herus adueniat a foro.operiãr domi

Hãno Pœnus loquitur punice

Ythalonim ualon uth ſi corathiſſima comſyth
a Chim lach chunyth mumys tyal mycthibarii imiſchi
Lipho canet hyth bynuthii ad ædin bynuthii.
Byrnarob ſyllo homalonin uby miſyrthoho
Bythlym mothyn noctothii uelechanti daſmachon
Yſſidele brin thyfel yth chylys chon.them liphul
Vth.bynim yſdibur thynno cuth nu agoraſtocles
Ythe maneth ihy chirſæ lycoth ſith naſo
Bynni id chil luhili gubulin laſibit thym
Bodyalyt herayn nyn nuys lym monchot luſim
Exanolim uolanus ſuccuratim miſtim atticum eſſe
Concubitum a bello cutin beant lalacant chona enus es
Huiec filic paneſſe athidmaſcon alem induberte felono buthume
Celtum comucro lueni.at enim auoſo uber hent hiach ariſtoclem
Et te ſeanechc naſoctelia elicos alemus duberter mi comps ueſpti
Aodeanec lictor bodes iuſſum limnimcolus.
Deos deaſq; ueneror qui hanc urbem colũt.ut quod de mea re
Huc ueniri tem uenerim.meaſq; ut gnatas & mei fratris filium
Reperirem.eſiritis.di uoſtrã fidem quæ mihi ſurreptæ ſunt.
Et fratris filium.qui mihi antehac hoſpes antimadas fuit
Teſſera hoſpitalis.
Eum fecisſe aiunt:ſibi quod faciundum fuit eius filium
Hic prædicant eſſe agoraſtoclem.deum hoſpitalem ac teſſeram
Mecum fero.in hiſce habitare monſtratuſt regionibus.
Hos percontabor:qui huc egrediuntur foras.

Agoraſtocles.Milphio.Pœnus.

Ago: In tu tibi dixiſſe ſincerastũ milphio:has eſſe igenuas ambas
a Surruptitias carthaginenſis.Mil.aio.& ſi frugi eſſe uis
Eas liberali iam adſerere cauſa manũ.nã tuũ flagitiũſt tuas
Liberali cauſa manũ. adſerere.
Popularis te pati ſeruire ante oculos.domi quæ fuerunt liberæ
Pœ. Proh di imortales obſecro ueſtrã fidem.certa eſt profecto hoꝝ
Hominum oratio:quã orationem hanc aures dulces deuorant.
Vt mihi abſterſerunt omnẽ ſorditudinem.Ago.ſi ad eã rem
Teſtis habeam:faciam quod iubes.Mil.quin tu mihi teſtis
Q uin tu inſiſtis fortiter.aliqua fortuna fuerit adiutrix tibi.
Ago. Incipere multo eſt:q̃ impetrare facilius.Mil.ſed quæ nam
Auis ſcũ tunicis.
Illæc auis eſt quæ huc cum tunicis aduenit?nũnam a balineis
Circunductus pallio facies quidem ædepol
Seruos quidem ædepol antiquoſq; habet.Ago.qui ſcis?
Mil. Viden homini ſarcinatos conſequi:atq; ut opinor digitos i mãib⁹
Anulatis auribus.
Non habent.Ago.qd iam?Mil.quia incedunt cum anulatis
Auribus adibo.atq; hoſce appellabo punice ſi reſpondebunt

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Punice pergam loqui:ſi non tũ ad hoꝝ mores linguam deuertero
Q uid ais?ecqd cõmeminiſti punice?Ago.nihil ædepol:
Nam qui ſcire potui dic mihi:q illũ ſexẽnis perierim carthagine
Pœ. Proh di imortales plurimi ad hunc modum
Periere pueri liberi carthagine.Mil.qd ais tu?Ago. quid uis.

Nullus me eſt pœnus punior

Mil. Vin appellem hunc punice.Ago.an ſcis?Mi.nullus me eſt pœnus
Punior.Ago.adi atq; appella qd uelit qd uenerit.q ſit cuiatis unde
Sit.ne parſeris.Mil.auo cuiates eſtis:aut quo ex oppido.
Pœ. Anno muthũ balle baccha edre anech.Ago.quid ait.

Carthagie carthaginẽſis

Mil. Hannonẽ ſeſe ait carthagine carthaginẽſem muthũ ballis filium
Pœ. Vo.Mil.ſalutat.Pœ.domni.Mil.doni.uult tibi dare hinc
Neſcio quid audin pollicerier.Ago.ſaluta hunc rurſus
punice uerbis meis
Mil. Auo nõne hic mihi tibi inquit uerbis ſuis.Pœ.me barbocca
Mil. Iſtuc ſit tibi potius q̃ mihi.Ago.qd ait?Mil.miſerã eſſe prædicat
Buccã ſibi fortaſſe medicos nos eſſe arbitraẽ.Ago.ſi eſt.nega
Eſſe nolo ego errare hoſpitẽ.Mil.auditu rufen nueo iſtam
Ago. Sic uolo ꝑfecto uera cũcta huic expedirier.roga nũquid
Opus ſit?Mi.tu qui zonã nõ habes:qd i hãc ueniſtis urbem
Aut quid quæritis?Pœ.muphurſa.Ago.quid ait?
Pœ. Moinlec hianna.Ago.quid uenit.Mil.non audis mures
africanos prædicat

Mures aphricani Ludi ediles Lingulæ canales

In põpã ludis dare uelle ædibus.Pœ.lalech labchana ni liminicolt
Ago. Q uid nũc ait.Mi.lingulas canalis ait ſe aduexiſſe & nuces.
Nunc orat operã ut des ſibi:ut ea ueniãt.Ago.mercator credo eſt
Pœ. Iſam.Mi.arbinam quidẽ.Pœ.palum erga dectha

Palæ. Mergæ

Ago. Milphio qd nunc ait?Mi.palas uẽdũdas ſibimet mergas datas
Vt ortũ fodiat:atq; ut frumentum metat.ad meſſim credo niſi
Q uidem tuam.Ago.quid iſtuc ad me.Mi.certiorem te eſſe uolui
Ne quid clam furtiue accepiſſe cenſeas.
Pœ. Muphonnium ſucoraim.Mi.hem caue ſi feceris
Q uod hic te orat.Ago.quid ait.aut quid orat.expedi:

Sub crati

Mil. Sub cratim ut iubeas ſe ſupponi:atq; eo
Lapides imponi multos:ut ſeſe neces.
Pœ. Gunebel balſamen eraſan.Ago.narra quid eſt
Q uid ait?Mil.non hercle nunc quidem quicq̃ ſcio
Pœ. At ut ſcias nunc.dehinc latine iã loquar.
Seruũ hercle te eſſe oportet:& neq̃ & malum hominem
Peregrinum atq; aduenam qui inrideas.Mi.at hercle te

Peregrinus Aduena

Hominem & ſycophantam & ſubdolum:qui huc adueniſti nos
Captatũ magdalia biſulci lingua:quaſi ꝓſerpens beſtia.

Magdalia Biſulci lingua Proſerpens beſtia

Ago. Maledicta hinc aufer linguã cõpeſcas.tace maledicere.
Huic tu temperabis.ſi ſapis.meis cõſanguineis nolo te iniuſte loq
Carthagini ego ſũ gnatus:ut ſis ſciẽs.Pœ.o mihi popularis
Salue.Ago.& ut ædepol quiſquis es.& ſiquid opus eſt quæſo

Poplãritas

Dic atq; impera popularitatis cauſa.Pœ.habeo gratiam
Veꝝ ego hic hoſpitem unum habeo antidamæ filium:
Q uæro cõmoſtretis:nouiſtis agoraſtoclem
Ago. Sed ecquem adoleſcentem tu hic nouiſti agoraſtoclem
Siqdẽ antidamarchi quæris adoptaticium:ego ſum ipſus:quem

Adoptaticium.

Tu quæris.Pœ.hem quid ego audio?Ago.antidame gnatum
Me eſſe.Pœ.ſi ita eſt te eſſe iam cõfer ſi uis hoſpitalem eccã attuli.
Ago. Agedum huc oſtende:eſt par probe:nam habeo domum
Pœ. Omi hoſpes ſalue multum.nã mihi tuus pater:pater tuus ergo

Teſſera hoſpitalis. Repudio hoſpitium

Hoſpes antidamas fuit.hæc mihi hoſpitalis teſſera cum illo fuit
Ago. Ergo hic apud me hoſpitium tibi præbebitur.nã apud repudio
Hoſpitium:neque carthaginem inde ſum oriundus
Pœ. Di dent tibi omnes quæ uelis.Mi.qd ait.qui potuit fieri ut
Carthagini gnatus ſis.hic autem habuiſti ætolum patrem?
Ago. Surruptus ſum illinc:hic me antidamas hoſpes tuus emit.& is
Me ſibi adoptauit filium.Pœ.demarcho item ipſe fuit adoptatitius

Tuum.

Sed mitto de illo.ad te redeo.dic mihi?ecquid meminiſti tuum
Parentum nomina?Ago.patris atque matris memini.
Pœ. Memoradum mihi ſi noui forte:aut ſi ſunt cognati mihi.
Ago. Ampſigura mater mihi fuit.lachon pater:Pœ.patrem atque
Matrem uiuerent uellem tibi.Ago.an mortui ſunt.Pœ.factum

Sobrina Frater patruelis.

Q uod ægræ tuli.nam mihi ſobrina ampſigura tua mater fuit.
Pater tuus is erat frater patruelis meus.& is me hæredem fecit:
Cum ſuum obiit diem:quo me priuatum ægre patior mortuo
Sed ſi ita eſt:ut tu ſis lachonis filius ſignum eſſe oportet
in manu leua tibi
Ludenti puero.quod momordit ſimia oſtende:inſpice:iam aperi
Audi atq; ades.Ago.mi patrue ſalue.Pœ.& tu ſalue agoraſtocles
Ago. Iteꝝ mihi gnatus uideor:quod te repperi.Mi.pol iſtã rem uobis
Bene eueniſſe gaudeo:& te moneri nõne uis.Pœ.ſane uolo.
Mil. Paterna oportet reddi filio bona.æquũ eſt habere hunc bona
Q uæ poſſedit pater.Pœ.haud poſtulo aliter.reſtitueẽ omnia
Suam rem ſibi ſaluam ſiſtam:ſi illo aduenerit.Mi.facito ſis reddas
Etſi hic habet tamẽ.Pœ.qn mea quoq; iſte habebit ſi qd de me fuat

Vteris opã

Mil. Feſtiuum facinus uenit mihi in mentem modo.Pœ.quid id eſt
Mil. Tua eſt opus opera:Pœ.dic mihi qd lubet.ꝑfecto uteris
Vt uoles operam meã.qd eſt negocii.Mi.potin fieri ſubdolus
Pœ. Inimico poſſum amico inſipientia eſt.Mi.inimicus hercle eſt
Huius.Pœ.male faxim lubens.Mil.amat a lenone hic:Pœ.facit
Sapiẽter puto.Mil.leno hic habitat uicinus.Pœ.malefaxim lubẽs

Inceſtauit. Amatio.

Mil. Ei duæ puellæ ſunt meretrices.ſeruulæ ſorores.eaꝝ hic alteram
Efflictim perit:neq; eam inceſtauit unq̃.Pœ.acerba
Amatio eſt.Mil.nunc leno ludificatur.Pœ.ſuũ quæſtum colit
Mil. Hic illi malam rẽ dare uolt.Pœ.frugi ſi id facit.Mil.nũc hoc
Conſilium capio:& hanc fabricam apparo.ut te allegemus

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Filias dicas tuas. ſurruptaſque eſſe paruulas carthagine

Afferas ma nu.

Manu liberali cauſa ambas aſſeras: quaſi filiæ tuæ ſint ambæ
Intellegis. Pœ. intellego hercle. nã mihi item gnatæ duæ
Cum nutrice una ſurreptæ ſunt paruulæ. Mil. lepide hercle
Adſimulas. iam in principio id mihi placet Pœ. pol. magiſq̃

Catũ. Olidum. Subdolum Archite ctonem Facies. Colore aq lo

Velle. Mil. heu hercle mortalem catũ malum crudumque
Et olidũ & ſubdolum: ut adflet quo illud geſtu faciat
Facilius. me quoque dolis iam ſuperat architectonem
Pœ. Sed earum nutrix qua ſit facie mihi expedi. Mi. ſtatura
Haud magna colore aquilo: Pœ. ipſa eaſt. Mi. ſpecie
Venuſta ore atque oculis pernigris
Pœ. Formam quidẽ hercle uerbis depinxiſti mihi. Mi. uin eam
Videre. Pœ. filias malo meas ſed i atque euoca illam. ſi. eæ
Meæ ſunt filiæ. ſi illarum eſt nutrix. me continuo nouerit:
Mil. Heus ecquis hic eſt: nũciate: ut prodeat foras giddeneme. eſt
Q ui illam conuentam eſſe uult.

Giddeneme nutrix. Hãno Pœnus. Milphio ſeruus.

Gid. Vis pultat. Mil. qui te proximus eſt. Gid. q̃duis? Mil. cho

Nam quem.

Mouiſtin tu illunc tunicatũ hominem q ſiet. Gid. nã quem
Ego aſpicio proh ſupreme iupiter herus meus hic q̃dem eſt:
Mearum alũnarum pater: hanno carthaginenſis.
Mil. Ecce autem mala: præſtigiator hic quidem pœnus probus eſt

Perſtigia tor Filiis

Perduxit omnis ad ſuam ſentẽtiam. Gid. o mi here ſalue hanno
Inſperatuſſime mihi tuiſq̃ filiis ſalue atque eo
Mirari noli neque me contẽptarier. cognoſcin giddenemen
Ancillã tuam: Pœ. noui ſed ubi ſũt meæ gnatæ. id ſcire expeto
Ago. Apud ædem ueneris. Pœ. quid ibi faciunt dic mihi?
Ago. Aphrodiſia hodie ueneris eſt feſtus dies oratũ ierunt deam: ut
Sibi eſſet ꝓpitia. Gid. pol ſatis ſcio ĩpetrarunt. quando hic hic
Adeſt. Ago. eo an huius ſunt illæc filiæ. Gid. ita ut prædicas.
Tua pietas nobis plane auxilio fuit cum hic adueniſti hodie in ipſo
Tempore nanque hodie earum mutarentur nomina: fecerentque
Indignum genere quæſtum corpore: haudones. illi ha non
Bene ſi illi in muſtine me ipſi. & eneſte. dum & alamna ceſtinum

Clarus cla mor

Ago. Q uid illi locuti ſunt inter ſe dic mihi. Mil. matrẽ hic ſalutat ſuam
Hæc autem hunc filium: tace atque parce muliebri ſuppellectili.
Ago. Q uæ ea eſt ſupellex. Pœ. clarus clamor. ſine modo

Hermola᷒. Ego iam detrudam ad molas inde porro apud eũ atq; robuſtum codicẽ ego faxo hoc leniter laudabitis ſcribendum enim non apud eum ſed ad puteum.

Tu adhuc has intro & una nutricem ſimul iube abire hanc ad te.
Ago. Fac quod imperat. Mil. ſed quis illas tibi monſtrabit: Ago. ego
Doctiſſime. Mil. abeo igitur. Ago. facies modo q uam
memores mauelim
Patruo aduenienti cœna curetur uolo. Pœ. lachanã uos: quos
Mil. Ego iã detrudã ad molas. inde porro apud eum: atq; ad robuſtum
Codicem ego faxo hoſpicium hoc leniter laudabitis.

Robuſtus codex

Ago. Aud in tu patrue dico ne dictum neges. tuã mihi maiorem filiam

Deſpondeas. Pœ. pactã rem habeto. Ago. ſpondes ne igitur
Pœ. Spondeo. Ago. mihi patrue ſalue. nã nunc es plane meus.
Nunc demũ ego cum illa fabulabor libere: nũc patrue ſi uis
Tuas uidere filias. me ſequere. pœ. iãdudũ eq̃dẽ cupio. & te ſequor
Ago. Q uid ſi eam᷒ illis obuiam. Pœ. at ne iter uias præbiteram metuo

Præbitere

Magne iupiter reſtitue certas mihi ex incertis nunc opes
Ago. Ego quidem meos amores mecũ confido fore. ſed eccas uideo
Ipſas. Pœ. hæccine ſunt meæ filiæ quãtæ e quãtulis iã ſunt factæ:

Quantæ e quantillis

Scin quid eſt. throcæ ſunt cælum ne ſuſtoli ſolem
Mi. Opinor hercle hodie quod ego dixi per iocũ: id euenturum eſſe
Et ſeuerum & ſerium. ut hæ inueniantur hodie eſſe huius filiæ.
Ago. Pol iſtud quidem iam certum eſt: tu iſtos milphio abduce
Intro nos haſce hic præſtolabimur.

Adelphaſiũ. Anteraſtilis meretrices duæ Agoraſtocles adoleſcens. Hanno. Pœnus

Ade. Vit hodie operæpretiũ eius q amabilitati animũ addiceret.

Amabili tas

f Oculis epulas dare. delubꝛ q hodie ornatum eo uiſere uẽit
Deamaui ecaſtor illic ego hodie lepidiſſia mũera meſtriciũ
Digna diua uenuſtiſſima uenere: neq; cõtempli eius opus hodie
Tanta ibi copia uenuſtatũ aderat: in ſuo quæq; loco ſita munde

Venuſtas Arabius Murrhinuſ

Arabius murrhinuſq; omnis odor complebat haud
Sordere uiſus eſt feſtus dies uenus. nec tũ fanũ tantus ibi
Clientarum erat numerus. quæ ad calydoniã uenerãt uenerem.
Certo eni quod quidẽ ad nos duas attinuit: præpotentes pulchræ

Prepotẽtes Potẽtes pacis

Paciſq; potentes ſoror fuimus. neq; ab iuuẽtute ibi in ridiculo
Habitæ quod pol ſoror cæteris oibus factũ ẽ. An. malim iſtuc ita
Aliis uideatur: q̃ uti tute ſoror collaudes. Ade. ſpero equidem
Vt pol ego cum ingeniis quibus ſumus atq; aliæ cognoſco,
Eo ſumus gnatæ genere: ut deceat nos eſſe a culpa caſtas

A culpa caſtas

Pœ. Iupiter q genus colis aliſq; hominũ p quem uiuimus uitalẽ æuum
Q uẽ pœnes ſpes uitæ ſũt hominũ omniũ. da diẽ hũc ſoſpitẽ q̃ſo
Rebus mis agũdis: & q̃bus annos multos carui: quaſq; prima

Mis.

Perdidi paruas: r̃dde his ubertatẽ. iuicte præmiũ: ut cẽ ſciã pietati
Ago. Omnia faciet iupiter faxo nã mihi eſt obnoxius: & me metuit:
Pœ. Tace q̃ſo. Ago: næ lachryma patrue. Ad. ut uolupeſt homini mea
Soror ſi ꝗ agit: cluet uictoria. ſicut hodie nos iter alias præſtitum᷒

Cluet

Pulcritudine. An. ſtulta ſoror es magis q̃ uolo. an uero pulchra
Videre obſecro: ſi tibi illi nõ os oblitum eſt fuligine
Ago. O patrue o patrue mi patruiſſime. Pœ. quid eſt fratris mei gnate

Patruiſſime

Q uid uis expedi. Ago. at enim uolo hoc agas. Pœ. at enim ago
Iſtuc. Ago. patrue mi patruiſſime. Pœ. q̃d ẽ. Ago. ẽ lepida & lauta
Vt ſapit. Pœ. ingenium patris habet: quod ſapit.
Ago. Q uæ res iamdiu ædepol ſapientiam tuã ecquid quẽ abuſa eſt
Nunc hinc ſapit. hinc ſentit. quicquid ſapit meo amore.
Ade. Non eo ſumus genere prognatæ: tã & ſi ſumus ſeruæ ſoror

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Vt deceat facere nos quicq̄:quod homo quiſq̄ irrideat
E mltis maximum. Mulierum uitia
Multa ſunt mulierū uitia.ſed hoc e multis maximū ē cū ſibi nimis
Placet.minuſq; operam ut placeant uiris nimiæ uoluptati ē quod
In extis noſtris portentum eſt ſoror.qdq; haruſpex de ambabus
Dixit.Ago.uelim de me aliquid qd̄ dixerit.Ade.nos fore inuito
Domino noſtro diebus paucis liberas.id ego niſi qd di aut parētes
Faxint:quid ſperem haud ſcio.Ago.mea fiducia hercle haruſpex
Patruelis promiſit ſcio libertatem: quia me amare haud ſcit
Ade. Soror ſequere hac:An.ſequor.Pœ.priuſq̄ abiit ſi uis
Clama has.Ago.niſi piget conſiſtite.Ade.qs reuocat.Ago.q bene
Volt uobis facere.Ad facere occaſio eſt.ſed quis homo eſt.
Ago. Amicus uobis.Ade.qui quidem inimicus nō eſt bonus ē hic homo
Ago. Mea uoluptas.Ade.pol.iſtum malim:q̄ malum.Ago.ſiquidem
Amicicia eſt habenda:cum hoc habendum eſt,Ade.haud precor
Ago. Multa bona uobis facere uult.Ade.bonus bonis benefeceris
Pœ: Gaudio ero uobis.Ade.at ædepol nos uoluptati tibi.
Pœ. Libertatiq;.Ade.iſto precio tuas nos facile feceris.Ag.patrue mi
Ita me di amabunt:ut ego ſi ſim iupiter.iam hercle ego
Illam uxorem ducam:& iunonem extrudam foras ut pudice
Cogitate. Commode
Verba fecit cogitate & cōmode.ut modeſte orationem præbuit
Certo hæc mea eſt:ſed ut aſtu ſum adgreſſus eas.Pœ.lepide
Hercle atq; cōmode:perge etiam tenta rem in pauca confer.
Sitiunt qd̄ ſedent.Ago.quid iſtic.quod faciundū ē:cur nō agim⁹
In liſos uolo nūc tene patrue.Pœ.tu frugi ſi bōæ es.Ago.uin ego
Hāc adprehēdam.Ade.an patruus eſt agoraſtocles tuus hic
Ago. Iam faxo ſcibis nunc pol ego te ulciſcar ꝓbe:nā faxo mea eris ſpōſa
Anteſtare Amplexabo.
Pœ. Ite in ius ne moramini.anteſtare me atq; duce.Ago.ego
Te anteſtabor:poſtea hāc amabo:atq; amplexabo ſed illud
Q uidem uolui dicere:immo dixi hercle quod uolebam:
Pœ. Moramini in ius uos uoco.niſi honeſtiuſt prehendi.
Ade. Q uid in ius uocas nos.quid tibi debemus?Ago.dice illi
Suauium pro offa Oleo tranquilliorem
Ade. Etiam me meæ latrant canes.Ag.ac tu hercle adludiato
Dato.mihi pro offa ſauium.pro oſſe linguam obicito.ita hanc
Canem faciam tibi oleo tranquilliorem.Pœ.ite ſcitis
Ade. Q uid nos fecimus tibi?Pœ.fures eſtis ambæ.Ad.nos ne tibi
Pœ. Vos inq̄.Ago.atq; ego ſcio:Ade.qui id furti eſtis.Ag.nunc
Rogato.Pœ.quia annos multos filias meas cælauiſtis clam me
Atq; equidē ingenuas liberas ſummoq; genere gnatas.
Ade. Nunq̄ me caſtor reperies tu iſtuc probrum penes nos.
Ago. Da pignus ni nunc periures ni ſauium uter utri det.
Periures
Ade. Nihil tecū ago abſcede obſecro.Age.atq; hercle mecū agendū eſt
Nam hic patruus meus eſt.pro hoc mihi patronus ſim neceſſe eſt.
Et prædicabo quo modo uos furta faciatis multa.quoq; modo
Huius filias apud uos habeatis ſeruas:quas uos ex patria liberas
Surruptas eē ſcitis.Ade.ubi ſūt eæ.aut q̄s obſecro ſatis imacerate

Pœ. Q uin eloquar.Ago.cēſeo ergo patrue.Ade.miſera timeo q̄d hoc
Sit negocii mea ſoror ita ſtupida ſie aīmo aſto.Pœ.aduortite aīum
Mulieres primū:ſi id fieri poſſit ne īdigna īdignis di darēt id.ego
Euenire uellem nunc qd̄ boni mihi di dant.uobis uoſtræque matri
Eas dis eſt æquum gratias nos agere ſempiternas:cum
noſtram pietatem approbant
Decorātq; di imortales.uos meæ eſtis ābæ filiæ:& hic cognat⁹ ue
Huiuſce fratris filius.Ade.amabo num hi falſo obiectant (ſter
gaudio nos.Ago.at me
Ita di ſeruent ut hic pater ē ueſter.date manus.Ade.ſalue inſperate
Nobis pater te complecti nos ſine.Pœ.ne cupite atque
expectate.An.pater ſalue
Ambæ filiæ ſumus amplectamur ambe.Ago.quis me amplectetur
Poſtea.Pœ.nūc ego ſum fortunatus.multoꝝ annoꝝ miſerias uūc
Hac uoluptate ſedo.Ade.uix hoc uidemur credere.Pœ.magis qui
Credatis dicā nā uſa nutrix primū me cognouit.Ad.ubi amabo ē
Pœ. Apud hūc eſt.Ad.quæſo q lubet tam diu tenere collum priuſq̄ te
Mihi deſpōderit.Ago.omitto.Ad.ſperate ſalue.omitte ſalte tua
Littera.nolo ego iſtuc:enicam condamus alter alterū ego i neruū Neru⁹ brachialis.
Brachialē quibus nunc in terra melius ē.Ag.eueniūt digna dignis
Tandem huic cupitum contigit o apella zeuxis pictor Apella.
Cur numero eſtis mortui.hic exēplū ut pigeretis nā alios pictores Zeuſis.
Nihil moror huiuſmodi tractare exempla.Pœ.di deæq; omnes Numero
Vobis habeo merito magnas gratias.cū hac me læticia tāta & tātis
Affeciſtis gaudiis.ut meæ gnatæ ad me redirent in poteſtatē meam
Ade. Mi pater tua pietas plane nobis auxilio fuit.Ag.patrue
facito in memoriam
Habeas tuam maiorem filiam mihi te deſpondiſſe.Pœ.memini Habeas in memoriam
Ag. & dotis quid promiſeris.

Antamenides miles.eidem:

I ego minā non ultus fuero ꝓbe:quā lenōi dedi tū ꝓfecto
Me ſibi habeant ſcurræ ludificis caueis ēt me ad prādiū ad ſe
Adduxit ignauiſſimus:ipſe abiit foras.me reliquit
pro atrienſi in ædibus.
Vbi nec leno neq; illæ redeunt.nec quod edā qcq̄ datur pro more: Atrienſis
Parte prādii pignus cœpit abiit foras.ſic dedero xerē militari
Tetigero lenūculū.nact⁹ ē hominē.mina quē argēti circūducerit
Sed mea amica nunc mihi irato obuiam uenire uelim.
Iam pol ego illam pugnis totam faciam ut ſit merulea Meruela
Ita replebo atritate:atrior multo ut ſiet q̄ ægypti:aut qui Atritas
Cortinam ludis per circum ferunt:Anta.teneſis me arte mea
Voluptas:male ego metuo miluos:mala illa beſtia eſt ne forte me Nigri q cortinā ludi p circū ferūt.
Auferat pullum tuū:ut nequeo ſatis te complecti mi pater.
Ant. Ego me moror propemodū:hoc obſonare prādium potero mihi:
Sed quid hoc ē?quid hoc?qd hoc ē?quid ego uideo?quo modo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Cõduplica
tionis.
Puer caupo
nius.

Quid hoc eſt cõduplicationis.quæ hæc eſt congeminatio.
Quis hic homo eſt cum tunicis longis.quaſi puer cauponius.
Satin ego oculis cerno.eſt ne illæc mea amica anteraſtilis.
Et ea eſt certo.iam pridem ego me ſenſi nihili pendier.

Baliolus.

Non pudet puellam amplexari baliolum in media uia.
Iam hercle ego illum excruciandum totum carnufici dabo.

Tunicis de
miſſicus.

Sane genus hoc muliebroſum eſt tunicis demiſiciis
Sed adire certum eſt hanc ad amatricem aphricam.heus tu tibi
Dico tu mulier.ecqd te pudet?qd tibi negocii ẽt ẽ cũ iſtoc dicmi
Pœ. Adoleſcens ſalue.Anta.nolo nihil ad te attinet qd tibi hanc (hi

Hallex

Digito tactio eſt.Pœ.quia mihi lubet.Anta.lubet.Pœ.ita dico
An. Ligula i in malam crucem.tu ne amator audes eſſe hallex uiri?

alliũ ulpicũ

Aut contrectare:qd mares homines amãt.de glupta mena ſarapis
Semicinctum:manſtruga:halagoras.amatũ autem plenior
Alii ulpici quam romani remiges.Ago.nunc tibi adoleſcens
Male an dentes pruriunt:qui huic es moleſtus?an malã rẽ q̃ritas.
Cur non adhibuiſti dũ iſtæc loquereris tympanum nã te cinædum
Eſſe arbitror magis q̃ uirum.Anta.Scin q̃ cinedus ſum
Ite iſtinc ſerui foras efferte fuſtis.Ago.heus tu ſi quid p iocum
Dixi:nolito in ſerium conuertere.An.quid tibi lubido ẽ obſecro
Antamenides loqui inclementer noſtro cognato & patri:nam hic
Noſter pater eſt:hic nos cognouit modo:& hũc ſui fratris filium
An. Ita me iupiter bene amet:benefactum gaudeo:& uolupeſt mihi.
Si qd lenoni obtigit magni mali.cũq; e uirtute uobis fortuna
Obtigit.Ade.credibile ecaſtor dicit.crede huic mi pater
Pœ. Credo.Ago.& ego credo.ſed eccum lenonẽ lycũ bonum uirum
Eccum uideo ſe recipit domum.Pœ.quis hic eſt utrum is
Eſt & lẽo lycus:Ago.i ſeruitute hic habuit duas filias tuas &mihi
Aurifur eſt.Pœ.bellũ hominẽ quem noueris.Ago.rapiamus (hic
Intus.Pœ.minime.Ago.quapropter.Pœ.quia
Iniuriarum multo induci ſatius eſt.

Hermola⁹. Plautinus locus mendoſus circũ feret.hoc modo.Amatum plenior allii ulpici q̃ romani remiges ſcribendum nõ amatum.ſed aman tu.hoc eſt amas ne tu qui allio ui ctitas ul' amas tim.aut ama tim.pro amas tim lr̃a.s.detrita.ut dignu loco pro dignus loco.

Hermola⁹. Vlpicum quod allium punicum græci aphro ſcordon uocant:ut uel mendã in altero uel utrunq; nomen ulpico ſit impoſitũ alioquin anti ſcordon ab excellẽtia uideri poſſet appellatum:ſicut ἀντίχειρ digitus pollex & ἀντίγεος. Cæterũ aphroſcordõ q̃q; punicum ſit allium non tamen ex aphrica magis q̃ a ſpuma quæ aphros uocatur nomẽ traxerit:ut de quo ſtatim dicatur tritũ inq̃t in oleo & acceto mirũ ẽq; tũ increſcat ſpuma

Lycus.Leno.Agoraſtocles.Hãno.Pœ.Anta.miles.
Ly. Ecipitur nemo quidem mea ſententia:qui ſuis amicis
d Narrat recte res ſuas.nã oibus amicis meis id demũ ↄuẽit
Vt me ſuſpẽdã ne addicar agoraſtocli:Ago.leno eam⁹ i ius
Ly.Obſecro te agoraſtocles ſuſpendere ut me liceat.Pœ.leno in ius
Te uoco.Ly.qd tibi mecum autem.Pœ.quia haſce liberas
Ingenuaſq; eſſe filias ambas meas:q̃ ſũt ſurreptæ cũ nutrice puulæ

Adſerere
manum.
Duplũ pro
furto.

Ly. Iam pridẽ equidem iſtuc ſciui.& miratus fui neminem uenire:qui
Iſtas adſereret manu.meæ quidem profecto non ſunt.Anta.leno
In ius eas.Ly.de prandio tu dicis:debetur.dabo.Ago.duplum
Pro furto mihi opus eſt.Ly.ſume hinc qdem.Pœ.& mihi ſupplicis
Multis.Ly.ſume hinc quid lubet.An.& mihi quidem
Minam argenti.Ly.ſume hinc quid lubet
Collo rem ſoluam iam omnibus quaſi baiolus.

Nunquid recuſas contra me.Ago.aduerſum quidẽ.ite igiẽ intro
Mulieres ſed patrue mihi tuam.ut dixiſti mihi:deſponde filiam

Deſpondeo

Pœ. Haud aliter auſim.Ant.bene uale.Ago.& tu bene uale.An.leno
Arabonem hoc pro mina mecum fero.Ly.perii hercle.Ago.imo

Arrabo.

Haud multo poſt i ius ueneris.Ly.quin egomet tibi me addico qd
Prætore opus eſt.uerum obſecro te.ut liceat ſymplum ſoluere
Trecentos philippos:credo conradi poteſt.cras auctiõem faciam

Addico.
Symplum.
Auctionẽ.
faciam.

Ago. Tantiſper quidem ut ſis apud me lignea in cuſtodia.Ly.fiat
Ago. Sequere intro patrue mi.ut hunc feſtum diẽ habeamus hilarem.
Huius malo.& bono noſtro.multum ualete.multa uerba fecimus:
Malum poſtremo omne ad lenonem redit.nunquid poſtremum ẽ
Condimentum fabulæ.ſi placuit plauſum poſtulat comœdia.

Cõdimẽtũ.

Agoraſtocles.Lycus Leno.Hãno Pœ.Adelph.
Anteraſtilis.Antamenides.
Vim rem agitis miles:q lubet patruo meo loqui iclemẽter
q Ne mirere mulieres qd eũ ſequunẽ modo cognouit filias
Suas eſſe has ambas.Ly.hem quod uerbum auris meas
Tetigit.nunc perii.unde hæ perierunt.Ago.demo.
Garthaginenſes ſunt.Ly.at ego ſum perditus illuc ego metui
Semper ne cognoſceret eas aliquis:quod nunc factum eſt
Væ miſero mihi periere opinor duodeuiginti minæ
Qui haſce emi.Ago.& tu ipſe periſti lyce carthaginenſes ſunt
Ly. At ego ſum perditus.Pœ.quis hic eſt utrum is eſt
Nouelle nouellicus in ſeruitute filias habuit duas.Ago.& mihi
Auri fur eſt.Pœ.bellum hominem quem noueris.leno
Rapacem te eſſe ſemper credidi uerum etiam furacem

Rapax.
Furax.

Qui norunt magis.Ly.accedã per ego te tua te gẽua obſecro
Et hunc cognatum:quem tuũ eſſe intelligo.quado boni eſtis
Vt bonos facere addecet facite.& ueſtro ſubueniatis ſupplici.
Iampridem equidem iſtas ſciui eſſe liberas.& expectabam ſi quis
Eas aſſereret manu.nã meæ ꝓrſum nõ ſunt.tũ autẽ tuũ aurum
Reddam:qd apud me eſt.& iuſiurandum dabo:me malitioſe
Nihil feciſſe agoraſtocles.Ago.qd mihi par facere ſit inde tamen
Egomet conſulam omitte genua.Ly.mitto ſi ita ſententia eſt

Omitte ge
nua.

Ago. Heus tu leno.Ly.qd lenonem uis inter negotium
Ago. Vtinã mihi argentum reddas:priuſq̃ in neruum abducere.
Ly. Di meliora faxint.Ago.ſic es tu ideo cœnabis foris
Aurum argentum:collũ:leno ſcias te nunc debere ſimul
Pœ. Quid me hac re facere deceat:egomet mecum cogito.
Si uolo hunc ulciſci:litis ſequor in alieno oppido.
Quantum audiui ingenium & mores eius quo pacto ſient.
Ade. Mi pater ne quid tibi cum iſtoc rei ſiet.te maxime obſecro
An. Auſculta ſoror:i abi diiunge inimicitias cum improbo:

Diiunge ini
micitias.

Pœ. Hoc ageſis leno:quãq̃ meruiſſe te ut pereas:ſcio.
Non experiar tecum.Ago.neq; ſi aurum mihi reddes meum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Leno quando:ex neruo emiſſus compingare in carcerem
Aduorſum animi ſnia.
Ly. Iam autem:ut ſoles:ego pene tibi me purgatum uolo.
Siquid dixi iratus aduorſum animi tui ſententiam:
Id uti ignoſcas quæſo.& cum iſtas inueniſti filias
Ita me di amẽt mihi uoluptatis eſt.Pœ.ignoſco & credo tibi
An. Lẽo tu ãt amicam mihi des facito:aut auri mihi reddas minam
Buccæ an mamæ ma iores.
Ly. Vin tibicinam meam habere.An.nihil moror tibicinam
Neſcias utrum ei maiores:buccæ ne an mammæ ſient
Ly. Dabo quod placeat.Ago.cura.Ly.aurum cras ſat referam tuũ
Ago. Facito in memoria habeas.Ly.miles ſequere me.An.ego
Vero ſequor.Ag.qd ais patrue qũ hinc ire cogitas carthaginem
Nam tecum una ire certum eſt.Pœ.ubi primũ potero illico
Ago. Dum auctionem facto:hic opus eſt aliquot ut maneas dies:
Pœ. Faciam ita ut uis.Ag.ageſis eamus.nos curemus.plaudite.

Plauti.Perſa.

Argumentum.

Roſecto domino ſuos amores toxilus
Emit atque curat leno ut emittat manu
Emeret de predone.
p Raptamqꝫ ui emeret de prædone uirginem
Subornatam.ſuadet ſui paraſiti filia
Intricatum
Atque ita intricatum ludit potans dorpalium
Serui duo Sagariſtio.Toxillus
De amore.
Vi amans egens ingreſſus eſt:princeps in amoris uias.
Excedra. ceruo apro ætolico.
q Superauit ærumnis ſuis ærumnas herculis
Nã cum leone & cũ excedra.cũ ceruo:cũ apro ætolico
Cum auibus ſtymphalicis cum antæo deluctari mauelim
Quam cum amore.ita fio miſer quærendo argento mutuo.
De ſerui officio.
Nec quicq̃ niſi:non eſt:ſciunt mihi reſpondere:quos rogo
Qui hero ſuo ſeruire uult bene ſeruus ſeruitutem.
Næ ædepol illum multa in pectore ſuo conlocare oportet
Quæ hero placere cenſeat præſenti atque abſenti ſuo.
Ego neqꝫ lubenter ſeruio:neqꝫ ſatis ſum hero ex ſententia
Sed q̃ſi lippo oculo me herus meꝰ:manũ abſtinere haud quit tamẽ
Qui mihi iperet:& qn me ſuis negociis præfulciat. Sa. qs illic eſt
Qui contra me aſtat. Tox.quis hic eſt qui contra me aſtat
Similis eſt ſagariſtionis.Sa.toxillus hic quidem meus eſt amicus
To: Is eſt profecto.Sa.eum eſſe opinor.To.congrediar
Sa: Contra aggrediar.To.o ſagariſtio di ament te.Sa.o toxile
Vt uales.
Dabunt di quæ exoptes ut uales.To.ut quæo
Sa. Quid agitur.To.uiuitur.Sa.ſatin ergo ex ſententia.
To. Si eueniunt quæ exopto ſatis.Sa.nimis ſtulte amicis utere
To. Quid iã.Sa.qa iã imperare oportet.To.mihi quidem tu iam
Eras mortuus quia te non uiſitaui.Sa.negocium ædepol
To. Ferreum fortaſſe.Sa.pluſculum ãnũ fui præferratus apud molas:
Tribunus uapularis.To.uetus iam iſtæc militia eſt tua

Præferratꝰ ad molas. Tribunus uapularis.
Sa. Satin tu uſqꝫ ualuiſti.To.haud probe.Sa.ergo ædepol
Palles.To.ſaucius factus ſum in prœlio:ueneris ſagitta
Cupido cor meum tranſfixit.Sa.iam ſerui hic amant:
To. Quid ergo faciam dis ne aduorſer q̃ſi titani cum dis belligerem.
Quibus ſat eẽ nõ queam.Sa.uide mõ ut meæ catapultæ tuũ ne
Catapultæ
Tranſfigãt latus.Lo.baſilice agito eleutheria.Sa.quid iam
To. Quia herus peregre eſt.Sa.ain tu pegre eſt.To.ſicut tibi bene
Baſilico accipere uictu
Eſſe potes.pati.ueni.uiues mecũ:baſilico accipiere uictu.
Sa. Vah iam ſcapulæ pruriunt:quia te iſtæc audiui loqui
To. Sed hoc me unum excruciat.Ca.qd nam id eſt.To.hæc
De ſũma hodie eſt:mea amica ſit ne libera an ſempiternam
Seruitutem ſeruiat?Sa.qd nunc uis ergo.
To. Cum tibi me potis es ſempiternum.Sa.quẽadmodum
To. Vt des mihi nũmos ſexcentos:quos ꝑ capite illius pendam
Reponam
Quos continuo tibi reponam in hoc triduo:aut quatriduo.age
Sis benignus.ſubueni.Sa.qua confidentia rogare tua me
Argentum tantum audes impudens?quin ſi egomet totus ueneam
Pro. Vix recipi potis eſt:quod tu me rogas.nã tu aquã a pumice
Nunc poſtulas qui ipſus ſitiat:To.ſiccine hoc te mihi facere
Sa. Quid faciam.To.rogas:alicunde exora mutuun.Sa.tu fac
Idem quod rogas me:To.quæſiui nuſq̃ repperi.Sa.quæram
In mundo.
Equidem.ſiquis credat.To.nempe habeo in mũdo.Sa.ſi id
Domi eſſet mihi:iam pollicerer.hoc meũ eſt:ut faciam ſedulo
To. Quicquid erit recipe te ad me.Sa.quære tamen.ego item
Reſecro.
Sedulo ſi quid erit iam ut ſcias.To.obſecro te reſecro.
Operam da hanc mihi fidelem.Sa.ah odio me enicas
Morologꝰ.
To. Amoris uitio non meo nunc tibi morologus fio.Sa.at pol
Ego abs te conceſſero.To.iam ne abis.Sa.bene ambulato
Fuas ĩ qõne
To. Sed recipe te q̃ primum potes.caue fuas mihi in quæſtione
Vſqꝫ ero domi dum excoxero lenoni malum.
Excoxero. malum.

Saturio Paraſitus.

Seruo obtineo.
Veterem atqꝫ antiquũ queſtũ malo ſeruo:atqꝫ obtineo
Et cum magna cura colo.nã nũq̃ quiſq̃ meoꝝ maiorum fuit
Paraſitãdo Mures.
Quin paraſitando pauerint uẽtres ſuos.pater.auos.ꝓauos
Abauos.atauos.tritauos quaſi mures ſemp edere alienum cibum.
Neqꝫ edacitate eos quiſq̃ poterat uincere.neque his
Capitones
Cognomentũ duris capitonibus.unde ego hunc quæſtũ obtineo
Quadruplari.
Et maioꝝ locum neque quadruplari me uolo.
Neqꝫ enim decet ſine meo periculo ire aliena ereptum bona.
Neqꝫ illi qui faciũt mihi placent.plane loquor.nam publicæ rei
Cauſa qui cum id facit:magis q̃ ſui quæſti animus induci poteſt
Iniecer manum.
Eum eſſe ciuem & fidelẽ & bonũ.ſed legirupã qdã ne ſdet ĩ publicũ
Dimidiũ:atqꝫ etiã in ea lege adſcribier.ubi quadruplator quẽpiam
Tris uiros.
Inlexit manum.tantidem ille illi ruſus iniiciat manum.
Vt æqua parti ꝓdeant ad tris uiros.ſi id fiat.ne iſti faxĩ uſquam

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Albo recte

Appareant qui hic albo rete aliena oppugnant bona.
Sed ſum ne ego ſtultus qui rem curo publicam.
Vbi ſunt magiſtratus: quos curare oporteat.
Nunc huc introibo: uiſam heſternas reliquias.
Q ui euenerint recte nec ne. num iſuerit
Febris opportune fuerint. nequis obreptauerit.
Sed aperiuntur ædes remorandus eſt gradus.

Toxillus ſeruus. Saturio. Paraſitus.

To. O Mnẽ rẽ inueni. ut ſua ſibi pecunia hodie illã faciat leno
Libertã ſuã: ſed eccũ paraſitũ cuius mihi auxilio eſt opus:
Simulabo q̃ſi nõ uideã. ita eliciã ue℞. curate iſtic uos atq̃
Adoperate oculos: ne mihi moræ ſit quicq̃: ubi ego intro
Aduenero. cõmiſce mulſum: ſtruthea. colutheaq̃ appara.
Bene & in ſtrutheis cõcaleat. & calamũ iniice: iã pol ille hic
Aderit credo cõgerro meus. Sa. me dicit euge. To. lautũ credo
A balineis iã hic adfutu℞. Sa. ut ordine omnem rem tenet
To. Colloræ facite ut madeãt. & colliphia ne mihi incocta detis.
Sa. Rem loquit̃ uerã nihil ſunt crudæ: niſi quas madidas glutias.
Tum niſi cremore craſſo ſocias: colliricũ nihil eſt macrũ illud.
Epicrocon pellucidũ. quaſi iure ſeɔmeſſe. uis decet. colliricum
Nolo i ueſicã quod eat in uẽtrem uolo. To. prope me hic
Neſcio quis loquitur. Sa. o mi iupiter
Terreſtris & epulonus. compellatiuus.
To. O ſaturio opportune aduẽiſti mihi. Sa. mẽdaciũ ædepol dicis
Atq̃ haud te decet: nã eſurio uenio nõ aduenio ſaturio.
To. At ædes: nã iã intus uẽtris fumãt focula. calefieri iuſſi reliqas.
Pernã qdẽ ius eſt apponi frigidã. poſtridie ita fieri iuſſi
Sa. Ecqd hal legis. To. uah rogas. Sa. ſapis multum ad genium
To. Sed ecqd meminiſti here qua de re ego tecũ mentionẽ fecerã.
Sa. Memini ut muræna & conger ne calefierent. nã nimio melius
Oppetunt̃ frigida. ſed quid ceſſamus prœlium cõmittere
Dũ mane ẽ. ois eſſe mortalis decet. To. nimis pene maneſt.
Sa. Mane: quod tu occeperis negociũ agere: id totũ ꝓcedit diem.
To. Q uæſo animũ aduorte hoc enim iam heri narraui tibi:
Tecũq̃ oraui: ut nũmos ſexcentos mihi dares utẽdos mutuos
Sa: Memini: & ſcio: & te me orare & mihi nõ eſſe quod darem.
Nihil paraſitus eſt cui argentũ domi. ideſt
Lubido extẽplo cœpere ẽ cõuiuiũ tuburcinari de ſuo ſi quid
Domi eſt. cynicum eẽ egentẽ oportet paraſitũ probe.
Ampullam: ſtrigilem. ſcaphiũ. ſoccos. pallium. marſupium
Habeat inibi paulũ præſidii. qui familiarẽ ſuã uitam
Oblectet modo. To. iam nolo argẽtum filiam utendã tuã
Mihi da. Sa. nunq̃ ædepol cuiq̃ etiam utendã dedi.
To. Nõ ad iſtoc quod tu inſtimulas. Sa. quid eam uis. To. ſcies
Q uia forma lepida & liberali ẽ. Sa. res itaſt. To. hic leno

Struthea. Coluthea. Congerro. Colliphia. Cremor. Pellucidũ. Epulonus. copellatiu⁹ Eſurio. Saturio. Ventris ſocula. Sapis ad genium. Murina. Conger turbicinari Cynic⁹ egẽs paraſitus.

Hermolaus. Quid ſi mirũ nõ mulſum legat̃ hoc ẽ unguẽtum: itẽq̃ nõ coluthea: ſed coluthra. & enim ficus maturas ĩ com ædia Philemõis ita no ĩan teſtis ẽ Atheneus: ĩ uinũ uero ſtruthea & ficus addi cõſueuiſſe argumenta ſunt cydonites & ſycites a pomis dicta. ſicuti ſtruthea poculi q̃dã genus eſt. cuius mẽtionem Atheneus faciat. Colluta quidam ꝓ collue exponunt. Alii nec coluthra nec colluta ſed collubia hoc eſt bellaria ſcribẽdum cenſẽt. Murmũ uinũ a murina uua. Idem cõmiſce mulſum ſtruthea colluthea q̃ appara bene ut in ſtrutheis concaleat. & calamũ inice nulla myrrhæ ſit mentio: noſcendũ eſt uinũ aromatitẽ ideſt ex aromatis idem uideri cũ murina græci. n. myrũ dicunt: quod nos odoramentũ unguẽtũ ue Iulius pollux. ὁ μυρίνης οἶνος ἔφη μύρῳ κεκραμένος οἱ δὲ τὸν γλυκὺν οὕτως οἴονταί κεκλῆσθαι. ideſt murina uinum eſt myro odore conditum: alii uinum dulce ita nomiuatum arbitrantur.

Neq̃ te nouit: neq̃ gnatã tuã. Sa. me ut quiſq̃ norit.
Niſi ille qui præbet cibum. To. ita eſt. hoc tu mihi repperire
Argentum potes. Sa. cupio hercle. To. tum tu me ſine illam
Vendere. Sa. tun illã uedas. To. imo alium adlegauero.
Q ui uendat. q̃ eſſe ſe peregrinum prædicet. ſicut iſtic leno nondũ
Sex menſes megaribus huc cõmigrauit. Sa. pereunt reliquæ
Poſterius iſtuc tamen poteſt. To. ſcin quã poteſt nunquam
Hercle hodie hic prius edis: ne fruſtra ſis: q̃ te hoc facturum
Q uod rogo adfirmas mihi atq̃ niſi gnatã tecum huc iam
Q uãtum potes: adducis: exigam hercle ego te ex hac decuria
Q uid nunc. qd eſt. qn dicis quid facturus ſis. Sa. quæſo hercle
Me quoq̃ etiam uendas lubet: dum ſaturum uendas.
To. Hoc ſi facturus face. Sa. faciã equidem quæ uis. To. benefacis
Propera. abi domũ. præmonſtra docte præcipe aſtu filiæ
Q uid fabuletur: ubi ſe natã prædicet: qui ſibi parentes fuerint
Vnde ſurrupta ſit. ſed longe ab athenis eſſe ſe gnatã autumet
Et ut adfleat: cum ea memoret. Sa. etiam tu taces
Ter tanto peior ipſa eſt: quã illam tu eſſe uis. To. lepide
Hercle dicis. ſed ſcin qui facias cape tunicam atq̃ zonam.
Et chlamydem afferto: & cauſem quã ille habeat: qui hanc
Lenoni huic uendat. Sa. heu probe. To. quaſi ſit peregrinus
Sa. Laudo. To. & tu tuam gnatã tamen ornatam adduce
Lepide in peregrinum modũ. Sa. π οθευ ornamenta.
To. Abs chorago ſumito: dare debet: præbenda ædiles locauere.
Sa. Iam faxo hic aderunt ſed ego horum nihil ſcio
To. Nihil hercle uero. nam ubi ego argentum accepero
Continuo tu illam a lenone adſerito manu. Sa. ſibi habeat.
Si non extẽplo ab eo abduxero. To. abi & iſtuc cura
Ego puerum uolo mittere ad amicam meam ut habeat
Animũ bonum me eſſe effecturum hodie: nimis longum loquor:

Sophoclidiſca lena. Lẽneſcelene ancilla.

ſ Atis fuit indocte imemori inſipienti dicere totiens
Nimis tandẽ me qdẽ ꝓ barda & ꝓ ruſtica reor habitã
Eſſe abs te. quãq̃ ego uinũ bibo: at mãdata ñ cõſueui ſimul
Bibere. unã eqdem iam ſatis tibi bis ſpectatã cenſueram eſſe
Et meos mores. nam equidem te iam ſector: qn tum hunc annum
Cũ interim credo cuculus ſi in ludũ iret: potuiſſet iam fieri
Vt ꝓbe lr̃as ſciret cũ interim meũ ingeniũ fans non edidiciſti
Atq̃ infans. potin ut taceas. potin ne moneas memini & ſcio
Et calleo: & cõmemini. amas pol miſera id tuus ſcatet animus.
Ego iſtuc placidũ tibi ut ſit faciam. Len. miſer eſt qui amat.
So. Certo is quidem nihil eſt: qui nihil amat qd ei homini opus uita ẽ
Ire decet me heræ obſequens. filia libera mea opera ocius ut ſit
Conueniã hunc toxillũ: eius auris quæ mãdata ſunt. onerabo.

Toxillus ſeruus. Pægnium puer. Sophoclidiſcha.

Decuria. Autumet Cauſeam Choragus. Barda. ad mãdata Cuculus. Fans. memini ſcio Cõmemini

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

To. Atin' hæc tibi ſūt plana & certa. ſati hæc meminiſti & tenes
Pæg. s Melius q̃ qui docuiſti. To. ain uero uerbereū caput.
Pæg. Aio enimuero. To. qd ergo dixi. Pæg. ego recte apud illam
Dixero. To. nō ædepol ſcis. Pe. da hercle pignus ni omnia
Memini & ſcio. To. eqdē ſi ſcis tute: quot habeas hodie
Digitos in manu eo dem pignus tecū. Pe. audacter ſi lubido
Eſt perdere. To. bona pax ſit potius. Pæg. tun igitur ſine me
Ire. To. & iubeo & ſino: ſed ita uolo te curare: ut domi ſis cum ego
Te eſſe illi cenſeam. Pe. faciam. To. quo ergo is nunc.
Peg. Domū uti domi ſim cū illi cenſeas. To. ſcelus tu puer es
Atq; ob iſtā rem ego aliquid te peculiabo.

Peculiabo.

Peg. Scio fidei hercle herili: ut ſoleat ipudicicia opprobari.
Nec ſubigi queant unq̃ ut pro ea fide habeant iudicē
To. Abi mō. Pe. ergo laudabis faxo. To. ſed has tabellas pægniū
Ipſi lēniſſe lenæ fac des. & quæ iuſſi nūciato. So. ceſſo ire ego
Q uo miſſa ſū. Pe. eo ego. To. i ſane ego domū ibo face rē hāc
Cū cura geras: uola curriculo. Pe. iſtuc marinus paſſer p circū

Marin⁹ paſſer p circū

Solet illic abiit hinc itro huc ſed quis hæc eſt quæ me
Aduorſum icedit. To. pægnium hic quidem eſt.
Peg. Sophoclidiſca hæc peculiaris ē eius: quo ego ſū miſſus. So. nullus
Eſſe hodie hoc puero peior phibetur cōpellabo. Pe. cōmorandū ſt
Apud hāc obieci. So. pægniū delitiæ pueri ſalue. qd agis
Vt uales. Pe. ſophoclidiſca di me amabunt. So. quid me
Vtrū. Pe. hercle ſed ſi ut digna es faciant: odio hercle habeant
Et faciāt male. So. mitte male loq. Pe. cū ut digna es dico
Bene nō male loquor. So. qd agis? Pe. fœminā ſceleſtā
Te aſtans cōtra cōtuor. So. certe equidē puerum peiorē
Q uam te noui neminē. Pe. qd mali facio: aut cui male dico
So. Cui pol cūque occaſio ē. Pe. nemo hemo unq̃ ita
Arbitratus ē. So. at pol multi eſſe ita ſciunt. Pe. heia.
So. Heia. Pe. tuo ex ingenio mores alienos ꝓbas. So. fateor
Ergo ꝑfecto: me eſſe ut decet lenonis familiæ.
Satis iā dictū habeo: ſed qd tu cōfitere ut te autumo
Peg: Fatear ſi ita ſim. So. iam abi uiciſti. Pe. abi nūc iā. So. ergo
Hoc mihi expedi quo is. Pe. quo tu. So. dic tu prior
Rogaui. Pe. at poſt ſcies. So. eo ego hinc haud lōge:
Peg. Et qdem ego haud longe. So. quo ergo ſcelus:
Peg. Niſi ſciero prius ex te: tu ex me nūq̃ hoc qđ rogitas ſcies:
So. Nūq̃ ecaſtor hodie ſcibis: prius q̃ ex te audiuero
Peg. Ita ne ē. So. ita ne ē. Pe. mala es. So. ſceleſtus. Pe. decet me
So. Me quidē haud decet. Pe. q̄d ais certū eſt celare quo iter
Facias peſſuma. So. offirmaſti occultare quo te imittas
Peſſume. Pe. par pari reſpondes: dicito: abi iam quando
Ita certa res ē: nihilo facio ſcire ualeas. So. aſta. Peg. at ꝓpero
So. Et pol ego ire. Pe. ecquid habes. So. ecquid tu. Pe. nihil equidem

So. Cedo manum ergo. Pe. eſt ne hæc manus. So. ubi illa altera eſt
Furtifica læua. Pe. domi; eccam huc nullā attuli. So. hēs neſcio qd
Peg. Ne me attrecta ſubigatrix. So. ſin te amo. Pe. male operam
Locas. So. qui. Pe. quia enim nihil amas: cū ingratū amas.

Subigatrix
Maleoperā locas.

So. Tempori hanc uigilare oportet formulam: atq; ætatulam.
Ne ubi capillus uerſipellis fiat: fœde ſemper ſeruias

Capillus uerſipellis.

Tu qdem haud etiam es octoginta pondo. Pe. at confidentia
Illa militia militatur multo magis q̃ pondere.
So. Atq; ego hanc nūc operā perdo. Pe. qd iā. So. qa peritis prædico
Peg. Sed ego ceſſo. So. mane. Pe. moleſta es. So. ergo quoq; niſi ſcio
Q uo agas te. Pe. ad uos. So. & pol ego ad uos. Pe. qd eo. So. quid
Id ad te attinet. Pe. enim nō ibis nunc uiciſſim: niſi ſcio
So. Odioſus es. Pe. lubet nūq̃ hercle iſtuc exterebrabis tu
Vt ſis prior q̃ ego ſiem. So. malitia certare tecū miſeria eſt:

Viciſſim
Exterebrabis.

Peg. Merx tua mala eſt. So. quid ē quod metuas. Pe. idem iſtuc ꝙ tu:
So. Dic ergo. Pe. ne hoc cuiq̃ homini edicerē omnes muti ut loquerēt
Prius edictū eſt magnopere mihi nec cuiq̃ homini
Crederē. oēs muti ut loquerent prius hoc q̃ ego. So. at tu hoc face
Fide data credamus. Pe. noui omnes ſunt lenæ leuifidæ.

Leuifidæ

Neq; tippulæ leuius pondus ē q̃ fides lenonia. So. dic amabo

Tippula.

Peg. Dic amabo. So. nolo ames. Pe. facile impetras. So. tecum habeto
Peg. Et tu hoc taceto. So. tacitū erit. Pe. celabitur: So. toxilo
Has fero tabellas tuo hero Pe. abi. eccillum domi at ego hanc
Ad lēniſſe lenē tuam heram obſignatam abietem:
So. Q uid iſtuc ſcriptū. Pe. iuxta tecum ſi tu neſcis. neſcio niſi fortaſſe
Blāda uerba. So. abeo. Pe. at ego abiero. So. ambula.

Sagariſtio ſeruus.

Oui opulēto inclyto: ope gnato: ſupremo ualido uiri potēti
i Opes: ſpes: bonas copias. cōmodāti lubēs uitulorq; merito.
Q uia meo amico amiciter hanc cōmoditatis copiam

Vitulor
Amiciter

Danunt argēti minuti: uti egenti opem afferam

Danunt.

Q uod ego nō magis ſomniabam: neq; opinabar. neq; cenſebam:
Num herus meus ad me iā miſit: domitos boues uti ſibi mercarer.
Eam fore mihi occaſionē. ea nunc quaſi decidit de cælo. dedit
Argentū. nam ibi mercatū dixit eſſe die ſeptimi: ſtultus qui hoc
Mihi daret argentū. cuius ingeniū nouerat. nā hoc argentū
Alibi abutar: boues quos emerē: non erant: nūc & amico meo
Proſperabo: & genio meo multa bona faciam. diu quod bene

ꝓſperabo.

Erit: die uno abſoluam. tax tax tergo erit meo. non curo
Nunc amico bobus domitis mea ex crumena largiar.
Nā id demū lepidū ē. triparcos hoīes uetulos auidos aridos
Bene admordere qui alienū ſeruo obſignant cū ſale.

Triparci.

Virtus ē ubi occaſio admonet diſpicere: qd faciet mihi.
Verberibus cedi iuſſerit: compedes imponi uapulē
Ne ſibi me credat ſupplicē fore. ne illi mihi iam nihil noui

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS

Offerri poteſt. quin ſim peritus. ſed toxili puer pægniũ eccũ.

Pægnium puer. Sagariſtio ſeruus.

Penſũ meũ.
Enſum meũ quod datunſt confeci nunc
p Propero domum. Sa. mane & ſi properas
Pægnium auſculta. Pe. emere oportet quem tibi
Obedire uelis. Sa. aſta. Pe. exhibeas moleſtiam ut opinor
Siquid debeam. Sa. q̃ nunc ſic tam es moleſtus. Pe. ſcelerate
Etiam reſpicis. Sa. ſcio ego quid ſis ætatis. Pe. eo iſtuc.
Maledictũ ĩpune auferes. Sa. ubi toxilus eſt tuus herus
Vlmitriba.
Peg. Vbi illi libet: neq; te cõſulit. Sa. etiã ne dicis ubi ſit uenefice.
Peg. Neſcio inquã ulmitriba. Sa. maledicis maiori.
Serua opa. lĩgua libera
Peg. Prior promeritus: perpetiare. ſeruã. operam. linguam
Liberã herus me iuſſit hře. Sa. dicis ne mihi ubi ſit toxilus.
Os precide. Morticine.
Peg. Dico ut perpetuo pereas. Sa. cedere hodie tu reſtibus.
Peg. Tua quidẽ cucule cauſa. nõ hercle ſi os perciderim tibi.
Metuã morticine. Sa. uideo ego te iam incubitatus es.
Peg. Ita ſum. qd id attinet ad te. at nõ ſum ita uita gratis
Sa. Confidens. Peg. ſum hercle uero. nã ego me confido
Liberũ fore tu te nunq̃ ſperas. Sa. potin ut
Vadatur
Moleſtus ne ſies. Pe. quod dicis facere nõ quis
Sa: Abi in malam rem. Pe. ut tu domũ nam ibi tibi parata
Præſtoſt. Sa. uadatur hic me. Pe. utinã uades deſint
In carcere ut ſis. Sa. quid hoc. Pe. quid eſt
Sa. Etiam ſcelus male loquere. Pe. tandem ut liceat
Cũ ſeruus ſis ſeruũ tibi maledicere. Sa. ita ne ſpecta
Q uin dedero. Pe. nihil iã nihil habes. Sa. di deæq; te oẽs perdant
Niſi hodie: ſi prehẽdero: defigam in terram colaphis.
Peg. Amicus ſum: eueniant uolo tibi quæ optas: atq; id fiat. tũ me
Defigas te cruci ipſũ ꝓpediem adfigent alii. Sa. qn te di deæq;
Scis quid hinc porro dicturus fuerim: nil linguæ moderari queã
Bilinguis
Potin abeas. Pe. abigis facile nã umbra mea intus uapulat
Sa. Vt iſtũc di deæq; perdant: tanq̃ proſerpens beſtia bilinguis
Et ſceleſtus hercle illũ abiiſſe gaudeo. fores aperite: ecce autẽ
Q uẽ cõuenire maxime cupiebam egreditur foras.

Toxillus. Sagariſtio ſerui. ii. Sophoclidiſca ancilla.

To. Aratũ iam eſſe dicto: unde argentũ ſit futurũ iubeto.
p Habere animũ bonũ. dic me illã amare multũ: ubi ſe adluat
Aprugnis Callus.
Ibi me adluat quæ dixi ut nũciares ſatin ea tenes. So. magis
Calleo q̃ aprugnũ callũ callet. To. ꝓpera abi domum
Subnixis alis.
Sag. Nunc ego huic graphice facetus fiam ſubnixis alis me inferam
Anſatus.
Atq; amicibor glorioſe. To. ſed quis hic anſatus ambulat.
Cõſecrabor
Sag. Magnifice conſecrabor. To. ſagariſtio hic quidem: ſed quid
Valetur.
Agitur ſagariſtio ut ualetur ecquid quod mãdaui tibi eſt ne
In te ſpeculæ. Sa. adito uidebiť factum. uola. uenito. ꝓmoueto.
Vomica.
Tox. Q uid hoc id in collo tibi tumet. Sa. uomicaſt. preſſare parce.

Nã ubi qui mala tetigit manu dolores cooriuntur.
To. Q uãdo iſtæc innataſt tibi. Sa. hodie. To. ſecari iubeas.
Sag. Metuo ne imaturã ſecem: ne exhibeat plus negocii.
Tox. Inſpicere morbum tuũ lubet. Sa. abi atq; caueſis a cornu
Caue a cornu.
Tox. Q uid iã. Sa. qa boues bini hic ſũt ĩ crumena. To. emitte ſodes
Ne enicet fames inire paſtũ. Sa. enĩ metuo: ut poſſim ĩbubilem
Bubile.
Reiicere ne uagẽtur. To. ego reiiciam. Sa. habe animũ bonum
Crediť. cõmodabo. ſequere hac ſis. argẽtum hic eſt quod
Me dudũ rogaſti. To. quid tu ais. Sa. dominus me boues
Mercatũ eretriã miſit. nunc mihi eretria erit hæc tua domus
Tox. Nimis tu facete loquere. atq; ego omne argẽtum tibi actutum
Incolume redigam. nã iam omnes ſycophantias inſtruxi &
Cõparaui quo pacto ab lenone auferã hoc argẽtũ. Sa. tãto melior
Tox. Et mulier ut ſit libera. atq; ipſe ultro det argentum:
Sed ſequere me: ad eã rem uſus eſt tua mihi opa. Sa. utere ut uis
Vſus eſt.

Paraſitus. Virgo Perſa.

Væ res bene uortãt mihi & tibi & uẽtri meo: perẽnitatiſq;
Supereſit. Suppetat Supſtitet
q Adeo huic ꝑpetuo cibo ut mihi ſupereſit: ſuppetat: ſupſtitet
Seq̃re hac mea gnata mecũ dis uolẽtib': cui rei opa deť ſcis.
Tenes: intelligis: cõmunicaui tecũ conſilia mea. ea cauſa ad hoc
Scis tenes: intelligis.
Exẽplũ te exornaui ego. uẽibis tu hodie uirgo? Vir. amabo mi pť
Q uanq̃ libenter eſcis alienis ſtudes: tui ne uẽtris cauſa filiam
Vendis tuã. Pa. mi᷑ quin regis philippi cauſa: aut attali
Te potius uendãq̃ mea: quæ ſis mea. Vir. utrum tu pro
Ancilla me habes: an pro filia? Pa. utrũ hercle magis in uẽtris
Rem uidebitur. meũ opinor ĩperiunſt in te nõ in me
Tibiſt. Vir. tua iſtæc poteſtas ẽ pater: uerũtamen
Q uãq̃ res noſtræ ſunt pater pauperculæ. modicæ: & modeſtæ
Melius ẽ tamẽ ita uiuere. nã ubi ad pauptatẽ imigrant infamiæ
Sublæſtior
Grauior pauptas fit. fides ſublæſtior. Pa. eniuero odioſa es
Vir: Nõ ſum neq; me eẽ arbitror cũ praua natura eẽ te percipio pater
Nã inimici famã nõ ita ut nata ẽ. ferunt. Pa. ferant eantq;
In maximã malã crucẽ: nõ ego inimicitias omnis pluris exiſtimo
Q uã menſa inanis nũc ſi apponatur mihi. Vir. pater hominũ
Immortalis eſt fama. etiã tum uiuit: cũ eſſe credas mortuã.
Pa. Q uid metuis. Vir. Metuo hercle uero: ſenſi ego compluries.
Pa. At ne quiq̃ ne uis. meo modo iſtud potius fiet q̃ tuo fiat
Q uæ hæ res ſunt. Vir. cogita hoc uerbũ pater. herus ſi minatus ẽ
Malũ ſeruo ſuo: tãetſi id futu᷑ nõ eſt: ubi captũſt flagrum:
Dũ tunicas ponit: quãta afficitur miſeria. ego nũc quod
Nõ futurũſt formido tamen. Pa. uirgo atq; mulier nulla
Erit: qn ſit mala quæ præter ſapiet q̃ placet parẽtibus.
Vir. Virgo atq; mulier nulla erit: qn ſit mala: quæ reticet ſiqd
Fieri puorſe uidet. Pa. malo cauere meliuſt te. Vir. at ſi nõ
Licet cauere quid agã: nã ego tibi cautũ uolo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Pa. Malus ne ego ſū. Vir. nō es neq; me dignū ſt dicere. ueꝝ ei
Rei operā do ne alii dicāt qbus licet. Pa. dicat quod
Quiſq; uult: ego de hac ſentētia nō demouebor. Vir. at
Meo ſi liceat modo ſapiēter potius faciā q̄ ſtulte. Pa. libet
Lubere ꝑ me tibi. Vir. licere itelligo ueꝝ libere: haud liceat
Si lubeat mihi. Pa. futura es dicto obediens an non patri
Vir. Futura. Pa. ſcis nam tibi quæ præcepi omnia & id ut
Surrupta fueris. Vir. docte calleo. Pa. & q parentes fuerint
Vir. Habeo in memoria: neceſſitate me mala ut fiam facis.
Veꝝ uideto: me ubi uoles nuptum dare ne hæc
fama faciat repudioſas nuptias

Repudioſæ nuptiæ.

Pa. Tace ſtulta. nō tu nunc hominū mores uides. quoiuſmodi hic cum
Mala fama facile nubitur. dū dos ſit. nullum uitium uitio uortitur.

Nubitur

Vir. Ergo iſtuc facito ut ueniat in mētem tibi. me eſſe indotatam.
Pa. Caueſis tu iſtuc dixeris. pol deū uirtute & maioꝝ meum

Meum.

Ne te indotatā dicas cui dos ſit domi. libroꝝ ecce illū habeo plenū
Soracū. ſi hoc accuraſſis. lepide cui rei operam damus. dabūtur
Dotis tibi īde ſexcēti logi atq; attici oēs. nullum ſiculū acceperis

Logi attici Siculum

Cū hac dote poteras uel mēdico nubere. Vir. quin tu me ducis
Si quo ducturus pater uel tu me uēde: uel face. quod tibi lubet.
Pa. Bonū æquūque oras. ſequere hac. Vir. dicto ſum audiens

Dordalus leno.

Q Vid nam eſſe acturū hunc dicam uicinū meum:
Qui mihi iuratus eſt ſeſe hodie argentum dare.
Quod ſi non dederit. atq; hic dies præterierit.
Ego argētum ille iuſiurandum amiſerit.
Sed ibi cōcrepuit fores quiſnam egreditur foras.

Toxilus ſeruus. Dordalus leno.

To. Vrate iſtuc intus iā. ego domū me recipiā. Do. toxille qd agit
To. c Eo lutum lenoniū cōmixtū. eo ſterquilinium publicum:
Impure ihōeſte. i iur̄ i lex. iur̄ labes populi. pecūiæ accipiter

Sterqliniū pecuniæ accipiter. Impuritie'.

Auide. atq; iuide. procax. rapax. trahax. trecentis uerſibus
Tuas ipuritias loqui nemo poteſt accipin argentum. accipe ſis
Argentum impudens. teneſſis: argen tum etiam tu argētum tenes
Poſſum te facere ut argentum accipias. lutum qui niſi iurato
Mihi nihil auſus credere. Dor. ſine reſpirare me tibi ut
Reſpondeam uir ſūme populi ſtabulum ſeruitricium
Scortoꝝ liberator. ſubiculum flagri. cōpedum tritor.
Piſtrinoꝝ ciuitas pereniſerue. lurco. edax. fugax. furax.

Stabulum ſeruitriciū. Subiculū flagri Lurco.

Cædo ſis mihi argentum. argētum inq̄ cedo. quin tu mihi
Argentum reddis. nihil ni te pudet leno te argentum poſcit:
Solita ſeruitus: pro liberanda amica ut omnes audiant
To. Tace obſecro hercle ne tua uox ualide ualet. Dor. referundæ ego
Habeo linguā natā gratiæ. eodē mihi precio ſal perhibet quo tibi
Niſi me hæc defēdet. nunq̄ delinquet ſalē. To. iam omitto

Iratus eſſe. id tibi ſuccēſui: qa te negabas credere argentum mihi.
Dor. Miꝝ quin tibi ego crederem: ut idem mihi faceres: quod partim
Faciunt argentarii. ubi quid credideris citius extēplo a foro
Fugiunt. q̄ ex porta ludis cum emiſſuſt lepus:
To. Cape hoc ſis. Dor. quin das. To. nummi ſexcenti hic erunt probi
Numerati. fac ſit mulier libera atq; huc continuo adduce. Dor. iam
Faxo hic erit. non hercle cui nunc hoc dem ſpectandum ſcio.
To. Fortaſſe metuis iam a foro argentarii abeunt. quā in curſu rotula
Circunuortitur. abi iſtac aduorſis angiportis ad forum.

Angiportu.

Eadem iſta hæc facito mulier ad me tranſeat per hortum. Dor. iā
Hic faxo aderit. To. at ne propalam. Dor. ſapienter ſane.
To. Supplicatū cras eat. Do. ita hercle uero. To. dū ſtas reditū opor(tuit.

Toxillus.

I quam rem accures ſobrie aut frugaliter
ſ Solet illa recte ſub manus ſuccedere
Atq; ædepol firme ut qſq; rem accurat ſuam

Sub manus ſuccedit.

Sic ei procedit. poſt principio deniq; ſi malus
Aut nequanſt: male res uertunt: quas agit
Sin autem frugiſt eueniunt frugaliter
Hanc ego rem exorſus ſum facete & callide
Igitur prouentura bene confido mihi.
Nunc ego lenonem ita hodie intricatum dabo:

Intricatum

Vt ipſus ſeſe qua ſe expediat neſciat.
Sagariſtio heus exi. atque educ uirginem:
Et iſtas tabellas quas conſignaui tibi.
Quas tu attuliſti mihi ab hero meo uſq; e pſia.

Sagariſtio. Toxillus ſerui duo.

Sa. Vnquid moror. To. euge euge ornatus baſilice
n Teatrum lepida condecora ſchema

Schema.

Tum hanc hoſpitam. at trepidula ut graphice decet
Sed ſatin eſtis meditati. Sa. Tragici & comici
Nunq̄ æque ſunt meditati. T. lepide hercle adiuuas
Sa. Age illuc aſpice de procul in conſpectum. T. tace

De procul.

Vbi cum lenone me uidebis conloqui.
Id aderit adeundi tempus non agite uos.

Dordalus leno. Toxillus ſeruus.

Vi homini di propitii ſunt. aliqd obiiciunt lucri
c Nam ego hodie compendi feci. non panes in dies
Ita ācilla mea q̄ fuit hodie ſua nunc eſt argento. uicit
Iam hodie. alienum cœnabit nihil guſtabit de meo.
Sum ne prob⁹. ſum lepidus ciuis: q atticā hodie ciuitatē maximā
Maiorē feci: atq; auxi ciui fœmina. ſed ut & ego hodie fui benignus
Et ego multis credidi. nec ſatis a quoq̄ hoie accepi: ita ꝓrtū credebā
Omnibus. nec metuo qb⁹ credidi hodie: neqs mihi i iure abiuraſſit
Bon⁹ uolo iā ex hoc die eē. qd neq; fiet: neq; fuit. T. hūc ego hoiem

Abiura To. Bon⁹ leno.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Trāſenna.

Beroald⁹. Traſenna extētus eſt funis. Saluſtius Traſenna demiſſum uictoriæ ſimulachrum cū machinato ſtrepitu tonitruū coronam metello imponebat iducit hic Plautus ſeruū circūuenturū lenonē ductu rūq; in trāſennā tanq̄ laqos ex fune fraudulēter intenderit eodem ſignificatu ī bacchidib⁹ uſus eſt: mihi apte colligitur traſennā ſignificare decipulū & laqueum ad decipiēdum cōcumatū. Traſenna pro feneſtra accipitur apd̄ Ciceronē libro primo de oratore ita ſcribētē. Quaſi per traſennā ſi pretereuntes ſtrictim aſpexim⁹ ex uerbis Saluſtii Traſenna funem ſignificari dixim⁹. Nonius ea allegās ꝑ feneſtra accipit. Seruius illud enarrans. Volucrē traiecto in fune columbam traiecto pro extēto expoſuit. ſubiūgēs ait: unde Traſēna dicitur extētus funis citās Saluſtiū teſtem.

Hodie i tranſennā doctis ducā dolis. itaq; huic inſidiæ paratæ
Sunt probe aggrediar uirum. quid agis. cedo unde agis te
Dordale? D. credo tibi di dent quæ uelis. T. eo an iā manu emiſiſti
Mulierem. D. credo epol credo inq̄ tibi. To. iam libera eſt
Enicas. D. quin tibi me dico credere. To. dic bona fide. iā libera eſt
Do. I i ad foꝝ ad prætorem. exquire ſi quidem credere mihi non uis
Libera inquam eſt ecquid audis? To. at tibi di benefaciāt omnes.
Nunq̄ enim poſthac tibi nec tuoꝝ quod nolis uolam. Dor. abi
Ne iura ſatis credo. To. ubi nunc tua libertaſt.
Do. apud te. T. ain apud me eſſe.

Inſtat a me

Do. Aio inq̄. apud te ē inquam. To. ita me di ament. ut ob iſtam rem:
Tibi multa bona inſtant a me. nā eſt res quædā quam occultabam
Tibi dicere. nūc eam narrabo. unde tu pergrāde lucrum facias.
Faciam ut mei memineris dū uita uiuas. Do. benedictis
Tuis benefacta aures meæ auxilium expoſtulant. To. tuum
Promeritunſt. merito ut faciam: & ut me ſcias eſſe facturum
Tabellas tēe has. pellege. Do. hæ qd ad me. To. imo ad te attinēt:

Dudum.

Et tua refert: nā e pſia ad me adlatæ modo ſunt iſtæ a meo domino
Do. Quādo. To. haud dudū. Do. qd iſtæc narrāt. To. ꝑcūctaī ex ipſis

Recitato

Ipſæ tibi narrabunt. Do. cædo ſane mihi. To. at clare recitato.
Do. Tace dum pellego. To. haud uerbū faciam. Do. ſalutē dicit toxilo
Timarchides & familiæ omni ſi ualetis gaudeo ego ualeo.
Recte & rem gero: & facio lucrum: neq; iſto redire hís octo
Poſſū mēſibus. itaq; hic ē quod me detinet negocium. eleuſipolim
Perſæ cœpere urbem in arabia: plenam bonaꝝ rerum: atque
Antiquum oppidum: ea comparatur præda: ut fiat auctio
Publicitus: ea res me domo expertem facit. operam atq; hoſpitium
Ego iſti præhiberi uolo. qui tibi tabellas affert. cura quæ is uolet.

Ad meam rem refert.

Nā is mihi honores ſuæ domi habuit maxumos. D. qd id ad me.
Aut ad meam rem refert: perſæ quid rerum gerant
Aut quid herus tuus. To. tace ſtultiloque neſcis quid inſtet boni

Facula lucrifica.

Nequicq̄ tibi fortuna faculam lucrificam allicere uolt:
Dor. Quæ iſtæc fortuna lucrifica eſt. To: iſtas: quæ norunt: roga:
Dor. Ego tantūdem ſcio quātum tu. niſi quod pellegi prior.
Sed ut occepiſti: ex tabellis noſcerem: To: bene me mones:
Fac ſilentium. nunc ad illud uenies: quod refert tua.

Arabia penitiſſima

Dor. Iſte qui tabellas adfert adduxit ſimul forma expetenda
Liberalem mulierem furtiuam: aduectam ex arabia penitiſſuma:

Mancipio.

Eam te uolo accurare: ut iſtic ueniat. ac ſuo periculo is emat
Qui eam mercabitur. mancipio neq; ꝑmittet. neque quiſq̄
Dabit probum & numeratum argentum ut accipiat face
Hæc cura: & hoſpes cura ut curetur. uale.
To. Quid igitur poſtq̄ recitaſti quod erat ceræ creditum:
Iam mihi credis. Do. ubi nunc illeſt hoſpes. qui haſce attulit.
To. Iā hic credo aderit. accerſiuit. illa mādauit. Do. nihil mihi opus ē

Lites. Tricæ.

Litibus: neq; trichis. quamobrē ego argentū numerē foras
Niſi mancipio accipio. qd eo mihi opus mercimonio

Matula.

To. Tacen an non taces. nunq̄ ego te tam eſſe matulam credidi:
Quid metuis. Do. metuo hercle uero ſenſi ego iam cōpluries
Neq; mihi haud imperito eueniet tali ut in ludo hæream.
To. Nihil pīcli uidet. Do. ſcio iſtuc. ſed metuo mihi. To. mea qdē
Iſtuc nihil refert. tua ego refero gratia ut tibi recte

Cōciliādi.

Conciliādi primo facerem copiam. Do: gratiam habeo
Sed te de aliis: q̄ alios de te ſuauius eſt fieri doctos. To. nequis
Vero ex barbaria penitiſſuma perſequatur. etiam tu illam
Deſtinas. Dor. uideam modo mercimonium. To. æqua dicis
Sed optume eccū ipſe adducit hoſpes ille: qui
Has tabellas attulit. Do. hiccine eſt. To. hic eſt
Dor. Hæccine illaſt furtiua uirgo. To. iuxta tecum æque ſcio.

Cōteptim.

Dor. Niſi qui aſpexi equidē ædepol liberaliſt quiſquis es
Sat ædepol concinna facie. To. ut cōtemptim carnufex
Taciti cōtemplemur formam. Do. laudo conſilium tuum
Sagariſtio: Perſa uirgo: Toxillus ſerui duo Dordalus lēo

opiperæ.

Sa: Atin athenæ tibi uiſæ fortūatæ: atq; opipæ. Per. ui bis ſpeciē
s Vidi hominum mores proſpexi parum.
To. Nunqd in principio ceſſauit uerbum docte dicere?
Dor. Haud potui etiam in primo uerbo perſpicere ſapientiam.

oppidum munitum.

Sa. Quid id: quod uidiſti: ut munitum muro tibi uiſunſt oppidū:
Per. Si incolæ bene ſunt morati: pulchre munitū arbitror
Perfidia. & peculatus ex urbe: & auaritia ſi exulant.
Quarta inuidia: quinta ambitio: ſexta obtrectatio
Septimum periurium. To. euge. Per. octaua indiligentia.
Nona iniuria: decimū quod peſſimū adgreſſu ſcelus
Hæc niſi unde aberunt: cētuplex murus rebus ſeruādis paꝝ ſit:
To. Quid ais tu? Dor. qd uis? To. tu in illis es decem ſodalibus.
Te in exiliū ire hinc oportet. Dor. qd iam? To. quia piurus es.
Dor. Verba quidē haud idocte fecit. To: ex tuo inq̄ uiult. eme hanc
Dor. Aedepol q cū hanc magis cōtēplo magis placet. To. ſi hāc emeris
Dii imortales: nullus leno te alter erit opulentior

Euortes fūdis.

Euortes tuo arbitratu homines fundis: familiis:
Cum optimis uiris rem habebis: gratiam cupient tuam.
Venient ad te cōmeſſatum. Dor. at ego intromitti

occētabūt.

Hac enim illi noctu occentabūt hoſtium: exurent fores.
To. Proinde tu tibi iubeas cōcludi ædes foribus ferreis:
Ferreas ædes cōmutes. limina indas ferrea: ferream ſeram
Atq; anulū: ne ſi ferro parſeris ferreas tute tibi impingi
Iubeas craſſas compedis. Dor. in malū cruciatum i ſane.
To. Hanc eme atq; auſculta mihi. Do. modo ut ſciā quāti indicet:
To. Vin huc uocem. Do. ego illo acceſſero. To. quid ais hoſpes.
Sag. Venio adduco hanc: ut dudum dixeram. nā heri i portū noctu

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nauis uēit uenire hâc uolo:ſi pōt.ſi nō poteſt:ire hic uolo
Q uātū poteſt.Do.ſaluus ſis adoleſcens.Sa:ſiquidē hanc
Vedidero precio ſuo.To.atq aut hoc ēptore uēdes pulchre:
Aut alio nō potes.Sa.es ne tu huic amicus.Do.tāquam
Di omnes qui cælum colūt.To.tum tu mihi es inimicus certus:
Nam generi lenonio nunq̄ ullus deus tam benignus fuit.
Q uin fuerit propitius.Sa.hoc age opus ueſt hæc tibi empta:
Dor. Si tibi ueniſſeſt opus mihi quoq; empta ē.ſi tibi ſubiti nihil ē:
Tantūdeſt mihi.Sa.indica fac preciū.Do.tua merx eſt.
Tua indica tio eſt.
Tua indicatio eſt.To.æquū hic curat.Sa.uin bene emere:
Dor. Vin tu pulchre uendere.To.ego ſcio hercle utrūq; uelle:
pgnariter. Mancupio
Dor. Age:indica prognariter.Sa.prius dico hanc mancupio
Nemo tibi dabit.iam ſcis.Do.ſcio indica minimo daturus.
Ad rem re ferunt.
Sa: Q ui ſis:qui duci queat.To.tace tace nimis tu quidem hercle
Homo ſtultus es pueriliter.Dor.quid ita.To.quia enim te
Ex puella prius pcontari uolo:quæ ad rē referunt.Dor.& q
Hercle tu me monuiſti haud male.uideſis ego ille doctus leno
Pene in foueā decidi:niſi hic adeſſet.quātū ē adhibere hominē
Amicū ubi qd geras.To.quo genere:aut qua in patria ſit nata:
Aut quibus parentibus.ne temere hanc emiſſe
dicas ſuaſu atq; impulſo meo.
Niſi moleſtum ē.pcontari hanc paucis hic uult.Sa.maxime
Suo arbitratu.Dor.quid ſtas abi tute:atq; ipſe itidē roga
Vt tibi pcontari liceat:quæ uelis & ſi mihi dixit dare
Poteſtatem eius.ſed ego te malo tamen eum ipſe adire ut
Ne cōtemnat te ille.To.ſatis recte mones hoſpes.uolo
Ego hanc percontari.Sa.a terra ad cælum quid lubet.
To. Iube dū ea huc accedat ad me.Sa.i ſane.ac morē illi gerē
Percontare exquire quid uis.Dor.age age nunc tu impera
Auſpicato liquidum.
Vide ut īgrediare auſpicato.To.liquidū ē auſpiciū
Tace cōcede ſis iam ego illam adducam.Dor.age
Vt rē eſſe in noſtram putas.To.ſequere me adduco hanc.
Siquid uis ex hac percontarier.Do.enim uolo te adeſſe.
To. Haud poſſum:quin huc operam
Dem hoſpiti cui herus iuſſit:qd hic.ſi nō uult me adeſſe una:
Sa. Immo ī modo.To.ego do tibi operam.Do.tibi ibidem
Das:ubi tu tuū amicum adiuuas.exquire.To.heus tu
Aduigila.Per.ſatis eſt dictum.quanq̄ ego ſerua ſum:ſcio ego
Officium meū:ut quæ rogitet uera.ut accepi.eloquar
To. Virgo hic homo probus ē.Per.credo.To.nō diu apud hunc
Seruies.Per.ita pol ſpero ſi parentes facient officium ſuum
Dor. Nolo ego te mirari ſi nos ex te percontabimur
Aut patriā tuā aut parentes.Per.cur ego id mirer
Cata. Callida.
Mi homo:ſeruitus mea mihi interdixit nequid mirer
Malū meum.To.di iſtam perdant ita cata eſt & callida.

Cor. Lucride.
Habet cor quā dicit quod opuſt.Dor.quid nomen
Tibi ē.To.nūc metuo ne peccet.Per.lucridi nomē ī patria fuit
To. Nomen atq; omen quātiuis ē precii.quin tu hanc emis
Nimis pauebā ne peccaret:expediuit:Do.ſi te ema mihi quoq;
Lucridē confido fore te.To.tu ſi hanc emeris nūquam
Menſis uer tens.
Hercle hunc mēſem uertētem credo ſeruibit tibi.
Dor. Ita uelim qdem hercle.To.optata ut cōueniant operā addito
Nihil adhuc peccauit etiam.Dor.ubi tu nata es.Per.ut mihi
Mater dixit in culina in angulo ad leuam manū
To. Hæc erit tibi fauſta meretrix:nata eſt in callido loco
Vbi rerū omnium bonaꝝ copia eſt ſæpiſſime.
Tactus eſt leno.qui rogaret ubi nata eſſet diceret
Lepide luſit.Dor.at ego patriam te rogo quæ ſit tua
Per. Q uæ mihi ſit.niſi hæc ubi nunc ſum.Do.at ego illam quæro
Fuit.
Q uæ fuit.Per.omne ego ꝓ nihilo eē ducto:qđ fuit: quādo fuit
Tanq̄ hominē quādo animā efflauit:quid eū quæras
Q ui fuit.To.ita me di bene ament.ſapienter atq; equidem
Miſeret tamen.Dor.ſed tamen uirgo quæ patria eſt tua
Age mihi actutū expedi qd taces.Per.dico equidem patriam
Q uādo qdem hic ſeruio.hæc patriaſt mea.To.iam de iſtoc
Rogare omitte.non uides nolle loqui:ne ſuarū ſe miſeriarum
Inducas in memoriam
In memoriā inducas.Dor.qd eſt captus ne eſt pater:
Per. Non captus:ſed quod habuit:id perdidit.To.hæc erit bono
Genere nata:nihil ſcit niſi uerū loqui.Dor.quis fuit
Dic nomen.Per.quid illum miſerū memorem qui fuit.
Nunc & illum miſeꝝ & me miſeram æquum eſt nominarier
Acceptior.
Dor. Q uoiuſmodi is ī populo habituſt.Per.nemo qſq̄ acceptior
Serui liberiq; amabant.To.hominem miſerum prædicas.
Cū ipſus prope perditus eſt & beneuolentis perdidit.Dor.emam.
Opinor.To.etiam opinor.Dor.ſummo genere eſſe arbitror
To. Diuitias tu ex iſtac facies:ac facies.Do.ita di faxit.To.eme modo
Per. Iam hoc tibi dico.iam actutū ecaſtor meus pater ubi me ſciet
Veniſſe huc aderit hic:& me abſentem redimet.To.quid nūc
Tractæ res
Dor. Q uid eſt.To.audin quid ait.Per.nā & ſi res ſunt fractæ
Amici ſūt tamē.Dor.neſcis plora libera eris actutū ſi crebro cadeſ
Vin mea eſſe.Per.dū quidem ne nimis diu tua ſim.uolo.
Bolos.
To. Satin:ut meminit libertatis.dabit hæc tibi grandis bolos.
Age ſi quid agis.ego ad hunc redeo.ſequere.reduco hanc tibi:
Adoleſcens uin uendere iſtanc.Sa.magis libet q̄ perdere.
Indica.
To. Tum tu pauca in uerba confer.quid datur tanti.indica.
Sa. Faciam ita:ut te uelle uideam:ut emas.habe tercentum minis
Dor. Nimiūſt.Sa.octoginta.Dor.nimiūſt.Sa.nūmus abeſſe hinc
Nō poteſt.qd nunc dicam.Dor.qd id eſt ergo eloquere actutum
Atq; indica.Sa.tuo periculo ſexaginta hæc datur argenti minis:
Dor. Toxile quid ago.To.di deaque te agitant irati.& ſcelus qui hac

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Prædatus. Non properes deſtinare. Dor. habebo. To. heu prædatus probe
Abi argentum effer huc. non ædepol minis trecentis
Caraſt. feciſti lucri. Sa. heus tu etiam pro ueſtimentis huc
Decem accedant minæ. Dor. abſcedent enĩ: non accedent.
Anſã q̃rere To. Taceſis. non tu illũ uides quærere anſam: infectum ut
Faciat: abis ne atq; argentum petis.
Dor. Heꝰ tu ſerua iſtum. To. quin tu, is itro. Do. abeo atq; argẽtũ affero

Toxilus. Sagariſtio ſerui. Perſa uirgo.

Edepol dediſti uirgo operam laudabilem: probam &
a Sapientem: & ſobriam. Pe. ſi qd bonis boni fit: eſſe
Idem & graue & gratum ſolet. To: audin tu perſa: ubi
Argẽtum ab hoc acceperis ſimulato quaſi eas prorſum in nauem
Per. Ne doce. To. per ãgiportum rurſum te ad me recipito.
Illac per ortũ. Per. qd furtũ ẽ prædicas. To. at ne cum argento
Protinam'. Protinã ꝑmittas domũ: moneo te. Per. qd te dignunſt: me
Dignum eſſe uis. Sa tace parce uoci: præda ꝓgreditur foras.

Doralus leno. Toxilus ſeruus. Saturio: Paraſitꝰ. Virgo.

Dor: Robati hic argẽti ſũt ſexagita miæ. duobuſ nũmis minus ẽ
Sa. p Q uid ei nũmi ſciunt. Dor. cruminã hãc emere: aut facere
Vt ĩmigret domũ. Sa. ne nõ ſat eẽs lẽo: id metuebas miſer
Impure: auare. ne cruminam amitteres. To. ſine quæſo quando
Lenoſt: nihil miꝝ facit lucro faciundo. Do. ego auſpicaui i hũc diẽ
Nihil mihi tã prauiſt: qn me id pigeat ꝑdere: age accipe hoc ſis
Nũqd cæterum. Sa. huic i collum niſi piget: impone noſtro fiat
Me uoltis. To. quid tam properas. Sa. ita negociunſt
Mandata æque ſunt. uolo deferre epiſtolas geminum autem
Fratrem ſeruire audiui hic meum. tũ ego ut requiram atque
Forma. ſtatura. Vt redimã uolo. To. atq; ædepol tu me cõmonuiſti: haud male
Videor uidiſſe hic forma perſimilem tui: eadẽ ſtatura. Sa. qppe qui
Technilogdes. Loripedes. Eripides. Frater ſciet. Do. quid attinet nos ſcire. Sa. auſculta ergo ut ſcias.
Vaniloquidorus uirginis uendo uidẽt. nugipilo q des argentum
Extenebronydes te digni loqui des: nũ des expalponides
Q uod ſemel larripides nunq̃ eripi. Dor. heu hercle nomen
Cõtortiplicata. Multis modis ſcriptunſt tuum. Sa. ita ſunt perſarum mores
Longa nomina cõtortiplicata habemus. Dor. nunquid
Cæterum uoltis uale. Sa. & uos nã animus in nauiſt meus.
Dor. Cras ire potius hodie hic cœnares uale

Toxillus ſeruus. Dordalus leno. Saturio Paraſitus: uirgo

Lucrificabilꝭ dies inluxit To. Oſtq̃ illic abiit: dicere hic, qd uis licet. ne hic tibi dies iluxit
p Lucrificabilis. nã ñ emiſti hãc: ueꝝ feciſti lucꝝ. Dor. ille qdẽ
Iã ſcit qd negocii geſſerit, q mihi furtiuã meo ꝑiculo uẽdidit
Argentum accepit: abiit. qui ego nunc ſcio an iã adſeratur
Hæc manu. quo illũ ſequar: i perſas nugas. To. credidi gratũ fore
Beneficiũ meũ apud te: Dor. imo equidem gratiã tibi toxille habeo
Nã ſenſi te ſedulo mihi dare bonã operam. To. tibin ego imo ſerui

Do. At at oblitus ſum itus dudũ edicere: quæ uolui edicta. adſerua hãc
To. Saluaſt hæc qdẽ. Per. pater nunc ceſſat. To. quid ſi admoneam.
Per. Tẽpus eſt. To. heus ſaturio exi. nũc eſt illa occaſio inimicũ ulciſci
Sa. Ecce me nũqd moror. To. age illuc. abſcede ꝓcul e cõſpectu. tace
Vbi cũ lenone me uidebis cõloqui. tum turbam facito. Sa.
dictum ſapienti ſat eſt.

Dordalus leno. Toxillus ſeruus.

Rãſcidi loris omnis aduẽies domi. ita mihi ſuppellex ſqualet
t Atq; ædes meæ. To. redis tu tandẽ: Do. redeo. To. ne
ego hodie tibi
Bonam uitã feci. Dor. fateor habere gratiã. To. nũ quippiam aliud
Me uis. Dor. ut bene ſit tibi. To. pol iſtuc quidẽ omne iam ego
Vſurpabo domi: nã iam inclinabo me cum liberta tua.

Saturio paraſitus. Dordalus leno. Virgo

n Iſi ego illum hominẽ ꝑdo. Dor. perii. Sa. atq; optime
eccum ipſum ante ædes
Per. Salue multũ mi pater. Sa. ſalue mea gnata. Dor. ꝑſa me peſſũdedit
Per. Pater hic meus eſt. Dor. hem qd pater. perii oppido qd ego igitur
Ceſſo infœlix lamentarier minas ſexaginta. Sa. ego pol te faciã ſcelꝰ
Te quoq; etiã ipſum ut lamẽteris. Do. occidi. Sa. age ambula
In ius leno. Dor. qd me i ius uocas. Sa. illic apud prætorẽ dicã
Sed in ius uoco. Dor. nõ ne anteſtaris. Sa. tuan ego cauſa carnufex Anteſtaris
Cuiq̃ mortali libero auris atterã q hic cõmercaris ciuis homines Auris atteram.
Liberos. Dor. ſine dicã. Sa. nolo. Do. audi. Sa. ſurdus ſum ambula cõmercaris
Sequerẽ hac: Dor. ſceleſta feles uirginaria. Sa. ſeqre hac mea gnata Feles uirginaria
Me uſq; ad prætorem: Per. ſequor.

Toxillus. Sagariſtio ſerui duo: Meretrix Lemniſcilene.

To. Oſtibus uictis. ciuibus ſaluis. re placida. pacibus ꝑfectis Pacibus ꝑfectis.
h bello extincto.
Re bene geſta. itegro exercitu: & præſidiis. cũ bñ nos iupitẽ
Iuuiſti: diq; alii oẽs cælipotẽtes: eas uobis habeo grates: atq; ago.
Q uia probe ſum ultus meũ inimicũ: nũc ob eã rẽ inter participes
D iuidã prædam. & participabo: ite foras: hic uolo ante hoſtium ꝑticipabo.
Et ianuã meos ꝑticipes bene accipere: ſtatuite hic lectulos ponite
Hic quæq; adſolent hic ſtatui uolo. primũ aqla mihi unde ego oẽs
Hilaros. ludẽtis. lætificãtis faciã: ut fiant: quoꝝ opera hæc
Mihi facilia factu facta ſunt. quæ uolui effieri. nã iprobus ẽ homo Effieri.
Q ui beneficiũ ſcit ſumere. & reddere neſcit. Lem. toxile mi cur
Ego ſine te ſum. To. cur autem tu ſine me es. Lem. age dum ergo
Accede ad me. atq; amplecterẽſis. To. ego uero nihil hoc magis
Dulceſt. Lem. ſed amabo oculus meus quin in lectis nos actutum
Commodamus
Omnia quæ tu uis ea cupio. To. mutua fiunt a me: age: age: ergo
Tu ſagariſtio accumbe in ſũmo. Sa. ego nihil cedo parẽ quẽ pepigi
To. Tempori. Sa. mihi iſtuc tempori ſeroſt:

B iiii

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Dictatrix.
Septénis
cyathis.

Age accumbe hũc dié ſuauẽ meũ natalem agitemus amœnum
Date aquã manibus.apponite mẽſam do hãc tibi florentem
Florenti.tu hic eris dictatrix.nobis age puere a ſummo
Septénis cyathis cõmitte hos ludos.moueamus.propera.
Pægnium trade cyathos mihi das,cædo ſane.bene mi hi bene
uobis bene meæ amicæ.
Optat' hic mihi dies dat' hodieſt:ab dis q̃a te licet liberã me ãplecti
Lé. Tua factũ opa bene oĩbus nobis:hæ meæ manus tuæ poculũ donãt
Vt amãtem amãti decet.To.cedo.Lé.accipe.To.bene ei
Q ui inuidet mihi & ei qui hoc gaudio gaudet.

Dordalus.leno.Toxillus.Sagariſtio ſerui.Lemni ſcilene pægnium.

Antideo.
Peru Interii
pſabricauit
Diuexauit

Do. Vi ſunt.qui erunt:quiq; fuerunt:quiq; futuri ſunt. poſthac
q ſolus ego omnibus
Antideo facile miſerrimsn hominũ ut uiuã.perii:interii.
peſſimus hic mihi
Dies hodie iluxit.corruptor ita me toxillus pſabricauit.itaq;
Meã rem diuexauit uehiculũ argẽti miſer ieci:amiſi:neque
Q uãobrẽ ieci hẽo:q illũ pſam atq; oẽs perſas:atq; etiam omnes
Perſonas male di oẽs pdant ita miſer toxillus hæc mihi cõſtituit
Q uia ei fidem non habui argenti:eo mihi eas machinas molituſt.
Q uem ego pol ut nõ incruciatũ atq; in cõpedis cogã ſi uiuam
Si quidẽ huc unq̃ herus redierit eius:qd̃ ſpero.ſed qd ego aſpicio
Hoc uide quæ hæc fabulaſt pol hic qdem potãt.adgrediar.
O bone uir ſalueto.& tu bona liberta.To.dordalus hic quidem eſt
Sa. Q uin iube adire.To.adi ſi libet agite adplaudamus.
Dordale homo lepidiſſime ſalue locus hic
Tuus ẽ:hic accũbe:ferte aquã pedibus.præben tu puere.

Stimulorũ
tritor.
trichas.

Do. Næ ſis me uno digito attigeris:næ te ad terrã ſcelus adfligam'.
To. At ego tibi hoc ɔtinuo cyatho oculum excutiam tuum
Do. Q uid ais crux ſtimulorũ tritor:quo modo me hodie uerſauiſti.
Vt me i trichas cõiecisti.quo modo de perſa manus mihi additaſt.
To. Iurgiũ hic auferas ſi ſapias.Do.at bõa liberta hæc ſciuiſti
Ea me celauiſti.Lé.ſtultitiaſt:cui bene eẽ licet:eum præuorti
Litibus poſterius iſta hæc te magis par agereſt.Do.uritur cor mihi
To: Da illi cantharum.extingue ignẽ:ſi cor uritur.caput ne ardeſcat.
Do. Ludos me facitis itelligo.To.uin cinedũ nouũ tibi dari pægnium
Q uin lude.ut ſoles:quando liber locuſt.hic hui babæ baſilicæ
Te intuliſti & facete.Pe.decet me facetum eſſe.& hunc irridere
Lenonẽ lubidoſt.quãdo dignuſt.To.pge ut cepas. Pe.hoc lẽo tibi
Peri pculit.Do.me ,ppe.Pe.hẽ ſerua rurſũ.Do.delude ut lubet.
Herus dũ hinc abeſt.Pe.uiden ut tuis dictis pareo ſed qn tu meis
Cõtra itẽ dictis ſeruis.atq; hoc quod tibi ſuadeo ſcias.Do.qd ẽ id:

Scipio.

Pe. Reſtim tu tibi cape craſſam:ac ſuſpẽde te.Do.caueſis me attigas.
Næ tibi hoc ſcipione malum magnũ demutere.te condono:

To. Iam iam pægnium da pauſam.Do.ego pol uos
Eradicabo.Pe.at te ille qui ſupra nos habitat qui tibi male uolt.
Maleq; faciet.nõ hi dicunt:uerũ ego.To.age circunfer mulſum
Bibere uſq; plenis cantharis.iamdiu factum eſt.poſtq̃ bibimus
Nimis ſicci ſumus.Dor.di faciant ut id bibatis:qd̃ uos nũq̃ trãſeat
To: Nequeo lẽo quin tibi ſaltẽ ſtaticulũ olim quẽ hegea faciebat:uide
Vero ſi tibi ſatis placet me quoq; uolo reddere:diodorus quem
Olim faciebat in ionia.Dor.malum ego uobis dabo.niſi abitis.
To. Etiã mutis ĩpudens.iã ego tibi:ſi me irritaſſis pſam adducã denuo
Do. Iam taceo hercle.atq; tu pſa es.qui me uſq; admutilauiſti ad cutem
To. Tace ſtulte:hic eius geminus eſt frater.Do.hiccineſt.To.ac
geminiſſimus.
Do. Di deæq; & te:& geminũ fratrem excrucient.Sa.qui te perdidit.
Nã ego nihil merui.Do.at eni quod ille meruit.tibi id obſit uolo
To. Agite ſultis hunc ludificemus.niſi indignuſt.Sa.non opuſt.
Lé. At me haud par ẽ.To.eo credo quia nõ incõciliauit cũ te emo.
Lé. Attamẽ non tamen.To.caue ergo ſis malo.& ſequere me.
Lé. Te mihi dicto audientem eſſe addecet.To.nã hercle abſq; me
Foret meo præſidio.hic faceret te proſtibulam propediem.
Sed ita pars libertinorũ ẽ.niſi patrono qui aduerſatus eſt.
Nec ſatis liber ſibi uidetur.nec ſatis frugi.nec ſat honeſtus.
Ni id efficit ni ei maledixit.ni grato ingratus repertus eſt.
Lé: Pol benefacta tua me hortantꝰ.tuo imperio paream.
To. Ego ſum tibi patronus plane:qui huic pro te argentum dedi
Hic eſt hic eſt:hunc uolo ludificari.Le.meo ego in loco ſedulo
Curabo.Dor.certo illi homines mihi neſcio quid mali conſulunt:
Q uid faciant.Sa.heu uos.To.qd ais?Sa.hiccine dordalus eſt
Leno.qui hic liberas uirgines mercatur.hiccineſt qui fuit
Q uondã fortis.Do.quæ hæc res ẽ:hei colaphũ icit.malum uobis
Dabo.To.at tibi nos dedimus dabimuſq; etiam.Dor.hei nates
Peruellit.Peg.licet iam dius ſæpe ſunt expunctæ.Do.loquere
Tu etiam fruſtum pueri.Lé.patrone i intro amabo ad cœnam.
Do. Mea ignauia tu nunc me irrides.Lé.qa nec te uolo bene
Vt tibi ſit.Do.nolo mihi bene eſſe.Lem.ne ſit.To.quid igitur
Sexcenti nũmi quid agunt:quas turbas danunt.Do.male.
Diſperii ſciunt referre probe inimico gratiam.To.ſatis
Sumpſimus ſupplicii iam.Do.fateor manus uobis do.
To. Et poſt dabis ſub furcis abi intro in crucem an ne hic parum
Feci.Do.tum hiſce habent cõueniſſe te toxillum.Do.me.
Spectatores bene ualete:leno periit:plaudite.

Plauti Rudens.

Argumentum.

Ete piſcator de mari extraxit uidulum
r Vbi erant herilis filiæ crepundia.
Dominum ad lenonem quæ ſurrepta uenerat

Staticulũ.
geminiſſim'
Sultis.
Abſq; me
to.et.
pſtibula.
ɔſulũt mihi
Colaphum
icit.
Nates ex
punctæ.
Do manus
Vidulum
Crepundi

Ea in cliētelam ſuſcepta imprudēs patris
Naufragio eiecta deuenit cognoſcitur
Suoq; amico pleuſidippo iungitur.

Arcturus

Vi gentes omnes mariaq; & terras mouet
q Eius ſum ciuis ciuitate cælitum
Ita ut uidetis ſum ſplendens ſtella: candida
Signum quod ſemper tempore exoritur ſuo
Arcturus.
Hic atq; in cælo nomen arcturo eſt mihi
Noctu ſum in cælo clarus: atq; inter deos
Et inter mortales ambulo: interdius
Et alia ſigna de cælo ad terram occidunt
Qui eſt imperator diuum atq; hominum iupiter
Is nos per gentis alium alia diſparat
Qui facta hominum: mores pietatem. & fidem
Noſcamus: ut quenq; adiuuet opulentia.
Abiurāt pecuniam.
Qui falſas litis falſis teſtimoniis petunt:
Quique in iure abiurant pecuniam:
Litē adipiſci piurio.
Eorum referimus nomina. exſcripta ad iouem
Quotidie ille ſcit quis hic quærat malum.
Qui hic litem adipiſci poſtulant periurio:
Mali res falſas qui impetrant apud iudicem:
Iterum ille eam rem iudicatam iudicat.
Maiore mulcta mulctat. quam litem auferunt.
Bonos in aliis tabulis exſcriptos habet.
Atq; hoc ſcelesti in animum inducunt ſuum:
opā & ſūptum perdut
Iouem ſe placare poſſe omnibus hoſtiis
Et operam & ſumptum perduunt. ideo
Fit quia nihil ei acceptum eſt a periuriis.
Supplicii facilius ſi q pius eſt a dis ſupplicans
Quam qui ſceleſtus eſt inueniet ueniam ſibi.
Idcirco moneo uos ego hæc: qui eſtis boni.
Qui q; ætatem agitis cum pietate & cum fide
Retinete porro poſt factum ut lætemini.
Diphilus
Nunc huc qua cauſa ueni argumentum eloquar
Primum dum huic eſſe nomen urbi diphilus
Cyrenas uoluit. illic habitare demones
In agro atq; uilla proxima propter mare:
Senex: qui huc athenis exul uenit. haud malus
Neq; is adeo propter malitiam patria caret.
Sed dum alios ſeruat: ſe impediuit. interim
Rem bene partam comitate perdidit.
Huic fil iola uirgo periit paruula.
Eam de prædone uir mercatur peſſumus:
Is eam huc cyrenas leno aduexit uirginem:

Adoleſcens quidā huius: ciuis atticos
Ludus fidicinus.
Eam uidit ire e ludo fidicinio domum.
Amare occœpit: ad lenonem deuenit.
Minis triginta ſibi puellam deſtinat:
Arabo.
Datq; arabonem. & iureiurando alligat.
Is leno: ut ſe æquum ē: flocci nō fecit fidem
Flocci non fecit.
Neq; quod iuratus adoleſcenti dixerat.
Ei erat hoſpes parui ſiculus ſenex
Sceleſtus agrigentinus urbis proditor:
Is illius laudare infit formam uirginis.
Et aliarum itidem, quæ eius erāt mulierculæ.
Infit lenoni ſuadere: ut ſecum ſimul
Voluptarii homines
Eat in ſiciliam: ibi eſſe homines uoluptarios
Dicit poteſſe ibi eum fieri diuitem
Ibi eſſe quæſtum maximum meretricibus
Perſuadet. nauis clanculum conducitur
Quicqd erat noctu in nauē cōportat domo
Leno. aduleſcenti qui puellā ab eo emerat:
Ait ſeſe ueneri uelle uotum ſoluere:
Id hic eſt ueneris phanum: & eo ad prādium
Vocauit adoleſcentē. huc ipſe hunc illico
Conſcendit nauem. auehit meretriculas
Aduleſcēti alii narrāt: ut res geſta ſit. lenonē
Abiiſſe ad portum. aduleſcens uenit.
Illorum nauis longe in altum abſceſſerat.
Ego quoniā uideo uirginē aſportarier. tetuli
Tetuli.
Ei auxilium & lenoni exitium ſimul.
Increpui hibernū & fluctus moui maritimos
Increpui hibernum.
Nā arcturus ſignū ſum omniū acerrimum
Væhemēs ſum exoriēs cum occido uehemētior.
Nunc ambo in ſaxo leno atq; hoſpes ſimul
Sedent eiecti. nauis cōfracta eſt
Iis illa autem uirgo: atq; altera itidem
Ancilla de naui timidæ deſiluerūt in ſchapham
Nunc eas ab ſaxo fluctus ad terram ferunt
Ad uillam illius exul ubi habitat ſenex
Cuius deturbauit uentus tectū & tegulas
Et ſeruus illic eſt eius: qui egreditur foras
Aduleſcens. huc iā adueniet. quē uidebitis
Qui illam mercatuſt de lenone uirginem
Valete: ut hoſtes ueſtri diffidant ſibi.

Scepario ſeruus

Roh di imortales tēpeſtatē cuiuſmodi
p Neptunus nobis nocte hac miſit ꝓxima
Detexit uentus uillā. qd uerbis opuſt:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Non uentus fuit uerum alcumenæ euripidi
Ita omnes de tecto deturbauit tegulas.
Illuſtrioris fecit. feneſtraſq; indidit.

Pleſidippus ado. Dæmones. Sceparnio ſeruus.

Ple. T uos a uris adduxi negociis. neq; id ꝓceſſit. q uos duxi gr͞a
e Neq; qui lenonē ad portum prehendere. ſed mea deſidia ipē
Delereſ nolui eo uos amici detiui diuti⁹. nūc huc ad ueneris
Phanum uenio uiſere. ubi rem diuinam ſe facturum dixerat.
De. Si ſapiam. hoc quod me mactat. cōcinnem lutū. Sce. prope me
Hic neſcio quis loquitur. De. heu ſceparnio. Sce. qui nominat me
Ple. Q ui pro te argentum dedit. Sce. quaſi me tuū eſſe ſeruū dicas.
De. Luto uſus multo. multā terram confode.
Villam integundā intellego totā mihi. nā nūc plucet ea
Q uā cribrū crebrius. Ple. pater ſalueto amboq; adeo. De. ſalu⁹ ſis

Quā cribrū crebrius per lucet.

Sed utrū tu uir ne an fœmina es: q illū patrē uoces? Ple. uir
Sum equidem. De. quære uir porro patrem filiolam ego unā
Habui. eam unā perdidi. uirile ſexus nūq̄ ullum habui.

Virile sex?

Ple. At di dabunt. Sce. tibi quidē hercle quiſqs es magnum malum
Q ui oratōe nos: hic occupatos occupes. Ple. iſticcīe uos habitatis
Sce. Q uid tu id quæritas. an quo furatū mox uenias ueſtigas loca
Ple. Peculioſum eſſe decet ſeruun & probum: quem hero præſente

Peculioſus.

Prætereat oratio: aut q inclementer dicat homini libero.
Sce. Et impudicum. & impudentem hominem addecet
Moleſtum ultro aduenire ad alienam domū: cui debeatur
Nihil. De. tace ſceparnio: quid opus adoleſcens? Ple. iſti
Infortuniū qui præfeſtinet. ubi herus adſit præloqui.
Sed niſi moleſtūſt paucis percōtarier uolo ego ex te.
De. Dabit̄ opa atq; in negocio. Sce. qn tu in paludē is exagitaſq;

Sudum.

Harundines q pertegamus uillā: dum ſudunſt. De. tace
Tu ſiquid opus eſt dice. Ple. dic quod te rogo ecquē tu hic
Hominē chriſpū: incanū: uideris. malum: piurum: palpatorem

Palpator

De. Plurimos nā ego ꝓpter eiuſmōi uiros uiuo miſer. Ple. hic dico
In phanum ueneris qui mulierculas duas ſecū adduxit: quique
Adornaret ſibi: ut rem diuinā faciat: aut hodie aut heri:
De. Non hercle adoleſcens iam hos dies cōpluſculos queq̄ iſtic
Vidi ſacruficare. neq; poteſt clā me eſſe: ſi qui ſacruficant:
Semp petūt aquā hic: aut ignem: aut uaſcula: aut cultrum
Aut ueru aut alilam extarē: aut aliqd. qd uerbis opuſt

alilā extarē

Veneri paraui uaſa. & puteum. nō mihi nūc iteruallum iā hos
Dies multos fuit. Ple. ut uerba phibes: me periiſſe prædicas
De. Mea qdē hercle cā ſaluus ſis licet. Sce. heus tu q phana ueneris
Cauſa circūis. iubere melius eſt prandium ornari domi.
Fortaſſe tu huc uocatus es ad prandiū. ille q te uocauit: nullus
Venit. Ple. admodū. Sce. nullūſt periculum te hinc ire
Impranſum domū. cererem te melius q̄ uenerem ſpectarier

Amorem hæc curat. triticum curat ceres. Ple: deludificauit me
Ille hō idignis mōis. De. ꝓh dii imortales. qd illuc eſt ſceparnio
Hominum ſecundū littus. Sce. ut mea ē opinio propter uiam.
Illi ſunt uocati ad prandiū. De. qui? Sce. quia poſt cœnam credo
Lauerunt: heri confracta nauis in mari eſt illis. De. ita eſt
At hercle nobis uilla in terra & tegulæ. Sce. hui homunculi

Homūculi

Q uāti eſtis eiecti ut natant. Ple. ubi ſunt homines obſecro.
De. Hac ad dexteram uiden ſecundum littus. Ple. uideo ſequimini.
Vtinā is ſit: quem ego quæro. uir ſacerrimus ualete.

Vir ſaccerrimus.

Sce. Si non moneas noſmet meminimus. ſed o palemon ſancte
neptuni comes

Palemon neptū cōes.

Q ui hercule ſocius eſſe diceris. quod facinus uideo. De. qd uides
Sce. Mulierculas uideo ſedentis in ſcapha ſolas duas ut adflictantur
Miſeræ: euge euge pbene ab ſaxo abuortit fluctus ad littus ſcaphā
Neq; gubernator unq̄ potuit nō uidiſſe undas me maioris cenſeo
Saluæ ſunt. ſi illos fluctus deuitauerunt. nunc nunc periclunſt
Eiecit alteram at iuadoſt iam facile enabit euge pace uides ne
Alterā illā ut fluctus eiecit foras. ſurrexit horſum ſe capeſſit.
Salua res deſiluit. hæc aūt altera i terrā e ſcapha: ut præ timore
Ingenua in undas concidit ſaluaſt. euaſit ex aqua iā in littore eſt
Sed dextro uorſū aduerſa it i malā crucē hem errabit illæc hodie

Dextro uerſum.

De. Q uid id refert tua. Sce. ſi ad ſaxū quod capeſſit ea: deorſum cadit
Errationis fecerit cōpendiū. De. ſi tu de illaꝶ ornaturus ue paries

Errationis compēdiū.

Illis curandum cenſeo ſceparnio ſi apud me es ſeruus: mihi
dari operam uolo.
Sce. Bonum æquūq; oras. De. ſequere me hac ergo. Sce. ſequor.

Paleſtra mulier.

n Imio hominū fortunæ minus miſeræ memorantur
Experiundo iis datur acerbum: hoc deo complacitum eſt
Me hoc ornatu. ornatā in icertas regiones timidā. eiectam
Hanccine ego ptem capio ob pietatem præcipuā. nā hoc mihi aut
Laboriſt: laborem hūc potiri ſi erga parentē aut deos me ipiaui.

Impiaui.

Sed id ſi pte curaui: ut cauerē: tū hoc mihi idecore: iniq;. imodeſte
Datis di. nā quid habebūt ſibi igitur ipii poſthac. ſi ad hunc modū
Eſt in noxiis honor apud uos: nā me ſi ſciā feciſſe aut parentis
Sceleſte. minus mei miſererer ſed herile ſcelus me ſollicitat:
eius me impietas
Male habet. is nauē atq; oīa pdidit i mari. nec bonoꝶ eius ſunt
Reliquiæ. ēt q̄ ſimul uecta mecū i ſcaphaſt excidit: ego nūc ſola ſū.
Q uæ mihi ſi forte ſalua: ſaltē labor lenior eēt hic mihi eius opera.
Nūc quā ſpē: aut opē: aut ꝯſiliiqd capeſſā: ita hoc ſolis locis ꝯpotita
Sū. hic ſaxa ſūt hic mare ſonat. nec quiſq̄ homo mihi obuiamuenit
Hoc quod induta ſum ſūmæ opes oppido. nec cibo: nec loco
tecta quo ſim: ſcio.
Q uæ mihi ē ſpes. q̄ me uiuer̄ uelí? nec loci gnara ſū nec diu hic fui

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Saltem aliquem uelim:qui mihi ex his locis:aut uiã:aut ſemitam
Mõſtret.ita nunc hac an illac eã:incerta conſilii.nec prope
algor error pauor.
Vſq̃ hic quidem cultum agrum conſpicor:algor.error.pauor.
Me omnia tenent.hæc parentes mei haud ſcitis miſeri:
Me nunc miſeram eẽ uti ſum libera.ego pro gnata fui.maxime
Ne quicq̃ fui.nunc q minus ſeruio q̃ ſi forem ſerua
Nata:neq; quicq̃ unq̃ iis profuit qui me ſibi eduxerunt.

Ampeliſca. Paleſtra mulieres duæ.

Curæ exanimales.
Am. q Vid mihi melius eſt quid magis in rem eſt:q̃ corpore uitam ſecludam.
Ita male uiuo.atq; ita mihi multæ i pectore ſũt curæ exaia
Dent uitæ haud parco.pdidi ſpem:qua me oblectabam (les
Omnia iam circũcurſaui.atq; in latebris omnibus prepraui
Q uærere cõſeruã uoce:oculis:auribus.ut pueſtigarẽ neq; eã uſq̃
Inuenio.neq; quo eam:neq; qua quærã cõſultũſt:neq; quẽ rogitẽ.
Solæ terre
Reſponſorem quẽq̃ interea inuenio.neq; magis ſolæ terræ
Solæ ſunt:q̃ hæc loca.atq; hæ regiones.neq; ſi uiuit:eam
Viuã nunq̃:quin iueniã:deſiſtam.Pal.quæ nam uox mihi
Prope hic ſonat.Am.pertimui quis hic loquitur prope.Pal.ſpes
Subuenta.
Bona obſecro ſubuenta mihi.Am.mulier eſt muliebriſ uox mihi ad
Aures uenit:eximes ex hoc miſeram metu.Pal.certo uox
Muliebris auris tetegit meas.num ampeliſca obſecro ſt.Am.ten
Paleſtra audio.Pal.quin uoco ut me audiat nomine illam ſuo:
Ampeliſca.Am.hẽ quis eſt.Pal.ego paleſtra.Am.dic ubi es.
Pal. Pol ego nunc i malis plurimis.Am.ſocia ſum.nec minor ps meaſt:
Q uã tua ſed uidere expeto te.Pal.mihi es æmula.Am.ↄſequamur
Gradu uocẽ.ubi es.Pal.ecce me accede ad me:atq; adi contra.
Am. Fit ſedulo.Pal.cædo manũ.Am.accipe.Pal.dic uiuis ne obſecro:
Am. Tu facis me quidẽ ut uiuere nũc uelim:quãdo mihi te licet tãgere
Vt uix mihi credo:ego hoc te tenere obſecro:ãplectere ſpes mea
Leuias.
Vt me omniũ iã laboꝝ leuias.Pal.occupas præloq : quæ ineſt oro
Nũc abire hinc decet nos.Am.quo amabo ibimus.Pal.littus hoc
Perſequamur.Am.ſequor quo lubet:ſiccine hic cũ uuida ueſte
Graſſabimur.
Graſſabimur.hoc ꝙ ẽ.id neceſſariũ ẽ ppeti.ſed qd hoc obſecro eſt:
Pa. Q uid.Am.uiden amabo phanũ.uides ne hoc.Pal.ubi eſt.Am.ad
Dexterã uideo.decorum dis locum uiderier.Pal.haud longe
Abeſſe oportet homines hinc.ita huc lepiduſt locus.
Eſt deus ueneror.ut nos ex hac erumna eximat miſeras
Inopis erumnoſas.aut aliquo auxilio adiuuat

Sacerdos & eædem mulieres.

q Vi ſunt:qui a patrona preces mea expetẽtes ſunt nam uox precantum me
Huc foras excitauit:bonam atque obſequentẽ deam atque haud grauatam
Patronam exequũtur:benignãq; multum:Pal.iubemus te

Saluere mater.Sal.ſaluete puellæ ſed unde uos ire cũ uuida ueſte
Mæſtiter Longule
Dicã obſecro tã meſtiter ueſte ueſtitas.Pal.illico hic im⁹: haud lõ
Ex hoc loco.ueꝝ lõge hic abeſt.ũde uectæ ſum⁹.Sa.nẽpe (gule
Equo ligneo.
Equo ligneo p uias cæruleas eſtis uectæ.Pal.admodum
Vias ceruleas. Candidate Hoſtiatæ.
Sa. Ergo æquius uos erat candidatas uenire hoſtiataſque ad hoc
Phanũ.ad iſtunc modũ nõ ueniri ſolet.Pal.quæ nũc eiectæ e mari
Sumus ambæ:obſecro unde nos hoſtias agere uoluiſti huc
loca neſcia
Nunc tibi amplectimur genua egentes opum quæ in locis
Neſciis neſcia ſpe ſumus:ut tuo recipias tecto:ſerueſque nos
Miſeriarum quæ te ambarum uti miſereat:quib⁹ nec locus ullus
Nec ſpes parata eſt.neq; hoc amplius quam quot uides nobis
Q uicquanſt.Sa.manus mihi date:exurgite a genibus ambæ.
Miſericordior nulla me eſt fœminarum:ſed hæ pauperes
Sunt:inopeſque puellæ:egomet uix uitam colo.ueneri
Cibo meo ſeruibo:Am.ueneris phanum obſecro hoc eſt.
Clueo.
Sa. Fateor ego huius phani ſacerdos clueo.uerũ quicqd eſt comiter
Fiet a me.quo non copia ualebit ite hac mecum.
Pol: Amice benigneque honorẽ mater noſtrum habes.Sa.oportet.

Piſcatores.

o Mnibus modis q pauperes ſunt:homines miſeri uiuunt
Præſertim qbus nec quæſtus eſt:nec didicere artẽ ullã:
Neceſſitate qequid eſt domi.id ſat eſt habendũ.nos iam de
Ornatu probe modũ ut locupletes ſumus.his cœnam
Atq; hæ harundines ſunt nobis quæſtu & cultu.
Piſciũ noĩa
Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum pro exercitu
Gymnaſtico.& paleſtricum hoc habemus.echinos.lopadas.
Oſtreas balanos captamus.conchas. marinam urticam. muſculos
Plaguſias ſtriatas.poſt id piſcatum hamatilem & ſaxatilem
Hermola⁹. Echineis latie remora remilligo q; uocat. Echinus ali⁹ eſt piſcis erinaceus latine dictus.
Hamatile. Saxatile
Aggredimur cibum captamus e mari.ſi euentus non uenit.
Neque quicq̃ captũ ẽ piſciũ.ſalſi lautiq; pure domum
Redimus clanculum.dormimus incœnati.atq; ut nunc
Valide fluctuat mare.nulla nobis ſpes ẽ.niſi quod concharũ
Capſimus incœnati ſumus profecto nunc uenerẽ hanc
Veneremur bonam.ut nos lepide adiuuerit hodie

Trachalio ſeruus.& iidẽ piſca.

Tr. a Nimo aduerſaui ſædulo ne hoꝝ uſq̃ præterirem
Nã cũ mõ exibat foras:ad portũ ſe aiebat ire. me huc obuiã
Iuſſit ſibi uenire ad ueneris phanũ.ſed quos pcõter cõmode
Conchitæ Hamiotæ.
Eos quos uideo aſtare adibo.ſaluete fures maritimi:conchitæ
Atq; hamiotæ.famelica hominũ natio:qd agitis:ut peritis
Famelica oĩum natõ
Pi. Vt piſcatorem æquũ eſt famæ:ſitiq;:ſpeque.Tr.ecquem
Adoleſcentem huc dũ hic aſtatis:ſtrenua facie rubicundũ
Fortem:q tres duceret chlamydatos cũ macheriis uidiſtis.
Pi. Nullũ iſtac facie ut prædicas ueniſſe huc ſcimus.Tr.ecquem
Recaluus
Recaluũ ac ſilonẽ ſenẽ ſtatutũ.uentrioſum.tortis ſupercilus

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Silo.
Contracta fronte fraudulentũ deoꝝ odium:atq; hominum:
Malum mali uitii:ꝑbriq; plenũ q duceret mulierculas duas ſecum
Satis uenuſtas. Pi. cum iſtiuſmodi uirtutibus operiſq; natus q ſiet:
Eum qdem ad carnificem eſt æqus:q̄ ad uenerem cõmeare.
Tra: At ſi uidiſtis dicite. Pi. huc ꝓfecto nullus uenit. uale. Tr. ualete
Credidi factum eſt:qđ ſuſpicabar:data uerba hero ſunt. leno abiit
Sceleris ſemen.
Scæleſtus exulatũ in nauem aſcendit:mulieres auexit:ariolus ſum
Is huc herum etiam ad prandium uocauit ſceleris ſemen
Nunqd mihi meliuſt:q̄ illico hic opperiar herum dum ueniat
Eadem hæc ſacerdos uenerea:ſiquid amplius ſcit
Si uidero exquiſiuero:faciet me certiorem

Mulier. Ampeliſca. Trachalio ſeruus.

Ntelligo hãc quæ ꝓxia ẽ:uillã ueneris phano pulſar̃ iuſſiſti
i Atq; aquã rogare:cuius ad auris uox mihi aduolauit.
Obſecro qs hic loquit̃ Tr. quẽ ego uideo. ẽ ne ãpeliſca quæ
Calator.
Foras e phano egreditur? Am. eſt ne hic trachalio:quem conſpicor
Calator pleuſippidi. Tra. ea eſt. Am. is eſt trachalio ſalue. Tra.
ſalue ampeliſca.
Am: Quid agis tu? Tr. ætatem aut malã male. Am. melius ominare
Veꝝ omnes ſapientes decet cõferre & fabulari. ſed pleuſidippus
Tuus herus ubi amabo eſt: Tr. eia uero:quaſi nõ ſit itus. Am. neq;
Pol eſt neq; ullus qdẽ huc uẽit. Tr. nõ uẽit. Am. uera prædicas.
Tr. Nõ eſt meũ ampeliſca. ſed q̄ mox coctũ eſt prandium
Labrax.
Am. Quod prandiũ obſecro te. Tr. nempe rem diuinã facitis hic.
Am. Quid ſomnias amabo. Tr. certe huc labrax pleuſidippũ uocauit
Ad prãdium heꝝ meũ herus ueſter. Am. pol haud
miranda facta dicis.
Lenonum mores.
Si deos decepit & hoĩes lenonum more fecit. Tr. nõ rem diuinam
Facitis hic uos:neq; herus: Am. ariolare. Tr. qd tu agis hic igitur:
Capitali periculo. orbæ auxilii.
Am. Ex malis multis:metuq; ſũmo:capitaliq; ex periculo:orbas auxiliiq;
Opumq; huc recipit ad ſe hæc ſacerdos uneria me & paleſtrã.
Tr. An hic paleſtraſt obſecro heri mei amica. Am. certo. Tra. ineſt
Lepos in nũcio tuo magnus mea ampeliſca:ſed iſtuc periclum
Perlubet qđ fuerit uobis ſcire. Am. cõfracta eſt mi trachalio
Hac nocte nauis nobis. Tr. q̄d nauis quæ iſtæc fabula eſt:
Am. Nõ audiuiſti amabo quo pacto lẽo clanculũ nos hic auferr̃ uoluit
Aleator.
In ſiciliam. & qcquid domi fuit in nauẽ ĩpoſuit. ea nunc
Periere͂t omnia. Tr. oh neptumne lepide ſalue:nec te aleator ullus
Bolũ.
Eſt ſapiẽtior. ꝓfecto nimis lepide ieciſti bolũ periuꝝ perdidiſti
An. an.
Sed nunc ubi eſt leno labrax. Am. perit potando opinor.
Neptunus magnis poculis hac nocte eũ inuitauit. credo hercle
mulſa dcã.
An an eo datum quod biberet. Tr. ut ego amo te mea ampeliſca
Vt dulcis es. ut mulſa dicta dicis. ſed tu & paleſtra quo modo
Saluæ eſtis? Am. ſcibis faxo nauis timidæ ãbæ in ſcaphã ĩ ſiluimus
Quia uidemus ad ſaxa nauem ferrier. ꝓperans exolui reſtim:

Dũ illi timent nos cũ ſcapha tẽpeſtas dextrouorſum differt
Ab illis itaq; nos uentiſq; fluctibuſq; iactatæ exẽplis plurimis
Miſeræ perpetuã noctẽ:uix hodie ad littus pertulit nos uentus
Faſtidioſus edilis.
Exanimatas. Tr. noui neptunus ita ſolet:q̄uis faſtidioſus
Aedilis eſt. ſiquæ improbæ ſunt merces iactat omnes. Am. uæ
Capillũ ꝓmittam.
Capiti atq; ætati tuæ. Tr. tuo mea ampeliſca. ſciui lenonem
Facere hoc quod fecit. ſæpe dixi:capillum promittã. optimunſt
Occipiãque ariolari. Am. cauiſtis ergo tu atque herus ne abiret
Cum ſcibatis. Tr: quid faceret. Am. ſi amabat. rogas qd faceret:
Aut ſeruaret. dies nocteſque iu cuſtodia eſſet ſemper
Verum ecaſtor ut multi fecit:ita probe curauit pleuſidippus
Tr. Cur tu iſtuc dicis? Am. res palam eſt. Tr. ſcin tu etiã q it lauatum
In balineas:ibi cum ſedulo ſua ueſtimenta ſeruat
Tamen ſurripiuntur:quippe qui:quẽ illoꝝ obſeruet:falſus eſt
Fur facile quem obſeruat uidet. cuſtos qui fur ſit:neſcit
Sed duce me ad illam:ubi eſt. Am. i ſane ĩ ueneris phanũ. huc itro
Sedentem flentẽque opprimes. Tr. ut iam iſtuc mihi moleſtuſt
Excruciat animi.
Sed quid flet. Am. ego dicam tibi hoc ſeſe excruciat animi:
Quia leno ademit ciſtulã ei:quam habebat:ubique habebat
Qui ſuos parentis noſcere poſſet. eam ueret̃ ne perierit
Ciſtellula. Vidulum.
Tr. Vbi nam ea fuit ciſtellula. Am. ibidem in naui concluſit ipſe
Iu uidulum:ne copia eſſet eius quis ſuos parentes noſceret.
Tr. O facinus impudicũ quã liberã eſſe oporteat ſeruire poſtulare
Peſſum.
Am. Nũc eam cũ naui ſcilicet abiſſe peſſum in altum.
Et aurum & argentũ fuit lenonis ibidem. credo aliquem
Immerſiſſe atq; eũ excepiſſe. id miſera mœſtaſt
Sibi eorum ueniſſe inopiam. Tr. iam iſtoc magis uſus factoſt:
Ne eam intro conſoler. ꝙ eam ne ſe ſic excruciet animi.
Nam multa præter ſpem:ſcio multis bona eueniſſe.
Am. At ego etiam qui ſperauerint:ſpem decepiſſe multos.
Aĩus equ⁹
Tr. Ergo animus æquus optimũ eſt erumnæ condimentũ:
Ego eo intro:niſi quid uis. Am. eas:ego quod mihi imperauit
Sacerdos id faciam:atq; aquam hinc de proxumo rogabo
Nã extẽplo ſiue uerbis ſuis peterẽ daturos dixit neq; digniorẽ
Cenſeo uidiſſe anũ me queq̄. cui deos atq; homines cenſeam
Haud grauate.
Benefacere magis decere. ut lepide:ut liberaliter:ut honeſte
Atq; haud grauate timidas:egẽtes:humidas:eiectas:exanimatas
Accipit ad ſeſe. haud ſecus q̄ ſi ex ſe ſim⁹ natæ. ut ea ipſa ſuccincta
Aquam calefactat ut lauemus. nunc memora illis ĩpera hinc aquã
Vnde mihi ĩperauit. heus ecquis ĩ uillaſt? ecqs recludit? ecqs ꝓdit?

Sceparnio ſeruus. Ampeliſca mulier.

S. Vis ẽ qui noſtris tã ꝓterue foribus facit iniuriã. Am. ego ſũ
Sce. Hem quid hoc boni eſt:heu ædepol ſpecie lepida
mulier. Am. ſalue adoleſcens.
Sce. Tu multum ſalueto adoleſcentula. Am. ad uos uenio.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Sce. Accipiam hoſpitio:ſi mox uenislitem ut adſectam
Am. Nam nūc nihil eſt:qui te maneam.Sce.ſed quid ais
Effigia: ſubuolturiū — Mea lepida hilara.Am.ah nimium familiariter me adtrectas
Sce. Proh di imortales ueneris effigia hæc quidem ē.ut in ocellis
Indoles in ſauio. — Hilaritudo eſt:eia corpus cuiuſmodi ſubuolturium illud quidem
Pollucta — Subaquilum uolui dicere:uel papillæ cuiuſmodi:tum quæ idoles
In ſauio eſt.Am.nō ego ſum pollucta pago.potin ut me abſtineas
Manū?Sce.nō licet te ſic placide bellam belle tangere.
Am. Ociū ubi erit:tū tibi operam ludo & deliciæ dabo.nūc quāobrem
Huc ſum miſſa amabo uel tu mihi aias uel neges.Sce.quid nūc
Vis.Am.ſapientior natus qd uelim:indiciū facit:Sce . meus quoq;
Hic ſapiētior natus qd uelim indicium facit .
Am. Hic ſacerdos ueneris hic me petere aquā iuſſit a uobis.Sce.at ego
Baſilicus ſum quē niſi oras guttā nō feres.noſtro illū puteū piculo
Et ferramētis fodimus.niſi multis blādiciis a me gutta nō ferri pōt
Am. Cur tu aquā grauare amabo:quā hoſtis hoſti cōmodat.Sce.cur tu
Opam grauare mihi:quā ciuis ciui cōmodat.Am.imo etiam tibi
Mea uoluptas:quæ uoles faciā omnia.Sce.euge ſaluus ſū. hæc iā
Me ſuā uoluptatem uocat:dabitur tibi aqua:ne nequicq̄ me ames.
Manta. — Cedo mihi urnā.Am.cape:pꝑera amabo efferre.Sce. manta iā hic
Ero uoluptas mea.Am.qd ſacerdoti meæ dicā:hic ↄ̄moratā tā diu
Vt etiam nūc miſera timeo ubi oculis intueor mare:ſed quid ego
Miſera uideo pcul i littore meū herū lenonē ſicilienſemq; hoſpitē
Quos piiſſe ābos miſera cēſebā i mari.iā illud plus mali nobis
Viuit q̄ ratæ.ſed quid ego ceſſo fugere in fanū:ac dicere hæc
Suppetit — Paleſtræ in aram ut cōfugiamus.prius q̄ huc ſceleſtus leno ueniat.
Noſque hic opprimat.confugiā hinc:res ita ſuppetit ſubito.

Sceparnio ſeruus

P Roh di imortales i aqua nūq̄ credidi uoluptatē ineſſe tantā
Bellиata. — Vt hāc traxi lubēs.nimio minus altus puteus uiſus ē q̄ prius
Vt ſine labore hāc extraxi.præficiſci ne ſatis neq̄ ſū.ut pte
Qui hodie inceperim amare.hem tibi aquā.mea tu belliata . hem
Sic uolo te ferre honeſte.ut ego fero:ut placeas mihi.ſed ubi es
Delicata cape aquā hanc.ſicubi es amat hercle me.ut ego opinor
Delituit mala ubi tu es?etiā ne hanc urnā acceptura es.ubi es.
Cōmodule melius.tandē uero ſerio etiā acceptura es urnam
Hanc.ubi tu es gentiū.nuſq̄ hercle.urnam iam ego hanc in
Exhibeat negocium. — Media uia.ſed autem.quid ſi hanc hinc abſtulerit quiſpiam.
Sacrā urnā uēeris.mihi exhibeat negociū metuo hercle ne illa mu
Mihi iſidias locet.ut ↄprehēdar cū ſacra urna ueneria (lier
Litterata. — Nempe optime iure i uinculis enicet magiſtratus. ſi quis me hanc
Habere uiderit:nā hæc litterataſt ab ſe cantat cuia ſit tiam hercle
Euocabo hinc hāc ſacerdotē foras.ut hāc accipiat. nam accedā
Huc ad fores:heus ſi ptolemæo gratia.cape hanc urnam tibi
Mulier cula.hanc neſcio quæ huc ad me detulit.in pferundaſt.

Hermola⁹. Pneumatica organa dicunt latina ſpiritalia uitruuio Plinius libro decimo nono.E puteo inqt pticis pneumaticiſq; organis tollendo ut hūc tollones dictos apd uegetiū exiſtimem. i Plauti rudente locus talis eſt. Si Ptolomæo gratia ē hanc urnam cape mulier:ſed ſcribēdum uidet nō Ptolomeo ſed tolloni. Dicitur & i muſica ratiō pneumatica. Inuenit hæc Cteſib⁹ alexādrinus auctore Plinio q̄ꝗ Cleſibi⁹ qnq; ſcriptū eſt in Vitruuio.

Reperi negociū ſiquidē his mihi ultro adgerūda etiā eſt aqua .

Labrax leno.Charnides.Paraſitus.

La. Q Vi homo ſeſe miſeꝝ & mēdicū uolet.neptumo credat ſeſe:
Atq; ætatē ſuā.nā ſiqs cū eo qd rei ↄmiſcuit ad hoc exēplū
Amittit ornatū:domū ædepol:libtas lepida es q̄ nūq̄ pedē
Voluiſti in nauē mecū hercle una ipōere.ſed ubi ille me⁹ ē hoſpes
Qui me pdidit:atq; eccū icedit.Ch.quo malū pꝑeras labrax
Nā eqdem te nequeo cōſequi tam ſtrenue.La.utinā te prius
Quā oculis uidiſſem meis malo cruciatu in ſiciliam præbiteres.
Quē pꝑter hoc mihi obtigit miſero mali.utinā cum in ædis meas — Præbiteres
Te adduxi in carcere illo potius cubuiſſem die .
Deoſq; imortales quæſo:dū uiuas:uti omnes tui ſimiles hoſpites
Habeas tibi:malam fortunā in ædis te adduxi meas.quid mihi
Sceleſto tibi erit auſcultatio.qd ue hic abitio?qd ue i nauē iſcēſio?
Vbi perdidi etiā plus boni q̄ mihi fuit.Ch.pol minime
Miror nauis ſi fractaſt ibi ſcelus te:& ſceleſte parta quæ uexit bōa.
La. Peſſum dediſti me blandimentis tuis ſceleſtiorē cœnā cœnaui tuā
Quā quæ thyeſtæ quondā antepoſita eſt & atreo.perii animo — Thyeſte & atrei cœna
Male fit contine quæſo caput.Ch.pulmoneū ædepol
nimis uelim uomitū uomas
La. Heu paleſtra atq; ampeliſca ubi eſtis nunc.Ch.piſcibus in alto — Mēdicitas.
Credo præbent pabulū.La.mendicitatem mihi obtuliſti opera tua — magnidicū
Dū tuis auſculto magnidicis mēdaciis.Ch.bonā ē quod habeas
Gratiā merito mihi:qui te ex inſulſo ſalſum feci opera mea .
La. Quin tu hinc is a me in maximā malā crucē.Ch.da eas quæ res
Agebā cōmodum.La.heu quis uiuit me mortalis
Miſerior.Ch.ego multo tanto miſerior q̄ tu labrax .
La. Qui.Ch.quia ego indignus ſum:tu dignus q ſies.La.o ſcirpe — Scirpus. Aritudo
Scirpe laudo fortunas tuas.qui ſemper ſeruas gloriā aritudinis :
Equidem meā uelitationem exerceo.nam omnia coruſca — Velitatio.
Præ tremore fabulor.Ch.edepol neptune es balneator frigidus
Cum ueſtimētis poſtq̄ abs te abi:algeo ne thermopolium — Thermopolium.
Quidem ullū inſtruit.ita ſalſam præbet potionem & frigidā :
Vt fortunati ſunt fabri ferrarii.qui apud carbones adſident.
Semper calent.La.utinam fortuna nūc anatina uterer — Fortuna anatina.
Vt cum exiſſem ex aqua arerem tamen.Ch.quid ſi aliquo
Ad ludos me p māduco locē.La.quapropter.Ch.quia — p māduco
Pol clare crepito dentibus.iure optimo me lauiſſe arbitror
La. Qui.Ch.quia auderem tecū in nauē aſcendere quia
Fundamento mihi uſq; mouiſti mare.La.tibi autē auſcultaui:
Tu pmittebas mihi illic eſſe queſtū maximū meretricibus .
Ibi me corruere poſſe aiebas diuitias.Ch.iā poſtulabas.
Te ipurata belula totam ſiciliam deuoraturum inſulam. — Vidulum .
La. Quæ nam balæna meū uorauit uidulū:auꝝ:atq; argentum.
Vbi omne compactū fuit.Ch.eadem illa credo quæ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Saccipeniũ

Meũ marſupiũ quod plenũ argenti fuit.in ſacciperio
La. Heu redactus ſum uſq ad hãc unã tuniculã:& ad hoc miſellũ
Palliũ.perii oppido.Ch.uel cõſiliare mihi qdem tecũ licet.
Aequas habemus partes.La.ſaltem ſi mihi mulierculæ eſſent
Saluæ:ſpes aliq forẽt.nũc ſi me adoleſcẽs pleuſidippus uiderit.
Arrabo.
A quo arabonem ꝓ paleſtra acceperam:iam ſe exhibebit
Hic mihi negociũ.Ch.qd ſtulte ploras.tibi quidem ædepol
Copiaſt:dũ lingua uiuet qui rem ſoluas omnibus:

Sceparnio ſeruus.Charmides paraſitus: Labrax leno.

q Vid eſt illuc obſecro negotii:quod duæ mulierculæ
Hic ĩ phão ueneris ſignũ flẽtes ãplexe tenẽt.neſcio quẽ
Iactatæ. Eiectæ.
Metuẽtes miſeræ nocte hac uero ꝓxuma:ſe iactatas atq eiectas
Hodie eſſe aiunt e mari:La.obſecro hercle adoleſcens ubi
Iſtæc ſunt quas memoras mulieres.Sce.hic in phano ueneris
La. Quot ſunt.Sce.totidẽ quot ego & tu ſumus.La.nempe meæ
Sce. Nempe neſcio iſtuc.La.qua ſunt facie.Sce.ſcitula.uel ego
Amare utrãuis poſſum:ſi probe adpotuiſſem.La.nempe puellæ
Sce. Nempe moleſtus es.uiſe ſi lubet.La.meas oportet intus eſſe
Hic mulieres meæ charmides.Ch.iupiter te pdat:& ſi ſunt
Et ſi nõ ſunt tamẽ.La.introrumpam iam huc in ueneris
Phanum.Ch.in baratrum mauelim obſecro hoſpes
Da mihi aliqd loci ubi cõdormiſcã.Sce.iſtic ubi uis cõdormiſce
Nemo ꝓhibet.publicum eſt.Ch.at uides me:ornatus ut ſim
Veſtimentis uuidis recipe me in tectũ.da mihi ueſtimenti aliqd
Aridi dũ areſcunt mea.in aliquo tibi gratiam referam.
Sce: Tigillũ eo illud mihi unũ areſcit.ſi uis dabo.eodem amictus
Delaui.
Eodem tectus eẽ ſoleo ſi pluit.tu iſtæc mihi dato.exareſcant faxo
Ch. Eo an te pœnitet in mari quod delaui ne hic in terra eluam
Algu.
Sce. Eluas tu an exungare ſiccũ neq; interdum tibi ego nunquam
Quicq̃ credã.niſi accepto pignore.tu uel ſuda.uel peri algu.
Ch. Vel tu ægrota:uel uale barbaꝝ hoſpitẽ mihi in æde is.Sce.nihil
Moror ſat litium.eſt.iam ne abis uenalis.uenalis illic ductitauit
Ch. Quiſquis eſt nõ eſt miſericors.ſed qd ego hic aſto infœlix uuidus
Vinis græcis.
Quin abeo hinc in ueneris phanũ:ut edormiſcam hãc crapulã
ꝓdiſpauit.
Quã potaui præter animi quã libuit ſententiã quaſi uinis græcis
Neptunus nobis ſuffudit mare:itaq aluũ ꝓdiſperauit nobis
Falſis poculis.qd opuſt uerbis ſi inuitare nobis pauliſper pgeret
Ibidẽ obdormiſſemus.nũc uix uiuos amiſit domum.
Nũc lenonem quid agit intus uiſam conuiuam meum

Demones ſenex.

Iris modis di ludos faciunt hominibus.miriſq exemplis
m Nã omnia in ſomnis danũt.ne dormiẽtis qdẽ ſinũt qeſcere.
Somniaui ſomnium. Hirundininus nidus.
Velut ego hac nocte.q̃ pceſſit ꝓxia:miꝝ atq iſcitũ ſõniaui
Somniũ ad hirũdininũ nidũ uiſa eſt ſimia adſcenſionem ut
Faceret.admolirier.neq eas eripere quibat inde:poſt ibi uidebatur

Ad me ſimia adgredirier.rogare ſcalas:ut darem ut endas ſibi
Ego ad hoc exemplum ſimiæ reſpondeo.natas ex philomela atque
Ex progne eſſe hirundines.ago cũ illa:nequid noceat meis
Popularibus.atq illa animo iã fieri ferocior uidetur.ultro mihi
Malum minitarier:in ius uocat me.ibi ego neſcio quo modo irat⁹
Videor mediam arripere ſimiam.concludo in uincula
Beſtiã nequiſſimam.nunc quam ad rem dicam hoc
Attinere ſomniũ nunq̃ hodie quiui ad cõiecturam euadere.
Sed quid in ueneris phano clamoris oritur animus miratur

Trachalio ſeruus. Demones ſenex.

Tr. Roh cyrenẽſes populares ueſtrã ego iploro fidem.agricolæ
p Accolæ.ꝓpinqui q eſtis his regionibus ferte opẽ ĩopiæ.atq
Exemplũ peſſimũ peſſundate.uindicate ne ĩpiorũ potior ſit
Polentia
Pollẽtia:q̃ innocentũ:qui ſe ſcelere fieri nolunt nobiles.
Statuite exemplum ĩpudẽti.date pudori præmium.facite hic lege
Potius liceat.q̃ in ui uicto uiuere.currite huc.in ueneris phanũ.
Veſtrã iterũ ĩploro fidẽ:q ꝓpe hic adeſtis:qq̃ auditis clamorẽ meũ
Ferte ſuppetias.
Ferte ſuppetias:q ueneri ueneriæq ãtiſtæ more ãtiquo ĩ cuſtodiã
Suũ cõmiſerũt caput.prætorquete iniuriæ prius collũ q̃ ad uos
Perueniat.De.qd iſtuc ẽ negotii.Tr.p ego hæc genua te obteſtor
Senex qſqs es.De.qn tu ergo omitte genua & qd ſit mihi expedi
Ecqui tu es.Tr.teque oro & quæſo ſi ſperas tibi hoc ãno multum
Silphion. Laſerpicium Magudaris
Futurũ ſilphion & laſerpicium eãque euenturã exagogam
Capuam ſaluam & ſoſpitẽ.atq ab lippitudine uſque ſiccitas
Vt ſit tibi.De.ſanun es?Tr.ſeu tibi cõfidis fore multã magudarim
Vt te ne pigeat dare operã mihi quod te orabo ſenex
De. At ego te p crura & talos tergũq obteſtor tuũ:ut tibi ulmeã uberẽ
uirgidemia
Eſſe ſperes uirgidemiã.& tibi hoc ãno euẽturam uberem meſſem
Mali ut mihi iſtuc dicas negotii qd ſit quod tumultues
Tr. Qui lubet maledicere.eqdem tibi bona exoptaui omĩa.De.bene
Eqdẽ tibi dico:q te digna ut eueniant precor.obſecro
Hoc.reuortere ergo quid negocii eſt.Tr.mulieres duæ inocentes
Intus hic ſunt tui indigentes auxilii.quibus aduorſum ius legeſq
Inſignite ĩiuria hic facta ẽ.fitq ĩ ueneris phão.tũ ſacerdos uneria
Indigne adflictatur.De.quis homo eſt tanta confidentia
Qui ſacerdotẽ uiolare audeat:ſed eæ mulieres quæ ſũt?aut q̃d iis
Iniqui fit?Tr.ſi das operam eloquar.ueneris ſignũ ſũt ãplexe nũc
Eas deripere uult:eas ambas eſſe oportet.
De. Quis hic eſt qui deos tam paruipendit:
Tr. Fraudis.ſceleris parricidii.periurii plenus.
Legirupa.
Legirupa ĩpudens impurus.ĩuerecũdiſſimus.uno uerbo
Donabilis.
Abſoluam.lenoſt.quid illũ porro prædicẽ.De.ædepol infortunio
Hominem prædicas donabilem.Tr.q ſacerdotis ſceleſtus faucis
Interpreſſerit.
Interpreſſerit.De.at magno cũ malo ſuo fecit hercle.ite iſtinc
Foras turbalio ſparax ubi eſtis?Tr.i obſecro intro.ſubueni illis:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Sepiæ.
Edẽtauerit

De. Iteꝝ autẽ impabo.ſequimini hac. Tr.age nunc iam iube
Oculos elidere itidẽ:ut ſepiis faciũt coqui. De.ꝓripite hominẽ
Pedibus huc itidẽ quaſi occiſã ſuẽ. Tr.audio tumultũ. opior leno
Pugnis plectit.nimis uelim iprobiſſimo homini malas edẽtauerit
Sed ecce ipſe egrediuntur timidæ e phano mulieres

Trachalio ſeruus. Paleſtra. Ampeliſca ſorores duæ.

Pa. Vnc idẽ cũ omnium copiarũ atq; opũ auxilii præſidii
n Viduitas nos tenet. cuia eſt quæ ſalutẽ afferat
rtem ingredi perſequamur.
In metu nunc ſumus ambæ importunitas
Tantaq; iniuria nos eſt modo hic intus ab noſtro hero
ſceleſtus ſacerdote manũ præcipes reppulit: propulit
Perq̃ indignis modis:noſq; ab ſigno intimo uideri potuit ſuas

Morirí.

Sed nunc ſeſe ut ferunt res fortunæq; noſtræ:par eſt moriri.neq; ẽ
Melius morte ĩ malis rebus meis ſeriis. Tr.qd ẽ quæ illæc oratioſt
Ceſſo ego has ↄſolari heus paleſtra:Pa.qui uocat. Tr.ampeliſca
Am. Obſecro qs ẽ qui uocat. Pal.qs is ẽ q nominat. Tr. ſi reſpexis ſcies
Pal. O ſalutis meæ ſpes. Tr.tace ac bono animo es me uide. Pa.ſi modo
Id liceat uis ne opprimat:quæ uis:uim mihi afferã ipſa adigit:
Tr. Ah deſine nimis iepta es. Am.deſiſte dictu nũc iam miſeram me
Cõſolari. Pal.niſi qd re præſidiũ apparas trachalio.acta hæc res ẽ
Certunſt morire q̃ hunc pati lenonem ĩ me.
Sed muliebri animo ſum tamen miſere ĩ mentẽ mihi mortis
Metus mẽbra occupat ædepol. Tr.hũc acerbum
Bonũ animũ habere. Pa.nã obſecro unde. Tr.mus mihi ĩuenitur.
Ne inquã timete adſidere hic in ara. Am.qd iſta ara plus
Prodeſſe nobis poteſt q̃ ſignũ ĩ phano hic intus ueneris: quod
Amplexæ mõ unde abreptæ p uim miſeræ. Tr.ſedete hic modo
Ego hinc uos tamẽ tutabor.aram habere hãc uobis pro caſtris.
Mœnia hinc ego uos defenſabo præſidio ueneris.malitiã lenonis
Cõtra ĩcẽdã. Am.tibi auſcultam⁹:& uenus alma ãbæ te obſecram⁹
Aram ãplexãtes hãc tuã lachrymãtes:genibus nixe:in cuſtodiã
Nos tuã ut recipias & tutere:illos ſceleſtos q tuũ fecerunt phanum
Parui arenoſq;:ut hanc tua pace aram obſedere
aut eæ ambæ ſumus opera neptunei noctu
Habeas neue idcirco nobis uitio uortas:ſi quippianſt minus
Quod bene eſſe lautum arbitrare. Tr.æquũ has petere
Intellego.decet abs te id ĩpetrari.ignoſcere his te conuenit:

Ex concha natã nene rem.

Metus has:id ut faciãt.ſubigit:te ex concha natã eſſe autumãt.
Caue tu harũ conchas ſpernas.ſed optume eccũ exit
Senex.patronus mihiq; & uobis

Demões ſenex. Labrax. Leno. Mulie.ii. Lorarius. Tra.ſeruus.

Sacrilegiſſime.
Legerupio

De. Xi e phano natũ q̃rũ ẽ hoium ſacrilegiſſime:uos in arã
e Abite ſeſſum:ſed ubi ſunt. Tr.huc reſpice.optume iſtuc
Volueramus.iube modo accedat ꝓpe hunc legerupionem

Hic nobiſcũ dis facere poſtulas. De.pugnũ in os impũge.
La. Iniqua hæc patior cũ precio tuo. De.at etiã minitatur audax.
La. Ius meũ ereptũ eſt mihi.meas ancillas mihi inuito eripis.
De ſenatu cyrenenſi quẽuis opulentũ. Tr.ſi tuas eſſe oportet
Ni ue eas eẽ oportet liberas:neu te in carcerem cõpingi eſt æquũ
Aetatemq; ibi te uſq; habitare:donec totũ carcerem contriueris.
La. Nõ hodie iſti rei auſpicani:ut cũ furcifero fabuler.
Te ego appello. De.cũ iſtoc primũ qui te nouit diſputa.
La. Tecũ ago. Tr.atqui mecũ agendũſt:ſunt ne illæ ancillæ
Tuæ? La.ſunt. Tr.agẽdũ ergo.tange utrãnis digitulo minimo mõ

Digitulo minimo.

La. Quid ſi attigero. Tr.extẽplo hercle ego te follẽ pugillatoriũ
Faciã:& pendentẽ incurſabo pugnis periuriſſime.

Follis pugillatorius

La. Mihi nõ liceat meas ancillas ueneris de ara abducere.
De. Eſt lex apud nos. La.quid mihi cũ ueſtris legibus
Cõmercii.equidẽ iſtas iam ambas educam foras.
Tu ſenex ſi iſtas ambas:huc arido argentoſt opus.

Arido argento.

De. Hæ autem ueneri complacuerũt. La.habeat ſi argentũ dabit.

ↄplacuerũt

De. Do tibi argentũ nunc adeo ut ſcias meã ſentẽtiam.
Occipito modo illis afferre uim ioculo pauſillulũ.
Ita hinc ego te ornatũ amittam:tu ipſus te ut non noueris:
Vos adeo:ubi ego innuero uobis ſi non ei caput exoculaſſitis

Caput exoculaſſitis

Quaſi murteta iuncis:item ego uos uirgis circõuinclam.

Circũuinclã

La. Vi agis mecũ. De.etiam uim ꝓportas flagitii flagrantia
Tun trifurcifer mihi audes inclementer dicere. La.fateor ego

Trifurcifer.

Trifurcifer ſum tu es homo adprime ꝓbus. Tr.nũc q minus
Haſce oportet eẽ liberas. La.quid liberas. Tr.atq; heras tuas
Quidẽ hercle atq; ex germana græcia:nã altera hæc ẽ nata
Athenis ſine teſtibus. De. quid ego ex te
Audio. Tr.hanc athenis eſſe natã liberã. De.mea popularis
Obſecro hæc ẽ. Tr.nõ tu cyrenẽſis es. De.imo athenis natus
Altuſq; educatuſq; atticis. Tr.obſecro defende ciues tuas
Senex. De.o filia mea:cũ ego hanc uideo meaꝝ abſens
Miſeriaꝝ cõmones:trima quæ periit mihi iam tanta eẽt
Si uiuit ſcio. La.argentũ p iſtiſce ambabus cuiæ erant
Domino dedit:qd mea refert hæ athenis natæ:an thebæ ſiẽt?
Dũ mihi recte ſeruitutẽ ſeruiant. De.ita ne impudens
Tu ne hic fallis:uirginalis liberos parẽtibus ſubiectos hẽbis
Atq; indigno quæſtu conteres.nã huic alteræ patria quæ ſit
Profecto neſcio:niſi ſcio ꝓbiorem hãc eſſe q̃ te impuratiſſime:
Tuæ iſtæ ſunt. La.cõtende ergo:interſit tergo utri.

offerrumẽta

De. Ne offerrumẽtas habebis pluris in tergo tuo:q̃ ulla nauis
Longa clauos:tũ ego ero mẽdaciſſimus poſtea aſpicito meũ
Quãdo ego tuum iſpectauero.ni erit tam ſincerũ: ut quiuis

ampullari⁹

Dicat ampullarius:optimũ eſſe opere faciundo
corium & ſinceriſſimum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Quid cauſæ ē quin uirgis te uſq̧ ad ſaturitatem ſauciem
Quid illas ſpectas?quas ſi attigeris:oculos eripiam tibi
La. At quin quia uocas utrāq̧ iam mecū abducam ſimul.
De. Quid facies.La.uol canū adducā.is ueneris ē aduerſatius
De. Quo illic it.La.heus ecq̧s hic eſt heus.De.ſi attigeris hoſtium
Iam hercle tibi meſſis ī ore fiet mergis pugnis — Mergis.
La. Nullū habemus ignem ficis uictitamus aridis.De.ego dabo
Ignem:ſiqdē ī capite tuo cōflandi copiaſt
La. Ibo hercle aliquo quæritatū ignem.De.quid cū inueneris
La. Ignē magnū hic faciā.De.quin ut manū exuras tibi.
La. Immo haſce ambas hic in ara ut uiuas cōburam.De.id uolo
Nā hercle te barba ɔtinuo arripiam:& ignem coniiciam.
Teq̧ ambuſtulatum obiiciam magnis auibus pabulum. — ābuſtulatū
Cum cōiecturam egomet mecū facio:hæc illa eſt ſimia
Quæ has hirundines ex nido uolt eripere ingratus
Quid ego in ſomniis ſomniaui.Tr.ſcin qd tecum oro ſenex
Vt illas ſeruas.uim defendas:dū ego herum adduco meum.
De. Quære herum atq̧ adduce.Tr.at hic ne.De.maximo malo ſuo
Si attigerit ſiue occeptaſſit:Tr.cura.De.curatum eſt abi — Abiat.
Tr. Nunc quoq̧ aſſerua ipſum.ne quo abiat nam promiſimus
Carnufici aut talentū magnum:aut hunc hodie ſiſtere.

Demones ſenex. Labrax leno Paleſtra:Ampeliſca.

De. u Trum tu leno cum malo libentius qeſcis.an ſic ſine
Malo ſi copia eſt.La.ego quæ tu loquere
flocci non facio ſenex
Meas qdem te inuito:& uenere:& ſūmo ioue
De ara capillo iam deripiam.De.tāge dum.La.tāgam hercle uero
De. Agedū ergo accede huc modo.La.iube dū recedere iſtos
Ambo illuc modo.De.imo ad te accedent.La.nō hercle
Egomet cenſeo.De.quid ages ſi propius
accedent.La.ego receſſero.
Veꝝ ſi ſenex te unq̄ in urbe offendero — Minaciæ
Nunq̄ hercle q̄ſq̄ me lenoné dixerit:ſi non te ludos
Peſſimos dimiſero.De.facito iſtuc quod minitaris.ſed nūc interim — Flocci non facio.
Si illas attigeris dabitur tibi magnū malū.La.q̄ magnum uero?
De. Quātū lenoni ſat eſt.La.minacias ego iſtas flocci nō facio tuas.
Eqdem eas te inuito iam ambas rapiam.De.tange dum
La. Tangā hercle uero.De.tange ſat ſcin quomodo ī dum
Turbalio curriculo affer duas clauas.La.clauas.De.ſed ꝓbas
Propera cito.ego te hodie faxo recte acceptum ut dignus es
La. Heu ſceleſtus galeam in naui ꝑdidi.nūc mihi opportuna — Clauator.
Hic eēt.ſalua ſi foret.licet ſaltē iſtas mihi appellare. — Tinnimētū
De. Non licet hem optime ædepol.eccum clauator aduenit.
La. Illud qdem edepol tinnimentū ē auribus.De.age accipe
Illam alterā clauā ſparax age alter iſtinc.alter hinc adſiſtite?

Adſiſtite ambo:ſic audite nunc iam.ſi hercle illic illas hodie
Digito tetigerit inuitas niſi tunc exoculaſſitis uſq̧ adeo — Exoculaſſitis.
Donec qua domum abeat neſciat.piſtis ambo.ſi appellabit
Quēpiam:uos reſpondetote iſtinc iſtarum uicē:ſin ipſe abire
Hinc uolet quātum pōt extemplo amplectitote crura fuſtibus:
La. Etiam me abire hinc non deſinēt.De.dixi ſatis & ubi ille
Seruus cum hero huc aduenerit.qui herum accerſiuit itote
Extemplo domum.curate hæc ſultis magna diligentia — Sultis.
La. Heu hercle ne iſtic phana mutantur:cito iam hoc herculis eſt
Veneris phanū quod fuit.ita duo deſtituit ſigna:hic cum
Clauis ſenex.non hercle quo hinc nunc gentium aufugiam ſcio.
Ita mihi nunc utrumq̧ ſeuit & terra & mare:Paleſtra.Lor.qd uis?
La. Apage controuerſia ē:hæc equidē paleſtra quæ reſpōdit nō mea ē
Heus ampeliſca.Lo.caueſis infortunio ut pōt.La.ignaui?
Homines ſatis recte monēt.ſed uobis dico heus uos nū moleſtia ē
Me adire ad illas propius.Lo.nihil nobis quidē.La.nūqd moleſtū
Mihi erit.Lo.nihil ſi caueris.La.quid ē quod caueā.Lo.hē a craſſo — Craſſum in
Infortunio.La.quæſo hercle adire ut liceat.Lo.abeas ſi uelis. — fortuniū.
Lo. Bene ergo hercle factum.habeo uobis gratiā.non accedam.
Potius illic aſtate ilico ædepol proueni nequiter multis modis
Certunſt haſce hodie uſq̧ obſidione uincere.

Pleuſidippus ado.Trachilo ſeruus mulieres duæ.
Leno.Lora.Charmides.

Ple. Eā ne ille amicā leno ui uiolēta de ara deripe ueneris uoluit
Tr. m Admodū.Ple.qn occidiſtis extēplo.Tra.gladius non erat
Ple. Caperes aut fuſtē:aut lapidē.Tra.qd ego quaſi canē amēs
Hominem inſectarer lapidibus nequiſſimū.La.nunc pol ego
Perii.pleuſidippꝰ eccū adeſt ɔuerret iā hoc me totū cū puluiſculo — Conuerret cū puluiſculo.
Ple. Etiā ne in ara tunc ſedebāt mulieres:cū ad me profectus ire. — ꝓfectus ire
Tr. Ibidem nunc ſedent.Ple.qs illas nūc illic ſeruat.Tra.neſcio quis
Senex uicinus ueneris.is dedit operā optimā.is nunc cum ſeruis
Seruat.ego mandaueram.Ple.duc me ad lenonem recta ubi
Illic eſt homo.La.ſalue.Ple.ſalutem nihil moror opta otius
Rapi te obtorto collo mauis an trahi utrū uis opta?dum licet — obtorto collo.
La. Neutrū uolo.Ple.abi ſane ad littus curriculo trachalio.
Iube illos in urbē ire obuiam ad portum mihi:quos mecum duxi
Qui hunc ad carnificem traderent.poſt huc redito:atq̧ agitato
Hic cuſtodiam.ego hūc ſceleſtum in ius rapiam exulem
Age ambula in ius.La.quid ego deliqui.Ple.rogas q arabonem
A me accepiſti ob mulierem.& eā hinc abduxiſti.La.non auexi. — Abduxiſti.
Ple. Cur negas o.La.quia pol prouexi.auehere non quiui miſer — Auexi. Prouexi.
Equidem tibi me dixeram præſto fore apud ueneris phanum quid — Auehere.
Multa ſum ne ibi?Ple.in iure cām dicito hic uerbum ſat ē.ſeqre
La. Obſecro te ſubueni mi charmides.rapior obtorto collo.Ch.qs
Me nominat?La.uiden me ut rapior.Ch.uideo atq̧ inſpecto lubēſ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

La: Non ſubuenire mihi audes.Ch.quis homo te rapit.La.adoleſcens
Pleuſidippus.Ch.ut nactus habe bono animo melius eſt te
In neruũ corripere.tibi obtigit quod plurimi exoptant ſibi.
La. Q uid id ẽ.Ch.ut id q̄d quærant iueniãt ſibi.La.ſequere obſecro
Pariter.Ch.ſuades q̄lis es tu.in neruũ rapere eo me obſecras:ut te
Retentas.
Sequar etiam retentas:La.perii.Ch.uerum ſit uelim.
Ple: Tu mea paleſtra & ãpeliſca ibidem illico mãete:dũ ego huc redeo
Lo. Equidẽ ſuadeo ut ad nos abeant potius dũ recipis.Ple.placet
Benefacitis.La.fures mihi eſtis.Lo.quid fures.Ple.rape.
La: Oro obſecro paleſtra.Ple.ſequere carnifex.La.hoſpes.Ch.non ſũ
Hoſpes repudio hoſpitiũ tuũ.La.ſiccine me ſpnis.Ch.ſic ago ſemel
Ibo.La.di te infœlicitẽt.Ch.iſti capiti dicito.credo alium in aliam
Columbar
Belluã hominem uortier illic in columbũ credo leno uortitur
Nidamẽta.
Nã in columbari collum haud multo poſt erit.in neruo mille
Hodie nidamenta congeret uerumtamen ibo ei
Addici.
Aduocatus ut ſiem.ſiqui mea opera citius addici poteſt.

Demones ſenex.

Volupe.
b Enefactum & uolupe eſt me hodie his mulierculis
Tetuliſſe
Tetuliſſe auxilium:iã clientas repperi.atq; ambas
Forma ſcitula atq; ætatula.ſed uxor ſcæleſta me oĩb⁹ ſeruat modis
Nequid ſignificẽ quippiam mulierculis ſed grippus ſeruus noſter
Sapuiſſet.
Q uid rerũ gerat miror.de nocte qui abiit priſcatum ad mare.
Retiam.
Pol magis ſapuiſſet ſi dormiuiſſet domi.iam nunc & operam
Ludos facit:& retiam.ut tempeſtas ẽ nunc:atq; ut noctu fuit
In digitis hodie percoquam quod cœperit.ita fluctuare uideo
uehementer mare.
Vaniloquentia.
Sed ad prandium uxor me uocat.redeo domum
Iam meas opplebit aures ſua uaniloquentia.

Grippus piſcator.

Eptuno has ago meo patrono gratias:qui ſalſis locis incolit
n Piſculentis:cum me ex ſuis locis pulchre ornatũ expediuit.
Cõpotiuit
Templis reducem.plurima præda onuſtũ.ſalute horreiaq;
In mari fluctuoſo:piſcatu nouo me uberi compotuit:miroque
Modo:atq; incredibile hic piſcatus mihi lepide euenit.
Neq; piſciũ ullam,una iã hodie pondo cœpi.niſi hoc q̄d fero in rete
Nã ut de nocte multa impigreq; exurrexi:lucrum præpoſui
Sopori & quieti.tempeſtate ſeua experiri expetiui:
Paupertatem heri qui & meam ſententiã tolerarem.opera
Haud fui parcus mea.nimis homo nihilſt qui piger eſt.
Nimiſq; id genus odi ego male.uigilare decet hominem
Q ui uult ſua tempori conficere officia.nõ enim illum
Expectare oportet:dum herus ſe ad ſuum ſuſcitet officium.
Nam qui dormiũt libenter ſine lucro & cum malo quieſcunt.
Nã ego nunc mihi:q impiger fui repperi ut piger ſi uelim ſiem
Hoc ego in mari quicquid hic ineſt repperi quicquid ineſt.

Graue quidẽ theſaurum hic ego ineſſe reor nec mihi conſcius
Eſt ullus homo.nunc hæc tibi occaſio grippe obtigit.
Vt liberes ex populo prætrr te.nunc ſic faciam:
Sicut conſilium eſt ad herum ut ueniã docte atq; aſtute.
Pauxillatim pollicitabor pro capite argentum.ut ſim liber Pauxillatĩ.
Iam ubi liber igitur domum inſtruã agrum:ædes mancipia.
Nauibus magnis mercaturã faciam.apud reges rex perhibebor.
Poſt animi cã mihi nauem faciam:atq; imitabor ſtratonicum.
Oppida circũuectabor.ubi nobilitas mea erit clara.
Oppidum magnũ cõmunibo & ego urbi grippo indam nomen
Monimentum meæ famæ.& factis ubiq; regnũ magnũ inſtituam.
Magnas res hic agito in mentẽ inſtruere.nunc hunc uidulũ condã Vidulum.
Sed hic rex cum aceto pranſurus eſt & ſale ſine bono pulmento.

Trachalio ſeruus.Grippus piſcator.

Eus mane.Gri.q̄d maneã.Tr.dũ hanc tibi quã trahis rudẽtẽ Rudens.
h Complico.Gr.mitte modo.Tr.at pol ego te adiuuabo nam
Bonis quod benefit:haud perit.Gr.turbida tẽpeſtas heri fuit
Nihil habeo adoleſcens piſciũ.ne tu mihi eſſe poſtules
Non uides me referre uuidũ retem ſine ſquamoſo pecu. Squamoſo pecu.
Tr. Non ædepol piſcis expeto:q̄ tui ſermonis indigens.
Gr. Enicas iam me odio quiſquis es.Tr.nõ ſinam ego abire hinc te
Mane.Gr.caueſis malo.quid tu malum nam me retrahis.
Tr. Audi.Gr.nõ audio.Tr.at pol qui audies poſt.Gr.quin
Loquere quid uis.Tr.eo mõ eſt opere precium:quod tibi
Ego narrare uolo.Gr.eloquere quid id eſt.Tr.uide nuſpiam
Conſequitur ꝓpe nos.Gr.ecquid eſt:quod mea referat:
Tr. Scilicet ſed bonis conſiliis eo q̄d in te mihi ẽ.Gr.quid negocii eſt
Modo dic.Tr.dicã tace ſi fidem modo das mihi.te non fore infidũ
Gr. Do fidem tibi fidus ero quiſquis es.Tr.audin furtum ego uidi
Q ui faciebat.noueram dominum id cui fiebat.porro ad furem
Egomet deuenio.feroq; ei conditionẽ hoc pacto
Ego iſtuc furtũ ſcio:cui factũ eſt.nunc mihi ſi uis dare dimidium.
Indicium domino non faciam.is mihi nihil etiam reſpondit.
Q uid inde æquũ eſt dari mihi dimidiũ.uolo ut dicas:
Gr. Immo hercle amplius.nam ſi non dat domino dicundum cenſeo.
Tr. Tuo cõſilio faciã.nũc aduorte animũ.nãq; hoc omne attinet ad te
Gr. Q uid factũſt.Tr.uidulum iſtum cuius ẽ noui ego hominem
Iampridem.Gr.quid ẽ.Tr.& quo pacto periit.Gr.at ego quo
Pacto inuẽtũſt ſcio & qui inuenit hominẽ noui & dominus qui
Nunc ẽ ſcio.nihilo pol pluris tua hoc q̄ quãti illud refert mea.
Ego illũ noui cuius nunc eſt.tu illum cuius ante hac fuit.
Nunc homo feret a me nemo ne tu te ſperes potius.Tr.non ferat Nemo hõ.
Si dominus ueniat.Gr.dominus huic nemo:ne fruſtraſſis
Niſi ego nemo natuſt:hunc qui cœpi ĩ uenatu meo.Tr.itane uero
Gr. Ecquẽ eſſe dices in mari piſcem meũ:quos cũ capio ſiquidem

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Cœpi mei ſunt:habeo pro meis.nec manu adſerũtur.neq; illinc
Partem quiſq̃ poſtulat.in foro palam omnes uendo pro meis
Adſentio.
Venalibus.mare quidem cõmune certoſt oĩbus.Tr.adſentio
Q ui minus hunc cõmunem quæſo mihi eſſe oportet uidulum.
Impudẽter impudens.
In mari inuentũſt.cõmune eſt.Gr.ne impudenter impudens.
Nam ſi iſtuc ius ſit quod memoras:piſcatores perierunt.
Q uippe cum extemplo in macellum piſces prolati ſient
Nemo emat:ſuam quiſq; partem piſcium poſcat ſibi
Dicat in mare cõmuni captos.Tr.quid ais impudens
Auſus etiam cõparare uidulum cum piſcibus.eadem tandem
Retem.
Res uidet?Gr.in manu non eſt mea.ubi demiſi retem atq; hamum
Q uicq̃d hæſit extraho.meum quod rete atq; hami mei
Nacti ſunt.meum potiſſimũſt.Tr.imo hercle haud eſt
Si quidem quod uas excœpiſti.Gr.philoſophe.Tr.ſed tu nunq̃
Piſcatorem uidiſti uenefice uidulum piſcem cœpiſſe:aut pro
Vitor.
Tuliſſe illum in forũ.non enim tu hic quidem occupabis omnis
Q ueſtus.quos uoles.& uitorem & piſcatorẽ te eſſe ĩpure poſtulas
Vel te mihi monſtrare oportet.piſcis q̃ ſit uidulus.uel quod
In mari non natũ eſt:neq; habet ſquamas neferas.G.qui tu
Nullus minus.
Nunq̃ audiuiſti eſſe antehac uidulum piſcem.Tr.ſcelus
Nullus eſt.Gr.imo eſt profecto.ego qui ſum piſcator:ſcio
dare uerba
Vero raro capitur.nullus minus ſæpe ad terram uenit.
Tr. Nil agis.dare uerba ſperas mihi te poſſe furcifer.quo colore ẽ
Gr. Hoc colore capiunt pauxilluli ſunt alii puniceo colore magni
Item atq; atri.Tr.ſcio tu hercle opinor in uidulum te
Piſcem conuertes:niſi caues.fiet tibi puniceum corium
Poſtea atrum denuo.Gr.quod ſcelus hodie hoc inueni.
Tr. Verba facimus:it dies.uideſis cuius arbitratu nos facere uis.
Sequeſtrũ.
Gr. Viduli arbitratu.Tr.ita enimuero ſtultus es.Gr.ſalue thales.
Rr. Tu iſtunc hodie non feres.niſi das ſequeſtrum.aut arbitrum.
Elleboroſ⁹ Ceritus.
Cuius hæc res arbitratu fiat.Gr.quæſo ſanus es
Tr. Eleboroſus ſum.Gr.at ego ceritus.hunc non amittã tamen:
Tr. Verbum adde etiã unũ.iã in cerebro colaphos abſtrudam tuo.
Polypus
Gr. Ego iam te hic itidem quaſi penicillus nouos exugere ſolet
Ni hunc amittis exugebo quicq̃d humoris tibiſt.
Tange.affligam te ad terrã itidem:ut piſcem ſoleo polypum.
Tr. Vis pugnare.quid opuſt.quin tu potius prædam diuide.
Proreta.
Gr. Hinc tu niſi malũ fruuiſti nihil potes.Tr.niſi poſtulas abeo
Ego hinc.Gr.at ego hinc offlectã nauẽ.Tr.ne quo abeas.mane
Si tu proreta iſti naui es:ego gubernator ero.Gr.mitte rudentem
Ramenta.
Scelеſte.Tr.mittã.omitte,uidulũ.Gr.nunq̃ hercle hinc hodie
Ramenta fies fortunatior.Tr.nõ,probare p̃negando mihi potes
Niſi pars datur.aut ad arbitrum reditura:aut ſequeſtro ponitur.
Gr. Q uẽ ne ego excepi in mari.Tr.at ego inſpectaui e littore
Gr. Mea opera labore & rete & horia.Tr.num qui minus ſi ueniat.

Nunc dominus cuius ẽ:ego qui iſpectaui procul te hunc hr̃e furtũ
Q uã tu nihilo mane maſtigia quo argumento ſocius non ſum
Et fur ſum fac dum ex te ſciam.Gr.neſcio neq; ego iſtas ueſtras
Leges urbanas ſcio.niſi quia hunc meũ eẽ dico.Tr.& ego item
Eſſe aio meũ.Gr.mane.iam reperirem quo pacto nec fur.
ab: tuã uiã
Nec ſocius ſies.Tr.quo pacto.Gr.ſine me hinc abire.tu abi
Tacitus tuã uiã nec tu me cuiq̃ indicaſſis:neq; ego tibi
Q uicq̃ dabo:tu taceto:ego muſitabo:hoc optimum atq;
Aequiſſimũ eſt.Tr.eo quid conditionis audis ferre.Gr.iam dudũ
Fero ut abeas.rudentem amittas.mihi moleſtus ne ſies.
Tr. Mane dũ refero conditionẽ.Gr.te obſecro hercle aufer mõ.
Tr. Ecquẽ in his locis nouiſti.Gr.oportet uicinos meos
Tr. Vbi tu hic hĩtas.Gr.porro illic longe uſq; in campis ultimis
Tr. Vin qui in hac uilla habitat eius arbitratu fieri.
Gr. Pauliſper remitte reſtem.dum concedo:& conſulo.
Tr. Fiat.Gr.euge ſalua res eſt.præda hæc perpetua eſt mea
Ad meũ herum arbitrum uocat me.hic intra præſepis meas
Triobolũ.
Nunq̃ hercle hodie abiudicabit ab ſuo triobolum.ne iſte
Tetulerit.
Haud ſit q̃ cõditionẽ tetulerit.ibo ad arbitrum
Tr. Q uid igitur.Gr.quãq̃ iſtuc eſſe ius meum certo ſcio
Fiat iſtuc potius q̃ nunc pugnem tecum.Tr.nunc places
Q uanq̃ ad ignotum arbitrum me appellis:ſi adhibebit fidem
Et ſi eſt ignotus notus:ſi non notus ignotiſſimus eſt.
Demões ſenex.Mulieres.Paleſtra.Ampeliſca.Trachalio.Grippus
Vpio ædepol quãq̃ uobis quæ uoltis mulieres
c Metuo.p̃pter uos.ne uxor mea me extrudat ædibus.
Q uæ me pelices adduxiſſe dicet ãte oculos ſuos.uos cõfu
Inaram potius q̃ ego.Mu.miſere perimus. (fugite
De. Ego uos ſaluas ſiſtam ne timere.ſed quid uos foras
Faciet iniuriam.
Proſequimini:quoniam ego adſum faciet nemo iniuriam.ite
Inquam domum amabo.nunc iam ex præſidio præſides
Gr. Opræſalue.De.ſalue grippe quid fit?Tr.tuus ne hic ſeruus eſt:
De. Haud pudet.Tr.nihil ago tecũ.De.ergo abi hic ſis.Tr.quæſo
Reſponde ſenex.tuus hic ſeruus eſt.De.meus eſt.Tr.hem iſtuc
Optime quãdo tuus eſt iterũ ſaluto te.De.& ego te.tu ne es:
Q ui haud multo prius abiſti hic herũ accerſitũ.Tr.ego is ſum
De. Q uid nunc uis tibi.Tr.nempe hic tuus ẽ.De.meus eſt.Tr.iſtuc
Optime quando tuuſt.De.quid negociſt.Tr.uir ſceleſtus
Illic eſt.De.quid fecit tibi uir ſceleſtus.Tr.homini ego iſti talos
Talos ſubfringi.
Subfringi uolo.De.quid eſt.qua de re nunc litigatis inter uos
Tr. Eloquar.Gr.imo ego eloquar.Tr.ego opinor:rẽ faceſſo.
Faceſſas.
Gr. Siquidem ſis pudicus.hinc faceſſas.De.grippe animum aduorte
Ac tace ut iſtic prius dicat audi loquere tu.Gr.alienon.
Nequite
Prius q̃ tuo dabis orationem?De.ut nequiter comprimitur.
Vr. Ita ut occœpi dicere:illum quem dudum lenonem

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Extruxiſti:hic eius uidulum eccillum.Gr.non habeo
Tr. Negas qđ oculis uideo.Gr.at ne uideas uelim habeo
Nõ habeo:quod tu me curas qđ rex gerã.Tr.quo modo habeas
Id refert iure an ne iniuria.Gr.ni iſtum cœpi nulla cauſa eſt:
Quin me condones cruci ſi in mari reti apprehendi
Qui tuũ potius ẽ:quã meũ.Tr.uerba dat.hoc mõ res geſta eſt
Vt ego dico.Gr.qđ tu ais?De.qđ primarius uir dicat:cõprime.
Gr. Nũ,ſis ſi tuus eſt.Tr.qđ tu idem mihi uis fieri quod herus
Cõſueuit tibi.ſi ille te cõprimere ſolitus.hic noſter nos non ſolet.
De. Verbo illo modo ille uicit.quid nunc tu uis.dic mihi.
Tr. Equidem neq; ego partem poſco mihi iſtinc de iſtoc uidulo.
Neq; meum hodie eſſe unq̃ dixi ſed iſtic ineſt ciſtellula
Huius mulieris:quã dudum dixi fuiſſe liberam.
De. Nempe tu hanc dicis:quã eſſe aiebas dudum popularem meam — Crepundia
Tr. Admodum & ea quæ olim parua geſtauit crepundia.
Iſtic in iſta ciſtula inſunt:quæ iſtic ineſt in uidulo.hoc neq; iſti — Suppetias: feret.
Vſus eſt:& illi miſeræ ſuppetias feret:ſi id dederit qui ſuos
Parentes quærat.De.faciã ut det tace.Gr.nihil hercle ego ſum
Iſti daturus.Tr.nihil peto niſi ciſtulam & crepundia.
Gr. Quid ſi ea ſunt aurea.Tr.qđ iſtic tua:aurum auro expendetur.
Argentum argento exequabimus.Gr.facias aurum ut uideam.
Poſt ego faciam ut uideas ciſtulam.De.caue malo ac tace
Tu perge ut occepiſti dicere.Tr.unũ te obſecro:ut te huius
Cõmiſereſcat mulieris:ſiqdem hic lenonis eius eſt uidulus
Quẽ ſuſpicor:hic niſi de opinione certum nihil dico.
Gr. Viden ſceleſtus is aucupatur.Tr.ſine me ut occœpi loqui.
Si ſcæleſti illius eſt hic cuius dico uidulus:hæc poterunt nouiſſe.
Oſtendere hic iube.Gr.ain oſtendere?De.haud iniquum dicit
Grippe:ut oſtendatur uidulus.Gr.imo hercle inſignite iniq;
De. Quidũ.Gr.qa ſi oſtendero:cõtinuo hunc nouiſſe dicent ſcilicet. — Inſegnite
Tr. Scelerũ caput.ut tu es.item omnis cenſes eſſe:piuri caput.
Gr. Omnia iſtæc ego facile patior:dũ hic huic a me ſentiat.De.atq;
Nũc abs te ſtat uerũ hinc tibi teſtimonium grippe aduorte animũ
Tu paucis expedi.Gr.quid poſtulas.Tr.dixi equidem.ſed ſi parum intellexti
Dicam denuo haſce ambas:ut dudum dixi ita eſſe oportet liberas.
Hæc athenis parua fuit uirgo ſurrupta.Gr.dic mihi quid iſta
Ad uidulũ ptinẽt ſeruæ ſint iſtæ.an liberæ?Tr.oĩa iterũ uis mẽora(ri — Deſiat.
Scelus.ut deſiat dies.De.abſtine maledictis.& mihi
Quod rogaui dilue.Tr.ciſtellam iſtic ieſſe oportet gaudeam.
In iſto uidulo.ubi ſunt ſigna.q̃ parentes noſcere hæc poſſit ſuos
Quibus cum parua periit athenis ſicut dixi prius.Gr.iupiter
Te diq; perdant.quid ais uenefice.quid iſtæ mutæ ſunt:quæ
Pro ſe fabulari nõ queant?Tr.eo tacẽt.qa tacita bona ſt mulier
Semper.q̃ loquens.Gr.tu pol pro portione nec uir:nec mulier es — ꝓ portõne

Tr. Quidũ?Gr.qa enim neq; loquẽs es neque tacẽs unq̃ bonus.
Tr. Quæſo en unq̃ hodie licebit mihi loq;?De.ſi preterhac uerbũ faxis
Hodie:ego tibi cõminuam caput.Tr.ut id occœpi dicere ſenex — Cõminuã caput.
Eam te quæſo ciſtulam ut iubeas hũc reddere illis ob eam
Si quid poſtulat ſibi mercedis dabit.aliud qcquid ibi ẽ habeat ſibi
Gr. Nunc demũ iſtuc dicis:quoniam ius meum eſſe intelligis
Dudum dimidiam petebas partem.Tr.imo etiam nunc peto
Gr. Vidi petere miluũ:etiam cum nihil auferet tamen.De.non ego te
Cõprimerẽ poſſũ ſine malo.Gr.ſi iſtic tacet:ego tacebo ſi iſte loquit
Sine mea ꝑre mea pte loqui.De.cedo mõ mihi iſtũ uidulũ grippe
Gr. Cõcredã tibi:ac ſi iſtoꝝ nihil ſit.ut mihi rddas.De.reddet.Gr.tẽe
Audi nũ iã paleſtra atq; ampeliſca hoc q̃ loquor:eſt ne hic uidulus
Vbi ciſtellã tuã ieſſe aiebas?Pal.is eſt:Gr.perii hercle miſer:
Vt prius q̃ plane aſpexit:illico eũ eſſe dixit.De.faciã ego hãc rem
Nã tibi ciſtellã iſticcie eẽ oportet gaudeã i iſto uidulo.Pal.ubi ego — Ciſtellam gaudeam.
Dicã qcquid ierit nominatim:tu mihi nullum oſtẽderis ſi falſa
Dicã fruſtra dixero.uos tamen iſtæc qcquid iſtic inerit uobis
Habebitis ſed ſi erũt uera.tũ obſecro te ut mea mihi reddantur
Gr. Placet ius merum oras meo qdem animo.De.at meo hercle.
Gr. Quid ſi iſta aut ſuperſtitioſa aut ariola eſt.atq; oĩa quicquid
Inſit uera dicet i me habebit ariola?De.non feret niſi uera dicet — Ius merum Supſtitioſa. Ariola.
Neqcq̃ ariolatur.Pal.ſolue uidulũ.ergo ut quicquid ſit
Verum q̃ primũ ſciam.hoc habet.Gr.ſolutum eſt aperi
Video ciſtellã.De.hæccine eſt.Pal.iſtæc ẽ:o mi parẽtes hic uos
Cõcluſos gero:huc opeſq; ſpeſq; ueſtrũ cognoſcendum condidi.
Gr. Tum tibi hercle deos iratos eſſe oportet:qſqs es quæ parentis
Tã in anguſtum tuos locum cõpegeris.De.grippe accede huc.
Tua res agitur.tu puella iſtic ꝓcul dicito qđ inſit:& qua
Facie memorato oĩa ſi hercle tãtulum peccaſſis:quot poſteris
Poſtules te ad uerum cõuorti:nugas mulier magnas egeris.
Gr. Ius bonum oras:Tr.ædepol haud te orat.nam tu iniurius
De. Loquere nunc iam puella.grippe animum aduorte ac tace.
Pal. Sunt crepundia.De.ecca uideo.Gr.peri in primo prœlio.
De. Mane ne oſtenderis qua facie ſunt:reſponde ex ordine.
Pal. Enſiculuſt aureolus primum litteratus.De.dicendum
In eo enſiculo litterarum qđ eſt.Pal.mei nomen patris — Enſiculus. Litteratus. Securicula
Poſt altrinſecus eſt ſecuricula ancipes.item aurea litterata
Ibi matris nomen in ſecuriculaſt.De.mane dic in enſiculo
Quod nomen eſt paternũ.Pa.dæmones.De.di immortales
Vbi loci ſunt ſpes meæ.Gr.imo ædepol meæ.De.pergite
Obſecro cõtinuo placide.Gr.aut ite in malã crucẽ.Le.loquere
Matris nomen hic in ſecuricula qđ ſiet.Pal.dædalis.De.di me
Seruatũ cupiunt.Gr.at me pditum.De.filiam meam eſſe
Hanc oportet grippe.Gr.ſit per me quidem:qn te di omnes
Perdant:qui me hodie oculis uidiſti tuis:meque adeo ſceleſtum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Qui non circunſpexi centies prius:me nequis inſpectaret:
Quã rete extraxi ex aqua. Pal. poſt eſt ſicula argenteola
Directa. Sucula bul·la. porculi.
Et duæ connexæ maniculæ & ſucula. Gr. quin tu i directa
Cum ſucula & cum porculis. Pal. & bulla aurea eſt:pater quam
Dedit mihi natali die. De. ea eſt profecto. cõtineri qn complectar
Non queo. filia ſalue mea:ego is ſum qui te produxi pater.
Ego ſum dæmones & mater tua ecca hic intus. dædalis.
Pa. Salue mi pater inſperate. De. ſalue ut te amplector libens.
Volupeſt. cũ iſtuc ex pietate ueſtra uobis contingit. De. cape dũ
Hũc ſi potes fer itro uidulũ age trachalio. Tr. ecce grippi ſcelera
Cum iſtæc res male euenit. tibi grippe gratulor. De. age eamus
Mea gnata ad matrem tuã quæ ex te poterit argumentis hanc rem
Magis exquirere q̃ te magis tractauit:magiſque ſigna pnouit tua.
opam pro miſcuam
Tr. Eamus intro omnes. quãdo operã ꝑmiſcuã damus. Pal. ſequerĩ me
Ampeliſca. Am. cũ te di amant uoluptati eſt mihi. Gr. ſum ne ego
Sceleſtus. qui illac hodie excepi uidulum. aut cũ excepi. qui non
Alicubi in ſolo abſtruſi loco:credebã ædepol turbulentam prædã
Eventuram mihi:quia illa mihi:turbulenta tempeſtate euenerat.
Credo ædepol ego illic ineſſe auri & argẽti largiter. qd melius eſt.
Egrimonia
Quã ut hinc intro abeam:& me ſuſpendã clanculum:
Saltem tantiſper dum abſcedat hæc a me ægrimonia.

Dæmones ſenex.

p Roh di immortales qs me eſt fortunatior:qui ex ĩprouiſo
Filiã iueni meã? ſatin ſi cui homini dei eſſe benefactũ uolãt
Aliquo illud pacto obtigit optatũ piis ego hodie neq; ſpaui
Neq; credidi. is ĩprouiſo filiam inueni tamen. & eam de genere
Summo adoleſcenti dabo ingenuo athenienſi & cognato meo.
Ego eum adeo accerſi huc ad me q̃primum uolo:iuſſiq; exire
Huc ſeruũ eius. ut ad forum iret:nõdum egreſſum eẽ cũ id miror
Tamẽ accedam opinor ad fores:qd conſpicor? uxor cõplexa collo
Inepta amatia. Pauſa.
Retinet filiam. nimis inepta atq; odioſa eius amatio eſt.

Dæmones. Trachalio ſeruus.

De. a Liquãdo obſculãdo melius ẽ uxor pauſam fieri. atq; adorn
Vt rem diuinã faciã:cũ itro aduenero laribus familiarib'
Porci ſacres
Cũ auxerũt noſtrã familiã. ſunt domi agni. & porci ſacres.
Sed qd iſtum remoramini mulieres trachalionem:atq; optime
Eccum exit foras. Tr. ubi ubi erit tamen inueſtigabo & mecum
Ad te adducam ſimul pleuſidippum. De. eloquere ut hæc res
Obtigit de filia:eum rogato:ut relinquat alias res & huc ueniat
Tr. Licet. De. dicito daturã meã illi filiã uxorẽ. Tr. licet. De. & patrẽ.
Eius me nouiſſe & mihi eſſe cognatum. Tr. licet. De. ſed ꝑpera
Tr. Licet. De. iam hic fac ſis cœna ut curetur. Tr. licet. De. omia illicet
Tr. Licet. ſed ſcin qd eſt quod te uolo? quod promiſiſti ut memineris
Hodie ut liber ſim. De. licet. Tr. fac ut exores pleuſidippum
Vt me emittat. De. licet. Tr. & tua filia facito oret:facile exorabit.

De. Licet. Tr. atq; ut mihi ampeliſca nubat. ubi ego ſim liber
De. Licet. Tr. atq; ut gratum mihi beneficium factis experiar.
De. Licet. Tr. omnia licet. licet tibi rurſum refero gratiam
De. Sed propera ire in urbem actutum & recipe te huc rurſum:
Tr. Licet. iam hic ero:tu interibi adorna cæterum quod opus eſt.
Infœlicitet.
De. Licet. Tr. hercules iſtum infœlicitet cum ſua licentia:ita meas
Repleuit aures quicquid memorabam:licet.

Grippus piſcator. Demones ſenex.

Gr. q Vã mox licet te cõpellare demões? De. qd ẽ negocii grippe
Gr. De illo uidulo. De. ſi ſapias ſapias habeas qđ di boni danunt
Equũ uidetur tibi ut ego alienum quod eſt:meũ eſſe dicam
Gr. Quod ne ego inueni i mari. De. tanto melius illi obtigit:q pdidit
Tuũ eẽ nihilo magis oportet uidulũ. Gr. iſto tu paup es cũ nimis
Sancte pius. De. o grippe gripe i ætate hominum plurimæ fiunt
Trãſennæ.
Tranſennæ ubi decipiunt dolis:atq; ædepol in eas plærũque eſca
Imponitur. quam ſi quis auidus poſcit eſcam auariter:decipitur
In traſenna auaritia ſua. ille qui conſulte. docte. atq; aſtute. cauet
Diutine uti bene licet partum bene. mihi iſtæc uidetur præda
Prædatum irier:ut cum maiore dote abeat quam aduenerit.
Ego ne:ut quod a me ablatum eſſe alienum ſciam:celẽ? minime
iſtuc faciet noſter demones
Semper cauere hoc ſapientiſſimũ eſt:ne cõſcii ſint ipſi maleficiis
Suis:ego mihi cum luſi nihil moror ullum lucrum.
Gr. Spectaui ego pridem comicos ad iſtunc modum ſapienter dicta
Dicere:atq; iis plaudier cum illos ſapientis mores mõſtrabat
Populo. ſed cũ inde ſuam quiſq; ibant diuorſi domum:nullus erat
Illo pacto:ut illi iuſſerant. De. abi intro ne moleſtus. linguæ
Tempera. ego tibi daturus nihil ſum. ne tu fruſtra ſis. Gr. at ego
Deos quæſo:ut quicquid in illo uidulo ſt. ſi aurum ſi argentum eſt
Omne id ut fiat cinis. De. illuc ẽ:quod nos nequam ſeruis utimur
Nam illic cum ſeruo ſiquo congreſſus foret:& ipſum ſeſe & illum
Forti adſtringeret:dum prædam habere ſe cenſeret interim:
Præda ipſus eſſet præda prædam duceret:uũc hinc intro ibo
Et ſacrificabo. poſt ibi iubebo nobis cœnam continuo coqui.

Pleuſidippus adole. Trachalio ſeruus.

Ple. i Terum mihi iſtæc omnia itera mi anime. mi trachalio.
Iterare.
Mi liberte. mi patrone. immo potius mi pater
Repperit patrem palæſtra ſuum atq; matrem. Tr. repperit
Ple. Et popularis eſt. Tr. opinor. Ple. & mi nuptura eſt?
Tr. Suſpicor. Ple. cenſen hodie deſpondebit eam mihi quæſo?
Tr. Cenſeo. Ple. quid patri etiam gratulabor cum illam inuenit?
Tr. Cenſeo? Ple. quid matri eius? Tr. cenſeo. Ple. quid ergo
Cenſes? Tr. quod rogas cenſeo. Ple. dic ergo quanti cenſes?
Cenſionem facias.
Tr. Ego ne cenſeo. Ple. adſume quidem ne cenſionem ſemper facias:
Tr. Cenſeo. Ple. qd ſi curram? Tr. cenſeo. Ple. an ſic potius placide?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Tr. Cenſeo. Ple. etiã ne eam aduenieñs ſalutem? Tr. cenſeo
Ple. Patrem? Tr. cenſeo. Ple. poſt eius matrem.
Tr. Cenſeo. Ple. qd poſtea? etiã ne aduenieñs ɔplectar eius patrem?
Tr. Nõ cenſeo. Ple. qd matrem? Tr. nõ cenſeo. Ple. qd eãpſe illam?
Tr. Nõ cenſeo. Ple. peri. dilectũ dimiſit. nunc nõ cenſet cum uolo.
Tr. Sanus nõ es ſequere. Ple. duc me mi patrone quo libet.

Labrax leno.

La. Vis me eſt mortaliũ miſerior: qui uiuat alter hodie: quẽ
Recuperatores. abiudicata
q Ad recuperatores modo dãnauit pleuſidippus? abiudicata
A me modo eſt palæſtra. ꝑditus ſum. nã lenones ex gaudio
Credo eſſe ꝓcreatos. ita oẽs mortales ſiqd eſt mali lenoni
Gaudent. nũc alteram illã: quæ mea eſt: uiſam huc in ueneris
Phanum. ſaltẽ ut eam abducã: de bonis qd reſtat relliquiarum.

Grippus piſcator. Labrax leno.

Gr. Vnq̃ ædepol hodie ad ueſperũ grippũ inſpicietis uiuum:
n Niſi uidulus mihi reddatur. La. perii cũ mẽtionẽ fieri audio
Vſq̃ uiduli: quaſi palo pectus tundat. Gr. iſtic ſceleſt⁹ liber
Eſt: ego q in mari prehendi rete atq; excepi uidulũ ei dare
Arrexit.
Negatis qcq̃. La. proh di imortales ſuo hic ſermone arrexit
Auris. Gr. cubitum hercle lõgis litteris ſignabo uſquequaq;.
Si qs ꝑdiderit uidulum cum auro atq; argento multo:
Ad grippum ut ueniat. nõ feretis iſtũ: ut poſtulatis. La. meum
Hercle illic homo uidulnm ſcit: qui habet: ut ego' opinor
Adeũdus mihi illic eſt homo. di quæſo ſubuenite. Gr. quid me
Intro reuocas. hoc uolo hic ante hoſtiũ extergere nam hoc
Q uidem pol e rubigine non e ferro factum eſt: ita quãti magis
Extergeo rutilũ atq; tenuius fit. nam qdem hoc uenatuſt:
Cõſeneſcit. In raſo capite. Vna lr̃a pluſq̃ medicus tetigiſti acu.
Verũ ita in manibus cõſeneſcit. La. adoleſcens ſalue.
Gr. Di te ament cũ inraſo capite. La. qd fit? Gr. ferrũ extergetur.
La. Vt uales. Gr. qd tu nũ medicus quæſo es. La. imo ædepol una
Littera plus ſum q̃ medicus. Gr. tũ tu mẽdicus es. La. tetigiſti acu:
Gr. Videt̃ digna forma ſed qd tibi ẽ. La. hac ꝓxima nocte i mari & alii
Cõtrafacta eſt nauis. ꝑdidi qcquid erat miſer ibi omne.
Gr. Q uid ꝑdidiſti? La. uidulũ cum auro atq; argento multo.
Inſuerit.
Gr. Eo qd meminiſti i uidulo: qd ꝑit & qd ifuerit ibi. La. quid refert?
Q ui perit. Gr. tamen ſi nõ hoc aliud fabulemur. qd ſi ego ſciã
Q ui iuenerit. uolo ex te ſcire ſigna. La. nummi octingenti
Auri i marſupio ifuerũt. præterea cẽtum denaria philippia
Paſceolus.
In paſceolo ſeorſus. Gr. magna hercle prædaſt largiter. mercedis
Indipiſcar. di homines reſpiciunt. bene ego hinc prædatus ibo
Profecto huius eſt uidulus: perge alia tu expedire. La. talentũ
Argẽti cõmodũ magnũ inerat i crumina. præterea ſinus
Epichiſis. Gaulus.
Epichſis: cantharus. gaulus. cyathus. Gr. papæ. diuitias tu quidẽ
Habuiſti luculentas. La. miſerũ iſtuc uerbũ & peſſimũ eſt habuiſſe
Et nihil habere. Gr. qd dare uelis: q iſtæc tibi iueſtiget idicetque

Eloquere ꝓpere celeriter. La: nũmos trecẽtos. Gr. trichas:
La. Q uadrigẽtos. Gr. tramas putidas. La. qngẽtos. Gr. caſſam glãdẽ.
La. Sexcẽtos. Gr. curculiũculos minutos fabular̃. La. dabo ſeptigẽtos
Gr. Os calet tibi: nũ git frigide fcãs. La. mille dabo nũmos. Gr. ſomnias
La. Nihil addo. Gr. abi agit̃. La. audi. Gr. ſi hercle abiero hic. hic ñ ero Git.
La. Vin cẽtum & mille? Gr. dormis. La. eloquere quãtum poſtules
Gr. Q uo nihil iuitus addas talẽtũ magnũ nõ põt triobolũ hic abeſſe.
Proin tu aias uel neges. La. qd iſtic neceſſũ ẽ uideo. dabit̃ talentum
Aias ul' neges.
Gr. Accede dũ huc. ue⁹ hæc uolo. aroget te. La. q tibi libet id mihi ip̃.
Gr. Tãge aram hãc ueneris. La. tãgo. Gr. ꝑ uenerẽ hãc iurãdũ eſt tibi
Tange arã ꝑ i uerbis.
La. Q uid iurẽ? Gr. qd iubeo. La. præ i uerbis qd uis. id qd domi eſt.
Nunq̃ ulli ſupplicabo. Gr. tene aram hãc. La. teneo. Gr. deiura te
Tene aram
Mihi argẽtum daturum eodem die? uiduli ubi ſis potitus. La. fiat:
Gr. Venus cyrenenſis te teſtor mihi ſi uidulũ illũ: quẽ ego i naui ꝑdidi
Cũ auro atq; argẽto ſaluũ inueſtigauero. iſq; in poteſtatem meã
Peruenerit tum ego huic grippo dico inquito. & me tangito.
La. Tũ ego huic grippo dico uenus: ut tu audias talẽtũ argẽti magnũ
Cõtinuo dabo. Gr. ſi fraudaſſis. dic' ut te i quæſtu tuo uen⁹ eradicet
Caput: atq; ætatem tuam tecũ hoc habeto: tamẽ ubi iuraueris.
La. Illa negat uorſum ſiquid peccaſſo. uenus ueneror te. ut oẽs miſeri
Lenones ſint. Gr. tamẽ fiet. & ſi tu fidem ſeruaueris tu hic operire
Iam ego faxo exibit ſenex eum tu ɔtinuo uidulum repoſcito.
La. Si maxime mihi illum reddiderit uidulum. nõ ego illi hodie debeo
Triobolum meus arbitratus lingua quod iuret mea
Sed conticeſcã. eccum exit. & ducit ſenem.

Grippus piſcator. Demones ſenex. Labrax leno.

Gr. Equere hac. ubi iſtic lẽo? & heus tu hẽ tibi hic habet uidulũ
De. ſ Habeo: & fateor eẽ apd̃ me: & ſi tuus ẽ: hẽas tibi oĩa ut qcqd
Infuere: ita ſalua ſiſtet̃ tibi. tene ſi tuus ẽ. La. o di imortales ſalua ſiſtet̃
Meus ẽ. ſalue uidule. De. tuus ne ẽ? Gr. rogitas: ſiqdem hercle
Iouis fuit meus tamẽ. De. omnia inſunt ſalua: una iſtinc ciſtella:
Excepta eſt modo cũ crepundiis: quibuſcũ hodie filiã iueni meã.
La. Q uã. De. tua quæ fuit paleſtra ea filia inuentaſt mea.
La. Bene me hercle factũ eſt cum iſtæc res tibi ex ſententia
Pulchre euenit: gaudeo. De. iſtuc facile non credo tibi.
La. Immo hercle ut ſcias gaudere me: mihi triobolum ob eam ne duis
Cõdonote. De. benigne ædepol facis. La. imo tu qdẽ hercle uero.
Heus tu iam habeas uidulũ. La. habeo. Gr. ꝓpera. La. qd ꝓperabo
Gr. Reddere argẽtũ mihi. La. neq; ædepol tibi do: neq; quicq̃
Debeo. Gr. quæ hæc factio eſt. nõ debes. La. nõ hercle uero.
Gr. Nõ tu iuratus mihi es? La. iuratus ſum: & nũc iurabo: ſi quid
Voluptati eſt mihi iuſiurãdũ rei reſeruandæ nõ ꝑdendæ cõditũ eſt
Gr. Cedo ſis mihi talentũ magnum argenti periuriſſime.
De. Grippe quod tu iſtũ talentũ poſcis? Gr. iuratuſt mihi dare.
La. Libet iurare: tu ne o põtifex ꝑiuro es. De. qua pro re argentum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Promiſit hic tibi. Gr. ſi uidulum iſtum redigiſſem in poteſtatẽ
Inſtipulat⁹
Eius iuratus: dare mihi talentũ magnũ argenti. La. cedo
Q ui cum habeam iudicẽ in dolo malo iſtipulatus ſis: ni ue etiam
Dũ ſiem qnq; & uiginti natus ãnos. Gr. habe cũ hoc.
La. Alioſt opus iã ab iſto anferre: aut ſim ſi iſtuc cõdemnauero.
De. Promiſiſti huic argentũ? La. fateor. De. quod ſeruo ꝓmiſiſti
Meũ eẽ oportet ne tu lẽo poſtules: te hic fide lẽonia uti nõ potes.
Gr. Iã te ratus nactũ hominẽ quẽ defraudãdũ dares.
Dãdum huic argentũ eſt ꝓbũ. id ego ꝯtinuo huic dabo
Adeo me ut hic emittat manu. De. quãdo ergo tibi benignus
Fui: atq; hæc tibi opera mea ſunt ſeruata. Gr. imo hercle mea
Ne tu dicas tua. De. ſi ſapies tacebis. tũ te mihi benigne itidem
Addecet benemerenti bene ferre gratiam. La. nempe pro meo
Iure oras. De. mirum qn tuum ius meo piculo abs te expetam.
Gr: Saluus ſum: leno labaſcit: libertas ꝓtenditur. De. uidulum
Iſtic ille iuenit: illud mancipiũ meum eſt: ego tibi hunc porro
ſeruaui cũ magna pecunia.
La. Gratiã habeo & de talẽto nulla cauſa eſt qn feras qd iſti
Sum iuratus. Gr. heus tu mihi dato ergo ſi ſapis. De. tacen an nõ?
Gr. Tum meã rem ſimulas agere tibi mu non hercle iſtoc
Interuortes
Me interuortes ſi aliam prædam pdidi. De. uapulabis ſi uerbũ
Addes iſtuc unum. Gr. uel hercle enica nõ tacebo unq̃ alio
Pacto: niſi talẽto cõprimor. La. tibi operã hic qdẽ dat: tacebo
murmurillũ
De. Cõcedo hoc tu leno licet. Gr. palam age nolo murmurillum
Neq; ſuſurrũ fieri. De. dic mihi quãti illam emiſti tuã alterã
Mulierculã ãpeliſcã. La. mille nũmos denumeraui. De. uin tibi
Diuiduã
Conditionẽ luculentã ferre me. La. ſane uolo. De. diuiduum
Talentũ faciam. La. benefacias. De. ꝓ illa altera libera
Vt ſit dimidiũ tibi ſummæ. dimidium huic cædo. La. maxime.
De. Pro illo dimidio ego grippũ emittã manu quem ꝓpter tu
Vidulũ: & ego natã inueni. La. benefacis. gratiã habeo magnã.
Gr. Q uã mox mihi argentũ ergo redditur. De. res ſoluta eſt
Grippe ego habeo. Gr. hercle at ego me mauolo. De. nihil
Hercle hic tibi eſt. ne tu ſperes. iuſiurãdi uolo gratiam facias:
Gr. Peri hercle niſi me ſuſpendo occidi nunq̃ hercle iterum
Defraudabis me qdem poſt hũc diẽ. De. hic hodie cœnato leno
La. Fiat ꝯditio placet. De. ſequimini intro ſpectatores uos quiqui
Pollucti.
Ad cœnã uocẽ. ni daturus nihil ſum. neq; ſit qcq̃ pollucti domi
Ne ue adeo uocatos credam uos eſſe ad cœnam foras
Verum ſi uoletis plauſum fabulæ huic clarum dare
Comeſſatũ
Comeſſatum omnes uenitote ad me annos ſedecim
Vos hic hodie cœnatote ambo. La. fiat. De. plauſum date.

Stichus. Plauti

Argumentum.

Enex caſtigat filias: quod hæ uiros
Tam pſeuerent peregrinãtis pauperes
s Ita ſuſtinere fratres: neq; relinquere.
Contraq; uerbis delenitur cõmodis:
Habere ſineret quos ſemel nactæ forẽt
Viri reueniunt opibus aucti trans mare
Suam quiſq; retinet: ac ſtico ludus datur.

Panegyris Pynacium ſorores.

Redo ego miſeram fuiſſe penelopã ſoror ſuo
Penelopa
c Ex animo quæ tãdiu uidua uiro ſuo caruit
Nam nos eius animũ de noſtris factis noſcimus:
Q uarũ uiri hinc abſunt quorũq; negociis abſentũ
Vt ẽ æquũ ſolicitæ noctes & dies ſoror ſumus ſemp
Pi. Noſtrum officium nos facere æquum eſt neq; id magis
Facimus q̃ nos monet pietas. ſed hic mea ſoror
Adſis dum multo uolo tecum loqui de re uiri
Pa. Saluæ. ne amabo. Pi. ſpero quidem & uolo. ſed hoc
Soror crucior: patrem tuũ meumq; adeo unice q unus
Ciuibus ex omnibus ꝓbus phibetur: eum nunc improbi uiri
Officio uti. uiris q̃ tãtas abſentibus noſtris facit iniurias. imerito
Noſq; ab his abducere uolt. hæ res uitæ me ſoror ſaturant hæ mihi
Diuidiæ & ſenio ſunt. Pa. neu lachruma ſoror. neu tuo id animo
Diuidie.
Fac quod tibi tuus pater facere minatur. ſpes ẽ eum melius
Facturũ noui ego illũ. ioculo iſtæc dicit. neq; ille ſibi
Ioculo
Mereat perſarum montes: q eſſe aurei perhibentur: ut iſtuc faciat
Perſarũ aurei mõtes
Q uod tu metuis. tamen ſi faciat minime iraſci decet
Neq; id imerito eueniet. nã uiri noſtri domo ut abierunt
Hic tertius annus. Pi. ita ut memoras. Pa. cũ ipſi interea uiuant:
Valeant: ubi ſint: qd agant. neq; participant nos. neq; redeunt:
Participãt.
Pi. An id doles ſoror qa illi ſuũ officiũ non colunt. cum tuum facis.
Pa. Ita pol. Pi. taceſis caueſis audeam ego iſtuc: caue poſthac ex te.
Pa. Nã qd iam. Pi. quia pol meo animo omnis ſapientis ſuum officium
Aequũ ẽ colere. & facere quãobrẽ ego te hoc ſoror tã&ſi
Es maior moneo. ut tuũ memineris officiũ. & ſi illi iprobi ſint
Atq; aliter nos faciant q̃ equũ ẽ. tamen pol neqd magis ſimus
Omnibus obnixe opibus: noſtrum officium meminiſſe decet.
Pa. Placet taceo. Pi. at memineris facito. Pa. nolo ego ſoror
Me eredi eſſe imemorẽ uiri neq; ille eos honores mihi quos habuit
Perdidit. nã pol mihi grata acceptaq; huius eſt benignitas.
Et me qdẽ hæc ꝯditio nũc non perit. & neq; ẽ cur nunc ſtudeã
Has nuptias mutarier? ue℞ poſtremo in patris poteſtate eſt ſitũ
Faciendum id nobis qd parentes imperãt. Pi. ſcio atq; i cogitando
Mœrore angor. nam ꝓpe modũ iam oſtendit ſuam ſententiam.
Pa. Igitur quæramus nobis quid facto uſus ſit.

Antipho. Panegyris. Pinacium filiæ.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Vi manet ut moneatur ſemp̄ ſeruos homo officium ſuum
q Nec noluptate id facere meminit ſeruos is hītu haud ꝓb⁹ ē
Quot chalēdis demēſum cibum
Vos meminiſtis quot chalendis petere demenſum cibum
Q ui minus meminiſtis:quod opus ſit facto:facere in ædibus.
Iam qdem in ſuo quæq; loco niſi erit mihi ſitū ſuppellectilis
Monumētis bubulis.
Cum ego reuortar:uos monumētis cōmone faciam bubulis
Nō homines habitare mecū mihi uident̄ ſed ſues
Sultis
Facite:ſultis nitidæ ut ædes meæ ſint cū redeam domum iam ego
Domi adero.ad meā maiorem filiā inuiſo domū.ſi qs me quæret
Inde uocatote aliq.aut iam egomet hic ero.Pi.quid agimus
offirmabit.
Soror:ſi offirmabit pater aduerſum nos.Pa.pati nos oportet
Q uod ille faciat cuius ptās plus pōt.Am.ſi manere hic ſeſe maluit
Decurſo ætatis. Spatio.
Potiuſq̄ alio nubere.nō faciant qd mihi opuſt decurſo ætatis
Spacio:cū eis gerere bellū: cum nihil quāobrem faciam meruiſſe
Arbitror.minime uolo turbas:ſed hoc mihi optimū factu arbitror
Principium ego quo pacto cum illis occipiā.id ratiocinor.utrum
Perplexim.
Ergo perplexim laceſſam orationem ad hunc modum: quaſi nunq̄
Q uicq̄ in eas ſimilē:quaſi nihil inde audiuerim eas in ſe meruiſſe
Leniter. Minaciter.
Culpam.an potius temptem leniter an minaciter:ſcio litis fore ego
Meas optume noui:exorando aduerſando ſumendā operam cēſeo
Pi. Gratiā a p̄re ſi petim⁹:ſpero ab eo īpetraſſe.aduerſarii ſine dedecor
Et ſcelere ſūmo haud poſſumus.neq; ego factura ſum neq; tu
Vt facias ↄſiliū dabo.ueꝝ ut exoremus.noui ego nr̄os.exorabile ē.
pplexabilt
An. Sic faciam adſimulabo quaſi aliquā culpā in ſeſe admiſerint.
Perplexabiliter earū hodie ꝑpauefaciā pectora.poſt id agam
Foris.
Igitur deinde ut animus meus erit:faciā pacem. multa ſcio faciēda
Verba ibo itro.ſed apta eſt foris.Pi.certo enim mihi paternæ
oſculū p̄rī.
Vocis ſonitus auris accidit.Pa.is ē ecaſtor ferre aduorſum
Hominē occupemus oſculū.Pi.ſalue mi pater.An.& uos ambæ
Illico agite tabſcedite.Pi.oſculum.An.ſat ē mihi oſculi ueſtri.
Pi. Q ui amabo pater.An.qa ita meæ animæ ſalſuræ uenit
Pi. Aſſide hic pater.An.nō ſedeo:iſtic uos ſedete.ego ſedero
Puluinum.
In ſubſellio Pi.māe puluinū.An.bū ꝓcuras mihi ſatis ſic fultū ē mi
Pi. Sine pater.An.qd opus ē.Pi.opus ē.An.morē tibi gerā. (hi
Atq; hoc ſatis ē.Pi.nunq̄ enim nimis curare poſſunt
Suū parentem filiæ.cū æquius eſt nos potiorem habere q̄ te
Poſtidea pater uiros nr̄os:qbus tu uoluiſti eſſe nos matreſſamilias
An. Bonas ut æquū eſt facere facitis:cum tamen abſentis uiros
Perinde habetis:quaſi præſentes ſint.Pi.pudicicia eſt pater
Magnificar
Eos magnificare qui nos ſocias ſumpſerunt ſibi.An.nūquis
Hic ē alienus noſtris dictis auceps auribus.Pa.nullus præter nos
Teq;.An.uoſtrū animū adhiberi uolo:nam ego ad uos
Nunc imperitus rerum & morum mulierum diſcipulus uenio
Ad magiſtras.qbus matronas moribus:quæ optumæ ſunt eſſe
Oportet.ſed utraq; ut dicat mihi.Pa.quid iſtuc eſt quod huc

Exqueſitū mulierum mores uenis:An.pol ego uxorem
Q uæro:poſtq̄ uoſtra mater mortua ē.Pa.facile inuenies &
Peiorem & peius moratam pater q̄ illa fuit.meliorem neq; tu Morata.
Reperies neq; uidet ſol.An.at ego ex te exqro atq; ex iſtac
Tua ſorore.Pi.ædepol pater ſcio:ut oportet eſſe ſi ſint:ita ut ego
Aequū cenſeo.An.uolo ſcire ergo ut æquū cenſes.Pi.ut p urbem
Cum ambulēt omnibus os obturēt:nequis merito maledicat ſibi.
An. Dic uiciſim nūc iam tu.Pi.qd uis tibi dicā pater:An.ubi
Facillime ſpectat̄ mulier quæ īgenio ē bono.Pa.cui malefaciūdū ē
Poteſtas:quæ ne faciat id tēperat.An.haud male iſtuc age tu
Altera ultra ſit ↄditio penſior.uirginē an uiduā habere:
Pi. Q uāta mea ſapiētia eſt.e malis multis.malū quod minimum eſt Pēſior conditio.
Id minimū ē malū:q poteſt mulieres uitare uitet ut quotidie
Pridie caueat:ne faciat quod pigeat poſtridie.
An. Q uæ tibi mulier uidetur multo ſapientiſſuma.Pa.quæ tamen cū
Res ſecūdæ ſūt:ſe poterit noſcere.& illa quæ æquo aīo patiet̄ ſibi
Eſſe peius q̄ fuit.An.ædepol uos lepide tēptaui uoſtrumq; īgeniū
Sed hoc eſt qd ad uos uenio:quodque eſſe ambas cōuentas uolo
Mihi auctores ita ſūt amici:ut uos hinc abducā domū.Pa.at enim
Nos quarū res agitur aliter auctores ſumus.nā aut olim niſi tibi
Placebant:nō datas oportuit:aut nūc nō æquum ē abduci pater Auctores ſumus.
Illiſce abſētibus.An.uos ne ego patiar cū mēdicis nuptas me uiuo
Viris.Pi.placet ille meus mihi mendicus ſuus rex reginæ placet:
Idem animus ē in paupertate:qui olim in diuitiis fuit:
An. Vos ne latrones & mendicos hoīes magnipenditis.Pa.nō me tu
Argento dediſti opinor nuptū ſed uiro.An.quid illos expectatis
Q ui abhinc iā abierūt triēniū.qn uos capitis ↄditionē ex peſſuma
Primariā.Pa.ſtulticia eſt pater uenatū ducere inuitas canes
Hoſtis eſt uxor:inuita quæ ad uirum nuptum dat̄.An.certū ne eſt
Neutrā uoſtraꝝ ꝑſequi imperium patris.Pi.perſequimur: Neutrā uoſtrarum.
Nā quo dediſti nuptum abire nolumus.An.bene ualete ibo atq;
Amicis uoſtra ↄſilia eloquar.Pa.ꝓbiores credo arbitrabūt:ſi ꝓbis arbitrabūt
Narraueris.An.curate igit̄ familiarem rem:ut poteſtis optume.
Pa. Nunc placet:cū recte mōſtras:nunc tibi auſcultabimus.nūc ſoror
Abeamus intro.Pi.īmo interuiſam domum.ſi a uiro tibi
Forte ueniet nuncius.Pa.facito ut ſciam.neq; ego te celabo:neq;
Tu me celaſſis quod ſcies.eo crocoticium:paraſitum gelaſimum
Huc arceſſito.tecum adduce.nā illū ecaſtor mittere ad portū uolo
Si quæ forte ex aſia nauis heri aut hodie uenerit:nā dies totos apud
Portū ſeruos un⁹ aſſidet.ſed tamē uolo iteruiſi ꝓpera:actutū redi

Gelaſinus Paraſitus.Crocotiū Ancilla.

Ge. f Amē fuiſſe ſuſpicor matrē mihi.nā poſtq̄ natus ſum ſatur
Nūq̄ fui:quā ego mr̄i meæ refero iuitiſſim⁹:quā neq; retulit
Ego refero meæ mr̄i ſāi gr̄am nā illa me i aluo mēſes geſtauit decē
At ego illā i aluo geſto plus ānos decē.atq; illa puerum me geſtanit

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Paruulũ:quo minus laboris illam cepiſſe exiſtimo.at ego non
Pauxillulã in utero geſto famem:ueꝝ hercle multo maximam.
Et grauiſſimã uteri dolores mihi oboriuntur quotidie.ſed matrẽ
Parere nequeo:neſcio quomodo audiui ſæpe hoc uolgo dicier.
Elephãtũ. .x.ãnos. grauidam.
Solere elephantum grauidã ꝑpetuos decẽ eẽ ãnos.eius ex ſemine
Hæc certo ẽ fames:nã iam cõplures ãnos utero hæret meo.nunc ſi
Ridiculũ hominẽ quæret qſpiam:uenalis ego ſum cũ ornamentis
Oibus i animẽtis.exi ſupplemẽtum quærito.gelaſino nomẽ
Mihi ididit paruo pater.ꝓpter pauptatẽ hoc adeo nomẽ reperit:
Quia ide iã a pauxillo puero ridiculus fui.eo quia pauptas
Fecit ridiculus forẽ.nã illa omnes artes ꝑdocet:ubi quẽ attigit:
ãnona cara
Per annonã carã dixit me natũ pater:ꝓpterea credo nunc
Eſurio acrius.ſed generi noſtro hæc reddita eſt benignitas.nulli
Nugare ſoleo.ſiqs eſum me uocat.oſo una iterit:hominũ peſſume
Atq; optima hercle meo aio & ſatis ſũma.qua ante utebantur
Veni illo ad cœnã:ſic face:ꝓmitte uero.ne grauare.eſt cõmodum
Volo inquã fieri.nõ amittam:qn eas nũc reperere ei uerbo
Vicarium nihil qdẽ hercle uerbũ ac uiliſſimum.uoeẽ te ad cœnã:
Niſi egomet cœnẽ foris ei hercle ego uerbo lũbos defractos uelim
Ni ue repleuerit ſi cœnaſſit domo.hæc uerba ſubigunt me
Preconis compẽdiũ.
Vt mores barbaros diſcam.atq; ut faciam præconis cõpendium
Itaq; auctionẽ prædicẽ ipſe.ut uenire itẽ.Cro.hic ille ẽ paraſitus?
Quẽ accerſitũ miſſa ſum.quæ loqtur auſcultabo priuſq̃ colloquar
Ge. Sed curioſi ſunt hic q iã plures mali alienas res qui curant ſtudio
Maximo qbus ipſis nulla ẽ res q̃ ꝓcurẽt ſua ei quãdo quẽ auctionẽ
Factuꝝ ſciunt:adeunt:ꝑquirunt quicqd ſiet cauſæ illico
Alienum æs cogat.an pararit prãdium.uxorin ſit reddenda
Dos diuortio.eos oĩs tã&ſi hercle haud indignos iudico qui nt
De curioſo
Multũ miſeri ſint laborent nihil moror.dicã auctionis cauſam
Vt animo gaudeãt nã curioſus nemo eſt qui nõ ſit maliuolus.
Ipſe egomet quãobrem auctionem prædicem dãna
Euenerũt maxuma miſero mihi ita me mãcupia miſerum
demortuæ potationes
Adfecerũt.male potatiões.plurimæ demortuæ.quot adeo cœnæ:
Quas defleui mortuæ.quot potiões mulſi.quot autem prãdia
Quæ iter cõtinuum ꝑdidi triẽnium.præ mœrore adeo
Miſer atq; ægritudine cõſenui.pene ſum fame emortuus
Ridiculus æque nullus ẽ.quãdo eſurit nunc auctionem
Facere decretũ eſt mihi.foras neceſſum eſt quicq̃d habeo uendere
Age ſultis præda erit præſentiũ iocos ridiculos uendo.age
Licemini
Licemini.q cœna poſcit ecq poſcit prãdio.hercules
Te amabit prãdio.cœna tibi.ehẽ adnuiſtin:nemo meliores dabit
Nullos meliores eẽ paraſitos ſinã.uel unctiões:græcas:ſudatorias
Vel alias malacas ampullarias cauillationes.adſentaciunculas.
Ac piuraciunculas paraſiticas.rubiginoſam ſtrigilem.ampuliam
Rubidã paraſitũ.inanẽ.quo recondas reliquias.hæc ueniſſe

Decumam herculi ſpo l luceam.
Iam opus eſt:quãtũ poteſt ut decumã partem herculi polluceam:
Cro. E caſtor auctionẽ haud magni precii adhæſit homini ad infimũ
Ventrẽ fames.adibo hominẽ.Ge.qs hæc ẽ quæ aduorſum it
Mihi?epignomi ancilla hæc quidẽ ẽ crocociũ.Cro.gelaſine ſalue
Ge. Nõ eſt id nomen mihi.Cro.certo me caſtor id fuit nomen tibi.
Micotrog?
Ge. Fuit deſertum.ueꝝ id uſu ꝑdidi.nunc micotrogus nomine
Ex uero uocor.Gr.heu ecaſtor.riſi te hodie multum.Ge.quãdo
Aut quo in loco?Cr.hic cũ auctionẽ prædicabas.Ge.peſſuma
Ehon audiſti?Cr.te quidẽ digniſſimã.Gel.quo nunc is?
Cro. Ad te.Ge.qd uenis?Cr.panegyris rogare iuſſit te ut opere
Simitu.
Maximo mecum ſimitu ut ires ad ſeſe domum.Gel.ego illo
Me hercule uero eo quãtum põt iam ne exta cocta ſunt.
Quod tramis fecerat.Cr.illa quidem nullum ſacrificabit.
Ge. Quomodo?qd igitur me uolt?Cr.tritici modios decem
Rogare opinor te uolt.Ge.me ne ut ab ſeſe petã?Cr.imo
Vt abs te mutuũ nobis dares.Ge.negato eẽ quod dem nec mihi
Nec mutuum:neq; aliud q̃cq̃:niſi hoc quod habeo pallium.
Lingua uẽditaria.
Linguã quoq; etiã uenditariã.Cr.haud nulla tibi lingua eſt:
Ge: Quæ quidẽ dicat dabo ueterem reliq.eccã illã:quæ dicat:cedo.
Cr. Malũ tibi di dent.Ge.hæc eadẽ dicit tibi.Cr.qd nũc iturus:an nõ
Ge. Abi ſane domũ.iã illo uenturum dicito:propera atq; abi.demiror
Quid illæc me ad ſe accerſi iuſſerit.quæ nunq̃ iuſſit me ad ſe
Accerſi ante hunc diem.poſtq̃ uir abiit eius.miror quid ſiet
Niſi ut periclũ fiat.uiſam q̃d uelit.ſed eccum dinaciũ eius puerum
Hoc uide ſatin.ut facete atq; ex pictura aſtitit.ne iſte ædepol
Exãclauit.
Vinum poculo pauxillulo ſæpe exanclauit ſubmetrum ſcitiſſime.

Dinacium puer gelaſinus paraſitus.

Di. m Ercurius iouis qui nũcius ꝑhibet:nunq̃ æq; patri ſuo nũciũ
Lepidũ attulit.q̃ ego nũc meæ heræ nũciabo:itaq; onuſtũ
Lubentia.
Pect⁹ porto læticia lubẽtiaq;.neque lubet niſi glorioſe qcq̃
Proloqui:ꝑfecto amœnitates omnium ueneꝝ & uenuſtatum
Afferet.ripiſq; ſuperat mihi atq; abundat pectus læticia meum.
Propterea dinacium pedes hortare.honeſta dicta factis.
Nunc tibi poteſtas adipiſcendi eſt gloriã.laudem decus.
Heræque egenti ſubueni.benefacta maioꝝ tuoꝝ exauge.
Quæ miſera expectatione eſt epignomi aduentu uiri.
Proinde ut decet amat uiꝝ ſuũ cupide.nunc expedi pinacium
Age ut placet:curre ut lubet.caue quẽq̃ flocciſeceris.
Cubitis depulſa de uia.trãquillã cõcinna uiam.ſi rex
Obſtabit.obuiam regem ipſum prius peruortito.
Laſciuibũdum.
Ge. Quidnam dicã dinaciũ laſciuibundum tam lubenter currere?
Hamus piſcarius.
Hãrundinẽ fert ſportulãque:& hamum piſcarium.
Di: Sed tandem opinor æquius eſt herã mihi eſſe ſupplicem.
Atque oratores mittere ad me donaq; ex auro:& quadrigas
Qui uehar.nam pedibus ire non queo.ergo iam reuortar.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ad me iri & ſupplicari egomet mihi cenſeo æquum
Ge. An uero nugas cenſeas:nihil eſſe quod ego nunc ſcio.
Di. Tantum portu apporto bonum.tam gaudiū affero grande.
Vix ipſa domina hoc niſi ſciat exoptare a dis audeat
Nūc ultro hoc deportē.haud placet neq; id uero officium arbitror
Hic hoc uidetur mihi magis meo conuenire huic nuncio
Aduerſum ut ueniat obſecret:ſe ut nuncio hoc imptiam.
Secundas fortunas decent ſurperbiæ
Sed tandē cum recogito q potuit ſcire hæc ſcire me
Herā nāque ex mœrore eximam benefacta maioꝝ meū exaugeam.
Atq; illam augeā ex inſperato opportuno modo contundam facta
Thaltibii contemnamq; ois nuncios.ſimulq; adcurſurā meditabor — Curſura.
Me ad ludos olympiæ.ſed ſpaciū hoc occidit.breueſt curriculo.
Q uā me pœnitet.qd hoc occluſā ianuā uideo ibo & pultabo foreſ
Apite atq; approperate fores facite ut pateāt.remouete moram.
Nimis hæc res ſine cura geritur.uide quādudū hic ædes pulto
Non opam datis.experiar fores an cubiti an pedes plus ualeant:
Mimis uellē hæ fores herū fugiſſent.ea cauſa ut haberent malū
Defeſſus ſum pultando hoc poſtremū eſt uobis.Gel.ibo atq; hunc
Compello.ſaluus ſis.Di.& tu ſalue.Ge.iam tu piſcator factus
Di. Q uāpridē nō ediſti.Ge.unde is.quid fers.quid feſtinas: — Vnde is.
Di. Tua qd nihil rfert:ne cures.Ge.qd iſtic ē?Di.qs tu uides colubras
Ge. Q uid tam iracundus?Di.ſi in te pudor adſit non me appelles.
Ge. Poſſum ſcire ex te uerum.Di.potes hodie non cœnabis
Panegyris mulier.gelaſinus paraſitus.dinacium puer.
Pa. Viſnā obſecro has frāgit fores.ubi eſt.tū hæc facis.tū mihi
q Huc hoſtiſ uēis?Ge.ſalue tuo accerſitu uēio huc.Pā.eā gra
Fores effrigis?Ge.tuos iclama tui delinquunt.ego quid me — Inclama.
Velles uiſebam.nam eqdē harū miſerebat.Di.ergo auxilium
Propere latū eſt.Pa.qs nā hic loquitur tam prope nos.Di.dinaciū
Pa. Vbi is eſt.Di.reſpice me & relinque egentem paraſitum
Panegyris.Pa.dinaciū.Di.iſtuc indidere nomen maiores mihi
Pa. Q uid agis?Di.qd agam rogitas.Pa.qd ni rogitem
Di. Q uid mecum eſt tibi.Pa.men faſtidis propudioſe? — ppudioſe.
Eloquere prope.Di.iube me omittere igitur hos
Q ui retinēt.Pa.qui retinēt.Di.rogas omnia membra
Laſſitudo mihi tenet.Pa.linguā quidem ſat ſcio tibi non
Tenere.Di.ita celeri curriculo iui propere a portu tui
Honoris cauſa.Pa.ecquid apportas boni.Di.nimio ipartior
Multo tanta plus q̄ ſperas.Pa.ſalua ſum.Di.at ego perii
Cui medullam laſſitudo phibit.Ge. qd ego cui miſero medullam
Ventris pcepit fames.Pa.ecquē cōueniſti.Di.multos.
Pa. Ad uirum ecquē.Di.plurimos uerū ex multis nequiorem
Nullū q̄ hic eſt.Ge.quo modo iā dudum ego iſtum patior.
Dicere iniuſte mihi præterhac ſi me intitaſſis.Di.ædepol

Eſuries male.Ge.animū inducā:ut iſtuc uerum te
Elocutū eſſe arbitrer.Di.mūdicias uolo fieri hic ferte
Huc ſcopas.ſimulq; harundinē.ut operā omnē araneorum
Perdā.& texturā improbā.dehinc iamq; eaꝝ omnis telas. — Textura. Improba.
Ge. Miſera fulgebunt poſtea.Di.quid illas itidem eſſe cenſes
Q uaſi tectū ueſte unica.cape illas ſcopas.Gel.capiam
Din. Hoc egomet tu hoc cōuerre.Ge.fecero.Din.ecqs huc effert — Cōuerre.
Naſci ternā cum aqua.Gel.ſine ſuffragio populi tamen — Naſciterna
Aedilitatē hic quidem gerit.Din.age tu otius pinge humū — Aedilitas.
Conſperge ante ædis.Gel.faciā.Din.factum oportuit
Ego hinc araneas de foribus deiiciam:& de pariete.
Aedepol rem negocioſam.Pan.qd ſit:nihil etiam ſcio.
Niſi forte hoſpites uenturi ſunt.Din.lectos ſternite
Pan. Principium placet de lectis.Din.alii lingna cedite.alii piſces
Depurgate:quos piſcator attulit.pernā & glandiū deiicite — Glandium
Gel. Hic hercle hō nimiū ſapit.Pal.nō ecaſtor ut ego opinor
Heræ morem geris.Din.imo res ois relictas habeo
Præ quod tu uelis.Pan.tū tu igitur qua cā tu miſſus es
Ad portū expedi.Din.dicā poſtq̄ me miſiſti ad portum
Cū luci ſimul cōmodum radioſus eſſe ſol ſuperabat — Radioſus.
Ex mari.dum percontor portitores ecquæ nauis uenerit
Ex aſia:negant ueniſſe:conſpicatus ſum interim circerum — Circerus.
Q uo ego me maiorem nō uidiſſe cenſeo in portū uento
Secundo uelo paſſo peruenit.alius aliū percontamur — Velo paſſo
Cuia eſt nauis:quid uehit:interim epignomū conſpicio
Tuū uirum & ſeruum ſtichum.Pan.hem quid
Epignoniū elocutus.Din.tuū uirum.Pan.& uitam meā:
Din. Venit inq̄.Pan.tū eum ipſum uidiſti.Din.ita ego libens.
Argenti auriq; aduexit multum.Pan.nimis factum bene.
Gel. Hercle uero capiam ſcopas:atq; hoc conuerrā libens.
Din. Lanā purpuramq; multā.Gel.hem q uentrem ueſtiam
Din. Lectos eburatos auratos.Gel.accubabo regie
Din. Tū babylonica & periſtromaton ſella & tapetia aduexit — Tapetia.
Nimiū bonæ rei.Gel.hercle rem geſtā bene.Din.p' ut occcepi
Narrare fidicinas.tibicinas.ſambucas:aduexit ſecum — Sambucas
Forma exumia.Gel.euge quādo adhibero adludiabo — adludiabo
Tum ſum ridiculiſſimus.Din.poſt hæc unguenta
Multigenerum multa.Gel.non uendo logos:iam non
Faciā auctionē.mihi obtigit hæreditas maliuoli pquiſitores
Auctionū perierint hercules decimā eſſe adauctam tibi
Q uā uoui gratulor.Din.poſt aūt aduexit ſecum paraſitos
Gel. Hei perii miſer.Din.ridiculoſiſſimus.Gel.reuerrā certe hoc — Reuerram
Q uod conuerri modo.Pan.uidiſtin uirū ſororis pāphilippum
Din. Non.Pan.adeſt.imo aiebant eum ueniſſe ſimul ſed ego huc — Nuntium
Citus præcucurri ut nunciarem nuncium optabilem — optabilem

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Gel. Venales logi ſunt.
Illi quos negabã uendere ilico & meo malo eſt quod maleuolentes
Audeant hercules ſane qui deus ſis diſceſſiſſes nõ male. Pa. i intro
Dinaciũ: iube famulos rem diuinã mihi apparent bene uale.
Gel. Vin adminiſtrem. Pan. ſat ſeruorum habeo domi. Gel. eni uero
Gelaſine opinor ueniſti futile ſi neq; ille adeſt neq; hic
Q ui uenit quicquã ſubuenit ibo intro ad liberos & diſcam
De dictis melioribꝰ: nã ni illos hoĩes expello ego occidi planiſſime

Epignomus adoleſcens. Stichus ſeruus.

Cõuortor. Ep. Vm bene re geſta saluꝰ cõuortor domũ: neptũo gra tes hẽo
c Et tẽpeſtatibus: ſimul mercurio qui me in mercemoniis
Quadrupli cauit. Iuuit lucriſq; quadruplicauit rẽ meã olim quos abiens
Adfecta ægrimonia eos nunc lætantis faciã aduentu meo
Nã iam antiphonẽ cõueni ad finẽ meum cũq; eo rcueni
Ex inimicitia in gratiã uidete quæſo quid poteſt pecunia
Q uoniã bene re geſta rediſſe me uidet magnaſq; adportauiſſe
Circerus. Stega. Diuitias: domũ ſine aduocatis ibidẽ in circerum in ſtega
In amiciciã atq; in gratiã conuortimus: & ſic hodie apud me
Cœnat & frater meus: nã heri ambo in uno portu fuimus: ſed mea
Hodie ſoluta ẽ nauis aliquãto prius age abduc has intro quas
Mecũ adduxi ſtiche. Sti. here ſiue ego taceã ſeu loquar ſcio:
Scire te quas multas tecum miſerias mulctauerim
Eleutheria Nunc hunc diẽ unũ ex multis illis miſeriis uolo me eleutheriã
Capere aduenientẽ domũ. Ep. ius & æquũ poſtulas ſumas ſtiche
In hunc diẽ te nihil moror: abi quo lubet: cadum tibi ueteris
Propino. Vini propino. St. papæ ducã hodie amicã. Ep. uel decem
Dum de tuo tibi cœnes hodie. St. ſi hanc rõem inſtituis amicã ego
Cõdictum ſymbolum Habeo ſtephaniũ hinc ex proximo tui fratris ancillam: eo
Condictũ ſymbolũ ad cœnam ac eius cõſeruũ ſangarinum ſyrum
Eadẽ eſt amica ambobus: riuales ſimus. Ep. age abduc eas intro
Hunc tibi dedo diem. St. meã culpã habeto niſi perexcruciauero
Iam hercle ego per hortũ amicam trãſibo meã mi hanc
Symbolã. Occupatũ noctẽ eadem ſymbolã dabo & iubebo ad ſangarinũ
Cœnam coqui: aut egomet ibo atq; obſonabo obſonium atq;
Id ne uos miremini homines ſeruulos potare amare atq; ad cœnã
Condicere ad cœnam Condicere licet hæc athenis nobis: ſed cum cogito potius q̃
In diuidiam ueniã eſt etiã hic hoſtiũ: aliud autem
Poſticum. Poſticum nr̃arum hãꝝ ædium poſticam partem magis
Vtuntur ædiũ: ea ibo obſonatum: eadem referã obſonium
Per hortũ: utroq; cõmeatus continet: ite hac ſecundum
Lacero diẽ Vos me: ego hunc lacero diem.

Gelaſinus parasitus: Epignomus adol.

Libri ridiculorum. Gel. Ibros cõſpexi tam confido q̃ potiſt me meum
Obtenturum regem ridiculis meis nũc interuiſo iã ne
Deliniam. Aportu aduenerit ut eũ aduenientem meis dictis deliniam

Ep. Hic quidem Gelaſinus eſt paraſitus q uenit Gel. auſpicio hodie
Optumo exiui foras: muſtela murem abſtulit præter pedes **Muſtelæ auſpicium.**
Cum ſtrena obſecrauit. ſpectatum hic mihi eſt: nam ut illa **Strena.**
Vitam repperit hodie ſibi: item me ſpero facturum augurium
Hoc facit Epignomus: hic quidem eſt qui aſtat: ibo atq; alloquar.
Epignome ut ego te nũc cõſpicio libens ut præ læticia lachrymæ
Præſiliũt mihi. Valuiſtin uſq;. Ep. ſuſtentatunſt ſedulo.
Gel. Bene atq; amice dicis: di dent quæ uelis: propino tibi ſalutẽ plenis **Propino tibi ſalutem.**
Faucibus: cœnabis apud me quoniam ſaluus aduenis.
Ep. Vocata eſt opera Ge. Nun quidẽ tã graue ẽ: promitte: Ep. Certũ ẽ
Gel. Sic fac inquã: Ep. Certa res eſt. Ep. Iubente hercle
Me facies. Ep. idem ego iſtuc ſcio: quando uſus ueniet fiet
Gel. Nunc ergo uſus eſt. Ep. Non ædepol poſſum. Gel. Q uid
Grauare cenſeas. neſcio quid uero habeo in mũdo: Ep. i modo **In mundo.**
Alium conuiuam quærito in hunc diem. Gel. Q uin tu
Promittis: Ep. Non grauer ſi poſſiem. Gel. Vnum quidem
Hercle certum promitto tibi libens: accipiam certo
Si promiſeris. Ep. Valeas. Ge. certum eſt. Ep. Certum
Cœnabo domi. Ge. Q uãdo quidem tuam nõ uis promittere:
Vin ad te ad cœnã ueniam. Ep. Si poſſim uelim. uer um
Hic apud me cœnãt alieni nouem. Gel. Haud poſtulo
Equidem me in lecto accũbere: ſcis tu me eſſe uni
Subſelli uirum. Ep. At ii oratores ſunt populi ſũmi uiri **Vni ſubſelli uirum.**
Ambracia huc ueniũt huc legati publice. Ge. ergo oratores populi
Sũmates uiri ſũmi accumbent: ego infimatis
Ep. Haud æquũ te irer oratores accipi. Ge. eqdem hercle orator ſum **Infimatis.**
Sed procedit parum. Ep. Cras de reliquis nos uolo multum uale.
Gel. Nunc ego hercle perii plane non obnoxie
Vno gelaſimo minus eſt: q̃ dudum fuit
Certum eſt muſtelæ poſthac nũq̃ credere. nam incertiorem **Muſtela**
Nullam noui beſtiam. quin & ipſa decies in die mutat locum
Eam ego auſpicaui in re capitali mea. certum eſt amicos **Auſpicaui.**
Conuocare. ut conſulam qua lege nunc me eſurire oporteat

Antipho ſenex. Pãphilippus. Epignomus adoleſcentes duo

An. Ta me di bene ament. meaſque mihi bene ſeruaſſint filias.
i Vt mihi uolupeſt pãphilippe: quia uos in patriam domum
Rediſſe uideo. bene geſta re ãbos te & fratrẽ tuũ. Pan. ſatis
Abs te accipiam niſi uideam mihi te amicũ eẽ antipho nunc quia
Te amicũ mihi experiar eſſe creditur tibi. An. uocem ego
Te ad me ad cœnam: frater tuus niſi dixiſſet mihi te apud ſe
Cœnaturum eſſe hodie cũ me ad ſe ad cœnam uocat: & magis
Par fuerat me dare uobis cœnã aduenientibus: q̃ me ad illud
Promittere. niſi nolem ei aduerſarier. nunc me gratiam abs te
Inire uerbis nihil deſidero. cras apud me eritis & tu & ille **Cras.**
Cum ueſtris uxoribus. Pan. eat apud me perendie: nam ille **Perendie.**

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Heri. Pacificatus

Heri me iam uocauerat in hunc diem.ſed ſatin ego tecum
Pacificatus ſum antipho.An.quãdo ita rẽ geſſiſtis uti uos uellem
Amicos atq; addecet.pax cõmerciũque eſt uobis mecum.
Nam hoc tu facito cogites.ut cuiq; homini res parata eſt

cõlabaſcũt

Firmi amici ſunt.ſi res laſſæ labant itidem amici conlabaſcunt.
Res amicos inuenit.Ep.iam redeo.nimia uoluptaſt.ſi diu
Abſueris a domo.domũ ſi redieris:ſi tibi nulla eſt ægritudo
Animo obuiam.nam ita me abſente familiarem rem uxor
Curauit meam.omnium me exilem atq; inanem fecit
Aegritudinũ.ſed eccũ fratrem pamphilippum incedit
Cũ ſocero ſuo.Pan.qd agitur epignome.Ep.qd tu quamdudum
In portũ uẽis huc.Pan.lõgiſſime.Epi.poſt illa iã iſte ẽ trãqli⁹ tibi
An. Magis q̃ mare q̃ ãbo eſtis uecti.Ep.facis ut alias res ſoles hodie ne

Viciſſatim

Exoneramus nauem frater.Pan.clementer uolo nosmet potius
Oneremus noſmet uiciſſatim uoluptatibus q̃ mox
Cocta es cœna.impranſus ego ſum.Ep.abi intro ad me:& laua.
Pan. Deos ſalutatum atq; uxorem modo intro deuortor domum.
Ep. Apud nos hæc illa feſtinat.cũ ſorore uxor tua.Pan.optumum eſt
Iam iſtoc more minus erit:Ep.iam ego apud te ero.An.priuſquam

Apologus

Abis præſente te huic apologum agere unum uolo.Ep.maxume
An. Fuit olim quaſi ego ſum ſenex ei.& filiæ duæ erãt:quaſi nunc meæ
Sunt eæ erant duobus nuptæ fratribus quaſi nũc meæ ſint uobis.
Pan. Miror quo euaſuruſt apologus.An.minori ille adoleſcenti
Fidicinam & tibicinam peregre aduexerat.quaſi nunc tu.ſed ille
Erat celebs ſenex:quaſi ego nunc ſum.Pan.perge obſecro
Præſens hic quidem eſt apologus.An.deinde ſenes ille illi dixit
Cuius erat tibicina:quaſi ego nunc tibi dico.Pan.auſculto atq;
Animum aduorto ſedulo.An.ego tibi meam filiam bene qui cum
Cubitares dedi.nunc mihi reddi ego æquũ eſſe abs te:qui cum
Cubitem.cenſeo.Pan.quis iſtuc dicit.an ille quaſi tu.An.quaſi
Ego nunc dico tibi.immo duas dabo inquit ille adoleſcens
una ſi parum eſt
Et ſi duarum pœnitebit ĩquit.addentur duæ.Pan.qs iſtuc quæſo
An ille quaſi ego.An.is ipſe quaſi tu.ſenex ille:quaſi ego.
ſi uis inquit quattuor

Cõtrũcet.

Sane dato.dũ equidẽ hercle qd̃ edant addas.meũ ne cõtrũcet cibũ
Pan. Videlicet par cũ illũ fuiſſe ſenẽ.qui dixerit.quoniã ille illi pollicet
Qui eum cibum popoſcerit.An.uidelicet fuiſſe illum nequam
Adoleſcẽtẽ:qui ilico ubi ille poſcit:denegauit dare ſe granũ tritici
Hercle quia æquum poſtulabat ille ſenex quãdoquidem filiæ illæ
Dederat dotem:acciperẽ pro tibicina.Pan.hercle ille quidem certe
Adoleſcens docte uorſutus fuit:quis enim illi concubinam dare
Dotatam uoluit.An.ſenex quidem uoluit ſi poſſet indipiſci

Habeon:e factam.

De cibo.quia nequiuit qua lege licuit.uelle dixit fieri.fiat ille
Inquit adoleſcens facis benigne inquit ſenex.habeon

Filiis Pilum. Graphicũ. Fabre.

Rem factam inquit faciam ita inquit ut fieri uoles.ſed ego
Ibo intro & gratulabor uoſtrum aduentum filiis.poſtea ibo lauatũ
In pilum.ibi fouebo ſenectutem meam.poſt ubi lauero otioſus uos
Opperiar accumbens.Pan.graphicum mortalẽ anthiphonem.
Vt apologum fecit quam fabre id iam nunc ſceleſtus eſſe
Ducit pro adoleſcentulo:dabitur homini amica:noctu quæ
In lecto accendet ſenem nãque ædepol aliud quidem illi
Quid amica poſſit neſcio.ſed quid agit paraſitus noſter gelaſin⁹
Etiam ualet.Epi.uidi ædepol hominẽ haud pdudum.Pa.qd agit?

Lupũ in ſermone.

Epi. Quod famelicus.Pan.quin uocaſti hominem ad cœnã.Ep.neqd
Adueniens perderẽ:atq; eccum tibi lupum ĩ ſermõe præſẽs eſuriẽs
Adeſt.Pan.ludificemur hominẽ.Epi.capti cõſilii memorẽ mones
Gelaſinus Paraſitus Pãphilippus Epignomus ado.ii.
Gel. Ed ita quod occepi narrare uobis.cũ hic nõ adfui:cũ aĩcis
s Deliberaui iã:& cũ cognatis meis.ita mihi auctores fuere
Vt egomet me hodie iugularẽ fame.ſed uideo ne ego pãphilippũ
Cũ fratre epignomo atque is eſt.Agg rediar hominem.ſperate
Pãphilippe o ſpes mea o mea uita.o mea uoluptas ſalue.
ſaluum gaudeo

Suſtẽtaui.

Peregre in patriã rediſſe ſaluum.Pa.ſalue gelaſine.Ge.ualuiſtin
Bene:Pan.ſuſtẽtaui ſedulo.Ge.ædepol.gaudeo edepol ne egomet
Mihi modiũ nunc mille eſſe uelim argenti.Epi.quid eo opus eſt:
Gel. Hunc ad cœnam hercle ut uocem te non uocem aduorſum te
Fabulare.illud quidem ambos & uocem.Epi.ædepol te uocem

Superfiat

Libenter.ſi ſuperfiat locus.Ge.quin tu ſtas.obſtruſero aliquid
Strenue.Ep.ĩmo unũ hoc poteſt.Ge.quid.Ep.ubi conuiuæ
Abierint.tum uenias.Ge.uæ ætati tuæ.Ep.una lautum
Non ad cœnam dico.Ge.di te perdunt:quid agis pamphilippe.
Pan. Ad cenam hercle alio promiſi foras.Ge.quid foras?
Pan. Foras hercle uero.Gel.qui malũ tibi laſſo libet tibi foris cœnare.
Pan. Vtr; tu cenſes.Gel.iubedum mihi cœnam coqui:atque ad illum

Renũciari.

Renunciari.Pa.ſolus cœnabo domi.Gel.nõ enim ſol⁹ me uocato
Pa. At ille ne ſuccenſeat mea qui cauſa ſumptũ fecit.Ge.facile
Excuſari poteſt:mihi modo auſculta iube cœnã domi coq
Ep. Non me quidem faciet auctore hodie ut illũ decipiat.
Gel. Nõ tu hic abis.niſi me nõ pſpicere cẽſes qd agas.caueſis tu tibi.

Inhiat hæreditatem Efflictent.

Nam illic homo tũ hæreditatẽ inhiat:quaſi eſuriens lupus
Non tu ſcis quam efflictentur homines noctu hic in uia.
Ep. Tanto pluris q defendant ire aduorſum iuſſero
Gel. Non it quia tanto opere ſuades.ne euitat.iube domi
Mihi:tibi:tuæq; uxori celeriter cœnã coqui:ſi hercle faxis
Non opinor dices deceptũ fore.Pan.per hanc tibi cœnam
Incœnato gelaſine eẽ hodie licet.Ge.ibis ne ad cœnã foras.
Pan. Apud fratrem cœno i proxumo.Ge.certum ne ẽ.Pan.certum
Gel. Aedepol te hodie lapide percuſſum uelim.Pan.non metuo

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Per hortũ tranſibo.nõ prodibo in publicũ.Ep.quid agis
Gelaſine.Gel.oratores tu accipis:habeas tibi.Ep.tua pol refert
Eni.Gel.ſiqdẽ i ea refert opa:utere.Ep.poſſe ædepol
Tibi opinor etiã uni locũ conſpicor.ubi accubes.
Pan. Sane faciundũ cẽſeo.Ge.o lux oppidi.Ep.ſi arte poteris
ĩter cuneos catellus. Accubare:Gel.uel inter cuneos ferreos.tantillũ loci ubi
Catellus cubet.id mihi ſat eſt loci:Pan.exorabo aliquo mõ
Ep. Veni.Ge.huccine.Ep.imo in carcerẽ.nã hic quidem
Meliorem geniũ tuum nõ facies.eamus tu.Pan.deos
Salutabo modo.poſtea ad te ɔtinuo trãſeo.Gel.qd agit
Ep. Dixi eqdem in carcerem ires.Gel. quin iuſſeris
Eo quoq; ibo.Pan.di imortales:hic quidem ui in ſũma in crucem
Cœna aut prãdio perduci poteſt.Gel.ita ingeniũ meũ eſt q cũ uis
Depugno multo facilius:q̄ cum fame.Pa.nõ ergo is tu apud me
Satis ſpectata eſt mihi iam tua fœlicitas dum paraſitus mihi
Rem cõfregimus. Atq; fratri fuiſti:rem cõfregimus:nunc ego nolo e gelaſimo mihi te
Catagelaſimus. Catagelaſimum.Ge.iam ne abiſti gelaſime uide quid es
Capturus ɔſilii.ego ne;tu ne;mihi ne;tibi ne;uides ut
Annona eſt grauis.uides benignitates hominum perire
ꝓthymiæ Et ꝓthymiæ.uides ridiculos nihili fieri.atq; ipſos paraſitarier.
Nunq̄ ædepol me uiuũ quiſq̄ in craſtinum ꝓſpiciet diem
Vincea potio. Nam intus mihi iam potione uincea onerabo gulam
Neq; ego hoc cõmittam:ut homines mortuum me dicant fame.

Stichus ſeruus.

Ore hoc fit.atq; eſt ita mea ſentẽtia.ſi quẽ hominẽ expectãt
m Eum ſolent prouiſere.qui hercle illa cauſa nihil otius uenit
Idẽ ego nũc facio.qui ꝓuiſo ſagarinũ.q nihil otius uenit
Tamẽ hac gratia iam hercle ego decumbã ſolus.ſi ille huc nõ
Venit.cadum modo hinc a me huc uino tranſferam.
Poſtea accumbam:qua ſenex tabeſcit dies.

Sagarinus Stichus ſerui.ii.

Aluete athenæ:quæ nutrices græciæ:terra herilis prima.
s Te uideo libẽs.ſed amica mea & cõſerua qd agat ſtephaniũ
Cura ẽ ut ualeat.nam ſticho mandauerã.ſalutẽ ut nũciaret
Atque ei ut diceret me hodie uentu℞.ut cœnã coqueret tẽpori.
Sed ſtichus ẽ hic quidem.St.feciſti hercle facetias cũ hoc dõauiſſi
Dono tuũ ſeruũ ſtichum.proh di imortales.quot ego
Riſiones prothymia Voluptates fero:quot riſiones.quot iocos.quot ſuauia ſaltationes
Blandicias prothymias. Sa.ſtiche.St.hem.Sa.quid fit
Sti. Euge ſangarine lepidiſſime:foro conuiuam dionyſium mihique
cœna dcã ẽ Et tibi.nanq; ædepol cœna dicta eſt.locus liber datus eſt mihi:&
Tibi apud uos:nam apud nos eſt conuiuiũ.ibi noſter cœnat
Cum uxore.adeo & antipho ibidem herus eſt noſter:hoc mihi
Dono datunſt.Sa.quis ſomniauit au℞.Sti.qd id ad te
Attinet:proin tu lauare propera.Sa.lautus ſum.Sti.optime

Sequere ergo hac me intro.Sa.ego uero ſequor.Sti.uolo
Eluamus hodie.peregrina omnia relinque: athenas nunc colamus
Sequere me.Sa.ſequor & domũ redeundi principium placet
Bona ſcena ſtrenaq; obolum acceſſit mihi Strena.

Stephanium ancilla.

Irum uideri nemini ueſtrum uolo ſpectatores.qd ego hinc
m Q uæ illic habito exeã faciã uos certiores.domo dudum huc
Accerſita ſum.quoniã nunciatũ eſt iſtarũ uẽturos uiros ibi
Feſtinamus omnes lectis ſternẽdis ſtuduimus mũdiciiſq; apparãdis
Inter illud tamen negotiũ meis curaui amicis ſticho.&
Conſeruo ſangarino meo cœna cocta ut eſſet.ſtichus
Obſonatus eſt.cæterũ ego curando id adlegaui.
Nunc ibo hinc:& amicos meos curabo hic aduenientes.

Sãgarinus.Stichus ſerui duo.

Gite.ite foras.ferte pompã.cado te præficio ſtiche.
a Omnibus modis temptare certunſt noſtrum hodie cõuiuium
Ita me di amẽt lepide accipiãur.quoniã hoc recipiemur ĩ loco
Q uiſquis prætereat comeſſatum uolo uocari.Sti.cõuenit:
Dũ qdem hercle quiſq; ueniat cum uino ſuo.nã hinc quidem
Hodie pollectura:præter nos iactura nemini dabitur. noſmet Pollectura
Inter nos miniſtremus monotrophe.hoc cõuiuium eſt
Pro opibus noſtris.ſatis cõmodule nucibus:fabulis:ficulis.
Oleæ interrupto lupillo cõminuto cruſtulo ſat eſt ſeruo homini Cruſtulo
Modeſte melius facere ſumptũ:q̄ ampliter ſuum quẽque Ampliter
Decet.qbus diuitiæ domi ſunt ſcaphio & cantharis batiochis Batiochus
Bibũt.nos noſtro ſamiolo poterio.tamen uiuimus nos tamẽ Samiolum poterium.
Efficimus ꝓ opibus noſtra mœnia:Sãga.amica uter uir ubi
Accumbamus:Sti.abi tu ſane ſuperior atq; adeo: ni tu ſcire poſſis
Facto ego hoc tecũ diuido uide utrã tibi libet etiam nunc capere.
Cape ꝓuinciam.Sa.qd iſtuc eſt prouinciæ:Sti.utrum fontale
An libero impium te inhibere mauis.San.nimio liqdo libero
Sed amica mea & tua dum cœnat:dũque ſe exornat nos
Volo tamen ludere inter nos ſtrategũ te facio huc conuiuio. Strategus.
Sti. Nimium lepide in mente uenit potius q̄ in ſubſellio
Cynice accipiemur q̄ in lectícis.Sa.imo enim hic magis ẽ dulcius Cynice.
Sed interim ſtratege noſter cur hic ceſſat cãtharus
Vide quot cyathos hos bibimus.Sti.tot quot digiti ſunt tibi
In manu: cantio ẽ græca καὶ πέντε πῖνε.καὶ τρία πῖνε ἢ καὶ τέτταρα cãtio greca
Tibi propino decuma fonte.tibi tute ide ſi ſapis.Sa.bene uos
Bene nos:bene te:bene me:bene noſtram etiam ſtephanium
Bibe ſi bibis.Sti.non mora erit apud me.Sa.ædepol
Cõuiui ſat eſt.modo noſtra huc amica accedat.id abeſt
Aliud nihil abeſt.lepide hoc actum eſt tibi propino
Cantharum.uinum tu habes.Sti.nimis uellem aliquid
Pulpamenti.Sa.ſi horum quæ adſunt pœnitet.nihil eſt

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Cuppedia.

Tene aquam. Sti. melius dicis. nihil moror cuppedia:
Sa. Bibe tibicen age ſiqd agis bibendū hercle hoc eſt ne nega.
Quid hic faſtidis. quod faciundū uides eſſe tibi. quin bibis:
Age ſiqd agis. accipe īquam. nō hoc impende publicum.
Aut tuum iſtuc ex te uereri. eripe ex ore tibias
Sti. Vbi illic biberit uel ſeruato meum modum: uel tu dabo.

Relerimus

Nolo ego nos ꝓ ſummo bibere. nulli relerimus poſtea:
Nāq; ædepol. quāuis deſubito uel cadus uerti poteſt:
Sa. Quid agitur. quāq̄ grauatus fuiſti. nō nocuit tamen.

Labea
Proſerpens
beſtia.

Age tibicen. quādo bibiſti. refer ad labea tibias. ſuffla
Celeriter tibi buccas. quaſi ꝓſerpens beſtia. agedum ſtiche
Vter demutaſſit. procul mutabitur. St. bonum ius dicis
Impetrare oportet. quia æquum poſtulas. age ergo
Obſerua ſi peccaſſis. multa hic retinebo illico. Sa. optimum atq;
Aequiſſimum oras. St. hem tibi hoc primum omnium hæc

Facecia

Faceciaſt: amare inter ſe riuales duos uno cantharo potare.
Vnum ſcortum ducere hoc memorabileſt. ego tu ſum. tu es
Ego: unianimi ſumus: unam amicam amamus ambo. mecum
Vbi eſt: tecum eſt tamen tecum autem ubi eſt mecum autem

ohe iā ſatis

Ibi eſt. neuter utri inuidet. Sa. ohe iam ſatis nolo obcedes
Catuli ut ludunt uolo nunc uin amicam huc euocemus.
Ea ſaltabit. Sti. cenſeo. Sa. mea ſuauis. amabilis. amœna.
Stephanū ad amores tuos foras egredere. ſatis mihi pulchra es.
Sti. At enim pulcherrima. Sa. fac nos hilaros hilariores.

Stephanī
ſcidium.
amabilitas

Opera atq; aduentu tuo. peregre aduenientes te expetimus
Stephaniſcidium. mel meum. ſi amabilitas tibi noſtra
Placet. ſi tibi ambo accepti ſumus ſtephanium.

Stephanium ancilla. eidem

Orem uobis geram meæ deliciæ. nam ita me uenus amœna
m Amet. ut ego hic iam dudum exiſſem uobiſcum foras
Niſi me uobis exornarem: nam ita eſt ingenium muliebre:
Bene cum lauta eſt terſa: ornata: ficta eſt: infecta eſt tamen
Nimioq; ſibi mulier meretrix repperit odium ocius
Sua imundicia: quā in ꝑpetuum ut placeat mundicia ſua
Sa. Nimium lepide tabulata eſt. Sti. ueneris mera eſt oratio
Sangarine. Sa. quid eſt. Sti. totus doleo. Sa. potus tāto miſerior

Peculium
uapulat.

Ste. Vtrū tibi accumbo. Sti. utrū ubi tu uis. Ste. cū ambobus uolo
Nam ambos amo. Sti. uapulat peculium. actū eſt fugit hoc
Libertas caput: Ste. date mihi locum ubi accumbam. amabo ſiqdē
Placeo: tum mihi cupio cū utroq; ei mihi bene. Sti.
deſpero. Sa. quid ais:
i. Quid ego. Sa. ita me di ament. nunq̄ ei fiet hodie hæc: qui nō.
Saltem tamen age mulſa mea. ſuauitudo. ſalta ſaltabo
Ego ſimul. Str. nunq̄ ædepol me iſtoc uinces quin ego
Ibidem pruriam. Ste. ſiquidem mihi ſaltandum eſt tū uos date

Bibāt tibicini. Sti. & quidem nobis. Sa. tene tibicen primum
Poſtidea loci. ſi hoc eduxerit. ꝓinde ut conſuetus antehac
Celeriter lepidam & ſuauem cantionem aliquam occipio

Perpruriſca
mus.
Vſq; exun
guiculis.

Cinædicam. ubi perpruriſcamus uſq; exunguiculis. ide huc aquam

Eidem duo.

Sa. Ene tu hoc educe. dudū placuit potio: nunc minus
t Grauate iam accipit. tene tu interim meus oculus.

Proſtibiles

Da mihi ſuauium. dum illic bibit proſtibiles tandem
Stantem ſtantis autem dare amicum amicæ
Euge euge ſic furi datur qui dicitur quāquā
Grauatus non nocui. tamen age iam infla buccas
Ste. Nunc iam aliquid ſuauiter redde cantionē ueteri pro uino nouam

Eidem

Ionicus.
Cynedicus

Sa. Vi ionicus aut cynedicus. q hoc tale facere poſſiet
q Si iſtoc me uorſu uiceris alio me ꝓuocato fac tu hoc modo
At tu hoc modo. Sa. babæ. Sti. tatæ. Sa. papæ. Sti. pax
Nunc pariter ambo omnis uoco cinædus contra ſtatis. eſſe
Nobis non magis potis eſt: quā fungo imber.
Intro hinc abeamus. nunc iam. ſaltatū ſatis pro uinoſt
Vos ſpectatores plaudite. atq; ite ad nos comiſſatū:

Plauti Trinūmus:

Heſaurū abſtruſū abiens peregre charmides
Remq; omnē amico callicli mādat ſuo
t Iſtoc abſente male rem perdit filius
Nā & ædis uēdit. has mercat̃ callicles
Virgo indotata ſoror iſtius poſcitur
Minus quo cum inuidia ei det dotem callicles
Mandat qui dicat aurum ferre ſeſe a patre.
Vt uenit ad ædis: hunc deludit charmides

Nubuntur

Senex ut rediit cuius nubuntur heri

Luxuria Inopia

Inopia lu
xuriæ filia

Equere me mea gnata: ut munus fungaris tuum
s Sequor ſed finē for̃ quē dicā neſcio. Lu. adeſt hē
Illæ ſūt ædes: i intro: nūc iā. nunc ne qs erret uoſtrum
Paucis in uiam deducā: ſiqdem operam dare promittitis
Nunc primū igitur quæ ego ſim: & quæ illa hæc ſciet:
Huc quæ abiit intro: dicam ſi animum aduortitis
Primum mi plautus nomen luxuriæ indidit:
Tū mihi hanc gnatam eſſe uoluit inopiam.
Sed huc quid introierit impulſu meo: accipite
Et date uacuas auris dū eloquor. adoleſcens quidā eſt:
Qui in hiſce habitat ædibus: is rē paternā me adiutrice
Perdidit qui me aleret nihil uideo eſſe reliqui. dedi meā gnatā:
Qui cum ætatem exigat. ſed de argumento ne expectetis fabulæ ꝫ
Senes qui huc uenient: hi rem uobis aperient. huic nomen græce

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Barbare.

Eſt theſauro fabulæ.philemo ſcripſit.plautus uertit barbare:
Nomen trinūmo fecit:nunc hoc uos rogat ut liceat poſſidere
Hanc nomen fabulam:tantum eſt ualete.adeſte cum ſilentio.

Megaronides.

E amicum caſtigare ob merita mala noxia

Vtile cōducibile. Noxia.

n Immane eſt facinus:uerum in ætate utile & conducibile.
Nam ego amicū hodie meū cōcaſtigabo ꝓ cōmerita noxia
Inuitus.ni me id inuitet ut faciam fides.nā hic nimiū morbus

Ītermortui. Herba irrigua.

Mores inuaſit bonos ita plerūq; omnis iam ſunt interuortui:
Sed dum illi ægrotant interim mores mali quaſi herba irrigua
Succreuerūt uberrimæ.neq; quicq̄ hic uile nunc eſt
Niſi mores mali.eorum licet iam meſſem metere maximam
Nimioq; hic pluris pauciorum gratiam faciunt.pars hominum
Q uā id quod proſit pluribus.ita uincunt.illud
Conducibile gratiæ quæ in rebus multis obſtant.

Remoram faciunt.

Odioſæq; ſunt remoramq; faciunt rei priuatæ & publicæ.

Callides Megaronides ſenes duo.

Lar.

Cal. Arem corona noſtrum decorari uolo.uxor.uenerare.ut
l Nobis hæc habitatio.bona.fauſta.fœlix fortunataq; eueniat:
Teq; ut q̄primum poſſim:uideam emortuam.

caſtigabilis

Me. Hic ille eſt ſenecta ætate qui factus eſt puer:qui admiſit
Inſe culpam caſtigabilem.adgrediar hominē:
Cal. Cuia uox ꝓpe me ſonat.Me.tui beneuolentis:ſi ita es:ut ego uolo
Sin aliter es inimici atq; irati tibi.Cal.o amice ſalue atq;
Aequalis ut uales megaronides.Me.& tu ædepol ſalue callicles
Cal. Valen'ualuiſtin.Me.ualeo & ualui rectius.Cal.quid agit
Tua uxor ut ualet.Me.pluſq̄ ego uolo.Cal.bene hercle
Eſt.illam tibi bene ualere & uiuere.Me.credo hercle te
Gaudere:ſi quid mihi mali eſt.Cal.omnibus amicis quod mihi eſt.
Cupio eē idē.Me.eo tua uxor qd agit.Cal.imortalis eſt.
Viuit uicturaq; ē.Me.bene hercle denūcias deoſq; oro ut

Superſtes. ſuppetat.

Vitæ tuæ ſuperſtes ſuppetat:dū qdem hercle tecum nupta
Sit.Cal.ſane uelim.Me.uin cōmutemus:tuam ego ducā.
Et tu meā:faxo haud tantullū dederis uerboꝝ mihi.

obrepſeris.

Nāq; euim tu credo mihi imprudēti obrepſeris:ne tu hercle
Faxo haud ſcias quā rem egeris.Cal.habeas ut nactus.
Nota mala res optumaſt.nā ego nūc ſi ignotā capiā:quid

ridicularia.

Agam neſciā.Me.ædepol proinde ut bene uiuitur:diu
Viuitur ſed hoc animū aduorte:atq; aufer ridicularia
Nā ego dedita opera huc ad te aduenio.Cal.quid uenis.
Me. Malis te ut uerbis multis multū obiurgem.Cal.men:
Me. Nū qs ē hic alius præter te atq; me.Cal. nemo ē.quid igit?
Me. Rogitas te ne obiurgitem:niſi tute mihi me cenſes
Dictuꝝ male.nā ſi in te ægrotant artes animiq; tui

Demutant

Sin imutare uis ingenium moribus.aut ſi demutant mores

Antiq mores.

Ingeniū tuum.neq; eos antiquos ſeruas:aſt captas nouos
Omnibus amicis morbū tu incuties grauem:ut te uidere
Audireq; ægroti ſient.Cal.quid in mētem uenit
Tibi iſtæc dicta dicere.Me.qa omnis bonos bonaſq;
Adcurare addecet:ſuſpitionem & culpam ut abs ſe ſegregent.

Promus.

Cal. Nō pōt utrūq; fieri.Me.quapropter.Cal.rogas:ne admittā
Culpā:ego meo ſum promus pectori ſuſpicio ē in pectore alieno
Sita nā nūc ego ſi te ſurripuiſſe ſuſpicer ioui coronā de capite:
E capitolio:qd in culmine aſtat ſūmo.ſi id nō feceris:atq;
Id tamē mihi lubeat ſuſpicarier.q tu id prohibere me potes.
Ne ſuſpicer.ſed iſtud negocii ſcire cupio qcqd ē.Me. haben
Tu amicū aut familiarē quēpiam:cui pectus ſapiat.
Cal. Aedepol haud dicā dolo.ſūt quos ſcio eē amicos:ſūt quos ſuſpicor
Sūt quoꝝ ingenia atq; animos nō poſſim noſcere.ad amici
Partē an ad inimici ꝑueniant.ſed tu ex amicis certis mihi es
Certiſſimus:ſi qd ſcis me feciſſe inſcite aut improbe.ſi id me
Nō accuſas tute ipſe obiurgādus es ſcio.Me.& ſi huc alia cauſa
Ad te adueni æquū poſtulas.Cal.expecto ſi quid dicas.

Dictatur. ī ſermōib? Turpilucri cupidum Vulturius

Me. Primū dum omniū male dictitatur tibi uulgo in ſermonibus:
Turpilucri cupidū te uocant ciues tui:tū autem ſunt alii:qui te
Vulturiū uocant.hoſtis ne an ciuis comedis paruipēdere.
Hæc cum audio in te dici excrucior miſer.Cal.ē atq; non eſt
Mihi in manu megaronides:qn dicāt nō eſt merito ut ne dicant
Id eſt.Me.fuit ne hic tibi amicus charmides.
Cal.eſt & fuit:id ita eſſe
Vt credas:rē tibi auctorem dabo.nā poſtq̄ hic eius rem cōfregit
Filius:uidetq; ipſe ad pauptatem protractū eſſe:ſe ſuamque
Filiā eſſe adultā uirginē ſimul eius matrē ſuāq; uxorem mortuā
Q uoniā hic ituruſt ipſe inſeleuticam:mihi cōmēdauit uirginē.
Gnatā ſuā & rem ſuā omnē.& illum corruptum filium
Hic ſi inimicus eēt credo aut crederet.Me.quid tu adoleſcentē

Fides Fiducia. Ad frugem corrigis.

Q uē eſſe corruptū uides:qui tuæ mādatus ē fidei & fiduciæ:
Q uin eū reſtituis:qn ad frugē corrigis.ei rei opam dare te fuerat
Aliquādo æquius.ſi qui probiorē facere poſſis.nō uti in eandē
Tute accederes infamiā.malū que ut eius cū tuo miſceres
Malo.Cal.quid feci.Me.qđ homo nequā.Cal.nō iſtuc meum eſt.
Me. Emiſtin de adoleſcente has ædes?qd taces?ubi nunc tute habitas?
Cal. Emi atq; argētum dedi minas quadraginta adoleſcenti ipſi
In manū.Me.dediſtin argētum?Cal.tactū:neq; facti piget.
Me. Aedepol fidei adoleſcētē mandatū malæ dediſti ne hoc pacto ei
Gladium qui ſe occideret & quid ſecus ē.aut quid intereſt dare
Te in manus.argentū amanti homini adoleſcenti.animi impoti

Animus pos.

Q ui exedificaret ſuam inchoatam ignauiam.Cal.non ego
Illi argentum redderem.Me.non redderes.neq; de illo quicq̄
Neq; emeres neq; uenderes:nec qui deterior eſſet faceres copiam:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Incōciliaſti
Exturbaſti

Incōciliaſtin eum:q̄ mādatuſt tibi:illum qui mandauit eum
Exturbaſti ex ædibus ædepol mādatum pulcre.& curatum probe.
Crede huic tute iam ſuā melius rē geſſerit.Cal.ſubigis maledictis
Me tuis megaronides nouo modo.adeo ut quod meæ cōcreditum
Sit taciturnitati clam fidei & fiduciæ.ne enunciarem cuiq̄.

Cōcredere.

Neu facerem palam:ut mihi neceſſe ſit iam id tibi concredere
Me. Mihi qd̄ credideris:ſumes ubi poſueris.Cal.circūſpicedum tene
Q uis adſit arbiter nobis.& quæſo itidem idem circūſpice.
Me. Auſculto ſi qd dicas.Cal.ſi taceas loquar.quoniam hinc eſt
Profectus peregre charmides:theſaurum mihi demonſtrauit.
In hiſce ædibus.hic in cōclaui quodā.ſed circūſpice
Me. Nemo ē.Cal.nūmoꝝ philippeum ad tria milia
Id ſolus ſolum ꝑ amiciciā & ꝑ fidē flens me obſecrauit.
Suo ne gnato crederē:ne ue cuiq̄.unde ad eum id

ꝑmanaſcer̄

Poſſet ꝑmanſcere:nūc ſi ille huc ſaluus reuenit reddā
Suū ſibi.ſi qd eo fuerit:certo illius filiæ.quæ mihi mādata
Sit habeo:dotem unde dem:ut eā in ſe dignā conditionem
Conlocem.Me.proh di īmortales uerbis paucis q̄ cito,
Aliū feciſti me.alius ad te uenerā.ſed ut occepiſti perge
Porro ꝓloqui.Cal.quid tibi ego dicā:qui illius ſapientiam
Et meā fidelitatem.& celata omnia pene ille ignauus
Funditus peſſundedit.Me.qui dū.Cal.qa rure dum ſum

Vnos ſex dies.
Inconſultu meo.

Ego unos ſex dies me abſente atq; inſciente incōſultu meo
Edes uenales haſce inſcribit litteris.adeſuriuit magis
Et inhiauit acrius lupus.obſeruauit:dū dormitarent canes.
Gregem uniuerſum uoluit totum auertere.feciſſet ædepol.
Ni hæc præſenſiſſent canes.ſed nunc rogare ego uiciſſim te uolo
Q uid fuit officiū meum me facere.face ſciam.utrum indicare

Aduerſum quod

Me ei theſaurum æquum fuit:aduerſum quod eius
Me obſecrauiſſet pater.an ego alium dominum paterer
Fieri hiſce ædibus qui emiſſet.eius eſſet ne eius pecunia?
Emi egomet potius ædis argentum dedi theſauri

Vſura

Cauſa.ut saluū amico traderem:neq; adeo haſce emi
Mihi nec uſuræ meæ.illi redemi rurſum a me argētum dedi
Hæc ſunt:ſeu recte:ſeu peruorſe:facta ſunt:egomet feciſſe
Confiteor:megaronides hē mea malefacta:hem meam
Auariciā tibi.haſcine me ꝓpter res maledictas
Famas ferūt.Me.pauſa:inſiſti caſtigatorem tuum occluſiſti
Linguā nihil ē qui reſpondeam.Cal.nunc ego te quæſo
Vt me opera & cōſilio iuues.cōmuniceſq; hāc mecum meam
Prouinciā.Me.polliceor operam ergo ubi eris paulopoſt domi

Poſticulū.
Recepit.

Cal. Nūquid uis.Me.cures tuā fidē.Cal.fit ſedulo.Me.ſed quid ais?
Cal. Q uid uis.Me.ubi nunc aduleſcens habet.Cal.poſticulum
Hoc recepit cū ædis uendidit.Me.iſtuc uolebam ſcire.
I ſane nūc iam ſed qd ais?Cal.quid.Me.nūc uirgo nēpe apud te ē

Iuxta cum mea.

Cal. Ita eſt iuxtaq; eam curo cū mea.Me.recte facis.Cal.nū prius
Q uā abeo me rogitaturus.Me.uale.nihil ē ꝑfecto ſtultius
Neq; ſtolidius:neq; mēdaciloquius.neq; argutū magis.
Neq; cōfidētiloquius.neq; periurius:q̄ urbani aſſidui

Scurræ.
Acceptor.

Ciues:quos ſcurras uocāt.atq; egomet me adeo cum illis
Vna ibidem traho:q illorum uerbis falſis acceptor fui
Q ui omnia ſe ſimulant ſcire:nec q̄cq̄ ſciunt.
Q uod qſq; in animo habet:aut habituri ſunt
Sciūt:id quod in aurem rex reginæ dixerit.ſciunt quod
Iuno fabulata ſit cum ioue quæ neq; futura:neq; facta ſunt:
Tamē illi ſciūt.falſo.nā uero laudent:culpent:quem uelint:
Nō flocciſaciūt:dum illud quod lubeat ſciāt omnis
Mortalis hunc aiebāt calliclem indignum ciuitate hac
Eſſe uiuere:bonis q hunc adoleſcētem euertiſſet ſuis

Fāigerator
Vſq; ab ſtirpe auctoritas.

Ego de uerbis eoꝝ famigeratorū inſcius ꝓſilui amicum
Caſtigatum inoxiū.qd̄ ſi exqratur uſq; ab ſtirpe auctoritas.
Vnde qcquid auditū dicant.niſi id appareat famigerator
Ne ſit cum dāno & malo.hoc ita ſi fiat.publico fiat bono.

Stultiloquentia.

Pauciſſimi faxi:q ſciāt.ꝙ neſciūt occluſioréq; hēant ſtultiloquētiā

Lyſiteles.adoleſcens:

Vltas res ſimul i meo corde uerſo multum in cogitādo

Concoquo
Macero.

m Dolorē idipiſcor.egomet me ꝯquoquo.& macero:& d̄fatigo
Magiſter mihi exercitor animus.hinc ē.ſed hoc nō liquet.
Nec ſatis cogitatum.ſi uerā potius haꝝ mihi artē expeteſſam
Vtrā ætati agundæ arbitrer firmiorē:.amori ne an rei
Obſeq potius par ſiet.utra in parte plus uoluptati ſit uitæ

Nō liquet.

Ad ætatē agūdā.de hac re mihi ſatis haud liquet.niſi hoc
Si faciam opinor.ſimul exputem.iudex ſim reus
Q uæ ad eā rem:ita faciā:ita placet.omnium primum

Amoris artis.
Ab re.

Amoris artis eloquar.quēadmodum expediant.nunq̄
Amor quēq̄ niſi cupidū hominem poſtulat:ſe in plagas
Coniicere.eos cupit.eos conſectat̄.ſubdole blandit̄.ab re

Blandiloquentulus
Latebricole

Cōſulit.blādiloquētulus.harpago.mēdax.cuppes.auarus
Elegans.deſpoliator.latebricolarū hominum corruptor.
Blādus inops.celati indagator.nā quā ad quod clamat
Q uā extemplo ſæuis ſagittis percuſſus eſt.ilico res foras
Labitur.liquit̄.da mihi hoc mel meū:ſi me amas:ſi audis.
Ibi ille cuculus occelle mi fiat.& iſtuc:& ſi amplius uis dari;
Dabitur ibi illa pendentē ferit.iam amplius orat.non ſat
Id ē mali.ni amplius etiam quod bibit.quod comeſt.
Q uod facit ſumpti.nox datur.ducitur familia tota.

Veſtiſpici.
nuncius.
Renucius.

Veſtiſpici unctor.auri cuſtos.flabelliferæ.ſandaligerulæ
Cātrices.ciſtellatrices.nuncii renūcii.raptores panis & peni
Fit ipſe:dū illis comis ē:inops amator.hæc ego cum ago cū
Meo aīo recolo.ubi q eget:q̄ precii ſit parui.apage te

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Amor nõ places.nihil te utor.quãq̃ illud ẽ dulce:eſſe & bibere
Amor amara dat.tibi ſatis quod ægre ſit.fugit forum.
Fugat uos cognatos.ſugat ipſe ſe a ſuo contuitu:
Neq; enim eum ſibi amicũ uolunt dici.mille modis amor
Ignorãduſt procul adhibendus eſt.atq; abſtinendus
Nam qui in amore præcipitauit:peius perit.q̃ ſi ſaxo ſaliat:
Res tuas tibi habe. Fuas.
Apage ſis amor.tuas res tibi habe:amor mihi amicus ne fuas unq̃;
Sunt tamen quos miſeros maleq; habeas:quos tibi obnoxios
Feciſti certunſt ad frugem applicare animum.quãq̃ ibi animo
Labos grandis capitur.boni ſibi hæc expetunt rem fidem honorẽ:
Gloriam.& gratiam.hoc probis preciunſt eo mihi magis lubet
Cum probis potius:q̃ cum improbis uiuere uanidicis.

Philto ſenex.Lyſiteles adoleſcens.

Penetrauit
Vo illic homo ſe penetrauit ex ædibus.Ly.pater adſum
Latebroſe.
q Impera quod uis.neq; tibi ero in mora. neq; latebroſe me abs tuo
Cõſpectu occultabo.Phil.feceris par tuis cæteris factis patrem
Percoles
Tuũ ſi percoles:p pietatẽ nolo ego cũ improbis te uiris
Gnate mi neq; in uia neq; in foro ullum ſermonẽ exequi
Noui ego hoc ſæculũ moribus qbus ſit malus bonum malum
Eſſe nolt ut ſit ſui ſimilis turbãt miſcẽt mores mali rapax
Auarus inuidus ſacrũ pphanũ:publicum priuatum habent
Hiulca gẽs
Hiulca gens hæc ego doleo hæc ſunt quæ me excruciant
Hæc dies nocteſq; hæc tibi canto ut caueas qđ manu nõ queunt
Tangere tãtum fas habent quo manus abſtineant
Cætera rape:trahe fuge late:lachrumas hæc mihi cum uideo
Eliciũt qa ego ad hoc genus hominũ duraui quin prius
Me ad pluris penetraui:nã hi mores maiorum laudant:
Grãm facio
Eoſdem latitant hiſce ego te artibus gratiam facio neu colas
Neu imbuas ingeniũ meo modo & moribus uiuito ãtiquis
Quæ ego tibi præcipito & facito uihil ego iſtos moror fatuos
Mores & turbidos:qbus boni dedecorãt ſe hæc tibi ſi mea
Imperia capeſſes multa bona in pectore conſident
Ly. Semper ego uſq; ad hanc ætatem ab ineũte adoleſcentia
Tui ſeruitutem ſeruiui imperiis & præceptis pater.
Proin ego me liberum eẽ ratus ſum.pro imperio tuo
Seruitutẽ ſeruiui.
Meũ animum tibi ſeruitutem ſeruire æquũ cenſui.
Phil. Qui homo cũ aĩo inde ineũte ætate depugnat ſuo
Verũ ita id ne eẽ mauelit ut eum animus æquum cenſeat.
An ita potius ut parẽtis eum eẽ & cognati uelint
Si animus hominẽ perpulit actũ eſt ſi animo ſeruiuit non ſibi
Si ipſe animum perpelit dũ uiuit:uictor uictorũ cluet
Cluet.
Tu ſi animũ uiciſti potius q̃ animus te ẽ quod gaudeas.
Nimio ſatius tui opuſt te ita eẽ q̃ ut animo lubet
Qui animum uincunt.q̃ quos animus ſemp probiores

Cluentis.Ly.iſtæc ego mihi ſemp habui ætati tegumentum
Meæ ne penetraſſem me uſq̃ ubi eſſet damni cõciliabulum cciliabulũ.
Ne noctu irem obambulatũ:neu ſuũ adimerem alteri
Neu tibi ægritudinẽ pater parerẽ parſi ſedulo.
Sarta tecta tua præcepta uſq; babui mea modeſtia Sarta tecta
Phil. Quid exprobras bene q feciſti tibi feciſti non mihi
Mihi quidem ætas acta eſt tua iſtuc refert maxime
Is probus eſt quẽ non pœnitet q̃ probus ſit & frugi bonæ
Benefacta benefactis aliis prætegito ne perpluant
Qui ipſus ſe cõtẽnit in ea eſt indoles induſtriæ Indoles induſtriæ.
Ly. Ob eã rem hæc pater autumaui quia res quædãſt quã uolo
Ego me abs te exorare.Phil.quid id eſt:ueniã iã dare geſtio
Ly. Adoleſcenti huic genere ſũmo amico atq; æquali meo
Minus qui caute & cogitate ſuam rem tractauit pater
Bene uolo ego illi facere:ſi tu non neuis.Phil.nempe de tuo
Ly. De meo nã quod tuumſt meumſt omne meũ eſt autem tuum Neuis
Phil. Quid is:eget ne?Ly.eget.Phil.habuit ne rem.Ly.habuit.
Phil. Qui eam perdidit:publicis ne adfinis fuit:an maritumis
Negociis mercaturã ne an uenales habuit:ubi rem perdidit
Ly. Nihil iſtorum.Phil.quid igitur.Ly.p comitatẽ ædepol Mercatura Venalis.
Pater præterea aliquantum animi cauſa in deliciis diſperdidit
Phil. Aedepol hominẽ prædicatum ferme familiariter qui
Quidem nũq̃ per uirtutem rem cõfregit atq; eget
Nihil moror eũ tibi eſſe amicũ cum eiuſmodi uirtutibus
Ly. Quia ſine omni malicia ſi tolerare eius egeſtatem uolo
Phil. De mendico male meretur qui ei dat quod edat aut quod bibat De mẽdico male meret
Nam & illud quod dat perdit:& illi producit uitam ad miſeriã
Non eo hoc dico:quã quæ tui uis:ego uelim & faciã lubens
Sed ego hoc uerbum cum illi cuidã dico præmonſtro tibi
Vt ita te alioꝝ miſereat:caue tui alius miſereat
Ly. Deſerere illum.& deiuuare in rebus aduerſis pudet. Deiuuare.
Phil. Pol pudere q̃ pigere præſtat totidem lrĩs.Ly.ædepol pudet piget
Deum uirtute dicam pater & maiorum meum & tua multa bona Meum.
Bene parta habemus bene ſi amico feceris ne pigeat feciſſe
Vt potius pudeat ſi non feceris.Phi.de magnis diuitiis ſiqd
Demas plus fit an minus.Ly.minus pater:ſed ciui
Immunifico ſcis qd cantari ſolet:quod habes ne habeas.
Et illud quod nũc non habes habeas malũ quando qdem
Nec tibi bene eſſe potes pati nec alteri.Phil.ſcio eqdem
Iſtuc ita ſolere fieri:ueꝝ gnate mi is ẽ immunis cui
Nihil eſt q munus fungatur ſuũ.Ly.deum uirtute Immunis
Habemus:& q noſmet utamur pater & aliis q comitati
Simus beneuolentibus.Phil.nõ ædepol tibi pnegare poſſum
Quicq̃ quod uelis cuius egeſtatẽ tolerare uis loquere
Audacter patri.Ly.leſbonico huic adoluſcenti charmiæ filio

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Q uiillic habitat. Phil. qui comedit quod fuit: quod non fuit
Ly. Ne obprobra pater multæ ueniũt homini quæ uult quæ ne uult — ne uult
Phil. Agedũ eloquere quid dare illi nũc uis. Ly. nihili cuiq; pater
Sapientiæ ætas cõdimentũſt ſapiens ætati cibus eſt.
Phil. Mentire ædepol gnate atq; id nunc facis haud cõſuetudine
Nam ſapiens quidẽ pol ipſe fingit fortunam ſibi.
Eo ne multa quæ ne uolt eueniunt. niſi fictor malus fiet.
Ly. Multa opera opus fictuare: qui ſe fictorem probum
Vitæ eſſe agendæ expetit. ſed hic admodum adoleſcentulus.

Sapiẽs fingit ſibi. Fortunam Fictuare.

Phil. Non ætate uerum ingenio adiſpicitur ſapientia
Ly. Tu modo ne me prohibeas accipere: ſiquid det mihi
Phil. An eo egeſtatem tu tolerabis ſi quid ab illo acceperis.
Ly. Eo pater. Phil. pol ego iſtam uolo me rationem edoceas.
Ly. Licet ſcin tu illum quo genere gnatus ſit. Phil. ſcio adprime ꝓbo
Ly. Soror illi eſt adulta uirgo grandis. eam cupio pater ducere
Vxorẽ. Phil: ſine dote. Ly. ſine dote. Phi. uxorẽ. Ly: ita tua re ſalua
Hoc pacto ab illo inibis ſũmam gratiã neq; cõmodius
Vllo pacto ei poteris auxiliarier. Phil. ego indotatã te
Vxorem ut patiar. Ly. patiundũ eſt pater. & eo pacto
Addideris noſtræ lepidã famam familiæ. Phil. multa ego poſſum
Docta dicta & quãuis facũde loqui: hiſtoriam ueterem
Atq; antiquã: hæc mea ſenectus ſuſtinet uer; ego quando
Te & amiciciã & gratiã in noſtrã domũ uideo adlicere:
Et ſi aduerſator tibi fui. iſtæc iudicio tibi ꝑmitto poſſe. duce
Ly. Di te ſeruaſſint mihi. ſed adde ad iſtã gratiam unum.
Phil. Q uid id eſt autem unũ. Ly. eloquar tu te ad eum adeas
Tu te concilies. tute poſcas. ecce res nimio citius
Tranſiges. firmum omne erit: quod tu egeris: grauius erit — Grauius.
Tuũ unũ uerbum ad eã rẽ q̄ centum mea. Phil. ecce autem
In benignitate hoc reperi negocium dabitur opera.
Ly. Lepidus uiuis hæ ſunt ædes. hic habet leſbonico — Habet
Eſt nomen. age rem cura. ego te opperiar domi.

Philto ſenex:

On optima hæc ſunt: neq; ego ut æquum cenſeo:
n Verum meliora ſunt q̄ quæ deterruma:
Sed hoc unum conſolatur me atq; animũ meum
Q uia qui nihil aliud niſi quod ſibi ſoli placet
Conſulit aduorſum filium nugas agit.
Miſer ex animo fit: ſatius nihilo facit
Suæ ſenectuti: is acriorem hyeme parat.
Cum illam opportunam tempeſtatem conciet.
Sed aperiuntur ædes quo ibam cõmode
Ipſe exit leſbonicus cum ſeruo foras.

Leſbonicus adoleſcens. Staſinus ſeruus. Phylto ſenex

Inus qndecim dies ſũt. qd̃ ꝓ his ædibus minas quadraginta
m Accepiſti a callicle. ẽ ne hoc qd̃ dico ſtaſime. St. cũ ꝯſidero
Meminiſſe uideor fieri. Le. quid factũſt eo Sta. comeſſum
Expotum. exutum. elotum in balineis. piſcator piſtor abſtulit. — Comeſſum Expotum.
Lanii. coqui. holitores. myropolæ. aucupes. confit cito — Confit
Q uãſi tu obicias formicis papauerem. Le. minus hercle — Formicis papauerẽ.
In hiſce rebus ſumptus eſt eximiis. Sta. qd qd̃ dediſti ſcortis
Le. Ibidem una traho. Sta. quid quod ego defraudaui.
Le. Hem iſta ratio maxuma eſt. Sta. non tibi illud apparere
Si ſumas poteſt niſi tu imortale rere eſſe argentum tibi.
Sero atq; ſtulte prius quod cautum oportuit: poſtq̄
Comedit rem: poſt rationem putat. Le. nequaq̄ argenti
Ratio comparet tamen. Sta. ratio quidem hercle apparet — Rationem putat.
Argentum œchete minas quadraginta accepiſti a callicle — œchete.
Et ille ædis abs te mãcipio accepit. Le. admodum. — Aedes mãcipio accip̃
Phil. Pol opinor adfinis noſter ædis uendidit. pater cum peregre
Veniet. i porta eſt locus. niſi forte iuenire filiũ cum reperit
Sta. Trapezitæ mille drachmarum olympicũ: quas de ratione
Debuiſti: redditæ. Le. nempe. quas ſpopondi. Sta. immo — Dependit. Sponſio.
Q uas depẽdit inquit. qua ſponſione pro nuper tu exactus es.
Pro illo adoleſcente: quẽ tu aiebas eſſe diuitem factum.
Vt quidem illud perierit. Le. factum id quoq; eſt.
Nam nunc eum uidi miſerum & me eius miſertũſt
Sta. Miſeret te aliorum: cui te nec miſeret nec pudet.
Phil. Tempus adeundi. Le. ẽ ne hic philto qui aduenit
Is hercle eſt ipſus: Sta. ædepol næ ego iſtũ uelim meum
Fieri ſeruũ cũ ſuo peculio. Phil. herũ atq; ſeruum plurimum
Philto iubet ſaluere leſbonicum & ſtaſimum. Le. di diunt
Tibi philto quæcũq; optes: quid agit filius.
Phil. Bene uult tibi. Le. ædepol mutuũ mecum facit.
Sta. Ne quicq̄ illud uerbũſt bene uult. niſi qui bene facit: — mutuũ facit
Ego quoq; uolo eſſe liber. ne quicq̄ uolo. hic poſtulet
Frugi eſſe nugas poſtulat. Phil. meus gnatus me ad te
Miſit. inter ſe atq; uos affinitatem ut conciliarem & gratiã: — Conciliarẽ gratiam.
Tuam uolt ſororem ducere uxorem: & mihi
Sententia eademſt. & uolo. Le. haud neſcio tu
Bonis tuis rebus meas res inrides malas. Phil. hõ ego ſum:
Homo tu es. ita me amabit iupiter. neq; te deriſum ueni
Neq; dignum puto. uerum hoc ut dixi. meus me orauit filius:
Vt tuam ſororem poſcerem ſibi uxorem. Le. mearum rerum
Me nouiſſe equũſt ordinem: cum ueſtris noſtra non eſt
Aequa factio. adfinitatem uobis aliam quærite.
Sta. Satin tu ſanus mentis aut animi tui. qui conditionem
Hanc repudies. nam illum tibi ferentarium eſſe amicum — Ferẽtarius.
Inuentum intellego. Le. abin hinc dierecte. Sta. ſi hercle — Dierecte.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Ire occipiam uotis. Le. niſi qd me aliud uis philto tibi
Reſpōdi. Phil. benigniorem leſbonice te mihi q̄ nunc
Experior eſſe: confido fore. nam & ſtulte facere & ſtulte fabularier
Vtrunq; leſbonice in ætate haud bonunſt. Sta. ueꝝ hercle
Hic dicit. Le. oculū tibi effodiam: ſi uerbum addideris.
Sta. Hercle quid dicam tamen. nam ſi ſic non licebit: luſcus dixero.
Phil. Ita tu nunc dicis non eſſe equiperabiles ueſtras cum noſtris

Eqpabiles

Factiones: atq; opes. Le. dico. Phil. quid tūc ſi in ædem
Ad cœnam ueneris. atque ibi opulentus tibi par forte uenerit

Popularis. cœna.

Appoſita ſit cœna: popularem quam uocant. ſi illi congeſtæ
Sint epulæ a clientibus. ſi quid tibi placeat. quod illi congeſtū ſiet
Aedes ne an incœnatus. cum opulento accumbes: Le. edam
Niſi ſi ille uetet. Sta. at pol ego etiam ſi uetet edam: atque ambab'
Malis expletis uorem. & quod illi placeat præripiam potiſſimum.
Neque illi concedem qcq̄ de uita mea uerecondari neminem
Apud menſam decet. nam ibi de diuinis atque humanis cernitur
Phil. Rem fabulare. Sta. non tibi dicam dolo. decedam ego illi

De honore populi.

De uia: de ſemita: de honore populi. ueꝝ quod ad uentrem attinet;
Non hercle hoc longe: niſi me pugnis uicerit cœna hac annona eſt
Sine ſacris hereditas. Phil. ſemper tu hoc facito leſbonice cogites
Id optumū eſſe. tute ut ſis optumus: ſi id neque uiæ ſaltem ut
Optumis ſis proximus. nūc conditionem hanc: quam ego fero
Et quam abs te peto dare: atque accipere leſbonice. te uolo. dei
Diuites ſunt. deos decet opulentia. & factiones ueꝝ nos homūculi

Factiones. Homūculi Salillū aiæ.

Salillum animæ. quæ cū extēplo amiſimus: æque mendicus
Atque ille opulentiſſimus cenſetur ad acherōtem mortuus.
Sta. Miꝝ ni tu illuc tecum diuitias feras: ubi mortuus ſis
Ita ſis ut nomen cluet. Phil. nūc ut ſcias hic factiones atque opes
Non eſſe. neque nos tuam negligere gratiam ſine dote poſco tuam

Poſco ſororē filio.

Sororem filio: quæ res bene uortat habeon pactam: quid taces.
Sta. Proh di immortales conditionem quoiuſmodi. Phil. quin fabular
Di bene uortāt. ſpondeo. Sta. heu ubi uſus nihil erat dicto: ſpōdeo
Dicebat. nunc hic quoniam opus eſt. non quit dicere.
Le. Cum adfinitate ueſtra me arbitramini dignum: habeo uobis

Cecidit ſtultitia.

Philto magnā gratiā ſed & ſi hercles grauiter cecidit ſtultitia mea.
Philto eſt ager ſub urbe hic nobis eum dabo dotem ſorori.
Nam is de ſtultitia mea ſolus ſuperſit præter uitam reliquus
Phil. Profecto dotem nihil moror. Le. certunſt dare
Sta. Noſtram ne nutricem here: quæ nos educat: abalienare
A nobis caueſis feceris qd edemus noſmet poſtea. Le. etiā tu taces
Tibi ego rationem reddam. Sta. plane perimus niſi quid ego
Cōminiſcor. philto te uolo. Phil. ſi quid uis ſtaſime. Sta: huc
Concede aliquantum. Phil. licet. Sta. arcano tibi ego hoc.
Dico ne ille ex te ſciat: neue alius quiſq̄. Phil. crede
Audacter quid lubet. Sta. per deos atq; homines dico ne tu

Illum agrum tuum ſinas unq̄ fieri neq; gnati tui.
Ei rei argumentum dicam. Phil. audire ædepol lubet. Sta. primū
Omnium olim terra cum proſcinditur in quinto quoq; ſulco

Proſcindit quito ſulco Apage. unū p uua

Moriuntur boues. Phil. apage. Sta. acherontis hoſtiū in noſtroſt
Agro: tum uinum priuſq̄ coactūſt: pendet putidum.
Le. Conſuadet homini credo & ſi ſceleſtus eſt. at mihi infidelis
Non ē. Sta: audi cetera p' id frumēti quādo alibi meſſis maximaſt
Tribus tantis illi minus reddit: quam obſeueris. Phil. hem iſtic

obſeueris

Oportet obſeri mores malos: ſi in obſerendo poſſint interficier.
Sta. Neq; unq̄ quiſq̄: ſi cuius ille ager fuit:
Quin peſſume ei res uorterit. ciuium fuit alii exulatum
Abierunt: alii emortui: alii ſe ſuſpendere. hem nunc hic
Cuius eſt ut adiicitas redactus. Phi. apage a me iſtunc agrum

Incitas Fulguritaſ ſunt. Angina.

Sta. Magis apage dicas. ſi ominia audiueris. nā fulguritaſſunt
Alternæ arbores: ſues moriuntur angina acerrumæ
Oues ſcabræ ſunt. tam glabræ hē q̄ hæc eſt mauus

Scabræ. Glabræ. Syri.

Tum autem ſyrorum genus. quod patientiſſumum
Hominum nemo extat. qui ibi ſex menſes uixerit.
Ita cuncti ſolſticiali morbo decidunt. Phil. credo ego

Solſticiali. morbo. Campe.

Iſtuc ſtaſime ita eſſe. ſed campas genus multo ſyrorum
Iam anteit patientia. Sta. ſed iſte eſt ager profecto ut te
Audiui loqui malos in quem omnes publice mitti decet.
Sicut fortunatorum memorant inſulas: quo cuncti qui
Aetatem egerunt caſte conueniant contra iſtoc
Detrudi maleficos æquū uidetur. q quidem iſtius ſint modi

Hoſpitium calamitatis

Hoſpitium eſt calamitatis. quid uerbis opuſt quanuis
Malam rem quæras. illic reperias. Le. at tu hercle illi
Et alibi. Sta. caueſis dixeris me tibi dixiſſe hoc. Phil. dixiſti
Arcano ſatis. Sta. quin hic quidem cupit illum ab ſeſe

os ſublinat

Abalienarier. ſi quidem repperire poſſet cuius os ſublinat.
Meus quidem hercle nūq̄ fiet. Sta. ſi ſapies quidem.
Lepide hercle de agro ego hunc ſenem deterrui.
Nam qui uiuamus nihil eſt: ſi illum amiſerit.
Phil. Redeo ad te leſbonice. Le. dic ſodes mihi. quid hic
Locutus tecum. Phil. quid cenſes homoſt
Vult fieri liber. uerum quod det: non habet.
Le. Et ego eſſe locuples: uerum nequicq̄ uolo. Sta. licitum
Si uelles nunc quoniam nihil eſt: non licet. Le. quid tecum ſtaſime
Sta. De iſtoc quod dixiſti modo ſi antea uoluiſſes: eſſes nūc ſero cupis
Phil. De dote mecū conuenire nihil potes: quid tibi lubet: tute
Agito cum nato meo: nunc tuam ſororem filio poſco meo
Quæ res bene uortat: quid nunc etiam non uis. Le. quid
Iſtic quando ita uis: di bene uortant. ſpondeo. Phil. nunq̄
Aedepol, cuiq̄ tam expectatus filius natus: q̄ illud eſt

fortunabūt

Spondeo natum mihi. Sta. di fortunabunt ueſtra conſilia

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL

Phil. Ita uolo. Le. ſed ſtaſime abi huc ad meam ſororẽ ad callidem
Dic hoc negocii quomodo actum eſt. Sta. ibitur
Leſ. Et gratulator meæ ſorori. Sta. ſcilicet. Phi. i hac leſbonice
Mecũ ut corã nuptiis dies cõſtituat᷑. eadem hæc confirmabimus
Leſ. Tu iſtuc cura. quod iuſſi. ego iam hic ero. dic callidi me ut
Conueniat. Sta. quin tu i modo. Le. de dote ut uideat
Q uid poſſit facto. Sta. i modo. Le. nam certũſt ſine
Dote addere. Sta. quin tu i modo. Le. neq; enim illi
Damno unq̃ eſſe patiar. Sta. abi modo. Le. meam
Neglegentiam. Sta. i modo. Leſ: o pater. æquum uidetur
Q uin quod peccarim. Sta. i modo. Le. potiſſimum mihi
Id obſit. Sa. i modo. Le. o pater en unq̃ aſpiciam te.
Sta. I modo i modo i modo. tandem impetraui abiret. di
Veſtram fidem ædepol re geſta peſſume: geſta; probe
Si quidem ager nobis ſaluus eſt. & ſi admodum
In ambiguo eſt etiam. nunc quid de hac re fiat.
Sed id ſi alienatur actũſt de collo meo geſtandus
Peregre clipeus. galea ſarcina. effugiet ex urbe ubi erunt
Factæ nuptiæ. ibit iſtac aliquo in maximam malam crucem
Latrocinatum aut in aſiam: aut in ciliciam: ibo huc
Q uo mihi imperatũſt & ſi odi hanc domum
Poſtq̃ exturbauit hic nos ex noſtris ædibus!

Callides ſenex. Seruus. Staſimus.

Cal; Vo mõ tu iſtuc ſtaſime dixiſti. Sta. noſtrũ herilem filium
Leſbonicũ ſuam ſororem deſpondiſſe hoc modo. Cal. cui
Homini deſpondit. Sta. lyſiteli. philtonis filio ſine dote
Cal. Sine dote ille illã tantas diuitias dabit: non credibile
Nullus credas. Dicis. Sta. at tu ædepol nullus credas. ſi hoc non credis: ego
Credidero Cal. quid. Sta. me nihil pendere. Cal. quãdudum
pneſtinus. Iſtuc aut ubi actũſt. Sta. ilico hic ante hoſtiũ tam modo
Inquit præneſtinus. Cal. tanton in re perdita'q̃ in re
Salua leſbonicus factus eſt frugalior. Sta. atq; equidem
Ipſus ultro uenit philto oratum filio. Cal. flagitium quidem
Caſtigator Hercle fiet. niſi dos dabitur uirgini poſtremo ædepol ego
Iſtam rem ad me attinere intellego. ibo ad meũ caſtigatorem
Euortat agro. Atq; ab eo conſilium petã. Sta. propemodum quid illic
Feſtinet ſentio. & ſubolet mihi. ut agro euortat leſbonicum
Q uando euertit ædibus. o here charmide quoniã abſente te
Hic tua res diſtrahitur tibi. utinam te rediſſe ſaluũ uideã.
Vt inimicos tuos ulciſcar: ut mihi ut erga te fui & ſum referas
Gratiam. nimiũ difficileſt repperiri amicũ ita ut nomen
Cluet. Cluet. cui tuam cum rem crederis ſine omni cura dormias;
Sed generum noſtrum ire eccillum uideo cum affini ſuo:
Rephẽdit pallio. Neſcio quid non ſatis inter eos conuenit. celeri gradu
Eunt uterq;. ille reprehendit hunc priorem pallio.

Haud iuxta me aſtiterunt. huc aliquantum abſceſſero.
Eſt lubido orationem audire duorum affinium.

Adol. duo. Lyſitales. Leſbonicus. Seruus Staſimus.

Ta ilico: noli aduerſari. neq; te occultaſſis mihi. Le. potin
s Vt me ire. quo profectus ſum ſinas. Ly. ſi in rem tuam
Leſbonice eſſe uideatur gloriæ aut famæ: ſinam: Le. quid ẽ pfectus ſũ.
Facillimum facis. Ly. quid id eſt. Le. amico iniuriam
Ly. Neq; meuſt neq; facere didici. Le. indoctus q̃ docte facis
Q uid faceres ſiquis docuiſſet te. ut ſic odio eſſes mihi.
Q ui bene cũ ſimulas facere mihi. te male facis. male cõſulis
Ly: Ego ne. Le. tu ne. Ly. quid malefacio. Le. quod ego uolo
Id cum facis. Ly. tuæ rei bene conſulere cupio. Le. tu mihi
Es melior q̃ egomet mihi. ſat ſapio. ſatis in rem quæ
Sint meam ego conſpicio mihi. Ly. an id eſt ſapere: ut qui
Beneficium beneuolente repudies. Le. nullum beneficium
Eſſe duco id: quod cui facias: non placet. Ly. ſcio ego: &
Sentio ipſe quid agam: neq; a me officium migrat
Nec tuis depellor dictis: qui rumori ſeruiam. Le. quid ais? officium. migrat.
Ly. Nam retineri nequeo quin dicam ea: quæ promeres
Ita ne tandem maiores famam tradiderunt tibi tui:
Vt uirtute eorum anteparta per flagitium perderes.
Atq; honori poſterorum tuorum ut uindex fieres.
Tibi paterq; auoſq; facilem facit & planam uiam
At quærendum honorem. tu feciſti ut difficilius foret
Culpa maxie & deſidia. tuiſq; ſtultis moribus: præoptauiſti Peroptaui.
Amorem tuum uti uirtuti præponeres. nunc te hoc pacto
Credis poſſe obtegere errata. Le. ah non itaſt. Ly. capeſis
Virtutem animo: & corde expelle deſidiã tuo. in foro operã
Amicis da: haud in lecto amicæ ut ſolitus es. atque ego iſtum
Agrum tibi reliqui ob eam rem. enixe expecto: ut tibi ſit qui te
Corrigere poſſis. ne omnino inopiã ciues abiectare poſſint tibi
Q uos tu inimicos habes. Le. omia ego iſtic q̃ tu dixiſti: ſcio
Vel exſignauero: ut rem patriam: & gloriam maiorum Exſignauero.
Fedarim meum ſciebam ut eſſe me deceret: facere non Meum.
Q uibam miſer. ita ui ueneris uictus: ocio captus. in fraudem
Incidi. & tibi nunc ꝓinde ac merere: ſũmas habeo gratias.
Ly: At. operã perire meam ſic & te: hæc dicta corde ſpernere
Perpeti nequeo. ſimul me piget parum pudere te
Et proſtremo niſi me auſcultas: atque hoc ut dico facis. Piget pudet
Tute pone te latebis. facile ne inueniat te honor:
In occulto iacebis. cum te maxume clarum uoles. pernoui
Equidem leſbonice imperitum tuum ingenium admodum.
Scio te ſponte non tuapte erraſſe. ſed amorem tibi
Pectus obſcuraſſe atque ipſe amoris teneo omnis uias
Ita eſt amor. baliſta ut iacit᷑. nihil ſic celere eſt. neque uolat.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Moros. Moroſos

Atque is mores hominum moros & moroſos efficit
Minus placet magis quod ſuadeť.quod diſſuadeť placet.

Aſpello. compello

Cum inopiaſt cupias.quando eius copiaſt.tum non uelis.
Ille qui aſpellit is compellit.ille.qui non ſuadet.uetat.
Inſanūſt & malum in hoſpitiū deuorti ad cupidinem.
Sed te mōeo hoc etiā atq; etiā.ut reputes.qd facere expetaſ:
Si iſtuc ut conare facis indicium tuum incendes genus.
Tum igitur tibi quærit cupido.genus qui reſtinguas tuum
Atque erit.ſi nactus.proinde ut corde amantes ſunt capti
Neſciunt illum quidem.relinques genus.qui concluſit tuum
Facile eſt inuentu.datur ignis.tametſi ab inimicis petas.

Le. Sed tu obiurgans me a peccatis rapis deteriorem in uiam.
Meam uis ſororē tibi dem.ſuades ſine dote.hoc non conuenit.

Abuſus tā tam rem.

Me qui abuſus ſum tantam rem patriam.porro in diuitiis
Eſſe.agrūque habere.egere illā autem.ut me merito oderit:
Nunquam erit alienis grauis.qui ſuis ſe concinnat leuem
Sicut dixi faciā.nolo te iactari diutius.Ly.tanto meliuſt te

Egeſtatem exequi.

Sororis cauſa egeſtatā exequi.atque eum agrum me habere
Q uā te tua qui tolleres mœnia.Les.nolo ego mihi te
Tam proſpicere.qui meam egeſtatem leues.ſed ut inops
Infamis ne ſim.ne mihi hanc famam differant.me

Incōcubinatum.

Germanam meam ſororem in concubinatum tibi ſine dote
Dediſſe.magis q̄ in matrimoniū.quis me improbior

Cōlutilet. Famigeratio

Perhibeatur eſſe.hæc famigeratio te honeſtet.& me conlutilet.
Etſi ſine dote duxeris:tibi ſit emolumentum honoris.mihi
Q uod obiectent ſiet.Ly.cui te dictatorem cenſes fore.ſi
Abs te agrū acceperi.neque uolo:neq; poſtulo:neq; cēſeo ueꝝ tū

Sub olet ſentio.

Iseſt honos homini pudico:meminiſſe officium ſuum.ſcio equidē
Te animatus ut ſis ſtudio ſub olet.ſentio:id agis ut ubi adfinitatē
Inter nos noſtram adſtrinxeris:atq; eum agrum dederis:
Nequicq̄ hic tibi ſit.qui uitam colas:effugias ex urbe
Inanis profugiens:patriam deſerens.cognatos adfinitatem.amicoſ
Factis nuptiis mea opa hinc proterritū te meaq; auaricia autumēt
Id me cōmiſſurum:ut patiar fieri:ne animum īduxeris.quis me
Improbrior perhibeatur eſſe.hæc famigeratio te honeſtet:me autē

Cōlutelet.

Conlutulet.& ſi ſine dote dixeris tibi ſit emolumentum honoris.
Mihi autem quod obiectent ſiet.Sta.nō enim poſſum qn exclamē
Euge euge lyſiteles facile palmā habeſ hic uictꝰ uicit tua comœdia
Hic agit magis ex argumēto:& uerſus meliores facit ēt ob ſtultitiā
Tuam te tueris.multa abomina.Le.quid tibi interpellatio
Aut in conciliū huc acceſſio eſt.Sta.eodem pacto quo huc acceſſi
Abſceſſero.Le.i hac mecum domū lyſiteles ibi de iſtis rebus plura
Fabulabimur.Ly.nihil ego in occulto agere ſoleo:meus ut animus
Eſt:eloquar ſi mihi tua ſoror:ut ego æquum cenſeo ita nuptū dať
Sine dote: neq; tu hinc habiturus:quod meum erit:id erit tuum

Sin aliter animatus es.bene quod agas eueniet tibi.ego amicus
Nūq̄ tibi ero:alio pacto:ſi ſententia eſt.Sta.abiit hercle
Ille qdam.ecqd audis lyſiteles.ego te uolo.hic quoq; hinc
Abiit.ſtaſime reſtas ſolus.quid ego nunc agam:niſi uti ſarcinam
Conſtringam:& clypeum ad dorſum accōmodem fulcimenta
Iubeam ſuppingi ſoccos.non ſiſti poteſt.uideo caculam militatem
Me futurum aut longius.aut aliquem ad regem in ſaginam — Cacula.
Herus ſe coniecit meus.credo ad ſummos bellatores
Acrem fugitorem fore.& capturum ſpolia.ſibi illum qui
Meo hero aduerſus uenerit.egomet autem quo me extemplo arcū — Fugitor.
Mihi & pharetram & ſagittas ſumpſero caſſidem ī caput:dormibo
Placide in tabernaculo:ad forum ibo.nudius ſextus cui
Talentum mutuum dedi repoſcam.ut habeam mecum quod — nudiꝰ ſextꝰ
Feram uiaticum.

Megaronides.Callides.ſenes duo:

M. T mihi rem narras calides.nullo modo poteſt fieri prorſus
u Q uin dos detur uirgini.Cal.nāq; hercle hōeſte fieri ferme
Non poteſt.ut eam perpetiar ire ī matrimonium ſine dote
Cum eius rem penes me habeam domi.Me.parata dos domiſt
Niſi expectare uis:ut eam ſine dote frater nuptum conlocet
Poſt ad eas tute philtonem & dotem dare te ei dicas facere
Id eius ob amicitiā patris.uerū hoc ego uereor ne iſtæc pollicitatio
Te in crimen populo ponat atque infamiam.uon temere dicant
Te benignum uirgini datam tibi dotem ei:quam dares eius a patre
Ex ea largitate illi:neque ita ut ſit data columen te ſiſtere illi
Et detraxiſſe autument.nunc ſi operiri uis aduentum charmidis — Columen.
Perlongūſt.huic ducendi interea abſceſſerit.Cal.nam hercle
Omnia iſtæc ueniunt ī mentē mihi.Me.uide ſi hoc utibile magis
Atq; i rem deputas:ut adeam leſbonicum edoceas ut res ſe habet.

Cal. Vt ego nunc adoleſcenti theſaurum indicem indomito:
Pleno amoris:ac laſciuiæ.minime hercle uero:nam certe ſcio
Locum quoq; omnem ubi ſituſt comederit.quē fodere
Metuo:ſonitum ne ille exaudiat.neu ipſam rem iudicet:
Dotem dare ſi dixerim.Me.quo pacto ergo agetur.Ca.clam dos
Depromi poteſt.dum occaſio ei reperiatur.interim ab amico
Alicūde argentū rogem.Me.potin ē ab amico alicūde exorari

Ca. Poteſt.Me.gerræ ne tu illud uerbum actutū inueneris.mihi qdē
Hercle non ē quod dem mutuū.Cal.malim hercle ut uerum — Gerræ.
Dicas q̄ fides mutetur.Me.ſed uide conſilium ſi placet

Ca. Q uid conſiliſt.Me.ſcitum:ut ego opinor cōſiliū iueni.Ca.qd eſt

Me. Homo cōducatur aliquis iam quātum poteſt:quaſi ſit peregrinus

Cal. Q uid is ſcit facere poſtea.Me.is homo exornetur graphice
In peregrinū modum:ignota facies.q̄ nō uiſa ſit.fallidicꝰ confidēs — Graphice.

Cal. Q uid tum poſtea.Me.quaſi ad adoleſcētem a patre ex ſeleucia
Et ualere & uiuere & eum rediturum actutum ferat.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

cõſignem⁹

Et ualere & uiuere & eum reditũ actutum ferat.
Epiſtolas duas eas nos conſignemus.quaſi ſint a patre
Det alteram illi:alteram dicat tibi dare ſeſe uelle.Cal.perge
Porro dicere.Me.ſeque aurũ ferre uirgini dotem a patre
Dicat patremq; id iuſſiſſe aurũ tibi dare.tenes iam?
Cal: Propemodum atq; auſculto perlubens.Me.tũ tu igit͂ demum
Adoleſcenti aurũ dabis ubi erit locata uirgo in matrimoniũ.
Cal. Scite hercle ſane.Me.hoc ubi theſaurũ effoderis:ſuſpitionem
Ab adoleſcente amoueris:cenſebit aurum eſſe a patre alienatũ
Tibi tu de theſauro ſumes.Cal.ſatis ſcite & pbe

Sycophantari.

Q uãq; hoc me ætatis ſyncophantari pudet.ſed epiſtulas
Q uando obſignatas adferet.ſi quãdo obſignatas
Attulerit epiſtolas:non ne arbitraris eũ aduleſcẽtem anuli
Paterni ſignũ noſſe.Me.etiam tu taces ſexcentæ ad eam
Rem cauſæ poſſunt conligi:illũ quẽ habuit.perdidit
Alium poſt fecit nouum.iam ſi obſignatas non feret dici hoc

Apud portitorem reſignatæ.

Poteſt apud portitorem eas res reſignatas tibi inſpectaſq; eſſe.
Me. In huiuſmodi negocio diẽ ſermone terere ſegnicies meraſt.
Q uãuis ſermones poſſunt longi texier:abi effodias aurum
Iam confeſtim clanculũ:ſeruos.ancillas:amoue.atq; audin
Ch. Q uid eſt?Me.uxorem quoq; ipſam hanc rẽ ut celes face.
Nam pol tacere nũq̃ q̃q̃t quod queat.
Q uid nũc ſtas?quin tu te hinc amoues:& te moues.aperi
Deprome.inde hauri ad hanc rem quod ſat eſt.continuo
Operito denuo.ſed clanculum ſicut præcepi cunctos
Exturba ædibus.Cal.ita faciam.Me.at enim nimis

Diem conficimus.

Longo ſermone utimur diẽ cõficimus.quod iã properatoſt
Opus nihil ẽ de ſigno:quod uereare me uide.Cal.lepida ẽ
Illa cauſa:ut cõmemoraui dicere.apud portitores eſſe
Inſpectas.Me.deniq; diei tempus non uides.qd illum putas
Natura illa atq; ingenio:iam dudũ ebriuſt.quid uis
Probare poterit tum quod maxumũſt adferre:non petere
Hiſce dicet.Cal.iam ſat eſt.Me.ego ſycophantã iã cõduco
De foro:epiſtolaſq; iam conſignabo duas:eũque
Huc aduleſcentẽ meditatum probe mittam.Cal.eo
Ego igit͂ intro ad officium meũ.tu iſtuc age.Me.actum reddã.

Charmides ſenex.

Salſipotẽti

s Alſipotẽti & multipotẽti iouis fratri:& nerei neptũe
Lætus lubens laudes ago:& grates: gratiaſq;
habeo.& fluctibus ſalſis
Cum penes te poteſtas omnis quidem foret & meæ uitæ
Q uoniam tuis me ex locis in patriam redeam facis

Sæuus. Seuerus.

Atq; neptune tibi ante alios deos gratias ago:atq; habeo ſummas.
Nã te omnes ſæuũq; ſeuerumq; atq; auidis moribus cõmemorant
Spurcificum.imanem.intolerãdum:ueſanum.contra opera

Expert⁹.nã pol placido te & clemẽti meo uſq; modo:ut uolui uſus
Sũ in alio atq; hanc tuã gloriam iam ante auribus acceperã.&
Nobiles apud homines paupibus te parcere ſolitum.diuites
Dãnare atq; domare.abi laudo ſcis ordine.ut æquunſt.
Tractare homines.hoc dis dignũſt.ſemp mendicis modeſti ſint
Fidus fuiſti.infidum eſſe iterant.nã abſq; foret te:ſat ſcio in alto
Diſtraxiſſent:diſque tuliſſent ſatellites tui me miſerum fede:
Bonaque omnia.item una mecum paſſim ceruleos p campos.ita
Q uaſi canes haud ſecus circũſtabant nauem turbines.uenit
Imber fluctuſq; atq; pcellæ infenſæ:fregere malum
Ruere ãtennas.ſcindere uela:ni tua pax propitia foret præſto.

Iterant. abſq; foret te. Ceruleos. p campos. Imber. Fluct⁹. pcellæ

Apage me ſis deinde hinc certũſt ocio me dare ſatis partũ habeo.
Q uibus ærũnis deluctaui filio.dũ diuitias quæro.ſed qs hic eſt
Q ui in plateam igreditur cũ nouo ornatu:ſpecieq; ſimul.
Pol quãq; domum cupio:operiar:q̃ hic rem gerat.

Deluctaui.

Sycophanta.Charmides ſenex.

h Vic ego diei nomen trinũmo faciã.nã ego operã meam
Tribus nũmis hodie locaui ad artes nugatorias
aduenio ex ſeleucia

Trinũmus Artes nugatorias.

Macedonia.aſia atq; arabia:quas ego neq; oculis neq; pedibus
Vnq̃ uſurpaui.uiden egeſtas quid negocii dat homini
Miſero mali.qui ego nũc ſubigor triũ nũmorum cauſa:ut has
Epiſtolas dicã ab eo hoĩe me accepiſſe.quẽ ego q ſit homo: neſcio.
Neq; noui.neq; natus nec ne is fuerit:id ſolide ſcio.Ch.pol hic qdẽ
Fungino genere ẽ.capite ſe totũ tegit.hillurica facies uidetur
Hominis eo ornatu aduenit.Sy.ille q me cõduxit:ubi cor duxit

Fungino genere. Hillurica facies.

Adduxit domum.quæ uoluit mihi dixit.docuit & præmõſtrauit
Prius quomodo:quicq; agerem.nunc adeo ſiqd ego addidero
Amplius.eo cõductor melius de me nugas conciliauerit.
Vt ille me exornauit.ita ſum ornatus.argentum hoc facit.
Ipſe ornamenta a chorago hæc ſumpſit ſuo periculo:nunc

Choragus

Ego ſi potero ornamẽtis hominẽ circũducere:dabo operam
Vt me eſſe ipſum plane ſycophãtam ſentiat.Char.q̃ magis
Specto:minus placet mihi hæc hominis facies.mira ſunt
Ni illic homoſt aut dormitator:aut ſector zonarius.loca

Sector zonarius.

Cõtemplat.circũſpectat ſeſe:atq; ædis noſcitat:credo
Aedepol quo mox furatũ ueniat ſpeculatur loca magis.lubidoſt
Obſeruare qd agat.ei rei operã dabo.Sy.has regiões demõſtrauit
Mihi ille cõductor meus.apud illas ædis ſiſtendæ mihi ſunt
Sycophantiæ.fores pultabo.Ch.ad noſtras ædes hic quidem
Habet rectã uiã.hercle opinor mihi aduenienti hac noctu
Agitandæ ſunt uigiliæ.Sy.aperite hoc:aperite:heus ecquis
His foribus tutelam gerit.Ch.quid aduleſcens quæris:qd uis
Q uid iſtas pultas.Sy.heus ſenex cẽſus cõiuratori recte
Rationem dedi leſbonicũ hic aduleſcẽtem quæro:in his

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Albitudo.

Regionibus ubi habitet & itē alteꝝ ad iſtāc capitis albitudinē
Caliden aiebat uocari.q has mihi dedit epiſtulas.
Ch. Meū gnatum hic qdem leſbonicū quærit:& amicum meum
Cui ego liberoſq́ bonaq́ cōmendaui calidem.Sy.fac me ſi
Scis certior hiſce homines ubi habitent pater.Ch.qd eos quæris?
Aut qs es?aut unde es?aut unde aduenis?Sy.multa ſimul
Rogitas.neſcio quid expediam potiſſimū.ſin unū quicquid

Singillatī.

Singillatim & placide pcunctabere:& meum nomen:&
Mea facta & itinera ego faxo ſcias.Ch.faciam ita ut uis
Agedum nomen tuum primum memora mihi.Sy.magnum
Facinus incipis ſic petere.Ch.quid ita.Sy.quia pater

Cōcubium noctis.

Si ante lucem ire occipias a meo primo nomine:cōcubium
Sit noctis prius ad poſtremū perueneris.Ch.opus
Factoſt & uiatico ad tuum nomen ut tu prædicas.Sy.eſt
Minuſculum alteꝝ quaſi uaſculū uinariū.Ch.hic homo
Solide ſycophanta eſt quid ais tu adoleſcens.Sy:quid eſt.
Ch: Eloquere iſti tibi quid homines debēt:quos tu quæritas.

Maniſeſtarium.

Sy: Pater iſtiꝰ adoleſcētis dedit has duas mihi epiſtulas leſbonici
Ch. Mihi eſt amicus.teneo hunc manifeſtarium me ſibi
Epiſtulas dediſſe dicit.ludam hominem ꝓbe.Sy.ita ut
Occepi:ſi animum aduortas dicas.Ch.dabo operam tibi.
Sy. Hanc me iuſſit leſbonico ſuo gnato dare epiſtulam.
Et item hanc alteram ſuo amico callicli iuſſit dare.
Ch. Mihi quoq́ ædepol quoniā hic nugať:ɔtra nugari lubet.

Bene rē gerebat.

Vbi ipſe erat.Sy.bene rem gerebat.Ch.ergo ubi.
Sy. In ſeleutia.Ch.ab ipſon iſtas accepiſti.Sy.e manibus
Dedit mihi ipſe in manus.Ch.qua facie ē homo

Sexqpede.

Sy. Seſquipede qdem ē q̄ tu longior.Ch.nouiſtin hominē?
Sy. Ridicule rogitas quo cū una cibū capere ſoleo.Ch.quod
Eſt ei nomen.Sy.quod de edepol homini ꝓbo.Ch.lubet
Audire.Sy.ille ædepol ille.ue miſero mihi.Ch.quid ē

Deuoraui nomen.

Negocii.Sy.deuoraui nomen imprudēs modo.Ch.nō
Placet qui amicos itra dētes cōcluſos habet.Sy.atq́ etiā
Modo uorſabatur mihi in labris primoribus.Ch.tempori
Huic hodie anteui.Sy.teneor manifeſto miſer.Ch.iam
Ne cōmentatus es nomen.Sy.deum hercle me atq́
Hominum pudet.Ch.uide homo ut hominem noueris.
Sy. Tanq̄ me fieri iſtuc ſolet:quod iu manu teneas

Recōminiſcar.

Atq́ oculis uideas:id deſideres litteris recōminiſcar:
Ch. Eſt principiū nomini callicias.Sy.non ē.Ch.callippus.
Sy. Nō eſt.Ch.calliclemides.Sy.non ē.Ch.callinicus.
Sy. Nō eſt.Ch.callimarcus.Sy.nil agis.neq́ adeo ædepol
Flocciſacio.quādo egomet memini mei.Ch.at enim multi
Leſbonici ſunt hic:niſi nomen patris dices:non mōſtrare
Poſſum iſtos homines:quos tu quæritas.quod ad exemplū ē.

Coniectura ſi reperire poſſumus.Sy.ad hoc exemplum ē
Ch. An chares an charmides.Sy.hem
Iſtic erit:qui iſtum di pdant.Ch.dixi ego iamdudū tibi
Te potius benedicere æquūſt homini amico:q̄ male
Sy. Satin inter labra atq́ dentes latuit uir minimi precii.
Ch. Ne male loquare ei præſenti amico.Sy.qd ergo ille ignauiſſimus
Mihi latitabat.Ch.ſi appellaſſes:reſpondiſſet nomine.

Cecropia. inſula.

Sed ipſe ubi ē.Sy.pol.illum reliqui ad rhadamātem cecropia
Inſula.Ch.qui homo eſt.ne inſipientior quiˀipſe egomet

Diſcōducit

Vbi ſim q̄ritē.ſed nihil diſcōducit huic rei.qd ais?Sy.qd
Ch. Hoc qđ te rogo:quos locos adiſti.Sy.nimiū miris modis

Diſcupio.

Mirabiles.Ch.lubet audire niſi moleſtūſt.Sy.qn diſcupio
Dicere omniū primum in pōtum aduecti arabiam
Terram ſumus.Ch.eo an etiam arabiaſt in pōto.Sy.eſt non
Illa ubi thus gigniť.ſed ubi abſcinthiū fit.atq́ cinila gallinacea

Abſcithiū. Cinila gallinacea.

Ch. Nimium graphicū hunc nugatorē.ſed ego ſum inſipientior
Qui egomet:unde redeā hunc rogitē:q̄ ego ſciam.atq́ hic
Neſciat.niſi quia lubet experiri quo euaſuruſt deniq́

Pax.

Quod eſt tibi nomē adoleſcens.Sy.pax idē nomen mihi

Quottidianum.

Hoc quottidianuſt.Ch.ædepol nomē nugatoriū:quaſi dicas
Siquid crediderim tibi pax periiſſe ilico.ſed quid ais
Quo inde iiſti porro.Sy.animū aduortes eloquar:ad caput
Amnis qđ de cælo exoriť ſub ſolio iouis.Ch.ſub ſolio iouis
Sy. Ita dico.Ch.e cælo.Sy.atq́ medio quidē.Ch.eo an etiā

Deriola.

In cælum aſcēdiſti.Sy.immo doriola aduecti ſumus
Vſq́ aqua aduorſa per aniené.Ch.eo an etiam uidiſti

Deprōptus cibus.

Iouem.Sy.callidis ad uillam aiebāt ſerui deprōptū cibum
Mādare porro.Ch.porro nolo quicq̄ prædices
Sy: Eo hercle ſies moleſtus.Ch.nam pudicū neminem
Eſſe oportet qui abs terra ad cælum peruenerit.
Sy. Dimittā ut te uelle uideo.ſed mōſtra hoſce homines mihi
Hos ego quæro.quibus me oportet has deferre epiſtolas.
Ch. Quid ais tu nunc.ſi forte eū ipſum charmidē conſpexeris
Illum quem tibi iſtas dediſſe cōmemoras epiſtolas.
Noueris ne hominē?Sy.ne tu me ædepol arbitrare beluā.
Qui quidem non nouiſſe poſſim:qui cū ætatē exegerim
An ille ita eſſet ſtultus:qui mille nūmos crederet
Philippeum.quod me aurū deferre iuſſit ad gnatū ſuum
Atq́ ad amicū calliclē:cui rem aiebat mādaſſe hic ſuam.
Mihi cōcrederet.ni me ille & ego illum noſſem probe.

Sycophantari.

Ch. Enimuero ego nunc ſycophantæ huic ſycophantari uolo
Si hunc poſſum illis mille nūmis philippeis circūducere

Capitis res ſiet nūmus plumbeus.

Quos ſibi me dediſſe dixit:quē ego qui ſcit homo neſcio.
Neq́ oculis ante hunc diē inquā uidi ei nimirum crederem
Cui ſi capitis res ſiet:nummū nunq̄ credā plumbeū

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Maſticheꝰ. Adgrediũdũſt.hic hõ maſticheus.pax te tribus uerbis uolo.
Sy. Vel trecẽtis.Ch.habẽ tu id auꝝ quod accepiſti a charmide.
Sy. Atq; etiam philippeum numeratũ illius in mẽſa manu
Mille nũmos.Ch.nempe ab ipſo id accepiſti charmide.
Sy. Miꝝ qn ab auo eius aut proauo acciperẽ:qui ſunt mortui
Ch. Aduleſcens cedo dum iſtuc aurũ mihi.Sy.quod ego aurum
Dem tibi.Ch.quod a me te accepiſſe faſſus.Sy.abs te accepiſſe
Ch. Ita loquor.Sy.qs tu homo es?Ch.qui mille nũmum
Tibi dedi ego ſum charmides.Sy.neq; ædepol tu is es: neq; hodie
Is unq̃ eris auro huic qdem.ac ſi ſis nugator nugari nugatori
obrepſiſti. Poſtulas.Ch.charmides ego ſum.Sy.nequicq̃ hercle es.
Nã nihil auri fero nimis argute obrepſiſti meapſe occaſiũcula
Poſtq̃ ego me auꝝ ferre dixi:poſt tu factus charmides
Prius tu nõ eras:q̃ auri feci mentionem.nihil agis proin tu
Recharmida. Te itidem ut charmidatus es:rurſum recharmida
Ch. Quis ego ſum igitur:ſiqdem is nõ ſum qui ſum.Sy.quid
Id ad me attinet:dum ille ne ſcis.quẽ ego eſſe nolo.ſis mea
Cauſa quod lubet.prius nõ is eras:q eras.nunc is factus qui
Tu nõ eras.Ch.age ſiquid agis.Sy.quid ego agam
Ch. Aurũ redde.Sy.dormitas ſenex.Ch.faſſus charmidem
Dediſſe aurũ tibi:Sy.ſcriptum qdem.Ch.properas:
An non properas abire actutum ab his regionibus
Dormitator. Dormitator priuſq̃ ego hic te iubeo multari male
Sy. Quãobrem.Ch.quia illum quẽ ementitus es:ego ſum ipſus
Charmides:quẽ tibi epiſtulas dediſſe aiebas.Sy.eoque
Es.Ch.is enimuero ſum.Sy.an tu tandẽ is ipſus es:
Ch. Ipſus inq̃ charmides ſum.Sy:ergo ipſus ne es
Ipſiſſimus. Ch. Ipſiſſimus abi hic ab oculis.Sy.enimuero ſerio quoniã aduenis
Vapulas meo arbitratu & nouorum ædilium.
floccifacio Ch. At etiã male dicis.Sy.imo ſaluus quando quidem
Aduenis di te perdant ſe te floccifacio.an periiſſe prius
Ego ob hanc opam argentũ accipi te macto infortunio
Sed herum qui ſis:qui nõ ſis floccum.nõ interdum
Ibo ad illũ renũciabo.qui mihi tris nũmos dedit.
Vt ſciat ſe perdidiſſe.ego abeo.male uiue & uale!
Quod di te oẽs aduenietẽtem peregre perdant charmides.
Ch. Poſtq̃ ille hinc abiit.poſt loquendi libere uidetur
Tempus ueniſſe.atq; occaſio iam dudũ meum ille
Pectus pungit aculeus:qd illi negocii fuerit ante ædis meas
Cõcẽturiat Nam epiſtula illa mihi cõcenturiat metũ in corde
Et illud mille nũmum quam rem agat nunq̃ ædepol
Tintinabulum. Temere tintinabulũ niſi qui illud tractat:aut mouet
Curſura. Mutũ tacet.ſed quis hic ẽ qui huc in plateam curſuram incipit:
Lubet obſeruare quid agat huc conceſſero.

Staſimus ſeruus.Charmides ſenex

Ch. Taſime fac te propere celerem.recipe te ad dominũ domũ
ſ Ne ſubito metus exoriatur ſcapulis ſtulticiam abde.gradũ
Adpropera.iamdudũ fuctunſt cum abiſti domo
Caue ſis tibi:ne bubuli in te cottabi crebri crepent. Cottabi bubuli.
Si abieris ab heri queſtione.ne deſtiteris currere.ecce — Forma Cottaborũ deſcripta eſt in fine operis.
Hominem te ſtaſime nihil.ſat in thermopolio condalium Condaliũ.
Es oblitus.poſtq̃ termopotaſti gutturem.recipe te
Et recurre petere recenti.Ch.hic quiſqs eſt curculioſt
Exercitoris hunc hominẽ curſurũ docet.Sta.quid homo
Nihil nõ pudet te.tribus ne te pateris memoria eſſe oblitum
An uero quia cum frugi hominibus ibi bibiſti:q ab alieno
Facile cohiberent manus.terruchus fuit cerconicus.
Crinnus.cercobolus.collabus oculi crepidæ cruriicrepidæ Collabus.
Ferriteri maſtigiæ inter eos ne homines condarium te
Redipiſci poſtulas.quoꝝ eorum unus ſubripuit currenti
Curſori ſolum.Ch.ita me di ament graphicum furem
Sta. Quid ego?quid periit?petam:niſi etiam laborem addã
Nũ apponam apotecham inſuper:quin tu quod periit
Periiſſe ducis.cape uorſoriam.recipe te ad herum.Ch.non
Fugitiuuſt hic homo cõmeminit domi.Sta.utinam Cape uorſoriam.
Veteres mores ueteris parſimoniæ potius maiori honori
Hic eſſent quã mores mali.Ch.di ĩmortales baſilica hic qdem
Facinora inceptat loqui.Sta.qui quærit:uetera amare hunc
Morẽ maioꝝ ſcias:nã nũc mores nihil faciũt:quod licet:
Niſi quod lubet ambitio iã more ſanctaſt liberaſt a legibus:
Scuta iacere fugereq; hoſtis more habent licentiam
Petere honorẽ pro flagitio more fit.Ch.morem improbum
Sta. Strenuos præterire more fit.Ch.neq̃ id eſt.Sta.mores
Leges perduxerunt iam in poteſtatem ſuã.magis qui ſunt
Obnoxii q̃ parentes liberis.eæ miſeræ etiam
Ad parietem ſunt fixæ clauis ferreis ubi malos mores
Adfigi nimio fuerat æquius.Ch.lubet adire atq;
Appellare hunc.uerum auſculto perlubens ſed metuo
Si compellabo ne aliã rem occipiat loqui.Sta.neque
Iſtis qcq̃ lege ſanctunſt.leges mori ſeruiũt:mores autem
Rapere ꝑperant:qua ſacrum.qua publicũ.hercle iſtis malã
Rem magnã moribus dignunſt dari.non ne hoc Qua
Publice animũ aduorti.nã id genus hominũ hominibus
Vniuerſis eſt aduorſum.atq; omni populo malefacit.
Male fidem ſeruãdo.illis quoq; abrogant etiam fidẽ.qui nihil
Meriti.quippe ex eorum ingenio ingenium horum probãt
Hoc qui in mentem uenerit mihi:re ipſa mõ cõmonitus ſum
Siquis mutuũ quid dederit.fit pro proprio perditum.
Quũ iam repetas:inimicum amicum beneficio inuenis tuo:
Si mage exigere cupias duarum rerum exoritur optio. optio.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Vel illud quod credideris perdas.uel illum amicum amiſeris:
Ch. Meus ē hic quidē ſtaſimus ſeruus.Sta.nam ego talentū mutuum
Quod dederam talento inimicum mihi emi.amicum uendidi.
Sed ego ſum inſipientior qui rebus curem publicis potius q̄
Id quod proxumūſt meo tergo.tute iam geram eo domum.
Ch. Heus tu aſta ilico.audi heus tu.Sta.nō ſto.Ch.at ego te ſtare uolo
Sta. Quid ſi egomet te uelle nolo.Ch.ha nimiū ſtaſime ſæuiter

Sæuiter.

Sta. Emere meliuſt cui iperes.Ch.pol ego emi.atq; argentum
Dedi:ſed ſi non dicto audiens es.qd ago.Sta.dānum malum

dcō audiēs

Ch. Bene mones.ita facere certunſt.St:niſi quidem es obnoxius
Ch. Si bonus es.obnoxius ſum.ſin ſecus es.faciā uti iubes.St.qd
Id ad me attinet bonis ne ſeruis tu utare:an malis?Ch.quia
Boni malique in ea re pars tibi eſt.St.partem alteram tibi
Permitto.illam alterā ad me quod boni eſt:apponito.
Ch. Si eris meritus fiet.reſpice ad me huc.ego ſum charmides
Sta. Hem quis eſt:qui mentionem facit homo hominis optimi:
Ch. Ipſe homo optimus.St.mare.terra:cælum di ueſtram fidem
Satin ego oculis plane uideo.eſt ne ipſus an non eſt.is eſt
Certe is eſt is eſt profecto.o mi here exoptatiſſime ſalue.
Ch. Salue ſtaſime.Sta.ſaluū te.Ch.ſcio & credo tibi.ſed omitto.
Alia hoc mihi reſponde.liberi quid agunt mei quos reliqui hic
Filiū atq; filiam.St.uiuunt.ualent nempe.Ch.uterq;.St.uterq;
Ch. Di me ſaluū & ſeruatū uolunt.cætera intus ocioſe percunctabor
Quæ uolo.eamus intro.ſequere.St.quo tu te agis.Ch.quonā niſi
Domū.Sta.hiccine nos habitare cēſes?Ch.ubi nā ego alibi cenſeā
Sta: Iam.Ch.quid iam.St.non ſunt noſtræ ædes.Ch.quid
Ego ex te audio.St.uēdidit tu⁹ nat⁹ ædis.Ch.pii.St:præſentariis
Argenti minis numeratis.Ch.quot.St.quadraginta.

Præſētariis minis.

Ch. Occidi.qui eas emit.St.callicles.cui tuam rem cōmendaueras
Is habitatum huc cōmigrauit.noſq; exturbauit foras.
Ch. Vbi nūc filius me⁹ habitat.St.hic in hoc poſticulo.Ch.male diſpii

Poſticulū.

St. Credidi ægre tibi id ubi audiſſes fore.Ch.ego miſer meis
Periculis ſum.per maria maxima uectus capitali periculo
Per prædones plurimos me ſeruaui ſaluus redii.nunc hic
Diſperii miſer propter eoſdem.quoq; cauſa fui hac ætate
Exercitus adimit animā mihi ægritudo ſtaſime.tene me.
St. Vis ne aquā tibi petā.Ch.res quom iam animā agebat
Tum eſſe offuſam oportuit

Animam agebāt.

Callicles.Charmides ſenes.Staſimus ſeruus.

Cal. q Vid hoc hic clamoris audio ante ædis meas.
Ch. O callicles.o callicles quali ne amico mea cōmendaui bōa
Cal. Probo.& fideli.& fido & cum magna fide.& ſalue
Et ſaluū te aduenisſe gaudeo Ch.credo oīa iſtæc ſi itaſt
Vt prædicas.ſed quis iſte eſt tuus ornatus.Cal.ego dicā tibi.
heſauꝝ effodiebā intus.dotem filiæ tuæ quæ daretur.

Sed intus narrabo tibi & hoc.& alia ſequere.Ch.ſtaſime
Sta. Hem.Ch.ſtrenue curre in pireæū:atq; unū curriculum
Face uidebis iam illic nauem:qua aduecti ſumus
Videto ſangarionem quæ imperauerim curare:ut efferantur.
Et tu ito ſimul.ſolutūſt portitori iam portitorium
Sta. Nihil eſt moræ.Ch.tu ambula auctutū redi.Sta.illic ſum
Atq; hic ſum.Cal.ſequere tu me hac intro.Ch.ſequor.
Sta. Hic meo hero amico ſolus firmus reſtitit:neq; demutauit animū
De firma fide hic unus ut ego ſuſpicor ſeruat fidem
Quanq̄ labores multos ob rem eū ego cepiſſe cenſeo
Hic homo eſt omniū hominum præcipuus uoluptatibus gaudiiſq;
Anteponendus.ita cōmoda quæ cupio eueniunt.quod ago
Adſequitur.ſubeſt.ſubſequitur.ita gaudiis gaudium ſuppetat

Lyſiteles adoleſcens.

m Odo me ſtaſimus leſbonici ſeruus conuenit.is mihi dixit
Suū herum peregre huc aduenisſe charmidem.
Nunc mihi is ꝓpere conueniendus eſt:ut quæ eius
Filio egi:ei rei fundus pater ſit potior.eo.ſed fores hæ
Sonitu ſuo mihi moram obiiciunt incōmodæ

Charmides.Callicles ſenes.ii.Lyſiteles.Leſbonicus.ado.ii.

Ch. n Eq; fuit:neq; erit.neq; eſſe quenq̄ hominū interdum
Arbitror:cui fides fidelitaſque amicū erga æquiperet ſuū
Nā exhædificauiſſet me ex ædibus.ſi abſq; te foret
Cal. Siquid amicum erga benefeci:aut conſului fideliter
Non uideor meruiſſe laudē.culpa caruiſſe arbitror.
Nā beneficium homini proprium quod datur proprium erit
Quod datū utēdūſt:id repetendi copiaſt:quando uelis
Ch. Eſt ita ut tu dicis.ſed ego hoc nequeo mirari ſatis.
Eum ſororem deſpondiſſe ſuam in tam fortem familiā
Lyſiteli quidem philtonis filio.Ly.enim me nominat.
Ch. Familiā optimā occupauit.Ly.quid ego ceſſo hos
Conloqui.ſed maneā etiā opinor.nāq; hoc commodum
Orditur loqui.Ch.ua.Cal.quid eſt.Ch.oblitus intus
Dudū tibi ſum dicere.modo mihi aduenienti nugator
Quidā acceſſit obuiam:nimis pergraphicus ſycophanta:
Is mille nūmum ſe aurum meo datu tibi ferre:& gnato
Leſbonico aiebat meo:quem ego nec qui eſſet noram.neq;
Eum ante uſq̄ conſpexi prius.ſed quid rides.Cal.meo
Adlegatu uenit.quaſi qui aurū mihi ferret abs te quod darē
Tuæ gnatæ dotē:ut filius tuus quādo illi a me darē:eſſe
Allatum id abs te crederet.neu quis rem ipſam poſſet intelligere.
Et theſaurum tuum me eſſe penes.atq; eum a me lege populi
Patrium poſceret.Ch.ſcire ædepol.Cal.megaronides
Cōmunis hoc meus & tuus beneuolens cōmentuſt
Ch. Qui nūc laudo pſiliū & ꝓbo.Ly.qd ego iept⁹ dū ſermonē uereor

Cicero ad Atticū ſeptimo. Venio ad Piræa in quo magis reprehendendus ſum: quod homo romanus Piræa ſcripſerim nō piræum. ſic n. oēs noſtri locuti ſūt q; quod in addiderim. No.n. hoc ut oppido prepoſui: ſed ut loco. Et tamē dionyſius noſter qui eſt nobiſcū & Nicias cous nomen rebat oppidi eſſe Piræa Sz de oppido locut⁹ ſū ſed ut de loco. Secutuſ q; ſum nō dico Cecliū Mane ut ex portu in Piræum malus.n. auctor latinitatis eſt: ſed Terētiū: cuius fabellæ ꝓpter elegantiā ſermonis putabantur a. C. Lælio ſcribi. Heri aliquot adoleſcentuli cōnus in Piræū. & idē Mercator hec addebat captā e ſunio. q; ſi oppida uolumus eſſe:tā ē oppidum ſunium q; Piræus. ſed quoniā grāmaticus es ſi hæc mihi ζητήματα perſolueris: magna me moleſtia liberaris.

In pireæū.
Curriculū.
Portitoriū.
Fundus.
Abſq; te foret.
Fortis familia.
occupauit.
pgraphic⁹.
Meo datu.
Adlegatu meo.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Interrumpere.ſolus ſto:nec quod conatus ſum agere ago.hemies
Conloquar.Ch.quis hic eſt qui huc ad nos incedit.Ly.charmiden
Soceꝶ ſuum lyſiteles ſalutat.Ch.di dent tibi lyſiteles:quæ uelis.

Dignus ſalutis.

Cal. Non ego ſum ſalutis dignus.Ly.imo ſalue callicles: nunc priorē
Acquūſt me habere.tunica proprior pallio eſt.Ch.deos

Tunica ꝓprior palio

Volo cōſilia ueſtra recte uortere:filiā meā tibi deſponſatā eē audio

Neuis.

Ly. Niſi tu ne uis.Ch.imo haud nolo.Ly.ſponden ergo
Tuā gnatā uxorem mihi.Ch.ſpondeo & mille auri
Philippū dotis.Ly.dotē nihil moror.Cal.ſi illa tibi placet.
Placenda dos quoqꝫ eſt:quā dat tibi.Ch.poſtremo quod uis
Nō duces.niſi illd̄ quod nō uis feras.Cal.ius hic orat.Ly.iꝑetrabit
Te aduocato atqꝫ arbitro iſtanc lege filiā tuā ſponden mihi
Vxorem dari.Ch.ſpondeo.Cal.& ego ſpondeo idem hoc:

Adfines.

Ly. O ſaluete adfines mei.Ch.atqꝫ ædepol ſūt res quas ꝓpter tibi tamē
Succēſui.Cal.quid ego feci.Ch.meū corrumpi quia ꝑpeſſus filiū
Cal. Si id mea uoluntate factūſt:quod mihi ſucceſeas.
Sed ſine me hoc abs te iꝑetrare quod uolo.Ch.quid id eſt
Cal. Scies ſiquid ſtulte fecit:ut ea miſſa facias oīa.quid quaſſas
Caput.Ch.cruciatur cor mihi & metuo.Cal.quidnā id eſt
Ch. Cū ille itaſt:ut eſſe nolo id crucior:metuo ſi id denegem
Quod me oras:ni te leuiorem erga me putes.non grauabor
Faciam ita ut uis.Cal.probus es eo ut illum euocem
Ch. Miſerūſt male ꝓmerita ut merita:ſi mihi ulciſci nō licet.Cal.apite
Hoc aperite propere & leſbonicū ſi domiſt foras euocate ita
Subitoſt.propere quod eum conuentum uolo.Le.quis homo
Tā tumultuoſo ſonitu me exciuit ſubito foras.Cal.bene uolēs

Satin eſt ſalue.

Tuus atqꝫ amicuſt.Le.ſatin eſt ſalue dic mihi.Cal.recte tuum
Patrē rediiſſe ſaluū peregre gaudeo.Leſ.quis id ait.Cal.ego
Leſ. Tun uidiſti.Cal.& tute idem uideas licet.Le.o pater pater mi
Salue.Ch.ſalue multū gnate mi.Leſ.ſi quid tibi pater laboris
Ch. Nihil euenit.ne time.bene re geſta ſaluus redeo.ſi tu modo
Frugi eſſe uis hæc tibi pactaſt callicli filia.Le.ego ducā pater:
Etiā & ſiquam aliā iubebis.Ch.quāq̄ tibi ſuccenſui.

miſeria una uni homini affatim.

Ca. Miſeria una quidē hominiſt affati.Ch.imo huic parūſt
Nā ſi pro peccatis centū ducat uxores parūſt
Leſ. At iam poſthac temperabo.C.dicis ſi facies modo
Ca. Nūc qd cauſa eſt quin uxorem cras domū ducat.Ch.optimūſt.
Licet tu in pendinū paratus ſis:ut ducas plaudite.

In pendinū

Plauti Truculentus.

Argumentum.

Pereūt mulierem.

Res unā pereunt adoleſcentes mulierem
Rure unus.alter urbe.peregre tertius
t Vtque iſta ingenti militem tangat bolo

Bolus.

Clam ſibi ſuppoſuit clandeſtino editum.
Vi magna ſeruos eſt:ac trucibus moribus:

Id peni rapiant domini parſimoniam
Et is tamen mollitur miles aduenit
Natique cauſa dat propenſa munera.

Propenſa munera.

Tandem compreſſæ pater cognoſcit omnia:
Vtque natam ducat:qui uitiarat:conuenit.
Suumque is repetit a meretrice ſubditum.

Prologus.

Erparuam partem poſtulat plautus loci de ueſtris magniſ
p Atque amœnis mœnibꝰ athēas:quo ſine architectis ꝯſerat
Quid nūc daturin eſtis.an nō: at nunc meliorem
Quidem uobis me ablaturum ſine mora.qd ſi de ueſtro
Quippiā orem abducere me hercle in odiis reſident
Mores priſtini ad negandum ut celeri lingua utamini.
Sed hoc agamus.qua huc uentunſt gratia.
Athenis tracto ita:ut hoc eſt proſcenium
Tantiſper dum tranſigimus hanc comœdiam.
Hic habitat mulier:nomen cui eſt phroneſium.

Proſceniū.

Hæc huius ſæculi mores in ſe poſſidet.
Nunq̄ ab amatore ſuo poſtulat id quod datūſt.
Sed reliq̄ dat operam:ne ſit reliquū poſcendo:atqꝫ auferendo
Vt mos eſt mulierum.nam omnes id faciunt.cum ſē amari
Intellegunt.ea ſe peperiſſe puerū ſimulat militi.
Quo citius rem ab eo auferat cum puluiſculo.quid multa:
Superē mulierem his.cum anima ad eum habenti euorterit.

Rem cum puluiſculo

Dinarchus aduleſcens.

Non omnis ætas ad perdiſcendum ſat eſt

Aetas.

n Amanti dum hic perdiſcat quot pereat modis
Neqꝫ eam rationem ea ipſa nunq̄ edocet uenus
quam penes amantū ſumma ſummarum redit.

Sūma ſummarum.

Quot amans exemplis ludificetur.quot modis pereat.
Quotque exoretur exorabulis.quot illic blandiciæ.quot illic
Iracundiæ ſunt.quot ſunt ꝓlamanda:di uoſtram fidem.habui

Exorabula ꝓlamāda.

Quid peierandum eſt.etiam præter munera.primum
Dū mœret animus.præmiū ſi oboluſt.obeunt tres noctis.
Tutor interea loci aut æra aut uinū.aut oleū.aut triticum:
Temptat benignus ne an bonæ frugi ſies:quaſi in piſcinā
Rete q̄ iaculum parat:quando abiit rete peſſum:abducit.

rete iaculū

Infra ſin iecit retem:piſcis ne effugiat cauet dum huc
Dum illuc rete ore iꝑedit piſcis:uſqꝫ adeo doliū foras eduxit
Itidem eſt amator.ſi id quod oratur dedit:atqꝫ ē benignus
Potiuſq̄ frugi bonæ adduntur noctes.interim ille
Hamū uorat.ſi ſemel amoris poculū accepit mere.
Eaqꝫ intra pectus ſe penetrauit potio.extemplo & ipſus
Perit & res:& fides.ſi iratum ſcortum forteſt amatori ſuo:

Ab re atqꝫ aīo perit.

Bis periit amator:ab re atqꝫ animo ſimul.ſin alter

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

alteri potior eſt idem perit
Si raras noctes ducit:ab animo perit.ſi increpauit ipſus
Gaudet res perit ita & in ædibus lenoniis priuſq̃ unũ
Dederis:centum quæ poſcat parat.aut petit auꝝ conſciſſa
Vaſum
Armariola
greca.
Pallula eſt.aut empta ancilla.aut aliquod uaſum argenteum:
Aut uaſum æneũ aliquod.aut lectus dapſilis.aut armariola
Græca.aut aliqd ſemper quod pereat debet amans ſcorto
Suo.atq; hæc celamus nos damna induſtria.cũ iam rem
Fidemq;.noſq;.noſmet perdimus.neq; parentes:neque
Cognati ſentiant:quos cũ cælamus ſic facimus cõſcios
Q ui noſtræ ætati tempeſtiue temperant.unde ante parata
Partores
Demus poſt partoribus.faxim lenonũ & ſcortorum plus eſt
Et minus damnoſoꝝ hominum:q̃ nunc ſunt:ſiet
Nam nunc lenonũ & ſcortorum plus eſt fere
Argẽtarie.
Caletur.
Nam nuſq̃ alibi:ſic ſunt circum argentarias:q̃ olim
Muſcarum eſt eum caletur maxime.ſcorti lenones
Q uaſi ſedent quotidie.ea nimia eſt ratio quippe q certe ſcio
Aeri plus ſcortorum eſſe iam quam ponderum.
Q uos quidem quam ad rem dicam in argentariis
Referre.habere.niſi ꝑ tabulis.neſcio ubi hæ perſcribant
Vſuraria accipiat dico expenſa.neq; cenſeat
Poſtremo id magno in populo:mulier hominibus
Placida
ocioſa.
Re placida atque ocioſa uictis hoſtibus.amare oportet.
Omnes qui quod dent habent.nam mihi hæc meretrix
Phroneſis.
Q uæ hic habet phroneſium ſuum nomen.omnem
Ex pectore emouit meo phroneſim.nam phroneſis
Eſt ſapientia.nã me fuiſſe huic fateor ſummũ atq; intumum
Q uod amantis multo peſſimũ ẽ pecuniæ.eadem poſtquam
Alium repperit qui plus daret damnoſiorem me exinde
Amouit loco.quẽ infeſtum ac odioſum ſibi eſſe memorabat mala
Babylonienſem militem.is nunc dicitur uenturus peregre
Eo nunc cõmenta eſt dolum.peperiſſe ſimulat ſeſe.ut me
Extrudat foras.eum eſſe ſimulant militem puero patrem
Pergrecæt.
Atque ut cum ſolo pergræcetur militi.eum iſti ſuppoſitum
Puerum.opus.peſſima mihi uerba ret dare ſe:an me cenſuit
Celare ſe poteſſe grauida ſi foret.nã ego lemno aduenio.
Athenas nudiuſtertius legatus.hinc quo cum publico
Imperio fui.ſed hæc qbus melius eſt ſtaphium eſt ancillula
Cum ea quoq; etiam mihi fuit commertium.

Aſtaphium ancilla.Dinarchus idem

Aſt. D fores auſcultato atq; adſerua has ædis:
a Nequis aduentor grauior abeat:quã adueniat.
Neu qui manus attulerit ſteriles intro ad nos:
Grauidas foras exportet.noui ego hominum mores.
Ita nunc adoleſcentes morati ſunt.quin ei

Aut ſe nec aduenīunt ad ſcorta congerones
Cõgerones
Conſultaſunt conſilio.quando intro adueniunt:
Vnus eorum aliqs oculũ amicæ uſq; oggerit.dum illi agant
Cum uident quempiã ſe adſeruare:obludunt.q cuſtodẽ
Oblectent pioculũ & ludum.de noſtro ſæpe edunt quod
Fartores faciũt.fit pol hoc.& pars ſpectatorum ſciſtis
Hæc uos me haud mentiri.ubi uſus pugnæ &
uirtuti de prædonibus prædam capere
At nos rurſum lepide referimus gratiam furibus noſtris
Nam ipſi uident cum eorum aggerimus bona loqui
Etiã ultro ipſi aggerũt ad nos.Di.me illis qdẽ hæc uerberat uerbis
Verberat
uerbis.
Nam ego huc dona congeſſi.Aſt.cõmemini.iã pol ego
Viſam ſi domi erit.mecum adducam.Di.heus mane dum
Aſtaphiũ priuſq̃.Aſt.qs reuocat.Di.ſcies reſpice huc
Aſt. Q uis ẽ.Di.uobis qui multa bona eſſe uult.
Aſt. Dato ſi eſſe uis.Di.faxo erunt.reſpice
Huc mõ.Aſt.io enicas me miſerã quiſqs es.Di.peſſima
Mane.Aſt.odioſus es dinarchus ne illic eſt atq;
Is eſt is aduas liſſi ittuli.fer contra manum.& pariter
Gradere tibi ſeruio.atq; audiens ſum iperii.Di.tute qd agis
Audiens
imperii.
Aſt. Valeo.& ualidum teneo peregre quoniã aduenis uiuus
Di. Benigne dicis aſta te amabo.Aſt.ſine me ire:quo iuſſit.Di.eas
Sed quid ais.quid uis iſtic quo iter inceptas quis eſt
Q uẽ arceſſis:Aſt.archinam obſtetricem.Di.mala fœmina es
Aſt. Soleo una eſt diſciplina.Di.manifeſtam mendacii mala
Te teneo.Aſt.quid iam amabo.Di.quia te adduciturã huc dixeras
adducīturã
Eũ ipſum.Aſt.Ceneia a ſe nunc mulier facta ẽ ex uiro.Di.mala ẽ
Aſt. Præſtigiator ſed tandem loquere qui ſis homo.Di.eſt aſtaphium
Vnus amator:Aſt.nimis ocioſum arbitror hominem eẽ.Di.quia.
Nam arbitrare.Aſt.qnia tuo ueſtimento & cibo alienis
Quia nam
Alienis re
bus curas.
Expedibo.
Rebꝰ curas.Di.uos mihi ddiſtis ocioſũ.A.qd iã amabo.Di.expedi
Rem perdidi.meum negotium abſtuliſtis.ſi rem ſeruaſſem. (bo
Fuit ubi negotioſus eſſem.As.an tute bene rem publicam
Aut amoris alia lege habere poſſe poſtulas.quin tu ocioſus fias.
Di. Illa haud ego habui publicum.peruorſe interpretaris
Nam aduorſum legem amem ob meam ſcripturam pecudẽ accipit
Fierique.As.idem quod te facis:faciunt rem male gerentes.ubi nõ
Scriptura.
Publicani.
aratiũcula.
Eſt ſcriptura unde dent:incuſant publicanos.Di.maleuertit
Res pecuaria mihi apud uos.nunc uiciſſin uolo habere
Aratiunculã pro copia apud uos.Aſt.nõ aruus hic qui arari ſolcat
Sed paſcuus ẽ ager.ſi rationes habiturus
Ad pueros ire melius ẽ hunc nos habemus publicum:illi alii
Sunt publicani.Di.utroſq; percognoui probe idem
Aſt. Iſtoc pol tu ocioſus.cum illic & hic peruorſus es.ſed utris
Cum re eſſe mauis.Di.procaciores eſtis uos.ſed illi periurioſi.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Illis perit quicquid datur.neq; ipſis apparet quicq̃
Vos ſaltem ſiquid quæritis:& bibitis:& comeſtis:
Poſtremo illi ſunt improbi.uos neq̃ & glorioſi.maleq;
In nos illis.Aſt.ea omnia tibi dicis dinarche.& noſtram
Et illorum uicem.Di.quid iſtuc.Aſt.rationem dicam.q̃a qui
ſcuſat ꝓbri
Alterum incuſat probri.ipſum ſe intueri oportet.
Tu a nobis ſapiens nihil habes.nos neq; abs te habemus.
Di. O aſtaphiũ haud iſtoc mõ ſolita es me ãte appellare:
Sed blande.cum illuc quod apud uos nunc eſt:apud me haberem
Aſt. Dum uiuit.hominẽ noueris.ubi mortuus eſt.quieſcas
Te dum uiuebas noueram.Di.an me mortuum arbitrare
Verius ueri monia.
Aſt. Q ui potis eſt amabo.planius qui antehac amator ſummus
Habitus ẽ:iſtunc ad amicam uerius uerimonia referre.
Di. Veſtra hercle factum iniuria.quæ ꝓperaueritis olim rapere
Ocioſe oportuit.diu ut eſſem incolumis uobis.
Aſt. Amator ſimilis ẽ oppidi hoſtilis.Di.quo argumento ẽ.Aſt.quam
Primũ expugnari potis ẽ amator optimũ ẽ amica.Di.& ego fateor
Sed lõge aliter ẽ amicus atque amator.certe hercle q̃ ueterrimus
Amomini optimus amicus.non hercle occiderunt.mihi etiam
Fundi & ædis.Aſt.cur obſecro ergo ante hoſtium ꝓ ignoto alieno
Q uæ aſtas.i intro haud alienus tu quidem es.nam ecaſtor neminẽ
amat corde atq; animo
Hodie mage amat corde atq; animo ſuo.ſiquidem habes fundum
Atq; ædis.Di.in medio ſunt linguæ ſitæ ueſtræ atq; orationes.
Acerbum acetum.
Corda bella ſunt ſita atque acerbo aceto linguis dicta dulcia
Datis.corde amare factis amantis:ſiqd nõ danunt.At.non didici
Fabular̃.Di.ñ iſtæc mea beĩgnitas docuit te fabulari.Aſt.ſed iſtos
belligerare.
Q ui cũ geniis ſuis belligerant parce ꝓmi.Di.mala es atq; eadem q̃
Soles inlecebra.Aſt.ut expectatus peregre aduenisti nam obſecro
Cupiebat te hera uidere.Di.q̃d tandẽ.Aſt.te unũ ex omnibꝰ amat
Di. Euge.funde & ædes per tempus ſubueniſtis mihi.ſe.q̃d ais
aſtaphium:Aſt.quid uis
Di. Eſt ne intus nũc phroneſium.Aſt.tibi q̃dẽ intus.Di.ualet.As.imo
Aedepol melius iam credo fore:ubi te uidebit.
Di. Hoc nobis uitium maximũ ẽ:cum amamus:tunc perimus.
Si illud quod uolumus dicitur palam cum mentiuntur
Verum eſſe inſciti credimus.ne ut in æſtu mutuantur ira:
Aſt. Eia haud ita ẽ res.Di.ain tute amare.Aſt.immo unice unum:
Di. Peperiſſe eam audiui.Aſt.ha obſecro tace dinarche.Di.q̃d iam.
Partionis.
Aſt. Horreſco miſera mentio quotiens fit partionis.ita pœne
Tibi fuit phroneſium i intro amabo.
Viſe illam atque operire ibi iam exibit nam lauabat.
Di. Q uid ais tu quæ nunq̃ fuit prægnans:qui parere potuit
Nam equidem uterum illi:quod ſciam:nunq̃ extumere ſenſi.
Abo.tioni
Aſt. Celabat metuebatque te:ne ſibi perſuaderes ut abortioni
Operã daret:puerũque lite necaret.tum pol iſti puero quidem

Eſt pater babylonienſis miles.cuius nunc iſta aduentũ expetit
Immo abeo ut nũciatuſt iam hic adfuturum aiunt eum nõdum
Aduenisse miror.Di.ibo igitur intro.Aſt.quippini tã audacter.quã
Domum ad te:nam tu ædepol noſter.ſed iam nunc dinarche
ꝓfecta quo ſum.
Q uã mox te recepiſti.iam hic ero.ꝓpe ẽ.profecta quo ſum
Di. Redi uero actutum.ego interim te apud uos opperibor.

Aſtaphium ancilla.

A ha ha hercle quieuit.q̃a introiuit odiũ tandem ſolã ſum
h Nunc quidem meo arbitratu loquar libere:quæ uolam:
Et quæ lubebit huic hominẽ amãti me hera apud nos dixit
Veniã de bonis nã fundi ædes obligatæ ſunt ob amoris prandium
Ve apud hunc me hera cõſilia ſũme loquitur libere:magiſq;
Cõſiliarius
Adeo ei conſiliarius hic amicus eſt q̃ auxiliarius.
Dum fuit dedit.nunc nihil habet.quod habebat nos habemus
Iſtinc id habet:quod nos habuimus.humanum facinus factum ẽ
Actutum fortunæ ſolent mutarier.uaria uita ẽ.nos diuitem
Vertere ſeſe memoria.
Eum meminimus.atque iſti pauperes nos.uertere ſeſe memoriaſt
Vices ſic.quid ita miretur ſi eget.neceſſe eſt nos patier a uita
Aequum factum eſt.piaculum ẽ miſereri nos hominum
Lenæ ingenium.
Rem malegerentium.bonis eſſe oportet dentibus lenam probam
Adridere quiſquis ueniat:blandeq; alloqui.male corde
Cõſultari.bene loqui.lĩgua meretricem eẽ ſimilẽ ſentibus cõdecet
Q uẽquẽ hominẽ attingerit:ꝓfecto aut malũ aut damnum
Dari.nunq̃ amatoris meretricem oportet cauſam noſcere.
Pro iſrequẽte.
Q uin ubi nihil det:ꝓ infrequente eũ mittas militia domum:
Nec unq̃ quiſq̃ probus erit amator:niſi qui rei
Inimicuſt ſuæ.nugæ ſunt.niſi quod modo cum dederit
Dare iam iubeat denuo.is amat.hic apud nos:q quod edit
Iocatus datum.dum habeat tum amet.ubi nihil habeat.
Cæpiat
Alium quæſtum cæpiat.æquo animo ipſe ſi nil habeat.
A liis qui habent det locum:probus eſt amator:qui
Relictis rebus rem ꝑdit ſuam.at nos male agere prædicant:
Viri ſolere ſecum.noſq; eſſe auaras.qui ſi nunquam
Alienos agimus tandem.nam ecaſtor noſtri.q̃ ſatis dedit
Suæ quiſq̃ amicæ amator.neq; pol ſatis accepimus.
Neque ulla ſatis popoſcit.nam quando ſterilis eſt amator
Satis ſi negat ſe habere quod det ſoli:nec ſatis accipimus.
Satis cum quod det non habet.ſemper datores nouos
Oportet quærere:qui de theſauris integris dona
Danunt.hui ut hic agreſtis eſt adoleſcens:qui hinc abit
Nimis pol mortalis lepidus:nimiſque probus dator
Sed is clam patre etiam hanc noctem illac
Per hortum tranſiliuit ad nos.eum uolo conuenire.
Sed eſt huic unus ſeruus uiolentiſſimus.
Q ui ubi quanq; noſtrarum uidet ꝓpe ædis haſce egrediens

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Item ut de frumento anſeres clamore abſterret:& abigit.
Is item eſt agreſtis.ſed fores quicquid eſt futurum feriam.
Turelam gerit.
Arietat.
Ecquis huic tutelam ianuæ gerit?ecquis intus exit?

Stratilax ſeruus. Aſtaphium ancilla

q Vis illic eſt q tam proterue noſtras ædis arietat.
Aſt. Ego ſũ reſpice ad me. St. qd ego. Aſt. nõne ego uideor te
Str. Q uid tibi ad haſce acceſſio eſt ædis prope:aut pultatioſt (tibi.
Salueo.
Aſt. Salue. Str. ſatis eſt mihi tuæ ſalutis:nihil moror.non ſalueo.
Aegrotare malim q̄ eſſe tua in ſalute ſanior
At uolo ſcire quid debetur hic tibi noſtræ domi. Aſt. comprime.
Str. Spero meam quidem hercle.tu quem ſolitas comprimas.
Imprudens perridiculum ut ruſtico ſuadet ſtuprum
Aſt. Iram dixi. Str. ut eſſe cœpiſti fidem ſi ẽ una altera. Aſt. nimis hic
Q uidem truculentus. Str. pergin male loqui mulier mihi.
Truculẽtus
Aſt. Q uid tibi ego autem dico. Str. quia enim me truculentũ nomies
Nunc adeo niſi abis actutum:at dicis quid quæras.ſcito
Iam hercle ego hic te mulier:quaſi ſus catulos pedibus
Proteram. Aſt. rus merum hic quidem eſt pudendum:& uero
Clurinum pecus.
Suaſum
Clurinum pecus. Str. adueniſti huc ſubtentatũ exornatis oſſibus
Q uia tibi inſuaſo infeciſti propudioſa pallulam.an eo
Bella es quia cœpiſti arma?aduenias.nunc places.
Cum me illi uelim mentiri.dices quid quod te rogo
Mancupium:qui accipias geſta tecum.hæ nos an uos
Dignos dant.lauiniæ hic ſunt quas habes uictorias.
Aſt. Ne attigas me. Str. tangam ita me amabit ſarculum
Vt ego me ruri iam examauerim patulum moueri
noctem per noctare.
Perpetem.
Cunq; ita noctem in ſtramentis pernoctare perpetem
Q uam tuas centum cœnatas noctes mihi dono patri
Rus tu improbras ut nacta es hominẽ.quẽ pudeat probri
Sed quid apud noſtras negocii mulier eſt ædis tibi.
Q uid tu hoc occurras in urbem:quotienſcũq; aduenimus
Aſt. Mulieres conuenire uolo uoſtras. Str. quas tu mulieres
Mihi narras:ubi muſca nulla fœmina ẽ in ædibus:nulla iſtinc
Mulier habitat:rus inquã abierunt abi. Aſt. quid clamas inſane.
grãdigras.
Str. Abire hinc ni propera grandigras.iam ego iſtoc fictos
Compoſitos.criſpos cincinnos tuos unguentatos uſq; ex cerebro.
Expellã. Aſt. quanã gratia. Str. qa adeo foras noſtras iĩctas audes
buccas purpuriſſatas.
VIII.
Accedere.quiaq; iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes
Aſt. Erubui mecaſtor miſera ꝑpter clamorem tuũ. Str. ita ne erubuiſti
Rubricet.
Q uaſi uero corpori eliq̄ris tuos poteſtatẽ coloris ulli capiẽdi mala
Buccas rubriceta omne corpus itinxit tibi.peſſume eſtis. Aſt. qd ẽ
Q uod uobis peſſume hæc: Str. ſcio ego plus q̄ me arbitraris ſcire.
Aſt. Q uid id ẽ obſcero qd ſcias. Str. herilis noſter fili⁹ apud uoſtrã pit
Vt peraſtute eum iniiciatis in malam fraudem:& præmium.
Sanus ſi uidear edicam. Aſt. dicis contumeliam.nemo hominum

Hic perire ſolet.apud nos res ꝑdunt ſuas:ubi perdiderunt
Res:abire hic ſi uolunt uti ius licet:ego non noui adoleſcentem
Maceria.
Veſtrum: Str. ueron. Aſt. ſerio? Str. quid maceria illa ait in horto
Q uæ eſt:quæ in noctes ſingulas latere fit minor.qua is ad uos
Damni permenſus uiam eſt: Aſt. non mirũ uetus ẽ maceria lateres
Si ueteres ruunt. Str. ain tu male lateres ueteres ruere:nunquam
Edepol mihi quiſq̄ homo mortalis poſthac duarum rerum creduit
Denarrauero.
Ni ego ueſtra hero amaria facta denarrauero. Aſt. ẽ ne ille
Violentus. Str. ſuam non enim ille meretriculis muniendis rem
Cogit:uerum parſimoniæ duriciæ æq; quæ nunc duo ſciam.
Exungula.
Exportatur peſſumũ.hem tuos exungula.male uiuitis:
Ego ne hic muſitem.iam enim eccere ibo ad forum:atq; hæc
Facta narrabo ſeni.neq; iſtuc in ſe geſtit. Aſt. ergo coget exanimem
Sinapi.
Mali.ſi ecaſtor hic homo ſinapi uictitet:non cenſeam tam eſſe
Triſtem poſſe. Str. at pol ero beneuolẽs uti eſtis uos. Aſt. ue℞ ego
Illũ:quãq̄ uiolentuſt:ſpero immutari põt blandimentis
Ornamentis cæteris meretriciis.uidi ecquidem iumentum ex
indomito domitum
Fieri atq; alias beluas:nunc ad heram ire uidebo eccum odium
Aduenire
Progreditur meum.triſtis exit.ad conuenire etiã hic dũ phroneſiũ

Dinarchus. Aſtaphium ancilla.

Lauant.
Di. I ſcis ego credo qui uſq; dum uiuont lauant:minus diu
p Lauare:q̄ hæc lauat phroneſium.ſi proinde amentur
Mulieres diu q̄ lauant.omnes amatores balneatores ſient.
Lassitudo.
Aſt. Non quis parum ꝑdurari?opperirier. Di. quin hercle laſſus iã ſũ
Durãdo miſer. Aſt. mihi quoq; pre laſſitudie op⁹ ẽ lauaĩ. Di. ſz ob
Hercle aſtaphiũ itro hac nũcia me adeſſe cui ꝑperet ſuauiũ (ſecro
Vt ſatis lauerit. Aſt. licet. Di. audin etiã. Aſt. qd uis. Di. di me
Perdunt qui te reuocaui.non tibi dicebã i modo. Aſt. quid iam
Reuocabas. Di. iprob⁹ nihiliq; homo q̄ tibi mille paſſus pepit more
Sed qd hæc hic autẽ tãdiu ante ædis ſtetit:neſcio quẽ preſtolata ẽ
Vulturii.
Credo militem illum ſtudent.iam quaſi uulturii triduo prius
Prædiuinant quo die eſuri ſient.illum inhiant omnes illi eſt
Animus omnibus:me nimio magis reſpiciet:ubi is huc uenerit
Q uã ſi hinc ducentos annos fuerim mortuus.ue℞ ſeruire ſuaue ẽ
Poſt actũ.
Plector.
Ve miſero mihi poſt actum plector.quia antẽ partũ perdidi
Verũ nunc ſi qua mihi obtigerit hereditas magna atque luculenta
Nunc poſtq̄ ſcio dulce.atque ama℞ quid ſit ex pecunia ita ego illã
Aedepol ſeruem itaque parce uictitem.ut nulla faxim cis dies
Paucos ſiet.ego iſtos.qui nunc me culpant confutauero
Pessulis.
Sed adſentio aperiri fores quæ abſorbent qcqd uenit ifra peſſulos

Phroneſium. Dinarchus.

Vm tibi nam amabo ianua ẽ mordax mea?quo introire
n Metuas mea uoluptas. Di. feruide ut tota floret.ut oleum
Nitide nitet: Phr. qui tam infacetus lemno aduenies?qd ue

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Non des amicæ dinarche ſuauium. Di. uah uapulo hercle
Ego nũc. Phr. atq; adeo male. quo te auortiſti. Di. ſalue
Phronesium. Phr. ſalue hic ne hodie cœnas? ſaluus cũ aduenis?
Ti. Promiſi iube. cœnabo ubi tu iuſſeris. Ph. hoc me libente facies
Di. Aedepol me magis. nempe tu eris hodie mecũ mea phroniſium
Phr. Velim ſi fieri poſſit. Di. cedo ſoleas mihi properare afferte
Menſam amabo: Phr. ſanũ es. Di. nõ ædepol bibere poſſum iam.
Ita animo maleſt. Phr. male aliquid fiet citi: Di. ſparſiſti
Sparſiſti aquam.
Aquã. iam rediit animus. deme ſoleas. cedo uiuum
Phr. Idem es ecaſtor qui ſoles ſed dicas mihi bene nã ambulaſti
Di. Huc q̃dem hercle bene. quãdo tui uidendi eſt
Copia. Phr. cõplectere libens. Di. at hoc eſt melle dulci dulcius.
Hoc tuis fortunis iupiter præſtant meæ
Da nunc ſuauium. Phr. ĩmo uel decem. utinã iſtoc paup eſſem:
Di. Plus pollicere q̃ ego a te poſtulo. utinam a principio
Rei item parſiſſem meæ. ut nunc reparcis ſuauiis. Phr. ſiquid tibi
Reparcis.
Cõpendi facere poſſim factam. Di. ædepol uelim iam auertiſſe
Iam pol mihi quidem atq; oculis meis. Phr. nũ tibi ſordere uideor.
Di. Non mihi q̃dem. uerum tempeſtas memini quondam fuit.
Cum inter nos ſorderemus alteri ſed quid ego facinus audiui
Aduenien tuum: quod tu hic abſente me noui negocii geſſeris.
Phr. Cunq; bene præueniſti: ſane gaudeo tibi mea conſilia ſumas
Semper credidi eq̃dem nec peperi puerũ: nec prægnans
Fui uerum adſimulaui: me eſſe prægnantẽ: haud eram.
Di. Q uæ propter mea uita. Phr. propter militem babylonienſem:
Q ui quaſi uxorem ſibi me habebat anno uno: dum hic fuit.
Di. Ego ſenſeram. ſed quid iſtic. cui rei item adſimulare r̃ttulit. Phr. ut
Eſſet aliq ſi aquæ uſq; ẽ & redimiculũ. reuerſionẽ ut ad me faceret
redimiculũ
Denuo nunc huc remiſit nuper ad me epiſtulam: ſeſe experturum:
Q uãti ſeſe pẽderem ſiq̃d peperiſſem educarem tolerẽ bona ſua me
Habiturũ oĩa eſſe. Di. auſculto libens. q̃d deniq; agitis? Phr. mater
Ancillas iubet. quoniã iam dicimus menſis aduentat prope.
Aliam aliorſum ire præmandare & quærere puerum aut
Puellam. q ſupponantur mihi. q̃d multa uerba faciam tonſtricẽ
Syram nouiſti noſtram quæ erga ædem ſeſe habet. Di. noui.
Phr. Hæc una opera circũit per familias puerũ ueſtigat clanculũ ad me
Detulit datum ſibi eſſe dixit: mercis male. eũ. Di. nunc non illa
Peperit? quæ pepit prior. ſed poſterior. Phr. ordĩe omnẽ rẽ tenes.
Nunc ut præmiſit nũciũ miles mihi nõ multo poſt hæc aderit
Di. Nũc tu te interim q̃ſi puerpera hic ꝓcura. Phr. quippini ubi ſine
Labore res geri pulchre põt ad ſuum quẽq; æquũ ẽ quæſtum
Eſſe calidum. Di. quid me futurum eſt. quando miles
uenerit. relictus ne abs te uiuam
Phr. Vbi illud quod uolo habebo ab illo: facile inueniã quo modo
Diuortiom & diſcordiam inter nos parem. poſt id ego totum tecũ
Diſcordia.

Mea uoluptas uſq; æro aſſiduo. Di. immo. hercle uero accubuo
Accubuo.
Mauelim: quin dis hodie ſacruficare pro puero uolo adſcititic
Phr. Immo hercle uero quinto die quod fieri oportet cenſeo
Non audes aliq̃d mihi dare munus ciuilium lucrum. Di. hercle
Videor facerem mihi uoluptas me heia ubi quippiam me
Poſces. Phr. at ego ubi abſtulit. Di. iam faxo hic aderit ſeruolũ huc
Mittam meum. Phr. ſic facito Di. quicquid autẽ erit boni conſulas
boni ɔſulas
Phr. Ecaſtor munus te curaturum ſcio. ut cuius me non pœniteat
Mitte mihi. Di. nũ quippiam me uis aliud. Phr. ut quando otium
Tibi ſit me reuiſas. Di. ualeas. Phr. uale. Di. proh di ĩmortales non
Amantis mulieris ſed ſociæ unanimantis fidentis fuit:
unanimãtis
Officium facere. q̃d modo hæc facit mihi. ſuppoſitionem pueri
Suppoſitionem pueri.
Q uam mihi credidit germanæ quod ſorori non credit ſoror
Oſtendit mihi iam ſeſe medullitus: ſe infidelem nunquã
Dum uiuat fore ego ne illam ut non amẽ? ego ne illud nõ bene ueli
Me potius nõ amabo quã huic deſit amor ego iſti nõ munus mittã
Iam modo ex hoc loco iubebo ad iſtam quinq; perferri minas
Præterea obſonari dũtaxat hic mina multo illi potius bene erit
Q uæ bene uult mihi: q̃ mihimet omĩa quæ mihi facto mala.

Phroneſium meretrix.

P Vero iſti date mammã. ut miſeræ matres ſollicitæq;
Ex animo ſunt cruciantque ædepol cõmentum male
Cũque eã rẽ in corde agito: nimio minus perhibemur
Malo q̃ ſumus ingenio. ego prima de me modo dicta dictito
Q uanta eſt cura in animo. quantũ corde capio dolorem:
Dolus ne occidat morte pueri. mater dicta quod ſum. eo magis
Studeo uitæ: quæ hoc auſa ſum. tãtundẽ dolũ adgrediar
Lucri cauſa auara probrum. ſum executa alienos dolores
Mihi ſuppoſui. nullam rem oportet doloſe: adgrediri: niſi
Adgrediri.
Aſtute accurateq; exequare: uoſmet iam uidetis ut ornata
Incedo puerperio. ego nunc me eſſe ægram adſimulo
Puerperio.
Male quod mulier facere ĩcœpit. eius niſi efficere ꝑpetrat
Id illi morbo: id illi ſenio eſt. ea illi miſeræ miſeriaſt
Senium.
Si benefacere incœpit. eius enim cito odium percipit
Nimiſq; paucæ ſunt defeſſæ maleq; facere occeperent
Nimiſq; paucæ efficiunt. ſiquid occeperint benefacere.
Mulieri nimio malefacere melius eſt onus: q̃ bene
Ego quod mala ſũ. matris opera mala ſũ & meapte malitia
Q uæ me grauidã eẽ adſimulaui militi babylonio. eam nunc
Malitiã accuratã miles inueniat uolo. iſtic haud multo poſt
Malitia accurata.
Credo aderit. nunc prius precauero ſciens cunq;
Ornatu ut grauida quaſi puerperio cubem. date mihi
Huc eiectam atq; ignem in aram ut uenerer. uicinam meã
Hic apponite: atque abite ab oculis. operæprecium face ut
Accũbam. accede adiutare ſic decet. puerperam ſoleas

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Verbena Bellaria. Mihi date pallium inice in me huc archilis.ubi eſt aſtaphiũ
Fer huc uerbenã mihi thus & bellaria.date aquã manibus
Nunc ecaſtor ut ueniret miles uelim.

Stratophanes miles.Phroneſiũ meretrix.Staphiũ ancilla

E expectetis ſpectatores meas pugnas dũ prædicem
Duellis. n Manibus duellis prædicare ſoleo haud in ſermonibus.
Scio ego multos memorauiſſe milites mendacium
Homeronida. Poſtila. Et homeronidam & poſtilam illi memorari poteſt.
Q ui & conuicti & cõdemnati falſis de pugna ſient
Non laudandus eſt qui plus credit.quæ audit.q̃
occulatus teſtis. Q uæ uidet.num placet cum illi plus laudant:quæ audiũt
Q uã quæ uident.pluris eſt occulatus teſtis:unus q̃ auriti
Auritus. Decem:qui audiunt audita dicunt.q uident plane ſciunt
Non placet quẽ ſcurræ laudant manipularis muſitant
Neq; illi quoq; lingua gladiorũ aciem præſtringit domi
Strenui nimio plus proſunt populo q̃ arguti & cati
Facũditas. Facile ſibi facunditatem uirtus arguta inuenit
Præfica. Sine uirtute argutum ciuẽ mihi habeã ꝓ præfica
Q uæ alios cõlaudat eabſe ſe uero nõ põt.nunc
Amicã decimo menſe poſt athenas atticas uiſo
Cõpreſſus. Q uã grauidã hic reliqui meo compreſſu.qd ea agat
Phr. Vide qs loquit̃.Aſta.iam propinquat miles mea
Phroneſium tibi adeſt ſtratophanes
Nunc tibi opus egram ut te adſimules:Phr.tace.
Cui adhuc ego tu malã emonet ruri a me maſicio
Vinciereſt repperit mulier ut ego opinor uina dea aut
Hominem ut uolo.Str.euge aſtaphiũ eccam mihi
Aduorſum.Phro.ſalue ecaſtor ſtratophanes uenire ſaluum
St. Scio ſed peperit ne obſecro phroneſium.Aſt.peperit puerũ
Nimium lepidum.Str.ecquid mihi ſimilis eſt.Aſt.rogas.
Q uin ubi natuſt machæram & clipeum poſcebat ſibi
St. Meus eſt ſcio iam de argumentis nimium quidem ſimilis eſt
Lectat legionem. Aſt. Pape iam manuſt.St.iam ne lectat legionem quã ſpoliare
nudiuſqnt? Velit.Aſt.here nudiuſqntus nat? qdẽ ille ẽ.Sta.quid poſtea
Inter tot dies quidem hercle iam actum aliquid oportuit
Q uid illi ex utero exicioſt priuſq̃ poterat ire in prœlium
Aſt. Cõſequere atq; illam ſaluta & gratulare illi.St.ſequor
Phr. Vbi illa obſecro eſt quæ me hic reliquit ab ſe:abiſti
Aſt. Adſum adduco tibi exoptatũ ſtratophanem.Ph.ubi is ẽ obſecro
Neriene. St. Mars peregre aduenieus ſalutat nerienem uxorem ſuam.
Cum tu recte prouenisti cũq; es aucta
Liberis gratulor.cũ mihi tibiq; magnum dediſti decus
Phr. Salue qui me interfeciſti pene & uita & lumine.quiq;
Mihi magnos dolores per uoluptatem tuã condidiſti in corpus:
Q uo nũc etiã morbo miſera ſum.St.eia quã ob rẽ mea uoluptas

Tibi obuenit labos iſte.filiũ peperiſti:q edis ſpoliis opplebit tuas oppletus
Phr. Multo ecaſtor magis oppletis op? ẽ tritici granariis.næ ille priuſq̃ tritici.
Spolia capiat hinc nos extinxit fames.St.habe bonum animũ
Phr. Sauiũ ſis pete hinc ab me nequeo caput
Tollere.ita do.itaq; me ego doleo
Neq; iam queo pedibus mea ſpõte ambulare:Sta.ſi me ex medio
Mari ſauiũ petere tuũ iubeas:petere haud pigeat me.
Id ita eſſe experta es.nunc experiere mea phroneſiũ me te
Amare:adduxi ancillas tibi eccas ex ſyria duas.iſtas dono
Adduce hoc tu iſtas:ſed reginæ domi ſuæ fuere ambæ
Verum patriam ego excidi manu.his te dono.pœnitet Pœnitet.
ne te quod ancillæ ſunt.
Phr. Iam:quin etiã ſupducas quæ mihi comedant cibũ.St.hoc ꝗdem
Hercle ſi ingratunſt donũ cedo tu mihi iſtam puere pallulam.
Mea uoluptas attuli eccam pallulam ex pari gratia tibi tene tibi.
Phr. Hoccine mihi ob labores tãtos tantillũ dari.Str. peri miſer
Iam auro contra cõſtat filius etiamnum nihil pendit.addit purpurã
Exorat tibi attuli tuas ponto amœnas.tene tibi uoluptas mea
Accipe hoc.abduce haſce.in cõſpectus ueſtras.Phr.& quidẽ has
Me nihil caſtor.neq; me res.Stra.nihil ne huic ſat ẽ:ne unũ uerbũ
Q uidẽ dixit.uigiti minis uenire illæc poſſe credo dona.quæ ei
Dono dedi:uehemẽter mihi nunc ẽ irata.ſentio:atq; intelligo.
Verum adibo:quid ais nunc tu:nũne uis me uoluptas mea
Q uo uocatus ſum ire ad cœnam:mox huc cubitum iuero.
Q uid taces:planiſſume ædepol perii.ſed quid illuc boni eſt.
Q uis homo eſt.qui inducit pompã tantã:certunſt quo ferant
Obſeruare.huic credo fertur.uerum iam ſcibo magis.

Geta.Stratophanes miles phroneſium Aſtaphiũ

Te ite hac ſimul mulieri damnigeruli foras gerrones dãnigeruli
i Bonorũ exagogæ.ſatin ſe quis amat nequid quin Exagoge.
Nihilis itaq; improuiſe partibus expoliat
Nam hoc qui ſcitã:nequis id quærat ex me.domi ſit quæ facit
Improba facta amator qui bona ſua pro ſtercore habet foras
Iubet ferri.metuit publicos.mundiſſimunſt.puras ſibi eẽ uolt
Aedis.domi qcquid habet perditur exeo.quãdo qdem ipſus
Perdituſt.ſecreto hercle quidẽ illũ adiutabo:neq; mea qdem
Opera unq̃ nihilominus propere q̃ poteſt peribit
Nam iam de hoc obſonio de mina deminui modo quinq;
Nũmos mihi detraxi partem herculaneam.nã hoc adſimile eſt Partẽ herculaneam.
Q uaſi de fluuio qui aquã deriuat ſibi.niſi deriuetur tamen
Omnis aqua abeat in mari.nã hoc in mare abiit miſereq;
Periit ſine bona omni gratia.hæc cũ uideo fieri.ſuffuror
Suppilo de præda prædam capio.meretricẽ ego item eſſe reor Suppilo.
Mare ut eſt.quod des deuorat nunq̃ abundat.hoc ſaltem
Seruat me cũ illi ſubeſt apparet.des quãtum uis nuſquã

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Blanditia.

Apparet:neq̨ datori neq̨ acceptricæ.uelut meretrix meū herū
Miſerum ſua blanditia intulit in
Pauperiem.priuauit bonis.luce honore.atq̨ amicis.
At at eccam.adeſt propinque:credo audiuiſſe hæc me loqui
Pallida eſt.ut peperit puerum alloquar quaſi neſciam.iubeo
Vos ſaluere.Phr.noſter geta.qd ais ut uales. Geta. ualeo & uenio
Ad minus ualentē.& melius.q ualeat.fero.herus meus ocellus
Tuus ad te ferre me hæc iuſſit tibi dona quæ uides.illos ferre.
Et has qnq̨ argenti minas.Phro.Pol.haud perit. quod illum
Tantum amo.Getta.iuſſit operare.ut hæc grata haberes tibi
Phr. Grataq̨ ecaſtor habeo.iube auferri intro hæc ad me
Ecquid auditis ecquæ tā imperat ſuis.Ge.nolo auferant
Deſiccari iubet.Phr.ipudens me caſtor.quāti eſt negocii?

Stabulum flagitii.

Ge. Tu bona fide.tu ne ais impudētem me eſſe ipſa: quæ ſis ſtabulum
Flagitii.Phr.dic amabo te ubi eſt dinarchus.Ge.domi.
Phr.dic ob hæc dona
Quæ abmiſerit.me illū amare plurimum omnium hominum
Erga eūq̨ honorem eūq̨ habere omnium maximum.
Atq̨ ut huc ueniat obſecrare.Ge.ilicet.ſed quiſnā illic homoſt
Qui ipſus ſecum eſt triſtis animo hercle homoſt ſuo miſer.
Quiſqs eſt:dignus eſt me caſtor.Phr.ecquid eſt non
nouiſti obſecro

Ientaculū.

Qui illic apud me erat huius pater.uſq̨ ad ientaculum
Iuſſit ali.manſi.auſcultaui.obſeruaui.quem pernam noui
Hominem.nihil illicq̨ eſt illic eſt me intuetur gemens.

Icit femur Ariolus.

Traxit ex intimo uentre ſuſpirium hoc.uide.dentibus
Frendit.icit femur.Ge.num obſecro nam ariolus.qui ipſus
Se uerberat.St.nūc ego meos animos uiolentos meāq̨ iram
Ex pectore iam promam.loquere unde es tu
Cuius es?cur auſus inclemēter mihi dicere.Ge.lubido eſt
Str. Iſtuc ne mihi reſponſas?Ge.hoc nō ego te flocciſacio.
Str. Quid tu?cur auſa es aliū te dicere amare hominē.Ph.libitunſt
Str. Ain tādem iſtuc primū experiar tū tantuli doni cauſa:
Holerum.atq̨ æſcarum.& poſcarum mæchum malachum
Cincinnatum.umbraticolum tympanotribam amas

Nauci.

Hominē nō nauci:quæ hercles.Ge.meo ne hero tu improbe

Fons uitii.

Et male dicere audes fons uitii & peiuri.Str.uerbum unum
Adde iſtoc.iam herclē ego te hic affatim officiam. Ge.tange
Modo.iam ego te hic agnum faciam & medium diſtruncabo.
Si tu in legione bellator ciuis.at ego in culina aues
Phr. Si æquum facias.aduentores meos nō incuſes quorum mihi
Dona accepta & grata habeo:tuaq̨ īgrataq̨ quæ abs te accepi.
Str. Tū pol ego & donis priuatus ſum & peri.Ph.plane. iſtuc ē
Quid nunc ergo hic odioſe es confeſſus omnibus te iis
Str. Peri hercle hodie:niſi hunc a te abigo.Ge.accede huc modo

Cōcipilabo Ventio.

Adi huc modo.Str:etiam ſcelus minitare: quem ego
Affatim iam iam concipilabo:quid tibi huc uentio eſt?
Quid tibi hanc aditio eſt?quid tibi hanc notio eſt inquā
Amicam meā?emoriere otius:ſi manu uiceris.
Ge. Quid manu uiceri?Stra.fac quod iuſſi.mane.iā.ego te hic
Affatim conficiā.Ge.occidi optumū eſt.captio eſt.iſtam
Machæram longiorē habes:q̄ hæc eſt.ſed herum
Sine dū petere: ſiquidē belligerandum eſt tecum.
Ibo domum ego.tecū bellator arbitrum æquum cœperim
Sed ego ceſſo mi hinc amouere uenire.dū ſaluo licet

Phroneſium meretrix miles.Stratophanes.

De uento.

d Ate iam ſoleas atq̨ me intro actutū ducite:nā mihi de uento
Miſeræ ↄdoluit caput.Str.qd mihi futuꝝ ē. cui duæ ācillæ
Dolēt:quibus te donaui.iā ne abiſti.hem ſic dat. quo pacto
Excludis quæſo eſopitius planius q̄ excluſus nunc ſum pulchre
Ludificor.ſine quātulo mihi opere nūc pſuaderi pōt.ut ego hiſce
Suffringam talos.totis ædibus num quippiam auarum.
ut ad mores mulierum

Animos ſubſtulit.

Poſtq̄ filiū peperit.animos ſubſtulit.nūc quaſi mihi dicat hæc te
Iubeo.neq̨ uolo ītroire ī ædis.at ego nolo.nō eo:ego faxo
Dicat me in diebus pauculis crudum uirum eſſe.ſequere
me hac:uerbum ſat eſt.

Strabax adoleſcēs.Aſtaphiū ancilla.Stratilax

Vs mane dudum hinc ire me iuſſit pater.ut bubus
r Glandē prādio depromerē.poſt illoc ueni:q̄ aduenit
Si dis placet ad uillā:argentū meo q debebat patri

oues taren minas.

Qui ouis tarentinas erat mercatus de patre.quærit patrem
Dico eſſe in urbe.interrogo quid eū uelit homo:cruminā
Sibi de collo detraxit.minas uiginti mi dat:accipio libens:

Minæ oues

Condo in cruminā.ille abiit:ego perpere minas ouis
In crumina hac in urbem detuli. fuit ædepol mars
Meo iratus patri.nā oues illius haud longe abſunt a lupis

Mundulos

Nunc ego iſtos mundulos urbanos amaſcos
Hoc ictu exponam.atq̨ oēs eiiciam foras eradicare ē

Poſt id lo corum.

Certū cum primis patrem.poſt id locorum matrem.nunc
Hodie efferam ad hanc argentum q̄ mage amo quam
Matrem meā.tat ecquis nulla ē:ecquis aperit hoc oſtium:
Aſt. Quid iſtuc alienum ē amabo mi ſtrabax.q non extemplo
Intres an ne oportuit ita te qdem.qui es familiaris.Str.ibitur
Ne me morari cenſeas.Aſta.lepide facis

Stratilax Aſtaphium.

Str. m Irum uidetur ruri herilem filium ſtrabacē non rediſſe.niſi ſi
Clanculū cōlapſus ē hic in corruptella ſuā. Aſta. iā pol hic
Me īclamauit ſi aſpexerit.Str.nimio min⁹ ſeuos iā ſum aſtaphium
Quā fui.iam non ſum truculentus.noli metuere quid uis?

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Aſta. Q uid: tuā expecto truculentiam. Str. dic impera mihi. quid tibi
Et quo uis modo. nouos omnis mores habeo ueteres perdidi.
Vel amare poſſum: uel etiam ſcortū ducere. Aſta. lepide me caſtor
Nuncias: ſed dic mihi an & paraſitū te fortaſſe ducere
Str: Intellexiſti lepide qd ego dicerem. heus tu iam poſtq̄
In urbem crebro cōuenio: hic factus iam ſum cauillator
Probus. Aſta. quid id eſt amabo. iſtæc ridicularia. cauillationes uis
Caullibus — Opinor dicere. ita ut pauxillum differat a cauillibus. ſequere
Intro me amabo mea uoluptas. Str. tene hoc tibi. rabonem habeto
Vt mecum hac nocte ſies. Aſt. peri rabonem quā eſſe dicam
Str. Hanc beluam. Aſta. quin tu arabonem dicis. Str. ita facio lucri
Conea. Ciconia. — Vt præneſtinis conea ē ciconia. Aſta. ſeqre obſecro. Str. ſtrabacē
Hic opperiar modo ſi rure ueniat. Aſt. is qdē apd nos ē. hic ſtrabax
Modo rure uenit. Str. prius ne q̄ ad matrem ſuam. heu ædepol
Hominem nihili. Aſta. an ne autē ut ſoles iam ne. Str. nihil dico
Aſta. Intro amabo. cedo manum. Str. te ne in tabernam ducor
deuorſoria — Deuorſoriam ubi male accipiar mea mihi pecunia

Dinarchus adoleſcens.

Eq̄ gnatus eſt: neq̄ ꝓgignetur: neq̄ potes reperirier
n Cui ego nunc dictū aut factum melius q̄ mihi eſſe uelim
Di magni ut ego lætus ſum. & lætitia differor. ita ad me
Magna nunciauit chiamus hodie gaudia. mea dona de
Amata acceptaq̄ habita eſſe apud phroneſium. cum hoc iam
Volupeſt tum hoc nimio magnæ melliniæ mihi: militis odioſa
Mea pila ẽ — Ingrataque habita totus gaudeo. mea pila eſt: ſi repudiatur
Miles: mulier mecum perit ſaluus ſum
Q uia pereo. ſi non peream plane eſuriam nunc ſpeculabor.
Q uid tibi agatur: quis ea intro. qui foras ueniat. procul
Hinc obſeruabo: miles quid facturus fuat
Precario. — Q uia nihil habeo unū animos monuit mihi omnia agam precario.

Ancilla: Adoleſcens.

Epide efficiam mea hera officium. inde intus modo ut tu tuū
I Item efficias. ama id quod decet rem tuam eſtum ex inani
Nunc dum iſti lubet dum habes tempus ei obſecundes.
Reſtritix — Prome uenuſtatem amanti tuam. ut gaudia compares
Faciat domum. — Ego interim hic reſtriticis præſidebo. iſte dū ſic faciat domū
Ad te exagogam. & quē q̄ interim iſtuc ad uos
Q ui ſit: hodie intromittam. tu perge ut lubet. ludin iſtos:
Di. Q uis eſt iſte aſtaphium. indica qui perit. Aſta. amabo hiccine
Tu eras: Di. moleſtus ne ſum: Aſta. nūc magis q̄ fuiſti nā niſi quin
Nobis uſuſt: nobis moleſtus. Di. ſed obſecro da mihi operā ut
Narrē quæ uolo. Di. nam quid ē. Aſta. mea refert nō mus ſed
Intus bolos quos dat. Di. quid amator nouus quiſpiam:
Aſta. Integrum & plenum adortaſt theſaurum. Di. quis eſt
Aſta. Eloquar. ſed diu taceto. nouiſtin tun hunc ſtrabacem. Di. quid ni

Aſta. Solus ſummā habet hic apud nos. nunc is eſt fundus nobis. — Sūmā hēt.
Animo bono male gerit. Di. perii. hercle ego idem. Aſt. ſtultus es
Q ui facta infecta facere uerbis poſtules thetis quoq̄ etiam
Lamentando leſſum fecit filio. Di. non ego nunc intro — Leſſum.
Ad uos mittar. Aſt. quid num miles magis: Di. quia
Enim plus dedi. Aſt. plus enim ē intromiſſus: q̄ dabas
Sine uiciſſim. qui dant operam: oblitos quod dant: operam utier.
Litteras didiciſti. quando ſcis. ſine alios diſcere.
Di. Diſcant. dū mihi cōmentari id liceat ni oblitus ſiem
Q uod dedi. Aſt. interea magiſter dū tu cōmentabere
Volt interim illam indidē cōmentari. qui rem acciperet
Identidem: Di. dedi equidem hodie ei quinq̄ argenti deferri
Minas præterea unā inobſonatū. Aſta. idem iſtoc delatū ſcio
De eo nunc bene ſum tua uirtute. Di. imo & inimici mei
Bona iſtæc edent. mortuum hercle me. q̄ ut id patiar
Mauelim mihi inimicos inuidere. q̄ me inimicis meis
Nam inuidere alii bene eſſe. tibi male eſſe miſerum eſt
Q uid inuident egent. illis quibus inuidetur rem habent
Aſta. Stultus qdē es operire. Di. quid iā. Aſt. qa pol maueli nūc licet
Di. Da obſonii me participē fieri. Aſt. ſi uolebas participari: auferres — Participari
Dimidiū domū. nam idē ut acheronti hic ratio accepti
Scribitur. intro acceptū quādo acceptunſt. non poteſt
Ferri foras. bñ uale. Di. ſiſte. Aſ. omittes me. Di. omitto intro. Aſ.
Q uidē. Di. imo iſtoc ad uos. Aſt. iri nō pōt. Di. imo pōt (ad te
Experiri ſine. Aſt. imo opperire. uis eſt experiri
Dicam adeſſe niſi occupataſt. Di. reſiſte hem fruſtra fit. redin:
Aſt. At nō redeam. ſi uocat me: quæ in me poteſt: pluſq̄ poteſt
Vno uerbo eloquere. Di. mitti me intro. Aſt. mendax es abi
Di. Vnū aiebat. Aſt. ſtridia dixti uerba atq̄ mendacia. — Stridia.
Di. Abiit intro. induit ego ut hæc mihi patiar fieri: iam hercle
Ego tibi inlecebra ludos faciam clamore in uia. quæ — Inlecebra.
Aduerſum legem accepiſti plurimis pecuniam
Iam hercle apud omnes magiſtratus faxo: erit nomen tuum — nomina.
Poſt id ego in te manū iniiciam quadrupus uenefica
Suppoſtrix puerum ego ædepol tua probra aperibo omnia: — ſuppoſtrix
Nihil me. perdidi omne quod fuit. fio impudens.
Nec mihi adeſt ad alium penſi. iam quos capiā calceo. ſed quid
Ego hic clamo quid ſi me iubeat intromittier conceptis me non
Facturum uerbis. iurem ſi lenit. nugæ ſunt. ſi ſtimulos pugnis
Cædis. manibus plus dolet. de nihilo nihil eſt iraſci: quæ te non
Floccifacit. ſed quid hoc eſt proh di imortales callidem uideo ſenē
Alterā conſtrice huius: alterā ancillā ſuam: meus qui adfinis
Fuit: ancillas duas conſtrictas ducere pertimui poſtq̄
Vna cura cor meū mouit. modo timeo: ne me malefacta antiqua
Mea ſine iueniā oia.

Cicero de legibus. Diſcebamus. n. pueri xii. ut carmen neceſſarium. Quas nemo iam dixerit & extenuato igiť ſumptu tribus ricinis & uincula purpuræ: &. x. tibicinibꝰ: tollit etiam lamētationē Mulieres genas ne radunto: neue leſſum funeris igitur habento. hæc ueteres interpτes. Sex. Elius. L. Atilius nō ſatis intellexerunt. Sed ſuſpicari ueſtimēti aliquod genus funeris Lelius leſſum quaſi lugubrem eiulationē: ut uox ipſa ſignificat Merula ex his uerbis leſſū correxit cū prius lauſū legeretur.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Calli.ſenex Ancilla.ii.Dinarchus adoleſcens:

Cal. Gon tibi maledicã.aut tibi male uelim ut animo meo ſt
e Propemodũ expertæ eſtis q̃ ego ſim tranquillus uſq;
Homo.rogitaui ego uos uerberantis has pendentis ſimul
Cõmemini.quo quicq̃ pacto ſitis confeſſæ:ſcio hic nunc
Volo ſcire eodem pacto.ſine malo fateamini quãq̃ uos
Colubrino ingenio ambæ eſtis edico prius ne duplicis habeatis — Colubrino ingenio.
Linguas ne ego bilinguis uos necem niſi ad tintinnaculos — titinaculos
Voltis uos educi uiros.An.uis ſubegit ue℞ fateri:ita lora lædunt
Brachia.Cal.at ſi ue℞ mihi eritis faſſæ.An.uicis exolue.Cal.mihi
Etiam nũq̃ ſit negocii faſſis incertuſq; ſum.niſi quia
Timeo tñ.An.ego nec qd peccaui ſcio.Cal.oium primũ diuerſã ẽ
Et eni ſic iſtud uolo ne iter uos ſignificetis ego ero paries loquer tu

An. Q uid loquar.Cal.quid puero actũſt:mea quem peperit filia
Meo nepoti.capita re℞ expedite:An.iſtæ dedi.Cal.iam
Tace.accepiſtin puerum tu ab hac?An.accepi.Cal.tace
Nihil moror præterea.ſatis eſt faſſa.An.inficias non eo

Cal. Iam liuorem ſcapulis iſtoc cõcinnas tuis:conueniunt
Adhuc utriuſq; uerba.Di.uæ miſero mihi mea nunc facinora
Aperiuntur:clam quæ ſperaui fore.Cal.loquere tu qui dare
Te huic puerum iuſſit.An.hera maior mea.Cal.quid tu
Cur eum accepiſti?An.hera me rogauit minor.puer ut
Ferretur.eaq; ut celarentur omnia.Cal.loquere tu
Q uid eo feciſti puero.An.ad meã heram detuli.Cal.quippe
Puero tua hera facit.An.heræ meæ extẽplo dedit.Cal.cui
Malũ heræ.An.duæ ſunt iſtæ.Cal.caue niſi quod te rogo:niſi
Eaquæ exquiro.An.mater filiæ dono dedit inquã.Cal.plus
Q uã dudum inq̃ loquere.An.plus tu rogitas.Cal.reſponde
Otius quid illa cui donatuſt.An.ſuppoſuit.Cal.cui.An.ſibi
Pro filio.Cal.pro filiola?Di.obſecro ueſtram fidem.ut facilius
Alia quam aliæ unde puerum natum paret.hæc labore alieno
Puerum peperit ſine doloribus.puer quidem beatus mater duas
Habet:& auias duas.iam metuo patres quot fuere uideſis
Facinus muliebre.An.magis pol hæc malitia pertinet ad uiros
Q uã ad mulieres.uir eam nõ mulier prægnantem fecit

Cal. Et idẽ ego iſtuc ſcio.tu bõa ei cuſtos fuiſti.An.plus põt q̃ plus
Valet.uir erat:plus ualebat.uicit quod petebat:adeſt uni

Cal. Et tibi quidẽ hercle idem attulit magnum malũ.An.de iſtoc
Ipſa & ſi tu taceas re ab ſe experta intellego.Cal.nũq̃ te
Facere hodie ut cuius quis eſſet diceret.An.tacui at nunc
Nõ tacebo quãdo adeſt.neceſſe indicẽ.Di.lapideus ſum
Cõmouere me miſer nõ audeo.res palam monis eſt meo
Illic nũc ſunt capiti oſtia.meum illuc facinus mea ſtultitia eſt
Timeo q̃ mox non miner.Cal.loquere filiam meam
Q uis integrã ſtuprauerit.uideo ego te propter mala

Facta qui es patronus parieti.Di.neq; uiuus neque mortuus
Sum:nec quid nũc faciã ſcio.neq; ut hinc abeam:neq; ut
Ad hunc adeam ſcio.timore torpeo.Cal.dicin an non

An. Dinarchus cui illã prius diti deſponderas.Cal.ubi is homo eſt
Q uem dicis.Di.adſum callicles.per tua obſecro genua
Vt tu iſtuc inſipienter factũ:ſapiẽter feras mihiq; ignoſcas — Animi ĩpoſ
Q uod animi impos uini uitio fecerim.Cal.non placet
In mutũ quippiã cõferri:quod loq nõ põt.nã uinum ſi
Fabulare poſſit ſe defenderet.non uinum moderari
Sed uim ſolent:qui quidem probi ſunt uerum
Q ui improbus eſt ſiue ſubibit.ſi adeo caret temeto — Temetum.
Tamen ab ingenio eſt improbus:Di.ſcio
Equidem quæ uolo multa mihi audienda obnoxia.ego tibi
Me obnoxium eſſe fateor:culte compote mi
Callicles uide quæſo ne facias iniuriam.reus ſolutus
Cauſam dicit.tã eſtis iuero.ſanun es.Cal.ſoluite iſtas
Agite.abite.tu domũ.& tu autem domum eloquere
Hæc heræ ut puerum reddat ſiquis eum petat.eamus
Intus.Di.quid uis intus me ire.tu es prætor mihi.
Verum te obſecro:ut tuã gnatã des uxorem callicles

Cal. Eundẽ ſtulte iudicaſſe quidem iſtã rem intelligo.
Nã haud manſiſti ut ego darẽ illam.tute ſumpſiſti tibi.
Nunc habeas.ut nactus uerum hoc ego te multabo bolo:
Sex talenta malana dotis demam pro iſtac inſcitia — Talẽta ma lana.

Di. Bene agis mecum.filium iſtinc tu te melius eſt repetere:
Cæterum uxorem quãprimum poteſt abduci ex ædibus.

Cal. Ego adeo iam illi remittã nuncium.adimeo dicã ut aliam
Conditionẽ filio inueniat ſuo.at ego ab hac puerum repoſcã
Ne mox inficias eat nihil eſt.nam ipſa & ultro ut factunſt fecit
Omnẽ rem palã:ſed nimiũ pol opportuna ecce ab ſe
Egreditur foras.ne iſta ſtimulum longe habet.quæ uſq; illinc
Cor pungit meum.

Phroneſium meretrix.Aduleſcens
Dinarchus.Aſtaphium ancilla.

Littea & lutea ẽ meretrix:niſi quæ ſapit in uino ad rem ſuã — Blittea.
b Si alia membra uino madeant.cor ſit ſaltem ſobrium — Diuidia.
Nam mihi diuidia eſt in tonſtricem meã:ſicut multã male
Ea dixit.eum dinarchi puerum inuentum filium
Vbi id audiuit:quãq̃ penes eſt me omnis res.& liberi
Video eccũ qui meis tutorem me adoptatis bonis

Di. Mulier adſum profectuſt.Ph.qd agitur uoluptas mea

Di. Non uoluptas.aufer nugas.nihil ego nunc de iſtac re ago:

Phr. Scio me caſtor qd uis.& quid poſtulas.& quid petas
Me uidere uis.& me te amare poſtulas.puerun petis: — Planiloqua

Di. Di immortales ut planiloqua ẽ.paucis ut rem ipſam attigit:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Phr. Scio equidem ſponſam tibi eſſe:& filium ex ſponſa tua.
Et tibi uxorem ducendā iā eſſe.alibi iam animū tuum
Mus
Me q̃ſi pro de relicta ſis habiturus.ſed tamē cogitato mus
Puſillus q̃ ſit ſapiens beſtia:ætatem qui uni cubili
Nūq̃ cōmittit ſuā.quaſi unū obſideatur aliūde perfugium
Gerit.Di.ociū ubi erit:de iſtis rebus tū āplius tecum loquar.
Nunc puerum redde.Ph.imo amabo ut hos dies aliquos ſinas
Eum eſſe apud me.Di.minime.nā eo quid opus.
Phr. In re mea triduū hoc ſaltē:dum aliquo miles circunducitur
In eā rem ſiquid habebo:tibi quoq; etiā proderit.ſi auferes
Puerum:a milite oīs tum mihi ſpes animā efflauerit
Di. Factum cupio nā re facere ſi uelim nō eſt locus.nunc puero
Vtere & ꝓcura:quādo ꝓcures habes.Ph.multum amabo
Te ob iſtā rē me caſtor ubi domi metues malū.fugito huc
Manubinarius.
Ad me ſaltem.amicus mihi eſto manubinarius.Di.bene uale
Phroneſium.Ph.iā tum oculum uocas id quoq; interim
Futatim.
Futatim nomen cōmemorauiter.Di.nūq̃d uis facultas ope
Vbi mihi erit ad te uenero.Ph.ille q̄dē abiit acceſſit dicere
Hic quis uidelicet:uerum eſt uerbum quod memorat.ubi amici
Ibidem opus.propter hunc ſpes etiā ſe hodie tantum rim
Militem:quē ecaſtor mage ama q̃ dudum.id q̄d cupio inde
Auferre:quæ cum multum abſtulimus haud multū apparet.quod
Datū ē.ita ſunt gloriæ meretricū.Aſt.ha tace.Ph.q̄d eſt obſecro.
Aſt. Adeſt pueri.Ph.ſine eū ipſe adire huc.ſine ſi is eſt modo
Sine eum ipſum adire ut cupio ad me hac recta ſi tenent:
Ne iſtum ecaſtor hodie haſtis confectum fallaciis.

Miles Ancilla.Meretrix.Ruſticus.

O mihi amare fero ſupplicium dānis ad amicā meam
e Vt illud acceptum ſit prius:quod perdidi:hoc addā inſup
Sed q uideo herā atq; ancillā ante ædis adeūda ē hæc mihi
Q uid hic uos agitis.Ph.ne me appellat.Mi.nimiū ſæuis.Ph.ſic
Poti es ut mihi moleſt⁹ ne ſies.Mi.q̄d aſtaphiū.As.merito ecaſtor
Tibi ſuccenſet legon atq; ne iſti etiā parū male uolo.Mi.ego
Nea uoluptas ſiquid peccaui.prius ſuppliciū ad hāc minā fero
Auri ſi mihi rides.Ph.man⁹ uetāt prius q̃ penes ſeſe habeāt:quicq̃
Credere puero opus eſt cibum.opus ē matri autē quæ puerū lauit
Cunne. icunabula.
Opus nutrici utrē habeat ueteris uini largiter ut dies nocteſq;
Potet.opus iſtic nō opus ē carbonibus.faſciis opus eſt puluinis
Cunnis.incunabilis.oleum opus eſt.farina.purus eſt totum diem
Sitanium.
Nunq̃ hoc uno die efficiatur opus:quin opus ſemper fiet
Non enim poſſunt militares pueri ſetanio exducier
Mi.Reſpice ergo.accipe hoc.q iſtuc exefficias opus.Ph.cedo
Addabitur
Q uanq̃ parū eſt.Mi.ad omne manus iſtic poſſe paruſt
Tuo arbitratu quod iubebis addabitur.da nunc ſauium
Phr. Mitte me inq̃ odioſus.Mi.nihil fit.non amor.teritur dies.

Hermola⁹. Setanio. quid ſi ἠθανίον. ἠθάνιον græci appellant: nos collū: unde uerbū excollare: ꝓ eo quod ē purgandi gratia guttatim per collū diffūdere Atheneus in ægyptiorū domibus inq̄t hæc ærea uiſunt Cyathus Phiala ethanium. Merula ex polluce ꝓ etanio Sitanion legebat. οἱ δὲ σιτάνιοι ἄρτοι ἐκ τῶν σιτανίων πυρῶν εἰσὶν οἱ τετραμηνοι. Plinius item Sitanii mentionē facit. In tātum fallitur collumella q ne trimeſtre quidē ꝓprium genus exiſtimauerit eſſe cum ſit antiquiſſimum græci Setanion uocāt ſic uetuſtiſſimus codex hēt:alii uero Trimenō hoc eſt trium mēſium.

Ruſ. Plus decem pondo amoris pauſillis perdidi accipe hoc
Atq; auſero intro.ubi mea amica eſt centiū.neq; ruri neq;
Hic operis quicq̃ facio.corrumpor ſi tu ita miſer
Cubādo in lecto hic expectādo obdurui.ſed eccam uideo
Heus amicā quid agis.Mi.quis illic homo.Ph.quem
Ego caſtor mage amo q̃ te.Mi.q̃ me.quomodo
Phr. Hoc modo ut moleſtus ne ſis.Mi.iam abis poſtq̃ aurū habes
Ph. Cōdidi intro quod dediſti.Ruſ.adeſt amica.te adloquor.
Phr. At eo ad te ibo.Ruſ.ad me delitia.Phr.hercle uero ſerio.Ru.quāq̃
Delitia.
Ego tibi uideor ſtultus gaudere aliqui me uolo.nam quanq̃
Eſt bella malo tuo niſi tu ego aliqui gaudeo.uin te
Amplecter.& ſuauium dem.Ph.quid uis face.gaudeam
Mi. Meos ne ante oculos ego illam patiar alios amplexarier.
Mortuū hercle me duco ſatius.abſtine hoc mulier manu
Niſi te mea manu in machæra & hunc uis mori
Ruſ. Nihilipharīſati⁹ ē miles.ſi te amari poſtulas.auro haud ferro
Deterrere potes ne amet.Mi.qui malum
Hecta
Bella aut eatieta eſt quæ ames hominē iſtimodi.Phr.uenit ne
In mentem tibi quod uerbum cauea dixit hiſtrio
Omnes homines ad ſuū quæſtum calent & faſtidiunt
Mi. Huccine hominē te amplexarier tā horridū atq; ſqualidum.
Phr. Q uāq̃ hic ſqualidus ē quāq̃ hic horridus.citus bellum init
Mi. Dedi ego aurum.Ph.dediſti filio cibaria
Aſt. Nunc ſi hanc tecum eſſe ſperas:alia opus eſt auri mina.
Mi. Malā rem his & magnā.magnopere ſerua uiaticum
Q uid iſti debet niſi tria.Ru.quæ nam tria.
Mi. Vnguenta noctes ſauium.Ph.par pari reſpondet.
Verum nunc ſaltē ſi amas.datu mihi de tuis deliciis ſum
Q uicquid pauxillulū.Mi.quid ita.Ph.ab auo eſt q̄d idem
Campas.
Dictum ſupfert campas dicit abaui conſultam iſtuc
Mi. Mihi homo caue ſaxis uulnus tibi iam cui ſunt dentes ferrei
Vulgo ad ſe oīs intromittit.abſtine iſtanc tu manum
Ruſ. Iam hercle iā magno tu uapulato uir ſtrenuus.
Mi. Dedi ego huic aurū.Ru.at ego argentū.Mi.at ēt pallulam
Ruſ. At ego oues etiam.nā & alia multa quæ poſcet dabo
Minaciis.
Melius te munere certare mecum q̃ minaciis
Phr. Lepidus ecaſtor mortalis eſt.ſtrabax mi perge obſecro
Stultus atq; inſanus dānis certant.nos ſaluæ ſumus
Mi. Age prior tyro aliquid.Ru.imo tu prior perde & peri
Mi. Nem tibi talentum argenti philippei eſt.tene tibi.
Phr. Tāto melior noſter eſto.ſed & uoſtro uiuito.Mi.ubi eſt q̄d
Tu das.ſolue zonas.ꝓuocat.q̄d times.Au.tu pegrinus.hic
Pecua.
Habito timeo.meos.non ego ambulo.pecua ad hanc ego in
Crumina obligata defero.Mi.quid dedi.ut diſtinxi hoīem
Ruſ. Immo ego uero qui dedi.Ph.i intro amabo & tu ergo ad me.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Ruſ. Cũ tu eris mecum quidem.qd tu quid ais.Mi.cũ hoc an ego
Poſterior dedi.Ph.tu dediſti.iã daturus ẽ.iſtuc habeo.hoc expeto
Veꝝ utriq̃ mos geratur amboꝝ ex ſententia
Fiat ut rem gratam uideo:hoc accipiũdunſt.quod datur.
Ruſ. Meũ qdem te lectum certe occupare non ſinam
Aſta. Lepide me caſtor aucupauitq̃ ex mea ſententia
Phr. Aeque ut rem bene geſtam ueſtram rurſum bene geram
Amabo ſiquid animatuſt facere.faciam:ut ſciam:
Veneris cauſa adplaudite.eius hæc in tutela eſt fabula.
Spectatores bene ualete.plaudite atq̃ exurgite.

Aucupauit.

FINIS.

Plautinas uiginti comœdias Georgius Merulla Alexã.uir.doctitiſſ.in lucem primus eduxit:& ſemel atq̃ iterum correxit.Nũc uero nuper ſtudio & diligentia Sebaſtiani Ducii & Georgii Galbiati priſtinã quaſi imaginem ipſe plautus reſumpſit:ueram reſumpturus quãdo unus uel alter tãtum addiderit quãtum hi duo collatis exẽplaribus Merulæ & Policiani addidere. Multa quoq̃ huic nouiſſimæ ipreſſioni ex teſtimonio Varronis Feſti Nonii Diomedis Velii Longi & Priſciani reſtituerunt:& quicquid nouicii interpretes obſeruauere annotarunt.Q uæ uel diligens lepidiſſimi poetæ lector frequenti lectione facile poterit cognoſcere.

Ex græco.

Cottabus genus ludi cõuiuialis tale:Erectũ ſtabat lignũ in loco cõuiuii librã habẽs ſupimpoſitã:quæ facile deſcẽderet:circa aũt utrãq̃ lancẽ libræ ſtabat peluiſcula imagunculam habẽs mediam affixã:parũ autẽ a lancibus capita imagũculaꝝ diſtabant:ut inclinantes lances capita earũ offenderẽt:& ſonitũ redderent. Implentes igiꝉ uino os conuiuæ exſpuebãt in lancẽ quæ pcuſſa uini pondere:quod liqdum & latagen uocabant:ut & lancis excuſſio ĩ uerticẽ feriret imagũculã:& cõuiuis uictor talis eẽ iudicabaꝉ.

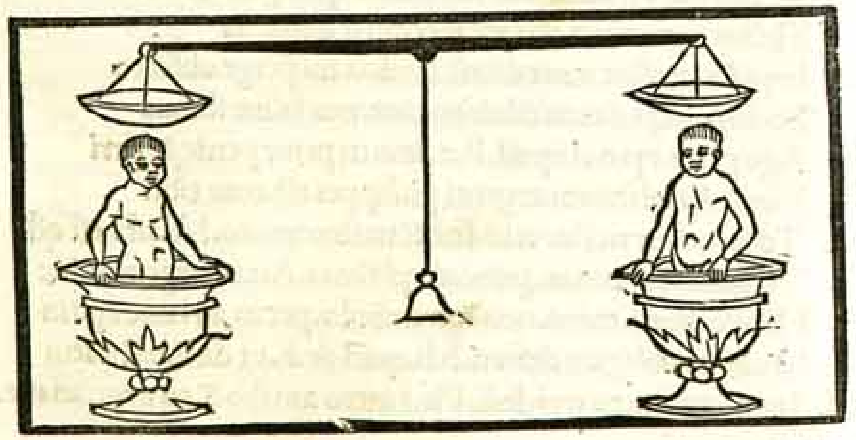

REGISTRVM HVIVS OPERIS

a
Prima alba
Georgius
b
Plauti
Vereri
Siue
c
Neq̃ ego
Cingitur
Vide ſis
d
Q uid igitur
Q ui dudum
Ecaſtor
e
Audis
Ita
Cõſiſtam
f
Teq̃
Perficito
Modo
g
Sic dedero
Hoccine
Vbi
h
Arthemone
Abſcede
Is
Cauſa
i
Loces
Mane
Fateor
Q uid
k
Atq̃
Neq̃
Dum
l
Falſa
Q uum illa
Aufert

m
Sub
Prius
Tace
n
Nunc nos
Imitabor
Q uaſi
Q uid eum
o
Seruate
Vbi elocuta
Perit
Vbi id
p
Pectus
Q đ phibẽt
Sed ut
Meus
q
Dem ſodali
Apud te
Ablaturũ
Atq̃
r
Tantum
Hæc qui
Tanq̃
Inſomnis
s
Vicini
Ego iterim
Mercator
t
Nunc ſi
Hominem
Menæchm⁹
Id quidem
u
Nunq̃d
Q uid tibi
Q uem
Herus
x
Q ui homies

Iſtuc
Mœchum
Q uo argu.
y
Incogitãtia
Dignum
Iã cẽſes
Ita animi
z
Sta charine
Nam mea
Vbi lepos
&
Cedo
Q uia aliud
Hi loci
ɔ
Ballio
Hercle
Iuxta
Q uid hoc
ꝝ
I ergo
Audacter
Perdiunt
cõmeminiſſe
A
Q uin eloq̃r
Nunquid
Satin
B
Iratus
Litibus
Habet
At at
C
Dum illi
Reperi
Ad me
hic nobiſcũ
D
Licet
Eloquere
Senex
Exqueſitũ

E
Sequere
Bibant
Ingenium
Ita eſt
F
Sin aliter
Expertus
Cõiectura
G
Aut ſe
Eſt pater
Hic perite
H
Aſta. Solus
Facta

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

VNiVERSiDAD
DE SALAMANCA
GREDOS USAL